

De annuis legatis & fideicommissis.
Um in annos. petere. f. iure. peti. asit. potest. absq. fori. pferi. pde. vbi. testator. voluit. r. vbi. hys. hz. domicilii. r. vbi. est. maior. pars. here. ditatis. r. vbi. cepit. soluere. v. r. r. d. r. v. s. de. iudi. si. fideicommissis. i. p. n. r. s. fi. r. l. q. uis. r. l. seq. r. no. in. lege. qd. legat. et. s. d. tr. fac. cu. h. i. s. cause. et. facit. s. si. cer. pe. l. vinu. Ac.

Incipit liber. xxxij. et. no. nus. huius.
De annuis et. mensuris. legatis & fideicommissis. Titu. j.
Alpianus. Um. in. annos. singulos. qd. legatus. sit. neq. a. scriptuz. q. loco. detur. quocumq. loco. petet. dari. d. z. sicut. ex. stipulatu. aut. noie. facto. peteretur.

Si mora particularis aufert comodum totius partis obligatio statim ad totale iteresse committitur. Bar. Idem.
H. annos. singulos. heredes. d. natus. sinere. me. fundo. vti. frui. si. in. initio. anni. q. colere. debere. z. mora. fecerit. lz. postea. patiat. q. cultura. sim. exclusus. tam. e. toti. anni. noie. tenebit. michi. que. ad. moduz. si. diurnas. opas. stichi. dare. d. natus. non. a. mane. sed. a. sexta. diei. hora. det. totius. diei. nomine. tenebitur.

Legatum annua bima trima die d. p. stari p. annuas p. stationes equales nisi alia mens testatoris appareat. Bar. Idem.
S. Legatum. sit. relictum. annua. bima. trima. die. triginta. forte. dena. p. singulos. debent. annos. lz. non. fuerit. adiectum. equis. pensionibus. lz. si. adiectum. fuerit. pensionibus. lz. non. sit. insertum. eqs. ite. z. si. scriptum. fuerit. eqs. lz. non. sit. adiectum. pensionibus. dicendum. erit. equas. fieri. Sed. si. adiectum. sit. pensionibus. ineqs. et. inequales. debebunt. Que. g. debeant. videam. r. puto. eas. debent. in.

Si mora particularis aufert comodum totius partis obligatio statim ad totale iteresse committitur. Bar. Idem.
H. annos. singulos. heredes. d. natus. sinere. me. fundo. vti. frui. si. in. initio. anni. q. colere. debere. z. mora. fecerit. lz. postea. patiat. q. cultura. sim. exclusus. tam. e. toti. anni. noie. tenebit. michi. que. ad. moduz. si. diurnas. opas. stichi. dare. d. natus. non. a. mane. sed. a. sexta. diei. hora. det. totius. diei. nomine. tenebitur.

Legatum annua bima trima die d. p. stari p. annuas p. stationes equales nisi alia mens testatoris appareat. Bar. Idem.
S. Legatum. sit. relictum. annua. bima. trima. die. triginta. forte. dena. p. singulos. debent. annos. lz. non. fuerit. adiectum. equis. pensionibus. lz. si. adiectum. fuerit. pensionibus. lz. non. sit. insertum. eqs. ite. z. si. scriptum. fuerit. eqs. lz. non. sit. adiectum. pensionibus. dicendum. erit. equas. fieri. Sed. si. adiectum. sit. pensionibus. ineqs. et. inequales. debebunt. Que. g. debeant. videam. r. puto. eas. debent. in.

Legatum annuum p. primo anno est purum p. sequentibus est conditionale. Bar. Pau.
S. In. singulos. annos. aliquid. alicui. legatum. sit. fabinus. cui. s. n. i. a. est. plura. legata. ee. ait. et. primi. anni. purum. sequentibus. aditionale. videri. enim. hac. inesse. aditione. si. vivat. et. ideo. mortuo. eo. ad. heredem. legatum. non. transire.

Legatum annuum p. primo anno est purum p. sequentibus est conditionale. Bar. Pau.
S. In. singulos. annos. aliquid. alicui. legatum. sit. fabinus. cui. s. n. i. a. est. plura. legata. ee. ait. et. primi. anni. purum. sequentibus. aditionale. videri. enim. hac. inesse. aditione. si. vivat. et. ideo. mortuo. eo. ad. heredem. legatum. non. transire.

Legatum annuum p. primo anno est purum p. sequentibus est conditionale. Bar. Pau.
S. In. singulos. annos. aliquid. alicui. legatum. sit. fabinus. cui. s. n. i. a. est. plura. legata. ee. ait. et. primi. anni. purum. sequentibus. aditionale. videri. enim. hac. inesse. aditione. si. vivat. et. ideo. mortuo. eo. ad. heredem. legatum. non. transire.

si. annua. r. s. de. pac. dota. aliud. r. de. contrahen. emp. sed. celsus. s. i. Accur.

Usuras. f. certas. vt. p. q. dicit. certu. r. aliud. si. non. expulisset. certu. qd. vel. certa. q. titate. s. simpli. dixisset. vsuras. vt. s. de. vsur. qd. i. stipulatoe. r. s. de. iur. do. l. cu. post. s. gener. r. s. de. h. ob. l. tritici. r. l. ita. stipulatus.

Usuras. f. certas. vt. p. q. dicit. certu. r. aliud. si. non. expulisset. certu. qd. vel. certa. q. titate. s. simpli. dixisset. vsuras. vt. s. de. vsur. qd. i. stipulatoe. r. s. de. iur. do. l. cu. post. s. gener. r. s. de. h. ob. l. tritici. r. l. ita. stipulatus.

Usuras. f. certas. vt. p. q. dicit. certu. r. aliud. si. non. expulisset. certu. qd. vel. certa. q. titate. s. simpli. dixisset. vsuras. vt. s. de. vsur. qd. i. stipulatoe. r. s. de. iur. do. l. cu. post. s. gener. r. s. de. h. ob. l. tritici. r. l. ita. stipulatus.

Usuras. f. certas. vt. p. q. dicit. certu. r. aliud. si. non. expulisset. certu. qd. vel. certa. q. titate. s. simpli. dixisset. vsuras. vt. s. de. vsur. qd. i. stipulatoe. r. s. de. iur. do. l. cu. post. s. gener. r. s. de. h. ob. l. tritici. r. l. ita. stipulatus.

Usuras. f. certas. vt. p. q. dicit. certu. r. aliud. si. non. expulisset. certu. qd. vel. certa. q. titate. s. simpli. dixisset. vsuras. vt. s. de. vsur. qd. i. stipulatoe. r. s. de. iur. do. l. cu. post. s. gener. r. s. de. h. ob. l. tritici. r. l. ita. stipulatus.

Usuras. f. certas. vt. p. q. dicit. certu. r. aliud. si. non. expulisset. certu. qd. vel. certa. q. titate. s. simpli. dixisset. vsuras. vt. s. de. vsur. qd. i. stipulatoe. r. s. de. iur. do. l. cu. post. s. gener. r. s. de. h. ob. l. tritici. r. l. ita. stipulatus.

Usuras. f. certas. vt. p. q. dicit. certu. r. aliud. si. non. expulisset. certu. qd. vel. certa. q. titate. s. simpli. dixisset. vsuras. vt. s. de. vsur. qd. i. stipulatoe. r. s. de. iur. do. l. cu. post. s. gener. r. s. de. h. ob. l. tritici. r. l. ita. stipulatus.

Usuras. f. certas. vt. p. q. dicit. certu. r. aliud. si. non. expulisset. certu. qd. vel. certa. q. titate. s. simpli. dixisset. vsuras. vt. s. de. vsur. qd. i. stipulatoe. r. s. de. iur. do. l. cu. post. s. gener. r. s. de. h. ob. l. tritici. r. l. ita. stipulatus.

Usuras. f. certas. vt. p. q. dicit. certu. r. aliud. si. non. expulisset. certu. qd. vel. certa. q. titate. s. simpli. dixisset. vsuras. vt. s. de. vsur. qd. i. stipulatoe. r. s. de. iur. do. l. cu. post. s. gener. r. s. de. h. ob. l. tritici. r. l. ita. stipulatus.

Annua bima trima die soluetur qd sit.

cit. s. qd. di. lega. ce. cu. in. annos. et. s. eo. in. singulos. et. l. cu.

in annos. et Titu. l. cum usufructus. et ad legem falcidiam. l. si in annos. Accur.

Hobis. debent. cedit enim dies huius legati in initio cuiuslibet anni. vt. I. eo. in singulos. sed non videtur debent nisi p. rata anni sexti. vt. S. de usufru. l. si opas. et. l. si et si quis. S. si operas. Solu. ubi delictum fuit amissum usufructus. l. capit. diminutio. h. morte. vt. ar. I. eo. in singulos. r. S. q. mo. usufructus. amittit. l. si non mori. vel sol. vt. ibi. I. te. facit. I. de stipula. ser. seruus communis. S. cum seruus. r. C. de adu. diuer. iudi. post duos. S. his. r. I. eo. l. filie. ar. contra. C. de aduoca. diuer. iudi. petitionem. S. quando.

Anuus pecuniam ad ludos. factos quibus honestas et recedenda moribus castis seruata pseruat. vt. C. de specta. l. i. r. de matuma. l. i. lib. xi. I. 30. aliud si ad ludicos. nam tunc non in perpetuum pstantur. nullo modo. vt. in aliud opus reipublice expederetur. vt. I. de admini. re. ad ciu. peri. l. legatus. S. fina. Accur.

In perpetuum. pl. gest. i. hoc legato. q. usufructus legato. q. tepore finit. vt. I. titu. l. si usufructus. municipibus. fm. R. r. facit S. titu. i. g. l. ciuitatibus. et. I. eo. l. pe. et. I. de h. obli. l. si tunc. S. i. Accur.

Quintus. eius. hec est duplex. naz. vel filijs vel illis apud quos debent alii potest attribui. vt. I. i. fine legis. I. te. potest esse q. soli filij vel q. soli alij. vel etiam tertio q. filij cum alijs sunt heredes. Item et no. duo pcepta. vnu vbi debet morari. aliud de alimentis.

Sufficit vltimu annus esse ceptu vt legatus annuus p illo ano transmittat. Bar. Mode.

Hobis qz ceteri hredes peto. vt vroi mee pste tis qad viuet annuos decē au reos: vroi: supuixit marito qn quēnio r qrtuo: mensib. que ro an heredib. eius sexti anni legatu integrū debeatur: mo destin. respondit integrū sexti anni legatum debent.

Propi morte executor legatu annuus nō extinguit. Bar.

Anuā pecuniā Idē ad ludos ciuitatis reliqt: qbus pfidere heredes voluit: successores heredū negāt se debere qsi testator rādiu p stare voluisset qdū pviderēt heredes: qro igit an cū pside di mētionē fecerit ad tēpus fi deicomissum: an ppetuo pstar i voluerit. Dodestin. r rindit si deicomissum qstantis in ppetuum r reipubli. pstantū esse.

Dispositio respiciēs solam auctoritatē defuncti nō cōmō dū alteri: nō iure actōis s; p officiu iudicis effectui deman datur. h. v. Bar. Pōponius.

Quintus muti aut: si qd in testō ita scripsit: filij filieqz mee ibi sunt vbi eos mater sua esse volēt: eisqz heres meus in annos singulos inqz pueros puellaqz singulas dā nas esto dare cibarij noie aureos decē: si tutores eā pecuniā dare nolūt ei apud quē pueri atqz puella sūt: nichil est qd ex testamēto agere possit: nā ca res eo pertinet vt tutores sciāt q volūtas testatoris fuit vti possint eā pecuniā sine pe

E Agere possit. ille apud quē erūt. s. aliqua actione. s; iudicis officio. vt. I. in fine dice. I. 30.

F Uti possint. s. si velint. sed non compelluntur nisi vt in fine dicet.

S Pōponi. circa pdicta clari. r rindēs r pmitterēs duo si milia. p. m. de monumento. scdm de imagine.

H Et velis facere. imo r pontifici auctoritate vt iudicis offō est cogēd. vt. S. de peti. her. h. r ditas. S. si. r. S. famul. her. h. us psequēt. S. r. si. r. I. ea. l. i. h. Accur.

I Inuestit. qz ibi sepeliret. vt S. de religi. l. fami liana. r. l. seq.

K Habebitis. s. si alteruter vtz pa rere voluerit. alio: qn cōis culpa poterit opponi agēti. vt. S. o leg. l. i. nichil. S. l. r. S. de leg. ij. l. c. p. S. lib. r.

L Nulli compe tnet. etā si ad ei. cō moduz aliqs sibi pferat. r facit. I. de p. l. cre. l. auidi. r.

M Itaqz. redit ad primum casuz huius legis.

N Iusserit. facit S. de admi. turo. l. qdā de. S. vtz. r. S. de cōfir. tuto. vlti tatez. r vbi pupil. edu. de. l. i. Accur.

O Hoc sermōe. eius hys me. I an nos r. vt. S. in p. huius legis.

P Debeatur. qd pot psumi si sunt alij hredes velenā cohredes hys pueris r ex annuis ci barijs decē. p ma gna pte supabun dabit: r sic hz locū actio ex testō. si au tē soli filij tūc offi cio iudic: rātū vel actione ex testō si grā cor. apud quos morari debent est relictu.

P Utile. scilicet visum. Accur.

R Videatur. nisi aliud liqueat. Accur.

S Uti possint. s. si velint. sed non compelluntur nisi vt in fine dicet.

S Pōponi. circa pdicta clari. r rindēs r pmitterēs duo si milia. p. m. de monumento. scdm de imagine.

H Et velis facere. imo r pontifici auctoritate vt iudicis offō est cogēd. vt. S. de peti. her. h. r ditas. S. si. r. S. famul. her. h. us psequēt. S. r. si. r. I. ea. l. i. h. Accur.

I Inuestit. qz ibi sepeliret. vt S. de religi. l. fami liana. r. l. seq.

K Habebitis. s. si alteruter vtz pa rere voluerit. alio: qn cōis culpa poterit opponi agēti. vt. S. o leg. l. i. nichil. S. l. r. S. de leg. ij. l. c. p. S. lib. r.

L Nulli compe tnet. etā si ad ei. cō moduz aliqs sibi pferat. r facit. I. de p. l. cre. l. auidi. r.

M Itaqz. redit ad primum casuz huius legis.

N Iusserit. facit S. de admi. turo. l. qdā de. S. vtz. r. S. de cōfir. tuto. vlti tatez. r vbi pupil. edu. de. l. i. Accur.

O Hoc sermōe. eius hys me. I an nos r. vt. S. in p. huius legis.

P Debeatur. qd pot psumi si sunt alij hredes velenā cohredes hys pueris r ex annuis ci barijs decē. p ma gna pte supabun dabit: r sic hz locū actio ex testō. si au tē soli filij tūc offi cio iudic: rātū vel actione ex testō si grā cor. apud quos morari debent est relictu.

In singulos finitur. vt et insi. de usufruc. §. finitur. r. s. eo. si in singulos. secus in seruitutibus prediali bus. vt. §. que ad mo. ser. amit. l. iij.

In finit. §. legatū in singulos annos relictu: qz lega tū sequēti anni est aliud legatū: sic istud habebit lega

tarius: plura eniz sunt legata: et sic in capite cuiuslibet anni spicif an sit capax vel non. vt. §. eo. si in singu los. r. §. eo. cū in an nos. sed fec' est in usufructu cū lega tū est simplex non in singulos ānos r fm hoc expones capis' diminutio ne. §. maria et mer dia nō minima. et sic est §. de usufruc. l. corruptioēz. vel dic etiā min ma si est relictu: usufruct' in singu los ānos: secus si simpliciter: qz tūc nō minima vt ibi: vt. l. hic fm iura ve tera vt hēciqz mo do relic'. s. vt sim pliciter vel in sin gulos ānos peat capis' diminitio ne etiā minima: hodie secus. vt di. l. corruptionē.

Legatum in annos singu los est simile legato usufruct' nisi in tribus que hac. l. ponū tur. h. v. Bar. §. usus.

In singulos annos reli ctū legatū sile ē usufructui cū morte finiat'. sane ca pitis diminutione nō finitur: cū usufructus finiat': r usufructus ita legari pōt: r cū usufructū fundi do lego: erit qtiēscūqz capite minut' erit eū dē usufructū ei do lego'. Illō certe am pli' est in hoc legato: qz in in gressu cuiuslibet anni si deces serit legatarius: ei' anni lega tuz heredi suo relinquit: qd in usufructu nō ita est: cū usufruc tuarius etiā si maturis fructi bus nodū tamē pceptis deces serit: heredi suo eos fruct' non relinquet'.

Etiam res pignoriata po test capi ex prio decreto. hoc dicit Pomponius.

Handus quem paterfa

diatur casu: vt et tunc deficiat: als secus si non ca su. vt. §. de conditio. et demonstratio. l. illis libertis. et fm hoc in. l. C. de lega. l. i. ceperant iam morari: prima placet. Item nota qz hic casus in aliquo nocet seio: in ali quo prodest: nocet in partibus defunctorum: nam licet non sit per eum et sic habere debet. vt. §. eo. meua. nec et casus. at prodest vt non toto legato careat: licet nō totam conditionem impleat qd als noceret. vt. §. de cōditio. et demonstratio. l. qui duobus. scilicet quia staret per eum. Item contra §. de conditio. infer. l. legatum. Item contra §. de adimen. lega. l. gaio. §. i. et. l. stichus. §. fina: l. Sed ex supradictis apparet solutio. et facit ad legem istam. C. de lega. l. i. Item facit. §. de conditio. et demon stratio. l. penul. §. i. et. §. ij. et. §. titu. i. l. cui. et. §. eo. l. annua. et distingue vt no. C. de insitu. et substitui. l. i. Accur.

Habuerūt. vt vna comestio vel par gallinaz: r sisia

diatur casu: vt et tunc deficiat: als secus si non ca su. vt. §. de conditio. et demonstratio. l. illis libertis. et fm hoc in. l. C. de lega. l. i. ceperant iam morari: prima placet. Item nota qz hic casus in aliquo nocet seio: in ali quo prodest: nocet in partibus defunctorum: nam licet non sit per eum et sic habere debet. vt. §. eo. meua. nec et casus. at prodest vt non toto legato careat: licet nō totam conditionem impleat qd als noceret. vt. §. de cōditio. et demonstratio. l. qui duobus. scilicet quia staret per eum. Item contra §. de conditio. infer. l. legatum. Item contra §. de adimen. lega. l. gaio. §. i. et. l. stichus. §. fina: l. Sed ex supradictis apparet solutio. et facit ad legem istam. C. de lega. l. i. Item facit. §. de conditio. et demon stratio. l. penul. §. i. et. §. ij. et. §. titu. i. l. cui. et. §. eo. l. annua. et distingue vt no. C. de insitu. et substitui. l. i. Accur.

Habuerūt. vt vna comestio vel par gallinaz: r sisia

diatur casu: vt et tunc deficiat: als secus si non ca su. vt. §. de conditio. et demonstratio. l. illis libertis. et fm hoc in. l. C. de lega. l. i. ceperant iam morari: prima placet. Item nota qz hic casus in aliquo nocet seio: in ali quo prodest: nocet in partibus defunctorum: nam licet non sit per eum et sic habere debet. vt. §. eo. meua. nec et casus. at prodest vt non toto legato careat: licet nō totam conditionem impleat qd als noceret. vt. §. de cōditio. et demonstratio. l. qui duobus. scilicet quia staret per eum. Item contra §. de conditio. infer. l. legatum. Item contra §. de adimen. lega. l. gaio. §. i. et. l. stichus. §. fina: l. Sed ex supradictis apparet solutio. et facit ad legem istam. C. de lega. l. i. Item facit. §. de conditio. et demon stratio. l. penul. §. i. et. §. ij. et. §. titu. i. l. cui. et. §. eo. l. annua. et distingue vt no. C. de insitu. et substitui. l. i. Accur.

Habuerūt. vt vna comestio vel par gallinaz: r sisia

diatur casu: vt et tunc deficiat: als secus si non ca su. vt. §. de conditio. et demonstratio. l. illis libertis. et fm hoc in. l. C. de lega. l. i. ceperant iam morari: prima placet. Item nota qz hic casus in aliquo nocet seio: in ali quo prodest: nocet in partibus defunctorum: nam licet non sit per eum et sic habere debet. vt. §. eo. meua. nec et casus. at prodest vt non toto legato careat: licet nō totam conditionem impleat qd als noceret. vt. §. de cōditio. et demonstratio. l. qui duobus. scilicet quia staret per eum. Item contra §. de conditio. infer. l. legatum. Item contra §. de adimen. lega. l. gaio. §. i. et. l. stichus. §. fina: l. Sed ex supradictis apparet solutio. et facit ad legem istam. C. de lega. l. i. Item facit. §. de conditio. et demon stratio. l. penul. §. i. et. §. ij. et. §. titu. i. l. cui. et. §. eo. l. annua. et distingue vt no. C. de insitu. et substitui. l. i. Accur.

Paulus notat. scilicet esse verum qd dictum est. vel dic notat. scilicet. §. scripta. i. notabiliter dicit. Accur.

Littatur. si non satisfidetur. quinquimo etiam in res heredis post sex menses. vt. C. vt in post. leg. l. certa. cum enim sit conditionale huiusmodi legatū quo ad se

quētes annos de bet satisfdari. vt. §. ad legem falcidia l. §. si in annos. Accur.

Scio. meis. scilicet ticie testaricus: sic ap parez qz filiorum gratia fuit condi tio apposita. Ac.

Cuentus. nō etiam mouētium. quia in eorum vti litatem fuit condi tio apposita. vt in picipio legis pa tet. et quia etiam in eorum persona conditio casu so lummodo fortui to deficiebat. vt. §. de cōdit. et demon stratio. l. in testa mento. et. l. cuz ita datur. et sic non obstat cōtrarium C. de insitu. et substituto. l. i. r. §. eo. meua. vbi non per casum. Item nec. C. de lega. l. i. vbi non contem platione heredu: vel dic refert an h scius adhuc nō ce perat gerere: r tūc indistincte deficiat cuiuscunqz causa sit conditio infer ta. an vero cepe rat: tunc distin guitur an impe

Legatū relictu ob causam determinatur fm causam sibi annexam. h. d. Bar. Idem.

Scio amico fidelissimo si voluerit sicut meis negocijs interueniebat eodem modo filiorū meorū interueni re ānos senos aureos r habi tationē qua vritur prestari vo lo: non ideo minus annua seio p parte hereditaria viuētis si lie deberi placuit: qz ex trib' si lijs ticie testaricus duo alijs heredit' institutis vita deces serint: cum tam labor qz pecu nia diuisionē recipiant.

Dictum generale ad extra ordinaria non refertur. hoc dicit Barto.

Medico sempromio que vi uis prestabā dari volo: ea vi dentur relicta que certam for mā erogationis annue nō in certam liberalitatis volunta tem habuerunt.

Medico sempromio que vi uis prestabā dari volo: ea vi dentur relicta que certam for mā erogationis annue nō in certam liberalitatis volunta tem habuerunt.

Medico sempromio que vi uis prestabā dari volo: ea vi dentur relicta que certam for mā erogationis annue nō in certam liberalitatis volunta tem habuerunt.

Medico sempromio que vi uis prestabā dari volo: ea vi dentur relicta que certam for mā erogationis annue nō in certam liberalitatis volunta tem habuerunt.

Medico sempromio que vi uis prestabā dari volo: ea vi dentur relicta que certam for mā erogationis annue nō in certam liberalitatis volunta tem habuerunt.

Medico sempromio que vi uis prestabā dari volo: ea vi dentur relicta que certam for mā erogationis annue nō in certam liberalitatis volunta tem habuerunt.

Medico sempromio que vi uis prestabā dari volo: ea vi dentur relicta que certam for mā erogationis annue nō in certam liberalitatis volunta tem habuerunt.

Medico sempromio que vi uis prestabā dari volo: ea vi dentur relicta que certam for mā erogationis annue nō in certam liberalitatis volunta tem habuerunt.

Medico sempromio que vi uis prestabā dari volo: ea vi dentur relicta que certam for mā erogationis annue nō in certam liberalitatis volunta tem habuerunt.

Medico sempromio que vi uis prestabā dari volo: ea vi dentur relicta que certam for mā erogationis annue nō in certam liberalitatis volunta tem habuerunt.

Medico sempromio que vi uis prestabā dari volo: ea vi dentur relicta que certam for mā erogationis annue nō in certam liberalitatis volunta tem habuerunt.

Medico sempromio que vi uis prestabā dari volo: ea vi dentur relicta que certam for mā erogationis annue nō in certam liberalitatis volunta tem habuerunt.

Medico sempromio que vi uis prestabā dari volo: ea vi dentur relicta que certam for mā erogationis annue nō in certam liberalitatis volunta tem habuerunt.

hec enim non debentur. vt argu. Titu. i. sempronio. et. s. titu. i. qui saltum. et. s. fi.

a **¶** Meuius. alias a me uiuo. als a meuius.

b **¶** Annuus. scz quod prestatur a meuius.

d **¶** Et semel. c. facit. s. de act. emp. siy ditor: homis. r. j.

de dote. pre. scia. nec est. s. c. de le. l. i. qz ibi apparet esse aliud ex volum tate defuncti.

e **¶** Uiuus. alias uiuus.

f **¶** Prestabit. vt r. j. i. sempronio et. s. ea. l. s. medico Accursius.

g **¶** Actori. i. ca. staldioni quondā suos sic ergo ex superueniēti dignitate. i. libertate ali quid imutat. sic. s. de procura. l. filius familias. s. fi. r. l. aut. et. l. vel hereditas. r. s. de adop. l. in omni.

h **¶** Acceptabat. cum erat seruus. Accursius.

i **¶** Um i annos placet. dicit not. s. eo. l. si singulos.

k **¶** Dñoz. vt et s. de leg. ij. debitor. s. fi. et. l. qñ dies le ga. ce. cū in annos Item ex sua. vt. e. titu. l. firmio. s. i. Accursius.

l **¶** Alius. plagis. als plagis. als pagis id est cōtra dis vel villis.

m **¶** Et scie. s. vñ vni alteri alteri: puta pōtiana meuius luciana scie fm. R. et sic sūt oia plana. sed Jo. dicit luciana his feminis relicta: r. ticio cuidā pōtiana: ex quibus pontianis voluit fieri hmoi prestationes.

n **¶** Singula. i. omni anno.

o **¶** Milia. i. mille librarū id est librarū id est certe mē sure. xij. pedum. cū et libra. xij. vnciarū dicitur.

p **¶** An id legatum. s. annue prestationis. fm. R. vt dic prediorū ticio relictōrū vt solueret annuā quāritatē: nā cum annua solutio sit extincta: r. legatum ticio extinctū videbatur. quod remouet fm Jo.

q **¶** Neg: in personam. s. scie dominātis quā infrayocat legatariā: vel dic in personā meuius seruētis: vel ideo dicit non in personam: scz vt sit usufru. tum quia predia predijs dari dicit: tū qz scia cui annuū soluebat non poterat per se percipere. vt. j. i. l. fundi. et. l. patrimonij. r. s. de usufru. defuncta. s. fi. r. sic non abstat. s. de seru. rusti. predio. l. item. r. l. veluti. que est contra. r. hoc etiam apparet ex eo qz dicit prestari volo: ex quo verbo non constituitur seruitus.

tem liquet: quia si sit seruitus: percipere potius potest qz prestationem ab alio expectare per personalem actionē: vt predictis. l. dicitur.

r **¶** Neg: in rem. s. ppter illam annuam cōmemoratiōnem: et quoniā cū quādā perpetuitate annui huiusmodi

seruitutes reales constituant. vt. s. de ser. l. iij. numerus enim iste. xxx. milia. r. c. ostendit qz potius obligatio personalis qz seruitus constituitur: quia seruitus vera nullam certā quāritatem s; magis sufficientiam seu integritatē exposit. illud quero an predia pontiana sint obligata ob talem prestatiōnem: quod hic nō dicit: videtur tñ qz non. vt. s. ti. i. quidam testamento. in pn. nisi forte p alimentis. vt. j. de alimen. le. l. luci. et. l. ij. et. s. de usufru. hactenus.

s **¶** Fideicommissi. s. annue prestatiōnis. et dicit. f. scie per actionē. s. personalem ex testamento donec viuit non vltra. vt in fi. sed Jo. dicit fideicommissi pdiorū ticio relictōrū: et dicit ei ticio etiam post mortem scie r. meuius: sed cōtra cum est quia dicit pre

dia luciana. nam debet dicere pontiana. vel si diceret de fideicom. annue prestatiōnis deberet fm cum dicit eis quibus in numero plurali. dic ergo fm. R. vt pu. dixi.

t **¶** Legataria. annue prestatiōnis et non prediorum. vt. s. titu. i. pater. s. tusculanus. et. s. de lega. l. l. si fundus. s. iulianus.

u **¶** Meuius. impuberem. als puberem: als impuberem. et vocatur meuius vt. j. patet. ubi quero r. c. et h i pn.

x **¶** Lucio. cuidam extraneo. Accur.

y **¶** Meuius negotia. s. nepotis. idē si nunqz: sed nō stetit per eū vt subijcit. et. C. de cōditio. infer. si ea. et. j. de cōdi. et demō. l. in iure. et. l. si quis ita. et. s. de leg. iij. qui cōcubi nam. s. vroz. et. j. quando dies lega. ce. l. v. s. item si qua. r. j. de alimen. lega. l. gaio. s. i. r. l. stichus. s. fi. et. j. de cōdi. et demō. l. in testamento. et. C. de insti. et subfii. l. i. et. ij. r. s. de lega. ij. ticia. s. i. ea. et. s. i. modā. l. siy certo. s. abesse. Accursius.

z **¶** Nollet eum administrare. secus si staret per casum fortuitum. vt. s. e. scio. in pn. et. j. e. annua.

a Non recesserint. ex hoc oritur questio. Accur.

b Difficile. id est raro. et sic cogitabat facturam vxore vt allegant liberti. Accur.

c Nichil amplius. als amplius. f. ppter hoc q eos secum duceret dare voluit. et als nichil magis. et als nichilominus. r. tuc

dic id est magis. sic C. de iur. a. fac. ig. l. no idcirco. Ac.

d Ex löginqs. sic. s. de iudi. si longi. in prin. r. si. i. l. h. r. si suscepit.

e Si. i. de oper. lib. l. q. nisi. si. i. Itē est attendēdū cuius p̄batione est dictus vt ab ea nō recedat. vt. i. de xdi. a. demōstra. al. lis. et facit. s. ti. i. l. qui xubinā. s. pe.

f Dodo. i. q̄ritate. sic. s. d. rāfac. l. cū hi. s. modus.

g cui. solit^o fuit. cōfuctu do patrūfamilias atēditur. sic. s. de lega. l. si seru^o pluriū. s. h. et de pig. actio. l. vel vniuer. soz. r. s. titu. i. cūz q̄reretur. s. lana. r. l. nummis. r. s. eo. seio. s. i. r. si. Item r. dignitas legatarij: vt subicit. vt. s. de iudi. sed r. si suscepit. s. i. r. s. de lega. l. si seru^o pluriū. s. fina. r. charitas. vt. i. s. adimē. lega. cū alimentā. r. no. q. hoc locum hz in alimēt. legatis indubitanter: vt l. incertum: va leat tū: vt. d. l. cum alimēta. r. in simi li pia. cā. vt. r. s. de lega. i. quidam. r. s. titu. i. stichus. et sic. lista pōt loqui. Alij dicunt in omni annuo relicto q̄ritūcūq; incerto vt valeat fauore vltime volūtatis: vt hic. et arg. s. ti. ij. l. i. nec obstat. s. de iur. do. cum post. s. gener. quia postu mus dicere q̄ ibi nō erat annuū. in p̄tractibus autem inter viuos constat non valere. vt. d. s. gener. et. i. de p. ob. l. triticum. et. lita stipul. in prin. Accur.

h Qui tenetur cum alio morari nō tenetur cum simplici ter sequi: sed hoc declarabitur boni viri arbitrio. Bar.

i Vxorē herede scripta ita cuiuit. libertis meis oibus alimētoz nomine singulis annis de nariis. r. ij. ab herede dari volo si ab vxore mea nō recesserint. quero cūz paterfamilias sua volūtate de ciuitate difficile p̄fectus sit: ea autē assidue p̄ficiscatur: an liberti cū ea p̄ficisci debeāt. respōdi nō posse absolute respōderi: cū multa ouiri possent que pro bono sunt estimāda: ideoq; huiusmodi varietas viri boni arbitrio diuimēda est. Itē queritur: cum p̄ficiscēs eis nichil amplius obtulerit ac per hoc eā secuti nō sint: an legatū debeatur: respōdi r. hoc ex longinquis b̄uibusq; excursionibus et modo legati estimandum esse.

k Fauore alimentoz valet legatum incertum. h. d. Bar.

l Si cui annuū Alpia fuerit legatū relictu sine adiectōe summe: nichil videri huic ascriptū mela ait: s; est verio: nerue sentētia: qd̄ testator: p̄stare solit^o fuit: id videri relictu: si minus: ex dignita

te p̄sone statui oportebit.

m Si dilatio apponit grā legatarij nō pōt ei solui ante: secus si grā heredis. h. d. Bar.

n Am qui iabolen^o rogat^o post decē annos restituit: pecuniaz ante diem restituit: respōdi si ppter capietis p̄sonā q̄ rem familiārē tueri nō posset in diē fideicommissum relictu p̄betur: r. p̄dituro^o ei id heres ante diē restituisset: nullo modo liberatum esse. q̄ si tempus heredis causa p̄rogatum esset vt cōmodum medi tempous ipse sentiret: liberatum eum intelligi: nam et plus eum p̄stitisse q̄ debuisset.

o Legatū annuum relictu seruo a dño debet tēpore seruitutis r. libertatis. h. d. Bar.

p Seruus post decem annos liber esse iustus est: legatumq; ei ex die mortis dñi in annos singulos relictu est: eozū quidem annorum quib^o iam liber erit legatum debebitur: interim autez heres ei prestare alimenta cōpellitur.

q Legatum donec nubat intelligitur annuum. h. d. Bar.

r Legatū ita iabole. est tūc donec nubat. l. dānas esto heres meus dare: neq; ascriptū est in annos singulos: labeo trebatius p̄sens legatū deberi putant^o: sed rectius dicitur id legatū in annos singulos deberi.

s Annis q̄diu nubes. sicut si lego tibi vsum fructuz q̄diu viues: vel vsq; ad decēniū: tale est quo ad repetitionem ac si legassem singulis annis. vt. s. q. mo. vsufruc. amit. l. sicut in annos. in prin. et. s. vnde fractatū est. et maxime quia in testamentis pleni^o faciēda est interpretatio. vt. i. de regu. iur. l. in testamētis. vel dic in annos singulos. i. singulis annis d; aliqd̄ solui de his legat. vt. s. eo. l. iij. r. ad

t Et perdituro. sic. i. p emp. l. si quis cū. r. s. de mino.

q̄d si minor. s. testamēto. et. i. de in rem ver. l. iij. s. nec non.

i Nullo modo. nisi ille habeat pecuniā saluā. vt arg. insti. q. alie. licet. vel nō. s. nūc vidēdū. r. C. p emp. l. h. r. s. de admini. tuto. l. si minoris. r. facit ad hāc dīlīctōem s. de vsur. l. iij. s. cū pollidit^o. et. s. ti. ij. si ita relictu. s. pegasus. r. l. cū p̄. s. curatoris. r. C. de fideicō. l. post mortē. vbi no. cōtraria r. solutiones de legib^o. vt. s. de lega. ij. l. cū pater. s. hereditate. et. s. a filia. r. i. ad trebel. l. s; ante. r. ibi plene solui.

k Heredis causa. qd̄ p̄sumit i du bio. vt. i. s. de iudi. cū in rēpus. r. ar. i. de p. obli. eū q̄ kalen. in fi. r. l. continuus. s. cūz ita. in fi. s. r. i. de ac. r. ob. qd̄ quis. r. i. de sol. qd̄ in diē. r. i. eo. l. i. berto s. filium.

l Seru^o debet b̄i. actioe ex testamēto. vt. s. ti. ij. l. si quis seruo.

m Cōpellit. officio iudicis: q; naturaliter nō auiliter debet. vt. r. i. de adi. lega. l. seruos ad cu. et. s. fami. l. herci. ex parte. s. seruo. r. s. de leg. i. l. seruo alieno. s. i. et. C. de neces. ser. here. insti. l. p. s. illo. et. s. de leg. ij. l. seruus. posset etiā hec. l. intelligi fin qd̄ dicit. i. de ver. obli. h. mōi. r. s. si cer. p̄ta. l. lecta. in fi.

n Legatum. putant. r. male. Accur.

o Singulos. f. q̄sq; nubet r. omni anno hēbit. l. sunt igit paria q̄diu nubes et singulis

p Annis q̄diu nubes. sicut si lego tibi vsum fructuz q̄diu viues: vel vsq; ad decēniū: tale est quo ad repetitionem ac si legassem singulis annis. vt. s. q. mo. vsufruc. amit. l. sicut in annos. in prin. et. s. vnde fractatū est. et maxime quia in testamentis pleni^o faciēda est interpretatio. vt. i. de regu. iur. l. in testamētis. vel dic in annos singulos. i. singulis annis d; aliqd̄ solui de his legat. vt. s. eo. l. iij. r. ad

q Et perdituro. sic. i. p emp. l. si quis cū. r. s. de mino.

r Legatum. putant. r. male. Accur.

s Singulos. f. q̄sq; nubet r. omni anno hēbit. l. sunt igit paria q̄diu nubes et singulis

t Annis q̄diu nubes. sicut si lego tibi vsum fructuz q̄diu viues: vel vsq; ad decēniū: tale est quo ad repetitionem ac si legassem singulis annis. vt. s. q. mo. vsufruc. amit. l. sicut in annos. in prin. et. s. vnde fractatū est. et maxime quia in testamentis pleni^o faciēda est interpretatio. vt. i. de regu. iur. l. in testamētis. vel dic in annos singulos. i. singulis annis d; aliqd̄ solui de his legat. vt. s. eo. l. iij. r. ad

u Et perdituro. sic. i. p emp. l. si quis cū. r. s. de mino.

v Legatum. putant. r. male. Accur.

w Singulos. f. q̄sq; nubet r. omni anno hēbit. l. sunt igit paria q̄diu nubes et singulis

x Annis q̄diu nubes. sicut si lego tibi vsum fructuz q̄diu viues: vel vsq; ad decēniū: tale est quo ad repetitionem ac si legassem singulis annis. vt. s. q. mo. vsufruc. amit. l. sicut in annos. in prin. et. s. vnde fractatū est. et maxime quia in testamentis pleni^o faciēda est interpretatio. vt. i. de regu. iur. l. in testamētis. vel dic in annos singulos. i. singulis annis d; aliqd̄ solui de his legat. vt. s. eo. l. iij. r. ad

y Et perdituro. sic. i. p emp. l. si quis cū. r. s. de mino.

z Legatum. putant. r. male. Accur.

aa Singulos. f. q̄sq; nubet r. omni anno hēbit. l. sunt igit paria q̄diu nubes et singulis

ab Annis q̄diu nubes. sicut si lego tibi vsum fructuz q̄diu viues: vel vsq; ad decēniū: tale est quo ad repetitionem ac si legassem singulis annis. vt. s. q. mo. vsufruc. amit. l. sicut in annos. in prin. et. s. vnde fractatū est. et maxime quia in testamentis pleni^o faciēda est interpretatio. vt. i. de regu. iur. l. in testamētis. vel dic in annos singulos. i. singulis annis d; aliqd̄ solui de his legat. vt. s. eo. l. iij. r. ad

ac Et perdituro. sic. i. p emp. l. si quis cū. r. s. de mino.

ad Legatum. putant. r. male. Accur.

ae Singulos. f. q̄sq; nubet r. omni anno hēbit. l. sunt igit paria q̄diu nubes et singulis

af Annis q̄diu nubes. sicut si lego tibi vsum fructuz q̄diu viues: vel vsq; ad decēniū: tale est quo ad repetitionem ac si legassem singulis annis. vt. s. q. mo. vsufruc. amit. l. sicut in annos. in prin. et. s. vnde fractatū est. et maxime quia in testamentis pleni^o faciēda est interpretatio. vt. i. de regu. iur. l. in testamētis. vel dic in annos singulos. i. singulis annis d; aliqd̄ solui de his legat. vt. s. eo. l. iij. r. ad

ag Et perdituro. sic. i. p emp. l. si quis cū. r. s. de mino.

ah Legatum. putant. r. male. Accur.

ai Singulos. f. q̄sq; nubet r. omni anno hēbit. l. sunt igit paria q̄diu nubes et singulis

aj Annis q̄diu nubes. sicut si lego tibi vsum fructuz q̄diu viues: vel vsq; ad decēniū: tale est quo ad repetitionem ac si legassem singulis annis. vt. s. q. mo. vsufruc. amit. l. sicut in annos. in prin. et. s. vnde fractatū est. et maxime quia in testamentis pleni^o faciēda est interpretatio. vt. i. de regu. iur. l. in testamētis. vel dic in annos singulos. i. singulis annis d; aliqd̄ solui de his legat. vt. s. eo. l. iij. r. ad

ak Et perdituro. sic. i. p emp. l. si quis cū. r. s. de mino.

al Legatum. putant. r. male. Accur.

am Singulos. f. q̄sq; nubet r. omni anno hēbit. l. sunt igit paria q̄diu nubes et singulis

hoc. Iam di leg. ce. sic cum pefinitione. r. Teo. l. annua. §. fi. a. **¶** Uini falerni. a loco sic dicit. vel. i. optimi. sic enim dicitur in vulgari vinum falernum.

b **¶** Culleos. vasa de corio vel alia materia quibus mensurabatur vinum etiam annona quandoque. vt. §. de pigno. act. l. fi. §. fi. Accur.

c **¶** Annorū. antecederū r sequētiū. ad qd. §. quando di. leg. ce. l. firmio. in prin. r. §. de ver. obliga. inter stipulante. §. facram. et §. de lega. l. qd. tre rō natura. in prin. r. §. de contrahen. emp. si debitor. §. i. r. §. locati. §. vno. r. C. locati. licet. et §. de tritico vino r oleo lega. cum certus. et. l. ex eo. et. §. de adimen. lega. l. lucius. Accur.

d **¶** Odicill. confirmatis. qd. hodie op. non est. vt in hui. de codicillis. §. i.

e **¶** Heredi. nodū anniculo vt statz inuit.

f **¶** Heredis. qua si psonaliter et alimēta cōstituēdo. nec enim est facile credendū qd. testator voluerit dare alimēta a legatario rei singularis heredi olim bonorū dño: ideo non p alimētis videtur legasse: sed in plures pensiones diuifisse legatum exonerādi gfa grauari: ideo oīz annorū vnū est legatū. vt. §. qñ di. lega. ce. si cū pmitiōe. r. l. firmio. §. fi.

g **¶** Alūnis. i. alūno. s. sticho. vel dic qd. r. alijs alūnis si militer reliqrat.

h **¶** Commendatos. id est hfe volueris. vel dicit qd. vsq. ad. xxv. ānos haberet cōmendatos vt statz inuit.

i **¶** Alūnis. i. alūno. vel dic vt dicit. §. r. facit. §. ti. ij. l. cum pater. §. curatoris. et. §. quando di. lega. ce. l. firmio. §. i. et. ij.

¶ Deficit in fructu vnus anni: supplet ex fructibus sequentiū ānoz in ānuo legato. Bar.

¶ Uini falerni qd. domi nascere q. tannis in annos singulos binos culleos heres meus ticio dato: etiam p eo anno q. nichil vini natū esset deberi duos culleos: si modo ex vindemia ceterorum annorum dari possit.

¶ Petitis legati diuisi p tpa exoneratōis gfa trāmittit ad hfdē: r. adiecto tps in dubio non referat ad tps etatis. Bar.

¶ Adicillis testō. Accur. confirmatis fundū libertis legauit: eumq. alienari vetuit: sed ptenere voluit vel ad filios libertorū: vel ex his natos: deinde hec verba adiecit: a quib. p. stari volo heredi ex redditu ei. fundi decē per annos singulos vsq. ad annos xxxv. a die mortis mee: q. situz est cū heres a ticio institutus intra. xxxv. annū etatis decefferit: an residui tps fideicommissuz ex h. bis istis superscrip. tis heredis quosq. heredi debeat: respōdi deberi nisi ostēdatur a libertis heredis testatorē. xxxv. annū respexisse.

¶ Rudo ministro recusate legatū recipere legatarius potest petere ante dicm. h. d. Bar.

¶ Sticho alūno suo cētum r. mēstruos decē r. annuos cētū dari voluit: r. sempromia quaz hfdē ex triēte instituerat rogauit in hec vba: fidei tue comitō sempromia foroz vti legata q. alūnis meis reliq. ex medio recipias r. ap. te habeas q. ad usq. cōmēdatos habeas: q. situz

¶ Scia. pacatiani. cuius vsum fructum legauerat. Redierit. per consolidationem. vt in h. de vsum fruct. §. fi. vnde sicut emolumentū morte finitur: ita r. onus h. testator largius sit locutus.

¶ Debeantur. alijs debeant. f. heredes.

¶ Si modo. h. c. enim prestabitur si non r. et tunc il lud si: non ponit. vt no. §. si q. cau. si euz. §. fina. et. C. de transac. l. actio ne. Accur.

¶ Si rei. alijs ei rei. et alijs eius rei. Item cōtra. §. titu. l. l. si ab eo. in eo q. hic dicitur heredes non prestāduz fideicommiss. Solu. hic finitum erat legatū. r. ideo eius onus. at ibi caducū aut in causam caduci factuz remanet apud heredem: et ideo euz suo onere et sic etiam soluitur contra. §. de lega. ij. l. celsus. in prin. r. facit. §. titu. ij. Imperator. in p. inci. et. §. i. et. §. de adimen. lega. l. sticho. §. i. et. §. de lega. ij. l. filiusfamilias. §. apud. et. §. de dote prele. l. iij. in prin. et. §. de contrahē. emp. l. fi. §. fina. Accur.

¶ Scia herede. Idem. Scia scripta vsu fructuz fundi legauit meui: eiusq. fidei comisit in hec verba: a te meui ex redditu fundi pacatiani p. stari volo ariopaphilo et ariosticho ex die mortis mee annuos sexcentos quotannis quoad viuēti: que situz est cum meuius alimēta annua p. stiterit: post mortē aut eius fundi ad hfdē tice pleno iure redierit: an alimēta ex fideicommiss. so pamphilo r. sticho debeantur. respōdi nichil p. poni cur

debeat p. stari ab heredibus tice: cū ab vsu fructuario alimēta relicta sunt. Idē q. situz an ab heredib. meui legatarij legata prestāda sint. r. ndi nichil ab herede legatarij p. standū: nisi testatorē manifeste p. betur voluisse etiā vsu fructu finito pre stari: si modo id qd. ex vsu fructu receptum esset ei rei p. stande sufficeret.

¶ Legato g. nali per speciale non derogat qñ sit simpliciter nō ob eādē causam. Bar.

¶ Qui marco homini docto certa annua p. stabat testamento cauit: dñia sanctissima scio te de amicis meis curaturam ne quid his desit: verūtamē et marco dari octingenta. q. situz

l. vnum ex familia. §. fina. et. §. de lega. ij. l. fideicommissa. §. quāq. Accur.

Si modo. h. c. enim prestabitur si non r. et tunc il lud si: non ponit. vt no. §. si q. cau. si euz. §. fina. et. C. de transac. l. actio ne. Accur.

Si rei. alijs ei rei. et alijs eius rei. Item cōtra. §. titu. l. l. si ab eo. in eo q. hic dicitur heredes non prestāduz fideicommiss. Solu. hic finitum erat legatū. r. ideo eius onus. at ibi caducū aut in causam caduci factuz remanet apud heredem: et ideo euz suo onere et sic etiam soluitur contra. §. de lega. ij. l. celsus. in prin. r. facit. §. titu. ij. Imperator. in p. inci. et. §. i. et. §. de adimen. lega. l. sticho. §. i. et. §. de lega. ij. l. filiusfamilias. §. apud. et. §. de dote prele. l. iij. in prin. et. §. de contrahē. emp. l. fi. §. fina. Accur.

Qui marco. Qui marco homini docto certa annua p. stabat testamento cauit: dñia sanctissima scio te de amicis meis curaturam ne quid his desit: verūtamē et marco dari octingenta. q. situz

a Debeat. presumenda ex viuetio vsu eiusdem morientis voluntate. vt. i. t. i. l. sempronio. §. si. §. videtur. tra. j. de adim. leg. l. alimeta. §. basili. r. l. pe. §. i. r. l. stich. in pn. sed ibi aliud apparet dicendum ex voluntate expressa defuncti.

b Quadringenta. scilicet aureos.

c Ticio quod viueret. scilicet testatrix.

d Summam. puta viginti aureorum.

e Argenti. scilicet vicia. vel pccu quod sit decem. hoc quod est probatur testatrix dum videtur non aut tria pondus auri. vbi quia ad numerum probatur sed legauit ad pondus. videbat non valere sed tunc valet vt iste tres probationes sint loco trinus pondus auri. sic falsa demonstratio non vincit legatum. vt. j. de pdi. r. demon. l. demonstratio.

f Anua. puta centum liberti.

g Legauit. scilicet aliis puta duobus libertis suis.

h Deberi. verum ob exceptione si propter utilitatem matris conditio talis fuisset apposta. vt. j. de pdi. r. demon. l. illis liberti. Alij distinguunt an ceperunt morari. vel p eos stetit et tunc distiguit. vt dixi modo. aut non. tunc in distincte non hnt. vt no. §. eo. scio. et dic plene vt ibi. et fact. §. de leg. i. tur pia. §. i. r. j. de pdi. et demon. l. in test. et. l. cu ita. r. l. si quis ita. r. l. iure ciuili.

i Gerophylaco. nome est capelle vel loci vbi est capella. vt sacerdos ricardine delectabilis nostre ville.

k Nolator. scilicet vt sic p ipos pbetes ministerii ipsi templo potius relictum quod eorum personis legatum videat. non enim sui cui ipsi sunt potius relictum cui ipsi deseruiebant legatum fore est verisimile. quod eo

est an marcus prestitis sibi ex causa legati octingentis annua quoque consequi debeat. respondendi nichil proponi cur non sum ea que in consultatione collata essent debeantur.

Si testator reliquit ad pondus quod probatur ad numerum ad pondus tamen valet legatum. hoc dicit Bar.

Lucio ticio auri pondus tria quoad viuet quod viua probatur do lego. quod cum testatrix quadringenta ticio quoad viueret. et salarij nomine certa summam. r. amplius festorum dierum nomine certum pondus argenti. aut pro eo precium prestiterit. an eadem ex causa legati vel fideicommissi ab heredibus eius ticio prestari debeant. respondendi nichil proponi cur prestanda non sunt.

Si conditio deficiat pro morte eius in cuius personam conferitur non extinguit legatum. Bar.

Anua his I dem. verbis legauit. si moreretur cum matre mea quam herede ex parte institui. questum est an mortua matre conditio apposta defecisse videatur. r. pro hoc neque vestimenta. neque cibaria his debeant. rudi sum ea que proponerentur deberi.

Relictum sacerdoti vel ministro ecclesie ipsi ecclesie videtur esse relictum. Bar.

Atticia fideicommissum his verbis reliquit. quisquis michi heres erit fidei eius committito vt det ex redditu cenaculi mei r. heredi post obitum sacerdoti et gerofilaco r. libertis que in illo templo erunt denaria decem die nudinarum quas ibi posui.

Relictum sacerdoti vel ministro ecclesie ipsi ecclesie videtur esse relictum. Bar.

Atticia fideicommissum his verbis reliquit. quisquis michi heres erit fidei eius committito vt det ex redditu cenaculi mei r. heredi post obitum sacerdoti et gerofilaco r. libertis que in illo templo erunt denaria decem die nudinarum quas ibi posui.

Relictum sacerdoti vel ministro ecclesie ipsi ecclesie videtur esse relictum. Bar.

Atticia fideicommissum his verbis reliquit. quisquis michi heres erit fidei eius committito vt det ex redditu cenaculi mei r. heredi post obitum sacerdoti et gerofilaco r. libertis que in illo templo erunt denaria decem die nudinarum quas ibi posui.

maxime apparet. quoniam legatio mentione templi fecit testator r ita de eo dicitur in relinquendo seruo vel filio alieno domini patrisve mentionem fecerit. vt. j. de pdi. r. demon. l. filio. r. C. de iur. delibe. l. pe. r. facit. j. de re. dub. l. ciuib. r. §. de pac. l. ta le. §. si. r. de trib. l. procurator. §. si plures. r. C. de epis. r. cle. aut. licentia. r. j. de

quo vtrum his duntaxat qui eo tempore quo legabatur in rebus humanis r in eo officio fuerit debitum sit. an etiam his qui in loco eorum successerunt. respondendi sum ea que proponerentur ministerium quidem nominatum designatum. ceterum datum templo.

Inter quero vtrum vno duntaxat anno decem fideicommissi nomine debeantur. an etiam in perpetuum decem annua prestanda sint. respondendi in perpetuum.

Alienatio hereditatis non extinguit legatum prestandum ex redditu certe rei. Bar. I dem.

Liberto suo ita legauit. prestari volo philoni vsque dum viuunt quinquagesima omnis redditus qui pro predictis a colonis vel emptoribus fructus ex consuetudine domus mee prestarentur. heredes predicta vendiderunt ex quorum redditu quinquagesima relicta est. questum est an precij vsure que ex consuetudine in puincia prestarentur quinquagesima debeatur. respondendi redditus duntaxat quinquagesimas legatas. licet predicta vendita sint.

Legatarius onere extrinseco grauatus non defalcatur contra legatum si sibi fuerit defalcatum. h. d. Bar.

Alio liberto cui fundum legauerat ferentem annua. lx. per fideicommissum dederat. paphile annua dena. questum est si lex falcidia liberto legatum minuat. an paphile quoque annuum fideicommissum minutum videatur. cum ex redditu legata sint. qui largitur etiam si falcidia partem dimidiam fundi

Legatarius onere extrinseco grauatus non defalcatur contra legatum si sibi fuerit defalcatum. h. d. Bar.

Alio liberto cui fundum legauerat ferentem annua. lx. per fideicommissum dederat. paphile annua dena. questum est si lex falcidia liberto legatum minuat. an paphile quoque annuum fideicommissum minutum videatur. cum ex redditu legata sint. qui largitur etiam si falcidia partem dimidiam fundi

Legatarius onere extrinseco grauatus non defalcatur contra legatum si sibi fuerit defalcatum. h. d. Bar.

Alio liberto cui fundum legauerat ferentem annua. lx. per fideicommissum dederat. paphile annua dena. questum est si lex falcidia liberto legatum minuat. an paphile quoque annuum fideicommissum minutum videatur. cum ex redditu legata sint. qui largitur etiam si falcidia partem dimidiam fundi

Legatarius onere extrinseco grauatus non defalcatur contra legatum si sibi fuerit defalcatum. h. d. Bar.

Alio liberto cui fundum legauerat ferentem annua. lx. per fideicommissum dederat. paphile annua dena. questum est si lex falcidia liberto legatum minuat. an paphile quoque annuum fideicommissum minutum videatur. cum ex redditu legata sint. qui largitur etiam si falcidia partem dimidiam fundi

ope. no. nu. de pupillo. §. ij. r. l. opis. r. in decre. xij. q. iij. c. pontifices.

In perpetuum. scilicet debentur. si fideicommissum perpetuo duret. als fecit. vt. §. si. l. l. pastor. §. tusculanus. Inter phoc que in perpetuum est. §. eo. l. legata. i. pn. r. §. de usufru. l. defuncta. §. si. r. de codi. ide. Leles. r. de codi. §. pe. i. fi.

Liberto. redditus. als. §. s. f. redditus. et sum hoc debet esse. §. prestarentur. als. §. f. quinquagesima. r. tunc habebas prestare. r. quod subijce predictis. sub. als. ex. als. est pro predictis. vel die predictis. i. ad predictorum aliquam utilitatem. f. seminandi vel colendi vt quinquagesime me expensa videatur legata.

Uer dederunt. iuste quod non obstante tali legato. vt. j. t. i. l. fundi. o. r. redditus. als. redditus. als. redditus.

Duntaxat. que tunc p sua estimatio nem satis prestari absque istis redditibus potest. vt. j. t. i. l. fundi. r. §. de legata. ij. l. codicillie. §. i. q. r. cedita sint. ab emptoribus autem prestat nil debent. vt. §. de p. r. h. emp. l. si. §. fina.

Legata sint. scilicet dena que redditus sufficerent ad annua prestandem decem etiam si medietatem fundi falcidiam auferret. quod tamen facere non potest. nisi ad plus quam cum in singulis rebus falcidia imponat. vt. C. ad. l. fal. l. A iij

Duntaxat. que tunc p sua estimatio nem satis prestari absque istis redditibus potest. vt. j. t. i. l. fundi. r. §. de legata. ij. l. codicillie. §. i. q. r. cedita sint. ab emptoribus autem prestat nil debent. vt. §. de p. r. h. emp. l. si. §. fina.

Legata sint. scilicet dena que redditus sufficerent ad annua prestandem decem etiam si medietatem fundi falcidiam auferret. quod tamen facere non potest. nisi ad plus quam cum in singulis rebus falcidia imponat. vt. C. ad. l. fal. l. A iij

Duntaxat. que tunc p sua estimatio nem satis prestari absque istis redditibus potest. vt. j. t. i. l. fundi. r. §. de legata. ij. l. codicillie. §. i. q. r. cedita sint. ab emptoribus autem prestat nil debent. vt. §. de p. r. h. emp. l. si. §. fina.

Legata sint. scilicet dena que redditus sufficerent ad annua prestandem decem etiam si medietatem fundi falcidiam auferret. quod tamen facere non potest. nisi ad plus quam cum in singulis rebus falcidia imponat. vt. C. ad. l. fal. l. A iij

Legata sint. scilicet dena que redditus sufficerent ad annua prestandem decem etiam si medietatem fundi falcidiam auferret. quod tamen facere non potest. nisi ad plus quam cum in singulis rebus falcidia imponat. vt. C. ad. l. fal. l. A iij

Duntaxat. que tunc p sua estimatio nem satis prestari absque istis redditibus potest. vt. j. t. i. l. fundi. r. §. de legata. ij. l. codicillie. §. i. q. r. cedita sint. ab emptoribus autem prestat nil debent. vt. §. de p. r. h. emp. l. si. §. fina.

in imponenda. licet quidam contra: vt ibi not. pro quib⁹ erat hec. l. Item male dixit. r. ex redditu legata: sed dic id est occasione fundi cuius redditum habet libertus: nam alibi non posset onerari.

a **C** Minutum. no. legatarium non detrahere falci. sed contra. f. ad. l. falci.

penales. f. si. Sol. ibi rei legate pars fideicō. cōmetur: ideoq; pro rata di-
minutionis dam-
num iuste sentit fi-
deicō. at hic secus:
vt apparet per id
qđ dicit annua de-
cem r. et eodē mo-
do sol. f. si cui plus
qđ p. l. falci. videat-
m⁹. et. j. ad trebel.
luc⁹. f. heres. et. l.
facta. f. si tici⁹. r. j.
de cōdi. r. demon.
plauci⁹. r. in qua-
libet earū no. r. sic
enā non obstat. s.
ti. i. l. fi. s. i. r. de le-
ga. i. l. antepe. i. pñ.
ut facit. s. ti. ij. c. iij.
pater. f. i. et quod
no. C. commu. de
leg. i. l.

b **C** Comendatā. hic ostur vltima
questio.

c **C** Hereditatis. no. hereditat: scz
totius nō heredita-
taria. qz tres tātū
vncie qđ iure insti-
tutionis habet ve-
niant in restitutio-
nē: nō autē qđ per
trebel. sūt nouer-
ce restituit. vel licz
dixisset tñ veniret:
qz hecy videtur esse
defuncti voluntas
alias autē dicit vt
C. de fideicō. cum
virum.

d **C** Quarta pte. que est due vncie:
et quarta alteri⁹.

e **C** Restituit. qđ
fuit. vi. vncie. r. iij.
partes alterius vncie. Accursus.

f **C** Semunciam. i. mediam vnciam.

g **C** Et siliquā. id est quartā vncie: quod sic collige-
habet enī tres vncias iure institutionis. Item habet
sex et tres ptes alterius iure restitutionis: r. sic habet no-
uem: r. dimidiā r. qrtam vncie. et no. q. in lib. 230. est sili-
cū. alias siliquā: alias siliq. et semp est idē sensus. scilicet
vt quartā vncie siue. xlvij. partem assis cōtineat: vel cu-
iustibet rei. r. facit qđ de hoc not. C. de episco. et deri. auf.

abstulerit annuā pāphile pre-
stationē: respōdi fm ea que p-
ponerent nō videri minutū^a ni-
si alia mēs testatoris pbaret.

C Ex voluntate defuncti portio
que iure fideicōmissi pcepit
in fideicōmiss. deducta r. fruct⁹
pcepti iudicio testatoris. B.

C Filiū ex dodrāte vxorē ex
quadrāte instituit heredes: et
filiū fidei cōmisit vt nouerce re-
stitueret hereditatē: ab ea autē
petijt vt infirmitatē filij cōmē-
datā haberet: et qđ mensuratos
aureos denos pstatet donec
ad. xxv. an. etatis puenerit: cū
autē ipse esset eā etatē partē di-
midia hereditatis ei restitue-
ret: fili⁹ deducta dodrātis pte
quarta⁹ ex qđ institutus erat no-
uerce hereditatem restituit: r.
postea adimpleuit vigesimū-
quintū annū etatē: questū est
cū nouerca vniuerse heredita-
tis habeat dodrāte semun-
ciā: r. siliquā: an ei⁹ ptem di-
midiam puigno suo restitue-
ret: r. nō fm ea que pponerent
tñ restituendū qđ cum eō qđ
falci die nomine filius deduxit
set semissem faceret. **C** Idem
quesiuit an qđ infirmitatē filij
pater cōsulere voluerit: fruct⁹
quoq; medij tēporis nouerca
ei restituere deberet: r. nō fm
ea que pponerent debere^m.

C Si legatarius nō implet mo-
dum a testatore adiectū: lega-
tū sibi solutū renocatur. Bar.

C Lucius ticius testamento

sed hodie. Itē ad hāc pputationē facit insti. de heredi.
h **C** An eius. f. totū qđ hz qđ est (insti. f. hereditas.
vere dectans non nisi quartā vncie minus. Accursus.

i **C** Cum eo. qđ erat sextās et quarta vni⁹ vncie: sic ergo
qđ tuor vncias restituit de eo qđ habet deducta quarta

patrie sue ciuitati sebastanoz
c. legauit ita vt annis alternis
erxfuris eiusdem certaminaⁿ
sub noie ipsius celebrarent: et
adiicit hec vba. qđ si p ditiōe
supra scripta recipere legataz
sibi pecuniā ciuitas sebastano
rū noluerit: nullo mō heredes
meos ei obligatos esse volo:
sed habere sibi pecuniā: postea
preses puincie ex noib⁹ de-
bitorū hfditatorū elegit ido-
nea noia: r. in cām legati reipu-
bli. adiudicauit: post cui⁹ sen-
tentia respubli. adiudicatas a
plerisq; sibi pecunias pcepit:
questum est an si respu. cōdi-
tiōib⁹ testō ascriptis postea nō
paruerit legatū ad filios here-
des ptineat: r. nō respu. testa-
toris voluntati⁹ parere cōpelle-
dā: ac nisi faciat in his qđ sū-
mis qđ per numerationē vel no-
uationē solute sunt vt tili repeti-
tione⁹ hfdes adiudicatos. ab
his vero noib⁹ qđ neq; solue-
runt reipu. neq; nouatione ab-
scesseit a pūluna obligatiōe:
non prohibendos⁹ quominus
debitum petant.

C Minister electus ad distri-
buendum satisfā dare non debet
nisi pauper fiat testatore igno-
rante. hoc dicit. Bar.

C Largius erupianus consu-
luit alūno certā pecuniam pa-
tronū testamēto legasse: deq;
ea re testamēto ita cauiffe: pe-
cuniam quā ticio liberto meo
r. alūno legauit esse volo meos

de p di. ob cāz. l. si hfs. r. j. ti. i. l. qđ dā. r. s. de le. ij. l. asipe. f. a-
te. r. hoc nisi iustu p ditiis fuerit erogata i muros ciuitatē:
vt. C. de expen. ludo. l. i. r. j. de admini. re. ad ciui. pti. l. i. r.
iij. et. j. ti. i. l. legatū. fm. R. et pug. sed hic expisse dicit tes-
tator remanere apđ hfdes si ciuitas nollet festū facere
r. **C** Nō phibēdos. qm hoc casu nichil ptes iudicauerit.
et fa. C. de do. qđ sub mō. l. ij. itē no. ex hoc. f. relicti sub mō
dbere solui an ppletū modū cautōe exacta: r. no. C. de his
f. **C** Cōsuluit. f. me sceuolā dicēs alūno r. (qđ sub mō. l. i.

vnius r. fili⁹ habet
ij. r. quartā alteri⁹
r. sic si missē hēbit
k **C** Voluerit. i. p-
dicti tps dilatiōe
l **C** Reberet. scz
oēs qui mensurā
supabāt datōnē.
m **C** Webere. scz
pater: psumif
eni p ditiā me
dij tps pūlitate
filij pōuisse. vt et
s. e. qnt⁹. i. fi. et. s.
de lega. ij. si ita. f.
pegatus. alias in
fructū⁹ alij disti-
guit: vt r. veniat i
restitutōe vt no-
ta. C. ad trebel. iu-
bem⁹. r. facit. s. de
vsur. l. in fideicō:
missi. f. cū polli di-
us. r. s. eo. eū q. et
j. de regu. iur. cū i
tps. r. j. ti. i. gñali.
f. duas. r. j. ad tre-
bel. l. facta. f. si hfs
n **C** Certamina. id
est festiuitates qđ
sub ludibrio non
fiāt: s. sub cōmē-
ratiōe alij r. hōe-
stoz moz: vt rerū
bonarū pūlitanū
boni exēpli gra ex-
cis capiedt. R. vt
dixi. s. l. annua.
o **C** Adiudica-
uit. sic qđ res iudi-
cata pūdicare vt-
de f. hereditibus.
p **C** Voluit. licē
te tamē. vt. j. ti. i. le-
gatum. Accur.
q **C** Vni repeti-
tione. i. efficaci. f. cō-
ditiōe sine causa
vel ob causā. vt. s.

a Plus scilicet liberti.

b Copiari. recte volo ut ita singulis annis publico liberto tales usuras praestet.

c Debeas. quod forte socer eius. vt. s. solu. ma. l. qz pa renas. Recursus.

d Satis accipe

si deysuris ptpa qz de forte p. rrv. annu liberi ei resituendis.

e Habuisse. i. de buisse vel. i. satis fore si numerave runt: hz cautionez non exegerint.

f Liberatos. hoc aut pigit triplici rone: vna qz testator nil dixit de satisfactione vt hicalia qz pater: nu testimoniu est excusat: vt. r. als i satisda. re pupil. sal. fo. q. remittit

tutori testameta rior. vt istitu. de satisda. tu. s. i. terra qz est publico minister et nullu in hoc hz comodum als secus vt in co trario. vt. s. ti. i. si cui. r. ad exhiben. iulianus. s. si tibi. r. de codi. r. omno. ticio. in prin.

g Uuente. post factu restit. vel et ancu hoc ignora bat testor: vt ar. f. vt i pos. leg. si is a q. s. h. et. l. seq. et. s. q. satisda. cogunf. ab arbitro. s. i. et idē multomagis si post eius morte: quia non est verisi mile patre habuis se ei fidez lapsu fa cultaribus et opu lentia. vt. s. de con fir. tu i pfirmado. r. l. vtilitate. r. s. de adimē. lega. l. iij. s. fi.

h Maiorem. s. seium. Recur.

i Impubes. r. ita maior frater est fiduciarius ei? tu tor. vt in lit. de fidu. ture. in prin.

l Reliquit. ante p. m. v. l. i. in sua partem: seu p sua parte soluenda ei cum erit. xiiij. an. vt. f. pater.

m Legauit. i. prelegauit puta centum

n Fideicommissit. vt dicta. c. daret.

o Annua tot. puta decē.

p Pro censu. predictoꝝ legatorum.

q Bona. scilicet pcedia predicta.

r Reddit. hęc verba profuunt fratri maiori: aliter eni

publicū menium vsqz ad. rrv. annū eatis eius: p qz ea copu tari cu eo vsuras quadrates: qstum autē ei statuendū sit in sumptum: tu publicū meū cū pa tris. affectum ei p stare deas: estimabis: quesitū est an here des a publico meūo satis acci pere? debuerūt soluentes eam pecuniam: rudi cū testamēto nulla exigēde satisfatiōis cō memoratio fiat: satis habuisse heredes fm volūtate defuncti publico meūo pecuniā nūera re: r. tō nec tici? alū? vel here des ei? audiri debēt aduersus hōdes patroni agētes qz satis nō exegerunt: ex ea enī nūme ratione r. a ticio ac. pinde etiā ab heredib? eius liberatos? ef se supra scriptos heredes: nisi viuēt? testatore publico meū? soluendo esse desierit: tūc enī cautio ab eo exigēda est.

Dispositio collata in tēpus quo tutela finit pubertate for tit effectum etiā si tutela finia tur morte. Bar.

Pater duos filios equis ex ptibus istituit heredes: maio rem? r. minorē qui etiā impu bes? erat: r. i. pte ei? certa p dia reliquit: r. cū. xiiij. annos im pleuerit certā pecuniā ei lega uit: idqz fratri fideicommissit: a quo petijt in hęc verba: a te peto sei vt ab annis. xij. etatis

de fructibus istis nichil lucraretur. vt. s. eo. zum. et de le ga. ij. si ita. s. pegafus. R.

r Alio relicto. Sextanteo.

f Annuerfaria. i. singulis annis.

t Presentur. i. relinquuntur heredi fratris.

ad studia liberalia fratris tui inferas matri eius annua tot n vsqz ad annos. xiiij. eo ampli tributa fratris tui p censu ei? depēdas: donec bona restituas: r. ad te redditus predictoꝝ illorū ptineāt quoad pueniat frater tu? ad annos quattuor decim: qstū est defuncto ma iore fratre alio herede relicto? vtrū ois cōditio picipiēdi red dit? fundorū annuerfaria? pre stentur: r. alia qz prestatu? es set si viueret seius ad heredez ei? trāsierint. an?o id oē pu nus ad pupillū r. tutores? trās ferri debeat: rudi fm ea qz pro ponunt itelligit testator: qz cū tutore locur? vt tpe qz tutela restituēda? est: hęc qz q. p. an nius p stari iussisset: picipiēdis: qz fructib? finiat sed cū maior frater morte puenētus: est hęc oia qz relicta sunt ad pupillum r. tutores eius? confestum post mortem fratris? trānsisse.

Sufficit anni initiū esse ce ptum. h. d. habes simile. s. co. la vobis. Bar. Alphenus.

Hic mee qstionē cūqz vidua erit in annos lun gulos. c. heres me? dato: que ritur si filia minus annis tēpo ris vidua fuisset: nunquid mi nus ei. c. deberent? r. sibi vi deri tāerli totius annus nōdū fuisset explet? tamē deberit.

dicio fratre sanguinis necessitate fideicommissi remedio preuulisse creditur testator: potius qz maiori voluisse con sultum. Cum ergo fratris heres pupilo non sit ea neces situdine coniunctus sicut defuncti? p ditor reddit? qstus frater eos fuisset lucratur? minime pceptuē h eadē qz fratri habeat fides. vt. s. de lega. ij. cū pater. s. curatoris. et de vsuris. l. iij. s. cum polli dius. R. lucratur? dico fuis set si hoc voluisset testator. et p se nō als. vt dicitur. h.

Hic quotiēscūqz id est quorannis.

Ad Min? am. qz forte an? anū a morte p ris nupst.

Expletus. et in viduitate.

Tamen deberi. tota centum. vt. s. e. a vobis. et facit

v Trāsierit. cū onere eius dē p sta tionis. Accur.

r Et tutores. datos de nouo p mouē fiduciarij.

y Locut? s. cū fuit locur? cū fra tre maiorē.

z Restituenda est. a tutore fidu ciario qd est ea fi nita non prius. vt inlitu. de artilia. tu. s. fi. que finitur morte tutoris et alijs modis: vt in situ. qui. mo. tu. si. per totum.

a Et tutores ei? s. postea datos

b Fratris. si est maior frater fra tris ipuberis fuit tutor: sp illis r. bis qbus testator ius sit restituere eum res pupilli p pu bertate: intelligit restitutionez velle fieri quod tpe tu tela finiret. vt pu bertatis. vel. xiiij. annorum appella tione ois tutele si gnificet terminus

Sic nō est: scz fra ter maior minoris fratris tutor: s. alio r. minoris fratris fuit tutor: iubendo pa ter p dia pecuniā qz filio prelegatā in tps pubertatis eius minoris apb maiorē fratrem re manere: tut. le. ius

manere: tut. le. ius

manere: tut. le. ius

manere: tut. le. ius

manere: tut. le. ius

manere: tut. le. ius

manere: tut. le. ius

manere: tut. le. ius

C. de indic. vidui. l. fi. §. sed qz. et. qñ di. lega. ce. nec semel
Um quidam. diuisiones. id est aliquid inter eos di
uidendum. sic. §. de lega. i. ciuitatibus.

b Natalis. i. a tali die quali nat^o fuit. sic. C. de fer. om
nes. vel die quali decessit: quasi nunc nascatur ad glo
riã: vt sit de natui
tate sanctorum.
Accursus.

c Perpetuo. sic
§. eo. legatū. in pn.
et. l. annua. §. fi. in
fi. et. j. l. proxi.

Um erat. id
ē. hoc hbū. i.
ponitur exemplifi
catur. p. sicut: nō
expositiue sicut
ponit. §. de vulga.
subli. l. qui libe
ris. §. i.

e Per quadriē
niū. id est vt semel
fiat p̄statio i qua
driennio.

f Perpetuam.
aliud in vsufruc.
reipu. relicto: vt. j.
ti. i. vsufu. vbi fi
nit centū annis. et
no. §. e. annua. vel
forte idē erit h qd
ibi dicitur vsufu
ctu. Accur.

g p̄mū qua
drienniū. l. tm̄. r. fa
cit. §. l. pri. cū suis
concor.

h Ilofa. dēna
vt. p̄pue. i. r.
r. x. vel ipropue. i.
r. tm̄. r. facit. §. de
lega. i. si quis testa
mento. Accur.

i Dari. i. relinqui. vt dentur que pater petet quasi sibi
relicta: vt. j. de condi. et demon. l. filio. r. no. §. e. annua. §.
i. et dicitur valere ex persona filij sicut in simili ex perso
na serui. vt. §. de lega. ij. debitor. §. fi. r. facit. §. de lega. i. ser
uo alieno. in prin.

De vsu et vsufu. r. sed quid differt hic titulus ab il
lo de vsufu. §. in quo de his tractatur: hñ. hic in vltima
voluntate tm̄ prosequitur plene: ibi etiam inter viuos.

Nec vsus. itineris. quid sit iter et act^o et via
et aqueduct^o: habes. §. de sui. r. usi. p̄dio. l. i.
l. Legari potest. ab eo cui debentur hu
iusmodi seruitutes p̄fate: quia seruitus
r. et argumentatur a toto: per se enim ser
uitus intellecta sine re que seruit null^o fructus est. vt. §.
de vsu. videamus. Item nec de loco seruienti potest les
gari ab eo: scilicet cui debetur seruitus: quia dominium
est alterius. vt. §. si seruitus vendi. loci corpus. vnde non
potest constituere seruitutem ille cui debetur. vt. §. com
munia pre. l. i. §. ideo. ab eo autem qui debet seruitutes
predicas bene potest constitui seruitus alia que nō noc
ceat p̄ime. vt. §. de serui. ru. pre. l. ij. §. i. et. §. ij. et. pe. et. l. p

quam. et. §. cōia. pre. l. qui per certum.

m Utile. legatum.

n Legari. vt. §. de vsufu. r. earum rerum que vsu cō
sumū. l. i.

o Quia id. id est seruitus. Accur.

Usufructus seruitutis rea
lis non potest legari vt p̄pue
p̄stetur: sed p̄stabitur pot
test. Bar.

N Paulus.
Ec vs^o nec
vsufructus
itiner^o ac^o
vie i a qd u
ctus legari
pōt: qz fuit
tus seruitu

tis eē nō pōt. nec erit vtile^m ex
senatusconsulto quo cauet vt
oim q̄ in bonis sint vsufruct^o
legari^o possit: qz id^o neqz ex bo
nis^o neqz extra bona sit: sed in
certi actio^o erit cū herede vt le
gario q̄ diuixerit ei di agē
di ducēdi facultatem^o p̄ster: r
aut ea fuit^o cōstituat^o sub hac
cautiōe: vt si decesserit legata
rius/vel capite diminutus. ex
magna^o causa fuerit/ restituat^o

h Ista lex ponit tres differē
tias inter legatū operari: r le
gatū vsufu. Bar. Dapi.

h Omnis ope legate ca
pitis diminutione^o vel
nō vtendo nō amittunt: r qm̄

veniūt. vt. §. de pe. heredi. l. et non tātum. §. fi. sed nō sim
pliciter sunt seruitutes extra bona cum possidentes ex
ceptionem: r non possidentes habeamus actionem. vt. j.
de acqui. re. do. l. rē in bonis. et possunt obligari ruffice
licet non vt dant. vt. §. de pig. si is. §. fi. r. l. seq. et facit. §. de
ser. ru. pre. cum esset. in fi.

q Incerti actio. l. actio ex testamento que datur ad fa
ctum. vt. C. de re. permu. rebus.

r facultatem. de facto.

f Constituat. de facto.

t Ex magna. scilicet maxima vel media: vel etiam mi
nima olim/ sed hodie secus. vt. C. de vsufu. corruptionē.
§. sed nec omni.

v Restituat. heredi. r sic non transit ad heredem le
garij. sic. et. §. de vsu et habi. l. vsus aq. r de ser. ru. pre.
l. p̄ccous. r. §. de le. l. i. l. apud. §. si quis.

h Omnis diminutione. s. minima. sed contra insti. de
gacui. per ar. in prin. sed ibi in opera liberti que non
tribuit ius in personam: quia est liber. hic serui. et no. in
duobus hoc distare legatum opere ab vsufu. vt insti.
eo. §. finitur. item facit. §. de ope. ser. l. ij.

Ex bōis. imo
l alienis bonis ē
semper: quia sua
res nemini seruit
vt. §. si vsufu. pe.
vti fru. §. die nō ē
pprietate aliena.
fm̄ quid ergo di
citur nō esse in bo
nis: quia per se si
ne fundo dominā
te non potest alie
nari cum ille non
habeat forte p̄e
dium cui aliena
rē. vt. §. de cura.
fur. l. iulianus. et
insti. de ser. §. ideo
autem. Item nec
vsufu. potest alie
nari. vt insti. de vsu
fru. §. finitur. Item
prediales nō sunt
in bonis alia ra
tione: quia viden
tetur non esse vel ex an sint
tunc esse: nam i bonis
r manica videtur vel ex
extincta cum acce bona.
dit vestimento: vt
insti. de re. di. §. f.
tamen et tignum
non videtur possi
deri: cum accedit
edificio. vt. j. de vsu
ca. l. eum. r. l. rē. r.
Item nec in peti
tione hereditatis

Percipere imponendo eas ipsi seruo. vt. s. de usu et ha. l. sed si ipsi. non dico locando. vt. s. de usufru. ad huc s. si seruo.

Poterit. s. alij.

Tenebitur. ad interesse illi legatario.

Quia legata

rius. cu. s. opere

sunt legate: no est

zc. lmo differt in

multis vt hac. l. et

s. de op. ser. l. ij. no.

sed cōtra. e. tu. l. v.

vbi dicit vsum vi-

deri legatum. sed

dic vsum et etiam

plus. vt ibi. Ac.

Transmittit.

nisi alit testator di-

perit. vt. s. vfu. que

ad. ca. l. ides est. z

l. pe. vel illud ad an

nuū legatū opere.

Uscapto. ab

extraneo: secus in

vsufuctu z vfu.

Perit. vt. s. de

vsufu. l. locū. s. p

prietarius. et. j. de

vsuca. l. iusto. s. no

mutat. et quare se

cus potest queri:

sic et possit queri

ratio aliarū differ-

rentiarū. et facit. j.

ad. l. falci. l. i. s. sed

operis. Accur.

Omnis. po

ne exemplū

in liberto qui de-

bet operas patro-

no certas qui pa-

tronus pōt locare

et. pmutare z lega-

re. vt. s. de cōdi. in

de. si no fōrem. s.

libertus. ubi sed si

delegatus. et. j. de

oper. liber. l. ope-

re in rerū. item et

si liber homo loca-

ut michi operas suas

in quinquēniū ius meum pos-

sum alijs legare. An autē in perpetuū possit liber homo

suas locare operas: dicit no. s. de usufru. l. ij. s. ne tñ.

S pure. puenet. rectavia vt nec momento apō heredem fuerit. vt. s. de pecu. sed si damnū. s. ij. et ideo

aditione hereditatis facta a fructuario herede nō extinguit usufructus. qō sec' esset si sub cōditiōne pprietas es-

set legata. vt. s. de serui. l. papinianus. et facit qō no. s. de

vsufu. l. v. s. fi.

Sumfructū in legato. puta lego tibi usufructū ali-

cu' tibi cū mortis. vt. s. de usufru. l. i. cō. z sic in libertate.

vt. s. de manu. test. libtas. i. pñ. sic et. s. diure do. l. iulian'

S usufructus. legatus sit. z sic ad diem qō esse pōt.

vt. s. fa. heres. et puto. s. usufructus.

Manda. nam tunc tenetur heres ad estimationem quod dicit vt. s. de lega. l. cum res. in fine.

N futurus sit. i. alit' eē usufru. si dixerim' constitui: sed non dicimus/ sed estima. dam'. vt hic. et. s. de usufru. que situm. et. l. q' usufru. s. fi. et facit. s. de lega. l. i. si quis in-

Quoniam in pñ. et de lega. ij. non du-

Bina. als bi ma. id ē duoz an-

U. alias bina/ id est biēni.

Pere. petit. qñ tunc indi-

Hereditas. et si nō peratur.

Petitionis. fa cte post aditū here-

Cadu. tollē. s. in no uissimo. in fi. z dic

S usufruct' municipi-

S i quis ppetuo eos tuc: nulla

C legatū caducū vel quasi

S i ab eo cui legat' esset

S i usufructus fideicomis-

S i usufruct' tuēdi. muni-

S i usufruct' tuēdi. muni-

S i usufruct' tuēdi. muni-

S i usufruct' tuēdi. muni-

S i usufruct' tuēdi. muni-

S i usufruct' tuēdi. muni-

S i usufruct' tuēdi. muni-

S i usufruct' tuēdi. muni-

S i usufruct' tuēdi. muni-

S i usufruct' tuēdi. muni-

S i usufruct' tuēdi. muni-

S i usufruct' tuēdi. muni-

S i usufruct' tuēdi. muni-

S i usufruct' tuēdi. muni-

S i usufruct' tuēdi. muni-

S i usufruct' tuēdi. muni-

S i usufruct' tuēdi. muni-

a Repndiauerit. post mortē testatoris: et sic est cadu- cum factū legatū. sed si uiuo testatore deficiat: quia decedit legatarius tunc in causa caduci: vt subicit. vt. C. de ca- du. tol. §. 7. cū triplici. sed vbi ante testamētū: tunc prono scriptū 7 nō remanet cū onere. vt. d. §. et cū triplici. 7 §. in primo. Itē. §. ti. i. l. ticia. in pun. con tra. Sol. ibi. 7 eodē modo rñ. J. de ad- men. lega. l. gatio. i. pun. 7. l. sicut. §. i. 7 facit. J. de lega. ij. l. si q̄s ticio. 7. l. cel sus. in pun.

reputauerit^o legatū: vel uiuo testatore decefferit. **C**onūctio posita inter in- cōpatibilia resoluit in disun- ctuam. h. d. Bar. **I**ulia. **S**ticio fundus 7 eiusdē fundi usufructus^o lega- tus fuerit: erit in potestate ei⁹ fundū an usufructū vendica re malit. 7 si fundū elegerit ne cessario plenam pprietatē ha bebit: 7 usufructū a se repu- lerit. si vero usufructū habe re maluerit: 7 pprietatem fun di repulerit: solus usufructū habebit. **I**dem.

Abitationis. si ue habitatio ipa in singulos an- nos siue p ea cer- ta q̄stas in singu- los annos legat. Accur. **A**bitatio. sūt enī plura legata hoc casu cui dixit i singulos annos 7 plures cedit di- es. 7 in initio an- ni. vt hic. 7. §. ti. i. l. sin- gulos. 7. J. q̄n di. le. ced. l. nec semel. et C. q̄n di. le. ced. l. i. als si nō eēt dictū in singulos annos: sed eēt. vt. J. eo. l. dā- nas. in pn.

Heres in fun- do cuius usufructus le- gatus est villam^o posuit: eā in- uito fructuario demoliri non pōt: nichilomags q̄ si quaz arborē posuisset: 7 ex fūdo ipe euellere velit. sed si anteq̄ usu fructuari⁹ p̄hibuit demolierit impune^o facturum. **P**au- **Q**uam usufruct⁹ alternis annis legat: non vnum s̄ plura legata sunt. aliud est in seruitute aque 7 vie: vie eī seruitus vna est que natura sui habet intermissionem^o.

Sticio fundus 7 eiusdē fundi usufructus^o lega- tus fuerit: erit in potestate ei⁹ fundū an usufructū vendica re malit. 7 si fundū elegerit ne cessario plenam pprietatē ha bebit: 7 usufructū a se repu- lerit. si vero usufructū habe re maluerit: 7 pprietatem fun di repulerit: solus usufructū habebit. **I**dem.

Heres in fun- do cuius usufructus le- gatus est villam^o posuit: eā in- uito fructuario demoliri non pōt: nichilomags q̄ si quaz arborē posuisset: 7 ex fūdo ipe euellere velit. sed si anteq̄ usu fructuari⁹ p̄hibuit demolierit impune^o facturum. **P**au- **Q**uam usufruct⁹ alternis annis legat: non vnum s̄ plura legata sunt. aliud est in seruitute aque 7 vie: vie eī seruitus vna est que natura sui habet intermissionem^o.

Sticio fundus 7 eiusdē fundi usufructus^o lega- tus fuerit: erit in potestate ei⁹ fundū an usufructū vendica re malit. 7 si fundū elegerit ne cessario plenam pprietatē ha bebit: 7 usufructū a se repu- lerit. si vero usufructū habe re maluerit: 7 pprietatem fun di repulerit: solus usufructū habebit. **I**dem.

Heres in fun- do cuius usufructus le- gatus est villam^o posuit: eā in- uito fructuario demoliri non pōt: nichilomags q̄ si quaz arborē posuisset: 7 ex fūdo ipe euellere velit. sed si anteq̄ usu fructuari⁹ p̄hibuit demolierit impune^o facturum. **P**au- **Q**uam usufruct⁹ alternis annis legat: non vnum s̄ plura legata sunt. aliud est in seruitute aque 7 vie: vie eī seruitus vna est que natura sui habet intermissionem^o.

Illicitū h^o non sep̄ l. ar si quis glabeo. in fi. Accur. punif. **A** Um. legata sunt. quia ex tempore et ad tempus cō- stitui potest. vt. §. de usufructu. l. iij. et. §. famul. hercif. et puto. §. usufructus. Accur. **A** Que 7 vie. etiaz sic relicte alternis annis: quia nec ex tēpore nec ad tēpus neq̄ sub p̄ditione p̄stitunt. vt. §.

de serui. l. iij. licet habeat quiddam intermissionē sua nar- turay via. vt. §. de serui. l. seruitutes. 7 quādoq̄ ex pacto vel volūtate hominum de equitate. vt. d. l. iij. de serui. et quēad. serui. amit. l. si sic. et facit. J. de iti. actus p̄ l. i. §. i. **I**ntermissionem. id est interualla. Accur.

Tē cui libet tenetur ad id q̄ sibi deficit. h. d. Bar. **C**elsus. **D**uos sep̄atim^o vt frui sinere dānat⁹ heres cō muniter vt frui passus est: q̄re batur an vtriq̄ ex testō tenere tur: dixi teneri si testator: vtrū q̄ solidū habere voluerit⁹. nā ipsius onus est vt solidum sin- gulis legatum prestaret. qua parte igitur alteruz vt frui si- neret heres: ea parte cum non sinere⁹ alterum vt frui: deoq̄ per estimationem vnicuiq̄ qd̄ deest replere debet. **M**arcel.

Damnatus esto heres me- us ticiam sinere in illa domo habitare quoad viuet: vnum videtur esse legatum. **C**ei cui legatur fructus fun- di debetur via per alium fun- dum testatoris etiam alteri le- gatum. h. d. Bar.

Qui duos fūdos habebat vnuz legauit: 7 alterius fundi usufructū alij legauit: q̄ro si usufructuari⁹ ad fundū aliunde viam non habeat q̄ per il- lum fundū qui legatus est: an usufructuario seruitus debeat⁹: respōdi quēadmodum si in hereditate esset fundus per quē fructuario potest prestari via s̄m volūtatem^o defuncti: vi- detur id exigere ab herede: ita et in hac specie non aliter p̄ce- dēdū est legatario fundū v̄di- care: nisi p̄ trāseūdi ius usufructuario p̄stet: vt hec forma

Qui duos fūdos habebat vnuz legauit: 7 alterius fundi usufructū alij legauit: q̄ro si usufructuari⁹ ad fundū aliunde viam non habeat q̄ per il- lum fundū qui legatus est: an usufructuario seruitus debeat⁹: respōdi quēadmodum si in hereditate esset fundus per quē fructuario potest prestari via s̄m volūtatem^o defuncti: vi- detur id exigere ab herede: ita et in hac specie non aliter p̄ce- dēdū est legatario fundū v̄di- care: nisi p̄ trāseūdi ius usufructuario p̄stet: vt hec forma

Qui duos fūdos habebat vnuz legauit: 7 alterius fundi usufructū alij legauit: q̄ro si usufructuari⁹ ad fundū aliunde viam non habeat q̄ per il- lum fundū qui legatus est: an usufructuario seruitus debeat⁹: respōdi quēadmodum si in hereditate esset fundus per quē fructuario potest prestari via s̄m volūtatem^o defuncti: vi- detur id exigere ab herede: ita et in hac specie non aliter p̄ce- dēdū est legatario fundū v̄di- care: nisi p̄ trāseūdi ius usufructuario p̄stet: vt hec forma

Qui duos fūdos habebat vnuz legauit: 7 alterius fundi usufructū alij legauit: q̄ro si usufructuari⁹ ad fundū aliunde viam non habeat q̄ per il- lum fundū qui legatus est: an usufructuario seruitus debeat⁹: respōdi quēadmodum si in hereditate esset fundus per quē fructuario potest prestari via s̄m volūtatem^o defuncti: vi- detur id exigere ab herede: ita et in hac specie non aliter p̄ce- dēdū est legatario fundū v̄di- care: nisi p̄ trāseūdi ius usufructuario p̄stet: vt hec forma

Qui duos fūdos habebat vnuz legauit: 7 alterius fundi usufructū alij legauit: q̄ro si usufructuari⁹ ad fundū aliunde viam non habeat q̄ per il- lum fundū qui legatus est: an usufructuario seruitus debeat⁹: respōdi quēadmodum si in hereditate esset fundus per quē fructuario potest prestari via s̄m volūtatem^o defuncti: vi- detur id exigere ab herede: ita et in hac specie non aliter p̄ce- dēdū est legatario fundū v̄di- care: nisi p̄ trāseūdi ius usufructuario p̄stet: vt hec forma

Duos separa- tim. si separa- tio fit in vtrōdo: puta vno ano- no: alius alio pla- nū est. per. l. §. qui. mo. usufruc. amit. l. ij. in pun. et §. si. s̄ ista inferiori hūc sensum nō impo- tat: sed est separa- tio in relinquēdo vt primo vni: secū- do alij in eodē fū- do eo dicitur vter- q̄ in solidū: sic al- terē alter estimati- onē habet: vt hic. et. §. de lega. ij. l. q̄ duos. §. si. als si hoc nō diceret. p̄ vtrūlib⁹ haberet. vt. §. de lega. i. l. si plumb⁹. 7 de lega. ij. si vlt⁹. 7 de leg. ij. l. si res. et. C. de cadu. tollen. §. vbi Accur.

Quoluerit. et hoc expressit vt di- xi. Accur. **N**on sinere. vsus vnus impe- dit alterius vsum quo ad solidum: 7 est ad hoc q̄ nō. J. de vi et vi arma. l. vim facit.

Damnatus vnū videtur esse. et ideo semel dies eius cedit. als. ses- cus. vt. §. eo. l. ha- bitationis.

Debeat. ab alio fundo legato Accur. **S**ecōm volun- tatem. scilicet taci- tam et ex eius vi-

Prestet. legatarius. sed certe immo heres debet res- dimere a legatario non legatarius gratis p̄share. vt. §. de lega. i. l. serui si §. si. que videtur p̄tra. Sol. hic aliūde viā nō habebat. vt. §. hac. l. ibi sicly cū in cōmodo. nā aliquis d̄ statuitur vbi proius usufructus perimeretur q̄ nō fieret als. vt. C. de pre. impe. offe. l. ij. et. l. rescriptis. vel ve- rius hanc expone s̄m illam. scilicet vt legatarius pre- stet coactus ab herede per retētionem vel condictionem

incerti si oblitus tradidit nullo scio dato. vt in cōtra. no. Invia ad sepulchru dic vt. s. de reli. si quis sepulchra. et facit. s. si ser. ven. l. restatit. r. de lega. i. si fūdū. s. q̄ fundū. et. s. de ferui. vrbano. p̄edio. vinas. r. si usufru. pera. l. i. et s. tru. i. l. i. et de lega. iij. si cui edes. et. s. de fun. instru. l. p̄edia. s. si. et. s. de fer

ui. vrb. p̄edio. l. olimpico. Ac.

Legatum. s. z fundi.

Lex redditib⁹. s. dicti legati.

Quotannis. i. singulis annis.

Cedere. nullo igit privilegio vterur hic respubli. qm̄ oibus q̄b⁹ illicite cōtradictio nes aut modi apponunt hoc in cōmune cōceditur vt multis exemplis ostēdit. R. vt. s. de cōdi. insti. cōditio nes cōtra edicta. r. insti. de here. insti. s. impossibilib⁹. et facit. s. de p̄di. r. de inō. i. testamēto q̄ dā. et de admi. rez. ad cui. petri. l. legati. in p̄m. r. s. si. et. l. pri. et. s. de lega. i. c. ciuita. tibus.

Quidam. l. u. dos. s. non il licitos. als fec⁹. vt s. l. p̄zori.

Testamento. reipu. relicti. Ac.

Restituen. dos. etiā si sint ero gati. vt. C. de le. nō dubiū. Itē s̄m vo luntatē apprehen sa cōpēsant. vt su. bicit. et facit. s. ti. i. liberto. s. l. u. r. C. de expen. l. u. l. ynica. et. s. e. vxo. i. et. s. l. pri. et. s. de lega. i. ciuitatib⁹. r. s. de admi. re. ad cui. p. l. i.

Ut plures. non videtur secus si dixerit vni ex liberis meis da to. vt. s. de lega. iij. si q̄s ticio. s. si he res. Accur.

Intelligi pos

si. nam incerte persone nō potest legari. vt institui. de le. s. incertis. et. s. de reb. du. l. iij. et. v. et. s. de heredi. institu. quotiens. s. tantū dē. sed cōtra. s. de leg. iij. cum pater. s. si. Solu. vt ibi. et eodem modo sol. C. de instatu. et substatu. si testamentū. et facit. s. de verb. obli. triticum.

In agris seruet q̄ viuo testato re obtinuerit: siue donec usufruct⁹ pmaner: siue dū ad suā p̄rietatem redierit.

Relictū ad opus illicitum debet conuerti ad opus licitū de sensu partium: secus si ad opus licitū fuerit relictum. Bartolus. Modestinus.

Legatū ciuitati relictū est: vt ex redditibus q̄ tānis in ea ciuitate mēorie cōseruande defuncti gratia specta culū celebraretur q̄ illis ce lebriare non lz: quero qd de le gato existimes: Modestinus r̄ndit cum testator: spectaculū ediuoluerit in ciuitate: sed ta le quod ibi celebrare nō licet: iniquū esse hāc cōstitatē quā in spectaculū defunc⁹ desti nauerit lucro heredū cedere: igitur adhibitis heredibus et primoribus ciuitatis dispiciē dum est in quam rem cōuerti debeat fidei cōmissum: vt me moua testatoris alio et licito genere celebratur. Sceuola.

Quidā reipu. p̄dia lega uit: de quoz redditu q̄t ānis ludos edī voluit: r adie cit: q̄ legata peto decuriones et rogo ne in aliā speciem aut alios vsus conuertere velitis. respu. p̄ quadriēniū p̄tinuū lu dos nō edidit: q̄ro an reddit⁹ quos quadriēnio respu. perce pit restituere debeat heredib⁹ vt cōpēsare in aliā specie lega ti ex eodē testō: r̄ndi r̄ inuitis heredib⁹ possessione apprehē sa p̄ceptos fructus restituē dos: eē: r nō erogatos s̄m de functi voluntatem in alia que deberentur compensari.

Si nō apparet p̄sona lega tarij legatū redditur nullum. Bartolus. Modestinus.

Qui plures habebat li

bertos testamento suo dixit se habitationem relinquere his quos codicillis designasset cū nullos postea designauerit: quero an omnes admitti de beant: respondi si patron⁹ q̄ se designaturū p̄sonas libertoz pollicit⁹ est: nullū postea desi gnauit: legatū habitatōis p̄fe ctū esse nō videt⁹: non existen te cui datū itelligi possit.

In dubio debet stari scri pturē etiā si aliud actū sit dū modo de illo nō cōstet. hoc di cit Bartolus Idem.

Salij fundū: alij vsu fructum eiusdem fundi testator legauerit: si eo propo sito fecit vt alius vsu fructu haberet: ali⁹ nudam haberet proprietatem: errore labi. nā detracto vsu fructu proprietatem eū legare oportet eo modo: ticio funduz detracto vsu fructu lego: scio eiusdem fundi vsu fructū heres dato: q̄b⁹ nisi fecerit vsu fruct⁹ iter eos cōicabit⁹: quia interdum plus valet scriptura: q̄s quod actuz sit.

Seruum sub cōditōe liberum esse iubeam: et vsu fructum eius tibi legauero: valet legatum. Paulus.

Scio vsu fructus stichi aut si nauis ex asia ve nerit. r. legata sunt: non peter vsu fructum anteq̄ cōditio existat vel deficiat⁹: ne pote stas heredi vtrum velit dan di auferatur. Alpianus.

Patrimonij mei reddi tum omnib⁹ annis vxo ri mee dari volo: aristo respon dit ad heredē vxo ris nō transi re: quia aut vsu fructu simile⁹ esset: aut huic legato in annos singulos.

Iulianus.

Salij. sticho vel nicio.

Cōicabit. im mo nō. vt. s. fami lie heres. et puto. s. iulian⁹. q̄ est s. Solu. ibi. sed pro hoc. s. de vsu fruct accrescen. l. de ne. rati⁹. s. nō solū. et: de vsu fruct. ea re. l. si tibi.

Actum sit. i. actū dī: nō tamē est certum: alias p̄e ualet actū s̄m. R. s. 3o. r. 3o. r. hu. dicunt etiā si pro betur hoc sensisse tū habim⁹ scriptu re. vt. et. C. de fidei cō. l. cū virū. i. eo q̄ dicit ibi pleriq̄. et s̄m istos est s. C. plus val. q̄ agif. l. i. et. C. de libe. p̄e ter. si q̄s fi. sol. hic speciale vt r̄ alta q̄ notant. C. pl⁹ val. q̄ agi. l. i. et facit s. de suppl. lega. labeo. r. de lega. iij. non aliter.

Sciū. lega tū. interi. r̄ fa cit. C. de necessa. fer. here. institu. l. pe. s. fi. r̄ quod ibi not.

Scio vsu fru er⁹. licet pu re legatū.

Deficiat. facē s. q̄ dī. le. v̄ fidei cō. cedit. si vsu fru ctus. in p̄n. et. l. cū ita. et. l. cū illd. r. s. de le. i. cū res. s. si stichus restit⁹. r̄ l. si q̄n quis. s. i.

Patrimonij. simile. et sic morte finitur. vt in st. de vsu. s. finif. r̄

In annos sin gulos. r̄ tunc simi liter finitur morte vt. s. titu. i. l. in sin gulis. s. nō aperit

an usufru. sed ble q non. vt not. s. de usufru. si quis ita. et facit. i. e. fundi. r. s. usufr. que ad. ca. l. idem est.

Uter id est licitum est. **L**egatum. etiam tacite. vt. i. exemplificat **C**apitis diminutionem. legatarij.

Locum. v. tra cita fiat repetitio cu. r. q. d. no. quan do sim. p. r. legatur sed certe r. expresse pot. repen. vt. s. ti. i. in singulos. r. s. qui. mo. usufruc. amut. l. iij. an. pn.

Xon. s. o. t. u. id est pecu niarum.

Collocauit. i. sub usufris mutua uit.

Ex senatus. cosulto. quo consti tuit in pecunia q. si usufru. vt. in. i. de usufru. s. constitui tur. Accur.

Cautioem. de reddenda pecu nia finito usufru. tu. vt. i. eo. no.

Prestabitur. ab hered. v. x. i. le. gatarie. q. b. fenus p. stabit. velut fructus pecunie non velut for. nec de restituendo eo se no. re cauet vxor. Accur. s. ius.

Ante cautio. ne. na. posterior. ius fructu. lucra. t.

In cautione. de reddendo finito usufr. r. no. arg. q. fructuari. no. facit fructus suos ante cautione. prestitam fm. al. azo. co. tra. si bona fide. percipiat id est si non crede. bat se teneri. satisficere.

Mandat. no. a. i. r. furas. quas. lucrificat. heres. ex. pe. cunia. hereditaria. q. ex. sua. negociatione. est. eas. cosecur. vt. arg. s. de. here. ven. l. venditor. et. i. ad. l. fal. l. iij. It. nec fuerunt. defuncti. licet. for. fuerit. hereditatis. de. sua. eni. intelligi. no. pot. cu. dicat. for. danda. legatarie. Item. sene. rabat. suo. periculo. vt. ar. s. ma. da. id. e. p. s. si. mandaue. ro. et. pro. so. l. si. vnus. s. si. vnus.

Aut. quod. p. t. d. i. q. si. vnus. casus. abinde. no. idem. r. c. vsq. ad. si. huius. s. et. sic. est. sensus. q. heres. det. for. tem. Item. usufras. quas. percepit. ex. mora. debitor. vel. ex. s. i. pu. latione. r. hoc. q. si. erat. ia. in. mora. dandi. vxori. cui. mutua. uit. et. fm. hoc. no. cauebit. vxor. vel. fm. alia. lectura. no. caue. bitur. ab. vxore. heredi. q. eas. lucra. t. p. p. ter. mota. heredit. sed. fm. hoc. quare. dixit. d. i. x. ar. for. tes. r. h. co. r. i. g. i. t. se. cu. dicit. aut. quod. r. c. q. d. aut. p. et. f. et. ill. d. q. b. placuit. heredi. si. p. l. ant. i. r. furas. p. p. t. e. r. motam. debitorum. reddi. post

Item testator repetere legatum usufruc. vt etia post capis diminutione debere. et hoc nup imperator anto. ad libellu rescriptit tunc tm ee huic constituti. locu cu in annos singulos res legare.

Casure pecunie fenerate per defunctu quicunq. curretes debent fructuario cauere: sed si p herede fuit fenerate a tpe mo re debentur. Bar. Papinia.

Xon usufructu bonoy legato: fen? quoq. for. tui? quas defunct? collocauit? post i. plet? ex senatus cosulto? cautione? prestabit? igitur vsu ras nominu in hereditate reli cto: u ante cautione? iterposi ta? debitas/ velut for. tes in cau tionem? deduci. necesse est. no ide seruabit in noib? ab here de factis: tuc eni for. tes d. i. ta. tar? legatario dabunt: aut q? p. p. ter. moram? vsuras quoq. reddi placuit? sup his no caue bit. **S**cropiu suu meu sem prone concubine mee seruire volo: non videt? proprietat ser ui legata sed usufructus?

Ho valet relictum quo fru-

ea sub. r. sup. his vsur. r. c. sed hec lectura non placet: q. et ex sua mora heres teneatur legatarie ad vsuras iam no curo mutuaerit ante mota? post. dic ergo duos esse ca sus abinde no idem r. c. vsq. in. s. et. prim? deducit vsura qua heres percepit a debitorib? non dandam legatarie:

Ctuari? de re cu fructibus resti tuenda. p. p. r. i. t. a. r. i. o. post. mortē s. i. i. a. g. r. a. u. a. t. u. r. Bar. Idem.

Qui fruct? p. r. e. d. i. o. u. i. v. x. o. r. i. legauit post mortem ei? p. d. i. a. cu. reddidit? ad here des suos redire voluit imperi. tia? lapsus: nullu fidei. com. missu dicimus: necq. p. p. r. i. t. a. t. i. s. ne. q. s. fruct? ad eos reuertit? debe re: eteni reddidit? futuri no p. r. e. r. i. t. i. t. p. i. s. dem. o. s. t. r. a. t. i. v. i. d. e. b. a. n. t.?

Sicut morte finit spes vsu fruct? ia? p. s. t. u. t. i. t. a. f. i. n. i. t. s. p. e. s. v. s. u. f. r. u. c. t. u. s. p. s. t. i. t. u. e. d. i. b. Paul?

Sempioni? att al? ab he rede suo fundu in italia gato seio post decennu? dedu cto usufructu dari iussit: quero cu medio? hoc decennij spacio heres vita funct? sit: an post te pus decennij plen? fund? ad le gatarium p. t. i. n. e. a. t. : mouet enim me q. dies legati huius i. i. u. e. f. i. d. e. i. c. o. m. i. s. s. i. c. e. s. s. e. r. i. t. a. c. p. e. r. h. o. c. ad heredem legatarij p. t. i. n. e. r. e. p. o. n. e. r. i. t. : e. t. i. d. e. o. q. s. i. c. i. r. c. a. d. e. b. i. t. u. m. i. a. l. e. g. a. t. u. m. m. o. r. t. u. o. h. e. r. e. d. e. v. s. u. f. r. u. c. t. u. s. e. x. t. i. n. c. t. u. s. e. s. t. : n. e. c. a. d. h. e. r. e. d. e. h. i. r. i. s. p. t. i. n. e. r. e. p. o. s. s. i. t. i. n. d. i. d. i. e. s. q. u. i. d. e. z. f. i. d. e. i. c. o. m. i. s. s. i.

Ui fructus p. r. e. d. i. o. r. u. i. i. a. l. i. q. u. o. r. u. i. c. e. r. t. o. r. u. i. s. **E**ius. s. i. v. x. o. r. i. s. **A**ccur.

Imperitia. i. u. r. i. s. q. u. i. a. n. e. s. c. i. e. b. a. t. m. o. r. t. e. f. i. n. i. r. i. v. s. u. m. f. r. u. c. t. u. m. c. u. l. d. i. c. a. t. c. o. n. t. r. a. r. i. u. m. v. t. i. n. s. i. d. e. v. s. u. f. r. u. s. s. f. i. n. i. t. u. r. **N**eq. p. p. r. i. e. t. a. t. i. s. q. u. o. n. i. a. m. h. a. b. e. t. c. a. m. i. u. r. e. h. e. r. e. d. i. t. a. r. i. o. **A**ccur. s. i. u. s.

Neq. fructus. s. p. r. e. t. e. r. i. t. i. t. e. m. p. o. r. i. s. q. u. o. s. v. x. o. r. p. e. r. c. e. p. i. t. : q. u. i. a. f. u. e. r. u. n. t. s. u. i. i. u. r. e. l. e. g. a. t. i. e. t. s. i. c. b. e. n. e. s. e. q. u. i. t. u. r. e. t. e. n. i. r. c. a. d. q. u. o. d. e. s. t. s. d. e. l. e. g. a. i. i. l. q. b. h. i. s. s. e. d. a. r. g. u. c. o. r. a. j. a. d. t. r. e. b. e. l. i. n. f. i. d. e. i. c. o. v. e. l. d. i. c. f. r. u. c. t. u. s. f. u. t. u. r. i. t. e. m. p. o. r. i. s. n. o. n. r. e. d. e. u. n. t. a. d. e. o. s. i. a. d. h. e. r. e. d. e. s. s. i. u. r. e. f. i. d. e. i. c. o. s. e. d. i. u. r. e. c. o. n. s. o. l. i. d. a. t. i. o. n. i. s. q. u. i. a. e. r. g. o. d. e. f. u. t. u. r. i. s. s. e. n. s. i. t. n. u. l. l. u. m. e. s. t. f. i. d. e. i. c. o. i. n. e. i. s. e. t. h. o. c. s. u. b. j. a. c. t. e. n. i. m. r. c.

Videbant. Sic ergo aduectio illa post mortem r. c. sus. p. r. s. u. a. e. l. t. h. o. c. i. d. e. q. i. p. e. r. i. t. i. a. l. a. p. s. u. s. s. i. c. d. i. x. i. t. a. l. s. s. e. c. f. o. r. t. e. v. t. j. d. e. a. u. r. e. t. a. r. g. l. e. g. s. p. e. c. i. e. s. r. s. d. e. v. s. u. f. r. u. e. r. e. q. v. s. u. c. o. n. s. u. l. l. i. f.

Sempionius. cum medio. s. ante q. possit extingu i usufru. q non est a proprietate sepatus.

Cesserit. quia cum in diem certum reliquitur cedit a morte testatoris vt. j. dicit.

Extingit? est. aliquam enim separationem habebat a proprietate iam quia erat debita legatario: sed no erat plena separatio quia dñum erat apud heredem.

sed eam lucra. t. ra. tio. bus. quas. p. r. e. d. i. t. i. n. s. u. p. o. r. i. g. l. o. s. r. i. o. n. o. c. a. u. e. t. l. e. g. a. t. a. r. i. a. q. n. o. n. h. a. b. e. t. v. s. u. r. a. s. s. e. c. u. n. d. u. s. s. i. h. e. r. e. s. f. u. i. t. i. n. m. o. r. t. a. d. a. b. i. r. v. s. u. r. a. s. l. e. g. a. t. a. r. i. e. r. i. t. l. u. c. r. e. t. u. r. r. n. o. c. a. u. e. a. t. v. t. i. b. i. a. u. t. q. r. c. e. t. d. i. c. a. u. t. p. r. o. e. t. m. o. r. a. m. s. h. e. r. e. d. i. s. r. p. l. a. c. u. i. t. s. i. i. u. r. i. s. c. o. v. t. s. d. e. l. e. g. a. i. t. u. r. c. i. a. s. v. s. u. r. a. s. r. f. a. a. d. s. c. e. l. i. o. **P**ropter. m. o. r. a. m. s. h. e. r. e. d. i. s. r. p. l. a. c. u. i. t. s. e. i. z. i. a. m. **A**zo. **U**i. f. r. u. c. t. u. s. n. i. s. i. h. o. c. t. e. s. t. a. t. o. r. i. n. t. e. l. l. e. x. i. t. v. t. j. d. e. s. t. a. l. i. b. e. c. u. i. h. e. r. e. s. s. i. c. h. u. s. **Q**ui. f. r. u. c. t. u. s. p. u. s. p. r. e. d. i. o. r. u. i. i. a. l. i. q. u. o. r. u. i. c. e. r. t. o. r. u. i. s. **E**ius. s. i. v. x. o. r. i. s. **A**ccur. **I**mperitia. i. u. r. i. s. q. u. i. a. n. e. s. c. i. e. b. a. t. m. o. r. t. e. f. i. n. i. r. i. v. s. u. m. f. r. u. c. t. u. m. c. u. l. d. i. c. a. t. c. o. n. t. r. a. r. i. u. m. v. t. i. n. s. i. d. e. v. s. u. f. r. u. s. s. f. i. n. i. t. u. r. **N**eq. p. p. r. i. e. t. a. t. i. s. q. u. o. n. i. a. m. h. a. b. e. t. c. a. m. i. u. r. e. h. e. r. e. d. i. t. a. r. i. o. **A**ccur. s. i. u. s.

Cum post. i. qh. r. dic cedit vt sit debitu. vt. f. de hb. signi. cedere. Item vt fiat transmissio. vt. C. de cadu. tol. s. q. igitur.

Sed usufructus. s. formalis. sed causalē habet. Non potest. ratione mera. sed de equitate secus. vt. f. dicit. et no. q. non perit qd no est: vt hic. et. f. de condi. et demō. nicio usufru. r. no. p. r. contra. s. usufru. que ad. ca. l. iij. s. i.

Incapit usufructus. scz stricto iure. vel dic si hoc voluit testator vt r. f. de reb. ot. lig. sti. pulatio illa. s. si quis. et. l. si ita sti. pulatus. s. grifogonus. in fine.

Sensit. i. sensit. vt. s. de usufru. l. si nicio. in pn. et. l. qui usufru. s. nisi p. r. arrium liquet eū voluisse. vt. f. de ver. obli. l. stipulatio. et dicit. s. grifogon.

Cepisset. sicut eni tūc res: sic nūc species perijt. r. facti. f. de cōdi. et demō. l. i. s. i.

Duobus. s. si mul. si autē separati verbis: sicut trices. vt. ar. s. de usufru. ac. si tibi. et intelligit plena proprietat. vt. s. eo. si alij.

Usufru. separati. Cōstituitur. s. vt vñ semisē habeant legatarij sū di. alium ille cui legat' est usufruct'.

Duo sint. si ne re coniuncti sine separati sū. R. tu dic cōiuncti vt habeat locū quod subijcit: alis accresceret ei cui fundus relic' est sicut alteri fructuario. vt. s. de usufru. ac. l. si tibi.

Iner eos nū. s. quibus est coniuncti usufru. relic'. quia sunt coniuncti re r. verbis: sed legatario fundi re tñ: vt. s. de leg. iij. re cōiuncti. sic et in supiori casu prefer' col legatari' fundi: vt pote r. p. bis: tūc nūc: in illis duob' per euntibus accrescit e ab eis: et cōtra. vt. s. de usufru. ac. ide nerati' s. f. r. l. seq. Itē q. dicit fieri duos tertates hoc secundo citā casu: est f. de usufru. ac. l. si tibi. sed ibi nuda p. r. ietas vni. Item usufru. eidē r. alijs duob': vnde oēs sunt pariter iuncti: sic ergo sunt ibi trices. r. facit s. de usufru. ac. si proprietat. et. l. si nicio. in pun. r. s. de

usufructum r. alia et here. insti. ticius. et. l. liber homo. s. ticius. Accur.

Xoi. repeti posse. si habes repeti posse. cōcordat. s. eo. qdā. r. s. ti. i. liberto. s. lucius. s. j. s. de ritu nup. p. r. efectus: vbi valet relictu illicite cōiugi a p. r. efecto. s. j. ibi ipsa fuit ignoas illicitu: h. vterq. sciuerat vel saltem vxor

dotē p. r. elegauit: heredes usufructū ei cōcesserūt: post bentiū illicitū matrimoniu fuisse p. nunciatū est: q. s. i. tū est an id qd p. r. eferito tpe possedit ab ea repeti possit: rñ. id qd fructus noie p. r. cepisset repeti posse.

Usufructuari' tenet ad solvendū collectā r. alias p. r. efectiones. Bar. Paulus. Vero si usufruct' fundi legat' est r. eidē fūdo in dictioēs r. parte idicte sint qd iuris sit: pau. rñdit idē iuris esse r. in his speciebus q. postea indicantur: quod in vectigalibus q. dependēdis responsum est: ideoq. hoc on' ad fructuarium pertinet.

Usufructu legato et per fideicomissū relicto inspicit pot' persona fideicomissarij q. legatarij. Bar. Caius. Quis usufructū legat' sibi alij restituere rogat' sit: eūq. in fundū indure rit fructū cā: s. i. iure ciuili morte r. capitis diminutione ex p. r. sona legatarij p. r. eate usufruct' q' huic ipō iure acquisit' est: tñ p. r. eator ex iurisdicōe sua id agere debet: vt idē seruet qd futurū esset si ei cui ex fideicomisso restituit' esset: legatarij iure acquisitus fuisset.

Solu. ibi. et vt ait. R. in illis. l. anterioris tempous expensam facit heres: quia cum rem debeat dare: sic debet facere vt eam dare possit. at q. fit postea iam liberato herede desijt: et pro nō diminuendo sui legatarij p. r. modo facit legatarius. Item. s. de usufru. l. hactenus. et. l. penul. r. f. de impen. in re. do. l. neq. et. l. eo. generali. s. fina.

Quis rogatus. per fideicommissum. Qui. alis quid. Acquisitus. scilicet ab initio. non tamen per omnia vt. s. de leg. ij. si quis nicio. in prin. et facit. s. qui. mo. usufru. amitt. l. i. in prin. et. l. si legatum. et. l. antepe. et. s. si usufru. pe. l. qui usufructus. Item facit. j. de noua. l. i. usufructus. Accur. s. i.

als est nō posse: et tūc dicas eā i. g. r. a. f. se. vt ibi plene nota. et eodez modo rñ. ad illā. j. de his qui. vt idi. l. iij. s. i. r. facit. C. de incest. nup. l. q. d. r. facit. f. vñ vt et vxor. l. i. s. i. Accur.

Quero. indi. ciones. id ē onus ipositu tpe femilitatis. et sic temporarie.

Postea. not. postea. scz si ante. vt. s. de leg. i. apud iuli. s. si heres.

Indicantur. als inducuntur.

In vectigalibus. scz p. r. euis vt differat a p. r. ecedē: r. dic. p. tēpo. re futuro vt modo dixi.

Pertinet. sic cut et lucrū. vt. s. de usufru. l. vi. r. l. itē si fundi. Item alia ratione: quia fructuū sūt onera qd p. r. eate q. pl' vel minus sū p. r. itatem fructuū p. r. eceptur. vt. C. de cen. si. l. omne. et. j. devi. no triti. l. i. et. ij. r. f. de cen. l. forma. r. C. de allu. r. pal. l. ij. Itē. contra. s. de leg. iij. qui cōcubi. naz. s. qui hortos. So. ibi. Itē est con. tra in eo. ti. l. pe. s.

Insolui. ibi. et vt ait. R. in illis. l. anterioris tempous expensam facit heres: quia cum rem debeat dare: sic debet facere vt eam dare possit. at q. fit postea iam liberato herede desijt: et pro nō diminuendo sui legatarij p. r. modo facit legatarius. Item. s. de usufru. l. hactenus. et. l. penul. r. f. de impen. in re. do. l. neq. et. l. eo. generali. s. fina.

Quis rogatus. per fideicommissum. Qui. alis quid. Acquisitus. scilicet ab initio. non tamen per omnia vt. s. de leg. ij. si quis nicio. in prin. et facit. s. qui. mo. usufru. amitt. l. i. in prin. et. l. si legatum. et. l. antepe. et. s. si usufru. pe. l. qui usufructus. Item facit. j. de noua. l. i. usufructus. Accur. s. i.

Quis rogatus. per fideicommissum. Qui. alis quid. Acquisitus. scilicet ab initio. non tamen per omnia vt. s. de leg. ij. si quis nicio. in prin. et facit. s. qui. mo. usufru. amitt. l. i. in prin. et. l. si legatum. et. l. antepe. et. s. si usufru. pe. l. qui usufructus. Item facit. j. de noua. l. i. usufructus. Accur. s. i.

Quis rogatus. per fideicommissum. Qui. alis quid. Acquisitus. scilicet ab initio. non tamen per omnia vt. s. de leg. ij. si quis nicio. in prin. et facit. s. qui. mo. usufru. amitt. l. i. in prin. et. l. si legatum. et. l. antepe. et. s. si usufru. pe. l. qui usufructus. Item facit. j. de noua. l. i. usufructus. Accur. s. i.

Quis rogatus. per fideicommissum. Qui. alis quid. Acquisitus. scilicet ab initio. non tamen per omnia vt. s. de leg. ij. si quis nicio. in prin. et facit. s. qui. mo. usufru. amitt. l. i. in prin. et. l. si legatum. et. l. antepe. et. s. si usufru. pe. l. qui usufructus. Item facit. j. de noua. l. i. usufructus. Accur. s. i.

Quis rogatus. per fideicommissum. Qui. alis quid. Acquisitus. scilicet ab initio. non tamen per omnia vt. s. de leg. ij. si quis nicio. in prin. et facit. s. qui. mo. usufru. amitt. l. i. in prin. et. l. si legatum. et. l. antepe. et. s. si usufru. pe. l. qui usufructus. Item facit. j. de noua. l. i. usufructus. Accur. s. i.

Quis rogatus. per fideicommissum. Qui. alis quid. Acquisitus. scilicet ab initio. non tamen per omnia vt. s. de leg. ij. si quis nicio. in prin. et facit. s. qui. mo. usufru. amitt. l. i. in prin. et. l. si legatum. et. l. antepe. et. s. si usufru. pe. l. qui usufructus. Item facit. j. de noua. l. i. usufructus. Accur. s. i.

Quis rogatus. per fideicommissum. Qui. alis quid. Acquisitus. scilicet ab initio. non tamen per omnia vt. s. de leg. ij. si quis nicio. in prin. et facit. s. qui. mo. usufru. amitt. l. i. in prin. et. l. si legatum. et. l. antepe. et. s. si usufru. pe. l. qui usufructus. Item facit. j. de noua. l. i. usufructus. Accur. s. i.

Quis rogatus. per fideicommissum. Qui. alis quid. Acquisitus. scilicet ab initio. non tamen per omnia vt. s. de leg. ij. si quis nicio. in prin. et facit. s. qui. mo. usufru. amitt. l. i. in prin. et. l. si legatum. et. l. antepe. et. s. si usufru. pe. l. qui usufructus. Item facit. j. de noua. l. i. usufructus. Accur. s. i.

Aui. scilicet vxori.
b Satisficeret. i. satisfaret que satisfatio valet.
 vt. s. solu. ma. si pstate. s. quoties. no aut valet pstate mri
 monio. vt. C. ne fideiul. vel man. do. dentur. l. i.
c Heres. vnus de pluribus.

Labeo ait. d
 eqtate. sec. de rigo
 re vt in p. rario. s.
 famil. hercif. inter
 coheredes. s. vsu
 fruct. leg. sol. vt ibi.
 ite facit. i. de codi.
 et dem. tales. s. i.
 .i. et. l. si q. i. s. i.
 .i. l. si is cui fund.
 .i. s. titu. i. l. seio. in
 prin.

Aget. actioe
 extessio. et ide est si
 danauerit hrdē li
 berare cōductore.
 vt. s. loca. si in lege
 .s. fi. r. i. de libe. le.
 ga. l. casti. s. actio
 ne ex p. ducto cōse
 quit vtrūq. vt ne
 q. mercede p. flet r
 impensam quā in
 culturā fecerat re
 cipiat. vt. s. s. vsu
 fruct. l. quoties. s. si
 colono. Accur.

S q funduz.
 fundi. p par
 te sua.
Rceptū est.
 cōi r reglari iure.
 ad qd est. s. q. mo.
 pi. vel hy. sol. si cō
 sensit. s. fi. r. q. po. i
 pig. ha. l. iij. s. fi. et
 C. cōi diu. l. iij.

Generali. te fe
 licē. et de ter
 tia persona trāsit
 ad scōam r ex his
 s. bis ouī dubita
 tio. s. fm. R. sunt
 s. ba adulationis.
Expedi. per
 hoc etiaz apparet
 consilium esse.

Nichil. ppo
 ni. imo videtur q
 sic. vt. s. de leg. i. l.
 r hoc mō. r. let co
 modo. sed hic diri
 git sermonem ad
 oneratū r sic sunt
 blādicia. ibi ad he
 redem r sic pbabi
 lis fiducia no de
 bet ipsum fallere.
 vt et. s. de lega. ij. vnum ex familia. s. fina.

Cōditioe sub q legatū diui
 diū d. r. resolui i. pleta p pte. le
 gatū pro parte resoluit. Bar.
U vsufruct. I. able.
Legar. eēt donec ei toti
 dor. satisficeret. cū ei heres. p
 sua pte satisfidisset. q. ius reli
 qui sat. nō darēt. tū p ea parte
 vsufructū fūdi desinere habe
 re mulierē labeo ait. idē fieri
 r si p mulierē mora fieret. q. mi
 nus satis accipet. Colono
 suo dñs vsufructū fūdi quē is
 colebat legauerat. aget. colo
 nus cū herede. ita vt iudex co
 gat heredē ex locatiōis actio
 ne cum liberare.

Diuisio facta cum p. p. ieta
 rio nō p. iudicat fructuario. B.
S q fūdū tecū Sabi.
Icōz hēbat vsufructū fū
 di. vxori legauerat. post mortē
 ei. r heres tecū arbitriū cōi diui
 diūdo petierat. Blesius ait tre
 batū r iudicē. si arbit. regiōib.
 cert. fūdū diuisisset. ei. p. tis q
 tibi obtigerit. vsufructū mu
 lieri nulla ex pte debet. s. ei.
 q heredi obtigisset toti. vsu
 fructū eam habiturā. ego hoc
 falsum puto. nā cum ante arbi
 triū cōi diuidūdo p. iudicē. p in
 diuisio ex parte dimidia toti
 fundi vsufruct. mulieris fuis
 set. non potuisse arbitriū inter
 alios iudicādo alteri. ius mu
 tare. qd etiā receptū est.

Verba adulationis ad hono
 ratū directa nō inducūt dispo
 sitionem. Bar. S. ceuola.

Generali capite pposito
 qdā in testō suo ita adie
 cit. felici quē libez eē iussi. vsū
 fructū fūdi vestiam lego. cum
 p. p. ietate puto te felice. cōse
 cuturū si nō p. r. deris cū h. r. de

Instituit. scilicet mater.
Et matri. sue scilicet testatrici.
Bonoz meoz. s. omniū. nisi excedat dodrantē. vt. s.
 de vsufru. l. omniū. s. sit arg. contra. i. co. vxori mee.
Ex his viuet. hinc outur questio.

Propietas
 esset. hec respōsio
 est vera considera
 ta sola natura vsu
 fructus.
Claudius. f.
 corrigēs p. dictam
 sententiā. r. inspi
 ciēs ipsam substi
 tutionē factam in
 vsufructu.

Inter eos. fi
 lios r filioz hēre
 des s. i. tū fm nu
 merū liberoz su
 perstituz. r hoc ex
 illis s. bis. scilicet
 ita vt post obitum
 eius r. c.

So mag. nō
 credit hoc clau
 dius.

Scripti. m.
 de iā facta substi
 tutio in vsufructu
 supflua foet si cō
 luter. i. cōsolidatio
 nis modo ad he
 redē filioz r ceteroz
 rum filioz hēre
 des vsufructus p
 ueniret.

Omnium re
 rum. hic ouī p. i.
 ma questio.

Salinaz. hic
 ouī alia q. stio.

Mercis cau
 sa. si habes nō be
 ne. vel si deest. non
 idē est. quia respō
 sio sic certa est vt
 venalia non veni
 ant in legato. vel
 que ad temp. ibi
 sunt. vt hic. et. i. p.
 rimo responso. et
 s. de leg. ij. l. gar. r
 s. de lega. iij. l. vxo
 rem. s. legauerat.
 et. l. si fundum. r. l.
 questitū. et. l. si cho
 rus. s. i. et. l. si ita.
 et. l. p. r. d. i. s. p. rto
 tā. l. et. l. cum que
 ritur. s. lana. et. i.
 de auro et argen.
 le. l. si vxori. s. i. et

Scripti. m.
 de iā facta substi
 tutio in vsufructu
 supflua foet si cō
 luter. i. cōsolidatio
 nis modo ad he
 redē filioz r ceteroz
 rum filioz hēre
 des vsufructus p
 ueniret.

Omnium re
 rum. hic ouī p. i.
 ma questio.

Salinaz. hic
 ouī alia q. stio.

Mercis cau
 sa. si habes nō be
 ne. vel si deest. non
 idē est. quia respō
 sio sic certa est vt
 venalia non veni
 ant in legato. vel
 que ad temp. ibi
 sunt. vt hic. et. i. p.
 rimo responso. et
 s. de leg. ij. l. gar. r
 s. de lega. iij. l. vxo
 rem. s. legauerat.
 et. l. si fundum. r. l.
 questitū. et. l. si cho
 rus. s. i. et. l. si ita.
 et. l. p. r. d. i. s. p. rto
 tā. l. et. l. cum que
 ritur. s. lana. et. i.
 de auro et argen.
 le. l. si vxori. s. i. et

Legatū g. n. alit. merces r. ve
 nalia nō p. hēdit. r. p. s. e. quē
 p. sp. ale. g. n. ale. restringit. Bar.

Vxori vsufructū dom. r. o. i. z
 rez. q. in his domib. erāt. ex ce
 pro argēto legauerat. Itē vsū
 fructū fūdoz r salinaz. q. stitū
 est an lane cuiusq. color. mer
 cis causa. parate. itez purpure
 q. in domib. erāt vsufruct. ei
 debeat. r. i. d. i. excepto argēto r
 his q. mercis cā cōparata sūt
 ceteroz oim vsufructū legata
 riā h. r. e. Idē q. stit cū in sal
 nis quarū vsufructus legatus
 eēt salis iuet. sit nō minus
 modus. an ad vxorez ex causa

Vxori vsufructū dom. r. o. i. z
 rez. q. in his domib. erāt. ex ce
 pro argēto legauerat. Itē vsū
 fructū fūdoz r salinaz. q. stitū
 est an lane cuiusq. color. mer
 cis causa. parate. itez purpure
 q. in domib. erāt vsufruct. ei
 debeat. r. i. d. i. excepto argēto r
 his q. mercis cā cōparata sūt
 ceteroz oim vsufructū legata
 riā h. r. e. Idē q. stit cū in sal
 nis quarū vsufructus legatus
 eēt salis iuet. sit nō minus
 modus. an ad vxorez ex causa

Vxori vsufructū dom. r. o. i. z
 rez. q. in his domib. erāt. ex ce
 pro argēto legauerat. Itē vsū
 fructū fūdoz r salinaz. q. stitū
 est an lane cuiusq. color. mer
 cis causa. parate. itez purpure
 q. in domib. erāt vsufruct. ei
 debeat. r. i. d. i. excepto argēto r
 his q. mercis cā cōparata sūt
 ceteroz oim vsufructū legata
 riā h. r. e. Idē q. stit cū in sal
 nis quarū vsufructus legatus
 eēt salis iuet. sit nō minus
 modus. an ad vxorez ex causa

Vxori vsufructū dom. r. o. i. z
 rez. q. in his domib. erāt. ex ce
 pro argēto legauerat. Itē vsū
 fructū fūdoz r salinaz. q. stitū
 est an lane cuiusq. color. mer
 cis causa. parate. itez purpure
 q. in domib. erāt vsufruct. ei
 debeat. r. i. d. i. excepto argēto r
 his q. mercis cā cōparata sūt
 ceteroz oim vsufructū legata
 riā h. r. e. Idē q. stit cū in sal
 nis quarū vsufructus legatus
 eēt salis iuet. sit nō minus
 modus. an ad vxorez ex causa

Vxori vsufructū dom. r. o. i. z
 rez. q. in his domib. erāt. ex ce
 pro argēto legauerat. Itē vsū
 fructū fūdoz r salinaz. q. stitū
 est an lane cuiusq. color. mer
 cis causa. parate. itez purpure
 q. in domib. erāt vsufruct. ei
 debeat. r. i. d. i. excepto argēto r
 his q. mercis cā cōparata sūt
 ceteroz oim vsufructū legata
 riā h. r. e. Idē q. stit cū in sal
 nis quarū vsufructus legatus
 eēt salis iuet. sit nō minus
 modus. an ad vxorez ex causa

Vxori vsufructū dom. r. o. i. z
 rez. q. in his domib. erāt. ex ce
 pro argēto legauerat. Itē vsū
 fructū fūdoz r salinaz. q. stitū
 est an lane cuiusq. color. mer
 cis causa. parate. itez purpure
 q. in domib. erāt vsufruct. ei
 debeat. r. i. d. i. excepto argēto r
 his q. mercis cā cōparata sūt
 ceteroz oim vsufructū legata
 riā h. r. e. Idē q. stit cū in sal
 nis quarū vsufructus legatus
 eēt salis iuet. sit nō minus
 modus. an ad vxorez ex causa

Vxori vsufructū dom. r. o. i. z
 rez. q. in his domib. erāt. ex ce
 pro argēto legauerat. Itē vsū
 fructū fūdoz r salinaz. q. stitū
 est an lane cuiusq. color. mer
 cis causa. parate. itez purpure
 q. in domib. erāt vsufruct. ei
 debeat. r. i. d. i. excepto argēto r
 his q. mercis cā cōparata sūt
 ceteroz oim vsufructū legata
 riā h. r. e. Idē q. stit cū in sal
 nis quarū vsufructus legatus
 eēt salis iuet. sit nō minus
 modus. an ad vxorez ex causa

Vxori vsufructū dom. r. o. i. z
 rez. q. in his domib. erāt. ex ce
 pro argēto legauerat. Itē vsū
 fructū fūdoz r salinaz. q. stitū
 est an lane cuiusq. color. mer
 cis causa. parate. itez purpure
 q. in domib. erāt vsufruct. ei
 debeat. r. i. d. i. excepto argēto r
 his q. mercis cā cōparata sūt
 ceteroz oim vsufructū legata
 riā h. r. e. Idē q. stit cū in sal
 nis quarū vsufructus legatus
 eēt salis iuet. sit nō minus
 modus. an ad vxorez ex causa

Vxori vsufructū dom. r. o. i. z
 rez. q. in his domib. erāt. ex ce
 pro argēto legauerat. Itē vsū
 fructū fūdoz r salinaz. q. stitū
 est an lane cuiusq. color. mer
 cis causa. parate. itez purpure
 q. in domib. erāt vsufruct. ei
 debeat. r. i. d. i. excepto argēto r
 his q. mercis cā cōparata sūt
 ceteroz oim vsufructū legata
 riā h. r. e. Idē q. stit cū in sal
 nis quarū vsufructus legatus
 eēt salis iuet. sit nō minus
 modus. an ad vxorez ex causa

Vxori vsufructū dom. r. o. i. z
 rez. q. in his domib. erāt. ex ce
 pro argēto legauerat. Itē vsū
 fructū fūdoz r salinaz. q. stitū
 est an lane cuiusq. color. mer
 cis causa. parate. itez purpure
 q. in domib. erāt vsufruct. ei
 debeat. r. i. d. i. excepto argēto r
 his q. mercis cā cōparata sūt
 ceteroz oim vsufructū legata
 riā h. r. e. Idē q. stit cū in sal
 nis quarū vsufructus legatus
 eēt salis iuet. sit nō minus
 modus. an ad vxorez ex causa

a Venalia. f. mercis loco. vt. s. pri. m. cum suis cocot.
b Ampli fuerit. i. si ampli collegit ex fructibus q̄ sint
 quadringeri aurei rationibus heredu inferatur. Accur.
c Declarare. et sic videt recessum a capite prioru. Ac.
d Lucius ticius. de s̄bo ad s̄bū. s. de usufruc. ticius testō.
e Ratio habetur. p. rata usufru.
 si postea expendat: vel prius sed oblit? nō retinuit: agit nego. gest. vt s. de usufru. si absente: sed hic excep̄tione doli et officio iudicis consultur. Accur.
f Et filii. in q̄r tā instituit. vt. i. di. cit. Accur.
g Legauit. i. p̄ legauit. Accur.
h Un. pro vt.
i Manifestissimē. me. q̄d forte nō dif ficul. pbabit si legādi cām diligenter inspicias. vt. s. ti. i. libro. s. filius. R. pbat q̄ s̄m. l. p. eo ipso q̄ trarium nō pbat. itez facit C. de usufruc. am. biguitatem.
k Fidei cōmissi. feta testam̄ si non habes in tex. Accur.
l Haberet. pre dia dico efficiētia redditū. Accur.
m Pertineat. di. tra reliq̄. p̄t dīci q̄ hic fili? habuit usufructū. q̄ s̄m hoc dicitur q̄. i. fructus perceptant p̄sōes q̄ tā cucur rerūt. p̄dētes aut suo iure p̄cipit a nullā p̄sionem. p̄ eis eriget a colonis qm̄ cuz eis nō p̄travit. vt. s. ti. i. i. singulos. in fi. r. s. si usufruc. pe. vt̄ frui. s. si post li. et de usufruc. l. defūcta. r. s. q̄. mo. usufruc. amit. l. si usufruc. et s̄m hoc nūchil est contra. p̄ test dīci r. aliter q̄ p̄ toto anno q̄ decessit habeat: l. in primo mēse anni decessit filius. r. sic est

cōtra. s. de usufruc. si opas. r. Ladhuc. s. si opas. vel dices s̄m. R. q̄ fuit annuū legatū cui? legatū dies cessit in initio cuiusq̄ anni: r. debet infolidum annuū. l. decessit. rit anno nō cōpleto. vt. s. ti. i. l. in singulos. r. La. vobis. et q̄d hic dicit vt usufruc. haberet. r. fructus vel redditus. at in p̄tra: r̄is est usufru. vel etiaz si est hic usufruc. potest dici q̄ habeat itegrū annuū s̄m distinctio nem quā nō. s. de usufru. Ladhuc. s. si opas. in fi. s. r. s. ti. i. l. a. vobis.
n Legauerat. i. p̄legauerat.
o An pecunie. scilz tertia q̄ tertia pecunie effecta ē: id est effici vt redi gi p̄t reb? diuisis debēt etenim fieri tres partes de tota h̄rditate. r. estia tio tertie bz dari.
p Rerū. cōmodā diuisione reci piētū. ceterū partiz legatarij r. partim iudicis arbitrio cōmittitur. vt s. de leg. i. l. nō am plus. s. fi. r. l. seq. q̄ Estimatiōis. i. pecunia aut etiā in certa re. p̄ oib? si hoc voluit h̄s: vt. s. de leg. i. l. d̄t. r. l. pe. r. sic no. q̄ hic liberatur soluēdo estimatiōē etiaz eius q̄d legatū est. sic. s. de lega. i. l. si domus. s. q̄ s̄fitef. r. s. seq. r. i. de aur. r. ar. lega. l. i. s. fi. et l. cum certum.
r Itē q̄s̄tū. cōtinua p̄cedētibus r. nō habēt q̄dā. s. f. Douctib? scz reb? alib si p̄capi te tributū debeat. Accur.
t P̄stāddā. q̄h q̄ tributa q̄ ex re dant de fructibus p̄statur. vt. C. de an. r. tribu. l. i. r. ij. R. et no. s. eo. quer ro. estimabitur ers go q̄to minus valet. p̄pter onus tri buti: nā si d̄ctus non petet nisi ab herede q̄ possidet. vt. C.

bi portiois ei? usufructū reliq̄: donec mentis cōpos fiat r. p̄ualeat: q̄s̄tū est cū fili? i eo dē furore in die sue mort? p̄seuerans decesserit: an usufructus iterciderit. Respōdi ver bis q̄ p̄ponerent p̄seuerare legatū nisi manifestissime p̄betur aliud testatorē sensisse.
U usufruct? surrogat? in locū annui legati debet seq̄ naturā ipsius. h. d. s̄m Dv. Bar.
U heredis instituti fidei cōmissi filio suo annua. x. p̄stare: aut ea. p̄edia emere r. assignare vt usufruc. haberet? redditū efficiētia annua decē: s̄m fundos sibi ab h̄rde s̄m m̄is volūtate traditos locauit: q̄s̄tū est eo defuncto reliqua colonorū vtrū ne ad heredē filij fructuarij: an vero ad heredez seie r. statrix p̄tineat? respōdi ni chyl proponi cur ad heredem seie p̄tineant.
U n̄ relinquit usufruct? par tis bonorū p̄t heres soluere estimatiōē vel rē: r. on? tributoz p̄tinet ad legatarij usufructus. h. d. Bar.
U usufructum tertiae partis bonorū suoz vni ex heredibus legauerat? q̄s̄tū est an pecunie q̄ ex reb? diuisis s̄m estimatiōē effecta est tertia p̄stāda sit: r̄ndi h̄rdis esse electiōne vtrū rerū? an estimatiōis? usufructū p̄stare velit. Itez q̄s̄tū est an tributa p̄ter ea que vel pro p̄dijs aut mouentibus? deberi et reddi necesse est: an estimāda sint ex q̄titate relique dūtaxat pecunie: si hoc elegerit heres reddi debeat? respōdi relique pecunie tertiam p̄standam?.

buti: nā si d̄ctus non petet nisi ab herede q̄ possidet. vt. C.

line cē. vel reli. L. omnes. et sic fructuarius soluet tūto mī-

nus accipiēdo. vt. C. de col. bo. l. dotis. r. J. eo. l. fina.

S Empromio. is. scilicet sempromius.

b Domo. forsitā spaciōsa. Accur.

c Non debeatur. scilicet sempromio habitatio et simi-

liter heredi cui est
domus prelega-
ta: ideo quia pcur-
sus fit inter eos: si-
cut solet fieri cum
alijs fundus et alijs
usufructus lega-
tur. vt. S. e. l. si alijs.
et cum alijs vsus r
alijs fructus lega-
tur. quando cōcur-
runt in vsu. vt. S.
de usufruc. l. si alijs.
r. facit. i. si. r. S. si.
et. S. titu. i. l. seio. S.
medico. r. S. fina. r.
q̄b̄ibi no.

d Ex his. facit
S. in prin. huius le-
gis. et. S. ti. i. l. seio.
S. medico. et. S. si.

e Codicill. ita
scripsit. scilicet tes-
tatrix finō est in
textu.

f Patiamini. o
ros heredes. Ac.

g Fructus. qui
forte ex parte do-
mus poterat per-
cipi vel horto seu
alio loco quo vte-
bantur in domo li-
berti. Accur.

h Patiebatur.
facit. S. in prin. hu-
ius legis. et. S. i. et
S. ti. i. l. seio. S. me-
dico. et. S. fina. r. S.
titu. i. si tibi. et. l. q̄
marco. S. luctio.

i Codicill. ma-
numisi. als
manumisero: r
als manumissum
Accur.

k Ab his. id est
ex his. id est pri-
mo q̄ alijs decesse-
runt. et ex hoc out
pela q̄lio. Accur.

l Hoc ampli.
per hec verba r in
fundo videtur res-
petere legatum. vt
S. de lega. iij. l. si sic
Accursius.

m In domo. dari volo. Accursius.

Legato ḡali habitatiōis
vel usufructu nō derogat p le-
gatu p̄prietatis. Bar. Idē.

S Empromio ea q̄ viuus
prestabam dari volo: is
etiam habitabat in testatoris
domo q̄ vni. ex heredib⁹ ple-
gata erat: q̄sitū est an habita-
tio quoq; debeatur: respondi
nichil proponi cur nō debea-
tur. Et his⁹ verbis testamēti
libertis meis q̄b⁹ noiatim ni-
chil reliqui que viuus p̄stabā
dari volo. Questū est an liber-
tis qui cū patrono suo in diez
mortis habitabant etiam ha-
bitatio relicta videatur: respō-
di videri.

Si heres grauaf aliqd̄ pa-
ti intelligitur grauatus vt pa-
tiatur eo modo quo patieba-
tur defunctus. h. d. Bar.

Codicillis ita scripsit: negi-
dium ticiūm dionem libertos
meos senes et infirmos peto
vt in locis in quib⁹ nūc degūt
senescere patiamini: quero an
hoc capite liberti sup̄scripti
ex fideicomisso fructus loco-
rū in q̄b⁹ morantur recipere de-
beāt: cum alia que eis speciali-
ter legata sunt sine p̄trouersia
consecuti sunt: Respōdi ver-
bis que proponerētur id peti-
tū: vt ad eum modū paterētur
heredes ibi eos esse: ad quem
modum ipsa patiebatur.

Fideicommissus relictū post
mortē oim ab vltimo decedē-
te videt esse relictū. h. d. et est
notabilis casus. Bar. Idem.

Codicillis fideicommissa
in hec v̄ba dedit: liber-
tis libertabusq; meis et quos
in codicillis manumisi fundū
vbi me humari volui dari vo-

lō vti qui ab his⁹ decesserit por-
tio eius reliquis accrescat: ita
vt ad nouissimū p̄tineat: post
cuius nouissimi decessum ad
republicā arelatensiu p̄tinere
volo: hoc amplius⁹ libertis li-
bertabusq; meis habitatiōes
in domo^m q̄ diu viuēt et pa-
cie⁹ r trophemie dietas omēs
quib⁹ vti q̄sq⁹ consumuit habi-
tet: quā domū post mortem eo-
rū ad republicā p̄tinere volo
quesitū est reipublice fideico-
missum vtrū ab herede an a li-
bertis datū sit: Respōdi fm
ea q̄ pponerētur posse ita ver-
ba accipi: vt eius legatarij qui
nouissimus decesserit fideico-
missum videatur. Itē quesit
defunctis q̄busdam⁹ ex liber-
tis q̄b⁹ habitatio relicta erat:
an portiones domū in q̄b⁹ ha-
bitauerāt iam ad rempublicā
pertineāt: respōdi quoad ali-
quis eorū viuat fideicommissum
reipublice non deberi.

Pacie. nomina duorum libertorum vel libertarum
quibus solam habitationem reliquit.
o Quisq; als quisq; als deest. et tunc subaudi quisq;
scilicet eorum duorum vel earum. r dic consuevit. scilicet
testator: vel consuevit ego testator. Accur.

p Quibusdam.
sic loquitur qua-
si fuerit plures q̄
duo. sed dic. i. quo-
dam. Accur.

q Non debent.
conditio enim pri-
mo legato appo-
sita sciat in fun-
do primo legato:
et in habitationis
legato repetita cre-
ditur. vt. i. de con-
ditio. et demōstra.
l. aui. in prin. et. l.
libertis. et. S. de le-
ga. iij. in repeten-
dis. et. S. de condi.
insitu. l. cum ser-
uus. Item ad leg-
gem itaz bene est
S. de lega. iij. l. ticia
seio. S. seio. et. l.
finali. S. filium.
Accur.

r Putaret. cuz
facere non possit
quia non est in ei⁹
potestate. vt insti-
tu. de tute. S. per-
missum. Itē quia
curator testamen-
to non datur etiā
ab eo qui habet in
potestate. vt insti-
tu. de cura. S. dantur.
Accur.

s Fruerentur.
als fructur: scilicet
alūm⁹. als frus-
erentur: scz alūm-
nus et curator.
Accur.

t Si. scz alūno.
Accur.

v Receptus.
id est datus fuc-
rit: scilicet talis q̄
nō potest dari. vni-
de nec videbatur
ab eo posse relin-
qui: sed tamē ali-
no potest relinque-
re: vt hic. r. S. de le-
ga. i. l. peto. S. ma-
ter. et. C. de fidei-
commiss. etiam. et
S. de lega. i. l. lega-

ta inutiliter. Accursius.

Uterentur. s. pro virilibus partibus. vt. §. de lega. i. l. legata inuoluer. §. fi. et hoc facit enumeratio psonarū facta p prijs nominib⁹ exp̄ssis. vt. §. de statulibe. lita. §. i. et §. de lega. i. l. si heredes. §. fi. et facit. §. de leg. ij. l. lucius. §. lucius. et §. de usufructu. accre. l. i. q̄s ticio. et §. de lega. i. l. ferius tici. §. fi. Ac.

Xon. fūdūz. scilz in quo erat villa. et p consensu villam. c. Competat. peritio.

Cōpletum. s. demū. sic. i. quādo die. ce. l. si dies. et §. q̄n dies usufruc. le. ce. l. in fi. et §. de §. ob. in illa stipulatioe si a mendis. sed arg. extra. §. ad vel. l. aliquid. §. fi. et §. si usufructu. pera. l. si fundus.

Ticho. legata. ab eodē qui libertatem reliquit.

Sed stichus. laps⁹ errore: quia nesciebat tui suū morte finiri. idem error: est istu. de usufructu. §. tē si is.

Legatarij. i. stichi. Accur.

Statuto. s. decēnio inter presentes. et inter absentes. vt. C. de p̄ scrip. long. tempo ris. l. fina. et istu. de usufructu. in prin.

Acq̄s h̄t. i. re quasi dñij p p̄ scrip. longi tempo ris titu. p legato.

Auferri potuisset. quia nōdū p̄ scrip̄serat vel fetuerat aditionē p̄ mi testamenti: et sic fuerit male fidei.

Postint. quasi de euctioe agentis vel q̄s debeat redimere et p̄stare vel salte estimatio nem: vt in re aliē

na legata. vt. §. de lega. iij. l. non dubium. §. i. Accur. m. C. post mortē eor. l. e. l. lucij tici cui fuerat legata sic pluralis sentētia. p singulari ponit. vt. C. de ser. rep. ma. l. si. Itē idco dicit post mortē q̄ hoc sibi manifeste credebat qd nō est verū: mā h̄ deficit a legato tici: et p̄ eō die sc̄to decedit. i. viuente sticho. vt. §. de p̄d. et demōi.

potuit aliūno. Respōdi fm ea que proponerentur vtiliter fideicommissio voluntatē suā p̄fir mase. Itē igitur cuiq̄ dedisse vt et nutrices vna cum aliūno redditu fundi vteretur.

Licet extiterit conditio: tamen expectanda est dies q̄ superest. h. d. Bar. I dem.

Xon. usufructū ville legauit in quinquēniū a die mortis sue: deinde hec verba adiecit: pacto quinquēnio cui⁹ ei⁹ usufruc. eē desierit tūc eū fundum illis et illis liberis dari volo. quesitum est cui⁹ vro: intra quinquēniū decesserit: an libertis p̄prietatis petitio iam: an vero impleto quinquēnio cōpetat: quia peracto quinquēnio testator p̄prietatem legauerat: respondi post cōpletum quinquēniū fundū ad libertos pertinere.

Qui habet ius in re in dubio videtur legare rem respectu iuris qd̄ habet h̄ morte firmatur. h. d. Bar. I dem.

Ticho testamento manumisso usufruct⁹ fūdū legatus erat: et cum is vti frui delisset fidei heredorū comisit vti eū fundū darē lucio ticio: sed stichus testamenti suo eiusdē fundi p̄prietatē nepotib⁹ suis legauit: et heredes stichi ex testamento eius legatarij nepotib⁹ eū fundum tradiderūt. quesitum est cum nepotes legatarij ignoraerint conditionē fundi supra scripti.

Qui usufructū oim bonorū suorū intelligit de mobilib⁹ et immobilib⁹. Bar. I de.

Xon. mee usufructū lego bonorū meorū vltimū dum filia mea annos impleat xvij. q̄ritū est an p̄dior t̄a rusticorū q̄ vibanorū et mācipiorū et suppellectilis: itemq̄ calendarij usufruc. ad vxorem pertineat: respōdi fm ea que p̄ponerētur oia pertinere.

Hec est notabilis lex et ponit multos casus: ideo nō summo eam: et vltima questio posita in fine claus est totius legis. Bar. Senola.

Undi trebatiani reddi tus vxori mee quoad viuet dari volo: q̄ro an possit tutor heredis fundū vedere: et legatario q̄ritatem auferre annuā quā vnus patetfamilias

sol. ibiq̄ solā legitimā volūt filij q̄ purā debet h̄re. h̄ autē oim p̄dior h̄nt sic cōp̄set eū usufructu quē nō h̄nt et sic ad aliqd̄ supplemētū nō p̄nt agere. Vel h̄ corrigi. vt C. de iof. res. l. scimus. §. cū autē. vt in d̄ro nota.

Undi dari no. dari q̄s de manu h̄dis singularis. Legatario. i. vxori testatoris.

Li. §. i. remanet tñ apud heredes p̄mi testatoris: vt cetera cadauca. vt. C. de cadu. tol. §. sin autē aliquid. ibi q̄ si in medio rē. et isti sunt q̄ euincunt.

Crederet. ex causa p̄cedētū quā ignorabat finitam. et ideo alis non legatur⁹ p̄sumit: quasi ad eū legaduz solus hic error induxerit. R. alioquin sc̄cus esset: puta si sc̄ies p̄farā aditio nē legasset: vel alis legaturus esset si sc̄isset. vt. §. de condi. et demō. l. cū taz. §. fallaz. et. C. de lega. l. cū alienaz. et sic non obstat tria signata. vt. §. de lega. i. l. si dom⁹. §. i. et. l. non cūq̄. §. si ex bonis. et de leg. iij. l. q̄ cōcubinā. §. si heres. §. et aliter r̄nderi pot. vt. et ibi no. sed his obijct̄ q̄ et h̄ p̄uctis p̄sonis legauit. i. nepotib⁹. et sic videt q̄ fuisse relictu⁹ etiā si sc̄isset. vt. d. l. cū alienā. sed certe vt hic dicit. R.

sol⁹ error eū induxit ad legaduz qz antea habuerat: et qz legatari⁹ p̄prietatis decesserat: et iō alis nō legatur⁹ p̄sumit vt dicit. et facit. §. d. l. vñu. ex. §. si rē. et. l. cū p̄. §. viciis. et. l. si. §. fi. et. §. de sur. et ar. leg. l. ornamento. et. l. ncia. Itē facit C. de lega. vxori. et §. de lega. i. quod i rerū. §. i.

Qui usufructū oim bonorū suorū intelligit de mobilib⁹ et immobilib⁹. Bar. I de.

Xon. mee usufructū lego bonorū meorū vltimū dum filia mea annos impleat xvij. q̄ritū est an p̄dior t̄a rusticorū q̄ vibanorū et mācipiorū et suppellectilis: itemq̄ calendarij usufruc. ad vxorem pertineat: respōdi fm ea que p̄ponerētur oia pertinere.

Hec est notabilis lex et ponit multos casus: ideo nō summo eam: et vltima questio posita in fine claus est totius legis. Bar. Senola.

Undi trebatiani reddi tus vxori mee quoad viuet dari volo: q̄ro an possit tutor heredis fundū vedere: et legatario q̄ritatem auferre annuā quā vnus patetfamilias

sol. ibiq̄ solā legitimā volūt filij q̄ purā debet h̄re. h̄ autē oim p̄dior h̄nt sic cōp̄set eū usufructu quē nō h̄nt et sic ad aliqd̄ supplemētū nō p̄nt agere. Vel h̄ corrigi. vt C. de iof. res. l. scimus. §. cū autē. vt in d̄ro nota.

Undi dari no. dari q̄s de manu h̄dis singularis. Legatario. i. vxori testatoris.

sol. ibiq̄ solā legitimā volūt filij q̄ purā debet h̄re. h̄ autē oim p̄dior h̄nt sic cōp̄set eū usufructu quē nō h̄nt et sic ad aliqd̄ supplemētū nō p̄nt agere. Vel h̄ corrigi. vt C. de iof. res. l. scimus. §. cū autē. vt in d̄ro nota.

Undi dari no. dari q̄s de manu h̄dis singularis. Legatario. i. vxori testatoris.

Solui qñq; aliud pro alio p̄t. **P**osse ad quod est. s. de cōtrahen. emptione. l. si. et nota aliud pro alio solui. sic. s. eo. generali. §. penul. et. §. si. et. de auro. et argē. lega. l. i. §. si. et. l. cū certum. et. s. de leg. i. non amplius. §. finali.

Habitare. i. in domo que est in fundo. **P**rediu. id est domū predij. **F**acto. i. culpa. vt. s. de lega. i. cū res. r. l. qd ergo si maiorem. §. si he res. et. l. nō qdūq; in prin. Accur.

Differentiā. q; usufructuarius nō de manu heredis annis singulis; ipsemet percipit omne comodū nec pōt ab herede vendi in sui preiudiciū. Item nō potest prohiberi habitare cū ois fructus rei ad eū pertineat. vt. s. de usufructu. l. vi. et. l. itē et. l. sed et siquidē. et. l. arbores. r. de vsu et habita. l. si habitatio. §. si. r. l. seq. S; videt huius finis cōtra. s. e. cum ita. et. s. de usufructu. si quis ita. sed dic vt in eis nota. Item facit. s. si fructus peti. l. ij.

Hios. reuertitur. per hoc apparet. p̄prietatem legatam; q; s; reuertitur nō possit. **A**d filias et mortē vxoris. r. facit. s. de au. et arg. leg. l. species. et. s. de usufru. p̄cul. et. s. de usufr. ea. re. que vsu consu. l. si. Accursius.

Item. perinde. idem si dixit illam cum illa re lego. vt. s. de le. i. nicio. §. nichil. et. l. si q̄s inquilinos. §. si ita. idem si dixit illi aut illi. vt. C. de ver. sig. l. pe. **L**egasset. possit r. aliter intelligi. vt. s. de positi. l. i. §. que depositi. que est contra. Sclu. vt ibi. item contra. s. de usufru. l. si cui. So. ibi. et facit. s. de usufruc. accrescen. si quisiticio. et. s. cōmo. si vt certo. §. si me. et. s. de ven. in posses. mitem. l. vbi cūq; §. quis.

Quam ita. similiter. id est in singulos annos. alioq; obuiaret. s. quā. di. usufru. lega. ce. l. i. in. i. rñ. vbi dicitur esse differentia in diei cessione legatur simpliciter usufruc. an in annos singulos. vel dic q; perinde est r. scz quia vtrūq; legatum finitur morte legatarij. vt. s. usufru. que ad mo. cau. l. huius §. fina. et. l. idem. vel dic vt dixi

ex locatiōe fundi redigere cōsueuerat: rñdi posse. Itē q̄ro an habitare impune phiberi possit: Rñdi nō esse obstructū heredē ad habitatiōnē p̄standā. Itē quero an cōpellēdus sit heres reficere prediū: Rñdi si h̄dis factō minores reditus facti essent: legatariū recte desiderare qd̄ ob rē eā diminutū sit. Itē quero quo distat hoc legatum ab usufructu: Rñ. ex his que supra rñsa essent intelligi differentiā.

Proprietas reuertēda mortuo legatario ad heredē tanq̄ ipsi relictā sit declaraf. Bar.

Hios heredes. I dē. Istituit: vxori veste mūdū muliebriē/lanā/linū/ r alias res legauerat: r adiecit: p̄prietatē aut eorū que supra scripta sunt reuertitū volo ad filias meas que ex his tūc viuēt. q̄situm est vtrū usufru. an p̄prietas earū rerū data sit: Rñ. p̄prietatē videri legatā. Alpi.

Item lego: peridē est ac si ita illi et illi legasset.

Legatū annuū p̄pria manu percipi debet ad instar vsu fructus si verba congruunt. Bartolus. I abolenus.

s. de usufru. si quis ita. et sic non obstat. s. e. fundi. item facit. s. e. l. patrimonij. et. s. n. i. l. in singulos. Accur.

In fructu. colono. qui nūmis colit qui proprie colonus dicitur non autem paritari. vt. s. loca. l. si mercator. §. vis maior. paritarius ergo teneret si non suo tempore colligit: vt in e. n. u. l. si merces. §. conductor. Sed quid si ille qui nūmis colit i vltimo mense locatiōis colligit immaturus: vt dominus nō habeat maturos? Rñ. tenetur. vt. s. loca. et hec distinctio. §. cum fundū. Accursius.

Quam ita legatū esset: fructus annuos fundi coloniani publico meuo do lego: p̄inde putat accipiendū eē laqueo: ac si usufru. fundi similis esset legatū: q; hec mēs fuisse testatoris videatur. Idem.

In fructu id esse intelligitur: qd̄ ad vsu hōis inductū est. Neq; esū maturitas naturalis hic spectada ē: sed id tēpus quo magis colonus dominove eum fructū tollere expedit. itaq; cū olea imatura plus habeat redditū q̄ si matura legatur: non pōt videri si immatura legatā est in fructu non esse. Tenul.

Multū interest vtrū bonorum quis an rerum tertie partis vsu fructū legauerit. nā si bonorū vsu fructus legabit: etiā es alienū et bonis deducet: r qd̄ i actiōib; erit cōputabit. at si certarum rerum vsu fructus legatus erit: non idem obseruabitur.

De seruitute legata vrbana r rustica. Al. l. ij.

Si domus vna sustineat actū fructus habētis cām cōtinuā r permanentē: r alienetur in dubio seruitus videtur imposita. h. d. Bar. Paulus.

se. et fm hoc quod dicit at si certarum: mutat casum. vel certarum. i. certe quote. i. tertie hereditatis. et erit aliud quia diuiduntur onera vt dixi. Alij habent nichil interest: et tunc id est nichil interesse videtur bonorum an rerum. f. certarum. sed tamen interest: nā si id est quia si bonorum r. vel fm eandem nichil interest tertie partis bonorum an tertie partis rerum mearum simpliciter: nam vtrobiq; es alienum deducitur. secus si certarum rerum. vt in si. et facit ad. l. i. ad treb. l. mam. q. §. fina. et. l. seq. et etiam se. et de verbo. signi. bonorum. et. s. de le. i. non amplius. §. fina. et. l. se. et. s. e. generali. §. fina. et. §. pe. et. s. de usufru. quotiens. §. si. vbi etiam alia differentia est leges omnium bonorum: an certarum rerum.

De seruitute legata vrbana et rustica. Et quere in his vt in usufru. que sus. s. r. i. l. in rubrica. Accur.

vt in e. n. u. l. si merces. §. conductor. Sed quid si ille qui nūmis colit i vltimo mense locatiōis colligit immaturus: vt dominus nō habeat maturos? Rñ. tenetur. vt. s. loca. et hec distinctio. §. cum fundū. Accursius. **M**ultū interest vtrū bonorum quis an rerum tertie partis vsu fructū legauerit. nā si bonorū vsu fructus legabit: etiā es alienū et bonis deducet: r qd̄ i actiōib; erit cōputabit. at si certarum rerum vsu fructus legatus erit: non idem obseruabitur. **D**e seruitute legata vrbana r rustica. Al. l. ij. **S**i domus vna sustineat actū fructus habētis cām cōtinuā r permanentē: r alienetur in dubio seruitus videtur imposita. h. d. Bar. Paulus. se. et fm hoc quod dicit at si certarum: mutat casum. vel certarum. i. certe quote. i. tertie hereditatis. et erit aliud quia diuiduntur onera vt dixi. Alij habent nichil interest: et tunc id est nichil interesse videtur bonorum an rerum. f. certarum. sed tamen interest: nā si id est quia si bonorum r. vel fm eandem nichil interest tertie partis bonorum an tertie partis rerum mearum simpliciter: nam vtrobiq; es alienum deducitur. secus si certarum rerum. vt in si. et facit ad. l. i. ad treb. l. mam. q. §. fina. et. l. seq. et etiam se. et de verbo. signi. bonorum. et. s. de le. i. non amplius. §. fina. et. l. se. et. s. e. generali. §. fina. et. §. pe. et. s. de usufru. quotiens. §. si. vbi etiam alia differentia est leges omnium bonorum: an certarum rerum. **D**e seruitute legata vrbana et rustica. Et quere in his vt in usufru. que sus. s. r. i. l. in rubrica. Accur.



Uti duas. in edificatum. id est super edificatum esset. Accur. l. 1. de ser. l. 1. p. pte. 7. §. cōia p̄dio. si q̄s duas. §. i. sed ad certā p̄t. vt. §. de ser. ad certā. 7. §. de ser. rust. p̄. l. certo.

Quidi. naci. te. Accur. **N**otat. eē. ve. rā. qd̄. dictū. est. nō. corrigendo. sed. de. terminando. **N**e. hoc. q. d. an. ideo. verū. sit. **S**i. i. quia. **I**mposita. in. vltimā. volū. tate. se. cūs. si. iteri. uos. si. ue. remanet. dom. v. riu. s. quia. sua. res. sibi. nō. seruit. vt. §. si. usufruc. pe. l. vi. frui. vel. enaz. si. alijs. tradat. si. mul. si. aut. succes. siue. diuersis. tē. po. rib. p̄t. tunc. vt. §. cōia. p̄dio. l. si. quis. duas. 7. l. seq. 7. l. si. cum. duas. **D**atū. i. reli. ctū. qd̄. semp. p̄. sum. nisi. h̄. rum. sit. liq̄. d. vt. §. in. pu. hui. legis. et. fact. §. si. i. l. dā. nas. §. i. 7. §. si. serui. vendi. l. testat. rix.



Uti duas ta. bernas con. iunctas ha. bebant / eas. singlas du. obus lega. uit. quesitū. est. si. qd̄. ex. supio. re. taberna. in. inferio. re. in. edificatū. eēt. i. um. inferio. re. oneri. ferēdo. i. supio. ris. taberne. loco. p̄. tineretur. r̄. r̄. di. fuit. ut. i. p̄. sita. videri. Julia. nus. notat. videamus. ne. hoc. ita. verū. sit. si. aut. no. iatim. hec. seruit. i. p̄. sita. est. aut. ita. lega. tū. datum. est. tabernā. meā. vt. nunc. est. do. lego. **M**arcel.

Undū. cōem. habētib. **L**egari. p̄. r̄. via. cum. et. cōis. seruus. recte. viā. stipula. retur. 7. cū. duo. ei. cui. qd̄. ipse. viā. stipulat. fuerit. h̄. des. exti. terit. nō. corū. pitur. stipulatio.

Ut. valeat. legatū. vi. re. q̄. r̄. vt. legatari. tpe. mortis. testa. toris. rep̄. iat. d̄. nis. p̄. di. j. dominā. tis. in. totū. vere. vel. ficte. als. le. gatū. extinguit. h. d. **W**ar. **I** dē.

Si. fūdū. meū. 7. ad. eū. viā. p̄. aliū. fundū. 7. cū. dē. fundū. sine. via. ticio. legat. set. si. vterq. fundū. vē. dicasset. sine. via. legato. fundum. cessu. r̄. quia. neq. a. c̄. r̄. p̄. partē. ser. uit. possit. 7. si. p̄. meū. fundū. vē. dicaret. altero. delibē. r̄. te. posse. dubitari. an. si. postea.

Stipulare. f. cō. cordat. ad. scōm. et. tertiu. casum. §. de. serui. v. r̄. ba. p̄. dio. si. vnus. ex. socijs. §. i. et. §. fina. Accur.

Non. corū. pitur. l. 3. p. parte. ab. initio. cō. stitui. nō. po. test. tamē. p. partes. retinetur. vt. 7. j. de. ver. ob. plurib. §. i. 7. §. de. ser. l. vt. pomum. §. si. 7. l. pro. parte. 7. l. vic. et. sic. non. vicia. l. 3. venerit. in. eum. casum. a. quo. incipere. nō. potest.

Si. fundum. ad. eum. f. fundum. **S**i. fundum. retentum. **E**t. eundem. quem. meū. legauerat. **T**icio. et. sic. pro. virili. sunt. legatarij. vt. §. de. lega. i. si. pluribus. §. finatē.

Ne. q. acquiri. f. sic. ne. du. z. aliter. R. 7. dic. p. parte. f. in. certa. vt. §. de. ser. l. p. pte. 7. §. cōia. p̄. dio. si. q̄s. duas. §. i. sed. ad. certā. p̄t. vt. §. de. ser. ad. certā. 7. §. de. ser. rust. p̄. l. certo.

Altero. ticio. **A**n. si. postea. i. post. mortē. añ. aditā. hereditatē. R. q̄. dies. legate. seruit. tut. cedit. vt. iā. di. cam. Accur. **O**mississet. i. repudiasset. lega. tum. Accur. **V**idebatur. f. vt. vie. legatum. sit. saluum. **U**ti. pure. per. fundū. retentum. **P**edēte. ea. f. p̄. d̄. t̄. iōe. sub. q̄. fun. dus. tot. vel. p. par. te. fuit. legatus. **L**egati. dies. sc̄. r̄. qd̄. est. adita. hereditate. **U**t. r̄. s̄. u. z. est. sc̄. z. interire. simile. legatū. vt. subijct. **D**e. cessisset. f. testator. ex. quo. vi. det. q. vie. legatum. cedit. a. morte. te. statō. is. est. t̄. ar. §. §. cōia. p̄. dio. l. si. 7. §. quē. admō. ser. amit. si. partē. §. si. 7. §. eo. l. si. f. in. ser. uitutib. p̄. sonali. bus. certus. est. cas. cedere. ab. adita. he. reditate. vt. §. quā. do. dies. leg. ce. l. ij. 7. §. de. cadu. tollen. §. in. nouissi. mo. Accur. **S**olid. i. soli. do. fundo. via. vē. di. ca. f. ponit. enim. ca. sum. p. casu. vt. et. als. ille. lib̄. rati. do. na. f. vel. ille. libera. ti. vendica. f. i. liber. tas. illi. dat. aut. vē. dica. f. sic. 7. ille. se. i.

Hic. est. bon. casus. 7. ex. ip̄o. habes. q. si. ego. vendo. tibi. do. mū. q̄. ab. alia. distinguit. parie. te. cōi. t̄. m̄. medietate. z. parietis. video. vē. dere. **W**ar. **T**abole.

Si. q. duas. edes. habe. bat. vnā. michi. alterā. ti. bi. legauit. et. med. paries. qui. vtra. q. edes. distinguebat. in. teruenit. eo. iure. eū. cōem. no. bis. esse. existimo. quasi. paries. r̄. atum. nobis. duob. cōiter. eēt. legat. ideo. q. neq. me. neq. te. agere. posse. ius. nō. esse. alteri. ita. imissum. habere. nā. qd̄. cō. muniter. socius. habet. 7. id. iure. eū. habere. constituit. itaq. de. ea. re. arbiter. cō. muni. diuidun. do. sumendus. est.

Non. possunt. legari. seruis. ea. que. ip̄is. factis. liberis. lega. ri. nō. possunt. h. d. **P**apina.

libertatē. vē. dicat. i. sibi. libertatē. defendit. R. sic. et. dauid. in. conuertendo. dominus. 7. c. id. est. d̄. m̄. 7. c. de. fideicō. l. eam. quā. 7. facit. §. l. propi. 7. qd̄. ibi. no.

Si. qui. eo. iure. f. legati. **S**um. f. parietem. Accur. **T**atū. i. sine. domibus. secus. est. in. tigno. protē. f. vt. §. de. serui. v. r̄. ba. p̄. dio. l. binas. Accur.

Posse. iure. seruitutis. **I**mmisum. habere. sub. vel. habere. iure. seruitutis. **N**ā. qd̄. bene. dico. non. posse. agi. q̄. nō. sit. iure. immis. sum. q. iure. habet. qd̄. iure. cōi. habet. ar. §. p. loc. l. merito.

Sumē. est. si. iter. vos. sit. discordia. nā. quia. cōi. iure.

hoc habetur ideo actione de comunione de ea agi pot. scz actione comuni diui. vt. s. de serui. vba. p. d. i. in re comuni. r. facit. s. de da. infec. l. inter quos.

Et si maxime. qd maxime videbatur facere vt hoc legatum valeret. Accursius.

Legatū no. duo necessaria seruo vt legatū seruo va valeat par. Item q talis sit res legata que possit legari ei liberto: vt hic. et. s. de lega. ij. debitor. s. si. et. de lega. i. si michi. s. regla. qz vnum qz h deficit qz ei libo ad fūdū nō suum nō posset ei seruit' legari. vt s. cōta p. d. i. l. nō valet legatum: vt hic dicit.

Et si maxime testamen ti factio cum seruis alie nis ex psona dominoy est: ea tū q seruis relinquuntur ita va lēt si factis liberis relicta pos sent valere: sic ad funduz dñi via seruo frustra legatur.

Ex q̄tate rei legatę r pso ne legatarij psumit legatū ser uitutis magis factū p̄tēplatio ne psonę q̄ rei. Bar. Idem.

Puter: ei q p domū here ditaria ius trāseūdi p̄stari vo luit: si filia domū suaz habitet viro qz ei trāseūdi ius p̄stabi tur: alioqn filie p̄stari nō vide bitur. q si q̄s nō vsūm trāseū di psonę datū: s; legatū seruit utis esse plenū intelligat: tā tūdē iur; ad h̄rēdē qz trāsmittit: qd h̄c nequa q̄s admittendū est: ne qd affectu filie da tum est: hoc et ad exteros ei h̄rdes trāsmire videat. Pau.

Am a plurib; hereditib; q̄tatur via legata est: qz pte non recipit: singuli h̄rdes insolidū pueniuntur: qz r vno ex h̄rēdib; adeūte v̄dicari p̄t.

Am a plurib; hereditib; q̄tatur via legata est: qz pte non recipit: singuli h̄rdes insolidū pueniuntur: qz r vno ex h̄rēdib; adeūte v̄dicari p̄t.

Am a plurib; hereditib; q̄tatur via legata est: qz pte non recipit: singuli h̄rdes insolidū pueniuntur: qz r vno ex h̄rēdib; adeūte v̄dicari p̄t.

Am a plurib; hereditib; q̄tatur via legata est: qz pte non recipit: singuli h̄rdes insolidū pueniuntur: qz r vno ex h̄rēdib; adeūte v̄dicari p̄t.

Am a plurib; hereditib; q̄tatur via legata est: qz pte non recipit: singuli h̄rdes insolidū pueniuntur: qz r vno ex h̄rēdib; adeūte v̄dicari p̄t.

Am a plurib; hereditib; q̄tatur via legata est: qz pte non recipit: singuli h̄rdes insolidū pueniuntur: qz r vno ex h̄rēdib; adeūte v̄dicari p̄t.

Am a plurib; hereditib; q̄tatur via legata est: qz pte non recipit: singuli h̄rdes insolidū pueniuntur: qz r vno ex h̄rēdib; adeūte v̄dicari p̄t.

Am a plurib; hereditib; q̄tatur via legata est: qz pte non recipit: singuli h̄rdes insolidū pueniuntur: qz r vno ex h̄rēdib; adeūte v̄dicari p̄t.

Am a plurib; hereditib; q̄tatur via legata est: qz pte non recipit: singuli h̄rdes insolidū pueniuntur: qz r vno ex h̄rēdib; adeūte v̄dicari p̄t.

missa s. penul. et de lega. ij. cum filius s. variis. Accur. p. Anno. no. sic. s. de test. tu. si nemo. r. s. de bo. li. etiam. s. vt patronus. Itē no. hic cedere diem legatę seruitut; ab adita hereditate. vt no. s. eo. si fundus. in fi.

De dote plegata. Itē p̄tē nichil opaf hic vel hoc to: to titulo sicut r est dicit p̄tēlectio. vt C. de emen. iust. codi. l. i. et est s; gus ra epilēsis vel t̄tologia fm Ro. doctis relicti qd ante sue dotis ips capi tur plegatū vocat: sicut coheredi reli cti qd ante vel ef suā p̄tē h̄at plega tū sic appellatur.

De dote plegata. Itē. iij. **D**otis legatū cōtinet id qd actio de dote originalit cōtine ret: et exceptio q̄ ex pacto ori ret tollit etiā dilationē legalē: exceptionē vero peremptoriā que a lege inducitur tale lega tum nō perimit. Bar. v. l. p. i. a.



Cum dos p̄ legatur ve rū est id do tis' plega tioni inesse quod actio ni de dote inerat. r iō

si iter viz r vxorē cōueniatur vt morte vtri soluto matrimo nio filio cōi interueniente dos apd mariti h̄rēdē remaneret et marit' decedēs dote p̄legauē rat: stari' pacto non bz ob hoc qd dos p̄legata est. veruz et circa p̄legatōez hoc p̄bari de bet. nam qd est admissuz posse deteriorē additiōē dot; fie ri interueniētib; liberis: toties lo cū hz q̄tēs ipa i m̄rimonio de cedit vel diuortū interuenit. Itē rū est cōmodū in dote p̄le

Cum dos p̄ legatur ve rū est id do tis' plega tioni inesse quod actio ni de dote inerat. r iō

Cum dos p̄ legatur ve rū est id do tis' plega tioni inesse quod actio ni de dote inerat. r iō

Cum dos p̄ legatur ve rū est id do tis' plega tioni inesse quod actio ni de dote inerat. r iō

Cum dos p̄ legatur ve rū est id do tis' plega tioni inesse quod actio ni de dote inerat. r iō

Cum dos p̄ legatur ve rū est id do tis' plega tioni inesse quod actio ni de dote inerat. r iō

Cum dos p̄ legatur ve rū est id do tis' plega tioni inesse quod actio ni de dote inerat. r iō

Cum dos p̄ legatur ve rū est id do tis' plega tioni inesse quod actio ni de dote inerat. r iō

Cum dos p̄ legatur ve rū est id do tis' plega tioni inesse quod actio ni de dote inerat. r iō

Cum dos p̄ legatur ve rū est id do tis' plega tioni inesse quod actio ni de dote inerat. r iō



Cum dos p̄ legatur ve rū est id do tis' plega tioni inesse quod actio ni de dote inerat. r iō

Cum dos p̄ legatur ve rū est id do tis' plega tioni inesse quod actio ni de dote inerat. r iō

Cum dos p̄ legatur ve rū est id do tis' plega tioni inesse quod actio ni de dote inerat. r iō

Cum dos p̄ legatur ve rū est id do tis' plega tioni inesse quod actio ni de dote inerat. r iō

Cum dos p̄ legatur ve rū est id do tis' plega tioni inesse quod actio ni de dote inerat. r iō

Cum dos p̄ legatur ve rū est id do tis' plega tioni inesse quod actio ni de dote inerat. r iō

Cum dos p̄ legatur ve rū est id do tis' plega tioni inesse quod actio ni de dote inerat. r iō

Cum dos p̄ legatur ve rū est id do tis' plega tioni inesse quod actio ni de dote inerat. r iō

Cum dos p̄ legatur ve rū est id do tis' plega tioni inesse quod actio ni de dote inerat. r iō

Cum dos p̄ legatur ve rū est id do tis' plega tioni inesse quod actio ni de dote inerat. r iō

profecto stabit etis nunc: ut hic. r. in aut. de nup. §. distra-

hatur. als aut. i. sine pacto speciali marie facto diuotio

ppf libero dotis p ditione nequas fieret deterior: ut supe-

riores leges ostendit. r. facit. §. de pac. dota. inter socerū. p

totā legē. r. l. si p. §. i. r. C. de pac. con. l. iij. r. l. si cōuenerit.

q. Representa-
tōis. r. iō ualeat
gatū q̄si hac p̄spe

ca rōne singlar.
b. Quāuis. id
est quia. vel pp̄ue.

c. p̄stare. scz
als si nō foret p̄le-
gata. R.

d. Est. r. illud. f.
cōmodū vxoris ex
legato viri: quia si
donauit vir vxori

p̄firmat morte ta-
cite ac si legaret: r.
hoc p̄senatus con-
sul. etiam ut heres

nō reuocet nisi vir
penituerit. vt. §. d.
dona. inter vir. et
vxo. cum hic sta-

tus. multomagis
ergo expresse reti-
ctum vxori ualeat.
vel dic est et illud
arg. f. q̄ ualeat reli-
ctū dōt exp̄ssum.

e. §. d. i. quia
r. et dic vt p̄dici-
ti. et fm hoc dic
eractio. i. repetitio
donandis. vel dic
eractio donatiōis
p̄ retentiōē dotis.
vt. C. d. rei vxo. ac.
l. §. taceat. si mō
nō mutet r. q̄ tūc
reuocat s̄ nō per retentiōem dotis. vt. d. §. dicitur.

f. Impense autem. hoc aduersatur ei q̄ dixerat verū
est commodum r. et dic autem pro sed r. vel dic aduers
fari ad proxime dictum prout dixi per. l. C. de rei vxo. ac.
l. vnica. §. taceat. q. d. non retinetur dos ob res donatas.
s̄ sec̄ est. ppf impensas. r. fm vtrāq̄ expositiōēz diminuet
hoc legatū dotis. p̄pter impensas. fm. R.

g. Corpora. de hoc dic vt no. §. de impen. in re. do. fa. l.
q̄ dicitur. et. §. de iur. do. si is. §. q̄ dicitur. et. C. de rei
vxo. ac. l. §. sed nec ob impensas et facit. §. eo. cum quis.
in prin. r. l. dote.

gata eē representatiōis. q̄uis
ānua die dos p̄staretur. Est r
illud q̄ ob res donatas hodie
post senatuscōsultum nulla sit
eractio: si mō uolūtate nō mu-
tauit testator: impēse autē mī
nuūt dotē ip̄o iure. sed q̄ dīri
mus ip̄o iure dotē impēsis mī
nui. non ad singula corpora
sed ad vniuersitatē erit re-
ferendum.

h. Dotis legatum extinguitur
si postea dos mulieri recte sol-
uat vel res dotales itereat: vel
si ab initio dos p̄fecte cōstitu-
ta nō fuit: sicut cū legat̄ corp̄
q̄ in rerū natura nō est. Bar.

i. Ideo autē dot̄ actionē cō-
tinet dot̄ pure p̄legatiō: vt si
vixit eā vxori scz q̄b̄ licet casi-
bus soluerit: cesset legatū. s̄
et si mācipia fuerit in dotē nō
estimata: r. hec demortua sint
legatū dotis. i. hīs euanescit.
sed et si dotē p̄miserit mulier
neq̄ dederit r. de cedeis mari-
tus vxori dotē p̄legauerit: mu-
lier nichil ampli q̄ liberatio-

neq̄ habebit. nā r. si q̄s ita le-
gauerit cētū que in archa ha-
beo: aut que ille apud me de-
posuit: si nulla sint nichil de-
beri cōstat: quia nulla corp̄o-
ra sunt.

k. Si q̄s vxori fundū ticiānū
legauerit hīs p̄bis: is em̄ fūd̄
ppf illaz ad me puenit oīmo-
do fund̄ debebit: nā q̄cqd de
mōstrate rei adicitur / satis de
monstrare frustra est.

l. Socero p̄legāte nurui ius
actionis ad dotez repetendā
nō pōt agere nurus p̄tra mari-
tū: secus si legauerit ei dotale
pecuniā ab heredibus suis. et
quouis ipsowz siue nuru siue
marito agere contra heredes
debet interponi cautio de in-
dēnitāte. h. d.

m. Si socer nurui siue dotē
p̄legauerit: siquidem
ius actionis de dote uoluit p̄-
legare: nullius momēti esse le-
gatū: quippe nupta est: sed si
uoluerit eam recipere dotale pe-
cuniā inq̄rtilē erit legatum.

n. Sunt similit̄. s̄. et̄ dicā cētū q̄ in dotē habui. vel q̄ ad me
puenerūt. p̄stātū pono sic eē: r. ita ualeat vt dictuz est. Alij
vt. R. dicat̄ hīc eū errasse: r. hoc p̄bati d̄zals in dubio p̄su-
mebat q̄ magis aio designandi q̄ritatē q̄ ad certoz r̄u-
moz corp̄ se retulit: r. sic ualere legatum nō obstatē falsa
demonstratiōē s̄ nulla deposita sunt. vt. d. l. l. l. §. q̄ d̄. i.
pn. r. §. d̄. i. r. demō. demonstratio. r. l. cū tale. §. falsa. r. C.
de fal. cau. l. i. itē facit. §. de h̄. emp. l. h̄c vēditto. §. pe.

o. Si quis. nullo errore lapsus.
p. Omnimodo. etiam si aliunde obuenit.
q. Demonstrare. s̄. ad plus demonstrādū. q. d. satis appa-
ret eū uoluisse deberi p̄ h̄c p̄ba. is em̄ r. et nō oportet q̄
adiciat plus. r. nō q̄ manifesta nō indigēt demonstratiōē: Manife-
ne vel probatione. sic. §. qui satisfā. cog. si vero §. qui pro sha. p̄ba
rei. r. facit. §. de condi. r. demon. quibus diebus. §. qui do-
tione nō
tale. r. l. cum tale. §. falsa. r. no. §. pri. §. Accur. Idigēt.

r. Si socer. als. l. als. §. celsus.
s. Actionis. s̄. vt actionem ex stipulatu pro dote inten-
deret contra maritum.

t. Nupta est. bona ratio. vt. C. si dos constan. ma. l. i.
u. Legatū. r. iō p̄tra maritū nō ager tūc: s̄ §. soceri here-
des. vt. §. fo. ma. l. i. p̄stāte. §. i. r. l. si marito. §. cū pri. §. 30.

u. §. uij

Legatum dotis. simpliciter relictū: vt lego tibi do-
tē tuā. secus si centū pro mancipijs. vt. §. eo. l. vir vxori.
Liberationem. quia de ea tñ sensisse videtur.
Nam r. si q̄s. q. d. si nō ualeat ubi magis uidef ualere
q̄ q̄ritas exprimit. multo minus ualeat in casib̄ superio-
ribus ubi q̄ritas
nullo modo expri-
mitur.

Deberi p̄stat.
imo p̄tra. vt. C. de
fal. cau. adiec. leg.
si non designata.
solu. distingue an
q̄ritas exprimat vt
corp̄: vt hic. et. §.
de leg. i. plane. §. s̄
hoc ita. r. tunc non
debetur q̄ritas vt
hic. sicut nec corp̄-
pus ignotū debe-
tur. vt. §. de leg. ij.
l. l. u. §. q̄b̄ q̄s. nā
siue dixi que in ar-
cha habeo: siue q̄
apud me deponi-
ta sunt ea tibi le-
go quodāmodo uo-
deor dubitare sit
penes me an non
r. sic est corp̄ igno-
tū in ea demonstrā-
tiōē. aut vt q̄ritas
in ḡhe certa: et tūc
falsa demonstratio
nō nocet sicut nec
in corpore certo:
vt ibi. r. §. de libe. le-
ga. l. legauit. r. §. de
leg. i. si fu. §. lega. §.
qui q̄nq̄. r. l. sed r.
si certos. et. l. si sic.
r. §. eo. cū scriptā. q̄

Si q̄s vxori fundū ticiānū
legauerit hīs p̄bis: is em̄ fūd̄
ppf illaz ad me puenit oīmo-
do fund̄ debebit: nā q̄cqd de
mōstrate rei adicitur / satis de
monstrare frustra est.

Socerō p̄legāte nurui ius
actionis ad dotez repetendā
nō pōt agere nurus p̄tra mari-
tū: secus si legauerit ei dotale
pecuniā ab heredibus suis. et
quouis ipsowz siue nuru siue
marito agere contra heredes
debet interponi cautio de in-
dēnitāte. h. d.

Si socer nurui siue dotē
p̄legauerit: siquidem
ius actionis de dote uoluit p̄-
legare: nullius momēti esse le-
gatū: quippe nupta est: sed si
uoluerit eam recipere dotale pe-
cuniā inq̄rtilē erit legatum.

Sunt similit̄. s̄. et̄ dicā cētū q̄ in dotē habui. vel q̄ ad me
puenerūt. p̄stātū pono sic eē: r. ita ualeat vt dictuz est. Alij
vt. R. dicat̄ hīc eū errasse: r. hoc p̄bati d̄zals in dubio p̄su-
mebat q̄ magis aio designandi q̄ritatē q̄ ad certoz r̄u-
moz corp̄ se retulit: r. sic ualere legatum nō obstatē falsa
demonstratiōē s̄ nulla deposita sunt. vt. d. l. l. l. §. q̄ d̄. i.
pn. r. §. d̄. i. r. demō. demonstratio. r. l. cū tale. §. falsa. r. C.
de fal. cau. l. i. itē facit. §. de h̄. emp. l. h̄c vēditto. §. pe.

Si quis. nullo errore lapsus.
Omnimodo. etiam si aliunde obuenit.
Demonstrare. s̄. ad plus demonstrādū. q. d. satis appa-
ret eū uoluisse deberi p̄ h̄c p̄ba. is em̄ r. et nō oportet q̄
adiciat plus. r. nō q̄ manifesta nō indigēt demonstratiōē: Manife-
ne vel probatione. sic. §. qui satisfā. cog. si vero §. qui pro sha. p̄ba
rei. r. facit. §. de condi. r. demon. quibus diebus. §. qui do-
tione nō
tale. r. l. cum tale. §. falsa. r. no. §. pri. §. Accur. Idigēt.

Si socer. als. l. als. §. celsus.
Actionis. s̄. vt actionem ex stipulatu pro dote inten-
deret contra maritum.

Nupta est. bona ratio. vt. C. si dos constan. ma. l. i.
Legatū. r. iō p̄tra maritū nō ager tūc: s̄ §. soceri here-
des. vt. §. fo. ma. l. i. p̄stāte. §. i. r. l. si marito. §. cū pri. §. 30.

§. uij

sed donatio causa mortis constante matrimonio non valet. vt. s. de dona. inter virū et vxo. l. mortis. in prin. que est cōtra. sed illa magis accedit donatiōi inter viuos q̄ nou valet q̄ legatō. ad quod est. s. eo. ti. l. cum hic status. s. oratio. et cō legatū dotis magis alij legato q̄ donatiō ni accedit.

a **C** Si tñ hec. s. g. nurus.

b **C** Iudicio. sed si nō habuit coheredes nec est socer hereditas adita nunq̄d nur⁹ pōt intēdere hypōthe carā etiā cōstante matrimonio. de psonali constat. vt dixim⁹. Ieo. pater. et. l. antepe. s. subuenit ei ex generali regula. vt. s. de iure do. si is. s. i.

c **C** Utili actione.

.i. utli iudicio fa. her. vel actiōe i factū. vt no. s. fa. her. c. si filia. l. si maritus. Accursius.

d **C** Ut bis. ad qd est. s. de le. l. h. mōt.

s. cum pater. et de iu. do. l. cū pater. et C. de rei vxo. ac. s. sciendū. Itē videt contra huic. l. j. de le. p. s. si si nurus. sed non ob. vt dicit se. s. illius. l. s. sed et cum.

e **C** Defensū iri.

facit. s. fa. her. si filia. in prin. et. s. i. et. s. pe. et. s. de p. d. i. indebi. frater a fratre. et. Ieo. pater. Accursius.

f **C** Per contrarium. nam. s. nurui. hic filio legat. et facit Ieo. pater. in prin.

g **C** Nō posse. s. vxoē nisi in subsidiū. vt. Ieo. pater. i. fi.

h **C** Cum filium exheredatum.

i **C** Ocinū. cui directo libertas a testatore relinquitur. vt in sti. de sin. reb. p. fidei cō. reli. s. libertas.

k **C** Possē conueniri. immo videtur e contra ipsum non posse sed heredem posse. vt. C. an seruus ex suo facto. l. ij. So. fm. Ro. non conuenitur ocinus libertus sed heres ab initio vt ibi. sed inspecto exitu conuenitur ocinus et non heres. vt hic. nam heres conuentus de peculio cōiunctus et exactus recuperat a liberto et sic per medium libertus conuenit. vt als. C. de vsu. rei iudi. l. fi. in fi. nec i pl⁹ tenetur q̄ a liberto recuperare potest. vnde liberatur cedendo actiones. vt. s. de pec. quod debetur. in fi. et ad hanc mentē applicabar hanc litteram. Alij dicunt teneri liberum in subsidium quia heres non est soluendo. Tu dic q̄ hic est directo libertas relicta. ibi per fidei cōmissum quod pater q̄ dicit ocinus. vt in sti. de sing. re. p. fidei cō. s. libertas. sed que est diuersitatis ratio no. in. l. cōtraria. et eodē mō rñ. ad. l. j. de pecu. leg. l. si suo ma. et. s. q̄n acti. de

si tamē hec⁹ dotem recepit: nichilomin⁹ marit⁹ dotis psecutionē habebit: siue heres institutus esset/ familie heriscun de iudicio: siue nō/ vtili actiōne. ego puto qm̄ non hoc voluit socer vt bis⁹ dotē hīs p̄stet mulierē agentē ex testō ca uere debere defensū iri here dem aduersus maritū: ergo et maritus idem debet cauere aduersus mulierem defensum iri si prior agat.

C Contra filiū exheredatum nō pōt agere vxo: p dote: sed ipse filius agit cōtra heredes institutos: p̄stata cautōe de indēnitate. hoc dicit.

C Per cōtrariū ap̄d iulianū lib. xxxvij. querit. si socer filio suo exheredato dotē nur⁹ legasset: et ait agi qdē cū marito exheredato d̄ dote nō posse. verūtāmē ipm̄ dotem persecuturū ex cā legatū: sed nō als eū legatum cōsecuturū q̄ si cauerit heredes aduersus mulierē

pecu. est an. l. i. s. item heres. et. s. de tribur. qd̄ in heredē s. si seruo. nam in predictis legib⁹ per fidei cōmissū fuit relicta libertas. p̄ia enī so. non placet: q̄ sic nō esset alio in ocinio liberto: q̄ in eo cui est dos p̄legata: q̄ et ibi cōuenit heres ab initio: s. recuperat a filio: at hic vult eē dif

defensum iri. et differētiā facit inter eum⁹ cui dos p̄legata est: et ocinū⁹ libertū cui peculium legatum est: nāq̄ cum de peculio posse cōueniri ait/ heredē nō posse: quia peculū desijt penes se habere. at dotis actio nichilomin⁹ competit: et si dotem desierit habere.

C Idē iulian⁹ q̄rit si dotē marito p̄legauerit socer: an dote soluta mulierē⁹ legatum mariti⁹ extinguat. et dicit extingui quia nichil esset iam quod marito possit p̄stari. **C** Idem querit si dos alij legata esset eāq̄ rogatus sit mulierē restituere: an lex falcidia in legato locū haberet. et dicit habere: sed quod nun⁹ est in fidei cōmissio mulierē⁹ dotis actiōe cōsecuturam. ego quōd an cōmoda representationis in hoc legato sic obseruentur atq̄ si dos ipsi mulieri fuisset p̄legata: et puto habere. **C** Idē iulian⁹ querit si mulieri dos sit

cum dotem. cōtra. So. illa finem: hec medios respicit circuitus qui tandem parum aut nichil profunt. R. vel hic fuit dos estimata: ibi non. vel vt ibi.

q **C** Cōsecuturam. cum in medijs temporis cōmodo fal. nocere nō debeat fm. R. imo nocet. vt. I. ad. l. fal. l. i. s. si q̄s. et. l. cum dotem. et. l. si usufruct⁹. s. i. dic ergo cōsecuturam ab heredibus. et sic fal. inspecto exitu non prodest nisi in cōmodo representationis vt dixi.

r **C** Ego quero. quoniam in superioribus parū aut nichil falci. p̄fecisse videtur. h.

s **C** Sic obseruent. q̄rum ad falci. representationē. R. qd̄ ergo tunc seruatur. Rñ. fm. quosdā nō habet locū falci. s. totam dotem soluet statim. vt. I. ad. l. fal. si usufructus. s. i. sic ergo et quod retinet heres a legatario in solidum dabit mulieri annua bima trima die. tu die fal. habere locū in cōmodo representationis. vt. I. ad. l. fal. l. i. s. si quis. vt ecce dos est. lx. legat vir eam mulieri. certe statim debet habere que als non haberet nisi annua bima trima diei cōmodum ergo medijs temporis potest valere. xx. certe de his. xx. detrahitur quarta. s. quinq̄ que retinet heres libere. sic et in nostro casu dabit mulieri quod detrahit legatario. vt. v. rñ libere retineatur: vt hic et. I. ad. l. fal. cum dote. in fi. nec ob. d. l. si usufructus. quia de dote legata nō de

ferentia. et fa. j. de pecu. lega. l. at cui heres.

l **C** Se habere. sine dolo.

m **C** Mulieri. fo. ma. quā soloz cogit marit⁹ habere ratā quasi suo creditou datus. vt. s. de neg. gest. si lib. et. s. de iu. do. cum pater. in fi. et. j. de excep. do. si opa. et. j. de bo. lib. libertus q̄ sub. s. i. vel si hoc non placet: dic noie mulieris hāc dote marito legata ad qd̄. s. de le. ga. i. suo legato. s. i. et. C. de do. p. l. si p. re. et eodem mō rñ. Ieo. p. i. rñ.

n **C** Mariti. i. marito relicto.

o **C** P̄stari. vltra cōmodū repre sentationis. vt. j. l. pri. hoc enī cōmodū erat vir habitu rus. ppter legatū si socer nurui dotē nō restituit.

p **C** Et dicit habere. vt. j. ad. l. fal.

trahitur: sed tñ de cōmodo representatiōis.

a Locum habcat. f. ad dānum fidei cōmissarij.

b Negat valere. & sic nō pōt ei nocere fal. et hoc ēverū nisi in cōmodo representatiōis: in q̄ tenet legatū & fidei cō. vt. l. l. p. et sic etiā falci. detrahif v̄rou et p cōsequens

fidei cō. de hoc cōmodo representatiōis. vt no. s. p. xi. s. 2. facit ad hoc q̄ nō valeat fidei cō. s. de le. iij. cū q̄s in prin. 2. l. iij. i. p̄n. 2. s. si rē. 2. s. de le. ga. ij. cum pater. s. ficio.

c Pure. als est libere. 230. et fm hoc dicit q̄ nō fue rit grauatū restitue illd. 2. q̄ sub ijtū fidei cō. ab v̄ro re p̄stari: dicit ex volūtate: q̄ nō illud sed dotē solaz rogat fuit restitue re fm. R. s. 3. hoc q̄re diceret fidei cō. mis. die g. q̄ et de hoc iurē rogata: et sic ex n̄itate p̄stet: 2. non habeas pure. vt si h̄eas expone. i. nō i dūe vel sub cōditiōe.

d Quod. f. ressi. dū. id est legatū extra dotem.

e A foero. mulieris. qui et pater erat mariti.

f Prelegata. ei dē marito.

g Indebita. f. nūru. v̄ro enī debita est: cū penes ipm̄ maneat onus m̄rimoniū. vt. s. fa mi. hercis. si filia. s. i. et. l. si marit. et. l. de lega. p̄e. s. 3. 2. si. s. si nūru. 2. s. sed et cum.

h Percepturū. f. statim 2. cōno cū h̄ de cōmodo rep-

sentatiōis nil sit. vt. l. e. l. p̄. q̄. l. bñ facit ad hoc q̄s h̄ic ēē.

i In dotē. etiā inestimata: 2. valebit etiā legatū p̄pter cōmodū representatiōis: sed hodie statim reddi d̄y: vñ nō valeat legatū fm̄ q̄sdā. Tu dic etiā olim nōvalere l̄re imobili. vt. C. de rei v̄ro. acti. l. vnica. s. cū aut. et. s. eractio. et in h̄i. eo. s. si q̄s debitor. h̄ic enī fuerat estimatus. Accur. l. i.

l Sed semel. sic. s. de le. ij. meuius. in prin. et. s. de le. i. plano. s. i. 2. l. de ver. ob. q̄ bis. 2. s. de iure do. cū pater.

l Consequi. imo videt q̄ poterit eū deicere. vt. s. de le.

prelegata ea q̄ sit rogata dotē restituere an falcidia locū habeat: 2. negat h̄re qm̄ fidei cō. quoq̄ negat valere. q̄ si p̄terea qd̄ v̄rou legatū sit pure putat ex residuo fidei cō. p̄stari: qd̄ v̄tiq̄ habita ratione falcidie mulieri p̄stabit. s̄ et marito ex pte herede instituto a foero dotē p̄legata legatum dotis falcidiā passurū: videlicet q̄ adhuc cōstāte matrimonio indebita dos videt p̄legata. verum qd̄ falcidia reciderit in familie hercis cūe iudicio maritū p̄cepturū: quē ad modū dotē totā p̄cipet si non esset p̄legata. **M**ela scripsit si fundū in dotē sit datus: 2. specialiter sit legatus: mox gñaliter dos p̄legata: nō bis sed semel deberi fundū. **I**bidem melā subiūgit si fundū in dotē fuerit locatus a marito ad certū t̄ps: v̄rou nō als fundū ex p̄legatiōe cōsequi: q̄ si cauerit se passuram colonū frui: dū in ipsa p̄siones p̄cipiat.

Supra locum est iurifconsultus de prelegato dotis: hic vero loquitur de fidei cōmissio quo grauatū mulier cui dos est p̄legata: siue leget dos mulieri siue aliud pro ea: eatenus potest onere fidei cōmissi grauari quatenus relictum dotis quantitatem excedit. h. d. fm̄ **Q**uod. Bar. **A**lpianus. **U**m quis v̄rou siue do-

i. l. nichil. s. fi. et. s. de usufruc. arbores. s. i. 2. s. loca. 2. p̄du. l. qui fundum. que sunt cōtra. Sol. spectale in dote: vt h̄ic 2. s. fo. ma. si filio. s. fi. vel dic q̄ et h̄ic eū deiecerat: et iō cauet heredi vt h̄ic. et. d. l. si filio. deiecerat ergo colonus agit cōtra herede: et heres ager ex cautione. et sic facit. s. qm̄ act. de pe. est an. l. i. s. itē si heres. et s. loca. si merces. s. i.

tem prelegat: fidei cōmissum ab ea relinquit hoc fidei com. ex cōmodo quod ex p̄legatiōe mulier sensit estimabit. 2. ita celsus quoq̄ lib. xx. ff. scripsit. q̄ si necessarie fuerunt impense q̄ ipso iure dotē minuūt: amplius dici potest si tanta q̄ntitas dotis q̄ntā maritus accepit ei prelegata ēēt oportere dici etiā eā quāntitatē posse fidei cō. erogare q̄ ipso iure dotē minuit. eē enī mulierē legatariā nemo est q̄ dubitet. s̄ 2. si nō dos s̄ p̄ dote aliqd̄ v̄rou fuerit legatum: adhuc q̄si dos p̄legata accipitur. h̄oc amplius iulianus scripsit: 2. si nō fuerit adiectū pro dote esse legatū hoc tñ a iō relictū: adhuc ei ē cōditiōis: v̄rou igit si roget vel dotē vel qd̄ p̄ dote legatū est: vel qd̄ in uitce dotis sibi a scriptū ē restituere nō coget: nisi eatenus q̄ten dixim⁹ restituere. 2. ideo h̄s instituta rogata q̄ hereditatis q̄ntitatē restituere: id demū restituet quod quāntitatez dor̄ excedit: id q̄s qd̄ ex repr̄sentatiōis p̄modo sentit. nā 2. si q̄s cū a nuru sua dotē accepisset filiū suū herede instituerit: eū q̄s rogauerit q̄cqd̄ ad eū ex h̄rditate puenisset restituere: mox morte v̄rou dotē fuerit lucrat⁹: id nō restituet qd̄ ex dote p̄cepit: q̄ m̄rimoniū cā id lucrat⁹ ē nō ex p̄ris iudicio

act. de pe. est an. l. i. s. itē si heres. et s. loca. si merces. s. i.

Qum q̄s. estis mabit. vt tñ eē possit nō vltra. vt. s. de le. ij. imp̄rator. s. i. et. s. de le. i. plane. s. fi. 2. l. e. l. s. fina.

Quamunt. qz fund⁹ et pecunia est in dote et in sūdo ipensa facta: vt s. de ipen. l. qd̄ ē.

Amplius. facias p̄ctū minuit: et dic ampli⁹ q̄s. dicit enī fidei cō. esse in cōmodo tñ m̄rimoniū dicit pl⁹ si r̄ta 2c.

Si tanta. als sitota.

Prelegata. hoc adiecto scilicet sine diminutione exp̄farū: vel fuit notatim ipsa quāntitas dotis p̄legata. als aliud esset: vt no. s. e. l. i. s. impense.

Legatarij. s. pura. 2. i duob⁹. s. in cōmodo repr̄sentatiōis 2. ipen. s̄az remissio: et iō pōt fidei ei⁹ p̄mitteret fa. s. de leg. i. l. debitor. in p̄n. et s. i.

Accipit. f. vt p̄modū repr̄sentatiōis sit in legato.

Hoc tñ aimo. qd̄ oli p̄sumebat p̄dictū de alteru: tro. hodie fec⁹ nisi

hoc. p̄bet q̄ voluerit altero eē cōtētū. vt. C. de rei v̄ro. acti. v. **C**onditiōis. s. vt possit grauari (l. i. s. p̄mū itaq̄. in eo solo qd̄ plus sit in legato q̄ in actione dotis. 2c.

Sibi. f. v̄rou. y **S**criptum. f. a v̄ro.

Diximus. scz q̄ plus est in legato q̄ in actiōe dotis.

Idem. q. d. et id restituit. f. per fidei cō. quod habet ex cōmodo representatiōis.

Lucrat⁹. vel ex pacto velyrouis iudicio. Accur.

Percepit. f. familie hercis. forsan iudicio quali p̄ce-

ptionis iure magis q̄ ei r̄imlo inspecto. vt et als. f. de fi. de iur. tutor. R. r̄ ad idē. C. ad mace. l. iij. et. f. de dona. qui id q̄b. et cōsonat predictis. f. ad trebel. l. cū heres. et. l. de ductis. r̄. f. ad. l. fal. sed si dos. r̄. f. de lega. p̄stan. virilis. f. pe. et. fi. et. f. de auro r̄ argen. leg. quevxi. in prin.

a **C** In ducenta. f. estimatos. vt. f. dicit noie ducētoz
b **C** Receptisse. sūt enī diuersa accipe et recipe. sic et. f. de posu. l. f. elegāter. i. f. h. ar. f. de leg. ij. cum q̄dam.
c **C** Potuit. vt et f. ea. l. in prin.

d **C** Cogēt. nō lu crāt ergo legataria fruct⁹ medij tē poris. r̄ sic est. f. de le. iij. q̄b hīs ver bis. Sol. hic spāle cōiectura voluntatis: ex eo enī q̄ legabat p debito dotis: q̄si q̄dā r̄atio est: vt q̄cqd vltra habeat reddat. sic et. f. de vsu ris. l. in fideicōmissi. f. cū pollidius. nā et ibi fūd⁹ retis nēdus quādā r̄ationē facit vt residua cū fructib⁹ reddat: vt ibi dicitur. Itē et si legat minus et rogetur restituere pl⁹ post tps distiguit quātitas p quātitate. et sic fruct⁹ medij tps cōputant vt valeat fideicō. sec⁹ si spēs. vt. f. de leg. ij. imperator. f. i. et. l. cū pater. f. r̄icio.

e **C** Dotē cum fructib⁹ suis. i. quāntū dos facit cū fructib⁹. et facit f. de auro et arg. l. q̄ vxi. et. f. l. pri. cū suis concoz.

Quia ita. tot. puta decē. sic v̄ huc. l. f. de le. i. si suis. f. si ita scriptū esset. So. vt ibi. v̄ vt dixi. f. de le. iij. l. si sic. r̄. l. si pure. que cōcoz. vel hic dixit ampli⁹ q̄ dotē decem aureorum: secus si dixit amplius decem aureis. r̄ omisit q̄ dotem Accur.

Qum vulgari. puta ego testator qui legaueram vxori mee dotem sic dixi. Cuiusq̄ aliq̄ legauit post decem annos dari volo. Uel ita: quib⁹ legatus dies apposit⁹ nō est post annos decē dari volo. et facit ad hoc. f. de le. i. talis scriptura.

h **C** Pertinere aut. presump̄ta tali cōiectura voluntas:

C Mulier dotē pmisit q̄dringentozū r̄ dedit fundos duos in ducēta: p̄terea noia debito r̄ū in residua ducēta: mor marit⁹ ei⁹ decedēs p dotē fundos ei duos nō eos quos in dotē accep̄erat reliq̄t: r̄ p̄terea illos duos dorales q̄s estimatos acceperat reliquit: fideiq̄ ei⁹ cōmisit vt q̄cqd ad se ex h̄rditate ei⁹ puenisset/ id restitueret seio cū moreret: q̄reba⁹ quāntū eēt in fideicōmissio muliere defuncta: dicebā hāc vxorē q̄ rogata est q̄cqd ad se pueniret ex testō restituere in ea eē p̄ditōe vti id demū restituere cogere⁹ q̄b deducta dotis quātitate ad eā puenit: dotē enī recepitisse beā magis q̄ accepisse saluo eo q̄b ex cōmodo representationis ab ea fideicōmitti potuit. p̄uide id q̄b pro dotē marit⁹ ei reliquit/ nō cogē⁹ restituere: nisi plus fuerit in eo q̄ in quātitate dotis. residuū p̄o q̄b p̄ter ea illi relictū est cū fructib⁹ cogē⁹ restituere. l̄ habeat igit p̄cipuā dotē cum fructibus suis. id vero quod extrinsecus ei relictum est: cū fructibus qui ad eam p̄uenierint restituet. **I**ulian⁹.

Qui ita legat vxori sue: sic cie amplius⁹. q̄ dotem aureos tot⁹ heres meus dam-

nas: tunc nec relictū euanescit. vt. f. de le. i. si q̄n. in prin. et f. de lega. ij. titia. f. lucius. tū etiā ex legatarie charitate. vt. f. de vsu fruct. le. qui fruct⁹. et. C. de lega. cum alienā. r̄ f. de le. i. si seruus plurium. f. si. h. non ergo differt mulier petere si ei dos est legata.

nas esto dare: manifestum est dotem quoq̄ legasse.

Africanus. **Q**um vulgari modo dices legatorum proferi: nichil eam rem ad dotis p̄legationē pertinere ait⁹: quia diem suum⁹ habeat.

Propter viles ip̄sas i dotem aut donatiōes in vxorē factas: heres nō p̄t differre solutionē dotis p̄legate vxori a marito. **h. d.** **M**arcellus.

Dote p̄legata nō est heres audiend⁹/ si vellet ob donatiōes in mulierem factas solutionē differre/ vel ob ip̄sas alias q̄ que ip̄o iure dotē minuūt. aliud est enī minorē eē factā dotē (q̄b per necessarias ip̄sas accidit) aliud pignoris noie retineri dotē ob ea q̄ inuicem mulierē prestare equum est.

Si legat aliq̄ pro dotē ad lecta certa quātitate siue dos fuerit nulla siue minor: renet legatum. **h. d.** **B**ar. **I**tabeo.

Qum scriptū esset: q̄ pecunia⁹ p̄pter vxorē meam ad me pueniret q̄nquaginta: tñ dē p ea dotē heres me⁹ dato: q̄uis. xl. dotis fuisset: tñ l. deberi alphen⁹ var⁹ fuis r̄ndisse ait: q̄ pposita summa. l. adiecta sit⁹. **I**tem ei que dotē

i **C** Suum diē. f. dos annua bima trima. f. die q̄b nō placet quia sic nis chil plus esset legato q̄ in debito: et sic non valet. vt isti. de leg. f. si q̄s debitor. quod esse non debet. vt. f. de le. i. si quando. dic ergo dos habet diem suum. i. p̄o existētia sui: nec enim est aliud esse vel essentia huius legati q̄ com modum representationis. vt. f. e. l. iij. in prin. v̄ sub. in. et dic suum esse. f. in diem. f. tantum. et idē est sensus. Accur.

Dote p̄legata. i. legata. de hoc dic vt not. in rubrica.

Solutioneth. f. dotis.

M Alias. f. viles in res dotales factas. vel etiā in alia re vxoris pro quibus agit mandati vel neg. gest. vt. C. de rei vro. ac. l. vnica. f. sed nec ob impensas. Accur.

Minuumt. quod est in necessariis: sed tamen quādoq̄ etiā iste dotem non minuunt nec legatum. vt. f. eo. cum quis.

in prin. et in alio casu qui ponitur. f. de le. ij. meus. f. i. qui videntur contra.

o **C** pignoris. quod hic nullum est.

p **C** Dotem. f. velle. quod fieri nō debet. vt. C. de rei vro. ac. f. faceat. et. C. commo. l. si. et. f. hac. l. et facit. f. eo. l. i. in p̄nci. et. f. i. et. l. cum quis.

q **C** Um scriptum. q̄ pecunia. id est quęcūq̄ pecunia. Accur. f. ius.

r **C** tantundem. als tantum: als tantundem: r̄ tñ p̄ta post quinquaginta.

f **C** p̄posita. id est dicta.

t **C** adiecta sit. in testamento.

A nullam in superiori casu aliqua erat sed minor.
B Et reliqua. s. puenit ad me. Recur.
C Item alis idem. d. Auditores. i. discipuli.
E Sed pro dote. i. sub dotis simulatione. R. 2. facit. C.
 de fal. ca. adiec. leg. l. ij. et. l. j. 2. fin. 2. de. ede. l. si. sic. i. 2. f.

de li. l. legauit. et
 s. de. l. ij. l. cu. qui
 dam. et. l. l. uci. q.
 d. q. s. 2. i. ist. de. leg.
 s. ec. otario. sed. co.
 tra. s. e. l. i. s. adeo.
 in. fi. s. so. vt. ple.
 ne. no. ibi. Itē. fa. j.
 eo. ti. l. vir. yxou.

Ater. Ita
 lex. uidet. alii
 quātili. intricata
 sed. i. frate. no. est.
 pro. ponit. ym. di
 cū. vulgare. Seco
 circa. illud. format
 septē. q. tū. p. o.
 dū. sc. ba. ibi. sed
 si. p. u. s. q. tertia. ibi:
 q. fratum. quar.
 ta. ibi. q. si. totam.
 quinta. ibi. sed. si.
 p. u. i. s. q. sexta. ibi:
 si. forte. septia. ibi:
 qd. ergo. Bar.

Legauit. for.
 tē. onus. dos. so.
 lus. subeat. vt. s.
 fam. her. si. filia. s.
 pe. et. s. de. leg. ij. cū
 ab. vno. et. sic. pōt. in
 tellig. s. e. l. ij. s. p.
 p. riu. et. s. fa. her. si.
 filia. s. i. que. bene. concor. huic. r. s. o.

Soluto matrimonio. i. quā. possēt. pati. muliere. agē.
 te. soluto. ma. ante. enī. agere. nō. possēt. vt. s. e. l. i. i. pn. 2. sta.
Recuperauerit. agēdo. ac. tō. ex. stipu. (um. dic. s.
 l. at. p. dote. q. b. est. so. ma. vel. viro. ad. inopiā. vergēte. vt. C.
 de. iure. do. l. vbi. fm. R. vt. dic. fm. Bz. cō. s. t. ē. m. r. monio. et.
 recuperat. ab. herede. focerit. sed. q. l. uer. nū. q. d. enī. ē. nata. in.
 terum. actio. d. dote. R. h. fm. Bz. nō. s. de. facto. recuperat.
 2. p. eo. q. actionē. nō. habeat. facit. q. pōt. ei. mirui. dos. lega.
 ri. vt. s. e. l. ij. scdo. et. ij. r. n. q. b. nō. possēt. si. actio. ei. cō. p. et. et.
 vt. insti. de. leg. s. ex. cō. trario. Item. pro. eo. C. de. prescrip.
 p. r. an. cū. nouissimi. s. illud. sed. Jo. dicit. natā. et. hoc. acti.
 ex. stipulatu. et. pro. eo. s. sol. ma. si. con. stante. s. i. sed. ibi. vel.
 solutū. erat. matrimonium. vt. ibi. no. vel. agebat. ex. testa.
 mento. cū. esset. ibi. nurui. dos. legata. non. actione. ex. stipu.
 laru. Item. pro. Joh. d. de. bo. d. l. iij. in. fi. sed. exponit. ibi.
 sed. si. velt. nuri. Jo. dicas. q. licet. habeat. acti. ex. stipula.
 tu. vt. ipse. dicit. tāmē. potest. ei. legari. q. inefficacem. habz.
 et. hac. eadē. ratiō. nō. currit. prescrip. tione. ante. so. ma. Itē.
 quomodo. alij. soluedo. liberatur. R. h. vt. s. e. l. ij. s. idem. iu.
 lianus. querit. si. dote. m.

Exheredatam. habuerit. erat. ergo. solutū. matrimo.
 nium. ceterū. qm. alis. libi. debitum. recipere. t. filius. s. i. i. d. i.
 cio. fa. her. vt. s. fa. her. si. filia. s. i. cessat. fal. vt. s. e. l. ij. s. idē.
 iulian. q. rit. si. mulieri. et. J. ad. l. fal. l. i. s. si. q. crediti. et.
 s. de. l. i. si. credui. fm. R. sed. certe. et. tunc. si. peteret. act.

ex testamento patitur fal. sed ac. fa. her. cōsequetur qd est
 detractū. vt. s. e. l. ij. s. idem. iulianus. querit. si. mulieri. in.
 fi. fm. h. et. facit. in. e. l. s. idem. iulianus. querit. si. dotem.
 et. quod. ibi. no.

Ratam fecerit. venerat. igitur. casus. quo. ille. petere.
 poterat. R.

Propter. eaz.
 l. ad. eam. retentā.
 quantitatē. pe.
 tendam. Bz. nō. au.
 tem. ad. redditam.
 quantitatē.
M s. l. mulieri.
 vt. eam. ex. gat. Ac.
 cursus.

Defensurum.
 et. ita. ab. heredē.
 peteret. totā. dote.
 nichil. habendo. ra.
 tum.

S i. alis.
 est.

Subierit. s.
 heredis. mandato.
 defendendo. here.
 dem. procuratorio.
 noie. cōtra. mulierē.
 repetentē. dote. vt.
 ita. habeat. locum.
 quod. de. ac. iudi.
 dicit. vt. J. de. re. iu.
 di. l. iij. et. s. de. pe.
 cu. plaucius. 2. l. si.
 pcurator.
S cautum. s.
 iudica. sol. cum. de.
 fendit. heredem. si.
 enī. cautum. esset. 2.

ex illa cautione agat: totam pecuniam a marito peter:
 sed aliter si agat actioe in factū vtili. s. fm. R. ideo dicit
 si cautum non erit: quia tunc ex stipulatu etiam in here:
 dem forsan daretur si in iudicio presens firmasset perso:
 nam sui pcuratoris satisfando pro eo. vt insti. de. satisf.
 sed hodie. et. J. iudi. fo. l. si. ad. defendēdum. sed hoc nō. pla.
 cet. vt. s. de. procu. l. si. procurator. in. fi.

R heredem. defensum. sed quare. nō. in. totum. R. h. re.
 spectit. finem. quia. cum. maritus. factus. est. pcurator. in. rē.
 suam. quia. promiserat. heredi. se. seruaturū. indē. e. cum.
 ipse. nichil. reddet. si. ad. inopiā. vergat. vel. retinebit. loco.
 dotis. et. mulier. nō. debet. velle. plus. si. aut. velit. in. totum.
 agere. contra. heredem. defensum. potest. vt. s. de. proc. l. si.
 actor. et. l. si. procurator. et. tunc. heres. ageret. ex. cautione.
 cōtra. virū. q. mulier. ratū. nō. habet. vt. s. p. r. n.

Dotem. possit. s. annua. bims. trims. die. fm. hęc. iura.
 hodie. post. annum. vt. C. de. re. vxo. ac. l. vnica. s. ex. actio.

Actio. ex. testamento. nam. nec. filia. differt. si. esset. ei. le.
 v

Q tunc. s. z. tū. Recur. (gata. vt. s. eo. l. i. in. prin.
 p

Hisdem. dieb. quib. et. mulieri. solui. deberet.

Ex. tunc. repetē. 2. diuortii. factū. sit. vt. p. r. n. i. si. enī.
 stat. mī. monū. statū. p. ceip. vt. s. e. l. ij. s. idē. iulian. q. rit.
 si. dotē. 2. s. fa. her. l. si. filia. s. i. et. l. si. marit. vbi. d. hoc. dixi.

Ad. pceptionē. p. iudiciū. fa. her. nō. act. ex. test. vt. hic.
 a

Dotatur. re. integra. (erat.

Subueniri. p. dictionē. scrti. ad. exponēdū. cautionē. vt.

de usufruc. ea. re. l. hoc se. §. i. et. §. de cōdi. indebi. l. si q̄s cū. r. §. si cui plus q̄ per. l. falci. l. nisi. §. fina. Alij dicūt sine causa. argu. §. de p̄di. sine causa. l. ij. r. ij. q̄b non placet. vt no. §. de p̄di. indebi. fedet si me. §. cum inter.

a Cui. mulieri. Accur. s. **b** Nō debet. et certe dabit q̄si caz p̄cepit vxoris no. mine: et q̄si sine cā sit ap̄d eū. Accur. **c** Cautōez. nā si iterposuisset nō eēt hic timor cum habēs hoc nomē heres nō esset non soluēdo. Itē no. q̄

Inopia ex inopia alterius alteri i in aliu q̄ng datur aliu q̄ng actio. vt. C. quādo q̄s dat actio.

d Inopia ex inopia alterius alteri i in aliu q̄ng datur aliu q̄ng actio. vt. C. quādo q̄s dat actio. **e** r facit. §. ad ex. l. i. iulian. §. si cui. et §. de eo p̄ quez fac. erit. l. si. et de leg. i. plane. ij. §. i. Ac.

f In in m̄cipijs. inestimatis: alio nulla eēt hui' legis durbitatio. **g** Pecuniam. s. certam. R.

h Mortuus. s. si ne culpa viri. et sic in dote nichil deiceps sit. vnde r in legato nichil forsan dicere perperam qm̄ nō sit hic dos pure legata: s. p̄ dote aliud. vt §. de iur. do. plerū q̄. r. l. in reb. et. §. eo. l. i. in pn. et. §. i. R. r. etiam facit. §. de pac. dota. cū maritus. in prin. et. §. eo. l. cū scriptū. in fi.

i Voluntas. qui dotem pure legare noluit sed aliud pro dote. vt. §. dixi.

k Xoni. cornelianum. hūc dederat inestimatum. vt. §. pater. Accur. s.

l Oblitit. i. dedit. r fac punctū estimata. q. d. t̄ā inestimata q̄ estimata volo in speciebus i p̄lis cū extēt non in pecunia restitui. q̄d p̄t esse vtile in reb. estimatis si meliores facte sunt apud virū. vt. §. de iur. do. plerū q̄. et. §. de pac. dota. l. cum maritus. in prin.

m Non estimatū. i. inestimatum p̄diū. s. corp. i. finitatur enim inestimatum: vt ibi. non homo currit. Accur.

n Non videri. de legato predicto.

o Inuuerfa. ergo omnia p̄dia estimata et inestimata. et etiam mobilia.

p Quales inuenirentur. s. esse relicta sub. apparet ergo ex tali legato omnia relicta esse in speciebus cum dicit vxori mee r. Accur.

q Scie. centum. id est fundus valebat centū. sed do q̄

qd ergo si patris heres nō sit soluēdo: nōne iuste mulieri dabit aduersus virū vtilis actio doris: cui' dos perire non debet? quia non interposuit cautionem? heres per errorem.

U Licet m̄cipia moriantur estimatio eor. certa legata debetur. Bar. **U** l. pia.

V Ir vxori q̄ dote in m̄cipijs habebat pecunias pro dote legauerat: viuo viro mancipijs mortuus vxor post virū vita decessit: ad heredem eius actio legati recte transmittit: qm̄ mariti voluntas seruanda est. Idem.

U nelianū et q̄ nuptura obtulit estimata in speciebus restitui volo. r̄idi non estimatū p̄diū in dote datū exceptū nō videri: s. vnuersam dote p̄legata rez estimatarū p̄ciū non relictum: verum ip̄as res quales inueniretur. S. ceuola.

S Scie p̄ dote centū fundus legat' sit: idē q̄ me uiu': q̄d meuo falcidia aufert p̄ eo quasi cōcursum non fuerit' mulier plus v̄dicet: quia

erat tantūdem vel plus vel etiam minus. Accur. **p** Meuo. et ita ambobus infolidum. sicq̄ cōcursum faciunt sibi partes. vt. C. de cadu. tol. l. vnica. §. vbi. **q** Non fuerit. quia mulier sit sola. r. sic non p̄currit cū meuo quasi id plus nō sit meuo legatū. et mulieri non

amplius sit in dote mulieris. **Adhibet' ad stipulādū totam dote: in dubio nō videtur adhibet' aio donādi. Itē adhibet' aio donādi itelligit causa mortis: si mortis causa est m̄tio facta. Bar. Dau.**

S Scia cū nuberet lucio ticio dedit noie dotis centum aureos: r adhibuit q̄ntuz mutū q̄ nichil numerauit: sed dotem stipulatus est si morte mulieris solutus fuerit m̄rimoniū. Scia mortēs testō suo cauit ita: lucio ticio marito meo cui maximas gratias ago dari volo supra dote quā ei dedit tot aureos: q̄ro cū instituerit lucii ticiū puenire q̄nt' muti' ex stipulatu actio: an repellere eū marit' possit ex v̄bis testamēti. r̄idi si q̄nt' muti' ex m̄dato seie nō donat' ois' cā stipulat' est: h̄r̄idib' mulieris euz teneri: et iō q̄ntū mutū exceptio' repellēdū eē. q̄ si donatio' cā scia stipulari p̄miffisset: videri eū in eū casum q̄ morte mulier' extitit mort' cā stipulatū. r. iō fidei ei' cōmitti potuisse in eū casuz dīcēdū fore.

S Scia stipulatus. nō aperit an gerendo negociū mulieris. vt vt donatari' causa mort'. vel vt inter viuos stipularet. r. iō. d. distiguit Accur.

S Supra dotez. p̄ hec v̄ba r dotez ei videt legare. vt §. eo. l. q̄ ita. r. §. de annu. leg. l. scia. §. vxori.

V Instituerit. i. proposuerit.

Nō donatio. nis. q̄d p̄sumit q̄ nō donatio' causa. vt. §. de lega. iij.

Eū teneri. actione m̄dati vt pecunia si iam exegit reddat: als actiones cedat. vt. §. manda. idē q̄ §. si cui. et de lega. iij. cū quis. §. nuptura. r. §. de iur. do. mulier. §. fi. r. ar. §. de nego. gest. l. pe. vnde etiā fidei eius cōmitti potuit vt cuiuslibet debitoris ne quicq̄ peteret. et sic hoc se esse rationabiliter p̄sumitur. vt. §. de leg. i. si pecunia. r. no. in. d. §. nuptura.

Eceptione. s. doli mali.

Stipulatum. nisi liqueat contra. s. q̄ inter viuos donare voluit: hoc ideo qz in stipulatione habita est mortis m̄tio: als esset donatio inter viuos. vt. §. de dona. cau. mor. l. scia. §. fi. que est contra.

In eū casum. cū est donatio cā mortis. vt. §. de lega. iij. cū pater. §. i. sic ergo no. tres casus. p̄imus cū stipulatur vt p̄curator vel gestor q̄d semp p̄ma facie p̄sumit. vt §. dixi. Secus qm̄ stipulatur mortis causa q̄d p̄sumitur si modo cōstet cum stipulari causa donatio' is. vt. §. vxori. et in vtroq̄ p̄t fidei cōmitti. r. hi sunt hac. l. Est r. tert' casus

quādo stipulat ex cā donationis inter viuos et hoc constat. et hoc casu nō pōt grauari vel reuocari nisi eū iustinat vel aliud ei relinquat. vt. s. de pac. do. l. cū marit. §. fina. et. C. de iur. dot. l. ij. et. l. cū patrē. et. s. fo. ma. l. que dotis. q̄ sunt cōtra. Item nota hic sine stipulatiōe posse subtrahi l. donatiōe cā mor. vt not. C. d. dona. cā mortis. l. i.

Qui dotes sū. mā. scz p̄dis. cā l. pecunia et in reb. estimatis cōsistentem.

Conditio. le. gario appositā q̄ si cecidat nichilomin. relinquitur. vt. C. de his q̄ pe. no. l. i. et. l. i. de her. insti. §. ipossibili. et. de lega. §. si. c. paritū. vt. post. et. ipossibili. Ac.

Supererat. et q̄dem de his hñt. statorem cognasse credendū est. q̄m et vicio caret. ideo q̄ non min. tutior. q̄ benignior. ē talis interpretatio. vt. s. de le. et. se. cōsul. ben. gni. et. l. in ambi. gua. Accursius.

S filiusfamilias. accēperat. vnde de ea reddenda aduersus eum so. matri. cōpetere dicitur actio in quātū facere potest. sicut de ceteris suis negocijs: s; heredi ei nō dāt hoc beneficij. vt. s. q̄ cū eo. sed et si.

Solet. id est solitum est.

Debebit. in solidū. q̄ et de dote actio in solidum dāt. vt modo dixi.

Theopopus. cauit. hic est grecū cuius interpretatio est filiā meā et. c. py. sed alij id nō habent: et ideo dicūt esse sensum filias meas esse volo. Accur.

Pollianus. testatoris forte filius. et no. q̄ puissio filij est in dote: sed amicorū est in eligendo maritum.

Juratus. i. iuratur et dixit: sic enī scribunt tabelliones. talia testis iuratus dixit. Vel iurat. i. adiurat. marita uerat ergo de consilio amicorum.

Quantitas. no. ergo hic statū dicitur. et sic est cōtra. C. de testi. l. iuris iurādi. Sol. h̄ voluit testator q̄d po-

CSi conditio pro parte est possibilis: sufficit si ei pareatur in eo quod possibile est. Bartolus. Sceuola.

Qui dote in pecunia numerata et estimatis rebus acceperat vxori ita legauit: sciey xxi mee si omnes res q̄ tabulis dotalib. cōtineantur heredi meo exhibuerit et tradiderit: summā dōt. quā michi p̄ ea pater et inultū dari volo hoc ampli. decē denarios: q̄ situm est cū res i dote date plures ipso viu finite eēt nec morte marito fuerūt: an q̄si sub ipossibili p̄ditione legatū dātū debeat: r̄ndi videri cōditio ni paritū: si q̄d ex reb. in dote datis supererat in potestate heredis puenit. Habeo.

S filiusfamilias cū vxorem haberet dote ab ea acceperat: deinde paterfamilias fact. dote ei vt soler. legauit: q̄uis patri heres non erit tamē id legatū debeat. Bartolus.

Dicto vni. testis stat ex voluntate et dispositione defuncti: cuius solius dispositioni stare tur. Bartolus. Sceuola.

Theopopus testō factō duas filias et filij p̄tib. eq̄s instituit h̄des: et codicillis ita cauit: filiā meā crispinā quā vellē tradere cuiusq̄ amici mei et cognati approbabit: p̄uidebit tradī pollian. sciēs mentē meā in equalib. portio-

ne sicut et si ipse iurasset: vt. s. de lega. iij. l. cum quis. §. codicillis. Item est ar. q̄ vn. testis inducat p̄sumptionē vel semiplenā p̄bationē. sic. ē. q̄nēad. testa. ap. ri. l. i. in fi. vn. semi. nec ob. i. de que. l. maritus. q̄ ibi non q̄ deficiat iudiciū p̄lohi betur q̄stio: sed quia cōtra dominū vt hic not. et. C. bat.

nibus in quib. et fororē ei. tradidit: pollian. autem a marito puellē iurat. scripsit voluisse patrē eandē quāritatē in dote accipere etiā minorē filiā quā maior: acceperat: q̄ro an eādē summā dōtis noie coheredes extra partē hereditatis minoris filie p̄stare debeāt: r̄ndi eū cuius notio est estimaturū vt eadē quāritas ex cōi pecunia minoris filie dōtis noie detur. Accursius.

Pignoratitas res vel i publicū obligatas heredē q̄ dare iustus est liberare debere: tñ si is qui tales res in dote accepit dote p̄legauerit: nō cogetur heres liberare eas nisi aliud sp̄aliter testator dixerit. C. hō est verisimile testatorē velle grauare heredē duplici p̄statione. Bar. Paulus.

Qui dote a matre vxoris acceperat et stipulatū ei pmiserat testō vxori dōtem legauit: cū q̄situm esset an vxor dōtis sūmā p̄seq̄ posset: r̄ndit sceuola non videri dari vxori q̄d necesse sit m̄i reddi. al. sic respōdit nō debere nisi manifeste vxor docuisset eā testātis voluntatē fuisse: vt onerare heredes duplici p̄statione dōtis vellent.

Testatorē precipiēte vxori reddi quicquid vxor ei dedit venit etiā id q̄d dedit ob causam. hoc dicit. Sceuola.

Als sic r̄. i. idem sceuo. et als tractans de hac materia r̄. nō debere. f. dari. Accur.

Duplici. no. et hac. l. non esse quem onerandum dicitur: Onere p̄lici onere: vel addi afflictionem afflictio. sic. s. de le. ij. ti. duplici. §. qui in via. et. s. ad. l. r̄ho. de. ac. l. nauis. §. cum autē. q̄s onere. §. q̄d ergo. et. s. de of. p̄f. diuus. et. C. de impo. luc. de. rari non l. i. It. m̄ facit. s. de le. ij. si res. et. l. qui concubinam. §. qui debet. fundum. et. j. de fun. instru. et. instru. leg. l. p̄dia. §. liber. to. et. s. de leg. ij. menius. in pun.

Testis plene p̄bat.

de reb. cre. l. in bon. nefidei. m̄ detur. no. ex hac. l. theopopus stari dicto vn. testis. Itē no. q̄ vn. testis inducit p̄sumptionē vel semiplenam probatōnem. Accursius.

Ex ordine. R. vt insti. de le. s. nō solū. et. s. de leg. i. si res. et. C. de fidei. com. p̄dia. et. s. de leg. ij. menius. §. pe. Ac.

Iustus est. a testatore sciēs eas obligatas. als fecus. vt. d. l. l.

Tales. iam obligatas. R.

In dote. inestimata. R.

Prelegauit. vxori pure et simpliciter. f. Cogetur. q̄m in hoc legato sola dos venit: sicut veniret in dote act. vt solum representatōnis cōmoduz hic fit in legato. R. vt. s. eo. l. i. in p̄n. et. §. adeo. h.

Qui dotes. necesse. igit. nō dabit vxori actio ex testamēto cōtra heredē nisi caueat eū defensurū cōtra matrē. vt. s. eo. l. ij. in p̄n. et. §. i. et. l. pater. et. s. de iure do. l. cū pater. et. s. fo. ma. l. si cum dotē. §. si pater.

ma. l. si cum dotē. §. si pater.

Axi. loqui. licet simpliciter dixit dedit: et non adiecit pro dote.

b Ex stipulatione. als est ve. et dicere pro et fm. b.

c Utrāq summā. id est vtriusq instrumenti q̄titatem. vel dic q̄ aliqd puenit re ipsa: aliud deductū erat in stipulatione tāti: et fm vtrūq. s. datū et pmissū: s. non datū vt in sti. eo. ti. §. sed et s̄vrou.

De optione legata. Rubrica.

Quius. In hac lege po-

nit q̄lter relinquit optio v̄ electio. Itē q̄s eligat: qd si electio n̄ valeat: et q̄t deat electio fieri. et hoc vsq ad l. m̄cipioz. Bar.

d Diuus. pone casum q̄ aliqd legauit michi optio nē seruorū suoz vt

plura: loquēs eligā tres: vt ita plāto locutio p̄tineat tres: s. als duos. vt. s. de testi. l. vbi. et hoc fauore v̄lic voluntatis. vt. l. d. reg. iur. l. in testamētis. secus si in singulari q̄ tūcynū tm̄. vt. l. p̄ totū hūc tit. Uel dic q̄ testator legauit michi electio-

nem suoz qui debent optare vniuz seruū vel equū vel aliud michi dādū Nā eligā tres s̄ familia testatoris q̄ eligant: nō aut tres quia si discor dant iueniet pars maior. vt arg. s̄. de arbi. l. item s̄vnuus. §. si.

Quotiens. datur a testatore.

Quē velit. etiam optimum fm Ro. nos contra vt statim dicam.

Ad legatariū. idem qd hic habes in sti. eo. §. generaliter. et. s̄. de lega. l. si fruius. §. cum homo. et oēs p̄dictas leges intelligit Ro. herede frustrate. et pro eo. s̄. de le. l. cū res. §. totiens. et l. h̄mōi. §. si cui. et ar. C. de solu. l. i. et bul. et ab initio dat legatario vt hic. et dicitis p̄mo concordat. vt et no. s̄. de le. l. i. si quis a filio. §. pe. que videtur contra. et s̄. fa. her. heredes. §. si incerto. Item nō eligat optimum fm omnes. vt. s̄. de leg. l. i. legato ḡnāliter. sed in inferiori casu eligat optimū fm. R. sed dic q̄ nec ibi eligat optimum. et pro eo est hic copula: sed et homine et. et. C. comunia de leg. l. si. §. i. et ar. s̄. de le. l. si heres generaliter.

Axi ita legauit: vxor m̄a q̄cqd ei ppauit qd michi dedit e medio sibi sumat q̄ro an dos p̄legata videat: r̄n̄ di s̄vbs q̄ pponerent videri et de dote p̄legata loq̄: nisi alio testatorē voluisse probaretur.

Licet vxor mee quāta pecunia ad me ex stipulatione dotz ei noie puenit: q̄ dos est dotalib̄ duob̄ p̄sigtis lstris. c. aureorū. q̄ sitū est an vtrāq̄ sū mā p̄seq̄ possit: Nā. nichil p̄poni cur non possit.

De optione vel electio ne legata.

Titulus. v. Ulpianus.

Quius p̄ cecilio proculo rescriptū est cui suoz legata sit electio tres posse eligere. **I**dem.

Quotiens serui electio v̄ optio dat̄: legatariū optabit quē velit. s. et hoie ḡnāl̄ legato arbitriū eligēdi quem velit accipe: ad legatariū p̄tinet. data igit̄ optione si quis optauerit alienū suū v̄ hoiez liberū vidēdū ē an cōsūpserit optionē: et putō nō consumi.

Uel hōsem liberū. vel ante aditam hereditatem. vt. l. eo. l. optione. Accursius.

Amphorarum. subaudi vini.

Data. a testatore vel a lege. vt. s̄. p̄ roxi. duobus r̄m̄. sed roge. dixit ibi mansata quando a lege.

Eū cui. c. amphorarum. electio data sit: acetū eligētē nō cōsumere. optionē si idm̄ acetū elegerit qd vini numero pater familias nō habuit. **I**dem.

Licet si añ exhibitio nem hoc est ante degustationē acetum elegerit.

Ante exhibitionem rerum electio nō tenet nisi legatariū fuerit sciens. **Bar. Paulus.**

Liphi electione data: si nō oibus sciphis exhibitis legatariū elegerit: integritas ei optionē manere placet: nisi ex his dūtaxat eligere voluisset cum sciret et alios esse.

Quod solū si Africa. fraude h̄rdie: sed etiaz si alia quibet causa id euenit **Legatario optio terminat̄ ad eligēdū statim q̄ elā ipso eligere nō p̄t̄ si res non est integra. h. d. Bar. Pomponius.**

Ancipioz electio legata ē ne veditio. q̄nq̄ eligēte legatario interpellet d̄cer nere d̄z p̄to: nisi itra certū t̄ps ab ip̄o p̄finitū elegerit electio nē legatorū ei nō p̄petere. qd ergo si die p̄terito sed et añq̄ v̄deret heres v̄dicare legatariū velit: audiet: q̄ n̄ ē d̄nū subitur h̄is p̄p̄t qd decernere

item si quis optare. **Accur.**

Cum sciret. nam tunc videtur de omnibus satisfactū maxime si legatarius cognoscebat illos absentes. vt ar. s̄. de ac. emp. l. i. §. si.

Ec solum. tunc integra manet electio. **Accur.** **C**ausa. quomin⁹ omnes ex h̄t ut sint nisi fraude terrij: quia tunc agit de dolo cōtra eum. vt. s̄. de dolo. l. si quis. que est contra. **Solu. vt ibi.**

Ancipioz. vendino. eorum scilicet.

Quandoq̄. i. quicūq̄.

Non competere. no. q̄ ad tempus quis agere cogitur. sic. l. eo. l. si optio §. si. et sunt similia. l. i. si tibi. et. C. de ingenu. manum. l. distamari. regulariter cōtra. vt. C. vt nemo inui. Item ad statuendum diem alicui factio. facit s̄. de iure deli. l. i. et j. de dam. infec. qui bona §. finali. **Accursius.**

Cōsumere. qz nō tenuit ipso iure. vt. l. p̄. §. als sec⁹. vt. j. c. n. apud aufidiū. et. s̄. de le. l. i. v. in p̄n. et no. nichil refert nō fiat aliqd vel id nō iure fiat. sic. s̄. q̄ satis. co. l. quotiens. et de iureiur. qui p̄ salu. tem. et de cōdi. in de. cum indebitū. in fi. et. j. de adul. si maritus. §. si. sed arg. contra. j. de re iudi. l. i. iudex.

Si id. als si nō id. et abūdat negatio. sic. C. de ser. fug. l. i. als v̄st̄ scz non. et sicut plana facit. j. n. l. i. et. l. iij. et. l. i. si quis v̄m̄.

Cilic. degustationem. si autē post sibi ip̄t̄et. r̄ facit. s̄. de pe. et cōmo. rei. v̄. l. i. §. i. et. l. si q̄s vina. §. si in aduersio. ne. et. l. si vina que in dolis.

Ciphi. data. i. legata. **I**ntegrā. qz nō tenuit p̄la. als secus. vt. j. eo. ap̄ aufidiū. an. fi. et no. s̄. l. i. §. i. et poterit ad exhibēdū agere legatariū. vt. s̄. ad exhiben. l. iij. §.

Ciphi. data. i. legata. **I**ntegrā. qz nō tenuit p̄la. als secus. vt. j. eo. ap̄ aufidiū. an. fi. et no. s̄. l. i. §. i. et poterit ad exhibēdū agere legatariū. vt. s̄. ad exhiben. l. iij. §.

Quem scilicet diem.
Diffiniat. id est si fuerit.
Liberatam. et certe tuebitur. et facit. si quis cau.
 et si post tres.
Deneganda. legatario. Accursius.

Item gra. fa.
 cit. s. de mino. qd
 si minor. s. scuo-
 la. et. C. d. repu. he
 re. l. fi. et. s. de iure
 delibe. si quis.
Idem est. vt
 actio denegerur. z
 dic q. ides referat
 non ad. primu sed
 superius.
Ipost diem. a
 pretore vel iudice
 iuratum. et conti-
 nua seq. l.

Idem. cu. ia.
 als sic forte
 no. dispositur. nisi
 optiois timor. cet.

Item. no. da.
 ri. q. de ce-
 tero mei. sicut oes
 si optare cessau-
 ris. vt. l. e. cu. optio
 i. **S**i ex qtuor
 viriolis. dicat qda
 q. sumyasa. s. cer-
 te imo. omameta
 muliebra. vt. l. de
 au. et. ar. le. l. argen-
 to. s. o. nameta.

Relicta. tem-
 pore. mortis. testa-
 toris. vt. ar. l. de. ta.
 expi. l. i. s. fi.

Ab initio. te-
 pore. testamenti.

Due. sole. ide
 si dixit duo. para.
 vt. s. de. le. l. l. q. co-
 cubina. s. q. qtuor
 n. **L**egatum. s.
 quasi purum.

Data. est. i.
 relicta. vt. l. opte-
 mus.

Optassem. s.
 non iure. Accur.

No mutassem. que mutare possem iure forte mino-
 ris etat. vt. s. de. mi. l. et si sine. in. pn. aut. parte. ptatis. vt
 s. de. le. l. i. iulianus. aut q. non fuisset michi. tota familia
 exhibita. vt. s. e. l. sciphi. aut ante aditam hereditatem.
 vt. l. eo. l. optioe. ceteru. femel iure facta optio mutari non
 posset. vt. s. de. le. l. i. l. in. pun. z. l. e. apud. in. fi. et dixi. s. e.
 l. i. s. i. et. l. sciphi. Accursius.

An decessissem. q. mutare optione min. recte facta.
 Non video. als. viderur.

No possum. vt. ar. s. loca. l. qui ad certu. z. de. codi. l. iij
 s. p. ar. contra. s. o. ma. l. i. s. fi. Item ad. l. istam. est. s. de

le. i. si domino. Item et. s. comitia. pre. l. fi.
Si rerum. puta plurium sciphorum.
Ad exhibendum. quia mea interst. iusta de causa.
 vt. s. ad exhiben. l. iij. s. item si optare.
Agere. s. actioe. et telio. z. sic ago vt agas. sic et. s. loc.

le. i. si domino. Item et. s. comitia. pre. l. fi.
Si rerum. puta plurium sciphorum.
Ad exhibendum. quia mea interst. iusta de causa.
 vt. s. ad exhiben. l. iij. s. item si optare.
Agere. s. actioe. et telio. z. sic ago vt agas. sic et. s. loc.
 cui plures. s. mef-
 sem. vel dic ad ex-
 hibendu. q. agedo
 depositi pot. exhi-
 bere. sic et. s. man-
 da. l. si ma. duero. it
 bi vt a. ticio. et. fa.
 J. ti. i. l. iij. s. i. Ac.
Am ita lega-
 tur. quo casu
 heo electione. p. l.
 vt. s. e. l. iij.

Cui est legata optio no pot
 eligere seruū pure vel sub pōi-
 tione manumissum nisi pōitio
 defecerit. Bartolus.

Quesitū est si Stichus sub cō-
 ditōe liber esse iussus sit: z mi-
 chi optio sui data esset vel ser-
 uis gñaliter legat⁹ eēt/qd tu-
 ris esset. Dixi pmodi⁹ pstitui
 eū q sub pōitōe libertatē sti-
 cho det: ex optione fuorū nō
 cogitare de Stichō: sicuti pstat
 nō cogitare eū de eo cui psen-
 tem⁹ dederit libertatē. fm qd
 si Stichū optauero vel elegero:
 nichil agam: z ex ceteris nichil
 lomun⁹ oprabo. In eodem ca-
 su qstū est si opriōe fuorum
 data anteq optare cōditio sta-
 tute libertat⁹ defecisset: an sti-
 chū optare possim. puto mu-
 tianē sine asētēdū: q placz ip-
 sa libertatē legatū perim⁹ nō
 datione: statute libertatis. qre
 siue viuo testatore siue p⁹ mor-
 tem eiusdem et ante aditā he-
 reditatem h cōditio statute li-
 bertatis defecerit: legatū erit
 vtile. nā sicut pura libertas m

Possum. als. possim. et als. possit. Accur.
Mutane. mucius eni fuit in. sententia que sequit.
Ipsa libertate. s. contingente.
Perim. s. optionis q ad eū fuū cui ptingit libertas.
Non datione. s. sola.
Ante aditam hereditatem. et sic anteq possit opta-
 ri iure. vt. l. e. l. optioe.
Erit vtile. etiā stichi rōne vt sic optari possit
Pura libertas. vt. C. de cadu. rol. l. vnica. s. i. nouissi-
 mo. et. l. de. le. pre. l. virilis. s. si adierit. z. J. qua. di. le. ce. nā
 cum libertas.

Spēs
 qnq; ge-
 neri de-
 rogat.

Spēs
 rā. nā spāle dero-
 gat gñali. vt. s. de
 le. iij. l. vxo. s. feli-
 castimo. et sic est s.
 s. de. lega. i. si dno.
 vbi nō brogat spe-
 cies legati genera-
 li legato opriōis.
 Sol. ibi nō fuit li-
 bertas relicta sti-
 cho pure vel sub
 cōditōne: sed fuit
 alteri legat⁹ ad qd
 est. i. e. si hris. z. qre
 hic alio q. ibi est
 rō. ppter id qd di-
 cit q. pualet lega-
 ti libertatis. vt. s.
 de. le. iij. si idē. z. C.
 de. ser. neef. here.
 insti. l. qdā. et. s. de
 ma. tes. si peculū.
 s. i. vt. sol. vt. ibi.
Optabo. s. ro-
 luero. ad qd est. s.
 e. l. i. in. fi. i. rñ. z. qd
 ibi not.
In eodē ca-
 su. l. qñ vni fuorū
 optio: et sticho li-
 bertas sub pōitōe
Optare. als
 optarem. s. ego le-
 gatari⁹. als opta-
 ret. s. legatari⁹ iur.

a Statuta i. data sub conditione si tunc. f. conditio extiterit ante adita hereditate. alio demum existerit conditione cedit dies eius. vt. C. de cadu. tol. l. i. §. finantem sub conditione.

b Possum. qm pure seruus est. R. f. cu defecerit p ditione date liberatis ante adita hereditate. et est bene ad leges istam. §. de leg. i. l. si fund. §. pe. et. §. de manum. testa. men. l. iij.

S Pamphilo generalit. sicqz hz electione. vt. §. eo. l. i.

d Cesserit. qd e a morte testatoris cu erat pup. vt. C. de cadu. tol. l. vnica. §. an nouissimo.

e Ticius. f. domini. que. §. vocauit lucium ticiu.

f Uedicauerit. qd potest quia questus actiones p seruu non pdit p manumissionem. vt. §. ob. l. qcuqz. et. §. de iureiur. si seruu cui. noie. in hereditate sec. qz an adita hereditatez nulla est actio et id ibi spicit rps aditiois. vt. l. si. h. her. l. si. §. alien. sed h dies cessiois. §. c.

g Possit optari. i. de iure. vno ei petito psumit electionis facultas. vt. §. eo. l. ap. et. §. de pcura. l. si is q stichum. Accur.

h Repudiasset. f. ex pte. alij dicunt manumittedo eo alio vt legatu eu sequat. vt. §. de lega. i. l. seruo legato. §. i. et. in l. si. de here. in l. i. seruu.

i Due psona. i. duo legatarij: cuz antea vna psona fingebat. vt. in l. de muti. stipu. §. ei. q. et. no. hic legatu optio nis vel in gne ee p ditionale q ad optione: fz puru quo ad seruu. vt. l. qui. et. qui. l. ij. si em esset oino puru semp dno quereret si fiat manumisso postqz cessit dies legati. et eco tra paphilo si ante eet manumissus. fz certe etiaz quo ad hoc no videtur p ditionale: qz si eet p ditionale: vel dno tñi vel paphilo tñi deberet. vt. §. de regu. iur. que legata. et. §. qñd. lega. ce. si post. §. si. §. 3. dicas illd qñ res certa sub co ditione legat. hic incerta: et id ambulat electio vt hic dicit. Itē olim no transmittetab si decebat anqz optaret: ho die p iustitiam fecus. vt. in l. eo. §. optiois. et. C. coia de leg. l. si. §. si. et. facit §. de solu. l. si stipular. et. §. de lega. i. l. si l. i. §. si. de co. missum. et. l. que situm. §. duobus.

S heros. optauerit. qd facere potuit qz testator hoc pmisit. nec ob. §. eo. l. i. §. i. q. ibi. ppter l. bertatis fauore: sic iste heros erit cois seu et meui. Alij dicunt q optauit de facto: fz de iure no potuit qñ tacite ex men-

ita statuta libertas adite hereditatis tpe vires accipit: oqz stichu optare possum.

Caus electionis relictu seruo copetit eius domino post manumissionem si vult: si nollet tunc ipsi seruo manumisso lz petere. Bar. Idem.

S Pamphilo seruo lucij ticij seru gñaliter legatus sit: deide dñs paphili postqz dies legati cesserit: euz manumississet: si qd ticius seruu uedicauerit: extinguit paphili legatu: qz no eet in hereditate q possit optari. si no ticij legatu a se repudiasset: paphilu optare posse pstat legatu. lz em manumissioe paphili due psona constituerent ticij et paphili: vnus tñi rei legatuz inter eas vertitur: et ticio uedi cate optio extinguit. repudian te paphilus optare potest.

C De legato facto suo alij legato: ad legatarium optionis nil perinet. h. d. Bar. Idē.

S heros seio legat: sit: et heroti fund: deinde

te testatoris ex gñali optioe sit exceptus heros. vt arg. §. eo. l. cu ita. §. i. et. §. i. l. ij. in pun. et. §. de aur. et. arg. leg. l. i. in pn. et. §. de leg. iij. l. v. §. felicissimo. et. l. seruu verbanis. §. si. et. l. qñtu. §. i. et. sic heros erit solt: seij no cois. sed certe simile qd inducit de seruo coi magis suadet qd pris

mo dici. et qd dici tur. §. de lega. i. l. si dno fin. h.

Solli seu. fz heros est cois seio et meui.

C Adite hereditatis. hoc em tē: pore cedit dies legati relicti seruo legato. vt. C. de cadu. tol. l. vnica. §. i. nouissimo.

C Legatum. f. fundi.

C Pertinere. i. acqñre p herotez seruu: nam meui sub co ditione videt legat: seruu si optauerit. vnde cu ante adita hereditatez optare no potuit. vt. §. eo. optioe. ap: parat seium soluz dominum.

C Seruo comuni. ia nūc et non so la destinatioe. et argumetur a minori.

C Cedente. qd est tpe mortis. vt. C. de cadu. tollen. l. vna. §. in nouissimo. fz huic rñ. est contra. §. de acqui. re. do. per seruum

§. i. et. §. de stipu. ser. proinde §. i. sed so. vt no. §. pro so. verum §. i. seruo. que co sonat huic. et. §. ad legem fal. l. plautius. et. facit §. eo. l. si optio. et. l. seruo. Accur.

S Eruo. si eis. heredit. et. die data. f. notatim a testator: alio legatarij est electio. vt. §. eo. l. ij. §. rñ.

C Adde. facit. §. de ver. obli. l. iij. circa pun. et. l. in executio nib. §. p parte. et. de solu. l. si stipularis. §. i. l. qui ho minē. §. i. et. §. de pd. indebi. si no sortem. §. si. et. §. de leg. i. l. si ex toto. §. si. et. de lega. i. l. si quis duobus. Accur.

C Teneri. cogent ergo p sentent iudicē iminere. vt. §. de leg. i. l. hmoi. §. si. vel sote. vt. C. coia de lega. l. si. in pun.

S Optio. sine libertate. ptra. C. de lega. seruu. Sol. hic seruu apparet alij legat. qd ibi no fuit.

C Sequens legatum. seruo relictu. R.

C Reciderit. ante adita hereditate. i. ante q optare possit. R. vt. §. eo. optioe. et. dic reciderit. f. alij mortuis.

C Pure legato. f. l. i. §. o.

C Catoniana. de qua tractat §. de reg. cat. l. i. no legatu seruo legato relictu no cedit nisi ab adita hereditate vt hic patet aperte. et. C. de cadu. tol. §. in nouissimo. na si statim post mortem cedere: ergo quolibet instituto esset

§. i. et. §. de stipu. ser. proinde §. i. sed so. vt no. §. pro so. verum §. i. seruo. que co sonat huic. et. §. ad legem fal. l. plautius. et. facit §. eo. l. si optio. et. l. seruo. Accur.

S Eruo. si eis. heredit. et. die data. f. notatim a testator: alio legatarij est electio. vt. §. eo. l. ij. §. rñ.

C Adde. facit. §. de ver. obli. l. iij. circa pun. et. l. in executio nib. §. p parte. et. de solu. l. si stipularis. §. i. l. qui ho minē. §. i. et. §. de pd. indebi. si no sortem. §. si. et. §. de leg. i. l. si ex toto. §. si. et. de lega. i. l. si quis duobus. Accur.

C Teneri. cogent ergo p sentent iudicē iminere. vt. §. de leg. i. l. hmoi. §. si. vel sote. vt. C. coia de lega. l. si. in pun.

S Optio. sine libertate. ptra. C. de lega. seruu. Sol. hic seruu apparet alij legat. qd ibi no fuit.

C Sequens legatum. seruo relictu. R.

C Reciderit. ante adita hereditate. i. ante q optare possit. R. vt. §. eo. optioe. et. dic reciderit. f. alij mortuis.

C Pure legato. f. l. i. §. o.

C Catoniana. de qua tractat §. de reg. cat. l. i. no legatu seruo legato relictu no cedit nisi ab adita hereditate vt hic patet aperte. et. C. de cadu. tol. §. in nouissimo. na si statim post mortem cedere: ergo quolibet instituto esset

nulluz: quia inutiliter cederet cum sit possibile alium de familia optari: et cationis regula ad talia legata non pertinet. vt. j. de regula catol. l. cationiana. et. s. de lega. i. l. cetera. §. ij. Accur.

a ¶ Si voluntarius. i. si hoc est q' voluntarius est q' hereditatis aditorem

differre pot. et sic differt optio. R.

b ¶ Ante aditaz. post factuz testm. Accur.

c ¶ Decefferit. f. testator.

d ¶ Si necessarius. q' hereditatis aditionem differre non potest. et sic p' optio neq' uir suspēdi. et em mortis tēpore ipso iure fingitur que sita hereditas. vt sic nichil iter mortis tēpus et hereditatis aditōez cue nire fieri possit: nullū equidez ibi medium inueniri potest.

e ¶ Sequēs legata. si. nicho relicta. et facti. s. de lega. i. l. seruo legato. §. i. et l. si a plurib'. §. i. et l. q' sita. §. p' sent. et l. si post mortez. in prin. et. s. eo. l. si heros. et. j. de condi. et demō. l. iulianus. et. j. eo. seruo.

f ¶ Hereditatis. qm' emptoris non minus q' heredis si nō yēdidit interest optionem nō semp' impedire dispositionē seruoꝝ. vt. s. eo. l. immo.

g ¶ Id emptor. als id tēpus. et als id emptor. f. agendo et emptor: vt cogat venditor legatarium optare. quia in bone fidei iudicijs oia veniūt que equū est venire etiam si non sint dicta. vt insti. de obli. que ex consensu. in fi.

h ¶ Non possit. f. eum suo iure vt optet cogere.

i ¶ Si cū optio. non perducit. sic. i. qui et a qui. l. ij. nisi de certo dato tēpore et finito. vt. s. eo. l. mācipioꝝ. et facit. j. de ma. vin. l. ij. et. j. titu. ij. l. fundū. §. minor. et. j. de pecu. le. l. cū dominus. §. fi. et. s. de lega. i. l. seruo. §. i. et. s. eo. l. si optio. in prin. et. C. de ser. pig. da. ma. l. si creditoꝝ. et. s. de test. mili. l. si miles. Accur.

k ¶ Seruo. scilicet meo.

l ¶ Sine libertate. et sic inutiliter. vt. C. de lega. seruus.

m ¶ Legauit. fundum quēdam.

n ¶ Is. f. meus.

o ¶ Seruum optauit. l. cū plures essent serui fm. R. als secus. vt. s. eo. si optio.

p ¶ El. scilicet seruo. scilicet cui fundus debetur optantis. Accur.

q ¶ Serui nomine. qui heredis erat adite hereditatis tempore. Accur.

r ¶ Ad dominū. hinc nouū et post aditū hereditatē factū dominū. sed ad heredem: qm' huic seruo relictu ab extraneo querere possit. R. vt. s. de lega. i. si post mortez. in pn. et facti ad. l. s. de lega. i. l. que situz. §. i. et. s. eo. si heros. sed argu. contra. s. de lega. i. si a pluribus.

perducit: seruu tamen que ita manumiserit amittit: q' is aut electus legato cedit: aut relictus tunc liber ostēdit. Idē.

s ¶ Eruo sine libertate legato: deinde optioem seruoꝝ meo dedit: eūdem seruum optauit: quero an id quoz qd legato est ei debere tur: respōdi nō puto legatum huius serui nomine ad dominum pertinere. Neratius.

t ¶ Optioe legata placet nō posse ante aditam hereditatem optari: et nichil agi si optaretur. Idem.

u ¶ Am optio duorum seruoꝝ ticio data sit: reliqui meo legati sunt: cessante primo in electione reliquoꝝ appellacione oēs ad meum pertinent. Sciuola.

v ¶ Amine legato nerati? ait: nichil agi repudiatō pamphilo: itaq' cum ipso eligi posse.

testatoris voluntatem. vt. s. eo. seruo. ibi vero creditor ex pacto expreso. et fm hoc eligit eundem heres non obstare repudiatione legatarij. Alij vt. R. q' hic non erat translata electio in legatarium ab herede cuius heredis dicebat ab initio fore electionem. et ideo heredem eligere eundem. sed hoc non placet quia legatarius habet electionē. vt. s. eo. l. ij. m. Tertij dicit vtrobiz creditorem habere electionem. sed ibi ex pacto: et ideo per pactum determinatur remissio: sed hic per legem habet legatarius electionem: et ideo per l. determinatur remissio vt nil valeat. Vel quarto ibi pactum: hic repudiatio. vnde hoc nō valere de futuris. vt. s. de lega. i. l. si ita scriptum. §. ij. sed pactum sic. vt. s. de pac. l. et heredi. §. filia. et est ratio quia pactum duorum consensu: repudiatio vnius vallatur arbitrio. vt no. ff. de pac. l. i. vere autem hoc legatum generis de futuro pender: quia est simile legato optionis. vt. s. eo. l. ij. §. ij. sed illud est conditionale si eligat. vt. i. qui et a qui. si optio. et. s. eo. l. si optio. et. s. eo. l. si pamphilo. in fi. ergo et illud: plana est ergo glo. eundem eligi posse: scilicet vt pro quocūq' eligendi facultas videatur concessa expreso aut tacite. Item contra. j. de adun. lega. l. qui hominē. et. l. seq. Solu. ibi ademptio per testatorem que valuit. hic repudiatio legatarij cū non petijt. et facit. j. de regu. iur. qui potest. §. qd quis. Accur.

Optioe. here ditate. vnde hoc legatū oliz nō cedebat a die mortis q' ad transmissionē vt p' tēpore cōditionale. hodie secus. vt insti. eo. §. optionis. R. et facit. s. de lega. i. l. iulianus.

Am optio. primo. scz ticio. et. dic cessante id est repudiante vel tēpore a p' tōre statuto excluso. vt. s. eo. l. mācipioꝝ. et. facit. C. de her. insti. l. ij. et. j. de ver. sig. ceteroꝝ. Accur.

Omne legato. scilicet in genere. et. Pamphilo. f. in specie.

Eligi posse. imo aliud agit et ideo nō potest eligi. vt. s. de pac. l. si vnus. §. si generaliter. Solu. hic heres hēbat electionem per exp'iam

Lud. decedente. post mortem testatoris. Accur.
b **Co.** scilicet legatario.
c **Ad** heredem. scilicet legatario.
d **Placuit.** hodie forsitan a copositoribus est hoc additum. nā olim secus. vt in i. eo. S. optionis. vel illud qñ ex oi familia legat optio hic ex certis duobus. Accur.

Facultas eligendi q̄ cōpetit alicui iure suo trāsmittitur ad heredes. Bar. Paulus.

Lud aut illud vtrū elegerit legatarius nullo a legatario electo decedente. eo post diē legati cedente. ad heredem trāsmitti placuit.

Quādo electio trahit secū executionē non admittitur variatio. h. d. Bar. Nabeo.

Aud aufidius lib. j. di. scriptum est: cum ita legatū est. vestimēta que volet triclīnaria sumito sibi q̄ habeat. si is dixisset. que vellet deinde atē q̄ ea sumeret alia se vel le dixisset. mutare volūtate eā nō posse. vt alia sumeret. quā onie ius legati prima testatio ne qua sumere se dixisset. consumpsit. qñ res p̄tinuo ei fit simul ac dixerit eā se sumere.

Fructus p̄dēse p̄ditōe ex re legata p̄cepti legatario nō debent nec nudo ministro. Bar.

Aliū v̄ro Scouola. rez heredes scripsit. filiā exheredauit. et legatū dedit cū in familia nuberet cētū et cum in familia nupserit his verbis. insuper arbitrato sempromie m̄tis ei. mācipia decē q̄ p̄fessim. post aditā hereditatem meam a sempromia vxore mea eligi volo. q̄ mācipia cū in familia nupserit dari volo. et si anteq̄ nupserit aliqd ex mācipijs decesserit. tūc in locum ei. arbitrato sempromie m̄tis ei.

Aliū. insup. sub. legauerit. Accur.

Cōfestim. hoc facit p̄ filia s̄ non multum.

Uolo. lego. testator. et sic trāsit de tertia ad primam personam. Accur.

Assignata. als agnata. i. nata. et als assignata. s. per electionem matris.

Supra numerum. als datum. l. exp̄fessum. Accur.

Ad filiā. als sine nō. et tunc dicitur tñ vt ministra fuit electa m̄t als est nō et bñ colligit cū dicit. Rñ. cū mācipio rū. et sic añ oēs mox. et facit tūc. de reg. iur. l. cū in tpe. q̄ fructus. partus enim de quo p̄dicit nō est in fructu. vt. s. de vsu. l. in pecudum.

Propom. als nō ad m̄tes. et tūc est rō q̄ est. S. q̄ añ oēs mox p̄cepti sunt. ad qd est. ad trebel. mulier. s. si heres. als sine nō. q. d. p̄tinet ad filiā. et tūc dicit matrē electam vt ministrā. ad qd. s. de lega. ij. l. si q̄a nō. et facit ad p̄dicta. s. de lega. ij. l. si ita relicta. s. p̄egatus. et. s. de annu. lega. l. eū qui. et de lega. i. l. apud iulianū. in prin. et. s. l. l. cum res. et. l. q̄stus. s. si. et. s. ad trebel. mulier. s. si heres. et. s. i. ij. l. iij. i. pn. et. s. de lega. ij. l. si v̄ro rem. s. foroi.

Ar̄t. mox tpe. h̄ tpe. testamēti cōcedi nō fuerat. s̄ videt cōtra. s. de leg. ij. nō mē. s. i. sol. vt ibi.

De m̄tis. vt. et. Ino

Wlega to. nus me ro habuit. sumpta volūtatis cōiectura ex ip̄i defuncti v̄nē. cōfuetudie. vt. s. eo. l. si q̄s v̄nē. s. itē accētū. et. s. ii. l. ij. s. si. et. ar. s. de leg. ij. l. nomē. s. i. et. l. nup. et. l. seruis v̄banis. et. l. questū. i. pn. et. s. p̄. et. l. v̄ro. in pn. s̄. et. l. eo. ti. l. si cui. in pn. sol. vt ibi.

De m̄tis. vt. et. Ino

Wlega to. nus me ro habuit. sumpta volūtatis cōiectura ex ip̄i defuncti v̄nē. cōfuetudie. vt. s. eo. l. si q̄s v̄nē. s. itē accētū. et. s. ii. l. ij. s. si. et. ar. s. de leg. ij. l. nomē. s. i. et. l. nup. et. l. seruis v̄banis. et. l. questū. i. pn. et. s. p̄. et. l. v̄ro. in pn. s̄. et. l. eo. ti. l. si cui. in pn. sol. vt ibi.

Benē p̄ sp̄es derogat. B.

Am alij penū. P̄p. alij vinū legatū ceterocepto vino oē penū ad alij legatariū p̄tinebit. **Si cētū aphore. q̄s velles tibi legate sūt. ex testamēto agēdo cōsēq̄ potes vt. degustare. tibi liceat.**

Legatariū. qm̄ de toto pars est erimenda. R. vt. s. de regu. iur. l. in toto. et. s. de manum. testa. si peculū. in pn. et. s. de lega. ij. l. seruis v̄banis. s. si. et. l. heres. s. i. et. s. de aur. et. argē. lega. l. i. et. s. de pe. l. l. seruo. et. s. ti. l. si tibi. in pn. et. l. cū optio. Itē facit. s. de pi. et. cōmo. rei. v̄. l. si v̄na. et. s. de centā aphore. sub. v̄ni. qd̄ p̄. p̄t degustationē.

Degustare. vt postis approbare vel improbare. naz ad hoc fit degustatio. vt. s. de peri. et. cōmo. l. i. in prin. et. l. si quis v̄na. s. i. et. l. si v̄na.



Quanti. i. qtu interest mea. na in actione ad exhiben- dum ad interesse fit codenatio et oportet interesse vtroq: tepeze vel salte tepeze sententia. vt. s. ad exhi. l. iij. §. si. et facit. i. i. l. si tibi. §. si. et. s. ad exhi. l. iij. §. iij. Accur.

Si cui nullum. aut quod pro vino vteretur.

Nuero fuit. f. in bonis reddet. vi. na: no em hic ea q. s. l. i. pot. capi. pie. ctura. et facit. s. de leg. iij. l. nuper. r. f. eo. l. si qd vinuz. §. item acetum.

Legata. si fut parua vel ut apho ras r. cados q. euz vino vedit. siue ue- rit. vnde ex regio nis. siue iudic hoc pot. psumit. vt. f. eo. l. vino. et. l. via num. §. si.

Sciphorum. hec em sunt pars sciphorum si sunt adumta vel infi- ja. vt. s. ad exhi. ti gni. §. i. Uel diceo tria non sunt pars qd adhuc no sunt adiecta. vt. f. de au ro et argen. lega. l. argento. §. pe.

Uoluerit. tam ex regionis. siue tur dine qd ex vasoz vilitate. r. quia ad vsum ppetuu non paratur. vt. f. eo. l. vino. et. l. vinuz. §. si. Ro.

Debeat. er go. s. de interpreta tione multuz facit vasoz vilitas. R.

In cupis. ge nera vasoz doluz vilioza: vt ex pdi- ctis hic apparet. Accur.

Utres. vasa de corio capie cu pilo qb vtumf tuscari: sed cullei forte sine pilo. vt. s. de pigno. acf. l. si. §. si. et est ratio quia in his no seruiatur vinu sed de loco ad locu portatur. vt. f. n. l. i. quectiu. in fi. et facit ad. l. s. de leg. iij. l. heres. §. cui. r. f. de penu leg. l. iij. in fi. r. l. iij. in pum.

Am certu. solutus. in dubijs non semp stat defuncti siue rudini. vt. f. de alimen. lega. l. a filio. §. si. sed regulariter cotra. vt. s. de lega. iij. l. numis. r. s. ti. l. iij. in fi. r. s. de testa. heredes. §. sed r. si totam. in fi. §. et. f. de ali. et. ci. leg. cum alimeta. r. s. de lega. i. si seruius pluriu. que sunt contra. Sol. defuncti hic dixit dedisse expse electioe he- redi sed hoc est diuinare: vel fm Ro. hic speciale. s. quare aliud qd in numis. vt. d. l. numis. Rn. hic. f. consuetudo defuncti r. regionis r. alia qued in numis considerantur.

aut qtu interfuert licere tibi degustare ad exhibendu age- re potes. l. i. p. i. n. u. s.

Si cui vinu sit legatu ce- tum amphoraru: cu nul- lum vinu reliqisset vinum he- redi empturu et pstaturu: mon- acetu qd vini numero fuit.

Uino legato no cedunt vasa magna nec parua in qb vinuz portat de loco ad locu. s. vasa parua in qbuz vinu seruat r. cu vino veduntur cedunt. Bar.

Si vinu legatu sit videam? an cu vase debeat: r. celsus in- qt: vino legato etia si no sit le- gatu cu vasis) vasa qz legata videri: no quia pars vini vasa sunt queadmodu emblemata argenti sciphop? ca fore v? spe- culi: s. quia credibile est mere- testat? ea ee vt voluerit? acces- sione vini ee amphoras: et sic inqt loquimur hre nos aphoras mille ad mesura vini referen- tes. In dolijs no puto vez vt vino legato dolia debeantur: maxie si depssa i cella vinaria fuerit: aut fut ea q p magnitu- dine difficile mouetur. In cu- pis? aut siue i cupul? puto ad- mittedu esse eade deberi: nisi pari modo immobiles i agro velut istru agri erant. Uino legato vitres no debebunt: nec

vt. d. l. numis qm eoz dubietas qto in pluribus pssit. f. materia pondere forma r vsu. et qto in singulis vntuer- sity legatis variatur: vtilitas tato eoz inquiri magis qd in oleo interest: siue iudicium patrifamilias defuncti: vel dic- vsus loquendi no vredi. vt ibi no. s. sit argu. tra. f. eo. l. ex vsu. Accur.

culleos quide debere dico. Quantitate legata simplr electio e hrdis que soluat. nec puetudo testator? spicif. B.

Am certu po- D au- dus olei no adiecta qti- tate legat: no solet qri cui? ge- neris oleo vti solitus? fuerit te- stato: aut cui? gnis oleuz isti? regiois hoies in vsu habeat: r. id liberum? est hrdi cui? vellet gnis oleu legatario soluere.

Uasa e dicere qd natu eet: qtu dicere qd natu erit. Bar.

Am cert? Calistrat? nuer? aphoraz vini le- gat? eet ex eo qd in fundo sem- promiano natu esset: r. mun? na- tu eet? no a plus? debere pla- cuit: r. qsi taxatiois? vice obti- nere hec pba qd natu erit?

Si testator legat vinu sim- pliciter vales legatis etia absq- mentione vasoz. P. ioculus.

Am vinum heres dare- danat? est: qd in apho- ris? seu cadis diffusum est da- ri debet: etia si vasozu mentio facta no est. Itē qtu cum va- sis r. cadis legatu est: id qz qd in dolijs est legatu esse vide- tur: sicut i seruos oes cu pe- culio cuiusqz eoz legasset: etia eos quibus peculij nichil eet legasse videtur.

ver. obli. inter stipulante. §. sacra. l. ijo. Itē secus euz in singulis annis ad alimeta vel simpliciter singulis annis aliqd relinquitur ex illo fundo. vt. f. eo. ex co. r. f. de alime- le. l. lucius. r. f. quando di. l. ce. l. firmio. in pum. et. s. de an- lega. l. legatus. §. et facit ad. l. s. de lega. ij. ante pe. §. ci- nibus. et. s. de iudi. si fideicomissum. §. quid tamen?

Uinum erit. si in eo fundo. R.

Am vinum qd in amphoras nunc respondet.

Uel. talis em adiectio nichil nisi augmentu signifi- care pot. R. sic. s. de lega. i. l. si cu. in pum. r. l. si ancilla. r. f. de aur. r. ar. l. si qd. r. f. eo. l. vinu. l. p. Itē s. de leg. iij. l. heres. §. penul. sed no est ptra. item f. l. eo. l. vinum.

Liberu. f. ar- bitriu dūmō me- dioere. vt. s. de le- ga. i. l. legato. et de edil. edic. l. si qd. s. argu. tra. s. man. l. fideiussores. et. s. de leg. iij. l. numis. sed dic vt no. in. d. l. legato. Itē qd di- cit herede eligere est tra instit. de leg. §. si generalif. r. s. ti. l. iij. §. i. sol. hic testator expse voluit. sed ibi no- luit. Uel dic qd te- stator reliqt in bo- nis suis oleuz. vñ est idē qd esset vbi de certis reliquis- set incertū. vt. s. de lega. i. l. si qd a fi- lio. §. pe. alio lega- tarij esset electio. r. facit. s. de ptrahe. emp. l. comprehen- sum. Accur.

Am cert? na- tu esset. tunc vel eo anno q de- cessit testator.

Non apli? f. qnatum esset.

Taxatiois. i. determinatiois. vt ita demū petat tm si tm natus erit. vt s. de cotrahē. emp. si debitor. §. veris- mile. sec? si dictuz eet decē podo ex il- lo fundo: tūc enim expectatur. vt. f. de

Am cert? na- tu esset. tunc vel eo anno q de- cessit testator.

Non apli? f. qnatum esset.

Taxatiois. i. determinatiois. vt ita demū petat tm si tm natus erit. vt s. de cotrahē. emp. si debitor. §. veris- mile. sec? si dictuz eet decē podo ex il- lo fundo: tūc enim expectatur. vt. f. de

Am cert? na- tu esset. tunc vel eo anno q de- cessit testator.

Non apli? f. qnatum esset.

Taxatiois. i. determinatiois. vt ita demū petat tm si tm natus erit. vt s. de cotrahē. emp. si debitor. §. veris- mile. sec? si dictuz eet decē podo ex il- lo fundo: tūc enim expectatur. vt. f. de

Am cert? na- tu esset. tunc vel eo anno q de- cessit testator.

Non apli? f. qnatum esset.

Taxatiois. i. determinatiois. vt ita demū petat tm si tm natus erit. vt s. de cotrahē. emp. si debitor. §. veris- mile. sec? si dictuz eet decē podo ex il- lo fundo: tūc enim expectatur. vt. f. de

Quidam falsameta. i. materias ynde cofueuerit fa-
cere falsameta q. sut salina/serpillu/ piper/ alia/ sal-
petrocillu/ et his fit falsa si non est sententia falsa.
b. Qerū est. quia verbum generale vniuersaliter est in-
telligendum. sic. j. de aur. et arg. leg. l. fi. s. vroz. et. s. de le.
ij. si ita legatur. in
pish. et. C. que res
pig. obli. pos. l. fi. s.
s. d. ser. vi. p. si ser-
uitus. Item aliud
in stip. q. hic in le-
gato. vt. j. de verb.
obli. triticum. et. l.
si ita stipulat. fue-
ro. in p. in. et. s. de
iure do. l. cum. post
s. gener. Item et
in vltis. vt. s. de
vfructu. l. quod in
stipulatione.

**Uerbu indefinitu refert ad
omnia. h. d. I** abolemus.
Quidā herede dānaue-
rat dare vroz. sue vinu/
oleu/ frumetu/ acetu/ mella/ fal-
sameta. trebat. aiebat ex sin-
gulis rebus non amplius de-
beri q. quātum heres dare vo-
luisset mulieri: quoniam non
adiectu esset quātum ex qua-
cūq. re dare. offili. casselli. tu-
bero omne quātū p. familias
reliquisse legatiū putant: labeo
id. pbat idq. verū est. **L**u-
cio ticio tritici modios. c. qui
singuli pōdo. c. pōderant hīs
dato offili. nichil legatiū esse:
q. d. et labeo pbat: qm. eiusmo-
di triticiū rerū natura nō eēt.
q. d. verū puto. **P**omponius.

S hīs dānar. sit dare
vinū q. d. in dolijs esset:
z per legatariū steterit q. min.
accipiat: piculo suo hīdem fa-
cturū si id vinū effuder. s. z
legatariū petentē vinū ab hīde
doli mali exceptioe placuit sū-
moueri: si nō pster id q. d. ppter
morā et. dānu. passus sit hīs.

Sis liquor ex vinea proce-
dens est vinū: sic. si aliunde. ni-
si cōsuetudo vrentiū aliter se
habeat. h. d. cum. l. ex vfu. et. l.
nam aliter. **P**ar. **A**lpianus.

S quis vinum legauit
rit oē ptinet q. d. ervinea
natū vinū pmā sit. s. si mulsū
sit factū: vini appellatione nō
cōtinebitur p. opue: nisi forte
paterfamilias etiā de hoc sen-
sit: certe zithuz q. d. in q. d. dā
puicijs ex tritico vel hordeo
vel ex pane cōficitur: nō cōti-
nebit. simili modo nec camū
nec ceruisia continebitur: nec
hidromeli q. d. cōditū: nec hoc

S q. d. vinū. f.
solum. R.
h. **M**ulsū. i.
nectar. Accur.
i. **H**idromeli.
quod fit de aqua
et melle. et est hi-
dromeli genitui
casus et abundat
vnum nec.
h. **E**t passum. i.
maturum. Accur.
l. **D**efrutū. forsan ideo sic dicitur: q. de vfu sit subla-

S hīs dānar. sit dare
vinū q. d. in dolijs esset:
z per legatariū steterit q. min.
accipiat: piculo suo hīdem fa-
cturū si id vinū effuder. s. z
legatariū petentē vinū ab hīde
doli mali exceptioe placuit sū-
moueri: si nō pster id q. d. ppter
morā et. dānu. passus sit hīs.

Sis liquor ex vinea proce-
dens est vinū: sic. si aliunde. ni-
si cōsuetudo vrentiū aliter se
habeat. h. d. cum. l. ex vfu. et. l.
nam aliter. **P**ar. **A**lpianus.

S quis vinum legauit
rit oē ptinet q. d. ervinea
natū vinū pmā sit. s. si mulsū
sit factū: vini appellatione nō
cōtinebitur p. opue: nisi forte
paterfamilias etiā de hoc sen-
sit: certe zithuz q. d. in q. d. dā
puicijs ex tritico vel hordeo
vel ex pane cōficitur: nō cōti-
nebit. simili modo nec camū
nec ceruisia continebitur: nec
hidromeli q. d. cōditū: nec hoc

S q. d. vinū. f.
solum. R.
h. **M**ulsū. i.
nectar. Accur.
i. **H**idromeli.
quod fit de aqua
et melle. et est hi-
dromeli genitui
casus et abundat
vnum nec.
h. **E**t passum. i.
maturum. Accur.
l. **D**efrutū. forsan ideo sic dicitur: q. de vfu sit subla-

S hīs dānar. sit dare
vinū q. d. in dolijs esset:
z per legatariū steterit q. min.
accipiat: piculo suo hīdem fa-
cturū si id vinū effuder. s. z
legatariū petentē vinū ab hīde
doli mali exceptioe placuit sū-
moueri: si nō pster id q. d. ppter
morā et. dānu. passus sit hīs.

Sis liquor ex vinea proce-
dens est vinū: sic. si aliunde. ni-
si cōsuetudo vrentiū aliter se
habeat. h. d. cum. l. ex vfu. et. l.
nam aliter. **P**ar. **A**lpianus.

tū: vt q. diu possit seruet et est ponit. vt. j. l. fi. s. i. Ac
m. **A**ccinaciu. id est ad vsum pparatu. z pferi penul-
n. **C**idroneū. q. d. fit et pomis cotanis. (ita correpta.
o. **N**on continebuntur. als non: et als sine non. et
vtrūq. potest legi fm. consuetudinem testantis. vt. j. pro
xi. s. et facit. j. l. fi.
s. si cul.

Phec omnia.
que diximus vini
numero non con-
tineri.
q. **H**abebitur.
sub vini appella-
tione continebitur.
r. **T**otum vi-
num. Inedū ps.
f. **Q**uodvini nū. **U**suri
mero. i. vfu simili uentis
cuius vfu uiuentis volūta-
tis voluntatem de tē defu-
scentis als dubi-
ciēt. du-
biā de de-
clarat.
pel. l. labeo.

Temōstratū
est. no. inspicit tem-
pus testamenti.
sic. j. de l. leg. aure-
lius. s. testamēto.
z. s. ticius. et. j. de
aur. et arg. leg. l. fi.
ita. et. s. de lega. iij.
vrozem. s. testa-
mento. sed contra
s. i. i. l. fi. sed dic
vt dicit. s. d. leg. iij.
l. vroz. s. i.

Adueretur.
quā certe aduerfa-
ri credo nisi aliud
liqueat fm. q. dā.
r. **U**ni nūero
habuit. s. de illovi
no paterno.
y. **S**erui habue-
rūt. scz vsum vini
etiā si est acetū: et
ita nō testatoris s.
feruorum vfu in-
spiciatur: s. in supe-
riori testatoris nō
patris.

Diuerse. scz
hoc dicitur et sub
audi. r. q. id est
q. zc. Accur.
a. **T**estatoris. i.
cepit vti. p vno q.
p. pacto vtrūq. v-
vel. et. desit. eē i
vfu p. r. q. d. fec. est
in peculo: vt. su-
bitat. Accur.

Item si vinum hic s. cum. l. leg. cōiungitur.

S hīs dānar. sit dare
vinū q. d. in dolijs esset:
z per legatariū steterit q. min.
accipiat: piculo suo hīdem fa-
cturū si id vinū effuder. s. z
legatariū petentē vinū ab hīde
doli mali exceptioe placuit sū-
moueri: si nō pster id q. d. ppter
morā et. dānu. passus sit hīs.

Sis liquor ex vinea proce-
dens est vinū: sic. si aliunde. ni-
si cōsuetudo vrentiū aliter se
habeat. h. d. cum. l. ex vfu. et. l.
nam aliter. **P**ar. **A**lpianus.

S quis vinum legauit
rit oē ptinet q. d. ervinea
natū vinū pmā sit. s. si mulsū
sit factū: vini appellatione nō
cōtinebitur p. opue: nisi forte
paterfamilias etiā de hoc sen-
sit: certe zithuz q. d. in q. d. dā
puicijs ex tritico vel hordeo
vel ex pane cōficitur: nō cōti-
nebit. simili modo nec camū
nec ceruisia continebitur: nec
hidromeli q. d. cōditū: nec hoc

S q. d. vinū. f.
solum. R.
h. **M**ulsū. i.
nectar. Accur.
i. **H**idromeli.
quod fit de aqua
et melle. et est hi-
dromeli genitui
casus et abundat
vnum nec.
h. **E**t passum. i.
maturum. Accur.
l. **D**efrutū. forsan ideo sic dicitur: q. de vfu sit subla-

S hīs dānar. sit dare
vinū q. d. in dolijs esset:
z per legatariū steterit q. min.
accipiat: piculo suo hīdem fa-
cturū si id vinū effuder. s. z
legatariū petentē vinū ab hīde
doli mali exceptioe placuit sū-
moueri: si nō pster id q. d. ppter
morā et. dānu. passus sit hīs.

Sis liquor ex vinea proce-
dens est vinū: sic. si aliunde. ni-
si cōsuetudo vrentiū aliter se
habeat. h. d. cum. l. ex vfu. et. l.
nam aliter. **P**ar. **A**lpianus.

AX vsu estimabitur. qd als sepe ptingit. vi. de pecu. le. l. dominus sticho. §. testamento. et. de suppel. le. Legata. §. fina. Accur.

Amaliter quis finis. sic. de h. ob. eū qui halēdis. vbi de primis halēdis intelligitur ne als nō inue- niatur finis.

EX eo quotan- nis. sub. i. et sic qd sequitur est expositio pceden- tis. alij habent in textu. Item no. in singlos anos. als secus. vt no. §. eo. cum certus.

Exlimat. fa. at. de alimen. le. l. lica. et. §. de an. le. l. legatū. §. i. r. §. locati. l. i. vno. et. locati. l. licet.

Ino. perpetuū. sed quo magis cū ipso vi- no vendat. R. vt. l. l. p. §. illud.

Et cadi. hec enim cedūt. vt. §. eo. si cui. §. i.

Inū cuz va- sis. qd est ac- tivū vasa. vt. §. de lega. i. t. i. c. ter- tores. §. nichil. r. l. si qs iquilinos. §. si ita.

Negat treba- tus. et male. vt. §. parat.

Aliū putat eē. id est latore fossi- tā cū de oi vino co- gitauerit. R.

Verboz aliū. scz strictiore. vt de eo solo qd sit i va- sis. r. sic sensui ver- ba desunt. R.

Ceterū. p. §. als. p. certe als est ceteroz. l. h. boz. q. est falsa. Accur.

Nō essent. vnde vinolegato simpliciter vasa cedūt nō dola. vt. §. eo. si cui. §. i. vnde videbat de vino in dolijs posito nō pneri. nec de dolijs. r. p. trebatio quo ad dola. sed ptra eū quo ad vinū in eas posita est. §. eo. l. cū vinū. §. itē q. uis. Itē r. p. eo quo ad dola. §. eo. p. r. §. in. si. sed §. eū quo ad dola. §. de h. sig. l. vinaria. dicas ergo cū expulsi cū vasis q. etiā dola debeāt. vt. d. l. vinaria. Itē r. pro hoc est qd subijct nō esset. quasi dicat qd non cōcedo. Accur.

Ergo. ideo q. doliare vinū non cōtinetur legato: pu- tat trebatus h. p. perperam. R. sed melius esset in littera ego. §. proculus.

In dolijs esset. als nō esset. et tunc dic non conceder-

rem. i. non assentire. et assume non cōcedere dico vinū r. als deest et est plana. r. fm hoc dic in vasis non esset. put ipse accipiebat vasa. r. facit. de aur. r. argen. lega. l. si qs. o. Legatos. quid de dolijs. dic vt. §. p. r. i.

Cum his amphouis. ideo quia cū eis dē legatū pre- sumitur apd nos romanos. non ere- go talis presump- tio meo habetur iudicio apud eos qui cū vasis nō cō- sueuerūt vina vē- dere. vt. §. i. l. euz de lanonis. §. als nam. R. et facit ad hūc. §. §. l. p. r. et. l. si cui. §. i.

Ui vinū sur- retinū. a lo- co sic dictum. r. Urnalib. va- sa de terra forte. f. In ampho- ris. pura dixit te- stator: lego vinum qd est in ampho- ris. et habebat vi- num in amphois r. vnalib. vel v- nalibus tñer nul- las habebat am- phoias. r. pro hoc §. eo. l. cum vinuz. et. §. de lega. i. l. si cui ferui. in prin. et. §. de alimen. le- ga. l. a filio §. fina. secus autem si di- xisset vinuz qd est in amphois: cuz plures hēret am- phoias et plures vinas. et in am- phois nichil: v- nalib. vinuz erat. tunc enim nichil videtur legatum. vt. §. de leg. i. l. sed si certos. et. l. si ser- uis. §. qui quis. Accur.

Adiectua idesimite vel ge- neraliter vel neutraliter posi- ta referūt ad omnes res ad- quas possunt adaptari ratio- ne adiuncti cuius significatio restringitur. Bar.

Cui dulcia' legata essent si nichil aliud testamēto signifi- cetur oia hec esse legata/ mul- sum/ passum/ defrutū/ et simi- les portiones. Itē vvas ficus palmas' caricas' q. si ita esset legatū vinum amphozarium' amineum grecū. r. dulcia oia b

simpliciter non facta mentione vini. y. Dulsum. de vino et inle. r. Passum. id est vva vitamarina passa et dulcis. vel dic hoc et sequens vt. §. eo. l. si quis vinum. y. Palmas. id est dactulos ab arbore de qua nascunturque vocatur palma. z. Caricas. genus rei dulcis non dicas de ficibus ca- ricis boi. quia iam dixit ficus. Accur. a. Amphozarium. a loco vel vase sic dictum. b. Omnia. sub. lego. nam sunt verba testantis. et ca- ue quia non repetit vinum: quia nullum tunc esset du- bium. Accur.

a Potionis. id est quod possit potari. Accur.
 b Ex collatione. i. distributione. et sic no. hic qd pcedētia mī-
 nūtū significatū sequentiū vel gñalitatē. et eōra sequens
 restrigit pcedētia. vt. J. de penul. l. nā q. §. si. et facit ad §.
 §. eo. l. si qd. et J. de aur. et arg. lega. l. pediculis. §. idē. Sic.
 De fā. Instru. et.

Tractat hic tūm.
 de instrumēto fun-
 di: et domo: et pffā
 milias: et hort: et
 taberne: et caupe-
 ne: et balne: et vil-
 le: et vine: et pictor:
 et piscatoris: et la-
 monis: et piscoris
 et medici.

Sue. intel-
 ligitur.
 h in

primo casu alterū
 est accessorium. in se-
 cūdo vtrūq; prin-
 cipale. vt. J. eo. l. si
 cui. et J. pri. sed et
 fundo simpliciter le-
 gato aliq; cedunt.
 vt. J. eo. l. cui fūd.

d Alienato. et sic
 reuocato legato.

e Ad vēdicabi-
 tur. facit J. de pecu-
 le. l. i. et. ij. et de pe-
 nul. leg. l. ij. et J. eo. l.
 qstū. §. si fund. h
 cōtra insti. de le. §.
 si qd ancillas. et J.
 ti. i. l. iij. et. iij. sol.
 vt. J. si cui.

f Am pat. scri-
 ptis. portio-
 nib' inequalib'.

g Aue. scz pa-
 terna cui successer-
 rat testator.

h Pter partes. i. pter eas quas erant habituri ius
 re hereditario in quib' nil dicit. et si dixisset plegādo non
 valeret a seipis. vt. §. de lega. i. l. legato. §. i. Accur.

i Coheredū. in quibus tenuit ptelegatus. vt. d. l. legato.

k Viriles. i. p numero personarū. vt. C. de cadu. tol. l.
 vnica. §. vbi autē. et sic nō hereditarias. et hoc id quia p-
 pria nomina fuerūt expssa. vel forte aliqua pecuniā vtrū-
 liter iussi sunt dare cohēredibus pro hoc legato. vt. J. ad
 trebel. l. nōnunq;. et. l. penul. et. §. de lega. i. l. seruus viri. §.
 si. et. l. si heredes nominati. Accur.

l Dotes. vt sunt instrumenta.

m Legantur. legatario: non cum instrumēto sed sim-
 pliciter. Accur.

n Non prestantur. scz instrumenta: quia fundi nichil
 est nisi qd terra se tenet paucis exceptis. vt. §. de ac. emp.
 l. fundi. et. §. de lega. iij. l. luer'. §. penul. et J. eo. l. cū fundus.

Itē no. hic dotē pdij instrumētū vocari. vt. J. de fidei. us. l.
 amisi. §. penul. et. C. ad legē falci. si prediorū. et facit. §. de

nichil inter dulcia nisi qd po-
 tionis fuisse legatū putat la-
 beo ex collatiōe vini ampho-
 rarij. qd non improbo.

De fundo istructo vel istrū-
 mēto legato. l. i. vij. Paul.



Sic cū in-
 strumēto fund' lega-
 tus est: si-
 ue istruct'
 duo lega-
 ta esse intel-
 ligūtur. Cūdo cū instrumē-
 to legato et alienato: instrumē-
 tum non vendicabitur ex sen-
 tentia defuncti.

Ptelegatis partibus in vi-
 nē deducunt ppter expssiones
 pprioz nominū. Bar. Pap.

Am pater plurib' filijs
 heredit' scriptis duo-
 bus pceptionē bonorū auie'
 pter partes hereditarias de-
 disse: pro partib' cohēredū
 viriles habituros legatarios
 placuit.

Legata proprietate instrū-
 mētū nō videt esse legatū. B.

Dotes pdior' q greco vo-
 cabulo id est ipo-
 sitiones appellantur: cum non

cōtra h. emp. l. quoties. argu. J. eo. l. feic. §. rāne. et hoc si
 habes non instructa: alia deest non. et tunc dic dotes pte-
 dioz nō vocari instrumēta: s; forte qd est in suppellectili

vel ornatu. ad qd est. J. eo. l. qstū. §. suppellect. et. §. si.
 Andū. legauit. vel cū instrumēto vel simpliciter.

instructa legantur/legatario
 non prestantur.

Alia sunt subiecta qualia
 predicata demonstrant et eodē
 tra. hoc dicit Bar. Idem.

Andū instructū liber-
 ris patron' testō lega-
 uit: postea codicillis petijt vt
 moietēs partes suas fūdi su-
 perstitib' restituerēt: nec istrū-
 mētū mētionē habuit: talē in fi-
 deicommissi causa deductum vi-
 deri placuit q̄lis fuerat lega-
 tus: s; medij tēpōis augmē-
 ta: fetuuz et partium: item de-
 trimenta fataliū fideicommissi
 contineri.

Manumissio s; inualida ex
 tinguat serui legatum. Bar.

Winoz. xx. annis instructa
 pedia consobrine sue dari vo-
 luit: et quosdā seruos predio-
 rū viuus manumisit: nō idcir-
 co serui manumissi cū pēdis
 ex causa fideicommissi presta-
 buntur: q; ad libertatē perue-
 nire nō possunt. idem iuris est
 cū ex quauis alia causa liber-
 tas non cōpetit.

Magis vpicitur fundus in
 quo quis opatur q; fundus in
 quo morat. Bar. Tabolen.

heres. ibi ptes re. sed dñs. M. dixit timco ne h desit nō.
 tūc em lra cēt plana: et q; dices partuū: dices q; nō sunt
 instrumēta hi partus. Item q; dicit de dānis fatalium
 contineri: vel fm. M. non contineri. dic prout fuit in cul-
 pa vel non: vtrūq; possit esse. vt. J. ad trebel. l. mulier. §. si
 heres. et facit. J. ad trebel. l. deducta. §. hereditatem.

Manumissit. de facto non de iure propter. Letiescens
 tiam. vt instrū. qui manumit. non pot. §. eadem.

Ptelegantur. certum est enim mutatam volunta-
 tem esse in his: s; nō teneat manumissio. vt. J. de adimē.
 lega. l. et ideo. et. l. si legatum. in prin. et. l. legatum. §. si. ma.
 et. §. de lega. i. l. plane. in prin. sed contra. §. de lega. i. l. ser-
 uum filij. §. si. et. J. l. si seruus legatus. §. si seruus. et. §.
 de lega. iij. l. qui testamento. Solu. ibi expresse legauerat.
 vnde valet cum non valet libertas: at hic non expresse
 legauerat: sed sub illo verbo instructa. vel hic loquitur cū
 viuus manumisit: scz si eodem testamento. facit. J. de
 pec. leg. cum dominus. §. si. et. l. seq.

p Fuerat lega-
 tus. instruct'. ar.
 §. man. si vero nō
 remunerādi. §. adē
 papinianus.

q Cōtineri. sed
 quomodo augmē-
 tum fetuū amma-
 liū q fuerūt instrū-
 mēta fūdi ad shē-
 cor: adū forte debet
 restitui: cū defun-
 cti iudicio sūt ha-
 biti. vt. J. ad trebel.
 i fideicommissaria.
 Rñ. ad istar pecu-
 lij legati vbi est ac-
 cesso et diminu-
 tio. vt. §. de lega. iij.
 l. peculū. in prin.
 et. J. de pecu. le. l. de
 niq;. §. si. et idem in
 equitio: et of vnīs
 ueritate sub noie
 collectio legata:
 vt etiā mox nō cō-
 missa veniāt aug-
 mēta. vt. §. de vfur.
 l. equis. §. eqtio. et
 aliud i relicto iure
 instrūctōis. vt. d. l. i
 fideicommissaria. v'
 hic cōtinet nō rāq;
 vniuersitat' aug-
 mētū: s; rāq; instrū-
 augmētuz. vt. J. eo.
 l. pe. v' dic fetuū et
 partuū. p eodē po-
 ni. f. ancillaz q nō
 sunt fruct'. vt. J. ad
 trebel. l. mulier. §. si

Quinquidaz. proba. pro isto. Idem peni leg. nā q. s. pe. r. l. si. r. s. de lega. iij. l. si ita. cum concoz.

Sicut nichil interest. scy qdum ad hoc. quia semper vtriusq. videtur esse relictu & fundus & instrumentū: sed tamē primo extincto differētia erit. vt. J. dicit. et sic nō obstat. s. d. vsufu.

ac. l. si quis nicio. r. s. de lega. i. l. t. c. i. c. s. nichil. et. l. si qd inq. l. nos. s. si ita. c.

Cum instrō. hui' em sermonis tenore adeo fm le gatū primo adhe rere designatur vt eius futura sub ducta nō pōt esse quin illico ruat: cū se sustinere neqat vtra. R.

Ex ceteris. s. fundū & instrumētū: item fundū in structū. sed ad hoc scy est: ptra istū. de leg. s. si quis ancil las. ubi. idēz erit si fundus r. c. sol. qd ibi simpliciter hic distincte dicitur. r. qd mirū cū ibi leui ac simplici via qmā rudibus ani mis. hōr diligētū sūma r. exactissima qm puectis singu la iura traduntur fm. R. sed nō pla cet qd propter rudes ibi male dicat die qd ibi die idē est. vt fund' instru ctus referatur ad pūmos duos casus. s. de ancilla et de seruis ocinis r. vicarijs. et quod subicit vel cū in stramento. referat ur ad pūmum. s. de seruo cuz peccat. lio. hoc Jo. nō placet. Alij qd illa hāc corrigat in hoc arti culo qd satis dici pōt. Uel fm Bzo. vt fundo instructo legato r. postea alienato extinguit legatū instrū. vt ibi. r. nō ex tinguat vt hōrtinguit dico instrū fūdi: vt ibi. r. nō ex tinguat qd in legato continetur: vbi fundus instru ctus est legatus. vt. J. eo. l. questū. s. sed si fundus. r. s. in structo. r. hoc etiā in cōtrario nota. et. C. de verbo. sig. l. ij. Item facit. J. titu. l. ij. s. i. r. s. t. n. u. l. ij. r. s. eo. l. ij. s. i. r. s. de lega. l. i. vj. r. vij.

Epoti legauerat. s. auia. f. q. Calendario. hoc expone vt. s. de lega. iij. l. qui si lūm. Accur.

Quia testatrice. et in eadem voluntate durat erga

Am qdā duos fundos iūctos haberet: r. ex al tero boues cū op' fecisset i al terū reuenterent vtrūq. fundū cū instrō legauerat: labeo r. tre bati' boues ei fundo cessuros putat vbi op' fecissent nō vbi manere p'ueuissent: cassellius ptra. labeonis sententiā pbo'.

Dictio cū r. dictio r. parisi cant in pūgēdo: s. in mō pūm gēdi differūt. Bar. I. abole.

Sicut fūdū r. instrū ei' legare vis: nil interest: quō leges fundū cū instrō: an fūdū r. instrū: an fūdū instrūctū. paul' imo ptra. nā iter ea lega ta hoc iter est: q' si fūdo aliena to mortū fuerit q' ita legauit ex hac scriptura fūdū cū instrō nichil erit legatuz: ex ceteris' poterit instrumētū cē legatū.

Per solā sententiā nō fit re nouatio vt legatum extingua tur. hoc dicit Bar. S. cenola.

Epoti legauerat p'dia q regione certa habue rat vt instructa sūt cū vino gra no calēdario: r. adiecerat hoc p'ba: qd qd erit cū moriar i illa regione: vl' qd qd i q'cuq. specie erit in illa regione: vel qd meū erit: vīna testatrice' vni' ex de bitoib' cōdēnat' vīuēte testa trice satis nō fecit: q' situm est an qd ex sentētia iudicis debe

nepotem. qd presumitur ppter cōiunctionē: alib scicus. vt s. de lega. iij. l. hīdeicōmissa. s. si rē. r. s. de lega. l. l. si sit. s. i. in si. fm. R. Sed certe ibi plus erat quia exegerat.

Satis non fecit. sufficienter.

Cur non. s. tam cōiuncte persone. nō igitur fit nomaz

tio per sentētiā so

lā: s. demū exactio

ne facta. argu. con

tra. C. de vsur. rei

iudi. l. fina.

Abemam. i.

Domū ad ha

bitandum vtilem.

vt. J. de ver. sig. ta

berne. naz et hic. J.

vocateam insulā.

Accur.

Cenaculo. lo

cus vbi cenat pa

terfamilias vt vbi

fit cena. ex quo lo

co frequēter aqua

proicitur. vt. s. de

his q' deicc. si fo.

Accur.

perdule. p

prū nomen ancil

le quā manumisit

inter viuos vel in

testamento. r. ideo

q' dicit testamēto

potest determinā

re pcedens mas

numisse. vel seqns

verbus legauerat.

Accur.

Itēz hōreū.

in quo vinum est

repositum. vel die

in quo triticum et

hordeum vnde fit

vinum est reposit

uz. vt. s. titu. l. l. si

quis vinum. s. i.

Accur.

Insula. i. ta

berna.

Quia. scilicet fuerit.

Non debent.

sic ergo taberna. i.

insula exusta et postea a testatore noua facta nō debetur. vt. s. de lega. iij. l. peculū. s. i. r. s. de vsufu. l. qui vsufu fru ctum. in pun. et. s. qui. mo. vsufu. amit. L. quid tamē. s. i. r. s. ante penul. r. fi. r. s. de lega. l. l. si ita legatum. s. fi. Itēz nec hōreum debetur cū testator illud vēdidert. vt. s. eo. l. si cui. r. s. de lega. l. l. vi. r. l. si ex toto. in pun. r. s. de lega. iij. l. hīdeicōmissa. s. si rem. r. instrū. de leg. s. si rem suam. vinum autē cū vasis debetur. nichil enim prohibet in quibusdā tenere volūtate: in quibusdā mutatā esse. vt. d. l. si ex toto. in prin. r. facit ad hanc. l. J. de aur. r. ar. l. l. scia.

Instrumenta. homines. i. seruos. s. Tallici. qui occasione fructuum instrū. vt. s. de fun. instrū. l. cum villico.

C iij

a Et monitorios. i. qui agros monent. i. munit fossa
tis et scipibus. vel qui monent laboratores.

b Utilia. i. qd? portant blada ad seminandum vel vinu
c Ligones. i. sarpe. (laborantib?)

d Sarculi. sunt cultri qbus terra scindit: vel parue sar
pe ad arandū fa-

bas: meligas. itē
bidentes. i. vome-
res vel gomeres.
q vndiqz scindunt
terrā. vel furce vel
rastelli qui plures
habent dentes: et
facit ad. l. s. de pe-
ti. he. si a patre. s.
fi. et. C. de verbo.
fig. l. ij.

e Cogendi. i. s.
sunt instrumenta
f Defouie. i. fe-
gule.

g Fenarie. id ē
sece.

h Cali. i. canis-
stri ad vindemian-
dum in eis.

i Exceptori. i.
corbes et castella-
te: qz torcularia sūt
canales: et tinacij.

l Defossa non
sunt. igitur: si sunt
defossa instrumen-
to fundi cōtinent
secus autē dicēdū
de instrumēto do-
mus: qz id qd de-
fossium est ps do-
mus est. ergo non
poterit dici dom?

instrumētū. vt. s. de
acti. emp. l. grana-
ria. et. j. eo. l. qstū.
s. papinian? ait.
sed certe et in fun-
do idē erit dicēdū.
vt. j. eo. questū. s.
ea vero. sed certe
erit distinguēdū.
vt. j. eo. cum fun-
dus. Accur.

l Cuppe. vasa
quedam sunt lapi-
dea de terra facta. h. et hic puncta. et quod subijcit qbus
dam et incipit alia oratio.

m Atriēses. q purgant vel custodiunt atriū. vt. s. nau.
cap. l. i. s. i.

n Scoparij. id est qui scopis domū purgant. vñ i eua
gelio. scopis mundatam.

o Uridaria. scz sunt instrumēta fundi artificialiter fa-
cta. alia pars fundi sunt. vt. j. eo. questum. s. ea vero.

p Copiarij. i. qui ornāt et ordināt salt? fundi. vt. s. de
le. ij. cum quereretur. s. fi.

q Greges. hoc dic vt. j. l. proxi.

et monitorios: p̄terea boues
domiti et pecora stercozandi
cā parata: vasa q̄vtilia cultu-
re sūt: vt aratrū ligones? sarcu-
li? falces putatorie bibentes: z
si q̄ similia dici possunt. cogē-
di? que admodū torcularia cor-
bes falcesqz messoue? falces
fenarie? cali? vindemiatoz? ex-
ceptoz? in qb? vne cōportā-
tur cōseruandi cā q̄si dolia: li-
cet defossa non sūt: z cuppe?
q̄busdā in regionib? accēdūt
instrō: si villa cultioz est veluti
atriēses? scoparij?: sed etiam
uridaria? copiarij?. si fund?
saltus pastioesqz habeat gre-
ges? pecozū? pastozes saltua-
rij?.

Paulus.
De grege ouiu ita distin-
guendum est: vt si ideo
cōparat? sit vt ex eo fruct? ca-
peret? nō debeat. si vero ideo
q nō aliter ex saltu fruct? p̄ci-
pi poterit? cōtra erit: qz gre-
ges fructus ex saltu p̄cipiunt?

S reddit? et **Alpia.**
ex melle constat: aluci
apescz cōtinetur? **Tabolen?**

Ei insulis? maritimis alū-
tur. **Alpianus.**

Quesitum est an frumē-
tum quod cibarijs cul-
torum paratum foret instrumē-
to cederet. et plurimis nō pla-
cet quia consumeretur: qui p̄-

r Saluarij. qui custodiunt fundū: et tuent magis q̄
fructib? colligendis p̄sunt. vt. s. de leg. ij. cū quereretur.
s. fi. et. j. eo. l. questum. s. saluarium.

De grege comparatus. i. principaliter.
Debeatur. instrumento fundi legato. z est ad
hoc. C. de h. o. sig. l. ij. et. s. de leg. ij. cū quereretur. s. pe. sinautē p viros: dic. vt. j. e. l. questū. s. si qd codem.

S redditus. i. fundi vt qz
loc? aptus erat ad
mel p̄pter flores
et aquam et alia q̄
apes desiderāt. et
nō ad aliū fructū
est. j. eo. l. qstū. s.
z si ab aucupio.

Cōtinent. sū-
di instrō legato.

Addē rō. hęc
lex diuidit in
tres ptes. p̄mo
ponit qd sit instrū
fundi vsqz ad. s. si
dom? **E**cō qd sit
instrū dom? vsqz
ad. s. sed si fund?.

Tertio q sit diffe-
rētia inter legatū
fundisimul instru-
cti: et simul cū in-
strumēto: et circa
hoc m̄tra dicta in
terferit vsqz ad fi-
nem. l. Bar.

In insulis. vt
pauōib? z salis
sicut et cuniculis.
vt in lacu perusi-
no. et facti. j. e. qstū.
s. si i agro. z. s. si
ab aucupio.

Questum. in
instrumētum.
p̄ncipale. R. et ē h
distinguito instrumē-
ti. sic et. j. e. s. sed si
fundus. z. s. de tri-
bu. l. pcuratois.
s. si propter.

Accedit. scz s̄nia illoz q̄ dicit nō ē instrū. R. et fa.
C. de h. sig. l. i. et. ij. et. s. de usufru. l. itē fūdi. s. semiatoziois

Cōtineri. per medium accessionis iure.
Cōseruandi fructus. i. contineri dicimus.
Granaria. de hoc dic vt. s. e. instrumenta. in fi.

Urecolos. de terra. Accursius.
Culei. vasa de corio. vt et. j. de aur. l. e. legato. s. l.

Celos. nā fūdū: i. instrū vni: z alij celos suos ei? fūdū.
Quasi colon? s. q̄si extrane? puta mercede certa p̄sti-
tuta. vt. j. eo. s. e. s. liberto. z. l. cū de lamoniis. s. i. ij.

Pro instrumento. ipsi enim instrumentum parant.

a Non cum. alibi deest nō et interrogatiue tunc legitur. e postea determinat. sed neratius t. c. ad qd est. s. de leg. iij. l. cū quereret. §. pe. r. s. eo. l. instrumenta. in fi.
b Fabrum. t. gnarium vel quadratarium.
c Focariam. que facit focum.
d Et villicam.

cōubernalem villici. Accur.
e Lanificas. a lana sic dicitur in qua operantur. vt s. de vsu et ha. ple. num. §. fi. nec ob. §. eo. ville. in fi. vt ibi dices. d.
f Pulmentaria. id est farina de hoc deo. Accur.
g Sed an instru menti. reuocat in dubiū quod tamē iam soluerat. licet non ita aperte.
h Rusticosi. i. operatiū. vel. i. instrumentoriū.
i Instrumenti. vt. §. eo. ville. §. fi. li. i. xozes. i. p. r. p. u. i. cōubernales. vt. c. de incest. nup. cum ancillis Accursus.
l Durā separa tione. sic. c. cō muniā. v. r. i. u. §. i. u. di. l. possessionū. et. §. de. le. iij. item. §. pe. r. l. v. r. o. t. e. m. §. codicillis. et. §. ca. l. §. sed si fundus. in fi. §. et si etiam expūnat succur ritur. vt. §. de leg. i. si domus. §. qui constitur. Ac.
m Cōtinentur. dūmodo illi agro sint perpetuo at tributi. vt. §. de le. iij. qui saltum.
n Solue sint. vt sunt mastari.
o Ostiarium. qd custodit ostium.
p Mulonem. qui ducit mulum ad molendinum.
q Molas. de lapide.
r Et machinas. i. ipsum edificium molendini vel pi strini. nā fm. d. omne artificiose factū dicitur machina.
s Fenū. de prato.
t Stipulas. que secantur cum herba remotis primo spicis. Accursus.

fundo fuerat: etiā si solit^o fue rat z familie iperare. Sal tuariū autē labeo qdem putat eū demū cōtineri: qd fructuum cōseruādozū grā parat^o sit: nō eū qd finiiū custodiēdozū cā: sed nerati^o etiā hūc (z hoc iure vti mur) vt oēs saltuarij p tinea nē Trebati^o ampli^o etiā pisto re z tonfores qd familie rustice causa parati sunt / putat cōtineri. Itē fabiū qd ville reficien de cā parat^o sit: z mulieree qd panē coquūt queqz villā fuāt. Itē molitores si qd vfuū ru sticū parati sunt. Itē focariā z villicā si mō aliqz officio virū adiūcēt. Itē lanificas qd fami liā rusticā vestiūt: z qd pulmen taria rusticie coquūt. Sed an instrumēti^o instrumētū legato instrumēto cōtineať queritur: hec enī que rusticoz^o causa pa ranť: lanifice et lane et tōfores z fullones et focarie non agri sunt instrumētū sed instrumē ti. puto igit etiā focariā p tinea ri: sed et lanificas z ceteros qd supra numerati sunt: z ita ser uū rēdisse auditores ei^o referunt. Xozes^o quoqz corū z in fantes qd supra enumerati sunt credendū est in eadē villa agē tes voluisse testatozem legato cōtineri: neqz enī durā separtio nem inuisisse credendum est. Si aliqua parte anni in fū do pascunt pecora aliqua par te his pabulum conducit: vel sui si aliqua parte anni p eos ager colitur: aliqua pte i mer cedem mittunt: nichilomū in

v Machinā. i. archā ad frumentum t. nēdum vel aliū artificium artificiose factum.
x Sapa. i. quoddam quod sit ad potandum: dicta qua si parum saporis habens fm. d. z defrutum eodem mo do. vt et. §. n. i. l. si quis vinum.

strumēto continent^o. cellariū quoqz id est quod ideo prepo sitū est vt res in eo salue sint^o. Itē ostiariū mulonē^o qz instrumēti eē cōstat. z molas^o et machinas^o fenū z stipulas^o a sinū machinariū: machinā^o stramentaria: vas eneum in qd sapa^o coquereť: et defrutū fiat z aqua qd ad bibēdū lauādā qz familiā parat^o instrumēti esse: et cribra z plausira qd sterē euehat^o. Spero qd solo cōtinē tur^o instrumēti fundi nō eē cas sius scribit: veluti arūdmeta z salicia anteqz cesa sunt: qz fun dus fundi instrumētū esse nō pōt^o. sed si cesa sūt^o id puto cō tineri^o: qz qd fructu deferu uūt: id ē in palis erit dicen dum. Si in agro venatiōes sint: puto venatores qz et ve stigatores^o z canes z cetera qd ad venatiōes sunt necessaria / instrumēto p tineri: maxime si ager ex hoc redditū^o habuit. et si ab aucupio reddit^o fuit. aucupes z plage^o et huius rei instrumētū agri instrumēto p tineri: nec mirū cū z aues in strumēto exēplo apitū contine ri / sabinus et cassellus putaue runt. Si quis eodem instru mento in plurimis agris vta tur: cuius agri instrumentum sit qritur: z ego arbitror si qui dem apparēt volūtas patris fa milias cui pot^o agro destina uerat ei^o esse instrumētū. cete ri enim agri mutant: veluti ab hoc agro: si non appareat / nul li^o instrumēto ceder. neqz enī

y Euehatur. i. quo serua distin: etionem trebatij. vt. §. de ac. emp. §. di. §. fi. z facit. §. e. l. §. lat. eo. r. s. de le. iij. fuis vrbatis in pan.
z Cōtinentur. scdis in dolis in fūdo affixis. vt. §. co. l. instra. §. fi. vel distingue possint remouerit vel non. vt. §. e. cū fundus.
a Esse nō pōt. talia enī qd diu nō sunt cesa pō fundi sūt. vt. §. de rei vē. l. fruct. pēdētes. et fa. §. ca. l. §. papi nian^o. et. §. de vsu fru. itē si. §. fi. et de act. emp. fūdi. §. si ruta. et. §. pe. et fi. r. l. granaria. i. pn. et. §. eo. l. fi.
b Si cesa sūt. fundi gratis.
c Contineri. f. posse.
d Et vestigato res. per odores na rium vel oculozū sollicita idagatio ne: vel cum cani bus.
e Redditum. quia in hoc casu potest locari et fa cit. §. de lega. iij. ser uis vrbatis. §. i. et defur. l. venatio nem. et. §. de vsu fru. item si. §. aucu ptozum. et. §. p. o: rē. §. fi.
f Reddit^o. fun di. Accur.
g Plage. i. pa li quibus retinen tur rhena recta.
h Continebun

machina qd sit.
i Putauerunt. vt et. §. e. si redditus. et. l. seq.
l Instrumētū. sic. §. de here. insti. ex factō. §. fi. Ac.
m Null^o. nota rōne incertitudinis neutri valere. z sic §. de here. insti. l. in ipa. §. i. et. §. de vsu fru. sed et si qz. §. qd §. si amisso. l. fi. §. r. s. cōia p dno. i. tradēdis. vbi d hoc not.

tur. vt. §. proxi. rñ. cum suis concol.
i Putauerunt. vt et. §. e. si redditus. et. l. seq.
l Instrumētū. sic. §. de here. insti. ex factō. §. fi. Ac.
m Null^o. nota rōne incertitudinis neutri valere. z sic §. de here. insti. l. in ipa. §. i. et. §. de vsu fru. sed et si qz. §. qd §. si amisso. l. fi. §. r. s. cōia p dno. i. tradēdis. vbi d hoc not.

a **Diuidim** . sic . s . de nego . ge . nescim . in fi . r . ibi dixi .
b **Suppeller** . qd sit dicit . J . de suppl . le . l . i . et . ij . Ac .

c **Paterfamilias** . no etia fund^o
d **Fundi** . sed in
 strumento patris
 familias sic . et io
 fundo instructo le
 gato cedit legato .
 vt . J . e . s . si fundus .
 Accursius .

e **Si dom** . di
 xit de instr^o fundi
 nuc dom^o vsq ad
 . s . sed si fundus .

f **Incedij** . scz
 arcendi .

g **Specularia** .
 no affixa . als sunt
 pars domus . vt . J .
 eo . s . papinianus .
 in fi .

h **Deberi** . vt in
 strumento . vt . J . eo .
 . s . papinian^o . nec
 vt ps rei . vt . s . de
 ac . emp . fundi . s . q
 taberne .

i **Instrumetu** .
 . s . domus

k **Instrumeta** .
 . s . domus .

l **Advoluptate** .
 que possit dici in
 strumeta psona cu
 ex his dom^o no pfi
 ciat . vt . J . de verbo
 signi . l . pe .

m **Laborent** . se
 cas si advoluptate
 tem . vt . s . pri . s .

n **Paratur** . vt z
 J . de penul . l . i . ij .
 . s . penori .

o **Centones** . i .
 puluinaris op^o fa
 ctu ad modu plu
 maru sui hug .

p **Fumes** . ad tra
 hendu aqua q pro
 pter domu haben
 tur . vt . s . de act . ep .
 l . limes .

q **Pertice** . ad
 tenendos panos .
 vt . J . e . s . canales .

r **Scale** . ad ascē
 dendu ad grana
 ria . vel vt . J . eo . s .
 scale .

s **Spogias** . que
 mundar vestes vel
 alia . vt . J . eo . s . ca
 nales .

p pte agri diuidim^o instrumē
 tu . **Suppeller** cetera qz
 si qua in agro fuerūt q instru
 ctior: essz paterfamilias: instru
 mento fundi non cōtinentur .

Si domus sit instrumentū
 legatum videndum quid con
 tineatur: et pegafus ait instru
 mentum domus id eē qd tem
 pestatis arcende aut incendij
 eā paraf nō qd voluptatē gra
 Ita qz neqz specularia: neqz
 vela que frigidis cā vel vmbre
 in domo sūt debent: q̄ snia cas
 sij fuit: q̄ dicebat inter instrū
 et ornamentū multū interesse
 instrumeta^o enī ea esse que ad
 tutelā dom^o p̄tinent: ornamenta
 q̄ ad voluptates: sicut tabu
 las pictas . Vela autē cilia in
 strumenta esse cassius ait: que
 ideo parantur ne edificia ven
 to vel pluuia laborēt . **Ace**
 tum quoqz quod incēdij extin
 guendi causa paraf^o . **Ite** cen
 tones^o fumes^o pertice^o qz z sca
 le^o z formiōes et spogias^o z ha
 mas z scopas^o p̄tineri pleriqz
 z pegafus aiunt . **Regulā** au
 tem z tignū ei^o rei causa para
 tum instrumeto cōtineri: si ad
 hmōi cām habeat tigna para
 ta: et ad alios vsus non deser
 uientia . proinde et fulcimenta
 si qua habebat huic rei neces
 saria: etiam ea instrumeto do
 mus continebuntur . **De ve**
 lis quoqz que in apothecis^o ex
 tendūtur . Item de his q̄ sunt
 circa columnas: celsius scribit
 magis suppellectili^o annume
 randa: z ita sabinus et cassius
 putāt . Canales autē et arpa
 gones et hamas instrumeto
 cōtineri cōstat . Item pertice
 quib^o aranee detergent . **Ite**z
 spongie qb^o colūne pavimen
 ta podia extergant . **Scale** q̄
 ad lacunaria admouentur in
 strumeti sunt: quia mundio
 rem domum reddunt . **Pa**

t **Et scopas** . ad purgādā domū . sic et . s . eo . l . instra . l . fi .
v **Regulā** . nō affixā . als dom^o portio

est z cedit legato
 dom^o . vt . J . eo . s . pa
 pinianus . in fi . s .
Apothec . als
 in petris siue sta
 tionibus .
Suppellecti e
 li . et io nō cōtinet
 instrumeto dom^o
 vel fundi . vt . s . eo .
 suppeller . sed bñ
 cōtinebitur instr^o
 patrisfamilias . vt
 . J . eo . l . s . z si fūd^o .
Nō cōtinent .
 vt . s . de act . emp .
 fundi . s . rura . et . l .
 granaria . et . s . e . s .
 ea ho . sed ar . s . s .
 eo . instrumeta . s . fi .
Instrumeto .
 . s . dom^o als est in
 textu . et ita est in li
 bro dñi Accur .
Nō cōtinent .
 non tamē est hoc
 generaliter veruz
 vt statim subiicit .
 vt . s . eo . s . si dom^o .
 et . s . seq . Accur .
Prothyrum .
 dextra . sed grece dicit
 lac latine .
Magis do
 mus . vt . s . de act .
 emp . fundi .
Affixa . als se
 cas . vt . s . e . s . si do
 mus . Accur .
Tamē sint . de
 nouo facta et pa
 rata . si autē fuisset
 detracta: licet non
 duz sint reposita:
 tamen ad hoc sus
 tur vt reponatur:
 magis ps domus
 sunt q̄ instrumen
 ta sint . vt . s . de ac
 emp . l . fundi . s . fi .
 et . l . granaria . s .
 fi . b .
Cancellos . i .
 quod vi aut clam .
 l . nā z si ramos .
Nō agri instru
 metū . m̄ sub . alio
 quin J . vt . s . de vsis
 et habi . si ita lega
 t^o . in pun . et qd di
 xit . s . pr . pl^o eē cū
 instrua^o . et . J . ea .
 l . s . necarius . et . s .

pinianus libro septimo respō
 solum ait: sigilla et statue affi
 xe instrumento domus nō cō
 tinentur: sed domus portio
 nes sunt: que vero non sunt af
 fixa instrumeto nō continent^o
 Inquit enim suppellectili ea
 annumerantur excepto horo
 logio ereo quod nō est affixū .
 nam et hoc instrumeto dom^o
 putat cōtineri: sicut prothi
 rum domus si velamen est in
 quit instrumento domus con
 tinetur . **Fistule** autem z can
 ales et crateres et si qua sunt
 alia ad aquas salientes necessa
 ria: item sere z clauēs magis
 domus^o portio qz domus in
 strumenta sunt . **Specula**
 ria quoqz affixa^o magis puto
 domus esse partem: nam et in
 emptione domus specularia z
 pigmata cedere: siue in edifi
 cio sint posita / siue ad temp^o
 detracta . sed si non sunt repo
 sita ad hoc tamen sint^o vt sup
 plean^o: si qua desint instrumē
 to potius cōtinebunt . cancel
 los^o quoqz instrumeto conti
 neri puto . **Sed** si fūdus nō
 sit cū instrumeto legatus: sed
 ita vt instructus sit: quesitum
 est an plus cōtineatur qz si cū
 instrumeto legatus esset: z sa
 binus libris suis ad vitellium
 scribit fatendū esse plus esse
 cum instructus fundus legat^o
 qz cum instrumeto: quā sen
 tentiam quotidie increfcere z
 inualescere videmus . q̄to igitur
 hoc legatum vberius est vt
 dendum est: z sabinus diffinit
 et cassius apud vitellū notat:
 oia q̄ eo sunt collata vt instru
 ctior: esset paterfamilias: instru
 ctio quidē inquit cōtinebuntur
 . i . que ibi habuit vt instructior
 esset . hoc ergo legato nō agri
 instrumentū: s; p̄p̄tū instru
 mentum suū reliquisse videt^o
 proinde si fundus sit legatus

De fundo instru. et instru. le. fo. CCXvi.

papinian^o quozq. et facit. C. de verbo. signi. l. i. et. l. i. §. de erub. procuratoris. §. si propter.

A Ultra. f. vasa
B In apothec.
nō plus sui gra.
C Suppellecti-
carios. l. q. faciunt
ibi suppellectilia.
D Hoc gen^o. i.
hinc seruos. sic. §.
nau. cau. sta. l. rita
§. i. et. §. de his q.
notā. f. a. ar. letas
§. ait. pretor. r. C.
de infra. l. detracto
res. Accur.
E Contineri. le
gato fundo instru
cto. Accur.
F Extra eos. i.
pter eos q. liberta
tem r. c. ad qd. §. de
op. lega. cū ita. §. i.
G Et q. rure. re-
pete et pter eos q.
rure. i. villa. nō in
i fundo legato. vt
dic. nō repet. r. fm
hoc non ad proxi-
mū. §. ibi in eo fū
do r. c. et sic cedunt
legato.
H Presto esset.
ad tenendū stripe
dium et calcaria r.
eum sequēdū. r. de
his loquitur istī.
qui ma. non pos.
§. eo. et facit. C. de
fido. sig. l. i. et. q.
I Verū est. sic. §.
i. §. f. l. i. et. q.
in f. r. C. cōis. v. tris
us. i. i. l. possessionū
et. §. de leg. i. si do-
mus. §. qui confi-
tes. sed ar. §. i. eo. l.
fi. in fi.
K Bibliotheca.
vas libror. vt. §. §.
le. iij. l. libror. §.
fi. Accur.
L Venisset. pfa
milias in fundo.
Accur. §. ius.
M Cedere. sic. §.
eo. §. sed si fundus
nō.
N Sole. q. d. h. il
le q. nec fundi nec
patrifamilias ins-
trumenta essent.
§. r. §. i. eo. si ita. §.
domo. Sol. l. i.
O Nō contineri.

instru^o r. suppellex cōtinebitur que illic fuit vsus ipsi^o gra et vestis nō solū stragula: sed r. qua ibi vti solebat. mense qz ebozee vel si que alie. item vitrea^o et aurū et argētum. vina quoqz si qua ibi fuerit vsus ipsius causa cōtinebuntur: et si quid aliud vtensilium. sed si q. eo congeserat non vsus sui cā sed custodie gratia/ nō cōtinebuntur: vina etiā que in apothecis^b sunt nō cedent: et hoc iure vtimur. vt que illic paterfamilias qsi in horreo habuit hec nō cōtinebunt. **P**ellus quoqz lib. xxi. digestorum scribit fructus ibi repositos vt venient: vel in aliū vsum q. fundi cōuerterent: instructo fūdo nō cōtineri. idē celsus eodē lib. ait. etiā suppellectiliarios^o r. ceteros hoc gen^o suos cōtineri^o. i. ministeria qbz^o instru^o erat i eo fundo extra eos^o q. libertatē acceperūt: et q. rure^o morari solebāt. **S**i instru^o fundū legasset ea pedagogia q. ibi habebat vt cū ibi venisset presto essent^b in triclinio/legato cōtinent. **L**otubernales qz fuorū id ēvrozes r. natos instru^o fundi cōtineri verū est. **I**nstructo autē fūdo et bibliotheca^o et libros q. illic extant vt quotiēs venisset vt teretur^o cōtineri cōstat. sed si quasi apotheca librorū vtbeatur: cōtra erit dicendū. **N**erattus quoqz libro epistoliarum rufino respōdit: instructo fundo r. suppellectilem: et vina r. mācipia nō solū ad cultū custodiāne velle sed etiā que vt ipsi. patrifamilias i ministerio ibi essēt legato cedere^m. **I**mages quoqz he sole^m legare vidēt: q. in aliq. ornatu velle fuerūt. **P**apinianus quoqz peditis instru^o etis legatis mācipia nō contineri^o q. rps causa illic fuerint:

sic. §. de le. ill. ff. fundus. et. l. que situm. §. si et. l. si ita. cum suis concor. als est cōtineri sine nō: sed est falia lra. Acc.

ac nō eo afo trāslulit^o paterfamilias vt aut fundi aut sui instrumentū faceret. **I**dem respōdit peditis instructis legatis actorē ex his in prouinciā missum vt is ordinatis negocijs ad pristinū actum rediret legato peditio cedere: qzuis nōdū redierit. **I**dem respondit instructis horreis legatis etiā vina^o que ibi fuerūt quodis esset instructio: cōtineri. aliud esse si horrea ibi habuit vnde instruebatur vel in vrbe vel in alijs peditis. **I**dem respondit: domo per fidei cōmissum relicta cum suppellectile claudio hermoniano clarissimo viro ab vmbrio pzo r. mēsas^o r. cetera suppellectilem^o quā in hortis^o paterfamilias in pconsulatu pfecturus cōtulerat: vt tutioze loco essent cōtineri. **I**dem respondit: triachā qz et cetera medicamēta que secessus^o causa dñs ibi habuisset: r. vestem propter secessum ibi depositam: instructo fūdo legato inesse. **I**dem respondit domo ita vt instructa est cum omni iure suo legata: vrbana^o familiam: item artifices quozū opere ceteris qz peditis exhibebātur/ legato non contineri. **H**ostiarj autem inquit vel copiarj/ dietarij/ aquarj/ domui: rātū deseruiantes cōtinebuntur. sed qd de artificib^o ait falsū est: si ei^o dom^o cā pati sunt: lz alijs qz peditis modabātur. **I**dem rīdit domo instructa legata: mēsas ebozeas r. libros nō cōtineri^o: lz hoc falsum ē. nā omne quicqd in domo fuerit vt instructio: ibi estz pifamilias/ cōtinebit. **S**uppellectilē aūt piffamilias instrim esse^o nō dubitabat. **D**eniqz nerattus. lib. iij. epistoliarum marcello fratri suo rīdit. etiā vestē dom^o instructe

fo. CCXvi.

fic. §. de le. ill. ff. fundus. et. l. que situm. §. si et. l. si ita. cum suis concor. als est cōtineri sine nō: sed est falia lra. Acc.
P Crāstulit. in fundū. Accur.
Q Redierit. sic §. de he. insti. et. fa cto. §. rē. et. §. p. r. §. cum cōcordā.
R Uina. C. v. ver bo. sig. l. i. et. i. §. r. §. I. eo. l. si ita. §. do mo. Sol. l. i. §. i. f. Mensas. inci pit respōdere.
S Suppellectilem. in domo esse solita.
V In hor. als est moris et sub. tempore. als i hor tis cum forte esset extra vrbe. et qd subicit cōtulerat scilicet in domum fm primā. vel in hortis fm aliam.
X Secessus. vt ad tempus secede ret a curis ciuitatis. Accur.
Y Exhibebāt. scōario. vt sic bene corrigatur infra. item dic que fit vrbana familiā. §. de leg. iij. l. cum que rēretur. et. l. feruis vrbanis.
Z Domui. q. d. nō afferebāt aquā in domū sed illatā in domū ministra bant. Acc.
A Cōmodabātur. sic. §. de le. iij. l. i. et. §. p. inde. r. §. ea. l. §. si qz instrim et. l. i. eo. si ita. §. do mo. Accur.
B Non contineri. habeas non: et sic bñ corrigit statim. als deest non: et fm hoc qd subij cit falsum est. f. sine distinctione. nā distinguitur. vt. §. §. sed si fundus. r. §. instrim. et sic tol lit r. qd sic signat I. eo. si ita. §. domo c. Instrim cē. vt et. l. §. suppel. l. i. et. l. labeo. in pn.

a Legauerat. scilicet domum instructam.
b Non potest videri. atq; est nō potest videri. et tūc die
 Excipit: ens in vno i ce ter; rlay firmat.
 sensisse. s. in legādo. nā sine dubio cedunt: atq; est pot videri. s. sine nō: tūc die sensisse. s. excipiedo. r sic no. q; i vno alie. s. vbi aut. r. i. eo. l. cum de lanio nis. s. cū fundū. et facit. i. de aur. r ar. lega. l. i. r. C. de p. cura. l. marit. r. s. de iudi. cum pto. in pn. et de muno. et si sine. s. sed qd papinian. r. l. pa tr. in prin. et. s. de leg. iij. l. vxo. s. g. fe licissimo. et. l. ser. uis vrbans. et. i. de manum. s. test. l. si peculū. in pn. s. argu. cōtra. s. de peti. here. item ve niunt. s. fenatuscō sul. r. s. in puatoz. c. Estimatis. vt si sint pauce ista nō cedat. arg. s. de lega. l. l. si res. i. du bio tñ nō cedūt cū rēporis causa ibi sint. vt. s. s. papi nian. et. i. s. papi nian. quoz. et. s. sed si fundus. r. s. instrumento. et. s. de leg. l. l. si choz. cū eoz. concor. d. Vicarios. qui forte extra funduz morabant. alioqñ ptra videtur. vt. i. ti. l. l. si peculuz. s. vicario. vbi videt legato seruo accedere peculū: s; tñ con tra est. vt. i. titu. l. l. antepenul. vbi autē quis tibi legat ser uos suos qui contineātur. die vt. s. de lega. iij. l. cū sue. cū tribus legibus sequentibus. e. Emptionesq; sed cauere debet de exhibendo. vt. C. de fidei. cōmis. l. i. instrumenta. f. Et de seruis. s. et instrumentis vt subicit. et facit. s. de lega. iij. l. si michi. in prin. r. s. fi. et. l. questum. s. i. et. s. eo. s. idē rñdit domo instructa. in fi. r. s. papinianus. Ac. g. Nō videri minutū. sed ptra. i. de suppel. le. l. legata. ij. rñ. vbi minutur. Sol. fm. R. hic nō minuit psonē lega tā: ibi agri minutur: vel hic nominatuit aliqua de specie bus quādo plures species erāt in instrumēto vt suppel lex r mācipia que nominādo nō est recessum a pzioui vo lūtate. verū si nominasset aliqd̄ indiuiduū de illis que cō tinebātur in instrumēto vel. ppzio nomine. vel aliqua de mōstracione que vice nominis fungitur: vel adiciēdo vo rū numerū vt duos vel tres: recessum videt a pzioui vo lūtate eatenus vt de alijs mācipijs eiusdē speciei preter que nominatuit: s; ibi sint plura nō teneatur. R. et hoc etiā modo soluitur. i. eo. cum de lanionis. s. cū fundū. vel ple

nus distingue: quia cū legatur ab eodē genus et species aut vni aut diuersis: si vni aut a sciēte. aut ab errante. pzi mo casu: aut remouēde dubitationis causa: siue ad ma iorē euidentiā. r tunc non minuit: vt hic. Aut determinat ionis gratia: r in hoc casu ex abundāti genus nomina tur: quoniam ei per specē derogat. vt. i. eo. cuz de lanio nis. s. cū fundū. r. s. qdā. r. i. de sup pel. leg. l. legata. in prin. si ho ab errā te eo casu ex abun dāti sit specierum nomiatio. idēoz per eā nichil gene ri derogatur. vt. i. de suppel. leg. l. les gata. in prin. et. i. de aur. r ar. lega. l. pedicul. s. habeo. r. i. de reg. iur. l. que dubitatiois. si aus tē vni genus alteri species legatur tūc loquit sequēs. s. vt de sic semp intelligas species exceptā: nisi cōtra riu liqueat. et sic generi p specē de rogatur. vt. r. s. de lega. iij. l. vxo. s. g. felicitissimo. et. l. ser uis vrbans. s. fi. r. i. de reg. iur. l. i. to to. et. i. de manu. mis. testa. l. si pecu liū. in prin. et. s. de leg. iij. l. heres me. s. i. r. l. q̄sitū. s. i. si aut vniuersitas r pars legat: vt rñ cardina paganella p ea parte q̄ ppzio nomine caret videt positū totū. vt. i. de reb. dub. l. i. r. s. o. itē facit. i. de ali. leg. l. verba. r. l. alimēta. s. basilice. r. l. stichus. Accur. h. Adiectum. i. appositū. s. quādoq; videri: vt patet ex predictis. sic r. C. de testa. l. si testamentum. Accur. i. Idē papinian. atq; s. idē papinian. r. atq; lex instru ctis. atq; nec. s. vto. in fin. r. die q; p̄diū erat instru ctū seruis r alijs reb. q̄ erāt infra horozū vel matrifa milias inter q̄ erat argēti muliebus qdā spēs et ita filio videt legasse illā specē nō expressim sed tacite. R. k. Ad filiā. sumpra p̄sumptioe in hoc tali dubio: tñ ex rei legatē q̄ ex legatariorz ipsoz vltimate vel pueniētia: nō ergo hic derogatur generi p spēm hoc p̄cipue efficiendo. qm̄ in legādo hic spēs nō sit exp̄ssa. et sic nō ob. huic. s. de lega. iij. l. seruis. s. fi. et. l. heres meus. s. i. r. l. questū. s. i. r. qd̄ dicit in superiori. s. Aberne caupone. i. vbi est vinū: r filia parata ad vē dēdū: s; nō vēdunt adhuc: vt differat a caupons in q̄ iā exercec negociatio vini. r vt differat a taberna s; ḡie q̄ est vbi cūq; negociatio exercec. vt. i. eo. l. cū q̄ritur. Accur. m. Neratius equitimat. et male. Accur.

a Sed videndū. corrigendo neracium.
b L. oc. i. que semper ibi stant. sed in sitores finito ne-
gocio recedunt. r fm hoc intelligi potest. f. de ver. signi. si
instructum. §. i. fm. 17.

c Etia in sitores. f. tineri qui tantū negociationi cau-
pone vel taberne
operā pfectat: ipsi
eni potius inferri
putant q̄ ipsi ta-
berne inferat. vt. f.
e. cū d lanionis. §.
i. et de colono dicitur.
§. e. questum. §. i. fm.
§. alphenus. et. f.
e. §. h. et. j. l. proxi.
in prin. Accur.

d Instrumen-
to cōtineri. f. quā-
doq; vt si paterfa-
miliās p se balne-
um exercebat. vt r
f. e. cū de lanionis
§. i. et. §. pri. f. h. et
f. eo. l. pictor. §. fi.
Continet. et
fornicator. q̄
facit ignē ad cale-
factionē balnei: f. q̄
certe ille dicit for-
nicarius. vt. §. ad
l. aquil. si seruus
seruum. §. si forni-
carius. vel forte q̄
meretricē ducit vt
caucus: vel ipse est
meretricatus.

S Ita. et ca-
ballos. cā du-
cedi pistrinū.
g Et pistores.
hos pistores et in-
sitores dicas cōti-
neri qm dñs exer-
cet p se et istis vtil
vt instrumētis. ces-
terū si ipsi exercēt
instrumētū eis pa-
ratur nō ipsi sunt
instrumētū: vt de
colono. §. eo. l. q̄si-
tum. §. alphen. in
fi. §. et. l. co. ti. cum
de lanionis. §. i. r
§. e. l. pri. in prin.
et. §. l. et. §. fi. et. hie
dicit. R. secundos
nō pmos tineri.

h Nō etiā vina. §. C. de f. b. sig. l. i. et. §. e. l. questum. §.
sed si fundus. et. §. neracius. et. §. idem rñ. instructis hor-
reis. quib⁹ dicitur cōtineri vina. fo. aliud in fundo vt ibi
q̄ in domo vt hie. et est ratio: quia ex fundo plerūq; nasci-
tur. vt ibi gratia vsus patrifamilias: hie causa custodie
et fm hoc non refert inter fundum et domū. Accur.
i Intelligi non potest. nisi fm quod dixi quando est

gratia vsus. Accurcius.
l Perpetua. ad hoc. §. de pig. l. debitor. cū concoz.
l Saltuarius. ad quod est. §. l. instrumenta. §. fi. et. l.
q̄sitū. §. saltuariū. r de leg. iij. cū q̄rere. §. fi. r. j. e. l. idē. §. fi.
m Par eni. ergo idē est ius. vt et. §. ad. l. aquil. l. illud.

la autem sine vlla dubitatione
pars fundi^o habetur.

Ville instrumēto nō cōtine-
tur supplex. Bar. A lphē.

Ville instrō legato^o sup-
pellectilem non cōtine-
ri^o verius est. **V**inea r instru-
mēto eius legato instrumēto
nichil esse seruius rñdit. sed q̄
cum^o cōsulebat corneliū rñdit
se aiebat palos^o / peticas / ra-
stros / ligones instrumēto vince
se: qd veri^o est. **Q**uidā vro-
ri sue fundū vt instruct^o esset
in quo ipse habitabat legauit:
cōsultus de mulieribus lani-
ficis an instrumēto cōtineren-
tur: rñdi nō qdē esse instrumē-
ti fundi: sed qm ipse paterfa-
miliās q̄ legasset in eodē fundo
habitass^o: dubitari nō oportere
qn etiā ancille et ceterē res
qb⁹ paterfamilias i eo fundo
esset instruct^o: omnes legate
viderentur.

Pictoris vel balneatoris vt
lanicōis instrumēto legato oīa
necessaria ad suū ministerium
continentur. Bar. Marcian^o

Pictoris instrumēto le-
gato: cere colores: simi-
lia q̄ horū legato cedūt: itē pe-
niculi et cauteria^o et conche^o.

Instrumēto piscatorio le-
gato tineri aristo ait nauicel-
las que pisciū capiendozū cā-
parate sunt: sed r piscatores^o
tineri veri^o ē.

Instrumēto
balneatorio legato: dictum est
balneatorē^o sic instrumēto con-
tineri balneatorio: quō instru-

unt designationes anteq̄ fiat pictura.
1 Et conche. vascula in quibus stant colores que di-
cuntur esse de auriculis piscium. Accurcius.

3 Piscatores. seruos. et hoc cū ipse restator piscator
erat et seruos piscatores habebat in eo ministerio. vt r. j.
l. proxi. §. i. et dixi. §. eo. l. ita. in prin.

a Balneatorē. f. seruum. vt. §. eo. taberne. in fi. cū ipse

Accurcius.
n Pars fundi.
facit. j. de verb. sig.
fundi. r. §. l. quibus
modis vsufruct^o
amitt. l. fundi.

Ville id ē ru-
stica edificij
vt. j. de f. bo. signi.
fundi appellatiōe
et. §. l. pri. §. fi.

P legato. sec^o
si villa instructa le-
get. vbi distinguit
legat fundus instru-
ctus: vel cū instru-
mēto. vt. §. l. q̄sitū.
§. supplex. et. §.
§. si fund^o. ibi. prin.
de r. c. Accur.

q Nō cōtineri.
cōtra. j. eo. scia. §.
pe. So. ibi.

r Qui eū. fuitū.
f Palos. sic. §.
de vsufruc. item si.
§. fina.

t Instruct^o. no-
ta instruct^o. sec^o si
cū instrumēto. vt. §.
eo. questū. §. sed si
fundus.

v Instrumēti
fūdi. sed patrifam-
li modoyt ibi esset
instructior habe-
bat. als si v extra
fundū locaret. non
cōtinet legato. vt
§. eo. q̄sitū. §. sed si
fundus. et. §. papi-
nianus. et. j. e. l. r si
mācipia. i. pñ. i. ca-
su tñ sūt etiā instru-
menta fundi: vt si
erāt lanific adve-
stiedū familiā ru-
stica. vt. §. e. q̄sitū.
§. saltuariū.

Pictoris. cau-
teria. plume
bea cum quib⁹ fi-

unt designationes anteq̄ fiat pictura.

1 Et conche. vascula in quibus stant colores que di-
cuntur esse de auriculis piscium. Accurcius.

3 Piscatores. seruos. et hoc cū ipse restator piscator
erat et seruos piscatores habebat in eo ministerio. vt r. j.
l. proxi. §. i. et dixi. §. eo. l. ita. in prin.

a Balneatorē. f. seruum. vt. §. eo. taberne. in fi. cū ipse

dominus presit balneo. vt no. s. proxi. m.
a Saluariu. i. saltus custode. sed copiar. ordinato:
falsus. vt. s. de le. iij. cu quereret. s. fi. et facit. s. e. infra. s.
fi. et. l. que sit. s. saluariu. r. l. si ita. s. fi.
b Inlitorum. s. eo. taberne. s. pe.
c Non possint.
facit. s. de iurisd.
om. iudi. l. ij. cu su-
is conco.

Am de lantio
nis. i. macel-
larij siue bocharij
a laniado sic dicti
q: dilaniat. i. p fru-
sta incidit carnes
eryedut. vel. l. q: la-
na separar et diui-
dit a corvis bestia-
rum. et eruut siue
excoiur bestias. r
sic dicit lantio et la-
nicio. vt. arg. s. de
vsu et ha. l. plenu.
s. fi. h.

Semota car-
ne. hoc eni non ce-
dit legato.
f Mesas. super
qbus vendit caro
vel etia lana.
g Pōdera. qb
pōderatur carnes
cuyenduntur.

Lamande. i.
occidēde vel diui-
dēde vel separā-
de a corvis r lana.
i Trutinas. id
ē stateras siue ba-
lacias.
k Dolabrias. id
est bipēnis cum q
dolantur ligna: vt
qb hz duo labra s;
hu. Accur.

Pistores. scz
ferui.
m Exeruerit.
per se.
n Instrumētū.
i. ferui de quibus
queritur.
o Pistorib. i.
dñis per se exercē-
tibus.
p Pistrinū pa-
ratū. i. feruis qua-

si ipsi pceptiāt in pistri-
no. vt pmo casu cedāt legato: scdo
non. et sic instrumēto agri. vt. s. e. qsitum. s.
alphenus. et
dicit hic pistrinū. i. furn. als p molēdino ponit fm hu.
q Alinā. redit ad instrumēta fundi. dic egro alinā que
ducat molam.
r Negar. nisi sit rustico opi deputata. vt. l. e. s. idē q sult.
s Cacabos. id est lebetes. Accursius.

mēto fundi saluariū et copia-
riū: et instrumēto cauponio in-
stitorē: cū balnee sine balnea-
torib. vsu suum prebere nō
possint. Paulus.

Am de lanionis. instru-
mēto qrit: semota car-
ne. mesas. pōdera. ferramēta
z alia quoqz q laniāde. carnis
cā parata sunt. item trutinas.
cultros dolabrias. instrō relin-
quimus. Instrō legato ali-
quādo z psonas legariū neces-
se est ispicere: vt ecce pistoro in-
strumēto legato ita ipsi pisto-
res. inesse videri possunt: si hic
přfamilias pistrinum exercue-
rit. nā plurimū itere est instru-
mētū pistorib. an pistrinum
paratū sit. Alinā. molēdi-
nariā et molā negat. neratius
instrō fundi cōtineri. itē caca-
bos. et patinas. in instrumēto
fūdi eē dicim: q sine his pul-
mētariū coqui nō p̄t. nec mul-
tū refert iter cacabos z eneū.
qđ supra focū pendet: hic. aq
ad potandū calefit: in illis pul-
mētariū coquit. q si eneū in-
strumēto cōtinet: vicei quoqz
qđ aqua in eneū infūdiz idē
gen. redigunt: ac deinceps in-
finitū: quibusqz primis. pri-
ma copulata. pcedūt: optimū
ergo eē pedi. ait nō p̄p̄uā ver-
bonū significationē scrutari: s;
i primis qđ testator. demōstra-
re voluerit: deide in q̄ presum-
ptiōē fiat: in qz regioē cōmo-
rant. Lū de villico. q̄rere:
et an instrō inesset dubitare: f

t Patinas. id est patellas.
v Pulmentarium. suavis cibus fm hu.
r Et eneum. i. caldarium vel patolū a materia sic dictū.
y Hic. id est in eneo.
z Cōtinet. qđ apparet ex pmissis cū nō differat a caca-

bo: et hoc scđario:
directo aut instrō
coquinario p̄tinet.
vt. l. de auro et ar-
le. si n̄ sint. s. si cut.
a Copulata. s.
e. fundi. s. fi. et ad
idē. s. de iurif. om.
u. l. ij. cū conco.
b Presumptio-
ne. i. consuetudine
ex q̄volūtas restas-
tous presumit. sic
s. de edic. edic. scē-
dum. s. illud. r de
le. i. si feruus plu-
riū. s. fi. et de le. ij.
nūmis. et. l. nō ali-
ter. s. i. et d. reg. iij.
l. sp in stipulatio-
nib. et. j. de flu. et
ne qđ in lo. pu. l. qz
s. i. Accur.

Cū devillico.
ad hoc. s. eo. instru-
menta. in prin.
d Quantitate.
vt etneus colon.
e Sed fide dñi
ca. i. dño debita. et
facit. s. eo. q̄sitū. s.
alphen. in fi. et. i.
eo. scē. s. i. h.

Inferior. i. pa-
uimerū molēdini:
vel forte inferior
mola siue machi-
na. s; cathill. supe-
rior: qz paulati de
eo cadit frumentū
in molam.
g Deberi. lega-
tario vt fundi in-
strumentum.
h De putato-
ribus. vitū vel ar-
borū. ad qđ. s. ad
l. aq. l. si putator.
i In esse. instru-
mēto fundi.
l. Pastores. ouīū
vt. s. e. infra. i. fi.

secuola cōsult. r̄ndit. si nō pen-
siois certa q̄titate. s; fide dñi
ca. coleret deberi. Idē con-
sult. de meta molēdinaria r̄n-
dit: si rustic. et fūdi operarijs
molere. eā quoqz deberi. E au-
tem meta inferior. pars mole:
cathillus superior. De bu-
bulco quoqz ita r̄ndit siue de
eo q̄ bob. ibi araret: siue de eo
q̄ boues ei. fundi aratoris pa-
sceret q̄rere. dberi. De pu-
tatoribus. qz ita r̄ndit: si eius-
dem fundi cā habeant inesse.
Pastores. quoqz et fosso. es.
ad legatariū p̄tinere. Item
cū fundus ita legat. esse: me-
uio fundū scianū ita vt optimū
max. musqz est cū oī instrumē-
to rustico et vrbano et manci-
pijs q̄ ibi sūt: et quereret an se-
mina. dberent. r̄ndi. veri. esse
deberi nisi aliud testatorē sen-
sisse heres p̄baret. Idē r̄ndit
de frumento reposito ad man-
cipiorū exhibitionē. In in-
strumēto medici esse colliria.
et emplastra z cetera eius ge-
neris cassius scribit.

Enumeratio quorūsdā indi-
uiduorū a legato generis exi-
mit spēm sub qua indiuidua
enumerata p̄prehendunt. hoc
dicit Bar.

Cui fundū instructū legauit
rat noiā etiam legauit māci-
pia: q̄sitū est an reliq̄ mācipia
q nō noiāset instrumēto cede-
rent: cassius ait n̄ sum esse: tā-
etli mācipia instructi fūdi sint
tū videri eos solos. legatos ef

l Et fossores. q̄ faciūt fossatayt aq nō stet i fūdo. z not.
q ab illo. s. bubulco. vsqz huc dicit de instrumētis cā que
redorū fructū. vt. s. eo. l. instrumēta. in prin. Accur.
m Semina. facit. s. de vsu. r. item si. s. seminarios.
n Colliria. expone vt instr. de re. di. s. cū ex aliena. Ac.
o Manapia. i. rustica.
p Eos solos. sic ergo genus p̄cedens restringit p̄ spēs

l Et fossores. q̄ faciūt fossatayt aq nō stet i fūdo. z not.
q ab illo. s. bubulco. vsqz huc dicit de instrumētis cā que
redorū fructū. vt. s. eo. l. instrumēta. in prin. Accur.
m Semina. facit. s. de vsu. r. item si. s. seminarios.
n Colliria. expone vt instr. de re. di. s. cū ex aliena. Ac.
o Manapia. i. rustica.
p Eos solos. sic ergo genus p̄cedens restringit p̄ spēs

ties expressas. s. contra. f. de suppl. le. legata. i. rñ. Sol. hic sciebat defunctus qd continebat appellatione instrumeti ibi no: vt hic ppria nota expressit: vt thestia paphylum et herotem: ibi specie generis: vt mancipia. s. huic solutioni ob. f. de ali. et. c. le. s. bba. vel hic certu numeru expressit vt et ibi in secdo et

ij. rñ. eiusde legis cotra. dicit. vel hic no itellexit seruos cotineri i primis verbis. f. istrumento. ibi sic. vel dic plene vt no. s. eo. qñtu. s. pe. a. fi. et facit. s. de le. ij. qñtu. s. i. et. l. hñs. s. i. et. l. co. qñda. et. f. de an. le. l. hñdy. a. d. i. quia.

b. Intellexisse. cu dixit fundu instrumeti. re. Ac. c. Seruos. s. nominatos vt alios d. Mandati. per pectuo.

e. Cofulto. legatarij dolo et machinatione. vt. s. de leg. ij. cu ita legat.

f. No videns. nisi testator id voluisse euideter appareat. vt. s. d. leg. ij. iulianus. s. fi. et facit. f. de pe. le. nam quod. s. i. a. f. de aur. et argen. le. s. i. rñ. s. i. et. s. de le. ij. si fundus. et l. questum. s. ij. et. f. i. l. pe. i. pn. r. s. i. et. l. si ita. r. l. si chorus. s. i. et. s. de usufruc. le. l. generali. s. i. et. de le. ij. gatus.

g. Villam. id est domum.

h. Suppellectili. hoc est generale nomen: sequentia specialia sunt que restringunt genus. vt. f. subijcit. Accur.

i. Cederent. non autem cetera. vt et. s. e. l. s. cui fundus. et quod not. s. e. questum. s. pe. item ad hoc q species de rogat generi. vt. s. de le. ij. l. vxorem. s. felicissimo. r. l. heres. s. i. et. l. ea tamen. et. f. de sup. le. l. legata. ij. et. ij. rñ. et. f. de ali. le. l. alimenta. s. baslice. et. l. hñchus. in prin.

l. Non posse. sic. s. de le. ij. gatus. in prin. et. s. de le. ij. vxorem. s. legauerat. et. l. si michi. in prin. et. s. i. et. f. co. l. cum fundus. Accur.

m. Mancipia. testator legauit fundum cum instrumeto cum mancipijs que ibi erant: deinde in eodem fundo induxit postea mancipia: vt perpetuo ibi essent: et queritur an cedant legato. et videtur q non. nam evocatio nullo mancipijs non: quia dicit que ibi erant: at hi non erant tunc. Item ex verbo cum instrumeto non: qz eo verbo non continentur serui: cum postea de his dicit.

se q noati esset: qd apparet no intellexisse patrefamilias instrumeto quoqz seruos annumeratos esse.

n. In dubio ea videns ce i fundo q maiori pre ani ibi sit. B.

o. Sabinus ait cui fundus qz ibi sunt legata sunt ei fundus et oia q in eo solita sunt ce q ibi maiore pre anni moarent: et hi qui in eu mandati ca recipere se pseruerit legati vident. at si qua cofulto in fundo coge sta ptractauerit q legatu cum laret: ea no vident legata esse.

p. Si enumeratio specierum ve nit ad determinatione verbi p qd gen? significat: videt facta ca determinationis. h. d. B.

q. Quidam cu ita legasset: vllam mea ita vt ego: p se possede cu suppellectili mens mancipijs q ibi deputabant vrbanis et rusticis vniqs q in die mortis mee ibi erunt et decem aureis. et quereret cum in die mortis ibi libros vitreamita et vesticla habuerat an ea omnia legato cederet: et qñ qda numerasset sciuola rñdit speciea liter expressa legato cedere.

r. Quidam cu ita legasset: vllam mea ita vt ego: p se possede cu suppellectili mens mancipijs q ibi deputabant vrbanis et rusticis vniqs q in die mortis mee ibi erunt et decem aureis. et quereret cum in die mortis ibi libros vitreamita et vesticla habuerat an ea omnia legato cederet: et qñ qda numerasset sciuola rñdit speciea liter expressa legato cedere.

s. Quidam cu ita legasset: vllam mea ita vt ego: p se possede cu suppellectili mens mancipijs q ibi deputabant vrbanis et rusticis vniqs q in die mortis mee ibi erunt et decem aureis. et quereret cum in die mortis ibi libros vitreamita et vesticla habuerat an ea omnia legato cederet: et qñ qda numerasset sciuola rñdit speciea liter expressa legato cedere.

t. Quidam cu ita legasset: vllam mea ita vt ego: p se possede cu suppellectili mens mancipijs q ibi deputabant vrbanis et rusticis vniqs q in die mortis mee ibi erunt et decem aureis. et quereret cum in die mortis ibi libros vitreamita et vesticla habuerat an ea omnia legato cederet: et qñ qda numerasset sciuola rñdit speciea liter expressa legato cedere.

u. Quidam cu ita legasset: vllam mea ita vt ego: p se possede cu suppellectili mens mancipijs q ibi deputabant vrbanis et rusticis vniqs q in die mortis mee ibi erunt et decem aureis. et quereret cum in die mortis ibi libros vitreamita et vesticla habuerat an ea omnia legato cederet: et qñ qda numerasset sciuola rñdit speciea liter expressa legato cedere.

v. Quidam cu ita legasset: vllam mea ita vt ego: p se possede cu suppellectili mens mancipijs q ibi deputabant vrbanis et rusticis vniqs q in die mortis mee ibi erunt et decem aureis. et quereret cum in die mortis ibi libros vitreamita et vesticla habuerat an ea omnia legato cederet: et qñ qda numerasset sciuola rñdit speciea liter expressa legato cedere.

w. Quidam cu ita legasset: vllam mea ita vt ego: p se possede cu suppellectili mens mancipijs q ibi deputabant vrbanis et rusticis vniqs q in die mortis mee ibi erunt et decem aureis. et quereret cum in die mortis ibi libros vitreamita et vesticla habuerat an ea omnia legato cederet: et qñ qda numerasset sciuola rñdit speciea liter expressa legato cedere.

x. Quidam cu ita legasset: vllam mea ita vt ego: p se possede cu suppellectili mens mancipijs q ibi deputabant vrbanis et rusticis vniqs q in die mortis mee ibi erunt et decem aureis. et quereret cum in die mortis ibi libros vitreamita et vesticla habuerat an ea omnia legato cederet: et qñ qda numerasset sciuola rñdit speciea liter expressa legato cedere.

y. Quidam cu ita legasset: vllam mea ita vt ego: p se possede cu suppellectili mens mancipijs q ibi deputabant vrbanis et rusticis vniqs q in die mortis mee ibi erunt et decem aureis. et quereret cum in die mortis ibi libros vitreamita et vesticla habuerat an ea omnia legato cederet: et qñ qda numerasset sciuola rñdit speciea liter expressa legato cedere.

vt. s. l. proxi. s. cui fundum. sed tamen dicit ea contineri ex primo verbo. s. cum instrumeto. nam adiectio cu mancipijs causa ampliandi no minuendi legatu fuit facta vnde non debet retorqueri in lesionem legatarie: sicuter go ex primis verbis. f. cum instrumeto continentur

Domu instructa legauit cu oibus affixis: qritur de instrumetis debitoru an ea legata rñ habere pot: rñdi fm ea que pponerentur non posse.

Legatu instrumeti est vnuerfale ideo recipit augmentu vsq ad morte testatoris. item enumeratio specieru in dubio fit ca augedi legatu. B. Idē

Mancipia que post testametu factu in fundu seie relictu a testatore inducta fundi colendi gra in eodem fundo fuerint: ea quoqz instru fu di cotineri rñdi. Quis enim ea mancipia testator demonstrasset q tunc ibi essent cu is legaret: rñ no minuendi legati s. augedi ca mancipior quoqz fecit mentione. ceteru instru fundi mancipia quoqz colendi agri ca inducta cotineri no ambigit.

Paulus rñdit vllam instrumeto neqz fructus repositos neqz equitum contineri: suppellectilem autē legato cedere. Seruu no arte fabrica peritum qui annuam mercedem prestabat: instrumeto vllam no contineri.

de ali. le. filio. s. fina.

p. Cedere. contra. s. e. l. vllam in prin. So. hic quida habent litteram suppellectili. s. legata. et dicunt cedere. s. pre Alalia dicta omnia: sed seruos no vt subijcit: quia animalia in in suppellectili no sunt. vt. f. de suppl. l. ij. et sic non habent suppellectili no sunt. vt. f. de suppl. l. ij. et sic non habent suppellectili no sunt. vt. f. de suppl. l. ij. et sic non habent suppellectili no sunt.

q. Cedere. contra. s. e. l. vllam in prin. So. hic quida habent litteram suppellectili. s. legata. et dicunt cedere. s. pre Alalia dicta omnia: sed seruos no vt subijcit: quia animalia in in suppellectili no sunt. vt. f. de suppl. l. ij. et sic non habent suppellectili no sunt. vt. f. de suppl. l. ij. et sic non habent suppellectili no sunt.

r. Cedere. contra. s. e. l. vllam in prin. So. hic quida habent litteram suppellectili. s. legata. et dicunt cedere. s. pre Alalia dicta omnia: sed seruos no vt subijcit: quia animalia in in suppellectili no sunt. vt. f. de suppl. l. ij. et sic non habent suppellectili no sunt. vt. f. de suppl. l. ij. et sic non habent suppellectili no sunt.

Sic instructos p hoc pba instructos continebuntur instra p rufamilias. vt. s. eo. l. q. fitu. s. sed si fundus.

nisi est restrictu p sequentes codicu los. b. **P**ostea. determinat pba pcedes scripsit. vt. ver bu sequens venit. Accur.

c. **S**ic. costru. fundos quos reli: qui scie volo habe re. scia ita vt sunt. zc. et sic restringit: tur pba testameti. d. **Q**uotidiani. vt frumentu vini et alia instrumeta patrifamilias. et hoc videbatur ex pbris testameti.

e. **I**n super. i. vt tra in lutionem. Accur.

f. **M**anifeste. sic ergo pcedeta p se queta restringun tur. sic. s. eo. cu. z de lanionis. s. cu. funduz. z. i. de suppel. le. l. legata. ij. et. ij. rñ. s. z. in pmo est co tra. i. de ali. lega. l. pba. sed oia dicit not. s. eo. l. q. fitu. s. pe. q. est similis co tra. z. facit. i. de ali. lega. cu. certuz. z. i. de li. le. laurel. g. **I**nstructi sut. ergo cu in lro. z. fa cit. s. eo. l. q. fituz. s. sed si fundus.

h. **F**ide domini ca. hoc ex ore vt s. eo. cum de l. mo nis. s. cum de villico. et facit. s. eo. q. fituz. s. alphen. Accur.

i. **E**t domi. co pula et plenariuz inducit repetio nem. ad quod. i. de condi. z. demõstra. auia. z. i. subijcit.

k. **I**ta videri. i. etiã pnone instrum: qz dixit instructos: alij dixerit de instrumeto fudi tñ vel domus: qd no placet.

Per enumeratione specie rum facta in codicillis testin gitur legatu generis factuz in testameto. h. d. Bar. **S** cenola

Sic ex parte heredi isti tute si heres erit fudos per pceptione dederat instru ctos cu suis villicis et reliqs colonon: z codicillis ita scripsit. **P**ostea michi venit i me te scie fudos quos reliqui ita vt sunt instructi rustico instrõ suppellectili pecore et villicis cu reliqs colonoz z apotheca hre volo: qfitu est an etiam ea q p rufamilias vsus quotidiana mca in fudo fuerut/legato co tinerent: rñdi testõ quidez vt pponeret scie in super fundu legatu: veru no amplius debe ri q i codicillis scripsit. quos sane post obliuione testamen tari scripture fecisset instructi appellatione cotineri se velle manifeste ostendisset.

Regato fundi instructi no cedit seruis q colit data mercede. Bar.

Liberto suo qda p dia lega uit his pbris. scio liberto meo fundos illu z illum do lego vt instructi sunt cu dotibz z reliqs colonoz z saltuariis cum cotubernalibz suis z filijs z filiabz suis: qfituz est an stichus seru q pdi vnu ex his coluit: z reliquat est ampla summa: ex ca fideicomissi scio debea tur: rñdi si non fide dñca sed mercede (vt extranei coloni so let) fundu coluisset: no debent.

Virtus copulatiue qualita tem pcedens legati repetit in sequenti. b. d. Bar.

Vaiõ scio aluno meo fun dos meos illu et illu ita vt in structi sunt: z domum supiore dari volo: qfitu est an etiã do mum instructam dari volue rit: respondi fm ea que ppo nunt ita videri dedisse: nisi it

Instrumetum. id est domum et instrumentum: vel cum instrumeto. z facit. s. eo. l. questum. s. sed si fundus. Accur.

m. **P**aratos. q scz non sunt instrumeta domus: sed vel pnone vel neu trius. z facit. s. eo. de. l. si ita. s. de mo Accur.

n. **C**um dotibz. expone vt. s. eo. l. ij. s. i. et facit. s. de lega. iij. predijs. in prin. z. i. de auro z argē. lega. l. q. vxo: rñ. s. i. p.

o. **C**edant. sed none est contra. s. eo. l. questu. s. sal tuariu. in fi. s. z. s. s. si fund. in fi. s. sed certe ibi actõ in fundo moraba tur: et erat instrumetum fundi. hic non. et facit. f. eo. l. predia. s. l. in fi. Accur.

p. **A**uctoritate. aliud si voluntate testatoris. vt. s. eo. mancipia. et. i. de alimen. lega. filio. et. s. de lega. iij. iu lianus. in fi. q. **R**euert. idē habes. s. de lega. iij. l. questum. in prin. et facit. f. ea. l. in fi. l. si ita. et. s. eo. l. questum. s. idem respõdit pre djs. et. i. eo. l. pre dia. s. i. et. i. de au ro et argē. lega. l. q. vxo: s. i. et. s. de legar. ij. l. gaus. Accur.

r. **Q**ue ad eum. testatorem. et fa: cit. s. de lega. iij. l. predijs. s. iij. z. s. penul. et fina. z. fa cit. f. eo. l. predia. s. i. z. s. de lega. ij. l. gaus. s. fina. et s. si fer. vendi. l. pe nul. s. i. argu. con tra. s. de serui. ru stico. predio. si per te. et. s. eo. l. q. s. fi. et. i. de reb. dub. l. i. Accur.

s. **N**on videt absens a fido q alibi ca discipline ē miss. B. **P**aphile liberte mee dari volo fundu titianu cu instrõ et his q in codē erunt cu moriar: qfitu est si stich seru? ex eodē fudo ate annu testatoris mor tis abducto esset: z in discipli nã tradito? postea in eū funduz no reuertus? sitan debeatur: respõdi si studedi causa misis set: non quo a fundo eum alio sum transferat: deberi.

t. **P**ascua deputata ad vsu m fudi z cu eo vno nole nūcupa ta legato fundi cedunt. Bar.

Priane sorori mee funduz meu grecianu cum stabulo et instrõ rustico oi relinq. qrit an fudi appellatione etiã q ad eū

A grabatus. i. lectus. vnde in euangelio. Tolle grabatum tuum & ambula.

Solent. pro instrumento persone aut rei. R. vt pbat. tur. s. eo. l. quicquid. s. sed si fundus. & ad hoc. l. de auro & arg. lega. l. si yxori. s. i. et. l. de pec. le. l. nā qd. s. de lega. iij. l. quicquid. s. fina.

et. l. eo. l. p. dia. s. i. Accur.

Possedi. vt le go fundus vti ego possedi.

Non de iure. s. de facto. nisi tamē aliud liqueat omne instrumentum debetur illis verbis. Ro. ad qd. s. de lega. iij. l. p. dia. s. i. et. iij. et. l. quicquid. s. p. to. l. lucius tici. et. l. eo. l. p. dia. s. penul. et. l. penul. Accur.

Um fūdus sine instru- mēto. id est nichil dictum est de instru- mento.

Cliuarie. qui bus p. m. i. s. & machinatur olea. at p. i. u. quādo postea p. m. i. t. u. r. in torcu lari. Accur.

Infixa. s. s. sic vt fūdi pars sunt. Accur.

Continētur. nō enim sunt fun- di instrumentum. vt. s. eo. l. q. s. i. t. u. s. s. ea. & s. pater q. s. & ideo cedit legato vt pars rei: non vt instrumentū per- sone vel rei. et sic nō ob. i. de suppl. lega. l. h. Accur.

Ex his reb. ergo nec dolia et mole: si tamen nō possunt moueri. et facit. s. de ac. emp. l. fundi.

Queri solet. an continētur ap- pellatōe fundi et rī. sic cū rē. vel in s. lege interrogati ue. et rī. sic tūc de- m. et facit. l. eo. l. dolia. in pun. et. s. eo. l. iij. s. i. Accursius.

Undo instrumenta. que sunt ita habes. s. eo. l. que- situm. s. si in agro. & s. seq. Accursius.

Undo instrumenta. que sunt ita habes. s. eo. l. que- situm. s. si in agro. & s. seq. Accursius.

Undo instrumenta. que sunt ita habes. s. eo. l. que- situm. s. si in agro. & s. seq. Accursius.

Instrumēta. q. d. nō solum si dicit vti optimus. sed etiam si dicit cum instrumēto. nā sunt fundi instrumēta hoc casu. & facit. s. eo. l. si redditis.

Pertinere. l. s. etiā aliud est si p. i. c. i. p. a. l. i. t. e. r. u. cū pe- cullo legatus esset. R. vt. i. t. i. u. l. i. l. i. & iij.

Bano peculū actoris ante te- stamētum defuncti (si ex eodē fundo fuerit) magis placet ad legatariū p. t. i. n. e. r. e. **P**erati.

Um q. r. i. q. d. sit taberne instrumētū: interest qd gen. negociatōis in ea exer- c. e. r. i. s. o. l. u. t. u. m. **P**aulus.

Eand. q. locat. erat le- gatus est cū instrumē- to. etiam instrumētū qd colo- nus in eo habuit legato cedit.

Paul. an qd coloni fuit: an- tātum id qd testatoris fuit: et hoc magis dicendum est: nisi nullū domini fuerit.

Illud instrū qd est in fun- do inspicit nō qd fund. susti- nere pōt. **B**ar. **I**abolenus.

Undi instrū legato id pecus cedere putabat tubero: qd is fūd. sustinere po- tuisset. labeo p. r. a. qd em fiet inq. r. i. cū mille oues fūd. susti- nere potuisset: duo milia ouū in eo fūdo fuerit: q. s. potissimū legato cessuras existimauim. nec q. r. e. d. u. e. e. q. d. debuisset pa- rari pecoris instrū fūdi cā: s. qd paratū eēt. nō em ex numero aut multitudie legatū estimā- dū esse. **L**abeonus sniaz p. bo.

Qui legat instrumētū fun- di vbi est fornax: non videt le- gare fornacem. **B**ar.

Quidā cū in fundo figuli- nas haberet: figulorū opera maiore parte anni ad op. r. u. s. t. i. cū vtebat: deinde ei. fundi in- strumētum legauerat. labeo & trebat. nō videri figulinas in instrumēto fundi esse aiunt.

A quo remouet principale & eius accessorium. **B**ar.

Quod opera. i. vasa: et dic legatū rī instrumētū fundi. vnde nec fundus nec etiam fornax est legata. nam l. s. instrumētum fabrice legatur: non ideo domus vbi sit fabrica. et ita

Quod opera. i. vasa: et dic legatū rī instrumētū fundi. vnde nec fundus nec etiam fornax est legata. nam l. s. instrumētum fabrice legatur: non ideo domus vbi sit fabrica. et ita

Quod opera. i. vasa: et dic legatū rī instrumētū fundi. vnde nec fundus nec etiam fornax est legata. nam l. s. instrumētum fabrice legatur: non ideo domus vbi sit fabrica. et ita

Um queri- tur. negocia- tiōis: l. s. magis lo- ci q. negociatōis sit nomē taberna. vt. s. eo. l. taberne. et facit. l. de p. sig. l. instrumētū autē ta- bernā. Accur.

Undus. dice- dum est. l. ad qd testatoris fuit. tū debet. sic. s. de lega. l. i. v. s. fi.

Domini fue- rit. tūc enim aliud nō possit videri ee- dere legato: nisi et qd colon. habue- rat. ad quod. s. de lega. l. l. et si quan- do. in prin.

Undi. potuit- set. l. sic fun- dus. Accur.

Paratū es- set. nō. nō qd fie- ri debuit: s. qd fa- ctum fuit. sic. s. de lega. iij. l. cum que- reretur. s. lana. se d argu. contra. s. de offi. p. r. e. s. i. l. s. licet. Accur.

Figulinas. i. fornaces. vt. s. de serui. r. u. s. t. i. p. r. e. d. i. o. l. veluti.

Figulorum. id est fuor. q. exer- cebāt fornacem. et dic rusticum. s. al- teri. fundi. et ideo nō videntur lega- ti: l. s. fund. in quo sunt figuline sit cū instrumento lega- tus. et sic tam figu- le vt pars s. vasa ad rusticū opus parata cedunt. ad qd. s. eo. l. que sitū. s. alphen. et s. m. hoc habeas infra figulas instrumē- to r. c. s. m. l. v. l. dic

Figulorum. id est fuor. q. exer- cebāt fornacem. et dic rusticum. s. al- teri. fundi. et ideo nō videntur lega- ti: l. s. fund. in quo sunt figuline sit cū instrumento lega- tus. et sic tam figu- le vt pars s. vasa ad rusticū opus parata cedunt. ad qd. s. eo. l. que sitū. s. alphen. et s. m. hoc habeas infra figulas instrumē- to r. c. s. m. l. v. l. dic

Figulorum. id est fuor. q. exer- cebāt fornacem. et dic rusticum. s. al- teri. fundi. et ideo nō videntur lega- ti: l. s. fund. in quo sunt figuline sit cū instrumento lega- tus. et sic tam figu- le vt pars s. vasa ad rusticū opus parata cedunt. ad qd. s. eo. l. que sitū. s. alphen. et s. m. hoc habeas infra figulas instrumē- to r. c. s. m. l. v. l. dic

Figulorum. id est fuor. q. exer- cebāt fornacem. et dic rusticum. s. al- teri. fundi. et ideo nō videntur lega- ti: l. s. fund. in quo sunt figuline sit cū instrumento lega- tus. et sic tam figu- le vt pars s. vasa ad rusticū opus parata cedunt. ad qd. s. eo. l. que sitū. s. alphen. et s. m. hoc habeas infra figulas instrumē- to r. c. s. m. l. v. l. dic

Figulorum. id est fuor. q. exer- cebāt fornacem. et dic rusticum. s. al- teri. fundi. et ideo nō videntur lega- ti: l. s. fund. in quo sunt figuline sit cū instrumento lega- tus. et sic tam figu- le vt pars s. vasa ad rusticū opus parata cedunt. ad qd. s. eo. l. que sitū. s. alphen. et s. m. hoc habeas infra figulas instrumē- to r. c. s. m. l. v. l. dic

Figulorum. id est fuor. q. exer- cebāt fornacem. et dic rusticum. s. al- teri. fundi. et ideo nō videntur lega- ti: l. s. fund. in quo sunt figuline sit cū instrumento lega- tus. et sic tam figu- le vt pars s. vasa ad rusticū opus parata cedunt. ad qd. s. eo. l. que sitū. s. alphen. et s. m. hoc habeas infra figulas instrumē- to r. c. s. m. l. v. l. dic

Figulorum. id est fuor. q. exer- cebāt fornacem. et dic rusticum. s. al- teri. fundi. et ideo nō videntur lega- ti: l. s. fund. in quo sunt figuline sit cū instrumento lega- tus. et sic tam figu- le vt pars s. vasa ad rusticū opus parata cedunt. ad qd. s. eo. l. que sitū. s. alphen. et s. m. hoc habeas infra figulas instrumē- to r. c. s. m. l. v. l. dic

Figulorum. id est fuor. q. exer- cebāt fornacem. et dic rusticum. s. al- teri. fundi. et ideo nō videntur lega- ti: l. s. fund. in quo sunt figuline sit cū instrumento lega- tus. et sic tam figu- le vt pars s. vasa ad rusticū opus parata cedunt. ad qd. s. eo. l. que sitū. s. alphen. et s. m. hoc habeas infra figulas instrumē- to r. c. s. m. l. v. l. dic

Figulorum. id est fuor. q. exer- cebāt fornacem. et dic rusticum. s. al- teri. fundi. et ideo nō videntur lega- ti: l. s. fund. in quo sunt figuline sit cū instrumento lega- tus. et sic tam figu- le vt pars s. vasa ad rusticū opus parata cedunt. ad qd. s. eo. l. que sitū. s. alphen. et s. m. hoc habeas infra figulas instrumē- to r. c. s. m. l. v. l. dic

Figulorum. id est fuor. q. exer- cebāt fornacem. et dic rusticum. s. al- teri. fundi. et ideo nō videntur lega- ti: l. s. fund. in quo sunt figuline sit cū instrumento lega- tus. et sic tam figu- le vt pars s. vasa ad rusticū opus parata cedunt. ad qd. s. eo. l. que sitū. s. alphen. et s. m. hoc habeas infra figulas instrumē- to r. c. s. m. l. v. l. dic

habeas figulinas instrumento. Accursius.

a Pecore. qd et ipsum est instrumentum fundi si usufructus de fundo percipitur sit comparatum. vt. s. eo. l. de grege. Accursius.

b Pastores. ouium. vnde illud. angelus ad pastores ait. et. nam verbum pecus comprehendit etiam magnas bestias. vt. s. de edit. edic. Lediles. s. iur. mentorum.

c Ouiliones. qd custodiunt oues. Accur.

d Ouilia. qd. vbi oues clauduntur. et sic no. remoto principali et accessorio. vt. i. i. i. accessio. r. ij. Accur.

Principali remoto et accessorio. vt. i. i. i. accessio. r. ij. Accur.

Olia. perpetuo. sic. s. eo. l. cum fundus. et de acf. emp. l. fundi. s. labeo.

Uolae manuaras. i. que manu ducunt vt molant. Accur.

Uumetarias. que a iumento ducunt. vt. s. eo. l. cu de lanionis. s. asinam. Accur.

Redia maritima. prope mare posita.

Uungebant. qd maxime ex libellis familie. itez cibarijs potest deprehendi. vt. s. de lega. iij. l. seruis. v. bantis.

Non esse legatos. contra videbatur propter eorum arte et predictum situm comprehendit vbi comodi possunt ea exercere. et facit. s. de auro et argen. lega. l. v. r. i. s. i. et. s. de here. l. h. ex facto. s. fi. et s. de leg. iij. l. si ita. r. l. qd sit. s. fi. r. j. s. de pe. lega. l. nam quod. s. i. et. s. de usufruc. lega. l. generalis. s. i. Accursius.

Legauit. mulier quedam.

Operam legaret. id est mitteret operam scilicet effectum. Operam dico euidi. na lego te in tuca. id est mitto. fm hugo. Tre per hoc patet qd non perpetuo a fundo voluit remouere. Accursius.

Itē cū istm oē legatū eēt excepto pecore^o pastores^o ouiliones^o ouilia^o qz^o legato ptine ri: offit^o nō recte putat. **I** de.

Olia fictilia item plūbea qd^o tra adiecta eēt i his viridaria posita/ediū eē labeo r trebat^o putāt. ita idve rū puto si ita illigata sint edibus: vt ibi ppetuo^o posita sint.

Molae māuaras^o qdē sup pellectil: umētarias^o aut istri esse offit^o ait. casselli^o aut r trebat^o neutras suppellectilis: s; potius instrumētū putāt esse: qd verum puto.

Instrumētū fūdi maritimi nō cedūt serui piscatores dñz sequentes. **Bar.** **S**euola.

Redia maritima^o cum seruis qd ibi erāt: et reliquis colonoz nutritori suo legauit. qsitū est an sui piscatores qd solebāt in ministerio testatoris eēt: r vbi cūqz eū seq: et vrbicis rōnib^o fūgebātur: nec mort^o testatoris tpe i pdijs legatis dephēli fuerit: legatū eē videant. rñdi fm ea qd pponentur nō esse legatos.

Qui pegrinatur ad tps cedūt instrō fundi. **Itē fruct^o nō expressi non cedunt. Bar.**

Affini suo iter cetera ita legauit: fundū cornelianū ticio ita vt est instrū^o cū oib^o reb^o r mācipijs r reliqz colonoz dari volo: hec testatrix rome lit^o cā ex africa veniens mācipia qdā ex fūdo supascripto qd cti^o p hīemē operā legaret^o se-

n Ex his. que in fundo erant.

o Rusticis. sub. id est.

p Ad tempus. ergo nō perpetuo. als est in littera ebergerant. Accursius.

q Et filijs. r. relictis. per quos etiam ipsi videtur esse

cū adduxit. qsitū est an ea mācipia fideicomisso cedāt: cum quedā ex his^o rusticis^o officijs ad tps^o pegrinatiois abducta sunt relictis cōseruab^o r filijs suis r qdā mrib^o r pribus^o relicti. rñdi mācipia de qb^o qre ref fm ea qd pponent^o ex causis fideicomissi debent. **I**dez qsitū an fruct^o eiusdē fūdi qd ibi in die mort^o coacti māserint fideicomisso cedant: cū plenissima testatoris erga affīnē voluntas ab eo qd manifeste qd reliqz colonoz eiusdē possessōis ad eū ptinere voluerit. rñdi in hmo^o scriptura posse respōdere hoc solum qd redū an manifeste appareat defunctā id de qd quereretur dari voluisse.

Siali legato eoz qd in fundo erāt cedūt oia nisi aliud de mēte testatoris appeat. **Bar.**

Liberto^o que hīdē ex parte scriptū fūdu p pceptōez dedit in hec vba. paphyle liberte mee pcpito tibi qz habeto fūdu meū ticianū r agellū^o sempromianū cū instrō: et his qd in eodē fundo erūt cū mort: familiā qz qd in eo fundo mort except^o qz manumifero. qsitū est cū testato: i eo fūdo aliquā tulū vini habuerit i dolijs qd viu^o testato: totū vēdiderit: r partē tertiā p cū p eo accepit: an vinū i dolijs remanēs ad libertū ex cā pceptōis ptineat. rñdi vbi qd pponent^o ptinere: nisi manifeste cōtrariā voluntatē coheredes approbent.

Liberto^o que hīdē ex parte scriptū fūdu p pceptōez dedit in hec vba. paphyle liberte mee pcpito tibi qz habeto fūdu meū ticianū r agellū^o sempromianū cū instrō: et his qd in eodē fundo erūt cū mort: familiā qz qd in eo fundo mort except^o qz manumifero. qsitū est cū testato: i eo fūdo aliquā tulū vini habuerit i dolijs qd viu^o testato: totū vēdiderit: r partē tertiā p cū p eo accepit: an vinū i dolijs remanēs ad libertū ex cā pceptōis ptineat. rñdi vbi qd pponent^o ptinere: nisi manifeste cōtrariā voluntatē coheredes approbent.

Liberto^o que hīdē ex parte scriptū fūdu p pceptōez dedit in hec vba. paphyle liberte mee pcpito tibi qz habeto fūdu meū ticianū r agellū^o sempromianū cū instrō: et his qd in eodē fundo erūt cū mort: familiā qz qd in eo fundo mort except^o qz manumifero. qsitū est cū testato: i eo fūdo aliquā tulū vini habuerit i dolijs qd viu^o testato: totū vēdiderit: r partē tertiā p cū p eo accepit: an vinū i dolijs remanēs ad libertū ex cā pceptōis ptineat. rñdi vbi qd pponent^o ptinere: nisi manifeste cōtrariā voluntatē coheredes approbent.

Uendiderit. vel ante testamen tum vel post.

a Precij. i. precij tertie partis: per qd saltem due vini partes videntur remanere in legato. Accur.

b Uerbis. scz qd in eodem erunt cū mort.

c Contineri. f. legato fm rigorez verborum.

d Contrariā. qd sane liquet maxime si post testamētum nulla vgenete necessitate vinū

sit venditum. vt. s. de lega. i. l. si ex toto. r. s. de lega. iij. l. fideicomissa. s. si rem suam. R. et no. fm eūdez. R. qd si quis leget que in fundo sunt aut mortis tēpore erunt legatis: quecūqz tunc ibi reperiantur legato cedere verborum tenor an gustiaqz facti: sed liquido contrariā voluntatem sepe demonstrant: aut rei posite in instrumento: quoniam legatario nil profit eius qualitas. aut patrifamilias cons-

ibi. vt. r. C. de agri
co. r. cen. l. cum sci
mus. s. h. lib. xi.
r Et quedaz. f.
adducta sunt.
f Patribus. scz
relictis.
t Deberi. pro
pter predictam se
parationem. vt. s.
eo. l. quefiti. s. sal
tuarum. in fi. r fa
cir. s. de lega. iij. l.
si ita.
y Dari voluit
se. hanc questioem
inducit mēto mā
cipioz r reliquos
rū colonoz specia
liter facta: non er
go debetur nisi cō
tra pberur. sic. et. j.
de alimen. lega. l.
alimēta. s. penul.
et. l. stichus. in pñ.
r. s. de usufru. leg.
l. generali. s. ij. r. j.
proxi. s.
r Liberto. i. li
berte: vt subijcit.
y Et agelluz. i.
paruum agrum.
z Vendiderit.
vel ante testamen
tum vel post.
a Precij. i. prec
ij tertie partis:
per qd saltem due
vini partes viden
tur remanere in le
gato. Accur.
b Uerbis. scz qd
in eodem erunt cū
mort.
c Contineri. f.
legato fm rigorez
verborum.
d Contrariā. qd
sane liquet maxi
me si post testamē
tum nulla vgenete
necessitate vinū
sit venditum. vt. s. de lega. i. l. si ex toto. r. s. de lega. iij. l. fideicomissa. s. si rem suam. R. et no. fm eūdez. R. qd si quis leget que in fundo sunt aut mortis tēpore erunt legatis: quecūqz tunc ibi reperiantur legato cedere verborum tenor an gustiaqz facti: sed liquido contrariā voluntatem sepe demonstrant: aut rei posite in instrumento: quoniam legatario nil profit eius qualitas. aut patrifamilias cons-

Suetudo: destinatio sciētiave. si quo ergo casu vel ex im-
prouis inconsulto ve vel vendēti mercisq; causa seu ad
tempus sit ibi delatum z nō longe post inde alio portan-
dum: aut nūmū fenerādi aliove cito erogādi inde ve mu-
tandi co reperitur: tali legato cedere volūtatis intuitu

tuile puto deroga-
tum: qđ etiam eo
magis in re p̄senti
ne dum fregisse
dupliq; i. a. legati
ti qđ venditi p̄senti-
tione grauaſſe co-
heredes credide-
runt ex eo ipso qđ
num̄ vendidit testa-
toris facto facti; cui
dēter p̄bat. cetera
vero ibi inuēta. i.
in penū cōseruans
da: vel ad rei per-
sonēve instrumen-
ta p̄nētia vel cus-
toditē p̄nēsi; nō
mine p̄senti de-
posita seu aliter p̄-
pēnuit; actio de-
ſtinata: h̄ abſit ca-
ſu forſan: hūic ce-
dunt legato. vt. s.
eo. l. cum de lamoni-
s. cui fundū. z
l. ſeie. s. p̄ p̄hile. z
s. de here. inſti. ex
facto. s. ſi. z. s. de le-
ga. iij. l. qui concu-
binā. s. qđ fundū. et
l. v̄ro. z. s. legauit.
r̄. z. l. q̄ritā. et. l. ſi
fundus. et. l. qui ſi-
liam. z. l. ſi chorus.
s. i. z. l. ſi ita. et. l. ſi
michi. i. p̄n. et. s.
ſi. z. j. de auro. z. ar-
gen. lega. l. ſi v̄ro.
ri. s. i. et. s. de dote.
p̄te. l. qui dote. et
s. de v̄ſu. lega. l.
generalī. s. v̄ro.

R. et de lega. iij. l. gāius. z de lega. iij. l. p̄dij. s. ſi. Accur.
a Ut supra. l. vt fm verbo; rigore cedat legato nisi cō-
traria sit voluntas: qđ ex multis p̄ſumitur vt dictū est.
b Partem ergo diuidiam. vt. j. de verbo. ſig. l. nomen
ſi. s. portionis. Accursius.
c Aggeres. i. de instrumento ad aggeres vt ligones z
ſcandiles. z sic sunt instrumenta fundi. vel die proprie vt
a zeres et fossata sint pars fundi. z sic cedūt in modum.
cum fundus venditur. via autē et similia non nisi vt di-
ctum est. vt. s. de contrahen. emp. l. littora.
d Et p̄ta. instrumenta quibus p̄mūtur olea. et sic
fundi. vt. s. loca. l. sed ad des. s. illud.
e Rusticum. s. quodlibet aliud.
f Ad instructū. vt si erāt tēpore testamēti debeatur ex
verbis sicut est. z facit. s. eo. l. ſeie. s. ſina. z de lega. iij. l. qđ
nū. s. ij. z. l. p̄dij. s. i. z. ij. z. l. qui habebat. in p̄n. z. s. i.

g Fundum legauit. alio legauit. z alio legauit.
h Cassianum. nomina sunt fundorum legatorum.
i Cum suis. hic oritur dubitatio. Accursius.
l Agellis. id est paruis agris. Accursius.
k Comprehendisset. nō ergo agelli legato cedunt nisi

rat: qđ sitū est fundus instructus
quē dmodū dari debeat: vtrū
sicut fundus instructus fuerit
mortis patriſfamilias tēpore.
vt que in medio tēpore agna-
ta aut in fundū illata sunt he-
redis eius sint: an vero instru-
ctus fundus co tēpore inspic-
debeat: quo factū est testamē-
tū: an vero eo tēpore quo fun-
dus peti cepit: vt quicqđ co
tēpore instrumentū deprehēda-
tur: legatario p̄ficiat. respōdi
ea quib; instructus sit fundus
fm verba legati qđ sunt in eadē
causa cum dies legati cedat:
instrumento contineri.

Disponēs z dispositum nō
cōpariuntur se sub eodē gene-
re. Item qđ differūt fm plus z
minus: non differunt genere
sed specie. h. d. Bar. i. abole.

In nauē cum instrumē-
to emisti: p̄stari tibi de-
bebit scapha nauis. Paulus.
immo p̄ta: etenim scapha na-
uis nō est instrumentū nauis:
etenim mediocritate non ge-
nere ab ea differūt. instrumen-
tum autem cuiusq; rei necesse
est alterius generis esse atq;
ea queq; sit. qđ pomponio lib.
vij. epistoliarum placuit.

De peculio legato. l. i. vij

z. s. de v̄ſu. l. eqs. z sic nō est p̄ta. s. de lega. iij. l. v̄ro. z. s. i.
S. nauem nauis. hoc dixi labeo.
q Mediocritate. quod nō mutat. vt. C. de incest. nup.
l. humilem. Accursius.
r Ab ea. scilicet nauē.
s Differt. scilicet scapha.
f Atq; ea. res cui; instrūm dē qđ sit. res illa p̄nci-
pal' cui; dē instrūm siue fundus. siue domus siue tabna vel
aliud. vt. s. in rub. no. sed videtur qđ hō sit instrūm hois. vt
s. eo. l. qđ sitū. s. h̄ si fundus. in ſi. s. i. l. cū de lamoni. s. i. qđ
sunt p̄ta. Sol. spāle ibi in hoie. ar. s. de edil. edic. l. iustis
siue. z eodē mō solue. s. eo. l. qđ sitū. s. saltuarius. in ſi. s. vel
ibi de instrū instrumentū. hic de instrumēto p̄ncipali. Itē
facit. s. de rei. v̄. l. iij. s. armamēta. z. s. de euc. l. scapha.

De peculio legato.

volūtate z destina-
tione dñi fundum
nominātis z legā-
tis ita sint v̄niti vt
vno nomie censēā
tur. eorūq; ratiōes
fructuūyno titulo
accepto ferant. vt
s. de lega. l. i. qđ in
rerū. s. ſi. et de leg.
ij. l. cū fundus. et de
le. iij. l. ſi cui edes.
et. l. p̄dij. s. iij. et
s. penul. z. s. ſina.
et. s. eo. l. ſeie. s. r̄y-
rāne. et. s. de lega.
ij. l. gāius. s. ſina.
et. s. de v̄ſu. l. e.
l. dānas. s. ſina. et
s. de v̄ſu. l. item
ſi. s. ſina. Accur.

Uci. medio
tēpore. scz in
ter testamētum et
mortē. z die illata
nō tamē p̄ſeuerā-
uerūt v̄ſq; in mortē:
vel die medio
post mortē z ante
aditā hereditatē.
n Peti cepit.
qđ erit forte dudū
post aditam heredi-
tatem.
o Cedat. qđ est
tēpore mortis. vt
C. de cadu. tollen.
l. vnica. s. cum igi-
tur. et fm. R. hoc
cōe in oī v̄niuerſa
li legato. vt. s. de
lega. l. l. grege. z de
lega. ij. l. peculius.

91
34
Accur.
Accur.
Accur.
Accur.
Accur.

Seruo manumisso. vno testatore no etia si post. vt. i. eo. l. tunc inutile. Accursius. **E**xtinguitur. etia si in peculio sunt vicarij sui fm. Jo. et facit. i. cu. hac et se. i. i. l. i. et. s. fa. her. ex parte. s. duos. et insti. de

le. s. si qd. et. s. t. i. l. i. et. v. sed. s. in. co. ti. l. fundo. s. fudo. So. ibi. Accur.

Am que accessionu. nec paccessoriu codir. mat. pncipale. vt. s. de vul. sub. l. ex pupillari. R. et fa. i. de reg. iur. l. cuz pncipalis. et. C. de vsur. l. eos. i. p. et. s. derei. vt. si aut. s. si. h. o. et. s. de arbi. no distingue mus. s. ite non est cogendus. et. s. l. p. xi. Itz sic. s. si qd. cau. l. i. in prin.

Extinguitur. idem si pncipale differatur. vt. s. si cer. pe. l. lecta. Azo. Itz hoc nisi acces sioes pnciosiores sint. vt. plus reddi tus h. beat. q. pncipale. tunc enim non extinguit. vt. s. qui. mo. vsufri. am. l. qd. ram. in prin. et. j. de aur. et ar. le. l. et si no sint. s. puentamus.

Et si ancilla. qz duo. r. pncipale e. vtruz. na accipit. cu. p. et. ac si ancilla r. nati sint legati. vt. et. s. de le. i. si qd. inclin. s. ij. et. de vsufri. le. l. illi. R. et fa. s. de le. i. si ancillas et insti. de le. s. si qd. Ed. r. si qd.

Seruo manumisso. et sic cum accessione. g. So. l. ordinario. R. nec eni vt res peculiare ordina riu. ita vicarij prerogatiua huane nature sequitur fm. Jo. vt. s. de edil. edic. l. iustissime. i. ppter hominis digni tatem. et facit insti. de le. s. si quis.

Peculio. posse. r. cedendo actioes legatario liberaf. vt. s. de pecu. qd. debet. r. adde qd. no. l. l. s. i. i. eo. tit.

Item. heres suo nole. r. dic. reddere. i. dare. sic. r. s. de le. ij. cu. qd. hoc tamen fm. determinationem que fit. j. l. p. r. i. s. i. c. u. t.

Seruum. s. i. r. f. peculium. l. In corporibus. s. tantum.

Extinctio pncipali extinguit accessoriu. h. p. vno. r. dicitio cu. coniungit accessorie in his quoru natura e. vt. vna res alteri accedat. in alijs coniungit pncipaliter. h. d. cum tribus ll. seq. Bartolus Paulus.



Seruo legato cu. peculio et alienato vel manumisso. vt. mortuo. legatu etia peculij extinguitur. Gaius.

Am que accessionum locu obtinet extinguitur cu. pncipales res perem pte fuerint. Paulus. **E**t si ancilla cu. suis natu legata sit. etia mortua ea vel alienata vel manumissa. nati ad legatariu pntinebunt. qz duo legata sunt separata. Gaius.

Sed r. si qd. cu. vicarijs suis legat. sit. fu. durat vicarioru legatum etiam mortuo eo. aut alienato aut manumisso. Paulus.

Peculio legato pstat heredem noia peculiatia persequi posse. et insuper ipsum si quid debeat seruo reddere legatario debere.

Si nichil debet seruo cui legata est libertas cu. peculio vendicabit integra corpora peculij. si ho. est debitor diminuetur corpora peculij pro rata. hoc dicit.

Edes. s. sint in peculio. no etia quantitas. ceteru. do. s. exemplum sequeremur. vt. s. de iure do. si. is. q. s. qd. b. n. **L**iberis. vel his quoru negotia gesserit dno. vt. etia heredi. vt. s. de pec. peculij. s. p. i. t. e. r. e. a. et. i. e. l. fi. sec. si de beatur seruo vicario. vt. i. eo. id. quod. in. prin.

Undicabitur. i. legatari. i. legatari. vendicabit r. sic. i. e. r. a. partem. vt. s. co. di. l. i. et. si no. oes. s. i. p. **S**ingula corpora. q. sunt in peculio. masura. als. no. vt. i. e. si. s. i. cho. et. hoc. si. no. solue rit. heredi. qd. dno. debuit. fuus. vt. j. co. l. dno. suo. r. no. q. p. rata. et. sic. non. pot. eligere. heres. si. debitu. i. vna. re. i. dno. fec. q. de. pecu. lio. puenit. vt. s. de. pecul. si. norali. s. id. recte. ait. et. fa. cit. ad. id. qd. not. C. ad. l. fall. ij. ite. facit. s. de. dona. in. ter. vi. et. v. r. o. e. l. si. vir. s. si. duo. man. cipia.

Seruum legato et si i corpore. puta fund. vel edes. si qd. nichil sit qd. fu. dno. vel pseruis liberis. v. dno. debeat. integra corpa vendicabit. Si ho. sit qd. dno. v. l. supra scriptis psonis debeat. dimini singula corpora pro rata debebunt. et ita iulianus et celsus putant.

Peculiu no pot legari non deducto ere alieno. q. si ita legatu fuerit talia verba nichil adiciunt legato. nec vitiant ipsum legatum. hoc dicit.

Et si fuerit legatum peculiu no deducto ere alieno. vt. redit est ne inutile legatu sit. qz qd. adijci. p. tra. natura. legat. sit. sed. putauerit. hac. adiectione. no. vitiare. legatu. s. nichil. ei. adijcere. nec. ei. pot. cre scere. vendicatio. peculij. p. hac. adiectione. plane. si. pponas. legatariu. nactu. possessionem. reru. exceptio. doli. aduersus. heredem. vendicant. v. r. i. pot. h. z. eni. in. solidis. reb. voluntate. eris. alieni. no. deducedi. Sed. et. si. dno. remittere. se. seruo. qd. debet. vel. nichil. sibi. seruu. de bere. significauit. valz. hec. ad. lectio. qz. nuda. voluntate. pot. dno. suo. remittere. qd. et. debz.

Ere alieno. dno. et. sic. sub. im. possibili. q. modo. quod. equi. de. veru. est. quatum. ad. stri. ctam. rone. s. in. spe. cia. peculij. p. p. r. i. e. t. a. t. e.

Legati. f. peculij. est. eni. et. natura. et. diffinitio. vt. intelligat. dedu. cto. ero. alieno. i. do. minico. vt. s. s. de. pecu. l. de. positi. s. fi. f. **S**ed. putauerunt. als. puto. als. putauerit. s. sapie. tes. Accur.

Adijcere. vt. sit plenius. Accursius.

Undicatio. i. petitio. p. ac. ex. test. vel. reru. singulariu. qn. deducat. de. singulis. p. rata. reru. singulariu. vt. s. p. r. m.

Vndicant. corporu. parte. p. debiti. rata. r. sic. not. q. hz. legatari. exceptione. no. ac. vt. hic. et. i. eo. s. sicut. fm. h. sed. R. etia. actione. et. h. de. rigore. dicat. et. p. eo. qd. i. dicit. q. pot. remittere. expse. vt. tacite. ite. arg. j. huic. r. i. q. p. l. l. i.

Voluntatem. f. defuncti. Accursius.

Significauit. i. significare. voluerit. q. peculidubio. il. la. adiectione. facere. voluerit. vt. C. s. fal. ca. adiectione. l. i. r. iij.

Hec. adiectione. q. remittat. vel. que. dicat. eu. no. deberi.

Quod. voluntate. no. expectata. solutio. vt. r. s. s. pecu.

Waste
riū an p
cōuerso
soluere
teneat.

le. l. peculio. in prin. itē r alio mō si legat ei res singulas q̄ sunt in peculio specialiter exprimēdo fm Jo. vt. l. eo. l. si peculū seruo. r fm hoc facit ad q̄stionē monasterij an teneat soluere creditorib⁹ cōuersi. vt si bona oīa contulit sic. als si singulas non teneatur. Accursius.

¶ Vicario. testa tor michi ordinario legauit liberta tē r vicariū meum pāphlū cum suo peculio. q̄reb⁹ an valeret peculij lega tū. r allegabat q̄ nō valeret quasi nō hēat peculū: s̄ magis pars pecu lij ordinarj dici pot est vt ex sequenti bus colligi pōt. s̄ hęc nō est bona al legato: q̄ et vicarij peculū habēt. vt. s̄. de peculio. l. diffinitio. itēz alia rōne q̄ seruo lega to nō videt ei⁹ pec ulij legari. vt. l. eo. l. antepe. s̄ nec hęc bona: quia hęc exp̄sum est cū pec ulio: ibi nō. vt. er go ordinario suū potest adiungi pec ulium: s̄ vicario suū. vel pone scōo casū q̄ michi ordi nario fuit vicari⁹ legat⁹ nec fuit adiectū cum pecu lio. r q̄ subijcit in fi. nisi aduersetur rē. id est nisi desit q̄d semp̄ ē vt desit nisi notatim pecu liū q̄ legatū sit. vt. l. eo. l. i. l. antepe. r fm hoc nō est cō tra. s̄. r. i. l. l. questi tum. s̄. celsus. vel solue vt ibi. r facit s̄. r. i. l. fundo. s̄. i.

¶ Si dñs me⁹ me seruu suuz ordinariū manumisit: r michi legauit seruu vicariū meū: videtur michi etiam peculū vicarij legasse. h. d.

¶ Vicario⁹ aut meo michi lega to: an etiā vicarij mei peculū ad me ptineat q̄rit. r puta mus cōtineri legato ei⁹ vicarij peculū: nisi aduerset volūtas testatoris. **¶** Si fuus⁹ r vica rius⁹ ei⁹ liberi eē iussi sint: eisq̄ peculia sua legata sint: verba scōm volūtatē testatoris exaudiēda sunt: tāq̄ de duob⁹ sepa ratifq̄ peculij testatore locu to: et fm hoc vicarius vicarij nō cōmunicabit⁹ nisi hęc mēs fuerit testantis. Sicut autē es alienū hoc est q̄d debetur dño minuit legatū peculū: ita per ptinētiū id q̄d dñs debet seruo augere debet: s̄ huic sentētie aduersat rescriptū impatoris nri⁹ r pris ei⁹ q̄d ita est. Lū pec ulū seruo legat⁹: nō etiā id cō ceditur⁹ vt petitionē hēat pec unie quā se in rōnes dñi ipen disse dicit. Quid tñ si hęc vol untas⁹ fuit testatoris cur non possit p̄seq̄. certe cōpēsari⁹ de bet hoc q̄d ipēdit cū eo q̄d do mino debetur. An et q̄d do mit⁹ scripsisset se seruo debe re peculio legato cederet: pe gasus negat. Idē nerua: r cuz

¶ Si seruus. l. ordinarius puta stichus. Accursius.

¶ Vicarius. puta paphilus.

¶ Scōm volūtatē. r nō fm verboꝝ rigorem qm̄ forsan vnū tñ r solus ordinarij peculium sit dandū.

¶ Non cōmunicabitur. sed soli pāphilo vicario debe bitur. nā per speciem generi derogatur. vt. r. s̄. de triti. lega. l. ij. r. s̄. de lega. ij. l. seruis vrbanis. s̄. fi. r. s̄. de aur. r ar. le. l. i. r de manum. testa. l. si peculium.

¶ Imperatoris nostri. diui serui r anto. vt in situ. de lega. s̄. peculium. in fi.

¶ Conceditur. eo solo q̄ suum legauit peculium: nisi aliud liquet vt statim dicit.

¶ Voluntas. manifesta vel ex verbis vel ex consuetu

dine. vt. l. eo. l. dominus. s̄. testamento. in fi.

¶ Cōpēsari. q̄ nulla rōne spedit: r certe poterit illō p̄seq̄ lē. **¶** Cōpēsari. cōpēsariō eāde nō nolle: petitiōi rō palā demū velle sufficit. R. vt et. s̄. ea. l. in pn. ij. r. sic et als ad mittit cōpensatio: nec tamē dat petitiō. vt. s̄. de nego. ge. l. ait p̄tor. s̄. pupill⁹. r. s̄. de cōpen. si cū filio. et. l. etiam q̄. Accur.

¶ Debetur. ve luti debitū natura le. vt. r. s̄. de cōpen. l. etiam q̄. r de pecu. l. nec seru⁹. et. l. non solū. s̄. i. r. ij. r facit. s̄. de pecu. l. quā tuberontis. s̄. sed r id. Accur.

¶ Retulisset. etiā nuda ratiōe r voluntate. i. q̄ nec vlla demonstratio nec ei⁹ filie nomie depositio. nec fe nozi. pea datio. vt. l. eo. l. i. r. s̄. de leg. ij. l. q̄ filius. R. nec vlla cā debiti p̄ces sit. vt. s̄. de pecu. l. non solū. s̄. si. sic in liber⁹ nuda rō nō facit aliquēz debi torē. vt. l. de dona. l. nuda.

¶ Rescripto. de quo meminit. s̄. p xi. s̄. Accur.

¶ Deducat. vt in fi. q̄d cū eo. s̄. cū autem.

¶ Heredit⁹. vt q̄ creditor: sui he res extitit dño. vt. s̄. de pecu. l. sed si dñum. s̄. sed et si creditor. vt q̄ he res statulibo mu tuauit cui pecu lium erat legatū. vt. l. eo. l. deniq̄. Accursius.

¶ Si q̄s. de peculio. ex tractibus post arrogationē fa ctis nō ante. vt. s̄. de pecu. l. in arrogatorē. sed nonne per arrogationēz fuit actio extincta: videtur q̄ sic. vt. s̄. de capt. dimi. l. ij. s̄. penul. sed dic q̄ obligatio naturalis nō est extincta. vt. s̄. l. p̄tor. in fi. r. l. p̄tor.

¶ Deniq̄. et corpora singula. statulibero bāda. R. vt. l. eo. l. si sticho. Accursius.

¶ Alienum. si non fuerit persolutum. vt. l. eo. l. dñs. s̄. seruis. r fact. s̄. eo. l. si peculium. ij. r. n.

¶ Nūq̄ fuerit. nā nō est dominus heres nisi adita hē reditate: r ea adita statim est liber. vt. C. de cadu. tollen. l. vnica. s̄. in nouissimo. et sic nullo momento est dominus. vt. s̄. de pecu. l. sed si dñum. s̄. sed si creditor.

a **Accedere.** vt. s. de pecu. l. quib. tuberionis. s. fi. et. l. sed si danum. ij. rñ. r. Teo. l. ad qd. s. i.
 b **Dedisset.** id est dare debuisse.
 c **Hoc minus.** quia de eo primum est statulibero dare causa implēde p. titonis. vt. s. de p. cau. da. l. iij. s. pe.

d **Seruo.** quez in peculio hēbat.
 e **Hic sequen.** ter. quia supra qñ domini facto minuitur peculium. hic quando serui facto minuitur.
 f **Pecunie.** parate pro libertate.
 g **Cum peculio.** et sic libertate gratis danda.
 h **Imputādū.** et sic manumisso dandum.
 i **Decedere.** et sic apud heredem remanere.

k **Esse placuit.** et sic prestandū cū reliquis reb. peculiarib. R. s. nōne hoc dño debet. ergo debet diminuerē peculū legatū. vt. s. co. l. si peculū. ij. rñ. r. s. licet. Rñ. aliud est forte cum debetur ob libertatem. vt. j. de manu. l. vi. q. tunc forte alio mō succuri potest domi no. l. per actioez in factū cōtra liberū factū. vt. C. an seruus ex suo facto. l. promisse. et aliud quādo ex alia causa naturaliter tñ qd non potest peti. et ideo dēducit. ad qd. s. de pecul. l. si norali. s. idem et in filio. vel bene dicit id in peculio esse placuit. qz sola destinatione nō

re ipsa erat detractū: et ideo remanet in peculio adhuc: et dominus vel eius heres potest deducere. ad qd. s. de pecu. l. si norali. s. est autē questio. r. s. seq. vel hic nō presūtit libertatē ex conuentione sed gratis postmodum in testamēto. r. sic iam non est debitū qd debebatur ob libertatē: r. ideo id non detrahitur de peculio. scus in iam detracto vel soluto: qz illud iā desierat esse in peculio. r. ideo non est amplius petendum.

l **Hoc minus esse.** s. debitum remissum.
 m **Debitori.** s. peculiari remittēdo. ad qd. s. co. l. s. licho.

suū legauit: placet qd alter alteri dō de peculio ei. decedere: et alteri. legato accedere.

Itē querit si seruo libertas data est si decē dedisset heredi: peculūqz ei legatum sit: an decē qd dedisset heredi debeāt de peculio decedere. et est verius qd sabino placuit hoc minus esse i peculio legato. Pl. ait sabino si statuliber suū heredi vēdiderit: p. inde desinere eū in peculio esse: atqz si extra neo vēdiderit. **Hic sequēter** qñ si seruus cū dño de libertate pact. fuerit: et pte pecunie dederit: r. atqz residuū dederit domin. decesserit: liberūqz eē testō iusserit cū peculio legato: an qd dño dederit in peculio sit imputādū: r. ait labeo de peculio decedere. **Plane** si nōdū dederat: sed do nec totuz traderet p. deposito apd euz fuerit: id in peculio eē placuit. Itē si seruo peculū sit legatū r. a debitore ei. peculiarī heres vetit. sit petere: verū est hoc min. esse in legato peculij: hoc est detrahendū id qd debitorū legatū est.

Que inducitur ad diminutionē operatur augmentū quādo a s. dispositio nō posset habere effectum. Bar.
Interdū et si nō sit legatū peculū velut legatū sit accipitur: id est in hmoi specie. qdaz

n **Non sit legatum.** s. ex ordine. vt. Teo. l. antepenul.
 o **Interpretamur.** scilicet in hoc casu. r. est arg. ad hoc s. de iudi. l. cum pteoz. in prin. et. s. de fun. in l. ruc. l. que situm. s. idem rñ. domo. item facit. s. co. l. si peculium. s. i. item no. de tacito legato peculij. Accursius.

seruo suo libertatē si rationes reddidisset dederat: r. si heredi. b. cētū itulisset. Imperator igit nosler cū pte rescripsit peculū qdē nō nisi legatū deberi: verū inqt si p. ditiōib. p. scriptis paruerit seruo: testatorem voluisse eū retinere peculium interpretamur: videlicet ex eo qd de peculio eū iusserat cētū inferre. **Atū** aut id demū peculū accipim. qd mortis tpe fuerit: an p. r. qd postea accesserit applicam. vel qd deceserit detrahemus. iulia. als accipiēdū legatū peculij ait si ipi seruo lege: als si alij. nā si ipi id tps i legato spectādū quo dies legati cedit. si vero extra neo/ mortis tps. sic tñ vt incrementa ex reb. peculiaribus ad eū pueniāt: vt puta part. ancillarū: vel fer. pecoz. qd aut ex opis suis: vel ex alia cā accedit: id si alij qz ipi lege peculij non debebit: hoc em. vtrūqz iulia. fm volūtātē testatoris scribit. cū em ipi suū peculū legat. verisile est eū oē augmentū ad ipsum p. tinere voluisse: cui patrimonij manumisso futurum est: cum alij nō sic. tñ r. si in alterius p. s. p. s. hoc eū sensisse appareat: idē dicas.

Non minuitur peculū serui ordinarij cui relicta est libertas propter delictū quo tenetur seruo vicario. Paulus.

geri non vult per eum. et hoc subicit cum alijs r. c. Accur.
 b **Alterius.** s. extranei.
 c **Hoc eum.** scilicet qz omne emolumentum detur legatario. Accursius.
 d **Idem dicas.** quod diceres si seruo legaretur suum peculium. Roge. et facit insitu. de lega. s. si peculium. et s. de pecul. l. penulti. et argu. s. de vsur. l. equis. in fi. et de lega. l. i. peculium. et s. titu. l. i. penul. sed cōtra. Teo. l. cum dominus. s. fina. Sol. ibi. itē ad hoc. s. de statulibe. l. si hereditas. s. i. bug.

p **Utrum.** seruo libertatem r. peculium lego.
 q **Si ipsi.** scilicet quia largius.
 r **Si alij.** quia strictius vt statim patet.
 s **Speciādum.** scilicet iulianus ait.
 t **Legati cedit** infra tēpus adire hereditatē: quo cedit dies legati relicta seruo manumisso. vt. C. de cadu. tollen. l. vnica. s. i. nouissimo. in fi. s. Accur.
 v **Incrementa.** s. naturalia. r. no. qz alij dicit intrinsec. r. extrinsec. qz hic. r. s. de peni. heredi. item venūt. s. sed ea. Accursius.
 x **Ipse.** scilicet seruo.
 y **Ad ipm.** etiā extraneum postqz cessit dies.
 z **Voluisse.** dominum.
 a **Futurū est.** ideoqz apud eum semp mansurū totum testatoris voluntate r. destinatione. Ro. sicut emz dominus perpetuo vult esse peculium apud manumissum: sic et eius augmenta. at extraneo illb legas post mortem suaz destinat a suo peculium separare r. eadem ratione aut

Idem qd seruo. s. vicario. nā si sticho ordinaro reliqui libertatē et suum peculium non deducitur qd debet vicario: qd deducit ad huc i peculio ordinaro remanet. vt et. s. de pecu. l. si seruus. s. illud vero. et insti. qd est eo. s. aliqua do. locus si vtrius libertatē et suum peculium. quia tunc quasi duo peculia

sūt. vt. s. eo. l. si peculium. s. si seruo. et fit decessio. vt. s. eo. l. deniq. s. i. b. i. Minuitur. vt et. s. de pecu. l. iij. s. sed sepe. et. l. sed si damnum. s. sed si ex eodem delicto. et. s. et si ipse. Accur.

S peculium. specialiter. vt nulla ambiguitas nullaq. sub alicuius rigoris velamine sit dubietas. pot. et alio modo fieri. vt. s. eo. l. si peculium. s. i. et facti. s. de usufru. q. titens. s. si. et. s. qu. mo. usufruc. amit. l. qd. tñ. s. quadriga. et. i. i. i. de fideicomis. here. s. si q. vna. Accur.

Et quoq. potest. sic. s. de lega. iij. l. etiam. et de pecu. lega. l. q. s. tum. in prin. et. s. de leg. iij. l. peculio. in prin. Accur.

Unc inutile. decedit. scilicet ante q. testamē tū relictae confirmantur. Ro. ad qd. s. eo. l. i. et. s. i. l. i. j. Accur.

Mortis tēpore. s. testatoris. g. i. Uterit. et sic legatus sit iam re aut spe debitum. Accur.

Liter. vestitus. tunc em vestimenta legata nō cederent. s. seruus vicerit tempore mortis. hec enim id est vestimenta ad hęc occasionē: s. fere quasi cōtinue accessionis: imo seque noie et nō suo iure petunt: et velut appēditas qdam nūq. p se debita estimant. sic nimirū armaria loculos lectos et libros auctiq. legatas claustra fulera claues et armaria pinentur. vt. s. de lega. iij. l. libror. s. si. et. s. eo. l. iij. l. a. v. l. heres. s. penul. fm. R. et. h.

Idem qd seruo qui in ipsi peculio est debet: nō deducit et legato peculio: q. s. uis pseru. et. s. i. Si pseruū suū vulnerauerit seruo: et viliorē fecerit: marcellus ait nō esse dubitandū deduci de peculio qd dñi interest. nā qd interest cōseruū vulneret an scidar aliqd vel frāgat aut surripiat: q. casu sine dubio minuitur peculium s. nō vltra simplū. S. si seruo nerauerit vel etiā occiderit: nichil est deducēdū hoc nomie. alioq. dicem. et si fugerit deducēdū id q. tō vilior sit fact. propter fugam. Pōponius.

Peculium seruo vel filio plegare velis ne deducatur id qd tibi debetur: specialiter ea que in peculio erunt leganda sunt. Ulpia.

Et quoq. q nichil in peculio habet potest. peculium legari. non enim tñ presens: sed etiā futurū peculium legari potest. Iulianus.

Unc inutile legatū peculii sit: cū seruus viuo testatore decedit. ceterum si mortis tpe seruus vixerit: peculium legato cedit. Ulpus.

Liter atq. si seruo vestitus legatus foret.

Transpositio p. boni legatū nō viciat. Bar. Apphenus.

Uidaz testator scripsit paphil. seruo me. peculium suū cū monar. sibi habet. liberq. esto. q. p. recte: ne paphilo peculium legatū vide-

Quidam. recte. adiunge. s. q. d. dubitabilis erat questio. id est an recte sit legatum. et videtur q non. Accursius florentinus.

Coniuentionib. s. dictionū vel orationū vel locutionū. et sic no. q. p. b. a. transposita idē significat. sic. C. de Verba testa. l. p. poster. et transpos. s. de leg. iij. l. cū p. s. ita idē. s. fidei tue. et. s. de signifi. solu. l. nec enim. et cant. insti. de leg. s. ante heredis. et. s. de dā. infec. l. i. finita. s. si plures. ar. cōtra. s. de usufruc. l. q. titens. l. rñ. cū suis is pecor. et. s. de vul. sub. l. iij. s. q. quis. Accursius.

Seruo manumisso peculium legatū erat: alio capite oēs ancillas suas vxori legauerat: in peculio serui ancilla fuit: sui eā. eē rñdi: neq. referre vti prius legatū esset.

Cad dñs soluit pro vicario quem in eā norali defendit de ipse vicarij peculio totū dedit: et de peculio ordinarij vsq. ad estimationē vicarij. qd. p. ali. p. vicario soluit de ipsius vicarij peculio tñ dedit: de peculio ordinarij nullo modo. Itē nemo est i peculio suis. hoc dicit Bar. Africanus.

Stichus. h. i. in peculio paphilū: dñs. hūc. norali iudicio defendit: et dānatus litis estimationē soluit: deinde stichum testō manumissit ei q. peculium legauit: q. situz est an id qd paphili noie pstitū sit: ex peculio vel ipsius paphili vel stichi deducēdum sit. rñdit paphili qdē v. stichi de peculio vtriq. deducēdū quantacūq. ea summa esset. idē est etiā si eum noie dedere expedisset. quicqd em. p. capite serui pstitū sit: in eo debito rem

offi. iudi. in prin. Accursius.

Respondit iulianus magister meus. Accursius.

Quantacūq. etiā si plus q. valeat. ius. nec enim potest dicere paphilus plus. p. se datū q. valeat ipsemet. nā corpus rebus suis est preferendum. argu. C. de sacro san. eccle. l. antepenul.

Expedisset. i. p. ordinario aut etiā dñs. at paphilo d. iij.

Seruo. serui eā. immo v. det neutri. vt. s. de leg. i. l. i. c. i. e. t. e. t. o. r. e. s. in prin. q. est. tra. Sol. h. i. c. s. p. e. s. derogat generi v. pars toto. vt. et. s. de trin. le. l. iij. cum cōco. at ibi vtrūq. gen. s. textores et verne: vt quia hic dicēdo suas: vicariis nō cōprehendit. vt. s. de leg. iij. l. suos. s. fina. fm. lecturam vnam. Accur.

Uti prius. sic. s. l. p. i. o. n. i.

Stichus. seruus alicui ordinarius.

Paphilū. vicarium.

Dominus. vtriusq. ordinarij stichi: et paphili vicarij.

Hunc. paphillum.

Litis estimacionem. in qua sola fuit dānatus: s. datio noie sit in solutione. vt insti. de

Uti prius. sic. s. l. p. i. o. n. i.

Stichus. seruus alicui ordinarius.

Paphilū. vicarium.

Hunc. paphillum.

Litis estimacionem. in qua sola fuit dānatus: s. datio noie sit in solutione. vt insti. de

Uti prius. sic. s. l. p. i. o. n. i.

numq̄ illud expeditre posset. Item cōtra. s̄. de peti. here di. vtilis. vbi debet fieri quod est vtilius: vel datio nore vel litis estimatio. sed ibi alius non dominus: hic dñs et facit. s̄. de penit. si norali. in prin. Accur.

a Non vltra. quia vltra hoc dari nō expeditabat sticho. est ergo ideo: q̄ in tantū negociū stichi gessit vtiliter i re sua peculiari. vt s̄. pr. s̄. dicitur. ad instar enī libertorum et seruorum obligandos fuit admisse. vt. s̄. de pecul. nō solum. s̄. i. et. s̄. an debitor.

b Ex alia. i. ex alia cā q̄ p̄dicta. vt in p̄missione.

c Negauit. scz iul. magister meo.

d Ob defensionem. a dño factā.

e Debitor. scz sic eaten⁹ diminutū esset peculiū stichi amississet enī pamphilū sticho. libertus si eius estimatorem dominus non soluisset.

f In proposito. vbi ex p̄missione debuit p̄p̄hilius. Accur.

g Nichil debeat. nec enī est eius negociū peculiare vtiliter gestum.

h Qui certe. m. t. acite obiectio si deducatur ex peculiō pamphili debitorum ex p̄missione igit estimetur et ipse pamphil⁹. sed certe ipse et. vt hic et. s̄. de pecul. de positi. s̄. stichus. q̄. s̄. signatur cōtrarius huic. l. ad alium casum. sed iuriscō. reddit rōnē diuersitatis. Itē ad idē. s̄. de nego. ge. l. q̄ suū.

Qui peculiū serui. als seruo. et facit. j. l. p̄xi. r. c. de here. ven. l. ij. et. s̄. q̄n. ac. de pec. est. an. l. i. s̄. an. autem. et. s̄. de tribu. quod in heredem. s̄. fi. et. s̄. de pecul. sed si damnū. s̄. fina.

Suo manumisso. i. manumittēdo per fideicommissum.

l Non competūt. imo. s̄. vt. s̄. de dote pu. l. ij. s̄. per p̄trariū. sed ibi directo fuit manumissus. vt. no. c. an. seruus ex suo facto. l. ij. sed an. econtra ager. s̄. debitorēs peculiare. videtur q̄ non. vt. s̄. de pec. si sticho. sed ibi iter viuos: in vltima volūate secus. vt. c. de lega. l. ex legato. m. heres. qui infra annum potest de peculiō cōueniri et facit. s̄. l. p̄xi. cum concor.

Quam dñs. manumittere. s̄. intervivos. R.

o Professionem. i. confessionem in scriptis de rebus peculiaribus. ad quod facit. j. de ces. bo. l. pe. p̄. Subtractas. a dño qui dixit has volo esse in peculiis: et per hoc tacite excipit a generali et tacita concessione peculiū. Accursus.

q Non videri. re liquū peculiū. sic et q̄n inter viuos data est libertas. vt c. de pecul. eius q̄ liber. me. l. i. s̄. qd si in vltima volūate peculiū legauit et excepit vt hic fecit: s̄. h. idē quo ad exceptas. vt. et. s̄. de fun. instru. q̄s tum. s̄. idē rñ. domo instructa. i. fi. s̄. vel forte etiā re liqua legare videf p̄pter exceptionē. ar. dicit. s̄. idem re sp̄. et. s̄. eo. deniq. s̄. interdū. Accur.

r Manumisse. rat. intervivos. et sic tacite vt ei concessisse peculiū. vt c. de pecul. et. qui liber. me. l. i. bñ ergo subicit actiones cedendas. vt et. s̄. de pecul. si sticho. sed op. q̄mō agitur ex testamēto cū extincto p̄ncipali et accessorium videtur extingui. vt. s̄. ij. i. l. i. et ij. q̄ sum cōtra. So. hic vtrūq. p̄ncipale libertas et hereditas. ibi s̄o fuit legatus alij: et sic peculiū est accessorium. vt arg. s̄. de here. instru. l. talē. s̄. i.

silius familias cui pater peculiū legauit suū peculiū viuo p̄re manumissit: seru⁹ p̄munis omnium heredum est exempt⁹ peculiō p̄pter filij destinationē. quia id peculiū ad legatarium pertinet / quod in ea causa mouēte patre iueniāf.

zchilas in Marcia. Interessan legat⁹ deinde iutiliter manumissus sit: an cōtra.

zchilas in Marcia. Interessan legat⁹ deinde iutiliter manumissus sit: an cōtra.

zchilas in Marcia. Interessan legat⁹ deinde iutiliter manumissus sit: an cōtra.

zchilas in Marcia. Interessan legat⁹ deinde iutiliter manumissus sit: an cōtra.

zchilas in Marcia. Interessan legat⁹ deinde iutiliter manumissus sit: an cōtra.

zchilas in Marcia. Interessan legat⁹ deinde iutiliter manumissus sit: an cōtra.

zchilas in Marcia. Interessan legat⁹ deinde iutiliter manumissus sit: an cōtra.

zchilas in Marcia. Interessan legat⁹ deinde iutiliter manumissus sit: an cōtra.

zchilas in Marcia. Interessan legat⁹ deinde iutiliter manumissus sit: an cōtra.

zchilas in Marcia. Interessan legat⁹ deinde iutiliter manumissus sit: an cōtra.

zchilas in Marcia. Interessan legat⁹ deinde iutiliter manumissus sit: an cōtra.

zchilas in Marcia. Interessan legat⁹ deinde iutiliter manumissus sit: an cōtra.

zchilas in Marcia. Interessan legat⁹ deinde iutiliter manumissus sit: an cōtra.

zchilas in Marcia. Interessan legat⁹ deinde iutiliter manumissus sit: an cōtra.

zchilas in Marcia. Interessan legat⁹ deinde iutiliter manumissus sit: an cōtra.

zchilas in Marcia. Interessan legat⁹ deinde iutiliter manumissus sit: an cōtra.

zchilas in Marcia. Interessan legat⁹ deinde iutiliter manumissus sit: an cōtra.

zchilas in Marcia. Interessan legat⁹ deinde iutiliter manumissus sit: an cōtra.

zchilas in Marcia. Interessan legat⁹ deinde iutiliter manumissus sit: an cōtra.

zchilas in Marcia. Interessan legat⁹ deinde iutiliter manumissus sit: an cōtra.

zchilas in Marcia. Interessan legat⁹ deinde iutiliter manumissus sit: an cōtra.

zchilas in Marcia. Interessan legat⁹ deinde iutiliter manumissus sit: an cōtra.

zchilas in Marcia. Interessan legat⁹ deinde iutiliter manumissus sit: an cōtra.

pein. sed arg. contra. s. de tritu. le. cum certum. Itē not. q. focus esset si hec consuetudo nō esset vt. s. e. l. si peculium. s. sicut. et in h. de lega. s. peculium. et. s. de leg. iij. qui cōcubinam s. qui fundum. Accursius.

a **I**ta scripserat. grecū qd̄ pp. exponit quotquot dere-
liq̄ liberos zc. als
hic non est: sed ex-
pōm. i. vt rāndes
non reddat.

b **R**ationū. do-
municarum.

c **P**ensiones. s.
apd̄ se habeat. Ac.

d **S**apta rñū
eē. i. neq̄ reliq̄ neq̄
q̄ dñicas res neq̄
possessōes videri
legatas. vt. j. de li.
le. l. nō solū. s. pe. z
l. si quis rāndes .
z. l. aurelio. s. i. et
l. pcurator. z. l. au-
relius. et. l. credi-
tor. R. et. s. de le. i.
si seruus vetus.
Itē ad hoc. s. de
adm. tu. l. qdā de
cedēs. et. s. eo. l. de
niq̄. s. interdum.

S legat. nō
sequit. nec
domū: nec fundū
suppeller instrū
mentū vt sequitur
vt. s. de fun. instru.
l. ij. s. i. et. j. de sup.
le. l. si. R. et. s. tit. i.
Liquetum s. sup-
peller. hoc tamen
fallit. s. eo. deniq̄.
s. interdum. sed
certe ibi videt̄ le-
gatum. et facit. s.
de cōtrahen. emp.
quotiens. et. C. de
pe. eius qui liber.
me. l. i. item tra. s.
eo. si peculū. s. vi-
carij. So. ibi.

S seruus. vi-
carij. hi emz
vicarij legato pec-
culio continent. vt
s. de pecu. si fuus me. s. i. R. z. s. eo. si peculū. s. vicario.
Ibi fili. peculia. ita q̄ cuiuslibet suum. Accur.
T h. Centū aurei. dati postea fenoi a testatore. R.
D eberentur. titio filio. Accur.
I nter ceteros. melius diceret debitor. sed dic. i. si
cut creditores ceteri facere videntur.
C omplexus. s. pater. z non aperit nomine filij vel suo
sed seuola caute respondet. Accur.
N omine filij. i. titij.
E xercuisset. volēs et tibi z ei legatū augere peculū.
A scripseret. ynde destinatione senus hoc iam factū

Seruis quos testator iuby
no debere scrutari et sine iqui
sitione esse. eis nō videt̄ legare
peculium nec reliqua. Bar.

Seruis libertates legata-
q̄ dederat. et conditionem ita
scripserat.

quotquot dere-
liqui liberos z legata eis hos
volo nō scrutatos et sine inq̄si-
tione esse. q̄ sitū est an peculia
quoq̄ legata his videbūtur.
Rñdi fm ea que pponunt nō
videri legata. Itē q̄ sitū est an
ex hīsdē verbis reliqua rōnū
q̄ si legata retineri possint: aut
si res dñicas apd̄ se habuerit:
aut si qui eoz coloni pdio:um
fuerūt/ pñioses. rñdi supra re
sponsū esse. **A**lpianus.

S legat. fuerit fuus pe-
culiū excipe non est ne-
celle: quia nō sequit. nisi legef

S fuus liber **C**ellus
esse iussus sit: rei q̄ pecu-
liū legatū sit: vicariozū eius vi-
carij legato cōtinentur.

Pater p nūo stipulatur
in p̄ctitio peculio: i dubio ei
cedere videt̄. h. d. Bar. See.

Tri filij medio p̄cti-
pito sumito tibi q̄ ha-
beto domū illā. Itē aureos. c.
alio deinde capite peculia⁹ fi-
lijs p̄legauit: q̄ sitū est an pecu-
liū p̄legatū et. c. aurei⁹ z vsure
eozū deberent. cū rōnib⁹ bre-
uiarijs in ere alieno et fortem

peculium peculiarium foret. vt. s. de leg. iij. item in legas
to. s. l. et. l. qui filium. in fi. R.

Deberi. contra. s. de le. ij. cū pater s. filia. z l. licini. i.
rñ. So. ibi voluntas sola z nuda. ideoq̄ minus valida. **H**
autē ad factū p̄cessit. sic efficacior erat. R. magis enī ex
scōo facto q̄ ex pri-
mo legato cētum
aurei debent. z fa-
cit ad. l. s. de le. i. lu-
ci. i. pn. z. s. de le.
ij. fideicommissa.
s. si rem.

z vsuras iter ceteros⁹ credito
res cōplexus sit: rñdi si id fe-
nus nomine filij⁹ exercuisset⁹ z
vsuras ita vt proponitur filio
a scripserit: id quoq̄ peculio
legato deberi⁹.

De penu legata. Titu. ix.

S legatū penale incipit a
p̄cedēti dispositione ipsum
legatū est in p̄statione nō in
petitione quo ad executionis
effectum: et mora pōt purgari
vsq̄ ad litis contestationē vel
diē a testatore statutū siue le-
gatum sit vnum/ siue in annos
singulos. Bar. **A**lpianus.

Vicarij sue i
annos sin-
gulos pe-
norū aliqd̄
p̄s dare
iussus est:
et si nō de-
disset/ num

mos dare dānar⁹ ē. q̄rit an pe-
nus legata peti possit: an vero
solūmodo sit in p̄statione. z si
nō p̄stet tūc q̄ritas petat⁹:
et siqdē semel pen⁹ sit legata
nō p̄ singlōs⁹ annos certo ur-
re vtimur (vt et marcellus lib.
xxxvii. ff. apud iulianū no-
tat) in p̄statione eē dūtaxat⁹
penū: quātitatē p̄o peti posse.
habetur igit̄ heres oblationē
tādū: q̄ diu lis cū eo de pecu-
nia cōresteret. nisi forte aliud
tempus vel mente⁹ vel verbis

Nō per singulos. sed certe et tunc idē. vt. j. gata.
dicit. z sic facti est varietas: non iuris diuersitas. Accur.

Dūtaxat. i. nō in petitione. est tamen in naturali et
ciuili obligatione donec in mora non est heres. vt. j. quā-
do di. le. ce. l. si penum. sed ideo non petitur: quia testator
qui penam apposuit penum peti noluerit. item ei qd̄ hic
dicitur nō obstat. j. ad. l. fal. l. i. s. item. vt ibi plene no.

Cōresteret. sic. j. de ver. ob. ita stipulatus. z. l. si infulā.

Dente. vt q̄ voluit dari de fructib⁹ futuri anni n̄ tñ
voluit differri. vt. j. de f̄bo. ob. interdum. vel expresse dixit
in kalendis ianuarij volo penum dari.

scōo facto q̄ ex pri-
mo legato cētum
aurei debent. z fa-
cit ad. l. s. de le. i. lu-
ci. i. pn. z. s. de le.
ij. fideicommissa.
s. si rem.

De penu
legata.

Quid sit pen⁹.
dic vt. j. l. ij. in pn.
Accursius.

Vicarij sue i
annos sin-
gulos pe-
norū aliqd̄
p̄s dare
iussus est:
et si nō de-
disset/ num

mos dare dānar⁹ ē. q̄rit an pe-
nus legata peti possit: an vero
solūmodo sit in p̄statione. z si
nō p̄stet tūc q̄ritas petat⁹:
et siqdē semel pen⁹ sit legata
nō p̄ singlōs⁹ annos certo ur-
re vtimur (vt et marcellus lib.
xxxvii. ff. apud iulianū no-
tat) in p̄statione eē dūtaxat⁹
penū: quātitatē p̄o peti posse.
habetur igit̄ heres oblationē
tādū: q̄ diu lis cū eo de pecu-
nia cōresteret. nisi forte aliud
tempus vel mente⁹ vel verbis

Aliquid. p̄
ta tōc cosbes vini.

Nūmos. p̄
ta. z. aureos: sunt
ḡ duo legata p̄mū
penozis z purum
sequēs cōditiona-
le z forsan penale
j. q̄ di. le. ce. si pe-
nū. in pn. nec ob. f.
eo. ti. l. cū sine p̄si. i.
pn. qz vnū est q̄ ad
vnā exactionem. si
autē dicā si penū
nō dederis. z. da-
ro. tūc vnū est lega-
tū vt. d. l. si penū. in
fi. et. j. de f̄bo. sig.
l. si ita stipulatus.
z. j. de ac. z ob. obli-
gationū fere. in fi.
sed ar. j. ad. l. fal.
l. i. s. it. m. in fi. s.
vbi dicit idem vi-
des vt obiq̄. s. dic
ad hoc vt vna fiat
exactio.

Aliquid. p̄
ta tōc cosbes vini.

Nūmos. p̄
ta. z. aureos: sunt
ḡ duo legata p̄mū
penozis z purum
sequēs cōditiona-
le z forsan penale
j. q̄ di. le. ce. si pe-
nū. in pn. nec ob. f.
eo. ti. l. cū sine p̄si. i.
pn. qz vnū est q̄ ad
vnā exactionem. si
autē dicā si penū
nō dederis. z. da-
ro. tūc vnū est lega-
tū vt. d. l. si penū. in
fi. et. j. de f̄bo. sig.
l. si ita stipulatus.
z. j. de ac. z ob. obli-
gationū fere. in fi.
sed ar. j. ad. l. fal.
l. i. s. it. m. in fi. s.
vbi dicit idem vi-
des vt obiq̄. s. dic
ad hoc vt vna fiat
exactio.

Penā. ex seq̄n-
ti legato. nā i p̄lo
sola pen⁹ erat le⁹

Nō per singulos. sed certe et tunc idē. vt. j. gata.
dicit. z sic facti est varietas: non iuris diuersitas. Accur.

Dūtaxat. i. nō in petitione. est tamen in naturali et
ciuili obligatione donec in mora non est heres. vt. j. quā-
do di. le. ce. l. si penum. sed ideo non petitur: quia testator
qui penam apposuit penum peti noluerit. item ei qd̄ hic
dicitur nō obstat. j. ad. l. fal. l. i. s. item. vt ibi plene no.

Cōresteret. sic. j. de ver. ob. ita stipulatus. z. l. si infulā.

Dente. vt q̄ voluit dari de fructib⁹ futuri anni n̄ tñ
voluit differri. vt. j. de f̄bo. ob. interdum. vel expresse dixit
in kalendis ianuarij volo penum dari.

Nō per singulos. sed certe et tunc idē. vt. j. gata.
dicit. z sic facti est varietas: non iuris diuersitas. Accur.

Dūtaxat. i. nō in petitione. est tamen in naturali et
ciuili obligatione donec in mora non est heres. vt. j. quā-
do di. le. ce. l. si penum. sed ideo non petitur: quia testator
qui penam apposuit penum peti noluerit. item ei qd̄ hic
dicitur nō obstat. j. ad. l. fal. l. i. s. item. vt ibi plene no.

Cōresteret. sic. j. de ver. ob. ita stipulatus. z. l. si infulā.

Dente. vt q̄ voluit dari de fructib⁹ futuri anni n̄ tñ
voluit differri. vt. j. de f̄bo. ob. interdum. vel expresse dixit
in kalendis ianuarij volo penum dari.

Nō per singulos. sed certe et tunc idē. vt. j. gata.
dicit. z sic facti est varietas: non iuris diuersitas. Accur.

Dūtaxat. i. nō in petitione. est tamen in naturali et
ciuili obligatione donec in mora non est heres. vt. j. quā-
do di. le. ce. l. si penum. sed ideo non petitur: quia testator
qui penam apposuit penum peti noluerit. item ei qd̄ hic
dicitur nō obstat. j. ad. l. fal. l. i. s. item. vt ibi plene no.

Cōresteret. sic. j. de ver. ob. ita stipulatus. z. l. si infulā.

Dente. vt q̄ voluit dari de fructib⁹ futuri anni n̄ tñ
voluit differri. vt. j. de f̄bo. ob. interdum. vel expresse dixit
in kalendis ianuarij volo penum dari.

Nō per singulos. sed certe et tunc idē. vt. j. gata.
dicit. z sic facti est varietas: non iuris diuersitas. Accur.

Dūtaxat. i. nō in petitione. est tamen in naturali et
ciuili obligatione donec in mora non est heres. vt. j. quā-
do di. le. ce. l. si penum. sed ideo non petitur: quia testator
qui penam apposuit penum peti noluerit. item ei qd̄ hic
dicitur nō obstat. j. ad. l. fal. l. i. s. item. vt ibi plene no.

Cōresteret. sic. j. de ver. ob. ita stipulatus. z. l. si infulā.

Dente. vt q̄ voluit dari de fructib⁹ futuri anni n̄ tñ
voluit differri. vt. j. de f̄bo. ob. interdum. vel expresse dixit
in kalendis ianuarij volo penum dari.

Nō per singulos. sed certe et tunc idē. vt. j. gata.
dicit. z sic facti est varietas: non iuris diuersitas. Accur.

Dūtaxat. i. nō in petitione. est tamen in naturali et
ciuili obligatione donec in mora non est heres. vt. j. quā-
do di. le. ce. l. si penum. sed ideo non petitur: quia testator
qui penam apposuit penum peti noluerit. item ei qd̄ hic
dicitur nō obstat. j. ad. l. fal. l. i. s. item. vt ibi plene no.

Cōresteret. sic. j. de ver. ob. ita stipulatus. z. l. si infulā.

Dente. vt q̄ voluit dari de fructib⁹ futuri anni n̄ tñ
voluit differri. vt. j. de f̄bo. ob. interdum. vel expresse dixit
in kalendis ianuarij volo penum dari.

a Per que penus, scilicet seruanda, sed melius dixisset propter que aut pro quibus.

b **U**nguētum, vulgare est nomē medicine: nec causa vtendi parata. vt. l. p. s. si cui. r. l. non omne.

c **E**t ad logari. i. i. ratiocinariū. a logos qd est sermo. vt. s. de admittu. l. quidam dece dens. Accur.

d **Q**uoz penūaria. sine qb' penus nō potest stare. vt in fi. huius. l. r. i. p. r. i.

e **S**upra fecimus in vino. vbi parua vasa diximus contineri vino legato. scilicet cet amphore z cadi. vt. s. de vi. leg. l. iij. §. i. r. l. vinū. r. l. vino. r. i. de hie in penū liquida. sed in arida enā vasa non debentur vt subijcit.

f **I**nstruende. in his enim vasis seruatur fructus. ad qd. s. de fun. instruc. l. instrumenta. §. conseruadi.

g **A**m. rapit. sic. i. de aqua plu. arcan. l. sed in terdum.

h **N**on debentur. vt. s. eo. l. iij. cū concor.

i **U**el adēpta. sic. s. eo. l. iij. et de fun. instruc. l. si cui. et. s. titu. i. l. i. et. ij. l.

k **Q**ue in p̄optuario. i. i. p̄optu vt q̄ndie v̄atur. r. sic alia nō videntur legata. vel dic in p̄optu. i. cellario. r. sic illa q̄ est extra cellariuz nō videtur legata. vnde psal. p̄optuaria eozū plena eructantia ex hoc in illud.

l **S**eparabat. facit. s. de leg. i. l.

siue iumētoz ḡra paratū cōtineat q̄rit: r. off. l. i. scribit p̄tine ri lib. xvj. actionū. **L**igna z carbones z cetera p̄ q̄ penus p̄ficere: an penoze legato p̄tineant q̄rit. **E**t q̄nt' muti' r. off. filius negauerūt nō magis q̄ mole inquit p̄tinent. **I**de z thus z ceras cōtineri negauerūt. **S**z rutili' z ligna z carbones q̄ nō vedēdi causa parata sunt p̄tineri ait. **S**er' aut' ceci li' r. thus z cereos in domesti cū vsum paratos p̄tineri legato scribit. **S**erui' apd melā z vnguētum' z chartas episto lares penozis esse scribit: z est veri' hec oia: odores q̄z p̄tineri. **S**ed z chartas ad ratiūculas z ad logariū' paratas cōtineri. **V**asa q̄z penūaria' q̄n p̄tineant nulla dubitatio est. **A**risto aut' scribit dolia nō p̄tineri: z est veri' fm illā distinctio nē quā supra fecimus in vino: nec frumenti nec leguminum thece v' archule forte: v' spor tūle lagule: vel si q̄ alia sunt q̄ hozei penuarij vel celle penuarie instruēd' gratia habētur nō cōtinebūtur: sed ea sola p̄tinetur sine qb' penus haberi nō recte potest. **P**aulus. **A**m qd liq̄de materie sit (quia p se esse nō potest) rapit' secū in accessiois locū id sine quo eē nō pōt: vasa autē accessio legate penus: nō legata sunt. **D**eniqz penū con sumpta vasa nō debētur. s. z et si penus cum vasis specialiter sit legata: vasa nō debentur vel p̄sumpta penū v' adēpta. **S**i cui que in p̄optuario' sint legata fuerint: non omnis penus legata est.

Penus legatū venalia nō cōprehēdit: et si p̄miscue vrebatur tūc ad vsum annuū venalia continet. **B**ar.

Item si q̄s solit' fruct' suos

cum quereretur. §. lams. z de v'sufu. le. l. generali. §. v' r. o. i. m. **O**mnibus generib'. nā hic penus et hec penus. et

vedere penū legauit: nō oia q̄ z pro cōmerciū cā habuerit legasse videtur: s. ea sola que in penū sibi separabat'. q̄ si p̄miscue vti solebat: tūc q̄ntū ad annuū vsum ei sufficeret fami lieqz ei': ceterozūqz q̄ circa eū sunt legato ceder: qd fere inqt sabin' euenit in p̄fonta merca toz: aut quotiens cella est olei z vini q̄ venire solebāt in here ditate relicta. **H**omen autē penus michi tradituz est oib' generibus' dictum.

Carbis seu ciuitat' appella tio mur' finit: roma z perusius z similia cōtinentib' edificijs: z hec a diectione bana mag' q̄tate q̄ locū significat. **B**ar.

Si ita leges penus q̄ rome sit: vtrū pen' q̄ est intra p̄tinetia legata videat: an p̄o sola q̄ intra murū: z quidē vides fere oēs muros finit: roma p̄tinetibus: z vrbē romā eā cōtinetibus. q̄ si vrbana penus sit legata: oē qd vbiqz est legatū videri labeo ait: etiā si in villa sit vrbico vsui destinata: sicut vrbica ministeria dicim'. q̄ extra vrbē nobis ministrare con suerūt. si aut' extra vrbē/rome tñ sit. sed et si in ortis sit vrbicū: idem erit dicendum.

Si cui pen' legata sit p̄ter vinū: ois pen' legata videat' excepto vino. s. si ita scriptuz sit: omnē penum p̄ter vinū qd rome erit: sola penus' q̄ rome est legata videat' ita pōpo. li. vj. dige. ad sabinū scribit. **P**au.

Non oē qd bibif i penū habet: alioq̄n necesse ē vt oia medicamēta q̄ biberēt p̄tineatur. **I**taqz ea demū penozis eē q̄ alēdi cā bibunt: q̄ in nūero antidotū' nō est: et sane vere cassi' sensit. s. qd qdā negauerūt pip' z ligusticū z car reū et classer z cetera h̄mōi in penū nō eē i probatū est. **I** de

hoc penus huius penozis. teste p̄sci. vel dic ois generis res continētur in penū: si modo apte sint et sui potui.

Continentibus edificijs. vt. §. de p. sig. l. iij. et facit. §. titu. i. l. que ad modū. et. s. de leg. i. l. h̄mōi. et. s. de le ga. iij. l. seruis vrbanis. r. l. cuiqz. et l. q̄ro. et. s. de fun. instruc. l. iij. qdā. r. l. q̄ntū. §. si q̄s. et. l. cui de lanionia. §. sabin'. et. l. seie. §. p̄aphile. r. l. p̄dia. in p̄m.

Qdybiqz. idē ergo dico r. si lega ui cā que rome sit. s. z vt videatur legare omnem.

Sola penus. in ambiguis entz qd min' est videat' legare. vt. §. de reg. iur. l. semp' i obscuris. ar. p̄tra in eo. ti. l. in testamētis. nā relatiū qd potest referri ad vinum z ad penum cum sit neutri generis. vt. s. §. no men. Item no. p̄cedentia restringi per sequētia. vt. s. de lega. iij. l. que situm. §. i. r. iij. ibi ea dem est. r. est sic contra. s. de triti. le. l. §. fi. et de le ga. iij. l. heres. §. i. et facit. §. de auro z argē. le. l. plauti'.

On omne. an tidotuz. adēdam medicamentum est. vt. s. de cōtrahe. emp. qd se pe. §. veneni.

Improbatū. quia hoc et p hoc edimus. igitur in penū contineri videtur. vt. s. eo. l. iij. circa p̄m.

Instrumentū. cōcinatoia. i. deputata ad coquenduz vt. I. de auro et arg. leg. l. et si nō sint. §. si cui. et §. alijs vasa dic. vt. §. eo. l. iij. §. vasa.

PEnū. pupill' i. filij testatoris. **C** Amphote. i. vasa. de quibus dicit. §. e. l. iij. §. vasa. Accur.

d u. habuisset. f. testator.

De suppellectili legata.

Suppellectilis. non fundi. vt. §. de fun. instru. l. q̄stū. §. suppellectilis. et §. si fundus.

Auro. auri numero continet q̄d paterfamilias hz et reponit inter auroa velut thesaurū: et sic §. alijs. nō ergo q̄d in iuncturis v' zonis est auri numero cōtinet vt. I. de auro et arg. l. et si nō sint. i. p̄n. et §. i. et. l. scribit. z. §. e. l. iij. §. vitrea. Accur.

Anumerat. a patrefamilias. et sub. nec q̄d penū vel ornāmētis vel instrumentis. nec aliq̄ etiā v' iij. §. speciei alteri. vt. §. e. l. labeo. sed tūc ē cōtra huc. l. C. de admi. tu. l. lex que. §. ante omnia. sed ibi improprie dicit cetera suppellectilia. vt ibi non erant in thesauro sed v' iij. z. p̄nua l. se. cum ista.

Suppellectili vitrea. vasa. facit. §. de auro et argen. lega. l. cum aurū. §. si. et. l. et si nō sint.

Erimus. qz magnates sātum v'untur.

Et precium. scz magnum.

Non esse in suppellectili. cōtra. §. e. l. §. vitrea. sol. bi si n'que rēpora z concordabis scripturas. quia hic de tpe ante hāc. l. i. de futuro. vt et. §. l. p̄iori.

Seueritatē. i. vsum qui est seuerus et rigidus et con

tra fauorem legatorum: quia legata suppellectili non cederent argentea. Accur.

Usum imperatorū. vtebantur impatores vt si vas argenteū relati. i. annumerati sit argēto tūc nūcro argēti nō suppellectilis cōtinet. vt. §. eo. l. i. et hic ergo si nūcro

nō est argēti cōtinet appellatione suppellectilis z sic error p̄cipis facit ius vt suppellectilis appellatōe cōtinet argētrum q̄d tūc est verū fm q̄d dicit. §. eo. l. labeo. vt sic legata suppellectili candelabū argēteū cedat. sed quō solū p̄ncipis error facit ius? Rñ. qz et alij debēt p̄ncipis seq̄ q̄d ipse facit. p̄ncipis ar. C. de epi. au. l. iij. et sic cōis error facit hic facit ius. sic et §. de offi. p̄to. l. barbart. Itē quō p̄ncipis errat in iure cōi oia sint i. et p̄ctore vt. C. §. testa. l. oim. et ab eo nascunt. vt. C. vñ. vi. l. meminerit. Rñ. nō ē verisimile eū errare. p̄t tñ. z facit. §. ad trebel. seruo iuro. §. cū p̄tor. §. ar. §. §. de leg. et se. cō. l. q̄d nō rōne z. §. de v'ncap. l. vbi lex. z. §. §. iur. oi. iud. si p̄ error. et. §. de au. et ar. lega. l. ornamentorum.

Usum impatorū si in argento redactū sit candelabū argenteū argēti esse videtur: et error ius facit. **I**dem.

Instrumenti significatio ne rede et sedularia in suppellectili anumerari solēt.

Tapetis q̄ri Idem p̄t subsellia et cathedraria q̄b' in sterni solēt: vtrū iueste sint sicut stragula: an in suppellectili sicut thozalia q̄ p̄prie straguloū nō sūt: z hoc magis placuit ea suppellectili cōtineri. De tapetis autē v' linteis q̄b' in sternunt vehicula dubitari p̄t an sint in suppellectili: sed dicēdū est pot' instrumenti v' iatouj ea esse sicut pelles' q̄b' inuoluūtur vestimēta. Loza quoz q̄b' he pelles cōstringi solent. **A**lphenus.

Suppellectilis eas esse res puto que ad vsum

Sicut pelles. non sunt in suppellectili. et facit. §. de auro et argen. lega. l. argēto. in p̄m.

Suppellectilis huc usqz et. §. l. p̄ri. §. i. dicitur de quodidant.

Ad vsum. f. quotidianum.

nō est argēti cōtinet appellatione suppellectilis z sic error p̄cipis facit ius vt suppellectilis appellatōe cōtinet argētrum q̄d tūc est verū fm q̄d dicit. §. eo. l. labeo. vt sic legata suppellectili candelabū argēteū cedat. sed quō solū p̄ncipis error facit ius? Rñ. qz et alij debēt p̄ncipis seq̄ q̄d ipse facit. p̄ncipis ar. C. de epi. au. l. iij. et sic cōis error facit hic facit ius. sic et §. de offi. p̄to. l. barbart. Itē quō p̄ncipis errat in iure cōi oia sint i. et p̄ctore vt. C. §. testa. l. oim. et ab eo nascunt. vt. C. vñ. vi. l. meminerit. Rñ. nō ē verisimile eū errare. p̄t tñ. z facit. §. ad trebel. seruo iuro. §. cū p̄tor. §. ar. §. §. de leg. et se. cō. l. q̄d nō rōne z. §. de v'ncap. l. vbi lex. z. §. §. iur. oi. iud. si p̄ error. et. §. de au. et ar. lega. l. ornamentorum.

Instrumenti. rede. i. rote plaustrī forte. vt. §. de re. diu. §. si. **T**apetis q̄ri p̄t. h. accipe quibus. f. tapetis subsellia zc. Et sic no. tapeta cē i suppellectili q̄b' i domovimur nō in v' iatouj cōtinet de tapetis. zc. **T**elicta. qui bus v' iatouj pater familias.

Instrumenti. rede. i. rote plaustrī forte. vt. §. de re. diu. §. si.

Tapetis q̄ri p̄t. h. accipe quibus. f. tapetis subsellia zc. Et sic no. tapeta cē i suppellectili q̄b' i domovimur nō in v' iatouj cōtinet de tapetis. zc. **T**elicta. qui bus v' iatouj pater familias.

Sicut pelles. non sunt in suppellectili. et facit. §. de auro et argen. lega. l. argēto. in p̄m.

Suppellectilis huc usqz et. §. l. p̄ri. §. i. dicitur de quodidant.

Ad vsum. f. quotidianum.

a Sui generis. hic dic vt .i. l. p. xi. §. i. Accur. s. u.
b Pugillares. de ctra in quibus scribebantur nomia
 debito: vt. §. cōmo. l. in cōmodato. §. igitur. Accur.

Abeo ait. vbi gratia penū. quasi diceret. pen^o & que
 sequitur cadunt in speciem certam. & sic nō sunt in
 suppellectili: licet
 sint vsu quotidiana
 no. cū §. oia esculēs
 ta et poculēta sunt
 in penū. vt. §. ut. i.
 l. iij. in prin. s. fr. et
 ea q̄ cōtinent note
 eorū q̄ hic sequuntur.
 vt. et. §. eo. l. i. &
 §. l. p. xi.

d Nec mirū. ta
 cite obiectioni res
 pōdet.

e Mutari. si cō
 fiat ab eo q̄ ab ut
 tio fuit. Vñ vsus.
 Multa renascunt
 que is cecidere ca
 detq̄. nūc sūt i ho
 noie vocabla sivo
 let vs^o. quē p̄uis
 arbitriū lex est et
 noua loquēti. et
 facit. §. de le. et fe.
 cō. de q̄. in fi.

f Nunc. ex se
 quenti tempore.

g Utimur. vt et
 §. eo. l. iij. §. vitrea.
 et §. fina.

h Dubitari. ta
 li dubitatione nō
 ex generis qualita
 te tm̄ de quo queri
 tur. sed ex eo vsu
 pendente. Ro. pu
 ta de escario. vt. §.
 de auro et ar. le. l.
 & si nō. §. si cui esca
 rium. R.

i An argenti. q̄
 argēti nūcro sunt
 dicit. §. de au. & ar.
 leg. l. cū aurū. et l.
 quintus. §. pe. & §.
 fi. et. let si non sint in prin. & §. i. et §. ij.

l Uputa escarium. de hoc dubitari pōt an argēti nu
 mero sit vel nō. vt. §. de aur. et ar. le. l. et si nō sint. §. lectum.
 & §. si cui escariū. suppellectilis ergo nūcro cōstat nō cōti
 neri. vt. §. e. l. i. Ho. nū. p̄bet testatorē §. sensisse. vt. §. l. p. xi.

l Penulas. vili s̄ velis: sed toga lōga et pretiosa.

m Ea quōq̄. sola. sed argenti escariū cōtinere poterit
 si id testatorē sensisse cōsiterit. vt. §. l. p. xi. & §. dixi. l. p.

n Opinioni bus. no. sic. §. de acqui. here. cum quidam.
 §. quod dicitur. in medio. l. p.

o Ex cōmuni vsu. s̄. proprio aut figurato. nam et figu
 ratina significatio p̄muni est: & scyritata pōt appellari.

**Itē nota hic q̄ si p̄ appellatiū nomē testator aliud signi
 ficare voluit: siquidē diminuire voluit significatiōem**

cōmunē patrifamilias parate
 essent: q̄ nomē sui generis^o se
 parati nō haberēt. q̄re queq̄
 ad artificij genus aliquod p̄ti
 nerent: neq̄ ad cōem vsum pa
 triffamilias accōmodate cēnt
 suppellectilis nō esse: sed nec
 pugillares^o et codices in sup
 pellectili sunt.

Instrumēta domestica ad
 vsū p̄riffamilias deputata sup
 pellectilis legatū cōprehēdit
 ex propria significatiōe voca
 buli et ea que possunt ex diuer
 sis generib^o cōtineri ex vsu te
 stantis cōplectunt legato: sed
 in his que cōstat aliam speciē
 cōtinere testantis vsus non in
 spiciunt. Bar. Celsus.

Abeo ait originē fuf
 se suppellectilis q̄ oliz
 his qui i legatiōe p̄ficiscerē
 tur locari solent: que suppel
 lectilis vsui forent. Tubero hoc
 modo demonstrare suppellecti
 lem tentat: instrumentū quod
 dam patrifamilias rerum ad
 quotidianū vsum paratarum
 qd̄ i aliā speciē nō caderet. vt
 vbi gratia: penū^o argentum ve
 stē ornamēta instrumēta agri
 aut domus: nec mirū^o est mori
 bus ciuitatis & vsu rerū appel
 latiōe ei^o mutatā^o esse. nā fi
 ctilia aut lignea: aut vitrea: aut

verbi testator: vt si plura significabat et pauciora voluit
 significari: stabit testatoris voluntati. vt. §. de fun. instru.
 et in le. l. cū de lantionis. §. a finā. et §. quidam. et §. de au
 ro et ar. le. quim^o. §. itē argento. & §. eo legata. fm. R. q̄nq̄
 tamē secus reperio. vt. §. de vsufru. le. l. si alij. licet. R. aut

erea: deniq̄ suppellectili vte
 bātur. nunc^o ex eboie aut testu
 dine atq̄ argento iam ex auro
 etiam atq̄ gemis suppellecti
 li vtimur^o: quare speciē poti^o
 rerū q̄ materiam intueri opoz
 tet. **S**ed de his quidem de
 q̄bus dubitari^o potest: suppel
 lectilis poti^o an argenti an ve
 stis sint. Seruius fatet suam
 ei^o q̄ legauerat aspici oportere
 in quam rationem eam solit^o
 sit referre: verum si ea de quib^o
 nō dubitaret quin in alio
 genere essent: vt puta escariū^o
 argēteū aut penulas^o & togas
 suppellectili que ascribere so
 litus sit: non idcirco estimare
 oportere suppellectili legata
 ea quōq̄^o p̄neri: nō enim ex
 opinionibus^o singulorum: sed
 ex cōi vsu^o noia inquit exaudiri
 debere. **I**dem^o tubero pa
 rum sibi liquere ait. nam quoz
 sum sunt noia inquit: nisi vt de
 monstrarent voluntatem dicē
 tis. & quidē nō arbitror quōq̄
 dicere quod nō sentit vt ma
 xime^o nomine vsus sit: quo id
 appellare solet. nā et vocis mi
 nisterio vtimur. **L**eterum ne
 mo estimandus est dixisse qd̄
 non mente agitauerit: s̄ et si
 magnopere me^o tuberōis et
 ratio et auctoritas mouet: non

notat. si ho volue
 rit augere signifi
 cationē: sentio cū
 suo reprobata sē
 tentia tuberōis.
 vt siquidē voluit
 augere per ea de
 q̄bus dubitari pōt
 an sit in alio ḡne
 vt q̄ eis dē vbi pri
 ma facie contineri
 vident: et tunc sta
 bitur ei^o voluntati
 s̄ho certū est ea in
 alio genere esse: nō
 ideo augebit lega
 tū: vt h̄ & superio
 ri tri. et. §. de au. et
 ar. le. l. pediculis.
 §. ij. sed q̄ nō di
 minuire vel auge
 re: sicut dicitur est: si
 gnificatiōe testa
 tor voluit: sed ap
 pellatiū nomē in
 congruens et de q̄
 sensu expressit: sed
 cōgruens alij: siquidē
 oino est c̄nea
 & remota signifi
 catio apposita ab
 eo qd̄ voluit vt si sē
 sit de auro et dixit
 de lapide: nichil
 oino debet. vt. §. §.
 le. l. iij. in fi. l. r. fi.
 si vero snia potest
 aptari q̄quo mo
 do quod sepe per
 p̄suetudinē appa
 ret vel p̄vniūca ef
 sentia et materiā:
 fec^o est. qd̄ dicit. §.
 de le. iij. non aliter.

fic ergo ad ea que super hac. l. dicuntur fa. §. de aur. et ar.
 le. l. pediculis. §. i. et §. ij. et l. quintus mutius. pertotum.
 et. §. de leg. et se. cō. de quibus §. inueterata. et. §. de le. iij.
 nūmis. et. l. ille. §. i. et §. de re. au. l. in stipulationib^o. sed ar.
 §. §. de le. i. l. iij. itē p̄tra. §. de tri. vi. et of. le. l. si quis. in p̄n.
 Joem §. §. ij. l. interuellem. Sol. vt ibi.

p Idem. vsq̄ huc fuit. nūc tubero incipit. & dic tube
 ro ait non sibi liquere. l. manifestum esse: et sic nec place
 re idem. l. qd̄ seruo. nā quosum. l. quare sunt nomina in
 uenta. & sunt verba tuberōis per celsum hic relata.

q Ut maxime. idē ergo si noie nō p̄gruo fm tuberōnē.
 r. **A**gitauerit. ex obus licet perperā inferre volebat
 tubero quē quolibet verbo dicere quicquid vellet.

f De celsum auctorem hui^o l.

Suo nose. pprio. vel qd vice pprij nols fungitur. vt
§. si cer. pe. l. certu. et facit. §. de re. du. l. iij. et de ma. te. l. qui
habebat. et. l. nichus. et. §. de her. insti. quotiens.

Dicentis. sic
§. de leg. iij. l. no ali
ter. et. l. i. §. cum. et
l. quisquis michi.
ar. cotra. §. de vfu
fru. le. si alij.

Existimam.
fa. C. de fideico. li
ber. l. et in epilo
la. et. §. de le. ij. l. cu
proponeretur. et. §.
de leg. iij. l. nutu.

Um quidaz
iure suo. i. ser
uitute et et ab ea
debita. idcz tamē
si hoc non dixisset
vt. §. de ser. ru. pze.
l. ya. §. quecus.

Escale. quod
dicitur escarium
argentum dicitur
§. de aur. et ar. le
ga. l. et si no sint. §.
si cui. et. l. pedicu
lis. §. argento.

Argentum. si
ne omni dubio. R.
§. scale. de q
potest dubitari an
alio genere conti
neatur. vt. §. de au.
et ar. le. l. pedicu
lia. §. i. sed in sup
pellectili coltat no
contineri vt hic. et
§. labeo. §. verum
si ea. nisi hoc testa
tor senserit. vt. §. sta
tim subijcit.

Non debent.
q. p. ius generali
nomie posito. in
strumeto: deinde
supposuit specia
le nomen. i. suppel
lectili. et ideo res
stringit preceden
tia omnia. vt. §. de
le. iij. heres. §. vro
ri. sed ar. contra. §.
si. i. a filio. §. si.

Egata. enu
m. rentur. a
testatore.
l. §. fuerit. ex cer
ta scientia non per
imperitiam. et dic
it not. §. de fun. in
stru. l. que situm. §.
pe. et. §. si. et facit i

tamen a seruis dissentio: no vi
deri quenqz dixisse: cuius non
suo nomine vsus sit. nam et si
prio: atqz potentior est mens
qz vox dicentis: tamen nemo
sine voce dixisse estimatur: ni
si forte et eos qui loqui no pos
sunt conatu ipso et sono quo
dam et inarticulata voce dice
re existimamus.

Argentum escarium et po
torium appellatione suppel
lectilis non continetur: nisi ex vsu
patrisfam. aliud significetur.
hoc dicit Bar. Idem.

Um quidā vxorū sue ita
legauerat: domuz cum
iure suo et omni instrumento
et suppellectili. querebatur an
videretur argentum escale et
potorii legato contineri: R. si.
liquidem in suppellectili argē
tum est: debent. escale autem
vt potorium argētū non debe
ri: nisi hoc quoqz testatorem
sensisse legatarius doceat.

Legata suppellectili cū species ex a
bundanti per imperitiam enu
merentur: generali legato nō
derogatur: si tamē species cer
ti numeri demonstrare fuerit:
modus generi dat: in his spe
ciebus intelligitur. idē seruabi
tur instructo predio legato: si
quedā species numerū certuz
acceperit. Suppellectilis mē
sas esse cuiuscūqz materie/ scz
vel argēteas vel argento inclu
sas placet: nam et argēteos le
ctos. itē argētea candelabra
suppellectili cedere posterior
etas recepit: cū vlixes^m ex ar
ro et argento lectū viuentis ar
boris truncis edificatū omaf
set: quē penelope recognoscen
di viri signū accepit: vt voluit
Homerus.

eo. ti. l. cum de lanionis. §. quidam cum. et. l. seie. in prin.
et. §. n. i. §. va. et. l. alimenta. §. basilice. et. l. nichus. in prin.
et. arg. ff. de iudi. l. cum pretor.

Suppellectili sua omni le
gata: acceptum argentum pi
gnori non continebitur: quia
suppellectilem suam legauit:
vtiqz si non in vsu creditoris
id argentum voluntate debi
tous fuit: sed propositum pro
pter contractus fidem: ac resti
tuende rei vinculum.

Abolenus.
Qui vestem communem
omnem et res pluriū ge
nerum suppellectilis expeso
ferre solitus erat is vxorū sup
pellectiles legauerat: recte ne
gabant vestem legato cessurā
Labeo offili et cassellius: qā
non posservideri vestis appel
latione suppellectilis contine
ri.

Asa enea salientis aq
posita. itē si quid ali
ud magis deliciarum qz vsus
causa paratum esset: non esse
suppellectilis labeo et treba
tius putant: murea autem va
sa et vitrea que ad vsum eden
di et bibendi causa parata es
sent: in suppellectili dicuntur
esse.

Uemadmodum. vrbā
nus seruus et rusticus
distinguit nō loco sed genere
vsus: ita vrbana penus et sup
pellex ad vsum vrbānū nō ad
locum: vrbānum aut peregrini
um dirigēda est: multūqz in
terest vtrum penus et suppel
lex ea que in vrbē sit: an vrbā
na legetur vel promittatur.

Uenadmodū.
Quāqz ex eo q suppel
lectilem legauit mulieri
maritus testamēto: habitatio
nem i qua suppellex fuit legaf
se videtur: quare contra defun
cti voluntatem habitationem
sibi mulierem vindicare pro
culdubio est.

Quāstratus.

Etas. sic. §. e.
labeo. circa prin. et
l. ij. §. si.

Cum vlixes.
hic vlixes cū diu
fuisset absens et p
litteras ab vxore
sua. s. penelope re
dargueretur fecit
lectum in truncis
ligni qd nec cōbu
ri nec putrefieri
poterat: et ornauit
auro et argento: et
misit vxori vt esset
signum viri viuentis.
et facit. §. de cō
trahen. emp. l. cuz
ab eo. §. mensam.

Voluntate.
quia presumebat
nolle lucrum. vt. §.
de leg. iij. l. ante p.
in prin. Item not.
qz ex vsu testatoris
voluntas colligitur.
§. de vi. tri. §. rator
et oleo. leg. l. v. su. et ex vsu
colligitur.
§. rator. l. cum ali
menta. in prin. sed
arg. contra. §. l. pr.
Accursius.

Ui vestem.
expeso. i. cū
expederet suppel
lectilem nomina
bat hec omnia et
vrbā in suppel
lectili.

Contineri. q
certum genus ha
bet vestis. vt. §. l. i.
et. l. labeo. §. verū.
si ea. et dic vt ibi
plene notant.

Asa. vsus.
necessarij. et
facit. §. de ser. l. vt
pomum.

Uemadmodū.
non loco. vt
§. de le. iij. l. seruis
vrbānis. in prin. et
l. cum quereatur.
in prin. et. §. de ver
bo. sig. l. vrbāna. et
C. de pdi. mi. l. si
predium.

In vrbē. sic. §.
titu. i. nam csi. §.
sita. Accur.

Et si no. f. nec legato suo peculio. vt. s. ti. iij. l. an repenul. nec vedito. vt. s. de contrah. emp. l. quo. tiens. Itē facit. s. de act. emp. l. iulian. §. fi. r. l. seq. et. l. fundi. r. s. de lega. iij. l. lucr. §. collegio. r. s. de fun. instru. l. cū. fundus. sed extra. s. de usufruc. l. sed et si qd. §. pprietatis. Solu. aliud si usufructu' legat' qz tūc instrumētū fundi vel dom' continetur vt ibi. aliud si fund' vt hic. et est ratio vt ibi no.

De alimēto. r. c.

Salimēta. si ea. vt africa vt egypto. vt. j. co. l. mda. §. quidam.

Item liberti. §. qd. liberti. r. s. de leg. iij. l. cū. testatoris. Accur.

Ad fidem com.

Missus. alimētoz. §. admittunt. isti liberti quasi p mediuz ist' testatoris fuerit liberti cū defunct' rogauerit eos manu mitti. vt dicit litte ra. als sec' forte. vt. s. de leg. iij. l. p. §. duob'. r. s. §. h. §. g. l. modelin'. r. j. e. l. alimenta. §. i. et no. s. de leg. ij. l. cū. pater. §. fidei here dum. Accur.

Ex quib' r. c.

Prescripta sūt. h' ipse p'uilegiatus siue successor vitim' fuit. vt. C. de cadu. tol. l. vnica. §. si. tamē i hac parte vni iure puuari. vt r. als. C. si aduer. si. l. i. et. ij. Item non ob. s. de contrah. emp. l. fi. §. fi. quia hic loquitur de vniuersali successore ibi s' s' singulari. lz et aliter dici posset. vt no. s. de usufruc. l. hactenus. et. j. eo. l. lucius. Accur.

Transissent. bona ex quibus alimēta debebantur.

Olent. diuidere. nō tamē libertozū iura separando sed s' alimētorum p'stationes diuidendo ipsis

Et si no. f. nec legato suo peculio. vt. s. ti. iij. l. an repenul. nec vedito. vt. s. de contrah. emp. l. quo. tiens. Itē facit. s. de act. emp. l. iulian. §. fi. r. l. seq. et. l. fundi. r. s. de lega. iij. l. lucr. §. collegio. r. s. de fun. instru. l. cū. fundus. sed extra. s. de usufruc. l. sed et si qd. §. pprietatis. Solu. aliud si usufructu' legat' qz tūc instrumētū fundi vel dom' continetur vt ibi. aliud si fund' vt hic. et est ratio vt ibi no.

Explicet liber. xxxij. dige. storum et nonus huius.

Incipit. xxxij. r. x. huius.

De alimentis et cibariis legatis.

Legato alimētoz cedit aq que est venalis. Bar. l. i. p. i. a.

Alimēta fuerit legata: dici pot etia aquaz legato iesse: si in ea regione fuerit legata/ vbi vendari aqua solet.

Appellatioe libertoz suoz continetur semi legati vt manumittant. Itē bona transeūt ad quēlibet cū onere alimētoz. h. d. Bar. Marcianus.

Quis libertis suis alimēta reliquit: etsi legati fuerint serui' et rogati legatarij manumittere/ ad fideicōmissum admittuntur vt diuus quoqz seuerus r antoninus rescripserunt. et licet ad fiscū bona fuerint deuoluta ex qbus alimēta debeantur: prestanda sunt sicuti si ad quēlibet successorem transissent.

Si plurt' a plurib' alimēti-

bus remaneat alimēta. p'p absentia alimētarij q aqua vinū vel similia fecū portare multis ex causis pot impediri. r iō coheres cauet coheredi. vel dic q fuerit relicta vt habeat interim dū erit in ciuitate et ita pierit p' depozitionē. Itē no. q hic heres q ministrat vt minister eligat ideo cauet r nil lucratur. vt r. s. de lega. iij. l. qd. fictio.

Diuus. aliud rescriptum. Accur.

Comunibus remanentibus. vt. j. de iure patro. l. fina. et. s. famul. herciscun. l. quedam.

Distinguantur ad qd. §. famul. herciscun. l. plane. et de transac. l. cum hi. §. in causa. r. s. de extra. l. ij. et. j. iud. folui. l. iam tamen. §. penul. Accur.

Debet fieri diuisio p' stationis: vel vn' qui p'flet eligatur.

Itē executor datu' cogit satisficere. Bar. l. i. p. i. a.

Solēt iudices ex cā alimētoz libertos diuide re/quotiens plures sunt heredes: ne a singulis heredib' minutatim alimenta petētes distinguantur: quā diuisionem perinde haberi oportet / atqz si p' familias ipos libertos diuisisset. Solēt r vnū eligere p que alimēta p'stentur: aut ex voluntate defuncti aut ex arbitrio suo: vt rescripta subiecta ostēdūt. exēplum' libelli dati michi a libert' fauille nisi vobis sciēs ad exēplū istā re pri nere: qz multi testamētis suis libertis p'stare iubent necessaria: q quia minimi eris sūt: ad nichilū perducunt: cū plures hīdes ceperūt p successionez existere: qua de cā puotos recte facturos: si puocat' fauille heredib' pcuratoribusve eorū: cōstitueritis cui' a ceteris dari debeat pecunia ex cuius vsuris alimēta p'stētur. Debebit aut is qui accipiet' cauere eis' q dabunt' se redditurū: vt quisquis ex libert' decesserit' altove quoquo mō in ciuitate eē defierit: tātū ex sorte q' tū efficiet p portione cōputatio.

Diuus' pius rubuo cuidā testamento rescripsit: plules vocatis his a quib' vobis alimēta deberi ex cā fideicōmissi p'stiterit: vel oēs ab vno: vel facta

Diuisisset. eq paratur iudex r testator. sic habetur C. de di. tu. l. ij. o Solēt. s. iudices. Accur.

Exēplū. petierunt liberti qui bus alimēta erāt relicta vt ab vno ex heredib' alerentur data pecunia ei a coheredibus vt ex vsuris eius alar eos: qd imperator cecisset et sup plicationē r respōsionem mittit qui busdam iudicib' vt hec fieri faciāt. vt tamē heres cui pecunia datur caueat coheredibus de reddendo cum erit reddenda. Ac. q Cui. heredi. r A ceteris. coheredib' Accur. f C' p'stētur. libertis. t Accipiet. a coheredibus. v Eīs. coheredibus.

Qui dabunt. hanc pecuniam. p Deccerit. naturaliter vel ciuilitatē: vel seruis pene factus.

Defierit. vt p deportatōez. q cau se ciuitatis amissionis non extin: gust legatum alimētoz. vt. j. eo. lis cui. et. s. de capi. diminu. l. cau: sas. et. l. penul. sed

sut occasiones quare apud heredē q ab alijs accepit pecunia: remaneat alimēta. p'p absentia alimētarij q aqua vinū vel similia fecū portare multis ex causis pot impediri. r iō coheres cauet coheredi. vel dic q fuerit relicta vt habeat interim dū erit in ciuitate et ita pierit p' depozitionē. Itē no. q hic heres q ministrat vt minister eligat ideo cauet r nil lucratur. vt r. s. de lega. iij. l. qd. fictio.

Diuus. aliud rescriptum. Accur.

a **D**ecernent. dicti consules. Accursius.
 b **E**xemplum. predictorum rescriptorum. Accursius.
 c **I**am nunc. q. d. ante propter nimium alimentorum fauorem dubitatur.
 d **N**on pertinere. siue assignatio hec fuerit facta siue no. z facit ad legez ista. s. de leg. l. no amplius. s. fi. et. l. seq. z. s. fam. her. l. filius. et. s. de an. le. l. in singulos. et s. de transac. l. euz hi. s. stat. aut. z. s. de usufruc. l. domi nus. s. fina. z. l. eo. l. pecunie. z. l. cum vnus. in prin. et. l. iudi. sol. iam. tr. s. penul. Ac.
Liberi. liber tabulos meis. pa trona testatrix lo quitur. Accur.
 f **N**omine. his verbis grecis ex pressis que signifi cant illis libertis il la p dia dari volo: vt inde se alant. vt. l. eo. l. penul. s. fi. als non est hic ali quod grecum. Ac.
 g **I**psi. liberti. et per se: hoc est verum.
 h **E**t vtrū pro puetas. qd verum erit. Accur.
 i **A**d heredem patrone. hoc non erit. sed ad ipas li bertas. Accur.
 k **E**x libertis sint. ante diem fi deicommissi cedē tem. Accur.
 l **F**ideicommissarios. l. alios col libertos.
 m **P**ertineat. qd verum erit.
 n **C**edete. hoc est adita heredita te. s. quando lega tur seruo manu misso vt heredi. vt C. de cadu. tollen. s. in nouissimo. Accursius.
 o **A**d heredes. qd verum est.
 p **T**estatoris. id est testatrix.
 q **A**d libertos. per hoc apparet q non fuerunt alime ta relicta sed. ppuetas: als colliberti no haberet hoc reli quum. vt. s. de usufruc. l. dominus. s. fi.
 r **F**ideicommissarius. s. vnus de libertis.
 s **F**ideicommissarios. s. coniunctos. vt. C. de cadu. tol. l.

pro rata distributioe quis et a qd picipiatis decernit: fiscus enim si eo noie qd ab eo vobis debere exēplum se qtur: iam nlic sciatis partes eoru q solu uedo ee desierint no ptinere ad onus reliquoz heredum.

La que respicit fauorem legatarij no arcat legatus. Bar

Libertis libe rtabusqz meis quos viuens in testō et in codicillis manumisi vel manumittā dari volo mea p dia: ad hoc vt q cūqz viuete me acceperit p sti tuant eis cibarij z vestitarij no mine: qro quā hēat significa tionē: vtrū vt ex p dijs alimēta ipsi capiat: an vovt p p dia et cibaria z vestitaria ab hē de p cipiāt: z vtrum ppuetas an v usufruct relicto sit. z si ppuetas relicta sit aliqd tñ supfluū iueniatur in redditibz qz est in qstitate cibarioz z vestitatioz: an ad hē de patrone p tinet. et si mortui aliq ex libertis sint: an pars eoz ad fideicommissarios supstites p tincat: et an die cedete fideicommissi mouē tiū libertoz portiones ad he redes eoz aut testatoris de currāt: modestin r fudit videf michi ipa p dia eē libertis reli cta: vt pleno dñio hec habeāt: z non solū p vsumfructū. z iō si qd supfluū tā in redditibz qz i cibarijs erit hoc ad libertos p tinet. s. z si decesserit fideicō missarius ante diē fideicōmiss

vnica. s. i. z. s. ij. z. s. in nouissimo. et no. q. etiam per hoc apparet non forte alimenta relicta. vt. d. l. dñs. s. fi.

Ad suos heredes. ideo no fuerit alimēta relicta. nā illa morte finunt. vt. s. de transac. l. cū hi. s. cōstat etiā zc. Itē nec usufruc. vt insti. de usufruc. s. finit. et facit ad hoc d. l. cū hi. s. si pluri

si cedete pars ei ad ceteros si deicommissarios p tinet. post diem autē cedente si qui mortui sint: ad suos heredes hec transmittent.

Legatū alimētoz relictu a qbusdā hētibz noiatim debet a substitutis z a pūctis. Bar.

Lucius tici festo suo liber tis libertabusqz suis cibaria z vestitaria a liberis suis eisdēqz hētibz p stari iussit nulla cōdi tione addita: qro an si sine pa troni libertis idē liberti agant cibaria z vestitaria accipe pos sunt: modestin r fudit nichil p poni ppter qd petitio eozum q testamēto pure legata sunt non cōpetat.

Enumeratio quorū dā indi uiduoz legatū gñale non viciat. h. d. Bar.

Verba testamēti oibz li bertis nostris cibaria p stabit p arbitrio vestro: no ignorant quos ex his cha ros habuerim. Itēz alio loco p p mū polichromum hipu ciū cōmēdo: z vt vobiscū sint et cibaria p stetis peto: qro an oibus cibaria debeāt dari: an his tñ quos cōmēdauit: z cuz heredibz esse iussit: modestin r respōdet oibus libertis ciba ria relicta pponit: quozum b mo dum viri boni arbitrio statuē dum esse.

Nomine alimētoz cōtinē tur ea sine quibus nutriti copus non potest. I abolenus.

mini. vt. s. de libe. z posthu. l. in suis. z facit. l. de ver. sig. l. licet. s. i. Accursius.

Commodo. i. precipue pro eis rogo. sic. s. manda. l. si vero non remunerandi. s. cum quidam. Accursius.

Quorum. s. alimentorum.

Viri boni. cui viro bono pueniet dari plus a testato: p spēm re dilectis sibi cōmēdatis. vt. l. penul. in prin. Itē no. no dero derogari generi p specie nominatā. sic. s. de suppl. lega. gatur.

bus. et habet. C. de fideicom. l. in psona. et. s. de leg. ij. l. miles. s. p par te. z. l. q. di. leg. ce. l. v. in prin.

Liberis. per hoc videbat per sonale.

Agāt. i. petāt alimenta: et dic si ne libertis. i. no cō tra liberos patro ni: quia liberi isti tuti noluerūt esse heredes. z sic con iunctis coheredi bus eñcis acce scit: si sūt ex tacita volūate defuncti vt ad substitutos quos pater dede rat: et contra hos agunt liberti cum hereditas transie rit cuz onere. vt. s. de lega. ij. l. si ticio. s. i. et. C. de cadu. tol. l. vnica. s. his ita. Itē no. hic ap pellatione heredu appel latio et extraneos pti latio et neri. ar. s. ad tre neos cō bel. l. ex facto. s. si tinet. quis ita. Accur.

Proponi. s. z validū. pponitur enim q filij fuerit rogati et non sunt heredes. s. hoc no est validū cōiunctis vel substitutis.

Verba testa mēti. subau di talia sunt q pa ter filijs futuris he redibz loquitur. et ideo dicit nostris: quia etiā viuo pa tre filij sunt qsi do.

Generi

l. l. gata. in prin. sed cōtra. s. de fun. instr. l. cum de lanio-
nis. s. cui fundus. r. s. quidā. sed plene dicit no. s. l. que-
situm. s. penul. Accursius.

Legatis cibaria. ergo r pot. vt. l. i. l. l. si nō sunt s.
si cui escariū. r. l. fi. r. j. de p. sig. l. verbo vict. r. l. seq.

et. l. q. nos. s. ver-
bū viuere. s. aliud
in sbo diarijs. vt
j. eo. l. diarijs. Itē
facit. s. famul. her.
Lex parte. s. ij. sed
ptra. s. de trāfac. l.
cū hi. s. q. trāsigit.
Sol. vt ibi.

Pecunie. vni
ex heredib.
nō hui' p̄tationis
ministrū solūmo-
do electus. sed quo
magis etiam ipsi
consuleret testator
ab eo inuitatū ad
hoc prelegatum.

Precipientē.
vt legatariū nō vt
ministrum.

Nec vitilis da-
bitur. onere em̄ si-
nito quasi p̄ceptio-
nis cā cessante in
posterū r ipm̄ ple-
gatū ad cōiōnē re-
uocā dā allegaba-
tur. sed p̄perā. R.

Mandatum. a
coheredib. vel tes-
tatorē. tunc vt
minister cōstitur.
nullūq. lucrū ha-
bitur. cauebit pro
parte decedētū li-
bertorū coheredi-
bus restituere. vt
s. eo. l. solent. s. fi. r.
de leg. ij. l. si ticio.

Nam ea res. i. mandatum. Accursius.

Innitit. electo a dāno lucroq. vacuā. sicut r alio in
mādati regulariter est traditū. vt. s. man. Lex mādato.

Prebendorum. non distribuendoy dūtarat. Accur.
i. necessitas. vt legatario non vt ministro iposita. Ac.

Pulsantib. die duob' modis. p̄mo pulsantib'. s.
alimētarijs. q. d. necessitas iposita electo vt soluat alimen-
ta astringit nō tñ patrimoniū electi. s. vt soluat. sed etiaz
verecūdiā nā r dānū. s. vt soluat r verecūdiā habebit si
nō soluat. merito ergo apud eū remaneat lucrū. Secūdo
die pulsantib'. s. coheredib' q' post mortē alimētarior' vo-
lunt repeterē p̄legatū. q. d. necessitas quā patitur electus
astringit quasi frenū. i. obijcit etiam verecūdiā nō solum
exceptōez circa act' iudicis. plam' fm̄ hoc dixisset verē-
cūdiā astringit pulsantes coheredes. i. repellit. et sic cas-
sus p̄ casu ponit. sic ergo de fideicōmissarijs potes nota-
re q' nullū lucrū debēt h̄re. r facit ad p̄dicta. s. de lega. i. l.
quidā. s. si scrip'. r. l. seruū filij. s. si idē. r. s. fami. her. l. ex
parte. s. ij. r. s. de vsufu. l. dñs. s. si. r. s. de lega. ij. l. pat. s.

tusculanus. r. s. de lega. ij. l. si q. quos. r. j. de condi. et des
monstra. l. si quis eum. sed cōtra. s. famul. herci. cum. l. si fi-
lia. s. papinianus. Solu. ibi. Item cōtra. j. de alimē. lega.
l. filio. s. p̄. sed plene dicit vt no. s. de lega. ij. l. si ticio.

Lio herede. testatrix. duz viuere. s. ticho. liberto alii-
noq. suo annuos

Audus minister nō potest
bona defuncti distrahere sed
actiōem habet pro relictis in
causa alimētorum vsq. ad fal-
cidiam. Bar. Idem.

Lio h̄rde' instituto ita
scripsit: a te peto gai
sei quicqd' ex hereditate mea
redegeris: illis meis alumnis
des singulis denos aureos an-
nuos: eādēq. summā penes te
esse volo cui' ex icremēto eos
alere te volo: reliquū restitues
numero colliberto n̄o: respō-
di' q̄uis distrahere bōa gai'
seius alio scripto herede non
possit: tñ eū alūnis relictā pe-
cuniā vt seruet ac restituat in
tra falcidiā' recte petiturum'
qñ de supfluo' p̄bari' non pōt
eū q̄q. libertū inter eos quib'
cibaria/ item vestiaria patro-
na q' viua p̄stabat reliq̄t: recte
fideicōmissum petiturū existi-
mauit q' annuos. xliij. aureos
r menstruū frumētum atq. vi-
num accepit.

Prelegatum cum onere ali-
mentorum transit ad heredes
heredis: h̄ sint plures. hoc di-
cit Bar. Idem.

cipias: de quoz vsuris illis alūnis meis alimēta des. vt
s. de lega. i. l. si seruus. s. qui margaritam.

Respondi. quia gaius et alius heres: id est coheres
fuerunt liberti.

Non possit. quid si hoc ipsum esset permillum. Rñ-
tunc possit. argu. C. de ep̄sco. r. cleri. l. si quis ad declinā-
dam. r. qd' dicit nō possit in aliquo qñ nō est heres gaius:
vel non potest in totū qñ cū alio est heres gaius. Accur.

Pecuniam. s. denos aureos.

Intra falcidiam. i. citra.

Petiturum. quia ad fauorabilem causam. vt. C. de
ep̄sco. r. cleri. l. nulli. s. i. al's secus. vt. j. ad trebel. l. lici'. s.
memia. r. no. s. de lega. ij. l. si ticio. et no. vñ p̄ fideicōmis-
sarijs: quia petunt. et aliud contra eos quia non possunt
distrahere de bonis defuncti.

De superfluo. i. vltra dodrantem.

Probari. i. probabiliter dici.

Accipit. i. plurib' annis accepit. r. facit. s. de leg.
ij. l. post emancipationem. s. fi.

noq. suo annuos
xliij. aureos r fru-
mētū r vinū men-
struū p̄stabat. que
cū decederet liber-
tis suis q̄vina p̄e-
stabat legauit: qd'
legatū valere cer-
tū est: deide a gao
cui nichil relique-
rat petijt sticho et
pāphilo. r. aureos
singulis annis da-
ricos apd eū dē
esse r eodē fenore
nutriti legatarios
a gao voluit ac nu-
merio restitui reli-
quū. vnde cum ex
verbis testatrix
gao nichil relictū
videatur: qd' ab eo
dari p̄ceperat te-
statrix inuile fore
dicebatur: qd' non
fore verū hac. l. di-
citur fm̄. R. alij di-
cunt etiā gaiū in-
stitutum hoc mo-
do alio scripto he-
rede: r isto gao si-
milis subaudiūt. r
fm̄ vtrūq. positio-
nē accipitur hec
verba testatrix q'
sequitur perinde
ac si dixisset testa-
rix: volo gai sei
vt s' h̄rdate mea
denos aureos ac-

Quam vnus. de cuius sorte. l. de ipsa sorte. vel dic de vsuris sortis. Accursius.

b Ad pceptionē. z psequēs ad onus: vt subijcit. Ric. c. Refragari. s. videt eo q p vnū heredē alimēta p̄stari voluit testator: nūc nō apparet p quē potius sint p̄stāda: cū ille sit mortuus p quem testa tor voluit fieri.

d Non oportet: re. q̄ vt heredes heredis p̄sent: quā q̄ sint plures. ad qd. f. eo. l. alimēta. in p̄m. cr. s. eo. l. ij. in fi.

e Euitavit. vt infideles.

f Domum. i. fa miliā. z sic nō p̄sonā tm̄ certā. R. qd̄ in dubio hic p̄sumit. nā quidā p̄sumitur boni: quia de bono ḡne sunt. ecōtra quidā mali quia de genere reprobato. vt. s. de edil. edic. l. q̄ si nolit. s. q̄ m̄cipia.

g heredis. scz electi in p̄statione alimentorum. Accur.

h Verbis fidei commissi. testator rogauit pure here dez manumittere stichus z ei sticho sinua vel mēstrua alimēta reliquit: heres nō fuit in mora cōt: qz non fuit interpellat. vt. s. de vsur. l. mora. sed in rē fit mora. vt. f. de fidei commiss. l. uer. l. cū vero. s. apparet. si heres post triennū manum sit habeat stichus alimēta p̄stata q̄uis tūcerat seruus. sic. f. eo. l. seruos. et. l. i. p̄. cr. s. famil. hercū. l. ex parte. s. ij. Accursius.

i Cum de vsuris. ad hoc. s. de leg. ij. l. si q̄ seruo. z. C. de vsur. l. i. z. s. de lega. ij. l. is qui. z. C. ad fil. l. fi.

l Relictis. ex cētū puta q̄ dari voluit cū nuberet. Ro. vel fm̄ hug. dic simpliciter relicta alimēta arbitrio boni viri: s̄ tūc quare dicit p̄ modo legate dotis. Rñ. ex pietura voluntatis: qz taliter videt dilexisse in alimētis sicut in dote. ar. C. de ipu. z alijs sub. l. i. Itē qd̄ subijcit quā solā zc. suband p̄ter alimēta. z facit. s. de here. insti. l. q̄ volebat.

l Etatis. nota q̄tū plus crescit puella tāto plus in eā impendendum est. Accur.

I Scui. p̄cedētū. immo videt indulta pena nō restitui bona. vt habet. C. de sen. pas. l. in insulam. que est con

tra. Solu. hic fuit restituit. vt. f. eo. ti. l. i. ibi vero sola indulgētia p̄nc. vel dic hoc speciale in alimētis. nā z manenti in pena relinq̄ possunt. vt. f. de his q̄ p̄ nō scrip. habent. l. si in metallū. z est rō: qz parū. p̄dest indulgētia sine alimētis cū sine his viuere non possit: ergo sequitur. vt arg. s. de pe. le. l. nam. qz. in pn. sic nec trāsi ḡt de eis sic facile vt in ceteris. vt. s. de trāfac. l. cū hi. z eo modo soluitur C. de leg. l. seruo. z C. de neces. ser. l. q̄ dā. s. i. q̄ dicit non valere relicta seru: uo: et hic est seruo p̄nc. vt isti. q̄ mo. ius pa. po. sol. s. serui aut. Item eo mō soluit. f. de iur. fis. l. in metallū. itē eo mō soluitur. C. de bo. p̄scrip. l. ij. vbi dicit cōfiscari: vel ibi in depozita to: vt ibi no. et iazē sic in libertorū patrono vbi cūqz restituito vt iura patronarū sequatur. vt. f. de iure pa. l. si ue. z. s. de ius vo. l. sed z si p̄ penam. et. f. de sen. pa. l. fi. idē in iure cognationis. vt. f. de sen. pas. l. fi. Itē d. s. e. l. solēt. s. s̄bebit. s̄ dic vt ibi. z facit. f. eo. l. seruos ad cūstodia. Itē contra C. de rem. l. cū al legatis. vbi indulta pena desertori militie non videtur restituta stipēdia p̄terita: sed speciale hic in alimentis.

pro modo legate dotis quā solā p̄ ex hereditate filie nuben ti dari voluit: atqz p̄ incrementis etatis eā exhibēdam esse r̄fidi: nō p̄ viribz hereditatis.

Dānar in metallū post restitutionē p̄teriti tēporis z futuri alimēta petere p̄t. Bar.

I Scui annua alimēta relicta fuerant in metallū dānatus indulgentia p̄ncipis restitutus est: r̄fidi eū z p̄cedentium annorū recte cepisse alimēta: z sequētium debere ei.

Si p̄dia p̄ alimētis relictis obligent ex hoc legati alimētoz nō augeat vel minuit. Bar.

Uci tici liber: Idē. tuis suis cibaria z vestimenta z annua certorū nūmorū reliq̄: z posteriore p̄te testamēta ita cauit: eis obligatos eē ob hāc cām fidei commissi fundos meos illū z illū: vt ex redditu eorū alimēta sup̄ascripta p̄cipiāt: q̄ritū est an si q̄to minores redditū puenerit q̄ est q̄stas cibarioz z vestiariorū heredes ad supplēdum ea onerari nō debeāt: vel si alio āno excefserit an supplēdū sit qd̄ sup̄ior anno minus p̄ceperit. Paulus r̄fidi: cibaria et vestimenta

Ucius. obligatos. hoc enim facere potest. vt et. s. de pigno. act. l. non est. Accursius.

o Ex redditu. hic modus pro conditione videbat: vt habetur. C. de his que sub modo. l. i. sed contra vt hic subijcit. magis enim pro securitate alimentarij videtur hec verba posuisse testator: q̄ vt conditionem faciat: sic et aljs prospiciendo commodo rei familiaris. vt. s. de lega. i. l. quidam. sed quid si testator non dixit de hypothea aliquid sed solūmodo ex his fundis p̄stari. Rñ. esse obligata. argu. s. eo. l. ij. in fi. et. s. de vsu fruct. l. hactenus. Alij contra vt non sint obligata: et tunc expectari sequentem annum. vt. f. de verbo. obliga. l. inter stipulantem. s. sacram. ibi pro quo et illud zc. et. f. quando dies legat. ce. l. firmio. cr. s. de annuis legatis. l. legatum. s. viti. Item pro vtraqz opinione. s. de transactio. l. cum hi.

§. frivini. et §. si pluribus. et §. idem et si ager. Sed prima opinio verior est fm Bzo. vt et not. §. de an. le. gatus. dicta. l. cum hi. et facit. §. de contrahen. emp. l. si. in si. erant ergo obligata et in tegra debentur: ac si expmisset alimētorum fauore. Accursius.

a **Integrā debentur.** §. de tri. vi. et oleo leg. l. cert. vbi nō plus q̄ natū: sed hic fauore alimentorū. Item aliud est dicere vt inde p̄cipiant. aliud qd̄ ibi natum erit.

O Aio seio. trās ferebat. sic ergo fit trāslatio cū suo onere: vt et habetur. C. de cadu. tol. l. vnica. §. p̄ secūdo. et §. his itaqz et. §. de lega. l. i. et §. de vsufru. leg. l. si ab eo. et argu. §. de cōdi. insti. l. que sub cōditione. et facit. §. de adimen. le. ga. l. sicut. et. l. seq. et. l. nichil. phiber. sed arg. cōtra. §. de adimē. leg. l. si tibi certum.

c **Scriptur. ea q̄ sequitur.**

d **Perpetuo. ni si gratia erit cū quo morari dbeat hoc fuerit scriptū. vt. §. de cōdi. et demon. l. illis libertis. i. si. et dic cōtra. vt no. C. de leg. l. i.**

e **Cōsult. mutat questionē sup idem thema.**

f **Gravioz. qz nimis grauabat heres eos in seruitijs. Accursius.**

g **Negauit. he res.**

h **Seruitut. i. nisi seruiant.**

i **Deberi. nec ei isto vel superiori casu videt share p̄ libertos. ad quod est. §. de cōdi. insti. l. que sub cōditione. §. pe. et de leg. iij.**

libertis defuncti integra debentur: neqz ex eo q̄ postea p̄edia his pignozis iure testator obligare voluit: vt ex redditu eozū alimēta p̄ciperēt: minuis se eū vt aurisse ea que reliquerat videri.

Legati in dubijs videtur translatum in aliū cum onere suo. Bar. S. ceuola.

O Aio seio. ccc. aureos legauit vt ex vsuris ei summe libertis cibaria et vestitaria prestaret q̄ statuerat. codicillis autē eadē sumā retuit dari gaio seio sed dari publico meo voluit: q̄ro an liberti fidei commissum debeat meuius: respōdi meui: nisi aliud de quo non dubitaretur doceat sibi a testatore iniunctum) videri fm quis exemplū testatoris recepisse ea onera q̄ a scripta erāt ei sume q̄ in eū codicillis transferebatur.

Legatum alimentorum factum alicui quoad euz aliquo morare: durat etiā mortuo eo cū quo dz morari. Item conuuo ex iusta causa potest ab eo discedere. hoc dicit Bar.

Impator antonin^o pi^o libertis fertilis basilie scripsit: q̄uis verba testamenti ita se habeant: vt quoad cum claudio iusto morati essetis vobis alimēta et vestitaria legata sint: n̄ h̄ac fuisse defuncte voluntate et cogitationē interpretor: vt post mortem iusti eadē vobis prestari voluerit: N̄. eiusmodi scripturā ita accipi: vt necessitas alimentis prestandis perpetuo maneat. Itē consultus de tali scriptura: vt et tecū sint semper volo: quero cum manuissi ab h̄ide cum quo morati diu sint: sed ob grauioz rem fuitur ab eo discesserint an alimēta his debeantur que

qui cōcubina §. vtrou. et de reg. iur. l. iure ciuili. et §. de an. lega. seic. in prin. et. l. meua. in prin. et. l. annua. in prin. et. §. de cōdi. et demon. l. viij. et. §. de leg. iij. ticia §. si ea. et. §. co. l. i. berris §. si.

negauit se p̄stare nisi vice seruitutis his vteretur. N̄. di fm ea que p̄ponerentur / debentur.

Adiectiuū significatiuum etatis adiectū persone legata rij nō restringit legatū. Item alimēta relicta simpliciter debentur invita. Item alimentorū fauore pubertas in masculis intelligitur vsqz ad. xvij. an. in feminis vsqz ad. xiiij. Bartolus. Modestinus.

Melle alimenta relinquatur: vsqz ad pubertatem debentur: sed hoc verū non est: tandiu enī debentur donec testator voluerit: aut si nō appareat quid sentiat: per totū tps vite sue debebunt. Certe si vsqz ad pubertate alimēta relinquatur: si quis exemplū alimentorū que dudū p̄ pueris et puellis dabantur velit seq̄: sciat adriani constituisse vt pueri vsqz ad. x. et octauū: puell vsqz ad. xiiij. annū alantur: et hanc formam ab adriano datā obseruādā esse impator noster rescripsit. sed et si generaliter pubertas non sic diffinitur: tamē pietatis intuitu in sola specie alimētorū hoc tps etatis esse obseruandum nō est incuile. Sed et si alimenta que uiuus prestabat reliquerit: ea demū prestabuntur q̄ mortū tpe prestare solit^o erat. quare si forte varie prestiterit: eius tamē tps prestatio spectabitur qd̄ proximū eius mortis fuit. quid ergo si cū testaretur minus prestabat mortis tpe vel cōtra: adhuc erit dicendū eam prestationē sequendam que nouissima fuit.

Qui reliquit aquā videt relinquere p̄ctū aque: et tale legatū nō cōtinet seruitutē: sed debitum personale. Bar.

Quidā libertis suis vt al-

Mella ait. ad pubertatem si sensu de duodecim et quattuordecim annis pessime dicit. si sensu. xvij an. male dicit: qz vsqz ad mortē: vt statim corrigi.

Uite sue. nam cū vita finit. vt. §. de trāsac. l. cū hi. §. cōstat. et. §. ad. l. sal. hereditarij. et sic large fit interpretatio. vt. §. de regu. iur. l. in testamētis.

Widū. i. ante hanc. l. n̄ p̄ h̄ac. l. vsqz ad mortem. n̄ Constituisse. p̄dicto casu quans do vsqz ad pubertate fuit relictum.

Non sic. ad xvij. annos. §. ad xvij. vel. xiiij. vt isti. q. mo. tute. si. §. ij. et. ij. h̄ ergo ē speciale fauore alimētorū. sic et alio. §. de adop. arrogato. §. nō tm. q̄nc. p. xvij. vt. §. de postulan. l. §. pueritiā. Ac. p. In sola. et alio casu vt modo no. et facit. §. de verb. sig. pueri.

Nouissima. sic habet. C. ne de sta. defunc. si m̄. et no. tps mortis inspicit. sic. §. de fun. instru. l. instru. leg. l. si mācipia. i. pn. sed vt tps testamēt. et. §. de libe. le. aureli^o. §. testō. et. l. si. §. si. et. §. i. si. ita. et. l. medico. et. §. de lega. iij. vtrou. i. pn. et. §. i. et. l. vtrou. §. testō. Sol. fm Ro. in alimēt. put mi. nunt vel auget pre stationē: sic et volū tate alterare vt. §. cū debitorū libera tionē legat et de no.

uo aliud debere incipiat separatu est qd addit. z sic est in similibus. Uel dic q in qualibet eaz apparet ratio quia te pus testamti inspicit. Itē ptra. s. de lega. iij. l. nomē s. filio. Sol. vt ibi. Itē facit ptra. s. de an. leg. l. scio. s. i. z. s. fi. z. s. de lega. l. i. si michi z tibi. s. in legatis. z. de re iudi. l. in iudicati. et de alimen. lega. l. translatio. z. l. seq. z. de secun. tab. l. i. s. nō tamen.

a Per fideicommissum. l. aque. b Res. i. hec q. s. no. Accur.

c Agi. tracta. ri. Accur.

d Cithernam. possit saltem psonalis seruit' esse fm Ro.

e Predij. i. predij. Accur.

f Non possessori. l. domino. vt. s. cōmuna p dō. l. i. s.

g Relicta. hic accipit qd est in fi. hoc enim. z. si autē dices z predij seruitutē nō valerit: cū nō habenti vicinum p dū nō possit legari z merito nam zc.

h Perfone tñ. s. aliqñ vt cū relinqtur habenti p dū sed hoc acto vt ad heredē nō trāseat quo casu est seruitus psonalis fm R. vt h. qd Jo. nō placet: immo realis: sed heres legatarij exceptioe repellit: qd patet: qd veditat. s. p p fessoria. vt. s. de ser. rusti. p. l. pecoris. z. l. seq. z. h. expone seruitutē psonē. i. prediale q finē cū psona qñ hoc actū est vt dixi: et sic nō est ptra. l. illā pecoris Item qd dicit ius hauriēdi esse psonale: immo reale. vt s. de ser. rusti. p d. l. si michi. s. fi. sed dic vt modo no. qñ

scz ita fuit dictū. ar cū nō habētī p dū relinquit nō est realis: vt subijcit. s. psonalis si hoc velit relinquēs vel constitūēs fm Ro. vt. s. de ser. rusti. p d. l. lucius. z fm hoc p cō

mēta ita aquā qz p fideicommissum reliqrat: cōsulebat de fideicommissio cuz in ea regione africe vlt fonte egypti res agi pponēbat vbi aq venalis ē: dicitur igit eē emolumētū fideicommissi siue qd hīs cisternas id reliqrat: siue non vt sit in fideicommissio qto quis sibi eēt aquā cōparaturus: nec videri inutile eē fideicommissum quasi seruitute p dū nō possessori vicine possessōis relicta. naz et si haustus a q vt pecoris ad aquā appulsus est seruit' psonē: tñ ei q vicin' nō est inutiliter relinqtur. in eadez cā crūt seruitutes gestandi: vel in tuo vuas premēdi: vel aree tue ad frumēta ceteraz legumina ex pumēda vtēdi: hec enim aqua psonē relinqtur.

Uulter pōt eē executrix in testō z cogit illō offm acceptare si agnouit legatū a defuncto sibi relictu. Itē hoc officij si hz onus burfale annexū trāsit ad heredes. Bar. Scuola.

Filio herede codicillis seie. z. reliquit: et alūno hīs sbbis meuo infanti alūno meo. xl. dari volo: q peto a te seia suscipias: z vsuras ei qñ cūces i ānū vsqz ad. xx. etatis ptes: eūqz suscipias z tuear: qñ sitū est an seia postqz legatū suum accepit si noluerit pecuniam alūno relicta suscipere vel i suscipiēda ea cessauerit: onera alimētōriū ex die mortis testatoris cōpellēda sit agnosce re. rñdi fm ea q pponerent cōpellēdā p stare: cū fideicommissum sit. Itē qñ sit an heres qz

fessoria peteretur. s. Jo. dicit nec psonalē esse. vt. s. de ser. l. vt pomū. sed quoddā ius qd actioni psonali ex testamto vel pacto debetur. sicut si. x. michi stipuler. vt no. d. l. peccoris. z facit. s. de vsu z habi. l. vsus aque. z. s. eo. l. i. i. Inutiliter. vt sit seruit' realis s. psonalis. fm. R. tu dic vt sit seruitus realis vel personalis: nam neutrum est vt. s. dixi.

Relatiuū qd vel qui limitat suū antecedēs nō solū in qrtitate s. etia in tēpore. Bar.

Testator p cubine mācipia rustica numero octo legauit: z his cibaria pstari iussit in hēc pba: eisqz mācipijs q supra legauit cibarij noie ab heredis meis pstari volo q me viuo accipiebant: qñ sitū est cū viuo testatore semp mācipia rustica tpe messij z arearū delegata fuerint: et ex eo tpe cibaria ex rōne dñi sui nūqz acceperit: ex cepto custode p dīoz an heres qz ei' tps. i. messis z areaz z cibaria p cubie p mācipijs rusticis p stare deberet. rñdi euz cui' notio est estimatur. Clau dius. merito: nā si eodem mō q apud testatorē fuerit apud p cubinā futura legauit: nō debebunt ei' tps. de quo qñ situm est cibaria. verū si velut in ministeriū vibanū ab hīs trāferantur: debebuntur.

Relatiuū quis vel q limitat suum antecedens ad qd refer tur non alia. Bar.

Licia decedēs testō ita cauit: oibus libertz libertabusqz meis cibaria z vestitaria q viua pstabā dari pstarisqz volo: qñ sitū est cū trib' solū eo tpe q ea vixit: sicut rōnib' cōtinebat' cibaria z vestitaria prestiterit: an heres ei' a ceteris qz libertis cōueniri possit: an vero tñ tribus sit obnoxius qui rationibus ipsius cibaria et vestitaria accepisse reperiuntur: respon di ab omnibus.

Ab oibus. s. heres poterit pueniri qñ oibus qñ tum quibusdam dabat legare videt: sic fonte variatur et alibi

Defun: cti iudi: cio non in parte parere iudi in parte cio. sic. de oper. li. s. in te: de. l. si ita stipula: to parē: dū est.

Delegata. qz testator accommo dabat aliquib' q serim eos alebat vel ibat in area vt vadunt rustici hu ius ciuitatis ad medicinam et sic non alebantur ex burfa dñi. Accur.

Claudius. s. dixit idē adijciēdo z distinguēdo: vt subijcit.

Ab his. i. ab hac p cubina: z ita de singulari trāsit ad pluralē numerū. Uel dic ab his ministris: scz rusticis z ab ipso testatore. nā tūc hec variatio non nocet q minus debeatur: verū vt vibanā familia letur inspe cto tempore motis. vt. s. eo. l. meli. s. sed z si alimenta. Accur. s. ius.

Ab oibus. s. heres poterit pueniri qñ oibus qñ tum quibusdam dabat legare videt: sic fonte variatur et alibi

collectiuū nomen ponit sicut hoc nomen libertis. vt. s. de tri. leg. l. cū vniū. r. l. si. in pun. sic ergo hic ista verba q̄ vna p̄staba nō restringūt p̄cedentia. sic. s. eo. l. verba. r. s. n. i. l. legata. in pun. r. s. de fun. instru. l. que sitū. s. penul. r. s. de lega. iij. l. ea tñ. r. l. cū quis dcedens. in fi. sed arg. cōtra. s. de pe. lega. l. nā q̄. in fi. et. s. de lega. iij. l. q̄ sitū. s. i. r. l. heres. s. vroi. r. s. n. i. l. cū qdā. et s. de lega. i. l. nō so lum. s. h. et facit. i. eo. n. l. testamēto.

Alimēta. a moderato. p̄prium nomen. **T**eneri. quoniam nō p̄sone est onus indicēdum. cuz per altū possit impleri. vt habet C. de cadu. tollē. l. vnica. s. ne autē. r. s. l. p̄ori. in prin. r. l. cū vnus. in prin. **C**ommoda. p̄prium nomen testatrici.

Fundos. cerros: alis non valeter. vt. s. de iur. do. l. cū post. s. gener. Accur.

Ita. h. est grecum cuius sensus est rufino liberto meo salutem.

Medicus. q̄. i. quia.

Una. s. testatrix.

Ea. scilicet alimēta.

Alter sō nō. vt et. s. de leg. iij. l. pater. s. i. r. l. de h. sig. l. modestinus. r. facit. s. eo. l. ij.

Restituerentur. dicta decem.

Ampliue. rit. l. prout cresceret maiora p̄stetur alimēta vsq̄ ad dictum tēpus. ad qd̄ est. s. eo. l. cū vnus. s. fi.

Capite. s. testamenti.

Deberentur. scilicet cibaria et cellaria: habitatio.

Claudius. scilicet dixit idem addēdo rationem que sequitur. Accursius.

Legata relicta ab h̄rde de bent ab herede h̄rdis. **I**tem ap pellatōe libertoz h̄rdis: libertus liberti p̄tinet que testator tractabat vt suū. **Bar.** **I**dem.

Alimēta r vestitaria libertis suis dedit: q̄ sitū est an q̄ uolatim a moderato vno ex h̄rdis dari iussit testator: solus moderato debeat: nō etiā post mortē moderati heres ei. r̄ndi etiā h̄rde teneri.

Liberty libertabusq̄ itē q̄s q̄s testō codicillisve manumiserat alimēta cōmoda q̄ vna p̄stabat dari iusserat. itē oib̄ liberty libertabusq̄ fūdos. q̄ sitū ē an ad ea legata admittetē liberti p̄tinet: cui scribere solebat ita

alis ruffino meo liberto salutē: eplā etiā emissa ad ordinē ciuitatis vñ ouūda erat petierat vti publice q̄ me dicus erat salaria et p̄stare manifestādo lris suis eū eē libertū: r̄ndi eū cuius notio est estimaturū: vt si q̄dez vna ea ei p̄stabat nichilomin⁹ ad fi dei commissū admittetē: aliter vero non.

In legato nō reiterabili dispositio ḡnialis nō referat ad ea de q̄b̄ sp̄alit est p̄uisus. **Bar.**

Basilice liberte decē dedit quā apud ep̄thēū r calixtū libertos esse voluit: vt cū fuerit basilica an. xxv. cū vsuris q̄ncū cib⁹ restituerentur: ita vt ex vsuris alere p̄t et atē ampliueneri: q̄ situm est an ex alio capite q̄ ḡnalter liberti libertabusq̄ cibaria r vestitaria r habitationez reliq̄retia basilice deberētur: r̄ndi fm ea q̄ p̄po

Quia destinauerat. testator. r facit. s. de lega. iij. l. heres. s. i. r. s. de fun. instru. r ltr. leg. l. q̄ sitū. s. fi. r. l. cuz de lamionis. s. cui fundum. r. s. quidam. et. l. p̄dia. s. idem que sit. r. s. r. i. l. legata. in pun. r. de verbo. obliga. l. do li clausula. Accursius.

nerent nō deberi: nisi hoc q̄q̄ ei datum p̄bare. claudius: q̄ destinauerat alimētis ei⁹ vsuras pecunie quas specialiter ei p̄legauerat.

Appellatōe libertoz suoz p̄tinet cōes liberti p̄ ea parte quā q̄s hēbit in eis. **h. d. Bar.**

Qui societate oim bonozū cū vroz sua p̄ ānos āpli⁹. xl. habuit: testō eadē vrozē r nepotez ex filio eq̄s p̄tib⁹ h̄rdes reliquit r ita cautitē libertis meis quos vii manumisi ea q̄ p̄staba dari volo: q̄ situs est an r q̄ eo tpe q̄ societas inter eos p̄māsit manumisi ab vtrisq̄ r cōes liberti facti sunt: ea q̄ viuētē p̄cipiebāt solida ex fidei cōmissio petere possint: r̄ndi nō amplius q̄s q̄b̄ vir p̄ sua parte p̄stabat deberi.

Seruis p̄p̄is p̄t reliqui legatū in causa alimētorum. hoc dicit Bar. **I**dem.

Seruos ad custodiā tēpli reliquerat: r his ab h̄rde legauerat his p̄bis: peto fideiq̄ tue cōmitto vt des p̄stes in memoriā meā pedisse quis meis q̄s ad curā tēpli reliq̄ singulis mēstrua cibaria et ānua vestitaria certa: q̄ sitū est cū tēplū nōdū esset extractū: ex die mortis: an vero ex eo tēpore quo tēplū explicitū fuerit p̄cipe serui debeāt legatū: respondi officio iudicis heredem cōpellendum seruis relicta prestare donec extruere tur templum.

Per clausulā generalē appositā in vltima voluntate circa idē videtur recessum a speciali. **h. d. Bar.** **I**dem.

post. et. s. de lega. iij. l. si quis ticio. et. s. de lega. iij. l. si quis. Accursius flo.

Cum vroz. nota virū socium vir vroz. sic. s. de do ris soci na. inter vir. r vroz. us de. l. cuz hic status. s. antepēnū.

Prestabam. scilicet lego.

Vtrisq̄. i. vroz: viro scilicet et vroz. Accur.

Viuente. viro que solida viuis p̄stabat pro parte sua r vroz.

Pro sua pte. facit. s. de lega. i. l. v. s. fi. r. s. de leg. iij. l. qui p̄cubinā. s. qui fundum.

Seruos. oēs vt quos habet in tali loco et sic continetur etiā acille pedisseq̄. vt. s. de lega. iij. l. seruis vt banis. Accur.

Reliquat. aliquis pedisseq̄s cōrentis sub seruoꝝ vocabulo.

Certa. puta centum. Accur. **E**xtractum. et sic serui nō sunt templi interim: s. nec sunt heredis: vt. s. de libe. cau. l. seruos.

Officio iudicis. non iure actio nis. scilicet quia desit persona que agere possit. vt et. s. de lega. i. l. seruis alie no. s. si quis post. r. s. famul. hercis. l. ex parte. s. seruo. nec ob id qd̄ habetur. C. de neces. ser. l. quidam. s. illo. r. facit. s. eo. l. is cui. et de his que pro non scrip. habē. l. iij. et. s. de annu. lega. l. si quis.

si quis. Accursius flo.

Libertis. testamento manumissis.
Recessum est. presumptione iuris. nisi legata-
rij probet contra. vt. s. de lega. i. l. plane. sed si no corpus.
C Relicta sunt. ab eode herede. sec. si a diuersis. quia
tuc ab vtroqz daret. vt. s. de lega. i. l. si a pluribus. s. i. vel
dic vt ibi no. et. s.

Libertis. qz testō manu-
miserat alimētoz noie
mēstruos decē legauerat: dei-
de codicillis gñalit oib⁹ liber-
tis⁹ mēstruos septē ⁊ annuos
vestiarij nomie denos legauit
rat: quesitū est an ex testō ⁊ ex
codicillis libertis fideicomis-
sū hēdes p̄stare debeāt. rñdi
nichil pponi. cur nō ea q̄ codi-
cillis data p̄ponerentur p̄stari
deberēt: nā ⁊ ab his que testa-
mēto cibarioz nomie legata es-
sent recessuz⁹ est propter ea q̄
codicillis relictā sunt.

**Alimēta debita non soluta
possunt peti tam p̄terita q̄ fu-
tura. h. d. Bar.**

Manumissis testō cibaria
ānua si cū m̄f⁹ morarent⁹ p̄ fi-
deicommiss. dedit: mater filio
triennio supiuxit: neqz cibaria
neqz vestiaria ei p̄stari: cū i pe-
titione fideicommissi cessaret li-
berti. Sed ⁊ ei⁹ filia postea q̄
m̄f heres extitit q̄d vixit an-
nis. xiiij. iterpellata de hisdez
soluendis nō est: quesituz est
an post mortem filie a nouissi-
mo hīde petere possint: ⁊ tā
p̄teriti t̄pis q̄ futuri id qd ci-
barioz noie ⁊ vestiarij relictuz
est: rñdi si p̄ditio⁹ extitit: si
chil pponi cur nō possent.

**Ep⁹ etatis grauatū adie-
ctū grauato in dubio cōditio-
nem facit. h. d. Bar.**

Ab heredib⁹ stichū manu-
mitti voluit eiqz si cū seio⁹ mo-
raret cibaria ⁊ vestiaria p̄stari

Cōparādaz.
imoyidet q̄ nō sit
p̄parāda. vt. s. de manumiss. testa. l. si ita scrip. So. vt no. C.
qñ di. lega. ce. ex. hys. et. s. de leg. i. l. si cui. et. fa. j. qñ di. le. ce.
l. firmio. s. ij. ⁊. C. de usufruct. l. in ambigua. Accur.

i Posthumus. ticus instituit patrē ⁊ matrē posthu-
mosqz suos heredes. Jit seruos quosdā ipuberes a ma-
tre patreqz manumitti p̄cepit: eis dē cibaria et vestiaria
annua aliqz pecuniaria legata singulis puta decem au-
reos legauit. Jit alijs libertis. Jit extraneis quoqz que-

dā reliq̄t. deide i scōis tabulis pupillarit posthumis sub-
stituit: ⁊ ab hēdib⁹ substitutis libris ipuberb⁹ relictā ex-
ceptis ānuis duplicauit. s. pro. x. p̄ceptis. xx. dari. p̄f-
ctoqz sic testō nata est ei filia cuius gratia factis codicil-
lis testamēto relictōz partē tertiā filie reddi iussit alijs ⁊

a seio: deinde hec vba adiecit:
a te aut sei peto vt cū ad ānuz
xxv. pueneris militiā ei cōpa-
res: si tñ te ante nō reliq̄rit: q̄ si
tū est sticho statim libertatem
p̄secuto: p̄i⁹ aut defuncto seio
q̄ ad ānū. xxv. puenerit an ab
his ad q̄s bona sei puenerūt
militia sticho cōparari debe-
ret: ⁊ si placet deberi vtrū sta-
tim militia p̄parāda sit: an eo
tpe quo seius ānū. xxv. exple-
tur⁹ fuisset si supuixisset: rñdi
cū placeat cōparādā: nō āte
deberi q̄ id tēpus cessisset.

Pominutio legatorū relicto
ru in testō nō p̄tinet ad legata
nec ad alimēta relictā in codi-
cillis vel in tabulis pupillari-
bus. h. d. Bar.

Posthumis heredib⁹ insti-
tutis ⁊ a patre ⁊ matre substi-
tutione⁹ facta actores⁹ manu-
missi⁹: et peculia eis legauit
⁊ ānua⁹ certis libertis suis le-
gata ⁊ alijs exteris plura: de-
de post testm factuz nata filia
codicillis ita cauuit: si qd in tes-
tamēto qd ante hoc tēp⁹ feci
legauit: cui⁹ dare volui⁹ peto ab
his vti tertiā partem petine⁹ si
lie mee reddāt: scōis autē ta-
bulis facta pupillari substitu-
tione ipuberbibus⁹ libertis qui-
bus a parētibus libertates de-
dit eo amplius alterū tñ⁹ quā
tum in singulis in numero pre-
ter cibaria ⁊ vestiaria dari vo-
luit: quesitum est cuz superui-
xisset filia testamento aperto⁹

nam idem si puberes: sed sic de facto erat.

Eo apli⁹ p̄ qd v̄t repeterē ⁊ p̄mū. vt. s. de le. iij. l. si tibi.
C m. accipe dari volo q̄rū i singul⁹ leg. p̄mo dederat
inumerate: als em ē i nūerato als i nūero. sic s. p. x. i p̄mis
tabul⁹ reliq̄t. r. i scōis. ⁊ hoc p̄ter cibaria q̄ nō duplicauit.
A p̄erto. als em adire nō poterat: cū non erat in sol-
dū iūta. hodie fec⁹. vt. C. de cadu. tol. l. vnica. s. i. et ca:
ue quia hec filia cū ceteris posthumis inuenit instituta.

codicillis hīdē le-
gauit patrīqz effe-
cta filia heres ad-
huc impubes de-
cedēs substitutos
habuit heredes. q̄
rebatur ergo an i
hoc fideicommissi-
fo relicto filie ali-
mētoz ⁊ relictōz
et alijs in codicil-
lis relictōrum for-
sitā qui testamē-
to fuerant p̄firma-
ti. item in tabulis
pupillaribus reli-
ctoqz pars tertia
contineatur. qd re-
mouet: de ceteris
autē relictis par-
tē tertiā filie debi-
taz fuisset: ac p̄ hoc
ad heredes ei sub-
stitutos pertinere
certum erat.

Substitutio-
ne. pupillari q̄ po-
test fieri posthu-
mis. vt. s. de vulg.
substi. l. ij. s. i.

Actores. i. ca-
staldiones suos.

Manumissit.
id est manumitti
iussit a p̄re et ma-
tre. vt. ps. l. l. si cui.

Legauit. scz
directo.

Annua. et sic
alimenta. vt. s. de
annu. lega. l. si cui.

Cui. i. alicui.

Dare volui.
sciz fideicommiss.
q. d. quibus aliqd
reliqui peto ⁊c.

Petine. pro-
prium nomen fi-
lie est.

Impuberib⁹.
in hoc non est vis:

E iij

a **C** Et codicillis scilicet apertis.
 b **C** Restituenda. ipsi filie.
 c **C** Trāsmiserat. qđ fiebat olim ab aptura tabularū. hodie a die mortis. vt. d. l. C. de cadu. tollē. l. vnica. §. cū igitur.
 d **C** Nō videri. fa uore alimētorum. qđ hō hīs diminutis non senserit te stator.
 e **C** Non debent. hoc iō quia dixit si qđ i testō. r. c. vt. §. prior. dixi.
 f **C** Alteruz tm. i. scđa. r. addita i secundis tabulis.
 g **C** A substitutio ne. i. a substitutis.
 h **C** Deducta. hāc ei pstat deduct et filie dari: et sic de primis decem.
 i **C** Due pres. scz isti alteri quātita tis. i. scđoū decē.
 l **C** Debeat. i. libertis filie re seruata. et sub. qđ videtur ppter codicillos r. c.
 m **C** Deberi. i. libertis. et sic nichil vñ filie de scđis decē dari: sūt g tres qōnes. p̄ia circa relicta i p̄mis tabulis. Scđa circa relicta in codicillis. Tertia circa relicta in scđis tablis Accursius.
 n **C** Dederat. i. reliquerat liberti vt subiicit.
 o **C** Filiaz. qđ forte nupserat alibi.
 p **C** Celebrēt. ali quas scz exēqas. r. die sarcophagū .i. sepulchrum. et facit. §. de condi. et demon. ticio. §. ij. et. C. §. leg. l. i. r. de cōdi. i. ser. l. i. r. ij. r. §. §. ann. leg. l. eū. r. §. eo. gatio. §. impetrator. et. §. §. leg. iij. qđ cubinā. §. v̄xori

z codicillis: postea aut̄ decesserit: z fidei cōmis. datum eidē de restituenda tertia parte ad heredes suos trāsmiserat: an etiā cibarioz z vestiarioz tertia pars ei per fidei cōmis. data esse videat: r̄ndi nō videri. Itēz qđ sit an eoz qđ codicillis per fidei cōmis. relicta sunt tertia pars ad filiā ptinere deberet: r̄ndi nō debent. Itēz qđ sit an alterū tm̄a substitutiōe le gatū deducta tertia pte qđ t̄tatis legatorū testō datoz cōputari debeat: vt due partes qđ t̄tatis debeatur ppter codicillos: quibz tertia parte codicillis legatorū ad filiā ptinere voluit: r̄ndi integrū ex tabulis substitutionis debent.
C Non impleto onere de modo in certo loco libertus relicto priuatur. Bar.
C Cibaria z vestiaria p fidei commis. dederat m̄z ita adiecerat: qđ libertos meos vbi corpus meū positū fuerit ibi eos morari iubeo: vt p absentia filiarum meaz ad sarcophagū meū memoriā meā quotānis celebrēt: qđ sitū est vni ex libertis qđ a die mortis neqz ad heredes accesserit: neqz ad sepulchrum morari voluerit an alimēta prestanda sint: respon di non prestāda.
C Absens ppter negocia testatoris vt p̄sens debet alimēta percipere. Bar. I dem.
T Estamento ita cautum fuit: libertis meis cibaria queqz alia p̄staba ab heredibz meis p̄stari volo: viuis ex libertis ex voluntate patroni negocij sui ḡra qđ trienio ante diē mortis abfuit: ex hac cā cibaria qđ āte accepit mortis tēpore nō accepit: cui tñ liberto eodem testamēto patronus si cut z alijs quos viu? manumi serat legaturz quinqz dederat: quesitū est an isti quoqz cibaria z reliqua que ceteris libertis legata sūt debeant: respō

di cur non?
Dispositio generalis nō refertur ad ea de quibus circa eandē cām spāliter est p̄sumum: z legatorū prestatione grauari pot̄ legatari? singularis. Bar.
S Tichus nutritus I dē. mee nepos liber esto: cui decē aureos ānuos dari volo: qui deinde interpositis nominibus eidē sticho cōtubernalez ei? et liberos legauit: is quoqz q̄ viuis p̄stabat deinde alio capite libertis oibus que viuis p̄stabat dari iussit. q̄ro an stich? pter suū legatū z alimēta percipere possit: r̄ndi fm̄ ea que pponerēt nō posse: itē cū alimēta liberti vtriusqz sexus reliquerat a repu. et ex p̄dictis que ei legauit dari voluisset: quero stichi cōtubernali z libertis vtrū ab herede instituto: an a republica cibaria et vestiaria que viuis dabat prestari deberent: r̄ndi posse benigna voluntatis interpretatiōe dici his qđ a republica prestanda.
C Cum finitur legatum tunc finitur onus legato adiectum nisi aliud de voluntate testatoris appareat. Bar.
Ticia vsum fructū fūdi legauit meo eiufqz fidei cōmis sit vt ex redditu fundi p̄staret p̄phile et sticho annuos centenos nūmos quoad viueret: quero an mortuo meo h̄rs alimēta debeat: r̄ndi nichil p̄ poni cur debeant p̄stari ab herede ticio: sed neqz ab herede legatari: nisi id testatrix manifeste probetur voluisse: etiam finit vsum fructū prestari: si modo id quod vsum fructū receprū eēt ei rei p̄stare sufficeret.
C Legatum alimentorū non perit conditione facta per casum contingentem in personā ei? in quem specialiter est collata. Bartolus.
C Mater filio herede instituto per fidei cō. libertatē p̄m̄

p **C** Accesserit. ad episcopus dū se forte
T Estamento. sui ḡra. vel patroni liberti.
 r **C** Cur non. q. d. debent. sic. i. de ver bo. obli. l. i. §. si qđ ita. et facit. §. e. a filio. §. fi. r. de fun. in struc. p̄dicta. §. i.
S Tichus. dariuolo. p̄ alimentis. Rog.
 t **C** Nominibus. designauit enī circa nōia ex quibus fieri debebat solutio. Accur.
 v **C** Prestabat. scz eidē sticho.
 r **C** Nō posse. qm̄ illi decē aurei annui stichi vident alimentis destinari: vt. et. §. e. liberti. in pn. et sic nō est §. h. de an. leg. l. q̄ marco. et facit. §. de lega. iij. heres me? §. i. et de fun. instrui. l. qđ sitū. §. fi. r. l. cū de lantionis §. cui. et. l. p̄dicta. §. ij. Accur.
 p **C** Benigna. cū alio a legatario legatario legari nō poterit ius isto. vt isti. §. singu. reb. p̄ fidei com. relic. §. i. Accursius.
 z **C** Ticia. testatrix.
 a **C** Heres. ticio.
 b **C** Ab herede ticio. immo videtur teneri. vt. §. de vfu fruct. leg. l. si ab eo. que est contra. Solu. hic adiungitur quod est. §. in fi. si modo r. c. vel dicit no. §. de an. leg. ticio. in prin. et facit. §. de an. leg. l. seio. in prin. r. l. annua. in prin. et de leg. iij. qui cōcubina. §. v̄xori. r. C. de condi. i. ser. l. ij. Accursius.
 c **C** Sufficeret. facit. §. de leg. ij. i. p̄rogat.

Post mortem, nisi gratia filij fuisset aliud dictu. vt. J. de condi. et demō. l. illis. in prin. et facit. s. de leg. iij. l. qui concubinā. s. vxori. et. J. de condi. et demō. si quis ita. et. s. eo. gaio. s. i. et. C. de leg. l. i. et de pdi. inser. l. iij. r. de an. leg. l. meuis. in prin. et. l. annua. in prin. et. l. seio. in prin.

Darijs. als dearijs: r est bona littera. r dicitur diarijs quod alicui singulis die bus pro cibo relin quitur: vt puta nū mus. ad quod est s. de transac. l. cuz hi. s. si cui. als est vestiarijs. sed ma leqz infra dicitur stiarijs nō deberi. als est viarijs: sed nec hoc placet: qz J. dicit calciarium non deberi: als ē viuarijs. i. que sūt necessaria ad vitā. sed non placet: qz tunc cōtinerentur ea que sequuntur. vt. J. eo. l. fi. Itē illa dictio aliud signi ficat. vt. s. de vsu fru. l. usufructuari um. s. i. facit. s. de transac. l. cum hi. s. qui transigit. r s. famil. heres. l. ex pre. s. i. et. s. e. l. legatis.

Qum alimen ta. quāitate vel saltem re ex q̄ sunt prestanda. vt s. eo. cum vnus. in prin. et. s. fi. et facit. s. de anu. lega. si cui. et de lega. ij. l. antepenul. i. pn. et de leg. i. l. si fu plurium. s. fi. et de leg. iij. nūmis. r. J. ti. ij. laurelius. s. si ticius. et. s. de te sta. heredes. s. i. et C. de leg. cum alie nam. sed ar. cōtra s. s. tri. vino r oleo lega. cum certum. d. **Q**uēinde. si nō apparet primū. e. **Q**ui fris. vt puta ticij. **Q**uebat. ex testamēto ticij qui fratrem habuit heredem.

S Testamenti. potis. l. ticij quo fuerāt alimēta relicta

philo suo suo dedit: eidē ciba riorū noie legauit quinos au reos et vestiarij noie in singu los annos quinquagenos si cū filio eius moraretur. quero fi lio eius defuncto an alimenta deberentur: respondit: si condi tiōi paruisset: deberi etiā post mortem. **A**lpianus.

Darijs vel cibarijs re lictis neqz habitationē neqz vestiariū neqz calciariuz deberi palam est: quoniam de cibo tm̄ testator sensit.

Si alimenta principaliter relinquuntur debetur arbitrio boni viri inspectis cōditioni bus hic insertis. Bar. **U**alē.

Qum alimēta p̄ fideicō. relicta sunt: nō adiecta cōtitate: ante oīa inspiciendū est q̄ defuncti solutus fuerat ei prestare: deinde q̄ quid ceteris eiusdem ordinis reliquerit: si neutrū apparuerit tunc ex fa cultatibz defuncti: r charitate ei cui fideicōmissū dātū erit/ modus statui debebit.

Qui relictū est aio cōpēsā di nō pōt petere legatū nisi he redem liberet quo omisso doli exceptione repellitur. Bar.

Qui fris sui libertis alimē ta debebat: is testō vineas cū hac adiectione reliq̄rat: vt ha beant vnde se pascant: si p̄ ali mentis vineas reliquisset non aliter eis ex fideicōmissi cau sa eas prestari debere: q̄ si tes tamenti obligatiōe heredes liberaasset. aut si id omisū fuis set: et postea ex testamēto age rent: doli mali exceptione tu tum heredē futurū. l. si nō mi nus valerent vinee q̄ alimen

h Non minus. facit. s. eo. Stichus. s. i. in fi. **i** Causam p̄legandi. facit. s. de transac. l. cum hi. s. stvni. et que ibi no. et. C. de iure do. l. ij. et. J. ti. l. i. l. species. r s. de vsu fru. earū rerū q̄ vsu vsu. l. fi. et. C. de his q̄ sub mō l. ij. et. s. de an. lega. l. in annos. et. s. de vsu et habi. l. si habi tatio. s. sed si sic.

torū estimatio. illā autē adie ctionē vt habeāt vñ se pascāt magis ad cām p̄legandi q̄ ad vsu fructū p̄stituedū ptinē.

Idem est alimēta relinque re: et grauari heredem aliquē educare. Bar. **P**au.

Rogatus es vt quendā educes ad victū: necel saria ei p̄stare cogēd⁹ es. pau lus. cur. plen⁹ ē ergo alimēto rum legatū/ vbi dictū est et ye stiariū r habitationē cōtineri imo ambo exequanda sunt.

De auro et argento/ mūdo ornamētis/ vnguentis/ vestib⁹ vel vestimentis r status lega tis. Titulus. ij.

Legato generis generalis simi derogatur per legatū ge neris subalterni vel speciei: r genus restringit vt nō ptineat speciem de qua sunt aliqua in diuidua nominata. B. **P**ōp.

S alij vestimē ta alij vestis mu liebus separa tis legata sit de tractz muliebz i b⁹ et ei assigna tis cui specialiter legata sunt: reliquū alteri debet. idē est cū alteri mūdus muliebus alteri argētū omne legatū est de ar gento quod in mūdo esset. idē si due statue marmoree tibi: et deinde omne marmo⁹ legatū esset preter duas: nulla statua marmorea legata est tibi. idē de vrbanis seruis tibi legatis si michi dispēsator legat⁹ sit.

Qui debet pondus argen ti in genere liberat dādo est i mationem: secus si debeatur certa species. Bar.

Legat⁹ sit. vt sp̄ species gñi deroget. vt. s. de lega. iij. finis vrbans. s. fi. et. s. de pecu. leg. l. suo manumisso.

Rogatus. ad vi etum. scz tātū als nil paul⁹ corri geret.

Cur. si ita stri cte accipis verbū educes. **C**ōtineri. vt s. eo. l. legatis. s. cōtra. s. de trasac. cū hi. s. q̄ transigit Solum. ibi.

Ambo. s. lega tū alimētorū et le gatū vt eū educes idē si victū vt. J. de s. b. signi. l. s. bo vi et. r. l. seq. r. l. q̄ nos. s. i. vt nō solū cibus sed etiā ves tiariū r habitatio debeatur: als est ecētra verbo cibi vel diarij. vt. s. e. l. r diarijs.

De auro r ar gento legato.

S alij vesti mēta et sic gen⁹.

Muliebris. r sic species.

Muliebus. in specie.

Reliquū. scz solū: qz gñi p̄ spe cie derogatur.

Idē ē. s. de ar gēto qd̄ in mundo esset. qd̄ est. J. e. l. iij. s. cū alteri r hoc ē vt debeat strahi argenti mundi et dari cū mūdo r to tum aliud argētū alteri.

Muliebris. in quo qdā argēta spēs cōtinebatur.

Omne mar mor. scz legatū sit tibi. s. m. l. iij. vt. s. de lega. iij. l. heres meus. s. fi.

et. l. vi. §. si feru^o. et. j. de regu. iur. l. in toto. et. §. fini. regu. l. de modo. et. §. de manu. te. l. si peculii. in. pn. et. de leg. iij. yxorē. §. felicissimo. et. l. questu. §. i. et. §. de tri. vino. et. oleo lega. l. iij. in. pan. et. j. de appell. l. precipimus. in. fi. et. §. de leg. iij. l. ea. tamē. et. j. eo. pediculus. §. itē. cū. i. aures. Accur.

Pondus. ergo quantitate in q̄ locus est vicissitudini solutionis: vt §. si cer. pe. l. ij. §. i. b. Numerata. sic. §. e. cū. certū. et. l. cū. aurū. §. p̄. inde. et. C. de dona. l. q̄s ar. sed. §. j. de solu. l. paul^o. r̄n. credito rē. et. C. de solu. cū. a. quo. So. dic. non cōtamīnata: als. se. cus. vt. in. p̄. rarijs: vel. hic. fauorē. vlti. me. voluntatis. vt. non. p̄. ceat: si. als. argētū. habere. nō. p̄. vt. no. d. l. si. q̄s ar. et. facit. §. si. cer. peta. l. ij. §. mutui. ibi. aliud. p̄. o. alio. et. q̄s. ibi. no. et. §. §. lega. l. l. nō. ampli. §. si. et. de solu. l. qui. res. §. i. rōne. in. fi. et. de. p̄. b. obli. q̄. extrinsecus. et. §. §. vlti. §. i. ge. nerali. §. pe. et. fi. et. l. fundi.

fructū in speciebus loci non est.

Genus. i. species. vt. cyph^o. certus. in. specieb^o. eni. nō. est. loc^o. functio. ni. i. vt. alia. res. vice. alteri^o. fungat^o. vt. §. si. certū. pe. l. ij. §. mutui. Accur. **Q**ui. tibi. in. e. ficax. est. eni. i. cā. caduca. vt. C. de. cadu. tol. l. vnica. §. p̄. o. sedo. Ac. e. **E**adē. dicen. da. f. legatum. eua. nusse. l. et. alia. ra. tione. videatur. re. uocatum. f. p̄. p̄. ter. diuortium. per. q̄. videtur. mariti. vo. luntas. mutata. vt. j. l. p̄. i. et. §. de. do. na. inter. vi. et. yxo. l. sed. interim. §. si. et. §. de. lega. iij. l. itē. le. gato. §. pe. et. facit. §. de. leg. ij. cum. yxori. et. j. de. solu. cum. quis. in. pan.

Axi. nō. debent. q̄. si. mutata. voluntate. per. diuortii. vt. §. l. p̄. oxi. cum. suis. concoz.

Cui certū pondus^o argenti dare heres iussus sit ei pecuniā dando numeratā^o iure liberat^o / sūn ea pecunia eadem estimatio fuerit: qd̄ ita verū est si non certum genus^o argenti legatum sit.

Verba futuri tps restriguntur ad tempus mortis vt vltra nō extendant^o et oratio respectiua deficit deficiente persona vel qualitate eius cuius respectu p̄fert. B. African^o.

Qui tibi mandauerat vt ornamenta in vsum vxoris sue emeris eidē vxori vt asolet legauit q̄ ei^o cā pata erat tu deinde post mortē mādatorie ignoas eū decessisse emisti: nō debent mulieri: quoniā ea p̄ba ad mortis tps referunt. at si viuēte testatore muliere autē mortua emeris: non inelegāter dicit inefficax hoc legatū esse: qm̄ nō posset vere dici eius cā paratū videri que p̄ decesserit. eadem dicēda^o erūt et si viuat qdē mulier / s; diuerterit: et q̄ra^o an post empta ei debeant: quasi nō videantur vxoris causā parata. **Q**uis.

Axi legauit q̄ ei^o causā parata sūt: et aū mortem diuerterit: nō debent quia adempta videantur: p̄cul^o ait nimirū facti q̄stio est. nā p̄ nec repudiante adimere voluisse. **P**aulus.

Quā qdā libertū suū in alia mīlisset ad purpuras emēdas: et testamēto vxori sue lanā purpureā^o legasset: p̄tinere ad eā si quā purpurā

Proculus. contradicens predictis. Nam potest hic benedico questio facti. nam quantum docet repudiante videtur adumi si non bona gra fiat diuortium. vt. §. l. p̄. oxi. et. hic. et. fm̄ hoc habeas litteram nam potest nec repudiante et. sin autem bona gratia: tunc non videatur adimere. ad quod. §. de do. inter vi. et yxo. l. et. ideo. et. tūc habeas hic nec repudi. et. et. ita. cum nec et sine nec potest legi.

viuo eo libertus emerit serui^o respondit. **A**ffricanus.

A pud p̄philū lib. ij. q̄stionū ita scriptū est: si mulier mādauerit tibi vt sibi vniones vltus sui cā emeris: si tu post mortē ei^o cum putares eā viuere emeris: attilicini^o negat esse legatos ei cui mulier ita legauerat: ornāmēta q̄ mei causa parata sunt erūrve: non eni eius causā videri parata esse que iā mortua^o ea empta sūt.

Solutio legati et trāslatio in alia specie facta a testatore legatū extinguit. b. Marcia.

Sitia ab h̄rde publico meuo ita legauit Antome tertulle do lego auri p̄do to: et vnionē^o cū hyacintis: postea vnionē soluit^o neq̄ vllū mort̄ tpe inter ornāmēta sua vnionē reliq̄: quero an heres ex causa fideicommissi estimationē rei q̄ in hereditate nō est^o p̄stare debeat. marcellus r̄ndit nō debere. Itēz q̄ro si p̄ban possit se iam vniones et hyacintos quosdā in alia specie ornāmēti qd̄ postea p̄ciosius fecit additis alijs gemis et margaritis cōuertisse: an hos vniones et hyacintos petere possit: et heres cōpellatur ornamento posteriori^o p̄rimere et prestare marcellus r̄ndit petere nō posse: neq̄ eni^o fieri potest vt legatum vel fideicommissum dura^o re existimet: cū id qd̄ testō daret in sua specie nō p̄māserit: nā quodā nō extinguitur sit: vt in terim^o omittat: q̄ etiaz dissolutione ac permutatione tali vo

non videatur adimere. ad quod. §. de do. inter vi. et yxo. l. et. ideo. et. tūc habeas hic nec repudi. et. et. ita. cum nec et sine nec potest legi.

Quā quidā. purpuream quam eius causa parasit. vt de leg. iij. cum yxori. in. fi. fm̄ Ro. et. §. de lega. iij. item legato Accursius.

A pud. mor. tua. als. mortue. als. mortua^o ca et facit. §. e. qui. tibi. cum. suis. concoz. Accursius.

Sitia. vnionē a. lapidem p̄ciosum. sic. §. §. doli. excep. l. ap̄d iulianum. §. item queritur.

Soluit. legatariē vt. et. C. §. leg. l. filia.

Non est. scz nunc. sed. fuit. tempore. testamēti.

Petere. possit. legataria.

Posteriori. ornamento. vlt. die posteriori legataria si ponas alij legatum ornamentum p̄ciosius.

Queq̄ enim. als. neq̄ enim: als. nunq̄ enim. et. et. sub. tūc. distinguitur. q. d. nō. durat. Accursius.

Interim omittat. siue habeas omittat. f. aliquis siue omittam ego marcellus: est. sen sus q̄ ratio predicta sufficit: quia. f. extinguitur vt aliam omittamus: que etiam bona est. f. q. i. quia etiam dissolutione. et. et. facit ad. l. istam. §. de leg. iij. l. item legato. §. pe. et. l. lana. et. l. legatio. §. i. et. in. fi. de. diu. §. si. tamē. et. §. de. lega. i. cetera. in. fi. et. de. pig. act. l. si. conuenit. §. si. quis. ea. argu. cō-

cta sufficit: quia. f. extinguitur vt aliam omittamus: que etiam bona est. f. q. i. quia etiam dissolutione. et. et. facit ad. l. istam. §. de leg. iij. l. item legato. §. pe. et. l. lana. et. l. legatio. §. i. et. in. fi. de. diu. §. si. tamē. et. §. de. lega. i. cetera. in. fi. et. de. pig. act. l. si. conuenit. §. si. quis. ea. argu. cō-

tra. s. de leg. i. seruum filij. s. ij. Item facit. s. ad ethi. iulianus. s. si quis. et de contrahen. emp. l. in venditionibus. s. in de queritur. et de leg. i. si ex toto fun. in pri. et. l. qd in rerum. s. si quis. et. s. de instito. l. tabernam. et. j. de adim. leg. l. legatum. s. i. Item ar. contra. s. de leg. ij. fidei comissa. s. si rem.

Accursius.

Ucius. vale. re. quod dic. vt. j. de acq. re. do. stat. ass. et de pri. cre. ausidius. r. s. de v. s. cum qui dam. s. si.

Pertinere. li. cet nondum erat in rerum natura quod legabatur. vt. s. de leg. i. quod in rerum. in pun. r. l. ciuitatibus. in pun. r. l. seruo alie no. s. si. et. s. de v. s. fru. leg. l. quidam. Accursius.

Sita. meuz. suuz. meuz. large. b. q. ad rea. vt. s. de le. ij. l. cuz. sue. cum seq. vsq. ad. l. nummis. no. quo ad tempus vt hic. Accur.

Non futurum. vt enim futurum non continet presens. vt. s. de leg. ij. l. vi. et de arbi. l. de rebus. r. de lega. ij. iulianus. s. pe. ita. nec presens futurum. vt hic. et. j. de verb. oblig. l. si si pulatus fuero. s. i. sed contra huic. l. c. que res pig. ob. l. si. Solu. ibi. Item contra. j. co. l. filium. ibi apparet sol. Item contra. s. argu. s. de leg. ij. vxore. s. testamento. Solu. ibi. et. l. his verbis. Item arg. contra. j. de libe. lega. aurelius. s. testamento. et argu. contra. s. pro so. l. i. in fi. et. l. si quis so cie. Item argu. contra. s. de v. s. quoniam. s. si. Itē con tra. s. de lega. ij. cum pat. s. fidei tue. Solu. ibi. Item arg. contra. s. de ali. iud. mu. causa fa. l. ec. hoc. s. i. sed illud quo ad illud edictum. Item contra. s. de libe. et posthu. placet. sed illud ne per. at testamentum. et eodem modo soluitur aliud contrarium. s. de penu lega. l. et quoq. scz ne legatum sit nullum. Item contra. s. itu. i. mela. s. sed et si alim. nra. Solu. ibi. Item arg. contra. s. de testa. tut. l. tutoribus. Item contra. s. de lega. ij. si ita quis. in pin.

Accursius.

Lautius. l. testator. et sic isra mutat sexum. cum di

litas quoq. videatur mutata. **Legatū per qd ciuitati qritur aliquod ornamentum vale. h. d. Bar.** Idem.

Lpsit. herede meuz volo fideiq. eius comitto vt in patriā meā faciat porticū nouaz publicā. in qua poni volo imagines argētas. item marmoreas. quero an legatus valeat. marcell. r. idit valere. r. oper. cetero. iūq. q. ibi testator. poni voluerit legatū ad patriā pertinere. itelligi enī potuit ali quod ciuitati accedere orna mentum.

Legatū simpliciter et idefinite platiū ad tps testamēti refertur. h. d. vel sic. Nomia pol sessiua meū tuū suū. p. s. n. tē. pus significant. Bar. Pau.

Sita legatū esset. veste meā argētū meum dānas esto darend legatū videf qd testamēti tpe fuisset. q. presens tēpus semp itelligitur si aliud coprehesum nō esset. nā cum dicit vestē meā argētum meū. hac demonstratiōe meū presens non futurum tēpus ostēdit. idē est r. si qd ita lega uerit seruos meos.

Verba testatoris in dubio debent intelligi ita q non sit

in constitutione peccatum. Bartolus. Idem.

Plautius mulieri ita legauit. qd quis michi heres erit tūc vestē meā mūdū ornamenta q. muliebria dānas. esto dare. cassius ait si nō appareat quid sensisset. om nem vestem fm verba q. testa menti legatam videri. Paul. respōdit. idem iabolenus. scri bit. quia verisimile est inqt testa tricē tūc ornamentoz vniuersitati derogasse qbus significatiōez muliebriū accōmodassz. accidit. eo q. illa demonstratio muliebria. neq. vesti. neq. mū do applicari salua ratione recti sermonis. potest. Mode.

Am. certū aut vel argenti pōdus legatū est si nō species designata sit. nō materia sed precium presentis tēpous prestari debet.

Non intelligitur causa vxoris paratum quod ipsi et alterius causa paratur. Itē falsa demonstratio legatum generis restringit. secus in legato certe speciei. Item quādo dis iunctiua cadit iter gen. et specie accipit pro coniecta. Bar.

Quintus mutus. Pōpo. ti. ait. si paterfamilias vxori vasa aut vestimētū aut

sum. verboruz. sed fm sententiam fecit vt modo no.

Am. certum. puta duas marchas. Non materia. vt massa. et subau. ex necessitate. sed precium debet. s. ex voluntate. materia enim est in obligatione. sed precium etiam ere contaminatum est in solutiōe. sicq. soluitur aliud pro alio credi toze inuito. vt Credi. j. de ac. et oblig. l. obligationum. in fine. et. s. manda. l. si toze in quis pro eo. vel dic ab ere non contaminatam. vt nor. s. iuro ali eo. l. in fi. r. dicit ibi.

Presentis. scilicet. vt. s. de triti. vi. et oleo lega. l. fina. alio sol. vel more. vt. j. e. n. l. penul.

Quintus. vestimētum. si certū demonstrat male sen sit quintus mutius. als bene. vt. j. statim.

Iabolenus. videt ascribi p. pn. ci. l. pauli. vel dic paulus dixit idēz quod cassius.

Tantum. id est tantummodo quibus. sc. sed cer te imo dictio muliebria videtur re stringere vestem r. mundum. vt pro muliebribus tan tum intelligatur. sed fm Rog. hic de rigore. vel fm verba testamenti. sed aliud fm sen tentiam vel equi tatem. et sic nō obe stat. s. de penu lega. nam quod. in fi. et de lega. ij. he res. s. ij. et. l. questum. s. ij. r. j. de ver bo. signi. si cum sū

Am. certū aut vel argenti pōdus legatū est si nō species designata sit. nō materia sed precium presentis tēpous prestari debet.

Non intelligitur causa vxoris paratum quod ipsi et alterius causa paratur. Itē falsa demonstratio legatum generis restringit. secus in legato certe speciei. Item quādo dis iunctiua cadit iter gen. et specie accipit pro coniecta. Bar.

Quintus mutus. Pōpo. ti. ait. si paterfamilias vxori vasa aut vestimētū aut

sum. verboruz. sed fm sententiam fecit vt modo no.

Am. certum. puta duas marchas. Non materia. vt massa. et subau. ex necessitate. sed precium debet. s. ex voluntate. materia enim est in obligatione. sed precium etiam ere contaminatum est in solutiōe. sicq. soluitur aliud pro alio credi toze inuito. vt Credi. j. de ac. et oblig. l. obligationum. in fine. et. s. manda. l. si toze in quis pro eo. vel dic ab ere non contaminatam. vt nor. s. iuro ali eo. l. in fi. r. dicit ibi.

Presentis. scilicet. vt. s. de triti. vi. et oleo lega. l. fina. alio sol. vel more. vt. j. e. n. l. penul.

Quintus. vestimētum. si certū demonstrat male sen sit quintus mutius. als bene. vt. j. statim.

Iabolenus. videt ascribi p. pn. ci. l. pauli. vel dic paulus dixit idēz quod cassius.

Tantum. id est tantummodo quibus. sc. sed cer te imo dictio muliebria videtur re stringere vestem r. mundum. vt pro muliebribus tan tum intelligatur. sed fm Rog. hic de rigore. vel fm verba testamenti. sed aliud fm sen tentiam vel equi tatem. et sic nō obe stat. s. de penu lega. nam quod. in fi. et de lega. ij. he res. s. ij. et. l. questum. s. ij. r. j. de ver bo. signi. si cum sū

Am. certū aut vel argenti pōdus legatū est si nō species designata sit. nō materia sed precium presentis tēpous prestari debet.

Non intelligitur causa vxoris paratum quod ipsi et alterius causa paratur. Itē falsa demonstratio legatum generis restringit. secus in legato certe speciei. Item quādo dis iunctiua cadit iter gen. et specie accipit pro coniecta. Bar.

Quintus mutus. Pōpo. ti. ait. si paterfamilias vxori vasa aut vestimētū aut

sum. verboruz. sed fm sententiam fecit vt modo no.

Am. certum. puta duas marchas. Non materia. vt massa. et subau. ex necessitate. sed precium debet. s. ex voluntate. materia enim est in obligatione. sed precium etiam ere contaminatum est in solutiōe. sicq. soluitur aliud pro alio credi toze inuito. vt Credi. j. de ac. et oblig. l. obligationum. in fine. et. s. manda. l. si toze in quis pro eo. vel dic ab ere non contaminatam. vt nor. s. iuro ali eo. l. in fi. r. dicit ibi.

Presentis. scilicet. vt. s. de triti. vi. et oleo lega. l. fina. alio sol. vel more. vt. j. e. n. l. penul.

Quintus. vestimētum. si certū demonstrat male sen sit quintus mutius. als bene. vt. j. statim.

Liber Decimus

a Magis illius electiue. vt. §. de leg. iij. l. legatum. §. i.
b Sed hoc. f. vt non debeat qd nō solius vxoris causa est paratum: et dic qd sit in vsu. vt. §. de ver. signi. l. in lege. r. §. eo. l. cū in testamēto. r. §. de lega. iij. l. hoc legatum. r. in l. cum sue. r. facit. §. de lega. iij. l. item legato.

c Aliud certuz demonstrando.

d Que subiecti mus. p. mutū r. p. pomponiuz. scz vt vsui solius vxoris parata cedant legato.

e An specialiter. pualet specialiter dictuz. vt. r. §. de iniur. l. itez apd labeonē. §. huius edicto. Accur.

f Diffinitio. i. sentētia. f. vt nō de beatur nisi que solius vxoris causa sunt parata.

g Purpureaz. sed qd si dixit vestē omnem eius causa paratā non demonstrādo certam. Rñ. idem qd in genere: r. sic potest intelligi dixisse quintus muti: nec em̄ est certuz corpus demonstratū. Accur.

h Neqz empta. differunt empta r. parata. vt. §. de lega. iij. l. si quid. §. i. Accur.

i Veluti. i. statuti. vel exemplificatiue.

k Nichilominus. sed non veditio. vt. §. de cōtrahen. emp. l. si quis fundum. r. facit. §. de condi. et demō. l. demonstratio. sed argu. contra. §. de dote prele. l. i. §. §. et si.

l Que vxoris. aut hic ponitur p. et. vt. §. eo. l. si qd ita legauit. Accur.

m Sentētia. in pūm. huius legis posita. r. hoc cū generaliter legauit vasa aut vestimenta non certa demonstrando. Vel dic certa demonstrando: sed aut pro et ponitur: vt dixi. hugo.

n Suas esse. r. vñbus vxoris concesserat. Accur.

quippiaz aliud ita legauit: qd eius causa emptuz paratūve esset: id videtur legasse qd magis illius qd communis vsus causa paratuz esset pōponiuz ait. sed hoc verum est non solum si ipsi viri r. vxoris cōis vsus fuerit: sed etiā si liberorū eius aut alteri alicuius cōmunis vsus fuerit: id em̄ videt demonstrasse qd propuo vsui vxoris paratuz sit. §. q. quinti muti demonstrat vas aut vestimentum aut qd aliud: efficit vt falsa sint q. subiecimus. multū em̄ interest gñaliter an specialiter legetur hec: nā si gñaliter veluti ita q. vxoris cā parata sūt: nā est illi diffinitio: si vero ita scriptū fuerit: vestē meā illā purpuream: vt certā demonstraret: h. adiectum sit q. ei cā empta paratave essent lz neqz ēpta: neqz parata: neqz in vsum et data sint: legatum oino valet: q. certo corpore legato demonstratio falsa posita nō pimit legatum. veluti si ita sit scriptū: stichū que ex veditioe ticij emi: nam si neqz emit aut ex alia veditioe emit: legatum nichilominus valet. Plane si ita legatū fuerit: vasa aut vestimenta: aut q. vxoris cā parata sunt: tunc queqz erit vera quinti mutij sentētia: quo casu sciendum est etiam si aliene res he fuerit quas putauit testator: suas esse: heredē teneat vt eas det.

Relatum quis vel qui restringit antecedens ad qd refertur. Bar. Proculus.

o Eas det. quia coniuncta erat persona vxoris cui testatorem legasset si sciret. vt. C. de lega. l. cum alienam. et. §. de lega. l. si res. r. l. non quocūqz. §. i. r. facit. §. de lega. l. cū filius. §. heres. sed argu. contra. §. de lega. l. legatum. r. l. stichum. et. §. titu. l. legauit. Accursius.

S qd legauerit aurū gēmas margaritas q. i. eo auro essent: etiā id auruz cui neqz gēme neqz margarite essent legasse videtur. Papi.

S res derasit: r. tabulā soluit: pot. dici actionem ex testamēto durare: q. imaginē legatum non tabule fuit.

Causa intelligitur de prima r. imediata r. etiā de remota r. mediata. Bar. Scenola.

U xori quis legauit his vñbis: mūdū mulieb: oē ornāmētū r. qd qd vñ dedit donauit eius cā cōparauit cōfēcit: id omne dari volo: q. sitū est an caruca dormitoria cū mulis: qua semp vxor: vñ sit ei de beatur. rñdi si eius vsus cā habitabit eēt: deberi. idē quesit an ex eadē clausula vestis quā ancillis vel lecticarijs eiusdem vxoris sue cōparauerat vel fecerat prestanda esset. respon. di prestandam.

Adiectū forme prime legatum nō minuit. Bar. Pōpo.

S tea ex alia statua brachium ei adiecero: omnimodo statua a legatario vendicari potest.

Qui legat rez videt legare p. p. uetatem: r. adiectio vt habeat vñ fructū nō facit alio legatū videri. Bar. Scenola.

S pecies aurū r. argentis seie legauit: r. ab ea petijt i. hec vñba: a te seia peto vt quicquid tibi specialiter in auro r. argēto legauit: id qd cum

id est legatario pot. vediticare. r. facit. §. de leg. ij. l. aree. et de rei ven. l. in rem. §. ij. r. l. i. de acq. re. do. l. §. si ex meis. r. §. de leg. l. si ex toto. in pn. r. §. de vsu fructu. l. statua.

S pecies auri. ergo p. p. uetatem.

S quis. i. eo sauro. f. legato. Accur.

q Etiā id. nūc respondet. Accur.

r Legasse. illud ergo verbum que in eo non restringit legatū auri sed margaritarum. vt. §. l. p. xori. ibi si vero ita scriptū r. c. r. de lega. l. l. si sic. §. i. r. §. de lega. ij. l. ea tñ adiectio. Rgo. r. facit. §. titu. l. l. filio. §. fi. r. §. de triti. vino. r. oleo lega. l. vi. et. l. fina. in pn. et. §. de lega. l. l. si cui. et. l. si ancilla cum liberis. sed argu. contra. §. de penu. le.

S i. nā q. §. fi. Imagines. differt statua ab imagine. vt no. C. de statu. et. imagi. in rubi. et. ad hoc §. de vsu fructu. l. statue. Accur.

t Durare. facit §. de lega. l. cum res. §. pe. et. §. qui. mo. vsu fructu. amie. repeti. §. fi.

v Non tabule. rudis. ad qd in sti. de re. diu. §. si qd m. aliena.

U xori. cū mulis. qui muli trahūt eam. r. facit. §. de lega. ij. l. item legata.

y P. uetata. h. p. mediu vxoris cā parata. vt. r. arg. §. de ver. obli. l. si stipulatus fuero.

S i statuas. ci adiecero. scz ego restator. He. a. A legatario.

id est legatario pot. vediticare. r. facit. §. de leg. ij. l. aree. et de rei ven. l. in rem. §. ij. r. l. i. de acq. re. do. l. §. si ex meis. r. §. de leg. l. si ex toto. in pn. r. §. de vsu fructu. l. statua.

S pecies auri. ergo p. p. uetatem.

Uernis meis. i. natis ex ancillis meis. vt insti. de leg. §. hinc. Accursus.

Proprietate. facit. §. de usufru. p. culus. sed. §. de ser. u. ruti. p. duo. q. duo. sed dicit no. §. de usufr. ea. re. que vsu cōsu. l. h. et fa. §. de usufru. l. nūmismatum. 7. de transact. l. cū hi. §. si vni. hic ergo accipit fructus id est utilitas. vt 7. §. de vsu. l. si. 7. de vsu et habi. l. si ha bitatio. §. sed si sic. et. §. de dona. l. do nationes. §. l.

Habes pater filia recusat et pater substituitur fuit huius: et bene. als. pater et tunc filia fuit heres ex substitutione. i. ex substitutione 7. pater recusat et impoprie ut recusat qz non fuit et data ad eum filia. vt. §. de acqui. here. §. diu. et qz qd peti non pot nec repudiari p. vt. §. de acquiren. heredi. is qui. sed in hoc quo valet legatus a seipso sibi. vt. §. de leg. l. legatus. §. i. rñ. in iura vetera queritur patri hereditas. 7. ita rogari videtur vt filie restituat: vt. §. de leg. l. cū filio. 7. §. ad trebel. l. vbi. in pñ. et. l. epistolam. §. si. 7. §. de le. iij. l. si legatus. §. si. et. l. xi. §. si filio. et. C. de fideicō. l. §. uio.

A patre potest legari filio si legatus in tempus existētie futuris confertur. Bar. Idem. **F**ilia in potestate patris manētē mater scripsit hūde ei qz patre meūū substituit: et ita scripsit: quisquis michi heres erit fidei ei? comitot vt ornamenta mea oia: aurū argētū 7 vestimenta qbus ego vsa sum ne ueneat et filie mee reseruētur: que sitū est cum filia recusante pater ex substitutione heres extitisset: 7 intestato decessisset: filia autē bonis eius abstinerat: an fideicōmissum petere possit: rñdi fm ea q pponerent videri patris vtiliter fideicommissum. claudius. qm xpo seruādi qd scriptū est videri in id tps dilatus fideicommissus quo sui iuris futurus eēt is cui dabat. **U**lp.

Gemma ex anulo lege vel alie materie iuncte: vel emblemata: recte legatur 7 separatur 7 pñda sunt.

Alicui legatū pprium si pprium nō est quo ad omnia iura re legati capis: 7 ex fideicōmissio vniuersali restituitur. Bar.

Ui vxori sue **S**euola legauerat bonorū suorū decimā 7 mancipia 7 spēs ar-

in datiuo casu. vel alie materie: quia alie res sunt iuncte per applūaturā: fecit si per ferruminationem. vt. §. de rei ven. in rem. §. item si quecūqz. sed fallit in tigno domui iūcto. vt. §. ad exbi. gemma.

Emblemata. ornamenta sunt vasorum. vt. §. de tri. vi. et oleole. l. iij. §. fina. **S**eparatur. actione ad exhibēdum. pposita. vt. d. l. gemma. **U**i vxori. **R**eddi. hoc significat et dare vt hic subiicit. et. §. de verb. sig. l. verbuz reddendi.

Idem testō: fidei comisit vxoris: vt qd ad eā ex testō eius puenisset alūno cōi restitueret: qsitū est an etiā eas qz ppias vxoris sue fuisse testator sciāt ei qz reddi pcepit: alūno prestare debeat: Rñdi si pprie fuisset nō debere: si legatō acq̄rerēt obere. **M**ulier testamento 7 postea codicillis multas species vestis argenti quas vel ipsa se confecisse: vel habere significauit specialiter per fideicō. reliq̄t: que sitū ē an nō alie legatarijs cederent qz que in hereditate essent inuēte: respōdi eas cedere q in hēditate inuente eēt.

Auri appellatio factū cōtinet 7 infectū q̄uis signatā pecuniā nō cōprehendat: nec de aurata tñ vel suppellex. argēti pōdus quāntatē cōtinet nō speciē nisi argenti facti mentio habita fuerit in legando. 7 si pondus auri legatur plumbea materia separatur: 7 ornamentum sequit rem ornatam. **B**artolus. **A**lpianus.

Aurū vt argētū legatū est: qd auri argenti relictū sit legatō cōtinet siue factū siue infectū sit: pecuniam aut signatā placet eo legatō non contineri. **P**roinde

si domus. in pñci. Accursus. **A**urū relictum sit in hereditate.

Continetur. si auri argētiqz mentio habeatur a testatore. R. et no. pro generalitate. vt. C. de fideicō. l. cū virum. 7. §. et. l. in argento. in pñ. et. §. si.

Non contineri. vt. §. eo. quintus mutus. §. l.

Futurus. no. in presenti intelligitur futurū. als cōtra. §. eo. si ita esset. Item cōtra in futuro vel in presenti intelligitur preteritum. vt. §. de verbo. sig. l. verbū oportet. et. l. hūm erit. et. §. eo. l. si vxori. §. cum ita. in fi.

Gemma. materie iuncte. s. gemme. et sic alie materie sunt datiuo casus: quia antiqui dicebant alio et alie

a Si certum pondus. vt decē marcas.
b Magis quantitas. i. precium q̄ massa: tunc expone vt. s. eo. cum certū. vel magis quantitas q̄ in specie: vt subijcit nec ex vasis &c.
c Tangit. ex necessitate sed sponte sic. vt. C. de do. si q̄s ar. in prin.
d Quæsitum. ex eo qd dictū est i. s. p̄inde. Accur.
e Vascula. vel aliquod argentū.
f Possit. s. legatarius.
g Separare. i. diuidere ab argēto et repudiare: vt illud petere z aliud repudiare.
h Separatur. quia materia superat hōmateria sum. ad qd. s. de. iij. q̄situm. s. illud.
i Si. s. legatario. Accur.
l Optio. s. quo argento vellet. nā lz tali legato vtrūq̄ cōtineat. s. spēs et quantitas siue materia et materiaturum: tamē speciei p̄ueniet quantitas. z est ratio: vt d. l. quæsitū. z non est hic optioni locus: q̄si parum expedit eligere tali casu.
l Replūbari. i. remoueri plūbiuz de ciphis.
m Appendi. sic ergo quantitas nō species facta legatario debetur. licz vtrūq̄ sit legatum. s. quantitas et species.
n Emptorib⁹. argenti ad pond⁹.
o Replūbare. i. remoto plūbo vel in pondere non computato. Accursius.
p In rationes. ar. vt cum scribis in libro rationū tot pondo argenti habeo vel debeo: intelligitur sine plūbo.
q Quadrate. s. certe et designate.
r Eum. scilicet legatarium.
s Sequatur. scz plumbum. et sic not. quod sequit lanceam argenteā legatū legatū videt. sic. s. de edil. edic. ediles. in prin. z. s. vendendi. et. s. seq. et. s. de preca. quis. et inli. per quas perso. no. acqui. in fi. et. s. de suppel. lega. l. iij. s. sed sunt. et. j. de fiduciis. si vt propont. et. j. p̄xi. r̄n.

et. s. de fundo instrum. cum fundus. Sed arg. contra in eotitu. l. ij. s. dotes. et. s. de positi. l. i. s. que depositis. et de furtis. cum qui. s. non solum. Accursius.
t Argenti. s. factum. vt statim patet.
v Clau. expone. vt. j. l. proxi. que hūc cōtinuatur.
x Uelūmētōrū. facit. s. p̄xi. r̄n. z. s. de ac. emp. iulianus. in fi. z de acq. ren. re. do. sed et si. per totū. z. l. q̄cqd per totū. z de leg. ij. heres meus. s. pe. et. j. l. p̄xi. i. p̄n. et. s. p̄ueniam⁹. et l. veltis. in prin. argu. contra. j. p̄ empto. qui fundum. s. l. Accur.
z Si nō sunt clau. id est si bule q̄ fixa sup tunicalia puellaruz anteri⁹ tenet clausa. Accur.
z Consi. sed alias applicari. vt dic remoti vt rep̄nerent. vt. s. de act. emp. fundi. s. fi. et hoc nisi sit factū ornamentū alterius rei. vt. s. de fundo instrum. l. quæsitū. s. si q̄s eo instrumētō. et facit. j. ea. l. s. fina.
a In papsidibus. vt testantur euangelia.
b Habita non est. alias contra. vt. s. de suppel. lega. l. iij. in fi.
c In iunctura. quia cum argento iniungebatur aurum auro vel alij materie. Accursius.
d Id est qz
e Nec speculū. argenti inclusum Accursius.
f Trullas. alio trillas. z est genus vasis.
g Suppellectilis sunt. vt et. s. ea. l. in p̄inci. et. s. de suppel. legata. l. i. et. j. eo. quintus. s. fina. hoc tamen videtur contra. Sed ibi dices.
h Aliquid. liquidum.
i Sustineant. non liquidum.
l Scutellas. ad vtrūq̄ est exemplum.
l Promissidaria. in quibus continetur multum.
m Repositoria. ad quod est. s. de lega. ij. heres. s. p̄ multimo. Accursius.

si certū pondus^a auri sit legatum vel argenti: magis quantitas^b legata videt nec ex vasis tangit^c. sed si argenti facti pondus certū sint legata: ex facto argento debebitur legatū. vnde est quæsitum^d apud celsum an et vascula^e possit^f separare^g: et scripsit vascula nō separatuz^h licet etⁱ optio^l fuerit relicta. idē celsus lib. xxj. questionū q̄rit: si centū pōdo argēti fuerint relicta: an replūbari^l debeant vt sic appendant^m: z p̄culus z celsus aiunt exempto plūbo appendi^m debere. nam z emptoribusⁿ replūbare^o assignantur et in rationes^p argēti pond⁹ sic deferit: que sententia habet rationē. **l** Plane si cui vascula argentea vtrūq̄ lances q̄drate^s sint legate: plumbū quo cōtinent eum^t sequetur. Simili modo q̄rit si cui argētū legef an emblemata aurea q̄ in eo sunt eum sequant^r. z pompo. lib. ij. z sabin⁹ distinguit multū interesse certuz pōd⁹ ei argēti facti legef: an vero argētū^t factū. si certū pōdus: argēto nō ptineri. si argētū factū ptineri. qm̄ argento cedit qd ad spēm argēti iunctū est: que admodū clau^v aurei z purpure ps sunt vestimento: um^w. **p** pompo. **z** si nō sunt clau^v vestimētis consuti^x: in veste legata ptineri. Itē celsus lib. xvij. digestoz scribit: auro le-

gato ea q̄ inaurata sunt nō deberi: nec aurea emblemata q̄ in papsidib⁹^a argēteis essent. an autē auri apellatione anulū aurei ptineant q̄rit: et q̄nt⁹ saturnin⁹ lib. x. ad edictū scribit ptineri. **l** Lectū plane argētū vel si q̄ alia suppellex argētea fuerit: argēti apellatione nō ptinetur: li numero argenti habita nō est^b: vt in iunctura^c argētea scio me dixisse: qd nō in argētario paterfamilias reponebat. s. nec cadelabria nec lucerne argētee vel sigilla argentea que in domo repozita sunt: vel imagines argētee argēti apellatione ptinebūtur: nec speculū^d parieti affixuz: vel etiā que mundi causa mulier habuit: si modo non argenti numero habita sunt.

z Argētū factū omnē speciem comprehendit: lz non que suppellectilis loco sint. z vasorum apellatione generalis est. h. d. cum. s. seq. Bar.

z Argēto facto legato: quintus muti^a ait vasa argētea cōtineri: veluti parapsides tabulas trullas^b pelues z his similia: non tamē que suppellectilis sunt^c. **z** Sz si cui vasa sunt legata nō solum ea cōtinentur que aliquid^d in se recipiūt eadē di bibēdiqz causa paratuz: sed etiā que aliqd in se sustineāt. et ideo scutellas^e vel promissidaria^f cōtineri: repositoria^m

f Trullas. alio trillas. z est genus vasis.
g Suppellectilis sunt. vt et. s. ea. l. in p̄inci. et. s. de suppel. legata. l. i. et. j. eo. quintus. s. fina. hoc tamen videtur contra. Sed ibi dices.
h Aliquid. liquidum.
i Sustineant. non liquidum.
l Scutellas. ad vtrūq̄ est exemplum.
l Promissidaria. in quibus continetur multum.
m Repositoria. ad quod est. s. de lega. ij. heres. s. p̄ multimo. Accursius.

a Et naualia. que in nauibus feruntur. et ibi panis vel aliquid reponitur.

b Magis facti. nimis generaliter dicitur fm quosdam et ideo statim corrigitur. certe et. vel restringitur fm. R. et pro eis. quia id videtur factum quo comode uti possumus. vt. Leo. quitus mu

tius. S. cui. et. j. de verbo. signi. l. v. s. opere. et. l. edificia. s. perfecisse. et. C. quando di. lega. ce. l. ex his. et. j. de op. no. nu. stipulatio. s. apud. vel dic vt littera sonat. et sic ceptum pro ipto

to habetur. sic. j. de vsucap. l. in vsucap. p. i. m. b. et de re. ha. l. qua etate. et. j. de verbo. signi. l. ammiculus. et. j. de pollici. l. i. s. cepisse. et. j. s. priori. si cui. et. s. de lega. iij. legatis. s. onatri. bus. et de minor. l. iij. s. minorum. vbi de hoc not. sed argu. contra sunt leges pro. R. indu. ce. et. s. de act. ep. l. fundi. s. item.

c Celabaf. i. oz nabaf auro cu esfer argentu. Sc.

d Facti appellatione. nisi eet colusum postea. vt. j. eo. quintus. s. cui. e.

e Et celati. i. nomine. et facit. s. priori. s. quid. ergo et. Accur.

f De aquimnario. hoc expone vt. j. eo. l. in argen. to. in fi.

g Miliaru. vbi panicu de milio coquitur.

h Coquinato. rj. id est qbus vtitur in coquina. inde dicit coquinatum fm vulgare. et facit. j. eo. pediculis. s. argeto. et. s. quidam. et. s. de fun. instru. cum de lanionis. s. asinam. et. s. de vsu. fruc. arboribus. s. nauis. et. q. ex cau. ma. l. miles. s. qui. et. l. reipublice.

i Argento. puta anulo vel capho auro vel argenteo. l. Species. non precio vel quantitate. sed ornandi vel specificandi causa posita. vt. j. hac. e. l. s. si. et sic fictio iuris dicitur gema extingui et non possidetur. si autem neutru alterius causa apponatur. neutrum alteri cedit et vtrius possidetur. vt. s. de vsu. cap. l. rerum mixtura. que est contra: vt not. s. de rei vendi. l. in rerum. s. ij. et. s. ij.

k Cum quid est ppter aliud considerat id ppter qd est. B.

l Perueniam ad gemas inclusas argeto auroq: et ait. fabin auro argetoue. cedere. Et

enim cedit cuius maior est species quod recte expressit. semper enim cum querimus quid cui cedat: illud spectamus quod cui rei omnade causa adhibetur: vt accessio cedat principali. cedat igitur gema fialis vel lancibus incluse auro argetoue: sed et i coronis mensarum gema coronis cedent: et he mensis. In margaritis quoq: et auro idem est. naz et si margarite auro ornandi causa adhibite sunt: auro cedunt. si pra auru margarit cedet: idem et in gemis anulis inclusis. gema autem sunt plucide materie: q: vt refert fabin lib. ad vitelliu) seruius a lapillis eo distinguebat q gemme essent perlucide materie: velut sma perldi: crisoliti et ametisti: lapilli autem contrarie supioru natu re vt abasiani verinatani: margaritas autem nec gemis nec lapillis contineri satis constitisse: ibidem fabin ait. quia conchas apud rubrum mare et crescit: et coalescit. Murina autem vasa in gemis non esse casti scribit. Auro legato vasa aurea continent et gemis legatis gema vasa fm hoc siue gema sunt i aureis vasis siue in argenteis: auro argetoue cedunt: quonia hec spectamus que res cui rei omnade causa fuerit adhibita: non que sit preciosior. Paulus.

m Aurea. i. de auro et p auro facta fm. R.

n Continentur. velut accessio queuis alia. vt. s. eo. cu aurum. in fi. et. l. seq. i. prin. et. s. perueniamus.

o Gemmea. non q de gemis sed gemarum causa facta vt non oblit. precedentibus: et non ob. s. de lega. iij. que situm. s. illud. que est contra.

p Auro argetoue. s. vbi hec vasa sunt ornata gemis. et. s. d. cotrahen. emp. l. in modicis. et. j. eo. l. si qh. in fi. sed arg. cotra. insit. de reru di. s. si quis in aliena. et. s. de statu ho. queritur. et facit. s. ad exhi. gema. et de reiven. l. in re. s. ij. et de vsu. cap. l. rerum mixtura. et. j. l. priori.

l Fialis. genera vasorum et erant de auro vel argento ad quod. s. ad exhiben. l. tignu. in pun.

m Auro. s. legato.

n Sed et in coronis. quedam erant corone gemis inclusis plene que mensis superponebantur gratia ad ornandi mensas. gema ergo coronis et coronis mensis cedunt. et habetas ut teram: sed et in coronis mensarum gema coronis et.

o Si. i. si aurum gema ornandi margaritam ponitur.

p Idem et in gemis. est ergo alio margarita alio gema: vt. j. statim. et facit. j. de acquire. re. domi. sed si ex meis. et. l. quicquid extrabulis.

q Uclur. ex m. plum.

r Satis constitisse. medicos et huiusmodi sunt.

s Sabinus ait. scilicet idem vt margarita differat a gema et lapillis.

t Quia cocha. id est quedam species margaritarum crescit et. quod in lapillis cum gemis non est: sed semper sic facti inueniuntur in litore maris. vt insit. de rerum diui. s. itez lapilli.

u Murina. preciosa materia ex qua sunt vasa. vt. s. de suppel. leg. l. iij. s. d. murrinis. et legatis gemis vasa hec non continentur: vt hic et. j. statim.

v Auro et p auro facta fm. R.

w Continentur. velut accessio queuis alia. vt. s. eo. cu aurum. in fi. et. l. seq. i. prin. et. s. perueniamus.

x Gemmea. non q de gemis sed gemarum causa facta vt non oblit. precedentibus: et non ob. s. de lega. iij. que situm. s. illud. que est contra.

y Auro argetoue. s. vbi hec vasa sunt ornata gemis. et. s. d. cotrahen. emp. l. in modicis. et. j. eo. l. si qh. in fi. sed arg. cotra. insit. de reru di. s. si quis in aliena. et. s. de statu ho. queritur. et facit. s. ad exhi. gema. et de reiven. l. in re. s. ij. et de vsu. cap. l. rerum mixtura. et. j. l. priori.

Ceptu qhis p ipto habet.

S vt habiliter cedere. **S** l. p. i. in fine. Accursius. **I** n argento. colunarium. i. angustria que ad modum coline habent collum.

C In sint. p. hoc enim venitur ad bibedū. sic. **S**. de procura. l. ad rē. r. l. ad legatū. Itē no. fm. hugo. inspicit qd fieri potest. sic. **S**. de leg. i. l. cum res. in fi. et. **S**. de ver. sig. l. edificia. **S**. p. fecisse.

D Unguentis. ad illam partē rīdet vnguentis.

E Qualitudinis. id est necessitatis.

F hoc. i. vnguento. quo etiā pedes dñi sunt vnti.

G Sed de aquiminario. qñ aqua manuariū: vel qñ aqua ministrans. ad quod. **S**. eo. et. si nō sunt. **S**. cui. et. **S**. eo. l. pediculis. **S**. quidam.

H Cedere. sic. **S**. de lega. i. l. seruis vrbani. **S**. fi.

A Estimentū. p. textū. i. a

textura remotum fm. **S**. p. est sensus qd appellatiōe vestimentoz. contine-

tur pannus remotus a terendo siue a globo incisum siue nō. sic. **S**. de lega. i. l. librorū. **S**. vnde non male. et hic dicit. simile. **S**. eo. l. **S**. suis.

K Desertum. i. ab illo globo siue instrumento incisum. Accur.

L P. textum. hec duo sonāt qñ eēt a globo incisus. Accur.

M Cōtextum. i. pro eo habetur ac si esset a tela incisum. Accur.

N Cōtinebitur. vt. **S**. de leg. i. l. si cui lana. r. l. librorum. **S**. si cui. in fi. r. facit. **S**. de h. sig. l. stratu. r. l. vestis.

A Estis. facit stem. Accursius.

P Bombicina. que sunt de bombasio.

S vt habiliter gēme geri possint incluse auro fuerint: tunc aurū gēmis dicimus cedere.

A ppellatiōe pparati pparatorū cōtinet. **Bar.** **P** o. p. o.

I n argēto potoz lovtruz id dūtaxat sit in quo bi bi possit: an etiā id qd ad pparatiōe bibēdi cōparatum est veluti colunariū: r. viceoli dubitari potest. sed p. p. uis est vt hec quoqz insint.

A nguētū appellatiō p. tinet necessariā vncionē. **Bar.**

A nguētis legatis non tñ ea legata vidētur qbus vngitur voluptatis cā: sed r. valitudinis: qualia sunt cōmagina: glaucina: crina: rosa: mura: colū: nardū purū: hoc quidez etiā vt elegatiores sint r. mundiores vngunt femine: sed de aquiminario: cassius ait p. sultū se rīdisse: cū alteri argentū potozū alteri escariū legatus esset: escario cedere. **Alpia.**

A Estimentū id est qd p. textū est: r. si desertus nō est: id est si sit p. summatum qd in tela est nondū p. textum: p. textus appellatur. quisquis igitur vestē legauerit: neqz stamē neqz substamē legato continebitur.

I dem.

A Estis an vestimēta legētur nichil refert. Vestimentoz sunt omnia lanea li neaqz vel serica vel bōbicina: q induēdi: p. cingēdi: amicicendi: isternēdi: inyciēdi accubādi: cā parata sunt: r. que his accessiois vice cedūt: q sunt insite picture: clauiqz q vestibz insuūtur.

A Estimēta omnia aut virilia sūta: aut puerilia: aut

Q Induendi. vt camisie. Accursius.

R Ducingendi. vt cinguli.

F Amicicendi. vt clamis a tegendo: vnde amictus.

I nsternendi. vt tapeta r. coopertoria.

V Accubandi. vt culcitra.

muliebria: aut cōmunia: aut familiaria. Virilia sunt q ipi paritfamilias causa parata sunt veluti toge et tunice palliola vestimēta stragula ansitaria r. saga r. reliqz silia. puerilia sūt q ad nullū aliū vsūm p. tinet nisi ad puerilez: veluti toge p. terte alicule chlamides pallia que filijs nostris cōparamus.

M uliebria sunt q mīssimilias cā parata sunt qd vir nō facile vti pōt sine vitupatione veluti stole: pallia: tunice: capicia: zone: mitre: q magis capitatis tegēdi qz ornandi: cā sunt cōparata plagule penule. Cōmunia sunt qbus p. misse vti mulier cū viro veluti si eiusmodi penula palliūve est et reliqz hmoi qd sine rēphēione vel vir vt vxor vtatur. Familiaria sunt q ad familiā vestiedā parata sunt: sicut saga tunice penule: linthea vestimēta: stragule r. cetera silia: vestis etiāz ex pellibz cōstabit. Itē pelles capine r. agnaline vestes erūt.

U m et tunicā pau. r. stragulam r. pelliceā nōnulli habeant. **Alpia.**

A rgumēto sunt etiā natiōes quedā: veluti familiaritatum q pellibz tegūtur. Aristotē etiā coactilia vestē cedere ait: r. tegmēta subsellioz huic legato cedere vice margaritarū. Itē fibule ornamentozum magis qz vestis sunt.

T apeta vestis cedunt q aut sterni aut inicy solēt: s; stragulas r. bubolonicas q eqs isterni solēt non puto vestis esse: et fascie crinales: pedulesqz r. ipilia vestis loco sunt: qz partē corporis vestiūt. alia causa est

Que sunt. i. quales sunt r. et facit. **S**. eo. l. cū aurū. **S**. fi. r. l. seq. et. **S**. eo. l. si qñ. r. **S**. de h. sig. l. in stratus. r. l. vestis.

Saga. vilioz rafa vestis fm. **S**. p.

Quibus vir. id autem fieri nō potest quod turpi fieri h

ter fit. vt. **S**. de cons. di. istitu. l. siluiffa: milias. r. **S**. de ver. sig. l. nepos.

Ornādi. als ornamentozū magis appellatiōe cōtinebuntur.

Penule. quasi pene nulla. i. vilis vestis. alij dicūt patens vestis siue ampla.

Capine. r. f. cit. **S**. eo. l. argumēto. **S**. i. r. l. in vestē. Accur.

Argumento. coactilia. vestes q cogunt propter stricuras: vt in hispania.

Vest. legate. **T**egmēta. i. cooperture sellarū equozum.

Fibule. mantelloz. sed p. tra. **S**. eo. l. cū aurū. in fi. r. l. fi. vñ dic qz erūt monilia p. se ad ornādū collū vel p. ctus. r. ad hoc. **S**. de h. sig. l. statue. et. **S**. de suppel. leg. l. de tapetis. et. **S**. eo. l. s. ornāmēta. et. **S**. de fun. instru. l. que sitū. **S**. si domus.

Crinales. p. nus ad caput cuz lanatur. vel crinales vt calige lancee vel linee.

Pedulesqz. i. culcitra. Accur.

Impilia. ad tegendum caput: vnde pileati.

Impilia. ad tegendum caput: vnde pileati.

a Odonum. i. camelorum. Accur.
b Ceruicalia. quibus cooperimus ceruicē vel caput
fm̄ hug. vel dic qd sub capite in lecto tenemus.

c **S**uā. i. tñ vt
apparet. i. eo. l. cū
in testō. r. l. pedi-
culis. s. item cum
quereretur.

d **H**abuerit. tē
pote testamēti. vt
s. e. l. s. ita legatū.
et de lega. ij. l. im-
perator.

e **U**elutis erūt.
vt r. s. e. vel. l. fi.
r. l. seq. r. l. fi.

f **F**emini. in
larga significatio-
ne. qñq; secus. vt
no. s. de lega. iij. l.
seruus.

g **O**namēta.
omnā pter vestē
vt. i. e. l. s. omamē-
ta. Accur.

h **I**naures. q̄
in auro p̄tullis
suspēdi solēt. vt. s.
de testa. ad testū.

i **U**riole. vt bu-
cōcella r canoleta.
k **S**ignatorius
in q̄ sunt caracte-
res. vt. s. de testa.
ad testū. s. signū.

l **U**nguēta. cō-
tra. i. e. l. s. fi. Sol.
multiplex est yn-
guētū. vt. s. e. l. in
argēto. s. i. et facit
i. eo. pedicul. s. fi.

m **U**asa. s. s. tri-
leg. l. ij. r. d. pe. le.
l. nā qd. in pin.

n **L**apides. in
niuit q̄ margarita
sit lapis qd falsus
est. vt. s. e. l. r. si nō
sunt. s. fi. s. dic qd
s̄bū alij nō impli-
cat. vt r. no. s. d. p-
cura. l. non solum
s. queritur.

o **E**xēptiles. i.
spū remoueri ab
eo cui sunt adiuu-
cti. Accur.

p **U**t cōponat-
ur. sic. s. de actio.
emp. l. fundi. s. fi.
r. i. d. ver. ob. inter
stipulatē. s. sacrā.

odonum^a qz vsum calclamēto-
rum prestāt: ceruicalia^b quoq;
noie vestis p̄tinetur. **S**i q̄s
addiderit vestē suā: appet de
ea eum sensisse quā ip̄e i vsum
suos habuerit. culcitre etiam
p̄pine et agnine vestis erunt.

Mulieribus vestē legata: r ifā
talem cōtineri r puellarū r vir-
ginū/ pōponi^o libro. xxi. ad fa-
binū recte scribit. mulieres em̄
oēs dici quecūq; ferus femini-
ni^o sunt. **O**namēta mulie-
bria sunt quibus mulier orna-
tur: veluti iures^o armille/ vi-
riole/ anuli p̄ter signatorios^o:
r oia que ad aliā rem nullā pa-
rātur nisi corporis ornādī cau-
sa: quo ex nūero etiā hec sunt
aurū/ gemme/ la pilli qui aliam
nullam in se vtilitatem habēt.

Mūdus muliebri^o sit: cōtinent au-
tē eo specula: matule: vnguen-
ta: vasa^m vnguētaria: r si qua
silia dicit possunt: veluti laba-
ctorius ornamentoz hec vitte
mitre r semimitre calautica a-
cusue cū margarita quā mulie-
res habere solēt: reticula cro-
cusufcra: sicut r mulier pōt es-
se mūda nō tñ ornata: vt solet
cōtingere in his que se mūda-
uerint lote i balneo neq; se or-
nauerit. et ecōtra est aliqua ex
summo stari ornata nō tñ emū-
data. margarita si nō soluta sit
vel q̄ alij lapides^o siqdē exēpti-
les^o sunt: dicendū est ornamentoz
loco haberi. sed r si in hoc
sunt soluti vt componātur^o or-
namētoz loco sūt. q̄ si adhuc
rudes sūt lapilli vel margari-
te vel gēme: ornamentoz loco
nō erunt: nisi alia mēs fuerit te-
stātis: qui hec qz que ad orna-
mēta parauerat ornamentoz
loco r appellatione cōprehen-
di voluerit. **U**nguēta quib^o

in fi. s. i. e. facit. s. de lega. iij. l. libro. s. i. r. s. fi. r. l. ligni.
s. fi. sed p̄tra in. d. l. libro. s. chartis. Sol. l. i.

q **V**alitudinis. sec^o in eo q̄ sunt mūdiores femine. vt
s. e. in argēto. s. i.
r. s. e. l. s. mūdus.
Namuis. ex
Queste. id est
ex numero vestis.
Wagis orna-
tus. qz et vilius ita
gereret.
Lo noie. s. vt
corp^o legat. h. vel
numero vestis sit.
Uti. p̄ncipalr
Forum. orna-
mentorum.
Tegāt. p. cō
sequentiā.
Uint^o. vide-
ri cē. facit. s.
de lega. iij. l. libro-
rū. s. qd̄ tñ casti^o. r
s. eo. r si non. s. ar-
gēto factō. r. i. e. l. s.
cut. r. s. si factum.
Nō cōtineri.
vt r. s. eo. l. cū au-
rum. in pin.
Nā argēto.
pbat p̄ qd̄ vt p̄tie-
ri r nō p̄tinetur: s̄
nec hic.
Nō cōtineri:
als̄ deest nō. s. cū
non melior est lit-
tera: vt. i. s. fi.
Argēto. i. cre-
dito. i. id qd̄ testa-
tor hēbat penes
se ex cā crediti: pu-
ta sibi cōmodatū
vel depositum: vt
pignori obligatū.
ad qd̄ est. s. d. leg.
iij. q̄ hēbat. **U**t dic-
e^o q̄ est debitū tes-
tator: qd̄ non est
sūū l̄ sibi debitū.
ad qd̄. i. e. l. scribit
in pin.
Non potest.
audi martine: er-
go mulier non est
dñā fundi dotal.
vt. C. d. rei. v. l. do-
ce. r. fa. s. d. rei. v. l.
l. solū. s. i. r. i. ea. l.
s. cui legatum.
Fractū. cino
collisum: et sic vs
ciatū vt eo vt cōs-
mode nō possim^o.
Cōmode. fa
f

Illud debet attendi ad qd̄
res principaliter paratur non
ad qd̄ secundario. **Bar. Paul.**

Quāuis quedā ex veste^o
magis^o ornatus gratia
q̄ vt corpus tegatur equipa-
retur: tamē qd̄ eo nomine^o sint
repta pon^o habēda esse vestis
numero q̄ ornamentoz. **S**ist
ornamētoz esse cōstat quibus
vt^o mulieres venustatis r or-
natus causa ceperunt: neq; re-
ferre si quedā eoz^o aliū quoq;
vsum prebeant: sicuti mitre et
anademata: q̄ puls enim corp^o
tegant^o: tamen ornamētoz nō
vestis esse. **A**pianus.

Quāntus mutius libro se
cūdo turis ciuilis ita dif-
finit: argētum factū vas argē-
teum videri esse^o.

Illi cui legat^o omne argentū
nō debet pecunia signata. **Bar.**

An cui argentū omne lega-
tū est: et nūmi quoq; legati eē
videātur queritur. r ego puto
non p̄tineri^o. nō facile em̄ q̄s
argēti numero nūmos compu-
tat. nā argēto^o facto legato:
puto (nisi euidenter cōtra sen-
sisse testatorem appareat) nū-
mos non contineri^o.

Illud dicitur suum esse qd̄
potest vendicari. **Bar.**

Argēto omni legato quod
suum esset sine dubio non de-
betur id qd̄ in credito est: hoc
ideo quia nō videtur suum es-
se quod vendicari non potest^o.

Aurum vel argentum
factum legatur si fractum^o vel
collisum sit: nō continetur. ser-
uitus enim ita existimat aurum
vel argentum factū id videri:
quo cōmode^o vti possumus.
argētū aurē fractū vel colli-
sum non incidere in eam diffi-
nitionem: sed infecto contineri

Mulier
fūdi do-
tal. do-
ce. r. fa. s. d. rei. v. l.
l. solū. s. i. r. i. ea. l.
s. cui legatum.
Fractū. cino
collisum: et sic vs
ciatū vt eo vt cōs-
mode nō possim^o.
Cōmode. fa
f

cit. J. de verbo. signi. l. nepos proculo. Accursius floren.

a **C** Eius. f. legatarij.

b **C** fiet. recta via. vt. J. de fur. a ticio. et sic petet.

c **C** suum esse. facit. s. s. argento. Accur.

d **C** Distributio. duobus modis exponit. pmo distributio

et rei. i. auri facta est. f. in alios legatarios de eode au

ro. na refert fecerit hoc vltio loco alio adimendi vel

no. ad qb. s. de lega. i. l. si ita scripte ro. scdo distribu

tio. l. alienatio int viuos de eode au ro. na tuc refert di

rent qb. mesi erit an qb. meu est. pu mo casu debet fo

lu qh. fusi est tēpo re moui. vt. s. d. le ga. i. l. vi. r. de leg.

ij. l. nup. In scdo subdistinguit fece rit spote an neces

sitate. vt pmo cau no debeat. scdo sic vt arg. s. de lega.

ij. l. fideicomissa. s. si rem.

e **C** Effectus. alij effectum. alij infe ctum. i. validu fa

ctu no puuatur. f **C** Quidis. id est vltio. sic. s. de leg.

ij. l. cu quereret. s. lana.

g **C** Infecti nbe ro. i. p. familias. p ifecto habet. Bzo. ad hoc. s. e. r. si no

sunt. s. argto. r. s. ea. l. in pn. r. s. cuz aurū. r. j. eo. s. fi.

h **C** Qd. et. f. te ltatoris existet. et qb. dicit expulz. i. l. p. pressum. r. qb. di

cit philippi de no men. impatoris: r. sic in seqnti num mismate erat ima go cesarj. vt l. euā gelio.

i **C** Ueris ca. qa corrigia est. p ven tre sustentando. Accursius florentinus.

k **C** Scaphia. hoc scaphia hu? scaphij gen? cinguli qb no pntet appellandē argēti cu non argēti numero tene

bat: vt hic. r. argu. s. co. r. si no sunt. s. lectum. circa pun. l. l **C** Argentū. in massa aurea que dicitur placida. Ac. m **C** Lamina. f. longa quasi fultus. Accur.

n **C** In suppellectili. i. que non sunt vasa aurea ppter seculi seueritate: s. sint aurei lecti r. silia. vt. s. d. sup. lega. l. iij. in pn. r. s. fi. hodie autē fec? vt. s. de sup. leg. l. labeo. in pun. et sic non ob. s. eo. l. r. si non sunt. s. argento.

o **C** In mundo. quid mundus sit: quid ornamenti dicitur. s. e. l. argumē to. s. ornamēta. et s. mūdus. r. l. s. us. Itē quid sup pellex sit. s. d. sup. lega. l. labeo. et fa

cit ad hoc. s. eo. ch. auri. in pn. r. s. in hui. l. pn. r. s. r. s. r. s. factum.

C Am in testamēto alicui argentū quod vsus sui causa paratum esset legaretur itēq vestis aut suppellex. qsi tum est quid cuiusq vsus cau

sa videretur paratū esse: vtrū ne id argētum quod victus sui causa paratum paterfamilias ad quotidianū vltum parasset: an et si eas menfas argenteas et eius generis argentum ha

beret: quod ipse nō temere vte retur: sed cōmodare ad ludos et ad ceteras apparitiones so

leret. magis placet qb victus sui causa comparatum est im contineri.

C Accessorium cedit principali. Barto. Florentinus.

S I quando alterius generis materia auro argenteve infecta sit: si factum aurum vel argentum legetur: et id quod iniectum est debet.

vtra autem vtrius materie sit accessio visu atq vsu rei consuetudinis patrifamil. estimā dum est.

C Dictio seu est ampliatua. Bartolus. Paulus.

S I qd ita legauerit: vroz: r. mee mundū ornamē ta / seu que er? causa paratū do lego: placet omnia deberi: si

cut cum ita legatur: ticio vina que in vbe habeo / seu i portu do lego: omnia deberi. hoc est

verbum scilicet seu: amplandi legati gratia positum est.

C Mox intelligitur media. Bartolus. Iubeo.

bus dicitur alterum deberi ad electionem debitoris. So lu. hic in verbo seu: ubi in verbo autē m. vel fm Rog. cum

precedit signum vniuersale disincta pro coniuncta po nitur vt hic. vt r. ubi: omnis homo seu asinus cum it. opet

et r. enim omnē asinum currere vt vtra sit. et facit. s. d. noe ua. l. a. re. r. s. de lega. ij. l. ea tamen.

Quia lancee medie sic de lega. i. l. legato ghalit sed o...

Quia lancee maximam minoram relinquitur ita legauerat lancee mino...

Paulus de auro facti annuerantur gemme et oia que testator auri numero habuit...

Auro facti annuerantur gemme anulis incluse: quippe hec anuloz sunt...

Auro facti annuerantur gemme anulis incluse: quippe hec anuloz sunt...

Auro facti annuerantur gemme anulis incluse: quippe hec anuloz sunt...

Auro facti annuerantur gemme anulis incluse: quippe hec anuloz sunt...

Auro facti annuerantur gemme anulis incluse: quippe hec anuloz sunt...

Auro facti annuerantur gemme anulis incluse: quippe hec anuloz sunt...

Auro facti annuerantur gemme anulis incluse: quippe hec anuloz sunt...

Auro facti annuerantur gemme anulis incluse: quippe hec anuloz sunt...

Auro facti annuerantur gemme anulis incluse: quippe hec anuloz sunt...

Auro facti annuerantur gemme anulis incluse: quippe hec anuloz sunt...

Argento potio. ad sit dic. vi. de l. in argento. in fin. p...

Quidam primitivialis vxor sue argenti escarium legauerat...

Qui legat ornamenta sua non videtur legare ea que habet causa vendendi...

Ita cum quereretur de tali legato: hoc amplius filia mea dulcissima...

Ex aspectu declaratur que materia alteri non accedit: et si dubium est...

Heratus proculum refert ita respondisse: vasis electrimis legatis...

Emblemata superficies. ut no. de eo. l. si gema. od...

Replumbata. i. plumbum quod coniungit remoueri. ad...

Gallus ait. f. perperam.

Tubero. quod labeo dixit determinans.

Abenda. et hoc casu intellige labeonem dixisse: vt...

Electrimis. plectosa materia que iungitur argento ad faciendum vas.

Consuetudine nota in dubijs loci esse cōiecturis expostudie: vt h...

Quidam v. primus admittens trans in reb' publicis. vel pumis...

Cōtineri. in dubio val. ad qd de lega. i. l. si cuf fer. et de lega. iij. l...

Idem. f. respō det. quod est. i.

Cum apparuerit. acape que reuertit dico cum restatit...

Basilica. basilica grece latine domus regis vbi stabant vena...

Dulciebre. s. ornamentum.

Non videri. nam videtur restringere per hoc quod dixit meum. vt...

Argumento. si quis addiderit. et de lega. iij. l. cum quereretur...

Perperam. l. si cui ferui. et facit. de peno lega. l. na quod. et de vsu...

Generalis. et de lega. iij. l. questum. §. i. et l. fnoa. §. fna. et...

Accursus florentinus.

Electrimis. plectosa materia que iungitur argento ad faciendum vas.

Electrimis. plectosa materia que iungitur argento ad faciendum vas.

Electrimis. plectosa materia que iungitur argento ad faciendum vas.

Electrimis. plectosa materia que iungitur argento ad faciendum vas.

Electrimis. plectosa materia que iungitur argento ad faciendum vas.

Electrimis. plectosa materia que iungitur argento ad faciendum vas.

a **E**x aspectu. i. qd sit preciosus fm. R. s. arg. s. s. eo. z si nō sint. s. s. i. s. i. b. i. erat certū quo numero habuit.

b **I**n vtroq; numero. s. argenti z electri. z fact. s. es. l. s. i. in fi. z. l. i. quādo. z. i. in fi. huius. l.

c **L**abeo. nomē testatoris.

d **V**ersicoloria id est ea qd color est mutatus. vt. s. de lega. iij. l. si cui lana. s. p. inde que ritur. Accur.

e **S**ed nō mutat. videbat restri gi lana ad tinctaz tantū. p quo erat s. de fun. instr. z instr. le. l. cū de la mionis. s. cui funduz. z. s. quidam. que sunt ptra. sed tñ secus est: vt hic z plene nō. s. de sū do instr. l. questum. s. i. z concor. huc. s. de suppel. lega. l. legata. in pun. Item nota hic q abundans cautela nō operat aliqd vt addat vt minuatur vel vicet. sic. C. de testa. l. te stamū. z. i. s. de reg. iur. q dubitatiois. z. s. inā. l. qui mutua. z. C. de fidei. cō. l. nō recte. z. s. p socio. l. s. i. adie cit. sed arg. s. s. de viur. l. si stipular.

f **D**ebebunt. lane ergo nomen etiā tinctā pti net: vt hic. sed s. de lega. iij. l. si cui. s. sane. circa pūci. Solu. hoc hic voluit testator z est certū: z hoc ppter signū vniuersale qd pposuerat: cui simile nō. s. eo. si qd ita leget. Ter tū vt Roge. dicūt hoc verū naturalī inspecta significa tione videlz nulla

g **C**oloriā. q est naturalis coloris: vel alba vel nigra: s. versicoloria q est tincta. vt. s. de leg. iij. l. si cui. s. p. inde.

h **B**alneare. quo indiget cum lauatur vel balneatur vt. s. eo. argumēto. s. mundus. Accur.

argento cedat: id ex aspectu vasoz facilius intelligi posse q; si in obscuro sit: inspiciedū est in vtroq; numero ea vasa is qui testm fecerit habuerit.

Enumeratio speciez nō restringit genus pcedēs. Bar.

Labeo testamento suo ne ratie vxori sue noiatim ita legauit: vestē mundū mullebrez omne oznamētaq; mullebrīa oia / lanā / stinum / purpurā: versicoloriā facta infectaq; oia z cetera: sed nō mutat substantiā rerū nō necessaria verboz multiplicatio: quia labeo testa mēto lanā ac deinde versicoloria scripsit: quasi desijt lana tincta lana esse: detractoz q; bo versicoloria / nichilominus etiā versicoloria debebitur: si nō appareat aliam defuncti voluntatem fuisse.

Mundo mullebrī legato argentū balneare debet. Bar.

Ticta mundū mullebrē spptie legauit: ea putabat sibi legata z oznamēta: z monilia in quibus gēme z margarite insunt: z anulos z vestē tā coloriam q; versicoloriā: questū est an hec omnia mūdo pti nerent: sceuola rñdit ex his q pponeret dūtaxat argētū balneare mūdo mullebrī pti nerit.

Accessorio extincto nō extinguit principale. Bar.

Item cū innaures in quibus due margarite elenchī z smaragdī duo legasset: z postea elenchos eisdē detraxisset: z

i **I**naures id est anulos quos deserunt mulieres in auribus qui continentur appellatione oznamēti. vt. s. eo. argumēto. s. oznamēto.

l **M**argarite appellat ergo hic gēmas margaritas in larga significatiōe. nā in stricta z pua aliud est vt. s. e. z si nō sint. s. s. i. sic. s. e. argumēto. s. s. i.

m **S**maragdī. qui gēmaz numero sunt. vt. s. e. z si nō sint. s. gēme.

n **D**e alio. s. ca su qui sequit cum quedam zc.

o **M**ammillā rñ. noiatue. s. s. māmilla: z dicit q māmilla. nam circa pectus portabatur.

p **T**ympanis. secus si pūcipale extractuz esset. s. z. z. fact. s. de lega. i. si ex toto. in pun. z. l. qd in ream. s. s. i.

q **I**ter. nichil. sic. s. eo. ve stis. in pun.

r **A**ur virilis. s. ad imtio: nā cōstitutiōe. s. animi z vsu sū b mullebrī virilio: ecōtra vt hic: z arg. s. eo. ve stis. s. i. z. i. de do na. inter vi. z vxo. s. i. vir. in pun.

s **D**e ea. imo contra. vt. i. de ver bo. obli. l. si michi. s. i. stipular. s. i. non sic in promissis solus pmitēns: sicut in his solis z solius legā tis mens inspicitur. Item contra s. de suppel. lega. l. labeo. s. verum si ea. sed certe virilis z mullebrī

vestis nō genere vel substantia: sed vsu z destinatione distinguitur sicut fundus: vt. s. de lega. i. plane. in fi. z. l. quod in rerum. s. i. z in domo. vt. s. com. p. d. i. si quis duas. z fact. ad. l. s. de lega. iij. itē legato. z. s. e. quintus. circa pun. Accursius.

s **C**ritbit quint. I dem. muti si aurū sūū omne pffamil. vxori sue legasset: id aurū qd aurifici faciēdū dederit: aut qd ei debere si ab auri fice ei repesum nō esset mulie ri nō debet. pompo. ait hoc ex pte verū z ex pte falsuz: nā de eo qd debet sine dubio (vt puta si auri libras stipulat fuerit) hoc aurū qd ei debere ex sti

t **Q**ui legat aurū suūz intelligit de eo qd pōrēdicari. B.

u **C**ritbit quint. I dem. muti si aurū sūū omne pffamil. vxori sue legasset: id aurū qd aurifici faciēdū dederit: aut qd ei debere si ab auri fice ei repesum nō esset mulie ri nō debet. pompo. ait hoc ex pte verū z ex pte falsuz: nā de eo qd debet sine dubio (vt puta si auri libras stipulat fuerit) hoc aurū qd ei debere ex sti

v **C**ritbit quint. I dem. muti si aurū sūū omne pffamil. vxori sue legasset: id aurū qd aurifici faciēdū dederit: aut qd ei debere si ab auri fice ei repesum nō esset mulie ri nō debet. pompo. ait hoc ex pte verū z ex pte falsuz: nā de eo qd debet sine dubio (vt puta si auri libras stipulat fuerit) hoc aurū qd ei debere ex sti

w **C**ritbit quint. I dem. muti si aurū sūū omne pffamil. vxori sue legasset: id aurū qd aurifici faciēdū dederit: aut qd ei debere si ab auri fice ei repesum nō esset mulie ri nō debet. pompo. ait hoc ex pte verū z ex pte falsuz: nā de eo qd debet sine dubio (vt puta si auri libras stipulat fuerit) hoc aurū qd ei debere ex sti

x **C**ritbit quint. I dem. muti si aurū sūū omne pffamil. vxori sue legasset: id aurū qd aurifici faciēdū dederit: aut qd ei debere si ab auri fice ei repesum nō esset mulie ri nō debet. pompo. ait hoc ex pte verū z ex pte falsuz: nā de eo qd debet sine dubio (vt puta si auri libras stipulat fuerit) hoc aurū qd ei debere ex sti

y **C**ritbit quint. I dem. muti si aurū sūū omne pffamil. vxori sue legasset: id aurū qd aurifici faciēdū dederit: aut qd ei debere si ab auri fice ei repesum nō esset mulie ri nō debet. pompo. ait hoc ex pte verū z ex pte falsuz: nā de eo qd debet sine dubio (vt puta si auri libras stipulat fuerit) hoc aurū qd ei debere ex sti

z **C**ritbit quint. I dem. muti si aurū sūū omne pffamil. vxori sue legasset: id aurū qd aurifici faciēdū dederit: aut qd ei debere si ab auri fice ei repesum nō esset mulie ri nō debet. pompo. ait hoc ex pte verū z ex pte falsuz: nā de eo qd debet sine dubio (vt puta si auri libras stipulat fuerit) hoc aurū qd ei debere ex sti

aa **C**ritbit quint. I dem. muti si aurū sūū omne pffamil. vxori sue legasset: id aurū qd aurifici faciēdū dederit: aut qd ei debere si ab auri fice ei repesum nō esset mulie ri nō debet. pompo. ait hoc ex pte verū z ex pte falsuz: nā de eo qd debet sine dubio (vt puta si auri libras stipulat fuerit) hoc aurū qd ei debere ex sti

ab **C**ritbit quint. I dem. muti si aurū sūū omne pffamil. vxori sue legasset: id aurū qd aurifici faciēdū dederit: aut qd ei debere si ab auri fice ei repesum nō esset mulie ri nō debet. pompo. ait hoc ex pte verū z ex pte falsuz: nā de eo qd debet sine dubio (vt puta si auri libras stipulat fuerit) hoc aurū qd ei debere ex sti

ac **C**ritbit quint. I dem. muti si aurū sūū omne pffamil. vxori sue legasset: id aurū qd aurifici faciēdū dederit: aut qd ei debere si ab auri fice ei repesum nō esset mulie ri nō debet. pompo. ait hoc ex pte verū z ex pte falsuz: nā de eo qd debet sine dubio (vt puta si auri libras stipulat fuerit) hoc aurū qd ei debere ex sti

ad **C**ritbit quint. I dem. muti si aurū sūū omne pffamil. vxori sue legasset: id aurū qd aurifici faciēdū dederit: aut qd ei debere si ab auri fice ei repesum nō esset mulie ri nō debet. pompo. ait hoc ex pte verū z ex pte falsuz: nā de eo qd debet sine dubio (vt puta si auri libras stipulat fuerit) hoc aurū qd ei debere ex sti

a **Suum** hoc exponere videtur de legato. cum ancille. Quatenus i. quia. et facit. s. loca. l. in nave. et de legato. l. qui habebat. in pn. r. s. c. l. quintus. s. argenteo. et arg. s. de p. r. h. e. emp. l. si quis rem.

c **Ponendo** parata causa vxoris. Item no. q. hic ponendo libram notat: et sic ponendo et libra idem sunt.

d **Jade** venisset. ex illis quibus libris vendidisset ynam libram.

e **Deprehenderetur** in bonis defuncti.

f **Articul** factus. s. eo. l. sita.

g **Submouetur** imo ipso iure videtur liberatus. vi. s. de lega. l. l. si ita scriptum. So. ibi ponit ipso iure. i. e. et naturali q. si diceret euidensimo: hic pro mero stricto iure ponit. hec autem significatio frequenter. illa autem raro inuenit. vt. s. d. solu. s.icho. s. n. a. f. l. s. m. R. sed certe in s. naturalis. ponit ius naturale. p. naturali obligatione: dic ergo q. ibi l. l. p. r. a. ademit exp. se hic facit: et de illa expressa dicitur no. s. de his que l. tes. del. l. i. in pn. Accursus flo.

h **Potent** scilicet mulierem. et facit s. de leg. iij. l. fidei commissa. s. si rem. r. l. q. concubinam. s. l. h. c. r. l. vxorem. s. testamento. r. l. iulianus. s. p. e. nul. r. s. fi. r. l. n. u. p. r. l. h. i. s. s. b. i. s. in prin. r. i. e. l. m. e. d. i. c. o. r. s. de leg. l. l. i. r. v. r. vi. r. i. d. e. excep. do. l. apud cellum. s. p. t. e. r. e. a. et. i. d. e. ad. i. l. e. g. a. l. feruum. r. l. r. e. l. e. g. a. t. a. m. et de con-

pulatu non pertinet ad vxorem: cum illius factum adhuc non sit. id enim quod suum esse non quod in actione haberet legauit. in aurifice saluum est si aurum dederit ita vt ex eo auro quid aliud sibi faceret. nam tunc lib. apud aurificem sit aurum: dicitur tamen non mutauit: manet tamen et quod dedit: et tamen videtur mercede prestatum pro opa aurifici: pro quod eo producimur vt nichilominus vxori debeatur. q. si aurum dedit aurifici vt non tamen ex eo auro fieret sibi aliquid corpusculum sed ex alio: tunc dicitur quatenus transit et auri ad aurificem: (quippe quasi pmutatione fecisse videatur) et hoc aurum non transibit ad vxorem.

Legatum factum cum demonstratione presentis reipis alienatione rei non extinguit ipso iure: sed ope exceptionis. si alienatio est voluntaria: secus si necessaria. Item secus si legatum est factum cum demonstratione futuri tempus. B.

Item scriptum quantum mutui si maritus vxori cum heret. v. pondo auri legasset ita: aurum quodcumque vxoris causa paratum esset vt heres vxori daret: etiam si libra auri inde venisset et mortis tempore amplius quam quatuor libris non deprehenderent in totis. v. libris habere esse obligatum: quoniam articulus est: presentis reipis demonstratione in se pmet. quod ipse quantum ad ipsam iuris obligationem pertinet recte dicitur. i. vt ipso iure heres sit obligatus. verum sciendum est si in hoc alienauerit testator in de libra quod diminueret vellet ex legato vxoris sue: tunc mutata voluntas defuncti locum faciet doli mali exceptionis: vt si pferret mulier in petendis quibus libris/ exceptione doli mali submoueat. s. si ex necessitate aliqua compulsus testator non quod vellet diminueret ex legato: tunc

di. et demonstra. l. filie. s. sed si ita. Accur. i. Demonstracionem futuri temporis non presentis que magis dicitur conditio. vt. s. de lega. l. i. vi. et quod subijcit argumen

mulieri ipso iure. v. lib. auri debeant: nec doli mali exceptio nocebit aduersus petentem. q. si ita legasset vxori/ aurum quod esset causa paratum erit: tunc rectissime scribit quintus mutius vt hec scriptura habeat in se demonstrationem legati et argumetum. ideoque ipso iure alienata libra auri amplius quatuor podo non remanebit in obligacione: nec erit vtendum distinctione qua ex causa alienauerit testator.

Quis legatur certum pondus auri liberat debitor estimacione soluendo: tamen ipsum aurum est iudicacione et obligacione. Bar.

Accur amice Paulus mecum cum qua sine meda cio vxori auri podo quinq. dari volo. q. ro an heredes ad prestantione integra materie auri/ an ad precium: et quantum ad prestandum compellendi sint: paulus r. dicit aut aurum et de quo querit prestanti oportere: aut precium auri quantum computari potest. Item q. ro si lite contestata pretor ita pronunciauerit vt materia prester: an tutores aut dicit sint ab hac sententia pupillus aduersus quem pronunctatum est apud successores eius in integra restituere volentes: paulus r. p. r. o. r. e. qui auro legato certi ponderis materiam prestanti iussit: recte pronunciaisse videtur.

Legato poculo aureo licet nullum aureum poculum inueniat in domo legatari: debet tamen aliud poculum alteri materie. Secuo.

Sic dulcissime poculum aureum quod elegerit fidei heredum committo vt dent. q. ro cum in hereditate non sint nisi truelle/ sciphi/ modioli/ phiale: an scia de his speciebus eligere possit: Nam cum omnia potui parata pocula dicunt: posse eam ex his eligere. Paulus.

subijcit argumen et i. coditionem q arguit et restringit legatum. Alij dicunt id est probatione pro eo petendo.

In obligacione. q. deficit conditio in ea libra.

Ex causa. id est ex necessitate vt voluntate que fit supra. et facit. s. de do. excep. l. apud. s. p. t. e. r. e. a. r. de co. di. et dem. l. filie. s. fi. r. l. si iam. et. s. de adm. l. e. g. a. l. cu feruus. si autem non dixit est vt erit: sed simpliciter dixit suos meos: tunc serua quod dicitur. s. si ita.

Accur potest ad hoc. s. eo. l. i. s. fi. r. l. cu certu. r. l. cu auri. in pn. r. C. de dona. l. si q. s. argenti. in pn. sed arg. p. r. a. j. de sol. paulus r. s. h. i. c. n. o. h. z. creditor damnum.

Pupillus heres redempti.

Si ius. s. p. r. e. t. o. r. i. s.

Recte et tamen adhuc iusta estimatio posset solui. vt. s. de lega. l. l. non amplius. s. cu bonor. r. d. v. s. u. fruc. lega. l. generali. s. fi. r. l. fundi et de leg. ij. l. ticia scio. in pn. r. de lega. l. l. si dom. s. q. c. o. s. i. t. e. l. sed arg. c. o. t. r. a. in ea. l. s. cum alicui.

Sic eligere licet non sint aurea: non ergo verbum aureum a testatore expressum restringit generalitatem poculi. sic s. de vino leg. l. h. in prin. r. s. de le-

ga. i. l. si cui serui. r. s. eo. pediculis. S. quidam.

Omnamentoz. heredis. q. soluit vel fuit pfectus extra ius muliebriem vestem. vt r. C. de iur. r. fac. igno. l. cum testamentu. secus si iure. vt. f. de cofel. l. non fatef. Item nec testatoris error facit ius. vt. s. de sup. lega. l. l. a beo. sed vniuersi-

Omnamentoz. appellatio de veste muliebri non contineri: nec errorem heredis fut ius mutasse respondit. **S** ceuo.

Ticia testō item codicil ius multas species tam argenti q̄ vestis specialiter p̄ fidei cō. reliquit. quero an non alie species legato cedat: q̄ q̄ in h̄ditate inuēte essent: Rñ. ea cedere que inuēte essent: de ceteris cauendum (vt si inuen- te fuerint) prestari eas.

Coptio legata intelligitur de his que sunt in hereditate si reperuntur: als de his que venduntur. h. d. Barto.

Sempromie pte hoc ampli us coopertoria tibiana r tuni cas tres cū palliols que elegerit dari volo. quero an ex vni uersa veste. i. ex sinthesi tuni cas singulas r palliolas sem- pronia eligere possit: Rñ. si ef sent tunice singule cū pallio- lis relicte: ex his dūtarat eli- gi posse. q̄ si nō eēnt herede vel tunicas et palliolas ex sin- thesi prestaturum: vel veram estimationem earum.

In fauorem religionis i du bio intelligit qd est mar. Bar.

Sela testamēto ita caut: si michi p cōditionē humanā cō tingerit ipsa factā: sin autē ab heredibus meis fieri volo: tu-

- f **S**intthesi. a loco sic dicti.
- g **S**ingulas. scilicet res.
- h **S**i essent. in testatoris bonis.
- i **E**x his. no. restringi larga verba testatoris ppter eius mentem que talis presumitur. arg. s. de lega. ij. l. vnum. s. si rem. r. s. eo. l. seie.
- k **N**on essent. in testatoris bonis.
- l **P**restaturū. non ergo est nullum: r sic est contra. s. in prin. huius. l. r de lega. i. l. si domus. sed in illis de cer- tis rebus sentit: hic non.
- m **E**stimationē. no. aliud. s. estimationem. p alio solui. sic. s. eo. l. tie. cū suis cōcor. s. q̄ erit hec estimatio cū in gñe sit relicta: Rñ. q̄ ipsa eliget illud qd estimabitur.

- n **C**ontigerit. i. si vixero.
- o **S**in aut. i. si nō vixero: siue habeas nō: siue desit.
- p **D**ei. vt cruce fm tyug. sed certe hoc tpe ip̄s nō v- nerat in virginē. vnde dic quādam imaginem.
- q **P**atria. scilicet sua.

beoq; signum dei ex libris. c. in illa sacra ede r in patria sta tur' subscriptione nois mel q̄ situm est cū in eo tēplo nō nisi aut aurea aut argētea t̄m sint dona: heredes seie vtrū ex au ro/an ex argēto signū ponere cōpellēdi sūtan erem: Rñdi fm ea que proponerētur argē teum ponendum.

Mundo muliebu legato ce dunt solum ea que vtendi cau sa vxori sunt tradita. Barto.

S vxori mū. Iabol. Saus muliebus legat' ef set: ea tantūmodo deberi offi- lius r labeo rñdit: que ex his tradita vtendi cā vxori a viro fuissent. aliter em̄ interpretāti bus summā fore captionem: si vascularius: aut faber argēta rius vxori ita legata siet.

Argenti qd est depositum vel comodatu vt habeatur de prio: in domo eē videt. Bar.

Lum ita legatū esset: argē- tum qd in mea domo erit cum moriar: oftilius nec qd deposi- tum est a se: nec qd cōmoda- tū reliquisset argētum legatū videri rñdit. idē cassell' de cō modato: labeo qd depositū ef set ita deberi: si p̄ris iñ custo die cā nō ppetue: veluti si de- posit' thesaurus eē: q̄ illa ver ba qd domi mee erit: sic accipi

aquiliana. et de contrahen. emp. l. in lege.

Vascularius. qui facit vasa in quibus continentur pertinētia ad mundū r vendit. Item dicitur faber cum sit largum verbum. vt. f. de verbo. signi. l. ferri. s. i.

Depositum. quidā dicunt ab alio depositū vel cō- modatū apud se testatorē: pro quibus est. f. l. in prin. r. s. i. r qd dicit a se. f. legatum. sed melius dicas a se depo situm apud alium vel cōmodatum ali.

Idem cassellius. s. non deberi.

Custodie. quasi possit habere testator quādo vult: sed in cōmodato secus nisi vsum p̄ficiat cōmodatarius. vt. s. cōmo. l. in commodato. s. sicut.

Thesaurus. impropie dicitur thesaurus hic: vt et als. s. de rei v̄. l. a tutore. et no. q̄ que ppetuitatis cā vel

Statui. i. eri- gi ex subscripōe qua continebat q̄ ipse fecerat fieri.

Argētea. im- mo videt qd mū' est vt enē. vt. s. de lega. i. l. si ita. in fi. et de lega. ij. l. nū mis. So. fm. R. fa uoz est religionis.

Sunt p̄one. Itē le- gatarij dignitas q̄ est de' vel tēpli. arg. s. de religio. sunt p̄one. Itē le- gatarij dignitas q̄ est de' vel tēpli. arg. s. de lega. i. l. si feruus pluriū. s. fimo.

Dōn. i. huius- modi. signa dei: de quib' dicit in li. d. re. diu. s. nullius. s. sit mundus: dicit vt. s. eo. l. argu- mēto. s. mundus.

Ex his. mun- do contentus.

Tradita. idē si desinata. vt. s. de lega. ij. l. iñ le- gatan'. s. itē iter- est. si autē m̄ da- tū vel desinatum est teneret quātū ad e' vsum suffi- cit. vt. s. de leg. ij. l. cum quereatur s. iana. in fi.

Captionē. q̄ euitari d̄. vt. f. de vsucap. l. si rē. r. s. qd me. cau. l. si cū ex. s. aliquādo. et de transfactio. l. cū

Capitio vitan- da est.

De liberatione legata. fo. C. lxxxviii.

quasi inde amonentur non videntur esse: aks sic. vt. s. b le
ga. i. l. hndi. §. legatum. 7 de lega. iij. l. si ita. cu suis pecor.
a **C** Solebat. sic ergo futurum ponitur pro preterito. sic
j. de verbo. sig. l. verbum erit.
b **C** Habuisset. testator.

d **C** Sine iussu. i.
no iussu. ad qd. s.
de lega. ij. l. cu ita
legatur. in pn.

e **C** Translatu.
vt ibi ppetuo sit.
f **C** Edico. con-
tubernali. q
sech in castris co-
hibabar. vt. s. com-
moda. l. rem. §. in
exercitu.

g **C** Testametu.
no. inspicit pscns
seu testameti tps.
vt. s. de lega. iij. l.
nom. §. 1. l. vos
re. §. testis. 7. l. nu-
per. §. his obis. in
pn. 7. l. i. l. aure-
lius. §. ij. 7. l. i.
si. §. fi. 7. s. de pti.
pecu. lit. illa. §.
adijca. 7. s. de tes-
ta. l. ad testiu. §. 4.
7. s. e. l. si ita. arg.
pra. s. n. i. l. mela.
§. l. 7. C. q res pi-
gno. ob. l. si. 7. s. b
vino lega. l. qda.
in pn. 7. C. ne de
sta. defun. l. si mf.
7. de. u. l. l. qta qe.
h **C** De legatu. e
nepe humani? p-
bo generali omne
argentu signifi-
ca. vt. s. de ser. vt.
predio. l. si feruit.
ro. et dic offic scilz
balneare. 7. facti. s.
de triu. lega. l. qui
da. in pn. 7. l. i. l.
aureli. §. ij. 7. s. b
lega. iij. l. si tibi pu-
re. Accur.

i **C** Inferri mi-
chi. i. sepeliri me-
cum. Accur.
k **C** Ornamenti.
subau. l. sic restri-
git pcedes que-
cunq.

l **C** Viriolas. ge-
nito ornamentu vt bocuncelli vel canolette 7 smaragdi snt
int in bocuncellis. vt. s. eo. l. argumeto. §. ornamenta. in q
vi. smaragdi. i. gēnie insunt. vt. s. e. l. 7 si no sint. §. gēnie.
m **C** Adijci. adijcere. Accur.

n **C** Pertinere. vel qz incepta fuit volūtas. vt. s. de leg. l.

o. l. non solum nostrum. §. i. 7. ij. et. s. de lega. i. l. seruo a-
lieno. §. testamento. et facit ad hanc. l. §. de fideiussou. l.
testamento. in pn. et. s. de pactis. l. 7 heredi. §. fi. et. s. z
quonibus vsq ad. l. si vnus. et de proba. l. si pactum. et
C. de heredi. institut. l. si. et de usufru. l. antiquitas. 7. j. de
ff. iij.

l. seruo alieno §. fi. vel qz sub conditōe videi ad emisse ab
vniuersali legato. si seculi sepeliatur. vt. s. de lega. ij. l. an
tepe. §. a te. 7 de excep. do. pure. in pn. 7. s. de pti. ob cau.
l. si heres. 7. l. de cōdi. 7 demō. l. si cū. 7. l. quibus. §. fi.
De liberatione legata.

ritis: 7 viriolas ex smaragdis:
sed neqz heres neqz maritus
cum humi corpus daret ea or-
namenta qz corpori iustus erat
adijci dederunt. quesitum est
vtrum ad eam cui ornamenta
vniuersa reliquerat pertinēat/
an ad heredes: Rñ. non ad he-
redes: sed ad legatariam per-
tinere.

De liberatione legata.

Titulus. iij.

**Potest legari alicui res sua
qua dz alteri actioe psonali: vñ
si e alteri obligata. h. d. t. l. p.**



Quibus debitoribus ca
que debent
etiam recte
legatur: li-
cet dñi eo-
rum sint. Ju-
lian? scripsit si res pignori da-
ta legetur debitori a creditore
valere legatū: et habere eum
actionē vt pign? recipiat pñt
qz pecuniā soluat. sic aut loq-
tur iulianus quasi debitum de-
beat lucrari. sz si alia testatis
voluntas fuit et ad hoc perue-
niatur exemplo luitionis.

**Dānatus heres nō petere
a fideiussore petere pōt a reo
pñcipali: sec? ecōtra. P. o. po.**

Heredem dānatū a fidei-
ussore nō petere: a reo
posse petere: sz a reo petere ve-
rituz si a fideiussore petat: reo
ex testamēto teneri celsus pu-
tar. idē cel. ait nullā dubitatio-
nem habere quin herede pete-
re a debitore vitio: nec heres
heredis petere possit.



Quibus le-
gan-
tur.
vt insli. de leg. §. fi
quis debitor. Ac.
p **C** Dñi. vñ cō-
muni rāōe vide-
bat nō valere. vt
l. si. de lega. §. fi. rē
legatā. 7. s. de le-
ga. ij. l. meuius. §.
pe. in fi. Accur.

C Valere. va-
let ergo in ppta
re legatarij. et sic
est. §. C. de le. l. p-
prias. 7. alie ptes.
So. valet rōne tu-
ris qd hz testator.
vt. s. de lega. i. l. si
domus. §. fi. 7. l. se-
natus. §. fi.
r **C** pñt qz. qd
aks nō esset. vt. s.
de pig. ac. l. si rem-
§. omnis.

C Lucrari. l. le-
gatari? eo qz sit le-
gatum ci pignus.
Accur. §. flo.
t **C** fuit. §. q om-
nis obligatio re-
mittat. qd pñt su-
mitur sz. R. qd nō
placet: et aliud est
in cautio: 7 est ra-
tio differentie: vt
no. s. de pac. l. la-
beo. 7. l. postqz.

C Luitionis. i.
sicut liberatur pi-
gnus solutioe des-
biti: ita plegatū si
hoc expñt voluit
testator. 7 facit. s.
de leg. iij. l. iij. §. fi.
Accur. §. flo.

Heredem. he-
redis. pnone.
nec enim coheret
pnone hec prohi-
bitio nisi expma-
contra. vt argu. j.

co. l. non solum nostrum. §. i. 7. ij. et. s. de lega. i. l. seruo a-
lieno. §. testamento. et facit ad hanc. l. §. de fideiussou. l.
testamento. in pn. et. s. de pactis. l. 7 heredi. §. fi. et. s. z
quonibus vsq ad. l. si vnus. et de proba. l. si pactum. et
C. de heredi. institut. l. si. et de usufru. l. antiquitas. 7. j. de
ff. iij.

verbo. sig. heredis. r. s. de testa. nte. l. si quis ita. §. i. r. de lega. iij. si plures. in fi. r. j. de verb. sig. l. sciendū. in prin.

Uberationem. certum est. vt. §. eo. l. i.

Uberationem. certum est. vt. §. eo. l. i. si quis ita. §. i. r. de lega. iij. si plures. in fi. r. j. de verb. sig. l. sciendū. in prin.

Uberationem. certum est. vt. §. eo. l. i. si quis ita. §. i. r. de lega. iij. si plures. in fi. r. j. de verb. sig. l. sciendū. in prin.

Uberationem. certum est. vt. §. eo. l. i. si quis ita. §. i. r. de lega. iij. si plures. in fi. r. j. de verb. sig. l. sciendū. in prin.

Uberationem. certum est. vt. §. eo. l. i. si quis ita. §. i. r. de lega. iij. si plures. in fi. r. j. de verb. sig. l. sciendū. in prin.

Uberationem. certum est. vt. §. eo. l. i. si quis ita. §. i. r. de lega. iij. si plures. in fi. r. j. de verb. sig. l. sciendū. in prin.

Uberationem. certum est. vt. §. eo. l. i. si quis ita. §. i. r. de lega. iij. si plures. in fi. r. j. de verb. sig. l. sciendū. in prin.

Uberationem. certum est. vt. §. eo. l. i. si quis ita. §. i. r. de lega. iij. si plures. in fi. r. j. de verb. sig. l. sciendū. in prin.

Uberationem. certum est. vt. §. eo. l. i. si quis ita. §. i. r. de lega. iij. si plures. in fi. r. j. de verb. sig. l. sciendū. in prin.

Uberationem. certum est. vt. §. eo. l. i. si quis ita. §. i. r. de lega. iij. si plures. in fi. r. j. de verb. sig. l. sciendū. in prin.

Uberationem. certum est. vt. §. eo. l. i. si quis ita. §. i. r. de lega. iij. si plures. in fi. r. j. de verb. sig. l. sciendū. in prin.

Uberationem. certum est. vt. §. eo. l. i. si quis ita. §. i. r. de lega. iij. si plures. in fi. r. j. de verb. sig. l. sciendū. in prin.

Uberationem. certum est. vt. §. eo. l. i. si quis ita. §. i. r. de lega. iij. si plures. in fi. r. j. de verb. sig. l. sciendū. in prin.

Uberationem. certum est. vt. §. eo. l. i. si quis ita. §. i. r. de lega. iij. si plures. in fi. r. j. de verb. sig. l. sciendū. in prin.

Uberationem. certum est. vt. §. eo. l. i. si quis ita. §. i. r. de lega. iij. si plures. in fi. r. j. de verb. sig. l. sciendū. in prin.

Uberationem. certum est. vt. §. eo. l. i. si quis ita. §. i. r. de lega. iij. si plures. in fi. r. j. de verb. sig. l. sciendū. in prin.

Uberationem. certum est. vt. §. eo. l. i. si quis ita. §. i. r. de lega. iij. si plures. in fi. r. j. de verb. sig. l. sciendū. in prin.

Text from the adjacent page, partially visible on the right edge of the image.

emāpationē. r. s. mā. si mādato. in pñ. r. s. l. ij. r. ij. r. fa-
cit. s. l. ppi. cum suis pcordan. r. s. de iure do. cū pater. et
Jeo. l. nō solum vestrū. in pñ.

S quis. ibidē. s. vbi scripsit de duob' reis. vt. s. l. iij.
S. nūc de effectu. ibi. sed r. si cū ab alio r. Accur.
b Cepent. s. c.

c Cōuenit. qd
esse nō dz. vt. s. eo.
liij. s. nūc de effe-
ctu ibi. alioqñ r.
d Pecunia. scz
mutua qd qñq sit
vt. s. ad mace. l. s. iij.
iulianus. in prin.
e Pacto. perso-
nali. r. sic psonē co-
herēs exceptio nō
pñat alijs. vt. s. b
except. l. exceptio-
nis. in pñ. s. ar. cō-
tra. s. ad vell. l. si
mulier. s. l. ab eo.
r. facit ad predicta
s. ad mace. l. si p
s. nō solum. r. de
pac. l. qd dicit. r. l.
sed si fideiussoz. r.
s. b fideius. l. mar-
cellus. r. l. si testa-
mento. in pñ.

f Dicere. s. re-
gulariter. idē in q
libet rei coherēte
qd hic dicit pacti.
vt. s. b except. l. oēs
sic ergo inuile est
huius. l. pñlū est
de pacto.
g Sed cū sit. cō-
strue. sed nequaqñ
hoc dicendū est. s.
liberationē legata

S i relinquit liberatio reo
dz liberari p acceptilationem:
vt sic fideiussoz proficiat: nisi
erat talis qz ptra reū nō hēret
regressum. si relinquit libera-
tio fideiussoz dz liberari pa-
cto: r. reo nō prodest nisi esset
talio reus qui a fideiussoz re-
peteret. Barto. **A**lpianus.

S quis reū habeat r. si
deiussoz: r. reo libera-
tionē legat iusta. ibidē scripsit
r. reū p acceptilationē libera-
dū: alioqñ si fideiussoz cepe-
rit puenire: alia rōne reus cō-
uenit. qd tñ si donationis cā
fideiussoz interuenit: nec ha-
beat aduersus reū regressum:
vel qd si ad fideiussoz pecu-
nia puenit: r. ipse reū dede-
rit vice sua: ipseqz fideiusserit:

pacto est reus liberāndus: alio
qñ solemus dicere pacti exce-
ptionē fideiussoz dandā / que
reo ppetit. s. cū alta mēs sit le-
gāt: alia paciscēt: neqñ hoc
dicim'. **S** i fideiussoz sit li-
beratio legata: sine dubio (vt
iulian' scribit) pacto erit fide-
iussoz liberandus. s. r. hic in:

reō qz pñt fideiussoz: vel pactū factū reo qz pñat fide-
iussoz. cū. l. qñ alia est mēs legātus vel paciscētus: qd in
duobus pmissis casibus psumit. sic ergo nō fit diffe-
rentia inter legantē r. paciscētē: sēd inter illos ex vna
parte r. predictā regulam: alioquū r.
h Sed r. hic. i. hoc casu legatur liberatio fideiussoz.
i Reus ipse. si fideiussoz vere fuit reus. i. veritate in
specta: licz noie sit fideiussoz vt p suo defensore iudicatū
solui. vt. s. qui satis da. cog. l. de die. s. q. mulierē. vel ipse
mutuū accepturus fecit aliū accipere: r. ipse fideiussoz. vt
s. ad mace. sed iulia. in pñ. r. s. de pac. sed si fideiussoz.
k Socius reus. vt si duo accipiant mutuū in societa-
te aliqua. nā qlibet videt hoc casu fideiubere p alio etiā
fm Jo. vt no. s. ad vell. l. vi. v. r. i. si. est ergo fideiussoz
vnus p alio. Itē corci. itē socij. et legata liberatione vni
debet acceptilationē liberari. vt. s. l. iij. s. sed qd si socij. r.
vno sic liberato liberat r. alter: vt. s. de duo. reis. l. iij. s. i. s. i.
si creditor succedat vni eoz. p pte tm tollit obligatio: vt
s. de fideiusso. r. iulianus. s. si. qd cit notandum.

l Pacto. vt si fideiussoz. vt s. l. ea. l. s. q. si fideiussoz. cui
similita est. vt. s. de pbo. obli. cū alius. in pñ.

m Liberetur. nā si acceptilatio fieret fideiussoz etiā
reus liberaret. vt. s. de accepti. l. i. r. per iusurandū. s. r. fi-
deiussoz. r. hic innuit. s. quomodo patri pot accepto fer-
ri cū pretorio iure teneat. vt. s. de accep. l. an inuulio. s. si.
Rñ. deducit in stipulatione aquiliana. vt insū. quib. mo.
tol. obli. s. i.

n Parui refert
quo ad hoc quia
vtrobiz pater cō-
uentus habet ex-
cepti. pacti. refert
tñ si velit repete-
re. vt. s. notari pōt.
r. quantū ad alijs.
vt. s. e. l. videam'.
o Spectet. vt
s. de pecu. l. quess-
tum. in pñ. r. s. i.
qui. ex cau. in pos.
ea. l. i. fulcim'. s. si
quis. vnde si nūc
nō egeat pacto: qz
nichil sit in pecu-
lio: tūc potest age-
re. Accur.
p Maritū. s. nā-
dam.
q Uxor. quon-
dam.
r Post diuor-
tium. bona gratia
factum qd pleriqz
faciūt. vt. s. de do-
na. inter virum et
vxo. l. cum hic sta-
tus. s. si diuorū.
s Legatarū.
quia fili' diues est
vt. s. ad. l. fal. que-
rebatur. s. si cum
debito. sed in pa-
tre secus: quia nō
est legatari' si ni-

terdū puto acceptilatiōe libe-
randū: siue reus ipse vere fue-
rit: aut in eā rē socius re' fuit.

Pater cui est liberatio reli-
cta dz liberari pacto etiā si ni-
chil est in peculio. sed si filio li-
beratio relinquit acceptilatio-
ne liberabit. Bar.

Idem iul. scribit: si filius. s.
debito: fuerit r. pñ ei' fuerit li-
beratio relicta: patrē pacto li-
berādū esse ne etiā filius libe-
ret'. r. parui inqt refert' si sit
aliqd in peculio die legati ce-
dente necne: securitatē em pa-
ter p hoc legatū psequit: maxi-
me inquit cū rei iudicāde tps
circa peculū spectet'. hui' pa-
tri similē facit iulianus mar-
tū' cū vxor' post diuortium li-
berationē dotts legauit: nā et
hunc licz die legati cedēte sol-
uēdo nō sit / legatarium' esse: r
vtrūqz ait solutū repetere nō
posse'. s. est verius qd marcel.
notat patrez repetere posse'.
nōdū em erat debitor' cū sol-
ueret. maritū nō posse: qz debi-
tū soluit. patrē em r. si quis de-
bitorē existiauerit: atñ loco

chil est in peculio. vt. s. eo. l. videamus. in quo est ergo
hec similitudo: Respon. si sunt vel erant soluēdo. Item
in opponendo pacti beneficio.
t Non posse. sed cū liberatio marito sit legata: r. pa-
ctum factū: sic perpetuā habet exceptionē. ergo postea
solutū repetit. vt. s. de cōdi. inde. si nō forte. s. adeo. que
est ptra. Sol. hic ad tēpus fuit liberatio relicta: qd potuit
vt. s. eo. l. nō solū. s. i. r. sic est in diē debitor. vnde nō repe-
tit. vt. s. de conditio. insū. l. in diem. secus in patre: qui ni-
chil interim dz quādo nichil est in peculio: vel hic fuit le-
gata liberatio ppetuo: sed nō ob cām que locum nō ha-
buit vel cessauit fm Hjo. r. Hug. vel dic qz hic nō erat ad
huc pactū factum nec forte aliquid legatū ei: tunc con-
cor. s. de condi. insū. l. qui noie. r. l. seq.

v Repetere posse. immo videt qz non: vt. s. de condi.
insū. l. si is cū quo. que est cōtra. Sol. ibi noie filiū: hic suo
arg. s. de cōsti. pecu. l. i. in fi. r. l. ij.
x Debitor. no. patrem nō debere nisi quatenus est in
peculio. vt. s. eo. videamus. r. s. de pecul. quoties. s. si se-
mel. r. C. ne filius pro patre. l. i.
y Estimauerit. falso tamē vt modo nota,

chil est in peculio. vt. s. eo. l. videamus. in quo est ergo
hec similitudo: Respon. si sunt vel erant soluēdo. Item
in opponendo pacti beneficio.
t Non posse. sed cū liberatio marito sit legata: r. pa-
ctum factū: sic perpetuā habet exceptionē. ergo postea
solutū repetit. vt. s. de cōdi. inde. si nō forte. s. adeo. que
est ptra. Sol. hic ad tēpus fuit liberatio relicta: qd potuit
vt. s. eo. l. nō solū. s. i. r. sic est in diē debitor. vnde nō repe-
tit. vt. s. de conditio. insū. l. in diem. secus in patre: qui ni-
chil interim dz quādo nichil est in peculio: vel hic fuit le-
gata liberatio ppetuo: sed nō ob cām que locum nō ha-
buit vel cessauit fm Hjo. r. Hug. vel dic qz hic nō erat ad
huc pactū factum nec forte aliquid legatū ei: tunc con-
cor. s. de condi. insū. l. qui noie. r. l. seq.

v Repetere posse. immo videt qz non: vt. s. de condi.
insū. l. si is cū quo. que est cōtra. Sol. ibi noie filiū: hic suo
arg. s. de cōsti. pecu. l. i. in fi. r. l. ij.
x Debitor. no. patrem nō debere nisi quatenus est in
peculio. vt. s. eo. videamus. r. s. de pecul. quoties. s. si se-
mel. r. C. ne filius pro patre. l. i.
y Estimauerit. falso tamē vt modo nota,

v Repetere posse. immo videt qz non: vt. s. de condi.
insū. l. si is cū quo. que est cōtra. Sol. ibi noie filiū: hic suo
arg. s. de cōsti. pecu. l. i. in fi. r. l. ij.
x Debitor. no. patrem nō debere nisi quatenus est in
peculio. vt. s. eo. videamus. r. s. de pecul. quoties. s. si se-
mel. r. C. ne filius pro patre. l. i.
y Estimauerit. falso tamē vt modo nota,

v Repetere posse. immo videt qz non: vt. s. de condi.
insū. l. si is cū quo. que est cōtra. Sol. ibi noie filiū: hic suo
arg. s. de cōsti. pecu. l. i. in fi. r. l. ij.
x Debitor. no. patrem nō debere nisi quatenus est in
peculio. vt. s. eo. videamus. r. s. de pecul. quoties. s. si se-
mel. r. C. ne filius pro patre. l. i.
y Estimauerit. falso tamē vt modo nota,

v Repetere posse. immo videt qz non: vt. s. de condi.
insū. l. si is cū quo. que est cōtra. Sol. ibi noie filiū: hic suo
arg. s. de cōsti. pecu. l. i. in fi. r. l. ij.
x Debitor. no. patrem nō debere nisi quatenus est in
peculio. vt. s. eo. videamus. r. s. de pecul. quoties. s. si se-
mel. r. C. ne filius pro patre. l. i.
y Estimauerit. falso tamē vt modo nota,

a Non ambigit. vt. s. de cōdi. in si. l. sub conditione.

b Nō pater. i. vt filius nō cōueniatur: pater sic.

c Sed pacto. personali. i. ita si filius fuerit emācipatus p̄ infra annū de peculio vel de in rē verso p̄petuo tenet. vt no. s. q̄i act. de pecu. est anna. l. i. in p̄n. s. interim

cū est filius in potestate de peculio patre etiam teneri puto.

d Fideiussit. qd p̄t. vt. s. quod iussu. l. i. s. i. r. ecōtra filius p̄ patre. vt. s. de fideiussu. si dubitet. s. filius.

e Liberari. s. quid in dubio pre sumit. Rñ. q̄ enaz quasi patre voluerit liberare: qz pro mores. r. vt. s. de act. r. ob. l. arriau. r. qz in testamētis pleni. r. vt. s. de rēg. iur. in testmētis. r. sic est. s. d. iu re do. de rē. r. facit s. ea. l. in prin.

Post emancipationē filij cuius patri legata est liberatio vt fideiussor: r. vt patri. vt. s. l. pxi. l. fi. r. dic idem r. ante emancipationē.

g Senonez. ex testamēto p̄tra herede vt liberet pacto. vt. s. l. pxi. s. idem iulianus.

h Prestatur. heredi. r. hoc si heres nō liberat.

i Intererit. scz aliquando p̄ iure emancipationis. R. vel dic plane dicitur actione ex testamento.

k Filius. nō solū pater.

l Jus eius. scz patris qd est i suc cedēdo filio vt p̄tronus liberti. vt insitu. quib⁹ mo. ins pa. pote. solu. s. p̄cterea.

m Sentio. ac. dpe. i. p̄ntās. r.

Non solū. pars. ad hoc. s. de lega. i. non amplius. s. cū bonoz. r. i. i. l. i. in fi. r. s. de accep. l. si pars.

o Aut decem. alternativae. r. sic electio sit debitoris. vt

esse p̄ditionalis debitoris quē solutū repetere posse nō ambigit. s. si dānatus sit heres filium liberare: nō adiecit iulia. vtrū acceptilatione filij: an pacto sit liberandus. s. vide hoc sentire q̄si acceptilatione debeat liberari: q̄ res patri qz p̄derit. qd obrinēdū est nisi eundē approbet suum sensisse testatorē. i. ne filij inquietef nō pater: tūc em̄ acceptilatione eū nō liberandū sed pacto.

Si liberatio relinquit ei q̄ duob⁹ iuribus tenet ab vtroqz liberandus est in dubio nisi aliter sit actū. h. d. Bar.

Idem iulia. scribit si p̄ filio pater fideiussit etqz liberatio sit legata eū pacto liberandū q̄si fideiussorē nō q̄si patre r. ideo de peculio posse p̄ueniri. hoc ita demū putat si dūtaxat quasi fideiussorē: nō quasi patre eū voluerit testator liberari. ceterū si r. q̄si patrem: de peculio erit liberand⁹.

Post emancipationē p̄o filij eaten⁹ p̄r actioez⁹ hēbit q̄tenus aliqd ex peculio aut in rē p̄so p̄staturus⁹ esset. id em̄ legator⁹ noīe ad patrez p̄tinebit qd eius intererit.

Qui vnus p̄t ad successione alterius venire in estimādo interesse nō debet inspicit. B.

Illud q̄ri p̄t an eo qz noīe pater ex testamēto agere possit vt etiā filius actōe liberet: quibusdā eoufz extendendā actionē placebat: qz p̄ris inter esse videt si peculij filio post emancipationē concessisset: ius eius integrū p̄manere. ego cōtra sentio: nichil quicqz am-

s. de iure do. l. plerunqz. s. fi.

P Libetur. a petitione stichi. ideoqz r. a decz. s. 30 subicit: nisi testator exp̄sse voluerit. s. vt. s. d. pac. si vnus. s. si cū. r. fa. s. de excep. l. r. p̄ iussurādū. s. si is q̄ bo. iug. q̄ cōparatur. vt insu. qui. modis tolli. obliga. s. item

per acceptilationem. non tamē p̄ omnia est similis remissio traditio: ni: nam quādoqz valet remissio nō traditio. vt. s. de dona. inter virum r. vxo. si sponsus. s. si marit⁹. r. ecōtra quādoqz. vt. s. eo. l. si. s. fi.

Dona solū aut qd debet remitti p̄t: verū etiam pars eius vel pars obligatio nis: vt est apud iul. tractatus.

Liberatione legata ab vna ex reb⁹ alternativae debet per acceptilationem: liberatio sequitur ab altera. h. d. Bar.

Si is q̄ est stipulatus stichuz aut decem damnauerit heredē stichū nō petere: legatū valere p̄tat: s. qd p̄r in ar. videam⁹ r. Julia. scribit actōez ex testamēto in hoc esse videri vt debitor accepto liberet: que res vtiqz debitorē r. in decē libera bit: qz acceptilatio solutioi cōpaf. r. quē admoduz si stichū soluisset debitor: liberaret: ita r. acceptilatioe stichi liberari. s. r. si debitorē in. r. dānat⁹ sit heres in. r. liberare: id iulia. scripsit nichilomin⁹ esse liberandū. r. nā si ei. r. accepto ferat in. r. liberabit. sed si duobus hēdit⁹ institutus alterū ex his damnauerit creditori solvere: valet legatū p̄pter coheredē: eūqz ex testamento acturū vt creditori solvatur.

Legatum liberationis hz effectū nisi a testatore p̄o legatū sit exactum: secus si a testatore ficto vel ab herede exigatur. h. d. Barto.

Liberatio aut debitori legata ita demū effectū hz: si nō fuerit a debitorē id exactū: dū vivat testator. ceterz si exactū est: evanescit legatū. vnde querit Julia. si ab impuberto sub-

uniam obtulit. vt. s. de lega. i. l. i. fideicomissa. s. si rem. Item q̄ nō extinguatur si heres erigit. vt. s. eo. qd michē s. 30. r. in si. iulius. l. r. facit. s. eo. creditor. l. rñ. r. s. de leg.

per acceptilationem. non tamē p̄ omnia est similis remissio traditio: ni: nam quādoqz valet remissio nō traditio. vt. s. de dona. inter virum r. vxo. si sponsus. s. si marit⁹. r. ecōtra quādoqz. vt. s. eo. l. si. s. fi.

Debitorum. id est eum qui debebat decem.

Liberabitur sic. s. de excep. l. si is q̄ sit. et. s. de verbo. obli. l. i. s. si stipulatus. r. l. iter stipulante. s. si stipulante. r. s. si quis plus. et. s. de cōsti. pecu. l. hacten⁹. s. si qz. c. sed arg. cōtra. s. i. tit. i. l. qui hominē sed dic vt no. s. de pac. l. si vnus. s. si cum.

Sumas. scz coheredem cui liberationem legat se videtur. respectu autem creditoris nō valet: quia id qd debet legavit: vt. s. l. si debitor. r. facit. s. fami. heriscun. l. si filia. s. papinianus. r. s. de lega. i. seruo legato. s. si testator. r. s. eo. l. si qd. s. fina.

Eratū. id est si alia ratione debitum sit extincum. vt. s. l. si qd michi. iug. Item dic exactū eo antimo vt legatario adimeretur: alioquin s. est. id est scz q̄ nō extinguitur: si debitor pecuniam obtulit. vt. s. de lega. i. l. i. fideicomissa. s. si rem. Item q̄ nō extinguatur si heres erigit. vt. s. eo. qd michē s. 30. r. in si. iulius. l. r. facit. s. eo. creditor. l. rñ. r. s. de leg.

ga. si. si ticius. r. insi. de lega. s. tam autem.
a Sub pditione. que heredem conditionaliter graua-

b Est. i. substitutum. Jo. vel die pupillu fm B30. r hug. qd no placet cu no possit exiger...

c Actionem. i. instantiam petendi que fit pposita actione. actio em nondu remittenda est si pditio no extiterit. v. meli...

d Exacti. als exactim leg pecunia. als exactus. s. debitorem. qd fieri pot. vt. d. l. pure nec ob. s. si certuz peta. pecuniaz. vt...

e On solu. debitoie. ex qualibet causa. vt. i. e. l. fi. B30.
f Heredis. vt. i. eo. cu heres. B30.
g Alterius. siue leget ereditou debitum. vt. s. si quis rei. s. si. siue ipsi debitori qd debet. r semper agit debitor...

h Ad certum. vt insitu. de leg. s. potest. r. i. eo. aurelius. s. certum. Accursius.
i Cogitur. per acceptulatione licz forte per pactu. vt i. eo. l. si quis rerum. s. idem. B30.

k Non poterit. quia in rem videtur liberatio relicta. vt. i. eo. s. si liberationis. r. s. eo. l. ij. r. de. pbatio. si pactu. r. i. eo. l. si quis in testamento.

l Aduersus testamentum. hoc forte dicit quis locuz habere in ysurio: que sola mora iudicis officio petun-

tur. si ho stipulatione debeantur: nichilominus currunt quia r hoc est cum sit pactum de no petendo. vt. s. de pa...

res petere vetitus sit. vel vsuras vel penas petere possit: r pufcus nerati estmabat co-

Legatu liberationis psona le no trasit ad heredem: nisi per heredem testatoris petedo con-

Tale legatu: heres meus a solo lucto ticio ne petito: ad heredem luy ticij no transit: si nichil viuo lucto ticio aduersus testm' ab herede eo q ab eo exigere debitu tentauit sit...

Si verba liberationis in re sunt scripta puta qd michi debet a ticio peti nolo: no est op' heredem noiare. h. d.

Si liberationis verba in re sunt collata: pro eo est quasi heres ab eo debitore h' deoq eius petere vetitus sit: vt adiectio' heredis perinde nil valeat/ atq non esset valitura' ipsius debitoris' persona non coprehensa. r s. qui redde re rationes iussus sit: no videt

Collata. vt quia dixit: quod michi debetur a ticio peti nolo. B30.

Ut adiectio. facta als: in casu enim proposito facta non fuit. Accursius.

Non valitura. nomine debitoris expresse. B30. vt in casu huius. s. Accursius.

Debitous. vt si dixisset: neq a me neq ab herede meo peti volo quod michi debetur ex venditione talis rei. r sic no. q in pacto exigitur consensus duoz r exprefio nominum. vt. s. de pactis. l. i. s. pactum. r si absit debitor non pacti sed doli queritur exceptio. vt. C. de pactis. postq. sed in vltima voluntate non est opus vt hic. r. s. de lega. l. cum pater. s. furdo. r de actio. r obliga. si a furioso. r facit. s. de pigno. actio. si necessarius. s. pe. r s. de pac. tale. in p'nci.

A Non editis. id est non facta computatione: nam hec duo continent. ut. de condi. et demō. l. cū seru. et l. qui sub conditione. et c. de testa. man. l. iij. sed cōtra. i. de cōdi. et demō. l. quis. vbi primum sufficit. Sol. ibi.

B Procurator. l. pcuras. ut. de. pcura. l. plautius. cū enim dicat de act. nego. ges. ergo non fuit mada tum. ut. l. i. de ob. ex qua. cōsen. s. i. idē esset in. pcuratore. ut. s. manda. l. creditor. s. lucius. Ac.

C Incerti. l. cō ditione ut liberetur sine causa: vel etiā ex testamēto que pōt dici conditio. ut. instit. s. act. s. appellamus. et dicitur incerti: quod ad incertum. i. factus vel interesse daf.

D Excludi. i. repelli. et no. ex hoc. s. in generali remissione nō pōtine ri dolose facta: sed tñ scrupulosa inquisitione. ut. s. de leg. i. l. si seru. vti tus. et de admini. tu. l. quidam dece dēs. et. i. e. l. aurelius. s. gatus. vbi plene no. et l. lucius. et. de condi. et demō. l. cū tale. s. i. et. s. de nego. ges. l. pōpōt. et. l. l. p. xi. in pn. sed cōtra ibi in fi. s. ibi alijs p. bis fuit vsus testator.

S quis. reliquus. i. ex male facta administratione retinuit. et fact. s. l. pri. s. si heres. et qd ibi no.

Ita debet. s. his verbis non fecit. s. l. pro. s. pe. et sic nō est cōtra.

S dānatus. s. pacif. personaliter. et facit. s. eo. l. ij. et. l. si quis reum. in pn.

Sufferre. id est dare: et sic erit onerat heres. ut. s. de lega. ij. l. qui

satisfacere: si reliquum reddat non editis rationibus.

Quāuis heres dānetur nō petere a gestoribus ppter ea qd dolose gesta erant agere pōt. h. d. Barro.

Si heres vetitus sit agere cū eo qd negocia defuncti gesserit: nō videt obligatio ei prelegata que dolo vel fraude ei qd negocia gesserit cōmissa sit: ut et testator videatur id sensisse. et ideo si heres negotiorū gestorū egisset: agēs procurator ex testamēto incerti doli mali exceptione excludi potest.

Liberatio pōt reliqui obligato ex cāis hic exprimita. h. d.

Et si liberatio recte legatur apud quem deposuero: vel cui comodauero/ pignoriue dedero: vel ei que ex furtiua causa michi dare oportet. l. plan.

Si quis rōnes exigere vetetur: ut est sepissime rescriptū nō impedit reliquas exigere quas qd se reliquit: et si quid dolo fecit qd rationes gessit. qd si quis et hec velit remittere ita debet legare: dānas esto heres meus quicquid ab eo exegerit illa et illa ratione id ei restituere vel actioes ei remittere.

Si dānat heres Iulia fuerit a fideiussore qdē non petere: qd autē reus dicitio dare pacisci debet ne a fideiussore petat: et aduersus reum actioes suas prestare legatario: quēadmodū dānat heres ne a reo petat/ et dānat dare qd fideiussor dicit: et reo acceptū facere: et legatario litis estimationē sufferre cogat. I. dē.

Si debitor fideiussorem suū ab herede suo liberari iusserit: an fideiussor liberari debeat: h. d. debere. itē qd sitū est an qd mādanti actioe heredes tenerentur inutile legatū esset: quēadmodū inutile legatū est qd debitor: creditori suo legat: h. d. quoties debitor: creditori suo legaret ita inutile esse legatū: si nichil interesset: creditōis ex testamēto potius agere qd ex pristina obligatiōe. nā et si ticius mādauerit meui ut pecuniā pmitteret: deinde liberari eum iussit a stipulatore. manifestū est quātum inter sit promissionis liberari potius qd p̄stare ex stipulatu: deinde mādanti agere.

duos. et de lega. l. quod si quis. et l. non quocumq. s. i. sed videtur non valere cum fideiussor non debeat. ut. s. de lega. l. l. si sic. s. i. ibi prōinde et siticio et. que est cōtra. Sol. hic fideiussor in veritate debebat: ibi non.

Si debitor teneretur postq̄ soluit nisi in casibus. ut. s. mada. l. lucius. Accursus flo. **N**ichil iterum esset. no. sic. s. de lega. l. l. si creditori. s. i. et. l. seq. et. l. si cur. s. fina. et de lega. ij. l. minus. s. debitor autē et. et. i. eo. l. si creditor. et. l. legauit. s. fina. et instit. de lega. s. ex contrario. et de lega. ij. l. ij. s. si rem.

Mādauerit. inter vivos.

Iussit. in testamento.

Quantū. id est quod.

Potius. interest enim nra non soluere potius qd solutum repetere. s. de cōpen. l. adeo qd. s. 30.

Agere. et id valet legatum.

Ucius. actor rem. i. calalidionem.

Subscriptio nem. quam faciā in rationibus et approbādo. nam plures subscribebat et subscripturus erat.

Subscriptit. scz dominus nre patronus.

Adhuc. i. dū adhuc esset in seruitute. Ac.

Libertum. id est postea dum esset iam liber factus. et facit ad. l. s. de pact. l. tres fratres. et. s. eo. l. si qd rationes.

S creditor. s. debet. i. l. liberationem eius quod et.

Idem. s. i. qd. i. qui. l. exceptione se tueri poterat.

Si debitor debitor qui se exceptione perpetua tueri poterat legauerit qd sibi deberet: nullius momenti legatus erit. ar si idem debitor

legatus erit. ar si idem debitor

Voluisse. et sic est uile legatum. ut. §. de lega. l. si credi...

Si quis exigit. secus si dicat quod uiuat debitor. ut...

Potest dāna. ut. §. de lega. l. si fuerit. §. si...

Si ei cui. alio si ei cui: alio si cui et sunt due...

Legauit. accipe. §. ut faret heres. §. de...

Ex producto. si fore obligatum. §. Retineret. he...

Retineret. he res. §. ut quod in clu sitinueta ob pen...

Obligatum. si heredem. §. Peteret. scilicet heres.

An retineret scilicet heres. utrobique em testatoris mu...

Si ei cui fundum in quinquēntū locauerat lega...

Si ei cui fundum in quinquēntū locauerat lega...

Si ei cui fundum in quinquēntū locauerat lega...

Si ei cui fundum in quinquēntū locauerat lega...

Si ei cui fundum in quinquēntū locauerat lega...

Si ei cui fundum in quinquēntū locauerat lega...

Si ei cui fundum in quinquēntū locauerat lega...

Si ei cui fundum in quinquēntū locauerat lega...

Si ei cui fundum in quinquēntū locauerat lega...

Si ei cui fundum in quinquēntū locauerat lega...

Si ei cui fundum in quinquēntū locauerat lega...

creditorum legauerit: intelligendum erit exceptione eam remitti...

Idem est et si in die debitor fuerit vel sub conditione...

In dubio relicta liberatio intelligitur in re: ut sic personam heredis comprehendat.

Idem. Si quis in testamento damnatus est ne a ticio debito...

Idem. Si quis in testamento damnatus est ne a ticio debito...

Idem. Si quis in testamento damnatus est ne a ticio debito...

Idem. Si quis in testamento damnatus est ne a ticio debito...

Idem. Si quis in testamento damnatus est ne a ticio debito...

Idem. Si quis in testamento damnatus est ne a ticio debito...

Idem. Si quis in testamento damnatus est ne a ticio debito...

Idem. Si quis in testamento damnatus est ne a ticio debito...

Idem. Si quis in testamento damnatus est ne a ticio debito...

Idem. Si quis in testamento damnatus est ne a ticio debito...

Idem. Si quis in testamento damnatus est ne a ticio debito...

Idem. Si quis in testamento damnatus est ne a ticio debito...

Idem. Si quis in testamento damnatus est ne a ticio debito...

Idem. Si quis in testamento damnatus est ne a ticio debito...

Idem. Si quis in testamento damnatus est ne a ticio debito...

incipiat: nec creditores etc. sic dicitur quod sunt uerba iurisdictionis...

Legatum liberationis extinguit solutio. Bar. Modestus.

Am ita testatur: heres meus dānas esto liberare eum qui negotia mea gestit...

Am ita testatur: heres meus dānas esto liberare eum qui negotia mea gestit...

Am ita testatur: heres meus dānas esto liberare eum qui negotia mea gestit...

Am ita testatur: heres meus dānas esto liberare eum qui negotia mea gestit...

Am ita testatur: heres meus dānas esto liberare eum qui negotia mea gestit...

Am ita testatur: heres meus dānas esto liberare eum qui negotia mea gestit...

Am ita testatur: heres meus dānas esto liberare eum qui negotia mea gestit...

Am ita testatur: heres meus dānas esto liberare eum qui negotia mea gestit...

Am ita testatur: heres meus dānas esto liberare eum qui negotia mea gestit...

Am ita testatur: heres meus dānas esto liberare eum qui negotia mea gestit...

Am ita testatur: heres meus dānas esto liberare eum qui negotia mea gestit...

Am ita testatur: heres meus dānas esto liberare eum qui negotia mea gestit...

Am ita testatur: heres meus dānas esto liberare eum qui negotia mea gestit...

Am ita testatur: heres meus dānas esto liberare eum qui negotia mea gestit...

Am ita testatur: heres meus dānas esto liberare eum qui negotia mea gestit...

Am ita testatur: heres meus dānas esto liberare eum qui negotia mea gestit...

Am ita testatur: heres meus dānas esto liberare eum qui negotia mea gestit...

Quod dānat. modo dicitur. ut. §. dicitur est in prima...

In simili. dicitur quod legauit suo peculium cum libertate...

In simili. dicitur quod legauit suo peculium cum libertate...

In simili. dicitur quod legauit suo peculium cum libertate...

In simili. dicitur quod legauit suo peculium cum libertate...

In simili. dicitur quod legauit suo peculium cum libertate...

In simili. dicitur quod legauit suo peculium cum libertate...

In simili. dicitur quod legauit suo peculium cum libertate...

In simili. dicitur quod legauit suo peculium cum libertate...

In simili. dicitur quod legauit suo peculium cum libertate...

In simili. dicitur quod legauit suo peculium cum libertate...

In simili. dicitur quod legauit suo peculium cum libertate...

In simili. dicitur quod legauit suo peculium cum libertate...

In simili. dicitur quod legauit suo peculium cum libertate...

In simili. dicitur quod legauit suo peculium cum libertate...

In simili. dicitur quod legauit suo peculium cum libertate...

In simili. dicitur quod legauit suo peculium cum libertate...

In simili. dicitur quod legauit suo peculium cum libertate...

In simili. dicitur quod legauit suo peculium cum libertate...

nam. no. ergo quod adultus curatorem habes potest testari. sic...

Adultus curatorem habes potest testari. sic...

Adultus curatorem habes potest testari. sic...

a Los posse. immo videt totu remissum. vt. Ieo. au-
relius. §. tuus testameto. que est cōtra. Sol. speciale ibi
i n patre. Item cōtra. §. de pac. si vnus. §. illud. r. insti. de
lega. §. si quis debitor. nā ibi videt q liberatione legata
nec de dolo possit pueniri. Sed dic refert an aliquis est

Libera
tio tribus
modis
legatur

debitor pecunie tā
tuz: an r doli r cul
pean r doli tantū
vt in deposito. in
pmo loquit insti.
in secūdo hic. I ter
tio iste §. illud. Item
no. q liberatio tri-
bus modis legat

Legatū liberatiōis vel no-
minis extinguit solutiōe vel
alta liberatiōe viuo testatore
ptingente: se cōtra si eo hōiōuo fa-
cto heredis cōiungat. Barto.

Sid qd mē. Deratt.
Sicut deberes vel tibi vel
alij legauero idq michi solue
ris: vel qualiter alta rōne libe
ratus a me fueris: extinguit le
gatū. vnde iuliano plz si debi
tori heres extiterit creditor:
postea q ipse creditor deceffe
rit: legatū extinguit: hoc verū
est: q p fusiōe p inde extinguit
obligatio: ac si solutiōe. Sz si
sub p ditione dato legato he
res p occupauerit r exegerit
debitum: aliud dicit opz: q in
arbitrio heredis esse nō debe
ret: vt quā doq p ditiōe existi
te neqz ipsi legatario debeat
legatū: si tamē viuat r capere
possit neqz ei ad quē hoc com
modū puenit / si legatarius
capere nō possit.

Et hec qda peti nolo / partum
exceptionem: r inducit fidei-
commissum. Papinianus.

Quod michi sempronius
dixit peti nolo: nō tā expe

res testatoris penes eos sunt
eo noie pueniri eos posse.
vt. §. eo. l. si qd rōnes. in fi. l. Tertio ita si re^o vel actor dā
nat herede ne actionē exerceat q casu loquit. i. e. petitor.

Sid qd. alio si qd. alio siud quod.
Solueris. coactus. f. alioquin ptra. vt. §. de le
ga. iij. fideicommissa. §. in re. r. no. §. eo. l. nō solū. §. fi.

Solutiōe. vt. §. de fideiussu. si debitor creditor. r. de
sol. slicham. §. aditio.

Legato. predicto.
Debitum. hoc in debitorē testatoris sine distinc
tione recipitur: aliud in debitorē heredis quē liberare ipse
damnatur. vt. §. eo. l. cum heres.

Nō deberet. ad qd. §. de lega. l. l. seruo legato. §. i.

Neqz. i. non.

Re. i. repete nec debz esse in arbitrio heredis vt neqz
pesset ei ad quem cōmodū peruenerit lectum alij sub
hac cōditione si legatarius capere nō possit. vel dic for
san cōiuncto vel substituto. vt. C. de cadu. tol. §. i. ij. r. iij.

r facit. §. de lega. l. si sic. §. i. r. §. de fideiussu. vānius. r. §.
ad treb. deducta. in prin. r. l. debitor. r. l. pe. r. C. de pac.
debitor. r. §. eo. nō solū. §. si liberationis.

Quod michi. responsum. facit insti. de leg. §. si quis
debitor. r. C. de fideiussu. si creditor. r. §. vt in posses.
lega. l. §. si debi

tori. sed arg. cōtra
§. de eo p que fac.
l. §. si reus. Item
no. aliqd fieri ad
exceptionē qd va
let etiam ad actio
nez. qd est contra
pla. vt no. §. de iu
re iurā. l. §. r. si pos
sessori. in prin.

Si relinquit liberatio a red
dendis rōnibus nō videt reli
ctū creditum nomine domini
contractum. Bar. Idem.

Procurator. a quo rōnē
hīs exigere phibitus:
eoqz noie pcuratorē liberare
dānatus est / pecuniā ab argē
tario dbitā ex pctu quē vt pcur
ator fecit iure mādati cogē
restituere vel actiōes p stare.

Si legatū liberatio debitorū
heredis restringit ad veritas
qd manet a tēpore. a pertainz
tabular. Bar. Idem.

Quam heres rogat debi
torē suum liberare: de
eo tantū cogitatū eē videt qd
in obligationē māserit. itaqz
si qd ante tabulas aptas fue
rit solutū: ad cām fideicommissi
nō p tnebit. qd aut post tabu
las apertas ante aditā here
ditatē ab eo qui voluntatē de
functi nō ignorauerit fuerit ex
actum / dolo proximum erit:
ideoqz repeti potest.

Defectus debiti demōstra
ti impedit substantiā legati re
licti a creditore debitoris: sz nō

aditam hereditatem. nam olim ante apertas tabu. adit
re nō poterat nisi esset in solidum institutus: vel nisi esset
de liberis. vt. C. de cadu. tol. §. i. r. §. in nouissimo. r. §. de
iuris r fac. igno. l. i. §. fi. r. C. de iure delibe. si fratris.

Apertas. idem si ante apertas fuerit exactum ab
eo qui sciat voluntatem defuncti: nam tunc dolo proxi
mus est: sed potius ideo dicit: qz tunc sepe contingit vt
sciat. Hzo. sub. ergo hic maxime.

Re. i. repete potest. vt inde bitum: nam debitum idēz le
gatarius repeteret ab herede qd ei soluit. r. facit. §. de cō
di. in de. in summa. §. pe. vbi distinguit sciens ab ignora
te. sed contra insti. de leg. §. si hō heredis. r. §. de lega. l. l.
cetera. §. fi. r. l. seq. vbi distinguit sciens heres ab ignora
te: sed tū post aditā hereditatē vnde videt fare qd sciat
defunctus cū sit vna psona. vt in aut. de iurcur. a mouē.
presb. §. r. r. qz succedit in scientia. vt. §. de diuer. r. tempo
pres. cū heres. hic ante aditam hereditatem.

Quam heres
suis. scias si
testatoris. vt. §. si
id qd. §. sed si sub
cōditione.

Māserit. vsqz
in diem adite he
reditatis. nam ant
te nō est heres.

An te apertas.
r. ob hoc ante

aditam hereditatem. nam olim ante apertas tabu. adit
re nō poterat nisi esset in solidum institutus: vel nisi esset
de liberis. vt. C. de cadu. tol. §. i. r. §. in nouissimo. r. §. de
iuris r fac. igno. l. i. §. fi. r. C. de iure delibe. si fratris.

Apertas. idem si ante apertas fuerit exactum ab
eo qui sciat voluntatem defuncti: nam tunc dolo proxi
mus est: sed potius ideo dicit: qz tunc sepe contingit vt
sciat. Hzo. sub. ergo hic maxime.

Re. i. repete potest. vt inde bitum: nam debitum idēz le
gatarius repeteret ab herede qd ei soluit. r. facit. §. de cō
di. in de. in summa. §. pe. vbi distinguit sciens ab ignora
te. sed contra insti. de leg. §. si hō heredis. r. §. de lega. l. l.
cetera. §. fi. r. l. seq. vbi distinguit sciens heres ab ignora
te: sed tū post aditā hereditatē vnde videt fare qd sciat
defunctus cū sit vna psona. vt in aut. de iurcur. a mouē.
presb. §. r. r. qz succedit in scientia. vt. §. de diuer. r. tempo
pres. cū heres. hic ante aditam hereditatem.

Apertas. idem si ante apertas fuerit exactum ab
eo qui sciat voluntatem defuncti: nam tunc dolo proxi
mus est: sed potius ideo dicit: qz tunc sepe contingit vt
sciat. Hzo. sub. ergo hic maxime.

Re. i. repete potest. vt inde bitum: nam debitum idēz le
gatarius repeteret ab herede qd ei soluit. r. facit. §. de cō
di. in de. in summa. §. pe. vbi distinguit sciens ab ignora
te. sed contra insti. de leg. §. si hō heredis. r. §. de lega. l. l.
cetera. §. fi. r. l. seq. vbi distinguit sciens heres ab ignora
te: sed tū post aditā hereditatē vnde videt fare qd sciat
defunctus cū sit vna psona. vt in aut. de iurcur. a mouē.
presb. §. r. r. qz succedit in scientia. vt. §. de diuer. r. tempo
pres. cū heres. hic ante aditam hereditatem.

Re. i. repete potest. vt inde bitum: nam debitum idēz le
gatarius repeteret ab herede qd ei soluit. r. facit. §. de cō
di. in de. in summa. §. pe. vbi distinguit sciens ab ignora
te. sed contra insti. de leg. §. si hō heredis. r. §. de lega. l. l.
cetera. §. fi. r. l. seq. vbi distinguit sciens heres ab ignora
te: sed tū post aditā hereditatē vnde videt fare qd sciat
defunctus cū sit vna psona. vt in aut. de iurcur. a mouē.
presb. §. r. r. qz succedit in scientia. vt. §. de diuer. r. tempo
pres. cū heres. hic ante aditam hereditatem.

Re. i. repete potest. vt inde bitum: nam debitum idēz le
gatarius repeteret ab herede qd ei soluit. r. facit. §. de cō
di. in de. in summa. §. pe. vbi distinguit sciens ab ignora
te. sed contra insti. de leg. §. si hō heredis. r. §. de lega. l. l.
cetera. §. fi. r. l. seq. vbi distinguit sciens heres ab ignora
te: sed tū post aditā hereditatē vnde videt fare qd sciat
defunctus cū sit vna psona. vt in aut. de iurcur. a mouē.
presb. §. r. r. qz succedit in scientia. vt. §. de diuer. r. tempo
pres. cū heres. hic ante aditam hereditatem.

Re. i. repete potest. vt inde bitum: nam debitum idēz le
gatarius repeteret ab herede qd ei soluit. r. facit. §. de cō
di. in de. in summa. §. pe. vbi distinguit sciens ab ignora
te. sed contra insti. de leg. §. si hō heredis. r. §. de lega. l. l.
cetera. §. fi. r. l. seq. vbi distinguit sciens heres ab ignora
te: sed tū post aditā hereditatē vnde videt fare qd sciat
defunctus cū sit vna psona. vt in aut. de iurcur. a mouē.
presb. §. r. r. qz succedit in scientia. vt. §. de diuer. r. tempo
pres. cū heres. hic ante aditam hereditatem.

Legati debet ab eo vel ab alio. **Bo.**
De Ex contrario. nō. s. creditor legavit. hic debitor
et pūmū p sequit vsq ad s. tra a sit r. c. exinde aliud.
C Cū distū. s. illa. an sit adiecta spēs vel quāritas. **az.**
D Quotidiana. r. ideo tractāda r. fauorabil' admit-
tenda. vt. l. de vsu
cap. l. iusto. in pn.
E S. is. saluet
creditor.
F Wodo. id est
casu.
G Actio. ex tes-
tamento. vt. s. co.
n. l. qd michi.
H Dicit. hoc ve-
rum si dixi lego. r.
que michi dicitur
sic volo illū libera-
re in deces; vel ab
eo nō pen. secus.
vt. l. pri. sed pote-
rit r. c. Uel dic fm
R. q. nō refert hic
illo vel illo modo
legauerit: s. tñ cor-
rigit statim i. ppi.
r. s. potest r. c.
I Hoc dicit. in li-
bro Jo. est hic di-
cti: r. lege interroga-
tue r. nō. **Bo.**
K Neq. placet. s. multo ma-
gis in supiori. ppi.
mo casu nō pōt pe-
ti euz dixit dānas
est nō petere.
L Cōtra autes.
hic debet esse. s. r.
psequitur secun-
dam quēstionem
circa pūcipiū. l.
factam.
M Emolumē-
tum. representa-
tionis. r. nō. q. hic
dixit lego qd dēo.
N Certa. in genere r. quāritate: nō in specie certa nu-
meroy vt differat a sequenti de seruo. **Ac. cur.**
O Demonstrat. s. i. hūm quē debeo tibi lego.
P Legata. ad qd. s. de do. p. ele. cum scriptum. r. de le-
ga. l. cum quidam. r. in si. de leg. s. sed si vxor. r. l. de cō-
ditio. r. demon. quibus diebus. s. qui dotalē. r. C. de sal-
cau. adie. lega. l. ij. in si. Item facit ad. l. ista. s. n. i. l. quin-
tus. r. l. qui tibi. r. l. de condi. e. demon. falsa. r. C. de fidei-
cōmis. l. si creditor. r. de lega. l. i. l. uā. s. l. r. de leg. l. si ere-
ditoy. r. in si. de lega. s. huc. r. s. de leg. l. lucius. s. qui-
quis. r. l. eo. n. aurelius. s. fi. r. no. plene si lego tibi. r. que
tibi debeo tenet legatū r. si nichil debeat. sed si debetur
pure r. efficaciter nullū est legatū. si sine effectu vel non
pure tenet vt hic. r. s. eo. si creditor. r. de lega. l. in autē. r.
hoc in pūma pers. na. nūc de terna r. secūda que vicē ter-
tie ot riet. vt. l. r. que michi debes lego illi. vel. r. que ille
michi debet tibi lego: si debentur in vtroq. casu actionē

**impedit substantiā legati rel-
cti a debitore creditori si cer-
ta quantitas exprimitur: als
secus. Barto. Paulus.**

Legati ticio qd michi
debet vel adiecta quā-
titate certa siue specie: vel nō
adiecta: aut ex contrario eque
cū distinctioe: veluti ticio qd
ei debeo: vel ita ticio. c. que ei
debeo: qro an per oia requirē
dū putes an debitu sit r. ple-
nus rogo que ad hec spectāt
attingas: quotidiana em sunt
Kūdi si is cui ticius debebat
debituz ei remittere voluerit:
nichil interest heredē suū ius-
sit vt eū liberaret: an pphbeat
euz exigere: vtroq. em modō
liberā⁹ est debitor: r. vtroq.
casu cōperit vtro ad liberan-
dū debitor: l. actio. q. si etiā. c.
aureoy vel fundi debiti mēto
nē fecisset (siquidē ditor fuis-
se pph) liberandus est. q. si ni-
chil debeat: pōt dicit qd falsa
demonstratioe adiecta etiā pe-
ti qd cōprehensuz est posse: s.
poterit hoc dicit si ita legauit.
c. aureos qd michi tici⁹ dō
vel stichū que dō heres meus
dānas esto nō petere: q. si sic
dixerit: heres meus. c. aureos

cedere tenetur heres. vt. s. eo. si damnatus. r. s. de leg. l.
non quocunq. s. qui gati. r. l. si sic. in fine. Si fo nō
debentur nichil est in legato. r. est ratio differentie inter
pūmū r. duos vltimos: q. pūmo casu intelligēdus est
testator: ad dandum obligare heredem: apponēdo ver-

qm michi ticius dō dānas esto
ei dare: etiā illud tentari pōt:
vt petere possit quasi falsa de
mōstratioe adiecta: qd michi
nequaq. placet cū dandi ver-
bū ad debitu se referre testa-
tor existimauerit. **C**ōtra an
tem si debitor creditori leget
nullā vtilitatem video si sine
quātitate legauerit. sed r. si id
demonstraret qd debere se cōfi-
tes: nulla vtilitas est: nisi in hīs
speciebus in qbus emolumen-
tū debiti ampliat. **P** si cētū
aureos quos se debere dixit le-
gavit: siquidē dō inutile est le-
gatū. q. si nō fuit debitor: pla-
cuit vtile eē legatū. certa em
nummoy quātitas similis est
sticho legato cū demonstratio-
ne falsa: idq. r. diuus pius re-
scripsit: certa pecūia dotis ac-
cepere nomine legata.

**Al legatario potest relinquit
liberatio heredibus qui agni-
to legato repellitur exceptioe
nisi bñficio etatis iuef. Bar.**

Autor deces. **S**euola.
dens alioq. heredibus
scriptis r. pupillo suo cur⁹ tu-
telam gessit tertiam partē bo-
noy dari voluit si heredibus
suis tutele causa controuerfiā

in hoc casu si debetur: non tenetur heres ad dandum:
sed ad liberandum: sed certe hec liberatio siue remissio
datio est: vt. s. de conditio. ob causam. l. si mulier. Item
inducit compensationem. vt. s. de compensa. per totum
Item facit videri totum remissum etiam inopinata. vt
l. ad. l. falci. l. querebatur. sed cessio actionis non est da-
tio pecunie: nec p solutione habetur: cum euentus iudi-
cij possit esse incertus: nisi in casu. vt. s. de pecu. qd debe-
tur. vbi vero quantitas non exprimitur in omni casu qd
vel que pro p dūtoe seruaf. vt. s. titu. l. quintus manus.
nisi verba pteriti temporis nō presentis ponantur in
legato. vt si dicam qd debuisti vel qd debuit. r. tūc distin-
gues vt. l. eo. creditor. **Roge. Bo. Hug.**

Uter. alio. s. pupillo.
Termin. qd legatum valet. vt. s. de lega. l.
non amplius. s. i.
Si heredibus. i. sub hac conditione.

bum id se debeo
qd si verum est he-
redi dandi neces-
sitas incūbit. In
alijs vero duob⁹
non est intelligen-
dus heredi inun-
gere vt det. q. si
veruz sit quod de-
betur. non ad dan-
dum sed ad faciē
dum tenetur he-
res id est ad cedē-
dam actionē quā
habet. si ergo ha-
bet actionem eaz
cedit. si non: nullā
cedit quia non po-
test. Est r. alius ca-
sus qui licet a glo-
satoribus sit relin-
ctus: a paulo ta-
men non est omis-
sus qui est diffici-
lior alijs. vt si di-
cam lego tibi de-
cem que michi de-
bes. dicit em pau-
lus q. si debetur li-
berari debitor de-
bet: si non debe-
tur. r. sunt in lega-
to. quod falsuz est
vt. l. ipse paulus
poslea dixit. vt
hac. l. s. q. si etiā
centuz. r. s. qd mi-
chi. r. s. sed pote-
rit. Sed qre aliud
hic dicitur q. in
duobus superior-
ibus casibus. qz

a **Ex** distractio-
ne reru pupilla-
rium.
b **Pareret.** i. tu-
toris heredes li-
berasset ab actioe
tutele. **Bo.**
c **Indulgēdū**
est. vt. **z. s. d. mino.**
ait **Prot. in fi. z. l. z.**
si sine. in **pn. z. l. fi.**
minor. **xxv. an. ser.**
uū. **z. C. s. fideicō.**
liber. l. debitor. et
f. s. do. excep. l. fi. l.
fi. z. s. de acq. hef.
necessariis. **z. f. de**
his qui. vt. **ldig. l.**
p. s. amittere.
U **Ideamus.**
legata sit. a
creditor.
e **Solēt.** mortis
testatoris hodie:
vt. **C. s. cadu. tol.**
s. cum. igitur.
f **Quō magis ē.**
et facit. **s. e. l. fi. qd**
reū. **s. adē. iulian.**
A **Uelius.** si
deiusserat.
apud pupillos vel
apud alios.
h **Quodam. rē**
pu. **sal. fo. qd fieri**
dy. vt. **insti. de sanf**
da. tuto. **s. i.**
i **Eiusdē. salz**
tutoris.
k **Quina. i. de-**
cē. vt. **z. s. de leg. i.**
l. si quis testamen-
to. **z. sub. lego.**
l **Ad qd. i. vsq.**
ad qd tempus.
m **Debet.** trā-
sit de terna psona
ad secundam.
n **Affixerit.** l.
pēderat em aure-
lius multa in res
illozum pupilloz
o **Ab his. f. pu**
pillis ea que im-
pendi.
p **Uelitis. q. d.**
nō erigatis impē-
sas a pupill. nec
legata eis retine-
antur propter di-
ctas impensas.
q **Filioz. ei. f.**
tutoris.
r **Ab aurelijs.**

non fecerit: sed ego noie oēs li-
berauerit: pupillus sibi legatū
ptulit: z postea nichilominus
petijt quicquid ex distractioe
allave causa ad tutorē suū p-
uenit ex tutela. quero an hōbis
testamēti ab his exactionibus
excludat: **Rñ.** si priusq̄ condi-
tōi pareret^b fideicō. pcepisset
et pgeret petere id in q̄ tradi-
ctōne faceret/ doli mali excep-
tione obstaturā: nisi par^a eēt
qd̄ ex cā fideicōmissi pcepisset
reddere: qd̄ ei etatis beneficio
indulgendum^c est.
Aliquid dicit qd̄ legatari^o p-
pter spē: z non ppter rē. Bar.
I **Ideam^o si** **Tripho.**
ei cū q̄ de peculio actio
erat liberatio testō legata sit^b:
an si die q̄ legata cedere solēt^c
nichil i peculio sit/ legatarij lo-
co habere. ar q̄ nōdū debitor
fuit nec pcedit vt emolumētū
aliqd̄ ex legato ad eū pueniat:
nisi propter spē futuri peculij.
nūqd̄ ergo in pendēti sit an le-
gataris fuerit p inde atq̄ si q̄
alia causa spē legati dubiā fa-
ceret: quod magis est^d.
E **Effectus liberationis reli-**
cte pupillis non extenditur ad
tutorem. h. d. Bar. Secyola.
A **Uel^o symphorin^o fide-**
iusserat^o p tutore quo-
dā: z decedēs eiusdē pupillis
legauit in hec vba: aurelio la-
tino z aurelio felici singulis q̄-
na^b cū qd̄ eoz. **xliij. annoz** fue-
rit: ad qd̄^b tēp^o p̄start eis volo
singulis alimētōz nomie men-
struos denarios senos: z vesti-
arij noie ānuos denarios. **xxv.**
quo legato p̄tēti eē debetis^m:
qm̄ tutela v̄ra nō minimo dā-
no rōne meā afflixeritⁿ. a vobis
autē hīdes mei peto ne qd̄ ex
rōne tutele ab his^o exigere: v̄
ob hoc legatū eoz retinere ve-
litis^o. questitū est si heres eius
ex cā fideiussionis aliqd̄ p̄stite-
rit: an ab herede filioz eius^o p
quo fideiussor repetere pos-
sit: **Rñ.** verbis que proponerē

tur id solū videri heredū fidel-
cōmissum ne exigerēt qd̄ ex ra-
tione tutele quā ipse sympho-
rinus administrauerat: ab au-
relijs^o sibi deberetur.
Legatū liberationis ad de-
bitū tēpore testamēti restrngit
tur: nec ad post contractum ex-
tenditur. Barro.
T **estamēto facto debitorib-**
bus liberationem reliquerat:
post icfio linof^o et recognito tes-
tamēto aliud testm̄ fecit: in q̄
repetijt: legatū his hōbis: qui-
buscūq̄ legata i eo testō qd̄ in-
ciderā dedi oia rata esse/ et q̄-
cūq̄ scripta sunt volo. questitū
est ex sequēti testō adita here-
ditate an debitorēs qd̄ p̄tore
testō liberatio relicta erat/ con-
sequi possint vt etiā ei^o quāti-
tatis noie quā post prius testa-
mentū debere ceperūt libera-
rētur: z si ab his heredes pete-
re ceperint/ an doli mali excep-
tione summonerent: **Rñ.** nō
liberari. **T** **ic^o seio debitorū**
suo ita legauit: do lego seio de
narios. **x.** **Itē do illi qd̄q̄ fortz**
z vsurarū noie michi debebat:
p̄trea ḡnalitē dānaui hīdes fi-
deiq̄ eoz cōmissi/ vt darēt re-
stituerētq̄ vnicuiq̄ qd̄ ei le-
gasset: postea ser^o aliā p̄terea
ea pecuniā a ticio mutuat^o est.
q̄ro an hec quoq̄ pecunia que
post testamētū factū data eēt
seio legata itelligatur: **Rñ.** cū
in p̄teritū tēpus verba collata
proponerētur nō esse posteri^o
credendum^o legatum.
G **eneralis liberatio patri relicta cōtinet libe-**
rationem reliquoz: secus in extraneo. Bar.
T **ic^o testō facto^o z filijs heredib^o istitutis**
de p̄re tutore suo quōdā factō ita locut^o est. **Seiū**
patrē meū iiberatū eē volo ab actioe tutele: q̄ro
hec vba quaten^o accipi debeāt: id est an pecun-
as quas vel ex v̄ditionib^o rerū factis: aut ex nō
minib^o exactis i suos vsus cōuertit: vel noie suo
fenerauit filijs z hīdib^o testatoris z nepotib^o su-
is debeat reddere: **Rñ.** eū cui^o notio est estimā-
turū: p̄sumptio^o em̄ p̄pter naturalē affectū facit
omnia patri videri cōcessa: nisi aliud sensisse tes-
tatorē ab heredibus approbaretur.

id est a pupillis.
vterq̄ em̄ sic voca-
bat. q. d. nō phibe-
tur agere mādati
tutorē vel et^o he-
redē vt hic. s. nes
gocioz gestoz cōs-
tra pupillos p̄im-
pēns. vt. **s. p̄rio.**
L **ino. i. corz**
dula de lino quo
erat ligatuz p qd̄
rūpit testm̄. vt. **C.**
de testa. l. nōstrā.
R **epetit. per**
hāc repetitionem
petet liberatio eo-
rū q̄ debebant tē-
pore p̄mi testamē-
ti: nō vt ex illo: sed
vt ex sebo. vt. **l. l.**
qd̄. mo. test. **l. fr. s.**
posteriori. nō aut
eoz q̄ post ceperūt
deberi: vt. **h. de. et**
facit ad **istuz. s. i.**
s. p̄ri. z. s. de tri.
leg. l. si qd̄. s. itē. et
de auro z ar. **le. si**
ita. **z. l. medico. in**
pn. z. s. de lega. iij.
l. v̄coi. s. i. z. l. no-
men. s. i. z. l. v̄coiē
s. testō. z. l. eo. l. fi.
s. ar. s. s. de ali
mē. **leg. l. mela. s.**
si aliena. Itē. s. e. l.
s. legatum.
C **redendū.**
debitū sub. z facit
s. p̄rio. s. cū. z. cor-
dan. z. de lega. iij.
his verbis.
T **estō facto.**
ex lege. **ij. tab. vt**
insti. de legiti. pa-
ren. tute.
P **resūptio.**

legatarij charitas et necessitudo facti intelligi ptra co-
suetu modum. vt. r. s. de le. ga. l. i. si seruus plurijs. s. fi. r. j.
de condit. et demō. l. cū tale. in pñ. r. l. cū auus. r. c. de liti.
et substi. l. gñaliter. s. fi. r. c. de cur. furio. l. si. in pñ. r. s. de
ritu nup. l. non solū. s. de nouo. r. sic nō est cōtra. s. eo. l. au-

pietati
pñe fa
uendū
est.

**In generali liberatione nō
videntur remissa ea que pos-
sunt vendicari. Bar.**

**Meuia testamēto suo alte-
ri ex tutoribus suis actioe tu-
tele voluit liberare his verbis:
rationē tutele quā egit iulius
paul⁹ cū antistio cicerōe posci
ab eo nolo: eoq; noce a cura oi
no liberatum esse volo. quero
an si q̄ pecunia ex tutela apud
eum remāsit peti ab eo possit:
Rñ. nichil pponi cur pecunia
q̄ pupillē est: r apud tutorem
posita maneret legata videref**

**Verba restrictiua adiecta ie-
gato in codicillis facto: restrin-
gunt legati factū in testamen-
to cū ipso legato codicilloz ta-
cite repetitum. Barto.**

**Testator ita scripserat: ti-
cio affini meo quicquid michi ex
quacūq; cā debeat ei remitti
volo: eoq; amplius dicēdo co-
dicillis ita scripsit ticio hoc am-
plius affini meo r debitori vsu
ram pecunie quā michi dz ab
herede meo donec viuet⁹ exi-
gere veto: q̄ si exigere contra
voluntatē meā putauerit: eius
fortis vsuras eidē ticio ab he-
redib⁹ meis donec viuet⁹ psta-
ri volo. quesitū est cū augendi
potius q̄ minuēdi testator vo-
luntatē habuerit: an heredes
ex fideicommissi⁹ causa ticio te-**

consequens suis heredibus remitteref. nam licet nola-
uerit ticio tamen in rem erat legatum. vt. s. de pac. l. iur-
ris gentium. s. pactum.

**Diratū. ppter illud verbum quoad viuet: psonale
est enim hoc legatū: vt. h. r. s. eo. l. aurelio. in pñ. Itē viti-
ma voluntas derogat pñe. vt. r. c. de codicil. l. diu. s. co-
dicillos. r. Jñ. i. l. si tibi certā. r. legato. in pñ. r. l. ticius. r.
l. ticio. r. l. trāstato. r. s. de alimen. r. caba. l. l. libertis. in
semp pñ. r. Jñ. i. l. cū certum. r. s. de fun. instru. l. fete. in pun. ar-
gu. contra. s. de fun. instru. l. quesitum. s. fi. sed ibi sol. l. r.
Item argu. contra. J. de reb. dub. l. quotiens.**

**Voluisse. et ideo in posterū vsure nō currūt pncipa-
li sablato. vt. J. eo. l. si. s. gao. r. arg. C. de posi. l. iij. r. facit
s. q̄ po. in pigno. habe. l. lucif. s. argu. J. eo. l. si. in fi.**

**Sticho. ticius sticho peculij assignauerat: r casta-
dū in rōne dhica habuerat: qui de rōne dhica quedā ma-
le expēdit in quendā fundū: nunc dñs sticho libertatē et
dicitū fundū instruit: r quedā alia legauit: r rōne redde-
re venut apposita hac rōne: q̄ pēsticho est habiturus**

fundū. querit an
debeat reddere rō-
nē tā de male im-
pēsis in fundū q̄
alibi: et dic q̄ de
nullis: retineri tñ
possunt reliq̄ cete-
ra pter male ex-
pensa in fundū.
**Quem. sti-
chum.**

**Instrm. hec
rō apposita restrit-
git gñale pcedēs
legatū rōnū. s. nō
reddendarum: vt
de male impēsis i
fundū tñ itelliga-
tur. sic. s. de casti.
l. hec actio. s. ar-
gu. s. s. de iur. r. fa-
cti igno. l. regula.
s. et licet.**

**Tenef. nisi i
castib⁹ quos no. s.
de neg. gef. l. eunt
actum.**

**Cōsultatio.
cōsult⁹ em fuit sce-
uola an debitum
peti possit ex pñci-
pali obligatiōe re-
missa. h. Uel dic
nō q̄ro de effectu
exactionis sed de
iure. nā effect⁹ cer-
tus est q̄ nō tene-
tur. vt. C. an ser-
ex suo fac. l. i. non
ergo etiā de iure
tenef liber fact⁹. s.
ciuiti. sed natura-
lis obligatio du-
rat: sicut inter pa-
trem et filiū post**

emancipationē. vt. s. de cōdi. inde. l. frater a fre. s. q̄ liti.

**Retineri. s. ab heredibus.
Retineri. bene infert: q̄ instrumenti tñ videtur vel
ratiois reddēde necessitate legasse: ergo ceteroz reliquis
retineri possunt cū peculio. s. non legato. nam non videt
legari: vt. C. de pecu. eius qui lib. me. l. i. est ergo peculij
q̄ superest deducto domini debito. vt. s. de pecul. l. pecu-
lium. s. si ere. reanetur ergo et debitum r peculium. r q̄
subijct aut ex eo: scilicet peculio q̄ peculij: vel q̄. i. q̄
peculium rē. et sic erat hic legatum: r similiter intelligen-
tur deducto ere domini legatum esse.**

**Peculio. non legato.
Aut ex eo. peculio. s. legato.
Deduci. de reliquo. Accur.**

Volun-
tas viti-
ma an
semp p-
me de-
roget.

legari. l. actioz cedi capaci ptra no capace. s3 ad qd: Rñ. quida vt cu liberet iter viuos q p vltimā voluntatē libere rari nō pōt. sed dic tu vt sibi habeat vt statū subūctū. sed vt dicitur non debere cedi. vt. s. de lega. ij. l. si ticio. et ei q est contra sol. ideo hoc fit hic qz nichil apud heredē testator voluit remanere.

argu. s. fructu. pe. l. si di vsufruc. a Cuius. capa. cis. Accur.

b Utrūq. i. du. plex comodū accedat: pūmū vt hoc comodū. l. delegatio vel cessio: z pecunia a correo: et vt libere ab obligatiōe. s3 an l. sol. dū fiet cessio: Rñ. nō. vt no. l. de sol. l. modestinus.

c Et ille. s. non capax. et sic no. qz h3 p aliū qd per se habere nō pōt. vt. z. s. de transac. l. z post rez. s. i. z. s. q. res pig. obli. pos. l. aristo. Accur.

d Capacē. s. e. si nō capace. tunc em neuter liberat vt. s. v. do. iter vi. z vro. l. si sponsus. s. i. s3. Et facit ad. l. i. de duo. reis. l. eadē. s. si quis. i. pn. z. l. si duo. z. s. e. l. si qd de s. n. sic de lege. z. l. d. re iu. di. l. miles. s. si is qui. z. s. sol. ma. l. ij. s. ite si nemo. et s. si qd cau. si duo. l. rñ. z. de iurciu. l. si duo. in pñ. z. l. duob. in pñ. et de sta. ho. l. impator adnan. z. l. si vn. ex plu. ap. l. i. z. s. de inoff. testa. l. nichil. s. h. et. l. quā. die s. lega. ce. l. i. s. fina. z. s. de edic. l. cum autem. s. h.

Finis hereditatis. vt statim subijct. Centūriale. i. petitionē hereditatis: sic dictā qz a senatoribus qui centum erant numero inducta fuit vt. C. de pen. here. l. i. in pan.

g Debent. s. aduersari sine actor sive re? erat. Ac. h. Enā sumptus. post legatū relicti facti sūm s3o. vel i. Enā sumauerūt. z bene foue ea rōne (dic qd h3. qz vic? victori deberet dānari in expensis. vt. C. v. iudi. l. pperandū. s. siue autē alterutra. et sic videt debitor legatū creditori suo qd d3: et ideo nullū est legatū. vt. s. co. l. l.

cutus? petitioni vtrūq? accessit: vt et hoc comodū ad eum pertinet: z is qui capit libere tur. qz si socij sint ppter eum qd capax est: z ille? qui capit p cōsequentiā liberato illo p acceptiatiōe. id enim eueniret etiā si solum capacem? liberare iussus esset.

Si nō valet principale nec accessoriū. h. d. vel sic. Si legatū nō valet ppter rē principalem: non valet propter sumptus. Barto. Idem.

Petitor? vel possessor dā nauit heredē suū/ ne cē tu mutuale? iudicium exerceat: de effectu legati queritur. z dicitū est ita demū vtile videri legatū esse: si malā causā aduersarius testatoris habuerit vt litigāte heredē vinci debuerit. tunc enim non tñm litis emolumentū: sed etiam sumptus? heredis legatario prestare cogitur. nam in bona causā nichil videtur esse in legato nec propter sumptus: quod quidam existimauerunt.

Legatū liberationis nō extendit ad debitū post testamēnti solutū: sed ad debitum pmo solutū extendit si pverbum preteritū ipso legatū fuit relictum: et testator hoc ignorauit. Barto. S. ceuola.

Reditor? debitor legatū? ita: Satio seio qd qd

gami. s. h. z facit ad id qd no. C. de euc. l. i. an sumpt? facti in causa euictionis recuperēt si obtineat emptor.

Reditor. legatū testamēto vel codicillis. Accur. Recept. post testamēnti vel codicillis exigēdo: vñ legatū adēmissē videt. vt. s. co. l. non solū. s. libatio. s3o.

m Repetit. s. ce uola. s. et dic q. s. exegit post testamēntū: hic ante: z vtrōq; dixit legatio qd michi debuit. n. Et ait. subaudi se testatorez recepisse ante factos. z. alij habēt testator: et habent recepti. o Legatū. idē testator gatio quicquid michi debuit. s3o. z hic pñcia p. Quesit. s. ce uola. q An ei. legatario. r Verba. sic et dixit lego gatio qd michi debuit. s. Rñ. q. d. si cuit dixi in pmo casu huius. l. qñ exegit post testamēntū: sic z in isto secundo casu qñ ante testamēntū vt. l. legatarius non petat seu repetat. t Posteriori. i. posteriori casu. v Adderent. i. de soluta pecunia atēq; legare gatio quicquid michi debuit. s3o. x Id fecisset. z ex hoc cū putaret sibi debere libationē tñm nō quantitatē reliquisse videtur: quia quantitas in legato expressa nō est. s3o.

Legatum liberationis non facit quem desinere teneri ad reddendum libros rationū: sed in his que in rem domini versa sunt. h. d. Bar.

Inter cetera liberto ita legatū: et si quid me viuo gessit rationes ab eo extigvero. queritur an chartas in quibus rationes cōscripte sunt: item reliqua? sūm accepta z expēsa hereditibus reddere debeat? Respon dēt ea? de quib? quereretur posse heredē vēdicare. id autē qd

Quodā. cū em sciret nichil deberi nō vñ reliquisse librationē q nulla esset: s3 pecuniā quondā debita ppter verbum preteritū tempous debuit.

Itē reliqua. s. sunt scripta. Uel dic. i. teneatur ad ea que apud eum remanserunt.

Et a. i. chartas z reliq; q apd eū sunt. vt. z. s. v. lega. l. l. si seru? vetti. z. s. co. l. aureli. s. meua. sic ergo nota qz reddere chartas rōnum tñm non est reddere rōnes: cū is reddat chartas qui est vetus rōnes reddere. nec reddere debita tñm est reddere rōnes: sed d3 dñm illustrare z reddere reliqua. vt. l. de cōdi. z demon. l. cum seruus.

Cur non. si habes non abundat. ut et de dam. in fec. l. fluminu. in pun. als deesi no. et est plana. et cocor. s. n. l. aurelius. s. meua. et l. aurelio. s. gatus.

Cotutor. quod videbatur ideo quod dixisse videbat non lo reposita ab eo qui gestu est ticio: quasi est pro et accipia tur. ut et s. de usu fru. lega. l. illi.

Doftea. id est post testamentum factum. s. de usu fru. lega. l. illi.

Soluti. i. dis. soluti. ad quod est. s. de lega. iij. no. men. s. filia. et hoc sit vel non sit facta novatio: ut et s. de lega. ij. cum filius. s. heres meus. s. nonne videt exegit se testator cum acce pro tulit et noua ut. hec enim paria sunt. ut s. de pac. symus. s. sed si sit pulatus. s. n. sec. in ficta solutione ut hic: quod vera vbi videt mutasse voluntate. ut et s. eo. non solum. s. libera tio. et s. ea. l. in pn. s. certe imo quo cum modo extinguit videtur fieri nullum. ut s. e. si id quod sibi nulla remanebat petito: h sic noua. quod origine hz ex veteri. ut s. de lega. ij. cum filio. s. heres. Item s. de ali. leg. l. me la. s. i. sol. ibi. Item s. de ali. leg. l. qz et ibi tpe mortis: s. ibi accessio u pri me. Item s. de opti. lega. l. si. solu. ut ibi. et facit s. de alimen. lega. medico. in pun. et de lega. iij. iulia nus. s. si.

Conueniri. s. ab herede. s. ut to tum soluat.

Tunc. s. tpe testamti. et sic non est extra s. psonat s. de lega. iij. no. men. s. filia. et hoc sit vel non sit facta novatio: ut et s. de lega. ij. cum filius. s. heres meus. s. nonne videt exegit se testator cum acce pro tulit et noua ut. hec enim paria sunt. ut s. de pac. symus. s. sed si sit pulatus. s. n. sec. in ficta solutione ut hic: quod vera vbi videt mutasse voluntate. ut et s. eo. non solum. s. libera tio. et s. ea. l. in pn. s. certe imo quo cum modo extinguit videtur fieri nullum. ut s. e. si id quod sibi nulla remanebat petito: h sic noua. quod origine hz ex veteri. ut s. de lega. ij. cum filio. s. heres. Item s. de ali. leg. l. me la. s. i. sol. ibi. Item s. de ali. leg. l. qz et ibi tpe mortis: s. ibi accessio u pri me. Item s. de opti. lega. l. si. solu. ut ibi. et facit s. de alimen. lega. medico. in pun. et de lega. iij. iulia nus. s. si.

Legatus liberationis potest ad debitorum accessorie post restituti derti: et etiam ad nouum debitorum quod primi loco succedit. b.

Salo seio opte merito hoc amplius lego: cōceditqz volo: neqz ab eo peti neqz ab heredi bus eius quicquid michi aut cy rographis aut ex rōnibus debitor ē: vel quicquid a me mutuuz accepit vel fidē meā p eo obligauit: qro vtrū id solū quod eo tpe quo testū fiebat debebat/ legatū sit: an et si quod ex ea sum ma vsuraz noie postea accessit legato cedat. Rūdi s. ea q pponerent: vidert omnē obligatiōe seio et debiti p fidei cōmissū solui voluisse. **I**tem querit si postea novatione facta et ampliata summa ceperit debere: an id quod ex veteri ptra ctu debebat nichilomin in cā legati duret: an pō novatione facta qsi debitor nouo amplia te summe possit pueniri. Rūdi id dūtaxat legatū videri quod tūc debuisset: si tūc māsit in ea voluntate testator: q tūc fuisset

De adimedio legatis et fideicommissis. **U** actu. in iure. i. comoditate. Accur. **E**ssē pot. s. nōne due sunt seruitutes, et nulla est alia. ut s. de ser. rusti. p. d. i. l. i. s. iter. et s. factus. et si ser. ven. l. loc. s. i. ergo vna adimi pot. ut s. de ser. vrb. p. d. i. l. si edes. sicut vsufru. et vsus. ut s. de usu et habi. p. seruu. ibi sed si de fructu. rñ. duplex Item du est iter vñ quod est p se seruu: aliud quod non est seruitus sed comoditas q inest in actu de q hic dicit. Aut ergo de hoc adimendo sensit et non pot se parari: sicut nec superficies a solo. ut s. de act. et obli. l. obligatiōis fere s. plane. aut de eo quod est seruitus et non pot: quod illud non legauit. ut J. eo. l. iij. s. si loci.

De adimedio vel transferendis legatis et fideicommissis. **T**itu. iij.

Ademptio partis substantialis non valet. **Bar. Paulus**

In actu legato iter adimit: nihil adimit: quia nūquid actus sine itinere esse potest.

Si precedit oratio negatiua: dictio preter ponit illud de quo prius erat dispositum. **Bar.**

Eundo legatus Pompeio adimi ita potest: fundum illi preter vsufructum neque do neque lego: ut vsufructum in legato relinquat. sed et fructus adimi potest: ut proprietatem relinquatur. Item pars fundi legati adimi potest.

In additionibus que possunt semel tunc existere: quibus quod potest se habere ad plura tempora intelligitur sibi quod prius uenient. **Bar.**

Si quis ita legatus: Ampliatur si ticius decesserit seio heres meus dare dānas esto: recte transferatur legatum videtur. Sed et si iam mortuo eodem legatum erat easdem res transferatur: sempronio debetur.

Si verba executus ad legatarium sunt relata et simpliciter plura non dicuntur existere nec effectum habere nisi mora heredis precesserit communis vel specialis: secus si verba ad heredem sunt directa. **Bar.**

Si quis ticio legauerit sic ticio dato: aut si ticius ante decesserit quod accipiat sempronio dato: sibi meram subtilitatem vtriusque obligatum videri heredes: id est et sempronio et heredi

U actu. in iure. i. comoditate. Accur. **E**ssē pot. s. nōne due sunt seruitutes, et nulla est alia. ut s. de ser. rusti. p. d. i. l. i. s. iter. et s. factus. et si ser. ven. l. loc. s. i. ergo vna adimi pot. ut s. de ser. vrb. p. d. i. l. si edes. sicut vsufru. et vsus. ut s. de usu et habi. p. seruu. ibi sed si de fructu. rñ. duplex Item du est iter vñ quod est p se seruu: aliud quod non est seruitus sed comoditas q inest in actu de q hic dicit. Aut ergo de hoc adimendo sensit et non pot se parari: sicut nec superficies a solo. ut s. de act. et obli. l. obligatiōis fere s. plane. aut de eo quod est seruitus et non pot: quod illud non legauit. ut J. eo. l. iij. s. si loci. **E**undo. et fru ctus. quia est pars rei. ut s. de vsufru. l. iij. et sic bene psonat cū se quēti casu. **A**dimi pot. sicut legari. ut s. ti. i. nō solū. in pn. et facit s. de usu et habi. p. seruu. ibi sed si de fructu et. **S**iquis. de cesserit. ante teqz accipiat. quod dic ut s. pri. s. et s. si quis ita. **M**ortuo eo. tpe testamenti. **S**empronio id est seio qui erat binomus. **A**ccipiat. i. q per eū stet quo min⁹ accipiat. ut s. de condi. in li. l. vter ex fratribus. s. nā si per euz stat. quod est eo ipso q heres in mora nō est) nō trāsmittit ad heredes ticius hoc est. si autem hec verba testator nō adiecit

aut si ticius rē. cū sit purū a die mortis trāsmitteret. vt. J. qñ dies lega. ce. l. i. vel dic pleni accipiat. i. accipere possit quod est ante cessionem diei legati. Accur.

C Ticij. cum ticius decesserit post diem legati cedentem. Bjo. als secus: vt. J. ea. l. i. ibi: sed r ante diem rē.

C Sed si qdē. li cet sic sit de rigore tñ siquidem moza rē. et dic q hie eni gatur modici tps an tici? videat p dēre legatū si moritur: et an heres sit i moza. Vel dic moza heredis eo ipso q cessit dies legati.

C Repellēdo. sic. s. de in rē ver. l. iij. in fi. r. l. seq.

C Intercessit. scil heredis.

C Et non ticij. nā pinde est fere ac si dixisset si velit vel noluerit. vt J. de pdi. r demō. l. si ita exprellum. apparet giniquis eē. eiusdē rei noie hīdē vtriqz dānari. vt. J. eo. s. i. duo bus. Bjo.

C Debet legatū. J. eo. l. i. legatū. s. q sita. Accur.

C Re ipsa. s. in re singlar. vt. C. in qb. cau. in inte. reit. nō est neces. l. in minor. r. s. de lega. ij. l. ticia. s. i. Bjo.

C Si non dederit. l. si dare nō tenet. vt ex inferioribus ptz. sic. J. de sbo. ob. l. si ticius s. m Bjo. tenet autē ticio dare cū ticius decedit cedēte die legati. et facit. J. p. r. i.

C Onerat. qd fieri poterit. vt r. s. in prin. s.

C Eius. scilicet testatoris.

C Cautiōe. mutiana. vt. J. de cōdi. r demō. l. mutiane. m. Si quis plus q. r. facit. s. n. i. l. nō solum. s. sed si de bitorem. et de verbo. obli. l. i. s. penul.

C Adimat. qd iter sequit vsufructus. vt. s. si vsufruc. o.

C Adimēdo. sed nunquid q fundū legat (pe. l. i. s. i. videt legare iter ad eum fundū p aliū testatoris fundū vel alterius redimendū: quidā dicunt q sic: vt hic. et sic est bona similitudo. Vel dic q nō sicut nec fundo yēditō:

vt. s. de cōtrahen. emp. l. in vēdendo. et no. s. de ser. vrb. predio. l. binas. r qd hic dicit nō minuit: qz aliud adimit q legatū est. vt no. s. e. l. i. r. facit. s. de lega. l. i. seruū si. s. fi. r. l. si fundū. s. qui fundū. r de vsu r habi. l. p. seruū. s. si vsufructus. Accur.

quis viginti legauerit r quadraginta ademerit. **C** Si loci vsu fructū legat testator r iter adimat non valet adēptio: nec vti ciatur legatū: sicuti qui p proprietatē fūdi legat: iter adimēdo legatum non minuit.

C Illud qd facit actorē in pētiōe succūbere: facit succūbere re reum in exceptione. Bar.

C Si duob' ticijs separatim legauerit et vni ademerit: nec appeat: cui adēptū sit vtriusq' legatū debet: quē admodū et i dādo si nō appareat cui datū sit: dicimus neutri legatum.

C Si ademptio referat ad rē videt adimi omnis dispositio facta circa illam rem. Bar.

C Si ticio fund' pure eidēqz sub conditione legatus sit: deinde postea adēptus sit sic: ticio fundū quē sub conditione legatū heres me' ne dato: ex nulla rōne debet: nisi spālī dixerit pure eū velle legatū accipe

C Non solū qd legatur s. etiā qd ad qualificandū legatū exprimitur potest adimi. Bar.

C Conditio legati an adimi possit: vel hereditatis v' l' statu liberi videndū: r iulianus scribit in statulibero de tractā cōditionē nō representare libertatem. papinianus quoqz lib. xvij. digesto. scribit generalit cōditionē adimi nō posse. non em datur conditio (inquit) sed a scribit. quod autē a scribit nō

voluit testator facere duos reos credēdi qd pōt fieri etiā per testamētū. vt. J. de duo. reis. l. eandē. Et adde q sunt in qñtione sabbatuna dñi azonis que incipit duo fuerunt fratres rē. et facit prout habes neutri. s. s. si qd ticio. ibi sin autē nulli rē. et. s. de liber. r posthu. l. ij. r. s. de heres. insti. l. in tempus. s. i. r. J. de manu. testa. l. cū ex pluribus r. s. de testa. tute. l. duo. sed prout habes vtrius. et ad pū mū rñ. est arg. cōtra. s. de in rē ver. l. sed dicendum.

C Debetur. et ita ademptio nulla. sed contra. J. de rebus dub. l. si fuerit. ibi ademptio autem rē. Sol. ibi.

A Magis q̄ verba. no. sensum. r. sic. C. de lib. pte. l. iij. r. de cōdi. r. demō. l. in cōditionib⁹. r. s. de iureiurā. l. sed et si possessori. §. s. r. si rerū. r. C. de p̄li. pe. l. ij. §. s. r. sub. r. de re iudi. l. in summa. r. s. de iur. do. l. promittēdo. in p̄li. r. de verbo. signi. l. in cōventionib⁹. sed argu. p̄tra. s. de usufruc. lega. l. si alij. r. s. e. l. i. itē facit. s. de edē. l. i. §. diem. in fi. §.

Nuda. i. ta. cita. et sic nuda a p̄bis. vt. s. de au. r. argen. lega. l. iij. in fi. r. l. iij. nimirū etiam relictum q̄q̄ p̄sumit. vt. s. de pecul. lega. l. deniq̄. §. interdū. Uel dic nuda. f. a solēnitare. voluntas eīn fuit exp̄fesa: secus tñ videt in heredis institutio. vt. C. de testa. l. hac p̄sultissima. §. si q̄s aut. r. s. d. iniusto testa. l. ij. r. inst. quib. mo. testa. ant̄. §. ex co. r. J. eo. l. ex parte. s. cōtra videt eīā in h̄fdis instōne. vt. J. de his qui. vt in dig. l. cum quidā. r. C. de testa. l. no. strā. r. de his q̄. vt idig. l. hereditas. r. s. de acq̄. here. l. clodius. q̄ vix p̄funt ad concordā reuocari. Sed dic legata reuocātur tacita volūtate p̄sumpta p̄uoi voluntati p̄traria. he redis p̄ instō no. vt. J. eo. l. ex parte. Item legata p̄ia volūtate et exp̄fesa etiā nō solēnitareuocātur. h̄fdis vero institutio q̄ magis q̄ legata solēnis est. non sic reuocatur sola voluntate p̄traria r. exp̄fesa: imo factū defuncti iteruenire oportet l̄nū concidēdo vel testamentū dirūpendo: r. tunc ipso iure rumpit̄. vel solēnitare plena: r. tunc s̄l̄r ipso iure rumpitur. vel semiplena: r. tunc nō rumpitur ipso iure: sed here ditas quasi ab indigno aufertur. nec est. J. eo. l. ex parte q̄ licet instituisset aliud facere test̄m: non tñ fecit. si ergo dicas non habebis qm̄ institui here dē meū: sine aliq̄ vel minus plena voluntate: quis ergo habebit: Rñ. ille quē institui in prima voluntate r. solēni: nisi here dē indigni nominē. vt. s. de testa. mili. l. milites. §. veterani. r. C. de his qui. vt indig. l. hereditas. R. 30.

potest admi sed qd datur. sed meli⁹ est sensum magis q̄ verba amplecti: et cōditionē sicut ascribi ita r. admi posse.

Dictio taxatiua in residuo ademptionem inducit. Bar.

Cum ticio centū testamēto legasset et eidē codicillis ita legasset: ticio quinquaginta dūta rat nec amplius heres me⁹ datus: non amplius q̄ quinquaginta legatarium petiturum.

Nuda voluntate vel tacita et grauisimis inimicitijs legata et fideicommissa reuocātur: q̄ his cessantib⁹ restaurant. Bar.

Non solū autē legata: sed r. fideicommissa admi possunt: et quidē nuda voluntate. vñ q̄ritur an etiā inimicitijs interpositis fideicommissum nō debeaf et si quidē capitales vel grauisime inimicitie itercesserit: adēptum videt qd relictū est. sin autē leuis offensa est manet fideicommissum. sed hoc r. in legato tractamus: doli mali exceptione opposita. Idem.

Quod si iterum in amici citā redierit: r. p̄tulerit testatorē prioris offense: legatū vel fideicommissum reinte grabit. ambulatoria eīn est voluntas defuncti vsq̄ ad vite supremū exitū. a ius.

Sicut admi legatū pōt: ita r. ad alium trāsferrī

Ademptū. tacite. vt. J. de his q̄. vt indig. l. si inimicitie. sed aliud in institutione heredis: vt. J. eo. l. ex parte. q̄ nō sic facile vt fideicommissuz reuocat. vt. s. l. prom. nota. d. Leuis. similis est distinctio in teste. vt in aut. de test. §. si vero odiosus. Accursius.

veluti hoc modo: quod ticio legauit id seio do lego: que res in p̄sona ticij tacitam ademptionem continet. Paulus.

Translatio legati fit qua tuoz modis. aut enim a p̄sona in p̄sonā trāsfertur. aut ab eo q̄ dare iustus est trāsfert vt alijs det. aut cū res p̄ re dat vt p̄ fundo. r. aurei. aut qd pure datū est trāsfertur sub conditione. sed si id qd a ticio dedit a meo dē: q̄uis soleāt esse duo eiusdē rei debitor: es r̄n verius est hoc casu ademptū esse legatū. nam cū dico qd ticiū dare dānaui scius dānas esto dare: videor dicere ne ticius det. itē si p̄ fundo. r. legent quidā putant non esse legatuz ademptum p̄uis: sed veri⁹ est ademptum esse. nouissima eīn voluntas seruiatur. Iulian⁹.

Quod si alij leges sub cōditione qd alij pure datum est: non plene recessum videtur a primo: sed ita demū si cōditio sequētis extiterit. ce terum si hoc animo fuerit testator vt omnimodo recessum a primo putauerit: dicendum erit a primo ademptum legatum. Iulianus.

Ideo si viuo testatore mortuus fuerit is i quē translatum legatum fuerit: nichilomin⁹ ad eum a quo trans

Eri legato. non solum r. in fideicommissio q̄ olim differēbāt: hodie nō. vt. s. de lega. l. i. l. i. distingue ergo in eo sit grauis vel leuis inimicitia. Accursius flo.

Opposita. non ergo ipso iure. vt. J. de excep. do. l. apud. §. preterea. r. facit. s. de lega. iij. l. si iure factio testamēto. sed argu. cōtra. C. de libe. r. eo. lib. l. ij.

Quod si iter. facit. s. de lega. ij. l. late p̄. §. lucius. r. de lega. iij. l. si chous. §. penul. r. §. fi.

Ambulatoria. vt. r. s. de do. inter vi. r. vxo. l. cū hic stat. §. ait ois tuo.

Sicut admi. trāsferrī. vt insti. eo. in p̄n.

Ademptio. nem. pro parte s̄z quosdā: ne sit contra insti. de leg. §. si eadem res. vel distingue vt dicitur. s. de lega. i. l. si plurib⁹. r. l. plane. in p̄n.

Translatio a p̄sona. one rata. et no. q̄ hoc casu etiam si seruus nō est capax: tamen p̄mo adē

ptū est. vt. J. e. l. r. si transferā. r. s. de lega. l. i. plane. in p̄n. m. Nam cum. bene dico ademptum: nam r. c. Nouissima. sic. C. de pac. l. pacta nouissima. r. J. eo. l. nichil pro. r. s. de lega. l. i. l. si michi. §. in legat. r. s. de alij men. lega. l. meia. §. sed et si.

Quod si. datum est. scilz p̄uis. Si autē primo sub cōditione pure transfertur intelligitur cōditio repetita nisi cōditio cohercat p̄me p̄sona. vt. J. eo. l. legatū sub. et facit. C. de lega. l. datum.

Pon plene. quod eīn sub conditione adimit tale ē ac si sub cōtraria conditione legatū sit. vt. J. q̄n di. le. ce. l. quod pure. r. s. si cer. pct. l. pecuniam. R. 30. et facit. J. eo.

l. si legatum pure. et l. rem legatam.

Qum centum que. potest esse simplex relatio et non simplex. Accursius.

b **U**idebitur. sed quid in dubio: Rñ. fm 330. distiguit eadem scriptura vel alia: vt. i. p. xi. §. no.

c **T**ñ debent voluerit. qđ presu mitur si in eodē te stamēto vel codicillis eisdē hec lega ta relinquit. vt. §. d. suppel. l. l. lega ta. in pn. r. §. de le ga. i. l. plane. §. §. si non. secus si in alijs. vt. §. de proba. l. quinquaginta. r. de ali. r. ciba. lega. l. libertis. et §. de fun. instru. l. seie. r. §. ti. i. l. aure li. §. testōr. ita. R. vel dicitur in l. illa plane. de le. i.

S legatum. ad heredē ti cū. i. omnino a pu mo legato recessū est ad rēpn. vt. §. de codi. insti. l. i. u. hianus §. vbi aut. r. §. de cost. pecu. l. illud. ij. rñ. §. 30. r. faci. §. de leg. ij. si post mortē §. si. e. **U**dit. hec adēptio p̄tinet i se tacitā donatōē sub sua cōditioe. vt hic. r. §. si cer. pe ta. l. pecuniaz. r. §. qñ dies lega. ce. l. qđ pure. qđ em ta cite agit pro cau to id est expresse habendum est. vt §. si cer. peta. l. i. c. ij. qđā. r. faci. §. ce. l. qđ si aliq. r. de i. die adiec. l. ij. sed arg. contra. §. pro em pto. l. ij. §. si in diē. f. **U**dem. scy ce dentē. et faci. §. l. iij. §. i. r. §. sed r. cū quis. r. §. p. rñ.

Qu hominē. nō perimit.

contra. §. nru. l. l. non solum. §. i. sed ibi alternative: hic in genere.

Ustichum. afo. lex. afo. non est. l. i. **U**ost. ergo a contrario afo legatarius generis habet electionem. vt et no. insti. de lega. §. si generali ter. r. §. de pac. l. si vnus. §. sed si generaliter. r. §. de opti. lega. l. hominem.

latum fuerit pertinēbit.

Si quantitas bis relinqual bis debetur: nisi animo adimē di secūda voluntas fuit expres sa. hoc dicit Bartolus.

Ulpianus.

Qum centum que. qđ pu re relinquit. cōditioe ad lecta iterū eidem legauit: siqui dē quasi aliā hanc summā esse voluit: r. qđ pure relicū est sta tim debetur. r. qđ sub condi tione ascriptū est. si cōditio ex titerit. qđ si eandē summā mu tata voluntate sub cōditioe relinquit: pura datio cōditio nalis effecta videbitur. quare si in eo testamēto in quo centum ascripserat postea quinquagi ta relinquit: siquidem alia voluit esse hec quinquaginta. cētū quin quaginta debebitur. si p̄o quiti quaginta tm debent voluerit: quinquaginta tm debebunt. idē est r. si in codicillis id fuerit fa ctum.

Ulpianus.

Si legatū pure datum ti cto adimat sub conditio ne: et pendēte cōditioe ticius decefferit q̄uis cōditio dese cerit: ad heredē ticiq̄ legatum pertinēbit. nā legatū cum sub cōditioe adimitur: permi de est ac si sub cōtraria condi tione datū fuisset. **U** si ita le gatum est: ticio decē heres me us dato: si ticio non dederit ea dē decē semp̄onio dato: si mo riatur ticius ante diē legatū semp̄onius legatū vtiliter pe tet. translatum enim legatū in telligi debet.

Udem.

Dui seuerus. qua. id est aliqua.

Uti. scilicet liberto. vt. §. eo. l. libertus. r. C. de his qui. vt indig. l. hereditas. sed argu. contra. §. ad fill.

Uegata. si seruo. institui ticius et ab eo. l. iij. §. i. seruo eius legatum non valet relictum. vt insti. de

Qui hominem legat r. sit chū adimit: nō perimit legatum sed extenuat. **U**lp.

Uti stichū legatari⁹ eli gere nō possit.

Un adimendo id qđ a testa tore conceditur verbis testato ris statur. **U**ar. Martianus.

Dui seuerus et antoni nus re scripserūt cū te stator postrema scriptura qua ratione motus pessimū liber tum esse adiecisset: ea que p̄to re scriptura et relicta fuerant adempta videri.

Uue inducitur ad diminu tionem non important augmē tum. **U**ar. Florentinus.

Uegata inutiliter data a demptione non confir mantur: veluti si seruo a dño herede instituto pure legatum sub conditioe adimatur. nam pure legatū si sub conditioe adimatur: sub cōtraria cōditio ne datum itelligitur: ideo cō firmatur. ademptio autē quo minus non quo magis legatū debeat iteruent. **U** quibus ex causis datio legati inutilis est: ex hisdem causis etiā adē ptio inefficax habetur: veluti si viam pro parte adimas aut pro parte liberum esse vetes.

Uegatum extinctum aliena tione nō restauratur: nisi de no uo probetur. **U**ar. Paulus.

Qum seruus legat⁹ a te statore r alienatus rur sus redemptus sit a testatore: non debetur legatario oppo sita exceptione doli mali. sane

lega. §. an seruo. r. §. e contrario. **U** Nam pure merito hoc ita di xi: quia quibusdā videbatur sec⁹ ta li ratione nam r. o. Datum. id ē non ademptum. Roge. **U** Confirmat. ratione mera: aut certe ironice loq̄ tur fm Roge. **U** Ademptio. remouet qđ confir metur legatū ra tione supradicta fm Roge. **U** Interuenit. nota spectandum fore quare aliqd fiat. sic. §. titu. l. l. aurelius. §. testa mēto ita. r. §. fun. instru. l. si manci pia. in pn. r. §. de condi. r. demō. l. cum tale. §. fina. et ad le. fal. l. in ra tione. §. cum quis dam. et §. ope. no. nun. l. i. §. inde q̄ri tur. r. §. de ma. tes. l. i. §. lucius. et faci. §. l. si legatū. Item faci. §. §. he redi. insti. l. ex fa cto etiam. r. l. si so cius. **U** habetur. et e contra: vbi lega tum vtile: r. adē ptio vtilis est. vt. §. eo. l. si seruo. r. l. si seruus. **U** Adimas. nā nec legari nec adi mi pro parte via potest. vt. §. de ser ui. l. pro parte. §. pro parte. et de le ga. ij. l. cum filius.

in pn. Accursius florentinus.

Uetes. si leges libertatem et pro parte adimas: nō valet. ad quod. §. de excep. rei iudi. l. iudicate. in pn. r. de libe. cau. l. duobus Accur.

Um seruus. et alienatus. ex voluntate. §. donando. vt. §. eo. l. rem legata m.

Nō sum mouebit aliud esse si liber esse iustus sit. ut. l. de manu. testa. l. verū est. que est ptra. Item facit cōtra. l. de pdi. r. demō. filie. §. fi. r. C. de remis. pig. l. fi. r. §. de aur. r. argen. lega. l. scribit. §. item.

Nihil interest inducat. qd̄ vt dic vt no. C. de test. l. nos traz. r. §. de lega. l. si ita scri pti. r. de his que in testa. delen. l. i. §. r. ideo. r. l. ij. in pn. Item facit. §. de pen. hered. l. si q̄s liber. circa pn. r. de iudi. l. r. post §. i. Accur.

Nihil corrige. corrige. corrigit vltima pūmā cum addit vel mi nuit. cōmutat qñ transfert. vt. §. eo. trāstano. rescindit cū extollit. vt. §. l. p̄. r. fa. §. b. ali. le ga. gatio. r. de leg. r. senatuscō. nō est r. de codici. diui. §. l. r. C. de pac. l. pacta. Uel dic e: cōtra: q̄ p̄la q̄q̄z corrigit vltimā v̄l determinat. vt. §. de le. l. si michi. r. ti bi. §. fi. r. de leg. iij. l. si q̄s in pun. sed ptra. l. de reg. iur. l. vbi repugnātia. Sol. ibi nescit qd̄ pūus r. qd̄ poste rius sit factū: vel ibi est repugnātia ppter plixitatem verborum. vt §. de cōdi. in sti. l. si tius.

Item legatam. extinguitur. p̄ exceptionē. non ipso iure. vt. §. eo. l. cum seruus.

Rei familiaris. r. nō facit rescindi venditiōē talis necessitas. vt. C. de rescin. ven. l. nō idcirco.

Liberalis. q. d. qui dat aliquid ex necessitate nō dicitur id donare. vt. §. de dona. inter vir. r. vxo. si quis p. r. C. de do. nec ignotiās. r. §. de dona. l. donari. q̄q̄z tamen

Dona = tio q̄ fit proprie. vt. C. de here. l. cognouim⁹. r. §. de admi. tu. cuz ex neces sitate si seruus seruū. §. si oliuam. vel dic nemo r. t. nemo indici an dōa no sit.

dicat liberalitas vel donatio etiā que necessario fit. sz im no. in legato secus. vt. r. §. l. ij. §. fina. Item quare secus respon. quia hereditas semel data adiri nō potest. in le gato secus. vt. §. de his que in testa. delen. l. i. §. fina. r. de testa. mili. l. milites. §. veteranus. Sed quare sec⁹? Rñ. quia cum instituo heredis sit caput testamēti non pōt infirmari nisi certis modis solemnibus r. quandoq̄ non solemnibus. vt in sti. qui. mo. testa. in fir. §. ex eo. r. C. de te sta. hac cōsultissima. §. pe. r. l. sancimus. r. l. nos trā. r. §. si tab. test. nul. ex. li. §. si heres. r. de hoc nota. §. l. ij. in fi. et facit. §. eo. l. penult. Accur.

distinctionem quā hic dicit cessare in donatione. q. d. alio habet locū. r. sic intellige. §. de leg. iij. fideicommissa. §. si rē r. colligat. §. eo. si seruus. r. facit in sti. de leg. §. si rem.

Sed adimēdo. posse. quasi cū onere redeat. sic. C. de cadau. tol. §. i. r. §. de ali. lega. gatio. in pun. sed arg. cōtra. §. eo. l. si ubi.

Constitutio trāstatio p̄mit legatum. Bar. r. Pomponius. Et si trāstera legatū in eū cū quo nobis testa mētī factio nō est. siue in seruū proprium cū sine libertate le gauero: sz ei nō dbeat nec alij tñ nō debebit cui fuit adēptū.

Et si trāstera legatū in eū cū quo nobis testa mētī factio nō est. siue in seruū proprium cū sine libertate le gauero: sz ei nō dbeat nec alij tñ nō debebit cui fuit adēptū.

Legatū filio vel seruo non pōt adiri a p̄e vel dño. Bar. r. Legatū nullū v̄l uclit. Alii adimi pōt q̄s cui da tū est. q̄ propter si filio aut seruo alieno legatum fuerit dño aut p̄i legatū adiri nō pōt.

Constitutio supuenietis et testm̄ imp̄fectū heredis institutionē nō uiciat sz legatū. R.

Et pte heres. Pompo. institurus etiā legatū accep̄erit. eū testator. inimicitijs grauissimis p̄secutus cuz testm̄ aliud facere instituisse nec p̄ficere potuisset p̄terijt: hereditarie quidē actiones ei nō denegabunt: sed legatū si petat exceptiōe doli mali sum mouebitur.

Si ex pecunia legata p̄ testatorem aliquid ematur legatum non extinguitur sed ex re

de stipu. ser. §. cum factū. sed arg. contra. §. de lega. l. l. legatum. r. §. de fuc. edic. l. i. §. per seruū.

Et pte. legatum. r. p̄legatum. An instituisse. in animo. nō tamē fecit. O p̄terijt. als p̄terijt. i. omisit. als p̄terera. p̄ Denegabunt. cōtra. C. de his qui. vt indig. heredi tas. r. §. de his quibus vt indig. l. cum quidam. Sol. hic nō ipso iure: sed ibi sic per sententiā. vel ibi expressa: hic tacita est reuocatio. vel dic vt dixi. in. d. l. cū quidā. Item no. in legato secus. vt. r. §. l. ij. §. fina. Item quare secus respon. quia hereditas semel data adiri nō potest. in le gato secus. vt. §. de his que in testa. delen. l. i. §. fina. r. de testa. mili. l. milites. §. veteranus. Sed quare sec⁹? Rñ. quia cum instituo heredis sit caput testamēti non pōt infirmari nisi certis modis solemnibus r. quandoq̄ non solemnibus. vt in sti. qui. mo. testa. in fir. §. ex eo. r. C. de te sta. hac cōsultissima. §. pe. r. l. sancimus. r. l. nos trā. r. §. si tab. test. nul. ex. li. §. si heres. r. de hoc nota. §. l. ij. in fi. et facit. §. eo. l. penult. Accur.

de stipu. ser. §. cum factū. sed arg. contra. §. de lega. l. l. legatum. r. §. de fuc. edic. l. i. §. per seruū.

Et pte. legatum. r. p̄legatum. An instituisse. in animo. nō tamē fecit. O p̄terijt. als p̄terijt. i. omisit. als p̄terera. p̄ Denegabunt. cōtra. C. de his qui. vt indig. heredi tas. r. §. de his quibus vt indig. l. cum quidam. Sol. hic nō ipso iure: sed ibi sic per sententiā. vel ibi expressa: hic tacita est reuocatio. vel dic vt dixi. in. d. l. cū quidā. Item no. in legato secus. vt. r. §. l. ij. §. fina. Item quare secus respon. quia hereditas semel data adiri nō potest. in le gato secus. vt. §. de his que in testa. delen. l. i. §. fina. r. de testa. mili. l. milites. §. veteranus. Sed quare sec⁹? Rñ. quia cum instituo heredis sit caput testamēti non pōt infirmari nisi certis modis solemnibus r. quandoq̄ non solemnibus. vt in sti. qui. mo. testa. in fir. §. ex eo. r. C. de te sta. hac cōsultissima. §. pe. r. l. sancimus. r. l. nos trā. r. §. si tab. test. nul. ex. li. §. si heres. r. de hoc nota. §. l. ij. in fi. et facit. §. eo. l. penult. Accur.

de stipu. ser. §. cum factū. sed arg. contra. §. de lega. l. l. legatum. r. §. de fuc. edic. l. i. §. per seruū.

Et pte. legatum. r. p̄legatum. An instituisse. in animo. nō tamē fecit. O p̄terijt. als p̄terijt. i. omisit. als p̄terera. p̄ Denegabunt. cōtra. C. de his qui. vt indig. heredi tas. r. §. de his quibus vt indig. l. cum quidam. Sol. hic nō ipso iure: sed ibi sic per sententiā. vel ibi expressa: hic tacita est reuocatio. vel dic vt dixi. in. d. l. cū quidā. Item no. in legato secus. vt. r. §. l. ij. §. fina. Item quare secus respon. quia hereditas semel data adiri nō potest. in le gato secus. vt. §. de his que in testa. delen. l. i. §. fina. r. de testa. mili. l. milites. §. veteranus. Sed quare sec⁹? Rñ. quia cum instituo heredis sit caput testamēti non pōt infirmari nisi certis modis solemnibus r. quandoq̄ non solemnibus. vt in sti. qui. mo. testa. in fir. §. ex eo. r. C. de te sta. hac cōsultissima. §. pe. r. l. sancimus. r. l. nos trā. r. §. si tab. test. nul. ex. li. §. si heres. r. de hoc nota. §. l. ij. in fi. et facit. §. eo. l. penult. Accur.

Pater primipili. i. cuiusdā administratiōis in q̄ fuerit multa cōmoda v̄l lucra. q. d. ex tali negociatiōe

Coluit. f. per preceptionem.

Cōparat. pluris q̄. ccc. aureis. vt statim ptz. Ac.

Cidest. sic. s. de leg. ij. impator. s. fi. r. l. se. r. seq. r. de pen. here. sed r. si lege. s. i.

Indiuisas. quedā em̄ indiuisē remāserant.

Coluisse. scz pater. s. 30.

Ut in eā. i. in ea possessione p̄ci par filia nubens aureos. ccc. r. v̄ su

per suo portionez accipiat hereditariā. ad q̄ est. s. fa mi. her. l. que pater. sed p̄tra. C. fa mi. her. l. in cognitiōe. vbi dicit v̄l iur. s. q. d. v̄t v̄t.

Pecunia relicta. vt. ccc. hēat ante partē. in reli quis hereditariā. vt. s. fa. her. heredes. s. fi. r. l. seq. r. fa. s. de leg. ij. l. xi. s. si rem.

Legatū. sublatū. i. si h̄as buerit filios.

Necessaria. ad legatū habendū. r. dic. vt. de cōditio. r. demō. l. legatū sub ditione r. sic nō est p̄tra. s. de heredi. inst. l. sub ditione. r. sic fa. c. de cadu. tol. s. ne aut. r. i. de cōditio. r. demō. l. legatū. r. l. que ditione. r. i. de verb. obli. l. ticia. s. idē r̄dit.

Collatas. collata in vxorem.

Filie. als filij. i. filie. nā masculinū p̄cipit femininū vt. s. de le. iij. qui duos. r. i. eo. aline. in fi. l. r̄. r. facit. s. v̄

lega. i. s. i. r. l. si ex toto. in pn. r. de leg. ij. l. xi. s. si r̄. et s. de auro lega. scribit. s. item. r. de fun. instru. q̄litū. s. fi. r. s. eo. translatio. r. l. nichil. phibet. r. l. r. si transferam.

Lteri. dedit. f. testator.

Cōparatū. cōparatū em̄ fuerat forte. p̄ decem r. tantū voluit p̄cipere aliū cohēredē a quodam noie.

Distracto. a defuncto ex voluntate. r. sic reuocato legato. r. dic. citra offensam. qz nō offendit legatarius testatorē. qz tunc nō p̄deret alter. vel dic. a defuncto legatario consentiente. r. sic nō offendit testator legatarius. sed tūc idem esset et si eo iurito.

Redijset. sic. s. co. pater.

Actiones. admissa cōpensatione tali. qz alter nō h̄z ergo nec iste. arg. contra. C. de appel. l. p̄cipimus. in fi.

Seruo. testator s̄icho libertatē in testamento reliquit r. eidē fundū in sequēti die alienauit s̄ichum ex voluntate r. sic libertas r. legatū sunt reuocata tacite.

Tertio in codicillis expresse ademisti libertatē. querit an legatū fundi acq̄rat emptori serui.

Rñ. nō. tum. p̄pter tacitā reuocatiōnē libertatis. tū p̄pter expresse. cū legatū fundi sine libertate esse non potest. Nec dicit quis inualem expresse ademptiōnē libertatis. quasi alieno seruo. quia imo ē redimti. r. sic reuocatiōnē libertatis nisi expresse esset adempta.

Dato. id est relicto.

Legato. sed licet fundi.

Alienato. seruo. Accur.

Adumatur. f. expresse in codicillis.

Peruenitur. aliud in hereditate. vt. inst. de heredi. instu. s. q. si alienatus.

Constitut. i. valet.

Sicut datio. scz libertatis cōstitutē cū in eum r. tūc em̄ valet libertas. qz p̄t redimti ergo r. s. valet ademptio. qz p̄t redimti. sicut ec̄tra vbi nō valet datio nec ademptio. vt. s. eo. legato. s. fi. r. dic. fm̄ Ro. r. s. 30. q̄ in pun. huius. l. als legabat. qz solā libertatē ademisti testator q̄ aliud legatū tā serui alienatione euacuātū silentio roboret. Idēqz de libertate diceremus. f. vt esset adēpta etiā si expresse post alienationē serui nō esset facta ademptio. vt. inst. de here. inst. q. si alienatus. Videt ergo q̄ illa adēptio expresse sit sup̄vacua. s. nō est. qz si facta nō esset seruo ante aditā hereditariē hereditariū q̄sito. vel a testatore redēpto qualesceret libertas. vt. i. de testa. ma. l. verū est. sed hec expresse adēptio opat ne animō libertas redēpto seruo suo data p̄sumat. in legatorū. nō oparet expresse q̄ nō oparet tacita. nec em̄ legatū p̄sumit datū etiā redēpto seruo. vt. s. eo. cū seruus. s. nec fi. huius. l. corrigi pun. nā in p̄mo casu viciat legatū alienatione. nec qualescere

Actiones. admissa cōpensatione tali. qz alter nō h̄z ergo nec iste. arg. contra. C. de appel. l. p̄cipimus. in fi.

Seruo. testator s̄icho libertatē in testamento reliquit r. eidē fundū in sequēti die alienauit s̄ichum ex voluntate r. sic libertas r. legatū sunt reuocata tacite.

Tertio in codicillis expresse ademisti libertatē. querit an legatū fundi acq̄rat emptori serui.

Rñ. nō. tum. p̄pter tacitā reuocatiōnē libertatis. tū p̄pter expresse. cū legatū fundi sine libertate esse non potest. Nec dicit quis inualem expresse ademptiōnē libertatis. quasi alieno seruo. quia imo ē redimti. r. sic reuocatiōnē libertatis nisi expresse esset adempta.

Dato. id est relicto.

Legato. sed licet fundi.

Alienato. seruo. Accur.

Adumatur. f. expresse in codicillis.

Peruenitur. aliud in hereditate. vt. inst. de heredi. instu. s. q. si alienatus.

Constitut. i. valet.

Sicut datio. scz libertatis cōstitutē cū in eum r. tūc em̄ valet libertas. qz p̄t redimti ergo r. s. valet ademptio. qz p̄t redimti. sicut ec̄tra vbi nō valet datio nec ademptio. vt. s. eo. legato. s. fi. r. dic. fm̄ Ro. r. s. 30. q̄ in pun. huius. l. als legabat. qz solā libertatē ademisti testator q̄ aliud legatū tā serui alienatione euacuātū silentio roboret. Idēqz de libertate diceremus. f. vt esset adēpta etiā si expresse post alienationē serui nō esset facta ademptio. vt. inst. de here. inst. q. si alienatus. Videt ergo q̄ illa adēptio expresse sit sup̄vacua. s. nō est. qz si facta nō esset seruo ante aditā hereditariē hereditariū q̄sito. vel a testatore redēpto qualesceret libertas. vt. i. de testa. ma. l. verū est. sed hec expresse adēptio opat ne animō libertas redēpto seruo suo data p̄sumat. in legatorū. nō oparet expresse q̄ nō oparet tacita. nec em̄ legatū p̄sumit datū etiā redēpto seruo. vt. s. eo. cū seruus. s. nec fi. huius. l. corrigi pun. nā in p̄mo casu viciat legatū alienatione. nec qualescere

Alienato seruo expresse libertate adēptio legatū sibi inuncti tacitā reuocatiōnē inducit. secus si adimatur ipso manumisso. Barto. Paulus.

Seruo cum libertate dato legato r. alieato adimatur libertas. q̄uis alieno iutiliter adimatur. tū legatū ad emptorē nō p̄uentur. r. merito. constitut em̄ ademptio. qz possit redimti. sicut datio cum in eū cōfertur qui faciēdi testamenti t̄pē fuit testatoris. dein de alienato codicillis libertas

Seruo cum libertate dato legato r. alieato adimatur libertas. q̄uis alieno iutiliter adimatur. tū legatū ad emptorē nō p̄uentur. r. merito. constitut em̄ ademptio. qz possit redimti. sicut datio cum in eū cōfertur qui faciēdi testamenti t̄pē fuit testatoris. dein de alienato codicillis libertas

Seruo cum libertate dato legato r. alieato adimatur libertas. q̄uis alieno iutiliter adimatur. tū legatū ad emptorē nō p̄uentur. r. merito. constitut em̄ ademptio. qz possit redimti. sicut datio cum in eū cōfertur qui faciēdi testamenti t̄pē fuit testatoris. dein de alienato codicillis libertas

Seruo cum libertate dato legato r. alieato adimatur libertas. q̄uis alieno iutiliter adimatur. tū legatū ad emptorē nō p̄uentur. r. merito. constitut em̄ ademptio. qz possit redimti. sicut datio cum in eū cōfertur qui faciēdi testamenti t̄pē fuit testatoris. dein de alienato codicillis libertas

Seruo cum libertate dato legato r. alieato adimatur libertas. q̄uis alieno iutiliter adimatur. tū legatū ad emptorē nō p̄uentur. r. merito. constitut em̄ ademptio. qz possit redimti. sicut datio cum in eū cōfertur qui faciēdi testamenti t̄pē fuit testatoris. dein de alienato codicillis libertas

Seruo cum libertate dato legato r. alieato adimatur libertas. q̄uis alieno iutiliter adimatur. tū legatū ad emptorē nō p̄uentur. r. merito. constitut em̄ ademptio. qz possit redimti. sicut datio cum in eū cōfertur qui faciēdi testamenti t̄pē fuit testatoris. dein de alienato codicillis libertas

Seruo cum libertate dato legato r. alieato adimatur libertas. q̄uis alieno iutiliter adimatur. tū legatū ad emptorē nō p̄uentur. r. merito. constitut em̄ ademptio. qz possit redimti. sicut datio cum in eū cōfertur qui faciēdi testamenti t̄pē fuit testatoris. dein de alienato codicillis libertas

Seruo cum libertate dato legato r. alieato adimatur libertas. q̄uis alieno iutiliter adimatur. tū legatū ad emptorē nō p̄uentur. r. merito. constitut em̄ ademptio. qz possit redimti. sicut datio cum in eū cōfertur qui faciēdi testamenti t̄pē fuit testatoris. dein de alienato codicillis libertas

Seruo cum libertate dato legato r. alieato adimatur libertas. q̄uis alieno iutiliter adimatur. tū legatū ad emptorē nō p̄uentur. r. merito. constitut em̄ ademptio. qz possit redimti. sicut datio cum in eū cōfertur qui faciēdi testamenti t̄pē fuit testatoris. dein de alienato codicillis libertas

Seruo cum libertate dato legato r. alieato adimatur libertas. q̄uis alieno iutiliter adimatur. tū legatū ad emptorē nō p̄uentur. r. merito. constitut em̄ ademptio. qz possit redimti. sicut datio cum in eū cōfertur qui faciēdi testamenti t̄pē fuit testatoris. dein de alienato codicillis libertas

Seruo cum libertate dato legato r. alieato adimatur libertas. q̄uis alieno iutiliter adimatur. tū legatū ad emptorē nō p̄uentur. r. merito. constitut em̄ ademptio. qz possit redimti. sicut datio cum in eū cōfertur qui faciēdi testamenti t̄pē fuit testatoris. dein de alienato codicillis libertas

Seruo cum libertate dato legato r. alieato adimatur libertas. q̄uis alieno iutiliter adimatur. tū legatū ad emptorē nō p̄uentur. r. merito. constitut em̄ ademptio. qz possit redimti. sicut datio cum in eū cōfertur qui faciēdi testamenti t̄pē fuit testatoris. dein de alienato codicillis libertas

Seruo cum libertate dato legato r. alieato adimatur libertas. q̄uis alieno iutiliter adimatur. tū legatū ad emptorē nō p̄uentur. r. merito. constitut em̄ ademptio. qz possit redimti. sicut datio cum in eū cōfertur qui faciēdi testamenti t̄pē fuit testatoris. dein de alienato codicillis libertas

Seruo cum libertate dato legato r. alieato adimatur libertas. q̄uis alieno iutiliter adimatur. tū legatū ad emptorē nō p̄uentur. r. merito. constitut em̄ ademptio. qz possit redimti. sicut datio cum in eū cōfertur qui faciēdi testamenti t̄pē fuit testatoris. dein de alienato codicillis libertas

Seruo cum libertate dato legato r. alieato adimatur libertas. q̄uis alieno iutiliter adimatur. tū legatū ad emptorē nō p̄uentur. r. merito. constitut em̄ ademptio. qz possit redimti. sicut datio cum in eū cōfertur qui faciēdi testamenti t̄pē fuit testatoris. dein de alienato codicillis libertas

Seruo cum libertate dato legato r. alieato adimatur libertas. q̄uis alieno iutiliter adimatur. tū legatū ad emptorē nō p̄uentur. r. merito. constitut em̄ ademptio. qz possit redimti. sicut datio cum in eū cōfertur qui faciēdi testamenti t̄pē fuit testatoris. dein de alienato codicillis libertas

Seruo cum libertate dato legato r. alieato adimatur libertas. q̄uis alieno iutiliter adimatur. tū legatū ad emptorē nō p̄uentur. r. merito. constitut em̄ ademptio. qz possit redimti. sicut datio cum in eū cōfertur qui faciēdi testamenti t̄pē fuit testatoris. dein de alienato codicillis libertas

pōt redēpto seruo. qz sine libertate est. nā nō videt̄ data cū sit adēpta. vt. s. de his que in testa. s. l. i. r. s. e. l. r. si trāfferā. in alio s̄o casu cū libertatem habeat nil phibe- ret ip̄m legatū capere. nec valet adēptio libertatis in vlti- mo casu: qz inuile est casum liberi hoīs expectare non aūt serui redēptio nē. vt. i. de s̄b. ob. l. inter stipulante. s. hō liber. s. cur nō presumit̄ reuo carū legatū p̄ dationē libertatis si cut p̄ alienationē. Rñ. qz datio liber- tatis nō videt̄ alie natio: qz h̄z eum libertum.

A iusserat. i. te- stamento. **B** Manumise- rit. idē forte si alio modo sit liber fa- ctus. vt. s. de here- di. insti. l. antepe. **C** Putant. sed male. r. sic statim corrigi. s. sup. r. cui cōsonat. C. de testa. l. testm. r. fas- cit. i. eo. l. si. r. insti. de heredi. insti. s. seruus. r. i. l. pri.

Seruus lega- tus. nicio puta. **E** Aliquid. f. le- gatū est puta fun- dus. accur. **F** Adimat. scz expresse fund⁹ qd tñ tacite p̄ aliena- tionē serui erat re uocatum. vt. no. s. l. p̄ori. **G** Ipsi. f. seruo qd legatū non ce- dit nisi ab adita h̄rditate. vt. i. quā do di. lega. ce. he- redis. s. si. **H** Ademptio. fundi expresse. **I** Legatum. f. fundi. **K** Procedere. l. s̄onri effectum. **L** Si redimat. al̄s est si reddiderit: r. tunc dic. i. dede- rit dñs serui legatum legatario. f. nicio. licet eñ pecunia cū effectu obstante exceptione nō possit solui: si tñ soluat nō repetit nisi ademptio sit legatū expresse. tñ eñ soluē ti p̄ errore dat̄ repentio: qz nulla inerat obligatio. vel dic reddiderit. ppue. f. seruo dño: r. tūc p̄cedit legatū si lega- tarius testatoris nouā p̄ferat voluntatē. vt. s. eo. cū seruo. al̄s redimat. f. seruo. r. tūc dic vt. s. qz r. dat̄ sit nicio spon- te nā seruus s̄ fundus vel si p̄ferat sc̄ba noua voluntas.

Seruo legato. puta nicio. r. sūt isti ablatiui absoluti. **D**at. quid ergo si eū quē libe- re esse qd iusserat manumiserit viuis: deinde codicillis liber- tatem ei ademerit. videamus an perdiderit legatū vana ad- emptione libertatis: qd quidā putant s̄z sup̄ua cūa scriptura nō nocet legato. **I**dem. **S**eruus legatus est r. et aliqd: si alienato eo adimat qd ip̄s legatū est va- let ademptio: qz r. legatū po- test p̄cedere si redimatur. **L**egato seruo alienato ex- tinguit qd ei legatū est: tñ non erit inuitis ademptio illius le- gati facta in codicillis testato- ris: si s̄u redimat a testatore. **S**eruo legato r. inter vi- uos manumiso si legatū ad- imat nullus momēti adēptio est: igit̄ legatū qd ip̄i datū est capiet. nā r. si rursus in serui- turē ceciderit: nō tñ legatum eius resuscitabitur. nouus eñ homo videtur esse. **T**ranslatio legati facta de vno in eundē non videt̄ facta cum onere. **Bar. Paulus.** **S**i tibi certā rē legau- ero r. rogauero te vt eaz nicio restitueres: deinde eandē rē tibi fideicomiserō nec roga- uero te vt alij eā p̄stares: que- ris an in tua p̄tate sit ex eā fi- deicommissum eligere vt fideicom- missum non prestes r. magis

n Manumisso. scz postea. **O** Legatū. i. ipse seruus expresse adimat legatario. **P** Ademptio. i. superuacua: quoniā ademptio p̄ma- numissionem iam facta erat. **Q** Legatum. scz fundi seruo.

posteriorē scripturam testa- menti placuit seruari. **S**i testator appellauerit lib- ertū in testamēto ingratū in quo ei legauerat: videt̄ eidem adēptio legatū. **h. d. Paul⁹.**

Libertus qui in priore l̄pte testamēti legatum acceperat: r. ingrat⁹ postea eadē scriptura a testatore appella- tus est: commutata voluntate actionē ex testō h̄re nō pōt.

Fideicommissus ab vno in al- ium transferri cū onere spāl̄i: r. onus primo inicitus in p̄sona ad quā trāfferit in onere spāl̄i nō videt̄ repetitū. **S. Scuo.**

Alumne sue sempronie plura legauerat: qdaz ex h̄is abstulit: quedā vt p̄sta- rent ab herede suo petiit: in q- bus r. xx. dare voluit h̄is ver- bis: hoc ampli⁹ do lego dario volo. xx. auri libras. r. addecit fideiqz tue attici cōmittovt i primis sempronii sorore tuaz p̄ tua pietate r. regere r. tueri velis. r. si putaueris eā ad bo- nā vite cōsuetudinē reuerfam xx. auri libras ei reddes cum mortis: interim tñ redditus ei⁹. l. vsuras semisses ei p̄stes: postea codicillis ad meuiū le- gatarius eadē. xx. libras auri transtulit r. fidei eius cōmisit in hec verba. xx. libras auri qd testō sempronie alūne mee re-

alimen. lega. gaio in p̄nci. r. fact. i. eo. alumne in fi. i. rñ. i. rñ. r. s. ab heredibus. r. s. qui filias. r. de pecul. lega. l. si peculium. r. s. eo. ti. laurelius s. testamento.

Libertus. fact. s. co. diui. r. C. de his quib. vt in- dig. hereditas. **A**lumne. xx. auri. nō pure: s̄z post mortē: vt subijc̄t. **B** Attici. pp̄tū nomē est h̄rdis. i. fratris alūne. **S**uo. vt apparet. i. vel nō erat frater: sed fraterna charita- te eam diligebat. vt. s. de here. insti. nemo. s. qui frater. **C** Ad meuiū. al̄s est ad meuiā legatariā: sed falsa est littera. Nam in multis locis oportet dici meui. id est meua. al̄s est meuium. r. hec vera.

Sibi. cōmi- sero. i. tibi p̄ fideicommiss. relin- quero. **S**uo. **P**ō prestes. al̄s deest nō r. al̄s adest r. bede. r. cō- cor. i. si cui plusq̄ p. l. fal. l. nisi. s. ut ipse. r. C. de vsur. l. per retentionem: sed p̄tra. s. de pro- batio. l. iij. Sol. ibi Item argu. con- tra. s. de condi. in- sti. cum seruus. r. i. de conditio. r. de mon. l. auita. r. s. s.

Dig. hereditas. **A**lumne. xx. auri. nō pure: s̄z post mortē: vt subijc̄t.

B Attici. pp̄tū nomē est h̄rdis. i. fratris alūne. **S**uo. vt apparet. i. vel nō erat frater: sed fraterna charita- te eam diligebat. vt. s. de here. insti. nemo. s. qui frater. **C** Ad meuiū. al̄s est ad meuiā legatariā: sed falsa est littera. Nam in multis locis oportet dici meui. id est meua. al̄s est meuium. r. hec vera.

a Denarios

quing. s. p. victu.

b Centenos.

dic. centenos. r. vi. cenos.

c Quinos. i. qn. quies. xx. poni. p. eodem. r. die. mens. stuos.

d Certa sum.

per hoc videf. re. linquere fideicom. mit. vt. s. titu. i. l. ynum. s. si. r. de le. ga. i. filiusfami. s. vt. q. s. r. de leg. iij. pamphilo.

e Anticus. qd. videbat per ver. ba superiora cer. ta sum. r. c.

f Sed alia. scz. mensura. r. sic. po. sterior scriptura. ini. nime. grauat. sic. s. l. si. tibi. certam.

g Et ab here. de. quasi heres. le. gatar. sit. rogat. qd. valeret. vt. s. d. le. iij. si. fuerit. s. si.

h Libertas. qz. eaz. manumiserat. pater. r. acie.

i Sintyisim. grece. sintyisim. la. tina. dicit. oem. pos. sessionem.

k In quibus. id. est. iter. que. ver. ba. epistole.

l Salutes. hec. est. epla. in. greco. qua. quidam. libri. habent. translatā. in. latinu. p. hec. ver. ba. volo. r. c. alij. nō. habent. r. ponunt. grecz. qd. signifi. cet. pedia. que. re. liqui. pāphilo. seie. dono. r. fm. istos. peret. seia. quasi. ex. donatōe. inter. viuos. fm. pmos. p. fideicommissum.

m Liberta. ha. bet. quādā. in. seia. liberrā. r. i. capit. s. ab. hereditib. alij. nō. habēt. r. subau. diūt. fm. seiam. li. berrā. r. i. capit. s. seia. liberrā. r. c.

liqui eas dari volo mento cau tionibus interpositis vt ex ea summa eidē sempionte qdū vixerit prestet mēstruos dena rios qnq; r vestiarj noie de narios cērenos^b vtenos qui nos^a idq; fidel vestre cōmitto: certa sum^a sūt te meui pro tua pletate petiturū ab hīde tuo vt volūtas mea in psonā alū ne mee duret: q̄sitū est an me ulus legatari⁹ cogēd⁹ sit post mortē suā. xx. libras auri sem p̄ronie restituere sicut rogar⁹ fuerat attictus⁹ hīs. Rñdi fm ea q̄pponerent. xx. qdē auri li bras nō cogēdū prestare: sed alia⁹ q̄ ab eo alūne relicta fue rāt debet r a meulo r ab he rede⁹ ei⁹ donec viueret alūna.

C Si de rebus spāliter lega tis r sub noie generali p̄firma tis vna alteri legef in totū vt detur esse legata r a legatario p̄mo adempta. Bar.

Ticia testamēto seia liber tam⁹ eandēq; collactaneā ex pte. xij. heredē instituerat: pā philo liberto suo p̄dia p fidel comif. dedit i qd⁹ sintyisim⁹. i. omnē possessionē p̄dioy q̄ ap pellabat circa colonē: eidēq; liberto postea p epistolā alias etiā res donauit in qbus⁹ etiā de seia r pamphila ita locuta est. Ticia heredib⁹ meis salu tē: volo firma esse que inferi⁹ ordinata sunt quecūq; p̄uent i noie pāphile fecisse: si seia col lactanea mea heres nō fiet: ex ea pte ex qua eā scripsi volo et dari sintyisim que est circa co lonem.

quesitum est cum seia liberta omiffa pte hereditatis ei testa mento a scripta ex codicillis si deicommissum.

id est sintyisim circa co lonē eligat: an si pāphilo⁹ ex cā fideicommissi eadē p̄dia v̄di cet doli mali exceptione sum moueri debeat. Rñdi transla tū videri fideicomif. p̄dioy sin tyisim que est circa colonem.

C De redemptionem oneris

adiecti in vim modi etiam le gatum videf ademptū. Bar.

Seia liberta^m ab heredib⁹ petierat vt si in puincia decef lisset: sexaginta lucto ticio da rētur vt is corpus ei⁹ curaret: r in patriā reportaret: r adie cerat hec verba: cui p̄cedi vo lo si qd ex ea pecunia superit: eadem die codicillos ad here des suos ita scripserat. p̄cto a vobis vt siue in puincia siue in via aliqd michi humanu^m acciderit. corpus meū curetis r in cāpaniā r in monumentū filioy meoy reportare: quesi tuz est an id qd superfuerit ex sexaginta lucto ticio tacite ade merit. Rñ. ademptū videri⁹.

Quāntum ad res reforma tas videf testator volūtatē mutare nō quātū ad alias. b.

Qui filias ex disparib⁹ por tionibus testō heredes insti tuerat⁹ pene omnium bonoy suoy eodē testamēto diuisio nē fecit: deinde hec verba ad lectit: reliqua aut existētia oīa michi sifir: r hereditaria onera erunt solū duay⁹ filiaz meay. scz p̄me r secūde: vel que ex his subsistent.

postea codi cillis longe aliā diuisione⁹ fe cit bonoy suorum inter ea scē r testamento diuiserat: quedā tamen nulli nominatim dedit: quesitū est an p̄ma r secun da filla ex verbis testamēt cō sequi possint vt sole⁹ habeant ea que nomiatur nulli relicta fuerūt in diuisione que nouis sime a patre facta est. Rñ. non a tota⁹ voluntate recessisse vi deri: sed ab his tantum rebus quas reformasset.

Translatio legatario facta occasiōe mortis sperate ex in stanti infirmitate ita demū hz effectū si ex eadē infirmitate le gatari⁹ mortis: nō si ex alia. b.

Cū post aptas tabulas tes tamētū pistulanus vixerit de

n humanitus

expone vt insti. s. donatio. s. i.

o Reportare.

scz curetis.

p Ademptum

videt. cōtra. i. de

condi. r demon. si

quis seruuz. Sol.

ibi fauor liberta

no. vel ibi on⁹ ser

uo inunctuz fuit

ademptū. hic au

tem onus in poss

tū luctio fuit impo

sitū heredibus: r

ademptū luctio. r

facit. s. eo. l. si tibi

certam. r de fun.

instru. l. quesitum

in fl. arg. p̄tra. i. de

codi. r demon. l. si

quis est. uem. arg.

cōtra. s. de testa. l.

heredes. s. r si qd

Sol. ibi. Itēz no.

q onus cōcomi

tatur emolumen

tuz r cōtra. sic. s.

de ali. lega. l. gaio.

q Instituerat.

r quosdam alios.

vt. i. pater.

r Solū duarū.

q. d. nō coheredi

r sic duo dixit indē

uis p̄tinere ad fi

a *¶* Eius. i. p^ustuliani. id est quam habet in hereditate.
b *¶* Legaueram. sub. duxi legare. et adde adiectis his verbis: vt si quid. &c.

c *¶* Humanus. p hoc videbat q^uosq^{ue} decederet & ex q^uo-
c^usq^{ue} infirmitate p^ustulianus: q^uo ei relictus fuerat etiã ad
lanuaru^m et maria-
nu^m translatu^m fuisse:
q^uo remouet.
d *¶* Infirmitate
secus q^uo ex alia.
Ro. & fact. s. qui.
ex cau. maio. l. ab
hostib^{us}. s. q^uo quod
simplicit. & d vul.
sub. l. in substituti-
one. & l. filio. s. ar-
gu. contra. s. de li-
be. & posthu. l. pla-
cet.

Huo. legauit
id est plega-
uit predicto filio.
f *¶* Nec v^ore. i.
spicitur em tēpus
quo cedit dies le-
gan. vt. & s. d. fun.
instru. l. pe. & arg.
s. de lega. i. l. q^uo t
reru^m. s. si q^uo post.
et de lega. ij. l. pe-
cultu^m. in pun. et. s.
eo. l. fi.

g *¶* Legauit. id
est prelegauit.
h *¶* Codicillis.
sic ergo q^uo testa-
mēto relinquatur
in codicillis adi-
mitur. vt instr. eo. l.
pun. & no. s. de tes-
ta. l. heredes. s. i.

i *¶* Cur ad ma-
trē. imo videt ap^{ud}
matrē remanere.
vt. s. de ali. le. l. pe-
cunie. que est con-
tra. Sol. ibi fidei-
cōmis. fuit inutile
morte fideicōmis-
sarij: hic p^{ro}nta te-
statoris: que parz
in adimēdo lega-
to: h^{oc} grauādo ma-
trē videt penitus
se deo q^uo quatuor
ei legauerat. arg.
s. eo. l. q^uo si. & l. et
ideo. vt hic ab ini-
tio nil pl^{ur} nisi duo
matri erat relictu^m

rus. Tu dicas q^uo hic quo ad illa duo mⁱⁿ vt ministra fuit
electa. vt. & s. de lega. ij. l. si q^uo t^{est}o. & l. si q^uo quos. & s. de
dona. cau. mor. l. si filio. sed in h^{oc} vt legatari^o. & eodem
modo solue. C. de cadu. tol. s. p^{ro} scō. & s. de lega. ij. l. si

culus legato portione heredi-
tatis mat^{ris} epistola ita cauerat:
qm^o cognoui p^ustuliani filium
meum in extremis esse iustissi-
mū & p^ustulianū: duxi portionem
eius^{us} hereditatis quā ei testō
dederā legare mariano fratri
meo: & lanuario marito meo e-
quis portionib^{us}/ et si q^uo eo am-
plius ei legauerā: vt si q^uo hu-
manus^{us} ei cōtigerit do lego:
darius eis volo: postea ex eadē
infirmitate^{te} p^ustulianus dece-
sit. quesitū est an legata quoq^{ue}
eius ad lanuaru^m & marianu^m ex
cā fideicōmissi p^{ro}ntear^{ent}: Rñdi
posse videri si decessisset ex ea
infirmitate oino & legatum ad
eos de q^uo q^uereret transfuisse.

Si ternus legatus transfe-
ratur in fundū vt ibi perpetuo
sit: legatum de eo factum vide-
tur extinctum. Bar. Idem.

Huo. ex parte herede i-
stituto duos fundos cū
mancipijs & instrō oī legauit:
idē vxorū plura legata & suos
stichū & damā legauit: sed cū i
altero ex fundis filio p^{ro}legatis
cognouisset villicū nō esse/ sti-
chū misit: & tā rei rustice q^uo ra-
tionib^{us} fundi p^{ro}fecit. quesitū est
stichus vtrū ad vxorē an ad fi-
liū p^{ro}nteret: Rñdi cū memor-
erat eorū que testō cauisset/ sti-
chū his predijs in que transla-
tus est a testatore nō posse re-
cedere: nec vxorē^m posse stichū
ex fideicōmissi causa petere.

Si fideicōmissum est adem-
ptū ex dispositione testatoris
expressa: legatum nō remanet
penes grauatum s^{ed} videt adē-
ptum. h. d. Barro.

fundum p^{ro} fideicōmissum. S. iustianus. & de lega. ij. l. pat.
S. iustulan^o. & s. de cōdi. & demō. l. si quis cū. que sunt s.
et dic vt. d. l. si q^uo t^{est}o. apparet ex p^{ro}dictis q^uo id q^uo dicitur
ademptū non videt datum. vt. s. de his que in testa. de.
l. i. s. pe. q^uo verū est quantū ad illum locum cui est adem-

Matri sue ex parte heredi-
istitute quatuor p^{ro}da legauit:
et fidel^{is} et^{iam} commisit vt ex his
duo socero restitueret: deinde
codicillis^{us} socero ademit fidel-
cōmis. quesitum est an nichilo
minus ex prelegatione ad ma-
trē p^{ro}nteret: Rñdi nichil p^{ro}po-
ni cur ad matrē p^{ro}nteret.

Quot accusat testatorem de
crimine capitali videtur sibi ca-
pitaliter inimic^{us}: vnde ei lega-
tum videtur ademptum. Bar.

Seta testamento suo lega-
uit ticio^m auri pōdo. v. ticio^m ac-
cusabat eā q^uo patrē suū man-
dasset iterficiendū: seta post in-
stitutā accusationē codicillos
cōfecit: nec ademit ticio priu-
igno legatū: & ante finē accusa-
tionis decessit: acta causa^m p^{ro}-
nunciatū est patrē ticio^m scelere
seie non interemptū. quero cū
codicillis legatū q^uo testamen-
to ticio dederat nō ademerit:
an ab heredibus seie ticio de-
beat^{ur}: Rñdi fm ea que pro-
ponerentur non debet.

Per exactionem debitoris
legatū de eo factū videt extin-
ctum nisi aliud appareat. hoc
dicit Barro.

Filie quā in p^{ro}ntate habebat
iter cetera legauit peculiu^m. idē
post testamentū factum pecu-
niā a debitorē filie exegit: & in
suā rationē cōuertit. quero an
filita eo noie cū heredibus pa-
tris agere possit: Rñdi si p^{ro}-
betur^{ur} nō adimendi animo factū
agere posse.

Etrahere legatū v^{el} adij-
cere si nichil p^{ro} nūera-
tā pecuniā legatū sit p^{ro}ptū ē

minime quantitatis q^uo maxime: veluti vnus nummi. re-
vero copotati legata vnus nummi adēptio fieri nō p^{ro}-
puta in fundo obscuro & difficile est describere tā bene
partē fundi q^uo ad p^{ro}nta nota sicut in pecunia in p^{ro}ptu

ptūno quantū ad
locū de quo ē adē-
ptū. alioquin adē-
ptio legato illi ad
quē translātū est p^{ro}-
mus statim viam
agēdi cōsequeret
quod hic negat s.
Ro. & s. 30.
k *¶* Ticio. priu-
igno. vt. i. patet.
l *¶* Accusabat. i.
diceret cū heres
seie dotem repete-
ret vt cū priuigno^m
lucrarē. vt. C. de
repu. l. p^{ro}sentu. & s.
solu. ma. l. si ab ho-
stib^{us}. vel dic q^uo di-
recto criminaliter
accusabat. l. cor. b
sic. vt. C. de sic. l.
is qui.

m *¶* Acta causa.
post mortē seie. et
hoc ciuilit^{er} exci-
piendo. vel dic ē
crialiter q^uo ad bo-
na m^o. quod dicit
no. C. si res^{us} vel ac-
cu. mor. fu. l. fi.

n *¶* Non ademe-
rit. q^uo tacite videt
adēptū. vt. s. eo. l.
ex pte. & l. ij. s. fi.
& l. seq. & fact. s. de
his q^uo vt indig. l. l.
& l. indignū.

o *¶* Probet. p^{ro}-
sumit em adēptū
vt. s. ea. l. in p^{ro}. et
de lega. ij. l. cū pa-
ter. s. filia. & l. an-
tepe. in p^{ro}. s. 30. et
de leg. ij. l. fideicō-
missa. s. si rē. & l. q^uo
filium.

Etraher. pe-
cuniam. cū
sola pecunia lega-
tur expedite fieri
potest vel totius
vel partis adē-
ptio vel quote: vel
non quote: et tam

non quote: et tam
vnus nummi. re-
vero copotati legata vnus nummi adēptio fieri nō p^{ro}-
puta in fundo obscuro & difficile est describere tā bene
partē fundi q^uo ad p^{ro}nta nota sicut in pecunia in p^{ro}ptu

no habemus. Ro. na pecunia p solidos vel p libras: per...

De rebus dubiis

Unde sciamus. In casu huiusmodi si testator dicit...

cu vero res corporales interuent: r scriptura difficultoz...

De rebus dubiis. Item. Si in aliqua parte altera...



Unde me uianu aut seianu...

plurium predioy sub appellatione fundi meuiant...

hic fieri habebat quoddam aliud predictu qd dicebat scianu...

Plurium inter que non erat seianus...

Si quis re. r in fi. heas no. r distingue circa hoc...

nationis nolauit pte: r sic sole ille continet in legato...

demonstrare: r nudi no v ideri...

relinquit administratombus alicuius vniuersitatis...

ambiguo. In fine no vtriusq dicim: r id du...

quod dicitur potest conferri in personam certam...

ambiguo. In pma pte pone: legauit sic hui cu ha...

Itaqz vere in ambiguo ita est. na aliud in eo qd du...

Itaqz. In fine no vtriusq qnimo neutz. na si aliqd vale...

de supra. l. legata. in pun. r de ma. ref. si pecu...

no magna. als deest no: r tu habees. accur.

ambiguo. In fine no vtriusq dicim: r id du...

quod dicitur potest conferri in personam certam...

ambiguo. In pma pte pone: legauit sic hui cu ha...

Sacerdoti relicto...

intelligatur. et facit. de reg. iur. l. in ambiguis orationibus. et de reb. sig. nepos pculo. et de suppel. leg. l. legata. et l. labeo. circa fine. et ar. de appel. l. i. si quis.

Paulus respondit. alius incipit idem. et quidam dicit quod hec lex non est in pandectis.

C Et incertis. ut lego tibi fundum si dederis decem ducen in vore filiam utq; vel ei qui primo capitulum ascenderit. ad quod. eo. si fuerit. an legatum valeat incerte persone relictus. dic. ut in l. de leg. s. incertis. et de verbo. nec. et l. eo. quida.

Paulus respondit. non sit. expref. so. noie vel quasi. ut. s. si cer. pet. l. certum. et de here. insti. quotiens. s. si quis.

Q Nulli. facit. s. de usufr. leg. l. qui plures. et s. de here. insti. l. quotiens. s. heredes. et insti. de leg. s. legari. et de verbo. ob. l. si ita. s. gnuo. gonus. s. in casu. tra. ut. i. de sta. li. be. l. pecunia. ubi simpliciter dare in suis feruus i liber esse. heredi videt iustus.

Q Uida. testa. meto. qd po. tuit. ut. s. de testa. l. ci. s. s. relegari. f. Amicis. hoc valet etia hodie. ut in l. de leg. s. sub certa. s. ad id quod subicit siue quis. et videt con. tra insti. de leg. s. incertis. solum. hic iplicat dicto alio.

scz ex amicis. s. in testameto no. notatis. an. asit ille. s. incertis hodie corrigat. qda. q. sic p. s. s. nec. et ubi loquit. r. in nou. ius. alij. q. no. et id referunt ad posthumum et ad soluta. l. de oia. pus. locis. relicta. que. p. stat. valere. s. incerte. p. lone. relicta. ut. C. de epif. et de. id. qd. et l. nulli.

C Et ante. ad hoc est. i. de codi. et dem. l. hec. p. ditio. s. si. et l. itam. et C. de epif. et de. aut. si. captiu.

C Et pie. tan. debere. dicend. est. Accur.

C Bueno. hic. et in duabus legibus sequentibus habes fideicomis. hereditate. Item hereditate directo. Item le. garuz. vel fideicomis. singulare posse relinqui posthumo

Paulus respondit id quod potestatis implere causa danda est. sine dubio certus et incertis personis dari debere. ut fideicommissi petitio possit competere.

C Si persona legataria non apparet non valet legatum. Bar.

Paulus respondit cum I de nomen fideicommissarii testis ascriptus non sit nullus persona ne nec certe nec incerte patrum fideicommissum videri idubitatam est.

C Valet legatum factum incerte persone de certis vel de incertis si incertando venit declaranda ex alio futuro eventu. Barto.

Q Uida relega. alius. tus factio testis post heredis institutiones et post legata quibusdā data ita subiecit.

Si quis ex heredibus ceterisque amicis quod hoc testis mentioes habuit siue quis alius restituitio. ne michi ipetrauerit ab iperatorez an decessero quod ei gratias agere volo dari et quod id egerit a ceteris heredibus aureos totos vnus ex his quis heredes scripserat ipetrauit ei restitutione et antequam id sciret decessit cum de fideicommissio quereret an deberet. s. s. si non heredes vel legataria s. alij ex amicis curauit eum restitui et ei fideicommissum prestari.

C Posthumus qui non nascitur non facit partem. si pro plures nascuntur quibus cum sibi iuncto ad

alieno. et sic est contra insti. de leg. s. posthumus. et de bono. possess. in pn. Sol. illud de lege. xij. tab. at hic considerantur tus p. toulu vel impator. ut eo. ii. de leg. s. posthumus. et s. sed nec. et de bo. pos. circa pun. alij hoc iungit si quis tibi vel alieno. i. alicui alij et posthumus suo. et. ut nichil hic de alieno dicat.

C Si tibi et posthumus suo vel alieno hereditatem restituere quis rogauerit. Metianus.

C Et ex parte te vel ex parte posthumus heredes instituisset legatumve similiter vel fideicommissum dedisset. Bar.

C Trum. ita posthumus parte faciat si natus sit an et si natus non sit. querit. ego comodus dicit puto siquidem natus non est mimes eum parte face. re s. totum ad te pertinere. quia ab initio tibi solido relicto. sinatui natus fuerit vtrosque accipe quam tu quisque relictu est. ut vno nato ps tibi dimidia debeatur. duo bus natus tertia tibi debeatur. tri bus natus quod tres gemini quod nascuntur quarta debeatur. et nra quod dem etate serapia alexandra mulier ad diuum adrianum pdu. cta est cum quod quos liberis quod vno fetu entra eis. s. in quod ultra tres nascant fere posterosus. vi.

C Substanta legari vel fideicommissi in altero voluntate non potest committi sed electio persone bene committit. b. d. Bar.

C Cum quidam pluribus heredibus institutus vnus fideicommississet vt cum moreretur vnus ex heredibus cui ipse vellet restitueret eam parte hereditatis quod ad eum puenisset. venissimus est vtile esse fideicommissum nec enim in arbitrio eius qui rogatus est positum est an oino ve.

C Substanta legari vel fideicommissi in altero voluntate non potest committi sed electio persone bene committit. b. d. Bar.

C Cum quidam pluribus heredibus institutus vnus fideicommississet vt cum moreretur vnus ex heredibus cui ipse vellet restitueret eam parte hereditatis quod ad eum puenisset. venissimus est vtile esse fideicommissum nec enim in arbitrio eius qui rogatus est positum est an oino ve.

vt. s. de lega. ij. si ticia. et l. si quis ticio. s. si. et l. cu. quoda. et l. vnus ex familia. in pn. et s. i. et s. sed siquidem ille. et s. rogo. et l. cum pater. s. hereditatem.

C In arbitrio. sed nec in alio casu semper est in eius arbitrio hoc oino. ut. s. de lega. i. fideicommissa. sic fidei. et s. p. et ar. s. de eo quod certo loco. l. ij. s. ce. uols. et no. ex pressa nocet. sic. i. de reg. iur. expressa. et de p. di. insti. l. itez. cum similibus. Item facit. i. ad reb. ex facto. s. i. quod rogatus et de verb. obli. l. centesimus. s. ij. et i. de actio. et obli. l. sub hac. et s. de cons. hen. emp. l. hec. veditio. et l. si in emp. no. s. penul. nec ob. s. de lega. ij. l. i. et de lega. i. senatus. s.

C Et ex parte dedisset. tibi et posthumus.

C Trum. parte. i. te. no. ad mitti nisi ad parte vt. s. de lega. i. hu. iusmodi. s. si ticio. et dic. ut tibi.

C Minime. cum nec ipse capere possit. sic. i. de contra. tab. si post mortem s. liberi. Item co. tra. s. de leg. i. plas. ne. s. si conuincim. vbi feruus qui non capit facit partez. s. si ibi ideo quod poterat p. ualefcere seruo libertate do. nato.

C Quarta debeatur. hec vera quod apparetur quod edatur ei interim aut quarta debet. vt. s. si ps. he. pe. l. an. tiqui. et facit. i. de sol. si pater. et s. de here. insti. l. si quis ita scrip. et de lega. i. si duobus. s. fi. et l. qui filibus. s. i. sed tra. i. eo. si fuerit. et s. de here. redi. insti. ticius fundi.

C Portentuosum. non tamen est. ut. d. l. antiqui.

C Utile esse. cuius pensionis nullo etiaz electo aut ois superstitis si etia vnus tantum superest habebit.

legatum vt ibi nota. Accursus.

a **C** Scripti sint. vnus ex. vi. alius ex quattuor: alius ex duabus vncijs. et sub. et vnus ceteris portionē suā restituere sit rogatus quando decesserit.

b **C** Justi. fideicommissarij. idēq; coheredes. Accur.

c **C** Dispare. s.

ptes pecunie.

d **C** Videat. als

est vt videatur. s.

pecunie distribu-

tio. als videantur

scz ptes dispares

pecunie.

e **C** Restitui. idē

ergo si sine pecu-

nia iustus est resti-

tuere. dic ergo re-

gulariter p here-

ditarijs nisi pecu-

nie inēquitas vel

pprioz nominuz

expresio p rariuz

inducat. vt. C. de

impu. et alijs sub.

l. i. et hic. et s. de

lega. l. si hēdes no-

minanz. et i. ad tre

bel. quotiens. et l.

nōnunq;. et l. lucā

§ meua. et s. de

lega. l. turpia. § fi.

et i. de stantube. l.

ita liber. § fi. et

vulga. substi. l. in

testamento. et l. si

plures. et l. qui li-

beris. § fi. et C. de

cadu. tol. § s. vbi.

S Inter. qui

donauerat.

vt. C. de dona. in

ter virū et vxo. l. a

manto.

S Nō superui-

uat. l. superuixisse

nō pbatur. sic et s.

de dona. inter vi-

rum et vxo. l. cum

hic status. § si am-

bo. et arg. § l. pri.

in prin. et § fi. idē

in donatione cau-

sa mortis. vt. § de dona. cau. mor. l. § hi. sed cōtra. § l. pri.

§ si maritus. vbi mulier psumit p̄mōtia. sol. aliud

est in stipulatione dotis vbi. et aliud in donatione: vt hic.

Nā hec donatio eis viuētibz rōna mutu amoris. phi-

bet nō ratione mutui odij. vt. § de dona. inter vir. et vxo.

l. i. in prin. et l. si id qd. § si quis. et l. sed si vir. § qd legatariuz. ergo eadē rōne eis mouēnduz fauozat illuz cō-

firmet: vt hic. et arg. § de sur. et arg. § de lega. l. qntus. in fi.

et C. de leg. cū alienā. vel in. l. p raria ambo in matrimo-

nio decesserunt. et sic verba stipulationis pueniunt que

erant si mulier in matrimonio deccderet. et eodē modo

rñ. ad. l. § de relig. l. si possessor. § i. item quō qd ab initio

lit restituere: s; cut potius restituat. plurimū enim interest vtrū in prāte eius quē testator obligari cogitat faciat si velit dare: an imposita necessitate dandi soli ei distribuendi liberum arbitriū cōcedat.

C In fideicō. hereditib; relicto intelligit portio p mō oneris hereditib; p fideicō. intūcti: als vbet p hēditarijs portioib;. b.

Questiū est si cohēdes ex disparib; partibus scripti sint vtrū ptes suas in viriles pres restituere singulis debeāt: an p portioibus hereditarijs ex qbus hēdes scripti sunt: et placuit si testator ita restitui iussisset partē si aliquā pecuniā de disse: si qd equas pres iussisset dare: puenies videri eē etiā ex fideicō. eqs pres et restitui oportere. si nō dispares in ea pecūia distribuēda significauerit testator vt videat; hereditarijs portionib; pgruere p̄sentaneū eē etiā fideicommissum p hereditarijs partibus eis restitui debere.

C Ad p̄firmationē donatiōis sufficit plūgē donatē donatio nō superuixisse. B. Paul.

S Inter virū et vxo rem dōatio facta fuerit prio re defuncto cui donatū est ad eū res redit qui dōauerat. q si simul tā is cui donatū est q

nō valuit et. vt. § de reg. iur. l. qd ab initio. que est p̄tra. s; hic p̄firmatur nō quasi donatū sed quasi relictu vnde et falcidia patit. vt. C. ad. l. fal. l. in donationibus. vel ideo p̄ualeat: quia cessant cause que infringebant donatiōē que sunt. § de dona. inter vir. et vxo. l. i. y. et iij. Accur.

is q donauerit: q̄stionis delectēde gratta magis placuit valere donatiōē eo maxime q donator nō superuivat qui rē concedere possit.

C Altimus seu supremus dicitur quē nemo sequit etiā si nullus precedat. primus seu primus dicitur quē nemo precedit etiā si nullus sequat: et sic idēz pot esse primus et vltimus. Bar.

Qui duos im: et riphob. puberes filios habet ei q supm; mouet tictū substituit: duo ipuberes simul in naue pierū: q̄sitū est an substitutor: et cur hēditas deserat. dixi si ex ordine vita decessissent: prioze mortuo frater ab itesta to heres erit: postertoz substitutur. in ea tñ hēditate etiā an defuncti filij hēbit hēditatez. In proposito aut qōne vbi fil pierū: q; cū neuter frat supstes fuerit: q̄si vtriq; vltimi decessisse videantur: an nō neutri q; cōparatio posteriorz de cedētis ex fecō priois mortui sumit. s; supior sinia magis admittenda est vt vtriq; hēs sit: nā et q̄nticū filiū hz si supmō mouēt substituit: nō videt inutiliter substituisse: et primus agnat; intelligit et q sol; est qz neminē ātecedit: et hic vtriq; (q; neutri eorum alter supstes fuit) vltimi p̄miaz obierunt.

§ de verbo. significā. p̄oximi. et l. in vsu vul. et institui. de leg. ag. sic § proximus.

T Superstes fuit. id est superuixisse dicit potest. vterq; ergo directo est heres ex testamento quasi in duabus hereditatibus. vt. § de vulga. sub. qui duos. sed cōtra. § de testa. tu. l. duo. et v here. insti. l. i. p̄p. § i. et i. e. si fuerit. sol. regula est vt neq; ad hereditatez neq; ad legatū neq; ad fideicommissum vel tutē lam aliquis admittat nisi doceat casu exiſtente se inuitatum: vt in cōtrarijs. et i. ad treb. l. eum. sed hic fallit forte ideo: q; hic substitutus vtriusq; hereditatem vendicaret: si nō simul deccderēt vltimū scz hereditatem vendicabit ex testamento: sed primū ab

Qui duos im puberes. se cuius si vn; esset pubes et alter impubes. vt. § eo. l. § si na. § 30.

I Supremus. id est vltimus.

K In ea tamē hereditate. scz posterioris.

L Habebit. substitutus. vt etiam primus dicit heres q; heres heredis et. vt. C. de heredi. insti. l. fi.

M Quasi vtriq; repete an.

N Videantur. et sic substituto loco habear.

O Neutri. scilz videat vltimo decessisse.

P Comparatio. quasi dicat nō dicitur posterior nisi respectu prioris et cōtra.

Q Vtriq; hēs sit. scz substitutus secus est vbi substitutus et ille cui substitutus est datus pariter deccidit: tūc em neuter alteri superius se dici potest. vt. § eo. l. sed et in illo. § 30.

R Supremo. i. vltimo: aduerbijs liter etiam ponit.

S Atecedit. ad hoc. et vnde cognati. l. i. § proxima. et

intestato ex persona vltimi. vt. ad le. fal. l. pater. §. fi. r. §. de vul. subli. l. qui duos. vnde qz alius tali interpretatio ne non ledit. ad vniuersos successione inuitat ex testamento quasi vtriusq; vltimi decesserint. sed quid si mater esset in medio: nunquid vltimi successione ex parte vendicet? Rñ. tñc forte aliud est: vt p̄dicta. l. ad trebel. l. cū. fm. 230. et facit. §. de vul. sub. lex duobus. et §. de pac. do. inter socer. r. §. de secū. tab. l. qui ex liberato. in prin.

a **U**edicaret. p̄ certilla. vt istru. ad terrul. in prin. **b** **A**gnat. q̄ p̄ uenit alios p̄ter suos: r. q̄ si suos p̄ l. rñ. tab. vt istru. de le. agna. sic. l. p̄n. **c** **P**atris. idēz in matre: nisi filius sit ipubes vtroq; casu. vt. §. l. cum pubere. r. l. si mulier. r. §. §. sed § in p̄re. vt. ad trebel. lex facto. §. si q̄s aut. vbi filius p̄sumit ante decessisse: sed ibi alii casus. et est ibi rō ne pereat vltima voluntas. hic autē est ratio equitatis: id est matris pietas q̄ ad luctuosaz debet vocari hereditatē. vt. C. de istru. r. subli. l. si. r. de l. pu. r. alii. sub. l. p̄cedibus. r. §. ad trebel. l. cū. Itē argu. §. §. §. p̄n. §. et ibi est alius casus: et est p̄pter patroni reuerentiam: vt ibi dicitur. Accursius flo.

d **F**ilius. qz tunc filius succedit excluso patrono. vt in istru. de suc. liber. §. sed n̄a. et ingenui iura hz. vt. §. de obse. lib. l. heres. sic ergo p̄sumit filius p̄ius decessisse: r. sic est cōtra. §. p̄n. §. vbi dicit patre p̄ius: sed alii est casus. sed equitas eadē est hic: ibi hic scz patronatus: ibi matris. nā r. vtriusq; vltimi pariter prouidet in honore r. alimētis. vt. §. de regu. iur. l. semp̄ i dubijs. r. §. de obsequijs lib. l. parēs. r. l. liberto. r. de libe. agno. l. si q̄s a liberis. in prin. **e** **D**e dote. reddenda. s. mulier. vel. l. r. §. solent. de dote lucrāda a viro. vel. l. reddenda extraneo q̄ dederat. p̄ muliere. et q̄ hoc q̄s dicit ex capitulo rē. videtur ceteros casus remouisse in quibus matrimonium soluere tur. vt. §. solu. ma. l. si cum dote. in prin.

f **L**ocū habebit. qm̄ vtriusq; in m̄rimonio decessit. r. sic n̄ obstat. §. l. p̄n. que est cōtra. vel sol. vt ibi. Itē aliud

Si vno casu decedat pater et filius pater prius decessisse presumitur. Barto.

Cum in bello pater cū filio perisset: mater filij q̄si postea mortui bona vēdicaret: agnatib; vero patris quasi filij ante perisset: diuus adrianus credit patre prius mortuū. **Si cū filio suo liberto simul perierit intestati p̄sona legitima defertur hereditas: si nō p̄bať su peruisse patri filius. hec em̄ reuerentia patronatus suggerente dicitur.**

Stipulatio de dote reddenda habet locū viro r. vxore simul decedentibus. h. d.

Si maritus r. vxor simul perierit: stipulatio de dote ex capitulo si mulier in matrimonio decessisset habebit locū: si nō probatur illa sup̄stes viro suis se suo.

Si filius pubes cum patre mortui presumitur patri superuivere: impubes non: sed pater ei hoc dicit Barto.

Si luctus tici cū filio pubere quē solū testō scriptū heredē habebat perierit: intelligitur sup̄uisse filius patri et ex testō heres fuisse: r. filij hereditas successorib; eius defertur:

esset q̄ hic dicit: si q̄s stipules dote sibi reddi si sup̄uixisset marit. vt. §. l. q̄s dicit. que est p̄tra. Item no. hic q̄ mulier p̄mori fingit: vel saltē non post quasi debitor. ar. §. eo. l. si fuerit. §. §. de arg. §. §. de adulte. l. nec in ea. Item facit. §. de dona. inter vi. r. vxor. l. cum hic status. §. si ambo. et de relig. l. si possessor. §. l.

Appobetur disticto huius. Cum pubere vel impubere et in matre feruat. vt. Leo. l. cum pubere. r. l. seq. r. facit. §. §. cū bello. r. §. §. pac. do. l. inter socerū. r. §. ad trebel. ex factō §. si quis aut.

Incertitudo p̄sona legatarij procedēs ex eueni casus in quem legatum cōfertur vel ex p̄latiōe defuncti viciat legatū adēprio aut nō viciat. Barto.

Si fuerit legatū r. p̄plan. gatū relicto vni ex cognatis meis q̄ primus capitulo lū a scēderit: si simul duoenisse dicant: nec apparet q̄s prior venerit: an impediet legatum: vel et q̄ monumentū fecerit et plures fecerit: vel et q̄ maritus natu est: r. duo pares erate sint. sed r. si legatū semp̄ pronto amico fuerit relicto: r. duo sint equa charitate cōiuncti. §. et si duobus hoibus eiusdē nominis fuerit legatū pura semp̄ pronis: mox semp̄ pronto ademptū sit nec appareat cui ademptum sit: vtrū datio in vtriusq; p̄sona infringat: an adēprio nulla est queri potest. Itē si ex pluribus seruis eiusdē nois vni: vel quibusdā libertas relicta est. et verus est in his omnibus etiam legata et libertates: impediri: ademptionem autem in vtrūq; valere.

Uel ei. repute ex cognatis: vt modo dicit.

Sed et si legatū. put referatur ad casum illi: §. r. si semp̄ pronto. sic est. §. §. adimē. lega. l. §. §. duobus. in §. §. prout est ibi neutrū. sed est §. §. de lega. §. l. si quis fer. §. §. iter. So. ibi sponte solue vult heres. nō aut cogit: vt h. vel dic vt ibi. Itē op. qz vtriusq; debent propt̄ equam charitatē: r. in superiorib; videt q̄ auctoritas: necesse situdo inspiciat. ar. §. de lega. l. l. si seru. plurib; §. §. r. §. de all. le. l. cū alimēta. in prin. sed hic sp̄ale p̄pter incertitudinē. Item hoc verū q̄ nō valeat nisi alter pbauerit de se sensisse. vt. §. vt leg. no. ca. l. si duo. r. §. de here. insti. l. in tēpus. §. §. r. §. §. r. §. de cōdi. r. demō. l. falsa. §. §. r. §. de testa. tu. l. duo. q̄ in hoc sunt argumenta contraria. et facit. §. de vsufruc. leg. l. sed et si quis. §. quid ergo. Accur.

Libertates. sic. Leo. l. si q̄s de. sed opponit. §. l. p̄n. vbi in multis p̄feret benignitas rigori. §. in libertate multo magis. vt. §. in si. ne pereat. vt. §. l. quoties. §. §. dicit generalit̄ derogat vbi sp̄alr lex statuit §. vt h. r. est rō: qz cū difficult̄ reuocet difficult̄ de ē. alij vt. R. dicit. refert fiat interpretatio circa eū cui legat. aut circa eum a q̄ q̄ nō pot̄ stare vt hic. r. Leo. l. si quis de. Accur.

Ademptionē. imo in nullo: vt. C. §. adi. lega. l. §. §. si duobus. in prin. que est §. So. aut incertitudo est in adi-

Adem- pto an legatus vici.

ptione rerum et personarū. aut psonarū tm̄. aut rerū tm̄. pmo vt lego ticio albo decē: et ticio nigro fundū: tande

postea adimo ticio domum: valet adēptio in vtroq; vt h̄. In tertio vbi res tm̄ sunt incerte: vt lego ticio duos fundos: et tande adimo fundū: valet adēptio i maior et remanet legatū in minor. vt. s̄. de lega. ij. l. apō iulianum. s̄. ticio. et l. si ita scriptū. in fi.

Adēptio in fi. a. Edita. scilicet filia. b. Humaniorē. sic. C. de fideicō. liber. l. cū inter. et s̄. de his que in testā. del. l. p̄. s̄. sed in reb̄ dubijs et. J. de regu. iur. l. ea que. s̄. et. J. ad trebel. l. non est. et. J. eo. l. quonēs in actionibus.

Quonēs. obibus libert. singulis. nec em̄ obibus sed vni soli sc̄z ei qui supuixerit reliquit p̄prietatē: quo superuente dies legatū cedit. et facit. J. de cōdi. et demō. l. fal. sa. s̄. h̄. a.

Quonēs in actionibus. de a. t̄. d̄. b̄. pone exēplū. s̄. de iudi. l. solemus. et. l. si quis et. J. de verbo. obli. l. inter stipulantē.

s̄. i. Item de exceptione pone p̄ predictā. l. si quis. idē in contrahibus: vt. J. eo. l. vbi. et. J. de verbo. obli. l. quotiens. Item hec vera: vt. C. de vsufruc. l. inter. circa fi. Idē in vltimis voluntatibus: vt. J. ad trebel. l. ex facto. s̄. si quis autē. hec autem vera nisi statuat lex contra. vel propter pietatem: vel reuerentiā: vel aliā causam. vt. J. eo. l. q̄ de pariter. et. l. si. et. s̄. eo. l. si fuerit. et facit. s̄. eo. l. si inter. et. l. q̄ duos. et. J. de regu. iur. l. quotiens. s̄. idem sermo. et. l. in obsecris. et. C. de dona. l. sancimus. s̄. si quis autem. Item s̄m. h̄o. huic. l. est contra illud generale res dubia et. sed distingue vt. s̄. de pac. l. veteribus. in fi. glo. que incipit sed pactum et.

Si de natiuitatis ordine nō apparet prius natus presumitur ille ex quo mater libertatē consequitur. h. d. Barto.

Plane si ita ancilla libertatem acceperit: si ancilla primū mare peperit libera esto: et hec vno vtero mare et feminā peperisset: siquidē certum est qd prius edidisset: nō debet de ipsius statu ambigi vtrū libera esset necne: s̄z nec filie. nā si postea edita est erit ingenua. sin autē hoc incertū est: nec pōt p̄ subtilitatē iudicialē manifestari: in ambiguis reb̄ humaniorē sequi sententiā oportet: vt tam ipsa libertatē cōsequatur q̄ filia eius ingenuitatem: quasi per presumptionē priore masculo edito.

Si relinquatur incerto de certo certificādo ex aliquo futuro euentu censet cuiuslibet eorum relicti sub conditione si ille futurus euentus in psonam suam eueniat. h. d. Iulianus.

Quoties libertis vsufuctus legatur: et qui nouissimus supuixerit p̄prietas: vtile est legatum. existimo em̄ omnibus libertis p̄prietatem sub hac cōditione si nouissimū superuixerit dari. Idem.

Quoties in actionibus aut in exceptionibus ambigua oratio est: comodissimū

Si summe. l. cc. et ccc. Separate. i. si separati essent legate vtraque quantitas indubitanter debetur. Coniunctione. que fit per cum. Non. ccc. tm̄. sed quingenta et. sed videtur ex quo

est id accipi quo res de qua agitur magis valeat q̄ pereat. Sicut dictio: ita dictio cū: in dubio dicitur cadere iter vtruerfa. Barto. Idem.

Si quis qui ducenta deponit ita leget seio: cū. cc. que apud eum deponit. ccc. leget: singule summe separate quidē certā habēt demonstrationem. coniunctione vero tali incidunt in ambiguitatē: sed dicendū est nō. ccc. s̄. ccccc. debent: qz due summe iugant.

Si seruus nominatus potest accipi vt res legata et vt persona legataria: in dubio accipitur vt res legata. Barto.

Si quis ita leget fundū seianū heres meus a ticio cum dione meij seruo: dato. dubitat qui dem an dione quoq; fundus legatus sit: an dione cum fundo legatus sit. sed magis dicendum est nō solum fundū: sed etiam seruum dionem esse legatum: maxime si nullas iustas causas habuerit dione legandi.

Cum ita stipulatione concipiuntur si hominē aut fundum non dederis centum: dare spōdes: vtrūq; est faciendum ne stipulatio cōmittat: id est siue alterum siue neutrum factum sit: tenebit stipulatio. Idēq; est euidenter cum propositis specialiter pluribus reb̄ quas

est ambiguū qz sequamur minimū vt. s̄. de lega. g. l. menius. et. J. de regu. iur. l. in obscuris. que sunt etra. Sol. illud verum nisi lex statuat cōtra. qd facit hic qz hec dictio cū: accipitur pro et. vt. s̄. de lega. i. l. si q̄s inq̄s nos. s̄. si ita. et. l. ticio. s̄. nichil. et de vsufu. lega. l. illi. i. Dato. hec p̄positio est duplex et interpretatio la tuis. p̄ augēdo relicto. et puncta ibi seruo: vt sic dictio cū: coniungat res legatas: non vtroque faciat legatarios.

De dario. qz ex legataria charitate alia et alia presumit testōis voluntas. vt. s̄. de lega. i. l. si seruo plurimū. s̄. h̄. et de ali. lega. l. cū alimenta. in prin. et. C. de lega. l. cum alienā.

De dederis. i. remanet ad dādū cū inter p̄hentes hoc actū fuerat: veluti si p̄mo fundū et hōiem stipulatū fuero. nā si ab initio fundū et hōiem: vel fundū simpliciter: deinde centū si hōies vel fundū nō dederis: sufficit ad penā euitandā alteri dari s̄m. R. sed qd si nulla stipulatio p̄cesserat vel pactio ex q̄ h̄ apparet: Rñ. idē vt vtrūq; fiat vt nō cōmittat stipulatio. vt. J. de verbo. obli. l. si q̄s ita stipulatus fuerit decem. in fi. et. l. si ita quis. et. J. s̄. vtrum. et sic hic potest loqui. et sic aut pro et accipitur.

Faciendū. nō ex stipulatione p̄dicta. vt. s̄. de act. et obli. l. obligationū fere. s̄. si ita. sed metu pene vtrūq; est faciendum. Sed qd ad titulū: Rñ. qz de dubijs etiā circa stipulationē hic tractat: l. z principalis circa vltimas voluntates: et quia esset idē si testator: hysdē verbis esset locutus.

Stipulatio. scilz penalis. Euidenter. i. in plus poterat dubitari.

Liber Decimus.

a **¶** Suspendos. ne incidat in penā. et dic vt no. 3. si quis cau. l. si seruus. §. si.

b **¶** Utrū ita. isti. §. summa intentio ponit in glo. i. h. si qd apertius velit ponere sic dicat. promissū michi me non impedire ire agere et rem meā non auocare: et si illud aut illud factū nō erit

promissū. c. nō nō impediuisti me ire agere: sed rē auocasti: peto a te igitur penā: qz cōuenisti vniuersali illud aut illud non facere ita qz vtrūqz. si igit in aliquo ē factū qz tota oratio est vera vt pēa cōmittat: qz vtrūqz nō est factū. tu vero sophista volēs me decipere tāqz illa duo et tria sint qz: ergo duo. v. et tria. v. vñ tra-

Argu-
mentū a
contra-
rio mili-
tat in iu-
re,

his ad duo et dices: conueni illud aut illud nō facere: sed illud vel illud obseruati est: ergo pena nō est commissa. Ego pro respon. sicut est vera ista. ppositio: qz illud aut illud est obseruati quia alterū nō: qz nō impediuisti. nam in alternatiuis sufficit vñ partē verā esse: ita qz nō sequitur qz illud aut illud nō feceris. f. qz rē nō auocaueris: qz vtrāqz vera: qz nō impediuisti ire agere: rē auocasti. qz igitur vtrūqz cōuenisti et non est factū: ergo tota ofo est vera vt stipulatio pene cōmittat: ac si in vtrāqz cōtē factū. et qz due subcōtrarie possunt esse vere qñ nō sumit intellectus ex vniuerso: pbat a 2uo: qz ambe possunt esse falsae. in pccas ergo quomodo fuit cōcepta stipulatio. nā si cōuenisti penā si illud aut illud nō feceris: oportet neutri fieri vt nō cōmittat stipulatio: si vtrūqz faceres. f. scribere librum et fodere foueam conuenisti: si nō faceres penam: vtrūqz est faciendū vt pena nō cōmittat: qz si ex vtrāqz stipulatione te conuenit et dicerē fecisti necne qd. promissū: et tu simpliciter negares: intelligens vtrūqz negasse: licet aliquid feceris. sed dic michi quō poterit cōcipi stipulatio qñ plura deducunt in stipulationē: et vñ fieri volunt dñe sicut a te cōprehendere dicitur. et hoc in tractatib. Idē videt in vltimis voluntatibus: nā si dico sic. si michi filius vel filia genita fuerit heres esto. certe videt seius ex substitutione semp admittit siue vnus siue neuter sit heres: qz in alternatiuis sufficit vñ esse verā: sed tamen secus est qz in tractatib. ppter votū parentū nisi testator spūaliter contra vellet. Cōsultat igitur qz si vult substituere in casu qñ filius vel filia heres non erit: dicat sic: si neqz filius neqz filia michi heres erit talem substituo.

b **¶** Utrū ita. cōs lra est. si illud aut illud factū nō erit: sed in lib. R. et py. deest nō: et fm. R. dic casum. promissū: si michi duo nō facere: puta nō impedire me habere licere: et nō impedire me ire per agrū tuū: et adieci penā hoc mō: si illud aut illud factū nō erit dabis. c. Itē ab alio sum stipulatus duo fieri: puta librum scribi et fossam fodi et adieci penā hoc modo: si quid horū factū non erit dabis centū. queritur an differat vna pena ab alia in cōmittendo et in quo: Rñ. qz sic. quia pma exigit neutri factum esse vt stipulatio non cōmittatur. i. neqz impedire me habere li-

cerere: neqz impedire me ire per agrū tuum: sed altero facto vel vtrōqz cōmittitur. Et si ergo sensus si illud aut illud et c. i. cū vere poterit dici alterū factum nō esse. nā altero facto verum est hoc aut illud factū non esse. In scdo opz qz fiat vtrūqz vt nō cōmittat: qui casus colligitur ex pncipio et ibi animad-

uertendū et c. h. op po. in pmo. nam pone qz neutri factū est quia nō impediuit euntē: nec rem auocauit: ergo alterū factum non est: ergo stipulatio cōmittit. qd est falsum. sed dic qz hoc est actus vt tunc nō cōmittat qd inspicitur. vt. de regu. iur. l. fem per in stipulatiōe b. et sic ponit aut pro et. et. de h. sig. l. sepe. ppter

es quādo neutri fecit vtrūqz de promissis fecisse videt: qz factū pro nō facto ponit: et altero nō facto qd facere debebas cōmittit stipulatio. altero non facto qd facere nō debuit nō cōmittitur. Si autē habes sine nō/plana est. et pone eadē exēpla non impedire et rem non auocare. et differa a sequenti: qz in ista oportet neutri fieri. in sequenti si qd eoz et c. vtrūqz: vt nō cōmittat stipulatio penalis.

c **¶** Comprehensa sunt in secunda stipulatione: puta librum scribi et fossam fodi: et si quid horū factū non erit pena centum. sed in pma contra neutri fieri.

d **¶** Altero facto. id est obseruato. vt quia non impedisti ire licet rem auoces.

e **¶** Factum. id est obseruatum.

f **¶** Nō ideo. imo altero facto et altero nō vtrāqz est vera. f. alterū factū esse: et alterū factū nō esse: vt statū subijcit. nā simul et c. que videt huic littere p̄tia: sed dic qz nō ideo est scda vera qz pma sit vera. nec eō pma vera qz scda vera sit: sed pma est vera qz alterū est: et sic affirmatiue. scda est vera qz alterū nō est: et sic negatiue. Sunt ergo vere ambe vt subijcit: sed nō vna ppter alterā: vt hic. Uel dic h. sit pma vera nō tñ scda est vera fm intellectū stipulanti: qui neutri fieri voluerit. cū ergo alteruz tñ est obseruati nō est vera in neutro facto esse contra: et tō pena cōmittitur. et fm hoc qd subijcit. nā simul et c. mutat quando non esset actum neutrum fieri.

g **¶** Contraria sunt. i. esse videtur. vel. i. diuersa. vel dic cōtraria. i. subcōtraria. i. indirecto ppter affirmationem que est in vna. illud aut illud factū esse: et negationem que est in altera. f. hoc aut illud factum non esse.

h **¶** Quia cum. vere altero non facto. i. non obseruato quod faciendum erat: verum est hoc aut illud factum non esse: quia et c.

i **¶** Sed ex aliquo. cum enim dixi: si illud aut illud non erit: assumpsi significationem ex aliquo. i. si in aliquo fiet contra cōmitteretur stipulatio: non autē ex vniuerso vt cōmitteretur tunc demū cum in vtrōqz fieret et c. et ergo tota vera: scilz vt stipulatio pene committatur ac si in vtrōqz contra esset factum.

k **¶** Sicut. vere due contrarie possunt esse vere cum si significatio non sumitur ex vniuerso: sed ex aliquo vt. et. si esse re.

Contra-
rie due
pnt
esse re.

ent e contra sunt ambe false quando sumitur ex vnuer- fo. et qd dicit veluti non est exemplificatiuum orationuz repugnātia continentiū. sed veritat; negocij indicatiuū: orationes vero repugnantes id est contrarie postea sup ponit tibi. nam et hoc fallit ⁊ ē. et facit. s. de condi. insti. l. si heredi.

a **S**unt quan- do sumitur ex vn- uerso significatio. Accursius flo.

b **A**nimadu- erendū. resumit p̄n cipium. Accur.

c **N**on fuerit. in p̄mo casu. Ac.

d **F**actū nō sit. cōtra qd̄ promisit ajs enim nō com- mittitur stipulatō penalīs. vt̄ dic nō sit. s. quod fieri de buit; scz neutruū vt̄ stipulatio non cō- mittatur penalīs vt̄ subijct̄ illi ⁊ ē.

e **A**lius. s. si il- lud aut illd̄ factū non erit: quorum vtrūq; fieri prius p̄uenerat. nō fieri: qz nō facere fa- ctū est: vt̄ nō impe- dire eūtem: nec rē aduocare.

f **P**rius. scz si qd̄ eoz factū non erit cū plura fieri p̄uenerat. In alijs libris istd̄ totū de- est huius autē: vt̄ vtrūq; fiat. ⁊ dic̄ sequor: vt̄ vtrūq; vel neutruū fieri. s. metu pene. nam ajs committit̄ pe- na. Accur.

g **I**n illo. s. p̄- mo. et dic non prodest sciz de iure mero fm̄ Azo. sed de equitate secus: vt̄ s. si quis cau. l. si seruus. s. i. sed dic il- lud in iudicijs speciale. ajs secus vt̄ ibi no. Item no. qz quidam faciunt differentiam inter hoc si aliquid hōis ⁊ ē. et illud: si illud aut illud factum non erit: quia prima cōmittitur etiā si vnum non sit factū. In alia exigit neu- trum factū. ⁊ hoc colligif. s. in p̄n. sibi qz quis altero fa- cto ⁊ ē. et ibi non ideo tñ ⁊ ē. et sic est cōtra. s. s. cū ita. Sol. hec corrigif illā. vel cōsidera cōtrahentiū voluntatē fm̄ Ro. vt̄ patet p̄ positionē casus. et facit ad. s. i. de h̄bo. ob. l. si quis ita stipulatus fuerit. ⁊. l. si ita quis stipulet. et Jandi. fol. l. cum querebatur. ⁊. s. de cōdi. insti. l. si heredi. Alij dicunt e contra qz est differentia: qz illa stipulatio si hoc aut illud factum non erit: committitur in duobus casibus. s. si alterum tñ fiat: vel neutrum fiat: secus in al- lia sciz si quod horum factum non erit: quia in vno ca- su tñ committitur scilicet si neutrum factum erit: secus

orationes repugnātia continē tes simul false sunt: veluti si q̄ liberozū partim puberes par- tim impuberes decesserint. nā hoc falsum erit omnes impu- beres decessisse: ⁊ illud omēs puberes decessisse. id accidit: qz significatio que sumitur ex vnuerfo in quo si aliqd̄ falsum est totā orationē falsam efficit. animaduertēdū igitur est qd̄ sit de quo queritur. nā cum ita cōceptio si illud aut illud nō fue- rit factū: queri debet an aliqd̄ factum non sit. illius effectus hic est vt̄ neutrum fiat. huius autē vt̄ vtrūq; fiat. nec in illo prodest aliquid nō fecisse si al- quid factum sit: neq; in hoc al- quid fecisse si aliquid factū nō sit. proinde si q̄s interroget ita eoz qd̄ que obijciunt tibi feci- stit: ille neget: hoc ex p̄mitte: eo- rū qd̄ que obijciunt nō feci: id est nichil horum feci. **S**i q̄s autē plura in stipulatum dedu- cat: quoz vnu fieri velit: ita cō- prehēdere debet: illud aut illd̄ fieri spondeo: si nichil eozū fa- ctum erit tantū dabis.

Si substitutio directa sit fi- lijs disunctiue: disuncta acce- pitur pro coniuncta. Bar.

si alterum fiat alterum non: ergo exponunt quod dicitur hic illius sciz si quod horum factum nō erit. Item effe- ctus sciz ad hoc vt̄ committatur. et fm̄ p̄mos et secun- dos est contra. s. ea. l. s. cum ita. vbi non fit vlla de predi- ctis differentijs. et equiparatur quo ad predicta. sed fol- uunt qz corrigif. vel ex voluntate cōtrahentium ap- paret fuit actor cō- tentus altero vel nō. Tu dicas idē in vtroq; casu quo ad has differen- tias: sed in alio al- signat differentia inter vtrūq; stipu- lationem: vt̄ pa- ter in positione ca- sus.

Item si paterfamilias in te- stamento ita scripserit: si q̄s mi- chi filius aut filia gentis fuerit heres michi esto: si michi fili⁹ aut filia heres nō erit scius he- res esto: nō satis voluntatē su- am declarauit: si nō aliter ex- traneū heredē esse volet: qz si neq; filius neq; filia heres sit. hoc entm̄ modo p̄cipi oportet si michi nec filius nec filia he- res erit. potest autē interdū su- pertor: scriptura eē necessaria. si quis cum filiū ⁊ filiā habeat et vtrūq; heredem istituere ve- lit. sed siue alter futurus heres sit ⁊ neū immiscere: siue neu- ter extraneum substituere. sed proclit⁹ est sententiā testato- ris sic esse interpretandā: vt̄ si- ue filius siue filia nati fuerit ex- traneus nō admittat⁹: nisi spe- cialiter hoc testator exp̄sserit.

Potest quis legare ei qui ē testis in testamento: et incerti- tudo que venit certificanda le- gatam non viciat. h. d. Bar.

Martianus.

Si quis ita scripserit: il- lis qui testamentum me- um signauerint heres meus decē dato: trebatus vtile lega- tum esse putat. qd̄ p̄po. veri⁹

Non admittatur. licet secus in stipulatione vbi sufficit alteram partem disunctiue ve- ram. vt̄ s. s. vtrum. ibi quia consignatio ⁊ ē. que est con- tra. Solu. speciale hic propter votum parentum. vt̄ ar- gumē. C. de fideicommiss. l. cum acutissimi. et de institu. ⁊ substi. l. generaliter. s. fins. ⁊. s. de heredi. insti. l. tici⁹ Accursius florentinus legum doctor.

Si quis ita signauerint. id est sigillauerint. et nota testibus idem dictatibus posse legari: vt̄ hic. ⁊. C. de testa. l. dictatibus. non autem scribentibus. vt̄. C. de his qui sibi ascri. l. senatus. Sed videbatur hoc legatum non valere. tum propter incertitudinem: vt̄ insti. de le- ga. s. legari. tum quia in re sua est testis. sed respon. non principaliter in re sua: sed testamentum sunt testes licet se- cundario in re sua. vt̄ insti. de lega. s. legari. Item p̄- mum ratione incertitudinis corrigifur: vt̄ ibidem no. in- sti. de lega. s. legari. Accursius.

h **E**xprimit. id est expumere vi- det in hac respon- sione.

i **C**omprehē- dere debet. vt̄ si- ne dubio p̄cedat actor.

k **D**eclarauit. hoc ideo: quia si etiam filia sit he- res videt admitti substitutus: quia filia aut filius nō est heres. nā om- nis disunctiua ē vera: cuius altera pars est vera. vt̄ s. s. vtrum. licet i- si. huius. l. cōtra- rium statuit.

l **V**olet. ⁊ hoc faciet. Accur.

m **I**mmiscere. id est adire: quod est extraneorum. vt̄ insti. de heredi. qua. et disse. s. ex- (tranei.

Testi- b' testa- mēn le- gari p̄.

Libri Decimus.

a Quia ipm. non est bona ratio: vt patet ex predictis nisi dicas qz meruit seruicō testatorū in hoc. vt. s. pro fo. cto. l. 2. qz: l. 3. eadez ratio sit in scribente: tamē ibi est alia ratio in contrarium: scz falsitatis timor: quia per eum factilius posset committi.

Uedā. si res

Quid est spēs: vt differat a sequenti rñ. sed quomō est dubia imo re: cta via transit ad legatariū ignorā: tē: vt. s. de lega. ij. cū pater. s. furdo.

Uedā sunt in qbus res

Quid est: s. ex post facto retrodicitur et apparet quid actū est: vt ecce si res legata fuerit: et deliberante legatario eā re heres alij tradiderit. nā siquidē voluerit legatari⁹ habere legatū: traditio nulla est: si nō repudauerit: valz. **T**ā tūde est et si pecuniā hereditariā legatā tradiderit heres. nā siquidē nō repudauerit legatari⁹: alienam pecuniā creditur: si nō repudauerit: suā pecuniā credidisse videt. qd si si psumpta fuerit pecūia: vtiqz idem erit ex euentu dicendū.

Uat possit agi ex dispoſitiōe

inter viuos vel ex vltima volū

tate vnus de pariter morientibus nunq̄ supuixisse psumit.

h. d. cū l. seq. et seq. B. Idem

Uod de parit. tractamus. melius dixisset tracta-

uimus. s. eo. l. si inter. et l. qui duos. p. totā. l. et maxi

me in illo. s. si maritus. Bzo.

g Stipulata est. sub dōtione si filia in matrimonio de-

cesserit viuēte mīre. vel dic vt dixi i p̄rio. s. e. q̄ duos. s. pe.

h Reddi. si supellet. f. mater fm. R.

i Et simul. et sic nō superuixit mater.

k Nō esse cōmissam. forte hodie ecōtra: qz ab heredi-

bus possunt hodie incipere actiones. vt. C. vt act. ab he. et p̄tra he. l. i. imo nec hodie: qz non pōt dici decessisse ex-

sistente dōtione imo decessisse: qz filia nō decessit in matri-

monio viua. matre. als. s. vt insi. de verb. obl. s. ex dōtione

mal. et facit. s. de dona. inter vi. et vxo. cū h̄st. s. si abo.

esse existimat: qz ipsum testamētū cōfirmat testib⁹ adhibi-

tis. qd verum esse existimo.

Legatario repudiante fin-

git res nunq̄ fuisse legatarij

s. s. temp heredis. Bar. Idem

Uedā sunt in qbus res

dubia est: s. ex post facto retrodicitur et apparet quid

actū est: vt ecce si res legata fuerit: et deliberante legatario

eā re heres alij tradiderit. nā siquidē voluerit legatari⁹ ha-

bere legatū: traditio nulla est: si nō repudauerit: valz. Tā

tūde est et si pecuniā hereditariā legatā tradiderit heres. nā

siquidē nō repudauerit legatari⁹: alienam pecuniā creditur:

si nō repudauerit: suā pecuniā credidisse videt. qd si si

psumpta fuerit pecūia: vtiqz idem erit ex euentu dicendū.

Uat possit agi ex dispoſitiōe

inter viuos vel ex vltima volū

tate vnus de pariter morientibus nunq̄ supuixisse psumit.

l Stipulatus est: sub cōditione simili superiori. scz si mulier in matrimonio decesserit viuēte stipulāte. vel dic vt. s. eo. l. qui duos. s. penul.

m Cum marito. hoc casu sine dubio non transmittit ad heredem: cū conditio defecerit stipulationis: qz non

decessit mulier in matrimonio imo maritus.

n Trāsmittat. Rñ. nō: vt et in superiori casu: nam et mater d̄ qua ibi

dicitur est extranea. vt insi. de her. re. quali. et disse. s. extranei.

Dez est. vxo

n. a marito heredi iustute cū

alijs: nā cum non superuixerit insi-

tuta: nec iustitino nec p̄legatū va-

let. vt. C. de cadu. tol. l. vnica. s. p se

cundo. et j. l. pxi. et sic conuenit cum

predictis. Sed et in illo. pupill. non

necessarius. quia emācipatus erat

vt differat a sequenti casu. et fm hoc die substitut⁹

scz vulgariter vel p̄ fideicomis. vel dic q̄ hic fuit ipe

in p̄tate et substitutio fuit pupillaris et differt a secūdo.

qz h̄ alter tm̄ alteri viciſſim ambo fuerit pupilla

riter substitui. et pro hoc facit q̄ dicit frater fratri qd

est in pupillari tm̄: non in vulgari: vt insi. de vulga. sub

stitutio. in pun. q̄ An contra. i. non. r̄ Si duo. cum ambo essent in potestate: sed in sup̄io:

alter tm̄. vel dic vt ibi. s. Uideantur. scz testator ex vulgari quasi quilibet

videatur supuicere. et q̄ subſiſcit alter alteri: scilz ex pupillari. Item q̄ subſiſcit hoc est: sub. simile querendum si

inuicem et. vel dic q̄ fuit expositio illius vel alter alteri: nā quia fideicomisarius habet de manu heredis utra

sua: videt quodāmodo ei esse heres. t̄ In quib⁹ us. f. omnibus sup̄dictis. v̄ Non videt. vnde videt viciari substitutiōes et do

tium luera et substitutiōes et stipulationes: vt hic. et. s. l. qd de pariter. et. l. idem est. r̄ Sed et circa. planum est.

Cognatis pone casum fm. R. in cognatiōe natu-
rali: r desierūt. l. p de potationē. r qd dicit in ciuita-
te maneat: dicit tpe mortis: qz sunt restituti. Itē q dicit cog-
nati em fuerūt tpe testamēti: sub. r tpe mortis: als si nō
essent restituti nō caperēt. vt. f. de his que. p nō scrip. l. iij.
h. rñ. Sed huic po-
sitioni multū ob-
stāt: primo. C. de
her. insti. l. i. h. ibi
nō erat restituti: h
sic. Itē ob. insti. de
capti. di. qd aut.
vbi etiā reuersus
in pūstū statum
nō recusat ius co-
gnatiōis: s; solue
spectale in legato
de quo hic dī: qz
naturalē cām h;.
vt. s. de capi. di. l.
legatū. Vt ibi fuit
manumissus qui
seruus fuerat fa-
ctus. hic autē in in-
tegrū restitutus q
fuerat deponat.
argu. C. de semē.
pas. l. i. Item ob.
huic postitōi qz. f.
dicit facili qd est
absurdū q ille fa-
cilius capiat q tē-
pore mortis tm est
cognat q q vtro-
q casu. l. testamē-
ti et mortis. Item
ob. q dicit cogna-
ti em ē: quasi di-
cat: nō tpe mor-
tis. similit lectu-
ra r subauditio. s.
si qz cau. sed et si
qz. ibi dānato rē.

Si cognatis legatum sit
et hi cognati quidē esse
desierūt in ciuitate autē mane-
ant: dicendū deberi legatū: co-
gnati em testamēti facti tēpo-
re fuerūt. certe si qz testamēti
facti tpe cognatus non fuerit:
mortis tpe facti est p arroga-
tionē: facilius legatū psequit.
Si qz cognationi leget: idē
est atqz si cognatis legasset.
Collegio licito legari pot il-
licito non: singulis tamē de ta-
li collegio licite relinquitur. h.
d. Barro. Paulus.
Am senatus tēporib;
diut marci pmissit col-
legiis legare: nulla dubitatio ē
q si corpori cui h; coire legatū
sit debeat. cui aut nō h; si lege-
tur: non valebit nisi singulis le-
getur. h; em nō quasi collegiū
sed quasi certi homines admit-
terēt ad legatum. Idem.
Bi est verborum ambi-
guitas valere qd actum
est: veluti cū Stichū stipuler: r
sint plures Stich; vel hominē
chartagint: cū sint due charta-
gines: semp in dubiis id agen-

titu. de lega. s. an seruo. quia ibi propter personā legan-
tis r legatarij mixta consideratione habita dicit nullū.
r eodem modo rñ. C. de lega. l. seruis. in fi. vel vt ibi. Itē
non obstat hic insti. de here. quali. r disse. s. eis. r. s. de he-
redi. in li. l. si alienā. s. i. vt ibi dixi. Item nec ob. s. de le-
ga. ij. l. peto. s. fi.
vt ibi dixi. et facit
C. de testa. l. neq;
r. f. de condi. r de-
mon. l. falsa demō-
stratio. r. s. de le-
ga. ij. l. si ita qz in
testamento. s. fi. s;
quidā habet. p le-
ge sed non optet.
a **C**ognat. fa-
cit. s. eo. l. ij. et. f. l.
proxi.
Am senat.
fa. cit. s. l. p.
xi. in fi. r. s. eo. l. ij.
r. C. de here. insti.
l. collegiū. r. C. de
sacrosanc. ec. l. i. et
de epis. r. cleri. l. id
qd. r. f. s. colle. illi.
l. i. r. ij. r. s. quod
cuiusq; vnuer. l. i.
r. C. de iudeis. l. i.
r. Accur.
Bi est stipu-
ler. f. dan.
d **S**tichi. quo-
rū vnus est. pmis-
siois de quo veri-
simile est eos sen-
sisse. vt. s. de lega.
ij. l. vnus ex fami-
lia. s. fi. rem.
e **C**hartagi-
nes. vnā autē fre-
quentare p sues
runt pacificētes. r
facit ad. l. ij. de regu. iur. l. semp in stipul. r. s. eo. l. quoties
r. f. eo. l. cū in testō. r. f. de verbo. ob. l. cum qui kalendis.
s. i. r. l. truci. r. l. quotiens in stipulatio. r. l. quoties qz
ita. s. si procurator. r. l. si quis ita. s. grifogonus. in fi. s; s;
contra. s. de pac. l. veteribus. se d. vic vt ibi dixi.
Am pubere. diuus. vt sic seruetur ordo mortalita-
tis. ad qd. s. de inoffi. testa. l. nam: r si parēs. r. s. eo.
l. qui duos. s. cum in bello. r. s. fi. Item hoc accipe nisi ra-
tio singularis sua deat contrarium vt pro patrono. vt. s.
eo. l. qui duos. s. si cum filio. et qz sit impubes: vt. f. l. pxi.
r. s. de pac. do. l. inter. in prin.
Si mulier intelligitur. propter debilem etatē. vt et
s. de pac. dota. l. inter. als esset secus: vt. s. l. proxi.
ad que est. s. eo. l. qui duos. s. fi.
Am in testamento. facit. s. eo. l. vbi. r. f. de regu. iu.
l. semp in dubiis. r. f. ad trebel. l. cogi. circa pun.
Am heredi. r. facit. s. l. proxi. Item. s. de here. in-
st. l. lasse. r. C. de insti. r. subli. l. si testamentum.
Am queritur. pone exemplū vt. f. de verbo. ob. l. si
pulatione ista. s. in stipulationibus. r. l. quicquid. sed
contra in eo. ti. l. si michi. s. i. Sol. l. i. Item contra in eo.
p ij.

vel pone secundo casum in cognatiōe naturali: sed non
in facto nō capaci hoc mō. legauit fratri ticij: r ticius me
vivo deceffit. nā h; desinat ticij frater esse: qz th oī tpe ca-
par fuit admittit: r fm hoc in puma parte tpe testamēti
tm fuit cognat? r nō mortis. In scōa tpe mortis tm quā-
do pfirmant relicta: vt iam nō mutet arbitriū. vt. C. de sa-
crofanc. ec. l. i. et iō dicit facilius. idē in nō capace vt suffi-
ciat si sit capax tpe mortis: tm vel tpe existētis cōditionis
relict. vt. s. de lega. ij. l. si deponati. in prin. r. f. de cōdi. r
demō. l. eū qui post. r. f. s. fiduciō. l. ber. l. gñalter. s. si hoi
libero. r. f. de leg. prestā. l. iteruenit. r. s. de don. cā mor. l.
tu mort. r. f. de iur. fis. l. iij. s. i. vbi qñ aut rē. sec? si esset tē-
pore testamēti tm. vt eo. s. de iure fisca. vel pone in cogna-
tione cuius que sit adoptione: vt in scōa pte. l. r desinit p
emācipationē vt in puma. de qua cognatiōe habes. s. de
adop. l. q in adoptione. r. f. de grad. l. nō facile. in. s. i. r fm
h; cū nō ob. sed prout dixi capace tpe mortis cape: licet nō
tpe testamēti est p regulā catonis. vt. f. t. u. l. i. Sol. illa in-
telligitur cum legatum desicit ex persona relinquentis:
vel ppter rem relictam: aliud si ex persona legatarij: vt
dictum est. licet. R. aliter dicat. Item non ob. qd dicit in-

facit ad. l. ij. de regu. iur. l. semp in stipul. r. s. eo. l. quoties
r. f. eo. l. cū in testō. r. f. de verbo. ob. l. cum qui kalendis.
s. i. r. l. truci. r. l. quotiens in stipulatio. r. l. quoties qz
ita. s. si procurator. r. l. si quis ita. s. grifogonus. in fi. s; s;
contra. s. de pac. l. veteribus. se d. vic vt ibi dixi.
Am pubere. diuus. vt sic seruetur ordo mortalita-
tis. ad qd. s. de inoffi. testa. l. nam: r si parēs. r. s. eo.
l. qui duos. s. cum in bello. r. s. fi. Item hoc accipe nisi ra-
tio singularis sua deat contrarium vt pro patrono. vt. s.
eo. l. qui duos. s. si cum filio. et qz sit impubes: vt. f. l. pxi.
r. s. de pac. do. l. inter. in prin.
Si mulier intelligitur. propter debilem etatē. vt et
s. de pac. dota. l. inter. als esset secus: vt. s. l. proxi.
ad que est. s. eo. l. qui duos. s. fi.
Am in testamento. facit. s. eo. l. vbi. r. f. de regu. iu.
l. semp in dubiis. r. f. ad trebel. l. cogi. circa pun.
Am heredi. r. facit. s. l. proxi. Item. s. de here. in-
st. l. lasse. r. C. de insti. r. subli. l. si testamentum.
Am queritur. pone exemplū vt. f. de verbo. ob. l. si
pulatione ista. s. in stipulationibus. r. l. quicquid. sed
contra in eo. ti. l. si michi. s. i. Sol. l. i. Item contra in eo.
p ij.

34

Liber Decimus. De his q̄ pene noie.

titu. l. inter stipulatam. §. si stichi. sed dic vt dicitur. §. de pac. l. veteribus.

S §. de pluribus natis: ne sit cōtra. C. de fideicō. l. i. l. cū inter. in fi. r. l. si q̄s in testō. r. facit. §. de ma. tes. l. cū ex plurib⁹. r. de testa. tu. l. duo. r. §. eo. l. si fuerit. r. §. d. his q̄. p. nō scri. l. ij. et in fi. de lega. §. incertis. Accur.

Qui habebat debet. subaudi querebatur. c. Nota. no. p̄sumptionē voluntatis sumi ex scientia testatoris. sic. §. d. vsu r. habi. l. plenū. §. equitij. Itēz r. no. q̄ testator p̄sumitur decipi in eo qd̄ ignorat fm̄ R. et facit ad. l. C. de testa. l. si in nomine. r. de leg. l. si fornicianū. r. §. de lega. ij. l. patron⁹. §. libertis. r. §. he redi. l. i. h. vs. ver. bis. §. r. de ver. bo. ob. l. si in noie. r. §. l. p̄xi. r. in fi. §. lega. §. si q̄s in quili nos.

Qui habebat flaccū fulionē r. philonicū pistorē r. vponi flaccū pistorē legauerat: quis eorū r. nū vterq̄ deberetur. placuit primo eū legatū esse: quē testator legare sensisset. q̄ si non apparet: primū inspiciendū esse an nomia seruoꝝ dominus nota habuisset. q̄ si nota habuisset: eū deberi qui nominatus esset: tam etsi in artificio erratum esset. si autem ignota nomina seruorum essent: pistorē legatum videtur: perinde ac si nomen et adiectum non esset.

Clauula in fine posita non refertur solus ad proxima: sed ad omnia precedentia continuata scriptura plata. Bar. E. ceuo.

Qui testamento manumiserat i quibus sabina et cymprogenia cū q̄sq̄ eorū ad. xxx. annū etatis peruenisset: et cum liber quisq̄ eorū esset certā summam eis dari voluerit: et cōiuncta scriptura ita cauerat: sabine et cympro-

genie dari volo cum ad statutam etatem peruenerint singulis decē: hoc amplius alimētorum noie in annos singulos quoad viuēt singulis decē. q̄ si tum est vtrum omnib⁹ manumissis alimenta debeantur: an vero sabine r. cymprogenie solis? Respōdi fm̄ ea que proponerentur videri omnibus alimentata legata.

De his que pene noie relinquuntur. Itū. vj. Si precedit dispositio illicita vel probrosa relicto nomine pene a quocūq̄ non valet. h. d. Barto. A. africanus.

Illofa. vj. seruo here de instituto etiā si in pris dñive penā illicitē vel pbio se datum est: nullius momenti legatum esse respōdi. non em̄ id solū qd̄ in heredes: s̄ omnē qd̄ in cuiusq̄ lucrū aliquid ex vltima voluntate sentientis talem penā in testamēto scriptum sit: nullius momenti habendum est. Martianus.

Penam a conditione voluntas testatoris separata: et an⁹ pena an conditio an translatio sit ex voluntate defuncti apparet: idq̄ diuisi seuerus r. antonin⁹ rescripterunt.

que incipit. forte dicebat rē. p̄ pena. forte dicebat causa pene ita r. ita statuo. vel si testator dixerit heres me⁹ si capuam ierit qd̄ noloticio dato. r. si ho heredē iturū capuā. p̄ suo magno lucro p̄ceperat. r. dare si capuā ierit: q̄ si tūc parū ei noceat si grauetur: tunc est conditio. si autem nō appareat dicū esse cōditionem per si. vt in fi. de lega. §. longe.

Translatio. vt si qd̄ legauit vni postea lego alij animo adimedi p̄mo: vt in fi. de adimē. lega. §. translatio. als in dubio nō presumit adimere p̄mo: sed vterq̄ admittit ad partē nisi probetur qd̄ testator alterū rem/alterū esse

hic illicite vel probrose relinqui coīso q̄ noie pene relinquitur. r. sic fm̄ has leges nō valet: vt hie. r. §. de cōdi. et demō. l. mulcta. r. in fi. de lega. §. pene. in om̄. hodie §. nisi p̄mū p̄ceptū vel relicto de. r. sit probrososum vel impofibile: quia tunc non valet p̄mū nec scdm̄ qd̄ noie pene relicto est. vt in fi. de lega. §. si in fi. r. C. de his que pene noie. l. in fi.

Legatū esse. sc̄z scdm̄ noie pene. primum enim valet etiā olim. m̄ heredes. f. scripti. als i heredes scriptos. i. in eorum penam/sc̄ licet est relicto: nō valet.

Sed omne. accipe null⁹ momentū habendū est in cuiusq̄ lucrū aliquid in testō scriptū sit: cuiusq̄ dico sentiens talē penam ex vltima voluntate.

Enā. et an. veluti si ipse testator dixerit: heres me⁹ si capuā ierit ticio dato. r. nā si hoc ideo dixerit: qd̄ capuā heredes ire nolebat pena est q̄si heredis cā si ad ventū locum tret apposta. si vero ob aliā cām dicit: puta qd̄ sciebat heredes si capuam iret ali- quid accepturum qd̄ forte habitur⁹ als nō foret: qd̄ habitio legatorū p̄latione graualet: v̄ melius illa p̄ditio si capuam ierit ē simplex conditio. Rog. hec glo. R. plantor est q̄ illa

ne patet. et facit vim qd̄ dicit iuncta. f. incontinenti: fec⁹ si ex intervallo. vt argu. §. de vbo. ob. l. ticia. §. idem r̄i. plenū. r. §. si cer. p̄ta. l. lecta. §. dicebā. et facit ad. l. istā. §. de ali. leg. l. a filio. §. fi. r. de lega. l. l. talis scriptura. §. fi.

De his que pene nomine relinquuntur.

Illofam. filijfamil. institui: r. sic hereditas patri queritur vt nec momēto apud filium remaneat. vt. §. de acq̄. here. l. placet. a p̄re legauit. r. ticio qd̄ possum. vt. §. de lega. l. l. cū filio. r. de lega. ij. l. si alien⁹. r. si nō daret p̄cepi vt daret centū noie pene sempronio. hec centū dicunt

que incipit. forte dicebat rē. p̄ pena. forte dicebat causa pene ita r. ita statuo. vel si testator dixerit heres me⁹ si capuam ierit qd̄ noloticio dato. r. si ho heredē iturū capuā. p̄ suo magno lucro p̄ceperat. r. dare si capuā ierit: q̄ si tūc parū ei noceat si grauetur: tunc est conditio. si autem nō appareat dicū esse cōditionem per si. vt in fi. de lega. §. longe.

Translatio. vt si qd̄ legauit vni postea lego alij animo adimedi p̄mo: vt in fi. de adimē. lega. §. translatio. als in dubio nō presumit adimere p̄mo: sed vterq̄ admittit ad partē nisi probetur qd̄ testator alterū rem/alterū esse

que incipit. forte dicebat rē. p̄ pena. forte dicebat causa pene ita r. ita statuo. vel si testator dixerit heres me⁹ si capuam ierit qd̄ noloticio dato. r. si ho heredē iturū capuā. p̄ suo magno lucro p̄ceperat. r. dare si capuā ierit: q̄ si tūc parū ei noceat si grauetur: tunc est conditio. si autem nō appareat dicū esse cōditionem per si. vt in fi. de lega. §. longe.

matioem habere voluerit. vt. s. de lega. i. l. si pluribus.
De regula catoniana.
Attoniana. legatus. i. id gen. legati. r. pone ex-
plum qd legat. seruo heredis. vt insi. de lega.
s. an seruo. r. facit. j. de regu. iur. l. qd in initio.

r. l. penul. hec a^ut
regula in multis
fallit: vt statim di-
cam.
b Nonvalere.
qz q' inutile foret le-
gatu' si stati' p' fa-
ctu' testm' deceffis-
set testator: h' non
debet ideo vale-
ret: qz diutius te-
stator vixerit. vt i-
nsti. de lega. s. an
seruo.
c Falsa est. id
est locu' non hz. in
nullo em' falsa est.
sed sic dicit falsa:
qz ad queda' apta
ri no' pot. sic argu.
s. de pec. sed hoc
in emptore. dic' er-
go casus in qbus
est falsa. in qbus
no' hz locu'. prim'
est in conditionali
legato de quo pos-
sum' in hac. l. duo
exempla. licet. R. aliter intellexerit scdm. Itē in. l. seqnti po-
nitur tertiu' exemplū de cōditionali. et idē dī. s. de lega. i.
Lectera. s. i. r. sic in puris tñ hz locū: vt ibi dicit. s. in hoc
exemplo videtur p'ra. s. de op. le. l. si optio. ij. rñ. ibi. q' si
necessari' rē. vbi fuit legata optio serui r' s'icho seruo te-
statoris fuit legatus fundus sine libertate. nā pñmū. f.
optionis est cōditionale tacita cōditione. vt. s. qui r' a q.
l. si optio. et p' cōsequens scdm: r' tñ habet ibi locū regula
catoniana. Sol. hic de expressa: vbi de facia p'ditione di-
cit. scdo fallit hec regula. s. de lega. ij. l. si de portati. in
pn. r. j. de le. p'el. l. interuenit. r. s. de reb' dub. i. l. si cogna-
tis. r. j. de iure fil. l. iij. s. qñ autē facta fraus. que sunt con-
tra. quibus dicit sufficere quē capace esse tpe mortis: hz
non fuerit tpe testamēti. hz dicit q' locū hz regula l' trib'
casib': cū deficit legatū ex psona relinquentis tñ. vt si te-
stet seruo r' deeedat liber facit. vt. s. de lega. ij. l. i. s. i. ibi
qd nemo rē. Itē qñ deficit ppter rem legatū: vt in eis q'
sunt inuncta edib'. vt. s. de lega. i. l. cetera. circa pn. Itē
et qñ deficit ppter psonā relinquentis r' legatarij mixtā: vt
si lego suo heredis a me institui. vt insi. de leg. s. an ser-
uo. r. c. de lega. l. seruis. nō aut hz locū qñ deficit ppter
psonā legatarij tñ. vt dicit. ll. d' ijs. s. qz si deficit
ex psona relinquentis tñ videf valere fideicomis. a seruo
vel a filio relicto si deeedat liber. vt. s. de lega. ij. l. i. s. i.
sed dicit nō extunc sed ex nūc qñ factus est sui iuris qñ
hodie relinquit: vt ibi dicit. Itē nō. q' vbi est mixta cau-
sa impedimēti: scz legātis r' legatarij ex psona legatarij
sola nō debere nocere: at ex psona legātis sic. vñ magis
inspicit qd nocet. vt. s. de op. le. l. si optio. ij. rñ. ibi q' si ne-
cessarius rē. qz mag' ibi tps mortis qd nocet q' s' adute he-
reditatis qd pdest inspicitur. sic. s. ex qui. cau. in pos. ea.

De regula catoniana. l. i. vij.
Legata pura que testamē-
ti tēpore nō valeret si testa-
tor tunc deederet non confir-
mātur impedimento cessante:
fecus in legatis cōditionalib'
vel in diē incertā. bar. Q'ellus



Attoniana re-
gula sic dif-
finit: qd si
testament
facti tpe de-
cessisset te-
stator inuti-
le foret id legatū
decesserit nō valere: que diffi-
nītio in quibusdā falsa est. qd
em' si quis ita legauerat si post
kalēdas mortuus fuero ticio
dato: an cauillamur. nam hoc
modo si statim mortuus fuerit

l. fulcinus. s. quid sit latitare. ibi: qd ergo rē. Itē fallit. j.
de fideicō. lib. l. generaliter. s. si homini libero. sed certe
ibi deficit ratione legatarij. Itē fallit. s. de lega. ij. l. debi-
tor. s. seruo. sed r' ibi rōne legatarij deficiebat. Itē fallit
in illis relictis quoz dies cedit ab adita hereditate. vt. j.
e. l. catoniana. Itē
fallit in nouis le-
gibus. qd die vt. j.
l. si. Itē fallit. s. de
lega. i. l. qd in rez.
s. i. sed ibi est le-
gatus usufructus
cui' dies cedit nō
a morte: s' ab adita
ta h'rditate. vt. c.
de cadu. tollē. s. an
nouissimo. et ideo
cessat catoniana r'
vt. j. c. l. catoniana
d' Post kalē-
das. de primis in
telligitur: ex q' nō
dicit quās. vt. j. de
s'bo. obli. l. eum q'
kalēdis.
e An cauilla-
mur. i. scienter fal-
sum dicimus fm
Aug. s. h'c hic lo-
cum regulā. certe
non. nā rē. nā ha-
bet locū tñ in pu-
ro inutili: nō in cō

non esse datum legatū verius
est: qz inutiliter datū. Item si ti-
bi' legatus est fundus qui scri-
bendū testamēti tempore tuus
est: si eum viuo testatore aliena-
ueris legatum tibi debetur: qd
non deberetur si testator sta-
tim decessisset. Paulus.
Ed r' si sic quis legatū
rit: si filia mea ticio nup-
pta erit: sufficere visum est si
mortis tēpore nupta inueniat:
licet testamenti facti tpe fue-
rit impubes.

Supra proxime iuriscō. ex
posuit verba regule si testator
decederet legatū qd inutile
foret rē. hic autē exponit illa
vba id legatū rē. bar. P' apl.
Attoniana regula non
p'rtinet ad hereditates

ditionali qd est interim nullum. sed fm leges aliter dicitur
cauillano: vt. j. de regu. iur. l. ea est natura. s. argumē-
tatio ab euidenter veris ad euidenter falsa. et etiam ita
potest hic poni fm Jo. qui dicit. i. argumentamur cōtra
regulam fm quid et quale.
f Item si tibi. pone exemplū fm. R. q' rem tuā tibi le-
go valet legatū si me viuo alienes. r' fm hoc incipit re-
sponso ibi: si eū viuo rē. et erit casus nouus vbi fallit re-
gula. sed tunc est j' insi. de leg. s. sed si rē legatarij. Sol.
ibi post mortē testatoris alienauit: hic eo viuo. contra qd
videtur. s. de lega. i. l. cetera. circa pn. ibi quē ad modū: rē.
sed Jo. hic posuit casum q' legatū tibi rem tuā sub hac
conditione si alienes me viuo. et sic incipit rñso. legatū
tibi rē. et dicit debet. s. si alienaueris me viuo. sed Jo. ob-
stat qz iam posuerat aliud exemplū de cōditionali. vt. s.
nā hoc modo rē. licet certe nichil. phibet plura exempla
poni: vt ostēdat se velle in talibus cessare regulā. et facit
ad hanc. l. s. de heredi. insi. l. in tps. r. l. potest quis. r' de
manu. testa. l. libertas. r. j. de condi. r' demō. l. iulianus.
g Si eum subaudi sub hac conditione: si rē.
Ed et si sic. nupta erit. subaudi me viuo: vt bñ con-
ueniat responso si mortis rē. et fm hoc fallit regu-
la catoniana: vt. s. l. pri. si aut simpliciter dixerit si nupse-
rit ticio: tunc r' in vita r' post mouē nubens implens cōdi-
tionē habet legatū. vt. c. de insi. l. sub. l. i. si qd heredē. r'
j. de cōdi. r' demō. l. si ita legatū esset. nec esset casus con-
tra regulā catoniana: qz r' si statim decessisset testator vale-
re pōt legatū. r' facit. j. de manu. tes. l. q' duos. r. l. hec p'di-
ctio. r' de p'di. r' de hec p'dictio. r. l. p'dictionū. r. l. iulius.
Attoniana. ad h'rditares. s. p'dictionales. vt. j. l. pri. vt
dic' fideicō. m'farias quarum dies nō cedit nisi ab adita

Cauil-
latio qd
fit.

Regla
catoniana
in multis
fallit.

hereditate: vt. I. ad trebel. quid sita. in prin. sed qd erit de pure relicta. Jo. r azo dicunt habere locu regulā quo ad mentē. vt. insi. de here. quali. r disse. §. in extraneis. nam tria tpa erigunt vt possit cape. vno est testamenti: ergo si tūc nō est capax nō pdest q postea tpe mortis r adiūctis sit capax: r sic habet locum mēs regule nō sba. vt. §. eo. l. l. circa pūcti. nā dicit q si legatum r. r id legatum r. nō aūt dicit que hereditas. et fm hoc fallit in casu. vt. §. de acquir. here. l. si seru⁹ ei⁹ qui. vel ibi qn per aliu: vel ibi in medus tēpoub⁹ fuit nō capax. §. trib⁹ scz testamēti mortis r adiūctis fuit dñs capax. §. alij dicit etiā quo ad mentē nō habere locū regulā in hereditate: vt. hic. et q: in legato est inuenta. vt. §. l. i. in pn. r est p his. §. de acquir. here. l. si seru⁹ eius qui. r §. l. pxi. nā pditionalem tm̄ excipit.

neq; ad ea legata / quoz dies nō mortis tpe s; post aditā hereditatē cedit⁹. **I**lpianus **P**acet catonis regulā ad pditionales institutiones nō ptinere. **I**dem. **R**egula caroniana ad nouas leges nō ptinet.

De his que pro nō scriptis habentur. **T**itu. viij. **L**icet institutio r legatū sit pnon scriptum facto heredis: substitutio tñ r fidelicōmissum remanent in suo robore. **Bar.**



Substitutio tñ r fidelicōmissum remanent in suo robore. **Bar.** **I**ulian⁹. **S**is hereditatez v'l legatū sibi ascriptur: qritur an hereditas v'l legatū p nō scripto

r qd dicit insi. de here. qua. r disse. §. in extraneis. dicunt esse verū si a principio poterat cape r postea desinat posse cape tpe mortis vel aditōnis. si aūt prius nō pōt. tpe testis: nō nocet fm eos: si nō postea pōt. vt. d. l. si seruus.

Cedit. que ista sunt dicit. C. de cadu. tol. §. in nouissimo. §. ptra. §. de op. leg. l. si optio. l. rñ. vbi relictu seruo legatū ptinet ad caronianā: r tm̄ non cedit dies ei⁹ nisi ab adita hēditate: vt. d. §. i. nouissimo. §. dicit ibi l. l. si optio.

Pacet. institutioes. i. ad relicta in eo testō qd institutionē ptinet pditionalem. r hoc ideo: qz r legata vidēt suspendi sub eadē pditione: vt. §. de pdi. r demon. laua. de ipsa aūt institutione non est dubium: qz nec ad purā institutionē ptinet regula. r hoc scdm̄ quosdā. sed fm nos pertinet ad memem: vt. §. l. pxi. no. r sic intellige hoc vt sonat. r facit. §. l. i. §. que diffinitio.

Regula. pone exemplū fm. B. si habeo filium legitimū r naturalē cui vnciā tm̄ possuz dare: vt. C. de natu. libe. l. ij. r eos equaliter institua: postea offero naturā lē cūte: pcurrit cū legitimo eqūter: vt. C. de na. libe. l. iij. l; si statim decedere nō haberet nisi vnciā. vocat §. nouā legē pdictā tertā q est Theodosij. Vel pone fm Jo. q cū habere legitimū r naturalē: si naturalē insolidū institui r me viuo decedat legitimus: totū habebit naturalis. nā insolidū pōt institui si nō sunt legitimi: vt. C. de natu. libe. aut. l; sed certe nec Ulpia. nec Cato cogitauerunt de Theodosio vel Iustiano. Tertio pone. habeo filiu et ex eo nepotē hūc nepotē instituo filio preterito. si statim decedere nō valeret testm̄. sed si me viuo decedat filius confirmat testamētum. vt. §. de testa. tu. si hereditas. §. qui filium. r illud est per Balli r Uelleium. r fuit pmo

gallus qvelleius. vnde lex Balli appellat rei⁹. Uelleius noua. vel quarto dic q vocat nouas leges senatuscōsul. tertul. r ovi. vnde si tpe quo filius decedit nō est capax mater si postea efficiatur capax accipiet eā hereditatē: r q vocent noue leges habes. §. de capt. dimi. l. tutelaz. r

infi. ad ovi. §. scā dū. Vel quanto nouas. l. id est nouas volūtates de functionum que leges sunt. vt i an. de nupr. §. disponat. vt si pmo fecit inuile testamētum: tūc em̄ si statim decederet nō valet. sed si alio solenni postea cōfirmet debētur oīa. vt. §. de condi. insti. l. institutio talis. Vel sexto ad imperatorum leges. i. rescripta ferretulit. vt si forte nō capax sit institutus et impator eum postea restituit vt sit capax: pōt equidē: nec § dicit regula caronis: nec forte alia. vel septimo pone l eo qui est capax

Idem est aliqd nō esse scriptum: r ita scriptū vt intelligi nō possit. h. v. Ilpianus.

Ue i testō scripta eēt neq; intelligerent quid significarent: ea pnde sunt ac si scripta nō essent: reliqua autem per seipsa valent.

tribus tpius. i. testamēti mortis r adiūctis: nā l; i me dñs tpius nō sit capax nō nocet regula caronis: vt. §. de here. insti. l. liber hō. §. si heres instituit⁹. r. l. seruū meū. et l. si alienū. §. i. §. hūc vltimo r alij oibus pter penult. quō dicit regulā nō obtinere: cū in hereditatibus nō habet locū. vt. §. l. iij. Rñ. imo h; locū quo ad mentē vt ibi no. vel etiā si nō haberet locū (vt alij dicit) dices q nō se quis si nō ptinet ad nouas § ptinet ad veteres. veteri aūt lege dico de ferri hēditates q p. l. xij. tab. deserunt: vt. §. §. capt. di. l. tutelaz. r etiā testānas. vt. §. de hō. sig. l. lege.

De his que p non scriptis habentur.

Siquis ptinet. vt. C. de cadu. tol. §. in pnō scripto. nō ergo ad fiscum.

Cornelie. f. de falsis que quādoq; remittitur: vt. C. eo. l. ij. r iij. in fi.

Eodē mō. f. p nō scriptis. nō aūt vt auferat vt indigno: qz tenet fiscus: vt. §. de inoffi. testa. papinia §. **I**lle. f. institutionis. (nus. §. meminisse. h. **S**uis. quas faciet. r sic verbū recitauerit est futuri tpi. sec⁹ si preteritū esset: vt qua ex parte recitauit. i. fecit qz tūc valet institutio quā feci si ille me in aliquo hēdē fecerat: vt. §. de here. insti. l. hoc articulo. r. l. ille aūt. r de cōdi. insti. mulier. §. fi. q sunt §. pmo em̄ casu pono in alterius arbitrio testm̄ meū: ideo est captatio r nō valet. vt. §. de here. insti. l. illa. r. l. captatioas.

Haberenf. tales institutiones. r facit. §. de fal. filius r. l. diuus. r. l. si quis legatum. in prin.

Ue in testō. facit. §. de his q in testa. de l. i. r de in. §. l. sed si pupillus §. p scribere. r arg. §. de reb⁹ dubijs. si quis ex pluribus.

S In metallu. ammetoz. in ea em cam relicti valet. vt. s. de ali. leg. l. is cui. r. facit in eo. ni. l. seruos. b. Pro no scripto. na tpe testameti impedit. vt. C. de cadu. tol. s. ea enim. r. s. in primo. c. Damnatu. r. sic in causa caduci deuenit. vt. C. de cadu. tol. s. ea em.

d Non pmet. vt. r. de iure fil. l. in metallu. r. C. s. bo. p. scrip. l. in metallu. r. s. de testa. iuli. l. neq. s. i. in depozato an sit capax vel no. dic vt no. s. ma. si ma. dauero. s. is cui. r. s. de here. insti. l. i. Itz facit. s. de acquiren. here. l. si seruus eius.

e In ea cam. no. sic. s. de feru. l. pro pre. sed arg. cotra insti. de leg. s. ex cotrario. Solu. hic casus legatarij impedit: ibi inutilitas rei legate. r. eodem modo r. i. de reg. in. l. in ambiguis. s. no est nouus. que est cotra. Itz arg. p. tra. s. de cotra. pe. cu. item illa. s. qd adq. iatur.

S Erat. is cui legabatur. r. facit C. de cadu. tol. s. ea enim.

g Erat. f. eo te pote quo r. c. h. Redit. i. ibi decessit. r. facit. s. de lega. l. si seruo meo stichus. s. i.

Q uod qd. fa. cit. r. de fal. filius. s. f. r. l. ipu bere. s. ut si quis. id. r. C. de cadu. tol. s. i.

k Militis. vt C. eo. l. penul.

Q ue his quib. vt indignis r. c.

Ius. que. i. legatum r. fideicommissum. m. Post moue. cum enim merces sint facte fici. vt. C. que res ven. no. pos. per totu. r. i. he. redi. r. alij caillibet auferunt. vt. s. de publica. l. co. tem ferro. s. allicatorum. r. s. comissa. r. quolibet nuncian. te. vt. s. de iure fisci. l. i.

Q uod relinquit pene. in ca. paci no querit fisco. Item qui libet est capax legati alimen. torum. Barto. Martians.

S In metallu. damnato qd extra causam alime. torum. relictum fuerit: p non scripto est nec ad fiscum perti. net: nam pene seru. est no ce. santis. r. ita du. p. ius rescripti. sed r. si post testamentum fa. ctu heres institutus vel lega. tari. in metallu. danatus. sit: ad fiscu. no. pmet. Itz si ser. uo alieno qd legatum fuerit: r. postea a testatore redempt. sit: legatu. extinguitur. nam que in eam causam. p. peruenerit a qua incipere no. poterat: p. no. scriptis habentur.

C pro no scripto habet qd re. linquit no. existet in rebus hu. manis. Alpiamus.

S eo tpe quo alicui le. gatui a scribebatur in reb. humanis no. erat: p. no. scri. pto hoc habebit. s. r. si in ho. stiu. p. tate erat: quo testm. fie. bat neq. ab hostibus redijt: r. pro non scripto erit. r. ita iulia nus scribit. Iulianus.

Q uod qd. sibi a scripserit si alij restituere a testa. tore iussus est cu. onere fidei. comissi id. apud heredem rema. nerit: quis p. no. scripto e. r. ad. est r. in testm. militis.

Q ue his quibus vt indignis legata auferunt. Titu. l. r.

Q ui post mortem detuncti ingratiudinis cam committit patit legatu. B. Marcellus.

n Et premisi. s. illud qd habet qui aliqd. deseruit fisco. qd est vt. dices. s. eo. post legatum. in fi.

o Meruerit. a fisco cui detulit. r. sic no. q. ex eode. facto pena. r. pmetu. psequit. sed arg. cotra. s. ex quibus cau. pena. r. ma. l. l. cui. r. s. si quis alique. test. pro. l. i. s. i. r. s. de neg. pmetu. l. i.



O iu. seuer. r. an. tonin. rescripte runt quasi indi. gnum carere le. gato seu fideico. misso libertum que. l. ex testamento patroni relicta fuerat: cu. patronu. suu. post morte. ei. q. si illicite mer. cts negociatore. detulerat: q. iust. r. libertatis pmetu. meruerit.

Q ui p. tratabulas petijt in. dign. est oi. comodo ex eodem testm. Itz q. p. tra. mada. tu. p. un. cipu. vel senatusconsult. vxore. duxerit indign. est oi. comodo ex eius testameto. sec. in vxore ducta. Barto. Idem.

A uferit h. ditas ex asse. r. ad fiscu. pmet: si em. a. cipat. filij. p. tratabulas bono. ru. possessione. patris vt. p. ter. tu. petierit: r. ex substitutio. e. ipuberis. adierit hereditatem. Item si qd. p. tra. madata duxerit vxore. ex ea puincia in qua officiu. aliq. gerit: qd. ei. ex. testameto. vxoris acq. sit. u. est: di. ui. seuerus r. antoninus rescri. pserunt retinere eum no. posse: tanq. si tutor pupilla. p. tra. de. cretu. aplissimi ordis in domu. sua. duxisset. vtroq. ergo casu. r. si ex asse. heres institut. adie. rit hereditate: fisco locus sit. na. quasi indigno ei auferit. he. reditas. p. p. trariu. alit ducta. ta. ab eo qui officiu. in puincia ge. rebat: q. a tutore illicite: mag. est vt. dica. capere illa. ex reso. nec q. si indigna. esse repellenda. idem erit. si quis viui. ignoran.

g est. siue heredita. quis ex. ria. r. erit hoc spe. eode. fa. ctuale vt. indignus. co. p. seq. aliqd. lucrif. regu. p. de. lariter cotra. vt. s. eo. l. post legatum. s. fi. que est p. tra. vel hic super alio est indignus. f. le. gator: r. sup. alio lu. crat. f. sup. merci. bus. r. facit ad. l. s. de adm. lega. l. penul. s. seio.

A uferit. p. te. ritus. impu. gnans. f. testm. q. Impuberis scz in secundis ta. bulis in qbus pu. pillanter substitu. tus fuerat. r. facit. s. de vulga. sub. l. is qui. r. l. ex duo. bus. s. fi. r. s. de les. ga. p. f. l. filius. s. no. sol. r. s. si fra. tri. r. ad. trebel. si. patroni. s. illud. r. s. de inoff. test. papinian. s. me. minisse.

r Pupillam. f. quondam.

s Durisset. eo. q. illi aliqd. in tes. tameto. reliq. s. r.

t Et si ex asse. q. d. non sol. si ali. quid. reliquit. p. posuit.

v Auferitur. sic. s. de ritu. nup. l. p. fectus. r. de leg. l. l. fi. s. s. de vsu. fru. le. l. vxori. sol. vt. in. l. p. fect. Itz. s. de dona. m. ter. vir. r. vxor. cum. hic status. s. fi. s. i. ibi in donatib. inter viuos. Itz. facit. C. de inest.

m up. l. d. s. leg. Itz no. hic rone. distimile. vxoris r. mari. ni. sic differunt in festinatione matrimonij altero. merito. r. Idem erit. facit. C. de pac. l. fi. r. s. de dona. l. quida. s. fi. r. l. sequit. sed cotra. C. de capti. l. nec nos. vbi no. co. fiscant. Sol. ibi erat dubium an. viueret. Itz in p. tra. s. de. actio. emp. l. si quis seruum. Sol. ibi.

Indignū culpam. nō adhibēdo medicū vel malū: vt. s. de ed. edic. qd si nolte. s. si mācipiū. z fa. s. de lib. ag. l. necare. z. s. ad fil. l. necessarios. s. fi. z. C. de epi. au. au. lib. l. z. s. fo. ma. si ab hostib. s. l. z. C. eo. forozē.

Papinianus. ait. tres erāt scripti sed p̄mus accusat scdm q̄si falso se fecissz scribi. nō ideo perdit legatū a tertio si bi relicti. z sic q̄te nus non deliquit nō punit. sic. s. e. re scriptū. z. s. de pe. here. l. si q̄s testm̄.

Ost legatū. P̄mo ponit an ille qui consecutus est legatū possit testm̄ infrangere. Scdo an ille q̄ voluit testm̄ infringere possit legatū cōsequi vel retinere. Tertio in riscōsultus ponit modū dicēdi nullū. Quarto ponit qd̄ habeat facere iudex in cognoscēdo z p̄nitiādo. scdo ibi ille. tertia ibi. de eo s̄o. quarta ibi. p̄hibēdi. s. c.

Aceptū. cuiz ignozaret falsuz. sec⁹ forte vbi sciebat tūc falsum. vt C. de fal. l. iij. z. l. qui falsum. z. J. de fal. l. qui ignozās. sed certe iam sequeret̄ idem esse in inofficioso. vt. s. de inoffi. testa. l. mater. quod lex ista vetat.

Non iure. qd̄ dicit non iure factū habes. J. de fal. l. si quis leg. z. in fi. qui. mo. testa. in fi. s. ij.

Cōtendere. z est ratio: quia de eius voluntate non pendet valeat testamentū vel nō quādo est falsuz: vel nō iure factū. nā si millesies velles id valere: nō tñ valeret. sed secus in eo qui dicit inofficiosum.

Nō permittit. post legatū acceptū: vt. s. de inoffi. testa. si pars. s. fi. z. l. fi. z. facit. s. de peri. here. post legatuz. z. C. de inoffi. testa. parentibus. z. C. eo. polla. z. l. alia. z. de iuris z. fac. igno. l. iij.

Nec obtinuit. puta qz desint. alioqn̄ p̄tra. vt. C. eo. alia. vel aliud est si dicat minus solēne vt hie. aliud si diceret falsuz: vt ibi. Item ideo dicit nō obtinuit. qz si obtinisset nichil habiturus esset: qz cū legata nō nisi ex testamēto solēni valeāt: z p̄niam p̄stet nō esse iure factū. ergo legata nō debent. vt. C. de fideicō. l. si veritas. nō ob. C. de fideicō. l. fi. z. in fi. de fideicō. here. s. fi. vbi videt̄ ex nō solēni testamēto deberi legata: qz ibi erat q̄stio an esset factū testm̄ vel nō. hie aut̄ p̄stabat factū: s̄ dicebat̄ nō iure factum fm̄. R. vel tbi in odūz mentis qui negavit relictum: postea delato iuramento dicebat non iure relictum: hie ab initio fuit cōfessus relictum sed non iure. si autem p̄ius q̄ legatū cōsequeretur dicit testamentū in officiosum vel falsum: siue pro testamēto siue cōtra testamētuz legatario a iure nō desistēte feratur sententia: nichil ex testamēto consequitur: vt C. eo. l. alia. z. s. s. inoffi. testa. papinianus. s. meminisse. maxime cuz cōtra testamētū ferat: quo casu nō valet legata vt dixi. vbi autem in falso fuit victus z postea p̄tinonez h̄ditatis ex alia causa p̄pono: z nō dico. p̄ legato non nocet p̄ma sententia. sic. s. de pe. here. l. lucius. z. ad hoc. J. de ex. rei. i. l. fi. z. C. de iuris z. fac. igno. l. iij.

Amissere id qd̄ testō meruerit z eum placuit qui tutor datus excusauit se a tutela: s̄ si p̄secutus fuerit: nō admittit

tis bona vel partē bonoz alicuius cognati donauerit: nam q̄si indigno auferit. Idem.

Indignū esse dlu⁹ plus illū decreuit (vt z marcellus lib. xij. refert) qui manifestissime cōprobat⁹ est id egisse: vt p̄ negligentia z culpam suā mulier a qua heres institutus erat moreret. P̄pianus.

Papinianus lib. v. questionū ait: si q̄s vnu heredē quasi p̄ falsum ascriptuz accusauit: legatū ei non auferri a coherede relictum quē nō inquietauit. Paulus.

Ost legatū acceptum nō tantū licebit falsum arguere testm̄: sed tñ iure factū p̄tendere p̄ot: inofficiosum aut̄ dicit nō p̄mittit. Ille qui nō iure factū cōtendit nec obtinuit: nō repellit ab eo qd̄ meruit: ergo qui legatū p̄secutus postea falsum dixit: amittit

tra personā tñ instituti qui fecerat se scribi. h. C. factum esse testamentū. hie re dicit p̄mū casum legis. z facit. s. de peri. here. l. postiq̄.

Aceptat. per traditionem.

Uisus. s. scriptus.

Possit. agendo peti. here. ab intestato: si ex p̄p̄iat q̄ sit scriptus: replicabit de nullitate.

Prohibēdi. hoc referas ad p̄xima. z dicit. s. cognati supra dicit a petenda hereditate vel legatis que meruerunt: que expositiones necessarie vident̄ p̄pter exp̄nendam litteram sequentem.

Ex cuiusq̄ persona. aly ex persone p̄ditioe zc. aly ex persona: z tunc dicit tam defuncti q̄ cuiuslibet cognati: puta sit capax cognatus vel nō. in defuncti p̄sona potuit habere heredem vel nō. Item qd̄ subijcit cōditio ne. s. sit cognatus sui iuris vel nō: vt ita sibi vel alij querat in defuncti p̄sona sit sui iuris vel nō. vt ita potuerit testari vel non. Item qd̄ subijcit etate. s. defuncti vt sit p̄ubes. nam aly nō posset testari. in cognato similiter sit p̄ubes vel nō. vt p̄ubes per se petat vel per tutozē. sed qd̄ de etate dicit meli⁹ posset referri ad accusationē de falso q̄ perdit nisi iunctur per etate: vt. J. eo. s. etati.

Tutela. tota vel eius parte: vt. s. de lega. i. etiam. z facit. s. de excusa. tut. l. tutor peti⁹. s. i. nec obstat. C. de leg. ab adm̄nistracione. quia ibi speciale in milite. item nec obstat. s. de lega. ij. cum filius. s. de iure: quia ibi non remansit per tutozem. item nec obstat. J. de iure patro. l. iij.

re factum fm̄. R. vel tbi in odūz mentis qui negavit relictum: postea delato iuramento dicebat non iure relictum: hie ab initio fuit cōfessus relictum sed non iure. si autem p̄ius q̄ legatū cōsequeretur dicit testamentū in officiosum vel falsum: siue pro testamēto siue cōtra testamētuz legatario a iure nō desistēte feratur sententia: nichil ex testamēto consequitur: vt C. eo. l. alia. z. s. s. inoffi. testa. papinianus. s. meminisse. maxime cuz cōtra testamētū ferat: quo casu nō valet legata vt dixi. vbi autem in falso fuit victus z postea p̄tinonez h̄ditatis ex alia causa p̄pono: z nō dico. p̄ legato non nocet p̄ma sententia. sic. s. de pe. here. l. lucius. z. ad hoc. J. de ex. rei. i. l. fi. z. C. de iuris z. fac. igno. l. iij.

Qui se excusat a tutela testamentaria indignus est omnimodo testamentario: secus si se excusat a tutela: z q̄ agnouit legatum ex testamēto a tutela se excusare nō potest. hoc dicit Bartolus.

Qui se excusat a tutela testamentaria indignus est omnimodo testamentario: secus si se excusat a tutela: z q̄ agnouit legatum ex testamēto a tutela se excusare nō potest. hoc dicit Bartolus.

Amissere id qd̄ testō meruerit z eum placuit qui tutor datus excusauit se a tutela: s̄ si p̄secutus fuerit: nō admittit

tra personā tñ instituti qui fecerat se scribi. h. C. factum esse testamentū. hie re dicit p̄mū casum legis. z facit. s. de peri. here. l. postiq̄.

Aceptat. per traditionem.

Uisus. s. scriptus.

Possit. agendo peti. here. ab intestato: si ex p̄p̄iat q̄ sit scriptus: replicabit de nullitate.

Prohibēdi. hoc referas ad p̄xima. z dicit. s. cognati supra dicit a petenda hereditate vel legatis que meruerunt: que expositiones necessarie vident̄ p̄pter exp̄nendam litteram sequentem.

Ex cuiusq̄ persona. aly ex persone p̄ditioe zc. aly ex persona: z tunc dicit tam defuncti q̄ cuiuslibet cognati: puta sit capax cognatus vel nō. in defuncti p̄sona potuit habere heredem vel nō. Item qd̄ subijcit cōditio ne. s. sit cognatus sui iuris vel nō: vt ita sibi vel alij querat in defuncti p̄sona sit sui iuris vel nō. vt ita potuerit testari vel non. Item qd̄ subijcit etate. s. defuncti vt sit p̄ubes. nam aly nō posset testari. in cognato similiter sit p̄ubes vel nō. vt p̄ubes per se petat vel per tutozē. sed qd̄ de etate dicit meli⁹ posset referri ad accusationē de falso q̄ perdit nisi iunctur per etate: vt. J. eo. s. etati.

Tutela. tota vel eius parte: vt. s. de lega. i. etiam. z facit. s. de excusa. tut. l. tutor peti⁹. s. i. nec obstat. C. de leg. ab adm̄nistracione. quia ibi speciale in milite. item nec obstat. s. de lega. ij. cum filius. s. de iure: quia ibi non remansit per tutozem. item nec obstat. J. de iure patro. l. iij.

quia ibi speciale in eo commodo.

a Ad excusationem. quasi ei renunciauerit approbata voluntatem defuncti. ad qd est. s. de confir. tuto. l. fi. r. s. de libe. lega. l. tutor.

b Voluntate. facit. s. de execu. tu. l. neseunius. s. fi. r. l. seq. r. seq.

c Ad ad fisci. sic. C. de leg. l. pe. sed regulariter qd indigno aufertur fisco applicat: vt s. de inoffi. testa. papinian. s. me minisse. et facit. j. primo. s.

d Illoz. s. filiorum vel seruoz: quo casu dno non querit: vt si sub conditione legati est si fuerit emacipatus. vt. s. d. mino. deniq. s. si quid. Idem in suo: vt r. j. pri. s. r. facit. j. de bono. pos. contratab. l. sub conditione. s. fi. r. de bo. libe. l. qui in seruitute. r. l. in seruitute. s. preterea. r. s. de re. tute. qui tutelas. s. i. r. s. de inoffi. testa. papinianus. s. eo aute solo.

e Si seruus sum. l. legatarij.

f Legatu. fun di pone.

g Utrumq. l. libertas r. legatu: nichil domino.

h Seruo. alieno. Accur.

i Factu domini. accusantis testamentu de falso r. per hoc d. p. de re qd ci vel seruo suo est relictu: vt s. eo. l. i. s. i. s. arg. contra. s. si quis ali. test. p. l. i. sed ex pone vt ibi no.

k Sed a fisco. l. fisco redimit seruus a domino serui si vult cu vedere vt subicit: ad que fisci trāsiuit legatu fun di cu onere manumittedi: vt. s. de lega. l. qda. s. quoties.

l Spreuit. alioqn sez si accepisset relictu sibi vt manumitteret cogere vt yedere: nisi esset minor: vt. C. de fideicomis. libe. l. debet. r. s. de mino. l. si minor. rrv. au. seruum suum. r. facit in situ. de singulis re. per fideicomis. re. s. libertas. Accur. s.

m Patri. pro legato petedo ipsi patri relicto: vel etiā ipsi filio scdm iura vetera: fm que patri acquirebat. hoc die secus: vt. C. de bo. que libe. l. penul. Item facit. j. de

ad excusatione. diuersum pu to in eo qui legatu tm meruit r a matre pupilli tutor petito excusare se maluit. hic em nichil ptra voluntate defuncti fecit: sed hoc legatu qd tutori denegat no ad fiscum trāffer tur: sed filio relinquitur culus vtilitates deserte sunt.

Qui in accusatioe falsi succubit pder omne comodo qd sibi debet ex testō ex psona sua vel alterius: secus in eo qd alteri debetur etiaz si in eius sit positus potestate. Bar.

Si pater accusauerit testm vel dñs: denegabitur ei actio etiā eius qd filio eius vel seruo legatu est: si ad ipsos emolumentu rei puenturu est. qd si ad psonas illoz spectat: dicēdū est diuersū. Si suū suū rogatus sit manumittere qd legatum meruit: vel etiā ipsi seruo vtrūq. datum sit: dicendū est no debere obesse seruo: factū dñi: sed a fisco redimēdū vt manumittat: si tñ velit seruum vendere: qd no pōt cogi qd iudiciū spreuit: defuncti. Si filius familias falsuz accusauerit testm: videndū est an denegari debeat actio patri: r pu to si inuito patre accusauit no esse denegandā patri actionē. Si is cui rogatus sum legatu restituere falsuz dixerit

bono. posses. contratabu. l. sub conditione. s. fi.

n Dixerit. r vsq ad sniam pseuerauit. vt. C. e. l. aliā.

o Dicendū est. s. qd prius dixit falsum.

p Similis est. predictus accusator.

q Dicit. l. si postea instituto. vel legatario successit. vt s. de inoffi. testa. si litus. s. multoma: gis. r. l. si. s. fi. que videt ptra. sed ex pone vt ibi: r cuz cocor. itē facit. C. de peti. heredi. l. hereditas.

restituere id fisco debebo.

In iure qñro post accusatioe no dicit qd indigno. B.

Qui accusauit falsum heres legatario extitit: vel heredi scripto: nichil huic nocere dicendum est. similis est ei r qui in officio suoz dicit. Etati eius qui accusauit ignoscit: r maxime si tutor vel curator dicere falsum testm vel inofficium velit: r ita impatores seuerus r antonin. rescripte rūt. His ho qui testimonio suo intentione adiunauerunt accusatoris: denegada ē actio idqz diuus seuerus r antonin. decreuerunt. Sunt qui putāt r recte: r et denegadā esse qui accusator affuerit: r fide iussor: p eo extiterit. Quidā r presides indignū putāt qui testm falsum pruniciant: si appellatione intercedente heres script. obtinuit. Aduocatu fisci qui intentione delatoris exequit in oibus officijs necessitas satis excusat.

Qui principale testm accusat repellit ab oi comodo qd sibi defert ex eo vel eius accessorio: secus si ex alia voluntate per se principaliter subsistente: sed qui accusat accessorius no repellitur ab eo qd sibi debetur ex principali. hoc dicit cum sequen. Barto.

Qui principale testm accusat repellit ab oi comodo qd sibi defert ex eo vel eius accessorio: secus si ex alia voluntate per se principaliter subsistente: sed qui accusat accessorius no repellitur ab eo qd sibi debetur ex principali. hoc dicit cum sequen. Barto.

fure deliberan. l. fina. s. licentia. nec obstat huic solutio: ni dicta. l. de inoffi. testa. quis ibi est alia ratio. scilz quia querela odiosa est. Accur.

v Et fideiussoz. d. ereqnda accusatioe: vt. C. ad tur. l. i. r. putat. forte male cu necesse habeant ius dicere. et hoc iurant. vt in aut. iusur. qd pre. s. r. equis. r. arg. j. l. pri. vel verus seruus littere: cum a principio sponte recepit presidatu r sic se posuit in necessitate. vel est ideo: qd apparet per appellationis sniam em male iudicasse. licet sit arg. cōtra. j. de appel. l. i. in prin.

y In omnibus. vel cu precedentu vel sequenti littera legi pōt. r facit. C. de admi. tu. l. cu quidam.

s. de inoffi. testa. si litus. s. multoma: gis. r. l. si. s. fi. que videt ptra. sed ex pone vt ibi: r cuz cocor. itē facit. C. de peti. heredi. l. hereditas. r Ignoscit. singulari in integ. re stitutionis iure et pncipe indulgēte: vt. j. eo. tutor. in fi. s. iure cōi p dicit: vt. C. eo. l. pol: la. que est ptra. vel solue vt ibi. r facit. j. de bo. libe. qui cum. j. r. r.

r Adiuauerunt. spōte. secus si coacte. arg. j. eo. aduocatum. et. s. quemadmo. testa. ape. l. si qd ex. r. fa cit. j. e. l. s. an liber tas. r. j. de bo lib. qd cū. s. sed si non.

t Affuerit. vt aduocatus vel p curator: vt arg. s. de inoffi. testa. l. si. in pun. s. cōtra. j. de bo. lib. qui cum mator. s. si patro: ni. vbi q aduocat no accusat nec p dicit ptra. s. ibi erāt quasi debita. patrono bona liberti ad que venit p tratabu. hic ho lucrū est legatum qd perdit: r no est par ratio lucri ad damnum. vt. C. de codicil. l. si. r. de

Lucri ad dam nu par rō no ē.

Uidef. ptra. videf. de iure fil. l. iij. S. quando afit. sed hic boni precessit inuif. r. io fisco no applicat. fz vt cadu cu remanet apud eu a quo relictu est. vt. C. de cadu. tol. S. p. secudo. ibi aut malu inuif. habuit. r. ideo fisco appli catur. r. plene dic vt no. d. S. quando autem.

Recte. pater iterposuit fide filij pfenuetis patri vt daret non capaci parci ei: vt hic. r. J. ad. l. fal. l. si faci tu. r. ar. J. ad. l. cor. de fal. l. fili. emaci patu circa pn. r. J. de bo. lib. l. q. cu maior. S. fi.

Res. no vt tur. nil talis psona fuerit q. pa rere necesse ha buit. vt. J. ad. l. fal. l. tacitu. Accur.

si fuerit. quia fut in solidu inli: tutus. sed in dumi dia ptra legem si dez accomodauit r. fact. S. eo. rescri ptu. r. C. ad. l. fal. etiam si. r. J. ti. ij. l. beneficio.

Um quida. scripsit. i. fecido testameto. f. Non valeat. quatu ad inltutu comodiu: mero tn iure est hys r. adire pot hereditare. vnde r. p. fundunt actioes sibi cope tentes. qz solenia testamenti sunt in eo copleta. sed tn qz ipse non est ca par hfditatu auferi ab eo hereditas. vt. S. eo. l. indi gnu. r. J. eo. here de. r. S. de vulga. substi. ex facto. S. iulianus. r. J. de iu re fisci. l. eius qui S. euz qui. r. S. ob ligationes. r. J. de

Um quida. scripsit. i. fecido testameto. f. Non valeat. quatu ad inltutu comodiu: mero tn iure est hys r. adire pot hereditare. vnde r. p. fundunt actioes sibi cope tentes. qz solenia testamenti sunt in eo copleta. sed tn qz ipse non est ca par hfditatu auferi ab eo hereditas. vt. S. eo. l. indi gnu. r. J. eo. here de. r. S. de vulga. substi. ex facto. S. iulianus. r. J. de iu re fisci. l. eius qui S. euz qui. r. S. ob ligationes. r. J. de

Um quida. scripsit. i. fecido testameto. f. Non valeat. quatu ad inltutu comodiu: mero tn iure est hys r. adire pot hereditare. vnde r. p. fundunt actioes sibi cope tentes. qz solenia testamenti sunt in eo copleta. sed tn qz ipse non est ca par hfditatu auferi ab eo hereditas. vt. S. eo. l. indi gnu. r. J. eo. here de. r. S. de vulga. substi. ex facto. S. iulianus. r. J. de iu re fisci. l. eius qui S. euz qui. r. S. ob ligationes. r. J. de

Um quida. scripsit. i. fecido testameto. f. Non valeat. quatu ad inltutu comodiu: mero tn iure est hys r. adire pot hereditare. vnde r. p. fundunt actioes sibi cope tentes. qz solenia testamenti sunt in eo copleta. sed tn qz ipse non est ca par hfditatu auferi ab eo hereditas. vt. S. eo. l. indi gnu. r. J. eo. here de. r. S. de vulga. substi. ex facto. S. iulianus. r. J. de iu re fisci. l. eius qui S. euz qui. r. S. ob ligationes. r. J. de

sa in bonis auferendis. Hzo. s. et heredibus tn. in pumo testameto institutis: vt ap paret p sequena. sed videf ptra hys que hic dicunt inli. qui. mo. testa. in fir. S. posteriore. r. S. ex eo. sed ex hys que dixi r. ibi no. apparet q. no ob. Item cõtra. C. eo. heredi

diuus marcus in eius psona iudicauit / cutus nomẽ pacto testameto testator induxerat. cam em ad pfectos erarij mifit. verum ab eo legata relicta salua miferunt. de pceptio nibus ets datis voluntatis erit questio: r. legatu ei no denega bitur nisi hoc euideter testato re voluisse appareat.

Ab eo lega tas. cuius nomẽ te stator induxit. h. r. d. anserunt: vt. S. de hys q. in testa. delen. l. iij. r. J. d. iure fil. l. iij. S. cu ex ca. nec ob. S. de lega. iij. si iure: qz in alio casu ibi loquit. r. est sic ad hoc qd hic dicit. S. de heredi. inltutu. l. fina.

Ab eo lega tas. cuius nomẽ te stator induxit. h. r. d. anserunt: vt. S. de hys q. in testa. delen. l. iij. r. J. d. iure fil. l. iij. S. cu ex ca. nec ob. S. de lega. iij. si iure: qz in alio casu ibi loquit. r. est sic ad hoc qd hic dicit. S. de heredi. inltutu. l. fina.

Ab eo lega tas. cuius nomẽ te stator induxit. h. r. d. anserunt: vt. S. de hys q. in testa. delen. l. iij. r. J. d. iure fil. l. iij. S. cu ex ca. nec ob. S. de lega. iij. si iure: qz in alio casu ibi loquit. r. est sic ad hoc qd hic dicit. S. de heredi. inltutu. l. fina.

Ab eo lega tas. cuius nomẽ te stator induxit. h. r. d. anserunt: vt. S. de hys q. in testa. delen. l. iij. r. J. d. iure fil. l. iij. S. cu ex ca. nec ob. S. de lega. iij. si iure: qz in alio casu ibi loquit. r. est sic ad hoc qd hic dicit. S. de heredi. inltutu. l. fina.

Ab eo lega tas. cuius nomẽ te stator induxit. h. r. d. anserunt: vt. S. de hys q. in testa. delen. l. iij. r. J. d. iure fil. l. iij. S. cu ex ca. nec ob. S. de lega. iij. si iure: qz in alio casu ibi loquit. r. est sic ad hoc qd hic dicit. S. de heredi. inltutu. l. fina.

Ab eo lega tas. cuius nomẽ te stator induxit. h. r. d. anserunt: vt. S. de hys q. in testa. delen. l. iij. r. J. d. iure fil. l. iij. S. cu ex ca. nec ob. S. de lega. iij. si iure: qz in alio casu ibi loquit. r. est sic ad hoc qd hic dicit. S. de heredi. inltutu. l. fina.

Ab eo lega tas. cuius nomẽ te stator induxit. h. r. d. anserunt: vt. S. de hys q. in testa. delen. l. iij. r. J. d. iure fil. l. iij. S. cu ex ca. nec ob. S. de lega. iij. si iure: qz in alio casu ibi loquit. r. est sic ad hoc qd hic dicit. S. de heredi. inltutu. l. fina.

Ab eo lega tas. cuius nomẽ te stator induxit. h. r. d. anserunt: vt. S. de hys q. in testa. delen. l. iij. r. J. d. iure fil. l. iij. S. cu ex ca. nec ob. S. de lega. iij. si iure: qz in alio casu ibi loquit. r. est sic ad hoc qd hic dicit. S. de heredi. inltutu. l. fina.

Ab eo lega tas. cuius nomẽ te stator induxit. h. r. d. anserunt: vt. S. de hys q. in testa. delen. l. iij. r. J. d. iure fil. l. iij. S. cu ex ca. nec ob. S. de lega. iij. si iure: qz in alio casu ibi loquit. r. est sic ad hoc qd hic dicit. S. de heredi. inltutu. l. fina.

Ab eo lega tas. cuius nomẽ te stator induxit. h. r. d. anserunt: vt. S. de hys q. in testa. delen. l. iij. r. J. d. iure fil. l. iij. S. cu ex ca. nec ob. S. de lega. iij. si iure: qz in alio casu ibi loquit. r. est sic ad hoc qd hic dicit. S. de heredi. inltutu. l. fina.

tas. sed dic vt ibi dixi. ad hoc est. S. de here. inli. l. pa ter filio. Itz arg. ptra ad id qd hic dicit. C. d. rei vro. act. in prin. Item arg. cõtra. S. de in diem adie. l. si ve ditor. S. fz r. si neu ter. r. S. fz si pater. h. r. d. iudicauit. ad hoc videf ptra J. si tab. testa. nul. ex. l. i. S. si heres. fz fol. vt ibi no. r. J. e. l. cu tabulis. in fi. r. S. de hys que in testa. delen. l. iij. r. fi. p.

Ab eo lega tas. cuius nomẽ te stator induxit. h. r. d. anserunt: vt. S. de hys q. in testa. delen. l. iij. r. J. d. iure fil. l. iij. S. cu ex ca. nec ob. S. de lega. iij. si iure: qz in alio casu ibi loquit. r. est sic ad hoc qd hic dicit. S. de heredi. inltutu. l. fina.

Ab eo lega tas. cuius nomẽ te stator induxit. h. r. d. anserunt: vt. S. de hys q. in testa. delen. l. iij. r. J. d. iure fil. l. iij. S. cu ex ca. nec ob. S. de lega. iij. si iure: qz in alio casu ibi loquit. r. est sic ad hoc qd hic dicit. S. de heredi. inltutu. l. fina.

Ab eo lega tas. cuius nomẽ te stator induxit. h. r. d. anserunt: vt. S. de hys q. in testa. delen. l. iij. r. J. d. iure fil. l. iij. S. cu ex ca. nec ob. S. de lega. iij. si iure: qz in alio casu ibi loquit. r. est sic ad hoc qd hic dicit. S. de heredi. inltutu. l. fina.

Ab eo lega tas. cuius nomẽ te stator induxit. h. r. d. anserunt: vt. S. de hys q. in testa. delen. l. iij. r. J. d. iure fil. l. iij. S. cu ex ca. nec ob. S. de lega. iij. si iure: qz in alio casu ibi loquit. r. est sic ad hoc qd hic dicit. S. de heredi. inltutu. l. fina.

Ab eo lega tas. cuius nomẽ te stator induxit. h. r. d. anserunt: vt. S. de hys q. in testa. delen. l. iij. r. J. d. iure fil. l. iij. S. cu ex ca. nec ob. S. de lega. iij. si iure: qz in alio casu ibi loquit. r. est sic ad hoc qd hic dicit. S. de heredi. inltutu. l. fina.

Ab eo lega tas. cuius nomẽ te stator induxit. h. r. d. anserunt: vt. S. de hys q. in testa. delen. l. iij. r. J. d. iure fil. l. iij. S. cu ex ca. nec ob. S. de lega. iij. si iure: qz in alio casu ibi loquit. r. est sic ad hoc qd hic dicit. S. de heredi. inltutu. l. fina.

Ab eo lega tas. cuius nomẽ te stator induxit. h. r. d. anserunt: vt. S. de hys q. in testa. delen. l. iij. r. J. d. iure fil. l. iij. S. cu ex ca. nec ob. S. de lega. iij. si iure: qz in alio casu ibi loquit. r. est sic ad hoc qd hic dicit. S. de heredi. inltutu. l. fina.

Ab eo lega tas. cuius nomẽ te stator induxit. h. r. d. anserunt: vt. S. de hys q. in testa. delen. l. iij. r. J. d. iure fil. l. iij. S. cu ex ca. nec ob. S. de lega. iij. si iure: qz in alio casu ibi loquit. r. est sic ad hoc qd hic dicit. S. de heredi. inltutu. l. fina.

Ab eo lega tas. cuius nomẽ te stator induxit. h. r. d. anserunt: vt. S. de hys q. in testa. delen. l. iij. r. J. d. iure fil. l. iij. S. cu ex ca. nec ob. S. de lega. iij. si iure: qz in alio casu ibi loquit. r. est sic ad hoc qd hic dicit. S. de heredi. inltutu. l. fina.

Ab eo lega tas. cuius nomẽ te stator induxit. h. r. d. anserunt: vt. S. de hys q. in testa. delen. l. iij. r. J. d. iure fil. l. iij. S. cu ex ca. nec ob. S. de lega. iij. si iure: qz in alio casu ibi loquit. r. est sic ad hoc qd hic dicit. S. de heredi. inltutu. l. fina.

Ab eo lega tas. cuius nomẽ te stator induxit. h. r. d. anserunt: vt. S. de hys q. in testa. delen. l. iij. r. J. d. iure fil. l. iij. S. cu ex ca. nec ob. S. de lega. iij. si iure: qz in alio casu ibi loquit. r. est sic ad hoc qd hic dicit. S. de heredi. inltutu. l. fina.

Ad fiscum. no. regulaz: qd auferitur indigno appli catur fisco. vt. S. de inoffi. testa. papinianus. S. memmif. appli se. que fallit. S. eo. l. post legatum. S. amittere. r. J. eo. l. fi. cas qd S. fi. r. facit ad. l. istam. inli. de heredi. inli. S. seruum. et idigno S. de vsufruc. lega. l. vroz maritus. r. C. de fecun. nup. l. auferi. qui cõtra legem. r. S. de ritu nup. pfectus.

Uterẽ. est. l. i. q. ius. f. decc sicut ifra annu: qz p inde est ac si inmluta decessisset. vt. S. de test. mili. l. qd pstitutõ. r. facit. J. eo. ti. l. miles ita herede. S. mulier.

fisco

appli

cas qd

idigno

auferi.

prefectus.

qz p inde

qz p inde

qz p inde

qz p inde

qz p inde

qz p inde

Heredi. nō aufertur. cū eam ex codicillis nō habeat. ad qd est. s. eo. post legatū. s. qui principale. r. l. re- scriptum. r. l. heres. r. s. de vulga. substi. ex facto. s. si. r. s. eo. cum qui. s. qui pro parte.

b **A**ceptit. destinatione vt prelegatum.

c **I**nter here- des. nā instituit ti- cū r. scū equalit r in codicillis di- xit uicium citra et scū ultra rhenus habere debere qd cōdicillos tū vt falsos accusauit r succubuit r sic a- misit dimidiā ex qd ē citra rhenū: quā videbat hē- lute prelegatiōis vt. s. d. her. insti. ex facto. r p̄scat: s. alia dimidiā re- tinet iure hēditari- o: cū cōtra testū nō d. liquit. nō sō iure legari: vt ex- codicillis qz ei a seipso legari non pot: vt. s. de leg. i. l. r. quidē. Scius sō hēbit totū vl- tra rhenū. s. dimi- diā iure heredita- rio: alia iure prele- gati: de quo prele- gatiōis falcidiā non dednat si tū est in parte p̄scat- ta quātū est i fal- quā vult retinere. ad que est. i. l. i. l. nescimus.

d **N**on vtef. in partibus quas hz. scius iure legari.

e **I**n amillis. l. ablati vt indigno: r fisco applicatio.

g **U**m tabulis. fratris. s. sui testatoris.

h **D**atis. s. alijs in substitutione pupillari.

i **F**ilijs. i. filijs fratris qui sunt substituti.

k **P**ueri. cui erant substituti.

l **P**ostulassent. r p hoc testm impugnabāt patri: vt C. de here. insti. si pater tuus. r p cōse. quēs pupilli. vt. s. eo. l. ij. in prin. r. l. post legatū. s. qui principale.

m **P**atri. a quo substituti erant filio suo.

n **P**artē. habebāt em̄ coheredes in substitutione qui non accusauerunt r sic nichil perdunt. ad qd est. s. l. pxi. in prin. cum suis concordan.

o **I**n ea. l. cum ea.

p **N**on placuit. licz alij sit cōcubina.

q **E**ius. s. patroni.

r **Q**ui concubinam. s. aliam.

s **R**elictum est. a patrono.

t **N**on denegabitur. s. liberte. excusabitur ergo liberte.

Qui impugnat accessoriū nō p̄uat eo qd p̄sequit a prin- cipali: s. eo solo qd p̄sequit ab accessorio. Bar. Idem.

Heredi q̄ falsos codicil- los esse dixit neqz obri- nuit: hēditas nō aufert: si tū aliqd a cohēde codicillis ac- ceperit: eius actio denegabit. itaqz si bonoz inter heredes diuisione defuncti codicillis fecerit: pres quidē hēditarias in qbus legatū p̄sistere nō po- tuit tenebit: s. falcidiā benefi- cio nō vtef: si tū in amissio- portionibus erit qd falcidiā eq̄ate cōpēsatiōis recusaret.

Qui dicit pupillum fuisse suppositū videtur secūdas ta- bulas impugnare: r ideo qd in eis ei relinquit auferet vt ab indigno. Bar. Idem.

Qui tabulis secūdis pa- ter ipuberi filio fratris filios coheredibus datis sub- stituit: ac substituti fratris filij post mortē pueri matrem etus partus subiecti reā postu- lassent vt hereditatē patri legitimā obtinerēt: victis aufe- rendā esse partē hereditatis. ex cā substitutionis r̄ndi: quia

ta si patrono suo non consentiat: cum ille concubinā aliā habeat. nec em̄ plures potest habere: vt in auf. qui. mo. na. efficiū. sui. s. si quis aut defunctus. coll. vij. si aut nō habeat ille aliam forte nō excusat: vt. s. de concubi. l. i. in prin. r. s. penult. Accur.

ex testamēto em̄ se dictam sen- tentiam non haberent.

Inimicitie inter legatariū r testatorē puenientes abqz legatarij culpa eum legato nō p̄uant. Barto.

Quonia stuprū in ea p̄tra- hi nō placuit que se nō patro- ni cōcubinā esse patif: eius q̄ p̄cubinā habuit qd testō rel- ctum est: actio nō denegabit: idqz in testō ricij cassiani clarif- simi viri q̄ ruffinā ingenuā ho- noze pleno dilexerat: optimi maximoqz principes nostri lu- dicauerūt: cuius filiā quā alū nam testō cassianus nepti co- heredē datā appellauerat vul- go quesitā apparuit. Cū here- dis nomē mutata volūtate pa- terfamilias incisis oibus tabu- lis iduxisset: atqz iō fisco por- tionis emolumentū adiudica- tū fuisse: eā rē legatarijs nō obesse q̄ retinuerāt volūtatez diuo marco placuit: r ideo cū suo onere si scū succedere.

Qui nō vindicat mortē de- functi indignus est hereditate: r actiones confuse non re- staurant nisi ignorantia fuerit deceptus. Bar. Idem.

alumnā apparuit scilicet esse in domo castij nutritā. sed hoc non impediret: vt. C. de nupt. si quis alumnā. Item nota qz quidam faciunt. s. vulgo r. quod non placet. Accursus.

Induxisset cuiusdam incidēdo. vel prius induxit p̄- nam postea incidit.

Fruisset. immo venientes ab intestato debent habe- re: vt. i. si tabu. testa. nul. ex. l. i. s. si heres. Sola. hic vt for- li heredi noceret non vt intestatus deccederet. potent er- go adiri hereditas. sed heredi aufertur per fiscum. ibi autem voluit prius intestatus deccedere non soti here- di nocere: vel dic vt ibi.

Non obesse: vt. r. s. de hys que in testa. delen. l. iij. r. fi. r. s. eo. l. cum quidam. in fi.

Suo onere. vt. s. ad sp̄leia. cum fisco. r. i. ad tres- bellia. l. marcellus. s. finali. r. i. de iure fisci. l. dicitur. sed quid de ere alieno. Respon. vt. i. de iure fisci. l. non possunt. Accursus.

Pleno hono- re. vt concubinaz tamē: sed yxor has- bet plenior: cū di- gnitate p̄ virū ha- beat. vt. s. de leg. iij. l. item legato s. penul.

Judicue = rūt. s. vt valeat re- lictum. r dic qz cas- sianus habuit ruf- sinam p̄cubinā: r tandem instituit heredem neptem suam: s. z testato- ris r ei dedit co- heredem filiā ruf- sine quam filiam appellauerat vt esset sibi concubi- na: cūta ponitur appellare. i. de in- iur. l. item apud labeonem. s. ap- pellare. r. s. si qz virgines. sed ipsa non consenserat: quia cognouerat matrem. r bene fe- cit. vt. s. de concu- bi. l. i. s. penult. r ideo querebatur an amitteret suaz partem heredita- tis: r construe- tus filiam vulgo quesitā nepti co- heredem datam testator cassianus appellauit: quam

alumnā apparuit scilicet esse in domo castij nutritā. sed hoc non impediret: vt. C. de nupt. si quis alumnā. Item nota qz quidam faciunt. s. vulgo r. quod non placet. Accursus.

Induxisset cuiusdam incidēdo. vel prius induxit p̄- nam postea incidit.

Fruisset. immo venientes ab intestato debent habe- re: vt. i. si tabu. testa. nul. ex. l. i. s. si heres. Sola. hic vt for- li heredi noceret non vt intestatus deccederet. potent er- go adiri hereditas. sed heredi aufertur per fiscum. ibi autem voluit prius intestatus deccedere non soti here- di nocere: vel dic vt ibi.

Non obesse: vt. r. s. de hys que in testa. delen. l. iij. r. fi. r. s. eo. l. cum quidam. in fi.

Suo onere. vt. s. ad sp̄leia. cum fisco. r. i. ad tres- bellia. l. marcellus. s. finali. r. i. de iure fisci. l. dicitur. sed quid de ere alieno. Respon. vt. i. de iure fisci. l. non possunt. Accursus.

Heredes restituere ad qd est. C. eo. l. i. r. l. p. r. C. de agri. r. cens. que admodum.

Quod pbe. hoc est scdm dictu. ad qd est. s. eo. l. indig. nra. r. l. p. r. i. r. l. de iure fisci. l. eius qui. s. p. r. fi. C. facti. secus igitur si iuris. arg. p. r. s. de peti. here. s. r. l. lege. s. scire.

Defensionem. qui lucrat. p. cultura. r. cura. vt in. s. l. de re. diu. s. si quis a no dno. ita r. hic lucretur.

Subduca. l. i. subduca. petatur. f. postularum. no. resuscitat. factio. sic. C. ad. l. fal. l. in imponeda. r. s. ad. s. l. p. r. p. r. veneni. s. nepri. r. l. iij. s. l. igno. r. s. de acqui. here. cu. bonis. s. fi. r. l. ad. trebel. l. pe. sed re. gulariter cotra. l. de solu. qui res. s. aream.

Aum qui faci. tu. no. videt. lmo. p. r. do. vt. s. de peti. here. l. p. r. donis. r. facti. C. eo. l. i. r. s. l. p. r. i.

Uendicatio. cu. quibus veniit. fructus ante litez. r. post litez. pcepti. a malefidei. posses. fore. vt. s. p. r. i. ve. niunt. r. vsure. p. r. teritoz. fructuum. sed. cu. z. distincio. de. tps. i. post. motaz. litem. no. ante. sed. postea. corrigi. qd. de. vsuris. dicit.

Post. motaz. hoc. lege. cum. se. quentibus.

Precia. fru. ctu. i. estimatio. ne. fructuum.

Sed. diu. cor. riges. qd. p. r. ime. de. vsuris. dicit. r. facit. s. de. vi. l. cu. quidam. s. in. ta. to. r. C. de. peti. he. redi. l. i.

Heredes. sub. audi. ad. si. non. ha. bes.

Non. defensa. l. non. vindicata. per. accusacionem.

Amissio. hic. distingue. vt. s. l. p. r. i. faat. s. co. l. in.

Heredem qui sciens de. functi vindictam omi. sit: isup. habuit fructus: omnes restituere cogedu existimant: nec pbe desideratur actioez psumam restitui. deceptu autem ignoratia facti bone fidei pos. sessoris defensione habituri: ante mota scz p. r. ouersiam si ratio fructuum subduca: nec improbe confusam actionem reddi postularum.

Qui tacita fide accomoda. uit de restituendo fideicomisso tenet ad fructus: r. post litis p. r. estatione ad vsuras istoz fructuum venditorz de rigore: se. cus de equitate. Bar. l. dem.

Aum qui tacitu fideico. missum in fraudem legis suscepit: eos qz fructus qs an. te lite mota p. r. cepit restituere cogendu rudi: qz bonefidei possessor fuisse no videt: ex. plo bonoz a fisco vendicatoz: post mota de tacito fideicom. missio p. r. ouersia: ante precia fructuum pcepta cu vsuris esse restituenda rudi. s. z oium fru. ctuum quoz precia pcepta fue. rat. qz si fructus in vsu habuit eoz precia tm restitui satz erit s. z diuisi seuerus bonoz tacite relictoz citra distinctionem tps fructus dntarar deberi: no etiam vsuras eoz benigne decreuit: quo iure vtimur.

A quo vniuersa bona aufe. runt apud eu onera eris alieni no remanent: iura p. r. uisa non restaurantur. Bar.

Bonis vniuersis ex ca. tacit fideico. fisco restituis: here. dem. onus eris alieni no specta. re couent: nec aliud seruatur morte no defensa: si qd tm ob.

dignum. r. de vulga. substi. ex facto. s. fi. p. Legatum. i. p. r. legatum. q. Non. p. r. i. s. t. vt. s. de. lega. l. l. legat. s. i. r. Possideret. r. ideo. videbatur. sibi. aufereda. vt. ab. in. digno: r. cetera. que. capit. iure. hereditario.

aditam hereditatem actioni. bus aut seruitutibus confusis amiserit: auxilium restitudois non merebitur.

In bonis que auferunt ex. ca. taciti fideicomissi plegata no veniunt: r. p. r. legata intelli. gunt. put. testator. reliqz no. p. ut. de. iur. substi. tate. debet. b.

Pro. pte. heres. institut. p. r. di. legatu. acceperat. r. h. d. ita. te. no. capi. et. restituedi. ta. cituz. ministeriu. susceperat: qz. leg. atu. p. ipsi. pte. no. p. r. i. s. t. i. s. s. e. r. i. t. Ideo. qz. portione. ista. p. here. de. possideret: tm. ei. p. r. edium. inte. grum. esse. relinque. du. r. d. i. t. nec. enim. ratione. iuris. ac. posses. sionis. varietatez. inducere. di. uisionem. voluntatis.

Testamentu. p. r. i. m. i. s. r. u. m. p. r. i. s. i. si. testator. scdm. facere. incepe. rit. r. impeditus. p. heredes. no. p. r. e. c. e. n. t. h. v. d. Paulus.

Ideo. hereditas. abla. ta. est. qz. testator. alio. testm. mu. tata. volutate. facere. voluerit. r. ipeditus. ab. ipsis. est: ab. vni. uerso. iudicio. p. r. i. o. r. e. recessisse. eum. vident. Hermoge.

Qui. morte. vxoris. no. defendit. vt. indigno. dos. aufertur. Paulus.

Portiones. quoz. eoz. fisco. vendicant: qz. mor. te. libertoz. suspecto. decede. ritu. no. defenderunt: oes. enim. heredes. vel. eos. qui. loco. here. dis. sunt. officiose. agere. circa. defuncti. vindicta. puenit.

Qui. ex. necessitate. officii. testm. accusat. ab. eo. qd. p. p. uo. noie. meruit. no. repellit. Item. quando. plura. iura. concurrunt. in. persona. vnius: perinde. est.

ne pietate siue affectu magno r ceteris. r. sic est contra. s. eo. l. i. Accursus.

Integrus. qm. in. eo. fraudem. no. comisit. ad. qd. est. s. eod. l. heredi. l. respon. r. l. heres. r. l. rescriptuz. sed. ecotra. videt. qz. to. tu. perdat. vt. d. l. heredi. ij. respon. sed. ibi. impugna. uit. voluntate. tota. t. Ratione. iu. ris. que. est. vt. non. valeat. pro. ea. par. te. legatum.

Veritatem. q. est. vt. eam. partez. pro. herede. aliam. pro. legato. possi. deat.

Scriptio. s. s. s. Paulus. r. iungi. tur. precedentibz: als. l. r. incipit. si. scriptus.

Uideri. nil. er. go. percipit. insti. tuti. vt. r. s. si. quis. ali. te. p. l. q. r. C. si. quis. ali. te. p. r. o. l. q. in. p. r. i. m.

Qui. aufer. tur. et. fisco. applicatur. vt. l. d. iure. fil. cum. mor. tem. r. facit. s. sol. mati. si. ab. hosti. bus. s. i.

Ordines. eoz. rum. patros. norum.

Liberto. ruz. suozum.

Suspecto. qz. suspicio. erat. eos. ab. aliquo. occisos.

Defenderit. id. est. non. vindi. cauerunt.

Heredis. vt. bonorum. posses. sio. vt. insti. tu. de. bono. posses. s. quos. autem.

Officiose. id. est. cum. officio. s. i.

vt. C. de cadu. tol. §. si autē aliquid. in mixta fo legatar...

pecuniam §. fina. Accursius florentinus. f. C. Conditio legatis non tamē p omnia est cōditiona...



Legat que relinquuntur aut dies certus...

sunt viuo testatore impleri: secus si fuerint potestative r fa...

Conditionis lptan? quedā sunt que quādo cūq...

Conditio impossibilis in vltimis voluntatibus habet p nō...

Obtinuit impossibiles cōditiones testamento ascriptas...

Sicut fingitur legari prestatio: ita cōditionis implemē...

His legatū est qbus

de ptrahen. emp. l. si debitor §. si. Non legauero. idem si dicam...

Cōditio: ita ignoantibus non potest fieri vt ext...

Cōditio: ita ignoantibus non potest fieri vt ext...

Dies f. J. eo. l. dies. sed dies cum contineri sub membro de cond...

do. si vero nō facile vt si nuperit illi vel isti vel simili qd...

decem bandis causa implende conditionis: sed ceteris non soluit. vt. s. de lega. ij. l. csi patronus. r. de dona. l. si patronus. r. si a paren. quis fuerit ma. l. ij. s. si filii. sed cum hodie habeat tertiam nec soluat legata etiam con iunctis psonis. vt insitu. de succel. lib. s. si vero testamē- tū. videtur q non de decem bandis causa implēde cō- di. aliquid habe- re debeat.

a Prestat. vt li- beris r parenb^o li- berti. ad quod est C. s. bono. posses. r tratabu. l. i. et dic patronus petens contratabu. p ter- tia cōtra scriptos heredes.

b Temperare vt non tota. r. den- tur scripto: sed p- ducitur tertia etiā ad personam pa- troni qui non fuit institutus. vt. de le. p. l. s. q. s. fi.

c Dentur. scilz dari iussa cō im- plēde condi. r. fa- cit. de dona. cau. mor. l. ei qui.

d Mortuus. et sic certum est iam ticio filii infra qn quennū nasci nō posse.

e Tunc. tum: et tunc idē signifi- cant. et facit. s. de vulga. sub. l. i. sub- stantide. r. s. si qd cau. l. si eum. r. s. de verbo. ob. l. in illa stipulatione. r. s. de usufruc. le. l. v. r. i. usufruc. ville. r. s. eo. l. hoc genus.

f Conditionib^o. in faciendo existentibus: puta si a scē- dent capitoli. secus autem credo si in dando: vt. de solu. l. qd si forte. s. si. idem dico contra si aliquis sit iussus dare pupillo vel facere aliquid ei. nā fieri sine tu- tore potest: sed dari nō pōt. vt. de so. l. si seruus. x. p. s. et impedire potest pupillus: vt. de so. l. cum pupilli.

g Aliquando. puta si sit in pāte testatoris cōstitut^o.
h Non conditionis. argu. q non statim impleta con- ditione sit quis heres. vt. r. s. de condi. ob. cau. l. i. s. si pa- rendi. r. de acquir. here. l. antistius. r. de condi. insti. l. an- tepenul. sed cōtra. s. de here. insti. l. iam dubitari. s. quia. sed dic vt. s. de condi. ob. cau. l. i. s. si parenti.

i Conditionē. que sit in faciendo. sec^o forte si in dan- do. vel refert institutus sit sub conditione filius vel ser- uus dominus an pater: in primo non potest. vt. s. de con- di. insti. l. que sub conditione. que est contra. in secundo potest: vt hic. vel sim alios potest vt habeantur pro pure institutus dominus r pater.

Multa. alio dicitur extraordinaria pena pro arbitrio

patronus legata prestat: tēpe- rare^o debet pieto: cōditionē: vt r patrono r heredibus scri- ptis pro portione dentur: con- ditionis explēde gratia.

C Si cōditio deficit ante die expectatur dies ppter dictio- nem tunc: que temporis extre- mitatem significat. Bar.

C Si ita scriptum sit: si in qn- quēnio proximo ticio filius na- tus non erit tunc decē seio he- res dato: si ticius ante mortu^o sit: non statim seio decē debe- ri: qn hic articulus tunc^o extre- mi qnquēnis tēpus significat.

C Puppillus seruus r filii^o pos- sunt implere conditionē. Bar.

C Puppillus etiā sine tuto- ris auctoritate parere potest. Nec quēq^o moueri q expleta conditione necessarius heres aliquando^o esse potest. nā hoc iure potestatis fieri non condi- tionis^o explete. Item seru^o v^o filii iustitias sine iussu patris vel domini conditionē imple- re possunt: quia eo facto nemo fraudatur.

indiciis. vt. de verbo. sig. l. aliud. s. inter. Sed hic testator. Et dic q testator iussit fieri monumentum ab here- de: vt alias onerato arbitrio tici quo nō facto pcepit da- ri decē cuidam nōle pene: duplici ratione non cōmittitur prima: q non arbitratur ticius vt hic. ad quod. s. de v^o ris. l. cum quidā. s. si a pupillo. r. s. arbi. l. arbi. r. s. e. l. si tici^o status r. l. in testamento s. qz olim nil po- terat ratioe pene pōn: licet hodie s. vt. s. s. hic que pe- ne nō. l. i. r. insitu. de lega. s. penul. r. s. fina.

C Quāntū ad pene cōmissio- nē etiā in vltimis voluntariis a persona non receditur. Bar.

Pompontus.

Multa^o testamento non cōmittitur ab h^ode^o vel legatario: vel eo^m qui ex vltima voluntate aliquid lucratur: qui alicuius arbitratu monumen- tū facere iussus sit: si is cuius arbitriū est nō viuat: vel a desse nō possit aut ei arbitrari nollit.

C Pro ea parte p qua cōditio est impossiblis remouetur: p alla firma remanet. Bar.

C Si seruos^o certos qd manu- misisset heres esse iussus erat: quibusdā ex his ante mortuis nerarius respondit defici eum cōditione: nec estimabat^o pare- re posset cōditioni necne. Sed seruus rñdit cū ita eēt scriptū si filia r mater mea viueret: al- tera iam mortua^o nō deficit cō- ditionē. Itē est apud labeonē scriptū. Sabinus quoq^o r cas- sius quasi impossibiles eas cō- ditiones in testamēto positas pro non scriptis esse: que sen- tentia admittenda est.

nis. ppter mortuos: nec estimabat. s. referre: parere pos- set conditioni in viuis vel non.

q Estimabat. i. nil cogitabat super hoc: quia p eo has- betur ac si parere non posset. Accur.

r Viueret. puta in kalendis. r sub. dato illi. x.

s Mortuus. ante testamētum.

t Non defici. si habes non defici: concordat cum se- quentibus iuriconsultis. et contradicit neratio. vel si deest non concordat cum neratio r labeone. sed sabinus et cassius contradicunt qd seruabitur. et sim pumā. s. nō defici. dic sim s. zo. et. p. si tamen altera que erat viuis tē- pore testamēti viuat in kalendis. cum enim sit casualis conditio ea deficiente nullum est legatū. et idem in supe- riori potestatis. hic secus: quia tbi in superstitib^o si ma- numisso per casum est impedita pro impleta habet con- ditio. vt. s. de cōdi. insti. l. q sub cōditione. s. quotiens.

v Pro non scriptis. hoc intellige in seruis mortuis: s. si supstitis dico eum manumittere debere. sed quid si de- cesserit post testamētum: Rñ. non defici conditio. secus in alio casu quando altera mulierum decessisset post te- stamētum qz illa conditio est casualis: sed alia potestis

ius. unde habetur pro impleta/cum non stet per eum sed per fortuitum casum. r. facit. s. de lega. i. l. ab omnib' s. in testamento. r. de condi. insti. l. institutio.

Quiane. necessitas. als necessitas salz causatina si vult consequi relictū. als vilitas que est: quia sta

tim legatum consequitur remedio cautionis et fauore vltime voluntatis nisi alia conditio suspēdat. vt. s. e. l. auia. s. mutiana. nam in stipulationibus secus: et als iter viuos. vt. s. de vbo. obli. l. si ita stipulatus fuerit te sisti certo loco. in fi. i. r. n. r. s. b. condi. cau. da. l. q. in p. et fuit a mutio inuenta: vt publiciana a publicio. vt insti. de ac. s. alie. l. de re cuz fructibus restitue da si venerit ptra cautionē. vt. s. eo. l. heres. s. q. post. r. s. de lega. i. l. cū filius. s. qui mutianam.

Que in non faciēdo concepte sunt. secus si in faciēdo. tunc enim non nisi extāte cōditione. vt. s. eo. l. q. heredi. l. i. s. 30.

Et in similibus. que non possunt impleri viuo legatario. als secus si possunt impleri eo viuo vt si natio equi non de deris lego tibi decem. nam te viuo potest cōditio existerē si equus vel

Qui debet cum aliquo esse non tenetur cum eo omni momento morari. Bar. P. s. po.

Si quis ita legauerit dum vxor mea cum filio erit heres meo ei tātū dato: si ea latrans patronū de medio dicitur.

Qui debet cum aliquo esse non tenetur cum eo omni momento morari. Bar. P. s. po. s. i. r. n. r. s. b. condi. cau. da. l. q. in p. et fuit a mutio inuenta: vt publiciana a publicio. vt insti. de ac. s. alie. l. de re cuz fructibus restitue da si venerit ptra cautionē. vt. s. eo. l. heres. s. q. post. r. s. de lega. i. l. cū filius. s. qui mutianam.

In omnibus conditionibus de nō faciēdo que nō pnt impleri ante vltimū vire spiritum sine expectatione tristis euentus cautio de non faciēdo pro impleto habet: idem si nō sit cui caueatur. h. d. Barto.

Ulpianus.

Quiane cautiois necessitas p̄sistit in cōditionibus que in nō faciēdo p̄cepte sunt: vt puta si in capitolū non ascēderit: si stichū nō manumiserit: r. i. similibus. Et ita r. art stoni r. neratio r. tullano visum est: que sinita ex cōstōne diui plj cōprobata est. Nec solum in legatis placuit: verū in h̄ditatibus qz idē remediū est admissum. vñ si vxor maritū suū cui dotē pmiserat ita heredez scripserit ex parte: si dotē quā ei pmisi neqz petierit neqz exegerit: denūciare eū posse coheredi paratū se accepto face re dotē: vel cauere/et ita adire posse hereditatē. Sed si ex asse sit institut' maritus sub eadē cōditione: qm nō est cui caueat: nō impediri eū quomin' adeat hereditatē. Nā ure ipso videt' impleta cōditio eo q nō est quē possit de dote cōuenire ipso adeunte hereditatem.

Qui debet cum aliquo esse non tenetur cum eo omni momento morari. Bar. P. s. po.

Si quis ita legauerit dum vxor mea cum filio erit heres meo ei tātū dato: si ea latrans patronū de medio dicitur.

Qui debet cum aliquo esse non tenetur cum eo omni momento morari. Bar. P. s. po. s. i. r. n. r. s. b. condi. cau. da. l. q. in p. et fuit a mutio inuenta: vt publiciana a publicio. vt insti. de ac. s. alie. l. de re cuz fructibus restitue da si venerit ptra cautionē. vt. s. eo. l. heres. s. q. post. r. s. de lega. i. l. cū filius. s. qui mutianam.

facit. s. eo. l. cū sub hac. r. l. hoc genus. r. l. pater. s. socrus. et. s. de manu. testa. l. fi. r. s. e. l. auia. s. utio.

In legatis. i. non solum cū on' legatario est impositū sed etiā cum heredi. vt. s. de adimē. lega. l. iij. s. si qz ita.

Uidetur impleta conditio. pro facto habet qd non factus pot fieri. sic. s. de dicit' qd cōdi. insti. l. i. mu. fieri nō licet. in prin. r. s. e. potest. l. multa. circa pñ. r. argu. s. de vsur. l. pecunie.

Quando verbū reperitur in p̄terito r. in futuro in vltimis voluntatibus intelligitur in futuro. Barto. Ulpianus.

Olemus dicere eum q in tēpus liberoū vxorū legat: de his non sensisse quos iam tunc vxor habuit cū testaretur maritus.

Cōditio non facit pot qñ aliqz impleri dūmodo implemē tū de iure p̄sistat. Bar. I. de.

Hec cōditio filie mee cū nupserit talis est: vt q testatus est impleri solūmodo conditionem voluerit. non factis exegerit qñ. Et ideo si viuo testatore nupserit post' testamentū factū impleta cōditio videt': presertim cū p̄ditio hec talis est vt semel impleri debeat. Sed etenim nō omnes cōiunctiones implent conditionē. puta enim nondū nubilis etatis in domū mariti ducta non paruit conditioni. Sed et si ei coniuncta sit cū ius nuptijs et interdichum sit: idem dicemus. An tamen nubendo postea parere conditio nō possit quasi nō nupserit: adhuc dubitari potest. Et si te-

Hec cōditio filie mee cū nupserit talis est: vt q testatus est impleri solūmodo conditionem voluerit. non factis exegerit qñ. Et ideo si viuo testatore nupserit post' testamentū factū impleta cōditio videt': presertim cū p̄ditio hec talis est vt semel impleri debeat. Sed etenim nō omnes cōiunctiones implent conditionē. puta enim nondū nubilis etatis in domū mariti ducta non paruit conditioni. Sed et si ei coniuncta sit cū ius nuptijs et interdichum sit: idem dicemus. An tamen nubendo postea parere conditio nō possit quasi nō nupserit: adhuc dubitari potest. Et si te-

Qui debet cum aliquo esse non tenetur cum eo omni momento morari. Bar. P. s. po.

Si quis ita legauerit dum vxor mea cum filio erit heres meo ei tātū dato: si ea latrans patronū de medio dicitur.

Qui debet cum aliquo esse non tenetur cum eo omni momento morari. Bar. P. s. po. s. i. r. n. r. s. b. condi. cau. da. l. q. in p. et fuit a mutio inuenta: vt publiciana a publicio. vt insti. de ac. s. alie. l. de re cuz fructibus restitue da si venerit ptra cautionē. vt. s. eo. l. heres. s. q. post. r. s. de lega. i. l. cū filius. s. qui mutianam.

factus pot fieri. sic. s. de dicit' qd cōdi. insti. l. i. mu. fieri nō licet. in prin. r. s. e. potest. l. multa. circa pñ. r. argu. s. de vsur. l. pecunie.

Si quis cum filio. ex hoc patet legatum esse anuū: r. peti' p quolibet āno quo fuit cum filio q̄to libet tempore. vt. r. s. de lega. iij. l. q. concubinā. s. vxori. Accur.

Patronum. subaudi propter. h. c. De medio. ne cū filio vel patrono motaret q ad eos venerat. i. Per cā stet. sic. s. de annuis lega. l. meuis. et de le. i. l. ticia. s. seia. r. C. de lega. l. i.

Olemus. liberos habuerit. vt. s. de lega. iij. l. si ita. s. is cui.

Marit'. hoc si maritus sciebat vt. s. eo. l. si iam facta. h. r. facit. s. eo. l. cū vir. r. l. si vir.

Hec conditio cum nupserit. sub. r. lego. n. Non satis. i. non multum.

Post restit. facti. s. e. l. ij. r. C. de p̄di. insti. l. si qz ita h̄des. sed qd si tēpore testamēti erat nupta: Rñ. distingue sciat testator vel nō. vt. s. de le. i. l. si ita. s. p̄ r. s. eo. l. si iam.

Qui debet cum aliquo esse non tenetur cum eo omni momento morari. Bar. P. s. po. s. i. r. n. r. s. b. condi. cau. da. l. q. in p. et fuit a mutio inuenta: vt publiciana a publicio. vt insti. de ac. s. alie. l. de re cuz fructibus restitue da si venerit ptra cautionē. vt. s. eo. l. heres. s. q. post. r. s. de lega. i. l. cū filius. s. qui mutianam.

Benigne. spreta illa distinctione senserit de primo iugo vel no: qd subicit nondū .c. sic copula: dicendum est pditionem impletā .f. de facto nondū defectā. .z sic ad huc impleri pōt fm Al. vel dici. pditionē defectā nondū impletam de iure. .z ita adhuc pōt impleri in alterius p-

zunt
ep. ius
on man
allatōr

sonā. fz .z tra. s. de iure do. l. bonis. p. .z .f. de verbo. sig. l. boues. s. hoc fmo ne. fo. in p. trac. ib. .z testamētis si leges vel p. mittatur cū nuptiis p. me nuptie significant vt ibi. .z s. de le. ij. l. cū pater. s. pater si tamen p. me fuerit viles: si inutilis deficit cōditio de iure stricto. sed de equitate p. mittunt iterū impleri in testamēto: fz idem forte in consuetudinibus fm azo. alij q. he in vltima voluntate: ille inter viuos. quod nō placet.

Facti testamētis. .z facit. s. de leg. ij. l. si ita. s. pater. .z .f. p. i. s. de re. du. l. quidā relegatus.

Item. facit s. de lega. ij. l. si ita. s. si pater.

Promiscuas id est quas facile .z frequēter adimpleri p. gent. Jo. vel fm alios. i. q. s. iterari sepe cōtingat: vt si capitoliū ascēderit vt subijcit. .z p. det. o. pote state legatariū vel heredis cū est imposita fm. R. .z facit. s. eo. l. ij. et qd ibi notauit. .z facit ad. l. s. de liber. .z posthu. l. i. c. s. fi. .z .f. eo. l. publius. .z s. de lega. l. questu. s. i. .z .f. eo. l. iulianus noster. .z l. si in diem. .z .f. eo. l. si vir. Accur.

Pareatur. nam scire debet. vt. s. eo. l. ij.

Ita legatū. causa est. .z ideo licet causa nō subist. i. q. maior filius nō sustulit. tamen .z legatum debetur: vt. s. eo. l. demonstratio. s. qd autem.

In p. teritū. vt. s. de pdi. inde. l. damus.

stator de primo nuptiali iugo senserit puro defectam conditionem: benigne tamen dicendum est nondum impletā conditionem defectam.

Cōditio casualis si tpe testamēti extiterat testōre ignorante facit dispositionē haberi pro pura. Bar.

Si sic legatū sit: si nauis ex asia venerit: et ignorante testatore nauis venerit ex asia testamēti factū tpe: dicēdū est p. impleta haberi. Et si cui legatū est sic: cui pubes erit: simillitū hoc erit dicēdū. Paul.

Item facta sint q. conditionis loco ponunt: .z sciat testator: q. iterū fieri possunt expectent vt fiant. Si nō nesciat: p. presenti die debeant.

Ite sciendū est p. miscuas pditiones post mortē impleri optere: si i hoc fiat vt testamēto pareat: veluti si in capitulum ascēderit .z similia. non p. miscuas etiā viuo testatore existere posse: veluti si ticius consul factus fuerit.

Falsa causa nō viciat legatum. Barto. Ulpianus.

Ita legatum sit: qm si li maior ex archa mea dece sustulit: heres minor filius dece e medio sumito/ debet legatū: q. idcirco relictuus est vt cōditio filioz exēqret: .z sane hec causa est: nā q. cā in p. teritū pena in futurū p. fert.

Cōditio de dando pupillo vel furioso implet dādo tutori vel curatori. Bar. Paulus

Pena. l. legatum nomine pene relicto. vt in si. de leg. s. pene. .z idē in stipulatione penali: iudicij autem cōfert in p. teritū nō in futurū. vt. s. de iud. l. nō quādamo dū. .z facit. s. e. l. no. i. i. .z s. de here. insti. l. ille aut.

Fundus. dādo. ita tamē si qd dātū est versu sit in vtilitatem pupilli vel adulti: vt. s. de solu. l. slichum aut pamphili. s. vsu frui. sed an pupillo potest dari. Rū. sic. vt. s. e. l. cū pupillus. sed ibi in faciendo. hic in dando: sed in dando videt. idem. vt. s. de solu. l. si stipulatus fuero. fz ibi in rem pupilli sunt versa.

Cōditio impedita p. tertius legitime habet p. impleta. B. Titius stas. s. p. o. p. tuas in municipio posuerit hfs esto: si parat est ponere: sed locus a municipiis ei non dat: Sabinus .z proculus heredem eum fore. .z in legato idem iuris esse dicunt.

Cōditio nuptiarum implet cū nuptie p. sentu p. trahunt. Bar.

Quam fuerit sub alpia. hac pditione legatum si in familia nupsisset: videtur impleta pditio statim atq. ducta est vxor: q. nōdū in cubiculo mariti venerit. nuptias enim non concubitus sed consensus facit.

In his que extra testm incurrerēt: possūt res ex bono .z equo interpretatio: nez capere. Ea nō que ex tpo testō ouerūt: necesse est fm scripti iuris rōnem expediti.

Falsa d. mōstratio nō viciat legatū si de corpore p. stat. B.

Demonstratio falsa. Idē. Ista est: veluti si ita scriptū sit: seruū stichū quē de ticio emi: fundū tusculanū qui michi a seio donat est. Nam si p. ter de quo hoie .z de q. fūdo sensit testator: ad rē nō p. tnet si is quē emisse significauit donatus esset: aut quem donatū sibi eē significauit: emerit.

si non fiat p. eum. ad qd est. s. de p. trahen. emp. l. labeo. .z .f. de reg. iur. l. qui pōt facere. .z .f. eo. l. datur. s. fi. .z s. eo. l. multa. in p. in.

Quam fuerit. ducta. hic ē ar. q. opus est du ctione ad matrimoniu. .z arg. C. de do. ante nup. l. cum in te. .z s. de ritu nup. l. mulierem. sed dic cōtra vt in si. huius. l. et .f. de reg. iur. l. nuptias. .z hic loquit quādo nō p. stat esse ante p. tractu matrimoniu.

In his incurritis vt verbor eius interpretatio: vt. s. eo. l. solemus. .z .f. c. l. si vir vxor. R. .z .f. de annu. l. cga. l. meua. s. vxore. Jo. .z .f. de leg. l. volūtat. .z .f. de testa. tu. l. duo. .z de rebu. dub. l. cum fuerit. .z l. cū in testamento.

Ex ipso testamēto. vt legatorū vel fidei cōmissorum relictorum probatio: vt. s. de lega. ij. l. nō aliter. .z arg. s. de transac. l. de his. .z facit. C. de testa. l. nō codicillu.

Demonstratio. ement. hoc ita si rē expresse designo alioquin scius esset: vt. s. de aur. .z arg. s. lega. l. q. n. s. i. .z sic determino sequentē s. qd autē. h. s.

zunt
ep. ius
on man
allatōr

a **U**aleat. v. l. i. de lega. §. si qd in nomine.
b **S**umpfit. il. lud no. q. ois demonstratio z causa cōtinet cōditionem non expressa spē in demonstratione vel psona in causa. vt. §. de auro z argen. lega. l. quit. z. §. de do. pte. l. i. §. z. si do. te. §. 30. et facit. §. de lib. le. l. legant. z. §. de secū. tab. l. si ita. §. sed omnia.
c **U**ile. nil alit relicturus nō erat vt. §. eo. l. cū tale. §. falsam.
d **S**ub modo. et statim capif. §. sita cautio de faciēdo. vt. §. de lega. iij. l. si ubi lega. t. §. 30. alit i cōditione. vt. §. eo. l. legata sub conditione.
e **S**cui. non faciēdo. a se solo. vt. §. eo. l. auiā. §. ticia.
f **P**ōt. ad hereditatē et legatū cautio pertinet. vt. §. e. l. mutiana. §. nec solum.
g **C**ōditio. bus. licitis.
h **P**rimū locū. vt prolata cōditio non habeat p cōditione si illud voluit testator. vel vt habeat si id appareat. vt. §. p. i. §. 30. et facit. §. eo. l. i. §. fi.
i **R**egit. vt impleatur cum testator d. voluit. vt subicit.
k **M**upta erit. subaudi sit heres
l **M**ortis. f. p. mris: q. tūc sit nupta. ad q. §. de re su. cato. l. ij. z. §. e. l. si ita legatum.
m **P**rimus. p. p. m nomen.

Igitur z si ita seruus legatus sit: sicuti coquū: sicuti tutorē ticio lego: lz neqz coquus neqz tutor sit ad legatariū p̄nebit: si de eo sensisse testatorē cōueniat. Nā z si in psona legatarij designāda allqd erratū fuerit: cōstat autē cui legare voluerit perinde valet legatū: ac si nullus error interuēnisset.
Falsa causa non viciat legatum: nisi conditionaliter sit expressum. h. d. Barto.
Autem iuris est in falsa demonstratione: hoc vel magis est in falsa causa: veluti ita: ticio fundū do qz: negocia mea curauit. Itē fundū ticius fili⁹ meus precipito: qz: frater eius ex archa tot aureos sumpsit. Licet enim frater huius pecuniā ex archa nō sumpserit: vt: ticio legatū est ac si cōditionaliter cōcepta sit cā. veluti hoc modo: ticio si negocia mea curauerit fundū do. Ticius fili⁹ meus si frater eius. c. ex archa sumpserit fundū precipito: ita vtile erit legatū: si z ille negocia mea curauerit: et huius frater. c. ex archa sumpserit. Quod si cui in hoc legatū sit vt ex eo allqd faceret: veluti monumentū testatoris: vel opus aut epulurū municipibus faceret: vel vt ex eo partē alij restitueret: sub modo legatum videtur.
Cautio mutiana p̄stat his quoz interest. Bar. Idem.
Scui sub cōditione nō faciēdi aliquid relictū est ei. si cauere debet mutiana cautio ad quē iure civili deficiēte cōditione hoc legatū ea ve hereditas pertinere potest.
Cōditiones debēt intelligi s̄m testatoris voluntatem que dominatur i testamētis. Bar.
In cōditione: v. l. p. l. i. §. fi. primū locū volūtas defuncti obtinet: ea qz regit cōditiones. deniqz et in ea cōditione si filia mea cū ticio nupta erit: placuit nō semper

mortis tempus obseruari: sed voluntate patrocinate tardius produci.
Cōditio que tacite inest si exprimat legatum conditionale non facit: nisi testator aliter voluerit. itē cōditio de presenti non suspendit. h. d. Bar.
Hec scriptura si primus heres erit: dānas esto dare: pro conditione nō est accipienda. magis enim demōstrauit testator: quādo legatū debeatur: qz conditionē inseruit: nisi forte hoc animo fuerit testator: vt faceret cōditionē. proinde nec illud dicendū erit: face re conditionē quicquid michi ephesi oportet dari hoc do lego. Sed si sic legerit: si prim⁹ michi heres non erit: dānas esto secundus dare: z primus heres extiterit: legatum non debet. Si primus adierit cum secundo: non extitisse conditionē nequaquā ambigendum est.
Cōditio si aliquis heres nō erit: deficit illo existente herede pro parte. Barto.
Si patronus cōtratabulas bonoz possessione accepta debitam portionē occupet: legata que sic data sunt si patron⁹ heres non erit: non debet cōheres patroni prestare. Si a primo ita legatū est: si secundus heres nō erit. xx. ticio dato. simili modo a secūdo eidem ticio ita legatū est: si primus heres non erit: et ambo heredes extiterint: legati cōditio deficit. Sed si alter heres extiterit: alter heres non extiterit: legatum debebitur.
Cōditio turpis habet pro non adiecta. Bar. Marcellus.
Non dubitamus qn turpes conditiones remittende sint: quo in numero plerūqz sunt etiā iurisiurādi.
Ad hoc vt possit adiri hereditas req̄rit qz cōditio adiecta in institutione existat: z eā extitisse heres sciat: in conditione:

n **H**eres erit. i. h̄ditatē adierit.
o **D**are. o. pris me.
p **A**ccipiēda. qz si mortuo testatore decedat legatarius ante aditā h̄ditatē transmittit: vt. §. z. §. qd di. lega. ce. l. si ticio. §. quidam. z. §. §. lega. i. l. iij.
q **H**oc animo. Anim⁹ no. animū facere cōditio: conditionez. vt. §. nem fa: in pun. cit.
r **O**portet. im mo videt qz nō: qz si nichil debeatur nullū est legatum vt. §. de lega. i. l. si sic. §. i. q. est. §. So. nō est cōditio. f. ve ra: qz est de p̄sentī. arg. §. si cer. p̄ta. l. cū ad p̄sens. z. l. itaqz. vel dic qz nō est cōditio quo ad trāsmiſsionē. vt. §. eo. l. cōditioes. est tū qd ad p̄ba. Sed qd si incipiat post testū deberi: vel i vita vt post morte: nō nullū est legatū. vt. §. de leg. i. l. si ita scripsit. §. z. de lib. le. l. fi. §. fi. z. arg. §. de §. ob. l. si a colono.
s **E**xterit. f. sol. z. facit ad §. §. §. tute. l. muto. §. i. t. nō d̄z. nec patronus. vt. §. de suc. li. §. sed n̄a.
v **S**a p̄mo. fa cit. §. de ver. ob. l. si ita stipu. fuero. §. in fi.
o **N**on dubitamus remittēde. vt. §. de p̄di. in fi. l. cōditiones §. filius.
y **P**lerūqz. adij cit: qz q̄qz nō remittit: vt. §. e. l. m. n. capib⁹. z. §. de ma. nu. test. l. si qz l̄ber. z. arg. §. de iur. l. iurisiurādi.
z **I**urisiurādi.

vt. 3. de condi. institu. l. que sub conditione.
Ulti. facti. facti conditione vocat qualibet conditione
a testore in instione inserta: siue in daco: siue i facie-

bus iuris sufficit solimodo q
existat. h. d. Barto. Julian.
Ulti interest conditione fa-
cti an iuris esset. nam
hmot conditiones si nauts ex asia
venerit: si tict' consul fact' fuerit
quis implete essent ipedirent
herede circa adeunda h' d' ita
te q' diu ignoraret' eas imple-

reditate tota decem dederit.
Are ciulli re- Idem.
ceptu est: quoties p eu
cutus interest conditione non imple-

Si inter virum et vxore sit
mentio de liberis: intelligit de
natis ex eis. Bar. Idem.
Am vir vxore q' scius li
beros habeat funduz
legauit: si mulier diuortio scio
liberos ex alio pcreauerit: dei-

Quoties sub conditione mu
lieri legat' si non nupse-
rit: et eiusde fidei commissum sit
vt ticio restituat si nubat: com-
mode statuit etia si nupserit le-
gat' cum petere posse: z non
esse cogendam' fideicommissuz
prestare.

Condicio non potest scindi
si pro solido pot impleri. Bar.
Idem.
Si duob' here- Idem.
dib' dec' dare iustus e
z fundu sibi habere: ver' est
vt conditione scidere no possit
ne etia legatu scindat. Igit' q'
uis alteri. v. dederit/ nulla pre
fundi veditabit: nisi alteri qz
adeunt hereditate reliqua. v.
numerauerit: aut illo omittete
hereditate: ei q' sol' adierit he-

Quoties sub conditione mu
lieri legat' si non nupse-
rit: et eiusde fidei commissum sit
vt ticio restituat si nubat: com-
mode statuit etia si nupserit le-
gat' cum petere posse: z non
esse cogendam' fideicommissuz
prestare.

Condicio non potest scindi
si pro solido pot impleri. Bar.
Idem.
Si duob' here- Idem.
dib' dec' dare iustus e
z fundu sibi habere: ver' est
vt conditione scidere no possit
ne etia legatu scindat. Igit' q'
uis alteri. v. dederit/ nulla pre
fundi veditabit: nisi alteri qz
adeunt hereditate reliqua. v.
numerauerit: aut illo omittete
hereditate: ei q' sol' adierit he-

Ure ciulli non impleti. al' est no impleti: vt qz heres
q' no vult dare legatu ipedit. ad qd est. J. de regu. aur.

l. iure ciulli. z. J. q' di. le. ce. l. v. si ite si qua. z. 3. de an. le. l.
meuia. in prin. z. J. de statulib. l. statuliberos. in pn. z. l. ser-
uus. s. impator. als deest no. et intelligit de eo in cui' pso-

reditate tota decem dederit.
Are ciulli re- Idem.
ceptu est: quoties p eu
cutus interest conditione non imple-

Si inter virum et vxore sit
mentio de liberis: intelligit de
natis ex eis. Bar. Idem.
Am vir vxore q' scius li
beros habeat funduz
legauit: si mulier diuortio scio
liberos ex alio pcreauerit: dei-

Quoties sub conditione mu
lieri legat' si non nupse-
rit: et eiusde fidei commissum sit
vt ticio restituat si nubat: com-
mode statuit etia si nupserit le-
gat' cum petere posse: z non
esse cogendam' fideicommissuz
prestare.

Condicio non potest scindi
si pro solido pot impleri. Bar.
Idem.
Si duob' here- Idem.
dib' dec' dare iustus e
z fundu sibi habere: ver' est
vt conditione scidere no possit
ne etia legatu scindat. Igit' q'
uis alteri. v. dederit/ nulla pre
fundi veditabit: nisi alteri qz
adeunt hereditate reliqua. v.
numerauerit: aut illo omittete
hereditate: ei q' sol' adierit he-

Ure ciulli non impleti. al' est no impleti: vt qz heres
q' no vult dare legatu ipedit. ad qd est. J. de regu. aur.

Ure ciulli non impleti. al' est no impleti: vt qz heres
q' no vult dare legatu ipedit. ad qd est. J. de regu. aur.

Accrescit. id est non decrevit. ut C. de cadu. tol. s. vbi aut. z. s. sine vero nemo. z. fact. de suis. z. le. h. l. si ex plurib. z. s. de usufruc. ac. l. id. z. si. s. si michi. et. s. si pars here. pe. l. ij. z. i. eo. l. si separatum.

In testamento. suscipiatur. i. suscipio erat in vi passivi.

In scriptura. scilicet testamēti non expressit illud. vel dic in scriptura. i. sub scriptioe monumētū que erat ibi non erat ita ut testa tor dixerat.

Nullam. in nullis. i. nullas habere locū. pena. s. z. s. de his q. pe. no. l. i. z. i. i. l. i. s. f. sed forte spāle in hoc casu. vel ibi erat ius antiquum fm qd non valebat pena.

Debere. p. pel lūtur aut pōnica li aucte. v. s. s. de here. l. h. f. d. i. a. s. et de an. l. i. q. n. nō tñ cōmitti pēa v. s. dixit. et facit i. e. l. q. d. d. i. o. z. l. q. d. s. f. i. z. s. d. v. s. f. r. l. e. l. legatū cū tati. z. s. ad s. l. l. i. ij. s. f. i. d. i. t. i. o. n. e. et s. de iure iuran. l. nō pōt videri. z. s. de v. s. l. i. pecunie. s. f. i. s. arg. s. i. d. e. p. l. i. s. e. u. m.

Facit. i. e. l. cū tale. s. rescriptū. z. s. d. leg. l. i. l. turpis.

Uideri. sic. s. de dosi. inter vi. et vxo. l. si donare. s. si sponsus. z. s. de exerc. l. i. s. sed ist prepofuit. et. s. de lib. z. posth. l. i. o. q. et. s. de lega. l. i. l. i.

qđ facturū se iurare iustus est solo iuraturando remisso.

Quos accrescendi transmittitur ad heredes. Barto.

Cū eadē res alteri pure/alter sub cōditiōe legatur: aut cū alter pure/alter sub cōditiōe heres scriptus est: pars legati vel hereditatis deficiente cōditiōe accrescit et iā hereditas eius adita fuerit.

Si deficit exemplar deficit exemplandum. h. d. Barto.

Alphenus.

In testamēto ita quidā scripserat vt sibi monumētū ad exemplū eius qđ in via salaria esset publici septimi demetrii fieret: z. nisi factū eēt heredes magna pecunia multaretur: z. cū id monumētum publici septimi demetrii nullū reperiebat: sed publici septimi dame erat: ad qđ exemplū suscipiatur. eū qđ testm fecerat monumētū sibi fieri voluisse: querebāt heredes cuiusmodi monumētū se facere opteret et si ob eā rem nullū monumētū fecissent: qz nō reperiret ad cuius exemplū facerēt num' pena teneretur. rudi si intelligeret qđ monumētū demonstrare voluisset is qui testm fecisset: tāerit in scriptura ita nōdum esset: tñ ad id qđ ille se demonstrare aio sensisset fieri obere. sin autē voluntas et ignorare penā quidē nullā vim habere qm ad qđ exemplū fieri iussisset id nūqđ extaret: monumētū tñ oimodo fm substantiā et dignitatem defuncti extruere debere.

Conditio de nubendo arbitrio alteri rejicitur: idco nō nocet si ille qđ debet arbitrari ante moriatur. h. d. Barto.

Paulus.

Ille sue ita qđ legauit iusticia filia mea arbitratu lucij tici nupsit et tot he-

res meus dato: ticio ante testamento: ē mortuo ticia nupsit: qđ rebat an legatum ei debere? Respondi debere.

Una species loco alteri succedit ex voluntate defuncti. hoc dicit Barto.

Ticia vxor: mea optato philargium puerū z agatheā ancillam qui mei erant cum mortuaris: is qui testamētū fecit agatheam quā testamenti tēpore habuit vēdidit: z postea ancillas emit: z ex his vni agathe nomen imposuit. quesitum est an hec legata videretur? Respondi legatam videri.

Conditio potestatiua factis debet impleri statim cū potest. Barto.

Iullanus. Hec conditio si in capitolium ascenderit: sic recipienda est cum primum potuerit capitolium ascendere.

Constitutis re potest accrescit sine onere. Bar. Idem.

Separatim michi totus fūdus pure tibi sub conditioe legatus fuerit: z tu decesseris ante qđ conditio extiterit: non habebō necessitatē implere cōditiōe: vt pote cū etiā si conditio defecerit pars quam vendicaturus eras michi accrescit.

Si conditio mixta deficit pccatum deficit relictum: locus si per alium in cuius personaz conferatur fuerit impedita. hoc dicit Barto.

Africanus.

In testamento ita erat scriptum: Stich' z pamphila liberi sunt: et si in monumentum coierint heres meus his centum dare dānas esto: Stichus ante apertas tabulas decessit. respondi partem stichi defectam esse. sed et pamphilam defectam conditioe videri. ideoqz partem ei' apđ heredem remansuram. sed et si vterqz viueret: z Stichus nollet eam vxorem ducere: cum mulier parata esset nubere: il-

chū ex te. z de leg. sa. iij. l. vxorē s. testamēto. s. arg. cōtra. s. de testa. l. heredes. s. si quid post. z. s. d. adimē. leg. l. cū seruus. et s. de pig. l. si fideiussor. s. Lucius.

Hec conditio. cū primū. post mortē testatoris. vt. s. l. ij.

Accedere. aliter si sit stipulatio concepta in nō faciēdo: qz tunc qđ desij' posse fieri nisi iustibus. iij. vt i. de verbo. oblig. l. i. stipulatus. s. fabimus. Itē et in legato sec'. s. si in nō faciēdo est pđi tio: qz statiz datur pñta cautioe mutiana. vt. s. e. l. mutiane. et hoc vbi ponitur legatario sed in herede idē indistincte fm azo. vt probatur. i. i. l. i. s. item si ita le.

Separati. defecerit. te viuentē.

Accrescit. id est non diminuit. vt. C. de cadu. tol. len. s. vbi autē. sic s. eo. l. hec scriptura. s. si. vel die accrescit vt auferri non possit quod idē recidit. et facit s. de here. insti. l. si sub conditioe.

In testamento. conditioe videri. imo videt qđ nō. vt. s. de an. leg. l. annua. i. rñ. arg. s. Sol. specia. le est ibi in alimētis. sed z in eis distinguntur: vt. i. e. l. l. i. s. Itē ad idez est cōtra. s. de cond. insti. l. que sub conditioe. s. quoniam. ibi. mortuo autem. z. s. Solutio. cum sub cōdi-

Liber Undecimus.

tionem quid michi relinquit referat vtrum pendet ex facto meo tantum vti si manumisero seruum: si ascēdero capitulum, aut ex facto meo et alio: vti si cōtraham cū illa vel si morer cū illa, vel si dem ei decē. In primo casu si casu impediō totum psequar vtrū: nisi sim in mora manumittēdi: vt. l. eo. l. pe. §. i. Si impediō p alium nil confiteor. §. impedies libertatē tenetur fm̄ qualitātē delicti, vel. Laq̄ia: vel furti: vel actiōe in factum: vt. §. ad. l. aquil. l. inde nera tius §. idē iulian⁹ et de p̄di. fur. l. iij. et de p̄di. ob cau. da. l. i. §. si. et l. eo. quibus diebus. l. rñ. sed illo nō existente soluendo forte equum erit me ad relictu admitti. vt. §. de eo per que factum est. l. h. In secundo casu si impediō casu meo nichil cōsequor nisi in casibus vt hic. et l. eo. l. cū ita dat. et l. nicio. §. ante. et §. de condi. causa da. l. iij. §. si. et §. de an. lega. l. scio. i. re spon. et l. eo. l. iij. Item quādoq; partem cōsequor si p parte impleat cōditio que in duos erat collata. vt. l. eo. l. pe. §. itē. Item si impediō p aliu in cuius persona est p̄ditio totū psequor: vt. h. Illud no. q. nullo casu et nulla p̄dione cōditio cōsequor si stet p me vt hic. et §. de cōdi. insti. l. h. In casuali autē conditione si casu deficiat certuz est me nō admitti. In mixta dico idem sine per casum sine per alium deficiat: quia nō pendet ex facto meo tantum: vt. C. de insti. et substitutio. l. si pater. fm̄ Johā. et facit. C. de condi. insti. l. legatum.

Debet. sic. C. de insti. et sub. l. i. et l. qñ di. lega. ce. l. v. Item si qua. et §. de an. lega. l. meua. i. rñ. Item facit. l. de statulibe. l. seruus. §. imperator. et l. de manumif. testa mento. l. qui filium.

Quāuis. soluere. inspecta verbi. ppua significatio: ne. vt. et tamē cōputet: sic est mixta ex faciēdo et dā

li quidez legatum debere sit: cū aut porio inutilis fiebat. nā cū vni tra legatū sit: ticio si seia vxorē duxerit heres me⁹ c. dato: siquidē seia moriat de facta p̄ditio intelligit. At si ipse decedat nichil ad heredē suū eū trāsmittit: qz morte ei⁹ cōditio defecisse intelligit. Etroq; aut viuente siquidē ipse nolit vxorē ducere: qz ipse factū cōditio deficit: nichil ex legato cōsequit. muliere aut nolente nubere cū ipse paratus esset: legatum ei debetur.

Erro: calculi in reddenda rōne et reliquor rōne. nō facit additionē deficiat. B. Idē

Quāuis rōnes reddere nichil aliud sit q̄ reliq̄ soluere: tñ et si statuliberz heredis culpa sine fraude tñ seruū minus solum sit: et bona fide redditas esse rōnes existimatū fuerit / libez fore. Et nisi ita obseruet neminem qui sub p̄dione ita manumissus esset p̄nō ad libertatē puenitū: si p̄ imprudētā min⁹ solutū eēt. hec ita accipiēda ait: si quādo is qui rōnes reddere iussus sit p aliquē errorē sine dolo malo ita rōnes reddiderit: vt dñs qz circa cōputationē erraret.

Falsa demonstratio legatū nō viciat. Bar. Paulus.

Alia demonstratio neq; legatario neq; fidei cō

do. vt. l. eo. l. cum seruus.

Erraret. idem credo si nō errat: sed bene sciat min⁹ solui dū tamē seruus bona fide faciat. et facit. C. de trans actio. l. preses. et §. de iuricū. l. eum qui. §. in popularibus. et l. de fideicō. l. si pure.

missario nocet: neq; h̄di insti tuto: veluti si fratrem dixerit vel sororē vel nepotē vel q̄libet tale: et hoc ita iuris ciuilis rōne et p̄stitutionib⁹ diuorū se uert et antonini cautū est. Sed et si p̄trouersa sit de noie iter plures: q̄ pbauerit sensisse de se defunctū ille admittetur.

Augmētum dignitatis nō extinguit legatū. Bar.

Sed et si cui quasi liberto. i. inter liberos legatum fuerit / non idarco legatum amittit / qz postea annulos ab impatore accepit. Nam honor eius auctus est nō p̄ditio mutata: et ita diu fecerunt et antoninus rescripserunt.

Una pluralitas gemiat plures singularitates. Bar.

Si quis ita legauerit rez si mortis tpe eius erit: nec tunc eius iuenit: nec estimatio qz legari videbit. Quid ergo si q̄s ita scripserit: Stichū et pampphilū ticio do lego si mei erit cū moriar: et vni ex his alienauerit an vel alter possit a legatario v̄dicari: et placet vendicari: nam hūc sermone lz pluralis sit p eo oportet accipi atq; si separatim dixisset: Stichum si meus erit cū moriar: p̄p̄hilum si meus erit cū moriar.

Demonstratio sit per exprefionem qualitatum rei demonstrat. Bar. Laurentinus.

pluralem numerz geminare significatiōnez singularis. sic. §. si quis casu. l. si plurium. §. i. et C. fami. herascun. l. quoniens. et de conditio. insti. l. si plures. et §. de heredi. insti. l. hoc articulo. et l. paterfamil. et de neg. gest. l. d. §. si negotium. arg. contra. §. de pigno. actio. l. si necessesse. §. si annua. et C. de impub. et ali. sub. l. quāuis. et l. cui quidam. et facit ad. §. de condi. insti. l. i. et de lega. §. l. Stichum. et de legatis. iij. l. qui concubinam. §. Stichus. et de heredi. insti. l. talem. §. fina. et de rebus dubis. l. quoniens libertas.

Alia demōstratio. nō nocet. vt. et §. eo. l. de monstratio.

Si fratrem. nō errado: sed ex certa sciētia. vt. et §. de here. insti. l. nemo. §. i. alias nil valeret. vt. C. de fal. causa adie. l. i. et C. de here. insti. l. si pater. et C. de testa. l. neq; p̄fessio. que sunt p̄tra. sed arg. p̄tra hūc solutioni. §. de cōdi. insti. l. in summa. §. id qz. Item contra. §. de here. insti. l. h. §. ibi fuit falsa causa. h̄c de monstratio. ad q̄s est. l. i. cū tale. §. falso. Item cōtra. §. de lega. d. l. ticia. in prin. Soluti. ibi. itē facit. §. de an. lega. l. ticia. §. si.

Admittet. facit. §. de heredi. insti. in tēpua. §. si. et §. de testa. l. duo. et §. de le. §. l. rñ. §. si inter. et quod ibi nota.

Accipit. nō em̄ definit libert⁹ esse quo ad plura: vt. h. et l. de iur. aur. anul. l. i. et l. de bono libero. l. etiam. in prin.

Auctus. facit. C. de adop. l. cū in adoptiuo. et fa. §. de adop. l. p̄ adoptionē. accur. i. Dixisset. no.

Dixisset. no. pluralis. §. si quis casu. l. si plurium. §. i. et C. fami. herascun. l. quoniens. et de conditio. insti. l. si plures. et §. de heredi. insti. l. hoc articulo. et l. paterfamil. et de neg. gest. l. d. §. si negotium. arg. contra. §. de pigno. actio. l. si necessesse. §. si annua. et C. de impub. et ali. sub. l. quāuis. et l. cui quidam. et facit ad. §. de condi. insti. l. i. et de lega. §. l. Stichum. et de legatis. iij. l. qui concubinam. §. Stichus. et de heredi. insti. l. talem. §. fina. et de rebus dubis. l. quoniens libertas.

Admittet. facit. §. de heredi. insti. in tēpua. §. si. et §. de testa. l. duo. et §. de le. §. l. rñ. §. si inter. et quod ibi nota.

Accipit. nō em̄ definit libert⁹ esse quo ad plura: vt. h. et l. de iur. aur. anul. l. i. et l. de bono libero. l. etiam. in prin.

Auctus. facit. C. de adop. l. cū in adoptiuo. et fa. §. de adop. l. p̄ adoptionē. accur. i. Dixisset. no.

Dixisset. no. pluralis. §. si quis casu. l. si plurium. §. i. et C. fami. herascun. l. quoniens. et de conditio. insti. l. si plures. et §. de heredi. insti. l. hoc articulo. et l. paterfamil. et de neg. gest. l. d. §. si negotium. arg. contra. §. de pigno. actio. l. si necessesse. §. si annua. et C. de impub. et ali. sub. l. quāuis. et l. cui quidam. et facit ad. §. de condi. insti. l. i. et de lega. §. l. Stichum. et de legatis. iij. l. qui concubinam. §. Stichus. et de heredi. insti. l. talem. §. fina. et de rebus dubis. l. quoniens libertas.

Admittet. facit. §. de heredi. insti. in tēpua. §. si. et §. de testa. l. duo. et §. de le. §. l. rñ. §. si inter. et quod ibi nota.

Accipit. nō em̄ definit libert⁹ esse quo ad plura: vt. h. et l. de iur. aur. anul. l. i. et l. de bono libero. l. etiam. in prin.

Auctus. facit. C. de adop. l. cū in adoptiuo. et fa. §. de adop. l. p̄ adoptionē. accur. i. Dixisset. no.

Dixisset. no. pluralis. §. si quis casu. l. si plurium. §. i. et C. fami. herascun. l. quoniens. et de conditio. insti. l. si plures. et §. de heredi. insti. l. hoc articulo. et l. paterfamil. et de neg. gest. l. d. §. si negotium. arg. contra. §. de pigno. actio. l. si necessesse. §. si annua. et C. de impub. et ali. sub. l. quāuis. et l. cui quidam. et facit ad. §. de condi. insti. l. i. et de lega. §. l. Stichum. et de legatis. iij. l. qui concubinam. §. Stichus. et de heredi. insti. l. talem. §. fina. et de rebus dubis. l. quoniens libertas.

Admittet. facit. §. de heredi. insti. in tēpua. §. si. et §. de testa. l. duo. et §. de le. §. l. rñ. §. si inter. et quod ibi nota.

Accipit. nō em̄ definit libert⁹ esse quo ad plura: vt. h. et l. de iur. aur. anul. l. i. et l. de bono libero. l. etiam. in prin.

Auctus. facit. C. de adop. l. cū in adoptiuo. et fa. §. de adop. l. p̄ adoptionē. accur. i. Dixisset. no.

Dixisset. no. pluralis. §. si quis casu. l. si plurium. §. i. et C. fami. herascun. l. quoniens. et de conditio. insti. l. si plures. et §. de heredi. insti. l. hoc articulo. et l. paterfamil. et de neg. gest. l. d. §. si negotium. arg. contra. §. de pigno. actio. l. si necessesse. §. si annua. et C. de impub. et ali. sub. l. quāuis. et l. cui quidam. et facit ad. §. de condi. insti. l. i. et de lega. §. l. Stichum. et de legatis. iij. l. qui concubinam. §. Stichus. et de heredi. insti. l. talem. §. fina. et de rebus dubis. l. quoniens libertas.

Admittet. facit. §. de heredi. insti. in tēpua. §. si. et §. de testa. l. duo. et §. de le. §. l. rñ. §. si inter. et quod ibi nota.

Accipit. nō em̄ definit libert⁹ esse quo ad plura: vt. h. et l. de iur. aur. anul. l. i. et l. de bono libero. l. etiam. in prin.

S In nominatim, plerūq. fallit enim quādoq. vt. J. ad trebel. quonē. r. l. nō nunq. r. facit. s. l. cer. petal.

S In notatim alicui leges ita ludo ticio: an p demonstratōe corporis vel artificij vel officij vel necessitudinis: vel affinitatis nichil inter est. Nā demonstratio plerūq. vice nominis fungit: nec inter est an falsa an vera sit si certuz sit quē testator demonstraerit.

Inter demonstratōe r additōe hoc inter est: q. demonstratio plerūq. factā rē osēdit: additio futurā. **P**ompo.

Libertatis libertatis cōditio ea intelligēda est que ad libertatē pducit: q. ius natura grauior: r durior sit.

Cōditio casualis pōt quādoq. impleri. **B**ar. **M**arcel.

Publius meus testō suo ita cauit: q. si quis michi heres heredesve erūt do lego fidelēq. eoz committo vt dent galo seio fororis mee filio in honore consulatus quadringen ta. vltio meuo fetus cōsul designatus est: r munus edidit. deinde ex kalendis ianuarijs cōsularū ingressus est atq. ita meuius decessit. **Q**uero an q. dringenta seio debeant: marcellus respondit deberi.

Cōditio est huiusmodi q. testator plus diligat substituē q. primo loco positū: r non pōt prius conueniri heres q. defunctus poterat. **h. d. Barro.**

Clicia codicillis de predijs que testō septitiae reliquit ita cauit. a te peto septitia vt filio meo cū annoz. xvj. erit eadem predia restituas. **Q**u si filius meus. xvj. annos nō impleuerit: peto vt ea restituas publico meuo r galo cornelio. **Q**uero cū septitia decesserit: deinde de fili. xv. annū agēs defunctus sit: an representet? fidelicōmissum. xxv. anno impleto: et an heredes septitiae restituere publico meuo r galo cornelio debeāt. **M**arcell. r dicit septi-

Representare. prima facie: quia verum est filiū non impleuisse. **xvi. annum: nec amplius ad. xvi. an. pertinere posse.**

Transferre. factū. **J. de verbo. obli. l. in illa stipulatione. r. s. de vsur. l. si stipular. r. s. eo. l. filie sue. s. i. s. arg. tra. J. de iure fita. l. fisco.**

Repel. immo videt repelli. **vt. s. de lega. ij. l. si quis quos. que est contra. So. hic nō poterat: q. in fraude creditor fieret. vt. s. de leg. i. l. seruū si. s. si idē ubi omīno. vel fm bul. ubi māmissio r act. manumissionis. h. māmissio nō est phibita. vel ubi ppter serui delictū. hic ppter manumittentem. vel ubi erat vt miser. vt. r. s. de lega. ij. l. si quis ticio. hic vt legatarius.**

Habere. pl. enim r tempore accipit. **h. s. r. facit instr. de dona. s. i. r. s. de aur. et argen. lega. l. fina. s. fina. accur.**

Ita scripsero. sub. heres dato. q. est in fine.

Detraxero. id est a debitore cregero. r facit ad l. s. de here. insti. l. asse. r de cōdi. in st. l. institutio r l. s. r. C. de codicillis. l. i.

Ut cōditio ad gen. id est generaliter ad omnes personas institutas. vt si facta institutione et substitutione ita dicat: cuiusq. hereditas mea deferretur ita sit heres ticio decem dēdent. **h. s. o.**

Ut cōditio ad gen. id est generaliter ad omnes personas institutas. vt si facta institutione et substitutione ita dicat: cuiusq. hereditas mea deferretur ita sit heres ticio decem dēdent. **h. s. o.**

Ut cōditio ad gen. id est generaliter ad omnes personas institutas. vt si facta institutione et substitutione ita dicat: cuiusq. hereditas mea deferretur ita sit heres ticio decem dēdent. **h. s. o.**

Representare. prima facie: quia verum est filiū non impleuisse. **xvi. annum: nec amplius ad. xvi. an. pertinere posse.**

Transferre. factū. **J. de verbo. obli. l. in illa stipulatione. r. s. de vsur. l. si stipular. r. s. eo. l. filie sue. s. i. s. arg. tra. J. de iure fita. l. fisco.**

Repel. immo videt repelli. **vt. s. de lega. ij. l. si quis quos. que est contra. So. hic nō poterat: q. in fraude creditor fieret. vt. s. de leg. i. l. seruū si. s. si idē ubi omīno. vel fm bul. ubi māmissio r act. manumissionis. h. māmissio nō est phibita. vel ubi ppter serui delictū. hic ppter manumittentem. vel ubi erat vt miser. vt. r. s. de lega. ij. l. si quis ticio. hic vt legatarius.**

Habere. pl. enim r tempore accipit. **h. s. r. facit instr. de dona. s. i. r. s. de aur. et argen. lega. l. fina. s. fina. accur.**

Ita scripsero. sub. heres dato. q. est in fine.

Detraxero. id est a debitore cregero. r facit ad l. s. de here. insti. l. asse. r de cōdi. in st. l. institutio r l. s. r. C. de codicillis. l. i.

Ut cōditio ad gen. id est generaliter ad omnes personas institutas. vt si facta institutione et substitutione ita dicat: cuiusq. hereditas mea deferretur ita sit heres ticio decem dēdent. **h. s. o.**

Ut cōditio ad gen. id est generaliter ad omnes personas institutas. vt si facta institutione et substitutione ita dicat: cuiusq. hereditas mea deferretur ita sit heres ticio decem dēdent. **h. s. o.**

Ut cōditio ad gen. id est generaliter ad omnes personas institutas. vt si facta institutione et substitutione ita dicat: cuiusq. hereditas mea deferretur ita sit heres ticio decem dēdent. **h. s. o.**

Ut cōditio ad gen. id est generaliter ad omnes personas institutas. vt si facta institutione et substitutione ita dicat: cuiusq. hereditas mea deferretur ita sit heres ticio decem dēdent. **h. s. o.**

a **I**nstitutos. & substitutos. nō autē ad veniētes ab in testato: vt arg. s. de vulg. substi. l. qui libere. s. hoc aut. **b** **A**d certas psonas. scz oēs eiusdē gradus. **c** **S**radū. & omnes psonas eiusdē gradus: forsan & si deficientis portio sit. pñōscripta: vt. C. de cad. tol. s. hys ita. z. s. de lega. l.

.l. ciuitibus. s. lucius. Azo. licet aliud sit in legato vt. C. de cadu. tol. s. in pmo. Et distiugue si cōditio est apposita in oibz personis hē reddū trāsire cū onere: siue p non scripta siue in causa caduci siue caduca sit pō deficiēs. Si autē omnibus: & tūc aut in oibus eiusdē gradus. et tunc idem vt alij eiusdē gradus impleat. Si autē non oibus: sed quibus dā de eo gradu sit adiecta cōditio: si quidē est pñōscripta: differt hereditas que vadit cuz onere: vt & dixi a legato qd nō transit fm. s. sed quidam dicit etiā in hereditate nō trāsire cum onere: vt in. d. s. in pmo. sed est arg. ptra. d. l. ciuitibus. sed dicit qz & ibi fuit apposituz in psona osum onus. Si autem alio modo deficiat relictū hereditatis vel legati: vt in cā caduci vlt quasi. caduci: vadit cum onere. vt C. de cadu. tol. s. p sebo. & s. similitēo qz dicit simili

mō re. siue re & hys: siue hys tm sint pñōscripti. si autē re tm nō vadit cū onere. nec dicit accrescere: s; nec decrefcere: vt. C. de cadu. tol. s. si hō. & facit. s. de heredi. instituen. l. sub condicione. & s. eo. l. si separatim.

d **S**criptū. secus in stipulatione que nō valet si certus locus nō est: vt. s. de verbo. obli. l. qui insulam.

e **D**omicilium habuerit. sic. C. de episco. & cleri. l. nulli. & l. si quis ad declinandam.

Quibus diebus. ad parendū. erat em̄ tibi relictum. si hinc ad decē dies ascendres capitolij fm. R. & dic qz pñōscripti. i. heres cuius intererat pñōscriptiō nō impleat fm̄ quosdā. s; certe imo cuius nō intererat. nā si eius

institutos p̄tinere: at que p̄ditio ad certas psonas accōmodo data fuerit: eam referre debemus ad eū dūtarat graduz q̄ hē p̄sone institute fuerunt.

Si locus loci in testamēto non ascribitur subintelligi locū vbi testator domiciliū hūit. b.

Cum ita in testamēto scriptum erat vt aliqd in foro fiat neqz ascriptū erat in quo foro: labeo ait: si nō appareat quid mortuus senserit: in eius municipij foro faciendū in quo is qui testamentū fecerit domiciliū habuerit: quā sententiā ego quoqz probo.

Dies impedimēti nō cōputant in termino. Bar. I dem.

Quibus diebus vicinus tuus te via publica (cū ad parendū cōditioni tre velles) ire phibuit: nec per te stet quomōdo agendo ob calūniā eū submoueas: hī dies p̄ditio nō imputabuntur.

Appellatione expensarū precū nō continet. Bar.

Quidā ita legauerat: si p̄bilus cornelius impēsam quā in fundū seianum feci heredi meo dederit: tūc heres meus pub. cornelio fundū seianū dato. Cassellius aiebat etiaz precū fundi dari debere. **D**iffilt' impēse verbo negat precū si

interesset statim habet. p̄ iplera & capet legatū. vt. s. e. l. iure. s; h̄ nō habet. p̄ iplera imo postea necesse h̄z iplere. **s** **A**b agendo. qd iusserat testator vel agendo contra impediētem iniuriā. vel negatoua. **h** **C**alumniā. a vicino illatam.

gnificari: s; eos dūtarat sumptus quos in eū postea q̄ emptus esset fecit. Idē iulian. scribit adiecto eo qz nō deductis fructibz ipensarū rō haberi debeat: & hoc magz verū puto.

Conditio apposita in qua: cum p̄ pte testamēti reddit cōditionale legatū. Bar.

Quidam ticio. c. legauerat deinde infra ita iusserat: quas pecunias cutoz legauit: eas heres meus si mater mea mortuato. mortuo patrefami. ticio vixerat: & viua matrefa. deceserit: mortua matre herediticij legatum debet **D**iffilt' rñdit: qm̄ nō sub p̄ditioē esset legatū: s; ante legatū pure deinde soluendi dies adiecta sit. videam' inquit labeo ne id falsum sit. qz nichil interfit vtrū ita scribat: qz pecunias cutoz legauit eas heres meus si mater mea mortuato. aut ita: nisi mater mea mortuato. vtrūto. vtrūobiqz em̄ sub p̄ditioē datū vel ademptū eē legatū: labeonis responsum p̄bo.

Appellatiōe debet p̄tinere naturale tantū. **R** aliud repuri non potest. Barto.

Dns seruo aureos. v. sic legauerat: heres me' ticho seruo meo quē in testō libez esse iussi aureos. v. quos i tabulis

i **S**ubmoueas id est repellas.

k **C**ōditio. i. dlatio. p̄ditio. i. velid est defectus siue effectus conditionis. & sic fm̄ vtranz significatiōem necesse h̄z postea adimplere conditionē. & hoc de cōditioē que depēdet de p̄tate tua. als nisi impleas nil cōsequens cū per alij ipediaris: vt. s. ad. l. aq̄. l. inde nerat'. s. idem iulianus. s; tenef impediens si nullo mō imple re potuisti actioē facti: vt. s. de cōditio. cau. da. l. iij. s. si. & d. s. idem iulianus. secus si per casuz ipedior in tali potestatis vt. s. de cōdi. insti. l. que sub p̄ditioē. s. quot. & no. s. e. l. in testamēto. sed si p̄ditio est casus lis vel mixta: quocunqz modo deficiat nil p̄sequeris: vt. C. de institutio nibus & substitui. l. si pater.

l **A**diecto. facti. C. qñ di. lega. ce. ex hys.

m **P**uto. qz ea videt fuisse voluntas testatoris. & sic non obstat qd als dī. s. de pe. here.

l si a dño. s. pe. Itē facit. s. de le. ij. l. lici'. s. q̄ marito. s. s; aliud est cū dicit: nolo qz subeat onera hereditaria qñ ea tantū p̄tinent que sunt solueda creditoribz nō que sunt iam soluta. s; appellatiōe expensarū & qd soluti & qd soluendū est rōne expensarū p̄tinet. fm̄ dug.

n **M**ortif. i. mortef. sed qñqz p̄ p̄terito pomit: vt. s. de neg. gest. l. iij. in prin. & s. hec verba.

o **D**e dato. cū pmo reliquerat. nā p̄ hec h̄ba nō videt legatū. vt. s. de manu. test. l. antepe. s. si. & sic est p̄tra. s. de act. & obli. l. obligatiōis fere. s; p̄ditio. s; ibi in cōtractibz. itē facit. s. de in dīe adiec. l. ij. & de lega. ij. si cu.

p **J**ust. & vere iusserat. als per hoc nō videt legare.

vt. s. de lega. ij. l. ticia. in prin.

a **De**beo. et seruo.

b **Naturale**. s. certe et si non fuit hec mens testat. et nul

li sit naturale debitu: tñ videt q̄ valeat legatu: qz falsa

demōstratio nō pimit legatu: vt. s. de. l. falsa. et. l. demon

stratio. et. l. pri.

c **Magis**. electiue ponit.

d **Debitu**. i. pro pte tñ dē debitu:

vt. s. de fideiuf. l. si detulor ob. s. i. et

s. de pecu. nec fu?

e **In** rep. natu. ra. et fa. q̄. ubi de le.

ce. l. cū illud. s. he res. et. s. de lega. i. l. si sic. et. l. seruus le

gatus. s. quinq.

f **Terminus**. p̄pium est nomē testantis.

g **Sans** dedis. sent. sic. s. de le. ij. l. si ita legatu. sed

arg. s. de. l. ticio. i. rñ. aliud aut in cō

tractib⁹ vbi nō fas tisdat. vt. s. de p̄di.

ob cau. l. dedi. s. si h̄s. et. facit. s. loc.

l. insulā. s. quidā. et de le. ij. l. asipe.

h **Legata**. inci. piunt. vt. et. l. q̄. ubi de le. ce. l. v. s. s. si sub p̄ditione.

i **Legari**. alio legari vt res p̄p̄as: s. vt aliena p̄t h̄c legari⁹

vt. s. de v. s. l. leg. l. scō testō. in si. alias delegari: et tñc dic

vt statim delegatio et p̄ eā nouatio forniat effectū. sicut tñ impleta cōditione. vt. s. de noua. l. si stichum. s. i.

k **Alia**. magis. cōparatiue ponit. R. qz tā silo q̄ p̄ri

legari vt. ar. s. de le. ij. l. debitor. s. h̄. fm. R. sed fm

Argo. et. p̄. die electiue. nā aut est emācipat⁹ cū petit: et nō

pot qz deficit p̄ditio si in p̄tate et. et qz p̄ri noluit testator

queri. vt arg. in si. h̄ur. l. aut i p̄tate et tñc nō petit. vtpote

est debitu: vt. s. ad treb. l. facta. s. ticio. s. nōne p̄ falci

diā sicut p̄tab. exonerat h̄s a legatis: q̄re s̄ fecus q̄ in

supiori casu. Rñ. nō d̄ h̄s exonerari p̄ falci diā: imo totū

d̄ deberi: s. falci diā detrahā: vt. i. t. i. l. ad veterani. s. i.

et. l. si dignū. nā nō rūp̄t testm. s. p̄ tab. sic. ut. s. q̄. si p̄ci

repetit. q̄. p̄ p̄te euicta re v̄duta. q̄ i hoc casu nullū fuit.

b **Id**. id est quia.

c **Ius** dandi. causa implende conditionis.

p̄ri questu. nec ob. l. debitor: qz hoc est v̄p̄ ibi. q̄b nō. qz

id h̄z vires ex p̄sona futiqz si est liber: id et legari possit.

l **Proculdubio**. vt. et. C. de iure delibe. l. p̄e.

p **Lautius**. s. scripsit questionē talez rogatus et. vel

plautius insinutus heres rogatus et.

q **Si** relinquat alio sub cōme

moratione patrie potestatis et

in id t̄ps conferat patri videtur

legatum. Bar. Africanus.

h **Illo** familias legatum

est sub hac p̄ditione si

in p̄tate patris mansisset: ma

gis patri videri legatū ait. et

patre suo noie legatū petere.

Idem turtis eē et si seruo simi

liter legeat: argumētum rei est:

qz et si cibaria seruis ticij legē

tur: p̄culdubio domini est nō

seruorum legatum.

q **Si** legatū scindit p̄ p̄rata

bu. vel alia lege scindit onus

p̄ modū cōditioni inunctū: se

cus si p̄ falci diā minuat. Brez

secus in onere in vi modi ad

lecto. Barto. Paulus

p **Lautius** heres roga

tus est a liberto testa

fore vt p̄cept⁹ dece sibi totā

h̄rditatem redderet. postea

patron⁹ defuncti bonoz pos

sessionē p̄ratatulas perierat

et p̄tem hereditatis que debe

bat abstulerat: p̄culus et cas

sus fideicommissariū p̄ rata

quod soluit repetere debere

atunt. Paulus rñdit hoc ture

vtimur. nam que admodū pre

statione fideicommissoz et le

gatoz heres exonerat p̄ p̄re

tozem: ita etiā ipse parte cō

sequit d̄z. Diuersum est si falci

diā interueniat et minuat lega

tū. Nā his casibus nichil re

petet: q̄ in solidū p̄ditioi pa

ref. **Itē** scindit ius dandi

n **Perceptis**. de bursa fideicō

missarij: vt. i. inuit

o **Redderet**. alias redderet. et

alias reuēderet. i.

venderet dicto fi

deicommissario pro

et. q̄b valet. vt. s. de

lega. i. l. et si equo.

p **Partē**. olim

dimidiā hodie ter

tiā: vt insi. de suc.

libe. s. sed nostra.

q **Debeatur**. ip̄i patrono.

r **Pro rata**. s.

p̄rtia.

s **Soluit**. scilz

heredi.

t **Repetere**. cō

dictione ob cam si

h̄s redderet: vt

s. de cōdi. ob cam

l. ij. s. i. fm aliam

actiōe ex empto:

vt. s. de act. emp.

l. si heres.

v **Per p̄tozem**.

quod d̄z p̄ta. p̄ono

p̄rtia. et sic h̄s

p̄ ca rata nō tene

tur alicui nisi p̄is

ctis p̄sonis: vt. C.

de bono. pos. p̄ta.

l. centū. Accur.

x **Ipse**. s. h̄s.

y **Partē**. s. tñ

de eo q̄b ei est dā

dū a fideicommissa

rio. vel si iam p̄e

curus est totū red

dit p̄rata vt dixit.

z **His casib⁹**.

quādo falci diā mi

nuat legata.

a **Repetet**. s. de

dato cā adiplēde

Liber Undecimus

a Legatus. i. relictus. vel pars hereditatis vt subicit: vel tota: vel res relicta sub conditione si dece det heredi.
b Capere. qz est filius naturalis tñ cui nō pōt relinqui vltra duas vncias existētib⁹ legitimis. vt. C. d. natu. lib. l. ij. vel erat res. phibita a testatore antiqōi alienari relicta.

c Illos. f. subditos vel cōiunctos. vt no. s. eo. l. que conditio. r. fa. cit. de dona. cau. mor. Lei. qu. r. j. l. p. s. si duob⁹.

d Cāro min⁹. imo nō minus. vt s. de an. lega. l. liberto. s. i. s. Solu. cū quid relinquit michi: r. onus imponit et relictū ex postfacto minuit. aut in vim modū aut in vim conditionis. si in vim modi: siquidē imponitur i cadere vel ei⁹ parte aliq⁹ prestāda minuit. vt. i. l. i. penales s. fi. Si hō onus est in alio implēdo: siq⁹ dē relictū minutū remaneat maius onere vel tāntū minutū on⁹. vt. i. l. i. tra. r. s. de leg. ij. l. cū p. s. r. de lega. i. l. si michi thichum. si hō remanet minus onere quaten⁹ est minut⁹ eaten⁹ minut⁹ on⁹ vt. h. si in vim conditionis r. diminuitur relictū: qz totū non capio minut⁹ on⁹. vt. s. e. s. item scindit. Idē r. si is

qui dē relictū p. pte desinit esse heres. vt. s. e. l. in pñ. Idē videt⁹ r. si alio mō minuat. vt. j. p. s. si ps. sec⁹ si minuat p. falsi. vt. s. s. diuersum. r. est rō vt ibi no. Si hō on⁹ a pñ capio sit mai⁹ relicto: dic vt no. s. de lega. i. l. impator. p. to s. l. r. facit. s. de vul. sub. l. r. si contra. r. j. eo. l. s. si hac. s. i.

Qui heredi. f. scripto. Sed qd si dicit simplr hēdi. qz dā dicit dño dandū. tu dic p. tra. arg. s. de vul. sub. l. qui liberis. s. hec s. ba. r. j. p. i. ibi. sed cum heredi rē.
f Nō dño. s. hoc quōd cū nullo momēto seruo sit heres vt. s. de acqui. here. l. placet. sed pōt dici qz dāto et receptio est fact. vt. s. d. cur. fu. l. p. s. l. in fi. r. sic in pñona fui fieri pñt. vt. ar. l. de stipu. ser. s. sed cū factū. r. j. de ver. ob. l. stipulatio. s. hi. r. j. subicit. l. ea qz sunt iuris nec momento pēns eū residēt: vt hereditas: vt. d. l. placet.

si is cui legatum⁹ est nō potest parte hereditat⁹ sibi relictā totā capere⁹. Nā verius est partē cum prestare debere: partē illos⁹ qui auferunt ab eo quod plus relictum est qz a lege conceditur. **P**erarius scribit ex duobus scriptis heredibus si vnus rogatus sit tibi hereditatē restituere: tu ticio certā sum mā dare: r. beneficio legis falsicie in restituēdo heres vtaf: quanto minus heres tibi prestitit: tanto min⁹ te ticio prestare non erit iniquum.

Qui iustus est dare suo cā conditionis implēde sub nomine proprio vel sub nomine heredis dando dño nō implet conditionem. item iustus dare domino non implet conditionē si dat seruo. **Bar.** Idem.

Qui heredi⁹ dare iustus est seruo alieno istituto non dño⁹ dare debet. Nā et si alio herede istituto iustus est seruo ticij dare: ipsi seruo daf: qz que facti sunt non trāseunt ad dñm⁹. quēadmodum si michi aut seruo ticij stipulatus sim: nō ticio sed seruo etius⁹ dari potest: r. hec vera sunt. Sed cum heredi dare iustus est: videamus ne dño dandū sit. r. cōsequens est et hic⁹ seruo dari.

Certe statuliber⁹ quin dño tē capit iure testamēti. vt. j. eo. l. meuius. si cut in quarta trebel. bene cōputaf. vt. j. i. l. in quarta. s. sed r. qz: r. hec erat cā dubitādi. itē occasione hereditatis habet.
f An ei auferēdū. imo vñ auferri. vt. s. b. qd. i. l. is qui. q. est j. So. h. a legatario singulari. ibi a fideicō. vniuer sali accepit. vel h. de edicte. qz p. qz vt benign⁹ ibi de rigore. vel dic qz h. a fideicōmissario accepit. s. solue vt ibi. t. **Q**d dederit. cū plēde p. dicitis. v. **N**ō restituā. r. hoc est j. d. l. de p. d. i. n. s. q. So. h. spōte adijt: ibi co act⁹. vel ibi gfa fundi tñ erāt dāda. r. h. pro tota hēditate r. **C**ontra puto. qz seruus cōis vicē duob⁹ sustinet. vt Seruo j. de stipu. ser. l. i. s. cōis. sed si duob⁹ esset legatum p. par cōis vites possit pareri cōditioni. vt. j. eo. l. si qz legata. s. fi. r. l. cē duob⁹ cui fundus. et facit. s. e. l. plautius. s. item scinditur.

g Iustus est. puta legatarius cui fundus est legat⁹ si dece dederit hēdi: als nō possit onerari. vt. C. de fideicō. l. ab eo. Accursius.

h Ad dñm. cum factum serui nō sit domini: vel ecōtra i. **S**eruo eius. vt. j. de solu. l. stipulatus sum.

k Et hic. i. l. dēta specie. f. s. nōne in principio dixerat idē. Rñ. scita: vt ibi dixit scripto vel instituto: h. heredi simpliciter.

l Certe statuliber. cui est relicta libertas si dece dederit seruo herediti instituto.

m Debeat. id est pōt dare dño si vult p. sed libertatē. r. hoc nō tā demonstratione p. s. ne s. dñij rōne ar: tēta. vt. j. de statu. l. i. statuliber pe.

n Cōsenserit. i. vel nisi in ei⁹ vilitatē h. f. m. fuerit vt. j. s. sol. l. si chū aut pamphū. s. v. sumfructū.

o De domino p. heredi. nā si cet restituit michi lominus remanet heres: vt. l. i. de fideicō. h. e. s. restituta.

q Dandū est. a legatario cui qz dā res singularis ē relicta si. r. dederit heredi.

r Restituēdū. i. dādū fideicommissario vniuersali: qz capit hoc s. l. qz dñy e. tne⁹ nō au

s Ex pluralitate dñoz scinditur conditio seruo adiecta. **B.** Si duob⁹ seruo legatum sit sub conditione dādū: nō posse p. partes conditioni pareri qdā aiunt: sed semel dandam pecuniā: sed ego contra puto.

t Contra puto. qz seruus cōis vicē duob⁹ sustinet. vt Seruo j. de stipu. ser. l. i. s. cōis. sed si duob⁹ esset legatum p. par cōis vites possit pareri cōditioni. vt. j. eo. l. si qz legata. s. fi. r. l. cē duob⁹ cui fundus. et facit. s. e. l. plautius. s. item scinditur.

u Si dñy e. tne⁹ nō au

v Si dñy e. tne⁹ nō au

w Si dñy e. tne⁹ nō au

x Si dñy e. tne⁹ nō au

y Si dñy e. tne⁹ nō au

z Si dñy e. tne⁹ nō au

e Arbitrum. i. iudicem delegati. vt. i. de fideico. lib. l. si pure. r. s. de iudi. l. vii. s. liber etiam. r. facit. l. cu. pte. tot. s. iudicem.

b Excussis. idem si stabit per heredes quominus excussant. vt. s. de p. r. h. emp. l. h. ec. venditio. s. jo.

c Reliqua. i. re liquata.

d Constituet. i. declarabitur r. red. di facient.

e Debeat. res pete constituent. r. sic in facto constituti etia ratio. vt. i. eo. l. cu. seruus.

S Ab diuersis puta si decem dederit. ite si equi dederit. r. qd subij cit disticti. i. in di uersis testamenti partib. ad qd. i. s. manu. testa. l. v. r. l. qd vulgo. r. i. eo. l. qd traditur. r. s. de rite. l. tutor da. tus. in fi.

S Nouissime. immo cuiuslibet. vt in fi. s. here. in fi. s. si plures. r. s. de p. d. in fi. l. si he redi. que sunt con tra. sed ibi separa tim p. iunctionez distinctione: hic se separatim i. di uersis pibus tes tamentu. r. facit. s. de lega. i. si michi s. penul.

h Qd no simi liter. i. si legatario uisum est dari: et heredi dari no po test. s. m. Jo. alij sic si legatariu uisus est dare: no pot da re heredi heredis r. spale est in liber tate. qd negat Jo. vt dic ex pte here dis. dat et r. eius heredi. s. ex diuer so in legatarij pfo na no placet sic vt hys legatarij da re possit: q. semel deficit conditio: r. hoc placet Jo. arg. i. eo. l. si ita expressum.

h Onnum. s. aliena. i. expressa: vel simpliciter vel nuda. h Dicitur in multis legibus. vt. i. de reg. iur. l. ex pressa. r. l. actus. r. s. de here. in fi. l. si quis sempronius. r. l. exstatuio. Item hoc in uoluntate extranei heredis

disset arbitru a p. s. uibus dari diuus pius pmisit his uerbis. Aditi a uobis amplissimi p. s. ues arbitrum dabunt. qui excus sis r. onibus no tm q. reliqua sunt epaphroditi p. s. uent: ve ruerit quas rones queq. istra tradere aut exhibere dominis suis debeat: cuius sententia cu fuerit satisfacta non impedit epaphroditi libertas.

In libertatibus leuissima in legatis nouissima spectatur conditio. Bar. I. dem.

S Ab diuersis conditio nibus diuinctim positus liber esse iustus ea p. ditione ell gere pot q. sibi leuior esse uide bit. Legato p. o. eo modo relic to legatariu nouissime codi tioni parere oportet.

Conditio pot impleri in h. de h. r. n. s. no i. h. de legatarij. s.

Heredi decem dare iustus r. liber esse: heredis heredi dan do puenit ad libertatem. Qd no sumit in legatarij p. s. ona cu nodiri publicus scripsit.

Legatu pot conferri in alte rnis uoluntatem uelata no ex plicitam. Bar. I. dem.

Q Onnum ptingit ut q. da noiatim expressa of ficiant: q. s. uis omitta tacite in telligi potuissent nec essent ob futura: qd euent si alicui ita le gal: ticio decem do lego si me uius capitolij ascenderit. na q. s. uis in arbitrio meui sit an capitolij ascendant: r. uelit effi cere ut ticio legatu debeat: no tm potuit alijs uerbis utiliter legari. si meuius. uoluerit ti

ast vel legatarij secus: vt. s. de lega. l. i. senatus. s. pe. r. s. de lega. iij. l. xi. s. sic fidei. sed in aliena uidef. p. r. s. de lega. i. l. i. Sol. ibi. item p. r. a. quadoq. expressa p. s. uim. vt. s. p. s. de usufru. l. uetus. r. in pupillari substitutione tacita. q. h. p. que p. r. a. matre non admittitur: sed in expressa sic. vt. C. sunt q. de in fi. r. sub. l. i. q. no de ipu. r. au. sub. cent.

l. precibus. Itē in casibus ubi exigi tur spale manda ti. vt. s. de pec. l. p. p. o. n. t. i. u. s. in p. n. r. in nouatione. vt. C. de noua. l. fina. q. h. p. nec p. s. uim nec nocet. vt. s. eo. l. si in die. s. si. r. fa. cit. s. de reb. du. l. v. r. s. cu. quidā. r. de lega. l. i. iij. r. i. de fideico. liber. l. fideicommissa. r. de statulibe. l. cu. z. heres. s. si.

Adempto onere in vi codi tionis appposito emolumentu no uidef. ademptu. Bar. I. dem.

S I qd seruū liberuz esse iusserit si heredi rones reddidisset: posteaq. eū rones reddere uoluerit: quasi puram facturuz libertatez cōpetit: et ex testamēto libertas.

Clausula relata ad legata quib. dies no est apposta no refert ad legatu collatu in tps certe etatis. Bar. II. abeo.

S I qd legata qbus dies apposta no eet annua bima trima die dare iussit: et alicui cu pubes eet pecunia le gant: id q. s. legatum annua bi ma trima die post pubertatez prestandū esse in cōmētarij s. a. i. scriptū est: q. magis p. d. tio q. s. dies legato adiecta est cōtra ego sentio: q. fere m. dies ponit ad progada ea q. ad pre sens tps no etia que in futurū legata sunt: diesq. pubertatis habet aliquam temporis de monstracionem.

Conditio uadi plurib. adie cta diuidit inter eos. Bar.

Duobus eadem res si he redi centum uedissent lega ta est. si alter ex his. l. dederit partem legati cōsequetur. et pars eius qui no dederit alte ri cu sua condicione accrescit.

Conditio designat nudu mi nisterium factu: r. q. impleri in forma specificata. s. I. dem.

Cōsequetur. immo ex toto debet implere. vt. s. l. d. i. p. s. u. a. f. vt. C. de cōdi. inser. l. si plures. que est p. r. a. Sol. ibi. cōditio indiuidua fuit. hic diuidua.

Accrescit. immo sine onere. vt. s. e. si separis. s. ibi. s. i. u. r. e. h. z. solidū. r. fa. i. e. l. cu. fund. r. C. s. ca. i. s. ne. s. ne. a. s. t.

Meuus. nō habebat. qz capax nō erat vt insti. de hez redū quali. r disse. § testamēti.

In mare. fact. §. de cōdi. insti. l. mulier. §. si quis he reditā. sed ptra. §. de cōdi. insti. l. quidā. sed ibi fauore humane pditionis: vt ibi dicit item ptra. §. de solu. l. si seruus decē. Sol. ibi fauore pupilli et furiosi ne perdāt qui sunt capaces. Item cōtra. §. de pdi. insti. l. cōditio nes. vbi densōiā pditionē nō oportet impleri. item ptra. §. de lega. l. i. seruo alieno. §. si.

Testamenti noie. si em sic legatum esset nō habere quid aliud ne cesse dare. sed hic hz sed aufert per hō. vt. §. de iure fil. l. lucius. r facit. §. dōna. cā mot. lin omnibus.

Ut fundus. §. dū dō. §. dandi. e. Quō. r testamento. f. An sub cōditione. scilz dandi decem. §. Ex accidenti. f. ex noua voluntate legatarij. vt §. in pū. vel quia mort legatarij ex psona em here dis. r. c. vt. §. de h. obli. l. §. si. sed sal. l. §. de leg. l. l. legatarij. r facit ad l. §. de acqui. here. l. qui putat. r. §. e. l. falsa. §. si. r. §. de ptra. hē. emp. l. si stulac. §. qui fundū. r. §. l. pe. r. §. de lega. l. i. v. r. §. §. agri. r. §. eo. l. si qz legata. §. si.

Uelut. vt li ber sit. non est. modus §. pditione si opas det. §. Sapiēter. i. callide. sic ironice dicit: nō em pōt dici sapiētia cū ob id hē. tēneat actōe in facum. vt. §. de cōdi. ob cau. l. i. §. si. r. §. eo. l. si inuis. r. de statulibe. l. cū here. §. stichus.

Sancille. sed si libere sit ita legatum r post fiat seruus intercidit legatū. vt. §. eo. l. pti. §. 3o.

Ut fundus legatus est si r. dederit prez fundi psequi nō pōt nisi totā pecuniā numerasset. Dissimilis est cā cū duobus eadē res sub cōditione legata est. in hac em cōsione statim a testō quo pluri bus pditto appōstra est diuisa qz in singulas psonas videri pōt. r ideo singuli p pre sua r pditioni parere r legatū cape possunt. nā qzuis sūma vnuer se pditionis sit a scripta: enume ratione tñ psonaz pōt videri esse diuisa. in eo nō qd vni sub pditione legatū est: scindi ex accidenti pditto nō dz: ois numerus eoz q in locū eius substituit p singulari persona est habendus.

Seruus iustus pstate operas pōt p se opari nisi ab here de impediatur: nūc em pditto habet p impleta. Bar. Pōpo. Uelutuz est an si iustus fuerit seruus. v. opas extraneo dare vt liber sit: con-

Nubere. r de eo statu videt cogitatum quo nubere pōt. §. 3o. r fact. §. eo. l. cum ita. §. i.

Intercidit. decesserit. pēdente pditione. ad qd. C. de cadu. tol. l. vnica. §. sin autem.

Arbitror. non ergo habet p mortuo deponat. nec Depos soluitur matrimo tātō ma uum. vt. §. de bo. trimonē dom. l. v. r. C. de um nō dona. inter virū r soluit. vt. §. de bo. libe. l. si nec. §. si deponat. vbi perdit patron. r aratab. si deponatur. sol. nec ibi pditur ius succedēdi: qz admittit sequēs. r et idēz si restitua. r eodez modo rñ. §. de ptra. l. i. §. si lium. §. qd in no: stro casu si sit ab hostibus captus. Rñ. in pendēti est legatū. vt. §. de bo. lib. l. si necem. §. si deponatus. Itēz qd si fiat quersus videt qz pro mortuo hētur. vt. C. §. epi. r. de. l. si. i. rñ. pōt tñ dici ptra: qz p mortuo habet quo ad matrimo: nū soluendū r lu cra ex eo petēda: vt non possit ei les gari. r facit. §. de verb. ob. l. ex ea. §. in insulam. o. §. Seruit. mor u. sic. §. de reg. iur. l. seruitutem. r. §. de sol. l. qui res. §. aream.

Sancille allene euz ea nuphsisset legatū sit: pro culus aut vtile legatuz esse: qz possit manumissa nubere.

Legatario mortuo vltiber tate puuato pditione pēdente legatū ext. nguit: secus si sola ciuitate puuet. Bar. Ulpia.

Intercidit legatuz si ea psona decesserit cui legatū est sub cōditione. Quid ergo si nō decesserit: sed in ciuitate esse desierit: pura alicui legatuz est si cōsul fuerit: r is in insulā deponatus est: nun qd nō interim extinguit legatuz: qz restitui in ciuitate pōt: qd pbabili. esse arbitror. nō idē erit dicendū si ea pena i eū statuta fuerit q irrogat futu: tē: qz seruitus mortū assimilaf.

Declex nō pōt commode summari ppter multiplicē diuisionem. Paulus.

In factō cōsistentes cō ditiones varietatē habent: r qsi tripartitā recipiūt diuisiones: vt qd detur: vt qd

te sunt diuisione. f. an pñstāt in factō meo si tñ: an i meo r alterius vt no. §. eo. l. in testamēto. r in summa. §. r hic supponit sex exēpla: tria in affirmatiuis r tria l negatiuis r forte de his tñ ponit: qz frequētius ptingunt. r Ut quid det. semp pone vt p si hic r in sequētibz.

Depos soluitur matrimo tātō ma uum. vt. §. de bo. trimonē dom. l. v. r. C. de um nō dona. inter virū r soluit.

Sancille allene euz ea nuphsisset legatū sit: pro culus aut vtile legatuz esse: qz possit manumissa nubere.

Legatario mortuo vltiber tate puuato pditione pēdente legatū ext. nguit: secus si sola ciuitate puuet. Bar. Ulpia.

Intercidit legatuz si ea psona decesserit cui legatū est sub cōditione. Quid ergo si nō decesserit: sed in ciuitate esse desierit: pura alicui legatuz est si cōsul fuerit: r is in insulā deponatus est: nun qd nō interim extinguit legatuz: qz restitui in ciuitate pōt: qd pbabili. esse arbitror. nō idē erit dicendū si ea pena i eū statuta fuerit q irrogat futu: tē: qz seruitus mortū assimilaf.

Declex nō pōt commode summari ppter multiplicē diuisionem. Paulus.

In factō cōsistentes cō ditiones varietatē habent: r qsi tripartitā recipiūt diuisiones: vt qd detur: vt qd

In factō cōsistentes cō ditiones varietatē habent: r qsi tripartitā recipiūt diuisiones: vt qd detur: vt qd

Ut quid det. semp pone vt p si hic r in sequētibz.

a **D**etur lego tibi fundum si dederis decem heredi. vel si feceris ei domum: vel si nauis ex assa venerit: et econtra lego tibi fundum si non dederis heredi decem

vel si non feceris ei domum: vel si nauis ex assa non venerit. et hec superior. s. si non venerit. est tertia species que infra dicitur esse in euentu.

b **I**psorum. s. legatariorum. s. si legatarius dederit vel fecerit. et econtra non dederit et non fecerit.

c **A**ut aliorum. puta lego tibi fundum si ticius dederit. x. heredi vel fecerit domum: vel econtra non dederit vel non fecerit.

d **T**ertia. prima species fuit in dando vel non dando. secunda in faciundo vel non faciundo. tertia in euentu. s. si nauis venerit ex assa vel non venerit.

e **P**eruenit. ad fisco. ut si legatus est fundus non capaci s. x. det heredi habebit fisco legatum si. x. dederit. sic enim et si per legatum predicta decem sunt relicta. ut 7. s. ad fil. l. cum fisco. predicta autem. x. causa implende conditio: nis dada non sunt legatum. ut 3. si quis omif. cau. testa. l. si quis sub conditio.

f **I**ur. viuo. p. testamentum tamen. ut 3. proxi. nec ob. s. e. l. solemus.

g **N**ascantur. fact. s. eo. l. cum vir. r. l. si iam. s. i. Accursus flo.

h **E**d si hoc. continuatur precedenti.

i **C**apienti. ut

fiat: ut quid obtingat: vel retro ne detur ne fiat ne obtingat: ex his dadi faciendiq; conditiones in psonas collocant: aut ipso quibus qd relinquit: aut aliorum. Tertia species in euentu ponet.

In fisco transit legatum cum onere aditionis vel fideicommissi.

Fiscus sicut hifide conditio nibus parere dicitur quibus psona a qua id ipsum quod relictum est peruenit: sic etiam cum suo onere hoc ipsum vendicat.

Relictum in tempus liberorum intelligit de procreandis post testamentum: nisi aliud testator expresserit. h. d. Bar. Ulpian.

S **I**ur. uxori ad tempus liberorum legauerit: potest dubitari an de his duxat filios sensisset testator: qui post mortem eius nati fuissent: an de his qui uiuof eo ab eo suscepti fuissent post testam factum: cum manente mirimonto decessisset: verum equum est proficere siue uiuo marito: siue post mortem nascatur.

S **E**d si hoc. **N**eratus. spalliter expressit testator: (etiam si ex alio post mortem sua liberos preauerit) nichilominus eam ad legatum admitti.

Tantum quis videtur capere quantum sibi remanet deducto eo quod soluerit causa conditionis implende. h. d. Bar.

Liquidam non solidum captent amplius lege processu portionis relictum est si heredi aliquid dedisset. querit an id quod aditionis implende causa dederat sequi eam legatum possit: quasi non capiat id quod erogat: an pro id detrahitur: nec ideo magis ex bonis testatoris amplius capiat quam capturus esset si sine conditione legatum esset. et iulianus rectissime scribit tanto amplius eum capiturum quam conditionis implende causa dare eum oportet: nec in

filio naturali tres uncie qui non capit nisi una unciam cum matre. ut. C. de natu. libe. l. i. r. q.

h **A**liquid. puta quod ualeat unam unciam.

teresse heredi an extraneo dare iustus sit. quia computatione facta que semper in persona et intro ducere: non amplius lege processu portionis ad eum subsideret.

Condicio que inducit viduitatem in omni tempore respectu ois psonae et ois loci spectat: sed si inducit viduitatem respectu certe persone vel certi loci vel temporis. h. d. cum duobus leg. Bar.

Liquidam vir uxori si a liberis ne nupserit in annos singulos aliquid legauerit: quod iuris sit. Iulianus rudit posse mulierem nubere et legatum capere. Si ita scriptum esset: si a liberis impuberibus ne nupserit: legem locum non habere: quia magis cura liberorum quam viduitas iniungeretur.

Am ita legatum ar. si si ticio non nupserit: viduitas: si neque ticio neque seio neque meuto nupserit: et dentem si plures psonae comprehense fuerint: magis placuit cuiuslibet eorum si nupserit amissuram legatum nec uideri tali conditione viduitatem iniunctam: cum alij cuiuslibet factis comode possit nubere. Et deamus et si ita legatum sit: si ticio nupserit: et quidem si honeste ticio possit nubere: dubium non erit quin nisi paruerit conditioni excludatur a legato. si pro indignus sit nuptijs et iste ticio: dicendum est posse eam beneficio legis cuiuslibet nubere. quae enim ticio nubere iubet: ceteris oibus nubere prohibet. Itaque si ticius indignus sit: tale est quod si generaliter scriptum esset si non nupserit: imo (si uerum amam) dicitur: hec aditio est quam illa si non nupserit. nam et ceteris oibus nubere prohibetur: et ticio cui in honeste nuptura sit nubere iubet. **Nera.**

H **D**e modo legato dato si lucto ticio non nupserit: non esse legatum locum iulianus

l **P**ossit. et ita tres uncias intergras: quod videtur quasi r.

m **D**etraxit. sed de suo. et dedit cum implende conditio.

n **S**ubsideret. id est remaneret. et facit. s. e. l. plautius. Item rescribitur. r. ad. l. fal. l. ad veterani. l. si. r. l. quoties.

o **C**ura. ut corrigat et castiget. et facit. s. eo. l. ticio si no. r. C. de indi. vi diu. l. ij. et au. ibi posita. et argu. s. coi diu. l. hoc iudicio. s. si conuenit. r. s. e. l. proxi.

q **U**m ita legatum sit. mulieri vel alij.

r **P**lures psonae. singulariter si autem omnibus de ciuitate sua: dicitur. l. l. proxi.

s **S**i nupserit. sed nunquid habet locum cautio mutiana: s. non quia impleri potest ea uis: puta si alij nubat. ut nota. s. e. l. mutiane. Accursus flo.

t **Q**uale si generaliter. sic. s. de fun. instr. l. uenestum. s. idem respon. domo instruta. r. de condi. instr. l. filius. r. C. de instr. r. substi. l. i. et. l. repehes denda.

h **D**e modo. legi. que dicit haberi legatum et conditione non implenda quia viduitatem inducat: quae hec non inducit. ut. s. eo. l. proxi. in pua.

a **A**ritie. ciuitas est penes romam.
b **F**raudande. ad hoc. i. d. iurepa. l. adigere. §. si patronus.
c **A**diuandā. no. fauorez extēdi. sic. §. de lib. & postpianādi hu. l. cū quidam sunt.

aiebat. q̄ si ita scriptuz esset: si aritie nō nupserit: interesse an fraus legi facta essz. nam si ea esset que alibi nuptias non facile possit inuenire: interfrandū ipso iure rescindi q̄ fraudande legis gratia esset a scriptum. legē enim vtilē reipub. sobolis. s. procreāde causa latā adiuandam interpretatiōe

Morte grauat nō extinguit legatū cōditionale. h. d. Bar. Legato sub cōdi tione relicto si heres a quo sub conditione legatū est pendēte conditione moriatur heredē suū obligatū relinqt.

Licet libertas representetur conditio fideicommissi v̄z expectari. Bar. Modestinus.

Heres statulibez cui in euentū cōditionis fideicommissum restituere rogatus esset / manumisit. quero an fideicommissum ei p̄stare debeat. Verenni? Modestinus? n̄. quāq̄ ante omnia statulibez heres manumiserit: tñ fideicommissus quod sub h̄isdē cōditionibus relictu ei debet: ita p̄stare cogit si p̄ditiones impletas esse p̄tendit: aut per eum steterit quominus impleantur.

Si deficiat conditio p̄ qua fuit interposita cautio mutiana legatū debet ei in quē eū casum fuit trāslatum. Bar. Am sub hac cōditione fundus alicui legatus esset si seruū non manumiserit: et si manumiserit legatū fundi ad meū trāslatū esset: legatarius de nō liberando satisfecit: et legatū accepit et postea liberauit: q̄ro an aliquid meū detur. R̄ndi si cui ita legatū esset: si seruū nō manumiserit: satisfactiōe interposita accipe ab herede legatus poterit. et si postea seruū manumiserit: p̄missa stipulatione heredi vel fundū vel quātū ea res est restituet. Eoz casu heres ei cui ex sequēti cōditione

legatū debuerit restituet. **V**erbū q̄d repit in futuro et in p̄terito i dubio i vltimis voluntatibus intelligitur de futuro. Bartolus. Idem.

Si ita legatū esset cū nupserit: si nupta fuerit: et hoc testator scisset: alterz m̄i moniū erit expectādū: nichil q̄d interit vtz viuo testatore an post mortē ea iterū nupserit.

Conditio si voluerit legata r̄: facit p̄ditionale legatū. B. S. Ita ex Gaius. p̄summ erit: titio si voluerit do lego: apud labeonez p̄cul? notat nō alit ad heredē legatarij p̄tinere q̄d si ipse legatarius voluerit ad se p̄tinere: quia conditio persone iniuncta videtur.

Cōditio tacita ex testō proueniēs ipedit diē legati cedere q̄ ad acq̄sitionē. B. Dapi. Tōs mat filios sub p̄ditione emācipatiōis ex partib? heredes instituit: eisq̄ pluriū rez p̄ceptionē pure de dit: hereditatē adierūt: patrē a legatorz cōmodo illa q̄q̄ ratio v̄z submouerim q̄ emācipādo filios obsecutus? volūtati supmū iudiciū vxoris sue custodiri voluerit.

Modus respiciēs vtilitatē legatarij intelligit ipulsiuus. si vtilitatē tertij: dicitur esse finalis. Bar. Idem.

Trio cētū ita vt fundū emat legata sunt: nō eē cogēdum titium cauere. Sextus Lecilius existimat: quoniā ad ipsum duntaxat emolumentum legati rediret. Sz si filio fratris Palumno munus industriosoprosp̄ctum eē voluit: interesse heredis? credendum est: atq̄ ideo cautionem interponendam: vt et fundus comparetur: ac postea nō alienaretur.

Matrimonia debent esse libera a pena damni. nō a pena amissionis dupli. Bar.

ac si diceret si accepit. vt. §. de adi. lega. l. iij. §. si ds ti cio. secus in reditio. vt. C. de con trahē. emp. l. in vē dēns. et facit. §. locati. locatio.

Dos. eman cipatiōis. sic facit. C. de inoffi. testa. l. fili? m̄ fem. l. C. pure. i. simpliciter non appo sita p̄ditione emā cipationis.

Adierūt. igit extitit p̄ditio: qz fuerūt emancipati. m. Submouere. imovidef non sub moueri. vt. i. quan do bi. le. ce. l. si post diem. §. fi. vbi ispi citur dies quo ce dit legatū. sed hic non cedit nisi post emancipatiōez: qz conditio intelligi tur repetita. vt. j. c. lauria.

Obsecutus. ar. cōtra. §. eo. l. heres statu. et facit. §. de mino. l. si filius.

Ticio. rediret. sic. j. de dona tio. l. ij. §. fi. r. l. iij. sed contra. §. de lega. iij. l. si tibi lega tum. sol. vt ibi.

Fratri. scilicet testatoris vel legatarij cui voluit fundum emi et nō alienari.

Heredis. ratio affectiōis quā habuit testator in alinū: alis cū esset nudum p̄ceptuz nō valeret. vt. §. de lega. l. l. filius fami lias. §. diui. et de lega. iij. l. pater. §. iulianus.

Non aliena retur. alioq̄n ager heres ex cautione si enim ex cautioe nō ageretur nō interponeretur. vt. j. vt leg. no. ca. l. hec stipulatio. §. diu.

Non aliena retur. alioq̄n ager heres ex cautione si enim ex cautioe nō ageretur nō interponeretur. vt. j. vt leg. no. ca. l. hec stipulatio. §. diu.

Non aliena retur. alioq̄n ager heres ex cautione si enim ex cautioe nō ageretur nō interponeretur. vt. j. vt leg. no. ca. l. hec stipulatio. §. diu.

a **C**rorem. quā honeste ducere pōt. vt. s. eo. l. cum ita.
 b **C**onditio. i. modus. et facit. C. de insti. et substi. l. ij.
 c **C**autio. s. de ducenda. et sic etiam prius accepit lega-
 tum cū sit mod⁹ nō p̄ditio. vt. s. de lega. iij. l. si tibi legatū.
 d **C**denegat. vt. j. de h. obli. l. ricio. in prin. et. C. de spon.
 l. fina. in fi. Accur.

e **C**mutari. sic
 j. de dā. infec. l. p-
 culus. et. C. de co-
 dical. l. fi. et. j. de in-
 tur. l. iurariā. §. si
 q̄s de honorib⁹. §. j.
 ar. cōtra. j. ne qd in
 lo. publi. l. ij. §. me-
 rito.

f **C**libertat. sic
 j. de lib. ho. exhi. l.
 nichil. et arg. s. de
 vsufru. l. iij. §. ne tñ
 g **C**timur. con-
 tra. C. de ope. li. l.
 penul. in fi. sed hic
 tpe manumissio-
 nis hanc. l. impo-
 suit. ibi ex iterual-
 lo. vel hic quo ad
 hoc qd nō dabit ei
 legatum. vt. j. de
 alimē. lega. l. liber-
 tis. §. si. non autēz
 vt h̄c cogantur
 ibi motari vt ibi:
 vel hic fauor reli-
 gionis.

Cconditio vel modus p que
 libertas infringit nō seruatur
 preterq̄ in libertis. Bar.

Cconditio genero. meo h̄s me
 us dotis filie mee nomie cētū
 dato. legatū qd̄ emolumentū
 ad seia q̄ dotē h̄c icipit ptine-
 bit. Sz qz nō tñ mulieri sed ti-
 cio quoqz cui pecuniā legauit
 p̄sultū videt. ppe est vt ipe le-
 gatari⁹ intelligat. et legatū pe-
 tere debeat. Si post diuortii
 genero pecuniam heres solue-
 rit: eq̄ liberabit. qm̄ in dotē so-
 lutio p̄uertit. Cōstāte aut̄ m̄i-
 monio etiā phibēte muliere ti-
 cio recte soluet. hoc em̄ et mu-
 lieris interest vt icipiat esse do-
 tata. nā et si q̄s h̄ ipsam q̄qz peti-
 tione h̄c r̄ndit: eaqz pecuniaz
 petat neqz dotē fieri. nō
 dubie doli submouebit ex-
 ceptione. Ante nuptias h̄o ticio

h **C**debeat. imo mulier tantū. vt. s. de lega. iij. l. si deico-
 missa. §. interdū. et. s. de lega. l. l. seruo legato. §. si testator.
 q̄ sunt p̄tra. solu. ibi reliq̄ p̄tēplatione filie tñ: hic ytriusqz
 fm̄ quosdā. §. certe hic et ibi loquit̄ cū dubiū erat cui⁹ con-
 tēplatione reliquit. sic enim dicit hic p̄sultū videt. dicit er-
 go qd̄ de iure stricto filia tñ habeat vt ibi. sed de equita-
 te vterqz vt hic et. j. eo. §. cōstāte. et. §. qz si maritus.

i **C**heres. ignoas diuortii. et dic solū. s. volēs. nā cogi-
 nō pōt. sicut et vbi non vult p̄trahere m̄rimoniū tica. vt. j.
 eo. §. qz si nolit. et hoc indicat. prius h̄c solū. s. volēs. et. c.
 l. Nam et si quis. bene dico inuita ea solui viro.
 l. Ipsam. scilicet mulierem.

vel muliere defunctis: legatū
 apd̄ h̄c dē manet. Sz si nolit
 eā vxorē ducere: cause legatū
 qd̄ ad mulieris psonaz attinet
 satisfactū intelligitur. sed ti-
 cio legatū petēti nocebit exce-
 ptio doli mali. Sabinus autē
 existimabat nupta muliere ti-
 cio sine cautione legatū debe-
 ri: qm̄ pecunia dotis efficeret.
 Sed cū ante nuptias: qz purū
 legatū est peti potest: cautio
 mulieri pecuniā reddi necessa-
 ria est. Sz si marit⁹ vicio suo
 a cā ceciderit neqz soluēdo sit
 nunqd̄ aduersus heredem mu-
 lieri q̄ nichil deliquit succurri
 debeat ob eā pecuniā que do-
 ti fuerat destinata: §. qm̄ am-
 bo legatū peritionē habuerūt
 saluā habebit nō soluta pecu-
 nia viro mulier actionem.

Cconditio legataria q nō pōt
 impleri viuo legatario sine expe-
 ctatione tristis em̄. i. p̄tē-
 ta cautio de mutiana. B. I. dē.

Cum tale legatū eēt reli-
 ctū ticio: si a liberis nō
 discesserit: negauerūt eā recte
 cauere: quia vel mortuis libe-
 ris legatū p̄ditio possit existe-
 re. Sz displicuit finia. non em̄
 voto m̄is opponi tā onerosa
 nō iterponēde cautionis iterp-
 tatio debuit. Et cū patron⁹ li-
 berto certā pecuniaz legasset
 si a liberis ei⁹ non discessisset:
 p̄misit ipator veluti mutianā
 cautioē offerri. fuit em̄ piculo
 sū ac triste libtū p̄iuctū p̄roni
 liber⁹ eorūde mortē expectat.

qz viduitatē inducit. vt. s. eo. l. sed si hoc. §. si. et fm̄ hoc dic-
 finia. l. rō nō dictū. vel ibi exp̄ssit ne nuberet. qd̄ h̄ nō fecit.
 y **C**noto matris. qd̄ est vt filij viuant post eam. vt. s. de
 inoffi. testa. l. nam et si parentibus.
 z **C**ueluti. nam. p̄prie mutiana locū non habet cū pos-
 sit impleri viuo liberto. vt. s. p̄xi. no.
 a **C**coniunctum. secus in non p̄iuncto. vt. j. p̄xi. §. no.

m **C**fieri velit.
 vnde apparet etiā
 mariti p̄tēplatione
 relicto legatū et
 sic ipse petet.

n **C**Apud h̄c dē.
 hoc fm̄ illā distin-
 ctione quaz no. s.
 eo. l. in testō. §. 30.

o **C**Cause lega-
 ti. als causa lega-
 ti. i. propter lega-
 tum. als cause.

p **C**Intelligit. et
 sic ipse petet.

q **C**Peti potest.
 immo videt inesse
 cōditio si m̄rimo-
 niū fiat vt et in his
 pulatione. vt. s. de
 iur. do. l. mulier. l.
 rñ. sed forte aliud
 in legato: vel dic
 inesse p̄ditioēz mu-
 liere. p̄mittēte: nō
 autē alio p̄mittē-
 te vel legatē. §. 30.

r **C**Uicio suo. l.
 culpa. qz nō p̄ba-
 ut legatum.

s **C**Actionem. fa-
 cit. s. de eo p quez
 factum est. l. h. et. s.
 de iur. do. l. si extra
 neus.

Cum tale. ca-
 uere. §. 30. cau-
 tione mutiana. R.

v **C**Libertis. vi-
 uā matre. et est bo-
 na rō in extranco.
 vt. j. §. ricius. et. j.
 eo. l. p̄. §. socrus.
 nō in m̄re vt hic. et
 ē rō vt subicit nec
 i patrono. vt. j. p̄.
 xi. Accur.

x **C**Serētia. i. di-
 ctum et rō. et sic mu-
 lier cauet vt lega-
 tum h̄cat §. alia rō
 eā excusare videt:

y **C**Noto matris. qd̄ est vt filij viuant post eam. vt. s. de
 inoffi. testa. l. nam et si parentibus.

z **C**ueluti. nam. p̄prie mutiana locū non habet cū pos-
 sit impleri viuo liberto. vt. s. p̄xi. no.

a **C**coniunctum. secus in non p̄iuncto. vt. j. p̄xi. §. no.

a **C**icilius heredem sub hac conditione si fidei 7c.
 b **S**uam. s. heredis.
 c **E**xemplum. i. ista cautio mutiana. s. zō dicit de exēplo: quia olim cū solēnitare interponebat que hodie cessat.
 d **A**n te p̄stitutionē. sub. etiā ante cōstitutionē illā q̄ dicit testatorē posse remunerare satisfactioz. vt. C. vt in pos. l. e. scire. sic ergo nec ante. l. illaz interponebat. qm̄ vno 7c. vt. s. i. p̄n. l. no. 7c. nec post: tum qz remitti potest vñ non est necesse cauere: tū qz vno 7c. et dic potuit. l. mortuo herede viuente legatario.

Cōditio negatiua q̄ potest impleri viuo legatario nō impletur per cautionē mutianā. Bar.

Cicilius h̄rēdē institutū rogauit post mortē suā h̄reditatē restituere: si fideicommissi cautio non fuisset petita: mutiane cautiois exēplum ante p̄stitutionē remisse cautionis locū h̄re non potuit: qm̄ vno eo cui relictuū est impleri cōditio potuit. Quid ḡ si ita scriptus sit peto post mortē tuā restituas h̄ditatē: ita ne facti fideicommissum petas: neve rō exigas. sine dubio p̄ h̄mōi s̄ba non iterponēde qdē cautionis p̄ditio videtur a scripta: ratio vero nō exigēde mod⁹ adhibitus/ scz vt culpa nō etiā dolus remissus intelligatur. Idēqz in ei⁹ p̄sona q̄ negocia gessit: cui⁹ rationis reddende necessitas fuit testō remissa.

Cōditio deficiēs nō extinguit que pendēs non suspēdit legatum. h. d. Bar.

Rescriptus est si arbitrarij ticio scia nupserit heres me⁹ il li fundū dato. viuo etiam ticio sine arbitrio ticio eā nubētē legatū accipe r̄ndendū est: cā qz legis sententiā videri: ne qd̄ oino nuptijs ipedimētū iferati. S; si tici⁹ viuo testatorē dece

re debet. vt. s. de nego. gest. l. y.

Rescriptum. als hic. s. als lex si arbitrarij. tici⁹ idēqz h̄c p̄ditio remitti qm̄ viduitatē aut detent⁹ iducit. vt. s. eo. l. cū ita. in fi. l. hoc mō. 730. et facti. s. eo. l. filie. z. s. de lega. l. l. turpia. s. i. s. ar. contra. s. de admi. tu. l. ticiū. in prin. sed qd̄ si pure legauit z sub cōditione rogauit eā de restituendo ei cuius arbitrio mulier nubere debeat. Rñ. forte valet s̄m 730.

Cōditio p̄stitutū. s. cur nō expectat dies mortis i solutioe legatū: alij p̄ditio. l. si nō nupserit nō sit necesse parere. vt. s. de p̄di. l. i. q̄ sub p̄ditioe. s. si q̄s. nā z si mors n̄m eēt apposta seruare f̄ dies ei⁹. 7c. p̄ h̄re non dz si nō paruit illicite cōditioni q̄ si paruerit licite. vt. j. eo. l. mulieri. Rñ.

idē tollit dilatio: qz testator in euentū p̄ditiois explete voluit eā h̄re legatū: tūc em̄ est certū eā nō nubere cū ita est mortua: vñ tñ voluit p̄stari legatū. sed cū p̄ditio sp̄nat ei⁹ die vel dilatioe in solutioe expectari sup̄flus est: videbatur ei testatorū h̄c duo paria: lego tibi cū mouerit: z lego tibi

dat: l; p̄ditio deficit: qz tamen suspensa q̄z p̄ditio p̄ nichilo foret: mulieri succurreret.

Cōditio de non nubēdo si adiciat cū tpe mortis vtrūqz reijcit: si cū alio reijcitur cōditio z tēpus remanet. Bar.

Meuio si non nupserit fundū cū mouetur lego: potest dici z si nupserit eā cōfessum ad legatū admitti. Non idē p̄bat si certus dies incertus ve alius legato fuerit ascriptus.

Falsa causa nō viciat legatum nisi de voluntate testatoris doceatur. Bar.

Falsam causam legato nō obesse verius est: quia ratio legandi legato nō coheret: sed plerūqz doli exceptio locū habebit: si p̄betur als legaturuz non fuisse.

Cōditio de futuro q̄ impliat aliqd̄ p̄terituz vel p̄sens si est impossibilis nō viciat: sec⁹ si eēt possibilis z deficiat. Bar.

Falsa conditionē cassius z casselli⁹ z sabinus ipossibile esse dixerunt: veluti p̄mphilus si qd̄ ticio debeo soluerit liber esto: si modo nichil ticio fuit debituz. Qz si post testamentū factum testator pecuniā exoluerit: defecisse conditionem intelligitur.

z facit. s. de cōdi. in debi. l. damus. z. s. de here. institut. l. fi.

Non fuisse. facit. C. de sal. cau. l. i.
Dixerūt. nūqd̄ ḡ h̄rē p̄ nō adiecta z sic v; relictuū: vel cōditio viciet. z certe aut ē de p̄nti vel d̄ p̄terito. vt si tici⁹ ē p̄sul v; falsa an legatus viciet.
 qz nec ē nec fuit p̄sul z nō v; relictuū. aut de futuro ē p̄ditio ipossibilis vt si celū digito tetigerit: z tūc h̄rē p̄ nō adiecta z v; relictuū. vt. s. d̄ iust. test. l. cū in sc̄do. z ist. d̄ here. ist. s. ipossibilis. i. p̄nti aut casu si soluerit qd̄ ticio debeo lego tibi libertatē an sit de p̄nti z sic nō valeat relictuū. qd̄. R. dixit z p̄ eo ē s̄bū debeo: an de futuro p̄p̄ s̄bū soluerit qd̄ ē de futuro. qd̄ ē ver⁹. z sic v; fauore librar; et vltime volūtat; z p̄ hoc ē qd̄. j. dicit defecisse p̄ditionē.

Defecisse. ex p̄offacto: sed. s. ab initio fuit impossibilis. z facit. s. de lega. l. l. si sic. s. i.

si nō nupseris. sed cōtra est. vt. j. eo. l. heres. in p̄n. et. s. q̄uis. 730. vel s̄m 730. nō expectatur dies mortis ad solutionē. p̄p̄ publicā vtilitatem q̄ est vt statim cōsecuta legatū possit nubere z filios procreare. vt. s. e. l. hoc modo. in fi. 7c. hoc ē muliere q̄ virū nō habuit. In vidua s̄o cui a viro vel ab alio legatur ne nubat secus est. vt. C. de indic. vi. tol. aut. cui relictuū.

Certus. puta kalendis ianuarijs vel ad annuz. m̄ **I**ncertus. vt cū tici⁹ erit cōsul. tunc ergo dies legari expectabitur. ad qd̄. s. l. sed hoc ita. s. fi.

Falsaz. vt qz negocia mea cura sit tibi lego. vt. s. eo. l. demonstratio. s. q̄uis.

Nō coheret. scilz v; ea cessante cesset legaturuz. sec⁹ aut est in ratioe legis: nā ea coheret utiū vt ea cessante cesset lex. vt. j. de iurepa. l. adigere. s. q̄uis. et not. s. de legi. z senatus. cōsul. l. nō omniū.

Cōditio viciet. z certe aut ē de p̄nti vel d̄ p̄terito. vt si tici⁹ ē p̄sul v; falsa an legatus viciet.

a Non facere licet ei non noccat si de legato constaret. vt. s. e. l. falsa. et. i. in fi. huius legis.

b Varo. nil ergo per hoc legat ticio vt hic. sed est veri foru vt in eo qui nullā habet domū et legat domū. vt. s. de le. i. si domus. et ar. de le. ij. l. ticia. i. pn. sed scio sic. vt. Jan. fi. legis.

c Sumpsit. fa. binus.

d Diminuēdi. ad hoc. s. de adimē. l. l. legata inu. titer. et. i. de ma. nu. re. l. ticia. s. fi.

e Assequer. ha. bebit ergo seius. l. in ea. qz falsa de. monstratio nō no. cer. vt. hic. et. s. eo. l. falsa. s. nō pfiti. cio. vt. s. dixit.

f Scio fundus. puta tuscu. lanus.

g Non venerit. s. ticius.

h Idem. s. fundus.

i Si puenerit. s. ticius in asiam.

k In omnib. nō faciendi. et no. duo necessaria vt cautio mutiana lo. cum habeat: qz sit cōditio in nō faciē. do. itē qz morte si. nā. vt. hic. et. s. e. l. mutiane. et. i. e. l. pater. s. socer. et. i. ad trebel. l. suo ins. uito. s. i. l. casu ces. sar. vt. i. de ma. te. l. libertas. s. i. cōtra sed est ibi fauor libertatis.

l Peruenit. s. tici. et sic trāsserit legatū i semproniu

m Utili actione. i. efficaci. s. ex testamēto. Item habet z rei ven. secundus legatarius cōtra pumū.

n Medio tpe. inter traditionē fundi factā ticioz ante qz ipse veniret in asiam.

o Exacta. i. perita. non tamen prestat eā ticius.

p Obijci. quia sollicitate petijt.

q Actioes. in debitu. s. cōditionē: qz in debitu est ticio cautioe nō prestata: vel qz scies soluit in debitu cessat con. dictio in debitu sed hz cōdi. sine causa. qz ab initio fuit cā redit ad nō cām cū ticius uenerit in asia. vt. s. de cō. si. cā. l. i. s. fi. vel dic qz ticius pmisit se cautionē pstatu. rum et ex hac. pmissione cedit actionē. sed certe nō ad hoc agi. tur vt ticius caueat nisi dicas in ea interuenire interesse: qz nō cauit qd interesse est fundi estimationis prestatio. Itē si heres nō exegit cautionē cū posset uidef esse in do. lo. vt. i. titu. l. i. dolo. et ideo tenet ad exhibēdu: qz dolo fe. cit qm nō possit exhibere. vt. s. ad exhi. l. iulian. s. si tibi. decē. sed qūo nō semp est in dolo cū nō debuit tradere ni. si pstita cautioe. qd ergo ē qd. s. dixit sollicitate exegit. R. fi.

Que adijciunt ad diminu. tionem nō operant augmentū hoc dicit Bartolus.

Falsam legatū demōstratio. ne nō facere legatū sabinus rē. dit: ueluti si qd cū ticio nichil legasset ita scriptū reliquerit. ex. c. qz ticio legauit. l. hys scio. dato: id qz sumpsit ex defūcti uolūtate: qz nō aio legādi sed diminuēdi legatū qd falso da. tū estimaret ita scriberet: pro. pter falsam tñ demōstrationē legatū non plus seius asseque. tur: qz si hē demōstratū fuisset.

Deficiente cōditione p qua fuit prestata cautio debet lega. tū ei in quē fuit trāslatū in eū casum et liberat heres actio. nem cedendo etiā si cautio sit defecta. Bartolus. Idem.

Itio fundus si in asiaz nō uenerit: et idē si per uenerit sempronio legatus est cū in oibus cōditionibus que morte legatario: uī finiunt. re. ceptū est vt mutiana cautio in terponat: heres cautionē a ticio accipit: et fundū ei dedit.

pmisit se cauturū et erat homo cui uidebat credendum vel forte habuit sine traditōe heredis. vt. i. p. l. i. pe. Itē an deficiere actioe ad exhibēdu habeat in factū semp: to. mō cōtra ticiū. vt. d. s. si tibi decē. R. nō. cū def in defectū vt ibi: sed hic restat reuendū. vt dixi.

si postea in asia puenerit: se. pronio heres qd ex stipulatio. ne cautionis interposite conse. qui potest uti actione psta. re cogitur. sed si cautio medio tpe defecerit que sollicitate fue. rat exacta: non de suo pstat heres. Sed quia nichil pōt ei obijci: satis erit actioes psta. ri: si tñ ticius cū in asia uenisset: sempromi priusqz legatū ac. cipiat decesserit: hz dū ei de. bet qd defūctus petere potuit.

Qui admittit ad legatū de iure speciali cōtra uolūtatem defuncti nō huius accrescēdi Bartolus. Idem.

Mulier et ticio usufru. ctus si nō nupserit mu. lier relicta ē si mulier nupserit qz diu ticius uiuet et in eodem statu erit pte usufructus habebit: tātū ei bñficio legis ex le. gato cōcessum esse mulieri in. telligendū est: quātū haberet si cōditioni paruisset: nec si ticius qui cōditione defectus est legatū repudiet: ea res mu. lieri proderit.

Mulier et ticio usufru. ctus si nō nupserit mu. lier relicta ē si mulier nupserit qz diu ticius uiuet et in eodem statu erit pte usufructus habebit: tātū ei bñficio legis ex le. gato cōcessum esse mulieri in. telligendū est: quātū haberet si cōditioni paruisset: nec si ticius qui cōditione defectus est legatū repudiet: ea res mu. lieri proderit.

capio habuit. sed cōtra. s. de leg. ij. l. si. s. scio. sed ibi alteri tantū fuit apposita cōditio. hic utriqz.

Legis. qz admittit eā ad legatū sperta cōditioe uidui a proderit. vt ei accrescat qm ille repudia. re nō pōt: qd etiā si uellet hē nō posset. ppter cōditionis defectū. vt. s. de le. ij. l. si ita relicta. s. si sub cōditione. Itē dicas si capite fuerit diminutus vel mortuus: quia nō pōt uideri amittere qd nō habuit. vt. s. qd mo. usufru. amit. l. i. s. sed nōne ita demū. et. i. e. l. ticio. et. i. de re. iu. l. nō uidef rē. sed nōne fuerit cōiici: ergo ius accrescēdi in ter eos locū hz. vt. s. de usufru. ac. l. i. in pn. qz est i. Sol. ibi alter tñ amisit. hic uterqz cū cōis cōditio defecerit: hz mulier ex qdā dispōtione reassumpserit sine iure acce. scēdi qsi suā pte magis plegē qz p testatorē habeat. Item est ar. s. de do. ple. l. si seie. Itē no. ex pmissis qz aut appo. nit p dicitio si nō nupserit mulieri tñ. aut alij tñ. aut mulie. ri et alteri. primo casu remittitur. vt. s. e. l. s. si hoc. s. fi. scōno. vt. i. e. l. aua. s. ticio. et. C. de indi. uidui. l. i. in ter. tio hz locū hēc lex. in qd ic aut mulier paret cōditioni: qz fit monacha uel cōuersa: uide iam nō pōt nubere: tunc qlibet hz dimidiā. si nō nō paret sed nubit: socii p dicit: ipa.

Heredi eius. utpote die legati secūdi cedente: cū ticius uenerit in asia et facit. s. de usufr. leg. l. s.icho.

Mulier et ticio usufru. ctus si nō nupserit mu. lier relicta ē si mulier nupserit qz diu ticius uiuet et in eodem statu erit pte usufructus habebit: tātū ei bñficio legis ex le. gato cōcessum esse mulieri in. telligendū est: quātū haberet si cōditioni paruisset: nec si ticius qui cōditione defectus est legatū repudiet: ea res mu. lieri proderit.

Mulier et ticio usufru. ctus si nō nupserit mu. lier relicta ē si mulier nupserit qz diu ticius uiuet et in eodem statu erit pte usufructus habebit: tātū ei bñficio legis ex le. gato cōcessum esse mulieri in. telligendū est: quātū haberet si cōditioni paruisset: nec si ticius qui cōditione defectus est legatū repudiet: ea res mu. lieri proderit.

Mulier et ticio usufru. ctus si nō nupserit mu. lier relicta ē si mulier nupserit qz diu ticius uiuet et in eodem statu erit pte usufructus habebit: tātū ei bñficio legis ex le. gato cōcessum esse mulieri in. telligendū est: quātū haberet si cōditioni paruisset: nec si ticius qui cōditione defectus est legatū repudiet: ea res mu. lieri proderit.

Partē usufr. s. dicitur quā apti.

nō s; p legē tm suā ptē h; e ea sit pēta. si autē in psona tici
cū mēt appōita cōditio mulier totū h; pēdere vel defi
ciere cōditio ticij. vt. s. de usufruc. ac. l. idem si apud. s. si.

Dies incertus puta heres dato cū moueris. secus si di
cat cū mouerit legatarius. vt. j. eo. l. heres. ij. r. h. secus

in stipulatiōe vbi
spes sp transit ad
heredes. 7 facit. s.

Dies incertus cōditio
nē in testō facit. Idē.

Hereditas cōmissum a filiis
relictū si q; ex his sine
liberis die suū obierit: adoptio
nis cōmēto nō excluditur.

Cōditio appōita in insti
tutione in legato eidē facto in
telligitur repetita. Bar. Idē.

Auia q; nepotē sub cōdi
tione emancipatiōis pro
pte h; dē instituerat: ita postea
codicillis scripsit: hoc āplius
nepoti meo (q; q; cū heredē in
stitui) lego pōia illa. cōditio
nē emancipatiōis repetitā v;
deri placet: q; uis auia nullā in
legat; vt i h; ditate substitutio
nē fecisset. nā 7 cuz seru? pure
quidē liber: heres autē sub pōi
tione scrip? est: et si heres nō
extiterit legatū accipe iustus
est: in legato repetitā videri li
bertatē diuus pius rescripsit.

Mutiana cautio locuz non
habet si per aliā cōditionem
actio legati differri potuerit.

Cōditio si non nupserit in
extraneo de restituēdo mulie
ri rogato spernitur. Bar.

Ticio si mulier non nupse
rit heres cētū dato: quā pecu
niā eidē mulieri tici? restituē

ditione. nunc soluit. 7 facit. s. de tute. l. muto. s. i. Accur.

Remissa. f. videtur sub omni eo iudicio quocūq; po
test remitti. s. als vel alterius testamento.

Prescribat. filia petijt cautioez s; obtinere nō potuit:
q; remissa erat vt dixi. nūc mife mortua petijt fideicōmissū

Prescribat. l. excipiat qd nō pōt: q; cautioez petijt. s; nō
pōt q; nō fuit relicū sub pōitōe si nō peteret cautioez.

Ite nec fuit pōita: 7 sic nō habuit heres onus pōstandi pe
tet itaq; filia legatū cū effectu. vt. j. vt. le. no. ca. l. licet.

Eam. cautionem sibi prescribi in quibus non facien
di conditionibus mutiana cautio locum habet.

No secuto. i. quia nō fuit pōita cautio s; fuit petita.

Sequi. i. locum habere.

Placuit. vt. C. vtm pos. le. l. scire.

Aliā pōitionē. q; possit impleri viuo legatario. vt les
go tibi fundū siticio decē dederis. 7 si mulier non nupse
rit. als si ābe sunt in nō faciēdo p vtraq; exponit cautio.

Rogatus est. repetita vel nō repetita conditione.

Cedēte. hoc legat; cū pcedētib; 7 dic legat; ticio reli
ct; q; testator decessit. vt. C. de cadu. tol. s. cū igitur. vt ab
adita hereditate qd est quo ad hoc vt dñum nō transeat.
vt. s. de lega. i. l. si tibi homo. s. cum seruus.

Peter. f. mulier. s; a quo peteret pōt dici q; directo mu
lier petat ab herede nō aut tici? vt pōte pōitione defecta.

vel verius mulier a ticio 7 tici? ab herede. s; enim ipse nō
posset petere si ab eo nō eēt relicū mulieri. 7 mulier nūbe
ret: nō p se. p alto m; peter heres. sic. s. de lega. ij. l. si fidei.
7. ad trebel. l. cogit. s. hi q; solidū. et de bo. liber. l. in seru
tute. s. nō nūm; 7. s. si quis ali. test. prohi. l. i. s. i. et de ex
cu. tu. l. legatari? 7
s. de lega. ij. l. ei q;
Accur.

Remoto. i. po
sito q; tm ticio les
gaut si mulier nō
nubere: nō h; lo
cū exēpluz mutia
ne q; hodie sine so
lētitate pponitur
ad exēplum antiq;
solēnis. et hoc iō
quia viuo ticio po
test eē certū eā defi
cere. f. ea nubente.
vt. s. eo. l. cum ta
le. s. ticius. et. j. eo.
l. genus.

Filia. s; ea
dem.

Decies s; qnq;
id est quinquagin
ta. nā dixit sic: cuz
grauauerim vxo
rē meā in quiqua
ginta bandis filie
ei? cū mouerit volo
tutores iterum ad
ministrare: 7 sic vi
debat sub pōitio
ne dare si maf de
cederet. sed tamen
aliud est quia hec
pōitio nō videt ap
posita nisi admini
stratorū fideicom
missi a matre resti
tuendi. 7 hoc vi
detur remissa cau
tio fideicommissi
quia noluit tuto
res aliquo modo
introumittere se de
fideicommissis.

Cōditio appōita admini
strationi nō suspēdit datō dem
tutele. Itē cōditio limitatur
ex psumpta volūtate defuncti
Itē pōitio cautiois non petē
de remissa intelligitur. Bar.

Pat exheredate filie tuto
res dedit eosq; (si m; ei? ipube
re filia? cōstitutā vita decessif
set) ad rē gerēdā accedere ius
sit. cum vxori mādatum esset
vt moriens filie cōi decies
qnq; restitueret: nō sub pōitio
ne? tutores videbunt datū: nec
si qd aliud iterea puella q; ius
set ei? admistratiōez p; yberit:
cautio s; fideicōmissi m; re
missa? videt. Quocūq; em iu
dicio volūtaz cautio legatorū
vel fideicōmissorū remitti pōt

Itaq; si cautionis nō petēde
pōitio legato vel fideicōmissio
p; scribat? pōitioez ea res nō fa
ciet: nō em deficiet si q; eā de
siderauit onere cautiois nō se
cuto? qd aduersus iuitū hodie
iure publi. seq? nō pōt postea q;
remitti posse cautioez placuit?

Pupill? pōt impedire cōdi
tionē impleri. Bar. Idem.

Cōditio si non nupserit in
extraneo de restituēdo mulie
ri rogato spernitur. Bar.

Ticio si mulier non nupse
rit heres cētū dato: quā pecu
niā eidē mulieri tici? restituē

ditione. nunc soluit. 7 facit. s. de tute. l. muto. s. i. Accur.

Remissa. f. videtur sub omni eo iudicio quocūq; po
test remitti. s. als vel alterius testamento.

Prescribat. filia petijt cautioez s; obtinere nō potuit:
q; remissa erat vt dixi. nūc mife mortua petijt fideicōmissū

Prescribat. l. excipiat qd nō pōt: q; cautioez petijt. s; nō
pōt q; nō fuit relicū sub pōitōe si nō peteret cautioez.

Ite nec fuit pōita: 7 sic nō habuit heres onus pōstandi pe
tet itaq; filia legatū cū effectu. vt. j. vt. le. no. ca. l. licet.

Eam. cautionem sibi prescribi in quibus non facien
di conditionibus mutiana cautio locum habet.

No secuto. i. quia nō fuit pōita cautio s; fuit petita.

Sequi. i. locum habere.

Placuit. vt. C. vtm pos. le. l. scire.

Quam pupill^o. collat^o. puta legat^o est ticio si p. r. an nos seruerit pupillo: et dicitur ita p. sicut i facto. al^o pupillo no nocet sibi im pedim^o quia nec datio ei facta danti pdesset. vt. j. de solu. l. si seruus.

Disunctio. sec^o si separati sunt posite. vt. j. eo. l. q^o traditur. r. l. seq. et facit. s. de p. d. l. i. l. y. r. j. de s. obli. l. si ita.

Heres. puru. quo ad trasmissionem: non vt statim possit peti. Accur.

Non existe re. r. ideo l^o conditioale sit: habet tñ p. puro. vt. ar. j. de noua. l. si pupill^o. s. i. Accur.

Ipsa. scz heres.

Sub ditione. quia si dicitur extra ret viuete herede no etiã demũ post mortẽ extitisse videt. vt. j. de col. bo. l. i. s. si emãcipato. s. j. o. r. facit. j. quando di. lega. ce. l. hu ius. r. l. si cum heres. et. c. qñ di. le. ce. l. si pontianilla. Accur.

In exordio. l^o no caueat tñ tene. vt. s. de leg. ij. l. c. i. fil^o. s. qui mutiana. et. s. eo. l. cu3 sub. et. s. de vsur. l. videamus. s. in fa uiana.

Alicui^o. puta lego tibi vsu fructu si no ascẽderis capitoliu. vide bas em non valere qñ hec sint paria cũ mouer^o r. si capitoliu no ascẽderis: nam hãc post mortẽ demũ certũ est extitere. s. tñ cõtra est: quia expssa nocet. vt. s. eo. l. no numq^o.

Heres dato. nã quia filia sine patris cõsensu. itẽ pater sine voluntate filij vir capit vrotẽ. pñde habet ac si filie si no nupserit. r. patri si vrotẽ no duxerit lego. et ideo quasi pure capitur. vt. s. eo. l. sed si hoc. s. si. secus vero in alijs. vt. s. eo. l. mulieri. vel forte ideo quia patri legatũ queritur. vt. s. eo. l. si iustifamilias. secus si extraneo. vt. s. eo. l. mulieri.

Quam pupillus aut tutor ei^o conditione in psonã pupilli collatã ipeditã legati qñ libertatis iure cõi dicitio impleta esse videbitur.

In alternatiuis sufficit alterum impleri. Bar.

Disunctio modo dicitio nib^o a scriptis alterã defecisse no oberit altera postea impleta: nec interest in potestate fue rint accipientis ditiones: an in euentum collate.

Dies icert^o no apt^o suspẽde re legatũ post legatarij mortẽ non impedit transmissionem al^o secus. Bar. Idem.

Heres me^o cũ mouet ticio cẽtũ ei dato: puru^o legatũ est: qñ no ditione l^o mora suspẽdit: no põt em dicitio no existere. Heres me^o cum ipẽ mouet centũ ticio dato: legatũ sub ditione relictum est. qñuis em hĩdẽ eẽ mouitur certũ sit: tñ icertũ est an legatario viuo dies legatũ no cedat: r. no est certũ legatũ ad eũ puctur.

Qui post mutianã cautõez interpositã legatuz accepit: si ptra cautionẽ aliqñ fecerit stipulatiõẽ cõmissã etiã fruct^o filio hĩdĩ restituet: hoc em legatari^o r. i exordio^o cauere cogit.

Quãuis vsu fruct^o cũ mouetur legatari^o inutiliter leges: tñ cautõis mutiane remediu vsu fructu qñ sub ditione alii cuius no faciedĩ legato locũ habet.

Cõditio si no nupserit reit^o i extraneo ppt^o quã pñsimi^o l^o cessaret mulier nubere. B.

Quod legata alia pura: et statim agitur sine repulsa: alia non pura. et sic habetur repulsa.

Protinus. i. statim a principio cũ agit r. ita no sunt semp condicionalia: sed aliqua sunt cõditionalia que patiunt repulsa nisi existat dicitio. vt. s. eo. l. qui heredi. s. r. alia sub mō et tñc patiunt repulsa nisi caueat. et ita inspecto extra sunt cõditionalia. qñ dic vt. c. d. his que sub mo. re. l. i. que est contra.

Non pro cõditionalibus. habes non. sed al^o deest non.

Ops. i. semp. o. eas vero. p em. nã quibet pñctio. put est neces saria põt poni pro alia: vel sub cõditione. ditionalia em tñc demũ impleta ditione perunt fm. j. sed sub modo relicta pñctia cautione. r. hoc est eas vero r. et hoc put. s. habes no: si autẽ deest: pñctia pars de ditiona: lib^o tñ dicit et no pñctio ponitur.

Cõditio de preferito vel de pñcti falsa non suspẽdit legatũ sed viciat. conditio de futuro possibilis suspẽdit donec sit impleta. modus no suspẽdit nec viciat legatũ sub stãtia: sed differt donec sit pñctia cautio de mō impleto. h. d. pau. Idẽ

Alias causas q protinus agẽtẽ repellit i fideicõmissis no p ditionibus ob seruari opz: eas pñctio q habent mo:ã psumptã admittimus cautioẽ oblata. Nec em parez dicem^o eum cui ita datũ sit: si monumẽtũ fecerit: r. eum cui datum ita est vt monumẽtum non faciat.

Cõditio apposita vni i psona alteri sibi pñcti p hãc ditione cũ de eqtate no intelligit repetita. Bar. Paulus.

Alius paulus aufidio: qñ si ita testõ cautuz eẽ: stich^o si ratiões reddiderit cũ cõtubernali^o sua liber esto: eisq heres decem dato: an sti cho mortuo anteq rõnes redderet vel paria^o vel reliqua habẽt libera esset mulier: et an de legato idem accipiamus. libertate data si rationes reddiderit hanc cõditionem^o rationum reddedarum: vt iustus videat reliq reddere si q habet

Cõditio apposita vni i psona alteri sibi pñcti p hãc ditione cũ de eqtate no intelligit repetita. Bar. Paulus.

Alius paulus aufidio: qñ si ita testõ cautuz eẽ: stich^o si ratiões reddiderit cũ cõtubernali^o sua liber esto: eisq heres decem dato: an sti cho mortuo anteq rõnes redderet vel paria^o vel reliqua habẽt libera esset mulier: et an de legato idem accipiamus. libertate data si rationes reddiderit hanc cõditionem^o rationum reddedarum: vt iustus videat reliq reddere si q habet

Cõditio si no nupserit reit^o i extraneo ppt^o quã pñsimi^o l^o cessaret mulier nubere. B.

Cõditio si no nupserit reit^o i extraneo ppt^o quã pñsimi^o l^o cessaret mulier nubere. B.

Alius paulus aufidio: qñ si ita testõ cautuz eẽ: stich^o si ratiões reddiderit cũ cõtubernali^o sua liber esto: eisq heres decem dato: an sti cho mortuo anteq rõnes redderet vel paria^o vel reliqua habẽt libera esset mulier: et an de legato idem accipiamus. libertate data si rationes reddiderit hanc cõditionem^o rationum reddedarum: vt iustus videat reliq reddere si q habet

Alius paulus aufidio: qñ si ita testõ cautuz eẽ: stich^o si ratiões reddiderit cũ cõtubernali^o sua liber esto: eisq heres decem dato: an sti cho mortuo anteq rõnes redderet vel paria^o vel reliqua habẽt libera esset mulier: et an de legato idem accipiamus. libertate data si rationes reddiderit hanc cõditionem^o rationum reddedarum: vt iustus videat reliq reddere si q habet

Alius paulus aufidio: qñ si ita testõ cautuz eẽ: stich^o si ratiões reddiderit cũ cõtubernali^o sua liber esto: eisq heres decem dato: an sti cho mortuo anteq rõnes redderet vel paria^o vel reliqua habẽt libera esset mulier: et an de legato idem accipiamus. libertate data si rationes reddiderit hanc cõditionem^o rationum reddedarum: vt iustus videat reliq reddere si q habet

Alius paulus aufidio: qñ si ita testõ cautuz eẽ: stich^o si ratiões reddiderit cũ cõtubernali^o sua liber esto: eisq heres decem dato: an sti cho mortuo anteq rõnes redderet vel paria^o vel reliqua habẽt libera esset mulier: et an de legato idem accipiamus. libertate data si rationes reddiderit hanc cõditionem^o rationum reddedarum: vt iustus videat reliq reddere si q habet

Alius paulus aufidio: qñ si ita testõ cautuz eẽ: stich^o si ratiões reddiderit cũ cõtubernali^o sua liber esto: eisq heres decem dato: an sti cho mortuo anteq rõnes redderet vel paria^o vel reliqua habẽt libera esset mulier: et an de legato idem accipiamus. libertate data si rationes reddiderit hanc cõditionem^o rationum reddedarum: vt iustus videat reliq reddere si q habet

¶ Et si fide. i. cu fidelit coputatioe. r sic de nio coputare r reddere. vt. j. l. pri. et. s. de euic. l. qui libertatis. s. seru. s. ybi nulla sunt non differtur libertas vt hic subijcit. et. C. de manumif. testa. l. cum testamento.

b ¶ Copetere. quia nulla erant reliqua vel oia reddidit.

c ¶ Defecta. de rigore iur. vt. j. de statulibe. l. si fuo. d ¶ Dicitur. de equitate.

e ¶ Coniunctio. nem. s. cuz que est coniunctio.

f ¶ Necessitudi. ne. i. affinitate vel quasi. sic. s. iusti. et iur. l. fi. et no. q no intelligitur co. ditio repen. s. con. tra. s. eo. l. aua. in prin. Sol. illud in vna eadep. perso. na. hic i diuersis. vel hic de equita. te. ibi de rigore. vt hic fauore liberta. tis. vt die vt ibi. et eodē mō sol. s. de p. di. an. l. l. cuz ser. uis. et. j. l. pri. i. fi. i. r. ibi. cu qdā r. c. r. j. eo. l. iulian. no ster. in prin.

g ¶ habet condi. tio. in persona sita. chi mouit an red. ditas ratios. vel die quo ad multes. rem fm rigore.

h ¶ Cu p. e. i. s. he. redē. ad. q. s. eo. l. iure ciuili. sed fm. eqtate qua hz cu li. bera nunqd et le. gatū habebit. Rñ. sic parit r alia iu. re accrescedi cum sit eaduea. vt. C. s. cadu. tol. s. s. ma. u. tem aliquid.

i ¶ Debitur. ali. quid sub conditioe.

¶ Um seru. p. posita sit. s. z tantum.

l ¶ Inutile. als. inutile fit et tunc nil est cōtra. als. inutile nō fit r sic est cōtra. s. de leg. i. l. q. fiti. s. i. sed ibi fuit p. ditio in dādo tāru vel ifaciedo tāru: hic autem mixta: vt subijcit qd ergo r. c. vel fm. R. dic nō fit inutile. l. ab initio. sed tamen postea viciatur adita he. reditate. vt. j. eo. l. iulianus noster.

m ¶ Recte putant. no. intelligi conditionē repetitam. vt s. eo. l. aua. r. j. eo. l. legatum. sed ar. contra. s. l. proxi. r. s.

de adimen. lega. l. si tibi. r facit. s. de here. insitu. l. iij. et. l. qui filio. Recursus.

n ¶ Reliqua. reliqua sunt que ex administratione debē. tur. que sic dicuntur: quia raro accidit q omnia male con. sumperit. sic ergo reliqua debita ex administratōe dicū. tur. vt. s. de admi. tuto. l. luci. i. rñ. et reliquatio ipsa re. tentio reliquoz. vt eo. titu. l. qui no minibus.

o ¶ Reddidit. r fictū datio con. tinetur.

p ¶ In folle. i. in burfa. sed pla. po. suit pro vna parte r exposuit. i. mali. ciose siue obscure. vel. i. stulte.

q ¶ Non recte. s. referatur. sed cer. te non videt exigi hec coputatio. vt C. de manumif. te. sta. l. cu testō. s. fi. q est p. ra. sol. ybi nil est in reliquis sta. tim est liber nulla facta coputatioe: vt ibi. et. s. l. pri. s. ybi est: tū hec duo exiguntur. vt hic. r sunt similia vt i contrario no.

r ¶ A facto. i. ra. tiocinatione.

s ¶ Ad pecuniā. id est dationem.

t ¶ Intelligitur. sic. s. de pigno. ac. vel vniuersoz. r. l. si seruos. et. C. de episco. audi. l. iij.

v ¶ Excipere. ge. minatio si rñ dō: vel dic excipere. s. seruus dicens nō esse ita.

x ¶ Soluerit. in quibuscuq. culpe reus salt. m. leuis fuerit. vt. j. eo. l. an. r penul. et facit. J. de fideicommi. l. ber. l. si pure. in fi. r de verbo. signi. l.

y ¶ boues. s. fina. et de statulibe. l. statulibe. s. si quis non da. re. et de manu. l. si ita sit. et. l. si ita fuerit. et. s. de libe. lega. l. non solum y is qui rationes. quibus legibus dicit duo contineri in rationibus reddendis.

z ¶ Ucius. in potestate. filius est q est in potestate p. ris nō pōt situi sub p. ditioe nisi sit potestatus. vt. s. de here. insi. l. suus. nisi in eius defectuz sit exheredatus. vt

C. de insti. r. sub. l. iij. r. j. de bo. li. l. libertus. § libertus. in fi. si autem est emancipatus valet testamentum in quo est institutus sub conditione: habet tñ cōtratabulas quasi nō sit institutus. vt. insti. de exhere. liber. § emancipatos. fm. Azo. a C. Nullius. videtur ergo nō posse. pbari filiatio. quod filia: tio p cō est verū facile nisi iectu: ras pro batur. per cōiecturas: vt. §. de his qui sunt batur. sui vel alie. iur. l. filium.

Lis. prouehere. §. filius. Non videri. hac. l. distinguitur cui? cā debeāt morari cum liberis. r. fm. hoc non est cōtra prime parti. §. de an. leg. l. scio. qz ibi gratia filiorū: r. ideo aliquo mortuo prestatur alimenta pro ea parte. Item non ob. se cunde parti. §. de alimē. l. l. gaio. §. Imperator. quia ibi gratia alimentoz. Item nec obstat se cunde parti. §. de an. le. l. scia. quia hic per casum: ibi per filium stabat. Itē contra ad primam partem. §. de ma. test. l. si ita scriptum. in fi. Solu. ibi loquitur in casuali conditione. hic autem in potestate. r. l. ita deficienti ppter casum: nichilomin? legatū cōsequitur legatarius fm. R. vt. digt. §. e. l. in testamento.

Antilitate. nō autē libertoz. tūc enī nō repelluntur liberti ab alimentis quod est in eis spāle. vt. no. §. e. l. i. testamento.

Non oportere. holi exceptione obstante.

Ticia. ticia instituit filium et fidei filij heredis instituti habentis liberos cōmisit: vt. dictis suis liberis. §. nepotibus ticie et liberorū liberis. nā in infinitū sic dicuntur. vt. j. de verbo. sig. l. liberorum.

Restitueret. cū petierint. vel dic qz ticia instituit extraneū r. rogauit vt suis liberis restitueret: sed tūc quare dicit liberos habentis et filij superflueret.

eius esset: r. ideo testamentum nullius esse momenti.

Si cōditio mixta deficit p casum nō deficit relictū alimētorū: nisi fauore ei? in cui? psona deficit alimēta fuissent relictā. h. d. Bar. Idem.

Lis libertis alimētorū nomie si cum filio meo morati fuerint menstruos denarios cētenos r. vestiaria dari volo: liberti in obsequio fuerunt quādiu adolescens ad militiam prouehere? quia causa effectū est vt quibusdam Rome relictis pficisceret: et apd castra defunctus est. Quēsitū est an ab heredit? eius alimēta debeant: Paulus respōdit cōditionē quidē in persona libertorū qui cum filio defuncti morati sunt: aut per eos nō sterit quominus morarent? mortuo filio testator? defecisse nō videri. Sed si testator? ppter filij utilitatem? his qui cum eo morati fuissent alimenta prestari voluit: contra volūtatē defuncti petentes audiri non oportere.

Legatū factū alicui cū petierit nō est cōditionale. Bar.

Ticia heredis Scuo. Instituti liberos habentis filij fidei cōmisit vti rē ei? vniuersā restitueret? filijs ei? liberisve eoz cū ipsi petissent sine vlla iuris cauillatione? Quero an his verbis cum illa te petierint cōditio fidei cōmissio ascripta videatur? respō

h. Cauillatione. expone vt. j. de verbo. sig. l. natura. i. C. Nō videri. sed magis qdā admonitio. vt. j. de §. sig. l. si decē. r. ar. §. de tute. l. muto. §. hanc cōditionem.

Lianus. dare. cuidam extraneo.

Et ita. per hoc ita collige qz est cōditio.

di non videri.

Seruus cui libertas r. legatum relinquit manumissus vel alienatus legatū nō cōsequitur nisi impleat cōditionē in cui? euentū legatū est expresse collatū. Itē regula catoniana nō impedit legata quousi dies cedat ab adita hereditate nisi heredes necessarii existat. h. d. Bar. et Pau.

Martia.

Lianus noster eū qz de cem dare? et ita? liber esse iussus? esset: si auuētē? manumissus esset nō aliter legatum quod ei cum libertate datum esset habiturum: qz si cōditioni? libertatis paruisset? Idem in emptore? si alienat? esset. Sed id tūc locū habz cū omnimodo simul cū libertate legatum acquiri potuit: licz legato imposta non sit: veluti cum in tempus libertatis collatum esset legatum. Cum vero libertas sub conditione: legatum autē presenti die datū est: in hoc questio est an constiterit legatum. Et enim? nec catoniane sententie locū i pposito esse. quia et si statim testator? decessisset: non tamen omnimodo? inutile eēt legatū: cū posset cōditio libertatis ante aditā hereditatē impleri? r. legatum manumissio? deberi: nisi forte necessarius? heres extitisset: tunc enim omnimodo inutile erit legatum ipso iure: quia sub conditione accepit libertatem.

m. C. Iulianus. sub. et fundū seianum habere.

n. C. Avuētē. testatore.

o. C. Cōditio. qz in legato tacite re

perita: vt. §. §. de iij. l. qz cōcubinā. §. cū

testamēto. et. §. eo. Lauia. sed cōtra. §.

eo. l. iul? paulus. in fi. sed dicit ibi.

p. C. paruisset. scz

seruus iste.

q. C. In emptore.

§. dicitur est. i. vt

ita demū legatum

huic seruo petat si

cōditio paruit.

r. C. Nō sit. expō

sim: semp tñ repe

ta videt. vt. §. e. l.

cum seruus.

s. C. Et enī. r. certe

pōt tenere legatū

nō obstatē regula

catoniana etenim

rc. q. §. de reg. ca

to. l. i. in prin.

t. C. Ommodo. i. in

omni casu.

v. C. Impleri. etiā

post mortē testato

ris: qz est in dādo:

vt. §. de le. i. l. questi

tum. §. i.

r. C. Manumisso.

nā lz det decē aq

aditā hereditatē:

nō tñ est liber: nec

legatū ei relictū va

let: lz alq valeat a

monte testatoris.

vt. C. de cadu. tol

len. §. i. nouissimo.

et. §. i.

v. C. Necessarius.

§. aliquis ali? fu?

qz tūc inter mortē

testatoris et aditā

hēditatē nichil est

in medio: cum protinus est heres r. liber. vt. insti. de here dum qua. r. disse. in prin. r. sic tpe adite hereditatis: id est mortis inuenit seruus heredis: r. iō purū legatū regula catonis ipedit. at in suo r. necessario dico idē qd in extraneo cū habeat per pretorē hēficiū abstinedi. vt. insti. de here. qua. r. disse. §. sed si is. r. §. de acqu. l. heredi. l. necessarii? r. C. si vt ab here. absti. l. i. et facit. §. de leg. i. l. questum.

¶ necessarius. Accursius.

Quod traditum. nouissimum. vt. s. de test. tut. l. tutor dat. r. s. de legatis pto. l. si michi r tibi. §. legatis b. ¶ In libertatib. directis. sed i fideicommissarijs nouissima. vt hic. r. s. eo. l. nouissima. r. j. l. ij. et. j. de ma. testa. l. y. e habet hec locuz

quando diuerse conditiones in diuersis partibus testamēti posite sūt separatum. si autem sit: aut distictim r sufficit pareri vni aut pūctim. r tūc vtiqz. vt. s. de condi. insti. l. si hēdi.

¶ Dest. facit in sti. de actionibus. §. huic.

¶ On ad ea. hoc refert nisi ad nouissimā.

¶ Ex interuallo. qz aliud si incōtinēti. vt. j. eo. §. q. si pure. r expone vt als qñ ad alia diuerteret: lz circa idē testamētū. r facit. j. tit. i. l. fundo legato. ptra. s. j. ibi diuersi testōres.

¶ Subiecta. ablatiu absoluri.

¶ Pns. s. qd. pdest h electio cū speligam pure. Rñ. p̄ interesse petivt etiā ex conditiona li: si tūc ero capar nūc nō sum. vel si oia mea p̄ntia do nau: vel si publicata sūt: nā poshea q̄sta nō caderent in eas causas. vel nunc seruus tunc liber ero. vt. s. e. l. iulianus n̄. Item q̄ est ratio incōtinēti: vel ex interuallo: Rñ. qz non ē verisimile vt corrigat qd incōtinēti fecerat. r facit. s. de p̄hē. emp. l. pascta. r. s. de rei ven. l. si quam.

¶ Legauit. scz pure.

¶ Et. id est eidē legatario. alij dicit alij. r sic bñ cōcor. s. e. l. si legati.

¶ In libertatib. leuissima spectatur cōditio: in legatis vtrio loco scripta si ex interuallo fuit apposita: sed si incōtinēti legatarij esset electio: nisi secunda sub cōmemoratiōe prime scribat. h. d. cū duab. ll. sequen.

¶ Bartolus. Valerianus. Quod traditū est in legatis nouissimā / in libertatibus leuissimā conditionē spectandam esse: Caius.

¶ Est q̄ ipsi suo cōmodio sit: Valerianus

¶ On ad ea? legata dīta r̄at p̄tinet q̄ sepius sub diuersis cōditōibus: sed etiā q̄ primo pure deinde sub cōditōe dātur. Itaqz qd h̄s pure dare iussus est quodve pure legatū est: cū id ex interuallo sub cōditōe legatū est potestius valet: si pur sub cōditōe deinde pure legatū ē: p̄sens debetur. qz si pure legatū est et incōtinēti heres sub cōditōe dānatus est: aut rogatus est dare: peride est ac si iūcta subiecta scriptura idem legatum esset: velut p̄sens v̄edicari si hoc voluerit legatarij vel cū cōditio extiterit ab herede peti possit: nisi cum cōmemoratiōe superioris legati posteri scriptū fuerit: veluti stichū quē illi legauit h̄s me? ei? si illud factum erit dato tunc enim reuocandi aō p̄sens legatum et sub cōditōe dandi ita scripsisse videbitur. et si ante cōditōnem rem vendicet: doli exceptio locuz habere poterit. Caius.

¶ Er fideicommissum vatrie data libertate nō leuissima spectanda est sed nouissima: quia superior voluntas potior haberi debet. Cui p̄sonat r̄ rescriptū diui adria-

le ¶ Exceptio. scz in totum quando ei. vel quando diuersis in partem. vt. s. de le. i. l. plane. §. si coniunctim.

¶ Er fideicommissum. varie. i. sub varijs cōditionibus r no. p̄ fideicommissum. qz aliud est in directis. vt. s. eo. l. quod traditum.

ti et antonini. Marcianus.

¶ Conditionū que in futuro m̄feruntur triplex natura est: vt quedā ad id tempus quo testator viuat: quedā ad id tempus quod post mortem ei? futurū sit: qdā ad alterutrū pertineant: tēpus autem vel certum vel infinitū cōprehendatur. que omnia non minus in fideicommissis q̄ in institutiōibus ac legatis incidere solent: vt hec cōditio t̄cie si michi nupserit: non dubie nisi viuente testatore. illa autem si ad exequias funeris me uenerit: nisi post mortem impleri non possit. Illa vero si filio meo nupserit: v̄ viuente v̄ mortuo testatore impleri possit. Et prima quidē ac tertia ex relatis cōditionibus infinitum tēpus habent. Quandocunqz enim nupserit impletur cōditio. secunda ad certum tempus ascripta est.

¶ Rogatus emancipare filios nō pot cogi iure actionis sed officio iudicis. Item qui vult antecedēs vult consequens si ne quo illud qd querit nullius est momēti. h. d. cū. l. se. Ulp.

¶ Si cui legatū fuerit relictū isqz rogatū fuerit liberos suos emancipare: an cogi dbeat manumittere. Et retineo me dixisse deficere eos a petitione fideicommissi. neqz enim p̄teroz fideicommissarius eos ad libertatē t̄uetur vt seruos. papinianum quoqz scribere referēbā nō esse cogēdū emancipare filios suos: arbitror: tñ extra ordinē debere cōstitui eū q̄ agnouit id qd sibi relictū est hac cōtēplatione vt liberos suos emanciparet: cogendū eos filios emancipare. Neqz enī debet circūueniri te

¶ Conditionū. in futurū. q̄ vere cōditiones dicunt. vt. s. de inu. sto te. l. cū in scdo. n. ¶ Ut hec cōditio. reddat singula singulis.

¶ Infinitū. qz p̄ia qñcūqz meui uēte. tertia qñcūqz ante mortē v̄ post mortem.

¶ Ad certū. im mo est icerr dies mortis. vt. s. e. l. i. s. j. die respectu p̄cedētū: qz nō qñcūqz post mortē: s. cū fun? i plef. r facit. s. de leg. ij. l. si ita sit scriptū. §. si.

¶ Si cui. manu mittere. id ē emancipare.

¶ Eos. liberos. fideicommissi. cā emancipationis patri relictū. r hoc iure. vt. s. de le. i. l. fil. §. h̄y vulgare. sed de eq̄tate sec? in vtroqz. vt. j. subijcit. r. §. cui.

¶ Fideicommissa. qz de fideicommissis ius dicit. vt in sti. de fideicō. here di. §. i. Accursius.

¶ Libertatem. i. emancipationē.

¶ Ut seruos. qz seruos t̄uetur. vt in sti. de sing. reb? p̄ fideicō. re. §. libertas.

¶ Extra ordinem. i. officio iudicis. sic. s. si certum pe. l. cū filius.

¶ Emancipare. no. casum vbi p̄ter cogitur emancipare filū. sūt r alij qdā sed regulat̄er p̄tra. vt no. in sti. qbus modis ius pa. po. so. §. si. secus si rogaretur

¶ qñ cogitur emancipare.

quem adoptate. vt. §. de lega. iij. l. vltim. §. heres.
a **¶** Emāciparet. nam semp cogit vt hic. r. C. de fideicō.
 l. §. ius. r. ar. §. de cōdi. causa data. l. i. et. C. de inoffi. testa.
 l. filijs. et. C. de insti. et sub. l. si mater.
b **¶** Nepotes suos. s. ex filio quē coheredem eis dedit.
c **¶** Filii. patrem neporum.

d **¶** Filijs suis. s. neporibus testa-
 tricis.
e **¶** Substituisz. s. vulgariter. alij di-
 cūt p fideicō. si qd
 decederet sine libe-
 ris: sed tunc nō ef-
 fer necessaria hu-
 ius legis presump-
 ptio que presumit
 etiā bona restitui
 emācipatis.

f **¶** Hysqz restitue-
 re. hęc pūptio ē
 ex testatrics volū-
 tate q̄ eos h̄rdes
 instituit cū patre
 suo r iuicē substi-
 tuit. vñ d̄ portioe
 neporū videt̄ pa-
 ter rogat̄. Sed nō
 quid ecōtra si ro-
 gatur pater insti-
 tut̄ restituiere suos
 filijs an emācipa-
 re cogit cū als ut
 re ubo nō possit re-
 stituere: qz oia p̄i
 p̄ filii q̄rebant. s̄
 hodie forte fec̄ est.
 lex eni videt̄ velle
 v̄ videat̄ rogat̄ re-
 stituere cui fuerit
 sui iuris. vt. j. ad
 trebellianuz. l. vbi
 azo. et facit. j. l. pr.

M **¶** Inter filio suo cohere-
 des sine vlla cōditiōe
 filias ipsius dedit ac petijt vt
 filias suas emāciparet: ita vt
 curatores a p̄tore acciperent̄
 filij videri fidei cōmisse pla-
 cuit vt eas sui iuris cōstitutas
 ad hereditatē auiē puenire pa-
 teret̄: nec ad rē p̄tinere si po-
 tionem filiarum iure substituti-
 onis: quēsisset.

Q **¶** Am ita datur li. **B** er.
 bertas si ticio q̄ non est
 h̄s. r. dederit certa p̄ona de-
 mōstrat̄: ac p̄pterea in p̄sona
 ei r̄m̄ cōditio ipleri pōt. Sa-

Q **¶** Um ita. t̄m̄. nō autē heredis eius vt statim dicit.
C **¶** Cesserit dies. s. libertatis quod est ab adita he-
 reditate. licet in ceteris a die mortis. vt. C. de cad. tol. §.
 in nouissimo.
S **¶** Statuliber habuerit. sec̄ si nō habuerit. vt hic a con-

stantium volūtas. Sic deinde
 hoc accipiendū est quē admo-
 dū si sub p̄ditioe liberorū emā-
 cipandorū ei fuisset legatū re-
 lictū: v̄l ita relictū vt eos emā-
 ciparet. Cui rei cōsequēs est
 qd̄ diuus seuer⁹ rescripsit. Nā
 cū q̄dā mulier nepotes suos
 heredes instituisset: et ipsū fi-
 lium cōheredē filijs suis de-
 didit: eosqz iuicē substituisset
 rogassetqz filii vt filios emā-
 ciparet. nō autē rogasset vt he-
 reditatē eis restitueret: ex au-
 ctoritāte diui seueri emācipa-
 re eos cōpulsus est: h̄sqz resti-
 tuere hereditatem. et adiectū
 est: vt li id tardius faceret q̄m
 ex morā vsuras prestaturū: vi-
 deri eni eū qui morā faceret
 emācipatiōi morā restōi fidei
 cōmissi facere. **P** apinia.

M **¶** Inter filio suo cohere-
 des sine vlla cōditiōe
 filias ipsius dedit ac petijt vt
 filias suas emāciparet: ita vt
 curatores a p̄tore acciperent̄
 filij videri fidei cōmisse pla-
 cuit vt eas sui iuris cōstitutas
 ad hereditatē auiē puenire pa-
 teret̄: nec ad rē p̄tinere si po-
 tionem filiarum iure substituti-
 onis: quēsisset.

Q **¶** Um ita datur li. **B** er.
 bertas si ticio q̄ non est
 h̄s. r. dederit certa p̄ona de-
 mōstrat̄: ac p̄pterea in p̄sona
 ei r̄m̄ cōditio ipleri pōt. Sa-

Q **¶** Um ita. t̄m̄. nō autē heredis eius vt statim dicit.
C **¶** Cesserit dies. s. libertatis quod est ab adita he-
 reditate. licet in ceteris a die mortis. vt. C. de cad. tol. §.
 in nouissimo.
S **¶** Statuliber habuerit. sec̄ si nō habuerit. vt hic a con-

trario sensu. et sic inspicit qd̄ magis nocet libertati scz qz
 pecuniā nō h̄z: qd̄ p̄destiqz tici⁹ decessit. sic. §. ad fil. l. iij.
 §. si. et magis qz difficultate vel negligētia q̄ casu. vt. C.
 de cōdi. inser. l. si. et de neces. ser. l. si.
n **¶** Constitutio. s. singulari. s. fauore libertatis vt. §. de
 le. i. l. turpia. §. i. nā
 sc̄ in alijs vt sta-
 tim dicit. r. §. d̄ sta-
 tui. l. si peculium
 §. is cui.

o **¶** Nulli dādo. qz nō est tici⁹ viuo
 cui soli fuit dādū.
 vt. §. pr. et. j. pr.
 diuersa r. c. vel si ē
 nō vult. vt. C. de cō-
 di. inser. l. si. et fa-
 cit. §. co. l. in testō.
p **¶** Legatarij. cui fundus est le-
 gatus si. r. ticio de-
 derit.

q **¶** Legatari⁹. desinātiōe. nā de-
 ficit vt dicit: sed cō-
 tra. §. de an. le. lam-
 nua. l. p̄n. So. ibi.
r **¶** heredi ticio. secus fore si ticio
 simpliciter iustus
 est dare. vt. §. e. l. §.
 diuersa. et. j. de sol.
 l. stipular⁹ sū. l. r̄n.
 r. l. l. l. l. §. v̄su
 fructu. Itē qd̄ ecō-
 tra si ticio h̄r̄t da-
 re iustus ē. Respō.
 p̄cedēs h̄bū p̄side-
 ro sit p̄tū an ap-
 pellatiū. vt. j. de
 ltu. ser. l. si fuis
 communis.

l **¶** Legati translatio in dubio
 videtur fieri sub eadem cōdi-
 tione. **Bar.** **I** dem.

L **¶** Legatū sub cōditiōe re-
 lictū r ad aliū trāslatū:
 (r si nō p̄ditio p̄dē cohereat)
 sub eadē p̄ditioe trāslatū v̄l.
N **¶** Non dicitur desinere qd̄ ef-
 se nō incept. **Bar.** **P** aulus.

T **¶** Ticio vsufruct⁹ sui lega-
 tus est: r si ad eū p̄tine-
 re desisset libertas suo data ē.
 tici⁹ viuo testatōre decessit li-
 bertas nō valet: qz cōditio nec
 it̄iū acceperit. paulus: ergo r
 si viueret ticius et capere non
 potest idē dicendū est: desisse
 eni nō videt̄ qd̄ nec incept.

F **¶** Fauor libertatis fauor iur-
 gnarū p̄feritur. **Bar.**

S **¶** Serui vsufruct⁹ m̄lieri q̄ad
 vidua cēt legat⁹ est **J** dē faus
 si ea nupsisset liber eē iustus

L **¶** Legatū sub
 cōditiōe. p̄so-
 ne. vtputa si talis
 vrozē duxerit vel studijs se imbuerit: q̄ per aliū nō sunt.
 vt. C. de cadu. tol. §. ne autē. vel pone vt. §. de adi. leg. l. le-
 gatū sub conditione.

V **¶** Videtur. s. tacite. vt. et. d. l. legatū. sec̄ l̄ h̄r̄ditate. vt. §.
 de h̄r̄di. insti. l. sub p̄ditioe. et facit. §. e. l. aua. r. l. q̄ p̄ditio.

T **¶** Ticio nō videt̄. imo cōtra. vt. §. vsufruc. quē ad. ca. l.
 iij. §. desinere. So. hic rigot: ibi cōtra. v̄l et ibi

J **¶** Julius. r sic sunt duo legata sub diuersis immo cō-
 trarijs conditionibus. vnde si cesserit t̄yna nō videt̄ ba-
 tur ammodo cedere ex alia.

V **¶** Videtur. s. tacite. vt. et. d. l. legatū. sec̄ l̄ h̄r̄ditate. vt. §.
 de h̄r̄di. insti. l. sub p̄ditioe. et facit. §. e. l. aua. r. l. q̄ p̄ditio.
T **¶** Ticio nō videt̄. imo cōtra. vt. §. vsufruc. quē ad. ca. l.
 iij. §. desinere. So. hic rigot: ibi cōtra. v̄l et ibi
J **¶** Julius. r sic sunt duo legata sub diuersis immo cō-
 trarijs conditionibus. vnde si cesserit t̄yna nō videt̄ ba-
 tur ammodo cedere ex alia.

¶ Si mulier. si id est quis.

¶ Libertas. id est multo magis si libertas est data si non nupserit: & vultur in alio casu dar' e. azo. si nupserit

¶ Municipibus. itaq. dixi non esse impossibile: itaq. &c. vel infert ad id quod questuit paulus.

¶ Serunt. & sic videtur oca iura:

re. vt. i. ad municipi.

l. municipes. & i. b. reg. iur. l. aliud. s. referit: sed contra. s. de condi. insti. l. que sub conditioe. et. s. eo. hec scriptura.

So. hic dubitabatur an esset possibili

lis de natura: & quater pot' pareri propter infantem et si

plures de vnitate: & q' als iurare non possunt. est igitur

possibilis de natura. sed non de iure

vt in contrarijs. fm. R. & b. vel dic specialia in liberrate.

vt i. d. ma. te. l. si q' lib. tertij dicit q' h' de presenti vel de

preterito est iurandū. ibi de futuro & sic remittit. & facit

s. q' cuiusq' vnuer. l. item. s. si de

curiones. & c. de aduo. diuer. iudi. l. restituentū.

¶ Ea res. oportet. vt. et. s. de leg. i. l. cetera. circa pun. et de i. h. emp. l. existimo. et i. q' di. leg. ce. l. y. s. si. et. s. de reg. ca. to. l. i.

¶ Onditiones. tacite. veluti

si a legatario pro tibi leges vel a sub

stituto heredi. lest eni semp' hec conditio

si ille suū legatus agnouerit: aut

substitutioni loc' fuerit. azo. vel pone exemplum. s. e. l. i. in fi. et. i. de b. obli. l. interdum. & l. continuus. s. cum ita.

¶ Condicionalia. quo ad impediendam remissionem

vt. et. i. q' di. l. e. l. cum illud. in fi. et. si testator eam tacitam

conditione expressisset. vt. i. eo. l. aliquando.

¶ Jure admitti. volebat enim habere ducenta: q' etia

sp'era tali conditioe debet cōsequi legatum perinde

ac si non nupserit. Item q' nupserit volebat alia. e. q' imple

uerat conditione sub qua fuerant legata. q' prima con-

est: si mulier nupserit liber erit: quia potior est lagato libertas.

¶ Municipes p'nt iurare per eos q' regunt municipiū. Bar.

¶ Municipib' si iu. Idē. Massēt legatū ē: hec conditio non est ipossibilis. paul'.

quēadmodū ergo pareri pot' conditio: p' eos. itaq' iurabūt

p' q's municipij res geruntur.

¶ Ea res sub p'di. Idē. tione legari nichil pot'

q' in h'mōi legatis nō testamēti facti tempus: sed conditio-

nis explete spectari oportet.

¶ Onditiones. Dapi. extrinsecus nō ex testamento venientes: id est que ta-

cite inesse vident: nō faciūt legata condicionalia.

¶ Allegans contraria nō auditur. Bar. Idem.

¶ Scie si nō nupserit. cc. si nupserit. c. legatū: si nupserit mulier. cc. no etiā. c. residua

petar: ridiculū ē eni eādē & vt viduā & vt nuptam admittit.

¶ Non dicit nolle qui non potest velle. Bar. Idem.

¶ Alter seuerinā. p'culam elio philippo cognato

nuptijs testamēto designauit: eidē filie prediū si elio philippo

nupserit: si nō nupserit: idem prediū philippo dari

voluit: nodū viripotēs puella diē suū obiit. Belpod: cum

ditio nō p' adiecta habenda est: & certe non potest tā contrarijs modis admitti: quia ridiculum esset. et ad hoc q' non audiatur p' traria petens facit. C. de fur. l. i. & j. q' ap. s. i. l. i. s. sed si alius.

¶ Alter seuerinam. non nupserit. i. nubere voluerit. sic

i. de verbo. oblig. stipulatus.

¶ Oporteat. vt. i. s. d. l. l. p. e. & s. eo. l. in conditio-

bus. Accursius. l. Decesserit. et sic cōtra patris

voluntatem nil agit non ergo dicit nol

le cū nec velle possit. sic. s. locati. l. q' ad certum. et. i. de

reg. iur. l. velle. ar. p'ra. i. de fur. l. qui

vas. s. retare. m. Wynno. vt. C. q' di. l. ce. l. cum

proxi. n. Conditionū. pro voluntate. i. p'

voluntatis suspitio ne. ad q' est. s. e. l. in conditioibus.

Accursius. o. Dati. quib' fuit relictum ali-

quid si gesserunt tutelam in. xvij. an. vt. i. pater.

p. Id egerit. adultus factus pe

tendo eos in cura tores: nec ipsi se ex

cusauerūt cū possent. vt. insti. de ex-

cu. tu. & cu. s. pe. q. Non videbitur. quoniam cer-

tum est testatorē etiam per curā tu-

telam intellexisse. sic ergo no. q' hoc

verbum tutelā ad tempus retinet. p'

prā significatio nē: & post assumit

aliam et impro-

priam. sic. s. d. vul-

ga. sub. l. centurio. cr. l. in pupillari.

nec enim vere tutor potest dari adulto. vt. s. d. tut. & cura.

datis ab his. l. scie. et fm hoc dic constituerent. scz p' cōfir-

mationē. vt. insti. de cura. s. datur. sic. C. de cura. furi. l. fi.

s. h' cū antīq'as. Jit no. h' q' sufficit fieri eq'pollēs. sic et

s. de lega. iij. l. fideicomissa. s. si cui. s. ar. s. s. mā. l. fi. s. fi.

r. Diuortio. et sic p' seueratione sublata.

f. Ceperit. quia tunc demum p' seueratio certa est an

interuenierit vel non.

sed arg. cōtra in eodem titu. l. verbum. cr. l. in pupillari.

nec enim vere tutor potest dari adulto. vt. s. d. tut. & cura.

datis ab his. l. scie. et fm hoc dic constituerent. scz p' cōfir-

mationē. vt. insti. de cura. s. datur. sic. C. de cura. furi. l. fi.

s. h' cū antīq'as. Jit no. h' q' sufficit fieri eq'pollēs. sic et

s. de lega. iij. l. fideicomissa. s. si cui. s. ar. s. s. mā. l. fi. s. fi.

r. Diuortio. et sic p' seueratione sublata.

f. Ceperit. quia tunc demum p' seueratio certa est an

interuenierit vel non.

Uxores multe gaudet de morte viroz

A Quia morte bona ratio. vt. s. eo. l. cu ita. s. tici. r. l. aua. s. ticio. s. certe imo hoc casu no est bona: ideo qz cuz malo mulieris omine. i. fortuna. pponit. r. sic cautio locu hfe dz. vt. s. eo. l. cu ita. in pn. r. s. i. q est ptra. s. certe immo multe gaudet de morte maritorz. ar. tñ contra. C. de iure

A Quia morte bona ratio. vt. s. eo. l. cu ita. s. tici. r. l. aua. s. ticio. s. certe imo hoc casu no est bona: ideo qz cuz malo mulieris omine. i. fortuna. pponit. r. sic cautio locu hfe dz. vt. s. eo. l. cu ita. in pn. r. s. i. q est ptra. s. certe immo multe gaudet de morte maritorz. ar. tñ contra. C. de iure

A Quia morte bona ratio. vt. s. eo. l. cu ita. s. tici. r. l. aua. s. ticio. s. certe imo hoc casu no est bona: ideo qz cuz malo mulieris omine. i. fortuna. pponit. r. sic cautio locu hfe dz. vt. s. eo. l. cu ita. in pn. r. s. i. q est ptra. s. certe immo multe gaudet de morte maritorz. ar. tñ contra. C. de iure

A Quia morte bona ratio. vt. s. eo. l. cu ita. s. tici. r. l. aua. s. ticio. s. certe imo hoc casu no est bona: ideo qz cuz malo mulieris omine. i. fortuna. pponit. r. sic cautio locu hfe dz. vt. s. eo. l. cu ita. in pn. r. s. i. q est ptra. s. certe immo multe gaudet de morte maritorz. ar. tñ contra. C. de iure

A Quia morte bona ratio. vt. s. eo. l. cu ita. s. tici. r. l. aua. s. ticio. s. certe imo hoc casu no est bona: ideo qz cuz malo mulieris omine. i. fortuna. pponit. r. sic cautio locu hfe dz. vt. s. eo. l. cu ita. in pn. r. s. i. q est ptra. s. certe immo multe gaudet de morte maritorz. ar. tñ contra. C. de iure

A Quia morte bona ratio. vt. s. eo. l. cu ita. s. tici. r. l. aua. s. ticio. s. certe imo hoc casu no est bona: ideo qz cuz malo mulieris omine. i. fortuna. pponit. r. sic cautio locu hfe dz. vt. s. eo. l. cu ita. in pn. r. s. i. q est ptra. s. certe immo multe gaudet de morte maritorz. ar. tñ contra. C. de iure

A Quia morte bona ratio. vt. s. eo. l. cu ita. s. tici. r. l. aua. s. ticio. s. certe imo hoc casu no est bona: ideo qz cuz malo mulieris omine. i. fortuna. pponit. r. sic cautio locu hfe dz. vt. s. eo. l. cu ita. in pn. r. s. i. q est ptra. s. certe immo multe gaudet de morte maritorz. ar. tñ contra. C. de iure

A Quia morte bona ratio. vt. s. eo. l. cu ita. s. tici. r. l. aua. s. ticio. s. certe imo hoc casu no est bona: ideo qz cuz malo mulieris omine. i. fortuna. pponit. r. sic cautio locu hfe dz. vt. s. eo. l. cu ita. in pn. r. s. i. q est ptra. s. certe immo multe gaudet de morte maritorz. ar. tñ contra. C. de iure

A Quia morte bona ratio. vt. s. eo. l. cu ita. s. tici. r. l. aua. s. ticio. s. certe imo hoc casu no est bona: ideo qz cuz malo mulieris omine. i. fortuna. pponit. r. sic cautio locu hfe dz. vt. s. eo. l. cu ita. in pn. r. s. i. q est ptra. s. certe immo multe gaudet de morte maritorz. ar. tñ contra. C. de iure

A Quia morte bona ratio. vt. s. eo. l. cu ita. s. tici. r. l. aua. s. ticio. s. certe imo hoc casu no est bona: ideo qz cuz malo mulieris omine. i. fortuna. pponit. r. sic cautio locu hfe dz. vt. s. eo. l. cu ita. in pn. r. s. i. q est ptra. s. certe immo multe gaudet de morte maritorz. ar. tñ contra. C. de iure

A Quia morte bona ratio. vt. s. eo. l. cu ita. s. tici. r. l. aua. s. ticio. s. certe imo hoc casu no est bona: ideo qz cuz malo mulieris omine. i. fortuna. pponit. r. sic cautio locu hfe dz. vt. s. eo. l. cu ita. in pn. r. s. i. q est ptra. s. certe immo multe gaudet de morte maritorz. ar. tñ contra. C. de iure

A Quia morte bona ratio. vt. s. eo. l. cu ita. s. tici. r. l. aua. s. ticio. s. certe imo hoc casu no est bona: ideo qz cuz malo mulieris omine. i. fortuna. pponit. r. sic cautio locu hfe dz. vt. s. eo. l. cu ita. in pn. r. s. i. q est ptra. s. certe immo multe gaudet de morte maritorz. ar. tñ contra. C. de iure

A Quia morte bona ratio. vt. s. eo. l. cu ita. s. tici. r. l. aua. s. ticio. s. certe imo hoc casu no est bona: ideo qz cuz malo mulieris omine. i. fortuna. pponit. r. sic cautio locu hfe dz. vt. s. eo. l. cu ita. in pn. r. s. i. q est ptra. s. certe immo multe gaudet de morte maritorz. ar. tñ contra. C. de iure

A Quia morte bona ratio. vt. s. eo. l. cu ita. s. tici. r. l. aua. s. ticio. s. certe imo hoc casu no est bona: ideo qz cuz malo mulieris omine. i. fortuna. pponit. r. sic cautio locu hfe dz. vt. s. eo. l. cu ita. in pn. r. s. i. q est ptra. s. certe immo multe gaudet de morte maritorz. ar. tñ contra. C. de iure

nupta vel maritus: et ideo nec mutianam cautionem locu habere: quia morte viri conditio possit existere.

Dictio qz diu facit pditione. B. vel sic. In legato annuo licitum est quolibet annovariare: qz tot sunt legata qz anni.

Fideicommissa mensura et annua sub eadem conditione liberto relicta qz diu res patroni filie gessit: r si pstarit necesse est filia phibere res suas administrari: tñ voluntate filia mutante conditione resumit: quoniam plura sunt.

In fideicommissio vniuersali relicto a filio post mortem intelligitur si decesserit sine filijs.

Am auus filij Idem ac nepotem ex altero filio heredes instituit: a nepote petijt: vt si itra annum. xxx. mozeretur hereditate patruo suo restitueret: nepos liberz relicti intra etate supascripta vita decessit: fideicommissi conditione coniectura pietatis rñ di decessit: qz min scriptu qz dictu fuerat inueniret.

Ita legatum sit: ticio post decez anos dato si satis ab herede no eregerit: et ticius intra decez annos decesserit: ad heredem suum transmittit legatum: quia moriete eo

tu potest peti legatu: sic r cu dicit si ticio no nupserit. s. qtu ad aliqd est differetia. qz cu dixit post mortem tici no transmittit ad heredes nisi pmo tici r postea mulier moriat. no aut ecotra si pmo deccat mulier.

Nec mutiana. qz i h hz locu qn vii ete legatario hec valeat pditio existit. vt. s. e. l. cu ita. s. tici. r. l. ticio sud. R. qz nubedo. crederet qz si alteri nuberet hz nullo tpe ticio: qz no debeat statim psequi legatu. qz remouet ma pceditur legatu ticio mortuo r sic pditio. pculdubio ipta. s. none in hac phibitioe videt cogitatu de primis nupris vt in pmissioe. vt lego tibi dece si nupseris ticio. vt. s. eo. l. hec conditio. hoc est si hodie cotrahit cu alio videat impleta conditio de non nubedo ticio. Rñ. non qz phibitio

tu potest peti legatu: sic r cu dicit si ticio no nupserit. s. qtu ad aliqd est differetia. qz cu dixit post mortem tici no transmittit ad heredes nisi pmo tici r postea mulier moriat. no aut ecotra si pmo deccat mulier.

Nec mutiana. qz i h hz locu qn vii ete legatario hec valeat pditio existit. vt. s. e. l. cu ita. s. tici. r. l. ticio sud. R. qz nubedo. crederet qz si alteri nuberet hz nullo tpe ticio: qz no debeat statim psequi legatu. qz remouet ma pceditur legatu ticio mortuo r sic pditio. pculdubio ipta. s. none in hac phibitioe videt cogitatu de primis nupris vt in pmissioe. vt lego tibi dece si nupseris ticio. vt. s. eo. l. hec conditio. hoc est si hodie cotrahit cu alio videat impleta conditio de non nubedo ticio. Rñ. non qz phibitio

tu potest peti legatu: sic r cu dicit si ticio no nupserit. s. qtu ad aliqd est differetia. qz cu dixit post mortem tici no transmittit ad heredes nisi pmo tici r postea mulier moriat. no aut ecotra si pmo deccat mulier.

Nec mutiana. qz i h hz locu qn vii ete legatario hec valeat pditio existit. vt. s. e. l. cu ita. s. tici. r. l. ticio sud. R. qz nubedo. crederet qz si alteri nuberet hz nullo tpe ticio: qz no debeat statim psequi legatu. qz remouet ma pceditur legatu ticio mortuo r sic pditio. pculdubio ipta. s. none in hac phibitioe videt cogitatu de primis nupris vt in pmissioe. vt lego tibi dece si nupseris ticio. vt. s. eo. l. hec conditio. hoc est si hodie cotrahit cu alio videat impleta conditio de non nubedo ticio. Rñ. non qz phibitio

tu potest peti legatu: sic r cu dicit si ticio no nupserit. s. qtu ad aliqd est differetia. qz cu dixit post mortem tici no transmittit ad heredes nisi pmo tici r postea mulier moriat. no aut ecotra si pmo deccat mulier.

Nec mutiana. qz i h hz locu qn vii ete legatario hec valeat pditio existit. vt. s. e. l. cu ita. s. tici. r. l. ticio sud. R. qz nubedo. crederet qz si alteri nuberet hz nullo tpe ticio: qz no debeat statim psequi legatu. qz remouet ma pceditur legatu ticio mortuo r sic pditio. pculdubio ipta. s. none in hac phibitioe videt cogitatu de primis nupris vt in pmissioe. vt lego tibi dece si nupseris ticio. vt. s. eo. l. hec conditio. hoc est si hodie cotrahit cu alio videat impleta conditio de non nubedo ticio. Rñ. non qz phibitio

vt. C. de cadu. tollen. s. i. hugo. **C**onditio. in condicionali enim legato inspicitur so: Capaci lūmodo tēpus cōditionis existētis capax sit vel nō legatarius. vt. i. de le. pnestan. bo. pof. cōtratabu. pe. l. interuegat. qñ nit. in puro vel in relicto in diē certū inspicitur tēpus cō-

ditio existit. **N**on nocet medio tempore que ante existentia conditionis perdere ciuitate. Bar. I dem.

Am qui post aperturam testamenti deponatus restituit est fideicommissum petere posse: cuius conditio postea extitit qz ciuitatem romanam recipiat.

Alienatio rei legate sub conditione vel impositio seruitutis irritatur conditione adueniente. Barto. Pōponius.

Fundū a testatore sub conditione legatu heres alij pendente conditione legauit postea existere conditione que prioris testamento pposita fuerat: neqz ppietas a prior legatario recedit: nec locū religiosum in eo fundo heres faceret: nec seruitutem imponere poterit. sed etiā imposita seruitus finietur existere conditioe.

Coditio negatiua que potest impleri viuo legatario non impletur post mortem mutiana. Bar.

De genus le Julia. Legati si ticio no nupserit: pinde habendum est ac si post mortem tici legatum fuisset. et ideo nec mutiana fatidatōe interposita capere legatu potest: sed r alij nubedo nichilominus legatum consequitur.

Coditio negatiua que potest impleri viuo legatario non impletur post mortem mutiana. Bar.

De genus le Julia. Legati si ticio no nupserit: pinde habendum est ac si post mortem tici legatum fuisset. et ideo nec mutiana fatidatōe interposita capere legatu potest: sed r alij nubedo nichilominus legatum consequitur.

Coditio negatiua que potest impleri viuo legatario non impletur post mortem mutiana. Bar.

De genus le Julia. Legati si ticio no nupserit: pinde habendum est ac si post mortem tici legatum fuisset. et ideo nec mutiana fatidatōe interposita capere legatu potest: sed r alij nubedo nichilominus legatum consequitur.

Coditio negatiua que potest impleri viuo legatario non impletur post mortem mutiana. Bar.

De genus le Julia. Legati si ticio no nupserit: pinde habendum est ac si post mortem tici legatum fuisset. et ideo nec mutiana fatidatōe interposita capere legatu potest: sed r alij nubedo nichilominus legatum consequitur.

Coditio negatiua que potest impleri viuo legatario non impletur post mortem mutiana. Bar.

De genus le Julia. Legati si ticio no nupserit: pinde habendum est ac si post mortem tici legatum fuisset. et ideo nec mutiana fatidatōe interposita capere legatu potest: sed r alij nubedo nichilominus legatum consequitur.

ditū testamenti. vt. i. de iur. fil. l. iij. s. qri autē. in hereditate autē inspicitur tur tria tēpora. vt. s. de here. insti. l. si alia. r. l. iij. de here. quali. r. dif. s. in extraneis. et facit ad. l. s. de lega. s. l. nō opz. et. s. de leg. iij. l. si deponati.

S fundū. recedit. id est ad eū nullo mō venit. vt. s. qui. mo. vsuf. amita. l. si sub conditione. m. poterit. s. cū effectu vt perseueret.

Finiet. inter ergo tenuit ipso testamento r alienatio. vt. C. cōmnia de le. l. si finit. autē. et. s. que ad. ser. amit. l. is cui. s. si. nisi i libertate. vt. s. q. r. a. q. b. l. gñaliter. s. i. s. hodie cōtra seruatur etiā in alijs predictis. vt. in aut. de rest. et. ea. q. pa. s. i. col. iij. r. facit. i. ti. i. l. fundo. r. s. de lega. l. l. si fundū. r. i. de fideicom. l. l. generaliter. s. si.

Oc gen. ac si post mortem. quo ad qd. qz si cū tū cū legatu est post mortem tici ticio demū mor

Coditio negatiua que potest impleri viuo legatario non impletur post mortem mutiana. Bar.

De genus le Julia. Legati si ticio no nupserit: pinde habendum est ac si post mortem tici legatum fuisset. et ideo nec mutiana fatidatōe interposita capere legatu potest: sed r alij nubedo nichilominus legatum consequitur.

Coditio negatiua que potest impleri viuo legatario non impletur post mortem mutiana. Bar.

De genus le Julia. Legati si ticio no nupserit: pinde habendum est ac si post mortem tici legatum fuisset. et ideo nec mutiana fatidatōe interposita capere legatu potest: sed r alij nubedo nichilominus legatum consequitur.

Coditio negatiua que potest impleri viuo legatario non impletur post mortem mutiana. Bar.

De genus le Julia. Legati si ticio no nupserit: pinde habendum est ac si post mortem tici legatum fuisset. et ideo nec mutiana fatidatōe interposita capere legatu potest: sed r alij nubedo nichilominus legatum consequitur.

Coditio negatiua que potest impleri viuo legatario non impletur post mortem mutiana. Bar.

De genus le Julia. Legati si ticio no nupserit: pinde habendum est ac si post mortem tici legatum fuisset. et ideo nec mutiana fatidatōe interposita capere legatu potest: sed r alij nubedo nichilominus legatum consequitur.

Coditio negatiua que potest impleri viuo legatario non impletur post mortem mutiana. Bar.

De genus le Julia. Legati si ticio no nupserit: pinde habendum est ac si post mortem tici legatum fuisset. et ideo nec mutiana fatidatōe interposita capere legatu potest: sed r alij nubedo nichilominus legatum consequitur.

Coditio negatiua que potest impleri viuo legatario non impletur post mortem mutiana. Bar.

indistincte facta generaliter est accipienda. vt. s. qd me. cau. l. si mulier. s. i. ar. pmissio et defuncti tacita voluntate ad pumū aptatur. et facit. C. de indic. vidui. tol. l. i.

Aliquādo. purū. quo ad trāsmiſſionē. nā si legatari⁹ decedat ante cōdi. bene trāsmittit. vt. f. qñ dies lega. ce. l. si dies. s. fi. et. l. si ticio. s. i. et dicrationē vt ibi. Accur.

Adierit. sed qre sec⁹ si sic dicā. Uolueris tibi lego. nā etiā eo non dicto erit in voluntate tua. et mē cōditionale. vt. s. e. l. si expellunt. Rñ. hoc tacite inest h. ibi nō. Imo acquiritur ignorāti ⁊ anteq̄ velit. vt. s. de le. ij. l. i. u. pater. s. furdo. l. j. postea re pudiare possit. et facit. s. de le. ij. l. i. u. et de heredi. insti. l. trebat⁹. et. s. e. in cōditionibus. i. re spoy. et. s. i.

Intelligitur. vt. et. s. de leg. l. l. si post mortē. s. fi. et de adi. le. l. si legatum pure. ⁊ nō. ex hac. l. q. pure relicto est cōditionale. ⁊ cōtra.

Ibert⁹. et eo. i. pter domū. vt. et. s. de leg. i. l. si pure. et sic p ista verba cuz fiat repetitio pōis legatari intellige eandem conditionem repetitā in sequenti legato. sic. s. eo. l. aua. et. l. legatū sub conditione.

Testatore. accept⁹. a ticia coherede. vt. f. patet. Accur.

Decessit. hīs rogatus. Accur.

Et ticia. s. de cessit.

Aperto. s. q. idem addendorationem cum potest dubitari ⁊ c. Accursius.

Conditio esset. q. d. claudius verba illa vt acceptis cētum: in vi modi possit intelligi et sic parebit heres. ⁊ pos sunt intelligi in vi conditionis et ita non parebit heres. In dubio autem. i. cum est incertum qualiter illa verba intellexerit testator: claudius p cōditōe intelligit ea. R. et

fm hoc hec dictio vt ponitur pro si. sed videtur contra huic. l. s. de contrahen. emp. l. cū ab eo. vbi in dubio non presumit conditio: sed certe immo ibi considerandum dicit quod actum est non autem attendit verba: licet solemus dicere q. vt. denotet modum: si vero denotet conditionē. Item videtur contra. s. de iure do. l. si mulier. s. ex affe. in fi. s. vbi dicit non posse alij restitui hīditatez q̄ cui iustum est. sic ergo nō heredi fideicomis. Item sicut heres nō trāsmittit nō aditā. vt. C. de cadu. tollen. s. i. nouissimo. sic nec ticia ius quod habuit. sed hec lex inuuit cōtra. si in vi modi ponatur s̄ba. Sed certe posito q. nō expedit vel nō oportet sequitur q. nō optet. vt. C. de rescindē. rē. di. l. ratas. illd. autem e contra cōstat q. mortuo rogato anteq̄ restituitur heres eius tenet. vt. f. ad trebel. l. si ei⁹. s. si qd rogat⁹. Item nō. ius offerēdi ad heredem non transire. sic. f. eo. l. tales. s. i. ⁊ ar. j. de fideiul. l. fides iustor. s. fi. sed ar. contra. s. de in di. adie. l. si p̄dicto. in prin. Accur.

S inuitis. cōtra s. de statul. l. si peculū. s. de illo. vbi dat inuitis hīdib⁹ s̄z ibi erat ei p̄legatū. vt in pn. illi⁹ legis. Itē quō aduo cār hīdes cū teneatur actione in factum: Respō. hoc de rigore. de equitate vero remouetur excep. in factū

S inuitis hīdib⁹ ex peculio statuliber pecuniario det liber q̄des fit: sed ticius q̄ inuitis heredib⁹ sciēs acceperit pro possessore videt eā pecuniā possidere: vt auocare eā hi q̄ inuiti fuerit possint.

Cōditio reddendarū rōnū nō implet nisi de his q̄ scripta sūt i codice rationū fiat fides si vera negent: ⁊ nisi restituantur reliqua si q̄ sunt. nec imputatur gestori paup̄tas debitorū supueniēs: si tpe quo cōtraxit fecit vt diligens p̄famī. h. v.

Qui sub cōditōe rōnū reddendarū iustus est liber esse: docere debet constare fide oibus q̄ ab eo gesta sunt: vt neqz subtraxerit quid ex his q̄ acceperit neqz expensum rōnibus p̄scripserit: qd nō dederat. s̄z qd reliquū fuerat per cōteritū scriptū est remanere apd eū / soluere debz: neqz enī aliter liber esse pōt q̄ si hoc modo cōditioni sub qua data est libertas satisfecerit. Leterū debitorēs cū qd⁹ ipse cōtraxit nō vtqz in diē mortis dñi sui fuisse idoneos prestare cogēd⁹ est: sed eo tpe quo his creditū est eius cōditōis fuisse vt diligens p̄famīas his crediturus fuisset.

Qui sub cōditōe rōnū reddendarū iustus est liber esse: docere debet constare fide oibus q̄ ab eo gesta sunt: vt neqz subtraxerit quid ex his q̄ acceperit neqz expensum rōnibus p̄scripserit: qd nō dederat. s̄z qd reliquū fuerat per cōteritū scriptū est remanere apd eū / soluere debz: neqz enī aliter liber esse pōt q̄ si hoc modo cōditioni sub qua data est libertas satisfecerit. Leterū debitorēs cū qd⁹ ipse cōtraxit nō vtqz in diē mortis dñi sui fuisse idoneos prestare cogēd⁹ est: sed eo tpe quo his creditū est eius cōditōis fuisse vt diligens p̄famīas his crediturus fuisset.

Qui sub cōditōe rōnū reddendarū iustus est liber esse: docere debet constare fide oibus q̄ ab eo gesta sunt: vt neqz subtraxerit quid ex his q̄ acceperit neqz expensum rōnibus p̄scripserit: qd nō dederat. s̄z qd reliquū fuerat per cōteritū scriptū est remanere apd eū / soluere debz: neqz enī aliter liber esse pōt q̄ si hoc modo cōditioni sub qua data est libertas satisfecerit. Leterū debitorēs cū qd⁹ ipse cōtraxit nō vtqz in diē mortis dñi sui fuisse idoneos prestare cogēd⁹ est: sed eo tpe quo his creditū est eius cōditōis fuisse vt diligens p̄famīas his crediturus fuisset.

Qui sub cōditōe rōnū reddendarū iustus est liber esse: docere debet constare fide oibus q̄ ab eo gesta sunt: vt neqz subtraxerit quid ex his q̄ acceperit neqz expensum rōnibus p̄scripserit: qd nō dederat. s̄z qd reliquū fuerat per cōteritū scriptū est remanere apd eū / soluere debz: neqz enī aliter liber esse pōt q̄ si hoc modo cōditioni sub qua data est libertas satisfecerit. Leterū debitorēs cū qd⁹ ipse cōtraxit nō vtqz in diē mortis dñi sui fuisse idoneos prestare cogēd⁹ est: sed eo tpe quo his creditū est eius cōditōis fuisse vt diligens p̄famīas his crediturus fuisset.

Qui sub cōditōe rōnū reddendarū iustus est liber esse: docere debet constare fide oibus q̄ ab eo gesta sunt: vt neqz subtraxerit quid ex his q̄ acceperit neqz expensum rōnibus p̄scripserit: qd nō dederat. s̄z qd reliquū fuerat per cōteritū scriptū est remanere apd eū / soluere debz: neqz enī aliter liber esse pōt q̄ si hoc modo cōditioni sub qua data est libertas satisfecerit. Leterū debitorēs cū qd⁹ ipse cōtraxit nō vtqz in diē mortis dñi sui fuisse idoneos prestare cogēd⁹ est: sed eo tpe quo his creditū est eius cōditōis fuisse vt diligens p̄famīas his crediturus fuisset.

Qui sub cōditōe rōnū reddendarū iustus est liber esse: docere debet constare fide oibus q̄ ab eo gesta sunt: vt neqz subtraxerit quid ex his q̄ acceperit neqz expensum rōnibus p̄scripserit: qd nō dederat. s̄z qd reliquū fuerat per cōteritū scriptū est remanere apd eū / soluere debz: neqz enī aliter liber esse pōt q̄ si hoc modo cōditioni sub qua data est libertas satisfecerit. Leterū debitorēs cū qd⁹ ipse cōtraxit nō vtqz in diē mortis dñi sui fuisse idoneos prestare cogēd⁹ est: sed eo tpe quo his creditū est eius cōditōis fuisse vt diligens p̄famīas his crediturus fuisset.

Qui sub cōditōe rōnū reddendarū iustus est liber esse: docere debet constare fide oibus q̄ ab eo gesta sunt: vt neqz subtraxerit quid ex his q̄ acceperit neqz expensum rōnibus p̄scripserit: qd nō dederat. s̄z qd reliquū fuerat per cōteritū scriptū est remanere apd eū / soluere debz: neqz enī aliter liber esse pōt q̄ si hoc modo cōditioni sub qua data est libertas satisfecerit. Leterū debitorēs cū qd⁹ ipse cōtraxit nō vtqz in diē mortis dñi sui fuisse idoneos prestare cogēd⁹ est: sed eo tpe quo his creditū est eius cōditōis fuisse vt diligens p̄famīas his crediturus fuisset.

Qui sub cōditōe rōnū reddendarū iustus est liber esse: docere debet constare fide oibus q̄ ab eo gesta sunt: vt neqz subtraxerit quid ex his q̄ acceperit neqz expensum rōnibus p̄scripserit: qd nō dederat. s̄z qd reliquū fuerat per cōteritū scriptū est remanere apd eū / soluere debz: neqz enī aliter liber esse pōt q̄ si hoc modo cōditioni sub qua data est libertas satisfecerit. Leterū debitorēs cū qd⁹ ipse cōtraxit nō vtqz in diē mortis dñi sui fuisse idoneos prestare cogēd⁹ est: sed eo tpe quo his creditū est eius cōditōis fuisse vt diligens p̄famīas his crediturus fuisset.

Qui sub cōditōe rōnū reddendarū iustus est liber esse: docere debet constare fide oibus q̄ ab eo gesta sunt: vt neqz subtraxerit quid ex his q̄ acceperit neqz expensum rōnibus p̄scripserit: qd nō dederat. s̄z qd reliquū fuerat per cōteritū scriptū est remanere apd eū / soluere debz: neqz enī aliter liber esse pōt q̄ si hoc modo cōditioni sub qua data est libertas satisfecerit. Leterū debitorēs cū qd⁹ ipse cōtraxit nō vtqz in diē mortis dñi sui fuisse idoneos prestare cogēd⁹ est: sed eo tpe quo his creditū est eius cōditōis fuisse vt diligens p̄famīas his crediturus fuisset.

Qui sub cōditōe rōnū reddendarū iustus est liber esse: docere debet constare fide oibus q̄ ab eo gesta sunt: vt neqz subtraxerit quid ex his q̄ acceperit neqz expensum rōnibus p̄scripserit: qd nō dederat. s̄z qd reliquū fuerat per cōteritū scriptū est remanere apd eū / soluere debz: neqz enī aliter liber esse pōt q̄ si hoc modo cōditioni sub qua data est libertas satisfecerit. Leterū debitorēs cū qd⁹ ipse cōtraxit nō vtqz in diē mortis dñi sui fuisse idoneos prestare cogēd⁹ est: sed eo tpe quo his creditū est eius cōditōis fuisse vt diligens p̄famīas his crediturus fuisset.

Qui sub cōditōe rōnū reddendarū iustus est liber esse: docere debet constare fide oibus q̄ ab eo gesta sunt: vt neqz subtraxerit quid ex his q̄ acceperit neqz expensum rōnibus p̄scripserit: qd nō dederat. s̄z qd reliquū fuerat per cōteritū scriptū est remanere apd eū / soluere debz: neqz enī aliter liber esse pōt q̄ si hoc modo cōditioni sub qua data est libertas satisfecerit. Leterū debitorēs cū qd⁹ ipse cōtraxit nō vtqz in diē mortis dñi sui fuisse idoneos prestare cogēd⁹ est: sed eo tpe quo his creditū est eius cōditōis fuisse vt diligens p̄famīas his crediturus fuisset.

Qui sub cōditōe rōnū reddendarū iustus est liber esse: docere debet constare fide oibus q̄ ab eo gesta sunt: vt neqz subtraxerit quid ex his q̄ acceperit neqz expensum rōnibus p̄scripserit: qd nō dederat. s̄z qd reliquū fuerat per cōteritū scriptū est remanere apd eū / soluere debz: neqz enī aliter liber esse pōt q̄ si hoc modo cōditioni sub qua data est libertas satisfecerit. Leterū debitorēs cū qd⁹ ipse cōtraxit nō vtqz in diē mortis dñi sui fuisse idoneos prestare cogēd⁹ est: sed eo tpe quo his creditū est eius cōditōis fuisse vt diligens p̄famīas his crediturus fuisset.

Qui sub cōditōe rōnū reddendarū iustus est liber esse: docere debet constare fide oibus q̄ ab eo gesta sunt: vt neqz subtraxerit quid ex his q̄ acceperit neqz expensum rōnibus p̄scripserit: qd nō dederat. s̄z qd reliquū fuerat per cōteritū scriptū est remanere apd eū / soluere debz: neqz enī aliter liber esse pōt q̄ si hoc modo cōditioni sub qua data est libertas satisfecerit. Leterū debitorēs cū qd⁹ ipse cōtraxit nō vtqz in diē mortis dñi sui fuisse idoneos prestare cogēd⁹ est: sed eo tpe quo his creditū est eius cōditōis fuisse vt diligens p̄famīas his crediturus fuisset.

Qui sub cōditōe rōnū reddendarū iustus est liber esse: docere debet constare fide oibus q̄ ab eo gesta sunt: vt neqz subtraxerit quid ex his q̄ acceperit neqz expensum rōnibus p̄scripserit: qd nō dederat. s̄z qd reliquū fuerat per cōteritū scriptū est remanere apd eū / soluere debz: neqz enī aliter liber esse pōt q̄ si hoc modo cōditioni sub qua data est libertas satisfecerit. Leterū debitorēs cū qd⁹ ipse cōtraxit nō vtqz in diē mortis dñi sui fuisse idoneos prestare cogēd⁹ est: sed eo tpe quo his creditū est eius cōditōis fuisse vt diligens p̄famīas his crediturus fuisset.

Qui sub cōditōe rōnū reddendarū iustus est liber esse: docere debet constare fide oibus q̄ ab eo gesta sunt: vt neqz subtraxerit quid ex his q̄ acceperit neqz expensum rōnibus p̄scripserit: qd nō dederat. s̄z qd reliquū fuerat per cōteritū scriptū est remanere apd eū / soluere debz: neqz enī aliter liber esse pōt q̄ si hoc modo cōditioni sub qua data est libertas satisfecerit. Leterū debitorēs cū qd⁹ ipse cōtraxit nō vtqz in diē mortis dñi sui fuisse idoneos prestare cogēd⁹ est: sed eo tpe quo his creditū est eius cōditōis fuisse vt diligens p̄famīas his crediturus fuisset.

Qui sub cōditōe rōnū reddendarū iustus est liber esse: docere debet constare fide oibus q̄ ab eo gesta sunt: vt neqz subtraxerit quid ex his q̄ acceperit neqz expensum rōnibus p̄scripserit: qd nō dederat. s̄z qd reliquū fuerat per cōteritū scriptū est remanere apd eū / soluere debz: neqz enī aliter liber esse pōt q̄ si hoc modo cōditioni sub qua data est libertas satisfecerit. Leterū debitorēs cū qd⁹ ipse cōtraxit nō vtqz in diē mortis dñi sui fuisse idoneos prestare cogēd⁹ est: sed eo tpe quo his creditū est eius cōditōis fuisse vt diligens p̄famīas his crediturus fuisset.

Qui sub cōditōe rōnū reddendarū iustus est liber esse: docere debet constare fide oibus q̄ ab eo gesta sunt: vt neqz subtraxerit quid ex his q̄ acceperit neqz expensum rōnibus p̄scripserit: qd nō dederat. s̄z qd reliquū fuerat per cōteritū scriptū est remanere apd eū / soluere debz: neqz enī aliter liber esse pōt q̄ si hoc modo cōditioni sub qua data est libertas satisfecerit. Leterū debitorēs cū qd⁹ ipse cōtraxit nō vtqz in diē mortis dñi sui fuisse idoneos prestare cogēd⁹ est: sed eo tpe quo his creditū est eius cōditōis fuisse vt diligens p̄famīas his crediturus fuisset.

Qui sub cōditōe rōnū reddendarū iustus est liber esse: docere debet constare fide oibus q̄ ab eo gesta sunt: vt neqz subtraxerit quid ex his q̄ acceperit neqz expensum rōnibus p̄scripserit: qd nō dederat. s̄z qd reliquū fuerat per cōteritū scriptū est remanere apd eū / soluere debz: neqz enī aliter liber esse pōt q̄ si hoc modo cōditioni sub qua data est libertas satisfecerit. Leterū debitorēs cū qd⁹ ipse cōtraxit nō vtqz in diē mortis dñi sui fuisse idoneos prestare cogēd⁹ est: sed eo tpe quo his creditū est eius cōditōis fuisse vt diligens p̄famīas his crediturus fuisset.

Qui sub cōditōe rōnū reddendarū iustus est liber esse: docere debet constare fide oibus q̄ ab eo gesta sunt: vt neqz subtraxerit quid ex his q̄ acceperit neqz expensum rōnibus p̄scripserit: qd nō dederat. s̄z qd reliquū fuerat per cōteritū scriptū est remanere apd eū / soluere debz: neqz enī aliter liber esse pōt q̄ si hoc modo cōditioni sub qua data est libertas satisfecerit. Leterū debitorēs cū qd⁹ ipse cōtraxit nō vtqz in diē mortis dñi sui fuisse idoneos prestare cogēd⁹ est: sed eo tpe quo his creditū est eius cōditōis fuisse vt diligens p̄famīas his crediturus fuisset.

Qui sub cōditōe rōnū reddendarū iustus est liber esse: docere debet constare fide oibus q̄ ab eo gesta sunt: vt neqz subtraxerit quid ex his q̄ acceperit neqz expensum rōnibus p̄scripserit: qd nō dederat. s̄z qd reliquū fuerat per cōteritū scriptū est remanere apd eū / soluere debz: neqz enī aliter liber esse pōt q̄ si hoc modo cōditioni sub qua data est libertas satisfecerit. Leterū debitorēs cū qd⁹ ipse cōtraxit nō vtqz in diē mortis dñi sui fuisse idoneos prestare cogēd⁹ est: sed eo tpe quo his creditū est eius cōditōis fuisse vt diligens p̄famīas his crediturus fuisset.

Qui sub cōditōe rōnū reddendarū iustus est liber esse: docere debet constare fide oibus q̄ ab eo gesta sunt: vt neqz subtraxerit quid ex his q̄ acceperit neqz expensum rōnibus p̄scripserit: qd nō dederat. s̄z qd reliquū fuerat per cōteritū scriptū est remanere apd eū / soluere debz: neqz enī aliter liber esse pōt q̄ si hoc modo cōditioni sub qua data est libertas satisfecerit. Leterū debitorēs cū qd⁹ ipse cōtraxit nō vtqz in diē mortis dñi sui fuisse idoneos prestare cogēd⁹ est: sed eo tpe quo his creditū est eius cōditōis fuisse vt diligens p̄famīas his crediturus fuisset.

Diles oibus sunt eni individue. unde si vnus facit totu: sibi et alij pdest nisi testator no habuerit satis per vnu pareri. vnus aut si partem faciat no pdest: vt hic. et. j. de manu. test. l. si ita fuerit seruus. et. s. de heredi. institui. l. paterfamilias. et. C. de condi. infer. l. penul.

b **U**iueret. ad quod est. s. co. l. a testatore.

c **D**atem. et sic pro dimidia conditione implente. sed contra. j. eo. l. q. duobus. Solu. hic alter deciserat qui alterius coheres non fuerat: quod ibi fuit. et. facit. s. de an. leg. l. scio amico. et. s. e. l. cui fundus.

d **C**osecuru. ergo deficit legatum pro parte propter defectum conditionis. vt no. s. co. l. in testamento.

e **N**on potest. de verborum rigore. Accursus.

f **M**edissent. in predictam causam vel aliam.

g **A**lteri. strue alteri legatum debeat dando. et. et dic debeat pro sua parte. vt. et. s. eo. l. cui fundus. et. facit. s. de reli. l. at si quis. s. funeris.

h **L**egatu. pro sua parte.

i **R**esp. resp. licet no bene.

l **E**stimandu. arbitrio iudicis qd dicit statuliberuz venire ad psonuz si e nobilis et magna persona patroni. vel ea remota licet non absit causa reipublice vt dixit puse. vel an tute possit ire ad eum. ar. C. de condi. infer. l. fina.

m **C**essisset. ne tamen habebat. rrv. an. sed forte impetravit venia etatis: qd hinc no. pdest. vt. C. de his qui ve. eta. impe. l. si. fm. dzo.



Conditio individua pluribus apposita no pot ab oibus impleri. diuidua vero ex ca diuidit ta ex pte implenti qd ex parte eorum in quorum personis debet impleri. Bar. Idem.

Ales conditiones si momentum puta fecerint pluribus ppositis: non pnt nisi in omnibus simul personis existere. Item si sumphoro: genuario. c. tici. pstitit fundu ei lego: sumphoro mortuo an legatu perisset: sed hoc qz sic puto interpretandu: vt si dum qsqz eoru uiuere pstitisset: s; benigna interpretatione ee di cedu si no post mora titij sumphorus decesserit: debere pte dimidiam genuario dantem: ptem fundi dimidia legatariu esse cosecuru. De illo qz qrit: fundu qbusda legat. est si pecunia certa in funus ipensaqz perferendi corpis in alia regione dedissent: na nisi vtzqz dederit neutri est legatu: qm conditio nisi per vtruqz expleri no pot. Sed hoc humani interpretari solem: vt cu duob; fundus legat. sit si decedidissent: et alteri dando pte legatum quoqz debeat.

Statuliber dy rone reddere vbi iudici videbitur. Bar.

Prisca respodit: statuliberu non vtiqz ibi vbi paterfamilias decessit: aut vbi ipse relictus sit: aut vbi velit rone reddere.

Um filius. possit. id est etatis legitime foret. ad qd est. s. de mino. l. i. in fi.

Cessisset. ne tamen habebat. rrv. an. sed forte impetravit venia etatis: qd hinc no. pdest. vt. C. de his qui ve. eta. impe. l. si. fm. dzo.

Legat. ad legem falcidiam Superioribus libris et titulis dixit de legatis que defalcatur p legem falcidiam: adeo de ea dicit. Ex falcidia. a falcidio consule: qd ea rogant

a populo. vt. j. subicit rogata. vt insti. de iure na. s. lex. no aut a pretore qz ipse p se sine populo fecisset. vt insti. de iure na. s. pterozu. Itē cu liceret per ius civile tota substantia legare no potuisset pter ipso iure rescicare qd facit fal. vt. C. eo. l. penul. na vnu ius civile ab alio tolli pot. vt in: Jus ci. l. i. de leg. agna. uile per to. turo. s. si. no aut pzoia a pretore pot tolli no civile ipso iure qd potest.

dere debere. sed interim pfcisci ad eu cui reddere debeat vtiqz si is reipublice ca aberit verissimu est aut vt als aliud ex psona locoqz sit estimadu.

No dicit qd posse administrare res suas ante. rrv. anu. h. d. Bartolus. Paulus.

Um fili. rogat. fuisset a pfe: si anqz res suas ad ministrare possit decessisset hereditatez ticio resitueret: z egressus. xx. annos decessisset rescriptu est fideicomissu dēri

Ad legem falcidia. Titu. ij.

Legata reliqui pnt vsqz ad tres ptes ex qtuor pib; bonoru et quaten; vltra heres grauat. esset rescicaret ex puihōe legis falcidie: q; quarta apud heredē remanere dy. h. d. vsqz ad. s. lex falcid. Alexā. Paul.

Ad legem falcidia. Titu. ij.

Legata reliqui pnt vsqz ad tres ptes ex qtuor pib; bonoru et quaten; vltra heres grauat. esset rescicaret ex puihōe legis falcidie: q; quarta apud heredē remanere dy. h. d. vsqz ad. s. lex falcid. Alexā. Paul.

Ad legem falcidia. Titu. ij.

Legata reliqui pnt vsqz ad tres ptes ex qtuor pib; bonoru et quaten; vltra heres grauat. esset rescicaret ex puihōe legis falcidie: q; quarta apud heredē remanere dy. h. d. vsqz ad. s. lex falcid. Alexā. Paul.

Ad legem falcidia. Titu. ij.

Legata reliqui pnt vsqz ad tres ptes ex qtuor pib; bonoru et quaten; vltra heres grauat. esset rescicaret ex puihōe legis falcidie: q; quarta apud heredē remanere dy. h. d. vsqz ad. s. lex falcid. Alexā. Paul.

Ad legem falcidia. Titu. ij.

Legata reliqui pnt vsqz ad tres ptes ex qtuor pib; bonoru et quaten; vltra heres grauat. esset rescicaret ex puihōe legis falcidie: q; quarta apud heredē remanere dy. h. d. vsqz ad. s. lex falcid. Alexā. Paul.

Ad legem falcidia. Titu. ij.

Legata reliqui pnt vsqz ad tres ptes ex qtuor pib; bonoru et quaten; vltra heres grauat. esset rescicaret ex puihōe legis falcidie: q; quarta apud heredē remanere dy. h. d. vsqz ad. s. lex falcid. Alexā. Paul.

Ad legem falcidia. Titu. ij.

Legata reliqui pnt vsqz ad tres ptes ex qtuor pib; bonoru et quaten; vltra heres grauat. esset rescicaret ex puihōe legis falcidie: q; quarta apud heredē remanere dy. h. d. vsqz ad. s. lex falcid. Alexā. Paul.

Ad legem falcidia. Titu. ij.

Legata reliqui pnt vsqz ad tres ptes ex qtuor pib; bonoru et quaten; vltra heres grauat. esset rescicaret ex puihōe legis falcidie: q; quarta apud heredē remanere dy. h. d. vsqz ad. s. lex falcid. Alexā. Paul.

Ad legem falcidia. Titu. ij.

Legata reliqui pnt vsqz ad tres ptes ex qtuor pib; bonoru et quaten; vltra heres grauat. esset rescicaret ex puihōe legis falcidie: q; quarta apud heredē remanere dy. h. d. vsqz ad. s. lex falcid. Alexā. Paul.

Jus ci. l. i. de leg. agna. uile per to. turo. s. si. no aut pzoia a pretore pot tolli no civile ipso iure qd potest.

o. dedit. l. data confirmant: vt. j. de hb. sig. l. lege. ab iustio eni p. l. vij. tab. data fuit hec facultas. vt insti. eo. in pinci. z in aut. de nup. s. dispdat. p. ad dodrate. hoc ex scdo capite. vt. j. s. ij. nam hba pimi sut gñalia q. i. i. q. ciues zc. nam modo loquit paulus.

q. Qui eoru. i. is q eoru. i. de eoz noie q sut ciues romani post hac zc. sitis est lectura. s. s. ad op. l. neci. s. eoz. sed certe imo no ois q no inter stabili. vt. s. de re sta. l. si queram. z l. is cui. z. l. cu lege Accursus.

r. Dare legare. dare et legare pro eodē ponit. vt dare p donationē eā mortis legare p legata et fideicomis sa. s; certe imo non oib; qz exapumē no capaces qd habes insti. de leg. s. legari. Itē nec oimodo. vt insti. de

Ex falcidia lata ē q prio capite liberā legadi facultate dedit vsqz ad do drate hys pib; q ciues romani sunt q eoru post hac legem rogata testamētum facere volert ea pecunia easqz res qui busqz dare legare volet ius potestasqz esto: vt hac lege se quenti licebit.

Secundo ca pite modū legatorū cōstituit hys verbis. Quicūqz ciuis ro-

here. insti. s. impossibilis.

f. Jus potestasqz. i. ius et potestas pro eodem. et facit j. de verb. sig. l. verba. vel ius vt personalis actio locum habeat. z potestas vt transcat dominiū z detur rei veditio. tales enim actiones competunt pro relictis. vt insti. de leg. s. nostra autem.

t. Hac lege. i. huius legis capite sequenti. na hoc pmi gnale erat sed restringit p sequens: et sic ponit. p. sicut. p. Secundo. hec sunt verba pauli vsqz illuc quicūqz zc. vbi incipiūt hba secundi capitis.

Secundo. hec sunt verba pauli vsqz illuc quicūqz zc. vbi incipiūt hba secundi capitis.

Secundo. hec sunt verba pauli vsqz illuc quicūqz zc. vbi incipiūt hba secundi capitis.

Secundo. hec sunt verba pauli vsqz illuc quicūqz zc. vbi incipiūt hba secundi capitis.

a Rogata. i. interrogata a populo. vt. s. dicit.
b Facit. qui modo sit testabilis. vt. s. dicit.
c Iure publico. id est iure comuni. i. qd spectat ad publicam utilitatem. vel id est qd spectat ad solennitatem testamentorum. vt. C. de testa. l. testandi. et. s. de. testamen. l. iij.

d Jus ptafcs. hec verba expone vt. s. dicit.

e Quarta. hec dicit quarta iure institutionis: et ideo iure hereditario habere debet. vt. l. co. l. quod aut. e. alia trebellianica q ex vniuersitate detrahit. vt. l. ad trebel. ite est debita iure nature q hodie augetur. vt in aut. detri. et se. s. i. col. iij. Accur.

f Fraude. na si fraus legatary in tenuerit non debet legatari. vt. l. ad trebel. l. paul. r. disti. certa fuerit. et. C. de legi. l. non dubiu. et. s. de his qui. vt. indig. l. re scriptum.

g Debito. Ipe ratum modi et tertie persone.
h Ad eos. i. ad eorum testamenta.
i Ea lex. i. cornelia.

k Testamenta. ante captiuitatem no in captiuitate facta. s. de testa. l. eius. et. l. lex corne lia. in pu. et. s. de vul. sub. l. lex cornelia.

l Deceffissent. fingunt enim an captiuitatem deceffisse.
m Fictionem legis cornelie. (vt dicitur. l. i.)
n Et omnes. i. leges.

o Testamentarie. i. q loquitur de virib' testi inspecta psona testatis et instituti: i. ipa solennitate qua testor adhibuit.

p Locu hie. hoc id est qd qd sunt q no pnt hie locu vt illa q dicit hui no posse hie herede. vt. C. de succes. l. seruus. It' illa q dicit irritari testm p capiti s diminutione maxima et media: et etia p minima. vt. insti. q. mo. tes. in fir. s. alio. et. s. de iniusto tel. l. si qs ex hereditate filio. s. irritu. It' illa q dicit hereditate mouetur a pud hostes ee nulla. vt. l. de verb. sig. l. iij. s. fi. que oes sunt contra. sed illa sunt vera inspecta veritate: hic fictione vr valeant. i. ideo d. l. no habent hic locu. et facit. l. eo. l. filio. s. nec huic.

q Pretoris. q' eni pretor dicit legatam solu lz ab ista to succedat: id est fal. inducit. vt. s. si quis. o. ca. tel. l. si duo. et. l. q' aut. circa pn. r. C. si qs. o. ca. te. l. si. r. l. filio. s. et heres. et. l. i. vt leg. no. ca. l. ei quoq. Idem si pretorius nullu fuit testu s3 codicill'. q' locu h3 fal. vt. C. q. di. l. ce. l. si.

r Legis. vt habeat locum. vt. s. si quis omis. cau. te. l. duo. s. fi. et. l. qua autem. s. i.

s Remissa sit. a pretore. vt. s. de codi. insti. l. q sub coditione. in pn. iure eni ciuili neqz h3 ditas neqz legatu sub coditione relictu valent nisi impleta coditione. vt. s. ti. l. l. qui heredi. s. fin.

t Iuri heredi. s. fin. Cu ergo pretor remissa coditione iuraturandi confirmat legatum: id e inducit et fal. vt. h. Accursius.

u Futurus est. scz adire hereditatis. vt. C. de cadu. tol. s. in nouissimo et est bona hec ratio. si enim statim cederet h dies le. a morte testatoris inutile esset quasi seruo sine libertate datum. vt. C. de leg. l. seruus.

v Postes e. cui relictu valet etiam si redeat postea ces sit dies relictu. vt. s. de here. insti. l. l. la. s. i. r. C. de cap. l. captum. et. l. ius polliminy. l3 qui dam ergant eum reuerfium tpe quo cedit dies.

w Natus est. q' pro nato habet. vt. s. de statu ho. l. q i vtero. r. die ena si est posthum' alienus iure nouo: l3 olim fec'. vt. insti. de le. s. liberos. et. s. posthumus.

x Ad municipium. quibus potest legari. vt. s. de leg. i. l. si heres. s. vicis. et. l. quitatibus. et. l. ad trebel. l. omnibus. et. s. ti. i. l. municipibus.

y Deo. celesti. idem in terreno. vt. C. eo. l. iij. sed in celesti contra. in aut. de eccle. ti. s. si aut' heres soluendo. col. ix. Sol. hic deo: ubi ad pias causas. vt potes r triners. vt. C. de sacrosan. eccle. l. ad instructione. sed hoc no valet per. l. C. de epi. et. cle. l. si quis ad declinada. s. pe. q est similiter huic contra. nisi dicas illam legem si quis. corrigi per. d. aut. vel secundo refert deo vt hic. an ecclesie vel pie rei: vt in contrariis. vel verius hoc corrigitur per aut. sed in q' rta debita iure nature est fecus. vt. C. de inof. te. l. quoma in pu. oibus. Accursius.

z Proprias. facit. l. eo. l. alienis.

a Et omne. preter libertatem que per falcidiam non minuitur. vt. s. de inoffi. test. l. papinianus. s. quoniam.

b Certo. vt in specie. incerto: vt in genere. vt. ar. j. de s. obli. l. in executione. s. pro parte. vel pone de incerto. s. de leg. l. qui duos. et. l. si quis a filio. s. pe. et. s. de reb' dubijs l. si fuerit. Accursius.

c Ad eos qui omissa ca testa menti possidet hereditate no ptinet lex falcidia: sed p editu ptois' inducit potestas legis. id e3 est si iuraturadi coditio remissa sit. sed et si suo suo testator: data libertate legauerit: qz differt i id tps q liber futur' est. It' si ei q apd hostes est: aut ei qui nodu natus est: datum sit aliquid: hec lex locum habebit.

d De legat' relict' deo vt principio d'rahit falcidia. Ele. It' ad municipiu' quoqz legata: vel etiam ad ea q deo relinquantur lex falcidia ptinet.

e Ad omnia legata que debet de substantia testatoris p fisci ptinet lex falcidia. h. d. B. Non solu aut' ad res proprias' testatoris legatas: l3 ad alienas lex ptinet: et omne' qd ex bonis defuncti erogatur refertur ad hac lege: siue in corpore costet certo: incerto: siue pondere numero m'fura: aut

f Ad municipium. quibus potest legari. vt. s. de leg. i. l. si heres. s. vicis. et. l. quitatibus. et. l. ad trebel. l. omnibus. et. s. ti. i. l. municipibus.

g Deo. celesti. idem in terreno. vt. C. eo. l. iij. sed in celesti contra. in aut. de eccle. ti. s. si aut' heres soluendo. col. ix. Sol. hic deo: ubi ad pias causas. vt potes r triners. vt. C. de sacrosan. eccle. l. ad instructione. sed hoc no valet per. l. C. de epi. et. cle. l. si quis ad declinada. s. pe. q est similiter huic contra. nisi dicas illam legem si quis. corrigi per. d. aut. vel secundo refert deo vt hic. an ecclesie vel pie rei: vt in contrariis. vel verius hoc corrigitur per aut. sed in q' rta debita iure nature est fecus. vt. C. de inof. te. l. quoma in pu. oibus. Accursius.

h Proprias. facit. l. eo. l. alienis.

i Et omne. preter libertatem que per falcidiam non minuitur. vt. s. de inoffi. test. l. papinianus. s. quoniam.

j Certo. vt in specie. incerto: vt in genere. vt. ar. j. de s. obli. l. in executione. s. pro parte. vel pone de incerto. s. de leg. l. qui duos. et. l. si quis a filio. s. pe. et. s. de reb' dubijs l. si fuerit. Accursius.

Liber Undecimus

a Jus. no qdlibz. sic restringit p sequentia. na cetera seruitutes utpote idiuudue no defalcant. vt. j. §. si usufructus. b In noibz. vt lego tibi q michi debes vel qd tici d3. c Penum. quid sit penus dicitur. §. de penu le. i. ij. d Putant. et male. Accursius. e Capi. §. non est legatus. vt. j. de dona. causa mor. l. mortis ca capit. f Imputari pot se. i. in coputatioe q sit fm legem falcidia. §. vt de hoc penore sicut ab alia re legata quartam detrahat hys. Itēz vt qsi non habeat heres aliqd de hereditate lz penum habeat quaz pstatutus sit ab omnibz legatarijs fal. detrahat fm azonem. Item qd dicitur hec. l. penum legata: est ptra. §. de penu le. i. vbi est in pstatoe tñ. Sol. ibi incipit a conditione: at hic distinguit: lz ibi lra contradicat fm hug. Vel dic no esse opposita no posse peti vt ibi: et deberi vt hic et statim dices. Accur. g Spacio. quod magis intellectu percipi. vt. j. re ra. ha. l. quo enim. et de solu. l. ratum. et. l. qd dicim. et facit. §. de h. ob. l. cotinuu. in pun. et. §. de testa. l. heredes. §. si. et. j. de adul. l. qd ait. et de colla. bo. l. si quis filiu. §. i. immo vsqz ad litem cotestata sup decē. vt. j. quando di. lega. ce. l. cum sine. vel iterpellatur super penu. vt. j. co. titu. l. si penum.

h Nec in falcidia. i. no detrahet de eo falcidia: utpote no legato. §. falcidia minuet a ceteris detraheda. Sed qritur an detrahat falcidia de mortis ca capione. qd q no vt hic. §. hoc est. ppter moza heredis que ei nocet. vt ar. j. eo. l. ij. et l. alienus. et l. cu pater. Item pro eis. j. eo. l. acceptis. sed certe ibi heres non dat sed accipit: vel alius dat: tu dic detrahi. vt. C. eo. l. penul. i Transfusum. ab initio ergo duo sunt legata. scz penus. et. x. sed dicitur vnu ppter vna exactione. et ex postfacto apparet qd eoz est in legato pfectu. Itē dicas q penus no est in petitione. vt. §. de pe. le. l. i. est tamen in obligatione ciuili et naturali donec in mora no est heres. sed ideo no petitur quia testator qui penaz appofuit scz. x. si penu non dederit penu peti noluit. sed sola. x. et probatur hec. j. qñ di. le. ce. l. cu sine. et l. si penu. Alij dicit sola. x. esse in obligatione siue incepta a pditione siue a legato. arg. j. de act. et obli. l. obligationum fere. §. si. et q dicit hic transfusum legatu. i. legari pstationem non obliga. que nulla est fm eos: sed omnino est contra. l. si penum.

ctia si ius legatu sit vt usufructus: aut qd in noibus est. Si legatus soluat ante qd aliud transfundat lex falcidia locu hz: sec? si postea. Itē qd mortis ca dat ad enitadu alteri legati pstatione ad legē falcidia no pertinet. Bar. Itē si ita legatum sit: heres me? seio penu dato si no dedit decē dato: qda putat oimodo in legato. x. esse penu autē mortis ca capi: nec in falcidia imputare id herede posse. ego aut dico si incōtinēti heres penu soluerit: videri hoc legatu esse et in legē fal. imputari posse et qd dicit incōtinēti: ita accipiendū est cuz aliq spacio. q si iam mora facta soluerit heres penu: tūc legatu eū accepisse nec in falcidia imputari posse iā em trāsfusum legatu esse et decē deberi. Idēqz erit etiā si ab initio ita legatus datu sit si penu no dederit. x. dato qz hic

li Idēqz. si tamē mora iam sit facta. et sic est idē vt penus no sit in legato: sed quo ad falcidia secus: quia. §. no detrahit heres ppter moza sua: hic detrahit. vt. C. eo. l. si quis quadringenta. sed alij dicunt idē etiā quo ad falcidia vt non detrahat. vt ibi no.

penus no est legata: et penus si dat mortis causa capitur quia deficit legati conditio. Si aliq diuiduum sit legatu de ipso detrahit falcidia no de estimatoe ipsius: sed estimatur vt sciat an falcidia locum habeat. Bar. Si usufructus legatus sit: q et diuidi pot: no sicut cetera seruitutes indiuidue sunt: veteres quidē estimadu totū usufructū putabāt: et ita pstituentū quātū sit in legato. Sed aristo a veterū opinione recessit. At est posse quartā partē ex eo sicut ex corpore retinere. Idēqz iulia. recte pbat. sed operis serui legatus: cuz neqz vltus neqz usufructus in eo legato esse videt: necessaria est veterū snia: vt sciam quātū est i legato: qz necessario ex oibz q fut facti: ps decedē d3: nec ps ope itelligi pot. Immo et i usufructu si querat quātū hic

Indiuidue. vt. j. de h. obli. l. stipulationes non diuidunt. sed certe et de usufructu videtur ibi dici q sit in diuidu. quia dicit ceterarū seruitutum sed usufructus est seruitus: §. sub. ibi ptervsum: fructum. Quātū sit in legato. vt sic estimatoe falcidia detrahat. Retineri. ita scz vt in quarta parte fundi i quo fuit insolidus legatus usufructus nichil fructuarius §. heres pcpiat: vt hic et. §. de usufruct. l. v. o Idēqz. i. vt qrtato esse videt: necessaria est veterū snia: vt sciam quātū est i legato: qz necessario ex oibz q fut facti: ps decedē d3: nec ps ope itelligi pot. Immo et i usufructu si querat quātū hic

tra: sed dic q usufructus ca differētie: sed vsus gfa diffimilitudinis ponit. similis lectio. §. fami. hereditum. l. ij. §. si quarta. Itē ptra. §. de ope. seruo. l. penul. vbi vsus intelligitur datus. Sol. quo ad quedā similia sunt: non vt sint idē. item in habitatione idē qd in vsu: vt sit indiuidua. et sic solus usufructus excipitur inter reales et personales seruitutes. Accur.

q Veterum sententia. id est vt estimetur opera legata qstum valere possit. r In legato. nam fiet estimatio et ex ea detrahetur quarta. vt. j. l. lege falcidia. f Sunt facti. i. que pstitit in faciendo. et sic indiuidua sunt. qd dic vt. j. de ver. obli. l. stipulationes. §. idem.

et Decedere debet. estimatio. sed videt operā posse diuidi. vt. j. de oper. li. l. si quando. ptra. Sol. dic ibi partem peti. i. partis estimatio. arg. §. si ser. ven. l. loci. §. si fundū. et eodē modo rideo ad aliud ptra. §. de h. obli. l. in stipulationibus. §. operarū. nisi de voluntate partū precū pferretur pro parte. vt in fi. d. l. in stipulationibus.

v Si querat qstum. hic est sensus: q in duobus casibus recurrit ad veterū opinione etiā in usufructu. pum? si dubiu est qñ habeat locū lex falcidia. ppter cetera legata que sunt relicta: et ppter usufructū q est relicto. Secūdu cu est dubiu an habeat locū lex falcidia. ppter vsum fructū qui tātū relicto est et nulla alia legata. in his cū

ad vsu est h ma la ratio: quia vsus indiuiduus est. vt diuidu §. de vsu et habi. l. us est. vsus pars. q est cōtra: sed dic q usufructus ca differētie: sed vsus gfa diffimilitudinis ponit. similis lectio. §. fami. hereditum. l. ij. §. si quarta. Itē ptra. §. de ope. seruo. l. penul. vbi vsus intelligitur datus. Sol. quo ad quedā similia sunt: non vt sint idē. item in habitatione idē qd in vsu: vt sit indiuidua. et sic solus usufructus excipitur inter reales et personales seruitutes. Accur.

q Veterum sententia. id est vt estimetur opera legata qstum valere possit. r In legato. nam fiet estimatio et ex ea detrahetur quarta. vt. j. l. lege falcidia. f Sunt facti. i. que pstitit in faciendo. et sic indiuidua sunt. qd dic vt. j. de ver. obli. l. stipulationes. §. idem.

et Decedere debet. estimatio. sed videt operā posse diuidi. vt. j. de oper. li. l. si quando. ptra. Sol. dic ibi partem peti. i. partis estimatio. arg. §. si ser. ven. l. loci. §. si fundū. et eodē modo rideo ad aliud ptra. §. de h. obli. l. in stipulationibus. §. operarū. nisi de voluntate partū precū pferretur pro parte. vt in fi. d. l. in stipulationibus.

v Si querat qstum. hic est sensus: q in duobus casibus recurrit ad veterū opinione etiā in usufructu. pum? si dubiu est qñ habeat locū lex falcidia. ppter cetera legata que sunt relicta: et ppter usufructū q est relicto. Secūdu cu est dubiu an habeat locū lex falcidia. ppter vsum fructū qui tātū relicto est et nulla alia legata. in his cū

ad vsu est h ma la ratio: quia vsus indiuiduus est. vt diuidu §. de vsu et habi. l. us est. vsus pars. q est cōtra: sed dic q usufructus ca differētie: sed vsus gfa diffimilitudinis ponit. similis lectio. §. fami. hereditum. l. ij. §. si quarta. Itē ptra. §. de ope. seruo. l. penul. vbi vsus intelligitur datus. Sol. quo ad quedā similia sunt: non vt sint idē. item in habitatione idē qd in vsu: vt sit indiuidua. et sic solus usufructus excipitur inter reales et personales seruitutes. Accur.

duobus casib⁹ estimat⁹ vsufruct⁹: vt appareat si legat⁹ est
vtra dodrantē: s; tñ falcidia nō retinebit etiā his casib⁹ de
estimatioe: s; de ipō legato vsufructu. S; q̄tuz estimabit⁹.
Rñ. q̄tuz mltū q̄tuz parū. nā si turris est legat⁹ vsufruct⁹:
mltū pprietas parū vsufruct⁹. Itē si vsufruct⁹ equi vel
etiā sui sentō reli

quit puero: pprie
tas parū vsuftru
ctus plus estima
tur. 2 cōtra si vsuf
fruct⁹ serui pueri
feni reli. quat mul
tū pprietas: q; cito
spat redire et diu
vtilis futura: et sic

Heruz ex qualitate rez
estima psonaruz varia fit
tio va- estimatio. facit ad
ria.

C Si legat⁹ a debitorē credi
torū in casib⁹ in q̄b⁹ legatū va
let detrahēt falcidia solum de
cōmodo representatiōis. Alex.
C Si q̄s creditorū suo q̄d de
bet legauit: aut inutile legatū
erit si nullū cōmodū in eover
sabitur: aut si ppter represen
tationis puta cōmodum vtile
erit: rez quoq; falcidia i eo cō
modo locū habebit⁹.

C Heres reperit a legatario
si habet vltra q̄ habere debe
ret fm. l. falcidiam. Alexan.

C Si legatari⁹ possessionem
nactus est: 2 nō pōt auocari ei
res: q; volūtate heredis errā
tis nact⁹ est possessionē: dabi
tur actio heredi vt id q̄d su
pra dodrantem est offeratur⁹.

C An aliq̄ legata debētur ex
substitutōe v; in p̄ditōis enē
tum legata p̄stantur cau
tione recepta. Bar.

C In edū oimodo necessariū
est solidū solui legatario iter
posita stipulatōe q̄to āpli q̄p
p legem falcidiā cepit reddi.
veluti si ea q̄ a pupillo legata
sint nō excedāt modum legis

trahit. Ino si forte miba alia reliq; testator: in q̄bus nichil
apud h̄rdē reledit: tāto min⁹ noie q̄re de ceteris legatis
detrahit heres: q̄to pl⁹ q̄ta in nuda ppriate h̄z: hoc est
q̄d dicit q̄tū 2c. sic ergo fit estimatio vt sciam⁹ q̄tū sit mi
nus quarta detrahēdū de ceteris relictis. non vt q̄tā esti
matiois vsufruct⁹ habeat heres: q; in legatis quarta in
nuda proprietate a defuncto sibi est seruata.

C P̄filius qui tantum est relictus.
C Uerfabitur. vt. i. eo. l. verbis. et. s. de lega. l. l. si credi
tor. in prin. 2. l. seq.

C Habebit. vt. s. de do. p̄. l. i. q̄. s. idē q̄rē. s; vltra cōmo
dū nō. vt. i. eo. l. cū dorē. 2. ratioe dicti cōmodi: pōt grauari.
vt. s. de lega. ij. l. si deponat. s. si. nisi in casu. vt argu. con

tra in eo. titu. l. iij. s. si rem. 2. facit insti. de leg. s. ex contra
rio. 2. s. de leg. ij. l. debitor. in prin.

C Res. i. rei possessio puta p̄ interdictū quoz legator.
q̄d est rez cū p̄sensit heres legatario post aditū heredita
tē. secus si ante. vt. i. quo. lega. l. i. s. q̄d ait p̄tor.

falcidie. Veremur autē ne ipu
bere eo mortuo alta legata in
ueniant q̄ p̄tributiōe facta ex
cedāt dodrantē. Idē dicit 2 si
principali testamēto q̄dā sub
p̄ditōe legata sunt: que an de
beātur icertū est. Et ideo si he
res sine iudice soluere para
tus sit: prospiciet sibi per h̄c
stipulationem.

C Bona q̄ ad coheredē pue
niūt ex substitutiōe vulgari cō
tribuunt cū herede ex institu
tione. idē in legatis nisi nomi
natum relictā sunt. Bar.

C Id q̄d ex substitutiōe cō
heredis ad coheredes puenit:
p̄ficit legatarijs. is. em̄ simi
lis est heres ex parte pure: ex
parte sub p̄ditōe heredi insti
tuto. sed ea que ab eo legata
sunt si omiserit hereditate nō
augebuntur: s; si ab eo nomi
natum data sunt nō quisquis
michi heres erit.

C Si portio grauata accedit
nō grauate p̄ ius accrescendi:
nō est locus cōtributioni. h. d.
Bar. 2. Alexan.

C Si coheredis mei portio
exhausta sit/ mea integra: et il
lā v̄dicauero: cassius p̄fudē
das esse partes existimat: p̄cu
lus p̄tra: in qua spē 2 iul⁹ p̄
culo affēsit. quā sententiā p̄ba
biliorē esse puto. S; et diuus

bēti coh̄rdē. als stat⁹ insolidū eēt h̄rs. vt. s. de acq. here. l.
cū h̄rs. s; q̄ ex p̄te. 2. l. seq. 2 sic nō eēt filis supiori. vt dic q̄
est filis q̄ ad hoc de quo agit. 2 ad hoc. i. eo. l. in rōne. in fi.
q̄ ab eo. cui facta fuit substō vul. vt. i. e. l. q̄ si alteruter. 78.

C Noiatim. vt ipe tñ p̄stet vt dictū est a testatore. nā si
nō exp̄sit tñ vel eq̄pollēs: vidēt esse repetita a substitū
to. vt. s. de leg. l. l. 2. s. de lega. ij. l. cū p̄. s. ab instituto.

C Nō quisquis. i. nō sic data sunt quisquis 2c. idem si
simpliciter vt dicit. 2. i. eo. l. q̄ fundū. s. q̄ filii. 2. s. fi.

C Uendicauero. iure substitutiōis. vt. s. p̄. s. vel dic
iure accrescendi: vt differat a p̄cedenti. s.

C Procul⁹. 2. bñ fm̄ Jo. 2. Al. vt h. 2. i. e. l. q̄ si alterut.

a **J**udicasse. et ita assentit cassio. s; nō suat qz forte nō fuit diffinitiva: als suaref. nisi qz iulianus dicit qz nam lex ista et ea q est. qd si aliter. videt iulianiani. vt. C. de ve. iur. enu. l. i. §. merito em. r. vel iudicavit spali bñficio aliqb' cōcedēdo. Et ad intelligētiā pdictorū distingue qñ ps nō suata accedit suate augent legata. qñ s; suata nō grauate sec' est. vt. j. e. l. q. si aliter. r. hoc i cohe redib'. at in substi tuto r. instituto vi det idē dicendum hoc saluo: vt q' in stitut' adyt r. tunc substitutus puta pupillar' pstat legata ab instituto eo iure r. mō q' r. ipse istitut' pstat. aut nō adyt: tunc distincio pcedēs fer uāda est. r. pbanf hec p istos. §. j. eo. l. in rōne. §. q' vulgo. r. §. seq. r. l. qut fūdū. §. q' filii. r. §. fi. r. §. de vul. sub. l. coheredi. §. cohe res impuberi.

b **D**icit. s; male. est em iuliani r. pculi sicut r. iuliani suāda snia. vt. C. d. ve. iur. enu. l. i. vel dic q' nō cognatione iudica uit: als lex esset. vt. C. de leg. r. pñ. l. fi.

c **P**ost aditaz. qd si ante. Rñ. idē. vt. §. proxi. §. nam vt. §. iure accrescendi. ita hic iure pos testatis queritur hereditas. vt. §. de acqui. here. l. qui in aliena. §. sed r. si quis heres. Rzo.

d **E**xstitsem. est em qdā spēs successions arrogatio. isti. p q's pfo. no. acq. §. fi. hodie. §. vt. insti. de acqui. per ar.

e **C**ōditionalia. nā pūm amii: purū sequētū cōditio nalia sunt. si viuat legatarius. vt. r. §. de an. le. l. iij. at sti pulatio est vna. vt. r. j. de dona. cau. mor. l. senatus. §. fi.

f **C**autioni. et poterit estimari. vt dicitur. j. eo. l. here ditatum. sed aliter vt. j. eo. l. ticio. r. ibi dices. h.

g **E**dicto. vt. j. titu. l. i. in prin.

h **I**d qd natura. vt pacto nudo. vt. §. de pac. l. i. et. l. iu risgentium. §. sed cum nulla.

i **S**olutum. errore iuris. secus si facti. qd die vt. C. de iur. r. fac. igno. l. cum quis.

k **C**ōputādū. s. totū. sed tm qstū vendi potest. aut cau tionib' explicat r. euentus expectat. vt. hic. r. j. eo. l. in qsti tate. §. magna. r. j. eo. l. querebatur.

l **S**ed iulianus. non corrigendo sed addendo.

m **E**x euentu. si fuerit qñcūq' solutū etiā post mortem. r. de hoc cauebit vt dixi. §. j. j. eo. l. i. qstitate. l. pñ. r. l. i. eo. §. qntas. vbi tps mort; inspicat. Sol. h. vt fuisse l. bonis tpe

antoninus iudicasse dicitur
cōmiscēdas esse vtrasqz ptes
in cōputatiōe legis falcidie.

Si portio accedit portioni
postqz legata ceperūt ab vtro
qz coherede deberi: nō est loc⁹
tributiōni. h. d. Bar. r. Alex.

Si coheredē meli post adi
tam hereditatem arrogauero
nō dubitatur quin separande
sint portiones pinde ac si co
heredi meo heres extitisset.

Si in annos singulos lega
tus sit ticio: qz multa legata et
pditionalia sunt: cautioi⁹ loc⁹
est q' in edicto pponitur qsto
amplius accepit reddit.

Si in hēditate est aliqb' de
bitū naturaliter tm nō cōputa
tur in hereditate statim qñ tra
ctatur de imponēda ratiōe le
gis falcidie sed attenditur fu
turus euentus. Alexan.

Id qd natura hēditati de
betur r. peti qdē non pōt: solu
tum vero nō repetitur: nō esse
cōputādū in hereditate qui
dā putāt. Sed iulianus r. hoc

mont; si fuerit postea solutū: hoc ex vi nālis obligatōis.
ibi s; i fructib' r. partu r. s; nullā erit oīno obligatio.
n **U**etuz. vt r. j. ad trebel. l. qñuis. l. pñ. et. l. si heredi ei.
o **L**ibref. idē est ecōuerso. vt. §. de euc. l. si ei. §. si is. r.
C. de pac. l. si debitori. sed quidā hoc secūdo casu dicunt

ex euentu augere patrimoniu
aut non augere existimat: r. he
reditario iure id qz capi: ideo
qz et in restitutionem heredi
tatis venturū.

Si debitor
creditori heres existat qñuis
pñfisiōe liberetur: tamen locu
pletioiē hereditatē pcipe vi
det: vt cōputetur ei qd debet:
qñuis aditione confusum sit.

Impensa facta in funus ab
herede detrahif vt es alienū.
r pecunia legata ad monumē
tū defalcata: nisi monumētū sit
necessariū. h. d. cū. l. se. Alex.

De impēsa monumēti noie
facta qñf an deducū debeat.
Et sabin' ita deducēdū putat
si necessariū fuerit monumēta
extruere. Marcell' cōsul' an
funeris monumētū impensa
quātā testator: fieri iussit i ere
alieno deduci debeat. respon
dit nō ampli' eo nomie' qz qd
funeris cā psumptū est dedu
cēdū. Nā eius qd in extructio
ne monumēti erogatum est di
uerfaz esse causam. nec em ita

soluōe libari non
pñfisiōe qñ an alia
sibi soluat credi
tor. vt. j. de fideiuf.
l. si debitori credi
tor. et de solu. l. si
chū. §. adino.
p **C**ōputef. ca:
pit em iur hēdis. i.
qz hys ē libar: vñ
cōputat. vt. j. eo. l.
q' autē. etiā si non
est soluēdo. vt. j. e.
l. q' rebaf. Itē r. qd
bz naturaliter tm.
vt. d. §. adino. r. §.
d pen. here. l. si qd
post. §. i. nā tal' de
bitu datio mag' est
soluō q' donatio.
vt. j. de dona. l. hoc
iure. §. pe. h.

qñq; specta dignitate r facultatib'. q' die vt. §. de rel. l. ar
si q's. §. equū. §. qdā dicit etiā pl' si parū taxauit. ar. j. d. h.
fig. l. cū in testō. In scda. s. monumētū dixit sabin' deducē
dū. marcell' q' nō deducit vt es alienū vel expensa vel ad
hoc legata. vt h. Et si qras qra sunt faciēda. dic aut testa
tor taxauit r. tūc min' nō pl' pōt expēdere hys: vel l. lega
to dare in puidiciū legatario: min' aut sic vt dixi r. l. fu
nere. vt. §. de peti. here. l. hys. §. i. r. de nego. gest. l. q' alienā.
§. libtos. r. de religi. l. ar si q's. §. equū. §. j. i vtroqz. j. de h.
fig. l. cū in testō. vbi pl' pōt nō min'. Sol. vt ibi. aut non: r.
tūc min' qz pōt bz expēdi. vt. j. l. pri. r. semp deducit falci
dia. Sz nōne expēsa monumētū est et funer'. Rñde scilicet
nō bz sepulchrū vbi hmetur: tūc est. vt es alienū. si aut
bz tūc nō. r. sic itelligit. j. l. pri. r. fm hoc coirigif sabin' p
marcellū i monumēto. sz aliq' distiguat sit necessaria expē
sa monumētū: vt tūc bz dixerit sabin'. an nō: tūc marcel
lus. qd pōt ēz vep. si adeo fuit necessaria vt sine ea huma
ri nō potuerit: sic pōt dici etiā funeris impensa.

Cōsumptū. iussit expēdi. r. fed. v. nñ impēdi. vt par
citate vel qz modū testator: excceserat. et ita in puidiciū le
gatario: nō pl' deducit. nec ob. j. de h. sig. l. cū in testō. vt
ibi dixi. Itē nec ob. §. de peti. here. l. hereditas. vbi etiā si

Funer'
monu
mētū dē
ferit.

excesserat testator. pbabile moduz q̄ repetet: quia hic mi nus: ibi plus. vel dic vt ibi.

Passurū. in totū. vel fm alios in eo q̄ nō est necessa riū. vel fm istos nō detrahāt in. l. seq. cū ibi modicū: et sic necessariū. s̄ certe modicū pōt eē nō necessariū si aks h̄a beat sepulchrum.

Ec āpli. ad spēm. tūc er go non h̄z locū fal cidia quia necessa rio est factū. s̄ con tra. s̄. l. prior. in fi. Rñ. imo pōt eē q̄ non necessario fiat hec modica spēs monumenti si sepulchri alid erat testatoris in q̄ po tuit inferri vel ses petiri.

S h̄es. vix. i. nullo mō. sic s̄. ad velleia. l. tu tor. in pñ. v̄. vix. i. cū difficultate. sic s̄. de iudi. l. vix. z ē sicq̄ nec heredez

S h̄eres istitu tus eā h̄ditatē q̄ solu do nō est vēdiderit: vix quidē poterit p̄suaderi non fuisse eā h̄ditatē soluēdo q̄ ēptorē iue nerit: p̄a aut rōne nichil lega tarijs debebit: quia magis ex stulticia ēptoris videt h̄e he res istitu: q̄ ex bonis defun cti. Nā z ecōtrario si male vē dideris res h̄ditarias nō erit legatariorū detrimētū. Ita er go cōmodū ēz eē h̄dis si bñ res administraverit. s̄ et si is qui soluēdo nō est legauerit z h̄is cū creditōibz decidit ne solidū solueret: z ob eā de cisionē factū sit vt aliqd̄ retine ret: nichil tñ legatarijs debitu

S h̄eres istitu tus eā h̄ditatē q̄ solu do nō est vēdiderit: vix quidē poterit p̄suaderi non fuisse eā h̄ditatē soluēdo q̄ ēptorē iue nerit: p̄a aut rōne nichil lega tarijs debebit: quia magis ex stulticia ēptoris videt h̄e he res istitu: q̄ ex bonis defun cti. Nā z ecōtrario si male vē dideris res h̄ditarias nō erit legatariorū detrimētū. Ita er go cōmodū ēz eē h̄dis si bñ res administraverit. s̄ et si is qui soluēdo nō est legauerit z h̄is cū creditōibz decidit ne solidū solueret: z ob eā de cisionē factū sit vt aliqd̄ retine ret: nichil tñ legatarijs debitu

S h̄eres istitu tus eā h̄ditatē q̄ solu do nō est vēdiderit: vix quidē poterit p̄suaderi non fuisse eā h̄ditatē soluēdo q̄ ēptorē iue nerit: p̄a aut rōne nichil lega tarijs debebit: quia magis ex stulticia ēptoris videt h̄e he res istitu: q̄ ex bonis defun cti. Nā z ecōtrario si male vē dideris res h̄ditarias nō erit legatariorū detrimētū. Ita er go cōmodū ēz eē h̄dis si bñ res administraverit. s̄ et si is qui soluēdo nō est legauerit z h̄is cū creditōibz decidit ne solidū solueret: z ob eā de cisionē factū sit vt aliqd̄ retine ret: nichil tñ legatarijs debitu

S h̄eres istitu tus eā h̄ditatē q̄ solu do nō est vēdiderit: vix quidē poterit p̄suaderi non fuisse eā h̄ditatē soluēdo q̄ ēptorē iue nerit: p̄a aut rōne nichil lega tarijs debebit: quia magis ex stulticia ēptoris videt h̄e he res istitu: q̄ ex bonis defun cti. Nā z ecōtrario si male vē dideris res h̄ditarias nō erit legatariorū detrimētū. Ita er go cōmodū ēz eē h̄dis si bñ res administraverit. s̄ et si is qui soluēdo nō est legauerit z h̄is cū creditōibz decidit ne solidū solueret: z ob eā de cisionē factū sit vt aliqd̄ retine ret: nichil tñ legatarijs debitu

S h̄eres istitu tus eā h̄ditatē q̄ solu do nō est vēdiderit: vix quidē poterit p̄suaderi non fuisse eā h̄ditatē soluēdo q̄ ēptorē iue nerit: p̄a aut rōne nichil lega tarijs debebit: quia magis ex stulticia ēptoris videt h̄e he res istitu: q̄ ex bonis defun cti. Nā z ecōtrario si male vē dideris res h̄ditarias nō erit legatariorū detrimētū. Ita er go cōmodū ēz eē h̄dis si bñ res administraverit. s̄ et si is qui soluēdo nō est legauerit z h̄is cū creditōibz decidit ne solidū solueret: z ob eā de cisionē factū sit vt aliqd̄ retine ret: nichil tñ legatarijs debitu

S h̄eres istitu tus eā h̄ditatē q̄ solu do nō est vēdiderit: vix quidē poterit p̄suaderi non fuisse eā h̄ditatē soluēdo q̄ ēptorē iue nerit: p̄a aut rōne nichil lega tarijs debebit: quia magis ex stulticia ēptoris videt h̄e he res istitu: q̄ ex bonis defun cti. Nā z ecōtrario si male vē dideris res h̄ditarias nō erit legatariorū detrimētū. Ita er go cōmodū ēz eē h̄dis si bñ res administraverit. s̄ et si is qui soluēdo nō est legauerit z h̄is cū creditōibz decidit ne solidū solueret: z ob eā de cisionē factū sit vt aliqd̄ retine ret: nichil tñ legatarijs debitu

S h̄eres istitu tus eā h̄ditatē q̄ solu do nō est vēdiderit: vix quidē poterit p̄suaderi non fuisse eā h̄ditatē soluēdo q̄ ēptorē iue nerit: p̄a aut rōne nichil lega tarijs debebit: quia magis ex stulticia ēptoris videt h̄e he res istitu: q̄ ex bonis defun cti. Nā z ecōtrario si male vē dideris res h̄ditarias nō erit legatariorū detrimētū. Ita er go cōmodū ēz eē h̄dis si bñ res administraverit. s̄ et si is qui soluēdo nō est legauerit z h̄is cū creditōibz decidit ne solidū solueret: z ob eā de cisionē factū sit vt aliqd̄ retine ret: nichil tñ legatarijs debitu

gēdas singulis annis vsuras trientes eius summe. i. tā te q̄ritatis que legata est. Itē nunqd̄ ex legato primi an ni detrahetur totum.

Colligēdas. i. colligam? triētes vsuras ei? sume pu re relicte que ter tñ contineat q̄ illa que in annos singu los relicta est.

Eundo. ratio: nē. p me de trahendam.

Paria sunt relinq̄re decem annua rei publice vel relinq̄re solū. xxx. semel tñ q̄ ad ipone dam rationē. l. fal. Alexan.

Ite si rei publice in annos singulos legatū sit cū de lege falcidia q̄rat: Marcell? putat tñ videri legatū q̄ tñ sufficiat soti: ad vsuras triētes ei? sū me q̄ legata est colligēdas.

Pot q̄s cām dñy sibi muta re noua cā extrinsecus supue niēte. h. d. Bar. Papi.

Eundo legato michi s̄ pditōe: pēdente legati pditōe heres me h̄idē istituit: ac postea legati pditio extitit in falcidie rōnem: fundus non iure hereditario s̄ legati me? esse intelligitur.

Nō viciat res si venit in eū casum in quē nō potuit ichoa ri si casus supueniēs tēdit ad eūde effectū cū prio. B. I de

Erbis legati vel fidei cōmissi. nō necessarie cōstitutati relinquit: qd̄ ex cā pol licitationis p̄stari necesse est.

tū cōditionis si medio tēpote emi. sed dic ibi nō habeo. i. video: nō habere nisi repētā precii. verūtāmē habeo ex causa legati et ideo non ago actione ex testō a qua est liberatus heres: sed actione ex emptio quasi non tradidit: z quasi egomet michi auerim. sed huic responsioni obstat. s̄. de leg. i. l. plane. s̄ q̄ si rem. vbi dicit quo ad precium cōpetit actio ex testō. sed ibi non ab herede emi: sed ab extraneo cuius erat. z ideo peto precii ab herede qui non est liberatus. vt insti. de leg. s̄ si res aliena. z facit. s̄. de lega. i. l. h̄mōi. s̄ qui seruū. in prin. sed in fi. contradit: cit ibi: q̄ si iudicio zc. vbi agitur ex testō ad precium. sed z ibi dicas q̄ emi ab extraneo. s̄ superior pars. s̄ loqua tur cum emi ab herede. et facit. s̄. l. i. l. si fundus. et. s̄. de lega. i. l. si fundum. in prin. z. l. si michi sempiternus. et. i. eo. l. si a me tibi. et. l. cum dotem. et. l. sed si usufruct. s̄. i. Accursius florentinus.

Erbis. non necessarie. i. non vtiliter.

Necessē est. qd̄ est quando cum causa pura ob honorem. vel etiam sine causa: sed incept. vt. i. de polli. l. i. in prin.

quod si dicit globa vltra triētes ad rationē dea pro triginta
facim ē si n̄ vsura cētesima vltra quā singulas annū factam
aquadat. sicut vltra q̄ tribus. quod fabm ē. nā cētesima
ē nō rationē duodecim pro cētesima cētesima
aquadat nape octo annis quatuor mētib. vsura vero triētes
z talia pars vsura cētesime nape ad rationē quatuor in cētesima
quē faciantis mētib. sicutam aquadat nape viginquinq. annū vltra
lib. 3. var. Resol. c. g. n. s. v. v. s. h̄ae vero vsura.

a **S**upfluum dicitur. ut no. 3. eo. l. i. §. si creditor. b **P**oterit. in eo qd erat debitum. in eo qd est ultra sic: ut dicit. §. eo. l. i. §. si creditor. c **F**ecerit. vtile sub. quia debitum erat in diem vel sub conditione. vt. §. de leg. i. l. si creditor. 7. l. se.

d **D**atus est. i. reli ctu 7 petet ex cau- sa legati. e **I**rritu. immo fiet inutile. vt. §. de leg. ij. §. bitor. ij. rñ. §. expde vt ibi. i. si ne comodalitru 7 actione ex testō pe ti poterit vt hic. 7 isti. de le. §. pōr. vt illud est ius vetus sed hic 7 insti. eo. ē i. us nouū: vt ibi recitat quozūdam opiniones q̄ hic 7 insti. reprobantur

6
Bñficiū
ex sup-
ueniēti
casu. s3
ar
casu nō
gu. §. de
his q̄ p
vitiat
nō scrip.
ha. l. iij. et
ad. l. aquil. l. q̄ l. eū.

Itaq; si debiti modū testamē to dñs excesserit: supfluum dū- tarat falc. minuet. quare nec fidei p̄mitti legatarij poterit. Q; si dies aut p̄ditio legatus fecerit: nō utilitatis estimatio sed totū petet qd datū ē: nec si viuo testatore dies venerit: aut p̄ditio fuerit impleta / fiet irritū quod semel competit.

S vir v̄rou. Aenuf. heres extiterit et in funo et ip̄derit nō videbit totū q̄si h̄s ip̄dere: sed deducto eo q̄ q̄si dōz noie quā lucri facit cō ferre debuerit.

Si legat̄ indiuiduū 7 im- net falcidia debz estimari 7 de eius estimatiōe falcidia de- trahi. Alexan. Papinia.

Lege falcidia iterueniē te legata fuit. qm̄ di uidi nō pōt. non aliter ifolidū restituet: nisi p̄tis offerat esti

matio. **I**dem. **I**n lege falcid. eris alieni rōne in h̄rditate relicti qd vn̄ ex heredibus soluere dānatus sit: ip̄e solus h̄bit. **F**ructus p̄dētes dicuntur p̄ rei 7 ipsam reddūt p̄ciosio rem: sc̄. in p̄tu existente i v̄- tre. h. d. bar. **I**dem. **I**n lege falcidia placuit vt fruct̄ postea p̄cepti q̄ maturi mortis tpe fuerit au geat h̄rditatis estimatiōe sū di nomie q̄ videt illo tpe fuisse p̄ciosio: circa vētrem ancille nulla tps admiffa distincō- ne. nec immerito: quia part̄ nondū edictus homo non re- ce fuisse dicitur. **I**dem. **Q**uod supra quadrātem apud h̄rdē pōt pueni- re supra dodrantē in pecunia legatū nō onerat herede: ve luti hereditas pupilli si forte

fua pte. imo certe fm̄ hu. de sua parte tm̄ q; testator dā- nauit eū in hoc. vñ cū in singulis heredib; rō legis falcidie iponit. vt. l. e. l. in singulis. et insti. e. §. 2. cū q̄stru. et. §. cū autē. ip̄e sol' detrahet. q; ip̄e soluere dz nō coheres. lz eni ambo possunt cōueniri: in agit alter actione ex testa

mēto cōtra hūc sol uentē. vt. §. de le. i. l. fuo legato. §. si te stator. 7 de leg. ij. l. cū ab vno. licz lex ista videt aliquā tulū obstat: s; ex p̄de vt ibi no. 7 fa. §. fa. her. his. §. s3 cū monumentū. 7 l. si filia. §. papinia nus. et. §. idē papi man. s3 an de hoc qd legat̄ coheredi fiat illa detractio. qd videt: vt dicit §. papinianus.

In lege falcid. mortis tē pore. subaudi ma xime. s3. §. l. i. rō ne. ij. rñ. vbi dicit fruct̄ non augere hereditatē. Solu. hic erat fati tēpo- re mortis 7 sic p̄ rei 7 sic auxilio ter re p̄ciosior̄ augēt. vt ar. §. de rei ven. l. fructus. ibi nō. 7 eodē mō solue. §. e.

In lege falcid. mortis tē pore. subaudi ma xime. s3. §. l. i. rō ne. ij. rñ. vbi dicit fruct̄ non augere hereditatē. Solu. hic erat fati tēpo- re mortis 7 sic p̄ rei 7 sic auxilio ter re p̄ciosior̄ augēt. vt ar. §. de rei ven. l. fructus. ibi nō. 7 eodē mō solue. §. e.

Quod supra quadrātem apud h̄rdē pōt pueni- re supra dodrantē in pecunia legatū nō onerat herede: ve luti hereditas pupilli si forte

l. in q̄stitate. circa prin. et insti. e. §. quantitas. **D**istinctiōe. erat in vtero vel nō tempore mortis. nā nō est p̄ciosior̄ ancilla. p̄pter ventrē sit iā p̄cept̄ vel nō nec eni ei p̄tus auget hereditatē donec in vtero est: neci det ps quo ad hoc nec quo ad vsucapionē ipediendā p̄pter viciū matris. vt. §. de vsuca. l. si aliena. §. scevola. sec̄ tñ quo ad edictū de libe. ag. siue rescriptū principū super eo. vt. §. de ven. insti. l. i. §. ex hoc rescripto. sec̄ tñ quo ad eū q̄ emit ancillā p̄gnatē que videt emisse partū tāq; ei partē. vt. §. de le. ij. l. si quod ex p̄phila. Itē non obstat q̄ videt natus. vt. §. de statu ho. l. q̄ in vtero. q; nichil hic de suo cōmodo q̄rit: sed heredis et legatariorū cōmodo 7 in cōmodo. Itē si q̄ras qm̄ fructus cōputant in quartaz. dic vt. l. e. l. paulus respondit. §. i. 7. ij.

Quod. i. qz. vel p̄p̄zie. 7 dic pupillū ex heredau: 7 ex tranēū institui quē pupillo substitui 7 primis tabulis institutū vltra dodrantē grauari. certe non. p̄pter hoc minus detrahit fal. q; habet spem substitutionis.

Q pōt puenire. i. possibile ē: ad hoc tñ delata nō ē vt di xi. Alij sc̄do ponūt casū ē qm̄ iā delata ē q; iā pupill' de- cessit: sed nondū substitut' adijt: 7 alij dicūt si pupill' fuit set institut'. nā tūc statū p̄t adiri a substituto imo ē ex nēcia te dz. vt. C. d iur. deli. l. qdā. solida legata p̄stat nō deducta fal. vt. §. l. q̄ fūdū. §. q̄ filiū. 7 §. se. q̄ positio fat' placet.

In pecunia. secus si nō ē pecuniariū vt libtas q̄ suat h̄rdē. vt fal. n̄ detrahit. vt. §. de iof. l. e. l. papi. §. qm̄ at q̄tra.

Legatū. i. p̄mis tabulis sec̄ si i p̄t. vt. l. p̄. §. p̄. 7 l. t. **N**on onerat. quin detrahat falcidiam.

Conferre. i. ipendere. qd erat decē. (sunt ex suo p̄po.

Lege falcidia. seruitus. realis vel personalis excepto vsufructu solo. vt. §. e. l. i. §. si vsufructus.

Restituetur. i. p̄stabit legatario. 7 hoc opposita excep- tione doli. vt. §. de excep. doli. l. pure. §. i.

Nisi p̄tis. i. ps estimatiōis. sic. C. cōt diui. l. i. 7. §. de le. i. l. cū fili'. in p̄n. ps eni fuit utis nulla ē. sed sec̄ ē i liber- tate que falcidia nō patit. vt. §. de inoffi. rest. l. papinian'. §. quoniā aut quarta. 7 d. l. cum filius.

Lege falcidia. quod sc̄ totum.

Ipse solus. i. ip̄e solus tenet creditorib; qd falsū est vt. C. si cer. pe. l. i. 7 insti. de fideicō. her. §. sed illud interest vel dic. i. solus deduct totū 7 de tota hereditate: nō tm̄ de

l. i. qz. vel p̄p̄zie. 7 dic pupillū ex heredau: 7 ex tranēū institui quē pupillo substitui 7 primis tabulis institutū vltra dodrantē grauari. certe non. p̄pter hoc minus detrahit fal. q; habet spem substitutionis.

A Erheredato pupillo.

B Exritit. nā idē fuit patri institutus: & pupillo ex heredato substitutus.

I Rōne retēōes. l. q. nō fuit legatū et sic remāsit. vel inutiliter. l. si vtiliter postea aliqua rōne sit iniuriale. vt. l. eo. l. nō est. & l. neciteret. et. l. ex aff. & l. in rōne. §. p. & l. et. l. in p̄ntate. in fi.

T rāhit. vt. vi deat. h̄dī perijisse.

U videbit. scz eo casu quo deficiat p̄ditio & sic seruatur dicta dislunctio. alij reprobat eā p̄ h̄c s̄ba in cōtrarium. & qd nō placz. & nō. ex post facto apparere qd in p̄ntuz fuerit. vt. §. de reb. dub. l. qdā. §. ar. §. de nota. l. alis si heres dolo. Itē contru huc. l. ea. l. §. si seru. Sol. vt. ibi.

I mperator. alis est. §. alis nō. & intel ligūt coactā. p̄t mā dīlincōes. nā nō distinguit defecerit p̄ditio vt nō: vel meli' dic q̄ referat ad casum t̄m q̄n deficit cōditio: vel facias h̄c. §. & omīa h̄c cessant.

R elicta est. id est remāsit penes eos. et fact. C. si pen. ap. l. iij. & §. ii. l. l. plauti. et. §. de

lega. iij. l. fi. §. fi. & de vulga. substi. l. et si cōtra. et. §. p̄ori. §. h̄

A dēpta. expresse. nā si tacite et mortuo reo p̄dente appellatione vt crimē extinguit sic & queitō bonozū. vt C. si pen. ap. mors inuene. l. iij. & C. si reus vel accu. mor. fu. l. fi. & nō. q̄ re legato nō debēt auferri bona in totum vel in parte sine cā. vt. l. de iter. & rele. l. re legatozū. §. ad tēp̄.

T estō postea facto. p̄dēre appellatiōe qd fieri potuit. vt. §. de iniur. testa. l. si quis exheredatus. §. h̄i autē. & l. de penis. l. iij. in fi.

A bscederet. ipso iure.

A n. h̄o. i. an. videat. & verū est q̄ fuerūt in bonis tpe

Appel- latio iu dicaturz sed de cōparte h̄z et succurri vt nō teneat p̄stare nisi p̄ parte

ctua: h̄is qui nō. infra. l. furū. §. sed et si furū. §. p̄.

D an. nullus. i. liber esse iustus.

S ed. cuius. i. quanti.

Q uerit. cū ad h̄ hereditas. nā tūc eēt liber. vt. C. de cadu. tol. §. in nouissimo. & sic non posset estimari. vt. §. de

substitut' sit exheredato' q' p̄ri pupilli heres exritit'. I dem.

Ratiōe legis falcidie retēōes' oīs t̄pis heredi in quadrātem impurat'. **I**llud qd si extaret non est maref heredi nō iputafaks se cus etiā si est pemptū. **Bar.**

Si seru' sub p̄ditioe libertate data vita decesserit (si quidē impleta p̄ditio fuerit q̄nqz) heredi nō videbit' perisse. **Q** si defecerit: p̄trariū ratio trahit': s̄z q̄nti statuliber mortēs fuisse videbitur'.

Ex facto qd trahit originē testatoze viuēte nō cōputatur in quartam. **Bar.**

Imperator' mar' antonin' decreuit heredes q̄bus pars bonozū ablata est nō in āptorem partē q̄ p̄ ea parte q' relicta est' legatozū nomie tenent.

Cū qdā parte dimidia bonozū adēpta' fuisset relegat': idēqz p̄ uocatione interposita testō postea facto: obijisset: atqz poit mortē eius nō iuste appellatū eē p̄nūciatū est. queitū est vtruz eris alieni loco:

deie. vel effu. l. fi. & lege interrogatiue. et r̄i. q̄ t̄ati estimabitur quanti statuliber fuisse videbitur. vt. §. ca. l. §. i.

P ostea. i. post mortē testatozū ante aduā h̄ditatē. **Q** perijisse. scilicet heredi et estimabitur. vt. p̄xi. r̄i. dixi. nec aliud subest. Accursius.

pars dimidia abscederet: vt residua sola videretur fuisse in bonis: an vero succurri heredi necessariū esse videbit': sed videf succurri debere: cū ammus litigātis obtinendi votū hanc op̄inonē admittit.

Res pempta nō estimaf: q' si extaret nō estimaret. **Bar.**

Si seruus testō manumissus ante aditā hereditatē de cedat heredi qdē perisse itelligit. sed' cui' p̄erit q' si viuēret' nō estimaret': Nā & eos q' mortēte dño ea validudine affecti fuerāt vt eos nō posse uere certum esset: t̄m si postea' mortiat' hereditati perijisset' respōsum est. nec aliud in his qui sub eodē tecto fuerunt' cū dñs a familia necaretur.

In testō p̄ris & filij vna falcidia locū h̄z: & legatozū & bonozū fit' p̄tributio: & in detrahēda falcidia t̄ps mort' p̄ris inspicit': & bonozū augmētū p̄l' diminutio post' p̄rigēs nō p̄dest nec nocet legatarijs. **Bar.**

Qd vulgo' dicit' in tabulis p̄ris & filij vna falcidiā seruari

tatē. vij. enim & nō. xiiij. testes sunt necessarij. vt. §. de vul. sub. l. patris & filij. & p̄ vtriscqz insi. de pupil. substi. §. igitur. vel etiam pone q̄ ab instituto semissem: a substituto alij semissem legauit. & dubitabat. l. an due falcidie detrahant. quā dubitationez soluit vulgaris regula. l. q̄ in tabulis p̄ris & c. cuius prima potestas h̄c est: vt sicut in vno testō fit oīm legatozū cōtributio vel cumulatio vt sic pateat excedāt dodrātē vel non. tra & in hoc duplici testō fit oīm legatozū cumulatio vel p̄tributio vt si pateat excedere assēm fiat detractio. als si remanet quarta pars hereditat' vel forte longe pl' soluet oib' legat' tūc nō detrahaf: s̄z vt es alienū soluat' a pupillo relicta: et hoc dicit fm que. i. ex quo fit cōtributio. est & alia potestas regula: vt in hoc duplici testō p̄sidere vnicū t̄ps an h̄eat locū falcidia. & in q̄ntū. s̄z t̄ps mort' p̄ris vt si tūc p̄sideratio legatis & h̄ois nō h̄eat locū falcidia. is postea viuēte pupillo minuāt vt quarta nō remaneat: nō t̄m detrahit substitutus: s̄z de suo quadrātē. i. de eo qd tpe mort' videbat' habiturus soluet legatarijs. nec ob. q̄ soluet ultra vires. i. ultra dodrātē: quia hoc duplex r̄ctū h̄abet locovnius. l.

Fuerūt. nā et h̄i si percant heredi perijisse itelligitur: & t̄m erāt summo supplicio afflicti. vt. §. ad fil. l. i. p̄m. & estimabunt' vt in supio: i casu no. & no. q̄ olli distigebatur sub eodē tecto erāt vel nō: s̄z hodie distinguit potuerūt dñz viuare vel non. vt C. de his q̄. vt indig. l. ij.

Qd vulgo. p̄ filij ipuberē instituit: & ei pupillari ter substituit: & t̄m ab instituto q̄ a substituto legata vltra dodrātē reliquit: nūc decedēte pupillo vult substitui' ex p̄sona pupilli vnu quadrātez ex toto asse detrahēre. Itē ex residuo dodrante ex p̄sona sua vult falcidiā. et. p̄o facit: qz due sunt hereditates: at legatarij vnam detrahi t̄m posse fatent. quia vnu est testm. p̄p vnu testatozū. rez p̄pter vnā solēnitatē.

An. h̄o. i. an. videat. & verū est q̄ fuerūt in bonis tpe

Appel- latio iu dicaturz sed de cōparte h̄z et succurri vt nō teneat p̄stare nisi p̄ parte

ctua: h̄is qui nō. infra. l. furū. §. sed et si furū. §. p̄.

D an. nullus. i. liber esse iustus.

S ed. cuius. i. quanti.

Q uerit. cū ad h̄ hereditas. nā tūc eēt liber. vt. C. de cadu. tol. §. in nouissimo. & sic non posset estimari. vt. §. de

primi. vñ sicut posterior: diminutio bonor: tunc nõ nocet legatarijs. vt. l. eo. l. in qñtate. in pun. ita nec nunc. et ecõtra. nõ augmẽtũ nõ proficeret. vt. l. eo. l. in duplicibus. et nõ. q. dicta regula facit vt filius nõ habeat duas quar- tas. qd. dic. vt. hic. r. C. eo. l. si vt allegas.

a **Quisvis**. bñ dixi vnam. quis enim r. c. b **Substitutus**. pupillariter. c **A** pupillo. in stituto.

d **Ut** es alienũ. r sic non est detra- henda falcidia. qd. dicebat substitut⁹ q. possit.

e **Debeat**. s. vi det. hec lra sibi cõ- traria. si est vt es alienũ detrahatur quomõ aliud erat testamẽtũ in q. po- tuit dici per falcid- iã minui. Rñ. nõ semp est vt es alie- nuz: sed tñ qñ oia legata possunt sol- ui nõ deducta fal- cidia. alij dicũt q. fit cõtributio nõ vt defalcẽt relicta a pupillo: imo vt es alienũ soluatur. vt C. de bo. auc. iudi. pof. l. i. s. i. nõ vt ap- pareat an omnia relicta simul iuncta excedant vires pa- trimonij patris. argu. s. de mul. test. l. si vero. sed hoc esset contra hanc regulam.

f **Cõtributio**. ad hoc vt appareat an oia legata simul iuncta excedãt vires pñimonij. vt. s. de mili. test. l. si vero.

g **Scõm** q. dicunt qdã. i. q. vt es alienũ detrahunt re- licta pupillo: eueniet qñq. vt pupill⁹ nil hẽat de bonis vt q. dimisit pupillo lĩtuto qrtã in fũdo r cetera oia lega- unt r h. fũd. casinate perit. nõ cũ semel habita est quarta nõ detrahũt pl⁹: s. tu dic. fm. q. i. q. fit r tributio põt eueni- re vt nõ retineat. s. de legat. a substituto relic. in scõis ta- bulis noie scz falcidie. vt si pñs hereditas locuples erat et q. qrtã r lõge pl⁹ poterat retineri vt subijcit. pupilli au- tẽ est de paupata qd. fieri põt vt subijcit qd. r. c. s. alij ex- ponũt vel lõge pl⁹: r. vt si pñs hẽditas lops: filij autẽ a q. legata sunt relicta locuples. nec enim. ppter. a in plus te- nef substitutus. sicut nec minuũt si bona essent minuta apud pupillum. vt. l. eo. l. i. in duplicibus.

h **Quid** ergo. incipit scõs effect⁹ regule. r qd. dicit si nõ sufficiãt: q. diminuta est r. c. r pone vt in pun. dicit. s. Al. dicit non sufficit hereditas pupilli legatis. s. a substituto relic. tis: cũ pñs sufficit. s. relicta a pupillo. et qd. subijcit de suo quadrãte. s. pupilli. vel. i. substitut⁹. quẽ. s. h. in bo- nis pupilli. s. vltra dodrantẽ pupillariũ bonorũ etiam si absumãtur tota quinentã vltra. ita tamen si de bonis ha- beat quartam vtroũq. bonorum.

i **Hereditas**. quia diminuta est hereditas.

l **Nimirũ**. bene dixi substitutũ soluere de suo quadrã-

quã potestãtẽ habeat vidẽdũ est. quis enim substitutus⁹ q. a pupillo relicta sunt cum fi- lius heres extiterit vt es alie- num⁹ quodlibet debeat: tamẽ ppter ea q. data sunt tabulis scõis r tributioi⁹ locus est. fm. qd. põt euenire ne substitutus quicq. retineat: vel vt lõge pl⁹ habeat quarta paterne here- ditatis. Quid ergo si nõ suffi- ciat pupilli hereditas legatis cũ patris sufficisset. De suo q. drãte nimirũ dabit substitu- tus q. pñ legauit: de suo. nec ad- rẽ pñmet q. ex nullo testõ pre- stat vltra vires patrimonij: cũ in hac parte iuris legata q. ta- bulis scõis relinquuntur qua- si in pñmis sub cõditiõne relic- ta intelliguntur.

Pro parte institutus in scõis tabulis solus grauat ex

te quãdo bona sunt diminuta. r sic et scõis tabulis pñ- tur vltra vires. i. vltra dodrantẽ. vt. s. l. i. s. i. sed nichil ad- rẽ pñmet cũ in hac r. c. vt in pun. dicit. sed vltra pñimonij non valent etiam in testamento multis. vt. l. ad trebel. l. i. s. i. s. qui. creditouibus autẽ etiam vltra patrimonium

sua psona dõtaxat. cohæreõve ro qui r tributioe facta reperit esse grauatũ ex sua ac pupilli psona falcidiã cõsequit. r. r.

Si filio suo duos substitue- rit et alterius⁹ portione oner- auit: tractari solet an ex pso- na sua falcidiã possit inducere substitutus⁹ quã pupill⁹ non haberet⁹: vñ vnus⁹ pupilli sub- stitutus⁹. Et facile qd. dixerit pñe- quẽter pñorib⁹ q. de patrimo- nij r õne dicta sunt nõ eẽ falcid- ie locũ: r vltra vires⁹ portio- nis pueniendũ alterũ substitutũ. sed verior est diuersa sentẽ- tia pñde huic⁹ quarta reliquẽ- dã existimãtũ atq. si ita pñs heres extitisset. vt eniz opes⁹ pñs r cõtributio legatorũ vim capiunt r formã r originẽ: ita plures substituti subducta⁹ p- sone pupilli reuocãdi sunt ad

tenetur. vt. C. de iur. delib. l. si te. sic hodie etiã in lega- tis si nõ fiat inuen- tariũ. vt in aut. de here. et fal. col. l. s. si vero non. Itẽ in eo qd. hic fit cõtri- butio est pñra. l. ca. l. s. qñtũ. ibi. s. d. le- gata q. r. Solu. vt ibi. r facit ad hũc. s. s. eo. l. i. s. inter- duz. et. l. pñ. s. r. J. ti. i. l. i. in pun. l. **Sub** ditiõne. scz q. si est diminu- tio postea facta nõ est substituto. m **Substitu-** rit. pupillariter. n **Et** alterius. scz tñ. o **Substitutus**. cuius portio est ex- hausta. p **Quam**. s. fal- cidiam. q **Non** habe- ret. vel q. ab eo nil fuit relictus. vel si

eadẽ omia q. ab hoc substituto: non tamen minuebãt do- drantẽ totius assis. s. minuant dodrantem medietatis.

r **Vel vnus**. i. si vnus tñ esset substitutus: s. dimidia esset onerata non tamen haberet falcidiã.

s **De** patrimonij. quia locus est cõtributio. vt l. quia legata in scõis tabulis intelligitur legata in primis sub conditione. vt. s. s. pñor. in fi.

t **Vltra vires**. i. vltra dodrantem medietatis.

y **Huic**. cuius quarta est exhausta.

r **Extitisset**. i. principaliter esset institutus cum alio et sua exhausta esset.

y **Opes patris**. i. testñ patris qd. de opibus suis facit instituẽdo filiu pupillũ. r sub. et opes pupillares. ppter sequentia. simul em̃ ista capiũt vñ. nam primũ non ha- bet vim nisi sit solẽne. r scõm nõ hz vim nisi valeat r pñ- mum. Itẽm capiũt formam vt primo sibi: postea filio fa- ciat. Itẽm originẽ quia ita demum valet pupillare si r si- bi fecerit. r probatur hec. s. de vulga. substitũ. l. i. s. quis- quis. r. s. pñs. r. s. si. r. l. qui plures liberos. s. fira. r. l. s. et si plures. s. r. ex. asse. r. l. ad trebel. l. ap. iulianũ. s. idẽz iulianus. vbi r hoc dicit. Itẽm sicut cõtributio capit vim quando esset vnus substitutus. vt. s. r. r. r. s. ita et quan- do duo vt in nostro casu: nam relicta ab isto cuius pars est exhausta: contribuentur cum relicta a pupillõ in te- stamento paterno: non tamen omnibus sed pñ dimidia. et sic non r tradit. s. pñor. s. quia ibi id eo contrit. nõ- tur: quia vnus solus erat substitutus: hic autẽ m. erãt duo.

z **Subducta**. i. decedente in pupillari etate.

Substitutio. si habeas institutionis plana est: si autem si essent duo instituti et unus pars exhausta detraheret falcidiam. vt. j. co. in singulis. alio est substitutio. et tunc dicitur. vt. ius. vt. sic. vt. ius substitutus ola prouit. sic iste p. d. m. d. i. s. p. a. l. i. a. d. i. m. i. d. i. a. n. o. s. e. d. f. a. l. c. i. d. i. a. d. e. t. r. a. h. i. t.

Onerat. i. se. cundis tabulis.

Pupill. qui decessit.

Relicta. i. p. r. i. m. i. s. t. a. b. u. l. i. s. q. u. a. r. t. a. r. e. p. e. t. i. t. a. i. n. t. e. l. l. i. g. u. n. t. a. s. u. b. s. t. i. t. u. t. o. v. t. s. d. e. l. e. g. a. t. i. l. i. c. t.

Sit. i. l. e. g. a. t. u. s. s. i. s. o. l. u. a. n. t. q. u. i. s. u. n. t. a. p. u. p. i. l. l. o. r. e. l. i. c. t. a.

In oibus. p. o. t. e. s. t. l. e. g. i. t. i. n. t. e. r. r. o. g. a. t. i. u. e.

At quin. o. p. p. o. n. i. t. d. i. c. i. t. h. y. s. i. a. s. e. n. i. r. e. l. i. c. t. a. s. o. l. u. i. t. n. o. n. s. i. a. p. u. p. i. l. l. o. r. e. l. i. c. t. a. s. o. l. u. i. t.

Patit. i. o. q. u. i. n. s. i. t. u. t. q. u. i. h. y. q. r. a. n. o. n. d. e. d. u. c. i. t. f. a. l. c. i. d. i. a. r. u. r. s. u. s. q. n. e. c. i. s. t. e. c. u. m. e. i. c. o. p. a. r. e. t. u. r. v. t. s. i. i. c. e. d. v. e. r. i. o. r. z. c.

Si negem. i. c. u. r. t. i. n. e. r. e. q. u. a. r. t. a. d. i. c. e. m. q. u. i. e. a. q. u. l. g. o. d. i. c. u. n. t. s. e. p. r. i. v. b. i. d. i. c. i. t. t. r. i. b. u. t. i. o. n. e. f. a. c. i. e. d. a. r. e. l. i. c. t. o. r. u. i. n. p. m. i. s. t. e. c. i. d. i. s. t. a. b. u. l. i. s. z. v. n. a. f. a. l. c. i. d. i. a. d. e. t. r. a. h. e. n. t.

In duplicib. sed al. dicit. p. b. a. t. u. m. e. s. t. i. n. s. u. b. s. t. i. t. u. t. o. q. u. i. e. s. t. o. n. e. r. a. t. u. s. i. n. p. u. p. i. l. l. a. r. i. s. u. b. s. t. i. t. u. t. i. o. n. e. z. a. l. i. u. d. i. n. e. o. q. u. i. n. o. n. e. s. t. o. n. e. r. a. t. u. s. v. t. i. n. f. e. r. i. o. r. a. i. m. u. n. t. e. t. s. i. n. h. o. c. e. s. t. p. r. o. b. a. t. u. m. v. t. s. e. o. s.

Exiliet. nunc soluit. z. est in subritate non in utilitate hec diuersitas. et est sic q. variato admittatur. s. de inoff. testa. l. p. a. p. i. n. i. a. n. u. s. s. e. d. n. e. c. i. m. p. u. b. e. r. i. a. t. g. u. c. o. n. t. r. a. s. i. t. u. i. l. i. c. i. e. s. i. n. o. n.

Desideret. quia pro instituto habetur. vt. s. d. i. x. i. t. z. s. i. c. d. e. t. r. a. h. i. t. q. u. a. r. t. a. e. x. s. u. a. p. s. o. n. a. d. e. l. e. g. a. t. i. s. v. t. a. s. e. r. e. l. i. c. t. i. s.

Largiat. i. s. u. f. f. i. c. i. a. t. i. n. s. p. e. c. t. i. s. l. e. g. a. t. i. s. a. s. e. r. e. l. i. c. t. i. s. s. i. c. z. s. d. e. m. i. n. o. r. l. e. t. s. i. m. i. n. o. r. a. l. i. j. d. i. c. i. t. l. a. r. g. i. a. t. i. e. x. h. a. u. r. i. a. t. i. n. s. p. e. c. t. i. s. l. e. g. a. t. i. s. a. p. u. p. i. l. l. o. z. a. s. e. r. e. l. i. c. t. i. s. z. s. i. m. p. m. u. p. u. c. t. a. p. o. s. t. d. i. c. t. i. o. n. e. s. u. b. s. t. i. t. u. t. u. s. s. i. m. a. l. i. u. p. o. s. t. d. i. c. t. i. o. n. e. e. i. u. s.

Non insolidu. p. u. e. n. i. t. e. r. g. o. c. u. i. a. l. i. o. i. n. e. f. f. e. c. t. u. q. u. i. v. t. r. o. s. b. i. q. d. e. t. r. a. h. i. t. f. a. l. c. i. d. i. a. s. e. d. p. r. i. m. o. e. x. s. u. a. p. s. o. n. a. s. e. c. o. e. x. p. s. o. n. a. p. u. p. i. l. l. i. n. i. c. h. y. d. o. m. u. r. e. x. s. u. a. z. d. e. v. t. i. u. s. q. d. e. t. r. a. h. e. t.

Si pupillo. qui soluit legata insolidum.

Cantum. q. d. h. e. r. e. d. u. b. i. t. v. t. j. e. o. l. a. s. c. u. z. j. t. i. u. i. l. i. i. y. m. z. s. e. o. l. i. s. i. n. a. r. d. u. m.

Iuerit. si ampli. soluitur q. lex falcidia patit reddi.

Duobus. substitutis. tam onerato ex p. s. o. n. a. s. u. a. t. r. i. u.

q. onerato ex persona pupilli z. sua.

Coheredem. i. p. s. u. s. p. u. p. i. l. l. i.

Substitutus. pupillariter a filio in primis tabulis. z. a substituto in secundis.

Contributione. vt. s. e. o. s. q. d. v. u. l. g. o. z. s. i. f. i. l. i. o. z. j. e. o. l. i. i. n. d. u. p. l. i. c. i. b. u. s. q. d. f. i. l. i. u. e. t. y. c. o. h. e. r. e. s. z. s. i. t. a. z. e. d. v. u. l. g. a. s. u. b. l. c. o. h. e. r. e. d. i. s. c. o. h. e. r. e. s.

Questu est si quis pupillo coheredem substitueret: que admodum ratio legis falcidie inq. i. debeat: quale est q. d. vulgo dicitur legatorum rationem separanda: dixi q. d. m. ad legata que pater a filio: ite a substituto reliquit nullaz fieri posse separatione cu. comuni calculo subiiciantur: et inuicem inducant contributione. sed legata que ab instituto extero data sunt pmisceri ceteris no oportere. idq. quarta pupillo date portionis habere substitutum: q. s. u. a. p. o. r. t. i. o. n. e. m. h. a. b. e. a. t. v. t. i. n. s. t. i. t. u. t. u. s. e. t. a. l. i. a. c. a. u. s. a. m. e. s. s. e. e. i. u. s. q. e. x. v. a. r. i. s. p. a. r. t. i. b. u. s. h. e. r. e. s. s. c. r. i. b. e. r. e. t. u. r. z. b. i. e. n. i. m. l. e. g. a. t. o. r. u. m. c. o. n. f. u. n. d. i. r. a. t. i. o. n. e. m. n. o. n. m. i. n. u. s. q. s. i. s. e. m. e. l. f. u. i. s. s. e. t. n. u. n. c. u. p. a. t. u. s. e. x. e. a. p. o. r. t. i. o. n. e. q. u. e. c. o. n. f. i. c. e. r. e. t. u. r. e. x. p. l. u. r. i. b. u. s. n. e. q. s. r. e. f. e. r. e. t. p. u. r. e. s. e. p. e. a. n. s. u. b. d. i. u. e. r. s. i. s. p. a. r. t. i. o. n. i. b. u. s. l. i. t. h. e. r. e. s. i. n. s. t. i. t. u. t. u. s.

Questu est si quis pupillo coheredem substitueret: que admodum ratio legis falcidie inq. i. debeat: quale est q. d. vulgo dicitur legatorum rationem separanda: dixi q. d. m. ad legata que pater a filio: ite a substituto reliquit nullaz fieri posse separatione cu. comuni calculo subiiciantur: et inuicem inducant contributione. sed legata que ab instituto extero data sunt pmisceri ceteris no oportere. idq. quarta pupillo date portionis habere substitutum: q. s. u. a. p. o. r. t. i. o. n. e. m. h. a. b. e. a. t. v. t. i. n. s. t. i. t. u. t. u. s. e. t. a. l. i. a. c. a. u. s. a. m. e. s. s. e. e. i. u. s. q. e. x. v. a. r. i. s. p. a. r. t. i. b. u. s. h. e. r. e. s. s. c. r. i. b. e. r. e. t. u. r. z. b. i. e. n. i. m. l. e. g. a. t. o. r. u. m. c. o. n. f. u. n. d. i. r. a. t. i. o. n. e. m. n. o. n. m. i. n. u. s. q. s. i. s. e. m. e. l. f. u. i. s. s. e. t. n. u. n. c. u. p. a. t. u. s. e. x. e. a. p. o. r. t. i. o. n. e. q. u. e. c. o. n. f. i. c. e. r. e. t. u. r. e. x. p. l. u. r. i. b. u. s. n. e. q. s. r. e. f. e. r. e. t. p. u. r. e. s. e. p. e. a. n. s. u. b. d. i. u. e. r. s. i. s. p. a. r. t. i. o. n. i. b. u. s. l. i. t. h. e. r. e. s. i. n. s. t. i. t. u. t. u. s.

Legata relicta a pupillo in primis tabulis et a coherede sibi substituto in secundis debent tribui: sed si ab utroq. in primis tabulis sunt relicta: et co-

pupillo z. ab ei. substituto i pupillari substitutione fit p. b. u. r. i. t. i. o. s. u. e. s. u. b. s. t. i. t. u. t. u. s. e. r. a. t. e. i. c. o. h. e. r. e. s. s. i. u. e. n. o. v. t. i. n. p. n. h. u. r. s. z. i. n. p. r. i. o. z. j. e. a. l. s. i. z. d. l. s. d. e. v. u. l. s. u. b. l. c. o. h. e. r. e. d. i. s. c. o. h. e. r. e. s. i. p. n. s. e. c. o. m. q. z. r. e. l. i. c. t. o. r. u. a. c. o. h. e. r. e. d. e. i. p. u. b. e. r. i. z. r. e. l. i. c. t. o. r. u. a. b. i. p. u. b. e. r. e. i. n. i. n. i. t. i. o. n. e. n. o. s. i. t. t. r. i. b. u. t. i. o. v. t. h. q. d. a. c. c. i. p. e. c. u. m. p. o. r. t. i. o. i. p. u. b. e. r. i. s. s. i. t. g. u. a. r. a. q. a. d. u. e. n. i. t. s. u. b. s. t. i. t. u. t. o. v. t. h. s. u. b. i. c. i. t. s. e. c. s. i. s. u. c. c. e. d. e. r. e. p. o. r. t. i. o. s. i. t. g. u. a. r. a. v. t. j. e. o. l. q. s. i. a. l. t. e. r. u. t. r. o. z. t. i. j. e. o. l. q. s. u. d. u. s. q. d. f. i. l. i. u. z. d. i. s. t. i. t. i. s. e. l. i. s. s. i. c. o. h. e. r. e. d. i. s. T. e. r. t. i. u. q. z. r. e. l. i. c. t. o. r. u. a. c. o. h. e. r. e. d. e. i. p. u. b. e. r. i. i. n. i. s. t. i. o. n. e. z. r. e. l. i. c. t. o. r. u. i. p. u. p. i. l. l. a. r. i. s. u. b. s. t. i. t. u. t. i. o. n. e. s. i. t. t. r. i. b. u. t. i. o. a. b. h. y. d. e. s. u. b. s. t. i. t. u. t. o. r. i. s. i. c. p. u. s. s. i. o. b. o. n. o. r. u. v. t. a. u. g. e. a. n. t. a. l. t. e. r. u. t. r. a. l. e. g. a. t. a. p. p. t. a. l. t. e. r. a. b. o. n. a. n. o. e. m. c. o. h. e. r. e. s. d. e. t. r. a. h. i. t. f. a. l. c. i. d. i. a. z. d. e. p. u. p. i. l. l. i. b. o. n. i. s. s. i. i. n. t. e. h. y. f. a. l. c. i. d. i. a. h. y. e. a. d. e. t. r. a. h. e. r. e. t. e. x. t. r. a. n. e. e. t. e. s. t. r. o. q. z. e. x. t. r. a. n. e. n. u. l. l. o. m. o. h. y. f. a. l. c. i. d. i. a. m. c. a. l. i. q. d. m. i. s. i. e. t. p. d. e. t. r. a. c. t. o. e. z. e. x. l. e. g. e. f. a. l. c. i. d. i. a. p. u. l. a. t. v. t. s. d. e. v. u. l. s. u. b. l. c. o. h. e. r. e. d. i. s. c. o. h. e. r. e. s.

Substitutum. eundemq. coheredem.

Suam habeat. hic ergo accrescit grauata no grauat te: vt modo no.

Paribus. vt tictum instituo ex ser. vncus et ceterum lego. Item instituo eundem in alijs ser. et ducenta lego. na fit contributio ac si ex asse simul institueret. z. t. r. e. c. e. t. a. l. e. g. a. s. s. e. t.

a **C** Substituit. pupillariter: quod potest. vt insti. de pu. substit. § non solum.
b **C** Secundis. aliter si primis. quia illa legata nō confundunt. nec fieret eorū cōtributio nec auferent. ppter eratē pupillarem. vt. §. ppi. §. 1. quod supra.

c **C** Necessario ratio. relictorū i pūmis tabulis. s. ab instituto r relictorū i pupillari sub. vt. §. de vul. sub. l. coheredi. §. coheres.

d **C** Extiterit. alis nō valeret relictū a substituto exheredatū: h̄ aliqd exheredatō fuit relictū vt. l. e. l. q̄ funduz. §. q̄ filios. r. C. de leg. l. cū qdā. r. §. ff. de i. l. p. e. et facit §. de leg. l. plane. in prin.

e **C** Debitor. re putaret. i. an te acciper. sed hoc nō dicit bene detraheret. vt. C. ad l. fal. l. i. iponēda.

f **C** Arbitrū. qui i talib⁹ daf. vt. l. i. l. §. cū dicitur.

g **C** Volūtas. speciale est hoc etiam iure veteri vt ceter fal. ex volūtate defuncti. sic r alis

C Si q̄s exheredato filio substituit herede instituto: et ab eo tabulis quoq; secundis legauerit: necessario rō confundet. cum iō legata valere dixerit iulian⁹ a substituto relicta q̄ idē patris h̄rs extiterit.

C Pot heres grauari vt falcidiam sibi cōpenset in debito. Bartolus. I dem.

S Debitor creditore herede instituto petijssz ne in rōne legis falcidie ponēda creditū suū legataris reputaret: sine dubio rōne doli mali exceptionis apud arbitru⁹ fal. defuncti volūtas seruatur.

C Qui est in potestate alteri excusaf si ab eo tacitū fideicōmissum suscepit. Bar. I dem.

S Tacitū fideicōmissum seruus iniungente dño suscepit: habiturū eū legis falcidie beneficiū (q; parere dño debuit) cōstitutū ē. Idē q; pla

tet a viro r vir cū non sit liberat⁹ repetet a patre vel eius coherede cōdictione indebiti. vel ob causam vel sine causa. vt. l. de sol. l. q̄ hōlem. §. si gener. r ar. l. l. pri. §. ex donationibus. sic quidā. sed nō videt posse pcedere: q; cū ipsa heres extiterit patri videt q; in hereditaria portione debeat ei obshare exceptio si velit petere a viro: cū tā eā soluerit p̄ri. vt. §. fo. ma. l. si cū doct. §. si p̄. et de pig. act. l. soluti. §. soluti. r. §. de reg. iur. l. et qua persona. r. §. de l. ij. l. cum pater. §. qui dota. l. r. §. fina. tu ergo dic q; nō petijt nec exigit cum iudice vel sine iudice. qd autē si petijt s; nō exigit. Rñ. aut l. s; fuit contestata aut nō. p̄tio casu transmittit ad heredes fm naturā actiōis et stipulatu quam olim habebat non quaz hodie h; ab actione rei vxo. vt C. de rei vxo. act. §. et hoc ex rei. et sic cōputat in fal. in scōo habet pro non penta. vt. l. rēra. habe. l. ampli⁹. item qd s; ea sententiē. Rñ. cōputat

in filia q̄ fuit i p̄ris p̄tate. **C** Extra cām testamēti capitur i falcidia seu trebellianica nō imputat. Bar. I dem.

Pater filiam q̄ a viro dixerat herede p̄re instituit r ab ea petijt vt fratris et coheredi suo portione hereditatis sue acceptam deducta sexta restitueret admiffa cōpensatione dotis in falcidie ratione. si pater dōtē consentiēte filia nō petijssz: falcidiam quidē iure hereditario dōtē autē iure p̄prio filiā habiturā rñd: q; dōe in hereditate patris nō mueniretur.

C Onus nō deducende falcidie ex alio testō obite cū alijs legatis r alijs oneribus commiscetur. Bar.

C Aua nepoticibus heredib⁹ institutis fideicōmissit: vt omiffa retentione que per legē falcidiam ex alio testō cōpetebat:

falci. in casibus multis. vt no. l. ad trebellianū. l. marcellus. §. in mul. quod autē. regulariter cōtra. vt. l. e. l. quod de bonis. §. si. tis cast. et. l. rita. Itē huic. l. §. de l. ij. l. cū pater. §. nico. ibi plausibus ces ne r. vbi dicit iniquitate occurrere. sed dicit. R. q; cōtas ibi p̄feret. et sic remanet huic §. sed §. eū. l. ad trebel. l. lucius. §. marit⁹. r. ideo dic ibi esse iniquū inspecto iure cōmuni: sed hic inspecta voluntate defuncti est equū: vt nō habcatytrāq; falci. scz sciane r meiane hereditatis. que p̄ualer vt hic dē. et facit. C. de here. insti. l. si p̄p̄sandi.

S Tacitū. qd hoc sit dic vt. §. de iure fil. l. iij. in prin.

S Iniungente. i. necessitate iponēte. secus autem si seruus cōsentiret sp̄dte. ar. §. si q̄s aliq̄ue te. pro. l. i. §. i. nā nō cōputat istud inter atrociora r ita non iputat seruo si ei pareat: alis secus. vt. l. de reg. iur. l. ad ea. et de act. r ob. l. seruus. r. §. de nora. l. ij. §. is qui. r. ad. l. aquil. l. liber homo. in prin. Recursus.

C Habiturū r. secus in libero homine. vt. §. de his q; vt indig. l. heres.

C Patris potestate. secus in emācipato. vt. l. ad. l. cor. de fal. l. diuus. et. §. de his qui vt indig. l. in fraudem. §. fi. r. l. post legatum. §. si seruum.

Pater. diuerterat. sine culpa: alis dōtē amiffisset. vt. C. de repu. l. consensu. §. hec nisi vir.

C Si pater. munc rñ. et dic nō petijssz ea consentiente. sed ea ignorante petijssz fal. qui dem r. r. est ratio q; mulier patre mortuo tanq; p̄prio incipit habere dōtē q; pe

in fal. vt. C. cōia vtrius. i. l. si. fm Bzo.

C Proprio. improprie loquitur hic de quarta iure institutiōis. in qua cōputatur solum qd capif iure hereditario. vt. l. e. l. qd autē. r. l. id autē. r. l. in quarta. in pn. sec⁹ autem in debito iure nature in qua iputat r qd capitur iure legati vel alio modo relicti: sic dos. vt. C. de inoffi. testa. l. qm. r. no. C. cōia vtrius. i. l. si. q̄ sunt contra.

C Nō inuentif. sed extra r quasi p̄p̄riū patrimonii mulieris. vnde querif an mulier sit dña rei dotalis. Bzo Mulier q; sic ar. huius. l. Itē an possit institui i dote sua: videt q; an dota nō vt hic. sed plene dic de vtroq; vt. §. de mloi. l. deniq; §. lis rei sed vtrū. in fi. et facit. l. de col. bo. l. i. in fi. et. l. seq. r. l. ad trebell. l. mulier. §. cū proponeretur. r. l. a filio. r. C. de re vxo. cas. ac. §. r hoc. Itē cōtra huic. l. §. e. l. si debitor. speciale est in filia ne oneret in falcidia iure institutiōis debita: hoc est vt eā cū debito dotis teneat cōpensare sicut r alio casu. vt. l. l. p̄ori. §. cū fideicōmissum. r. ceter etiā hoc iō: quia hic volebat pater compensare quod auus debebat non quod ipse: vt ibi.

C Competebat. laue fuerat enim heres instituta hec auia: r legato puta relicto ticio: r sic erat grauata: r sic de tractura erat falcidia quā voluit retinere suos heredes. r sic est eis onus r ticio r seio vtilitas qd onus vna cū ceteris onerib⁹ defalcabit nepotes heredes auie. vel dic q; hi nepotes ab alio fuerāt instituti et grauati. sicq; fal. erat de tracturi: sed auia institūdo eos p̄hiberat. r dicit pus.

14

Solida relicta in primo testō. Idē si dixisset aua de relicto a se. nā nichilomin⁹ defalcarentur. vt. l. p. §. si. sed cōtra. §. eo. si debitor. vbi cessat fal. ex voluntate defun-
ci. sed ibi speciale. alij q̄ hic ex alio testō nō ex testamen-
to aua cōpetebat hīs nepotibus hoc debitum. s. quarte
deductio. sec⁹ au-
tē si ex testō eodez
cōpeteret debitum
vt ibi. sed tūc spe-
ciale ibi vt dixi.
b **D**atū. s. omni
fione falcidie.
c **Q**uog. s. non
deducta q̄ra l. cō-
tributiōe. quia de
eis hic tāq̄ deuo
legato detraheret
falcidiā.

Duob⁹. a q̄-
bus legata reliq̄t
nec ob. §. eo. l. in ra-
tione. §. si filio. in
p̄n. sed ibi duoyū
hic q̄ duob⁹ vn⁹
substitut. p̄reca
z ibi dicit postea
fieri cōtributiōe
sed magis videtur
cōtra in eadem. l.
§. questū. ibi. sed
legata. nā hic por-
tiones miscentur
sz ibi idē erat sub-
stitutus et l. parte
institutus: hic tñ
substitutus.

Substitut⁹.
si ponas separati
substitutis planū
est: vt si p̄m⁹ h̄s
decesserit in pupil-
lari etate eidē sub-
stituto talem vt sempronij. Itē si secūsdus decesserit i pu-
pillari etate eidē substituo. nā siue simul siue diuersis tē-
poribus decesserit vtriq̄ est heres substitut⁹: vt hic in p̄n.
dicit. si autē dixit si ambo decesserit in pupillari etate: tūc
distinguitur an simul moriant⁹: et tūc idē est q̄ in p̄mo. q̄
vtriq̄ ex testamento succedat. vt hic in p̄n. §. aut diuersis
temporib⁹ moriant⁹: tunc vltimo tantum vt hic: q̄ si fra-
ter z c. z. §. de vul. substi. l. qui duos. z. C. de impu. z. al. sub.
l. penul. nec ob. §. de inuito testa. l. pe. vbi vno decedente
vocatur substitut⁹: sed ibi separatim substituat⁹: vt dic
vt. d. l. C. de impu. z. al. sub. l. pe. no. Item ad idē est cōtra
J. ad trebel. l. heredes. §. cū ita. sed ibi in fideicomis. et fa-
cit J. de bo. pos. fm. ta. l. pe. in pun. et. §. de vulga. substi. l. ex
duobus. in pun. sed ar. contra. J. ad trebel. l. cum.

Alterius. ex substitutione.
Legitimus. quod est in eo casu quādo non separa-
tim singulis sz cōiunctim eis substituit⁹: puta dixit si am-
bo decesserint in pupillari etate substituo eis sempronij
quando inuicem eis succedunt: vltimo decedenti succe-
dit substitutus. vt. §. de vulga. substi. l. qui duos.

Substitutus. sz heres exstitit.
Non cōfundatur. qz in ea non habet locum substitui

solida legata fratrib⁹ et cohe-
redib⁹ soluerēt: recte datū b̄ fi-
deicō. rñdi. sed huius quoq̄
onus in cōtributiōe venire.

Si vn⁹ plurib⁹ substitutus
vtriq̄ directo succedit contri-
butio hys locum: secus si vni di-
recto alteri p̄ sequentiā. B.

Duob⁹ ipuberib⁹ substitui-
tū vtriq̄ h̄rē existētē in alte-
ri⁹ h̄rēditate falcidia nō vt iue-
nit: si de bonis alteri⁹ ipuber⁹
q̄rtā partē h̄rēditat⁹ p̄ris q̄ ad
filios puenerit retineat. Sz si
frater fratri legitimus h̄rs ex-
stitit: z ipuberi sup̄mo sub-
stitut⁹: portio q̄dē p̄noziū bo-
noziū quā intestat⁹ puer acce-
pit rōne falcidie nō cōfundet⁹:
sed q̄rtā ei⁹ tñ portiois sub-
stitut⁹ retinebit quā ipubes
acceperit q̄ substitutū h̄uit.

Falcidia refecat etiā libera-
tionē factā ex cā legati v̄l dōa-
tionis cā mortis. Alexā. Idē

Quod de bonis iure fal-
cidie cōtribuendū est a
debitore cui mort⁹ cā pacto
debitū remissū est: in factū cō-

trio: sed in testamento fuit delata fratri.
l. Impubes. vltimo decedens.
l. Acceperit. vltimo decedens. nam primus nō habuit
substitutū: sed legitimū frat̄ heredem.
m **Q**ui. impubes.

cepta replicatiōe retinebitur.
Pactū factū in vita defun-
cti de falcidia nō repetēda nō
valet. Bar.

Frater cū heredē sororem
scriber⁹: z aliū ab ea cui dona-
tū esse volebat stipulari cura-
uit ne falcidia vteret⁹: z vt certā
pecuniā si cōtra fecisset p̄sta-
ret: p̄iuatorū cautione legib⁹
nō esse refragādū p̄stitit: z iō
sororē iure publico retētiōnez
habiturā: z actionē ex stipula-
tu denegandam.

Licet q̄ vnū legatū solue-
rit integrū: nō phibet ab alijs
legat⁹ falcidiā detrahere. B.

Nō idcirco min⁹ falcidie ra-
tionē i ceteris annuis legatis
admitti visum est: qz p̄rio ac se-
cūdo anno sine vlla detractio-
ne fuissent legatario soluta.

Quod defunct⁹ dz heredi vt
es alienū deducat: nisi testator
phibuerit. nec videt phibere
li eū grauat⁹ p̄p̄na bona sua
restituat. et fruct⁹ p̄cepti iudi-
cio testatoris in debitum im-
putantur. Bar.

Quod de bo-
nis. obitore.
cui fuit liberatio
relicta et cū possit
falsi. retinere in to-
tū liberavit heres

Pacto. mari-
me. nā idē est si ac-
ceptione. vt J.
e. l. querebatur.

Remissus est.
a testatore vel ab
h̄rē errore facti
nō interueniente.
nā sic dicit in lega-
to. vt. C. ad l. fal. l.

Donatio cā
mortis similis est
legato. vt. C. de do-
mōtis. l. si. legato
similis
id q̄. et. C. ad l.
est.

Fal. l. si. qz ibi sciēs
soluti vel p̄misit. z
facit ad l. §. de leg.
ij. l. cū pater. §. me-
uio debitorū.

Donatū. cau-
sa mot. vt penam
de qua subijcit.

Refragādū.
no. sic. §. de lega. l.
l. nemo p̄t. z J. de
suis z leg. l. si. §.
de pac. l. ius publi-
cum. argu. contra
§. de leg. ij. l. codi-

illis. §. si. z de hoc not. in aut. vt sine phibi. ma. debi. col.
vj. §. i. Accursius.

Denegandā. si ipso iure vel exceptione repellendam
sic. §. de codi. insti. q̄ sub codi. et no. qz aut est cōtra legem
stipulatio vel pactū: tūc nec p̄ncipale nec pena valet: vt
hic. aut fm. l. et tūc vtriq̄. aut p̄ter legē. et tūc nō p̄ncipa-
le sz pena. q̄ dic vt no. C. de pac. l. pacta. Itē not. qz hic. §.
videt hodie corrigi. vt i auf. de here. et fal. §. si fo. ex. col. l.
t **D**etractio. vel cautione de legatis restituendis si
falcidia appareat.

Soluta. s. ratio que poterat retineri. et hoc si p̄ erro-
rem facti. vt. C. eo. l. error. sed quid si ex certa scientia: Re-
spon. hoc iure non nocet in alijs. vt. C. e. l. i. iponenda. in
fi. hodie contra. vt in auf. de her. et fal. §. non autē. col. l. i.
Item contra. C. de fideicō. l. i. vbi triēmo p̄iudicat: sed
hic fuit minus temp⁹. et sic intelligitur. C. de pac. l. si cer-
tis an. vel ibi in contrario erat duplex fauor alimentorū
z vltimē voluntatis. vel refertur in inutile propter min⁹ so-
lētē voluntatē vt ibi. an propter falsi. vt hic. et facit. C.
neykoz pro mari. l. si. et. C. de v̄sur. l. creditor. z J. de op. et li-
ber. l. operis. sed argu. contra. C. de non numerā. pecu. l.
cum fundum. et §. de iudi. l. si fideicōmissum. in fi.

Dona-
tio cā
mortis
legato
similis
id q̄. et. C. ad l.
est.

Donatū. cau-
sa mot. vt penam
de qua subijcit.

Refragādū.
no. sic. §. de lega. l.
l. nemo p̄t. z J. de
suis z leg. l. si. §.
de pac. l. ius publi-
cum. argu. contra
§. de leg. ij. l. codi-

a Quod auus. puta.

b Solus. idco dicit solus. vt melius conueniant sequentia. nam cum alio no deducetur totum debitum ex causa tutelle. Item nec confunditur nec compensatur cu fructibus nisi pro hereditaria portione. pro alio ageitur contra heredem. vt. C.

de neg. ge. l. si ab eo. Accur.

c In ere. i. inter ceteru es al. enuz.

vt. C. e. l. in ipone da. 7. l. in uia.

d Statem. puta. xxy. an.

e Uideri. i. q. ta to tpe voluit eu tenere vtraz bona non id vt velle remittit es alienum si hoc e. puelle distulit. vt. C. l. si de bitor. Accur.

f Propria. per qd appet q. sicut p. pua no tollit es auent. sic p hereditaria. ar. C. de diuer. re. l. si libellu. vel aliter q. voluit eu hre. p. pua et. p. pua est qd ab suo debet. ergo et illud voluit de trahi auus qd ex cau sa tutelle d. bitur.

g Ollendit. cum sit e. ederet infra certa etatem debe ret restitui tam propria q. hereditaria.

h Impleta. q. decessit ante col. letu. xxy. an. sine liris.

i Hereditatis. auite.

k Copensabunt. reliq. fruct. qdranti im. utant. vt. j. eo. s. fruct. et. j. ad treb. l. in fideico. 2. l. in mulier. et. j. e. filio. secus est in liberis p. m. grad. q. debet habere q. rta in rebus pncipalib. no p. putatione fructu. v. C. ad treb. l. iudem. q. eit. 7. no. h. q. no lucra. fruct. si. i. cedat q. rta cu p. putet i debito. h. eos p. ptat ex iudicio defuncti. q. e. 7. illd. q. d. h. in. j. ad treb. in fideico. in pncipio. sed eit. h. vt dixi. j. ad treb. l. mulier. s. penul.

l Sed quartam hereditatis auite.

m Reliquit. i. q. fuerit mouetis aut. no aut de bonis p. pua nepotis. S3 nuqd. heres nepotis tenet. p. pua restituere. Ri. ita si pter q. rta. m. habeat ex bonis aut coputa tis etia fructib. q. rta. in bonis nepotis erat. C. de iure do. l. cu. pre. 2. s. de le. ij. un. pator. s. si. sic bona nepotis no de falcabit. q. de auitis detrahedo q. si. p. pua. q. rta. detrahit se videt. 7. est ro. q. de bonis defuncti. put. erat. tpe mortis debet fal. detrahi. vt. in si. ad. l. falci. s. cum aut. m.

n Cu fideico. marit. a. byroze institutus fuit rogat. he reditate filio coi restituere 7 pater postea filiu sstituit d. cedo q. p. ma hrditas copensaret cu eo qd pater debebat ex testamento matris. dic ergo q. iste filius debet habere quadrante hereditatis p. ne. i. oim. eorū que inuenit i bonis patris tpe mortis. de dodrante vero qui remanet debet detrahere fideicomissum sibi relictu. vt. es. alienū id est dodrante hereditatis maternæ: nã plus venit in fi

Quod auus ex cã tutele nepoti dicitur cu auo nepos solus hñs extitisset: rō falcidie si ponere f i ere alieno bonis deducendū rñ. nec ad rē ptinere q heredē auus idēq. tutor. roga uerat vt si sine liberis ante certã etatē decederet tã hereditaria bona q̄ ppropua restituere: nō enī ex hoc hereditatem debito cōpensatã videri: cū vñ ideo maxime declaret nō esse cōpensatiōē factã: qm heredē suū habere p. pua bona defunctus ostēdit. Solane si p. pno fideico. fuerit impleta: fruct. hereditatis post mortē aui pcepti pari pecunia debito tutele cōpensabunt: sed q. rta heres nepoti de bonis dicitur q. mortis auus reliquit retinebit.
In filijs pumi gradus de-

deico. qz pater potuit detrahere quartam treb. de residuo soluit legata 7 fideico. et sim hoc dic filio debet. f. ex testō mris. 7. qd dicit poni ceperit. f. a filio 7 legatarios ex testō p. ris p. f. s. b. i. dicitur debiti sibi qdrans. i. i. qdrate toto cū illū a patre habeat cū effectu. Itē q. subicituris aleni

bitum cum fal. nō compensatur etia si hoc testator. exprefit. Bartolus.

Cū fideicommissū ex voluntate matris a patre moriente dicitur filio pater hrditate suã quã in filiu cōferebat p. p. fari voluit qd filio d. bet: si rō falcidie ponit ceperit: sibi quadran tis quē ex bonis p. ris cū effectu p. ceperit cōpensabit: atq. ita in p. filiu eris alieni dodran ti tantū detrahitur.

Quod ab heredevxor. et donationib. a marito ei factis debet reddi: venit deducendū vt es alienum. Alexan.

Ex donatiōib. i. yroze collatis qd heres ei reddere viro cogit i bonis mulieris nō erit: nã ita fit locupletior vt tanto paup. o. esse videat. Qd aut

id ē fideico. a matre relictu. 7 h. hoc coputabit in fal. debitu a p. re. h. p. hoc dixerit: sic est q. s. e. l. si d. bitor. sed dic alium in filijs vt hic. 7. s. e. l. pat. in p. in det. uot. extraneo ex 10. o. illustrato herede: qm magi p. mittit lex 7 sanct. voluntati testator. vt cōpenset debitu: coputet i fal. q. cū instituit filiu creditore p. vt hic. vel i cō. p. or. intel. ligi qd hic d. q. filio iste fideico. qd sibi debet. l. dodrante hereditatis matris de 3. i. i. p. pensare in qdrate quē sibi i bonis patris p. currite quantitate. si aut p. est in fideicom. q. in illo qdrante: id qd su-

per suū est detrahet filius ex dodrante bonorum patris: notam. i. que inueniunt in bonis patris tempore mortis: de eo autem qd remanet soluit legata 7 fideico. 7 sic non ob. s. eo. l. si debitor. 7 facit ad hoc. s. de. l. i. cum pater s. i. i. u. sed ob. s. e. l. pater. sed illud fauore donis. Item ad hoc ob. s. eo. l. pater. s. i. i. sed dic vt in f. eiusdē. s. i. r. t. dicit q. pater quartā poterat retinere de hereditate matris: 7 filio dodrante restituere debebat. debet igit vñ compensare de tribus quadrantis sibi debitis cum eo quē pater dat quasi de suo. 7 sic habet filius tres quadrantes. s. duos q. remanent vt a patre d. bito. s. i. tertiu qui m. 7 3 p. compensatiōem. et alio q. quē videt pater p. compensatiōem dedisse soluit legat. 7 fideico. vt d. a. v. rebus patris 7 detrahet fal. vt de. c. r. bonis: alio tres quadrantes vt es alienū habebit filius: nec minuitur per hoc q. pater voluit totū debitum extingui per cōpensatiōem: sic est cōtra. s. e. l. si debitor. sed solue vt dixi sibi p. mam positionem casus.

O. Reddere. quod est i quo fuit locupletior donataria. vt. s. de dona. intervirum 7 viro. l. si sponsus. s. fi. et quo ipse predecessit. vt. C. de dona. intervirum 7 viro. l. a marito. Accursius.

P. Locupletior. s. vir.
Q. Uideatur. mulier vel eius heres: vel secundo ita fit locupletior: mulier vt tanto videat pauperior: quia tantū habet necesse restituere. It. m. respectu h. c. l. x. quasi absit quod ab futurum est. vt. s. de neg. gest. l. ij. et. l. si quis mā. et contra adesse quod est afuturum. vt. j. de reg. iur. qui actionem. Accursius.

a Minuit. dolovei culpa.
b Non perit. si ipsi heredi mulieris. ar. ad treb. l. m. n. l. i. sed enim.

c Fructus. qui sati erant tpe mortis. alioquin nō com-
putantur in fal. vt in l. i. e. s. q. n. t. ar. et. l. eo. l. in quāitate.
q. sunt cōtra. l. 30.

d Relictos. nō
expresse s; p. n. a
vt subicit in rōne
r. c. qz cum p. d. u. le
gat sub cōditōne
sub eadē videt le-
gare r fruct. vbi
ergo an cōditōne
p. c. p. i. h. s. i. u. s. u. t
r. p. n. t. i. i. fal. vt
b. h. c. si aut exp-
se essent r. l. i. c. i. v.
n. r. e. t. in r. l. i. t. u. o.
n. e. vt. ad. treb. l. i.
in fideicō. in p. n.
r. y. l.

e Accepto face
re. i. p. u. t. a. r. e. h. o. c
et in q. r. a. i. u. r. e. m.
an in q. r. a. i. u. r. e. m.
t. a. i. p. u. t. a. r. e. h. o. c
fruct. nisi in libe-
ris p. m. grad. vt
C. ad. treb. l. i. i. u. b. e.
m. u. s. l. e. c. i. n. q. r. a.
i. u. r. e. n. a. t. u. r. e. l. q. n. o.
cōputant. vt. C. de
i. n. o. f. f. t. e. l. s. e. m. u. s.
n. u. i. i. n. c. a. s. u. vt. s. b.
i. n. o. f. f. t. e. l. p. a. p. i. m. a.
n. u. s. s. i. c. e. d. i. t. i. o. i.
f Quarte fru-
ctus. hoc est g. n. a. l. e
in o. i. q. u. a. r. t. a. vt. j.
s. d. t. r. e. b. l. i. i. n. f. i. d. e. i.
c. o. m.

g Nec ad rē. i.
ad impediendum
quarte fructus.

h Ceperit. lex
falcidia.

i Fructus. inte-
gros. ad h. j. ad tre-
bel. l. m. i. t. r. s. i. h. e.
r. e. s. Accur.

l Fideicō. fili^o
i. s. t. u. t. m. a. t. r. e. cū. a. l. i. o. r. v. t. a. u. g. e. r. e. t. p. o. r. t. i. o. n. e. i. n. f. i. s. p. l. e. g. a. u. i. t.
et fundu. die q. suppledu. i. augēdu. nā si v. l. s. dicere q. v. l.
let et supplete portione. i. fal. aut debuit iure nature: aut
iure institutionis. de prima nō: q. iam esset salium qd in
fi. s. dicitur: q. in ea bñ cōputant que relinquuntur iure lega-
ti vel fideicō. in tēba nō: q. illa nō posset suppleti p. legatū
vel fideicō. sed tñ iure hereditari. o. vt. j. e. l. i. n. q. r. a. d. i. c. e. r. g. o.
q. v. o. l. e. b. a. t. a. u. g. e. r. e. p. o. r. t. i. o. n. e. m. h. e. r. e. d. i. t. a. t. i. s. q. uā. s. i. b. i. r. e.
l. i. q. u. e. r. a. t. v. t. h. a. b. e. r. e. t. e. a. m. m. a. i. o. r. e. m.

m Ratione falcidie. detrahit nisi coheres fal. vt hic. et
C. l. a. coherede. nisi i. ipse a matre coherede fideicō. sibi
relicuū similiter peteret. vt. j. e. l. i. n. e. s. e. m. u. s.

n Ex plurib⁹ reb⁹ lega-
tis⁹ heres quāsdam soluerit;

o Reliquis falcidiā plenā p do-
li exceptione retinere pōt etiā
p his q. i. a. data sunt. s; r. s. i. v. n. a
res sit legata cui⁹ pars soluta
sit: ex reliquo potest plena fal-
cidia retineri.

p Legata relicta i. m. i. l. i. t. i. a. cū
legatis relictis postea contri-
buunt quo ad diminutionē p
pter defectū patrimoniū faciē-
dā: s; nō quo ad diminutionē
faciendā rōne falcidie. Bar.
r. Alexan.

q Post missionē faciat
codicillos miles r. i. t. r. a
annū decedat ex testō qd i. m. i.
l. i. t. i. a. i. u. r. e. m. i. l. i. t. a. r. i. f. e. c. i. t. p. l. e. n. a.
legata/ ex codicill⁹ habita fal-
cidie rōne p. s. t. a. r. i. d. e. r. e. v. l. s. s. z.
res ita expedit: si cū q. d. r. a. g. i. n.
ta haberet/ testō q. d. r. i. n. g. e. t. a. : c. o.
d. i. c. i. l. l. i. s. c. l. e. g. a. u. e. r. i. t. / e. x. q. u. i. n. t. a.
parte. i. o. c. t. o. g. i. n. t. a. q. u. e. a. d. l. e.
g. a. t. a. r. i. u. m. e. x. c. o. d. i. c. i. l. l. i. s. p. e. r. u. e. n. i. e. n. t.
si falcidiā nō pateret: q. r.
tam id ē. r. x. h. s. r. e. t. i. n. e. b. i. t.

r Filius. miles pōt grauari
patre ab intestato vt peculius
restituatur: r. p. restitutionē pecu-
liū efficiat hereditariū: r. fruct⁹
medio tpe pcepti in falci. com-
putantur. Bar. Paulus.

s Filius. qui militauit
patre decedens patris sui
fidei commisit codicillis vt pe-
culius suum castrēse ticio post
mortem restitueret. querebat

m Percipiet. nisi ideo legati dātū est: vt integra lega-
ta a se relicta p. s. e. t. vt. j. e. o. q. u. o. d. a. u. t. e. m. i. n. f. i.

n Quarta. reliquit testator in legatis vltra dodrantē:
sed dixit q. res que remanebāt h. f. d. i. v. a. l. e. b. ā. t. plus q. v. a. l. e.
r. e. t. v. e. l. e. c. c. o. t. r. a. q. r. e. s. l. e. g. a. t. e. v. a. l. e. r. e. t. m. i. n. q. v. a. l. e. r. e. t. q. d. s. i. v. e.
rū cōt. cessaret fal.
r. d. i. c. i. t. q. e. t. i. ā. h. o. c.
mō nō potest fal.
m. i. n. u. i. q. u. o. d. e. s. t. i. u.
r. e. v. e. t. e. r. i. v. t. h. i. c. e. t.
ē. e. a. l. s. i. h. o. d. i. e. cō.
t. r. a. v. t. i. n. a. u. t. d. h. e.
r. e. r. a. f. a. l. s. i. v. i. v. e. r. o. e. x.
p. r. e. s. s. u. m. c. o. l. i. r. n. o.
h. u. i. u. m. o. d. i. e. n. u. n.
t. i. o. n. i. b. u. s. nō s. t. a.
r. i. s. i. c. C. de r. e. n. a. l. i.
v. e. r. b. a. r. d. e. p. r. o. b. a.
l. r. a. t. i. o. n. e. s. r. a. u. t.
q. u. o. d. o. b. i. n. e. t. r. c. o.
m. u. m. v. i. r. u. s. i. u. l. i.
s. c. r. i. p. t. a. r. e. d. e. l. e. g.
i. l. i. f. u. n. d. u. m. s. i.
l. i. b. e. r. u. s. r. j. e. o. l. i.
i. n. f. a. l. c. i. d. i. a.

o Reliquis falcidiā plenā p do-
li exceptione retinere pōt etiā
p his q. i. a. data sunt. s; r. s. i. v. n. a
res sit legata cui⁹ pars soluta
sit: ex reliquo potest plena fal-
cidia retineri.

p Legata relicta i. m. i. l. i. t. i. a. cū
legatis relictis postea contri-
buunt quo ad diminutionē p
pter defectū patrimoniū faciē-
dā: s; nō quo ad diminutionē
faciendā rōne falcidie. Bar.
r. Alexan.

q Post missionē faciat
codicillos miles r. i. t. r. a
annū decedat ex testō qd i. m. i.
l. i. t. i. a. i. u. r. e. m. i. l. i. t. a. r. i. f. e. c. i. t. p. l. e. n. a.
legata/ ex codicill⁹ habita fal-
cidie rōne p. s. t. a. r. i. d. e. r. e. v. l. s. s. z.
res ita expedit: si cū q. d. r. a. g. i. n.
ta haberet/ testō q. d. r. i. n. g. e. t. a. : c. o.
d. i. c. i. l. l. i. s. c. l. e. g. a. u. e. r. i. t. / e. x. q. u. i. n. t. a.
parte. i. o. c. t. o. g. i. n. t. a. q. u. e. a. d. l. e.
g. a. t. a. r. i. u. m. e. x. c. o. d. i. c. i. l. l. i. s. p. e. r. u. e. n. i. e. n. t.
si falcidiā nō pateret: q. r.
tam id ē. r. x. h. s. r. e. t. i. n. e. b. i. t.

r Filius. miles pōt grauari
patre ab intestato vt peculius
restituatur: r. p. restitutionē pecu-
liū efficiat hereditariū: r. fruct⁹
medio tpe pcepti in falci. com-
putantur. Bar. Paulus.

s Filius. qui militauit
patre decedens patris sui
fidei commisit codicillis vt pe-
culius suum castrēse ticio post
mortem restitueret. querebat

t Quia parte. s. qua dringentorum quorū quintam
legasse in codicillis videtur: cum centū que vltra primor-
niū sunt nō cōputent. vt. j. e. o. l. i. n. q. u. a. n. t. i. t. a. t. e. s. i. f. i.

u Que. scilicet quinta.

v Peruenient. ergo quinta pars et vnoquoq. legato
decedit: quia eatenus cuius plus legauit q. haberet. l. 30.
vt. j. e. l. i. n. q. u. a. n. t. i. t. a. t. e.

w Non patretur. legatarius. et fa. s. de inoffi. te. l. pa-
pinianus. s. si quis in.

x Filius. qui militauerat. quondam. sed tempore co-
dicillorum est veteranus. Accur.

y Filius. qui militauerat. quondam. sed tempore co-
dicillorum est veteranus. Accur.

fruct⁹
an in q.
tā ipu-
tari de-
beant.

16

17

18

a **Quartam trebellianicam.**
b **Legem falcidiam.** i. senatusconsulti. trebel. vt. i. ad trebel. l. i. §. hoc autez. r. l. recusare. §. i. r. de alia iure institutionis coitatur q. habet locuz ab intestato. vt. C. qñ di. lega. ce. l. i. sed hic de ea potest loqui. r. inducatur vt simile.

c **Hereditatem esse.** vt. i. de caltre. pecu. l. ij.
d **Placeret michi.** r. bene. vt. i. de stipu. ser. l. si seru⁹ cois. in pun. r. i. de acq. re. do. l. quod meo.
e **Exerceat falcidiam.** vt. s. ea. l. §. i. r. non est ibi hereditas: qz imo est p fictionez: vt subijcit etiā hic.

f **Sz nemo. nūc soluit.**

g **Bona. l3 non vt hereditatez.** ad qd est. s. de mino. l. iij. §. pponius.

h **Hereditate scripius.** p. a filio. vt. i. de caltre. pecu. l. p. q. caltre. §. i. vel dic heres scriptus. f. q. libet etiā a nō milite. vt. r. s. eo. l. i. §. ad eos. et

falcid. lo cū h3 l3 testm̄ si valeat.

19

20

iducit l3 nō valeat cū h3 l3 testm̄ si valeat. §. si qd omis. cau. testa. l. si fuit. §. i. r. i. ad treb. l. i. §. i. fl. l. i. r. i. de caltre. pecu. l. si filius familias. et. l. pponatur.
i **Inducamus.** qz sola vult restitui nullo detracto. vt insti. de fideicō. h. re. §. restituta.

j **Dignū. imputāda.** que fuerūt pēuz: qz ea h3 iure hereditario. reliqua quisqz intelligunt esse legata. r. facit. i. eo. l. ad veteram. §. i. r. l. qui fundū. in pun. et. l. in ratione. §. i. r. s. de lega. i. l. et si equo.

k **In seruo. legatur. qd legatū tenet a principio:** sed si iussu dñi a deat hereditate seruus fit nullius. vt insti. de leg. §. an seruo. in fi.

l **In falcidiā. nō cōputat in falcidiā vt eā in ducat:** sed vt ea submoueat. vt. s. de leg. i. l. cū filio. r. l. a filio. r. facit. i. eo. l. nō dubium. r. l. his autem. in fi.

m **In pupillus. puberati proximus.** vt nō. ob. s. de cōdi. in debi. l. qd pupillus. et non sit locupletior: al3 etiam ciuilitur teneretur. vt insti. qui. alie. l3 §. i. Accur.

an vt heres quartam deduce re possit: dixi legey falcidiam inductā esse a diuo pio etiā in intestatoz successioib⁹ ppf si deicomissa. s3 in pposito nec hereditatem esse: qz ius place ret michi extraneo herede isti tuto fieri hereditatem aditōe ei⁹. nā cum apud parē remaneret: ius pstinū durat r. peculū est. nec huic pstrariuz est q in testō ei⁹ q apud hostes decesserit exerceat falcidiam. nā fictio legis conelie r. hereditate et heredē facit: sed nemo dubitaret qñ debeat id quoqz indulgeri legis bñficiū: siqdē quasi patri familias bona restituere cogatur: r. heres scriptus omisā ex testō aditione exemplo edicti legatoz noie cōueniet. his psequens erit vt si ex fructib⁹ medio tpe quartaz r. quarte fruct⁹ habuerit pater etiā trebellianū senatusconsultū inducamus: et vtilis actiones exerceri possint: fiatqz hereditas post restitutionem.

Speciū rei dicitur capti iure hereditario: r. ideo cōputat in quarta. Bar. **Secuola.**
In dignū dece rūdū dā: netur heres quinqz uen dere: sine dubio qñqz erūt ipu tandā falcidie.
Legatū inutile falcidiā nō inducit. Bar. **Idem.**

o **Hereditate creditois.**
p **Numeratione.** facta tutoris auctoritate.
q **Et liberaf.** vt r. i. de solu. l. r. in numeratōib⁹. §. i. r. l. stichū. §. aditio. r. i. qñ di. le. ce. l. cum illud. §. heres.
r **Fuissent.** vt. i. de l. id aut. f. **Soluere.** vt. vt debitu.

s **Ab seruo meo herede instituto michi legef:** r. michi acqratu hereditas: negat metian⁹ id legatū in falcidiā cōputari: q: nō debeaf.

In cursu duaruz causarum impicitur illa que falcidiam minuit: et illa que repetitionem impedit. Bar. r. **Paulus.**

s **In pupillus cui sine tutore auctore decem multo data sunt legatū a creditore meruit sub hac cōditione si dece que accepit heredi⁹ reddiderit: vna numeratōe r. implet cōditionē r. liberatur naturali obligatōe:** vt etiā in falcidia heredi iputenf: qz nō imputarent si tm conditionis implēde causa data fuissent. adeo aut r. soluere videtur: vt repudiato legato vel sticho q legat⁹ est mortuo: nichil repetere possit.

t **Si iure potestatis vel dñij portio non grauata accrescit portioi grauate fit cōtributio: secus si e conuerso.** Bar.

u **Si ego r. seruo me⁹ heredes instituti sumus ex diuersis partibus:** nec a seruo erogatus est dodrans: his quibus a me legatum est contra falcidiā pderit qd ex portione serui ad me puenerit supra falcidiam eius portiois. ex cōtrario si seruo meo seruus

legat. sic obfuaaf cū accrescit michi deficiēs cohādis portio. vt. i. eo. l. q. si alituro. Dic q si seruo. i. si a seruo meo iherito meū legef. r. cōno seruo: excedit dodrās sue portiois: michi aut. i. a me legef. r. cui dā. alij q. i. meū dodrātē nō excedit: falcidia fuit. i. legatū nō retinebit ex. r. a me legat⁹ qñ itegre denf. r. hoc exēplo eodē. i. loquēte sibi mō i falcidia qd subijc. f. qñ a me nichil eēt legatū. r. sic ar. s. nichilo ad parū. Alij ponūt qd ego r. seruo me⁹ essent instituti a me si bi fuit plegat⁹ seruo: r. a se michi. r. nā l3 sibi detrahā: pē tñ nō detrahet michi de. r. r. s. im hoc seruo meo ē datus cas⁹. r. in bis positū. ppe pōit. f3 im pmā seruo ē ablatum cas⁹. r. in pōit. p a me. s3 huic positōi repugnat f3. i. s. e. si a seruo meo.

v **Repetere possit.** qd al3 possit ni si eēt debitu. vt. s. de cōdi. ob. cau. l. i. §. i. Itē hoc iure cōi naturali debito: pēdiēte repetitōe. vt. s. de pdi. idebi. l. naturalit. r. i. frater. r. i. de fideiuf. l. h3 a de. §. q. si hic seru⁹. f3 p in itegrū restitutiōnez iuuaf. vt. s. de pdi. idebi. l. iter dū. r. i. de acf. r. ob. l. pupillus.
w **Ex diuersis.** vel equalibus nō curo. h.
x **Dodrās.** scz sue portiois: quia dodrās r. aliqd vltra sibi remāct pu ta duo.
y **Legatuz est.** vltra dodrātē mee portiois.
z **Et serui fm predicta duo.**
a **Ex cōtrario.** quia hic. et. s. ego r. seruo me⁹ fuim⁹ instituti. f3. s. sua portio nō fuit gra uata vltra dodran tē: mea sic hic eēcō trā sua portio gra uata fuit vltra do drātem: mea vero in parum vel in nichiluz gūata fuit. supiori q casu sua pars michi accrescēs pficit meis legatarijs: h. i. p. def. mea nō gūata suis

a Decem michi. id est a me.
b Ex decem michi. id est a me.

c Exemplo. exponit prius. et dicit non retinebitur ex-
plo falcidie supioris. quia si hic seruo esset libera persona bene
posset retinere falcid. serui legati. sic ergo et dominus ex perso-
na serui. sed supe-
riori casu nulla fal-
cidie retineri ex per-
sona sui: cum non erat
grauat' ultra do-
drantem.

d Est enim. equis
vel non equis
e Falcidie. de-
trahende.

f Accipit. desti-
natione.

g Et si non pos-
sit. ipso iure vel do-
li exceptione. id est
replicatione. f. fal-
cidie quodammodo etc.

h Submouenda. si velut vti fal-
cidia.

i Respondeo. quo
ad secundum.

k Coherede.
hoc si percipit pe-
cuniam heredis vel
corpus non heredi-
tariu. nec enim ipu-
tat nisi a defuncto
sit dictu. vt. i. co. l.
q. aut. si vero pec-
piat hereditariu
pecuniam tota ipu-
tat. vt. i. ad trebel. l.
duca. §. numis.
et. §. de leg. ij. cu. pa-
ter. in pn. si autem
corpus heredita-
riu iputat: here-
ditaria parte non
strahit fal. §. volu-
tatem defuncti: alio
quin imputat heri-
ta hereditarie par-
tis. vt. i. e. l. i. i. et
l. in q. r. et ad tre-
bel. deducta. §. nu-
mis. et. c. fa. her. l.

l Coherede. hoc si percipit pe-
cuniam heredis vel
corpus non heredi-
tariu. nec enim ipu-
tat nisi a defuncto
sit dictu. vt. i. co. l.
q. aut. si vero pec-
piat hereditariu
pecuniam tota ipu-
tat. vt. i. ad trebel. l.
duca. §. numis.
et. §. de leg. ij. cu. pa-
ter. in pn. si autem
corpus heredita-
riu iputat: here-
ditaria parte non
strahit fal. §. volu-
tatem defuncti: alio
quin imputat heri-
ta hereditarie par-
tis. vt. i. e. l. i. i. et
l. in q. r. et ad tre-
bel. deducta. §. nu-
mis. et. c. fa. her. l.

m Sed cum. nunc ad primam questionem. et dicitur cohe-
res magis grauat'. Qui legatu. scilicet magnu. prestatur
est. scilicet coheredi. Accursius.

n Aliquid. §. modici. igitur si. et. l. legata sunt ab eo cohere-
de et ex eis vel et deducere quartam puta decem non poterit si
tantumdem. i. decem vel plus est a coherede illo relictum.

et decem michi legata fuerit: ser-
ui falcidia ex decem michi lega-
tis non retinetur ex exemplo eode falcidie: nam quarta retinetur ex per-
sona serui quibus de mea portio-
ne nichil exhaustum sit.

Ad quod iure legati percipi-
tur in quarta non imputatur nisi re-
spectu eius a quo percipitur ex hac
causa non detrahatur: quod ad alios
p detracto habet. Alex. Idem

Ulpianus appollinaris
iulio paulo salutem: ex fa-
cto domine spiritus eiusmodi incidit
ticia filias suas tres numero
equis ex partibus scripsit heredes: et
a singulis legata inuicem dedit
abvna tamen ita legauit tam cohe-
redibus et quibus extraneis: ut falcidie
sit locus. quomodo an aduersus
coheredes suas a quibus legata
sunt et ipsa accepit: vti possit
falcidia: et si non possit vel doli
exceptione submouenda que
admodum aduersus extraneos
pportio falcidie imiri possit?
Respondit id quidem quod a cohere-
de legato non percipitur nisi so-
let legatariis proficere quoniam
falcidia patiantur. Sed cum id est
legatum prestatum est ab eodem alio
quid ex testamento petit: non est audi-
endus considerans vti aduersus eum
falcidie beneficio: si id quod perce-
pturus est ex voluntate testato-
ris suppleat quod deducere desi-
derat. plane ceteri legatariis

o Non vniuersum. i. in tota quadraginta.
p Daturus. §. triginta.
q Ab eo. §. coherede. et facit. i. co. ti. l. antepe. et. §. e. l. q. b
de bonis. §. penul. et. §. de his que vti in di. l. heredi. in fi.
r Fideicommissa. ratio habenda est.

non vniuersum quod heredibus pre-
stat imputabit: sed quantum daturus est
set si nichil ab eo percipit.

Si a suo in solidum instituto et
a domino sunt legata per soluum
tur legata relicta a seruo quod a
domino: et si dominus institutor repudiat
et per suum substitutum acquirit hereditatem: per solui debet lega-
ta in institutione relicta. Alex.

Seruo herede instituto si a
domino fideicommissa a suo legata
data sunt: per rationem legatorum ha-
benda est: deinde ex eo quod super-
est fideicommissorum. Dominus enim id
tenetur quod ad eum puenit: puenit
autem quod deductis legatis superest
plane falcidia exercet. Sed et
si dominus omnia hereditatis aditio-
ne suam sibi substitutum adire ius
sit: per erogantur que ab ipso domino
data sunt. tunc eorum que a suo re-
licta sunt ratio imitur si patitur
falcidia.

Si liberatio relinquatur de-
bitum in ratione legis falcidie per locum
plenius habet. alio an sit solu-
do inspicitur. Bar.

Si debitor liberatio lega-
ta sit quibus soluendo non sit totum
legatum pportio: sed nomen hoc non
augeat hereditatem nisi ex euentu
Igitur si falcidia locum habeat
hoc plene videtur legatum quod huic
legatum esset: cetera quibus minuen-
tur legata per hoc: et ipsum hoc
per alia. capere enim videtur eo

f Legatorum.
a suo relictorum.
t Tenet. ad fi-
deicommissa.

y Exercet. in le-
gatis et fideicom-
missis nisi in casu. vt. §. de
lega. i. l. cum filio.
§. 30.

z Domino data sunt.
imo plus eorum que a
seruo. vt. §. si quis
omni. ca. te. l. iulianus.
ij. r. q. est con-
tra. So. ibi recitat
iulianam opinionem.
vel ibi in patre: h
in domino. vel melius
relictorum institutio-
ne omnia primo sit
prelatio: vt hic. et
d. l. iulianus. i. r. n.
sed i relictis i sub-
stitutione secundo: quia
per soluum que sunt
a seruo vel filio re-
licta: que a patre
vel domino: vt ibi r. n.
ij. vel dicitur ibi. Item
numquam detrahatur
f. l. de relictis i sub-
stitutione omnia: vi-
detur quod sic. vt. §. si
quis om. ca. te. l. duo
§. admonendi. et
l. cui. in fi. et hic.
ibi si patet etc. si re-
feras ad omnia. ad
quod igitur consideratur
hic ordo: sed respon-
det. imo poterit ef-
fe quod prima solui-
tur: quod hoc patitur
dodrans et eo alie-
ni: scilicet non. quia p
pterea es alienus
minuitur. vt. §. si

quis om. cau. test. l. quia autem. in pn. et est hic notandum
quod non tribuuntur omnia legata. §. sic. §. co. l. et si post. est
et tertius in. d. l. quia autem. in pn. alio contra. vt. §. e. l. in
ratione. §. quod vulgo. et. i. co. l. in quantitate. in fi. et. §. proxi. §.
Accursius.

y Ex euentu. scilicet si ampliat fuerint facultates: vt
i. co. l. cum quo de peculio.

z Igitur si. auct. qualiter computatur.

a Per alia. et ideo legata dicuntur contribui et fideico-
missa: vt hic. sed fallit in tribus casibus: vt no. §. proxi. §.
Item nota quod in iulia non contribuuntur cum vtilibus.
vt. i. co. l. in ratione. §. si. et. §. pe.

Liber Undecimus.

a **N**ullum legatum. scz interim nisi vendatur alicui dubius euentus: quod fieri conceditur. vt. l. eo. l. querebatur. §. si. vel nisi ex euentu conualecat. vt. l. quando di. le. ce. l. cum istud. §. si.

b **C**ontribuetur. s. interim vt ibi dixi.

S fund' michi. et via. ad eundem fundum per alium fundū testatoris. et fūd' xxx. r. via. r. valet. hereditas est ex-

hausta: et sic emergit falcid' dic ergo aut p'ciū vie equi valet falcidie vtri usq; : r. tunc perit via et fūd' integer datur: vt in thema te premisso. Idem si es alienum eruberet: quia extinguitur vie legatū vt cetera legata. aut via valet plus : tunc peritur totus fundus r. tota via: sed obijciat exceptio nisi offerat in pecunia quātū ē fal. vtri usq; aut via valet minus q̄ fal. tunc via perit. sed quare tam extrane' modus inuenitur? Respō. non poterat statui q̄ via preletur in solidū et falcidia rescetur de fundo: quia sic legata rius haberet duas partes fūdi. p. indiuiso: h'is ternam. et ita inciperet seruitus debere legatario p. pte indiuisa quod nō potest esse. vt. §. de serui. l. vt pomum. §. i. et. l. pro parte. r. l. eo. l. plaucius. §. si. Itē de vtroq; rescari non potest: quia via est indiuidua. vt. §. e. l. i. §. si usufructus. et hanc rōnē vocat lex coacta: cri git ergo lex ista v'via pot' percat in primo et vltimo casu. l.

d **I**n via. i. vie precio.

e **A**mplius. quantum ad plus. quia nec plus nec minus. Accursius.

f **N**on debetur. scz iure cōmuni: quia nec alia legata debentur. vt. l. ad trebel. l. i. §. is qui.

g **D**esideretur. r. ratio falcidie.

h **F**undum. id est fundum et viam.

i **S**ortiatu. s. heredi.

q̄ liberaf. S; si alij hoc nomē legef nullū legatū erit: nec ce teris contribuetur.

Ne legatum pereat vna res pro alia defalcata. **B.** S. ceuo.

S fundus michi legef: r. via: i falcidie ratione si tātū sit i'via q̄tū ampli' est in falcidia iteger fund' capietur et via perit. Sed si via lege tur nec soluēdo sit h'rditas: nō debet. Videndū etiā si fundo et via legato min' ex vtroq; desideret' q̄ sit vie precium: p̄t coacta rōne dicinō tm fundū solidū capi: s; etiā vt doli ex ceptioe tm lartiat' q̄tū best: nec plus habeat q̄ falcidia desiderat: vt tūc solū via itercidat: quoties falcidia desiderat pl' q̄ est vie precium.

De re quā heres subtraxit falcidiā detrahere nō pot: r. id qd ex re legata percipit in q̄r tā impurat si res erat testatoris: secus si heredis. **h. d. tota lex. Alexan.** **D**aulus.

Daulus rōdit falcidie legis rationē si h'ri oportet: ita habendā ac si res q̄ ab herede subtrahere sunt in hereditate relicte nō fuisset. Idē rōdit part' ancillarū ante diē fideicommissi editos ad heredes et q̄ rogat' ē p̄tine: eosq; in q̄rtā et q̄rte' fructus cōputādos: si de lege falcidia questio itercidat. Idē rōdit fruct'

l. **H**abent. legatarius. vt. §. de lega. ij. l. cum pater. in prin. Item no. q̄ de vna re trahitur fal. etiam ex altera. vt l. eo. l. plane.

Precium. scz tantum. vt in prin. legis.

Daulus respondit. nō fuissent. in p̄iudicium heredis vt fal. non deducit. vt. §. de his qui. vt idi. l. rescrip. p̄tū. et. C. de lega. l. non est dubium. n. **A**ncillarū. s. hereditatis.

Si portio nō grauata accedit grauate iure patrie p̄tatis sit contributio. **Bar.** S. ceuola.

Maritu suū et filiū cōez eqs p̄tib' h'ides instituit. quesitū est an in rōne legis falcidie cōputādū sit marito qd ad eū ex eadē hereditate p̄ filiū puenit: **Rñ.** si ex institutioe filij tātū puenit quātū ad fal. satis sit: nichil quarte noie deducendum sit.

Diminuto legato nō dimittitur fideicommissum a legata rio relicto si legatū remansit sufficiens ad onus. **Bar.**

A liberto cui fundū legauerat p̄ fideicō. seie annua decē dedit. quesitū est si lex fal. liberti legatum minuit: an seie qd annuū fideicō. iminutū videat cū reddit' largiat annuā p̄stationē: **Rñ.** si ea que p̄ponerent nō videri' minutū nisi alia mēs testōus p̄bef. **I**dē

Ineam margaritarū xxxv. r. legauit: q̄ linea apud legatariū fuerat mort' tpe. quero an ea linea heredi restitui deberet p̄pter legem fal. rñdi posse heredem conlequi vt ei restitua'. **At** si malit' possit vendicare partem in

tra. sol. speciale hic fauore alimentorū. vel veri' ibi ex ipō legato libero fiebat p̄statio: hic aliunde: vñ ibi minuit legatum secundū: hic non. vt. §. de leg. ij. l. cum pater. §. i. r. de leg. i. l. si michi stichus. r. de condi. r. demon. l. plaucius. §. si. Item non ob. l. eo. l. plaucius. in fi. quia ibi speciale propter indiuiduitatem.

Ineam. xxxv. qz tot erāt. ad qd. §. ad. l. aquil. l. si seruus seruum. §. cum maritus. Accur.

Mortis. s. testatoris.

Restituitur. interdicto quoz legatorū. vt. C. q. l. i. l. i.

Si malit. legataria immo heres.

Et q̄re fructus. Sic ergo p̄t' est fruct'. sed contra isti. de re. di. §. fruct' dicitur.

Quis fruct' dicitur. fm quid nō est fructus vt ad fructuarium pertineat: s; ad bonafidei possessore sic: vt no. §. de vfur. l. in pecudum. Itē not. ante diē. secus si post diem: quia tunc dicitur fructus vel suā vel alienam rē legauit testator: vt no. §. de vfur. l. eqa et facit. §. e. l. quod de bonis. §. fruct'. p. §. fideicommissario. vt r. §. de vfur. l. equis.

Non solere. hic dic vt. C. ad trebel. l. iudem. in glo. que incipit q̄r ta rē. circa fi.

Maritu suum instituit. mulier. §. filij. nō grauati. r. facit. §. eo. l. i rōne. §. qd vulgo. r. l. si pupill'. §. si. et sic not. q̄ fit contributio.

Redditus. s. fūdilibō legati. y. **M**ovideri. Je. l. penales. §. si. cōtra. sol. speciale hic fauore alimentorū. vel veri' ibi ex ipō legato libero fiebat p̄statio: hic aliunde: vñ ibi minuit legatum secundū: hic non. vt. §. de leg. ij. l. cum pater. §. i. r. de leg. i. l. si michi stichus. r. de condi. r. demon. l. plaucius. §. si. Item non ob. l. eo. l. plaucius. in fi. quia ibi speciale propter indiuiduitatem.

Ineam. xxxv. qz tot erāt. ad qd. §. ad. l. aquil. l. si seruus seruum. §. cum maritus. Accur.

Mortis. s. testatoris.

Restituitur. interdicto quoz legatorū. vt. C. q. l. i. l. i.

Si malit. legataria immo heres.

Remanere ipso iure. vt. C. eo. l. pe. r. f. quoz. l. i. §. si quis. r. facit. §. e. l. i. §. si legatari. r. f. ad trebel. l. heres. b. Preciū. estimat ergo statua sicut fui tuus r. de estimatone detrahif fal. vt. C. e. l. in iponēda. §. i. nō de ipsa statua cum sit indiuidua. vt. §. e. l. i. §. si usufructus.

Scius. filij te
shatoris. qd
patet: qd de exhere
datione dicit inep
ta in extrancos.
vt. f. de sbo. obli. l.
quidam.
d. Exheredes.
sub. r. alios insti
tuo sub ea condi
tione.
e. Fraudis cau
sa. i. causa vitande
fal. quod fieri non
potest vt hic. et. §.
e. l. qd de bonis. §.
i. et. §. si. nisi in ca
sib. vt. §. e. l. i. §. ubi
tot. r. f. l. qd autē.
vbi sub mō: h. f. o
sub cōditiōne. Itē
no. de fraude legi
vel ptra legē. vt. §.
n. l. i. hoc mō. et de
cōdi. insti. l. condi
tiones.

Pater. filius.
emācipatus
g. Dedut. i. reli
quit.
h. Alio herede.
cum patre vel sine
patre.
i. Patitur. ē ergo
vt quibet. sic. §.
qd cuiusq. vniuer.
litē corū. in prin.

Sadiaz. vt ob
hoc mun. detraha
tur mōie falcidie
q. d. in falcidiam
submouēdā. simi
lis expositio est h
sit casus diuers.
§. e. l. i. si a seruo.
l. Quia. ratio re
motiua. vel dic rō
recta: sed tūc sub
audi in fine nō vt
heres. r. ē bona rō:
vt. f. e. l. qd autē. et
facit. §. ad ve. l. §.
uis. §. si mulier.

In rōne. fru
ctus. §. §. e. l.
in lege falcid. Solu. vt ibi. Itē nō ob. f. eo. l. qui quadringē
ta. §. si licet. f. o. alter intellexerit eam vt ibi nō.
n. Ut furti. quod cōtingit in casibus. vt iacite heredi

30

ea linea q ppter legis fal. ra
tionē debet remanere. Quesi
tum est an preciū b statuarum
fal. pati debeat. Rñ. debere.

Conditio in fraudem legis
adiecta pro non adiecta habe
tur. Bar. 27. Idem.

Scius et augerius si in
tra diē. xxx. mortis mee
reipublice nostre cauerint cō
tētos se futuros tot aureis le
gis fal. beneficio omisso here
des michi sunt: quos inuicē
substituo: q si volūtati mee nō
cōsenserint exheredes sunt.
Quesitū est an heredes insti
tuti hereditatē adire possint si
p ditiōi parere nolūtū hēant
substitutos eadē p ditiōe p scri
pta: rīdi seum et augerīū p
mo loco institutos p inde adire
posse ac si ea cōditio q frau
dis causa ascripta est ascripta
non esset. 28. Martia.

Pater quoq. in legatis
q filij et dedit alio he
rede instituto: legis fal. ratio
nē patitur.

Quod heres habitus est non
iure hereditatis non iputaf in
falcid. Bar. 29. Metianus.

Sum legatum est tuq. id
post tps rogat. sis michi resti
tuere: nō puro hoc iputādū eē
in falcidīā: q. i. incipio postea
q si fidei cōmissari. id recipere

Cana post mortē testōis
cōiungēna sine culpa legata
rii iputant heredi et p modum
seu lucrum legataris non pro
sunt. B. Martianus.

In rōne legi fal. mortes
fuorū ceterozūq. aialium. fur
ta. rapine. uncēdia. ruine. nau

tate fiat furtū. vt. f. de fur. l. hereditarie. vel quod ibi dicit
intellige quādo post aditū hereditatē furtū factū est. Itē
nō ob. f. e. l. cū quo. q. ibi nō soluit: sed fm istam solues.
Item fa. insti. e. §. quantitas. et. §. ex diuerso.

Quanto pluri. cum iustus est vendere pro. r. an
mōso emptor qd
valebat decē. Ac
curius.
p. Dimozis. cū
iustus est emere. p
decē a veditore vo
lente abijcere rem
que valebat. xx.
q. Ut. als est vt.
als deest: r. meli.
r. dic. ei portioi le
gate. i. ab ea por
tione.
r. Legatis. i. ex
legatis.
f. Faciēda. i. col
ligēda.
r. Amplius. et
sic secūda fit dedu
ctio. p. i. emi dedu
ctio. i. sepatio scā
est in sepatatione
legati a iusto pres
cio. secūda est i. de
tractione legis fal
cidie ex legato.
v. Quippe. bñ
dico a pte separa
te a iusto p. cio. sic
r. ductionē r. nō
a iusto p. cio: quip
pe r.
r. Nō nostri. f.
legatarij causa.
r. Preciū. scz in
itū sed eo r.
z. Diligenter.
als. §. diligenter.
als. p. ofus.
a. Dicitur. §. e.
l. in prin.
b. Distinctione.
nā distinguuntur sit
legatū in pondere
nūcro vel mētura
aut in genere: ob
tinent p dicitā. vt. f.
ibi. verū est r. c. aut
in specie: tūc aut
certa: tunc est le
gatarij periculuz.
vt. f. e. l. ibi. certis ve
ro r. c. aut incerta:
et tunc aut certa
ex certis: aut incer
ta ex incertis. vt. f.

Qui iussit vōdere vel emere
eatenus computat in lega
to quatenus est excessus in re
vel in precio. Bar.

Quod autē vel emere ius
sus certo p. cio fundū alienāve
quā piaz rem in legis fal. rōne
cum quārā sit legatū requira
tur: tantū eo noīe inducet quā
to pluri. mōio: v. sit res ea
quātitate q. quo p. cio testator
accipi dari ve iussit. Sed vt
ei qdē portioi q legat. deduc
tis faciēda. erit ampli. dedu
cef. Quippe. nō nostri. causa
capit preciū: sed eo deducto
p. cium reliquum legatū esse
intellectum est pro: sus.

Casus non liberat debito
rem generis generalissimi sed
debitore speciei sic. item libe
rat debitozē gñis subalterni il
lo gñe pempto. Bar.

Diligēter aiaduertendum
est ne qd d. damna post mor
tē testōis illata ad solū here
dē respicere: vsq. qua q. z sine
vlla distinctione recipiatur.
Qd enī remota lege falcidīa

ibi incerte autem r. Accursius.
e. Remota. i. si falcidīa locum non habet: quia heres
habet quartam r.

a **In totum**. s. vt sit dānum heredis si est relictu in genere: si non adeat. Accursius.

b **Constitutur**. s. legatarius vt heredi pereat etiam legatarij portio.

c **Attinet**. scilicet dicere. Accursius.

d **Non deditur**. per heredem.

e **Ne amota**. i. perditur.

f **Detrahatur**. hoc enim fieri nō debet. vt in prin. l. et hic subijcit.

g **Verum est**. s. qd dictum est.

h **Corporib**. s. relictis.

i **Et his ipis**. scz vino et oleo et si milibus.

k **Nichil**. quādo totū perit. et facit. s. de corrahen. emp. l. qd sepe. §. i. his. et s. de lega. i. l. plane. §. ij. et hoc modo intellige. s. de lega. i. l. nō amplius. §. i. Accur.

l **Elegit**. puta vnū ex ipis ciphis suis quē elegerit.

m **Nichil** debet. sic. s. de corrahen. emp. l. si in emptione. §. pe.

n **Relictū** esset. puta marchaz vel vnū aphū duarū marcharū cū nullum haberet.

o **Proficiet**. qd ergo in genere debet nō pot. sic C. si cer. pet. l. incendum.

p **Res** tamen. in specie relicte vel verius quādo icerta ex certis. vt. s. eo. §. certi. vero. et §. incerte.

q **Rationem**. subau. per.

r **Non cōputa** bñtur. vt. s. eo. l. id autem. et l. in qrtā.

s **Figura**. s. in vi modi.

t **Restituere**. per venditionē. nā si intelligeres p fidei cōmissum iā haberet locū quarta trebellianica. et impuaretur hec que in vi conditionis acciperet. vt. s. eo. tit. l. in quartam. et facit. s. de peti. her. l. nec vllā. §. q. si q. et

in totum iuris foret: hoc idem fore in ea parte q lege falcidia constitueretur. Hoc enim attinet dāna postea facta nō deduci: ne amota portio legatarij fideiue cōmissis detrahatur.

Ne p est aut his solis q pōdere numero mēsurave pōtāt nec dāno postea incidente ex portioe q fieri solet ad estimationē eoz bonoz q mortis tpe fuerūt qd detrahi. **Leti** nō corporibus et his ipis: ita relictis pecuniam quā in illa archa: vinū qd in illis dolis: pōdus argētū qd in illis horreis habeo: si sine culpa hēdis deperierūt vel deteriora sunt facta: pculdubio aut nichil debet: aut eoz q extabūt qualia erūt ea portio debet q p legē falcidiā efficiatur estimatione bonoz q mortis testatoris tpe fuerit. **Incerte** aut res relicte distinctionem recipiūt. **Nā** et si ex suis reb? incertā rem testator reliqisset veluri argētū qd elegerit: et oē argētū testatoris interisset sine culpa hēdis: nichil deberetur. **Si** nō argētū pōdus pure relictu eēt: qduis oē argētū testatoris deperisset: admissa lege falcidia portio ei? qstatis su mef q fuit in bonis eo tpe quo testator decessit: et nec ad diminuēdā eā qd dāna postea incidētia pficiēt: res tamē q iterierint p nulla parte: ac nec estimatio qdē debeat: non magis q si oēs res p spēm enumerare relicte essent.

Licet datū causa conditio nis implede in falcidiam non

facit. s. eo. l. si dignum.

v **Et ipsius**. fidei cōmissarij. q. d. de hoc precio dando sit ipse rogatus.

x **Non est**. immovidef. ptra. vt. s. de lega. iij. l. i. §. cum esset. Solu. ibi gratia vtriusq fuit relictum. vt. s. de libe.

imputetur: tamē datū vt fciis imputatur. Bar.

Tamē si a te legis falcidie ratioem q pditionis implede causa hēdi sunt data in qrtam nō cōputabūtur: tamē id qd nō figura cōditionis accipere iustus est ab eo cui hereditate restituere rogatus est: celsus et iuliano nostro placuit cōputari: quē admodū si ea summa heres videret eas res iustus eēt: quia nō pditionis implede cā: s. qd ammodo p precio ferre iussi sunt. **Quo** loco apli? q sitū est an fidei cōmissarius quoq inuitus cogat dare eā summā et recipere hereditatem quasi et ipsius fidei cōmissum esset. sed id verisimile non est: cū talis oratio magis ipsius causa q ptra ipsum posita videatur.

Legata que nō valēt nō veniunt in cōputatione legis falcidie. **Bar.**

Luz lex falcidia interuenit non veniūt in ptributionē que ipsi heredi a fmetipō? vel seruo? eius legata fideiue ei? cōmissa sunt. **Alia** causa est eorum que in diē certam dātur. **Nā** si libertatis dies ceperit cedere: ei? debebuntur et in cōtributionem veniūt. at nec ea quidem que quis seruus suus inutiliter sine libertate legauit fideiue commisit in computationem eius legis cedūt.

Res quas neq per fidei cōmissuz relinq posse certū est in legis falcidie cōputationez non veniunt.

Pomponius.

vt. s. de inoffi. testa. l. papinianus. §. quoniam autem.

f **Suis**. nec hoc valēt. vt. C. de leg. l. seruus. et facit. s. de lega. i. l. questum. §. i. et j. pri. §.

g **Certum** est. vt fundū albanū et similia. vt. s. de leg. i.

leg. l. si is q duos. et. s. de fidei cōmiss. liber. l. s. si alienare. vt dic q ibi vter qd talis erat q one rari a testatore poterat q vterq erat institut? heres. at h q iustus erat dare pecuniam non erat institutus nec aliqd ei relictu: vñ nō poterat onerari. et facit. C. de le. et consil. l. qd fauore. et. s. si qd omis. cau. te. l. i. qd sub conditione.

y **Femetipō**. hoc em non valet. vt. s. de lega. i. l. legatum. §. i.

z **Uel seruo**. a se dno instituto. s. data sunt eius seruo. nā nec hoc valet relictu pure: s. si in diē certū vel sub pditione poterit deberi si tunc erit liber. vt. s. de leg. §. an seruo. et hic subijcit.

a **Certam**. i. ex pteslam. icerna est tamen: vt si nauis ex asia venerit: vel si imperator venerit. alis si certa tūc cederet a diē mortis sicut si eēt puruz. vt. C. de cadu. tol. §. i.

b **Libertatis**. fuit relicta libtas et legatu est sub conditione vel in diē incertum.

c **Et**. s. seruo.

d **Debebūtur**. legata ei relicta.

e **Et** in ptributionez. s. legata et nō libtas. qd nō minuit per falcidiā.

Senus
pire nō
pōt.

Lapud iulianum §. si. r. l. seq. r. §. eo. l. non est. r. l. seq. et. §. eo. l. in ratione. i. r. in prin.

I Scui legatum. nam exequata sunt per omnia. vt. §. de lega. i. l. i.

L icuerit. scilicet accipere.

P edebit. qd

C ottingit. vt. §. eo. l.

I n q̄tate. §. sed et

L egata. sed r vide-

T ur nō totum solui

P urū. vt. §. eo. l. si. p

P terea. §. Sol. tbi.

S i a pupillo.

I nstituto r simili-

T er grauato legat

R e i dato substituto

R e i grauato simili-

L iter legatis.

F ideicō. inte

G ra. q. legata ab

E o relicta nō exced-

E bāt dodrātem.

R epositio. p

C oditionē in debi-

T i. vt. C. eo. l. error.

D eficiēte. p

P ter defectū facul-

T atū. ad q̄. §. i. l. i.

S i hoc stipulatio.

E t facit. §. eo. l. si

Q uia. §. p̄. et. §. eo.

L i. §. iterduz. r. l. in

R atione. §. questū.

E nales. legi

T ime. vt. fur-

T i nō manifesti. vt

I nst. de noxa.

H onozarie.

V t furti manife-

S t. vt. inst. de ppe.

R tēpo. act. §. furti.

P opularib.

I ste nō sunt in bo-

N is nostris nisi li-

T e p̄st. vt. §. de po-

P u. ac. l. poplāres.

R t. §. de verbo. signi.

L i si cui.

R eorum. als

R eoz. r. als eozū. §.

R eorum. et nota q

A ctio ex delicto datur heredibus sed nō in heredes regu-

L ariter. vt. hic. et. §. p̄. r. i. r. et. inst. de. perpe. et. tempo.

A ct. §. i. Accur.

D etrahunt. §. quando lis non est cōtestata. r. quan-

D o nil ad heredes peruenit. vt. §. abi. r. enim. r.

P oterit cōputari. ante liē cōtestatā. vt. §. de iniur. l.

I niuriarum. r. est in hoc speciale vt non transeat ad here-

D em. vt. inst. de. perpe. r. tempo. act. §. excepta.

D ebeat. vt. et. §. de usufruc. lega. l. patrimonij. r. de

C api. dimi. l. legatum.

I n bonis rei. l. defuncti. nam in viuētis bonis sine

D ubio minuit. vt. subseq.

T ransit. vt. sunt ex cōtractu vel quasi. Itē ex malefi-

cio vel quasi lite contestata. vel si aliquid peruenit ad herede-

redem. vt. C. ex delict. defuncti. l. i.

D iminuerentur. §. bona eius. nā licet actio ab herede

r cōtra heredem incipere nō possit. tamen ex cōtractu de-

functi hui' fit. r. ideo bonis eius additur et diminuitur.

A ccur.

C ertum tem-

P us. vt. infra annuz

Q uales sunt omēs

P enales: §. rei per

S ecutorie sunt per

P etue. vt. §. de act.

O bli. l. in honora-

R is. Accur.

R ei. die. ve. p

R e. et repete honora-

R ie actiones. r. et

D ecessionē. i. dimi-

N uctionē. r. q̄ subij

C it. si talis. r. vt. q̄

S it lis p̄testata vel

A liqd̄ peruenit ad

H eredē. r. no. ex p̄-

M issis q̄ pl' fingi-

T ur in bonis esse r

M in' q̄ sit. vel pl'

D ici in bonis q̄ in

H ereditate. et ecō-

T ra. Itē facit. §. ti-

T u. i. l. plauti'. §. i.

A ccur.

J ulian' scri-

B it. p̄toriam. de

Q ua dicit. §. ti. i. l. i.

A ccur.

P ro suo mo-

D o. i. pro parte sua

N on. p̄ alterius. cū

S ingulariter impo-

N a' ratio legis fal-

I Scui fideicommissum soluit sicut is cui legata est satisfidare debet qd amplius cepit q̄ p legē falcidiā et licuerit reddi. veluti cū ppter additionē alioz fideicommissoz vel legator legi falcidie causa p̄debit. Sz et fm cassij et veterz opinionē si a pupillo si deicommissa capiant ppter ea q̄ a substituto erunt relicta ca uere debebit is cui soluit. Nā q̄uis repetitio sit hoz que fideicommissi noie nō debita soluetur: tamē satisfidato cautum debet esse ei a quo pecunia p̄ficiscere: ne dānū sentiat deficiēte eo cui solutū erit.

A ctiones in h̄des trāsitione penales vel nō etiā si a persona h̄dis incipiūt ex pte actoris augmētū r ex pte rei dimi nutōez p̄monij inducūt. sec' si ad h̄dē vel p̄tra heredē nō trāsēūt. h. d. Bar. Metian'.

P enales a ctōes siue legitime siue honozarie except' popularibus i bonis actoris nō iō min' cōputande sunt: q̄ morte reoz' interciderē p̄nt. Ecōtrario autē eedem actiōes nichil i bonis rei defūcto eo detrahunt'. sed nec in actoris qdē bonis defūcto eo iniuriarū actio poterit cōputari: q̄ r ipa simul cū eo iter-

cidit vt usufructus: et id qd in dies mēses annosve singulos alicui quoad viuat debeatur. Et eniz ea demū obligatio rei in bonis' diminutionē p̄stat q̄ in h̄dē trāsit'. nec p̄trariū est q̄ viuēte reo eo min' in bonis ei' itelligebat'. Nā et si ita stipulat' eēt: vt cū moreret debe rei ei inciperet' augerent' bona ei': que admodū si ipse sub eadē p̄ditōe p̄misset defuncto eo minueretur', honozarie q̄z actōes q̄ itra certū tps' a p̄tore p̄mittunt': cū bonis actoris defuncto eo augmētū rei' decessionēve (si tales erūt vt i heredē q̄z trāsēāt) p̄stabit.

S tipulatio interposita ab vno ex h̄dib' ad alios nō porrigit'. Itē si pena cōmittit' ex stipulatiōe p̄tona facto vnius heredis cōtra ipsum solum cōmittitur nō contra alios. hoc dicit Bar. et Alexan.

J ulianus scribit: si vtriusq̄ h̄dis pars exhausta est legatis r alter ex h̄dib' cautio nē p̄tonā' accepit a legatario nō equaliter sed p̄ suo modo legis falcidie rōnē et actiōem ex stipulatiōe habiturum. Q̄s em p̄tonas stipulatiōes eiusdē interpretatiōis' esse. Nā constat ex iudicatū solui' stipulatiōe: siue a parte actoris: siue

rit habere locum. vt. §. eo. l. lex falcidia.

I nterpretationis. vt diuidantur eorum cōmoda et incōmoda si modo sint diuidua. als secus §. de ver. obli. l. i. r. l. iij. §. caro. nec ob. quoniam vbi pena adiecta est in stipulatione l' stipulatio contineat diuiduum: puta pecunie donationem: aduersus omnes cōmittitur r insoliduz propter vnum dantē: quia distinctio diuidui r indiuidui ad factum non ad donationē pertinet. vt. §. de verbo. obli. l. v. §. fina. r facit. §. famil. heriscun. l. inter cohēredes. §. qd ex facto. r §. si quis. r. l. heredes. §. an ea. r. §. rez. ra. ha. l. si procurator.

J udicatum solui. que tria cōtinet. vt. §. iudi. sol. l. iudicatum solui.

Liber Undecimus

a Extitissent stipulatione et lite pendente.
b Extitissent. p hoc apparet q dicit o clausula qd sonat verbu. ut q subijcti defensa no esset: dicit de alia clausula in defendendo: recipit enim diuisione ex vtraq parte.
c Annua bima trima. i. in diebus tertij anni. vt. s. de pac. do. l. alid. azo.

d Ex oib. cum certu est statim habere locum falcidia. als soluentur puma integre ex acta cautiode. vt. f. eo. l. lex falcidia. et f. titu. i. l. nisi. an. fi. s. si plures. et. s. quoniens.

e Si ticio. dominus. azo dicit q in littera debz esse triginta. et ponit sic casum: q ticio triginta fuerit legata et rogatus fuit ex istis triginta restituere. xv. scio et ita medietate. deinde ppter falcidia diminutu est legatu in sex. et sic remanent. xiiij. in legato: nuquid solida xv. restituentur fideicommissario. certe no: sed de his q supersunt prestabit medietatez in xij. et hoc ex coniectura voluntatis. voluit enim q vna medietas resideret penes legatarium: cu ipm de. xv.

tum prestatis rogaret. unde de his que supersunt prestabit medietate fideicommissario. Alij vt. h. colligunt hic q legatarius vnus rei detrahit falcidia de legato speciali et mutant hic litteras vt habeat. xx. et ita casum ponit. Quidam legauit. xx. et rogauit eu vt scio. xv. restitueret: diminutu est legatu. xx. per falcidia in. v. et sic remanet. xv. numqd ergo sola. xv. restituet legatarius fideicommissario. certe no. immo quia heres detrahit de legato quartam et legatarius de. xv. que supersunt quartam detrahent: reliquos fideicommissario prestabit: puma verior vt no iure falcidie: sed ppter presumpsa voluntate detrahent legatarius: vt dixi. sed et fm ista littera. f. xx. posset poni vt pti: quasi quartam voluerit remanere apud legatarium. et pro hoc q legatarius specialis non detrahent falcidia. f. eo. l. lex falcidia si interueniat. s. numq. et. f. titu. ij. l. lex asse. et no. C. comu. de le. l. i. Jte no. q alia littera habet ibi. v. cu ipse quocq. et. et est bona et vbi stabit in principio. xx. et erit casus. legauit q ticio. xx. et rogauit eum vt. v. prestaret scio et sic quartam legati. deinde diminutum est legatum de. xx. in quicq. per falcidia. nunquid ergo solida quinq. prestabit legatarius de. xv. Res. non: immo quartam eius quod super restit. id est quartam. xv.

a parte rei plures hdes extitissent: non oib. nec aduersus oes actiodes ptingere. s. dntat hys qui vicissent et aduersus victos. hysq. aduersus qd res defensa no esset: aduersus eos qui rem no defendissent.

Annua bima trima die au reis ceteris legatis: ex oibus summis no tantu ex posterioribus portione legis falcidie detrahi placuit.

Paro legata a legatario eatenus minuit quatenus sibi dimittu est legatu: secus si in totum rogatus sit restituere vel seruū manumittere. Bar.

Si ticio viginti legatus portio per legem falcidiaz detracta est: cu ipse qd undecim seio rogatus est restituere: vindius nisi tui seio p portioe ex undecim detrahendu ait qtu ticio ex viginti detractu est. Que sententia et equate et rone magis habet: q exeplo heredis legatarius ad fideicommissa prestanda obligabit: nec q: exi sua psona

f Viginti. als triginta. fm azo.

g Magis. electiue. et dic qd contrarium.

h Exeplo. gaudet bul. sed dic q non est p oia idd. quia est idd. quo ad detrahenda: sed no quo ad ius p qd detrahitur: cu alter iure falcidie: alter ex coniectura voluntatis.

legatariū ducere legem falcidia non possit: idcirco q passus est no imputatur: nisi forte testator ita fidei eius comississet vt totuz qd ex testis cepisset restitueret. Si aut manumittere suū vel suū vel alienū rogatus sit: oimodo prestare debet libertate: nec hoc contrarium est superiorum: quia fauor libertatis sepe et alias benigniores sententias exprimit.

Legatus libertatis vel sui vt manumittat non defalcatur nisi cu alia res defalcabilis sit legata: legatus no pecunie vt seruus manumittat non defalcatur si p hoc manumissio impedit als sec. h. d. cu trib. l. seq. B.

Seruus tibi dau. legatus sit cuq. rogatus sis manumittere nec preterea capias vn qrtam q falcidia retinetur recipere possis: senatus censuit cessare falcidia. Mar. Alian. notat qm testatoris suo no erit falcidie locus. si vero pecunia aliud ve

chi stichus. Accursius.

Restitueret. non precipit non detrahi falcidiaz: sed illud qd ex tacita voluntate poterat retinere propter falcidiam sibi subtractam. et sic non est contra. s. eo. l. qd de bonis. s. i.

Omni modo. quando suum constat etiam si falcidia patiatur. vt. f. de fideicom. liber. l. generaliter. s. si quis alienū. in alicno autem ita demum si remanet vnde posset emi. vt. f. eo. l. sed si non est seruus. sed certe immo potius falcidia inde non detrahitur. vt. f. de fideicom. liber. l. decem. in fi.

Exprimat. vt. f. de re iudi. l. inter pares.

Seruus. capias. s. aliquid aliud preter seruum. Retinetur. id est qua retinere vult heres de seruo legato.

Recipere. et dic recipere. i. accipere et dare heredi. na nichil aliud est tibi legatu preter seruū. ad qd. f. eo. l. plane. et. l. seq. s. si solus. et sunt hoc fauore libertatis. ad qd. f. l. proxi. et. s. l. proxi. in fi.

Utiarius notat. approbando quod superiori. l. dicitur est.

Seruo. legato vt manumittatur.

Accursius.

Nec quia ex irascatur bul. s. dicitur ex sua persona quando no est grauatuz: s. tu die q nullo mo iure falcidie: sed propter equitatez. et no. qd habet per aliu qd per se no potest. vt. s. que res pig. ob. pos. l. aristo. sic ergo patet minui fideicommissuz per hoc q minuit legatuz: sed contra. s. eo. l. maritu. s. i. et. s. de ann. lega. l. liberto. s. i. vbi non minuitur fideicommissum s. minuat legatu p falcidia.

Solu. refert an ex eode legato reclinquatur fideicommissum: vt hic. an extrinsecus vt ibi. et probatur. s. de lega. ij. l. cum pater. s. i. que videtur contra. et eodem modo soluitur. s. titu. l. i. plautius. et facit. f. titu. i. l. videamus. et. s. de lega. i. l. si mi-

33

34

9 **U**t alienum. licet hos duos casus cōfigat: tamē J. l. sed si nō seruu. separatur: quia in seruo suo agnito legato indistincte patitur falcidia. in alieno idē si possit redimi deducta falcidia. alioquin cōtra: quia falcidia non detrahitur. vt. J. l. sed si non seruu. §. q. si alienus.

b **L**ocus erit, falcidie. Accur.

Plane. ipsi seruo. testator. legato. vt manumittatur: puta decem. et hic casus colligitur. J. l. pri. in prin. et dic idem si ipsi legatario. vt J. l. priori. §. si sol. Accur.

d **U**t idē. l. ex decem ex quib. falcidia detrahatur.

e **S**umat. no. §. q. pro duob. legatus detrahatur ex vno vtriusq. falcidia. vt. §. eo. l. si fūdus michi legat. et J. l. priori. §. si sol. Accur.

s **E**d si nō seruu. tātū. sic §. de leg. ij. l. imperator. §. si centum. et. j. de fideicom. liber. l. generaliter. §. si quis alienū. §. Non plus. si ergo deducta falcidia potest redimi: cogitur. als falcidia nō deductur. vt no. §. eo. l. iulianus.

h **M**anumittere. alienū. et tunc est sensus q. nō deducitur falcidia si als nō potest redimi. vt. J. de fideicom. liber. l. decez. nam in seruo here dis cogitur si deducto ere alieno aliquid ad eum peruenit. vt. J. de fideicom. liber. l. generaliter. §. si quis alienū. ibi proinde marcellus. sed et ibi testator: in seruo here dis p̄ciū statuit qd̄ p̄ciū vt es alienū forte deducitur. et in eo casu hic forte loquitur fm̄ Bzo.

i **P**eti. i. legatarius totum petere potest.

k **N**e impediatur libertas. que non minuitur p̄ falcidia. vt. §. de inoff. testa. l. papinian. §. quarta. et facit. §. l. priori. et §. de lega. ij. l. v. Accur.

l **D**ata sit. seruu. vero pure legatus sit. Bzo. m **A**dmittenda est. in legato seruu. vt incipiat cōmunis esse hereditas et legatarij. vt. J. eo. l. plautius. hoc tamen reprobati videt. vt. §. eo. l. in ratione. §. i. et J. eo. l. eius. et l. statuliber. Bzo.

n **R**ecipiet. ipso iure transato in eum dominio ab herede. Bzo.

o **F**uerit heres. s. pro quarta portione seruu. quam habuit occasione falcidie quā pendēte conditione libertatis lex permisit detrahi: vt superius dixi. Bzo.

p **I**n id. id est in falcidia vt tanto min. detrahatur ab alijs legata. r̄ijs. nā ob hoc certū est q. non detrahit. vt. §. eo. l. iulianus. et facit. J. eo. l. cum quo. §. is q. et J. titu. l. iij. §. quotiens. et. §. eo. l. qd̄ de bonis. §. fruct.

q **I**n id. id est in falcidia vt tanto min. detrahatur ab alijs legata. r̄ijs. nā ob hoc certū est q. non detrahit. vt. §. eo. l. iulianus. et facit. J. eo. l. cum quo. §. is q. et J. titu. l. iij. §. quotiens. et. §. eo. l. qd̄ de bonis. §. fruct. **E**ius seruu. legati pure et sub cōditione manumissi. vt. §. l. p̄xi. §. si. dicit. Accur. **S**tatuliberi. q. nō auget familiarz h̄dis. vt. J. l. pri. **D**ebcat deduci. sic. J. eo. l. eris. et J. titu. l. i. §. in q̄busdam. et inflitu. eo. §. cum autem. Accur. **S**tatuliber. familiarz. id est substantiam. sic C. de verbo. signi. l. fina. et est hoc verum quo ad falcidiam. vere tamen in dominio heredis sunt pendente conditione. vt. J. de statulibe. l. statuliberi. cōpendiū tamen medij tēporis cōputat in falcidiam. et sic proficit ceteris legatarijs: q. nō ei cui legat. fuerit vt manumitteret. q. nec

seru. exēplo statuliberi estimatur. h. d. cum. l. seq. Bar.

Si certū sit an libertas p̄stari debeat: veluti q. sub cōditione vel post t̄ps data sit: nun qd̄ icerto eo an p̄stet. cū possit aut seruu. mori aut p̄ditio deficere. interim falcidia admittēda est. deinde cū libertas p̄petere vel deberi cepit: tūc legatari. illā p̄tē recipiet. quā falcidia detrahit. Cecilio placebat et si qd̄ ex opis ei. medio t̄pe p̄secut. fuerit h̄rs. p̄ciū ei. in id. erogare euz debere p̄p̄ legis falcidie rationē. **A**le. **E**ius seruu. est iatio p̄inde ac statulibi fieri debet. s. et si heres suū alienū rogat. est manumittere: placuit vt etiā hui. p̄ciū est iatio hereditatis deducit. **H**er. **S**tatuliber h̄dis nō auget familiarz. cōdes seruu. in vtriusq. p̄rimonio cōnumerant. cuius v̄s fruct. alien. est in d̄nio p̄puerarij p̄numerant pignori dati. i debitoris. sub lege cōmissoria distracti: tem ad diē adiecti. v̄ditous.

In cōputatiōe falcidie habet p̄sideratio p̄ciū suoz qd̄ ē data libertas: et eoz q. i p̄mittū libertatē accipiūt. Alex. Pau.

Statuliber h̄dis nō auget familiarz. cōdes seruu. in vtriusq. p̄rimonio cōnumerant. cuius v̄s fruct. alien. est in d̄nio p̄puerarij p̄numerant pignori dati. i debitoris. sub lege cōmissoria distracti: tem ad diē adiecti. v̄ditous.

In cōputatiōe falcidie habet p̄sideratio p̄ciū suoz qd̄ ē data libertas: et eoz q. i p̄mittū libertatē accipiūt. Alex. Pau.

falcidiam patiebatur. vt. §. eo. l. sed si non seruu. §. si. sed et si ponas aliam rem ei sub conditione legatarij: cōpendiū tēporis p̄ficiat. vt. J. eo. l. in p̄tate. §. magna.

v **I**n debitoris. facit ad predicta. §. ad fill. l. i. §. i. et §. ij. et qui sancta. cog. l. sciendum. §. i. et §. ij.

x **U**enditous. immo in lege cōmissoria est emptio: sed non soluta pecunia redit in d̄nio venditoris. vt. C. de pac. inter emp. et vendi. l. cōmissorie. cōtra. sed dic q. fuit tradita possessio p̄caria. vt in eo. titu. l. qui ea lege. vel hoc accipe qn̄ taz cessauerit in soluēdo. vel pone q. fuit facta sub cōditione: nō autē resoluēda sub cōditione. J̄tē ad pactū adiectū in diē est p̄tra. §. de in di. adiec. l. vbi autem. §. sed et marcellus. vbi est in d̄nio emptoris. Sol. vt etiā p̄dictum contrarium solui.

35

36

37

38

Ris. eorum. seruatorum alienorum. vt. s. eo. l. sed si non. s. fin uero. r. l. eius.
Affectu. quia non iuerit dominum cum essent sub eo: dem tecto. vt. s. ad si. l. i. in pun.
Donauit. hoc tamen casu soluit sifcus precium dno. vt arg. C. pro qui.

39

Ris alieni loco deducitur non solum precia eorum quibus libertas data est: et eorum quibus supplicio sunt affecti: sed etiam etiam que propter iudicium peditate mortis vel de re con iuratiōis reorum libertate donauit.

Testamentum veterani etiam si decessit infra annum missionis non est priuilegiatum circa detractionem falcidie. *Alexan. Ber.*

40

Veterani siue paterfamilias siue filiusfamilias sit: intra annum missionis decederet: lex falcidie pertinet. **S**i cui si decederet legatus: is in toto fundo legatarius habebitur. **P**aulus.

41

Dolo carere non videtur si iam mota quod controuer sita hereditas: legata sine cautionibus.

42

Res que post mortem supuenerunt ex causa habente originem inuita testatoris computantur in patrimonio. *Alex. Idem.*

43

Serui qui apud hostes sunt post mortem testatoris reuerli quo ad falcidiam pertinet locupletiore faciunt hereditatem.

44

Falcidia inter alia dicitur uenire non potest si statuli ber de alieno dedit non de bonis defuncti: vel alius est homo liber qui conditione impleuit.

Falcidia est aliquid. **I**nter alia dicitur uenire non potest si statuli ber de alieno dedit non de bonis defuncti: vel alius est homo liber qui conditione impleuit.

Inter alia dicitur uenire non potest si statuli ber de alieno dedit non de bonis defuncti: vel alius est homo liber qui conditione impleuit.

Serui hereditate. quia fingunt non fore capti. vt. s. de cap. r. postli. re. l. postlimum. s. transfuge. alio contra. vt. s. eo. l. in ratione. s. i.

Falcidia non potest. id est non imputatur heredi in falcidia. r. no. de alieno. sec. si de suo peculio. vt. s. eo. id

autem. intelligit de suo. vt. s. de do. ca. mo. l. q. b. statuli ber. i. **I**mpleuit. credens se seruum impleuit conditionem sub qua erat relicta libertas: et dedit de peculio quod non erat hereditas unde potest repeti. vt. s. de codi. ob cam. l. dedit. s. si liber. r. s. si quis. na. q. repetit. patet q. p. fal. non retinet. alij dicunt q. alij liber hō dedit de suo pro suo cui erat relicta libertas si decet daret heredi.

45

In lege falcidia non habetur pro puro quod in diem relictum est: medij enim temporis comodum computat. **I**n his legatis que sub conditione relicta sunt: proculus putabat cum queritur de lege falcidie. tantum esse i legato quanti venire potest. quod si est et deductio sic potest fieri: vt tantum videatur inde deberi quantum venire potest. sed hec sententia non probatur: cautionibus ergo melius res temperabitur.

46

Ulpianus. **Q**ui quod per legem falcidie retinere poterat uoluntate testatoris secutus fridit se daturum: cogendus est soluere.

47

Si legatum annuum relinquitur non ante defalcatur quam eueniat dies soluendi legatum. **A**lexan. Idem.

Ulpianus. **L**ex falcidia si interueniat in oibus pensionibus locum habet: sed hoc ex post facto apparebitur. vtputa in annos singulos legatum relictum est quod diu falcidiam non dū locum habet in regre pensiones annue dabuntur: sed eni si annus uenerit (quo fit vt contra legem falcidie uoluntate aliquid debeatur) eueniet vt retro omnia legata singulorum annorum mutuantur.

Nunquam legatarius vel fideicommissarius licet ex trebelliano senatusconsulto restituitur ei hereditas: utitur legis falcidie beneficio.

Ulpianus. **U**enire. sic. s. de codi. fur. l. si feruus. s. q. si pedere. **C**autioibus. vt reddat quanto plus accepit. vt. s. l. i. s. si in annos. r. s. eo. l. l. x. falcidia. s. s. i. eo. c. u. i. t. i. c. i. o. s. o. i. b. i.

Qui quod soluere. sic. c. eo. l. fina. r. s. de condi. indebi. l. fidei. c. et. s. de dona. l. si patronus. s. i. s. arg. contra. s. eo. l. q. b. de bonis. s. i.

Ex falcidia. pensionibus. id est petitionibus. **A**pparebit. quandoque. **I**ntegre. accepta cautione quanto plus. vt. s. l. i. s. si i. annos. et. s. e. l. legis falcidie. sed contra. s. eo. l. hereditatum. ubi ab initio fit computatio. Sol. ubi fit computatio. propter ceteros legatarios: hic cum cui est relictum hoc annuum. et eodem modo. s. eo. l. cum ticio. r. sic intellige. s. eo. l. penales. s. annua.

Fideicommissarius. specialis vel generalis ut subicit. sed fallit in generali in duobus casibus: scilicet quando heres sponte adijt. et sponte falcidiam non detrahit uolens liberalitatem exercere in fideicommissario. et hoc si ab herede relicta

Ex falcidia. pensionibus. id est petitionibus. **A**pparebit. quandoque. **I**ntegre. accepta cautione quanto plus. vt. s. l. i. s. si i. annos. et. s. e. l. legis falcidie. sed contra. s. eo. l. hereditatum. ubi ab initio fit computatio. Sol. ubi fit computatio. propter ceteros legatarios: hic cum cui est relictum hoc annuum. et eodem modo. s. eo. l. cum ticio. r. sic intellige. s. eo. l. penales. s. annua.

Fideicommissarius. specialis vel generalis ut subicit. sed fallit in generali in duobus casibus: scilicet quando heres sponte adijt. et sponte falcidiam non detrahit uolens liberalitatem exercere in fideicommissario. et hoc si ab herede relicta

Fideicommissarius. specialis vel generalis ut subicit. sed fallit in generali in duobus casibus: scilicet quando heres sponte adijt. et sponte falcidiam non detrahit uolens liberalitatem exercere in fideicommissario. et hoc si ab herede relicta

Fideicommissarius. specialis vel generalis ut subicit. sed fallit in generali in duobus casibus: scilicet quando heres sponte adijt. et sponte falcidiam non detrahit uolens liberalitatem exercere in fideicommissario. et hoc si ab herede relicta

sum legata. ceteri si a fideicomissario nunq̄ detrahet falcidiam. Itē in alio si coactus heres adiit. tūc enim fideicomissarius detrahit falcidiam. quia absurdus est legatarijs plus p̄stari q̄ p̄stare si heres ip̄ote adijisset. vt. j. ti. ij. l. i. §. inde n. rati. r. l. marcellus. §. q̄ si suspecta. et. l. facta. §. si cuz suspecta. facit

ergo hic §. pro opione h̄zo. qui dixit legatarium nō detrahere falcidiam. s̄ alij cōtra si eis detrahat: p̄ quibus est. §. eo. l. penales. §. fina. et. c. cōmuna de leg. l. i. §. i. q̄ sunt contra. s̄ die vt in qualibet earū no. hanc autem intelligebat qm̄ eis nō detrahebat.

¶ **U**m emptor venditori vel cōtra heres extiterit euicto hoīe vtrū dupluz in es alienū deducere vel cōputare debeat/an simplū: duplū em̄ esset si ali⁹ heres extitisset: et benignius est eodē herede existēte simplū ei imputari.

¶ **S**pes defalcandi cōmunis est heredis ⁊ legatarij: ⁊ qd̄ legat̄ seruo cōmunit eis acq̄ritur quibus potest. **Bar.** **Idem.**

¶ **P**autius seruo quē tibi legauerat fundū legauit. **Attlicin⁹/nerua/sabin⁹** primū in seruo rōnē legis falcidie habēdā: ⁊ quota pars ex eo decederet eam partē in fundo legato inutile futurā: deinde ex reliq̄s p̄tib⁹ fūdi legi falcidie portionē decessurā sicut ex oibus legatis **Lassius** ait. q̄ si de seruo pars lege falcidia decedat: incipe seruū fieri cōm heredis ⁊ legatarij. cōi autē seruo cū legatū sit totum p̄tinere ad sociū: quia in eam p̄sonā legatū p̄sistere p̄t. q̄ rationē semel ex fundo partē legis falcidie decessurā: paulus cassij sentētia v̄tit. nā ⁊ diuus pius rescriptis seruo communi fideicommissum datū: totum ad socium pertinere.

¶ **C**assius. resp̄ hēdens p̄dictos. **Et** legatarij. sic ergo ipso iure falcidia rescit. vt. r. §. eo. l. linea. et. j. eo. l. in q̄ritate. §. i diem. in fi. §. e

¶ **I**n eaz. q̄re ei totū legatū q̄ritur s̄ in legato ei relicto locum haberet falcidia. ergo ⁊ hic vt subiicit. h̄zo.

¶ **Q**ua ratione. quia totū legatū querit socio. ergo in eo toto locum habet falcidia.

¶ **E**x fundo. s. dotali.

¶ **C**assij. reprobata sentētia nerue ⁊ sabin⁹. ⁊ attlicin⁹. **I**ditur p̄t. nō solū cassij. ad qd̄ est. §. p̄ socio. l. vep. §. si seruo. s̄ j. de acq̄. re. do. l. p̄ seruo. §. i. Sol. q̄ ibi dicit fieri foroz. qd̄ donat vn⁹ dnoz seruo cōi. vep̄ est ceteroz. nō autē donati aliqd̄ remanet. ⁊ sic p̄cedat. **I**tes j. de stipu. ser. l. p̄inde. §. si seruo cōis: s̄ aliud ibi in stipulatōe qm̄ sit

pulat su⁹ cōis ab vno dnoz vt p̄te remaneat penes p̄mittentē. quia stipulatio nō fit ibi ex causa lucratiua: hic autē in legato vel in donatione est lucratiua.

¶ **F**undi. legati.

¶ **R**emanferit. propter falcidiam.

¶ **U**bi legatur fundus et via ad ip̄m: legatū vie extinguitur si tm̄ est in falcidia aut pl⁹ quātum via. **Alexan.**

¶ **I**nterdu euenit vt p̄pter rōnē legis falcidie sequens legatū extinguitur: veluti si fundus et ad eū via legata sit per aliū fundū. nā si pars fūdi remāserit in hereditate nō potest p̄cedere vie legatū: quia pro parte seruit⁹ acq̄ri nō p̄t.

¶ **L**egata inutilia minuit vt excludunt falcidiam siue sint inutilia a p̄cipio siue ex post facto. **h. d. cum. l. seq. Alexan.**

¶ **N**on est dubiū **Cel.** **Q**uin ea legata a quib⁹ submouere heres exceptione petitorē potest: in quartā ei imputentur: ne ceterozum legata minuantur. **Iulianus.**

¶ **E**c interest vtrū ab initio quasi inutile fuerit: an ex accidēti postea in eū casum puenisset legatū: vt actio eis denegaretur.

¶ **L**egatū inutile p̄t incapacitatē legatarij p̄dest alijs legatarijs. **hoc dicit fm̄ vltimū intellectu glo. Bar. Marcell.**

¶ **A**sse patronū heredē instituit libert⁹ cū ducētos aureos in bonis haberet: et legauit filio. **cxr. extraneo** reliq̄: diminutio legati qd̄ extraneo p̄staf̄ p̄ficit filio ad p̄sequēda solida q̄ ei legata sunt. **Q**uacūq̄ ex causa legata non

dū de vtroq̄ fm̄. **h. arg. §. eo. l. plane.** vel dic q̄ diminutio fit c̄neo: q̄ est filius naturalis. vñ nō p̄t cape nisi p̄tē. vt **C. d. na. li. l. ij. cū em̄ ture h̄ditario remaneat penes h̄dē cōputant ei in quartaz: eo min⁹ detrahit alijs. vt. j. in. l. p̄t. ⁊ qd̄ subiicit ad consequēda legata solida. s̄ magis q̄ p̄sequeretur si de legato extranei nil diminueretur: nō tm̄ forte solidū consequetur filius.**

¶ **E**xtraneo. fm̄ vltimā casus positionē dic extraneo. i. filio naturali. duos enim habebat filios. vnū legitimū

¶ **I**n hereditate. nomie falcidie. ita vt equaleat est marōvie vel plus valeat. sec⁹ si min⁹ valet. qd̄ dicit. §. e. l. si fundus michi.

¶ **N**on p̄t. facit. j. de ver. ob. l. si sub vna. §. i.

¶ **N**on est. petitorē. quia nō sit capax. ad qd̄. §. eo. l. in rōne. in p̄n. ⁊. l. in rōne. ij. §. pe. et. fi. ⁊. l. si a seruo. ⁊. j. eo. l. id aut qd̄. ⁊. l. exasse.

¶ **E**c interest. q̄siq̄ tamē interest. vt. l. i. de le. §. x. r̄rio. ⁊. j. de h̄. ob. l. plurib⁹. §. fi.

¶ **A**sse. filio. s̄uū testator. ceterū filio h̄rdis frustra legat vt et suo. vt. l. i. de le. §. an suo. et qd̄ seq̄ sic ordina. quia filio. **cxr. ⁊ c̄neo** reliq̄ scz reliq̄. ita q̄ loc⁹ est falcidie. vt. dic. c. filio. ⁊ c̄neo. xx. et subaudi et alia alijs. si autē diceret. c. filio. et. xx. c̄neo legata et nichil p̄t: non posset heres vti falcid. cuz h̄eat pl⁹ q̄ra. **I**tes qd̄ subiicit diminitio legati ex extraneo relicti. dic p̄ legē falcidiam: p̄dest eniz filio: q̄ si nō posset defalcari legatū c̄nei detraheret de legato filij qd̄ eēt defalcā-

¶ **E**c interest. q̄siq̄ tamē interest. vt. l. i. de le. §. x. r̄rio. ⁊. j. de h̄. ob. l. plurib⁹. §. fi.

¶ **A**sse. filio. s̄uū testator. ceterū filio h̄rdis frustra legat vt et suo. vt. l. i. de le. §. an suo. et qd̄ seq̄ sic ordina. quia filio. **cxr. ⁊ c̄neo** reliq̄ scz reliq̄. ita q̄ loc⁹ est falcidie. vt. dic. c. filio. ⁊ c̄neo. xx. et subaudi et alia alijs. si autē diceret. c. filio. et. xx. c̄neo legata et nichil p̄t: non posset heres vti falcid. cuz h̄eat pl⁹ q̄ra. **I**tes qd̄ subiicit diminitio legati ex extraneo relicti. dic p̄ legē falcidiam: p̄dest eniz filio: q̄ si nō posset defalcari legatū c̄nei detraheret de legato filij qd̄ eēt defalcā-

¶ **E**c interest. q̄siq̄ tamē interest. vt. l. i. de le. §. x. r̄rio. ⁊. j. de h̄. ob. l. plurib⁹. §. fi.

¶ **A**sse. filio. s̄uū testator. ceterū filio h̄rdis frustra legat vt et suo. vt. l. i. de le. §. an suo. et qd̄ seq̄ sic ordina. quia filio. **cxr. ⁊ c̄neo** reliq̄ scz reliq̄. ita q̄ loc⁹ est falcidie. vt. dic. c. filio. ⁊ c̄neo. xx. et subaudi et alia alijs. si autē diceret. c. filio. et. xx. c̄neo legata et nichil p̄t: non posset heres vti falcid. cuz h̄eat pl⁹ q̄ra. **I**tes qd̄ subiicit diminitio legati ex extraneo relicti. dic p̄ legē falcidiam: p̄dest eniz filio: q̄ si nō posset defalcari legatū c̄nei detraheret de legato filij qd̄ eēt defalcā-

¶ **E**c interest. q̄siq̄ tamē interest. vt. l. i. de le. §. x. r̄rio. ⁊. j. de h̄. ob. l. plurib⁹. §. fi.

¶ **A**sse. filio. s̄uū testator. ceterū filio h̄rdis frustra legat vt et suo. vt. l. i. de le. §. an suo. et qd̄ seq̄ sic ordina. quia filio. **cxr. ⁊ c̄neo** reliq̄ scz reliq̄. ita q̄ loc⁹ est falcidie. vt. dic. c. filio. ⁊ c̄neo. xx. et subaudi et alia alijs. si autē diceret. c. filio. et. xx. c̄neo legata et nichil p̄t: non posset heres vti falcid. cuz h̄eat pl⁹ q̄ra. **I**tes qd̄ subiicit diminitio legati ex extraneo relicti. dic p̄ legē falcidiam: p̄dest eniz filio: q̄ si nō posset defalcari legatū c̄nei detraheret de legato filij qd̄ eēt defalcā-

¶ **E**c interest. q̄siq̄ tamē interest. vt. l. i. de le. §. x. r̄rio. ⁊. j. de h̄. ob. l. plurib⁹. §. fi.

alium naturalem qui vocatur extraneus.

S ppter ea. v. d. i. c. a. b. u. n. t. c. a. u. t. i. d. e. n. o. p. l. i. t. a. s. z. e. a. p. l. i. t. a. s. i. c. v. t. s. e. l. i. s. i. t. e. r. d. u. z. s. i. i. n. a. n. o. s. z. l. i. s. c. u. i. z. l. i. n. l. e. g. e. f. a. l. c. i. d. i. a. z. l. e. o. l. h. f. d. i. t. a. t. u. z. l. i. n. q. s. t. i. t. u. t. e. s. s. i. l. e. g. a. t. a. z. j. n. l. i. i. s. i. l. e. g. a. t. a. q. u. e. s. u. n. t. s. s. h. d. i. c. i. t. r. e. f. e. r. r. e. a. n. p. u. r. u. v. e. l. p. d. i. t. i. o. n. a. l. e. s. i. t. e. r. l. i. c. t. u. m. e. t. s. i. c. h. i. c. l. o. q. u. i. t. v. t. s. i. t. i. n. e. l. e. c. t. i. o. n. e. h. e. r. e. d. i. s. a. n. p. u. r. u. v. n. i. z. c. o. d. i. t. i. o. n. a. l. e. a. l. i. j. z. s. i. c. p. r. i. v. a. t. i. v. p. u. r. u. p. e. t. a. t. p. l. i. t. a. c. a. u. t. i. o. n. e. v. t. i. n. c. o. n. t. r. a. r. i. j. s.

P iter credito res. n. a. v. i. d. e. t. u. r. c. r. e. d. i. t. o. r. e. s. p. a. t. r. i. s. i. n. c. o. f. u. n. d. o.

A l. i. q. d. a. l. i. u. d. p. r. e. t. e. r. f. u. n. d. u. m.

Q u. i. a. i. n. p. o. t. e. s. t. a. t. e. v. i. d. e. t. u. r. q. n. o. n. q. u. i. a. z. c.

S u. a. c. u. z. h. a. b. e. a. t. f. u. n. d. u. m.

H a. c. r. a. t. i. o. n. e. s. m. a. i. a.

D e. d. u. c. e. t. e. u. a. l. i. q. p. r. d. i. s. p. o. n. a. t.

F i. l. i. j. s. v. l. f. a. l. t. e. v. n. i. v. t. s. d. e. l. e. g. i. j. l. v. n. u. z. e. r. i. n. p. n. z. s. i. d. u. o. s. z. s. r. o. g. o. z. l. i. c. u. q. d. a. z. f. a. c. i. t. s. d. e. l. e. g. a. t. i. l. f. e. l. i. u. f. a. m. i. l. i. a. s. s. p. e. z. c. u. r.

R e. l. i. q. u. e. d. i. e. r. g. o. h. f. u. n. d. u. n. o. n. e. o. p. u. t. a. t. e. i. s. i. n. q. r. t. a. s. z. v. t. e. s. a. l. i. e. n. i. u. e. i. s. d. e. b. i. t. u. d. e. d. u. c. e. t. v. t. c. e. l. i. n. i. p. o. n. e. d. a. z. c. u. r.

R e. l. i. q. u. e. d. i. e. r. g. o. h. f. u. n. d. u. n. o. n. e. o. p. u. t. a. t. e. i. s. i. n. q. r. t. a. s. z. v. t. e. s. a. l. i. e. n. i. u. e. i. s. d. e. b. i. t. u. d. e. d. u. c. e. t. v. t. c. e. l. i. n. i. p. o. n. e. d. a. z. c. u. r.

A z. t. i. c. i. o. a. l. s. i. n. c. i. p. i. t. t. i. c. i. o. a. l. s. c. u. m. t. i. c. i. o.

V i. c. t. u. r. u. s. s. i. t. n. a. e. o. m. o. r. t. u. o. f. i. n. i. t. v. t. s. d. a. n. l. e. l. i. i. i. j. s. z. s. e. l. i. l. e. g. e. f. a. l. c. i. j. s. o. l. q. d. a. d. i. c. i. t. q. h. e. s. t. e. l. e. c. t. i. o. l. e. g. a. t. a. r. i. j. h. e. r. o. t. o. t. u. p. l. i. t. a. c. a. u. t. i. o. n. e. v. t. i. b. i. a. n. h. e. r. i. e. s. t. i. m. a. t. i. o. n. e. z. v. t. h. i. c. q. s. i. f. i. t. f. a. v. o. r. l. e. g. a. t. a. r. i. j. s. a. n. i. f. i. d. a. r. i. q. d. e. s. t. f. a. l. s. u. z. i. m. o. h. f. d. i. s. v. t. j. n. a. l. i. a. l. i. j. q. h. i. c. n. o. p. o. t. e. r. a. t. f. a. n. f. i. d. a. r. e. i. b. i. f. i. c. a. l. i. j. q. h. i. c. d. e. p. d. i. t. i. o. n. a. l. i. b. i. d. e. a. n. u. o. v. e. l. i. b. i. c. u. m. e. o. d. e. h. i. c. c. u. c. e. t. e. r. i. s. l. e. g. a. t. a. r. i. j. s. c. o. p. u. t. a. t. v. e. l. h. i. c. f. u. i. t. s. e. n. n. e. n. t. i. a. p. e. c. u. l. i. i. b. i. r. e. p. r. o. b. a. t. i. t. e. m. e. l. i. p. r. a. s. e. o. l. i. i. j. s. i. s. o. l. i. b. i. s. p. a. l. e. i. n. r. e. p. u. b. l. i. c. a. z. i. t. e. r. a. j. e. o. l. h. f. d. i. t. a. t. u. v. b. i. f. i. t. p. a. n. n. o. s. z. o. l. i. b. i. v. t. s. c. i. a. t. p. q. r. a. n. o. s. f. i. c. e. s. t. i. m. a. t. i. o. n. e. z. e. r. e. o. s. c. i. a. t. q. s. t. u. v. a. l. e. r. v. t. h. i. c. v. e. l. i. b. i. i. n. l. e. g. a. t. o. v. s. u. f. r. u. c. t. u. z. a. a. l. i. m. e. n. t. o. r. u. m. h. i. c. i. n. a. l. i. o. a. n. n. u. o. v. e. l. a. d. o. f. i. d. e. a. s. f. i. n. i. s. i. n. h. i. s. t. r. i. b. u. s. c. a. s. i. b. u. s. a. l. i. m. e. n. t. o. r. u. m. v. s. u. f. r. u. c. t. u. s. z. i. n. a. l. i. o. a. n. n. u. o. f. i. t. c. o. p. u. t. a. t. i. o. t. r. i. b. u. s. m. o. d. i. s. f. v. e. l. v. t. h. i. d. i. c. i. t. v. l. v. t. s. c. o. l. i. s. i. h. e. r. e. s. s. i. f. v. e. l. v. t. j. e. l. h. f. d. i. t. a. t. u. v. e. l. e. n. a. q. u. a. r. t. o. s. c. o. p. u. t. a. t. i. o. p. o. t. h. e. r. i. v. t. s. o. l. u. a. t. t. o. r. u. c. a. u. t. i. o. n. e. e. x. a. c. t. a. v. t. s. e. l. i. s. i. i. n. a. n. o. s. z. l. i.

prestantur: imputantur heredi in quartam partem que propter leges falcidia remanere apud eum debet.

S legata sunt pedet legis falcidie rō: p̄fenti die data non tota vendicabuntur.

A defuncto h̄f̄dib' debitu vt es alienū detrahitur. Bar.

P iter filiu Marcel. ex q tres hebat nepotes h̄f̄dē istituit fideiq ei' cōmisi ne fundū alienaret: z vt i familia eū relinqret: fili' dece dēs tres filios scripsit h̄f̄des. q̄rēdū est an oimō q̄i credito res' vnusquisqz in rōne legis falcidie aliqd possit deducere: qz in p̄tate sua' habuit pat̄ cui ex his potius relinqret: s; hac rōne' nemo i falcidie rōne q̄cōz deducet'. qd videndū est ne dure p̄stituat: vtiqz enim in alieno ere habuit fundū cū necessitate q̄ppe obstrict' fuisse filijs' eū fundū relinqedi.

Legatu annuu pedete du bio estimatur inq̄stū v̄di potest: sed eo finito inq̄stum debetur. Bar.

A m ticio in annos sūz gulos dena legata sūt: z iudex legis falcidie rōne in

lege falcidia. in fi. z. j. eo. l. in q̄stitate. s. s. z. si legata. z. facit s. de dona. cau. mor. l. mortis ca. s. fi. et. s. co. l. lex falcidia. m. **U** debuerit. in p̄teritū ante mortē. qz p̄tēnium forte non soluerat heres. ad qd. s. de vfu. l. quesitum. **U** m quo. poterat. vt dominus serui.

U dubito. hac rōne qm zc. et hac alia. quid emz zc. **A**ccur.

U debitor. s; aliqz h̄f̄ditaris. **A**ccur.

U sit. quo casu dānū h̄f̄dis est. vt. s. co. l. in ratio. ne. in prin.

U in isto. debitor factodiuice.

U cōditio. sub qua p̄nterat qd aliquid defuncto. **A**ccur.

U extitit. s; hoc p̄stat. vt. j. e. l. i. q̄stitate. i. s. magna. s; ad p̄cedēs est contra. s. e. l. in ratio. n. in pn. vbi r̄ps mortis inspicit. Sol. dicit qdā qz r̄poci nādo hec dicitur nō soluēdo. sed die fm i. y. z. s. 30. qz i hereditariis reb' estimadis temp' mortis inspicit vt ibi. in debitorē hereditario libero q nō est soluēdo cū tū postriori quā docuz p̄sideratur vt hic. z. s. eo. l. nes. fennus. s. si debitor. s. c. si est soluēdo. vt in p̄tario. i. h̄f̄de debitorē aut ex sua p̄sona: z. tota d̄bitū q̄stas cōputat. vt. j. e. l. q̄re. batur. et. s. co. l. i. s. si debitor. aut ex p̄sona serui vel filij tunc non euētus posterior: sed q̄stū plus fuit in peculio vel tēpore mortis vel adite hereditatis vel postea computatur in falcidia. vt hic. et. j. eo. l. si creditor. quia dominus idēqz heres sibi potuit z debuit soluere: sed in debitorē non ita: quia nō statim cum habet potest' heres pecuniam extorquere. **U** Incrementū. qd est vsqz ad aditam hereditatem nō post. vt. j. eo. l. si creditor. et. s. in prin. hui'. l. s; in debitorē etiā vltra vt hic. vel die etiā in peculio idē vt hic ap̄te dicit. sed fm vtrāqz expositionē est contra. s. de pecul. l. eo tēpore. s. si creditor. vbi tēp' mortis inspicitur. sed die vt. j. eo. l. si creditor. **U** Notat. i. approbat qd sequitur. **U** Seruus. heredis scripti.

U m ticio in annos sūz gulos dena legata sūt: z iudex legis falcidie rōne in

batur. et. s. co. l. i. s. si debitor. aut ex p̄sona serui vel filij tunc non euētus posterior: sed q̄stū plus fuit in peculio vel tēpore mortis vel adite hereditatis vel postea computatur in falcidia. vt hic. et. j. eo. l. si creditor. quia dominus idēqz heres sibi potuit z debuit soluere: sed in debitorē non ita: quia nō statim cum habet potest' heres pecuniam extorquere.

U Incrementū. qd est vsqz ad aditam hereditatem nō post. vt. j. eo. l. si creditor. et. s. in prin. hui'. l. s; in debitorē etiā vltra vt hic. vel die etiā in peculio idē vt hic ap̄te dicit. sed fm vtrāqz expositionē est contra. s. de pecul. l. eo tēpore. s. si creditor. vbi tēp' mortis inspicitur. sed die vt. j. eo. l. si creditor.

U Notat. i. approbat qd sequitur. **U** Seruus. heredis scripti.

U m ticio in annos sūz gulos dena legata sūt: z iudex legis falcidie rōne in

batur. et. s. co. l. i. s. si debitor. aut ex p̄sona serui vel filij tunc non euētus posterior: sed q̄stū plus fuit in peculio vel tēpore mortis vel adite hereditatis vel postea computatur in falcidia. vt hic. et. j. eo. l. si creditor. quia dominus idēqz heres sibi potuit z debuit soluere: sed in debitorē non ita: quia nō statim cum habet potest' heres pecuniam extorquere.

a Dena. i. xvij. et totidem alij. sic. de leg. i. l. si quis testamento. vel melius id est. xvij. et x. alij. ut statim patet ibi. x. que et. sic. de solu. l. vbi.

b Decem. si tota. et augetur. sic ergo nil alij creditori soluetur. quod est ideo. quia hic dominus habet potestatem praededucendi. ut. de pecu. l. sed.

si danu. y. et facit. s. eo. l. serui.

c Quarta. facit. s. eo. l. sed si non seruus. s. vlti.

d Quing. sui. e. l. si. n. cio.

f Proprietate. plenam triennium. **g** Quing. serui sui vel etiam tue fidei.

h Parte. quartam. q. de sua esset rescandam si libertas non esset data. **h. 30.** hoc. p. p. legatum. x. als. falcidia non detrahatur. ut. s. eo. l. si serui.

i Cosequatur. ut ppter qualitatem s. s. ut. s. p. r. i. s. vel ppter modum a defuncto quanta. ut. h. 30. **It** i. alij. ut. no. C. eo. l. in testamento.

l Viginti quos. ergo quartam. **l** Dedisset. inter viuos. ut in fine subijcit. et hac mente ne utat falcidia. et ita repellitur exceptione vel replicatione. sic ergo quod caput non hereditario iure imputat in falcidia. ut. l. eo. l. q. d. autem. in si. si autem in vltima voluntate instituyendo non esset dubium. quod non habet locum falcidia.

m Nichil aliud. quod retinebit dicta xvij. et facit. C. de leg. l. filia. et. si. si a patre. quis ma. su. l. si. si parens. sed arg. s. C. de inoff. testam. l. si quando. s. i. Accurritus.

Q Um dotem. dicitur est. imo ut. s. de do. p. re. l. si. i. d. e. rit. Sol. non habet locum ut hic inspecto exitu. quod detrahatur falcidia penes actiones de dote. ut ibi dixi. s. in co-

defuncto et alij dena debuerit: et vna. x. habeat: auget. s. ex his hereditas decem quod defuncto naturaliter debebat in hereditate manentibus.

S i suus post tempus manumittitur legatus vel etiam eide directo libertas relinquitur et iterum propterea aut eius usufructus legatus alteri: tunc dicitur esse in legato quod ex opis interim habet et ex eis falcidia detrahatur. **Alex.**

I s qui in bonis duxerat vniu suu habet legatum eius ticio: et si dei eius committit ut post triennium manumitteret: de ex eo quod interim lex opis serui ad ticiu puenire potest quarta apud heredes remanere: quae ad modum si directo post triennium seruo libertatem dedisset eius usufructus eius legasset: aut ei propter tatem pro fideicommissum reliquit.

S i legatus dicit non sit defalcabile de legato serui detrahatur falcidia. pro utroque: et idem contra. hoc dicit **Bar.**

S tichum tibi: seruo tuo de cetero legauit: vel protra tibi decem seruo tuo stichum/ libertatemque stichi fidei eius commisit: lex falcidia minuit legata: redime re ab herede potest debet quae ad modum si tibi utroque legasset.

Q uarta in herede testatore viuo collata facit cessare falcidiam. **Bar.**

S epius euenit ne emolumentum eius legis heres prosequatur. nam si centum aureorum dominus viginti quos alicui dedisset: et eius institueret heredem et doderat legauerit: nichil aliud sub occasione legis falcidiae interuenire potest.

modo representatiōis huius loci cum effectu: ut in prario. i. si. s. et. s. eo. l. si quis creditori. et facit. l. eo. l. si usufructus. s. i. o.

I nterpositi. s. persona et ad quod. s. de lega. l. i. et qui. et de inoff. testam. l. papinianus. s. eo autem. et. s. i. i. l. aua. s. ticio. et. s. si quis alij. te. phi. l. i. s. sed si legatum.

test: quia viuo videtur hereditario puidere.

N on dicitur ispeit persona primi legatarii s. fideicommissarii in quem ultimata de legatum residere. h. d. **Bar.** et **Alex.** **I** dem.

Q um dotem maritus alicui legauerit ut vxori restituat: non habet legem falcidiam locum dicitur est: et sane in plerisque ita obstat: ut omnia interpositi capiētis persona spectetur.

P otente detrahendi falcidiam non praescribitur lego tpe. **Alex.**

L egis falcidiae **M** ode. bnficiu heres etiam post legum tempus mortis testatoris implorare non prohibetur.

H eres qui agit ut legatum interdicat puuam falcidiam: idem eo qui in se tacita fide assumpsit de restituendo non capax. **Alex.**

B eneficio legis **I** de falcidiae indignus esse videtur: qui id egerit ut fideicommissum interdicat. propterea quod non capiētis rogatus est restituere hereditatem senatus consulto plautiano non concedit quarta retinere: s. ea quarta quam non retinuit ad fidei pertinet ex rescripto diui pij.

P rolegata relicta impuberi non imputantur in falcidia substituto impuberis. **Alex.** **I** abole.

Q um pro impuberi filie heredem substituit: id quod eius legatorum nomine a pro obuenit (cum hereditas ad substitutos pertinet) in computationem legis falcidiae non venit.

Q uo heres plus soluit legatariis in pena prosumae non nocet. hoc dicit **Bar.**

L egato petito cum in litem

bet impubes. ut. s. de lega. l. i. qui filiabus in si. et. l. seq.

L egato petito. pro actione in rem in qua iuratur. ut. s. de in lit. tur. l. in actione. si autem actione ex testamento.

L egis. longum tempus. facit. s. eo. l. lex falcidia. et l. q. de boīs. s. non idcirco. et. s. fructus.

B eneficio. ege do testamentum. ad quod. s. d. his qui. ut idi. l. rescriptum. et. s. eo. l. h. d. iuratum. i. si. et. s. de his que in te. del. l. i. s. si ho alij. et. s. si quis a. te. pro. l. ij. Accur.

R etinere. cuius effectu quod fidei huius: ut hic. et. s. de iure fisci. l. cum tacitum.

Q um pat. quod ei. s. impuberi.

L egatorum. i. p. legatorum in primis tabulis cuius haberet coheredes. et dicitur pmet ex substitutione pupillari non venit in computationem: ne quia substitutus non computat sibi in quarta quod impuberi fuerit prolegatum sed habet pro pui sicut nec ipse impubes computat. ut. l. eo. l. q. d. autem. alij dicitur ei. s. substituto et legatorum in scōis tabulis. et non venit in computationem. s. falcidiae. quia non valet: ut pote a se sibi relicto. ut. s. de lega. l. i. legatum. s. i. sed totum computatur i quarta. ut. s. eo. l. non est. s. prima placet: quia dicitur ei a patre. Itz quod dicitur pmet: exponit quod ex vulgari. et sic non computat substitutus. quod non habet sed ha-

non iuratur. vt. s. de in li. iur. l. alia. nisi dicas qm res no extaret. vt eo. titu. l. in actionibus. s. plane. r. facit. s. de in li. iuran. l. i. r. de fideiuf. l. finali. r. s. de lega. i. l. legatu. s. fundus. r. s. eo. l. in facta. r. l. p. i. r. l. n. lege. s. fina. et argu. s. de procur. l. qui proprio. s. vt in ceteris. ibi: pena autem ac. r. i. de re gu. iur. l. quos qs ex culpa.

Alien^o. cum si. als sit. sed meli^o. si. et dic qro cu legata r. c. r. qd dicit quati reba. s. valeret iusto p. cio b **R**evera. scilicet valeret.

Constitutio. que fuit in emedovt ta carum emeret.

D **P**restare. vt r. s. de leg. iij. l. no dubiu. s. fi. r. facit s. eo. l. i. s. fi. r. de le. i. l. si fideiusor. s. fi. r. s. l. pri. s. fi. et s. man. l. si fideius for. Itē no. alteri^o sic. s. de nora. l. ele ctio. s. fina. r. s. de transac. l. iij.

In lege fal. fuerunt. quoz vn^o aliū sibi fecit heredem.

Computari. qm sunt dno rei stipulandi. vt fiat solutio in obligatio nem hereditariāz tūc in bonis defū cti: sed si heredis tūc in bonis here dis vtraqz eni du rat. vt i. de fideiuf. l. si rens. r. l. s. ne raliter. s. i.

Ex cui^o bōis. cū sint d. io rei pro mittendi. r. fa. i. de fideiuf. l. vāni^o. et s. e. l. statulib. r. de lib. le. l. iij. s. nūc. h **F**orali. i. for mato a cōtrahēti bus qm defunctus emit vltra qz vale ret vlt minus r ita non ex preterita emptione. vt r. i. de iur. r. s. i. l. iij. s. diu. vel formali. i. singulari: qd als qmz in spicif vel rōne sanguinis vel utilitatis. vt. i. e. l. p. c. i. a. vel quia fuit maior. vt. s. de mino. l. si in emptioe. vel ratioe p. hūū. vt. s. de le. ij. l. si cui fund^o. et facit. s. e. l. cū pater. s. i.

Recia. vtilitate. de affectu r utilitate statim ponet exemplum. et plenius no. s. l. pri. in fi.

Funguntur. i. cōi precio estimant res. qd ergo dicit

iuratu est rō legis fal. nō eius fūme in quā legatari^o iuravit haberi d3: s3 ei^o qm reuera id fuit qd petitiū ē. nā id qd pene cā accreuit i legē fal. nō icidit.

Si hīs ppter suā stultitiā p^o soluit nō nocet legatarijs. hoc dicit Bar. **I**dem.

Alien^o fund^o tibi legat^o est: cū hīs hunc emere nisi infinito precio non possit: emit multo plur^o qz qm erat: q emptione effectū evt legatarij ad legē fal. reuocarent. qro cū si^o fund^o tanti qm revera^o em ptus esset: legata nō fuerāt ex cessura ius legis fal. an hoc ip so heres institut^o pte reuocādi a legatarijs ius hēat: q exve lūtate^o defuncti pluris emerit fundū qz qm erat. rīdi qd am plius hīs qz precii fundi lega tario soluit id in lege fal. iputa ri nō pōt: qz negligētia ei^o no cere legatarijs non d3: vt pote cū is cōsistendoveram estima tionē prestare poterat.

In duob^o reis socijs debi tū vtriusqz p pte videt actiue et passiue: in nō socijs ei^o v^o debi tū q debitiū occupauerit. B.

In lege fal. hoc **A** p. esse fuādū iultan^o ast: vt si duo rei pmittēdi fuerint: v^o duo rei stipulandi: siqdē focij sint i ea re diuidi inter eos de bere obligationē: atqz si singu li pte pecunie stipulati essent vel pmisissent. qz si societas in ter eos nulla fuisset: in pēdēri

res tantum valet qm vendi pōt. s. cōiter vt hic. et. s. e. l. pri. in fi. et. s. ad. l. ad. l. si seruus. vel dic cōiter fungitur. s. p. cia id est statuunt. r cōiter exponere p^o. vel tertio sū gunt cōiter. i. tale p. cū iponit qd equalcat re: vt cōe r eq: le sit habere rem vel precium.

esse in vtrius bonis computa ri^o oporteat id qd debebit: vel ex cui^o bonis^o detrahi. Lo: po ra si q sint i bonis defuncti fm reiveritate estimāda erūt: hoc est fm p̄sens p̄ciū: nec qd qz eo rū formal^o p̄cio estimādum ef se sciendum est.

Res debet estimari cōi esti matione nō ex affectione sin gulari. itē q habet ius adeun di hereditate nō dicitur locu pletior. Bar. **P**aulus

Precia rerū non ex affe ctu nec utilitate^o singu loz: s3 cōiter fungunt^o. nec em q filii naturalē^o possidet tāto locupletior est qz eū si ali^o pos sideret plurimo redēptur^o hui^o fider tm h3 qm eū p̄vendere pōt: nec ex p̄ctādū est dū ven dat: sed i p̄ntia nō qm filii^o alt: cur^o sed qm hō^o estimat. eadē cā^o est ei^o hui^o q noxā nocuit^o: nec eni delinquēdo qsqz p̄cio sior fit. sed nec h̄rde post mor tē testatoris institutū fuū^o tā to pluris esse qto plus venire pōt^o p̄di^o scribit. est eni absur dum ipm^o heredē institutum non esse locupletiorē ante qz^o adeat^o. si autē fuus hīs insti tutus sit: statim me locupletio rē effectum: cū multis causis accidere possit ne iussu nostro adeat: ac qnt r nobis certe cū adierit. est autē p̄pōsterū aū nos locupletes dicit qz acq̄sue rum^o. Lū^o debitor solucdo nō

pletiozem. Alij dicit qz si ego instituar sum locupletior an teqz adeā: cum et ius deliberandi et adeundi transmitto vt r. c. de iur. delibe. l. cum antiquioribus. si seruus me^o non. quos sensus littera nō bene portat. **L**ocupletiorē. qd quidē verū est anteqz adeam r. c. **Q**z pro quāuis r. c. **A**deat. facias p̄ctū loco copule. r. r. epe r. r. ne nobis acquiri certe et si adierit. p̄tē si noster esse desinat: quod d

Res tm valet qz rū cōit vēdi p̄. **Q**ui filii natura lem. s3 seruū suum. als nō pos sideret. r ē exēplū de affectu.

Sed nec. exē plū de utilitate in **Q**uasi. als q. i. quāto s3 p̄cio als qua. s. estimatone.

Homo. fuus aliquis nō habito respectu ad patrē.

Eadē causa vt estimetur quā tū cōiter valet.

Nocuit. de fū cto cui^o erat. p. qd videbat difficult^o qvenderet ne pu niēdi adimat fa cultas r de socijs inquirendi. argu. s. famul. her. l. pō p̄ponius. circa p̄n. vel dic nocuit ex traneo in vita de functi. r tunc non fit p̄ciosior. i. fit de terior r sic pur va let. Accur.

Seruum. he reditarium.

Venire pōt. qz iussu emptoris adiret. vt iusti. de here. in. s. si autem

Ipsū. i. me. q. d. illd dicere me institutū nō ē lo cupletē anqz adeā: qd qdē verū est et si seruus heredi tati^o instituat me fieri locupletē. neu tro ergo casu fuit locupletior. h. Alij legūt interrogati ue vsqz illuc. certe r. c. q. d. nō ē absur dū me nō esse locu

Res tm valet qz rū cōit vēdi p̄. **Q**ui filii natura lem. s3 seruū suum. als nō pos sideret. r ē exēplū de affectu. **S**ed nec. exē plū de utilitate in **Q**uasi. als q. i. quāto s3 p̄cio als qua. s. estimatone. **H**omo. fuus aliquis nō habito respectu ad patrē. **E**adē causa vt estimetur quā tū cōiter valet. **N**ocuit. de fū cto cui^o erat. p. qd videbat difficult^o qvenderet ne pu niēdi adimat fa cultas r de socijs inquirendi. argu. s. famul. her. l. pō p̄ponius. circa p̄n. vel dic nocuit ex traneo in vita de functi. r tunc non fit p̄ciosior. i. fit de terior r sic pur va let. Accur. **S**eruum. he reditarium. **V**enire pōt. qz iussu emptoris adiret. vt iusti. de here. in. s. si autem **I**psū. i. me. q. d. illd dicere me institutū nō ē lo cupletē anqz adeā: qd qdē verū est et si seruus heredi tati^o instituat me fieri locupletē. neu tro ergo casu fuit locupletior. h. Alij legūt interrogati ue vsqz illuc. certe r. c. q. d. nō ē absur dū me nō esse locu

multis modis potest contingere. et hoc quo ad fal. argu. con- tra. s. ad. l. aquil. l. inde nerati. et. s. de codi. fur. l. iij. s. i. et j. de fur. l. si quis vitori. s. penul. sed illa odio furis occis- foris et raptoris.

a **H**abeat. creditor. et facit. j. eo. l. querebatur.

b **L**oca. primo ponit de loco. secū do d tpe. et facit ad locū. s. de eo qd cer to loco. l. ideog.

c **N**ec eni. de lo co dicit.

d **N**ec piniuis. exemplū de tpe.

e **S**ecūdis. id est vberimis scz existētibz. vnde dicitur: hec nauis vadit ad secundā quādovadit. Jali- ter igiū estimatur tps caritū qd vber- tatis si diu duras- uerit. secus si parū vt. j. subijcū.

f **F**ructibus. vberimis. fuit ei septe annis valde carū tps. et vj. se- quentibus maria vbertas.

g **C**ū hic. id est in cōputatōe fal. vel hic id est testi mādig fructibus

h **C**aritate. id est etiā si tpe pfen ti obtineat: qz ad ea q plerūqz pini- sunt iura aptant vt. s. de leg. et se. cō sul. nam ad ea.

i **I**n tēstamē to. cape pt. f. heres. i. detrahe re ab hoc nacio.

k **E**st. de lega tis ceterozum.

l **S**ecūdū est. imo nō standū: vt heres non habeat fal. vt. l. Lucia. cō tra. Solu. speciale hoc casu. vt et als

s. e. l. si dūtoz. hoc tñ nō nocet hfdi: qz alij legatarij et sūi et hoc onus fal. subeū. vt. j. eo. l. qui quadringenta. s. qd ergo. vel potest dici qd hic nō dicit detrahi falci. s. dicit qd cū duo et dimidiū possunt detrahi de decē noie falci. tātū id est duo et dimidiū videat ei iterū legare. et sic erit. xj. et dimidiū ex quibus falci. detrahit. et hoc modo statuit scen- tentie testatous et fal. retinetur. predicta autē duo et di- midium detrahit heres delegatis ceterozū vt dixi.

s **F**undus. vtile. i. toto fūdo. nā tot' legat' v. vt. s. e. l. c. r. rani. s. i. et dic cōtraria plene vt ibi no. et fa

cit. s. de lega. ij. l. si cui fundus. et j. eo. l. qui fundum.

A circa extiterit. et sic medio tempore. v. percepit he- res de interufurio.

o **A**dminus. x. falcid. v.

p **Q**uātitatē. et fm hoc fal. detrahit. vt. j. e. l. qui qua-

dringenta. s. fi. et l. in quātitate. s. in dicm. et facit. s. e. l. in lege fal. et nor. insti. de act. s. pl.

q **S**uplit. vt. C. eo. l. successores.

r **I**mmodicū. i. magnū: adeo q non possunt solui donationes.

s **A**liud. nisi qd superi deducto ere alieno. et fa. C. de tes. mi. l. in testō.

t **Q**uotiens. li- cret. vt nas turali vltra vnicaz vnciaz. vt. C. de na. li. l. ij.

v **E**xcedat. sed si excedat ille ex- cessus retinet ad- huc preter fal.

x **D**ebeat. hec fili' de lex facit vt fili' de restituēdo roga- do gra- tus possit detrahe uatus re duas quartas. duas qd die vt. C. eo. l. qrtas quāqz. facit. s. n. detrahe t. l. sed et si. s. i. re pōr.

y **E**reditarij. testator mili- tuto reliquit lega- ta inter q legauit seio alimēta: nunc heres cuz fal. non habeat vult detra here de ceteris les- gatis hoc planuz est. sed cū de lega- to alimētoz: quod forte singulis an- nis valet. x. et pote rat durare. x. anis vel etiā. xx. vj. l. an- nis prout viueret alimētarj. qritur

z **D**ebeat. hec fili' de lex facit vt fili' de restituēdo roga- do gra- tus possit detrahe uatus re duas quartas. duas qd die vt. C. eo. l. qrtas quāqz. facit. s. n. detrahe t. l. sed et si. s. i. re pōr.

aa **E**reditarij. testator mili- tuto reliquit lega- ta inter q legauit seio alimēta: nunc heres cuz fal. non habeat vult detra here de ceteris les- gatis hoc planuz est. sed cū de lega- to alimētoz: quod forte singulis an- nis valet. x. et pote rat durare. x. anis vel etiā. xx. vj. l. an- nis prout viueret alimētarj. qritur

ab **E**reditarij. testator mili- tuto reliquit lega- ta inter q legauit seio alimēta: nunc heres cuz fal. non habeat vult detra here de ceteris les- gatis hoc planuz est. sed cū de lega- to alimētoz: quod forte singulis an- nis valet. x. et pote rat durare. x. anis vel etiā. xx. vj. l. an- nis prout viueret alimētarj. qritur

ac **E**reditarij. testator mili- tuto reliquit lega- ta inter q legauit seio alimēta: nunc heres cuz fal. non habeat vult detra here de ceteris les- gatis hoc planuz est. sed cū de lega- to alimētoz: quod forte singulis an- nis valet. x. et pote rat durare. x. anis vel etiā. xx. vj. l. an- nis prout viueret alimētarj. qritur

ad **E**reditarij. testator mili- tuto reliquit lega- ta inter q legauit seio alimēta: nunc heres cuz fal. non habeat vult detra here de ceteris les- gatis hoc planuz est. sed cū de lega- to alimētoz: quod forte singulis an- nis valet. x. et pote rat durare. x. anis vel etiā. xx. vj. l. an- nis prout viueret alimētarj. qritur

ae **E**reditarij. testator mili- tuto reliquit lega- ta inter q legauit seio alimēta: nunc heres cuz fal. non habeat vult detra here de ceteris les- gatis hoc planuz est. sed cū de lega- to alimētoz: quod forte singulis an- nis valet. x. et pote rat durare. x. anis vel etiā. xx. vj. l. an- nis prout viueret alimētarj. qritur

af **E**reditarij. testator mili- tuto reliquit lega- ta inter q legauit seio alimēta: nunc heres cuz fal. non habeat vult detra here de ceteris les- gatis hoc planuz est. sed cū de lega- to alimētoz: quod forte singulis an- nis valet. x. et pote rat durare. x. anis vel etiā. xx. vj. l. an- nis prout viueret alimētarj. qritur

ag **E**reditarij. testator mili- tuto reliquit lega- ta inter q legauit seio alimēta: nunc heres cuz fal. non habeat vult detra here de ceteris les- gatis hoc planuz est. sed cū de lega- to alimētoz: quod forte singulis an- nis valet. x. et pote rat durare. x. anis vel etiā. xx. vj. l. an- nis prout viueret alimētarj. qritur

ah **E**reditarij. testator mili- tuto reliquit lega- ta inter q legauit seio alimēta: nunc heres cuz fal. non habeat vult detra here de ceteris les- gatis hoc planuz est. sed cū de lega- to alimētoz: quod forte singulis an- nis valet. x. et pote rat durare. x. anis vel etiā. xx. vj. l. an- nis prout viueret alimētarj. qritur

ai **E**reditarij. testator mili- tuto reliquit lega- ta inter q legauit seio alimēta: nunc heres cuz fal. non habeat vult detra here de ceteris les- gatis hoc planuz est. sed cū de lega- to alimētoz: quod forte singulis an- nis valet. x. et pote rat durare. x. anis vel etiā. xx. vj. l. an- nis prout viueret alimētarj. qritur

aj **E**reditarij. testator mili- tuto reliquit lega- ta inter q legauit seio alimēta: nunc heres cuz fal. non habeat vult detra here de ceteris les- gatis hoc planuz est. sed cū de lega- to alimētoz: quod forte singulis an- nis valet. x. et pote rat durare. x. anis vel etiā. xx. vj. l. an- nis prout viueret alimētarj. qritur

Liber Undecimus.

vsq; ad. xxx. an. estimet quatuor valet per. xxx. an. et fm eam estimationem quarta detrahatur de ceteris legatis.

a ¶ In alimētis. si queratur quatuor noie alimētōrum sit relictu alicui et q̄tum noie fal. detrahif. vel ex eo vel ppter illud ex alijs.

b ¶ Prima etate. q̄ est vsq; ad. xij. vel. xiiij. annos. vt C. de impu. et al. sub. l. pen. et de in. deli. l. qdā. et de impubes. scda vsq; ad. xxv. et dicitur ad lect. ena. vt. s. dele. ij. l. nō aliter. in fi. exinde dicitur terna vsq; ad. lxx. et dicitur inuent. vt. e. l. nō aliter. i. fi. abinde senex vel seniu. vt. Jo. iur. inu. l. matores. sed q̄tū ad hāc cōputationez p̄te erati hic adu cit vsq; ad. xx. an.

c ¶ Triginta an. cōputef. presumit q̄tū viuere possit ita finiantur olimenta. vt. s. de transac. l. cū hi. s. modus. in fi. s. qd si min. vel vltra uat. Rñ. vel repetita legatario qd habuit vltra vitā et p̄ficat alijs legatarijs. vel dabit legatario. put virit vltra. sicut dico in vsufructu reipublice relicto. J. ab. sic deniq;.

d ¶ Viginti octo. s. quātitas alimētōrū cōputat et eius quātitas falcidia preletur semper repere.

e ¶ Quoties etati. vt si habet. xliij. annorum p̄sumitur viuere. xvij. vno minus.

f ¶ Remisso. id est detracto. l. 30.

g ¶ Etatis sit. l. in antea.

h ¶ Ulpian. ait. et male: et iō statim corrigi solitū est. et sic not. q̄ aliud est in vsufructu q̄ in alimētis. vt. s. dicitū est. et fauore alimētarij hoc dicitū est. nā qz fructuarij fm hāc cōputationē estimat diuini viuere q̄ alimētarij iō maiore noie fal. patif detractionē. sic et vsufruct. morte et cap. di. tollit. alimēta morte tñ. vt. s. de cap. di. l. legatum. l. 30. sed an. p oib. an. dabunt statim alimēta. Rñ. estimabunt quatuor valerēt p tātū tps dāda per singulos annoz: id soluit. vt. s. e. l. cū ticio. et fm hoc sibi et alijs de falca. vel aliter vt ibi no. Jtē nō obstat p̄dic. s. e. l. i. lege

Etates hominis q̄tuor.

falci. qz ibi i simplici p̄ditōali. vel solue vt ibi. Jtē nec ob. s. eo. l. si h̄s. s. fi. qz ibi sp̄ale. Item nota in alimētis presumi citius mou senem q̄ iuuenē. sic. J. de fideic. lib. l. 19 cui. sed argu. cōtra. s. de inoff. testa. l. nam et si.

i ¶ Cōputationē. f. vsq; ad. xl. vel. l. s. vsq; ad. xv. vt. s. dicitū est.

¶ Si q̄s ex hereditibus rē pro priam esse cōtēdat: deinde hereditaria esse cōuincatur: quidam putāt ei? quoz falcidia non posse retineri: qz nichil interlit subtraxerit: an hereditaria esse negauerit: quod vlpianus recte probat. Pōpō. Suftructu bonozū le. Agato es alienū ex oib. rebus deducendū est: qm post senatuscōsultum nulla res est q̄ nō cadat i vsufructū legatū. Alcidie stipu. Ulp. Alatio statim p̄mittitur vbi cōditio legatū vel debiti extitit.

¶ Heres pot sibi p̄iudicare i eo qd sibi debet p. l. fal. Alex. P̄dest h̄s in Paul. P̄vedēda h̄ritate cauere vt et lege fal. interueniente solida legata prestantur: quia ea lex heredis cā lata est: nec fraus ei fit: si ius suum diminuat heres. Gaius.

¶ Quantitas p̄imonij deducto etiam eo q̄cqd explicadaru venditionū cā impenditur estimatur.

¶ Cū tractatur de imponēda falcidia tempus mortis inspicitur: nec cōsiderat diminutio sequēs vel incrementū. Alex. In q̄titate p̄i. Idē. monij exquireda visum est mortis tps ipectari: qua de signatū. s. bona. et. s. de iur. do. l. mulier.

¶ Alcidie stipulatio. a legatario p̄stita vt quāto apli q̄ p lege falci. licuerit accipe reddat. et fa. s. e. legis p Cōdo legatū. qd fructū erat iō p̄dōne. (fal. et. l. officio p q̄. Uebit. eris alieni. Oret h̄s. sec. i. telidre. vt. s. e. l. qd de bonis. s. fi. Ac. p̄stet. ab emptore vt sibi q̄ remanet obligat. vt. C. l. ata. als data. et ita i libro dñi mei. (de h̄re. vt. l. ij. v. Diminuat. sic. s. de pac. l. pactū. et. C. locan. l. eptōtē. Quantitas venditionū. q̄ sunt p debitis explicandis. et facit. C. de iur. deu. l. fi. s. in cōputatione.

¶ In quātitate mortis tps. sic. s. e. in ratione. in p̄n. et in li. co. s. pe. quādoq; tñ tps adite h̄ritatis. vt. s. e. l. i. sub

Senex citi. p̄sumit mou q̄ iure nis.

¶ Propuā. suā h̄rdis nō defūcti: vt ita repellat legatariū a re. vt. p̄stipeti act. ex telid. vt. s. de lega. ij. l. vñi ex familia. s. fi. rē. m. An h̄rditari am. i. de hereditate. r. fa. s. e. l. bñficio. i. p̄n. et. l. paul. et. J. ad treb. l. paulus rñ. si certa. et. s. de h̄is q̄. vt. idi. l. rescriptum.

¶ Suftructū. i. quasi etiam q̄ vsu cōsumuntur. vt. s. de vsufru. ca. re. l. i. et. l. fi. et facit. s. de vsufru. le. l. i. et. l. fi. et. J. de h̄b. sig. l. subs

Leu quo. r. feo. l. si
creditor. qñqz etiã
post vt sta. i. dicã.
a **S**i ante aditã
tam. qñqz prodest
etiã post aditã: vt
si fructus puenerit
ex legato relicto
sub cõditione an-
te cõditione. vt. s.
eo. l. qd de boīs. s.
fructus. r. s. ad trev.
mulier. s. si heres.
Idẽ cõtingit. s. e.
l. in rone. la. i. s.
l. r. s. e. l. i. s. id qd
itẽ et ecõtra. s. e. l.
in le. fal. sed dic vt
ibi.

b **P**ecorũ. nec
est cõtra quod di-
ca. i. e. l. qui qdrin-
genta. s. h. itz. Jo.
eã intellexit aut
vt ibi dicit.

c **S**i ex. c. i. ex
patrimonio quod
et. c. legauit. lxxv.
et ante r.

d **S**ouda. i. nõ
deducta fal. vt et
s. e. l. in rone. la. i. s.
s. d. uigent. sic. s. d.
in. l. h. ab. ebat. in
fi. nõ autẽ de suo:
nisi hodie si nõ sit
at inuẽtariũ. vt in
aut. de here. r. fal.
s. si vero. col. i.

e **N**õ adire. sic
s. si qd om. cau. te
sta. l. i. qd om. i. s. s.

f **N**ecessã. cau-
satua necessitas
nõ p̄ca. sic in. l. i.
de ex. her. lib. s.
ne ergo.

g **C**uideat. facit
s. de mio. l. i. s. si
qd. r. i. e. l. qrebaf.
r. s. e. l. ca. nio. et
s. e. l. in lege fal.

h **P**ure debe-
bat. fal. l. i. qd
vakt. speces.

i **R**. d. d. i. det
vt. i. de s. bo. sign.
l. verbũ reddedi.

k **R**edduntur.
id est dantur.

l **I**ntelligendũ
est. hanc eni peti
p̄t pura legata. r.
hoc idẽ est in cõdi

cã si qd. c. in bonis habuerit: r
tota ea legauerit nichil legata
rijs pdest si ante aditã h̄rdita
tam per seruos hereditarios
aut ex ptu ancillarum heredi-
tariarũ: aut ex fetu pecorũ tan-
tu3 accesserit hereditati: vt cẽ-
tũ legatorũ noie erogatis ha-
biturus sit heres quartã par-
tẽ: sed necesse est vt nichilomi-
nus q̄rta ps de legatis detra-
haf. r. ex diuerso si ex cẽtum
lxxv. legauerit r ante aditã he-
reditatẽ in tantũ decreuerint
bona incẽdijs forte aut naufra-
gij: aut morte seruorũ: vt non
plus q̄. lxxv. v̄l etiã min⁹ relin-
quat solida legata s̄benif. nec
ea res dãnosa est heredi cui li-
berum est nõ adire heredita-
tem. que res efficit vt necesse
sit legatarijs (ne destituto te-
stamento nichil consequatur)
cum herede in portione lega-
torum pacisci.

Si in hereditate est debitũ
vel creditũ cõditionale r tra-
ctaf de imponẽda falcidia po-
test res dupliciter expediri: v̄l
p̄ solam cautionẽ p̄torã: vel p̄
estimationem debiti r crediti
cõditionalis: sed hec estima-
tio i legatis cõditionalib⁹ locũ
nõ h̄: sed sola cautio interpo-
nit. de legatis s̄o in diẽ habet
cõsideratio velut de puris so-
lo iteru surio medij t̄pis detra-
cto: r ideo nõ fit estimatio nec
p̄estatur cautio. h. d. v̄sqz in fi-
nem. **Alexan.**

Magna dubitatio fuit de
his quorũ cõditio mortis tem-
pore p̄derat: id est an id qd sub
cõditioe debet in stipulatois
bonis annumeret: et p̄missorũ
bonis detrahat. Sed hoc iure
vtimur: vt q̄sti ea res in obli-
gatione venire possit: in tantũ
stipulatois qdem bonis acce-
dere videat⁹. p̄missorũ s̄o de-
cedere: aut cautionib⁹ res ex-
plicari p̄: vt duoz alterũ fiat.
aut ita rõ habeat tanq̄ pure
debeat: aut ita tanq̄ nichil de

beat. deinde heres r legata
rij inter se caueãt vt existente
cõditione aut h̄rs reddat q̄sto
min⁹ soluerit: aut legatarij re-
stituãt quãto pl⁹ cõsecuti sint.
Sed r si legata qdã pure: que
dã sub cõditione relicta effici-
ant vt existẽte cõditioe lex fal-
cidia locũ habeat: pure legata
cũ cautioe reddũt. q̄ casu ma-
gis inusu est solui qdẽ pure le-
gata: p̄inde ac si nulla alia sub-
p̄ditione legata fuissent. caue-
re autẽ legatarios debere ex
euẽtu cõditionis: qdã amplius
accepissent redditũ in: cui⁹ ge-
neris cautio necessaria esse vi-
det⁹: r si q̄busdã suis eodẽ te-
stamento sub p̄ditione libertas
data sit q̄rũ p̄cia p̄ditione exi-
stẽte boīs detrahũt. **I**n diẽ
relicta legata alteri esse iuris
palã est: cũ ea oimodo tã ipsi
legatario q̄ heredi b⁹ ei⁹ debe-
ri certũ ẽ: s̄ tãto min⁹ erogari
ex bonis intelligendũ ẽ: quãtũ
interea donec dies obrigerit
h̄rs lucratur⁹ ẽ ex fructib⁹ vel
vsur⁹. Ergo optimũ qdẽ ẽ sta-
tim ab iusto ita testatoie distri-
buere legata: ne vltra doctatẽ
reliquit. q̄ si excesserit qd do-
drantẽ: p̄ rata portioe p̄ legẽ
s̄po iure minuũt. s̄bi grã si is
q̄ qdrigẽta i bonis habuit: ro-
ta ea qdrigẽta erogant: q̄rta
ps legatarijs detrahũt. **S**i trecẽta qñqz
legauerit: octaua d̄z detrahi. **S**i qñgẽta lega-
uerit h̄rs qdrigẽta i iustio q̄nta deinde q̄rta ps
detrahi d̄z. Ante em detrahẽdũ est qd extra bo-
norũ quãtitatẽ est. deinde qd ex bonis apud he-
redem remanere oportet.

Quid tantũ in falci. imputaf qd capif ex iudi-
cio testatois iure hereditario: nisi testato: i fal-
cidiam iusserit imputari: r ideo p̄legata qua-
tenus capiunt a coherede non imputatur in fal-
cidiam: nec id qd dat grã cõditionis iplende ni-
si fuerit hereditarium. h. d. **Alexan.** **I**dem.

Quid autẽ dicif si ex iudicio defuncti q̄-
rã habeat heres solida p̄stãda esse lega-
ta: ita accipe debemus si h̄rditatio iure habeat
Itaqz qd qñqz legatorũ noie a coh̄de acceper-
int: in qdrantẽ ei nõ imputaf. Sed si ideo lega-
tum ei datũ est: vt integra legata vel fideicom

tionalib⁹ existente
cõdi. one corũ. er-
go fm hoc iterum
d̄z purũ legatum
cõditionale vel in
diẽ excedere in eo
qd nom le falcidie
p̄standũ est in qua
tũ excedit emolu-
mentũ. vt. i. e. l. qui
qdringenta. **Azo.**
m **U**suris. non
enĩ vsure vel fru-
ct⁹ cõputant i fal-
cidiaz heredi. itz
hoc qdã dixerunt
male intelligẽtes
legemque est. i. e.
l. qui quadringen-
ta. s. h. r. ibidẽ no.
Accursius.

n **D**etrahitur.
in trib⁹ casib⁹ non
sic cõtribunt le-
gata. r duo not. s.
c. l. nesciẽt. s. i. r. r.
n⁹. s. si qd om. ca.
testa. l. qz aut. **Azo.**
et facit ista. e. i. h. et
s. e. plauti. r. l. pe-
nales. s. annua.

Quid autẽ le-
gatorũ. i. p̄-
legatorũ. r facit. s.
c. l. nesciẽt. et. i. s.
ad trebel. l. dedu-
cta. s. nũmis.
p **L**egatũ. id ẽ
p̄legatũ est a co-
herede. r cõtinua
legem sequentem
cum ista.

Lex - 75

Legati. id est prelegati. Accursius.

ID autē non imputatur. imo videtur imputari. vt. §. de inoff. testa. l. papinianus. §. si cōditioni. cōtra. sol. fm. 230. hic in quarta iure institutionis: ubi iure nature. vel dic vt ibi. 3^o argu. cōtra. §. eo. l. si pupillus. sed ibi vt

debitū magis accipi heres. et facit C. famil. herascū. l. filium.

Capitur. nō hereditario iure. ad qd. §. l. pri.

Pro sua parte. i. pro eo qd accipiunt: totū qd accipiunt videt accipere. f. iure hēditario: hēditario. vt. §. de lega. ij. l. cuz. p. in prin. fm. 23.

Remanserit. facit. §. eo. l. ex affe. et. l. nō est. 7. l. seq.

Item. i. pars ticij est exhausta.

Relictus. i. remanserit. i. tres vncie. 7. sic su^o semis nō est exhaustus.

Competit. vt institui. eo. §. fina. 7. §. eo. l. in rōne. la. l. §. si filio. §. 2^o tra. §. n. l. l. §. marcell^o. Sol. vt ibi.

Quod si alterutro. institutus esset. 7. sic in casu nostro. f. supioris. l. non esset loc^o falcidie cū quartā haberet.

Onerata. pō deficientis.

Detrahitur. vt. §. eo. l. id autē. in fi. ergo a simili portio cohēditis defecta debet facere vt legata ab eo relicta qui solus heres extitit in totū petantur fm. 30.

Exhausta. hoc idē si ex pupillari substitutione coheres pupilli pupillo heres extiterit. naz que relicta sunt a pupillo nō augētur. ppter partē coheredis succedentis. vt. §. eo. l. in ratiōe. la. i. §. questū. sed relicta in institutione ab herede succedēte augētur. vt. §. eo. l. qui fundū. §. fi. 7. §. qui filii. si autē ex vulgari substitutione qd sui coheredis partē vēdicat. indistincte augētur legata siue pars defecta fuerit onerosa: 7. augetur p nō defectā. siue non defecta augetur p defectā: et fit omnium legatorum cōtributio. vt. §. eo. l. qui filii. l. rñ. nisi testator ab vno reliquit nos

missa prester: deneganda erit actio legati^o: si lege falcidia vti mallet.

Item. qd conditionis implende cā vel a coherede vel a legatario vel a statu libero dā in falcidia nō imputatur: qz mort^o cā capitur. fa ne si a statulibero peculiare nūmos accipiat: p sua parte^o qd rati eos imputare debet: qz p ea parte nō mortis cā capere: s; hereditario iure eos hē intelligit. qua rōne placuit legata que legatarij nō capiūt cuz apud hēdes subfederint: hereditario iure apud eos remanere intelligi. et ideo quadranti imputāda: nec quicqz iteresse vtrū statim ab initio legatum non sit: an qd legatum est remanserit.

Ratio legis falcidie in singulis heredibus locū h; ideo vn^o detrahit illā si est grauat^o lz alter nichil detrahit: 7. si portio nō grauata accedit grauat^o pdest legatarijs: secus ecōtra. h. v. cū. l. seq. Alex. Idē.

In singulis heredib^o ratiōne legis falcidie cōputāda esse nō dubitatur: et iō si ticio 7. seio heredibus institutis semis hereditatis ticij exhaustus est: seio autē quadrās totorum bonorūz relictus sit: competit ticio beneficium legis falcidie.

Idem.

minatim legata vt nō preharēt ab alio. vt probatur. §. eo. l. i. §. interdū. in fi. §. et. §. de lega. l. l. 3. et no. qz lz legata relicta a pupillo instituto herede nō augētur. ppter partem succedētis pupillariter vt dixi: tamē augētur ea que a substituto in pupillari substitutione sunt relicta. in hoc

Quod si alterutro eorum deficiēte alter heres solus extiterit: vtrū pinde rō legis falcidie habenda sit: ac si statim ab initio is solus heres institutus esset: an singulari portionū separatiū cause spectat de sunt: 7. placet si ei^o pars legatis exhausta sit qz heres extiterit: adiuari legatarios p deficiēte partē: qz ea nō est legatis onerata^o. qz et legata q apud heredē remanēt efficiūt vt ceteri legatarijs aut nichil aut min^o detrahitur. si pō defecta ps fuerit exhausta: pin de in ea ponēda rōne legis falcidie: atqz p eū ipm ptine ret a quo defecta fuerit.

Augmētum vel diminutio bonorūz pūges penes pupillūz nō minuit nec auget legata relicta a pupillo vel a substituto 7. omnium legatorum fit contributio. Alexan. Idem.

In duplicibus testamētis siue de patrimonio gram^o ea sola substātia spectatur quā p cū moxerit habuerit. nec ad rem pertinet si post mortēz pūis filij vel acqūierit aliqd vel diminuerit. siue de legatis gram^o tā ea que in pūmis qz ea q in scōis tabulis relicta sunt in vnū cōtribuūtur tanqz si 7. ea q a filio hēde reliqūset testator a suo filio hēde sub alia conditione legasset.

In duplicibus testamētis siue de patrimonio gram^o ea sola substātia spectatur quā p cū moxerit habuerit. nec ad rem pertinet si post mortēz pūis filij vel acqūierit aliqd vel diminuerit. siue de legatis gram^o tā ea que in pūmis qz ea q in scōis tabulis relicta sunt in vnū cōtribuūtur tanqz si 7. ea q a filio hēde reliqūset testator a suo filio hēde sub alia conditione legasset.

soluit a filio herede existente suo patri fm. 30. sed ad primam positionē potest induci in fi. de here. qua. 7. dist. §. i.

Quam^o hēat locū fal. vel nō. et tūc tps mort^o pūis considerata sūtate bonorū q erat tpe mort^o pūis et pside rat^o legat^o pūis 7. pupillar^o testamētū. nō autē q postea i vita pupilli sunt aucta vt minuta tollit vt i dicit fal. vt h. 7. §. eo. l. in ratiōe §. qd vulgo. 7. facit. §. l. pri. 7. qd no. §. l. pri.

Legasset. quo casu fit contributio. vt. §. eo. l. in ratiōe §. questum. in fi. §.

entim differt coheres ab extraneo. vt §. de vul. sub. l. coheredi. §. coheres. 7. §. eo. l. in rōne §. fina. 230.

Defecta fuerit. in trebellianca quarta esse videtur. vt. C. ad treb. l. non istam. in fi. vel ibi non poterat retinere sicut nec instituta: quia fuerat coacta. 7. facit. §. eo. l. i. §. si coheredis. et. l. in ratiōe §. penul. 7. l. si pupillus §. fi.

In duplicibus. hoc est i qd est institutio 7. pupillaris substitutio q videtur duo testamēta. vt. §. de iof. testamēt. l. papinianus. §. sed nec impuberis. vel qd verius est vnū est testamētū duarū hereditarū. vt. l. de pupil. substi. §. igitur. et. §. de vul. substi. l. pūis filij.

De patrimonio. scz propter es alienum soluēdū. immo ppter legata que nō soluuntur nisi prius detracto ere aliēo ex bonis q heres habuit tempore mortis testatoris. si vero ad legata non habet respect^o: sed ad es alienum tñ illud ex bonis vnde deciqz et qñcumqz

quis filium §. 5

Sis qui vtriusq. substituit.
Solus incipit respondere.
Cū enim probat quod dixit.

Centū. sub. r.
 c. q. ipse r. c. s. certe
 imo. cc. ab eo fuerit
 relicta: s. dicit q. de
 trahit q. vltra q. ti
 tatē bonor. ē. vt. s.
 e. l. i. s. titate. s. fi. r.
 sic cū. cc. m. hēbat
 de h. d. itate pupil
 li. q. vltra graua
 p. nichilo: s. b. hoc
 detrahit fal. vt. hic
 dicit.

Cū caueat le
 gatarij. f. reddere
 q. p. accipiūt q.
 eis liceat per fal. q.
 stipulatio i. s. pupil
 lo nō amittatur. t. fi
 substituto cōm
 titur. vt. r. s. e. l. i. s.
 cui. r. facit. i. e. l. re
 perit. r. i. i. l. i. l. in
 p. n. r. s. e. l. i. in rōne.
 s. q. v. l. g. o. et. s. b.
 p. uile. ce. l. i. p. a.
 terfamilias.

Individuū.
 ad hoc. f. de verb.
 obli. l. stipulatioes
 nō diuidū. in p. n.
 r. l. i. i. in fi. r. s. de
 seru. l. vie.

Stadium. ex
 pone vt. l. i. de re
 r. diu. s. v. m. u. e. r. s.
 tatis.

Formā. sic. f.
 de no. ope. n. c. i. a.
 l. stipulatio. s. op.
 r. i. de p. o. signi. l.
 edificia. s. p. c. i. s. s. e.
 s. ar. s. s. de aur. et
 arg. lega. l. r. si nō
 sint. s. quid ergo.
 Accursius.

Tenentur. vt
 s. fami. her. l. here
 des. Jan. ea.

Denūciat. et
 sic soluit totū. p. r.
 s. h. d. o. de estimatio
 ne. r. facit. s. e. l. i. s.
 s. v. s. u. s. r. u. c. t. r. s.
 operis. r. s. e. l. i. s.
 n. e. s. i. f. r. de leg. i. f.
 l. cū sūt. in p. n. im
 mo etiā q. n. q. diu
 diū. p. p. t. er. in diu
 diū. e. l. i. m. a. f. vt. s.
 e. l. i. s. m. i. c. h. i. s. u. n. d. o.

Cupillariter substituitur gra
 uatus potest falcidiam retinere li
 cet alius substitutus non sit gra
 uatus. Bar. s. o. Idem.

Sis q. q. d. r. i. n. g. e. t. a. in pa
 trimonio hēbat filio im
 pubere herede instituto. cc. le
 gauerit: ei q. t. i. c. i. u. r. s. e. i. u. h. r. d. e. s.
 substituerit r. a. t. i. o. c. l. e. g. a.
 uerit: videam q. d. i. u. r. s. i. t. si nō
 dū soluit legatū pupillū deces
 serit: r. ob id ea legata vtriusq.
 dērent: solū h. r. s. t. i. c. i. v. r. e. f. l. e. g. e.
 fal. cū enī. cc. ex h. d. itate pu
 pilli ad eū p. t. i. n. e. ā. r. cc. legato
 rū noie d. y. centū. ex. cc. q. pu
 pillū debebat. r. c. q. ipse dare
 iussus est. itaq. ex vtraq. q. t. i.
 tate q. r. t. a. d. e. d. u. c. t. a. h. ē. b. i. t. l. i. p. e. r.
 sona nō se i. l. e. x. f. a. l. c. i. d. i. a. nō i. n.
 teruenit cū ad eū ex hereditate
 pupilli. cc. p. r. i. n. e. ā. r. d. e. ā. t. e. l. e.
 gatorū noie. c. ex. cc. q. a. pupil
 lo relicta sūt. q. si pupillū sol
 uat legata: debet curare tuto
 res pupilli vt caueat legatarij.

Legata idiudiva defalcā
 praestita pte estimationis. B.

Quedā legata diuisionem
 nō recipiūt: vt ecce legatū vie
 itineris a. c. t. u. s. v. e. a. d. n. u. l. l. ū. e. i. e. a.
 res p. p. r. e. p. t. p. t. i. n. e. r. e. s. i. z. s. i. o. p.
 m. u. n. i. c. i. p. i. b. h. r. s. f. a. c. e. r. e. i. u. s. s. u. s.
 ē: idiudivū vt legatū. Necq. ei
 aut vllū balneū: aut vllū the
 atrū aut stadiū fecisse intelli
 gitur: q. ei p. p. u. ā. f. o. r. m. a. m. b. q. u. e.
 ex p. s. u. m. a. t. i. o. e. p. r. i. g. e. r. i. t. nō v. d. e.
 rit: quorū oim legatorū noie r.
 si plures h. r. d. e. s. s. i. n. t. s. i. n. g. u. l. i. i. n.
 solidū tenent. **N**ec itaq.
 legata q. diuidentatem nō reci
 piūt tota ad legatariū p. t. i. n. e. r. t.
 sed potest h. r. d. i. h. o. c. r. e. m. e. d. i. o. s. u. c.
 curri: vt estimatioe facta lega
 ti denūciat legatario vt p. r. e. m.
 estimationis inferat: si nō infe
 rat vtatur a. d. u. e. r. s. u. s. e. u. m. e. x. c. e.
 p. r. i. o. n. e. d. o. l. i. m. a. l. t. **I** d. e.

S v. s. u. s. r. u. c. t. u. s. l. e. g. a. t. u. s. e. s. t.

S v. s. u. s. r. u. c. t. u. s. c. o. n. t. i. n. u. a. t. u. r. s. u. p. e. r. i. o. r. i. e. t. f. a. c. i. t. s. e. o. l. i. i.
 s. s. v. s. u. s. r. u. c. t. u. s. r. s. d. e. v. s. u. s. r. u. l. y.

Falcidie est. hoc die vt. s. e. l. c. u. m. d. o. t. e. s. z. a. r. s. s. d. e.
 leg. l. i. s. i. c. r. e. d. i. t. o. r. i.
 in fi. sed dicit ibi.
Parate cent.
 hoc expone vt. s.
 de le. i. l. hoc lega
 r. u. e. l. s. e. q.
O Expressū est.
 hoc id q. in eis te
 nuit donatio vsq.
 ad vires dotis ad
 sustentādū mulierē
 tenuit dico ne pos
 sit reuocari vt nō
 possit peti. vt. s. d.
 do. iter vi. r. v. r. o. l.
 ex annuo. r. l. s. i. id
 q. d. s. h. r. l. i. s. i. s. t. i. p. u.
 lata. s. e. c. i. a. l. i. s. d. o.
 nationib. q. i. p. o. t. u.
 re nulle sūt. vt. C.
 e. l. i. n. d. o. n. a. t. i. o. n. i. b.
Verebatur.
 duos casus
 principaliter po
 nit i. r. i. s. a. s. i. n. t. p. l. a.
 s. q. n. d. e. b. i. t. o. r. i. l. i. b. a.
 t. i. o. e. r. i. d. e. d. e. b. i. t. u. m.
 a. l. i. s. s. e. c. o. q. n. s. o. l. i.
 d. e. b. i. t. o. r. i. l. i. b. e. r. a. t. i. o.
 r. e. l. i. n. q. u. i. t. u. r.

Debito: sibi ipsi in totū di
 citur esse soluēdo: sed quo ad
 alios estimat solūmodo quā
 tum erigi potest ab eo r. quan
 tum residuum vendi i. d. o. b. d.
 Alexan. s. r. v. l. p. i. a. n. u. s.

Verebat cū is q. solū i
 noie q. d. r. i. n. g. e. t. a. i. b. o. n. t. i. s.
 habebat ipi debitori liberatio
 nē: seio ā. r. c. c. c. c. legauerit: si de
 bitor vel soluēdo nō sit: vel cē
 tū facere possit quātū q. s. q. h. a.
 beat iteruētū legis falcidie: d. i.
 cebā legē falcidiā ex eo q. d. r. e. f.
 ficā ex hereditate potest q. r. t. ā. h. e.
 redi tribuere: residuū dodrātē
 iter legatarios d. i. s. t. r. i. b. u. e. r. e. q. r. e.
 cū nomē m. u. n. i. s. o. l. u. e. d. o. ē. i. h. r. d. i.
 tate ei q. d. r. i. g. i. p. o. t. p. r. a. t. a. s. i. t.
 d. i. s. t. r. i. b. u. t. i. o. r. e. s. i. d. u. i. v. e. d. i. t. i. o. f. a.
 c. i. e. d. a. ē. v. t. i. d. d. e. m. ū. i. h. r. d. i. t. a. t. e.
 p. p. u. t. e. f. q. u. ā. t. i. n. o. m. e. n. d. i. s. t. r. a. h. i.
 p. t. s. z. cū d. b. i. t. o. r. i. l. i. b. e. r. a. t. i. o. r. e.
 l. i. n. q. t. i. p. e. s. i. b. i. s. o. l. u. e. n. d. o. v. i. r. q.
 ad se attinet diues ē: q. p. p. e. s. i.
 ei mortis cā accepto ferat id
 q. d. d. y. q. d. r. i. n. g. e. t. a. c. e. p. i. s. s. e. v. i. d. e.
 b. i. s. i. z. n. i. c. h. i. l. f. a. c. e. r. e. p. o. s. s. i. t. s. e. n.
 s. i. s. s. e. e. n. i. m. l. i. b. e. r. a. t. i. o. n. e. p. l. e. n. a. z.
 v. i. d. e. t. q. u. i. s. n. i. c. h. i. l. f. a. c. e. r. e. p. o. s.
 s. i. t. s. i. s. o. l. i. e. i. l. i. b. e. r. a. t. i. o. r. e. l. i. c. t. a. e. s. t.
 z. i. d. e. o. f. a. l. c. i. d. i. a. i. n. t. e. r. u. e. n. i. e.
 c. c. c. a. c. c. e. p. t. o. i. l. l. i. f. e. r. r. i. d. e. b. e. n. t.
 r. e. s. i. d. u. a. c. e. n. t. ū. d. u. r. a. b. ū. t. i. n. o. b. l. i.
 g. a. t. i. o. n. e. e. t. s. i. q. u. i. d. ē. f. a. c. e. r. e. p. o. s.
 s. i. t. e. c. e. p. e. r. i. t. e. r. i. g. e. n. t. u. r. a. b. e. o. d. ū.
 t. a. x. a. t. v. s. q. a. d. c. e. n. t. ū. i. d. e. q. e. r. i. t.

Cū caueat le
 gatarij. f. reddere
 q. p. accipiūt q.
 eis liceat per fal. q.
 stipulatio i. s. pupil
 lo nō amittatur. t. fi
 substituto cōm
 titur. vt. r. s. e. l. i. s.
 cui. r. facit. i. e. l. re
 perit. r. i. i. l. i. l. in
 p. n. r. s. e. l. i. in rōne.
 s. q. v. l. g. o. et. s. b.
 p. uile. ce. l. i. p. a.
 terfamilias.

Individuū.
 ad hoc. f. de verb.
 obli. l. stipulatioes
 nō diuidū. in p. n.
 r. l. i. i. in fi. r. s. de
 seru. l. vie.

Stadium. ex
 pone vt. l. i. de re
 r. diu. s. v. m. u. e. r. s.
 tatis.

Formā. sic. f.
 de no. ope. n. c. i. a.
 l. stipulatio. s. op.
 r. i. de p. o. signi. l.
 edificia. s. p. c. i. s. s. e.
 s. ar. s. s. de aur. et
 arg. lega. l. r. si nō
 sint. s. quid ergo.
 Accursius.

Tenentur. vt
 s. fami. her. l. here
 des. Jan. ea.

Denūciat. et
 sic soluit totū. p. r.
 s. h. d. o. de estimatio
 ne. r. facit. s. e. l. i. s.
 s. v. s. u. s. r. u. c. t. u. s.
 operis. r. s. e. l. i. s.
 n. e. s. i. f. r. de leg. i. f.
 l. cū sūt. in p. n. im
 mo etiā q. n. q. diu
 diū. p. p. t. er. in diu
 diū. e. l. i. m. a. f. vt. s.
 e. l. i. s. m. i. c. h. i. s. u. n. d. o.

Cū caueat le
 gatarij. f. reddere
 q. p. accipiūt q.
 eis liceat per fal. q.
 stipulatio i. s. pupil
 lo nō amittatur. t. fi
 substituto cōm
 titur. vt. r. s. e. l. i. s.
 cui. r. facit. i. e. l. re
 perit. r. i. i. l. i. l. in
 p. n. r. s. e. l. i. in rōne.
 s. q. v. l. g. o. et. s. b.
 p. uile. ce. l. i. p. a.
 terfamilias.

Individuū.
 ad hoc. f. de verb.
 obli. l. stipulatioes
 nō diuidū. in p. n.
 r. l. i. i. in fi. r. s. de
 seru. l. vie.

Stadium. ex
 pone vt. l. i. de re
 r. diu. s. v. m. u. e. r. s.
 tatis.

Formā. sic. f.
 de no. ope. n. c. i. a.
 l. stipulatio. s. op.
 r. i. de p. o. signi. l.
 edificia. s. p. c. i. s. s. e.
 s. ar. s. s. de aur. et
 arg. lega. l. r. si nō
 sint. s. quid ergo.
 Accursius.

Tenentur. vt
 s. fami. her. l. here
 des. Jan. ea.

Denūciat. et
 sic soluit totū. p. r.
 s. h. d. o. de estimatio
 ne. r. facit. s. e. l. i. s.
 s. v. s. u. s. r. u. c. t. u. s.
 operis. r. s. e. l. i. s.
 n. e. s. i. f. r. de leg. i. f.
 l. cū sūt. in p. n. im
 mo etiā q. n. q. diu
 diū. p. p. t. er. in diu
 diū. e. l. i. m. a. f. vt. s.
 e. l. i. s. m. i. c. h. i. s. u. n. d. o.

dit ad donacionem. & dic idē qđ dixi in legato.

a **C** Si debitor a testatore. s. nam in hoc differt a legato quod ab herede datur. vt in h. de le. §. i.

b **C** In pendenti. sic. §. de dona. inter virū & vxor. l. cum hic status. §. simautē. & dic acceptilationem. s. mortis cā factā

c **C** Inuentiant. & nichil amplius.

d **C** Preterea. s. §. vltra quadraginta.

e **C** Refundere. occasione falcidie.

f **C** Cū igit. redit. vt. ad pūmū casum legis.

g **C** Debitor. s. in solidum.

h **C** Ex reflecto. i. ex eo qđ pōt haberi ex noie. qđ statū aperit sic fiet.

A Res partes. nec caput libi nec lex nec. §. e. h. §. est ps legis superous. sed tō sic fuit refectata: quia ptes sic fuit liber inuētus. dic ergo tres ptes deduct.

c. l. xv. et dic legatarij. i. legatarius. vt. §. pofuit. et illa tū patet.

l **C** Cōpenset. & sic hz totum suū legatu & alij nō: sed hoc hfe est qđ non habere nec est no- cium alij.

l **C** In bonis. i. ex dicta venditōe nominis.

m **C** Representet. i. accipiat et d. u. i. daf inter hfdēz in ter dictū alij legatariū. & de hoc nichil dabitur.

S **C** Creditor. adite hereditatis. imo mortis. vt. §. de pecul. l. eo tempore. §. si creditor. qđ est tra. So. ibi tpe mortis et adite hereditatis idē est: qđ erat heres qđ prin^o mor tuo testatore ē heres. vt in h. de her. qua. et dif. §. sui hic est extrane^o heres sū bul. vt sūm Jo. ibi eadem qđitas fuit tempore mortis vel aditionis.

S **C** Si debitor peculiaris scribis heres i sponēda rōne legis falcidie habet ratio quātū plu rimi fuit a tpe mortis testōus vel adite hfditatis. h. d. Alex.

S **C** Creditor filij tui heredē te instituerit & legis falcidie rōnem ponas: peculij qđtitas qđ adite hfdita

dicendū et si mortis causa accepto ei^o quadringēta ferātur. Unde elegāter dicit acceptilationē in pendenti^o fore: vt si qđē mortis tpe quadringēta tota inueniant^r: i. trecētis valeat acceptilatio. Si hō pterea^o aliqđ inueniat qđ qđrantē suppleat heredi in quadringēta acceptilatio p̄ficiet. Et si debitor iste quadringēto:ū dūtaxat centū facere pōt: qđ sibi soluēdo ē ne cesse habebit cētū refundere. Cū igit^r debitor^o sibi soluēdo sit: eueniet vt si herede aliquo istituto ipi debitor liberatio/ & alij qđringēta legata sint: si qđē soluēdo sit vbitor. cl. ex trecentis retineat: alia. cl. legatario prestent: heres cētū hēat. sin vero centū tm̄ facere possit heredi ex reflecto^o qđta suāda ē. sic fiet vt. c. qđ p̄stari possunt in quattuor partes diuidant^r.

Res ptes^r ferāt legatarij: hīs viginti qđ hēat: debitor: qđ soluēdo nō ē secū cētū qđngita compēset^r. de residuis. cl. que exigi nō possunt venditio fiet nois: ad qđ qđi solū in bonis^o fuerit rep̄sentet^m. Et si nichil facere debitor pōt: eque in. cl. accepto liberad^o est: de residuo venditionē nois faciēdā nerati^o ait: qđ & nos probamus.

C Si debitor peculiaris scribis heres i sponēda rōne legis falcidie habet ratio quātū plu rimi fuit a tpe mortis testōus vel adite hfditatis. h. d. Alex.

S **C** Creditor filij tui heredē te instituerit & legis falcidie rōnem ponas: peculij qđtitas qđ adite hfdita

vel tertio idem tempus inspiciat qđ plus p̄ficiat legatarijs. i. quo plus est in peculio vel mortis vel aditionis tempore. vt. §. eo. l. cum quo.

R **C** Esperitur casus. specialis. sic. §. de euic. l. si per imprudētia. §. non mirū. sed regulariter cōtra. vt. §. de re. tur. l. herodem.

p **C** Testator. i. p̄decessor.

q **C** Stipulatio. nem. hāc. l. quātō.

r **C** Licuerit. legatario. §. 3o.

s **C** Nō agit. cum eo viuo fal. nō habet locū. alioqñ ē ipse agit. vt. §. n. i. l. i. §. i. §. nōne mort tpe fal. vtrahitur hī. sic reglarit. s. qñq; fallit vt qđ cōditionalis debitor ab hereditate extitit cōditio. vt. §. e. l. i. quātūta. §. magis. & §. sed et si legata.

S **C** Dos. perci p̄at. si eni filio a coherede dotis p̄tē p̄cepisset ipso iure libat^r et coheres. §. 3o. & c. fa. her. l. ij. & §. fami. l. si marit. & §. iur. do. l. si is. §. i. & de do. p̄le. l. ij. §. i. si.

T **C** Jca. tertia. i. qđtuoctv cīs. & de residuo alios. aliter habe ret totū. vt. §. de her. in hī. l. i. ex fund. do. §. totum.

r **C** Quarta pte. que est duodecia totius.

y **C** Pro ea pte. s. p̄trib^o p̄tib^o sue in stitutionis.

z **C** Intēgra. non dubitabat qđ qđtam p̄tē legatoruz retinere possit. sed qđrit vtruz intēgra possit retinere p̄tē legata. §. 3o.

a **C** Debere. hoc ideo quia in rogādo habuit mentio nem hereditatis. secus autem si dicitur p̄tē portionē tuā

S **C** Si ppter negligētia tutoris pupilli nō sensit dāni: sed sētere icipiebat hīs ei^o: incipit hīdi cōperē actio tutele qđ nūq; p̄perit v̄facto. Alex. I. dē.

R **C** Esperit casus qđ heres agere pōt: qđuis testator^o agere nō potuerit. veluti si tutor cū solueret legata nō interposuerit stipulationē qđto pl^o qđ p̄ legē falcidiam capi licuerit^r solutū fuerit reddi: pupill^o eo quidē noie tutele non agit^r: sed heredi ei^o hoc quoq; noie tutor obligat^r erit. I. dē.

S **C** Dos socero data est: & solus filij hīs p̄tē extitisset: dotē cōfestum in cōputationē hereditatis & fal. rōne in ere alieno deduct: alr enim videbit^r vxorē indotatā h̄re. qđ si filij extraneū coheredē hēat ipse qđdē sp̄ p̄ qua pte p̄tē hīs erit dotē i ere alieno deduct: & coheres eius anteq; dos a filio percipiat^r.

C P̄elegata nō veniunt in fideicom. qđ qđ p̄tō rogat secundo p̄elegat. Itē qui quartam detrahit de voluntate defuncti quartā hereditatis sibi cōputat: alr totā hereditariam partem. Bar. §. I. dē.

A **C** Jca testō suo tictum frēm suū ex pte tertia^o hīdē instituit: fideiq; ei^o cōmī sit vt hīditatē retēta qđta pte^o scōde & p̄cule restitueret: eadē fratri qđā p̄dia p̄elegauerat: qđro an tici^o ea qđ p̄legata sunt etiā p̄ ea pte^o hīditatis quā rogat^r ev̄t restitueret: an itēgra retinere debeat? An di ticiuz legata itēgra retinē dēre^r: §. i

S **C** Si ppter negligētia tutoris pupilli nō sensit dāni: sed sētere icipiebat hīs ei^o: incipit hīdi cōperē actio tutele qđ nūq; p̄perit v̄facto. Alex. I. dē.

R **C** Esperit casus qđ heres agere pōt: qđuis testator^o agere nō potuerit. veluti si tutor cū solueret legata nō interposuerit stipulationē qđto pl^o qđ p̄ legē falcidiam capi licuerit^r solutū fuerit reddi: pupill^o eo quidē noie tutele non agit^r: sed heredi ei^o hoc quoq; noie tutor obligat^r erit. I. dē.

S **C** Dos socero data est: & solus filij hīs p̄tē extitisset: dotē cōfestum in cōputationē hereditatis & fal. rōne in ere alieno deduct: alr enim videbit^r vxorē indotatā h̄re. qđ si filij extraneū coheredē hēat ipse qđdē sp̄ p̄ qua pte p̄tē hīs erit dotē i ere alieno deduct: & coheres eius anteq; dos a filio percipiat^r.

C P̄elegata nō veniunt in fideicom. qđ qđ p̄tō rogat secundo p̄elegat. Itē qui quartam detrahit de voluntate defuncti quartā hereditatis sibi cōputat: alr totā hereditariam partem. Bar. §. I. dē.

A **C** Jca testō suo tictum frēm suū ex pte tertia^o hīdē instituit: fideiq; ei^o cōmī sit vt hīditatē retēta qđta pte^o scōde & p̄cule restitueret: eadē fratri qđā p̄dia p̄elegauerat: qđro an tici^o ea qđ p̄legata sunt etiā p̄ ea pte^o hīditatis quā rogat^r ev̄t restitueret: an itēgra retinere debeat? An di ticiuz legata itēgra retinē dēre^r: §. i

S **C** Si ppter negligētia tutoris pupilli nō sensit dāni: sed sētere icipiebat hīs ei^o: incipit hīdi cōperē actio tutele qđ nūq; p̄perit v̄facto. Alex. I. dē.

R **C** Esperit casus qđ heres agere pōt: qđuis testator^o agere nō potuerit. veluti si tutor cū solueret legata nō interposuerit stipulationē qđto pl^o qđ p̄ legē falcidiam capi licuerit^r solutū fuerit reddi: pupill^o eo quidē noie tutele non agit^r: sed heredi ei^o hoc quoq; noie tutor obligat^r erit. I. dē.

S **C** Dos socero data est: & solus filij hīs p̄tē extitisset: dotē cōfestum in cōputationē hereditatis & fal. rōne in ere alieno deduct: alr enim videbit^r vxorē indotatā h̄re. qđ si filij extraneū coheredē hēat ipse qđdē sp̄ p̄ qua pte p̄tē hīs erit dotē i ere alieno deduct: & coheres eius anteq; dos a filio percipiat^r.

C P̄elegata nō veniunt in fideicom. qđ qđ p̄tō rogat secundo p̄elegat. Itē qui quartam detrahit de voluntate defuncti quartā hereditatis sibi cōputat: alr totā hereditariam partem. Bar. §. I. dē.

A **C** Jca testō suo tictum frēm suū ex pte tertia^o hīdē instituit: fideiq; ei^o cōmī sit vt hīditatē retēta qđta pte^o scōde & p̄cule restitueret: eadē fratri qđā p̄dia p̄elegauerat: qđro an tici^o ea qđ p̄legata sunt etiā p̄ ea pte^o hīditatis quā rogat^r ev̄t restitueret: an itēgra retinere debeat? An di ticiuz legata itēgra retinē dēre^r: §. i

S **C** Si ppter negligētia tutoris pupilli nō sensit dāni: sed sētere icipiebat hīs ei^o: incipit hīdi cōperē actio tutele qđ nūq; p̄perit v̄facto. Alex. I. dē.

R **C** Esperit casus qđ heres agere pōt: qđuis testator^o agere nō potuerit. veluti si tutor cū solueret legata nō interposuerit stipulationē qđto pl^o qđ p̄ legē falcidiam capi licuerit^r solutū fuerit reddi: pupill^o eo quidē noie tutele non agit^r: sed heredi ei^o hoc quoq; noie tutor obligat^r erit. I. dē.

S **C** Dos socero data est: & solus filij hīs p̄tē extitisset: dotē cōfestum in cōputationē hereditatis & fal. rōne in ere alieno deduct: alr enim videbit^r vxorē indotatā h̄re. qđ si filij extraneū coheredē hēat ipse qđdē sp̄ p̄ qua pte p̄tē hīs erit dotē i ere alieno deduct: & coheres eius anteq; dos a filio percipiat^r.

stituerentur. vt. i. ad trebel. l. marcell. §. qdā. si mō prelegauit ante et postea rogauit. que dic vt. c. de fideicō. l. cū virum. Sed opponitur etiā si habuit mentionē hereditaria: vt in nostro casu nō retinet totam: sed hereditaria cadit in fideicō. vt. i. ad trebel. l. in fideicomisso. §. si. que est cōtra. Sol. satis car-

dit in fideicō. si cōputat in quartam quod facit in totū qñ cōtra voluntatem testatoris retinet quartam. vt h̄ subijcit.

a **Quoddecimā.** l. qrtā et p̄tis in qua iūtur est: vt dicitur in casu. c. famul. her. l. filium

b **Tricentē.** l. qrtā tuor vicias q̄s h̄z iure hereditario. vt. j. l. i. in quarta. i. r̄i.

c **Falcidie.** id est quarta trebel. de ea enim loquitur fm̄. 3o. ac.

d **Contra sententiam.** quod est eop̄o q̄ nichil dicitur inde testari. vt. c. eo. l. i.

e **Inducere.** l. qrtā retineret.

f **Si fundum.**

Quod nō habz s̄mo totus vt in legato. et sic fal. locū habet. vt. j. eo. l. in qrtā. in fi. l. que est cōtra. Sol. substituitur inter emptionē et cōditionē dultu que. vt in venditione dicas non fundum venditum esse relicum: ideoq̄ nec fundus venit in cōputatione: s̄z id solum quod minus iusto vēdidit. at in secūdo casu totū fundū ven-

dicat: als cōputat q̄ totus legat⁹ est: nec eius q̄s p̄ cōditione dat fit cōputatio: q̄ nō accipit iure hereditario. vel ei a quo accipit computat: sed non aliq̄. vt. s. e. nescimus. vel omnibus computat. cum iecirco hoc testator heredi prestari voluit: vt omnibus solida legata prestaret. vt. s. eo. l. quod autem. 3o. et fm̄ hoc conuol. s. e. l. in ratione. §. vendere. et §. tamen. l. et. l. si fundus le. et. l. si dignum.

g **Centum.** scilicet singulos tanti precij.

h **Quinquaginta.** tantū valebat mea hereditaria: sua ergo dimidia iure hereditario remanet sibi in eodē fundo. vt. j. dicit.

ptem quartā iputari oportere duodecimā p̄te p̄diorū. sed si nō esset adiectū vt ps q̄rta deduceres: totū tricē p̄diorū legi falcidie iputari oportere: qm̄ contra sniam matrissamilias lex falcidia induceretur.

Ad precij noie capit nōvī def legatū sed iure hereditario capti. Bar. §. Idem.

Qui fundū solum in bonis. c. relinquebat: si herede suū dānauerit vt eū. l. ticio vederet: nō est estimādum amplū q̄s. l. legasse. ideoq̄ lex falcidia locū nō habet. Itē si is q̄ duos fundos in bonis. c. haberet: si me et ticiū h̄des instituisset et damnaasset me vt ticio fundū cornelianū. l. venderē: et ticiū dānaasset vt fundū michi seianū. l. venderet: non aiadueto quēadmodū lex fal. habere locū possit: cum vterq̄ h̄dū vni⁹ fundi p̄te dimidiā h̄ditario iure habitur⁹ sit: in q̄ dimidia h̄ditatis est. nā certe q̄ dānat⁹ est fundū cornelianū vēdere seiani fundi p̄te hereditario iure h̄z. Itē q̄ dāna tus est seianū fundū vēdere partē cornelianū fundi hereditario iure retiet⁹. **Si quis herede instituerit eū cui rogatus fuerat post mortē suā. c. restituere. c. in rōne legis fal. deducere debet: quia si ali⁹ quilibet heres extitisset: hęc. c. in**

i **Unius.** non aperit cuius. sed statim dicit.

l **Hereditatis.** s. partis sue. vel ita in q̄ pars dimidia hereditatis est. i. quarta.

l **Seiani.** fundi quem emit.

m **Hereditario.** als est hereditario: als est hereditaria. subau. et aliā p̄te m iure emptionis.

Conditio cui⁹ enētus vel defectus legata non vitiat eorum petitione non differt et plures portiones vni⁹ et eiusdē instituti tribuunt adinuicē ad augendū legata. Alexan.

Si tu ex pte q̄rta: ticius ex parte quarta heredes scripti fueritis: deide tu ex pte dimidia heres institut⁹ fueris sub p̄ditioēz legata itē libertates date fuerint p̄dēte p̄ditione libertates cōpetēt: legata q̄q̄z tota prestabunt⁹. quia siue cōditio extiterit te herede existēte vtraq̄z valent: siue conditio defecerit: tu et ticius heredes eritis. De lege falci. si hoc queris an existente cōditione miscentur quadrans tuus et semis: atq̄z ita pro dodrante ratio ponēda est cum his q̄bus pure a te herede legatum est: respōdebimus misceri duas partes. **Qui filium suū imuberē et ticiū eq̄s partib⁹ heredes instituerat a filio totum scmissis legauerat: a ticio nichil: et ticiū filio substituerat: q̄litū ē cū tici⁹ ex institutione admiss⁹: et ipubere filio mortuo ex substitutione heres extitisset: quātū legato ium nomine prestare deberet: et placuit solida legata cum prestare deberet. Nā cōfusi duo semisses efficerent: vt circa legē falcidiā**

ditione existētē vel deficiētē possit recuperare ab alio. vt. j. de reg. iur. l. nō. iō p̄ dico institutū sub p̄ditioē posse quēniri i medietatē residui. cū ēt deficiētē p̄ditioē medietatē restituit.

v **Eratis.** pro virili portioē medie (dū est habitur⁹. tate cōditionali vtriq̄z accedēt et sic s̄llr vtraq̄z valet.

x **Duas partes.** vt sic dodrans videatur tibi relictus. et fa. s. de acqui. hē. l. si tu. et s. c. l. i rōne. §. pe. i. fi. illi. §.

y **Legauerat.** et per legata exanimuerat.

z **Substituerat.** vulgariter et pupillariter.

a **Mortuo.** anteq̄ esset heres. vt. j. substituit.

b **Ex substitutione.** s. vulgari. vt. j. patet.

subau. et aliā p̄te m iure emptionis.

n **Remnet.** et aliā m iure emptionis consequitur.

o **Si q̄s. fa. c.** eo. l. in imponēda. in p̄. a. l. iurium.

p **Fuerit.** s. p̄ re. Accur.

q **Dimidia.** q̄ supererat et sic in dodrante.

r **Date fuerint.** scz simpliciter nō exprimendo a puris instōnibus vel cōditionalib⁹: nec q̄stium a quolibet herede.

s **Pendēte.** scz cōditione secun de iūstōnis.

t **Prestabunt.** de libertatib⁹ placū ē: s̄z delegatis q̄ro q̄rū qlibet soluet. R̄n. aut sp̄s hereditaria est relicta: tūc ager rei v̄dicatione ad totā cōtra vtrūq̄z: cū

ūbo h̄des teneantur ad iudicē dōt q̄libet soluat q̄stū cū cōperat solvere et sic ad incertā p̄tez contra quēlibet et. vt

s. de re ven. l. q̄ de tota. §. i. et idem si agat actione p̄sonali ex testō ad dicitā specie. si autēz est q̄stias tūc qlibet in eo quod est pure institut⁹ que nit. nec eo plus tenetur aliq̄s: q̄ cō

ditioē existētē vel deficiētē possit recuperare ab alio. vt. j. de reg. iur. l. nō. iō p̄ dico institutū sub p̄ditioē posse quēniri i medietatē residui. cū ēt deficiētē p̄ditioē medietatē restituit.

v **Eratis.** pro virili portioē medie (dū est habitur⁹. tate cōditionali vtriq̄z accedēt et sic s̄llr vtraq̄z valet.

x **Duas partes.** vt sic dodrans videatur tibi relictus. et fa. s. de acqui. hē. l. si tu. et s. c. l. i rōne. §. pe. i. fi. illi. §.

y **Legauerat.** et per legata exanimuerat.

z **Substituerat.** vulgariter et pupillariter.

a **Mortuo.** anteq̄ esset heres. vt. j. substituit.

b **Ex substitutione.** s. vulgari. vt. j. patet.

a **T**otius assis. fuit enim heres soli testatori et id solida prestat legata etiam si non habeat nisi tres uncias de tota hereditate. 330.

b **S**olida. non potest enim de ducere falcidia eius nomine quam nunquam fuit heres. et facit. 1. ea. l. si. sed contra. 3. eo. l. quod si alterutro. in si. nam hic fit contributio.

ibi non. sed illa finis ista distinguit. quod si fuit pupilli pars defecta distinguitur an veniat substitutus ex vulgari et fit contributio an ex pupillari et tunc non. vi. i. pro. xi. si vero et c.

c **A**ntequam prius. et ita pater quod fuit heres ex vulgari substitutione.

d **F**uerit. et decessit in pupillari etate. et sic successit pupillo ex substitutione pupillari substitutus.

e **Q**uibus. si legatis.

f **S**ubstitutione. vulgari vel pupillari.

g **C**ui libet. etiam maior.

h **R**eliquit. aliter est reliquar ponere debet. et tunc sequitur versus eadem dicenda sunt et c. aliter est reliquit deducit pene eadem de. ac. et erit ver. pene et c. et est philosophicum temperamentum ut aliter san. 3. de arbi. l. si duo.

i **H**abenda sit. distinguitur enim utrum pars defecta fuerit grauata an pars que non fuerit defecta. et idem distinguitur in iure. accrescendi. vi. 3. e. l. quod si alterutro. 330. et facit. 3. eo. l. in ratione. sed dic ut plene no. in. d. l. quod si alterutro. Accur.

l **Q**ui filios. ab eo. meui.

m **E**rit. ex substitutione pupillari.

n **I**mpubes. ex hereditate.

o **A**d eum. s. meuium.

p **A**b eo. s. meui.

totius assis ratio habere: et solida legata prestarent. sed hoc ita verum est si filius antequam prius heres extitisset decessisset. Sive ro prius heres prius fuerit non ampliora legata debet substitui quam quibus pupillus obligatus fuerat. quod non suo nomine obligatus: sed defuncti pupilli quod nichil amplius quam semissis doderat prestare necesse habuit. quod si extranei heredis semis totus legatus fuerit: isque pupillo a quo nichil legatus erat ex substitutione heres extiterit: poterit dici augeri legata: et punde agendum ac si cui libet coheredi substitutus fuisset: eoque omittente hereditate ex alio se heres extitisset: quod si substitutus ratione legis falcidie ex parte bonorum quod prius reliquit deducet. pene eadem dicenda sunt: et si pater duos impubes heredes instituerit et eosdem iure substituerit: deinde iure substitutionis ad alterum heredes reciderit: et legis falcidie ratio habenda sit.

Si ex herede succedit fratri ex substitutione et sic ex voluntate expressa valet legata ab ex herede substituto. sed si succedit ex parte legis non valet. 33.

Qui filios duos impubes habebat atque heredes instituit alter ex herede dedit: deinde ex hereditate instituto substituit: ac postea ex herede dedit: et ab eo legatus extitit: heres deinde impubes decessit: cum iudicio prius facultates paterne per eam hereditaria

p **D**edit. sic. 3. eo. l. in duplicibus.

q **D**edit. et ei substituit in legato et alijs.

r **N**ichilomagis. i. non magis.

s **L**egatus a se substituto relicto. vel dic legatus. i. propter legatum filio relicto non tenet substitui.

t **A**d eum. s. et herede redatum.

v **L**egata minime debere. lege interrogatur. et r. minime: videbatur enim teneri in eo quod hereditario iure peruenit. sed contra est verum. et hic est speciale contra regulam. 3. de lega. iij. l. si fuerit. 3. si. sicut possum reliquere ab herede sic ab heredis herede fin. 330. vel si alios refert dicam lego ab herede heredis: valet ibi an a ticio nominando aliquem qui postea sit heres heredis non tenetur. argu. 3. de pac. l. si vnus. 3. si.

x **U**el ex eo. id est saltem.

y **P**otuit. s. cum ex substitutione prius heres prius extitit.

z **N**e prius. imo non tenetur: quia ex herede redatum cui legatus legatus onerare potuit. sed a substitutione legatum relicto legatum relicto non potuit. relicto tamen ab eo ex herede etiam a substitutione prestatis falcidie ratione prestitit: deinde impubere mortuo ex substitutione heres extitit et semis pupilli legatis expressa esset: ex integro legis falcidie ratio ponenda erit: ut contributis legatis que ab ipso et que a pupillo data fuerant

Si portio minus grauata accedit portioni magis grauata ex substitutione pupillari: locum est contributioni sicut si accederet ex vulgari. Bar.

Coheres pupillo datus si pro parte sua legata habita legis falcidie ratione prestitit: deinde impubere mortuo ex substitutione heres extitit et semis pupilli legatis expressa esset: ex integro legis falcidie ratio ponenda erit: ut contributis legatis que ab ipso et que a pupillo data fuerant

b **P**restiterit. erat ergo grauata ultra doderat etiam quod nichil remanebat ei.

c **E**xhaustus. non adeo ut semis coheredis: quod apud coheredem de quarta remaneret et ob id eam integram de legatis a se relicto detraxerat: et idem non sic erat grauata pars pupilli: legata relicta a coherede in aliquo augentur. et pro parte omnium legatorum fit una contributio. Et no. quod dicit

t **A**d eum. s. et herede redatum.

v **L**egata minime debere. lege interrogatur. et r. minime: videbatur enim teneri in eo quod hereditario iure peruenit. sed contra est verum. et hic est speciale contra regulam. 3. de lega. iij. l. si fuerit. 3. si. sicut possum reliquere ab herede sic ab heredis herede fin. 330. vel si alios refert dicam lego ab herede heredis: valet ibi an a ticio nominando aliquem qui postea sit heres heredis non tenetur. argu. 3. de pac. l. si vnus. 3. si.

x **U**el ex eo. id est saltem.

y **P**otuit. s. cum ex substitutione prius heres prius extitit.

z **N**e prius. imo non tenetur: quia ex herede redatum cui legatus legatus onerare potuit. sed a substitutione legatum relicto legatum relicto non potuit. relicto tamen ab eo ex herede etiam a substitutione prestatis falcidie ratione prestitit: deinde impubere mortuo ex substitutione heres extitit et semis pupilli legatis expressa esset: ex integro legis falcidie ratio ponenda erit: ut contributis legatis que ab ipso et que a pupillo data fuerant

Si portio minus grauata accedit portioni magis grauata ex substitutione pupillari: locum est contributioni sicut si accederet ex vulgari. Bar.

Coheres pupillo datus si pro parte sua legata habita legis falcidie ratione prestitit: deinde impubere mortuo ex substitutione heres extitit et semis pupilli legatis expressa esset: ex integro legis falcidie ratio ponenda erit: ut contributis legatis que ab ipso et que a pupillo data fuerant

b **P**restiterit. erat ergo grauata ultra doderat etiam quod nichil remanebat ei.

c **E**xhaustus. non adeo ut semis coheredis: quod apud coheredem de quarta remaneret et ob id eam integram de legatis a se relicto detraxerat: et idem non sic erat grauata pars pupilli: legata relicta a coherede in aliquo augentur. et pro parte omnium legatorum fit una contributio. Et no. quod dicit

exhausta pars pupilli lz aliqd remaneat. vel min⁹ quar- ta vel quarta. sic. C. de inof. do. l. cu donationib⁹. fm 230. fz 3. s. e. l. in rone. s. q. stit. fz dicit. s. e. l. qd si alterutro. vel fm. 17. qd dicit ipubere mortuo. f. are q. adent hfditate. z qd dicit postea tribuit legatis. sub. oib⁹. z pcor. s. eo. s. q. filiu. z. l. qd si alcu tro. vel dicit q mor tuus e post h adit- uit hereditate. et qd dicit tribuit legatis. sub. his q relicta sunt ab ipo in pupillarib⁹ ta- bulis. l. in substo- ne no his que reli cta erat ab eo l. pn ci palib⁹ tabulis. z hoc est qd dicit. s. eo. l. in rone. s. q. si tum. fm 230.

a Nec alit au- gebunt. s. q. pupil larē hfditate q no adeo erat graua- ta vt mea vt stati diti. si ei nil de he reditate mea apd me vel pupillu re māsisset qut mea legata p parte sua vel e conuerso dice- rentur augeri. vel qn fieret tributō b. Soluit. h ergo pupillare sub- stituciones affimi- lat vulgari. 230. z fa. s. e. l. s. q. filii. ibi. q. si etnei z c.

u. cccc. non esset. z sic ni chil hfdi remane- ret si hoc legatus valeret.

d Quid iuris est. i. an valeat le- garū cōditionale.

e Qui. si hēas q dicit^r tractat^r q zc. si hēas q pla- na est. et semp dic- tū. i. noiatur. dicit em apud dyalecti- cos tractat^r illa q- stio de qua sp con- cludatur respondenti. sed apud isidorum dicitur tractat^r vnus rei multiplex expositio.

f Namq. nunc exemplificat.

g Conditio deficiat. quia locus sit legi falcidie.

h Legi. q. prestatur legatū non detracta fal. c. i. ha- beat nomine fal. sed si legi fal. locus non est: ergo exiit conditio: ergo legatū debetur. et hoc subiicit.

i Cum autem. nunc soluit.

k Appareat. presumptue.

pars quarta bonoz apd eum remaneat. licet em pupillo he res existat: tamen circa legem falcidie. perinde ratio habetur ac si patri heres extitisset: nec aliter augebuntur legata que ab ipso vltra dodrantē data fue- rant: q augeretur cū ex parte heres instituitur z coheredi suo substitutus deliberante cohe- rede legata habita ratione leg- tis falcidie. soluit^r: deinde ex sub- stitutiōe alteri quoz partem hereditatis acquirit.

Si perplexitas cōtingat ex accideri pter testatoris ppositum: fm mentē testatoris dirimatur. Barto. Africanus.

Q legavit: deinde fundū ti- bi dignū. c. aureis sub hac con- ditione legavit: si legi falcidie in testō suo locus nō esset. qri- tur quid iuris est. dixi hāc q- stionē esse: quā tractat^r apud dyalecticos dicit et em quicqd cōstituerim^r verū esse falsum reperies. namq⁹ si lega- tum tibi datū valere dicamus legi falcidie locus erit: ideoq⁹ de- ficiēte cōditione non debebit. rursum si q⁹ cōditio deficiat^r le- garū valiturū non sit: leg⁹ fal- cidie locus nō erit. porro si legi fal. loc⁹ nō sit existēte cōdi- tione legatū tibi debebitur. cū autē volūtate testatoris eam fuisse appareat: vt ppter tuuz legatū ceterozū legata minui nollit: magis ē vt statuere de-

l Ceterozum. quibus relicta sunt.
m Sub eadē cōditōe. s. si legi fal. in testō. loc⁹ nō erit.
n Ratiōi nō cōgruit. s. stricte: z quare nō statū subijct.
o Quoniā. pro qz.
p Ergo p exceptione.
q Tota ea res.

beamus tui legatū cōditionē defecisse. quid ergo dicemus si. cc. legavit et tibi similis sub eadē cōditione^m ducēta lega- ta esse pponantur. nā aut exti- tisse aut defecisse legatū tui cō- ditionē: vt aut totū aut nichil tibi debeatur: z iniquū et con- tra voluntatem testatoris est i- mabif. rursum partē deberi ra- tionem nō cōgruit^r: quoniā⁹ ne- cesse est totius legatū cōditio- nem vel extitisse vel defecisse: ergo per exceptionē⁹ doli ma- li tota ea res⁹ temperāda erit. quare cū quis^r tale quid cōse- qui^r velit sic cōsequet^r: si quid ampli⁹ legavit vel legauero q⁹ p legē falcidiā licebit: tunc q⁹ tum ad supplendū quadrantē deduci oportet: ex eo legato qd tūc dedit heres meus dā- nas esto dare.

Assure que percipiuntur de quantitate legata pendente cō- ditione debet in fal. imputari. z qd deest ab omnibus legata rijs pro rata suppletur. Bar.

Qui ducēta in bonis relin- quebat legavit michi. c. p. senti- die: tibi eque centum sub con- ditione: post aliquantū tempo- ris extitit conditio: ita tamen⁹ vt ex redditu eius summe que tibi relicta est non amplius q⁹ xxv. reciperet^r: legis fal. ratio ita habenda erit^r heredi: vt vi- ginti quoz cōferre et debeam⁹: et amplius fructus. l. medij^r rē- pōis q⁹ nō bī grā efficiēt qnq⁹.

v Ita tamen. i. in tantū dilatatus est conditionis euentus. vt zc.

x Reciperet. i. perciperet heres institutus interim. i. pendente conditione.

y Habēda erit. fm quosdā: fz corrigi^r vt subiicit. 230.

z Viginti quinq. fals ego. xxv. tu. xxv. et sic equaliter quod statim corrigitur fm 230.

a Medij. que sunt. cc. que debet habere heres.

b Efficiēt. v. in cuiusq⁹ legatarij psonā fm 30. vel dic

q Tota ea res. in scōo casu nō in pmo: vt ita repel- lat si petat vltra q⁹ prestādū sit de- tracta fal. sui lega- ti z ceteroz ex suo legato. sed quare in supiori in totū nō valet. s. in fun- do et h⁹ valet. Rñ. superi⁹ psumit tes- tator ceteroz le- gata nolle minui p falcid. z presumit postea voluisse: vt ex legato cōditio- nali p se et p oib⁹ legans ceteri fiat detractio: qd quia tibi fieri nō pōt: id deficiat legatū con- ditionale. hic autē psumit idēz p oia voluisse testōr. qd quidē bñ. pcedere pōt. Nā ex legato cōditionali bñ pōt deduci q⁹ta. p ipō legato et p ceteri. z hec est ratio qre valet hic legatū. r⁹ Cum quis. testator.

f Consequi. i. fieri. s. q⁹ vñ⁹ lega- tari⁹ patiat^r fal. sui legatū z alteri⁹: vt in nostro casu vi- detur voluisse.

t Oportet. vt nō est hic punctū fz. J. dedi. vel meli⁹ sit hic. et qd subij- cit ex eo zc. delimi- nent seqntia z nō pcedēna. z fz hoc dicit deduci opz. s. ex legatū ceteroz. z adde qd no. s. e. l. si in testō. que vi-

(dicitur contra.

Tracta- tus va- na sigē.

inter utrumque fm alios. dic ergo q prima opinio est fm quosdam q heres qui debet habere. l. 7. v. pro fructibus pro quolibet habeat ea equaliter ab utroq. et iteru habeat amplius illa. xxv. que lucratus est pendente conditio ne: qz fructus post mortem pueniens no minuit falcidia. vt s. eo. l. in quantitate. i. rñ. et fm hoc quod subicit. xxx. sunt conferenda. s. a quolibet computato fructu. Itē qd subicit. quidā pu tāt quina dena. i. bis. x. et bis. v. hoc est. xxx. qdlibet det. sed in hoc corrigitur: qz non equaliter qdlibet nostruz grauatur: cum nō equaliter oneret. vel fm Jo. prima opinio fuit q illa xxv. q habuit heres condicione pē dente accepisse vi deatur a legatario condicionali no mine falc. ac si de bursa sua numerasset legatarius condicionalis: et suppleat ad vna. v. q defunt. i. fructum quarte. et alter legatari p̄stet. xxv. et fructus quarte id est. v. hoc tamē corrigitur et statuitur vt illa. xxv. q lucratus est heres tanq̄ hereditaria

computentur in quartam: et utriq̄ legatario proficiat ad minuendam fal. vsqz in diē in qua sit cōputatio. vt. s. eo. l. in quantitate. s. h. illa forte ratione: qz legatū condicionalē videt esse minus altero puro etiā ab initio intantū inquantū lucratus est heres: hoc est in hac questione in q̄ta sui parte. et ita purū legatū excedit condicionalē in lucro. s. in quarta: ergo et in onere p̄stationis ex eo qd de quarta restat debet excedere in quarta. restant autē. xxv. et fructus utroq̄. xxv. i. x. ergo. xxxv. et hec diuidentur in. viij. partes: ego quatuor et tu tres conferamus. et fm hoc qd dicit cōferre debeamus. l. debeā. et qd dicit effi. v. scz p parte mea. Itē qd subicit. xxx. conferenda: nō dico a quo. Quina dena. i. quidena a quolibet. et fm hoc meli⁹ dices fructum quarte esse. v. inter utruq̄.

Legatum alimētoꝝ defalcit falcidia. h. d. Bar. Marcl.

Qui seuerus et anto. rescripserunt pecuniā relicta ad alimenta pueroꝝum legi falcidie subiectam esse: et vt idoneis hoibus collocef pecunia ad curā suā reuocaturū presidē puincke. Dicit seuerus et anto. generaliter rescripserunt bononio maximo vsuras p̄staturū eū q̄ frustratiōis cā

dicat de quarta trebel. qz hic erant singularia relicta. et hoc fm Jo. tu dic fm Bzo. q prima opinio est q. xxv. et eoz fructus daret quilibet legatarius purus et p̄ditionalis: et xxv. que p̄cepit heres cōputat in fal. integram: et sic defunt. xxx. que quisqz p̄ equali portione soluet: qd falcium estimo esse qd noie fal. d. p̄stari diuidit i. vj. ptes. quatuor purus et tres conditio nalis p̄stari: qz sibi legatū a puro exceditur in quarta vt dictū est: et p̄terea qd lucratus est habebit sic ne computet in fal. si cur nec ceteroz p̄uētus: vt. s. e. l. in ratioe. i. rñ. et l. in quantitate. i. rñ. et fm hoc vna. v. iñ erāt in fructibus. b. Quinqz. pro parte cuiusqz.

Tanto minus. facit. s. eo. l. q̄titate. s. in diē. d. p̄ arm. Jo. dicit q in duobus corrigi supior sē tētia. p̄mo qz dixit legatarios equaliter p̄ferre debere. scdo qz nō debent cōferre nisi. xxx. s. hoc vltimū falsū est: vt. s. patet. e. Quarta p̄. fm Jo. diuide qz cū. xxx. fuerint cōferenda fm cum. ex his ego. xvi. tu. xij. cōferes. et sic remanēt duo q̄ valent. xxiij. ex quib⁹ ego. xviij. p̄stabo: tu. vi. et merito qz meli⁹ legatū tanto est maius q̄ tuū. p̄pter interusurū mediū t̄pis. sed ego dicit quinquaginta et eius fructus cōferri p̄dicto mō: et qd heres p̄cepit in medio sibi nō computari in fal. et facit. s. e. l. qd de bonis. s. fructus. et ad trebel. l. mulier. s. si heres. et s. eo. l. cir. Jui. esse. propter fauorem videbatur cō: ca. le. tra. vt argu. C. ad. l. fal. aut. si mulier. s. Cholbus. ad vsuras: vt inde alatur. ad qd. s. de ali. le. l. iij. s. i. s. hodie. v. mo. C. de adm. tu. aut. nouissime. h. Implozauit. facit. C. de vsur. l. i. et s. d. leg. ij. l. q̄ suo. s. heres. accepta. a fideicommissario. k. Misceat. non accipiēdo illud qd est dandū causa implēde conditionis. Item in alio vt subicit: qz vult quartam retinere. l. Et si non detur. qz nō accipit: dari tñ d. et si coactus adeat. vt. s. de p̄di. et demen. l. q̄ h̄ di. s. i. et dic vt tibi. m. fideicommissum. i. fideicommissam liberat: m. n. p̄stet. sic ergo cōputat dari cā implēde conditio nis in quartā trebel. qd secus est in quarta iure influtu nionis. vt. l. i. pro. s. sed et qd. s. seq. n. quartam. debet. ex singularibus relicta.

cum igitur triginta sint conferenda qdā putāt quia dena ab utroqz nostrū cōferenda esse: qd minime verū est. licet em eandē quātitatē accepertim⁹: manifestū tñ est aliquātō vberius esse meum legatū. quare statuendū erit tanto minus in tuo legato esse quantū ex fructib⁹ eius heres accepert. fm qz in p̄posita specie cōputatio nem ita iniri oportet: vt ex. viij. partib⁹ ego quatuor: tu tres conferamus: qm quidē quarta pars amplius i meo q̄ in tuo legato est.

Qui repudiat id qd quartā minuit: quartam non deducet. h. d. Barto. Florentinus.

Si heres cui fideicommissum est vt accepta certā pecunia h̄ditatē restituat: a voluntate eius qui testatum fecit discedat: et postea legis falcidie b̄nficio vti voler: et si non detur: id quo accepto hereditatē restituere rogatus est: tñ fideicommissum restituere cogi debet: quoniam qd ei paterfa. dari voluit legis falc. commodum p̄stet.

In falcidia imputat qd in re hereditario caput: sed in trebellianica imputat quicqd quocūqz iure iudicio defuncti i foz miter capitur. id vero quod difformiter hoc ē partim iure hereditario partim alio capitur: pro parte hereditaria tm imputatur. Barto. Martianus.

Quarta hereditatis qua per legem falcidia heres h̄re d. imputatur res

ferenda fm cum. ex his ego. xvi. tu. xij. cōferes. et sic remanēt duo q̄ valent. xxiij. ex quib⁹ ego. xviij. p̄stabo: tu. vi. et merito qz meli⁹ legatū tanto est maius q̄ tuū. p̄pter interusurū mediū t̄pis. sed ego dicit quinquaginta et eius fructus cōferri p̄dicto mō: et qd heres p̄cepit in medio sibi nō computari in fal. et facit. s. e. l. qd de bonis. s. fructus. et ad trebel. l. mulier. s. si heres. et s. eo. l. cir. Jui. esse. propter fauorem videbatur cō: ca. le. tra. vt argu. C. ad. l. fal. aut. si mulier.

Cholbus. ad vsuras: vt inde alatur. ad qd. s. de ali. le. l. iij. s. i. s. hodie. v. mo. C. de adm. tu. aut. nouissime. h. Implozauit. facit. C. de vsur. l. i. et s. d. leg. ij. l. q̄ suo.

Si heres. accepta. a fideicommissario. k. Misceat. non accipiēdo illud qd est dandū causa implēde conditionis. Item in alio vt subicit: qz vult quartam retinere.

Et si non detur. qz nō accipit: dari tñ d. et si coactus adeat. vt. s. de p̄di. et demen. l. q̄ h̄ di. s. i. et dic vt tibi. m. fideicommissum. i. fideicommissam liberat: m. n. p̄stet. sic ergo cōputat dari cā implēde conditio nis in quartā trebel. qd secus est in quarta iure influtu nionis. vt. l. i. pro. s. sed et qd. s. seq.

Quarta hereditatis qua per legem falcidia heres h̄re d. imputatur res

a Legati. vt. r. s. e. l. qd autē. nisi in casu vt ibi.

b Conditionis. vt. r. s. eo. l. id autē. nisi in casu vt ibi.

c Id imputat. cū recipit ab extraneo corpus vel pecunia. secus cū a coherede corpus: vt statim dicam. r. est ratio inter hunc r. superiorē casum: qz ibi sustinet onera hereditaria in to-

stū: hic pro quarta d. **A** coherede. hic dilingue: qz aut heres vult detrahere de singularib⁹ relictis aut de vniuersitate: qz de ea restituenda sit grauius. primo casu que cepit iure hfditario cōputatur in falc. q. hō alio modo picipua hz nisi in casu. vt. r. s. e. l. qd autē. scō casu quicqd quocunqz iure accepit in quartā imputat. vtrūqz refert largiter vtrūqz a legatario an vero a cohfdē pcepit aliquid qd a legatarijs cepit in quartā cōputatur. q. vero a coherede: distinguitur vtrūqz fuit pecunia an spēs vt equus. nā si pecuniā accepit totā sibi cōputat i qrtā. vt. C. fa. her. l. filii. et. f. ad treb. l. deducta. s. nummis. si hō spēm accepit. p. pte cohfdis nō imputat: p. sua hō pte in quartā imputat: qz iure hereditario capit. sed in falc. mōnō iure ēt in pecunia a coherede hira nō cōputat nisi qd habet hfditario iure vt. s. eo. l. id autē. s. qre sec⁹ in corpore plegato qm pecunia vel qm cotge hito ab e tneo: Rñ. qz absurdū ēt q in eadē re r. qm iure legati r. qm iure hfditario cōputet in quartā. vt arg. f. de vusu. l. eū qui.

e Accepta. a fideicommissario. vel bicutiā a coherede.

f Datur. a fideicommissario vniuersali.

g In eadē causa. vt cōputentur in quartā. f. rebell. qd vero subicit si qd hō r. de fal. iure institutōis dicit.

h Legatarijs. ceteris nā ei qui dat. pdest. ne falc. patiatur si tm dat qm esset ei detrahendū. vt. l. eo. l. filia. et. s. eo. l. nescimus. q. rñ. sed arg. tra. s. eo. l. si fundus.

sed potest dici qz ibi alij heredi dare iustus esset.

i Centū legatis. q. d. centū vident eē legata. r. s. hoc fieri cōputationē cū legatarijs nō pōderat. c. datus hfdi vt subicit. r. s. e. l. ad veteram. s. fi. sed s. e. l. q fundū. in pñ. sed ibi iustus vedit vt ibi dixi. r. facit ad. l. s. de lega. i. l. nō amplū. s. l. r. f.

cto partem dimidiam hereditatis sue tibi restitui iusserit: de inde post missionem factis cōdicillis alterā partē ticio restitui rogauerit: siquidē post annum missionis sue decesserit r. tibi r. ticio heres quartā partē retinebit: qz eo tpe testator decessit quo testamentū ei⁹ ad beneficium principale pertinere desierat. si vero is intra annū missionis decesserit / solus ticio⁹ de ductionē quarte partis patiet: qz eo tēpore fideicommissi. et relictum est quo testator iure militari testari non potuit.

Si heres nō grauat vt heres sed vt alius cōmodum sentiens: falc. non deducet. Bar.

Aceptis a Papinia. meui. c. hfditate meuiolo restituere pecuniāqz post mortē suam ticio dare rogat⁹ est: qz hec. c. bonorū quartā efficiat: tm ppter fideicommissi. se quens quarte retentiōis locus erit. tunc em ex pstitutiōe diui adriani fal. satisfacit ea quantitas: cum apud heredem remaneat: sed fal. patiet solus cui hereditas relicta est. nā in. c. que mortis cā capiunt admittit falc. ratio non pōt. Plane si quis ita scribat acceptis. c. pto restituas hereditatem: neqz personam dantis demonstraerit: quasi retentā et pceptā pecuniā si quarte sufficiat inducere trebellianum⁹.

patre. s. verum. Accursus florentinus.

Relicta est. i. meui. sed quis alius velle detrahere: Respon. meuius de centum quod non potest: vt hic. et est ratio: quia heres vt legatarius videtur habere hic. c. et sic no. pro nobis qz legatarius non detrahit quartam: licet Bal. dixerit contra. quod dic vt no. s. eo. l. penales. s. si ticio. Accursus.

Trebellianum. vt. f. totum aliud restituitur: ex quo hec centum sufficiunt ad quartam.

ad treb. l. in fideicommissi. s. fi. r. no. hac. l. fieri dnam Quartē iter qrtā iure insti sūt multitiōis et treb. est triplices r. tertia qz debet iure nature in q que lputent no. l. aut. vt cū de ap. cog. s. aliud. est et alia qz debetur arrogato vt l. si. de adop. s. cū astit. Itē alia qz debet vxorū supstiti pauperi. vt. C. vñ vir r. vx. aut. s. teres. Itē alia qz debet curie qz curialis sit cleric⁹. vt C. d. epi. r. cle. aut. s. neqz cū. itē alia vt. C. qñ r. q. qrtā ps. l. iij. Itē alia vt C. ad treb. aut. s. rogatus. Itē alia vt. C. de repu. l. si. Itē alia vt i. aut. de triēte r. se. s. cōsiderauimus.

Similes. fa. cit. s. eo. l. si post missionē. r. f. eo. l. f. ina.

Aceptis. qrtā. scilz treb. in qua talia imputatur. vt. s. eo. l. in quartā.

Remaneat. non s. videt puenire qd nō durat vt h. r. s. de cōdi. inde. l. elegāter. s. si qz. ibi / s. hic nō videt rē. sed arg. s. s. de pigno. act. l. nec em. r. no. s. d. in rem. ver. l. si pro

Hilio heredi-
bus. equalit
b **I**n ea domo
id est p ea domo
obligata ad pre-
standum.

c **U**trifq. filio
z liberto. Ro.

d **U**trifq. de
plegat. fratri suo.

e **E**re alieno.
q d ipsa z frat su
p stare debet equa-
liter. vt. s. de here-
di. insti. l. ex facto
s. i. non autez qd
prestat libertus.

f **C**osequi. re-
tinendo.

g **E**am. naz si
minus est in pre-
legatis filio q in
quarta filie: dedu-
cet filia eatenus
quatenus est mi-
nus. ad qd. s. e. ne
fennius. s. i.

h **S**oluenduz.
vt legata cohere-
di. z ita licet coi tu-
re detrahatur falci-
dia filia tñ nisi totum
soluat nō psequit
prelegata: vt. d. l.
nefennius.

Marit. ex ad-
ministratio-
ne. vt ysuras. nā
de tota sorte locu-
tus est: posuit est
de. xij. vncijs. vel
loquit de sorte: qz
alia habuerat pre-
ter hanc. z ita nō
est ptra. C. v. pac.
quē. l. si. vbi talia
videt vir lucrari.

k **F**alcidia. tre-
bellianice.

l **D**esiderat.
patruus.

m **T**estatrix.
que dicta alimen-
ta reliquerat.

n **P**restitit. do-
nec virg z adhuc
sunt prestanda.

o **D**efuncto-
rū. id est si defun-
cti essent aliqui de
alimentariis.

p **P**ro modo.
vt si sit tres z mo-
riatur vnus/ viro

Prelegata nō imputant in
falci. nisi quo ad eū a quo pce-
piunt. Barto. Sceuola.

Hilio z filia scriptis he-
redibus singulis cer-
ta prelegant: s; lōge min⁹ filie
cui etiā domū obligatā plega-
uit cū instris z quecqd ibi fue-
rit: z adiecit hec pba: s; ea cō-
ditione lego vt qcqd eris alie-
ni in ea domo erat tici⁹ libert⁹
fily mei soluat: z sit eto vtrifq⁹
dom⁹ cōis: quesitū est si filia le-
gis fal. bñficio vti volēt⁹ ad qd
tā retinendā: an ex hereditate
que ei relicta est deducto ere-
alleno⁹ ei⁹ qd sup fuerit quar-
tā psequit⁹ debeat. Rñ. qdē tu-
re id postulaturā: verū nō als
ea que ei data sunt accepturā
si modo eā quartā suppleant
qz voluntati defuncti soluendū
prestando pareret.

Quod ab herede debebat de
functo cōputat in patrimonio
z cadit in fideicomisso vnuer-
salit. sicut cetera bona hñdita-
ria. Alexan. Idem.

Maritus vro: is res ex-
tra dotē cōstitutat ad
ministrat: eaqz decedēs an-
te rationē sibi redditā admini-
strationis ex asse eundē mari-
tū heredē reliquit: eiusqz fidei-
comisit vt decem vncias filio
coi cū moreret restitueret: du-
as aut vncias nepoti. quesitū
est an id qz qd ex administra-
tione rez apud maritū resedis-
se pstitit cū ceteris p rata. x.
vnciaruz filio restitui debeat.
Rñ. id qd debuisset heredita-
tē in rationē venire debere.

Heres qui deducit sortē p
alimentis cauere debz de ipsa
sorte restituenda mortuis ali-
mentariis. h. v. Alexan.

Fille quā mater rogauerat
si impubes decessisset restituere
hereditatē ticio patruus le-
gitim⁹ heres exiit: in rōne le-
gis falcidie ponenda deside-
rat deduci sortes ex quaz vsu-
ris alimēta ipubes defuncta

ex psona testatrix sue pluri-
bus debita pstitit. quesitū est
an si eas deduxerit cauere de-
beat defunctor⁹ z alimentor⁹
portiones p modo sortium se
restituturū. rñ. debere cauere.

Reus tenet edere actiones
actori ad replicationē fundā-
dam. Bartolus:

Post aditā hereditatē triē-
nio exacto legatarijs heres le-
gē falci. opponit idcirco qz ad-
ministrat tutelam testator: qd
rō nōdū reddita sit: z qz neget
tantū redigi ex noibus posse
qstū in cautioe deductū est: qz
situm est an rōnes defuncti z
oium instror⁹ hereditarioz et
pupillariū rōnū legatarijs de-
siderantibus heres describēdi
facultatē facere debeat: ne in
prāte ei⁹ sit pferre qd velit: z
p hoc in fraude legatarij idu-
cant. Rñ. ad iudicis officii p-
tinere explorare ea per que p-
bet quātū sit in bonis. Idem

Merit fecerit testm: mult-
tie tpe codicillos: lex falcidia
in codicillis locum nō hz: in te-
stamēto locū habebit.

Si cui plus qz per legē fal-
cidia licuerit legatum esse di-
catur. Titu. l. ij. l. i. planus.

Item si cui plus
qz licuerit
legatur: et
dubitari tu-
ste possit
vix lex fal-
cidia locū

habitura est necne: subuenit
prietor heredi vt ei legatarius
satisfidet: vt si apparuerit eum
ampli⁹ legator⁹ noie cepisse qz
ex lege fal. cape licebit: quātū
ea res erit tantā pecuniā det⁹
dolusqz malus ab eo abfutur-
us sit. Neqz interest vtrum
in primis tabulis hoc fiat: an
in pupillaribus: an in vtrifqz.
etenim legem falcidia semel
esse admittendā etiam si du-
plex sit testamētū iā cōuenit

tertia restituatur:
vt. s. de alimē. le-
ga. l. ij. s. debeat.
illud aut non est
contra. C. de pac.
constat etiam al-
imentorum lega-
tum pan falci. vt
s. eo. l. diuus.

q **I**n fraude.
id est per fraudē.

r **A**d officium.
iudicis. facit. C. s.
eden. l. i. r. s. que-
admo. testa. ape.
l. ij. r. s. de bo. auc.
iud. possi. l. fi. r. s.
de eden. l. s. r. s.

q **I**n fraude.
id est per fraudē.
r **A**d officium.
iudicis. facit. C. s.
eden. l. i. r. s. que-
admo. testa. ape.
l. ij. r. s. de bo. auc.
iud. possi. l. fi. r. s.
de eden. l. s. r. s.

q **I**n fraude.
id est per fraudē.

r **A**d officium.
iudicis. facit. C. s.
eden. l. i. r. s. que-
admo. testa. ape.
l. ij. r. s. de bo. auc.
iud. possi. l. fi. r. s.
de eden. l. s. r. s.

q **I**n fraude.
id est per fraudē.

r **A**d officium.
iudicis. facit. C. s.
eden. l. i. r. s. que-
admo. testa. ape.
l. ij. r. s. de bo. auc.
iud. possi. l. fi. r. s.
de eden. l. s. r. s.

q **I**n fraude.
id est per fraudē.

r **A**d officium.
iudicis. facit. C. s.
eden. l. i. r. s. que-
admo. testa. ape.
l. ij. r. s. de bo. auc.
iud. possi. l. fi. r. s.
de eden. l. s. r. s.

q **I**n fraude.
id est per fraudē.

r **A**d officium.
iudicis. facit. C. s.
eden. l. i. r. s. que-
admo. testa. ape.
l. ij. r. s. de bo. auc.
iud. possi. l. fi. r. s.
de eden. l. s. r. s.

q **I**n fraude.
id est per fraudē.

r **A**d officium.
iudicis. facit. C. s.
eden. l. i. r. s. que-
admo. testa. ape.
l. ij. r. s. de bo. auc.
iud. possi. l. fi. r. s.
de eden. l. s. r. s.

q **I**n fraude.
id est per fraudē.

r **A**d officium.
iudicis. facit. C. s.
eden. l. i. r. s. que-
admo. testa. ape.
l. ij. r. s. de bo. auc.
iud. possi. l. fi. r. s.
de eden. l. s. r. s.

q **I**n fraude.
id est per fraudē.

r **A**d officium.
iudicis. facit. C. s.
eden. l. i. r. s. que-
admo. testa. ape.
l. ij. r. s. de bo. auc.
iud. possi. l. fi. r. s.
de eden. l. s. r. s.

q **I**n fraude.
id est per fraudē.

r **A**d officium.
iudicis. facit. C. s.
eden. l. i. r. s. que-
admo. testa. ape.
l. ij. r. s. de bo. auc.
iud. possi. l. fi. r. s.
de eden. l. s. r. s.

q **I**n fraude.
id est per fraudē.

r **A**d officium.
iudicis. facit. C. s.
eden. l. i. r. s. que-
admo. testa. ape.
l. ij. r. s. de bo. auc.
iud. possi. l. fi. r. s.
de eden. l. s. r. s.

q **I**n fraude.
id est per fraudē.

r **A**d officium.
iudicis. facit. C. s.
eden. l. i. r. s. que-
admo. testa. ape.
l. ij. r. s. de bo. auc.
iud. possi. l. fi. r. s.
de eden. l. s. r. s.

q **I**n fraude.
id est per fraudē.

r **A**d officium.
iudicis. facit. C. s.
eden. l. i. r. s. que-
admo. testa. ape.
l. ij. r. s. de bo. auc.
iud. possi. l. fi. r. s.
de eden. l. s. r. s.

q **I**n fraude.
id est per fraudē.

vulgo. r. questum. r. l. qui fundum s. coheres.

a **H**eredi. f. pupilli.

b **I**psi. scilicet pupillo.

c **H**eredi. als non. vt. s. ti. l. reperitur.

d **S**tipulatio. d. reddendis legatis.

e **I**dē scribit.

q̄d dixi de actione

ex stipulatu: q̄ et

heredi impuberi

illa tutele actio cō

petit: et impuberi

viuēt si eo viuo si

niatur tutela. alio

quin s̄ vt. s. d. tu.

r. ra. distra. l. si tu-

tor. s. fi. r. l. nisi. in

pn. r. fact. ad pdi-

cta. C. de pet. herf.

l. si s. r. C. d. leg.

l. si in fraudē. r. s.

de tribu. l. procu-

ator. s. fi. r. s. ti. i.

lis. cui. in. fi.

f **S**ubstituit.

equaliter.

g **T**recenta. r.

sicultra habeat q̄

sit sua pars subiti-

tutionis. ut a seio

nil legauit.

h **N**ullo mō.

vt. l. i. ad. l. fal. i. fi.

i **D**in. f. per

l. r. u. tabu. sed per

l. falci. sic q̄ preua

l. r. vt. l. i. ad. l. fal.

in. pn. vel dic q̄ h

dicat corrigi q̄ illō

q̄d subicit: sed cā

cognita rē. q̄d in

idē recidit. q̄d aut

iterponitur s̄m q̄

rē. mutat casu q̄n

oēs heredes eēt

grauati q̄d. s̄. non

fuit. Itē q̄n dubiū

est de fal. vt. s̄. in

pn. l. r. statim. s̄

cā rē. q̄d. s̄. nō fuit

in ticio: imo certū

erat q̄ habeat lo-

cum. q̄d ergo dicit

nō soli. f. ticio si el

set grauat: et aliq̄

r dubium esset de

fal. cōpetat vt nō.

k **C**ōmittat. i.

interponatur.

l **I**nterponen-

da est. f. si dubiū

est cōpetat fal. vel

nō. sed si certū nō

inspiciat: h̄ sub i-

cit. sed causa rē.

contributis legatis tā his que ab ipso pupillo q̄ his q̄ a sub- stituto ipubere relicta sunt: r si nō fuisset iterposita stipulatio ex persona pupilli tutele actio heredi pupilli a duersus tuto- rem cōpetit. Sed vt pōpo. ait et ipsi pupillo r h̄d̄t eius po- terit committi stipulatio: quo casu viuo ea falci. incipit locū habere: de tutele q̄s actioe idē scribit. **M**arcell⁹ ait q̄ qua- dringēta in bonis habebat tm puberē filiū heredem instituit: ei⁹ substituit riciū r seiu: si ni- ch̄ a pupillo testator legauit: s̄ a ticio trecēta: vtrū ducēta inquit prestabunt: an centū q̄n- quaginta. nā trecēta nullo mo- do eum p̄stare. michi videtur verius nō amplius eum parte sua erogare cōpelli: certe nec minus. s̄m q̄d eueniret vt nō soli cōmittat stipulatio: sed oi- bus heredibus interponenda est: sed cā cognita falcidia lo- cū habere: et legatorū modus facit r eris alieni onus. et si qui- dē euidēs es alienū est: vel cer- tū: factis est cōputatio. Si au- tē adhuc incertum est: q̄ forte vel cōditio eius p̄det: vel cre- ditō: litē contestatus est: r nec- dū lis finita est: dubitat quātū legatarijs debeat p̄pter incer- tū: hodie tamē sub simile al- quid fit: i. fideicommissis. **L**ū dicitur lex falcidia locū habe- re: arbit dari solet ad meundā quātitatē bonorū: t̄acti vn⁹ ali- quid modicū fideicommissuz p- sequat: que cōpuratio p̄udica- re non d̄z ceteris q̄ ad arbitriū immisi non sunt. Solet t̄n ab herede etiā ceteris denūctari fideicommissarijs vt veniant ad arbitriū ibiq̄ cām suam agāt. plerūq̄ etiā creditōib⁹ vt de ere alieno p̄bent. habet t̄n ra-

tionē in legatarijs: itē in fidei- cōmissarijs: vt si offerat id in- tegrū q̄d relictū est heres desi- derās cauere sibi hac stipione audiat. **S**i legata q̄dā p̄nti die relicta sunt: quedā sub con- ditione: interponenda erit ista stipulatio p̄p̄ legata cōditio- nalia: dūmodo ea legata q̄ pre- senti die sint integra soluant. **J**ulianus⁹ deniq̄ scribit si pure r sub p̄ditione legata sue- runt: ne existēte cōditione lex falcidia locū habeat: nō aliter legatorū que pure data sunt a- ctione dari debere: q̄ si cauti fuerit heredi quāto ampli⁹ q̄ per legem falcidiā licuerit ce- perit reddi. **I**dē iul. scribit eū cui q̄ drans sub p̄ditione: r dodrans pure legatus est: ca- uere debere quāto amplius q̄ per legem falcidiā liceat cepe- rit: reddi. **H**ec stiplo ideo locum habet: quia er si repeti- potest id quod solutum est: ta- men fieri potest vt non sit sol- uendo is cui solutū est: ac per hoc pereat quod datum est. **I**n mortis causa quoq̄ do- nationibus p̄t dicit hanc stipu- lationē esse interponendā. **V**erbum amplius quādoq̄ totum continet. **B**ar. **H**ec verba stipulatiōis q̄d amplius legatorū noie ceperis q̄ ex lege falci. capere licebit: non t̄n comprehendunt eum qui ampu⁹ accepit q̄ el falcid. p̄misit: vt reddat partem r ha- beat partem: verū etiam eum qui totum debet restituere. et enim sciendum est legem falci- diam iterdum partem eius q̄d datum est: iterdum totum re- uocare. cum enim habitū ratio- ne eris alieni falcidia incatur: plerūq̄ euenit vt emergente debito vel p̄ditione eris alieni

vt. i. eo. l. nisi. s. si in plures. Accursius florentinus.

m **S**ed causa cognita. ergo corrigitur q̄d. s̄. dixit. a. 30.

n **I**ncertum. sub. locum habet satisfactio.

o **S**ub simile. i. s̄. q̄. d. idem in fideicō. vt. f. s̄. sed r le-

gatario. r. l. videamus. nā per oia rē. vt. s̄. de lega. l. i. r

s̄. titu. l. i. l. is cui.

p **C**um dicit

l. fal. vt sit latinū

bonum.

q **A**d incundā

i. ellimādā. ad

q̄d. C. de vsur. l. ij.

r **M**odici. sic

de dā. infec. l. si

propuctarius. in

fi. l. r̄n.

s **C**eteris. sic

C. res inter alios

acta rē. nisi citem-

tur: vt subicit.

t **P**robēt. si er

go nō venerit p̄u-

dicat eis alias ad

q̄d vocarent. sic in

aut. vt spō. lar. s̄.

ad hec. r. C. d. epi.

an. aut. liberi fu-

riosis. r. C. d. remis.

fig. l. si eo.

v **O**fferat. f. he

res spōte sine co-

gnitione arbitri.

x **S**i legata. i.

p̄pter eoz timorē

y **S**oluantur.

cautide exacta. vt

f. s̄. p̄t. et. s̄. u. i.

l. in q̄ntate. s̄. r.

legata. r. l. si p̄p̄.

z **J**ulian⁹. fa-

ct. s̄. p̄t. r. s̄.

a **Q**uadrans.

alicui rei singula

ris. alioq̄n si tou⁹

h̄ d̄taz: q̄ dras le-

gar sit: cū certū es-

set eū quadrantē

remendū cur p̄e-

staretur.

b **R**epeti. si p̄

facti errorē est so-

lutū nō iur. vt. C.

ad. l. fal. l. error.

c **P**ereat. nisi

aliquis fideiusso-

detur a quo petat

vt. i. eo. l. nisi. s̄. r.

s̄. n. i. l. is cui.

d **I**n mort. q̄

r in ea locū h̄z fal.

vt. C. ad. l. fal. l. si

motus.

e **I**neat. vt. C.

ad. l. fal. l. iporēda

Liber Undecimus.

a Ratio. vt inst. ad le. fal. in fi. r. C. eo. l. si ea. r. s. de l. offi. testa. l. papinian. S. qm asit quarta. Itē no. q. amplius etiā totū capit. vt. j. de h. bo. sig. l. verbū amplius. sic ē econtra minus. quod nichil est. vt. s. de tribu. l. illud. S. si tamen. et facit. C. de heredi. insti. l. ij. Accur.

b Nō habet. vt multus r. alius notatis. C. ad. l. fal. l. in testō. in h3 lo. cū hec stipulatio: vt subicit. et. s. l. prior. S. hec sba. q. de fal. vult detrahi es alienū.

c Sufficiunt. nec enim vltra vi res hereditatē tenetur heres ad legata: vt h. r. j. i. l. i. s. deniq. r. s. titu. i. l. in ratioe. S. q. vulgo. ibi nec ad rē p̄tinet rē. hō die p̄tra: nisi fecerit inuentariū. vt in aut. de here. et fal. s. si nō fecerit. col. i. s. creditorib⁹ olim insoluidi et hodie idem nisi faciat inuentariū. vt. C. de iur. delib. l. fina. S. si nō sit hoc aliquis.

d Cauendū. qz et ipse fal. retinet fm Bul. qd nō plz fm Joh. vt no. C. cō. de le. l. i. s. hec dispositum. dic cauetur ei: qz ipse ea uet heredi: vt p̄tum ipse redderet h̄rdi: sibi tātū red dāe a fideicommissario. Itē et aliqsi retinet legatarium partē ex voluntate defuncti: r. tūc cauetur. vt. j. eo. l. vi deam. r. facit. s. vsufru. que ad. caue. l. i. vsufructu michi e. Quincunus. id est quinqz vncie: vt insti. de here. insti. s. here ditas.

f Partē. que olim per pretore erat dimidia: per. l. i. iustitiani tertia. lli. de suc. libe. s. i. r. s. sed nra. excedebat ergo inter vtrūqz legatū debitū patrono si conditio legati extiterit: et quia dubium erat propter conditionē: adeo interponitur cautio. vt. s. eo. s. si legata.

g Illius legis. pretore: vel etiā iustitiani: vel etiā papie que et ipsa de hoc loquebatur. vt illi. de suc. libe. vsqz ad. s. multis. idem ergo erit in filio instituto r. grauato vltra quartam debitam iure nature.

h Promisit. reddere quanto amplius rē.

i Tam si quāti ea. cōtra videbatur: qz in genere videt

teneri qd nō pōt perire. vt. s. ti. i. l. in ratioe. S. incerte. se d tñ liberat quis rē. r. est sic. s. si quis cau. l. ij. in pn. Accur. Iti. aliquid. vt qz scēs legatū indēbitū accepit. idē multo magis si dolo suo res interierit. Azō.

l Continetur. vt. s. e. l. a. in fi. r. respon. m Replicatio: ne. s. doli cōtra exceptionem quam opponeret de rei interitu. n Prestationē fact. s. e. l. i. in pn. vbi dicit sanctus. r. s. hec stipulatio r. s. d. preto. stipul. l. p̄tore.

o Si in plures dies. vt. x. annua vel singulis ānis vsqz ad decem annos. vel annua bi ma trima die. vt s. titu. l. i. p̄nales. S. annua. scus si simpliciter ānua vlt singulis annis: qz tunc cōditionalia sunt et habet locū hec stipulatio. vt s. n. l. i. s. si in singulos annos.

p Cum certū sit. i. non est incertū propter diem q̄ nondū venit cum locū habere. equi paratur cū puro legatō id qd i diē certū relinquit: et vtrūqz transmittitur ad heredē. vt C. de cadu. tel. l. vna. s. cū igitur. in fi. s. sic r. legitur per abnegationez s. de dolo. l. nō d3 q. Estimatio. estimat autē legatū in diē tanto minus quāto qz in diē illum lucrari potest. vt. s. titu. i. l. in quantitate. S. in diē. idem in conditionali deficiente de mō conditione. vt. j. prior. s. r. s. titu. l. i. qui quadringenta. s. fi.

r Quotiens. continuatur cum superiōri. s. Cōputatio. r. nō h3 locū hec stiplo que habet locū qd dubium est. vt. s. eo. l. i. in pn. r. s. marcellus. Accur.

t In mora est. i. conditionale est legatum. v Expectabimus. ad faciendū cōputationē. non dico stipulationē: imo statim interponitur stipulatio. x Dies super. i. in diē certū legatū est relicto. r. h3 hoc qd dicit in fi. cōmuti stipulōne rē. mutat casum qd fuisse cōditionale: vel dic plant. si pest dies. i. cōditio. vel dies cōditionalis aduenit vt colligit ex eo qd mō nō. s. p̄. s. et facit. s. ti. i. l. cū ticio. r. l. i. lege fal. nō habet. r. l. lex fal.

u ei qui promisit. Paulus. Etiam si quāti ea res sit pmisit. Plinianus. Nisi dolo ipsius aliquid factū sit: tunc enim etiā ex doli clausula que in ista stipulatione cōtinetur tenebit: r. replicatione repelli poterit. Hec cautio que propter legem falcidiam interponitur si delusorum habz prestationē. Si in plures dies pecunia legata est cum certum sit legē falcidiam locum habere nō stipulationi sed computationi locum esse pedius ait: vt estimet quanti sit qd in diē legatum est: et tantū credatur legatum esse quantū efficit estimatio: vt pro modo eius ex omnibus legatis statim legis falci. ratio habeatur. Quotiens futurum est vt palam sit: r. ante diē vententem iam falcidiā locum habere: totiens cōputatio ei fit. nam si conditio in mora est expectabimus cōditionē quo ad existat. Si autē dies super est: iam hic intercedimus tēpōris habita rōne atqz estimatione: sic de falcidia disputa bimus: et committi stipulationē dicemus. In legatio minus causa alimozorum non prestatur hec cautio. h. d. Barto.

Si cui plus q̄ per. l. fal: fo. CCCliiii.

a **C**anere. i. satisficere. vt. s. e. l. i. §. i. Accur.
b **M**inuta. dicuntur minuta vsq; ad. x. aureos: vt hic substat. vel aliter vt. s. de dolo. l. si oleum. §. si. r. l. seq. at. et aliter vt no. C. de sen. ex peri. recd. aut. nisi.

c **N**ō eā dē. verba rescripti: habes in littera sic. alij habent si non ea: dē rē. et dicunt q̄ abundat dictio si. alij dicunt q̄ hec dictio si. referē ad verba premissa et rescripta que non habemus.

d **L**ibertis. ce teris. Accur.

e **Q**uibus. id est in q̄bus. x. aur. nec em̄ referē ad verbi libertis: nā ipsi habēt necesse satisficere s; Mar. vel pōt dici vt liberti alimentarij nō satisficēt fauore alimentorū. vt. s. de trāsac. l. cū hi. §. si in annos. r. s; hoc sūt minuta ad arbitriū iudicis. sed que est ratio q̄ nō satisficāt. p̄ minutū legatis: Rñ. quia pauperib; cōsueuerunt talia relin qui: qui satisficere nō pōt facile. vt. l. eo. l. cū non facile. vel q̄ nō est veri simile q̄ fiat non soluēdo in tā modico ppter qd stipulatio fit. vt. s. e. l. i. §. hec stipulatio. vel si ponas l. alimentis vt dixi ē ratio alimentorū fauor. sed licet non satisficatur an habeat locum repetitio si fal. emergat: Rñ. si sciens soluērit non: nisi hoc dicat. vt. s. de condi. inde. l. ij. in prin. r. l. prior. §. si autē ignorans: distingue inter facti et iuris errorē. vt. C. ad. l. fal. l. error. Item nunquid saltē cauebūt sine fiduciore: Rñ. forte sic. argu. s. de iudi. l. ij. §. sed si dubitetur. et forte etiā sub pena: cum illud nō sit eis difficile. Item est argu. contra. l. de dam. infec. l. si propueta: rus. in si. l. respon. Accur.

f **N**on pati. sic. l. vt lega. nomi. caue. l. i. §. si ad fidei.

g **C**onueniri. vel cōdi. inde. vel vtili ex stipulatu quā sepe lex tribuit licet interposita non fuerit. vt. s. de adop. l. his verbis. Bjo.

h **C**ōpelli. sic in satisficatione iudica. sol. vt. s. de procu rato. l. si non. §. si. na. secus in cautione de iudi. sili. vs. §. qui satisficda. cogā. l. sciendum.

i **V**oluit. rescriptum. ad qd est. l. e. l. §. si.

k **S**perat. l. pati. nec erāt illufozie mine: vt. l. i. pri.

l **C**auerit. hec cautio euicta hereditate legata reddi affinis est illi que in hoc titulo est posita. et fit de hac mē tuo. C. de lega. l. si in fraudē. r. de peti. here. l. si. §. i. r. s. q̄ satisficda. cog. l. de die. §. item euicta.

m **N**ō cōmitti. sic. s. de lega. l. i. si seru^o plurū. §. i. r. facti. C. de rex. p̄ muta. l. si. r. s. de euict. l. si rem quā §. i. Accur.
n **S**ibi euicērit. i. ipsemet sibi euicent. nā cū ceperit scire se in secundo testō insti tutū: cepit tenere ex secūdo. r. sic vīa detur euicta ex p̄ mo: vt. s. de euict. l. si videris. nō autē dicas q̄ euicent ei qui ab eo prius euicisset: quā ille haberet excep tionē rei iudica te: licet postea in uenerit scōz testa mentū. vt. C. de re iudica. l. sub spē.

o **S**criptus. q̄ et fuerat in primo testamēto institutus. et sic no. fm Bjo. p̄ hanc legez Legata bene p̄bati reuo: p̄ scōm cata esse legata p̄ testm vī secūdu testamē dētur re tum: licet in eo nō uocata. fiat mēto p̄mi. sic. s. de adimē. le ga. l. si tibi certā. r. argu. s. de procu. l. si quis cū procu ra. §. si. secus in ta cito fidei cōmif. vt s. de proba. l. cum tacitum.

p **S**i legatum fuerit prestitū ante interpositam hanc stipulationē: an p̄dicti possit vt cautio ista interponatur: mouet q̄ stionē q̄ ea que p̄ errorē omiffa vel soluta sunt: condici possunt. et hic ergo quasi plus solutū videt ex eo q̄ cautio intermissa est: r. ait p̄po. condicito nē interponende satisficatiois gratia^o competere: r. puro hoc probandum qd p̄po. vt illarū gratia ait.

q **S**i legatum fuerit prestitū ante interpositam hanc stipulationē: an p̄dicti possit vt cautio ista interponatur: mouet q̄ stionē q̄ ea que p̄ errorē omiffa vel soluta sunt: condici possunt. et hic ergo quasi plus solutū videt ex eo q̄ cautio intermissa est: r. ait p̄po. condicito nē interponende satisficatiois gratia^o competere: r. puro hoc probandum qd p̄po. vt illarū gratia ait.

r **S**tatia. l. probauit. Bjo.

s **H**ereditate. totam: vel partem de qua erat mota lit: et sic procedatur in cā licet restituerit fidei cōmissario.

t **U**el emolumentum. vt speciem. Accur.

u **C**ommiti. idem in omnibus p̄torijz stipulationib; vt in rat. habi. et dam. infec. vt. l. rem ra. ha. l. si procurator. Item si parum factum est in stipulatione. vt. l. de verbo. obliga. l. si sic. secus in penali stipulatione que non committitur nisi semel. vt. s. de arbi. l. si duo. §. si. na.

v **P**restitum. ab herede legatario.

w **S**tipulationem. potes dicere de ea dei qua dicitur s. e. l. §. prior. vel de illa. s. eo. §. ceteros.

x **C**ondicionem. incerti: vel sine causa. vt. s. de vsu fru. ea. re. que vsu cōsu. l. hoc senatus §. et vsu fru. quē admo. ca. l. si vsu fruct^o nomine. r. s. de dote prele. l. p̄a ter. do. §. si forte per errorem.

y **S**tatia. l. probauit. Bjo.

Legata bene p̄bati reuo: p̄ scōm cata esse legata p̄ testm vī secūdu testamē dētur re tum: licet in eo nō uocata.

Hec autem satisfactio, scz euicta hereditate legata red- di. de qua dicit. §. l. pri. §. si legatarius.

b **I**nquis. no. q. superuacua cautio non prestatur. sic §. de procur. l. non cogendum.

c **L**itis. f. de hereditate. Accur.

d **M**one. q. cur- rande no sunt: vt §. qd me. cau. l. me- tum aut no vani. Secus si no elu- sorie: qz cauetur: vt. §. pri. §. si lega- tarius.

e **V**endicent. i. se esse heredes af- ferunt qd tm e no pot: vt. §. de regu. iur. l. qd §. §. vni. r. facit. §. de lega. ij. si quis seruus. §. si lter duos. r. C. de peni. heredi. l. si §. si aut ex cotracti- bus. sed ptra. §. de excep. rei iudi. l. q. cuz herede. vbi a neutro peni inte- rim. Sol. ibi certu erat vnu esse scri- ptum herede: sed dubitabat de filio legitio herede ab intestato / an sibi daref bonoz pos- sessio ptabat. hic aut no erat certu de aliquo illorum certum tm erat de vno. lex tm illa cor- rigit p. l. C. e. l. si. §. i. fm Bzo.

f **H**ec cautio. f. euicta hereditate legata reddi. de qua loquitur pun. l.

g **T**radat. f. hereditariam.

h **P**ostea. i. post cotrouersiam motam: lz no sit lis cotestata: vt. §. l. pri. §. si legatarius. Bzo.

i **C**ulpe noie. vt. §. n. l. dolo. Item si hoc soluat spote no per sniam: alioquin liberatus est ipso iure: sz tm et tunc petit sibi cauere vt defendat: vt. §. de rei vedit. l. is a quo. r. l. a quo. r. C. de po. l. pe. in fi. lz illa corrigat p auf. ibi positu. Item arg. ptra. §. de lega. ij. l. si quis tico. §. si. sed ibi vterqz ninf ex voluntate: r. ideo dat vtriqz. hic alter nutitur tm ex voluntate. f. legatarius.

k **S**ed cum de. §. ergo loquitur vbi vnus ex testame- to defendebat hereditate r. ideo no est certu omnino de- beri legatum: qz si legimus obtinet no liberatur: qz nec tenet: sed hic vterqz ex testamento: r. sic est certum: deberi quicunqz eorum obtineat: vt. §. eo. §. si duo.

l **Q**uestio. vt fuit. §. eo. §. si duo.

m **T**radat. legatario. f. sine auete r. etiā post lite mo- ta. r. tm. no cauedu nec i putat ei si no petat cauere: qz r.

n **S**i es alieni. q. casu etiā legitim^o liberat: r. ideo nec hoc casu cu qstio est de noie. nec supiori cu inter scriptu r. legitimu est qstio i putat si no facit sibi cauere. Accur.

o **P**entor. §. qd si possessor. Rñ. distinguere: vt. §. soluit suā an hereditaria. in pumo casu cauet ei: vt in pn. §. an secudo sub distu- gnis fiat qstio de noie: r. tuc non ca- uet ei quicunqz sol- nat: vt ibi. sed cuz de noie soluat r. si aut alio: vt qz le- gitimus facit que- stione scripto vel ecotra. subdistin- gnis sit lis mora vel no vtrbi. si ho pecunia r.

p **I**demus. Marcel. An stipulatio qd apl^o qz p legē falci. ceperis licuerit dari aduersus eu no sufficiat qd legatu alij restituere ex fidel- comissi ca dz: sufficiet aut dici nichil ei fideicommissuz esse. ca- uebit scz legatarioz is q fidel- comissum accipiet: nisi forte mallet legatarius circutu sub lato heredi cauere: sz z legata- rio preterea caueduz est: si (vt plerunqz equū est) p rata ex fi- deicomisso retinere ei pceden- du est: qzuis tm ex legato apb eu erit remāsuru: vt sufficere possit ad pstantu fideicomissu

q **E**t qui no pot satisfare remittit satisfactio. B. Galstra.

r **A**m non facile satisfada- tionē offerre legatario vel fideicommissarius possit: r. futurū sit vt ppter hoc a peti- tione liberalitatis ex testō sum moueat: nunqd onus satisfada- tionis remittendū ei erit: qd vi

illū cui rogatus est legatarius dare fideicommissuz. r. no. de circutu solido. vt. r. §. de condi. inde. l. dñs tella. r. §. vsufu. queadmo. ca. l. si vsufu. michi. patet ergo p hac legē qz legatari heredi r. fideicommissari legatario cauet. qñqz solus fideicō. heredi ca euitadi circuit^o vt hic. qñqz cauet fideicommissari^o hñdi r. legatario: veluti qñ hñs dz detrahere fal. r. legatari^o filit. puta vbi testator hoc dixit: vt no. §. n. l. l. penales. §. si. r. §. e. l. i. §. §. r. legatario: r. ita pstrue. cauedu est. sed r. cōcedendū est ei rest. ex fi. p. ra- ta vt plerunqz equū est: qz testator dixit qzuis r. vt qz mi- chi legauit. r. r. rogauit de. r. v. restituēdis r. de illis. r. v. detrahit falci. si ei detrahat. r. facit. §. de lega. ij. cñ pater §. i. §. ptra. §. de an. l. l. liberto. §. i. Sol. refert vtrū onus legatario iniungat extrinsecus: vt tunc fideicō. ei non te- neat cauere vt ibi. an in partē eius qz legatur ei qui co- situr restituere: tunc sic: vt hic.

s **A**m no facile. r. sic vt no posse fieri: vt. §. de hb. sig. l. nepos. paulo. hoc §. arbitrio iudicis rehnqz vt ibi.

t **C**ircu- tus vs- tad^o est.

u **C**ircu- tus vs- tad^o est.

v **C**ircu- tus vs- tad^o est.

w **C**ircu- tus vs- tad^o est.

x **C**ircu- tus vs- tad^o est.

y **C**ircu- tus vs- tad^o est.

z **C**ircu- tus vs- tad^o est.

Circu- tus vs- tad^o est.

Ideo cautionē, secus si nō ideo s; bona fide postu-
lat: q; psona suspecta est. arg. s. de iudi. l. in obus. r. q; sa-
tisda. cog. l. si fideiussor. s. si. r. C. de epis. r. cle. au. g. fialr.
p. sed certe sic suspecta vel nō ex quo nō pōt satisfare sta-
tum inquit de fal. vt. C. de vsur. l. ij. r. fm hoc s; b; ideo:

paup-
tas pto
dest

def adiuuare rescripto diut cō-
modi in hec verba. Is cui de
ea re notio est adit? si cōpere-
rit ideo cautionem a te exigat
vt a fidei cōmissi petitiōe auer-
taris: onus satisfatiōis tibi re-
mitti curabit.

Merus executor nō tenet
heredi cauere. h. d. B. Paul.
Diuus pius ab eo q; an-
nua legata pcipere ad
distribuentū iussus erat: ve-
luit cautionē exigat: cessantuz
ptes reddi nisi aperte cauere
iussus esset. Merianus.

Si heres partē bonoz/
vel etiā vniuersa bona
delata ad fiscū diceret: cōsta-
ret autē de fidei cōmissio: de-
cretū est vt petitori cauēti cui
cta h; ditate restitui solueret.

Cautio vsufructu finito rē
restitui v; interponi et ad quē
p; tiner p; tias nō heredi tā-
rū modo. Barto. Idem.

Si nō in p; trouersia sit p-
prietas s; vsufructus:
(pōt em̄ rei cuius p; tias ticio
legata est vsufructus alij le-
gari) tūc de eo restituēdo non
heredi sed ticio cauēri debet.
Interdū r; si ab herede legef
vsufructus ticio: cauendū est
veluti si detracto vsufructu p-
prietas esse legef vsufructus s; to.
Quid enim attinebit hoc ca-
su heredi cauēri ad quē emo-
lumentū intercadētis vsufu-
ctus nō sit spectādum m; v; p;

Si nō in cōtrouersia, sed vsufructus. i. cautio p vsu-
fruc. p; h; da. r. sic g; a similitudinis tractat hec lex
de caut. illa que est. s. vsufruc. quemad. ca. r. sic cōcor. in
eo. ti. l. si tibi vsufructus. Alij dicūt q; quidā tertius mos
uet questionē de vsufu. r. sic loquitur de illa cautione de

si vsufructu s; to legato p; pte
tas ticio ita legef: cū ad s; tum
p; tiner desierit h; abeat p; pte
tatē: tunc heredi cauēri opor-
tebit a fructuario: ab h; de aut
ticio: q; nō sit certū vsufructu
intercepto: ad ticiū propueta-
tem reuerfuram.

Explicit liber. xxxv. f. noum
r. xi. huius.

Incipit liber. xxxvi. r. xij.
huius.

Ad senatuscōsultū trebel-
lianum. Titu. j.

Facta restitutione fidei cō-
missi vniuersalis trā seur actio-
nes r; iura actiue r; passiue in
fidei cōmissariū r; heredi r; cō-
tra h; dē parat exceptio. alex.

Splan.
Explicito
tractatu q;
ad fidei cō-
missi sin-
gularū p; t-
net rez: trā

seamus nūc ad interpretatio-
nem senatuscōsulti trebellian.
Factū est em̄ senatuscōsultuz
r; pibus neronis. viij. kalen. se-
ptēbris: āneo seneca r; trebel-
lio maximo p; sulibus cui? s; b; a
hec sunt. Lum esset equissimū
in oibus fidei cōmissarijs here-
ditatibus si qua de his bonis
iudicia penderēt: ex his cos
subire in quos ius fructusq;
transferret: potius q; cutq; picu-
losam esse fidem suā: placuit

qua est. s. e. l. hec
sūt. in pn. r. sic p
sequit vsq; ad fi.
i pōt em̄. iter
posito est vsq; il-
luc. tunc de eo r. c.
r. facit. j. pri. s.
k Ticio. cui le-
gata est. p; tias:
vt. s. p; r. r. h.
l C. i. f. i. c. i. o.
m Spectādūz.
q. d. nichil.
n Desierit. s; z
vsufructus et sic
sub die incerta. r
facit. s. vsufruc.
quēdamo. ca. si t-
bi. r; si vsufr. pe. l.
si fund? detracto.
o Reuerfurā.
ticio interm mo-
ricnte r; ad here-
dem nō transmit-
tente p; ter diem
incertuz: vt. C. de
cadu. tol. s; sinat
aliquid.

Ad senatuscō-
sul. trebellian. cc.

Duo senatuscō-
sulta: s; z pegastia-
nū r; treb. tracta-
uerūt de hac ma-
teria. s; z iustitia-
nus totum attri-
buit trebel. r; que
sūt p; pias cuiusq;
habeo in su. de fi-
deicō. here. in pn.
r; s; restituta. r. s.
sed q; Accur.

Xpl
ato
na-
cia-
m. q;
tractat? fuit a ti. s;
leg. i. vsq; huc.

Consulibus. sic insi. eo. s; restituta.

Judicia. i. cōtrouersie vel litis.

Ex his. s; z bonis.

Subire. dicta iudicia.

Vsufructusq; i. vtilitas r; cōmodum eoz bonozum. i. il-
lus fidei cōmissi vniuersalis. pug.

Cuiq; heredi instituto.

Periculosam. si cōueniret ammodo. Accur.

Essē alias sim.

Fidem. quia restituit.

Consulibus. sic insi. eo. s; restituta.

Judicia. i. cōtrouersie vel litis.

Ex his. s; z bonis.

Subire. dicta iudicia.

Vsufructusq; i. vtilitas r; cōmodum eoz bonozum. i. il-
lus fidei cōmissi vniuersalis. pug.

Cuiq; heredi instituto.

Periculosam. si cōueniret ammodo. Accur.

Essē alias sim.

Fidem. quia restituit.

Defun-
cū p; c-
pto de
cauēdo
randū
est.

C de dona. l. pe. r. facit. J. de verbo. sig. l. aliud est capere.

C iussus. stat p; cepto defuncti de cauēdo. sic. C. ad
trebel. l. iubem? s; in supradictis. r. s. de vsufruc. ea. re. l.
tribus. in p; n. ap. Accursus.

S i heres. diceret. non tñ adhuc erat lis p; testa. noie
fisci: aliqd nō solueret etiā cautione p; stita: vt. J.
de iur. fir. l. apud iulianū. que est p; tra. r. facit. C. de leg. l.
si fraudē. r. s. l. iij. s; si legatari? r. C. de pe. here. l. si. s; i.
f C. de fidei cōmissio. relicto p; tias ticio.
s C. cauēti. ticio.

Liber Duodecimus.

a. Hereditibus. si non restituerunt.
b. Sicuti rogatus. non retenta quarta. alio subijt pro rata. qd dicitur in l. ca. l. f. fina.
c. Si ipsi filio. sed obijcit: qd tunc non ut heres sed ut pater rogatus intelligitur: ut. s. de lega. i. l. cuj filio. s. ipsi. h. non est ergo locus

trebel. ut. l. e. l. mulier. s. si. sed rñ. illud intelligendum quo ad quarre de ductione: ut dicit illa. l. cu filio. h. h. locuz quo ad hoc ut et in cum trãseant actiones: ut hic. nam interdũ locus est trebel. nec tamen quarta de dicit: ut. l. eo. l. si patrom. s. q. fidei. commissaria. h. jo. vel fm hoc dicitur lex cũ filio. loquitur cũ filius instituit et pater rogat restituere et sic non ut heres h. ut pater intelligitur rogari. hic aut pat instituit: et rogat restituere filio: et sic ut heres intelligit rogatus: h. locum trebel. quo ad vtrunq. comodo: ut hic. et. l. eo. l. impator. et. l. cogit. s. si pater. et. l. e. l. s. si filio. h. qñ ut pater. f. restituit. pcor. C. de inoffi. testa. l. filius matri. et. l. e. l. mulier. in prin.
d. Restituere. scz hereditatez ex trebellianica restitutione.
e. Et in eos. f. dari actiones est equissimum.
f. Ex testamento. sub. vel ab intestato: ut. l. e. s. hoc aut et facit. s. si quis omis. cau. testa. l. antepe. in fi.
g. Voluntates. qz per hoc habet fideic. ut heres.
h. Senatuscõsulto. trebel. ideo qz non tenet: ut. s. pri.
i. Litium. immo et si sine causa. satis est enim si putet sibi expedire: ut. l. eo. l. quis poterat. et. l. sed si alio. s. q. si suspectam. Accursus.
k. Metus. alium alterius qui multu dicunt in dict. ll.
l. Hereditibus. principaliter: ut. s. pri.
m. Fideicommissario. secundario.
n. Conveniant. a creditoribus hereditarijs. et facit ad. s. l. e. l. ita tñ. s. que ex trebel. Accur.
o. Quodq. pro et. Accur.

ut actiones que in hdes hereditibus dari solent: eas neqz in eos neqz his dari qui fidei sue commissum sicuti rogati essent restituerent. Sed idem est et si ipsi filio pater rogatus sit restituere: s. h. his et eos quibus ex testõ fideicommissum restitutum fuisset/quo magis in reliquum confirmetur supreme defunctorum voluntates.

Per hoc senatuscõsultu p uisus est heredi pariter et fidel commissario. Alex. et Bar.

Sublata est hoc senatuscõ sulto dubitatio eoz qui adire hereditate recusarēt seu metulitū seu pretextu metõ cēsuerūt. Quãqz aut senatuscõ sultu subuentū voluit hdes: nã in eo qz hdes si puentanf exceptione vti possūt: hereditibus subuentum est. in eo qz si agant heredes repelluntur per exceptionem qz agendi facultas fideicommissarijs cõpetit: pculdubio cõsultum est fideicommissarijs.

Senatuscõsul. locũ hz siue ex testõ siue ab intestato quis sit rogatus de hereditate restituenda. Item locũ hz in testõ filijami. et in eo qui est heres de iure civili vel pretorio. h. d. vsqz ad. s. de illo. Alex.

p. Hereditate. facit. l. eo. l. recusare. s. meminisse. et in statu. eo. s. preterea. secus in singulari relicto iure veteri sed hodie idem: ut. d. s. r. C. de lega. l. pe.

q. Testari pot. de hoc pstat: ut instit. qui. non est p. face. testa. in prin. sed qd de illis aduenticijs in quibus pater non hz usufructus. qd est in casibus no. C. de bo. que lib. l. cu oportet. et aut. item hereditas. Rñ. quidã qz possunt testari: qd non placet: ut. l. de dona. cau. mor. l. tam h. s. i.

r. Locum hz. quo ad alia remedia senatuscõ. non vt quarta possit detrahi: ut. l. eo. s. deniqz. et. l. marcel. l. s. qd autem. l. Bonoz. fa. l. eo. l. recusare. s. i.

Aciones. nõ tñ quartã retinet: ut. l. eo. l. ex asse. et. l. si patrom. s. qui fideius. sed videt. l. C. eo. l. pe. in fi. sol. Quidã dicunt aut est i mora hic secundo rogat vt ibi: aut nõ ut hic: qd nõ plz: qz i pu mo rogato sit hec dña vt ibi. dicit: et tñ ibi ponitur vt duo casus diuersi dic ergo fm Joã. aut scõ rogatus: pure est rogatus: et tñ qd ibi. aut in diem vel sub pditione: et tñ qd hic. nõ em hz transire ante diẽ nisi spon te restituat qd potest. ut. C. de fidei. cõ. l. post mortẽ. et no. l. eo. l. si añ diẽ.

De illo querit an is cui ex cã fideicommissi restituta est hereditas ex trebelliano senatuscõsulto ipse quoqz restituẽdo ex eodẽ senatuscõsulto trãsterrat actiones. et iul. scribit etiã ipm trãsterrere actões: quodqz mentian pbat et nobis placet.

In fideicommissariũ partio cui facta est restitutio in solidũ trãseunt actiones que ipso iure trãstribant in aliũ fideicommissariũ pditione existẽte. h. d. B.

Sed et quoties quis rogatus duobus restituere hereditate alteri pure vel in diẽ: alteri sub pditione suspectã dicit ei cui erat rogatus pure vel in diẽ restituere interim vntuer sam hereditatem restituere senatus censuit. cũ autẽ extiterit pditio si velit alius fideicõ.

Aciones. nõ per restitutionẽ. nec enim potest restituere hic fideicommissarius: ut pote cum nõ fuerit rogatus: sed solam possessionem rerum que sunt in fideicommissio dabit fideicommissi. ut. l. eo. l. cogi. s. metianus. sed an cõditionalis fideicommissarius coget pure institutum adire. Respon. sic. sed nõ restituere nunc: ut. l. eo. ille. in prin. Item nota casum vbi ipso iure sit restitutio. Sunt et alij vt. C. eo. l. penul. notatur.

Suspectam. f. hereditatem.
y. Vniuersam. quarta nõ deducta ptra cogẽtem: ut. l. eo. l. cogi. s. idem metianus. et dicit aut vterqz. f. coactus et cogens adire vult totuz restitui et obtinet qd hic. aut coactus tñ: et tunc idẽ ne remaneat in dño. ppter partem.

que remanet: vt hic. r. Leo. l. cogi. §. si quis. r. §. sed si dō. aut eōtra cogēs vult tñ restitu totū: sed rogat vult restituere partem alterius: tunc remnet sed nō vntur falci. vt. Leo. l. ita tamen. §. qui suspectū. Aut cogēs adire non curat sibi restitui nisi suam partē: tunc coactus retinebit fal. cōtra aliu:

vt. J. eo. l. cogi. §. idem metianus. item vt pro parte adeat tantum cogi non potest. Item aliud est in directis institutio: vt tunc pendente conditione habeat partem tñ pure institutus fm. Jr. arg. contra. §. si pars here. pera. l. ij. et facit. J. e. l. ex asse. Accursus.

Rogati sūt. scz pater r. dominus herede instituto filio vel suo. **Ipsi filio.** h. dicit. vt. §. eo. §. i. et facit. §. de lega. l. cum filio.

Hereditatez institutio pupillo herede. r. facit. C. eo. l. etiam. r. §. de lega. ij. l. peto. §. mater. r. Leo. l. cū heres. r. l. restituta. §. pupillus. et C. eo. l. penult. tez qualiter fiat. Rñ. vt. Leo. l. restituta. §. i. Accur.

Pupillus. f. institutus. Non posse. f. principaliter. lz per quasdam cōsequētiās quandoqz possit: vt. §. de aucto. tuto. l. i. in fi. r. l. qd dominus. in prin.

Necessaria non est. a. d. o. l. e. s. c. i. t. u. b. s. e. d. p. u. p. i. l. l. o. s. i. c. e. d. n. o. n. n. e. s. i. m. i. l. e. s. s. u. n. t. v. t. C. de in. i. n. t. e. g. r. e. s. t. i. t. u. t. i. o. n. e. l. i. s. i. c. u. r. a. t. o. r. e. r. §. s. i. c. e. r. p. e. r. a. l. c. e. r. t. i. c. o. n. d. i. c. i. o. n. e. §. i. d. e. m. e. r. i. t. s. e. d. e. r. t. e. s. i. m. i. l. e. s. s. u. n. t. cū agitur de eis obligandis: secus si de liberandis: vt hic r. arg. J. rem. pupil. fal. fo. l. nō quasi. §. hāc autem. Item pupillo nō currit p̄scrip. xxx. annorum. in adulto sic: vt C. de p̄scrip. xxx. anno. l. sicut. sic. r. C. de fal. mo. l. i. in fi. Item pupillus sui creditoris non facit pecuniā: vt. J. de sola. l. q. si forte. §. fi. sed hoc non reperitur in adulto. Itē pupillus nō potest facere testamentū: adulto sic: vt. §. de testa. l. si filius. r. de libe. lega. l. aurelio. §. gatus. r. insti. qui. nō est per. fa. testa. §. p̄terea. Item adultus potest accusare curatorem suspectū: sed pupillus non tutorem: vt insti. de suspic. tu. §. impubes. r. est in casu huiusmodi legis ratio: qz cum adultus curatorem non habet obligari potest: vt. d. l. si curatorem. secus in pupillo: etiā si nō habet tutorem. sed adultus quantum ad hanc rem videt ha

bere curatorem cum eius officio r. auctoritas in hanc restitutionem sit inhabilis. vnde q̄si nō hēat restituit. si pcedas: ergo cū curatore suo semp̄ trahet. Rñ. non sequitur: qz hoc fit ex necessitate sicut solutio r. etiam hęc restituito. Solutio dici potest respectu restituentis: sed

nō eius cui fit restituito: vt. J. l. restituta. in fi. r. l. seq. 230. vel fm. Joh. aliter expone qd hic dicit. s. cū ipse adultus a p̄tore re coact⁹ fuit adire. nam tūc quia nullum emolumē tū debet ad eum spectare: vt. J. eo. l. quia poterat. restituit ei sine curatores aucte. als secus erit. Sed nunquid adultus curatorem nō habz pot adire suo arbitrio hereditatē. In pupillo enim certū est nō posse: vt insti. de aucto. tu. §. neqz. r. C. de iure deli. l. potuit nisi in casu: vt. C. qui admit. ad bo. pos. l. bonoz. r. C. de iur. deli. l. si infanti. in fi. r. est argu. q. possit. J. de appel. l. cū in vna. §. fi. arg. J. C. de adm. tu. l. cū qdā r. dic rōnē diuersitatis: vt ibi no. l. d. l. cū in vna. Hug. l. cū in vna. Hug.

Collegiū potest grauari vt restituat hereditatē vni de collegio. Alexander.

Si aut collegiuz vel corp⁹ sit qd rogatum est restituere: decreto eoz qui sunt in collegio vel corpore in singulis inspecta eoz persona restitutionem valere. nec est ipsi sibi vides quisqz eoz restituere.

Res que remanēt apud heredē estimant euz qualitatē suis nec cautio interponitur. hoc dicit Barto.

Si hīs p̄cepto fūdo rogatus sit hēditatez restituere: ex trebel. senatuscō. restituet hereditatē: nec multū facit si fūdo pignori dat⁹ est. neqz est eris alieni psonalis actio fundū sequitur: sed euz cui hereditas ex trebel. senatuscō. restituta est. s. canēdū est hēditatez restituere. hereditatē forte alicui qui p̄est collegio euz multū p̄sumt. 230. arg. §. pri. §. vel hic alicui de collegio: nō autē ipsi collegio: vt in fi. huius. §. h. Del corpore. accipe. J. valere restitutionē i singulis scilicet quibus est restituito faciēda inspecta psona eorum scz quibus fit restituito: scz an possit capere vel nō. nec est r. c. quasi dicat ille cui fit restituito: lz sit de p̄fissidibus nō ipse sibi restituit: s. collegiū sibi restituit vt puato. sic r. als qd est ymueritatis nō est singuloz: vt §. de re. di. l. in. §. i. lz sit arg. J. de colle. l. i. in pn. i. eorum. quibus faciēda est restituito. h. Fundo. qui sufficit ad quartam. l. hereditatem. retento fundo. m. Nec multum. q̄si per hoc plus detrahat heres. r. facit ad hoc idem. C. si certum pera. l. non aduersus. r. §. de eden. l. quedam. §. is autē. r. de vote p̄lega. l. i. §. i. r. de iudi. l. si fideicommissum. §. l. r. C. de heredi. insti. tū. l. quotiens. Item caute dicit personalis: quia realis sequitur possessionem: sic loquitur contra. C. quo quis ordi. comem. l. fina. lib. xi. quia ibi hypothecaria conuenitur possessores cum omnia bona cōtrahentis cum

pupillo non currit p̄scrip. xxx. annorum. in adulto sic: vt C. de p̄scrip. xxx. anno. l. sicut. sic. r. C. de fal. mo. l. i. in fi. Item pupillus sui creditoris non facit pecuniā: vt. J. de sola. l. q. si forte. §. fi. sed hoc non reperitur in adulto. Itē pupillus nō potest facere testamentū: adulto sic: vt. §. de testa. l. si filius. r. de libe. lega. l. aurelio. §. gatus. r. insti. qui. nō est per. fa. testa. §. p̄terea. Item adultus potest accusare curatorem suspectū: sed pupillus non tutorem: vt insti. de suspic. tu. §. impubes. r. est in casu huiusmodi legis ratio: qz cum adultus curatorem non habet obligari potest: vt. d. l. si curatorem. secus in pupillo: etiā si nō habet tutorem. sed adultus quantum ad hanc rem videt ha

Libet Duodecimus.

fisco erant obligata. vt. C. qui. ex. cau. pig. taci. tra. l. ij. r. facit ad hoc illi. eo. ti. §. si qd vna. r. l. e. l. si legat. §. multi

a **¶** Euctus. per h. pot. h. cariam.

b **¶** Sine hac cautione. q. nō interponit fm. eū. Et no. q. res tantū valet quantū vendi potest. sic. §. de condi. fur. l. si seruus.

c **¶** Retento eo. ab herede de h. r. ditate. sed hoc fal. lit. in prinape fm. quosdā. vt. l. e. l. si legat. §. si. sed ibi dicit q. non cōsue. uit retinere prin. cept. potest tamē si vult. sed an hoc casu teneatur hic heres creditōib. de legatarijs con. stat q. nō. vt. l. §. prox. et no. C. eo. l. ij. at in creditōi. bus dic. q. p. eo qd ei supplet teneat. pro eo vero qd va. let fundus nō. cū habeat vt legatū. vt. in l. eo. §. sed il. lud. Alij dicūt aut supplet ex volūta. te defuncti vt tūc teneatur: alj nō. sed mag. videtur ecōtra: vt. §. ad le. falci. l. ticia.

d **¶** Multas q. stiones. que pos. sunt ori. occasio. ne cautionis iter heredem et fidei. cōmissarium.

e **¶** Trecēta. ca. sum. ponit quē. p. bat p. quatuor. ca. sus vsq. in fi.

f **¶** Deductis. i. retens ab herede et sic habet. cc.

g **¶** Restituere hereditatem. falci. et alia ducenta.

h **¶** Fideicommissarius. f. seius.

i **¶** Ad eum. f. seium fideicommissarium.

k **¶** Peruenit. pro. cc. Accursius.

l **¶** Petitionē. de rigore qui est vt solus fideicomis. teneatur ad legata: v. qui est: qz deducta certa summa est rogatus non quora. Accursius.

m **¶** Sin. cc. quia non plus habet.

n **¶** Daturū. de eqtate que dicitur. vt. C. de iudic. l. placuit. et est hoc ideo: qz heres h. plus quartā: sed videtur q. nec in tota. cc. vt. l. eo. l. marcellus. §. idē papinianus. vbi dicit herede detrahē de legat. r. fideicomis. si §. de. trahit de his. cc. heres quartā: ergo fideicomis. nō sol. uet ite gra. cc. cū nō amplius q. ad eū puenit debeat: vt. h. Rñ. h. c. nō detrahit heres de. cc. cū alias hēbat. cc. vt. h. c.

fideicommissario: vt si forte fun. dus erit euict. a creditore: ha. beat heres cautū. Jul. autē ca. uendū nō putat sed est mādū fundū q. tū valet sine hac cau. tione. hoc est q. tū viderē pōt sine cautione. r. si pōt tāti ven. dere nō interposita cautōe q. tū facit quarta pars bonor. ex. trebel. transiuras actiones. si mīnois: retēto eo. qd deest si. militer ex trebel. restitutionem fieri. que sentētia multas que. stiones. dicit.

¶ Heres h. r. ditatē restituens certa quātitate retenta sub no. mine quote tenet legatarijs in eo qd habet vltra quartam si a fideicommissario legata exigi non possunt. Barto.

¶ Si is qui. ecc. in bonis ha. bebat trecēta. legauerit: r. de. ductis. cc. rogauerit heredem seio restituere. hereditatē: an. ecc. onus fideicommissarius su. beat: an. pō. hactenus q. ten. ad eum. ex hereditate peruenit.

Julian. ait cōpetere quidē ad uersus eum. cc. petitionē: nō autē amplius q. m. cc. actio. nē aduersus fideicomis. datu. rum. in heredem autem. c. et. michi videt vera esse iul. sentē. tia ne dānū fideicomis. sentiat vltra q. ad eum ex hereditate

o **¶** In heredem autem. c. contra insitu. eo. §. si quis vna. Solu. vt. l. eo. §. fina.

p **¶** Ex hereditate peruenit. fecus in ere alieno vbi te. netur fideicommissarius vltra et deliberec si vult. vt. in. si. eo. §. si quis vna. in fi. §.

q **¶** Cesset. vt. in h. casu cesset quo ad. cc.

r **¶** Nec. alj. ne. q. Accursius flo. f. hereditatis vt. r. C. ad. l. fal. l. successores. r. §. §. testa. mili. l. si ho. §. qd. ergo. r. C. §. tes. mili. l. in testō. in fi. r. §. ad. l. fal. l. in ratione. §. q. vulgo. r. §. u. l. l. §. in q. d. u. d. a.

¶ Licet falci. non detraha. tur: attamen non tenetur quis ad legata vltra vires heredita. rias: r. fideicommissarius nō de. trahit quartā nisi heres in eū liberalitatē exercuerit. hoc di. cit. Bar. r. Alexā.

¶ Deniq. nec. ex militis testa. mēto plus legator. noie p. stat. q. quantitas est h. r. ditatis. ere alieno deducto: nec tū quartā retinere fideicommissario pmit. titur: idē neratius scribit si qd heres rogat. restituere totam hereditatē nō deducta. falci. r. rogato et ipso vt. alij restituit: non vtiq. debere eum detrahe. re fideicō. scdo quartā: nisi li. beralitatē. tū ad priorem si. deicommissarium heres volu. it pertinere.

¶ Heres apud quē remanet dimidia hereditatis sub nomi. ne quote cōuenitur ad legata in eo qd h. vltra quartā. alex.

¶ Sed si quadringēta habēs ducēta legauerit ticio: r. partē dimidiā hereditat. semprio. restituiere rogauerit: ex trebel. litano restitutionem faciendam

trayerit: nisi in duobus casibus. p. imus q. heres qui po. terat. reuere: qd est etiā si est. phibitus a testatore. vt. §. u. ij. l. ticia. volēs facere gratiā p. imo fideicommissario de. sua quarta restituit ei totū vt. hic subicit. nisi r. e. qd. ayo. intelligit etiā in dubio fieri gratiam ex quo totū restituit. vt. l. eo. l. cogit. §. si. p. fm. Ayo. Scbs. q. coactus adijt: vt. l. eo. l. marcellus. §. qd. autē. l. in hoc scdo sit. arg. §. l. eo. l. ex. asse. in fi. r. l. si. patron. §. ij. sed ibi respōdebis. singu. laris. pō. nūq. detrahit nisi ei detrahat: tūc nō iure fal. sed ex p. sumpta voluntate testatoris: vt. §. u. i. l. penales. §. si. r. no. C. cōi. de. lega. l. i. Jte. no. q. vniuersalis nō de. trahit de legatis a se relicto: sed ab herede vel simplici. ter. fm. h. vt. l. eo. l. facta. §. sed cum suspecta. Accur.

3 **¶** Liberalitatē. alj. liberalitatē. et. alj. libertatē. i. f. s. cultatem retinendi quartam. Accur.

trayerit: nisi in duobus casibus. p. imus q. heres qui po. terat. reuere: qd est etiā si est. phibitus a testatore. vt. §. u. ij. l. ticia. volēs facere gratiā p. imo fideicommissario de. sua quarta restituit ei totū vt. hic subicit. nisi r. e. qd. ayo. intelligit etiā in dubio fieri gratiam ex quo totū restituit. vt. l. eo. l. cogit. §. si. p. fm. Ayo. Scbs. q. coactus adijt: vt. l. eo. l. marcellus. §. qd. autē. l. in hoc scdo sit. arg. §. l. eo. l. ex. asse. in fi. r. l. si. patron. §. ij. sed ibi respōdebis. singu. laris. pō. nūq. detrahit nisi ei detrahat: tūc nō iure fal. sed ex p. sumpta voluntate testatoris: vt. §. u. i. l. penales. §. si. r. no. C. cōi. de. lega. l. i. Jte. no. q. vniuersalis nō de. trahit de legatis a se relicto: sed ab herede vel simplici. ter. fm. h. vt. l. eo. l. facta. §. sed cum suspecta. Accur.

3 **¶** Liberalitatē. alj. liberalitatē. et. alj. libertatē. i. f. s. cultatem retinendi quartam. Accur.

Centū integra. facit. s. eo. s. l. is qui. r. s. sed.
Legatoz. l. totoz. vi. C. eo. l. fi. sed. tra. C. e. l. q. ubi
dicit. p. rata. sed. hic illud refertur ad creditores nō ad lega
tarios. vel. ibi dimidia remanebat heredi. dic. ergo breui
ter. aut heres rogatus est restituere hereditatē deducta

certa re vel sumā:
r. tūc nil soluit cre
ditōib⁹ vel lega
tarijs etiā si mul
tū valeat illa res:
vt insi. eo. s. si q̄s
vna. nisi i casu q̄n
pars fidei cōmissa
rū nō sufficit ad le
gata: q̄ tūc dabit
heres q̄d h̄z vltra
quartā: vt. s. en. l.
s. si is. naz. ibi. cc.
vt summa non vt
quarta sunt reten
ta. aut retiet quo
tam vel fm volū
tate vel cōtra: vel
preter: r. tūc credi
tōibus tenet pro
rata: vt in p̄ratio:
r. hoc ea restituta:
antes h̄o solus he
res tenet: r. tanto
minus restituitur
quāto retinuit: vt
J. eo. l. ita. th. s. ex
trebel. sed legata
rūz tenetur solus

Si heres restituit hereditate detracta certa q̄ritate que ad quartā tm̄ sufficit: legataris nō tenet. Bar. Celsus.

Idem Iulianus scribit. si is q̄ quadringēta in bonis habebat trecētā legasset: r. deductis centū rogasset heredē vt hereditatē sempromio restituat: debere dicit deductis centū restituta hereditate legatoz actio nes in fidei cōmissariū dari.

Legata particularia in cōputatione. l. fal. cōtribuunt cū fidei cōmissio vltiq̄ estimatur

quadrā. sicut si simpliciter esse rogatus tibi. c. r. ticio. ccc. nomine legati dare. quo casu heres sponte adies quartam retinet de vtrog. verū licet nō dicatur in littera: th̄ supplendū est q̄ in hoc casu illa. lxxv. que heres datur est fidei cōmissario. s. detracta quarta de cētū: ticio legataris cui q̄rts. ccc. l. lxxv. ablata sunt per falci. auferet ipsi fidei cōmiss. sicut tota. ccc. auferet et si tota. cccc. veniret ad fidei cōmissarium: r. hoc vsq̄ illuc. nō ergo plus r. c. Ultimo concludit ad primū casum vbi coractus adit: r. restituito p̄uenit legatoz p̄statio nem hoc mō. si ticio nō habz n̄ss ccc. vbi heres sp̄ō te adit: nichil de c. sic r. vbi coact⁹ heres adit sola ccc. habebit ticio: r. nichil de. c. cum dicta p̄sumpta voluntas non possit aptari ad. c. q̄d autē dixi q̄ restituito p̄uenit legatoz p̄statiōnem q̄

Quadringēta. pone casum. Quidam habebat cccc. in bonis qui instituit heredē r. ab herede ticio legauit. ccc. item rogauit heredē vt hereditatem restitueret sempromio: r. ch̄ heres suspectā diceret coact⁹ fuit totam hereditatē restituere sempromio: n̄ticius a sempromio petiit. ccc. sibi legata. petiit etiā partē de. c. que amiserat heres: q̄ suspectā dixit quasi cesserit lucro sui legataris r. sempromij fidei cōmissariū. cōtra dicit fidei cō. se non teneri nec ad partē de centis nec etiā ad. ccc. vt pote a se nō relicta sed ab herede. querit q̄d debeat dare fidei cō. Rn. celsus mutando psonā. nam trāsit de tertia ad secundam q̄. ccc. debes r. nō partem de. c. r. hoc ideo. ccc. restitues: q̄ p̄sumit sapiēs q̄ fidei cōmissuz ad te trāseat cum suo onere: r. ideo nō. c. restitues: q̄ tu sis loco heredis. s. cum restituito p̄uenit legatoz p̄titione: r. sic heres si nō esset rogatus nbi restituere hereditatē retineret. c. cōtra legatarios: ita de illis. c. tm̄ videt esse rogat⁹ tibi restituere: cū legatoz p̄titione p̄uenit restitutiōnem hereditatis: reliqua. ccc. ticio restituere videt esse rogatus. cū ergo hoc casu q̄n legatoz p̄titione p̄uenit hereditatis restitutiōnem: videt heres rogatus ticio. ccc. tibi. c. r. q̄d sup̄est restituere: app̄et q̄ ab vtrogz detrahēt

quadrū sup̄est in hereditate deductis legatis. r. fidei cōmissarius nō tenet ad legata i plus q̄ tenet heres. Bar. Celsus.

Quadringēta restituit ticio. ccc. legauit: r. h̄z d̄s fidei cōmissit vt tibi hereditatē restitueret: isq̄ su p̄ticiā iussu pretoris adijt r. restituit. q̄rebat q̄d legatario dare deberes: d̄icēdū est: q̄ p̄sumptū est voluisse testatorē cū onere legatoz fidei cōmissum restituere: tota. ccc. ticio dare ticio debere. nā h̄s hoc rogatus intelligi d̄z vt te suo loco cōstituat: r. q̄d heres p̄functis oibus hereditarijs mutationes reliquum habiturus foret (si non esset rogatus tibi restituere hereditatem) id tibi

p̄sumit cū onere trāsire quasi fidei cō. sit loco h̄z d̄s: est verū q̄n simpliciter legauit ticio. Quid autē si expressim dixit q̄ essent onere heredis. ccc. ticio legata. Rn. marcellus q̄ perinde habet ac si ticio. ccc. r. fidei cō. cccc. det. vt ita heres retineat. c. r. de. ccc. facit septē p̄tes r. quattuor fidei cō. r. tres ticio det: r. hoc si sponte adeat. als si coact⁹ centū que amittit heres p̄pter coactionē h̄z fidei cōmissarius. reliqua. ccc. diuidunt p̄dicto modo. Et fm hoc alio casu loquit marcellus q̄n dixit q̄ essent ad onus heredis. r. alio sup̄ior. Lqui quadringēta. s. q̄n non dixit. nec corrigiit marcellus. l. p̄cedentem. Vel dic sc̄bo casu fm 330. q̄ ambe iste leges loquant in eodē casu. s. q̄n ab herede legauit r. sic ad eius onus: r. tūc q̄dā ex his que dicunt in. l. q̄ quadringēta: erit p̄a maxime rōnes ibi redadite. r. quedā falsa maxie rōnes q̄ corrigunt a marcello in. l. se. r. fm h̄c casuz lege totā l̄faz: l̄z planior cēt p̄ma.

- d Reliquit in bonis.
- e Legauit ab herede prestanda.
- f Tibi sempromio.
- g H̄z heres.
- h Restituit. s. totam.
- i Deberes. s. tu sempromio.
- k Quia p̄sumptū. ite rōnes q̄ p̄sumptū r. c. r. tibi nā h̄s r. c. bone sunt s̄z q̄d dicit r. c. r. ccc. restitui falsuz est r. corrigiit. l. l. p̄. s. q̄ si suspectā. s̄z sc̄bz positōz casuz.
- l Te dare. s. sempromium.
- m Debere. hec r̄n. celsi nō valet s̄z p̄ma ratio: q̄ p̄sumptū r. c. r. sequēs nā heres r. c. bone sunt.
- n Nam heres. sc̄ba ratio.
- o Te. sempromium.
- p Perfunctus. i. solutis. Accur.

Liber Duodecimus

a **¶** Id tibi restituat, s. eodem casu cum sponte adit, et hoc nisi velit retinere falcem, qd potest: ut in fi. huius legis, vel dic id restituat cum coactus a dicitur: ut s. p. i. nam facit, arg. a simili, item non sola, c. ut statim dicam.

b **¶** Nempe, tertia ratio, Accur.

c **¶** Rogatus est, non sola sed cum universitate quadringentorum que restituit cum onere suo: ut dicitur est sola tibi, c. sic restituit ut remaneat penes fideicommissum, nam cum tempore testamenti tota, cccc erant in bonis et hereditatem voluit restituat: ergo tota quadringenta: ut s. l. p. i.

d **¶** Itaque, hoc videtur verum esse: et si sequamur primam rationem superiorum videtur dixit, nam heres hic rogatus, et ita videtur cessus seipsum corrigere: quod si p. dicit tota, ccc, restituenda, tu dic quod dubitando ponit tunc contrarias sententias nesciens quam eligat, s. 30.

e **¶** Titio, i. primo casu qui coactus a pretore.

f **¶** Tibi, sempronio, Accur.

g **¶** Ware, h. s.

h **¶** Quo euenit, ubi dicitur tota, ccc, legatario data cum coactus adiit euenit absurdum: quia quoniam sponte adiit huius legatarius minus:

quod prius detrahit heres quartam ab utroque, et sic legatarius ex, ccc, h. s. ccc, v. t. n. ne ergo absurditas emergat non huius plus quam coactus adiit in superiori casu: quod quoniam iniussu, i. quando sine coactione adit, quantum ergo in utroque sit habiturus legatarius soluit marcellus statim in l. marcellus, Accur.

i **¶** Iniussu, id est sine iussu, Accur.

M **¶** Marcellus, hec, l. corrigi superiorum non in rationibus: sed in his que per eas probantur s. m. s. 30, et iug.

l **¶** In hac specie, que in superiori lege fuit proposita.

m **¶** Scribit, s. questionem, Accur.

n **¶** Ad heredis onus, quod s. presumitur, potest tamen aliud esse si testator notatim relinquat a fideicommissum, ut arg. s. de leg. iij. l. c. l. ita s. fi. et tunc non detrahitur falcem, per fideicommissum, ut s. l. eo, l. facta s. si cum suspecta, et no. q. h. s. creditorum onera diuidantur inter heredem et fideicommissum, legata tamen petunt et prestatur a solo fideicommissum, et non ab herede etiam ante restitutionem hereditatem: ut, C. eo, l. si, nisi cum testator notatim relinquat

ab herede: ut hic, et nisi deductis legatis precepit restituat, quibus casibus dat heredi electio retinere et soluere vel fideicommissum restituere totam cautione exacta: ut hic, et i. e. l. cogi s. inde querit, et nisi heres habeat plus quarta nec pars fideicommissum, sufficit ad legata: ut, s. eo, l. i. s. q. qua-

dringenta, et s. fi. o. **¶** Dixerit, ut s. l. p. i.

p **¶** Inri, similis computatio, s. de libe. et posthu. l. si ita, et de here. insti. l. si ita s. qui dicitur, et l. clemens, et de lega. l. l. si quis testis s. apud, hu.

q **¶** Diuidant, c. retentis ab herede de per fal. Accur.

r **¶** Fideicommissarius, s. sempronius.

s **¶** Legatarius, s. titius.

t **¶** Non sponte, sed coactus a pretore ut in suo casu.

v **¶** Fideicommissarius, s. sempronium.

x **¶** Legatarius, s. titius.

y **¶** Plus ferre, secus, in secundo fideicommissum, universali cum ei sit restitutum a primo: quod ille plus fert, ut s. l. eo, l. ex affe, in fi. et facit C. e. l. non iustam, et s. l. eo, s. si is, sed arg. s. de aur. et arg. leg. l. si, in fi.

z **¶** Legatarius, s. titium.

a **¶** Dicitur est, s. q. legatarius non plus ferat a fideicommissum, qui lucratus est quartam cum suspecta ab herede dicta est hereditas: quod cum sponte adita.

b **¶** Milius, s. eo, l. i. s. in filij, contra, Sol. ibi.

c **¶** Alij, in quorum testamentis cessat falcem, quos dicitur no. C. ad l. fal. in testamento, et facit, s. ti. i. l. i. s. in quibusdam, et s. de his qui, ut indig. l. rescripti, et s. eo, l. pe. et fi. Accur.

d **¶** Idem pompo, scribit, als idem pompo, et als pompo.

e **¶** Ex omnibus, hic constat quod ex omnibus detrahit, s. hoc est in sua electione deducat legata et ea soluat de sua manu, an oia simul restituat: ut s. l. eo, l. cogi s. inde querit, s. ar. contra, s. eo, l. cum heredes deductis, Accur.

f **¶** Res que, hoc accipe si p. c. ad eum puenit ita quod eueli non possit: puta quod sponte alienauit, s. si necessitate cogente, ut p. legatarius vel creditoribus: ut s. l. eo, l. cum hereditas, et l. ita s. actiones, et s. quando alienauit res hereditas vel que non poterat feruari: quo casu esset in culpa si non alienasset: ut s. l. eo, l. mulier s. s. c. m. et arg. s. de peni,

heredi. l. diuus. Itē pone ex cā botia r dona. ppter nup. r similes casus spāles: vt. C. cōi. de leg. aut. res q. in fi. r ad treb. aut. otra rogatus. in qbus tenet alienatio etiam hodie. his aut casibus qz ex necessitate fit: nō cōputat ei in quartā. nā r als est differentia inter voluntariā r nec cessariā alienatio nē: vt. s. fami. her. dscū. l. alienatio. nes. r d. alic. iudi. mu. cā. l. s. qz red. hibito. r. l. seq. et C. de lib. r eo. lib. l. i. Itē nunquid tenet hmoi alienatio vt dñum transeat. videz q sic: vt hic. nā nō transit ius hereditariū in fideicō. nisi restituta hereditate: vt. l. eo. l. facta. Itē exprellum videt. l. eo. l. si heres instit. s. i. r fm hoc enā restituta hereditate nō vendicant res alienate. sed otra. C. cōi. de lega. l. si s. sed qz ibi qz satis absurdū r. r. s. nā sit auaricie. vbi habetur p nō facta. Sol. in pure here de rogato illa cor rigit. vbi dicit fatz absurdū r. ar in rogato sub pditione enā per illā tenet alienatio vt ibi.

C Si aliq̄s prio legat postea rogat legata veniūt in fideicōmissio: si hereditatis nō est facta mentio. Bar.

Quidā liberz suis ex dispensationibus partibz institutis datis preceptionibz sic vt ipse maxīmā partē p̄imōnij inter liberos diuisisset: rogauit eū q̄ si ne liberis decederet portione suā fratribz restitueret. Imperator noster rescripsit preceptiones qz fideicōmissio ptinet: qz nō portione hereditariā testator cōmemorauit sed simpliciter portione. in portioez aut r p̄ceptiones videri cecidisse.

C Si hereditas ob h̄ditō cuiusdam cōfiscat fisco partem retinet: r residuum fideicōmissario restituit. Alexan.

C Sitis qui rogat r fuerat hereditate restituere ante q̄stionē de familia habitam: vel tabulas a puerit: vel hereditate adierit: vel qd eoz que senatuscōsulto p̄hibent fecerit: ac

melius quidē r. sed in eo qd ibidem dicit haberi. p non facta adueniēte p̄ditione r posse v̄dicari: erit ius nouū. sed p aut. ibi positā ē alienatio in h̄bit: r sic q̄quid seqz tur inde nō valet: vt. C. de le. r cō. l. nō dubiū. sic ergo p il lam. l. alienata v̄dicant nō expectata restitutione: cū in eis nō possit fieri restitutio: sed nō alienata nō nisi facta restitūde. Alij dicūt qz nec hoc tenet nisi de facto. r qd dicit cōputari in quartā: verū est fideicō. volente in odium heredis. Alij dicūt qz tenet in eo qd est. J. quartā vt hic. at in eo qd est vltra nō vt ibi. p̄ima placet. Item est hic ar. qz in vna re pōt retineri fal. sicut i q̄ta pte bonoz legata: vt. s. de leg. l. i. nō amplius. s. fi. r. l. seq. r arg. s. ad. l. fal. l. si ex pluribus. r. C. fami. her. l. filii quē. sed otrariū regulariter solemnus diceret: vt no. C. ad. l. falci. l. ij. r qd hic dicit speciale est iure veteri: vel si hoc vult fideicō. nō als cum possit vendicare vt dicitur est.

C Ex dispensatione. idem si ex partibus.

C Si hereditariā. distinguat: aut primo rogauit r postea prelegauit r nō cōmment prelegata in fideicō. vt. s. ad. l. fal. l. facta. Aut ecōtra: tūc aut dixit hereditariā. f. portione r nō veniūt. aut simpliciter portione vt hereditatis portione: tunc veniūt vt hic. r. l. i. l. in fideicō. s. h. aut qd ad ad te puenit: tunc veniūt: vt. C. de fideicō. l. cū iurū. vbi de hoc dixi. r facit. s. de lega. ij. l. si ficius.

C Cecidisse. vt restitatur. **C** Habitam. ante adinonē questio de familia dz habe ri: vt. s. ad. fil. l. ij. s. qd ad causam. pug. **C** Apuerit. in totū vel in p̄te: vt. s. ad. fil. si qd in gra ui s. si quis. r no. qz ob solā aperturā nō p̄dit hereditate

familiē q̄stio an aditionem haberi debet.

heres: l3 pena. c. aur. sit statuta: vt s. ad. fil. l. ij. s. nō tñ r. l. incēnos. s. nō als. alij otra. r p̄cis est hic. r. C. de his quib. vt indig. l. si ca. sed hic expone vel p. r. sic r. C. de verb. sig. l. penul. **C** Adierit. f. tñ quod potuit fieri. scz adire clausis tab. si erat de liberis vel insolidū institut: als nō. hodie idistincte p̄t: vt. C. de cad. tol. s. l. hoc casu auferat ei postea vt idigno: vt hic r. f. **C** Senatuscōsulto. f. silla. vt qz nō vindicauit necem defuncti: vt J. pr. s. r. s. ad. fil. cum fisco. r. C. de his qd. vt indig. l. i. **C** Quare commodū. bona rō: qz ad quem spectat onus r comodū. vt. J. l. pr. r. C. de fur. l. si. s. pe. p.

C Heres pōt cogi adire r restituere. nec est q̄renda cā q̄re adire recuset. Bar. Idem.

Quia poterat fieri vt heres institut nolit adire hereditate verū ne dāno afficeret: p̄spectū est vt si fideicōmiss. diceret suo piculo adire r restitu sibi velie: cogatur h̄s institut a p̄toze adire r restituere h̄ditatez: qd si fuerit sc̄m trāseūt actōes ex treb. nec q̄re cōmō h̄s i restōne vt c.

C Trāseunt. nō habeas plus in ter. vsqz ibi: qz si phibuerit r. r. die trāseunt a fisco restituēte in fideicō. p do drāte. vt. J. e. l. recufare. s. si fisco. Alij h̄nt transeūt ad fiscum. r die. p quarta. s. sicut transeunt ad fideicōmiss. f. p do drante si publicata non esset hereditas. r habent hoc in textu sed nō debet esse.

C Testamētariū. i. tabellionē. sic. s. si qd ali. testa. p.

C Non defendert. super quo pōt distingui an dicatur occisus a familia: tunc p̄uisqz adeat dz vindicare: si ab alio r palam idem. si aut clam statim pōt adire r postea vindicare: sed non longa mora. r her probant. C. de his quib. vt indig. l. cū fratrem. r. s. ad. fil. l. ij. s. non tamē. r. l. necessarios. s. i. questio tñ de familia semp p̄cedit: l3 accusatio q̄ntz ante q̄ntz post fieri possit. vt. d. l. h.

C Alia causa. assignant aut multe cause: vt. J. de iure fil. l. i. r. qz. r. facit. ad. l. istam. s. de lega. l. i. si sc̄tus. s. si quis. r. C. ad. l. fal. l. etū. r. J. de fideicō. l. i. impator. s. u. r. s. de vfur. l. cū qdā. s. ij. r. s. si qd ali. teli. p. l. i. r. qz. in fi. r. C. eo. l. ij. r. s. ea. l. s. qz. r. s. qd aut in.

C Uia poterat. veritus. i. timens.

C Cogatur. piculo aut coacti cogi nō debent: vt arg. C. de eman. libe. l. nec auus. r. s. solu. mat. l. h. s. nec cogitur. r. C. de iure delib. l. nec emere. r. fact. C. e. l. ij. r. J. eo. l. sed r si. s. plane.

Canas no licet in recu- satione iudicis dicere.

a Alieno periculo. ratio quare no retin: t quartā. sic f. de regu. iur. l. fm naturam.

b Nec illud. repetit vt addat. r no. hie arg. q in recu- satione iudicis non oportet cam dicere: r sic nec. pbare. vt plene no. C. de iudi. l. apuissimi. in glo. nisi a pnciper: r.

c Timendum. semp repete volu- tates. at reglant vani timoris nul- la est excusatio. vt f. de regu. iur. l. va- ni. r. s. titu. l. hoc autem.

d Veratione. ppt hac datur res- titutio minor. vt f. de mino. l. minor rrv. an. r. s. de ar. l. cum lege. y.

S Audi ille qui rē. Accursius flo. f. Vel pro et. r dic arenarij geni- tui casus. r dicas spote cōstitut. vt r. C. de inoffi. tes- ta. l. in arenā. se- cus si damnati: q tunc fiscus hfer r testm ante factus irritare. vt. s. d. in iusto testa. l. si qd exheredar. f. sed r si quis. r. f. de pe- nis. l. qui vitimo.

g Questu fece- rit. expone vt. s. d. ritu nup. l. palā. r de his q no. infa. l. athletas. f. aut p- bor. a scribent em sibi ad dedec^o he- redē esse talis pso- ne humilis. nam nec here pnt ma- trimoniū cū tali- bus. vt. C. d. l. ces. nup. l. humilem.

h Recusare. scz Radire heredi- tatem.

i Vel p eplam vel p r. vt. p saltē et sub. vt. p nūciū. et facit. s. p. soc. l.

actioe s. renunciare. Accursius florentinus. k Postulat. postulat em fideicomis. vt iudex decernat et cogat absentē adire: r restituere. y. sed cōtra. f. de iu- di. l. de vnoquoq. sed hic nō est forma talis de qua ibi vi- dit. sed quidā iustus q fit eē solennitate. arg. f. l. ille a q. l.

l Ad qd. f. vt certiorare nō est rē. (f. si. r. l. seq. m Loqui. vt. s. eo. l. i. in pn.

n Pertineat. facit. C. eo. l. iij. et insli. eo. s. p. ietera. et

Nā cum alieno periculo^o adie- rit hereditatē: merito oī cōmo- do arcebit. nec interest soluēdo sit hfditas necne. sufficit enim recusari ab hfdē istituto: neqz illud inqrit soluēdo sit hfdi- tas an nō sit. Opinto enim vel met^o vel color^o e^o q noluit ad- ire hereditatē ispicit nō substā- tia hfditatis: nec imerito. non em p̄scribi istituto v^o cur me- tuat hfditatē adire: vel cur no- lit/cum varie sint hoim volun- tates: quorū dā negocia timē- tū: quorū dā veratione^o: quo- rundā eris alieni multū tāet si ea locuples videat hfditas: q- rū dā offensas vel iudiā: q run- dā gratificari volentū his q- bus hereditas relicta est/sine onere tamen suo. Metanus.

S Ed r qui magna predi- tus est dignitate vel au- ctoritāte arenarij: vel e^o mu- lieris q corpore qstū fecerit: hereditatē restituere cogetur. Recusatiōis declaratio pot- test fieri p nūciū r p eplam. r decretū coactiōis cōtra absen- tē interponi pōt. Alex. q. l. p.

R Recusare aut nō tm pre- sentes: s; etiā absentes vel per epistolā: pnt. nā ēt ad- uersus absentes postulat^o de- cretū: siue certior sit quorū dā voluntas recusantiū adire r re- stituere hereditatē: siue incer- ta: ad quod^o presentia eoz nō est necessaria.

S Succedentes ab intestato r sui cogit adire r restituē. h. v.

f. e. l. i. s. hoc autē. cum concordā. ibi postis. Accur- o Sed r ad filium. f. instituti vel succedentē ab inte- stato. et repete hoc senatuscōsul. pertinēt. et sic est littera capitalis hoc senatuscōsul. et dic necessarius. f. seruus a dominis institutus r restituere rogatis. nā filij sunt sui et necessarij: isti ne-

cessarij tm. vt isti. de here. quali. et disse. circa pn. p Deinde. als delde: als demū. q Actiones. fa- cit. s. e. l. i. s. bono- rum. Accur. r Si fisco. eo q heredi istituto au- feruntur vt ab in- digno: q nō vindi- cavit necē defun- cti. vel dic q insti- tut^o noluit adire nec vindicare. r sic vere possunt dici bona vacātia. h.

Q Quasi vindi- cauerit. f. fise^o nec- cē defuncti: sic fi- scus adire rē. vi- debat em fiscum adire non posse et sic nec restituere: nisi r ipe vindicet sed certe nō tenet cū in penā hfdia habeat. arg. s. qd qd q iur. l. fi. r facit s. eo. l. marcellus. f. hna. t Et restituere. sic econtr eis fit restituo: vt. f. eo. l. omnib^o. licet enim non possint consentire. vt. f. de lib. vniuer. l. i. ve- rum est facile. vt r s. de origi. iur. l. ij. s. deinde. vel fa- ciēt p eos p quos regij vniuersitas vel municipiū. vt s. de pdi. r demō. l. municipib^o. y. v Collegio. li- cito: nō als. vt. C. de here. insli. l. col- legiū. sed singulis de collegio potest legari. vt. s. de reb. du. l. cum senatus. r facit. s. eo. l. i. s. si autem collegium. r Cogendū eū. f. videbat: qz alio iure hfe poterat. f. y Onerata. s; cū omittit ex substi- tutōe in fraudē legatarior: r accipit alio mō nūqd tenet legatarius ex edicto si quis omis. cau. testa. vt. C. si quis omis. cau. testa. l. i. Rñ. nō: qz facit ex voluntate defuncti. vt s. si quis omis. cau. testa. l. i. s. si proponatur.

In p̄tate substituti vulgari- ter r p fideicommissum est agno- scere ex substitutione vulgari vel fideicommissaria. Alex.

Ticus heres istitut^o sem- pronio substituto rogat^o est ip- si sempromio hereditatē resti- tuere: istitut^o suspectā dicebat hereditatem. qrit an cogendus est adire r restituere hfditatē: r deliberari pōt. sed verius est cogendū eū: qz interesse semp- rontij pōt ex restōne mag^o qz ex substitutiōe habere hfdita- tem: vel legatis vel libertatib^o onerata^o substitutione. nā r si

legiū. sed singulis de collegio potest legari. vt. s. de reb. du. l. cum senatus. r facit. s. eo. l. i. s. si autem collegium. r Cogendū eū. f. videbat: qz alio iure hfe poterat. f. y Onerata. s; cū omittit ex substi- tutōe in fraudē legatarior: r accipit alio mō nūqd tenet legatarius ex edicto si quis omis. cau. testa. vt. C. si quis omis. cau. testa. l. i. Rñ. nō: qz facit ex voluntate defuncti. vt s. si quis omis. cau. testa. l. i. s. si proponatur.

Ad senatuscōsultū trebellianū. fo. CCCxlix.

a Idem dicitur. nam & hic alio iure per se vt legitim^o habere poterat. habet ergo electionē directā vel obliquā siue vtilem viam eligat. vt. C. de codicil. l. fina.

b Et quis alio loco. q̄vbi domiciliū habet institutus.

c Eum esse. et ire illuc & restituere. Accur.

d Similēq; ei. scz dicit iul. cogit q̄ vnus illoz sicut alter adire & restituere. Item sicut vni dat tps sic et aliq̄ cōmode posset adire locū. argu. de hbo. ob. l. p̄tinuus. s. cū ita. & s. ut q̄ insulā. et i. eo. l. seq. nō t̄ p̄ oia sunt siles. nā iustus restituē cer to loco si restituat ante q̄ perueniat ad locū designatū a testōre tenet restitutio. vt. i. e. l. s. & si alio. in p̄n. sed nō ita si ante diē. vt. i. l. s. & si ante. sed p̄missor in diē et p̄missor ad certū locū pares sūt in hoc. vt. i. de hbo. ob. l. cōtinuus. s. cū ita. ibi eoq; trāf acto rē. vel dic q̄ hec. l. sed si ante. dicit de die incer ta. et fm hoc non sunt iue iter se. l. sed & si alio. in p̄n. & l. sed & si ante.

e Ad sciendū q̄ obere. vt mī nistrantur a fidei commissario. vt. i. p̄n. sic in testib^o. vt. C. de testi. l. qm̄ liberi.

f Dedisset. s. heres.

g Offeratur. a fideicō. ipsi heredi. vt ticio det. vt. i. e. l. facta. s. si sub conditione. & s. si in danda.

h Adire. p̄sonaliter. sic. C. de cadu. tol. s. ne autē. q. d. non cogit illuc ire. sed hic facit restōnē. vel dabit ips̄ quo tre possit. vt. i. l. p̄n. & l. seq. & de hbo. obit. l. cōtinuus. s. cum ita. cum seq. s. & i. de oper. lib. l. quotiēs. & d. s. si sub i.

i Vespulionis. tarpe nomen est. i. (cōditione. Ac. latro q̄ si spolians vi. vel ille q̄ portat feretrū regiū ad se. peliendū dicit vespulio. vel q̄ non videt mane vel sero. vt s. de edil. edi. l. idem offitius. s. p̄e. sed ibi est vespulio. Si q̄ institutū te here dē si hoc nomē nbi affamas et rogo vt hēditatē restituas. r. cū tuf noia iposito. sed nō omis restituendū. vt i. e. l. facta. s. q̄ si sub cōditione. & ta at ad hoc. i. de dona. l. hoc iure. s. si. h. 30.

k Etate. q̄ nimis senex est vel nimis puer.

l Licet. q̄ nō sit de relegat^o. & est ar. s. eos q̄

impetrant lras in loco nō tuto. sic. ff. ex qui. cau. ma. l. iij. **S** Ed etsi alio. adire. s. hereditatē pura bofi. **n** Abfit. puta mutine.

o Abest. i. mutine. et hoc cū volebat deliberare. s. s̄a tim ignere vt suspectā. alio cogit adire vbi abest. sed non restituere. vt. i. eo. l. si legat^o. in p̄n. q̄ est p̄ra. et facit. s. de indi. l. sed et si restitatur. i. r̄n.

p Impetravit q̄ pot etiam iure nouo. vt. C. de iure deli. l. si. s. s. q̄a quidam.

q Putat. s. eo. l. q̄ poterat. & i. e. l. omnes.

r Hereditatē. et tunc adibit.

s Nichil agit. Distingue aut est sub cōditione illi tus: et rogat^o p̄ cōsequens sub ea dē cōditione resti tuere: et tunc nec adire nec restituere p̄t ante condit ionem: & si fecerit nō transt̄ actio nes nisi existente conditione heres ratum h̄z q̄ fecit: vt. h. & i. l. p̄n. quo casu retroctā tra huntur ad p̄sens. sic. s. cōi. p̄e. l. si. i. p̄n. Aut fuit pure institut^o & sub cō ditione rogat^o. & t̄c si est casualis cogit adire s̄z nō res tituere: nisi in cas su quez habes. s. eo. l. i. s. de quo t̄nēs. et si fiat restō

t Ed etsi ante diē vel an te cōditionem restituta sit hereditas: non trāferuntur actiones: q̄ nō ita^o restituif he reditas vt testator rogauit. pla ne postea q̄ extiterit conditio et dies venerit si ratā habeat restitutionē hereditatis: benti gnus est intelligi tunc transla ras videri in eum actiones.

u Heres nō p̄t cogitare ni si omne damnum q̄d timer si bi fariatur vel a p̄ore remit tatur. Barto. **v** Iplianus.

ante cōditionē nō valet. vt. i. e. l. sed cū ab herede. & l. seq. & s. de lega. iij. l. vxorē. s. sc̄i. si aut est oino extitura p̄t fieri ante restitutio. vt. C. de fideicō. l. post mortē. nec ob. s. de lega. iij. cum pater. s. hereditatem. & s. a filia. vt no. in. d. l. post mortem.

S Ed etsi ante diē. i. insōntis vt cōueniat precedēti bus. sed hoc quō cum non possit fieri institutio ad certū tps vel ex certo tpe. vt in l. de here. in l. i. s. heres. R̄n. dies fuit incertus: sic idē q̄ cōditio. vt. s. de cōdi. & demon. l. i. Vel dic q̄ erat miles testator. vt. s. de testa. mī li. l. in fraudem. s. miles. & fm hoc non ob. s. eo. l. recusa re. s. si. & l. sed si alio. & i. l. p̄n. s. amilita. & l. imperator. que sunt contra.

v Quia non ita. sic. s. de iure iur. l. iij. s. i. & hic. & de cō trahen. emp. l. cum seruo. & s. man. l. diligētē. Item q̄ de die dicit habet locū nisi ḡa fidei commissarij sit dies ap positus: vt in singulari no. in. d. l. post mortem.

Uespulio quid sit.

Liber Duodecimus.

A pud iulianum. legat. i. prelegat. cum duo essent ut statim dicit: als a seipso no possit ei legari. vt. s. de lega. i. legatum est. s. i.

Uolun- b **A**dit em. lz coacte r fuit heres: qz coacta voluntas est voluntas. vt. s. qd me. cau. l. si mulier. s. si metra. s. qn hoc casu renneat quartaz: videt q sic: qz no fuit forte coact. nisi causati ue. sed die fm. b. qz no retinet: quia alieno no suo periculo adiunt. vt. s. eo. l. qz poterat.

C A fideicommissario. qd a coherede. **O**mus. sibi i. possit. et facit. s. e. l. ita tam. s. si p. cept. r. l. debitor. in si. l. rñ.

C Si duo. e. s. nei: qd dicit a patre respectu impuberis dicit q erat filius. **S**ubstituti. vulgariter: vt melius pupillarit cu dicit. s. de secur. ta bu. no tñ fuit adita pupillaris: vñ substituti admittuntur ex tacita vulgari q inelt in ex pssa pupillari. vt s. de vul. sub. l. ia hoc iure.

A d conformatione tacite vulgari requiritur aditio ex testamento paterno. h. d. Bar. **I**de iul. ait si duo fuerut a patre instituti cu filio etus impubere: r ydem substituti filio sufficere ei q fideicommissum secundis tabu. accepit vnum ex hrdibus institutis cogere ad rei patris hereditate. hoc em facto confirmatisqz patris tabu

sent rogari et nedum de sua tota vel parte. vt. s. eo. l. cogi. o. absentis. fideicommissario. (s. sed r si qd.

Procurator. vt. s. eo. l. restituta. s. sed r si voluntate. sic qz heres pot p nunciu vel p epistolā recusare. vt. s. e. l. recusare. sed contra. s. de iure dot. l. si mulier. s. ex asse. Sol. non potest procuratori in rem suam quasi ipse sit fideicommiss. vt ibi: sed simpliciter sic vt hic.

Succurri. vt. no teneat creditoub. vt. s. p. i. s. **C**autum. s. de rato a pcuratore: du tamē verus sit procurator. vt. s. eo. titu. l. quidam. s. etiam.

Decesserit. videt ergo extingui fideicommiss. si decessat fideicommiss. ante restitutionē sibi factā: vt. h. r. s. p. xi. et. s. de lega. i. l. cu filio. in si. sed ptra est: quia vadit ad heredem. vt. s. eo. l. cogi. s. idē metanus. r. l. postulante. et hic. r. s. p. i. s. non habet heredē. et in illa cu filio. retinet vt peculium ex sua non filij persona.

Eiq. salz albine. Accursus. **F**iliam. s. suam albine.

Rogauitq. scilicet albinam. Accur. **S**ed et tncum. s. coheredem.

Pereduatum. cum nubilem compleset etatem. vt s. eo. l. patrem.

filio expressa vel tacita que intelligit in pupillari expressa si ponas pupillare facta. qd magis videt cu dicit secūdas tabulas esse factas. alioquin si est vulgaris expressa non iure possent dici scde tabule. vt inli. de pupil. sub si. in pñ. r. s. igitur. nec extigeret aliquē adire ex instōne cu possit adiri ex substitutione vulgari omisa instōne: et sic inciperet tenere testm a gradu substitutum qd fieri pot. vt. s. de li. r posthu. l. i. s. h. r. s. de secū. tabu. l. i. s. defertur. iug. Sed nōne adēu suam partē accrescit alia repudiantis coheredis ipso iure. vt. C. de ipu. et alijs subli. l. te stamēto. Rñ. verū est nisi cogere coheres adire. Itēz adēu nōne ipso iur accrescit dimidia partis pupillari dicit ex vulgari tacita cu admittit. p. d. l. restō. ad qd ergo cogit? Rñ. cogitur vt sit heres ex voluntate q fūcōe iuris heres erat. Itē de q restituēda fuerit rogat. s. de sua in stitūōe vel subli tūōe vt s. vtraqz? Rñ. s. quacuqz vis est r de aliena pos

is poterunt ex substitutione ambo cogi adire r restituere hereditatem. **C**oactus adire et restituere si actiones in fideicommissariis no transferantur perinde no tenetur ac si non aduisset. Bar.

Utrū aut presentis an etiam absentis restitui possit procurator? adēuante pretorem videndum est. ego puto absentis qz si deicommiss. cogi posse heredē instituti adire et restituere: nec vereri heredē oportere/ me forte in dāno moretur. pot etem ei p pretore succurrī/ siue cautū/ et fiat siue nō: r si ante decesserit fideicommiss. qz et restituatur hereditas. est em hui rei exemplū cape ex rescripto diui pij i specie hmōi. Antistia decessit ticiū heredē instituit r libertatē dedit albine directā: etqz filia p fideicō. reliquit rogauitqz vt filiam manumitteret: s; r ticiū rogauit vt manumisse albine filie restitueret hereditatē. cum igitur ticius

o absentis. fideicommissario. (s. sed r si qd.

Procurator. vt. s. eo. l. restituta. s. sed r si voluntate. sic qz heres pot p nunciu vel p epistolā recusare. vt. s. e. l. recusare. sed contra. s. de iure dot. l. si mulier. s. ex asse. Sol. non potest procuratori in rem suam quasi ipse sit fideicommiss. vt ibi: sed simpliciter sic vt hic.

Succurri. vt. no teneat creditoub. vt. s. p. i. s. **C**autum. s. de rato a pcuratore: du tamē verus sit procurator. vt. s. eo. titu. l. quidam. s. etiam.

Decesserit. videt ergo extingui fideicommiss. si decessat fideicommiss. ante restitutionē sibi factā: vt. h. r. s. p. xi. et. s. de lega. i. l. cu filio. in si. sed ptra est: quia vadit ad heredem. vt. s. eo. l. cogi. s. idē metanus. r. l. postulante. et hic. r. s. p. i. s. non habet heredē. et in illa cu filio. retinet vt peculium ex sua non filij persona.

Eiq. salz albine. Accursus. **F**iliam. s. suam albine.

Rogauitq. scilicet albinam. Accur. **S**ed et tncum. s. coheredem.

Pereduatum. cum nubilem compleset etatem. vt s. eo. l. patrem.

Recusatio pot p nūciū fieri.

a Cōpellen dū. p filiā albine. vt. l. eo. l. cogi. §. si. §. quo modo cū ad huc nō sit libera. vt. l. eo. l. non est cogendum. So. hic erat ancilla hereditaria. alioquin fecus: vt. l. l. si patroni §. in preator. vel hic de facto sic accidit.

b Libertatē. s. directā que demū post adiōnē cōpetit. vt. C. de cadu. toi. §. in non iustino c. l. Etz. albinc.

d Quo auctore. nō alias: vt. l. e. l. restituta. in fi.

e Statim. sed quomō ante diem nuptiarū incertū: vt. §. l. pri. r. l. eo. l. ita tñ §. a. patre. r. l. si patroni §. si. q̄ sunt ptra. Rñ. si sponte adijt nō cogit restituere: vt l. cōtrarijs: sed als cogit r. adire r. restituere: et statim nullū cōmodū vel incōmodū penes eum remaneat. vt §. eo. l. qz poterat. sed tñ p talē restitutionē nō transeunt actiones vt in l. i. §. et si decedat fidei cōmiss. ante diem aut coherede relicto nō fiet veditio p creditores. vt no. §. pri. in ver. nec vereri. alioquin sic r. interim differetur veditio cū fidei cōmissarius paratus sit defendere. et hoc dicit hic. r. §. §. vtrū. r. l. e. l. alle a quo. in pn. vel distinguere an fuit institutio pura r. restituta cōditionalis: vel ipsa in l. cōditionalis. vt no. §. eo. l. sed et si alio. et hec vera sunt qñ rogatus solus est heres institutus. si autē habeat coheredē qui partē suā agnouit: non est locus cōditioni diui seueri: de qua hic dicit: vt ppter metū creditoy cogat rogatus adire r. restituere ante diē incertū: cū sua ps accrescat coheredi cū onere fidei cōmissi ad eū tū qui r. defendet a creditoy. r. hoc dicit. l. l. pri. vsqz ibi. nec pupillū r. sed oppom tunc hic. pone duos institutos r. vnum pure rogatū restituere: poterit hic pure institutus cogi adire r. restituere: non attento q̄ alteri pōt accrescere cū onere fidei cōmissi. §. rñ. hoc sit fm voluntatē defuncti: sed altero casu cum est rogat⁹ sub cōditione est ptra voluntatē defuncti q̄ ante restituat: vñ fieri nō pōt si alij cōi remedio pōt p̄suli. sed si non pōt enā tunc cogit restituere ante cōditionē: vt qñ vnus solus est institutus et rogatus sub conditione: vt h. r. l. l. proxi. vsqz illuc. nec pupillū r. sed abinde vsqz ad §. si ex testamento. qui est in l. seq. ibi diceo.

tutus pure et sub cōditione vel in diem restituere rogatus r. restituit ante diem: vt fidei cōmissario mortuo ante diem r. restructur heres indēns. Itē no. exemplum pncipis sequendū. sic. §. qd me. cau. l. metū §. sed qd p̄tor. als contra: vt. C. de sen. r. inter. l. nemo iudex.

S Ed cū ab he quendū rede. hāc ex est. pone vt in pou. l. dixi. cum qua cōtinuatur. Accur.

l Neqz pupilli. tribus modis pone casum. pmo pupillus fuit sol⁹ pure institutus et sub conditione rogatus: et petebat vt cogere adire r. restituere ante cōditionē: r. ipse petat ex ordinē iuuari. §. p in integrū restitutionē vt nō cogat ad p̄dicta: asserens q̄ si restituat r. fidei cōmissarius deccat ante cōditionē: p̄ remanet obligat⁹ creditorib⁹. sed nō timeat hoc: qz nō remanet obligat⁹ per p̄sonem diui p̄: vt hic. r. l. l. pri. q̄ p̄nuatur cū illa: et fm hoc redit hic ad casum. l. p̄cedens. Alij p̄nuat cū p̄mo in cadē. l. seq. q̄ vñ ex heredit⁹ pure institut⁹ rogat⁹ fuit de restituēdo cui dā pupillo sub cōditione: q̄ institut⁹ spōte adijt. certe non hz locū p̄stitutio diui p̄i vbi est rogat⁹ restituere pupillo ante conditionē. nec in hoc pupillus pōt iuuari p̄ restituē: cū in p̄iudiciū rogati fieret. et. l. seq. alle a q̄. nō p̄nuat cū illa. Vel dic q̄ pupill⁹ fuit heres pure institutus r. rogatus de restituēdo sub cōditione r. sponte adijt: r. fidei cōmissari⁹ an p̄ditionē decessit sine h̄ de. certe loc⁹ non est p̄soni diui p̄i in hoc vt pupillus heres nō teneat: imo teneat creditorib⁹. et qd dicit ex ordinē nō iuuandū. i. p̄ p̄sonē diui p̄i: qz esset cū iniuria creditoroy. sec⁹ si coact⁹ adijt: vt. l. l. pri. sed i casu vbi nō iuuatur p̄stitutionē diui p̄i: potest tñ iuuari p̄ p̄torem si damnosam hereditatē adiuit. vt. C. si vt ab here. se abst. per totū. r. fm hoc continua. l. seq.

l Ex ordinē. i. p̄ resti. in integ. qd est ordinariū auxiliū vt. §. §. m. l. l. cāe. fm p̄mū r. hz casū. at hz tertū p̄ bñficio.

l Alter⁹. s. fidei cōmissari⁹. fm p̄mū (restōnis pōt. casū: vel h̄ dis hz aliū: vel creditoroy fm tertū. r. no. nō peti in p̄iudiciū alteri⁹. sic. C. de emā. lib. l. nec an⁹. r. dic iniuria. l. mā. §. si qua: vt. §. ne qd l. lo. pu. l. i. §. si qd. cū si.

l Ale a q̄. siue p̄nuat cū p̄cedēt siue nō. dic. s. heres pure r. solus institut⁹: r. de restituēdo sub p̄ditione rogat⁹ fidei cōmiss. s. vniuersale non pōt causari. i. cōqueri si cogat adire r. restituere: qz timeat fidei cōmiss. deccēte an p̄ditionē ne ipse inherat actionib⁹. i. sit obligat⁹ qz nō est. Cū h̄ nō timeat et se absente cogi poterit adire r. restituere: r. sic ifert ex eo qd ostendimus in §. vtrū. r. §. annuata. r. §. l. ap̄ dultānū. r. facit ad hoc q̄ absens cogat. §. e. l. §. p̄ fidei cōmissi. i. fidei cōmissaria h̄ ditas. (r. si alio.

p̄ncipis ex plurim fe

Ed cū ab he quendū rede. hāc ex est.

l Neqz pupilli. tribus modis pone casum. pmo pupillus fuit sol⁹ pure institutus et sub conditione rogatus: et petebat vt cogere adire r. restituere ante cōditionē: r. ipse petat ex ordinē iuuari. §. p in integrū restitutionē vt nō cogat ad p̄dicta: asserens q̄ si restituat r. fidei cōmissarius deccat ante cōditionē: p̄ remanet obligat⁹ creditorib⁹. sed nō timeat hoc: qz nō remanet obligat⁹

Nota omnia soluit.

f Antistie. s. quondam. nam mors omnia soluit: vt in. au. de nup. §. deinceps.

g Ad extitisset. s. aliqz p̄dicte antistie: quo casu p̄stituto curatore hōis fieret veditio. vt. §. de cura. bo. dā. l. ij.

h Adijt. r. ante conditionē vel diem restituit: r. post fidei cōmiss. decessit ante p̄ditionē sine h̄ de: vt i casu antistie.

i Restituit. s. restitui postule: imo. ppue. r. dic restituit ante cōditionē: fidei cōmissario deinde ante conditionē mortuo. vt. §. §. vtrū. et idem vbi cōg vnus solus est insti.

per p̄sonem diui p̄: vt hic. r. l. l. pri. q̄ p̄nuatur cū illa: et fm hoc redit hic ad casum. l. p̄cedens. Alij p̄nuat cū p̄mo in cadē. l. seq. q̄ vñ ex heredit⁹ pure institut⁹ rogat⁹ fuit de restituēdo cui dā pupillo sub cōditione: q̄ institut⁹ spōte adijt. certe non hz locū p̄stitutio diui p̄i vbi est rogat⁹ restituere pupillo ante conditionē. nec in hoc pupillus pōt iuuari p̄ restituē: cū in p̄iudiciū rogati fieret. et. l. seq. alle a q̄. nō p̄nuat cū illa. Vel dic q̄ pupill⁹ fuit heres pure institutus r. rogatus de restituēdo sub cōditione r. sponte adijt: r. fidei cōmissari⁹ an p̄ditionē decessit sine h̄ de. certe loc⁹ non est p̄soni diui p̄i in hoc vt pupillus heres nō teneat: imo teneat creditorib⁹. et qd dicit ex ordinē nō iuuandū. i. p̄ p̄sonē diui p̄i: qz esset cū iniuria creditoroy. sec⁹ si coact⁹ adijt: vt. l. l. pri. sed i casu vbi nō iuuatur p̄stitutionē diui p̄i: potest tñ iuuari p̄ p̄torem si damnosam hereditatē adiuit. vt. C. si vt ab here. se abst. per totū. r. fm hoc continua. l. seq.

l Ex ordinē. i. p̄ resti. in integ. qd est ordinariū auxiliū vt. §. §. m. l. l. cāe. fm p̄mū r. hz casū. at hz tertū p̄ bñficio.

l Alter⁹. s. fidei cōmissari⁹. fm p̄mū (restōnis pōt. casū: vel h̄ dis hz aliū: vel creditoroy fm tertū. r. no. nō peti in p̄iudiciū alteri⁹. sic. C. de emā. lib. l. nec an⁹. r. dic iniuria. l. mā. §. si qua: vt. §. ne qd l. lo. pu. l. i. §. si qd. cū si.

l Ale a q̄. siue p̄nuat cū p̄cedēt siue nō. dic. s. heres pure r. solus institut⁹: r. de restituēdo sub p̄ditione rogat⁹ fidei cōmiss. s. vniuersale non pōt causari. i. cōqueri si cogat adire r. restituere: qz timeat fidei cōmiss. deccēte an p̄ditionē ne ipse inherat actionib⁹. i. sit obligat⁹ qz nō est. Cū h̄ nō timeat et se absente cogi poterit adire r. restituere: r. sic ifert ex eo qd ostendimus in §. vtrū. r. §. annuata. r. §. l. ap̄ dultānū. r. facit ad hoc q̄ absens cogat. §. e. l. §. p̄ fidei cōmissi. i. fidei cōmissaria h̄ ditas. (r. si alio.

Libet Duodecimus.

a **D**icat. r per hoc adire recusat.

b **D**icatur. per heredem.

c **U**el. pro saltem. vt quia dicat fuisse minorē. r. iij. an. vt. s. de testa. qua. etate. vel dic q hoc vel respicit aliud vel quod statim sequitur.

d **D**evinibus.

qđ dicat heres nō valere: qz cōtinet exheredationē vī pteritōne. sec⁹ si hoc dicat filius exheredatus vel pteritus: vt. i. e. l. i. r tamē. s. quōtiens filius.

e **D**e sua. s. de functi. q. d. heres se incertum fuerit paterfa. vel filiusfam. defunctus nō ideo se excusat vt h. at si p se adi ret hoc noceret: nō noceat si s sua heredis pditione dabitur: vt. s. de acqui. here. l. h. s. in h. s. i. r. l. sed r si de sua.

f **F**ideicōmissi. nō aut de virub⁹ institutionis.

g **N**ō erit. sed terminabit anteq heres adire cogatur. r hoc de facti pōt finiri. als differē post aditionē r hoc subijat. sed quid r.

h **E**t sic. s. post aditionē queraf valeat fideicōmissum vel non.

i **V**erba fideicōmissi. ex qb⁹ apparet valeat fideicōmissum vel nō: vt si sunt apta verba mēt testatoris valeat: als non: vt. s. de lega. l. i. iij. r de lega. l. i. vñ ex familia s. fi. r de leg. l. i. lib. r. s. qđ in cassius. r. c. de fideicō. l. cū viri. Item ex pcedētib⁹ r se. intelligunt mediz. r ex p̄suetudine loquēti r charitate: vt. s. de lega. l. i. si seruus pluriū s. fi. r de testa. l. heredes. s. i. r dic vt no. C. de fideicō. l. voluntatis. Itē no. q̄ iusta est cā dilatiōis ppter scripturā. sic. s. de eden. l. p̄tor. in fi. r. l. si qđ ex ar. in pun. r. l. veluti. Itē ad hāc dilutionē erigat pluriōrem in quāstionē vñ nō. fa. s. ad expi. l. ij. s. i. d. r. c. de cōpen. l. h. r. l. vt in pos. lega. l. i. s. a quo. in pun. l. r. de carb. edic. l. i. s. cause. r. s. due. r. factiunt ad id qđ dicimus dolo factis si petis r. nā vera est regula enā in possessorib⁹ si incōtinē cōuentus possessōio vel r pbare de suo iure: vt. C. de edi. diui. ad na. tol. l. ij.

z causari quidē nō poterit nō dditio deficiat r hereat actio nib⁹: cū nullū damñū sit futurum s̄m ea que ostendimus iam igitur nō desideratur heredis presentia.

In summarijs p̄rouersijs nō admittit exceptio quā p̄ponere excipiētis nō interest. sec⁹ si interfir nisi requirat altiorē indaginem: quo casu in alio iudicio reseruat. h. d. Alex.

Si de testō aliquid q̄rat heres nō d̄ audiri si suspectā si bi hēditatē dicat: nā r si marime dicat⁹ vel ius testādi non habuisse eū qui testatus est: r de viribus testamenti: vel de sua pditionē: nō erit audiendus. qđ ergo si de viribus fideicōmissi tractet: hec questio a p̄tore p̄termittēda nō erit. s. qđ si fideicō. dicat. adeat p̄t⁹: r sic de hoc querat: credo interdū audiendū fideicōmissariū: si cognitio pluriōrē tractatū habeat. finge em̄ p̄ba fidelē cōmissi de longinquo petenda. r iustā deliberationē de q̄titate fideicō. incidere: dicēdum erit cōpellendum eū adire ne prius heres decedēs fideicōmissariū d̄cipiat.

Maior: minorē cogere pōt nō ecōtra. par s̄o in parē non

Petenda. s. cognitionem.

Decedēs. nō ergo heres here dīs cogit adire: vt hic ar. s. p̄tra. C. eo. l. pe. in fi. sed dic vt no. C. de fideicō. l. cā quā in glo. hoc indubitanter r. s. illud p̄tat q si heres post aditionē decedat q̄ eius heres cogit restituere:

Habet imperliu: nec aliquis in seipsum. h. d. Alexan.

Tempēstiuū est req̄rere p̄ quē qđ cogit adire r restituere hēditatē: veluti si p̄tor aut cosul fuerit heres instituit⁹ / si spectāqz hereditatē dicat: an cogi possit adire r restituere: rest d̄cēdū qđ p̄torē in p̄torē / vel p̄sulē in cōsulē nulluz ipertū habere. s. i. iurisdictio nī sue se subijciat⁹ solet p̄tor in eos ius dicere. s. enā si ipse p̄tor heres institutus suspectā dicat: ipse se cogere nō poterit qz triplē officio fungi nō pōt suspectā dicēt⁹ / r coact⁹ / r cogentis. sed in his oibus casib⁹ atqz similib⁹ p̄ncipale auxilium impetrandum est.

Filii fami. pōt cogere p̄fēz adire r restituere. h. d. Bar.

Si qđ filii fami. sit r magi stratiū gerat: patre suū in cui⁹ est ptate cogere poterit suspectā dicente hereditatē adire r restituere. B. ermogenes.

Nam qđ ad ius publicius potestatis.

Quā post repudiationē cogit quis adire nisi bona sint vendita. h. d. Barto.

Sed r q̄ repudiavit hereditatē cogit adire r restituere

vt. l. si eius. s. si qđ. r. l. quis. s. i. r. C. de fideicō. l. si in p̄sona. r. i. eo. l. quidā. in p̄n. qm. immoz si decedat post cautionē vel iussuz anteq̄ adeat: vt. C. eo. l. non uillam. Accur.

Tempēstiuū. i. t̄p̄ est. sic s. in phemio dige sto. s. sed ordinē.

Imp̄erium. no. par in parē nō h̄z imperiū. sic. s. de ar. l. iij. s. fi. r. l. h̄z ip̄e. r. de ma. vin. l. apud. s. ap̄d. nec l. maiorem: vt. s. de mi. l. minor autē. arg. p̄tra. s. b̄ offi. procon. l. i.

Subijciant. vñ p̄tor sub alto. vel p̄sul. sub p̄sule quonimo r maior sub minore: vt. s. de iurisdicti. om. iu. l. est receptum. s. sed r. si.

Triplix. im mo duplici. nā dicēs suspectā r coactus idē est officii. s. h̄fdis. vt. s. eo. l. q̄ poterat. s. p̄ma facie tria vident. item nota qz nemo se cogit. sic

s. de arbi. l. pe. et de dona. inter vi. r vro. l. qđ aut. s. vro. r. item no. q̄

difficile est q̄ vnus vice duoz vel plurium sustineat. qđ dic vt. s. de pac. l. si plures. Accur.

Et coacti. r p̄d est: vt dictum est.

Impetrandi. sic. s. de fidei. d. l. itaqz. Accur.

Patrem suum. instituti ab aliquo r rogatum restituere hereditatem. iug.

Nam qđ ius potestatis. i. nō videt esse in ptate: vt. s. de his qui sunt sui vel alie. iur. l. filius. r. de ca. di. l. nam r. facit em̄ hoc tanq̄ magistratus nō tanq̄ fil⁹. sic r. s. qđ ciuisqz vnuer. l. itē eo. in p̄n. r ar. s. de adop. l. si pater s. q̄ duos. vnde r arbor r enā iudex q̄bz pōt esse in rē patri: vt no. s. de arbi. l. quinemam.

Sed r qui repudiavit. i. nā cā est si fideicō. vult cā adire suo p̄culo: vt. s. eo. l. q̄ poterat. s. p̄ se null⁹ repu-

par in parē nō h̄z ip̄e. r. de ma. vin. l. apud. s. ap̄d. nec l. maiorem: vt. s. de mi. l. minor autē. arg. p̄tra. s. b̄ offi. procon. l. i.

Cogere se nemo potest.

Un⁹ an vice plurū sustinere possit.

dias potest postea adire, vt. C. de repudi. heredi. l. sicut nisi in casu: vt. C. eo. l. si. Item hoc si bona sunt in eodem statu. als secus: vt subicit.

q Pupillus qui erat fideicomis. id est non optet prore dare et rehedne in integrū vt possit heres i litor cogi adire restituere post repudiationē nisi

ex cā: vt subicit. vt qz pupill' erat de suis: vt. C. de repu. hfdi. l. si. et no hē heres substitutū vel nō erāt oēs res vēdite: vt nō oblit. s. de mi no. l. q. si minor. S. scuoia. Uel est cā si se lesus sui facilitate vt aduersarij dolo ostēdar. f. sub stituti: vel alter' q ab iudicato possit succedere. vel dic est cā: qz fuit suorum maior. vt. s. de mino. l. si in emptione. r. Jde bo. liber. Libertus q sol. vel ratione viciuitatis: vt. s. de lega. ij. l. si is cui fundū. s. argu. cōtra. f. si qd in frau. patro. l. i. S. alias. b Cōfirmari. vt. s. de vul. sub. l. ij. S. adeo. et. l. q. pures. s. si. r. facit J. eo. l. si patromi S. qui fideicomisaz. r. C. eo. l. nō iusta. c Testamento. patro: qd sequitur scde tabule. et facit. s. eo. l. apud Sultianus. d Cōmodis. q occasione hereditat: ei deferbant e Caret. que pmoda habere nō potuisse si nō adufer. vt. J. eo. l. ut i. f. qui suspectū. scus si habere potuisset. vt. s. eo. l. apdiulianū. i. pn. f Retinere. hoc fallit in patrono: vt. J. eo. l. ita tamē. S. si patronus. vel dic vtrbi. Jtē fallit J. eo. l. si patromi. S. q si fortius. Jtē no. non admitti penitentiam. sic. s. de edul. ed. l. qz sit. cū cōcor. contra. C. de sum. tri. l. si. S. fed quia. r. Jd ois. f. fideicomissari: qz nō singularis pōt cogere. f. herede. aliq dicunt non omnis. si heres. et habet. J. co. si re. puma placet.

ipsam hereditatē si iuste cause allegent. plane si bona venierint: nō oportet prore nec qdē pupillum restituere nisi ex causa vt diuis plus rescrisit.

¶ Si quis compulsus adierit hereditatem ex testō qd scdas tabulas habebat: qritū est an p additionē z tabule scde firma retur que videbatur euanuisse nō adita pīs hereditate. Zul. lib. xv. scribit z sequētes tabulas confirmat. que snia verissima est. nemo em dubitat etiā legata pñari z libertates comperere: et cetera quecūqz sunt in testamento perinde valere: ac si sua sponte heres hereditatem adyisset.

¶ Qui compulsus adit hereditatē non pōt penitēdo habere beneficium quarte. Barto.

¶ Qui compulsus hereditatez adit: sicut ceteris cōmodis careat: ita hoc qz casu careat ne possit penitēdo quartā retinere: r ita inuenio ab imperatore nro z diuis patre et' rescrisitū.

¶ Rogatus de restituenda re vel quantitate non pōt cōpell adire. secus si rogetur de vniuersitate rerū vel quota. Bar.

¶ Non ois autē suspectā hereditatē repudiationē amissam cogere pōt adirez sibi restitui: sed is demū ad que actiones trāsire possunt. neqz em equū est ad hoc quem cōpelli adire hereditatē nō emolumentū qdē hereditatis restitui dāt: ipse vero oneribus hereditatis ob

h Refundat. per singularia fideicomissa.

i Fideicomissum. f. singulare. r. facit. J. eo. l. mulier. in fi. r. l. cogi. S. r. gñat. r. s. si qz omni. cau. ref. l. si qz omi: k Tacti. i. pñis.

l Hereditatē. his verbis rogo restituas hereditatez

strictus relinquatur. quare si fideicomissum pecuntarium aliqui fuerit relicti cessat cōpulsio: tēsi' indēntat' cautio offeratur. p inde q hereditatē rogetur restituere demū compellit restituere. Sed z si quis bona rogatus sit: vt familiā vel pecuniā roget: vel vniuersam rē meā. Paulus.

¶ Et omnia sua. Alpia.

¶ Qui poterit. hoc idē est si patrimonū fuerit rogatus: r si facultates: r si quicqd habeo: et si censum meū: et fortunas meas: r si substantiā meā: r si peculum meū testator dixerit: qz plerqz patrimonū suum peculū dicit' cogen

duz erit. de successione em sua etiā hic rogauit. nec ignoro in quibusdā ex his metianū dubitare: z voluntatis esse dicere qñtione: vtrum de pecunia tm an z de successiōe testator sentit. In ambiguo tm magis de successione senium dico: me intercidat' fideicomissum. Sed z si qz ita rogauerit: qz quid ad te ex hereditate boni vte meis peruenit' rogo restituas: cogi poterit adire et restituere hereditatē ex trebelliano senatuscōsulto: qz puentre ppte' dicitur qd deduct' oneribus aliquē peruenit. ¶ Et generaliter autē potest dici ita demū quē non posse cogi adire z restituere hereditatē: si de re vel de quantitate fuerit rogatus. ceterū si de vniuersitate sen-

t Peruenit. q casu venit plegata: vt no. s. e. l. marceli v Apopse. no. sic. s. de here. v. l. ij. §. l. (lus. §. qdā. lud. z de lega. ij. l. qz pecuniā §. ij. r. s. de vul. sub. l. ex fctō. Sultian' r de pec. here. l. vtrū. r. J. de fbo. sig. l. nomē f. §. si. sed sicut hic accipit. s. si qz aliquē res. phi. l. ij. r Rogatus. vt. r. s. eo. l. nā qz §. non omnes.

¶ De vniuersitate. tota vel pte qz: vt. J. §. si qz hō.

¶ De pecunia tm. f. nūerata. maxime cū dicit pecuniam vel censum.

¶ Intercidat. no. sic. s. de re. du. l. quonēs. cū suis concordatis.

¶ Peruenit. q casu venit plegata: vt no. s. e. l. marceli v Apopse. no. sic. s. de here. v. l. ij. §. l. (lus. §. qdā. lud. z de lega. ij. l. qz pecuniā §. ij. r. s. de vul. sub. l. ex fctō. Sultian' r de pec. here. l. vtrū. r. J. de fbo. sig. l. nomē f. §. si. sed sicut hic accipit. s. si qz aliquē res. phi. l. ij. r Rogatus. vt. r. s. eo. l. nā qz §. non omnes.

¶ De vniuersitate. tota vel pte qz: vt. J. §. si qz hō.

¶ De pecunia ap Pectie

pellatio pecunie appella pro tota substantia tōe ois ponit. vt. Jde fbo. substantia cōtinetur.

rotā vt partē quotam. vt. J. eo. l. cogi §. si quis heres. z lita tamen §. trebellianum.

m Bona. f. restituere. et sic no. q largius h accipitur nomē bonorū qz aka vbi accipitur deducto ere alieno. vt. s. de iur. do. l. mulier. r. J. de fbo. signi. l. substitutū §. bōs. et. l. pprie. sed hic non sic accipit: vt. J. eo. l. si legarū. §. i. r. J. de bono. pos. l. ij. in prin.

n Familiam. i. substantiā. sic. C. de fbo. sig. l. si.

o Pecuniā. ap Pectie pellatio pecunie appella pro tota substantia tōe ois ponit. vt. Jde fbo. substantia cōtinetur.

¶ Ogi. peculi- am. p patri monio liberi hōis hic ponit' peculū.

¶ De pecunia tm. f. nūerata. maxime cū dicit pecuniam vel censum.

¶ Intercidat. no. sic. s. de re. du. l. quonēs. cū suis concordatis.

¶ Peruenit. q casu venit plegata: vt no. s. e. l. marceli v Apopse. no. sic. s. de here. v. l. ij. §. l. (lus. §. qdā. lud. z de lega. ij. l. qz pecuniā §. ij. r. s. de vul. sub. l. ex fctō. Sultian' r de pec. here. l. vtrū. r. J. de fbo. sig. l. nomē f. §. si. sed sicut hic accipit. s. si qz aliquē res. phi. l. ij. r Rogatus. vt. r. s. eo. l. nā qz §. non omnes.

¶ De pecunia tm. f. nūerata. maxime cū dicit pecuniam vel censum.

¶ Intercidat. no. sic. s. de re. du. l. quonēs. cū suis concordatis.

¶ Peruenit. q casu venit plegata: vt no. s. e. l. marceli v Apopse. no. sic. s. de here. v. l. ij. §. l. (lus. §. qdā. lud. z de lega. ij. l. qz pecuniā §. ij. r. s. de vul. sub. l. ex fctō. Sultian' r de pec. here. l. vtrū. r. J. de fbo. sig. l. nomē f. §. si. sed sicut hic accipit. s. si qz aliquē res. phi. l. ij. r Rogatus. vt. r. s. eo. l. nā qz §. non omnes.

¶ De vniuersitate. tota vel pte qz: vt. J. §. si qz hō.

¶ De pecunia ap Pectie

pellatio pecunie appella pro tota substantia tōe ois ponit. vt. Jde fbo. substantia cōtinetur.

a Restituere hereditate. sub. et videt q non: qd vi rē.
b Sit rogat. r sic nō hēditatē cō onere vt hic videt ro
gari. qñq; tñ s; iproprie dicit substantia vel hēditas deduc
to ere alieno. vt. C. de do. que libe. l. si. §. vbi autem. in fi.
c Putent. et male.

d Deductionē
legatorum et eris
alieni.

e Ex iure. i. ex
hereditate que est
ius succedēdi rē.
vt. J. de regu. iur. l.
hēditas. r. J. d. bo.
pos. l. iij. §. ij. siue
sensit metianus
q ex incorpali re
non pōt trahi cor
porale male dicit:
vt subijct. et l. iij.
de re. corpo. et in
corpo. siue sensis
vt non possit es a
lieniū separari ab
hēditate: videtur
bñ dicere. vt. C. d.
hēf. act. l. si. sed tñ
hoc casu r q resitū
tuit heres reman
ner: vt l. iij. de fidei
cōmis. hēf. §. resitū
tura. adeo tenet de
ductio vt subijct:
quandocq; tñ dicit
hēditas vel bona.

f Minutionē.
no. fundū non res
picere es alienū:
vt. hic. r. §. de iur.
do. l. si is qui. §. qd
dī. r. no. §. eo. l. i. §.
si heres. s; totum
patrimoniu: vt. §.
d iud. l. si fidei cō
missus. §. tractatū
g Refert. me
tianiū.

h Cū cōuenit.
sc; fidei cōmissari
post restitutionē.
i Deductionē
legatorum et eris
alieni.
k Defensū iur.
sed primū verius
vt non fiat dedu
ctio. vt. C. eo. l. si. et no. §. e. l. marcellus. §. idē pōponius.
vel dic aut res nō precedit r nō fit deductio. aut pcedit le
gatorū r eris alieni petitio: et tunc cauet. vt no. d. §. idē
pōponius. Sed dato q heres soluit nōne ipso iure libe
rat fidei cōmis. ad quid ergo cauet. vt. d. §. idē pōponius.
Rñ. quidā ex abundāti qd non placet. vt. §. de pec. l. nō
cogendū. §. pōponius. in fi. sed dic ppter sumptus litis
posse cōmitti: vel etiā ppter fontes que non possent pro
bati solute per heredem. vel etiā qz lite contestata cōtra

lisse testatorē appareat: nulla
questio est quin siue suspectā
dicat cogi possit: siue sponte a
dixt ex trebelliano trāseāt acti
ones. **C** Unde querit Si quis
hereditatē rogat⁹ sit restituere
deducto ere alieno: vel deduc
tū legatis an suspectā di
cēs cogi possit adire r restituere
re hereditatem⁹: qz vi ipsa ma
gis id qd supest ex hēditate qz
ipsam hereditatē restituere sit
rogatus⁹. et sunt q putent⁹ (vt
metianus) inutile esse hāc de
ductionē. nec em posse ex iure
re⁹ deduci quātitatē: nō magis
qz si fundū qd deducto ere a
lieno: vel deductis legatis re
stituere sit rogat⁹. neq; em re
cipit fundus eris alieni vel le
gati minutionē⁹. Sz iulianus
existimare refert⁹ trebel. sena
tus cō. locū esse: r ne dupliciter
fidei cōmissarius oneret cū he
res es alienū vel legatū deduc
cit: et cū cōuenitur a creditorū
bus et legatarijs restituta sibi
ex trebelliano hēditate: debere
aut deductionē eum non parti
ab hēde: aut cauere illi heredē
defensum tri⁹ eum aduersus le
gatarios ceterosq;.

C Fidei cōmissarij vnuer
siles possunt cogere heredē ad
re: siue sit vn⁹ / siue sint plures
siue ifolidū / siue p parte. **Bar.**

C Si qd heres institutus⁹ ro
gatus fuerit hereditatē nō to
tam⁹ sed partē restituere: vt si
duobus restituere sit rogatus:

heredem a creditorib⁹ restituit hereditatē: vñ vtiliter in
l **C** Heres institutus. insolitum. (terponi. Ac.

m **C** Totam. f. hereditatem.

n **C** Cogit. facit. §. eo. l. i. §. sed et quo. r. J. pri. §. r. §. me
tianiū. r. §. idē metianus. r. §. de testa. mul. l. si certariū.

et alter ex his velit sibi restitu
hereditatē alter recuset: sena
tus cēfuit vtroq; casu ex onera
ri eum qui suspectā heredita
tē dicit totāq; hereditatē trāsi
re ad eū q adire cogit⁹. **C** Sz
r si qd nō hereditatis siue par
tē dūtaxat rogauit heredē suū
restituere: sed r hereditatē seie
que ad eum⁹ p uenerat: vt totā
vel partē eius heresq; institut
sus suspectā dicat. cū placeat
illud qd pap. ait ex trebelliano
trāsire actiones: dici poterit si
suspecta dicat hereditas cogē
dū heredē institutū adire r re
stituere totāq; hereditatē ad
eum cui restituitur pertinere.

C Eo casu quo ad institutū ex
rebus certis transeunt iura et
actiones: illo casu a fidei cōmis
sario certariū rerum poterit
cogi heres adire r restituere. **B.**

C Sed et si miles rogauerit
quē⁹ res italicas⁹ restituere vt
res prouinciales: dicendū est
suspectā dicentem⁹ cogi adire
r restituere. nam vt eleganter
metia. lib. 20 sexto fidei cōmissi
forum ait: qua ratione ex certa
re miles heredem istituere po
test⁹ / actionesq; ei dabuntur: pa
ri ratione etiam ex trebelliano
trāsibunt actiones⁹. et quam
uis placeat cum quis heredita
tatem⁹ bonaq; que sibi ab ali
quo obuenerunt vel que in ali
qua regione habet⁹ restituere
rogat⁹ / ex trebelliano non tran
seant⁹ actiones: tamen ecōtra

fit alijs vnuerfalis. et cōpetit ei actiones: vt. §. de here
di. insti. l. i. §. si ex fundo. r. l. ex fctō. in pn. sed rñ. sicut do
non trāsit ad paganū. Itē in milite §: qz qd ad cetera vt in
testat⁹. vt. §. de testa. m. l. si miles vñ ex fundo. sol. l. i.
y **C** Tranfunt actiones. facta restitutione totius her
editatis: vt. §. dixi: non ante. vt. §. eo. l. i. in pn.
z **C** hereditatē sibi delatam.

a **C** habet. separata a ceteris bonis.

b **C** Non transeant. imo trāsunt: vt. §. pri. §. qui est §.

§. in fi. r de acq
ren. here. l. si here
ditatē. et de oper.
lib. l. si ita stipula
tio. in fi. r. §. de ad
mini. tu. l. cū que
ntur. r. §. de pecu.
l. in cā. in pn. h.
o **C** Ad eū. rogā
tē. et sic h; locum
trebellianū i vtra
q; vt subijct. si au
tem dicas q pue
nit ad rogatū non
valeret vt ex tre
belliano: s; iure si
deicōmissi. vi. §. e.
l. ex fctō. §. i. r. l. i
na tñ. §. trebellianū.
et §. rñ. d. Itē qd
subijct ex trebel
liano trāsire actio
nē: est §. J. pri. §.
sed solue vt ibi.

p **C** Totamq; sic
§. pri. §. et est ra
tio quā dixi. §. eo.
l. i. §. sed r quoties
q **C** Quom. f. he
redem vnuerfali
ter institutum.
r **C** Italicas. sci
licet tñ.

f **C** Vel prouin
ciales. f. tñ.
t **C** Dicentē. he
redē predictū mi
litis. Accur.
v **C** Et restituere.
etia totam. ar
gu. §. l. i. §. sed r q
tens. secus in pa
gano: vt r. §. e. l. §.
et generaliter.
r **C** Institutē po
test. imo nō elegā
ter. nā r paganus
pōt instituere he
redē ex certa re. et
erit in totum si nō

fit alijs vnuerfalis. et cōpetit ei actiones: vt. §. de here
di. insti. l. i. §. si ex fundo. r. l. ex fctō. in pn. sed rñ. sicut do
non trāsit ad paganū. Itē in milite §: qz qd ad cetera vt in
testat⁹. vt. §. de testa. m. l. si miles vñ ex fundo. sol. l. i.
y **C** Tranfunt actiones. facta restitutione totius her
editatis: vt. §. dixi: non ante. vt. §. eo. l. i. in pn.
z **C** hereditatē sibi delatam.

a **C** habet. separata a ceteris bonis.

b **C** Non transeant. imo trāsunt: vt. §. pri. §. qui est §.

g. h. hic corrigi. vel ibi hereditas iam etiā quo ad rem
puerit ad rogantē: hic puenit q̄tum ad spem tm̄. vn-
de hic non trāsmittit nō aduā. vt. C. de cadu. tol. §. in no-
uissimo. sed hoc nō placet: q̄ hoc ip̄o q̄ alij reliquit vide-
tur adire. vt. C. de iure deli. l. si auita. vel fm̄ hug. dic q̄
§. hereditas dela-
ta faciebat quar-
tā portione bono-
rū: hic non. vñ erit
sp̄ale in milite: lz
litratio valeat in
re cōt. etiam in pa-
gano vt dixi.

a. **U**sp̄cies bono-
noti. puta aliū in
paganicis z aliūz
in castrensibus in
situerē. p.

b. **A**d fecerit.
puta vñ rogauit
restituere castren-
sialū paganicā.

c. **A**lterum ve.
ve pro vel.

d. **E**am. s. totā.
et etiā ante quin-
quennū. ppter co-
actionē. als nō an-
te. vt. §. eo. l. apud
sanctiā. alij di-
cunt etiā hoc ad-
ueniēte quinquē-
mo restitui nō an-
te. vt. arg. §. eo. l. si
p̄m̄. §. impator.

e. **I**nsolidum.
que sit ratio dic vt
§. eo. l. i. §. h. z quo-
tiens. z §. si. hug.
f. **P**etant. pos-
sionē rerum nō
ius: q̄ ip̄o iure ha-
bet. vt. §. e. l. i. §. h.
z quotiens. in fi.

g. **A**d fideicō-
missarios. de hoc
dic vt. §. eo. l. i. §. fi-
nis. ibi. inde nera-
tius z c. ex. d. §. sed
et quotiens. ne sit
contra.

h. **Q**uia nec he-
res. bona rō. nam
nō pl̄ iuris hz suc-
cessor q̄ actor. sed
si sp̄ote adūssz po-
tuit retinere. vt
§. e. l. ex. affe. in fi.
et facit. C. e. l. non
iusta. in fi. z. §. p̄to-
ri. §.

i. **C**hoz. f. saltē.
k. **S**uccesserit.
nō §. perit fideicō-

responderi debere in militis te-
stamento ait. nā sicut in militia
cōcessum est: inquit militibus
circa institutionē separare spe-
cies bonoz: ita et si p̄ fideicō-
missum ab institutis heredibus
id fecerit: in id admittetur tre-
bellianū sēatuscōsultrū. **C**ū
quidā duos heredes institue-
rit: eosq̄ muticē substituerit: et
ab his petierit siue vterq̄ siue
alter heres esset: vt hereditas
sua ex parte dimidia restituere
tur alicui post quinquennium: z
scripti suspecta sibi heredita-
tē dicā: fideicommissarij autē de-
sideret suo periculo adire he-
reditatē: censuit senat⁹ ambos
heredes alterum ve cogi ad-
ire hereditatem z fideicommissa-
rio eam restituere: ita vt fidei-
commissarioz aduersus eū actio-
nes competāt: quasi ex trebel-
liano restituta hereditate.

Ad petitionē vnus ex fidei-
commissarijs potest heres cogi
adire z restituere totum: et ille
cui totū restituit a fideicommis-
sario q̄rtā non detrahit. **Bar.**

Metianus scribit cum quis
ex fideicommissarijs abesset: z
presentes desideret suo pertu-
culo adire hereditatē: transla-
tisq̄ insolidum actionib⁹ suis
in eum q̄ coegit absentes si ve-
lunt fideicommissum suscipere a
presente petant. cōsequenter
ait: nec quartā eum retenturū
aduersus fideicommissarios su-
os: q̄ nec heres potuit.

Coactio vnus ex fideicom-
missarijs facit heredē perdere
quartā in totū si cōtemplatio-
ne totius coegit: secus si p̄tem-
platione partis proprie. **Bar.**

Metianus querit: an is
qui duobus vel pluribus roga-
tus est restituere hereditatem
cogēte aliquo adire possit: z in

missum morte fideicommissarij. vt dixi. §. eo. l. apud §. vñ
sed an morte rogati: dic vt. §. e. l. ille a §. i. si §. fm̄. p.
l. **Q**ui coegit. §. qualiter potuit cogere cū pars tm̄ si
bi debeat: Rh. azo. q̄ ab initio negauit heres fideicommis-
sum: et sic in penā mendaciū argu. in fi. eo. §. si. sc̄ d̄ certe

horum: qui id nō desiderauer-
int portionebus falcidie bene-
ficio vti: siue ipsi quoq̄ deside-
rant sibi restitui: siue alij in lo-
cum eoz successerint. z cū ho-
die hoc iure vtimur vt totum
trāseat ad eum q̄ coegit: cōse-
quens erit dicere quarte reten-
tionē amisisse eum qui coact⁹
est: q̄ insolidū actiones trāsie-
rint in eum qui coegit. plane si
proponas fideicommiss. non ita
coegisse vt tota hereditas i se
transferat: cum ceperint ceteri
desiderare sibi restitui heredi-
tatē: dicendū est falcidia eum
vti posse. recte igitur metian⁹
ait multū interesse vtrū totā
restituatur hereditatē sibi fideicō-
missarij desiderauit: an suā
tantūmodo partem. nā si sola
pars transferatur in residuo fal-
cidie locus erit. si tota heredi-
tas translata sit: cessat hui⁹ le-
gis beneficium.

Rogatus restituere suo plu-
rium: perinde est ac si esset ro-
gatus restituere pluribus. hoc
dicit **Bartolus**.

Si seruo duoz rogatus quis
sit restituere hereditatem: z al-
ter cogere velut suspectā di-
centē: alter restituere sibi recu-
set: hoc erit dicendū qd̄ in duo-
bus quoz alter suscipere vo-
luit hereditatem: alter non.

Ad petitionem filij in pote-
state potest pater cogi adire z
restituere in non castrensī z etiā
in castrensī: ad petitionē vero
serui proprij quis nō cogit adi-
re: sed sponte adiens cogitur
restituere. h. p. **Barro**.

Si pater filio quem in po-
testate habet restituere cogit
tur hereditatem: an filius pa-
trē suum (si suspectā dicat he-
reditatem) cogere possit: et nō
est dubiū patrē a filio p̄ p̄tozē

idem si non neget
vt. §. p̄m̄. §. z. §. eo.
lex affe. z. §. e. l. i.
§. sed: quotiens.
Dic ergo esse i cle-
cndē heredis siue
lit totā restituere:
vt in dāno non re-
maneat. an partē
petētis tm̄. vt no.
§. eo. l. i. §. sed et q̄
nens. petit §. p̄es-
sens nec retarda-
bitur. ppter absen-
tē. vt. §. de regu. iur.
l. nō debet alteri.
m̄ **D**icendum.
quia reliquā par-
tē sponte adijit.

n. **C**irū totā. cō-
sentiente herede:
vt dixi.

o. **F**ideicommis-
sarij. cogēs. §. 30.

p. **E**t alter. f. do-
minorum.

q. **U**elit. f. roga-
tum dicentem su-
spectam z c.

r. **Q**d in duo-
bus. f. q̄ tota re-
stituatur petenti. vt
§. ea. l. §. si q̄s he-
res. nā seru⁹ cōis
duoz p̄sonā z vicē
sufficit. vt. §. d̄ stip.
ser. l. i. §. cōis su⁹.

f. **S**i pater. pa-
ter institut⁹ roga-
tus ē restituere fi-
lio. si autē filius es-
set institutus: z pa-
ter de restituendo
ei filio grauat⁹ nō
vt heres: §. vt pa-
ter videtur roga-
tus: z non hz locū
trebellianū. vel si
hz quo ad hoc qd̄
hic dicit non hz lo-
cum quo ad falcidie
deductionem
vt. §. eo. l. i. §. i.

t. **A** filio. f. per
p̄tozē iterim emā-
cipato. nā in id tēs-
pus videt dilata-
p̄tio. vt. §. e. vbi
pure. in. pun. nec

repudiare pot pater hereditate ad damns filij etia iure
veteri vt. s. de acqui. here. Lis qui. s. si nedu nouo. r. C.
de bo. que libe. l. si. s. i. r. s. s. maute a patre. Alii dicunt q
hic dicit de filio in potestate posito. nec obstat. l. vbi pu
re. q. hic pure rogauit non apponendo verba que ibi sunt.

rator vt ei fiat re
stinuo. ar. in auf.
vt lice. ma. r. g. ut.
in pn. col. viij. sed
hoc quomodo fm
has. l. cu oia pa
tri querunt. Rn.
fiet restituo ipe
culis tm fm eos.
vel dixit testator
vt emanciper ex
presse vel saltē ta
cite. nā dicēdo vt
ei restituat videt
hoc rogari vt id
faciat per qd pue
nit ad illud. s. cer
te non cogetur
emācipare: vt. s.
de leg. l. i. filiusfa.
s. fm vulgarē. ni
si aliqd p vni fuit
relicum vt sibi re
maneat qd acce
pisset. vt. s. de con
di. r. demō. l. si cui
puma ergo placz
vt emācipatus co
gat nō ille qui est
in ptate nisi in ca
su cū pater dilapi
dat: vt. J. eo. l. i. ipe
rator.

a Cogi posse.
scilicet adire r re
stituere.

b Spectat. qz
a nōto in caltris
alias nō relicuro
fuit relictu fideicō.

c Cōtra obsequium. qz lis nulla debet esse inter eos:
vt. s. de iudi. l. lis nulla. s. hoc fit extraor. vt in bo. pos. di
cimus: vt no. J. de bo. pos. l. iij. s. si causa. peter tñ hic ve
nā: vt. s. de in ius vocā. l. adoptiuū. in pn. r. facit. J. de ca.
pecu. l. miles. r. l. filiusfa. r. l. a cōmitone.

d Sed si seruo. heredis.

e Directa. sed nō pot dari directa libertas etiā seruo
heredis: vt. C. de testa. manu. l. seruo tuo. s. dicit qz trahit
ad fideicōmissariā. r. est speciale vt nō pereat here ditatē
restituō. sic est spāle ppter ius qd habet creditor in ser
uo pignozato: vt. ff. de fideicō. liber. l. gñaliter. s. si seruo.
aliter regulariter nō valet libertas directa relicta seruo
alieno. nec trahit ad fideicōmissariā: vt. s. de lega. l. i. l. i.
seruus legatus. item ptra. s. de leg. iij. l. si legatarius. in
pun. sed nec hic valet nisi sponte manumittat.

f Suo. secus est in seruo hēditario: vt. J. e. l. mulier. s.
nd est. r. J. e. l. s. si ego. r. l. si res. s. i. r. s. e. l. apd. s. antilia.

g Hereditatē. detracto pccio serui: vt. J. eo. i. i. s. si.

cogi posse. Sz r si id fideicō
missuz ad castre se peculū spe
ctar r filiusfa. fuit qui munus
militie sustinebat aliove quo
officio p̄erat: multo magis di
cendū erit posse eū postulare
vt pater suus cogat adire r re
stituere hereditatē: q̄uis ptra
obsequiū patri debituz videt
id desideratur. Sed si ser
uo suo rogat sit cū libertate
q̄s hereditatē restituere: siue
directa data sit libertas siue
fideicōmissaria: dici poterit eū
a seruo suo nō posse cogi ad
re hereditatē. q̄uis si sponte
adisset cogere p̄stare fidei
cōmissaria libertatē r heredi
tatē: idqz metianus lib. vij. de
fideicōmissis scribit.

Jdez
querit si quis paratus sit dño
cauere de indēnitate an possit
cogi adire hereditatē maxime
r si pcciu serui offeratur: r re
cte ait nō oportere sub incer
to cautionis cōmittere se ad
tionē hereditatis.

Qui nō pot capere soliduz
p se capit vt alij restituat. B.

Qui quid solidum capere nō
possunt ex asse heredes insti

Idem querit. loquitur in casu superiori.

Cautionis. non dz quis se cōmittere incertis si pot
certis: vt hic. r. J. e. l. qui ita. s. etiā. r. de car. edu. l. iij. s. due
in fi. s. r. s. q. fal. tuto. au. l. pupilli. r. ar. s. de pecu. l. qd de
bet. sed arg. ptra. s. fo. matr. l. iij. in fi. r. de in ius vocan. l.
quos. s. fi. r. l. seq.
r insli. de here. in
fi. s. seruo alieno.
r. J. de acquire. re.
do. l. naturalē. s. s.
illud. r. s. de iur.
om. iudi. l. i. id qd
s. fi. r. s. e. l. apud
s. vtrum.
k Ibi q̄ solidū.
sz aliqd vt filij na
turales rnciā ex
rāibus legitimis
vt in auf. qui. mo.
na. effi. leg. col. vi.
s. discreta. item
est exemplū. C. de
se. nu. l. i. s. i. r. sic
loquit. s. de leg. ij.
l. et qui. sed qd di
ces in eo qui nil
pōt capere. rñ. vt
no. C. de fideicō.
Leam quā. in glo.
ibi hoc indubita
biliter r.
l Honoris. id
est emolumentū: vt
s. eo. qz poterat. r
l. nam q. s. qui cō
pulsus.
m Stichum.
seruum heredia
rum.
n Legatari.
scz rogatus sit sti
chum sibi legatuz
manumittere.
o Ut Stichus. scz
predicto.

Annus solus instituitur roga
tus pot a seruo hereditario co
gi adire r restituere siue sit fi
deicōmissari^o pm^o siue scōs. b.

Si ego heres institutus ro
gat sim Stichum manumitte
re: vel alius legatarius: fidel
aūt mee cōmissum sit vt ticio
hereditatē restituā: deinde ti
cij fideicōmissuz sit vt Stichus
eandem redderet: Stichus co
gere me potest adire r resti
tuere hereditatem.

Qui ab vno cōsecutus est
libertatē pot alij cogere adi
re r restituere hereditatē. B.

Talis quoqz casus a dno
plo terminat est. nā seruo vni
ex heredib⁹ legato p fideicō
missum erat ab eo libertas da
ta: r ab altero hereditas: diu
em p ius rescriptis castio exte
ro in hec verba. hermas^o si
mia sco theodoro ex pte here
di instituto a pāphilo testato
re legatus est: etiā theodor^o
postqz adierat hereditatem r

Eandem. f. hereditatem.

Cogere me pot. vt sibi Stichus directa via restituā: vt
J. eo. l. si patronus. s. qz si prior. itē ptra. s. eo. s. s. r. si seruo
Sol. hic hereditarius: ibi heredis seruo erat. Jit occur
rit in eo qz a legatario libertas ab herede hēditas relin
quit. vñ nō dz cogi: vt. J. eo. l. nō cogendū. r. hic dicit cogi.
So. hic est vnus solus heres. vñ non aliter legatū serui:
nec libertatis valet nisi cogat: s. ibi pot: si ponas alij
instituti q nō est grauatus fideicō. qui sponte adit. r sic
intelligit. s. eo. l. apud. s. antilia. si sit ponas duos here
des r ab vno libertas r ab alio fideicōmissario hēditas:
tunc nō cogit aliqz eoz adire nisi alter repudiet. r sic re
deat ad vñ: vt. J. e. l. si res. s. seruo. s. tñ spōte adeat alter
a quo libertas est relicta: alter poterit cogi adire: vt hic

Legato. i. p̄legato. (subijcit.)

Ab eo. f. herede.

Data. i. legata seruo.

Herimas. pprium nomen serui p̄legati.

Legatus. i. p̄legatus.

a **E**uarestus, qui est coheres theodoti.
b Periculo, alio periculo, ita est in lib. dñi 230.
c Eius, hermie.
d A factio, nō posse, cū effectu, nā non pōt ei auferre li-
 berā testamēti factionē, arg. C. de sacrosan. eccl. l. i.

r. s. p. loc. l. si fra-
 tres. §. idem rñdit
 r. C. de pac. l. pa-
 ctum.
e Per hoc, r sic
 verba directa tra-
 hunt ad fideicō-
 missaria: vt J. e. l.
 sceuola. r. l. qui fi-
 lium. in pñ. r. s. de
 codi. l. illum. §. tra-
 ctari. r. de lega. l. i.
 filius. §. vt here-
 dē. r. de lega. ij. l.
 s. perator. §. pe. b.

f **S**ua. l. rogā-
 tis, nō vitra: imo
 etiā quarā recti
 ner: l. si pñbit:
 vt. d. s. vt herede.
 et. d. l. imperator
 §. pe. nam nō pōt
 plus grauari q̄
 sit oneratus, vt in
 sti. de sin. re. per fi-
 deicō. re. §. ij. r. d.
 l. impator. in pun.
 r. J. pñ. §. nō tan-
 tum, hug.

g **I**nstitutus,
 nō tñ cogit adire
 r restituere p tre-
 bel. vt J. e. l. ita §.
 trebel. fec. §. si rogar
 erat a ticio institū-
 tus. qz hz locū tre-
 bel. vt. s. eo. l. cogi
 §. sed r si quis.
h **A**liquē iure
 fideicō. vt in pun.
 hnt. l. r dic vt ibi
 hacenus erāt ob-
 ligati quatenus
 puenit. Recur.

i **P**eto, hec et
 similia verba sunt

apra fideicōmissio, vt in sti. de sin. re. p fideicō. re. §. si.

k **A**dmittenda sunt, l. bene valet fideicōmissum.

l **U**nle, f. fideicōmissum, vt. s. e. l. in pun.

m **I**dem erit, r emolument. vt. s. eo. l. qz poterat. r. l.
 nam q. §. qui compulsi.

n **A**ccipiendū, l. vt valet fideicō. nō vt locū hēat tre-
 bel. nisi de hēditate tota vel q̄rta pte rogantis sit rogar
 aliq̄s, vt. s. eo. l. nā q. §. pe. r. l. cogi. §. r gñaliter.

o **D**eficiat conditio, hoc idem dicit J. eo. l. hereditus
 §. i. r. s. de lega. ij. cū pater §. volo. r. l. lucius §. si.

p **C**olliberto, dñs manumisit sic hē r pāpñlū filiu
 stichē, r sticho instituto liberto rogauit restituere ticio si
 decesserit sine liberis, nā pāpñlus excludit ticiū constat

puisq̄ a coherede eiusdē pā-
 phili adiretur hereditas ad lu-
 stā libertatē pduxit, r ob hoc
 in eum casum res pducta est:
 vt is qui legauit in testatō esse
 non possit, hermia postulan-
 te tici euarestus cōpellēd' est
 pculo' er' adire r ex cā fidei-
 cōmissi hēditate ei restituere.

**Verba directa que iure di-
 recto valere nō possunt trahū-
 tur ad fideicōmissū. B. J. dē.**

E factio tractatū est an
 p fideicōmissum roga-
 ri q̄s possit vt aliquē heredes
 faciat: r senatus censuit roga-
 ri qdē quēq̄ vt aliquē herede
 faciat nō posse: verū videt p
 hoc rogasse vt hēditate suā
 ei restituat, l. quicqd ex heredi-
 tate sua psecutus est, vt ei re-
 stitueret. Zul. qz lib. xl. ff. pñ. fi-
 deicōmissum tale valeret ait.
 Fidei tue cōmitto vt heredita-
 tē tici restituas cū esset is qui
 rogatus est a ticio heres insti-
 tutus, nō tñ aut si heredem
 quē scripsero potero rogare
 vt hēdēdē faciat aliq̄s: verū
 etiā si legatū illi vel qd aliud
 reliquero, nā hacenus erit ob-
 ligatus quaten' quid ad eū p-
 uenerit. **S**i quis ita cauerit
 peto: vt illi des: aut illi fidei-
 cōmissus relinquas: aut illi li-
 bertatē ascribas: admittenda

enim pampñili esse naturalē stichi, vt hic. r. s. de le. ij. l.
 lucius. in fi. r in sti. de ser. cog. in pun.

q **E**x voluntate, que pmo inspicit r regit conditionem
 vt. s. de pdi. r demō. l. in pdiōibus, scdo dignitas r pdi-
 tio: sit nobilis vel nō, nā in magna naturalis forte non

sunt: nā cū in heredū instōne
 senatus censuit vtile: de cete-
 ris qz idem erit' accipiendū.
Filij naturales in seruente
 cōcepti deficere faciūt pditio-
 nē fideicōmissi: als ex dignita-
 te r cōditōe psonē diuersimo-
 de statuatur. **Warto.**

Si q̄s rogat' fuerit vt si si-
 ne liberis decesserit restituat
 hēditatez: papi. lib. viij. rñsoz
 scribit etiā naturalē filiū effi-
 cere vt ediciat pditio: r in li-
 bertio eodēqz colliberto hoc
 scribit. Michi aut q ad natu-
 rales liberos attinet volunta-
 tis questio videbit esse de qui-
 bus liberis testator senserit: s;
 hoc ex dignitate r ex volūta-
 te r pditione eius qui fideicō-
 missi accipiendū erit.

Filij cōcepti post depōita-
 tionē nō faciūt deficere cōdi-
 tionē fideicō. adiectam p hec
 rba si decesserit sine liberis:
 secus in pceptis ante licet sint
 nati postea. **Alexan.**

Ex factio tractatū memini:
 rogauerat quedā mulier filiū
 suū vt si sine liberis decessis-
 set restitueret hereditatē pa-
 tri suo: ito' postea depōit' in
 insulā liberos susceperat: que-
 rebat igit' an fideicōmissi pdi-
 tio defecisset, nos igitur hic
 dicemus cōceptos qdēz ante

ita est aliud quādo a testatore exprimit, r aliud quando
 a lege intelligit. Uel dic vt no. d. l. generaliter. in fi. Item
 nūquid legitimat' excludit substituti. Rñ. nō vt. s. de cō-
 di. r demon. l. fideicōmissi. r de lega. ij. l. si ita q̄s §. is cui
 sed sunt arg. ptra. que dicunt nil referre qd fiat ex equi-
 pollentibus: vt. C. de insti. r substi. l. si mater
Suum, emācipatū: als statim patri querit fm hec
 iura, vel dic etiā si est in potestate, vt. C. de inoffi. testa. l.
 filius matrē: r J. eo. l. impator. hodie nō interest. vt. C. de
 bo. que libe. l. cū oportet. r J. eo. l. si. hug.
Jo. scilicet filius.
Defecisset, s; cur hoc cū de eoz cōmodo nō tractet:
 sed fisci: vt. s. de sta. ho. l. qui in vtero, sed dic qz hāc f. p

excludit substitu-
 tū. alij ptra q tūc
 naturalis exclu-
 dit. p qbus est. s.
 de relig. l. ar si q̄s
 §. equū. s; hoc vi-
 det corrigi qd di-
 cit papinian' §.
 pri. r qd dñ. s. de
 leg. ij. l. lucius. in fi.
 r. l. cū pater §. vo-
 lo. r dic q non qz
 ibi hoc patit volū-
 tas defuncti r cō-
 ditio ei'. r etiā ro-
 gant. Itēz sufficit
 vñ h pluraliter
 dixerit liberis, vt
 s. de pdi. r demō.
 l. p seuerinā §. i.
 dūmō viuat post
 mortē testatoris.
 vt. J. eo. §. si q̄s alit
 nec curo sit hēs
 vel nō. vt. s. de le-
 ga. l. filius §. cum
 quis. Itēz si hec
 pditio nō exprimat
 a testatore subin-
 telligit tñ si insti-
 tut' aliq̄s de de-
 scendēb'. secus
 si extrane' r sec' si
 descēdēs pure ro-
 gatur nō facta di-
 latione. vt. C. de
 insti. r substi. l. ge-
 neralit. §. si. r de
 fideicō. l. cū acutif
 simi. sed tūc que-
 rit' an naturalis
 excludit substitu-
 tū. r dicunt quidā
 q nō. vt. d. l. gene-
 raliter. in fi. sine
 iusta sobole. r. c. et

Depor-
tar' an
p mor-
tuo ha-
beat.

nato vt alij. f. fisco proffit. sic. I. de pe. l. pregnantis. r. s. de
sta. ho. l. impator. r. ita nec ipsi habet nec patre habere p
mittant. sic. C. de natu. libe. l. l. r. s. de iust. i. t. l. i. r.
Iad. terul. l. ij. s. obij. r. l. equissim. s. i. r. no. q. quida
nosat hic q. de portat' no habet. p. mortuo. q. statim pa-

ter admitteret: s. z
certe imo habet
p. mortuo. vt. I. de
bo. pos. r. ratabu.
l. i. s. pe. sed hoc id
comingit. q. filij an
te pcepti habent
p. natis. r. im hoc
sunt arg. cōtra. s.
de leg. ij. l. cū pa-
ter. s. hereditatē.
r. j. de verb. ob. l.
ex ea s. in insulā.
vbi non habet. p.
mortuo.

a. **Ab** alio. est
enī alteratus. ar.
I. de sol. l. qui res
s. aream.

b. **Cū** sua cau-
sa. i. cū onere fidei
commis. s. si post
deportationē pce-
ptat. vt. s. ad fil. l.
cū fisco. r. s. eo. l.
marcellus. s. fi.

c. **Si** filius suus. f.
rogati. vt. j. pri.
ibi. sed si seruus.

d. **Violent**. q.
etiā indignum di-
gno poterit pfer-
re. secus si dicitur
testator quem di-
gnū putaueris. r.
nota q. si fuerit in
mora eligendi oī-
bus deserēt peti-
tio fideicommissi. vt
s. de le. ij. cū qdā.
r. l. vñ. s. rogo.

e. **Liber** factus.
melius dirisset li-
ber exiles. nam
deportatus ciuitatē solā amittit nō libertatē r. s. ea que
sunt iuris ciuiliis amittit: nō naturalis. vt. I. de pen. l. q.
dam. r. j. de ca. di. l. eas. r. l. legatū. r. s. de pac. l. si vn' s.
pactus ne peteret. hec aut electio que dat consistit in fa-
cto: vt. hic. r. s. de lega. ij. l. cū pater. s. hereditatem.

f. **Seruus** pene. vt damnatus in metallū. vt insu. qui
bus. mo. ius pa. po. solui. s. serui autem.

g. **Nullus** ante. sub. marime. nā r. in antea pceptis vel
natis amittit electionē. vt. j. pri. sed cū decedit r. l. p. se
admittat: vt. arg. s. p. r. r. s. nisi enī subaudias marie cō-
tradiceret. j. pri. r. nō esset differētia inter seruū pene fa-
ctum r. deportatū. qd hic facere vult.

h. **Sed** cum decedit. id est decedere dicit qd est cum
seruus pene fit.

i. **Dedit**. in antea natis vel pceptis. s. postea pceptis

deportationē lz postea edant
efficere vt p dicitio deficiat. post
deportationem nō susceptos
qsi ab alio nō pdesse: maxime
cū etiā bona sua quodāmodo
cū sua cā fisco sint vēdicāda.

Per deportationē nō p dicit
us eligendi fideicommissarius:
secus p damnationē in metal
lū. h. d. Bar. r. Alexan.

Si qd rogatus fuerit filijs
suis vel cū ex his voluerit re-
stituere hēditatē. p. p. l. i. vj.
Rñ. etiā deportato ei tribuit
eligēdi facultatem cui liber fa-
ctus fideicommissus restituit ve-
lit. sed si seruus pene fuerit cō-
stitutus nullo ante pcepto fi-
lio: iam parere pditioni nō po-
terit: vōcessisseq. sine libertate vi-
des. sed cū decedit electionē
illā quā papinian' deportato
dedit: huic dari nō oportet.

Aditio si decesserit sine li-
beris intelligit supuēntibus
r. ideo si liberi ante rogatū vel
simul cum eo moriant non fa-
ctum conditionem fideicom-
missi deficere. Barto.

Si quis astitit suscepit qui
dē filiū vep. viuus amiserit: s. z
si naufragio vel ruina vel ag-
gressu vel q. alio modo simul

nec deportatus nec seruus pene factus pōt eligere.
h. **Si** quis. insinatus. rogatusq. restituere si sine libe-
ris decesserit. Accursius.

l. **De**cessisse. qz non durauit. vt. s. de in rem verso. l. si
p. patre. s. versum. sic. r. j. eo. l. hereditibus. in pun. r. C. de

cū patre perierit: an p dicitio de
fecerit videamus. r. magis nō
defecisse arbitror: qz nō est ve-
rū simile filij eius supuēntisse:
aut igif filius supuēnti patri r.
nō extitit p dicitio fideicommissi.
aut nō supuēnt: r. extitit cōdi-
tio. cum autē quis ante r. quis
postea decesserit non apparet
extitisse conditionem fideicom-
missi magis dicendū est.

Aditio si sine herede de-
cesserit intelligitur id est sine
liberis. Bar. r. Alexā.

Si quis ita fideicommissum
reliquerit: fidei tue filij cōmit-
to: vt si sine herede mortuus
restituas seio hereditatē: vide-
ri eū de liberis sensisse diuus
pius rescripsit. r. ideo cū qui-
dā sine liberis decederet auū
culū ab intestato bonoz pos-
sessorē habēs: extitisse p dicitio-
nē fideicommissi rescripsit.

Fructus pcepti nō ventū
in restōne fideicom. nisi de eis
qd fuerit spāliter grauar: vel
nisi heres fuerit in mora cōsti-
tutus: cōputant tñ regulariter
in quartam trebellianicā. hoc
dicit Alexan.

Idem.
Si fideicommissaria here-
ditatio restitucionē cō-
stat non venire fructus: nisi r.

de lib. p. l. i. ff. qualis est quilibet pter liberos. s. pma ve-
rior. r. hec est rō psumptiois. qz raro occurrit q. d. de-
cedat sine herede cū saltē fisco sit heres. vt. C. vñ r. r.
vrot. l. i. r. est fm hoc ar. q. si pcedo feudū vel precariū si-
bi r. tuus hereditibus q. de filijs videat intellectū. als du-
raret sine sine. p. hoc q. heredes ponant. p. liberis fa-
ctus de vsu. ac. l. si q. ticio. fm vnā lecturā. sed qd si reli-
quit liberos s. nō sunt heredes vel qz nolunt: vel qz non
possunt: puta iuste exheredati. Rñ. deficit conditio sicut
si expresse dirisset si decedat sine liberis: vt. s. de lega. ij.
l. filius fami. s. cum quis erit.

Si fideicommissaria hereditatis. dic q. fruct' q. h. p. i.
pium' a rogato restituere hereditatē iudicio testato-
ris. vt q. sub p dicitio vel ex die rogat' est. vt. l. i. mulier
s. alia cā r. l. ex asse. r. hoc casu cōputat sibi in quartam.

libe. p. l. i. ff. et
s. de iust. testa.
l. posthum'. arg.
p. tra. in. de exhe-
reda. lib. in pun. r.
C. de insu. r. suba-
sti. l. antepe.
m. **Si** filij eius.
s. z impuberem. s. z
secus in filio pu-
bere: q. vt fortior
presumit supuēnt
se. vt. s. de reb. du-
bijs. l. qui duos
s. fi. r. l. cū pube-
re. r. l. seq. r. sic nō
obstat illa. l. q. du-
os. s. cū in bello. r.
facit. s. de pac. do-
ta. l. inter focerū.
in puna. nam ibi
de infante dicitur
sic r. masculus for-
tior q. femina in-
telligit. vt. d. l. qui
duos. s. si marit'.
r. pmo natus in-
telligit masculus
vt. s. de reb. du. l.
si fuerit. s. fi. r. fa-
cit. j. eo. l. est qui.
n. **Si** fideicommissi-
sine pereant. sic
s. eo. l. cogi. s. nec
ignoto. argu. p. tra.
s. de leg. ij. l. ticia
s. lucius. p. pari
tñ pōt hic contra.
vt. d. l. q. duos. i. fi.
o. **Sine** hēde.
als ē si sine hēde.
r. als si alio hēde
s. z existente r. l.
extraneo. sic. C.

et nichil restituit vt dicitur. ll. z hie. i. rñ. z s. plane. s. fallū hoc quo ad qd. I. e. l. mulier. s. pe. qñq. negligētia fideicōmissarij: tñc nec iputat in quartā nec restituit quidē ali qd. vt. I. eo. l. mulier. s. si heres. i. rñ. qñq. mora nō soluet: z tñc sibi cōputat in quartā z supfluos restituit: vt hac. l. ij. rñ. z s. ad. l. fal. l.

paulus rñ. s. fi. z l. qd de bonis. s. qd au. z dē si expresse pcepit eos restitui. vt hac. l. ij. rñ. vel etiā tacite vt qñ gratia fideicō. distulit. vt s. de leg. ij. l. si ita. s. pegasus. Itēz qd dicit pmo z ter nio casu fructus cōputari in quartā: fallit in liberis pmi gradus: vt. C. eo. l. iubem. nec ob. s. de inoffi. testa. l. papinianus. s. si cōditioni. nā dicas vt nor. d. l. iubem. ut videt q etiā alij liberi nō compent vt nepos. vt. s. ad. l. fal. l. qd de bonis. s. q. auus. s. dic ideo ibi nō cōputat qz eos cōpensat cuz debito qd ei debuerat au. s. si qd aliqd supra. id heret cōputaret. z hoc de treb. qra. in qra pō iure nature nō cōputant fructus. vt. C. de inoffi. testa. l. scim. s. repletionē: nec ob. d. l. papinian. s. si pditionem. vt ibi no. z d. l. scim. in qra de bita iure in sōnis cōputat heres fructus q erāt in satione ppe motus testatoris: vt. s. ad. l. fal. l. in lege fal. placuit. postea fati nō: vt. l. in rōne. in pun. z l. in quānta. te. in pn. z in st. ad. l. fal. s. quāntas. vbi aut pcepit heres fructus predij legatū etiā post aditā hereditatē qñq. cōputat sibi in fal. iure in sōnis. vt. s. ad. l. fal. qd de bonis. s. fructus. z tñc forte poterit adhiberi cadē distinctio que facta est in treb. l. sit in mora aut vnus vel alter vel nullus: vt. d. s. fructus. z in eo. n. l. paulus rñ. s. i. q. Et no. gñale de qñq. bet qra: q vbi heres dz habere quartā: hz etiā quartē fructus ex die mortis testatoris. z pmo de hac. I. eo. l. mulier. s. si qd de debita iure in sōnis habet. s. ad. l. fal. l. qd de bonis. s. fructus. de alia iure nature habes. s. de inoffi. testa. l. papinian. s. si pditionē. z facit. s. de vsur. l. eqs. z I. eo. l. postulāte. s. si hñmō. z s. de lega. l. si quis bonoz.

mora facta est: aut cū qd specialiter fuerit rogatus restituere. plane fructus in quartā iputant vt est rescriptus. Quoties qd rogatus restituere: id videt rogatus reddere qd fuit hēditatis. fructus aut nō hereditati s; ipsis rebus accepto ferunt. Si legatum sit hereditatis relictu: z rogatus sit portione hereditatis restituere: id solū nō debere eū restituere qd a coherede accepit. ceterū qd a semetipso et relictu est in fideicommissum cadit. z id diu. plus rescriptit. Fideicommissum ita relictu filio. vt ad eū pueniat videt dilacti in tps existentie sui iuris. h. d. Bar. z Alex. P. au. l. Ubi pure fideicō. datū est: si adiectū sit rogo des filio tuo faciasqz vt ad eū

hereditatis idē si dixerit hereditaria. vt no. s. eo. l. marcellus. s. quidam. dug. In fideicommissum cadit. utpote cū iure hēditario capiat. vt. s. de leg. i. l. legatū. s. i. z facit. I. eo. l. deducta. s. nūmus. z s. de leg. ij. l. cū pater. in pn. z ad. l. fal. l. id aut qd. z

ueniat: rescriptum est videri in id tempus dari quo capere pot: z sui iuris fiat. Rogatus partem hereditatem cuz alio videtur rogatus partē restituere. Bar. Te rogo lucitici hereditate meā cuz ticio partiaris: ex senatuscō. trebel. in eū cui restituta est hereditas actiones cōpetere aristo ait: qz pro hoc accipiendū sit: rogo hēditatez illā restituas: nec sba spectat senatuscōsultū: sed snia qbuscūqz sba dū testōi senserit vt hēditas sua restitua. Qui in distraheo seruā dīse rebus hereditarius sumptus factus est: imputari hereditariis. Relictum in rebus liberorum verificatur si fideicommissarius vxore pregnante deceferit. Alexan. Apianus.

lin qra. s; ptra vi def. C. fa. her. l. si lū. vbi recinet. z hic restituit portione hereditatis quā hz iure hereditario. s; satis. vi def restituit si sibi in quartā cōputat. Itē videt ptra. s. de vsur. l. in fideicommissi. s. cū pollidius. vbi reties fundū que iure hereditario habebat. s; ibi expresse voluit cum retiere: vel ibi magis vt cultos qz vt heres. et ideo cetera omnia restituit cū fructibus etiam retenta aliqua quarta. Si pure. datum est. i. relictū vt detur a patre instituto filio ipsius. Fiat. quod modo. vt. I. it. l. l. si ita esset. nec cogit pater emancipare. Sed quid si expresse dicit hoc testator. Rñ. nec tunc cogitur. vt no. s. eo. l. cogit. s. si pater. item ptra. I. eo. l. impator Sol. ibi dilapidat pater. vel speciale ibi: qz filius erat miles z forte testator. z facit. C. de fideicō. l. quis. et I. eo. l. epistola. s. h. z s. de aur. z argen. lega. l. filiam. Partiaris. diuidas dando et diuidas: qz appellatio neparis cōtinetur diuidas: vt. I. de verb. sig. l. nomē Partis filiarum. s. portio. vel dic partiaris. i. cōmunicas appellatio etiam pro diuiso dando partem: vt. I. de verbo. signi. l. tione diuidas. Accursius. Accipiendum sit. q. d. hec duo paria sunt: partiaris et tunc. vel rogo vt restituas et diuidas. Sed snia. sic. C. de fideicō. l. cū viri. z s. de adimē. lega. l. iij. s. pditionē. z C. de libe. pre. l. iij. sed arg. ptra. s. de lega. l. l. iij. z I. qui z a qui. l. ppe. rñ. z s. de vsur. l. ega. l. si alij. sed dic vt no. s. eo. l. ille a quo. s. i. factus est. ab herede rogato restituere. heredi. i. eidem qui fecit. sed ptra videt. I. eo. l. mulier. s. sed z tpe. vbi a fideicommissario recuperat. Sel. hic ad temporele vtilitatē z lucrabat heres fructus qz iudicio testatoris erat dilata restitutio. sed. I. ad perpetuā rei vtilitatem. arg. s. de impen. in rebus do. fa. l. iij. s. nec generaliter. vel dic hanc fm illam. z dic heredi. i. fideicōmissario qui in effectu heres est: vt in st. de fideicō. hereditarij. s. restituta. Alij dicunt q quidā tenuis possidēs fecit sumptus quos ab herede agente puenit hereditatis recuperat. vt. s. de peti. here. l. si quis possidet. s. si cur. sed tunc non facit ad illum n. Accur.

lin qra. s; ptra vi def. C. fa. her. l. si lū. vbi recinet. z hic restituit portione hereditatis quā hz iure hereditario. s; satis. vi def restituit si sibi in quartā cōputat. Itē videt ptra. s. de vsur. l. in fideicommissi. s. cū pollidius. vbi reties fundū que iure hereditario habebat. s; ibi expresse voluit cum retiere: vel ibi magis vt cultos qz vt heres. et ideo cetera omnia restituit cū fructibus etiam retenta aliqua quarta. Si pure. datum est. i. relictū vt detur a patre instituto filio ipsius. Fiat. quod modo. vt. I. it. l. l. si ita esset. nec cogit pater emancipare. Sed quid si expresse dicit hoc testator. Rñ. nec tunc cogitur. vt no. s. eo. l. cogit. s. si pater. item ptra. I. eo. l. impator Sol. ibi dilapidat pater. vel speciale ibi: qz filius erat miles z forte testator. z facit. C. de fideicō. l. quis. et I. eo. l. epistola. s. h. z s. de aur. z argen. lega. l. filiam. Partiaris. diuidas dando et diuidas: qz appellatio neparis cōtinetur diuidas: vt. I. de verb. sig. l. nomē Partis filiarum. s. portio. vel dic partiaris. i. cōmunicas appellatio etiam pro diuiso dando partem: vt. I. de verbo. signi. l. tione diuidas. Accursius. Accipiendum sit. q. d. hec duo paria sunt: partiaris et tunc. vel rogo vt restituas et diuidas. Sed snia. sic. C. de fideicō. l. cū viri. z s. de adimē. lega. l. iij. s. pditionē. z C. de libe. pre. l. iij. sed arg. ptra. s. de lega. l. l. iij. z I. qui z a qui. l. ppe. rñ. z s. de vsur. l. ega. l. si alij. sed dic vt no. s. eo. l. ille a quo. s. i. factus est. ab herede rogato restituere. heredi. i. eidem qui fecit. sed ptra videt. I. eo. l. mulier. s. sed z tpe. vbi a fideicommissario recuperat. Sel. hic ad temporele vtilitatē z lucrabat heres fructus qz iudicio testatoris erat dilata restitutio. sed. I. ad perpetuā rei vtilitatem. arg. s. de impen. in rebus do. fa. l. iij. s. nec generaliter. vel dic hanc fm illam. z dic heredi. i. fideicōmissario qui in effectu heres est: vt in st. de fideicō. hereditarij. s. restituta. Alij dicunt q quidā tenuis possidēs fecit sumptus quos ab herede agente puenit hereditatis recuperat. vt. s. de peti. here. l. si quis possidet. s. si cur. sed tunc non facit ad illum n. Accur.

Sed si male stare videt hec lex. tum qz de singula
ri relicto dicit de quo nichil ad titu. Itē qz videt cō
tinuari pcedētib⁹ qd non facit. sed dicit ex vigore copule
enā continuari ad casum subauditū. q. d. non solū si seio
voluit hereditatē restituī cū liberos habuerit. sed et si le
gatum rē.

b **C** J. s. f. legata
rius. et dic vroz le
gatarij.

c **L**egatū. qz
ertitit pditio: r ces
sit dies legati. qz
p nato hē heres
vt r. s. ti. i. l. is cui.
et. s. de sta. ho. l. q
in vtero. r. de ver
bo. signi. l. intelli
gendum. quid au
tem iuris sit cum
quis vroz sue les
gat in tempus li
beroz: habes. s. b
condi. r demon. l.
solemus. r. l. cum
vir. r. l. si vir. 7.

Heres. p. poss
ta. s. to plus
p. per. l. falci. rē.
e **A**risto ait. et
male.

f **O**mittit. de
quibus est exem
ptū. s. de cōdi. in
debi. l. si in area. f
fi. r. de excep. do.
l. paulus.

g **S**ed posse.
sub. puto corrigēs
aristonem.

h **R**epetere. si
noluit errore facti
nō iuris. vt. C. ad
le. fal. l. error. r. s.
de tur. r fac. igno.
l. regula. s. si. r fac.
cit. s. si cui plus p.
p. l. fal. l. s. hec si
pulsatio. r. s. de cō
di. in debi. l. si quis
cū a fi. r. l. qui ex
ceptiōe. s. si para.
et in h. de fideicō.
here. s. sed qz sti
pulationes. r. J. e.
l. cum hereditas.
et. s. de mino. l. in
cō. la. s. s. pōpo
nius. et de lega. i.
l. domus. r. l. seq.

Mlier. p. ris.
a quo diuer
tit.

k **P**remature.
ociebatur enim q-

Sed et si ad tēpus libe
rozū fuerit legatum reli
ctum: et is vrozē pregnāte de
cesserit: ad heredē suum trans
fert legatum.

Liberos qui p errore facti to
tū fideicōmissario restituit con
dicēdo vel possessiones adhuc
vacantes occupando seu debi
toribus ne soluant denūciādo
recuperat. **Alex. Pomponi⁹.**

Heres cū debuerat quar
tā retinere: totā heredita
tē restituit nec cauit stipula
tione sibi pposita: similitas
esse aristo ait illis q retētiōes
quas solas habent omittūt: s; q
posse eum rerū hereditariarū
possessionē vī repetere vel nā
ciscē: et aduersus agentem do
li mali exceptione vti posse eū:
et debitoribus denunciare ne
soluerent.

Fideicōmissum a matre re
lictum filio r collatū in tēpus
mortis patris sui in cuius po
testate cōstitēbat: debet imme
diate cū filius qualiter cūq; fa
ctus sit iuris fuerit. **Alexan.**

Mater q duo. **U**lpia.
b⁹ filijs in potestate pa
tris relicto: alij nupserat: poste
riorē maritū heredē instituit:
eūq; rogauit liberis suis post
mortē patris eoz hēditatē suā
restituere: vel ei qui eoz supes
set: eisdem emācipatis a patre
suo vitricus restituisse heredi
tatē dicebat: mox alter ex filijs
vivo pte decessisse: querebat
an is qui superat ex filijs par
tem fratri suo restitūtā petere
possit: quasi premature datā:
sceuola diuū marcū in audito
rio de hmoi specie iudicasse re
fero. **W**asidas qdā lacede
monius vir p̄orius cū filijs su
is ab vrozē diuortio separata
si morte p̄ris sui iuris fuissent

stio ex verbis testatrix. s. vel et qui eorum rē.

l **S**i morte patris. ecce conditio fideicōmissi.

m **E**mācipauerat. brasidas pater.

n **P**etebant. s. filij.

o **R**efert. s. sceuola s̄m Dy.

effecti fideicōmissum relictum
esset/eos emācipauerat: post
emancipationē fideicōmissum
petebat. decreuisse igit diuū
marcū refert fideicōmissū eis
representandū intellecta m̄ris
voluntate: que qz nō credide
rat patrē eos emācipaturū/di
stulerat in morte eius fideicō
missum: nō dilatura id in mor
talitate si eū emācipaturū spe
rasset: s̄m hec dicebat r in pro
posita questione decretū di ui
marci esse trahendū: r recte fi
deicōmissum vtriusq; solutum.

Seruus pot cogere heredē
adire r restituere si ab heredē
libertas r fideicōmissaria he
reditas p restatorem ipi seruo
relicta fuerit. **Alexan.**

Non est dubitandum cogi
posse heredē institutū adire et
restituere hereditatē seruus si
ue directa siue fideicōmissaria
libertas eis data fuisset: cum
aspnari heres nō deberet p
sonā cogēris. hz em̄ hic qz ad
tū: vt qui nōdū petere fideicō
missaria libertatē possit: nec di
rectā sibi vēdicare: ppter spē
tamē libertatis et hereditatis
aditū ad p̄torē r p se habeat.

Fructus pcepti negligētia
nō petētis nō p̄putant in q̄rtā:
sec⁹ si iudicio testatoris. **Bar.**

Si heres post multū tēpo
ris restituat cū presenti die fidei
cōmissus sit: deducta quar
ta restituet. fructus em̄ qui p
cepti sunt negligētia petentis
non iudicio defuncti pcepti vi
dētur. **A**lta causa est si sub cō
ditione vel in diē rogatus fue
rit: tunc enim qd p̄cipitur sub
mouet falcidā si tm̄ fuerit qz
tum quarta facit r quarte fru
ctus. nam fruct⁹ qui medio tē
pore pcepti sunt: ex iudicio te
stantis pcepti videntur.

Fructus pcepti negligētia
nō petētis nō p̄putant in q̄rtā:
sec⁹ si iudicio testatoris. **Bar.**

Percepti videntur. merito ergo
in quartā impurant. vt. s. eo. l.
in fideicōmissi. iij. r. ad hoc qz iudicio
defuncti pcepti videntur: facit
C. de fideicō. lib. l. iij. si autē heres
est in morte: cōiure
re cōputat in q̄rtā
r sup̄stuit restituit
vt no. s. eo. l. in fidei
cōmissi. in p̄n.

Procurator. sic
I. eo. l. quidā ita.
in si. p̄mi casus.
q **S**perasset.
sic. s. eo. l. apud iu
lianū. s. si. r no. nō
referre quid ex eq
pollētibus fiat: vt
no. C. de insti. r
substi. l. iij. r. J. ti. i.
l. si us esset.

Seruus. hec
restitutus. secus l
heredis seruo. vt
s. c. l. cogi. s. si pa
ter. in si. s.

Suffulset. ita qz
ab eodē heredē li
bertas r hēditas.
secus si ab vno he
reditas et ab alio
libertas sit relicta
vt. I. eo. l. si reo. s.
seruus. nisi aliud
dicat in duob⁹ cas
ibus. s. eo. l. apd
iulianū. s. si. r. l. co
gi. s. si. r facit. s. de
iudi. l. vii. Be.

Presenti die.
i. pure.

Fideicōmissum
sit. s. pure re
lictum.

Deducta q̄rta.
scz in omnibus
rebus in quib⁹ in
quartā non com
putantur fructus
vt sequitur.

Videntur. et
ideo non impurā
tur in quartā nec
restituuntur.

Percepti videntur.
merito ergo in quartā im
purant. vt. s. eo. l.
in fideicōmissi. iij. r.
ad hoc qz iudicio
defuncti pcepti videntur: facit
C. de fideicō. lib.
l. iij. si autē heres
est in morte: cōiure
re cōputat in q̄rtā
r sup̄stuit restituit
vt no. s. eo. l. in fidei
cōmissi. in p̄n.

Percepti videntur.
merito ergo in quartā im
purant. vt. s. eo. l.
in fideicōmissi. iij. r.
ad hoc qz iudicio
defuncti pcepti videntur: facit
C. de fideicō. lib.
l. iij. si autē heres
est in morte: cōiure
re cōputat in q̄rtā
r sup̄stuit restituit
vt no. s. eo. l. in fidei
cōmissi. in p̄n.

Percepti videntur.
merito ergo in quartā im
purant. vt. s. eo. l.
in fideicōmissi. iij. r.
ad hoc qz iudicio
defuncti pcepti videntur: facit
C. de fideicō. lib.
l. iij. si autē heres
est in morte: cōiure
re cōputat in q̄rtā
r sup̄stuit restituit
vt no. s. eo. l. in fidei
cōmissi. in p̄n.

Percepti videntur.
merito ergo in quartā im
purant. vt. s. eo. l.
in fideicōmissi. iij. r.
ad hoc qz iudicio
defuncti pcepti videntur: facit
C. de fideicō. lib.
l. iij. si autē heres
est in morte: cōiure
re cōputat in q̄rtā
r sup̄stuit restituit
vt no. s. eo. l. in fidei
cōmissi. in p̄n.

a Et vel serui hereditarij.
b Res hereditarie.
c Reddere. repetere placet.
d Proxia est. late. illa est est dolo. p̄tia. vt. r. s. si mē-
 for fal. mo. dir. l. i. s. id aut. r. j. p̄. r̄. sed cū veritatē cōmo-
 dū vtriusq. s. he-
 redis quartā reti-
 nētis. r. fidei cōmis-
 sarij dodrantē re-
 cipiēt. viderē etiā
 q̄ de leui teneat.
 vt. s. de leg. l. i. l. ser-
 uis le. s. cū quid
 que est p̄tia. Sol.
 hic coactus adit.
 r. sic nullū cōmo-
 dum h̄y. vt. s. eo. l.
 q̄ poterat. vel dic-
 ibi de culpa in nō
 eugēdo ad here-
 de que venit. hic i
 male p̄seruādo q̄
 nō venit. Jre s. s.
 de lega. q. l. cū pa-
 ter s. hereditatez
 q̄. vbi nō venit p̄
 culum etiā admi-
 nistratiōis. sed
 sub. ibi nisi sit la-
 ta culpa. r. sic s̄m
 istam.

e Culpa. l. la-
 ta. abs culpe. l. la-
 te. nā de leui non
 tenent vt dictum
 est. r. facit. s. de le-
 ga. l. i. domos. cuz
 tribus seq.
f Cōsuetā ne-
 gligētia. magna
 et sic lata culpa
 que in suis tole-
 ratur si alienis pu-
 nitur. sic. s. solu.
 matr. l. si constan-
 te. s. si maritus. Accursus.

g Partus partus. sub. r. coz redditationem.
h Nō habent. r. ideo veniūt in restituēdo. qz nō sunt
 fructus. vt insti. de rez diu. s. partus. nā sunt nan ante
 diem fideicō. cedēt. vt. s. ad. l. fal. l. paulus r̄. s. i. itez
 no. q̄ videt̄ hic inuere q̄ si essent fructus nō veniēt in
 restituēdo. sed distinguē vt no. s. eo. l. in fideicō. in pun.
i Detrahet. s. eo. l. vbi pure. s. si. p̄tia Sol. l. i.
k Edes. hereditarie.
l Acquisite sunt. s. p̄scribenti.

m Careat. secus si possit ei culpa imputari. qz nō inter-
 rumpit p̄scrip. lit. p̄test. q̄ potuit de iure cuz erat heres.
 abs se. esset. vt. s. de pe. here. l. si qd possessor. s. pe. hic q̄
 de facto fuit ip̄e d̄. Jre facit. s. de iure delib. l. au p̄tor.
n Quātitatis. repetere. pponere. f. r. die dedisse de dictis
 hereditate restituēda. sec. aut̄ si viuis pater p̄ ea dotem
 dedisset. quo casu vt es alienum deducere. nec compen-
 saretur cū fructibus nec veniet in fideicō. vt. s. eo. l. a. si-
 lia. r. arg. s. eo. l. lucius. s. maritus.

o Suum. s. proponeretur.
p Cōgruebat. cuius est officij filias dotare. vt. C. de
 do. promul. l. si s. vtranz.
q Decede. i. detrahi s̄ h̄ditate restituēda. r. sub. p̄ide
r Ac si qd sup̄fuisse. s. a. dote. vt. die qd sup̄fuisse s̄ to-
 ta hereditate tpe
 mortis. nā r. tunc
 totā dotē detrahe-
 ret de hereditate.
 vt. C. eo. aut. con-
 tra rogat. Idem
 est si simplr fuit
 rogatus restituere.
 vt. C. cōia de
 leg. aut. res.

s Hoc. f. qd in
 dote daturē. ergo
 totū fideicō. p̄sta-
 bit de ducta quar-
 ta. r. dos videbit̄
 data de fructibus
 sic. s. de lega. q. l. i.
 cū p̄. s. tico. r. ad
 l. fal. l. qd de bōis
 s. q̄ auus. r. sic l̄z
 hos p̄cipiat. iudi-
 cio testatoris non
 lucrificat sup̄fluo-
 os a quarta. s̄ cō-
 putat sibi in quar-
 tā r. quare fruct⁹
 vt r. als. s. ea. l. s.
 alia. r. qd sup̄fuit
 abs lucrā vt dixi
 s. eo. l. in fideicō.
 in p̄n. sed hic non
 lucrā s̄ cōputat̄
 in debitū dōtis vt
 q̄. nam quasi est
 a patre debitū fi-
 lie dos vt dixi. et
 est sic qd soler dici
 q̄ bo. si. pos. fruct⁹
 lucrā nisi cū com-
 putat in exp̄sis:

t Trebelliano ita demū lo-
 cus est quādo qd est rogatus
 vt heres. h. d. Alex. r. Bar.

u Ut trebelliano loc⁹ esset nō
 sufficit de hereditate heredē
 rogatū esse. sed q̄si heredē ro-
 gatū opz. Dentq̄ si qua portio
 hereditatis fuit legata (legari
 em posse etiā portionē h̄dita-
 tis placebat nobis) rogatusq̄
 fuerit h̄a c partē restituere. p̄
 culdubio non fiet restitutio ex
 senatuscōsulto. ideoq̄ nec q̄r-
 ta retinetur.

vt. s. de rei ven. l. emptor. r. l. sumptus.

v Quasi. assertiūsi veritatis nō similitudinarius.

w Placebat nobis. vt. s. de lega. l. i. non amplius. s. fi.

x Fuent. s. legatari⁹. y Senatuscōsulto. trebel.

z Retinet. i. ille legatarius nō poterit quartā retine-
 re. vt. s. ea. l. s. is qui quadru. r. s. idē neratius. r. s. ad. l.
 fal. l. l. fal. s. nunq̄. arg. s̄ in eo. n. l. penales. s. fi. r. facit
 bene. s. eo. l. lucius. s. heres. Sed nunq̄d heres a quo est
 legata ps bonoz sub h̄is h̄bis pars bonoz. poterit cogi
 p̄ trebel. adire r. restituere. s̄ nō vt p̄bati p̄t. s. de le. l.
 i. nō amplius. s. fi. r. l. se. Nam legatarius talis nō vide-
 tur subnixus oneribus hereditarijs. qz bona dicunt̄ de-
 ducto ere alieno. vt. s. de col. do. l. emancipati. in pun. r. s.
 de iure do. l. mulier. Item p̄t heres liberare se dādo bo-
 noz estimatiōē r. nō dando partē rez. vt. d. l. nō ampli⁹
 r. s̄m hoc facit. s. eo. l. nā q̄. s. nō omnis. r. l. cogi. s. genes-
 raliur. ar. p̄tia insti. de fideicō. here. s. p̄s̄q̄. senatuscō.
 sed illud iure vetustissimo. Item arg. p̄tia. s. eo. l. nā q̄
 s. p̄inde. vbi dicit̄ si etiā bona r. c. Jre qd si ad here de sit

Liber Duodecimus.

legata pars hereditatis sub his verbis pars hereditatis: vt hic dicitur nunquid heres compellitur adire et restituere per trebel. na nulla hodie debet esse differentia: dicat quis lego vel fideicommitto. vt. C. cois de lega. l. ij. sed vis def. pra. q. non est rogatus vt heres: et de hereditate: s; vt ab hfd de legatu relicto. puto autem satis habere locum trebel. cu ad fideicommissarium sint trãstura onera hereditaria: qz dicitur portio nã hereditaria. et bene videt rogatus vt heres. sed in casu huius. l. est qñtio de legatario an sit cogendus. et dic q non. Accur.

Quoties fecerit. sic. C. de impub. et ali. sub. l. i. et s. de vulga. sub. l. i. in test. et l. qui liberis. s. fi. et l. seq. in sn. et l. coheredi. s. i. in situ. de vulg. sub. s. s; et si ex disparibus. s; contra. C. de spu. et ali. sub. l. si. sol. imo cõcor. nam et duo separati et i puberes fuerit institui et substitui et ita habet viriles in institutio: et similiter in substitutione.

Partes. de pecunia. c. viriles. i. p. numero personar. vt. C. de cadu. tol. s. finalite. d. portio mb. s; hereditaria. et facit. s. de reb. du. l. vtrum. s. fi.

Quoties ex voluntate. f. C. nominib. et sic p virilibus. vt. s. de sta. libe. l. ita. s. fi. idẽ et si ppris et appellatiis sed precedenti bus. ppris. vt. j. de sup. seruo. l. si cõs seruus. i. facit. C. de cadu. tol. s. sed vt manifeste. et s. de leg. i. turpta. s. fi. et l. seruus. s. si ex plurib. et l. si heres. s; contra. j. de duo. re. l. siue. sed ibi distinguit nomen heredes nobis. ppris vt a nio et seto. an. ap. pellatiis: vt a primo et secundo herede lego.

Quadam. peruenit. per qd veniunt etiã ptelegata qñqz vt no. C. de fideicõ. l. cu virum. d. prima quocqz die. salicis appositã: vt cum erit. xiiij.

Quoties apposite in institutione videtur repetitur in fideicommissio nisi ex onere iniuncto vel expressione ppersonarum nominum aliud inducatur. h. d. cum. l. seq. Alex. et Iulianus.

Quoties paterfamilias unum vel duos heredes coheredibus suis restituere hereditate iubet: intelligit easdem partes in fideicommissis facere: qñs in hereditate distribuenda fecerit. sed si iubeant hi quibus fideicommissum dat pecunia numerata: atqz ita fideicommissum recipere: ex qñtitate pecunie quã dare iubent voluntas colligenda est pmissa. na et si ex disparibus partibus heredes scripti eque partes dare iubent: proprius est vt viriles recipere debeant. si pro summa pecunie dade cogruit portio mbus: hereditarias portiones accipere debent.

Quoties autem ex voluntate varie scriptum et iudicatum est: videtur si non sub appellatione heredum: s; propriis nominibus expressis fideicommissum relinquatur. C. trãstato fideicõ. in dubio intelligit esse facta si prius fideicommissum restitutio facta non fuerit. Barto. Iulianus.

Quidam ita in testamento scripserat. a te his peto fideiqz tue committo vt qecqd

amoz. i. ad talem etate peruenit. vel hic prima quocqz id est scito poteris vel dies cesserit. et facit. s. de ad. lega. l. iij. s. i. ibi: idem dicendum et c. i. Accidit. id est decesserit. vt. j. de verbo. signifi. l. iij. vulgari. in fi. Accursius.

Quod datur. et sic constat non esse sisse diem. l. cedat. quod est aduemente conditione vel die incerto si sic fuit relicto vt dixi currit. xiiij. an. vt. j. titu. l. i. si nio. si autez pure vel in diem certum: tñc pedit respõsio ex eo qd est. s. co. l. apud. s. antilia. et l. ille. s. i. m. fi. et ibi no. singulare autez fideicommissum pure cedit a morte testatoris: vt. C. de cadu. tollen. s. in nouissimo: et nota qd dicitur prius posita in verbis testatoris facit dubium: nam potest intelligi prius cesset dies fideicommissum in persona filii: vel prius respõsio restituit.

Quod pertinet. ista respõsio temporatur statim: s; postea ex toto emendatur: vt ibi dicit marcellus et c. pueri. sic. s. eo. l. ex facto. s. si quis rogatus. o. Uoluntati. sic s. ed. l. mulier. s. brasidas. nam similitis est ibi interpretatio voluntatis in dubio. et hoc nisi contra probet qd pot: vt. s. co. l. vbi pure. s. i. et. s.

Quod datur. et sic constat non esse sisse diem. l. cedat. quod est aduemente conditione vel die incerto si sic fuit relicto vt dixi currit. xiiij. an. vt. j. titu. l. i. si nio. si autez pure vel in diem certum: tñc pedit respõsio ex eo qd est. s. co. l. apud. s. antilia. et l. ille. s. i. m. fi. et ibi no. singulare autez fideicommissum pure cedit a morte testatoris: vt. C. de cadu. tollen. s. in nouissimo: et nota qd dicitur prius posita in verbis testatoris facit dubium: nam potest intelligi prius cesset dies fideicommissum in persona filii: vel prius respõsio restituit.

Quod datur. et sic constat non esse sisse diem. l. cedat. quod est aduemente conditione vel die incerto si sic fuit relicto vt dixi currit. xiiij. an. vt. j. titu. l. i. si nio. si autez pure vel in diem certum: tñc pedit respõsio ex eo qd est. s. co. l. apud. s. antilia. et l. ille. s. i. m. fi. et ibi no. singulare autez fideicommissum pure cedit a morte testatoris: vt. C. de cadu. tollen. s. in nouissimo: et nota qd dicitur prius posita in verbis testatoris facit dubium: nam potest intelligi prius cesset dies fideicommissum in persona filii: vel prius respõsio restituit.

Quod datur. et sic constat non esse sisse diem. l. cedat. quod est aduemente conditione vel die incerto si sic fuit relicto vt dixi currit. xiiij. an. vt. j. titu. l. i. si nio. si autez pure vel in diem certum: tñc pedit respõsio ex eo qd est. s. co. l. apud. s. antilia. et l. ille. s. i. m. fi. et ibi no. singulare autez fideicommissum pure cedit a morte testatoris: vt. C. de cadu. tollen. s. in nouissimo: et nota qd dicitur prius posita in verbis testatoris facit dubium: nam potest intelligi prius cesset dies fideicommissum in persona filii: vel prius respõsio restituit.

Quod datur. et sic constat non esse sisse diem. l. cedat. quod est aduemente conditione vel die incerto si sic fuit relicto vt dixi currit. xiiij. an. vt. j. titu. l. i. si nio. si autez pure vel in diem certum: tñc pedit respõsio ex eo qd est. s. co. l. apud. s. antilia. et l. ille. s. i. m. fi. et ibi no. singulare autez fideicommissum pure cedit a morte testatoris: vt. C. de cadu. tollen. s. in nouissimo: et nota qd dicitur prius posita in verbis testatoris facit dubium: nam potest intelligi prius cesset dies fideicommissum in persona filii: vel prius respõsio restituit.

Quod datur. et sic constat non esse sisse diem. l. cedat. quod est aduemente conditione vel die incerto si sic fuit relicto vt dixi currit. xiiij. an. vt. j. titu. l. i. si nio. si autez pure vel in diem certum: tñc pedit respõsio ex eo qd est. s. co. l. apud. s. antilia. et l. ille. s. i. m. fi. et ibi no. singulare autez fideicommissum pure cedit a morte testatoris: vt. C. de cadu. tollen. s. in nouissimo: et nota qd dicitur prius posita in verbis testatoris facit dubium: nam potest intelligi prius cesset dies fideicommissum in persona filii: vel prius respõsio restituit.

Quod datur. et sic constat non esse sisse diem. l. cedat. quod est aduemente conditione vel die incerto si sic fuit relicto vt dixi currit. xiiij. an. vt. j. titu. l. i. si nio. si autez pure vel in diem certum: tñc pedit respõsio ex eo qd est. s. co. l. apud. s. antilia. et l. ille. s. i. m. fi. et ibi no. singulare autez fideicommissum pure cedit a morte testatoris: vt. C. de cadu. tollen. s. in nouissimo: et nota qd dicitur prius posita in verbis testatoris facit dubium: nam potest intelligi prius cesset dies fideicommissum in persona filii: vel prius respõsio restituit.

Quod datur. et sic constat non esse sisse diem. l. cedat. quod est aduemente conditione vel die incerto si sic fuit relicto vt dixi currit. xiiij. an. vt. j. titu. l. i. si nio. si autez pure vel in diem certum: tñc pedit respõsio ex eo qd est. s. co. l. apud. s. antilia. et l. ille. s. i. m. fi. et ibi no. singulare autez fideicommissum pure cedit a morte testatoris: vt. C. de cadu. tollen. s. in nouissimo: et nota qd dicitur prius posita in verbis testatoris facit dubium: nam potest intelligi prius cesset dies fideicommissum in persona filii: vel prius respõsio restituit.

Quod datur. et sic constat non esse sisse diem. l. cedat. quod est aduemente conditione vel die incerto si sic fuit relicto vt dixi currit. xiiij. an. vt. j. titu. l. i. si nio. si autez pure vel in diem certum: tñc pedit respõsio ex eo qd est. s. co. l. apud. s. antilia. et l. ille. s. i. m. fi. et ibi no. singulare autez fideicommissum pure cedit a morte testatoris: vt. C. de cadu. tollen. s. in nouissimo: et nota qd dicitur prius posita in verbis testatoris facit dubium: nam potest intelligi prius cesset dies fideicommissum in persona filii: vel prius respõsio restituit.

Quod datur. et sic constat non esse sisse diem. l. cedat. quod est aduemente conditione vel die incerto si sic fuit relicto vt dixi currit. xiiij. an. vt. j. titu. l. i. si nio. si autez pure vel in diem certum: tñc pedit respõsio ex eo qd est. s. co. l. apud. s. antilia. et l. ille. s. i. m. fi. et ibi no. singulare autez fideicommissum pure cedit a morte testatoris: vt. C. de cadu. tollen. s. in nouissimo: et nota qd dicitur prius posita in verbis testatoris facit dubium: nam potest intelligi prius cesset dies fideicommissum in persona filii: vel prius respõsio restituit.

Fragmentary text from the adjacent page, including words like 'legata', 'hereditatis', 'fideicommissum', and 'trebel'.

S i iussit. ne foroz insidiaretur filio: vt institui. de pup. sub. §. i. g. i. t. r. c. de codi. l. g.
B e fideicommissi. qd fieri pōt. vt. C. de codi. l. g.
C o defuncti. f. predicti filij.
D e fauore. sed qd est fauore: cū idem sit in fundo vēdi-
 tor: vt. §. de lega. l. g.

post mortē filij aperire iussit⁹ fidel eius cōmisit⁹: vt si sine li-beris decesserit hēditatez suā forozī sue restitueret: z filij⁹ cū sciret qd in codicillis scripturaz esset stichū seruū hereditariū testamēto suo liberū esse iussit heredes filij pcedū omē eius seruū forozī defuncti⁹ p̄stare de bēt: libtate fauore⁹ seruū⁹ serua. hoc amplius z si ignozaf set fillus codicillos a patre fa-ctos: nichilomin⁹ heredes ei⁹ p̄cum⁹ p̄stare debebūt ne fa-ctū eius alteri dānū afferat⁹. Sed z si seruus iste a sempro-⁹ nio⁹ heres institut⁹ sit: eāqz he-reditatē postea q̄ ex testō fra-⁹ tris ad libertatē puenerit adie-⁹ rit: hereditatis⁹ quoqz⁹ estimat-⁹ ionē hēdes fratris forozī eius p̄stare debēt: qz si manumif-⁹ sus nō esset iussu mulieris ad-⁹ re eā potuisset. si p̄o vltiēte fi-⁹ lio sempronius decesserit: he-⁹ reditas in cā fideicommissi non deducet⁹: quippe ab ipso filio adire iussus hēditatē ei acq̄ret

ga. l. ciuitatibus. Accur.
R omani. sed ciuitates hostiū sic non sunt capaces.
I n eas. ciuitates z e contra eis dantur: vt subijcit.
 sed z. vt. §. eo. l. i. in pun. z cōtinu. cū. l. seq.
A dmittuntur. f. ad agendum.
T a tamen. actorem. vel syndicum. vt. §. qd cuiusqz
 vniuer. l. §. quibus. z. l. item eorum. §. sed z si ita
 decreuerit. z debent eligere omnes de municipio vel ci-
 uitate vel maior pars. vel ordo decurionum vel maior
 pars cum due partes affuerunt. vel nulluz eligent si sit
 aliquis cui de consuetudine hoc faceret. vt. §. quod
 cuiusqz vniuer. no. l. plane. z. l. pretor. z ipsi etiam admi-
 nistratores municipum poterunt hoc facere: vt. §. de cō-
 ditio. z demonstra. l. municipibus. z quod cuiusqz vni-
 uer. no. l. fina. Accursius.
C oactus. per iudicē: qz eam suspectā dicebat.
A lio. qz quidam instituit heredē z rogauit vel iussit
 eum restituere huic seruo.
E idem seruo. als herede. z als heredi. quia fuit ab
 alio seruus institutus.
E t tūc. i. post acq̄sitionē hēditatis p̄ seruū factam.
A cquisita esset. qz iussit eā adire. vt. §. dixit. z sic iā
 erat ei acquisita. z sic nō ob. §. eo. l. quidā. §. fi. l. rñ.

H ereditatis. f. quodam extraneo.
H ereditatis. f. fideicommissarie.
Q uoqz. nō solum serui. s. z videt posse penitere quā
 do ignozant. vt. §. de inter. ac. l. de etate. §. ex causa. s. z ibi
 actozī cōsulebatur in alium. hic vero datur huic forozī in
 aliu⁹ recursus ad
 hanc hereditatē.
 Item adhuc non
 videt nocere tan-
 tus error: vt insti.
 de actio. §. si quis
 agens. s. z ibi igno-
 rantia se excusat
 a damno qd habe-
 ret propter plus
 pentionez. hic nō
 excusat a damno
 hereditatis.

C iuitatib⁹ que nō sunt ho-
 stes iperij pōt hereditas p̄ fi-
 deicommissuz relinqui z restitui
 z agere p̄nt p̄ suos syndicos.
 h. d. cū pun. l. seq. alex. Panl.

O mibus ciuitatibus⁹ q̄
 sub iperto populi roma-
 ni⁹ sunt restitui debere z posse
 hereditatē fideicommissaz a pro-
 nianū senatuscon. tubet. sed z
 actiones in eas⁹ placuit ex tre-
 belliano trāferri: s. z munici-
 pes ad eas admittuntur⁹.

T a tñ vt hi q̄
 bus restitueret heredi-
 tas actozē⁹ eligant z ad agē-
 dū: z ad exptēdas actiones.

Q uesita per seruū post adi-
 tā hereditatē ab herede coac-
 to nō veniūt in restōnē: sed in
 q̄stis hēditate iacēte. Bar.

S i seruū hereditariū he-
 res qui coactus adierit iussit
 set adire hereditatem ab alio⁹
 eidem seruo⁹ relicta: z tunc⁹ he-
 reditatē quā suspectā sibi esse
 dixerat restituerit: an etiā eam
 hēditatē q̄ p̄ suū acq̄sita eēt⁹

N on deduce-
 tur. vt ipsa vel ei⁹
 estimatio p̄stet
 forozī: vt. §. eo. l. ita
 tamen. §. i. z. §. eo.
 l. in fideicommissa
 sariam. in pun.

O mibus ci-
 uitatib⁹. vel
 parti ciuitatis: vt
 §. de lega. l. l. si qd
 a filio. §. fi. z etiaz
 vicis. vt. §. de le. l. i.
 l. si heres. §. i. Itē
 e contra institui. z
 de restituēdo gra-
 uari possit. vt. §.
 eo. l. reculare. §.
 ut si municipes.
 z fa. §. de libe. vni.
 l. i. z de here. insti.
 hereditatis. z. C.
 eo. l. iij. z. §. de le:

S i heres. §. i. Itē
 e contra institui. z
 de restituēdo gra-
 uari possit. vt. §.
 eo. l. reculare. §.
 ut si municipes.
 z fa. §. de libe. vni.
 l. i. z de here. insti.
 hereditatis. z. C.
 eo. l. iij. z. §. de le:

a **H**ereditatem ab herede.

b **S**i nulla mora, nec rogatus est vt cu incremento restituat. vt Ieo. l. facta. §. si heres ante. r. §. eo. l. in fideicō. §. quotiens. r. qd no. in pn. eiusdē. nec ob. §. pxi. §. in fi. vt ibi

c **A**ditā. p. eū qui dicebat eam suspectā. (dicā.

d **C**omodū. vt

§. eo. l. qz poterat. sic. §. ad fil. l. si sequens. §. i. r. Ieo. l. si patroni. §. adeo nisi sint fructus vt q vice fructuū cēsentur. vt. §. §. p. xi. Itē eō nec etiā comodū. vt. Iea. l. §. si pceptis. r. §. eo. l. apud iulianū in pan.

e **S**i pupillo. forte exheredato.

f **Q**uisqz michi. et p que pba quis admittat habes. §. de vul. sub. l. q liberis. §. fina. r. no. qz hec pba iudicat condicione hanc. l. si eris michi heres sio et filio meo: q cōditio non intelligitur. §. proximo casu.

g **A**d eū. institutū r rogatum.

h **T**um. i. tūc. alqz accepit. p aliqz. vel accepit pro vna parte: vt tum petrus tū martinus currit.

i **P**upilli restituere. et est rō: qz hāc nō h̄et si non adisset paternam vt pote principali telō irritato cū ex eo nō fuisset adita h̄ditas. vt. §. de tabu. l. filii. §. q il h̄i. r. §. sed tra. et

sic per consequentiam pupillare r euanescit. vt no. §. eo. l. apud. §. idem iulianus. hug.

k **S**i nō coheredē. alii a pupillo. r sic nō ob. §. de vul. sub. l. sed si plures. §. filio. an si. §. vbi dicit q si heredē habeo pupillā m̄i essem frater ipuberis. vt. §. i. n. l. si filius q pa. sed certe quantū ad hō qz hic dicit: idē dico r si pupillū m̄i habeo coheredē: qz possum h̄re pupillare ex subitōne lz repudiauero paternā: puta si pupillō adeat. alioqn opillare nullū cēt cū nemo adisset paternā hereditatē vt dixi. et ita cū hoc comodū posset h̄re lz repudiauero paternā. cū tñ pupillus adit nō dz venire in restōne. vt in pn. hui. §. alud tñ bñ dico q hoc casu nō possum habere ex subitōne pupillā quin habeā paternā:

restituere deberet quesitū est. dixi non magis hanc h̄ditatē in restitutionē ventrei qz seruus hereditarius post aditam h̄ditatē stipulat⁹ fuisset: aut p traditionē accepisset: aut fructus q ex reb⁹ hereditarijs pcepti fuissent: vt qz si nulla mora fideicōmissio facta fuisset. sed si qd ante aditā hereditatem seruus stipulatus fuisset: aut per traditionē accepisset id restitui debebit: sicut fruer⁹ ante aditam hereditatē in restitutionē venient.

Qui coact⁹ adit h̄ditatē commodum ex hereditate cōsequi non debet. Barro.

Qui suspectā sibi hereditatē dicit: nullū comodum ex te statimēto cōsequitur: qz habitus non esset si heres institut⁹ nō fuisset aut non adisset. et iō si pupillo substitut⁹ fuerit ita quisquis michi heres erit idē filio meo heres esto: hereditatē que ad eū ex substitutione puenerit restituere cogendus erit. si nō detracto hoc articulo q quis michi heres erit: substitut⁹ ita fuerit: tici⁹ filio meo heres esto. tum⁹ si solus patri heres extiterit nichilomin⁹ cogendus erit hereditatē pupillā restituere. si vero coheredē habuerit retinebit pupilli he-

qz eam non inuenio inmixtam: vt dicit dicitus. §. filio. in fi. vel posset illud intelligi cū pupillus nō aditit r ego repudiāui: sequitur ergo q pupillare non valeat: r ita nichil ex eo habere possum.

l **C**oh̄de adente. sufficit em̄ vni ex heredib⁹ adire paternā ad hoc vt valeat scde tabule: vt hic. r. §. eo. l. apud. §. iulian⁹. r. distingue h̄ vt no. C. de iure delib. l. quidam.

m **I**pse p̄is. substitutus. n **R**estitui. caue ubi: qz nul dicit an cogat adire. et videt q nō. cū em̄ suus est r necessarius nō opz q p̄ adeat. sed dic vt adire cogat. vt. §. e. l. recusare. §. me m̄nisse. r p̄t esse rō: qz debitor hereditarius negaret forte suū fuisse et p̄baret falso esse em̄cipatū: vñ restituito inuenitur nulla. Item qz est heres nōle nō re: vt teneat creditorib⁹. vt. C. si vt se ab heredi. ab. l. i. ergo eō nec agere p̄t: nec habet ergo quid restituat dicit tñ. p. r bene q si nō curet fidei cōmissari⁹ cogere adire q satis ē ei qz ē heres lz se ab sineat. vt. §. de fideicō. l. i. l. cū q̄si. §. sed r si qz. r. §. de mino. l. r si sine. §. sed qz p̄p. et expresse hic subijct Sz nōne restituē-

Existentia sui heredis confirmat fideicōmissum vniuersale vt p restitutionē trāseant actiones. h. d. Barro.

Si pater filii quē in p̄tate habebat heredem scripserit r ab eo perierit vt hereditatem semponio restituere: isqz suscipit sibi esse dicit: poterit ex trebelliano senaruscō. hereditas restitui. quare r si nō inmixuerit se hereditati: nichilomin⁹ actioes q et r in eū p̄tebāt ad sempionū trāfferūt.

Heres p fideicōmissum relictus in secūdis tabulis cogit ex primis adire mortuo demū pupillo et cōfirmatis secūdis tabulis omnes pupillariter substituti cogentur adire ex secundis r restituere. Alexan.

A p̄e heres script⁹ r exheredato filio substitut⁹ si rogatus fuerit hereditatem que ad eum ex substitutione puenerit restitui: cogendus nō est viuo pupillo patris hereditatē adire: p̄imū qz sub cōditione fideicōmissum datum est. deinde qz non probe de hereditate viuentis p̄ert agitur. mortuo autē pupillo compelli-

do videt adire sicut q soluit creditorib⁹. vt. C. de iure delib. l. i. fit em̄ nuda voluntate: vt lili. de here. qua. r disse. §. si. Rñ. nō. qz nō fit eo animo: sed magis animo p̄tranto vt non sit heres: cum coactus hoc faciat.

o **A** p̄e. l. si qz ex h̄dati nō dico a p̄e instituti h̄dis.

p **S**ubstitut⁹. pupillarit qz p̄t. vt in lili. de pupil. sub.

q **S**ub cōditōe. hec rō nō est sufficiens. vt (§. nō solū. §. eo. l. apud. §. antistha. r. l. ille a quo. in pn. sed. p ea facit

§. eo. l. facta. §. si sub p̄ditōe. r §. si in danda. sed dic vt no ta. d. §. antistha. r. l. ille a quo. r. l. sed si ante. r. l. penul.

r **A**git. l. sic vt cogat adire et restituere: vt hic. r. §. de vul. sub. l. i. §. plane. sic r. §. de col. bo. l. i. §. si ipuberi. §. in alium modū agitur quādoqz de viuentis hereditate. vt C. vt in pos. lega. l. cum archimedorā. r. C. ad treb. aut.

contra rogatus. r. s. de here. ven. l. i. § illud.
 a **¶** Patris adire. r. etiā pure restituere: vt. l. pri. dicitur
 vel colligitur. Accursius florentinus.
 b **¶** A p̄c. f. exp̄dati. et dic exp̄dato pupillarī sub-
 c **¶** Restituerent. ticio. (situti-
 d **¶** Uel vnū. vel

pro saltē. r. facti. §. eo. l. ap̄d iulianū. §. atē iulianū. r. l. nā q. §. q̄ cōpuls. et. §. eo. l. q̄ suspēctā. r. q̄m eis no. e **¶** Accipit. mul tomagis si quere lā inofficiosi testa mēti. pponat exp̄f dar. r. cū r. tūc refel dant relicta. vt. §. de ioffi. testa. l. pa p̄ianus. §. si. nec ob. §. eo. l. ille s. q̄. §. i. q̄ ibi sol. he res cōtēdebat de vrb̄o testamēti: nec appebat filius q̄ stabulas pete ret. h̄c aut̄ apper. f **¶** Heredis. alt̄ filius. g **¶** Cogitur. he res script̄. ut̄ nec fil̄ p̄terq̄ liberis r. parenib̄ r. qui bufdā alij: vt. l. d̄ lega. p̄. l. i. h **¶** Cōpelli d̄. nisi fideicommissari us eēt de liberis vel similibus. nā tunc a filio eēt dā: dū fideicommissum p̄ potuē virili. vt. l. de te. p̄. l. i. r. l. q̄ filii. in fi. r. l. seq. r. l. viriles. r. l. si por tio. r. h̄c sunt fm̄ ura vetera. s̄ q̄d hodie cū ex cā p̄e r̄ionis vel exp̄f datōis nō tritē nisi l̄ituno: Rñ. fm̄. m̄. nec hodie cogit cū ipso iure nulla sit inl̄o sed l̄rita. sed fm̄ nos q̄ dicit̄ irritandā p̄t̄ d̄ci vt̄ inter̄i pos sit cogi a dire r. restituere filio differente agere. sec̄ si tam i **¶** Marcellus. r. rñ. r. pone p̄ filū emā: agat: vt. h̄. c̄patū p̄terit̄: extraneū instituit r. de restituendā h̄ditate ticio post mortē suā rogat̄ grauatur. dicit ergo filū nō eo gen dū petere stabulas: quā iam l̄er̄ideret fideicommissuz prestandū mortuo herede seu post mortē heredis r. filio omittēte bo. pos. r. sic l̄amus. p̄ fideicommissū vt̄ valeat. vt. r. §. e. l. ex fact̄ §. §. si n̄ aufragio. si aut̄ filū sp̄tē vellet pe tere bene possit. vt. §. p̄i. vel pone vt. l. eo. §. qui rogat̄.

debet hereditatē p̄tis adire.
 ¶ si duo heredes a patre in stituti fuerint: r. vtriusq̄ fideicō missum sit vt̄ exp̄dati filij he reditatē restituerēt: satis erit vel vnū cogi adire. hoc em̄ fa cto etiam is qui patris heredi tatem non adit filij hereditatē adire r. restituere cogetur.

¶ Si filius petij bonoz posses sionē contratabulas: heres institutus non pot cogi adire r restituere. h. d. Barto.

¶ Quoties filius emāctpat̄ bonoz possessionē cōtratabu las accepit: nulla ratio est cōpellendi heredis ad restituē dā hereditatē. et sicut neq̄ le gata neq̄ fideicommissa cetera prestare cogitur: ita nec ad re stitutionem quidem heredita tis cōpelli debet. ¶ Marcellus: plane nō est cōpellendus adire: si iam filius bonoz pos sessionē accepit: ne intercidat fideicommissum mortuo here de instituto r. ommissa a filio bo nozum possessione.

¶ Post restituendā hereditatez acionēs denegant̄ heredi r cō tra heredē r. dantur fideicom missario: secus ante eam resti tutam. Alexan.

¶ Qui ex trebelliano senatus consulto hereditatē restituit: si ue petat a debitoribus heredi tarys: siue ab eo petatur ex ce ptioe restituere hereditatis ad iunari vel summoueri potest.

¶ Fideicommissum. f. prestandum.
 l **¶** Pot. vt̄ l̄i. de fideicō. here. §. restituta. r. §. eo. l. i. §. m **¶** Acciones. ciuiles et p̄uie: vt. l. eo. l. §. quis. (p̄p̄. nisi de nouo heres acquisisset. vt. §. eo. l. i. si heres.
 n **¶** Adiuuandus nō est. cōtra legatarios r. creditores.

actiones autem fideicommissa rio cōpetunt: quas habuit he res eo tpe quo fideicommissario restituebat. Marcellus: s̄ eas q̄z actiones que sub cōditiōne erāt: et quarū dies eo tpe non cesserat fideicommissario cōpe tere placet. sed anteq̄ restitue retur hereditas exceptiōne ali qua heres adiuuandus nō est: cum hoc minus ex causa fidei cōmissi restitutus sit.

¶ Quando testator rogat de sua hereditate vel ei parte h̄z locū trebellianū: secus si de he reditate alteri delata ip̄i here dit̄z si sp̄tē nō adiret cogere r adire r restituere. Alexan.

¶ Trebellianū senatuscōsul tum locū habet quoties quis suā hereditatē vel totā: vel p parte fidei heredis commisit. quare si meuius te heredē in stituerit et rogauerit vt̄ heredi tatem ticij adeas r. restituas: tuq̄ h̄ditatē meui adieris: perinde a te fideicommissum pe turu: ac si fundū q̄ tibi a ticio legatus esset restituere rogat̄ fuisset. Ideoq̄ et si suspēctam meui hereditatē dixeris: cogi te non op̄z eā adire. q̄ si meui us te rogauerit r. suā heredita tem r. ticianā restituere: tuq̄ sponte adieris h̄ditatē vteris legis falcidie cōmodo: r. partē quartā meui hereditarij re tinebis: dimidiā r. quartā ex fideicommissū restituēs. nec in-

et sic q̄nq̄ p̄cedit pentio relictoz re stitutiōne: q̄nq̄ se quit. vt. §. e. l. qui quadringēta. et. l. marcell. §. idē p̄o poni. et. l. cogi. §. inde queritur.

¶ Restitutus sit. vel si h̄ sit vñ re tineat cauebit he redi a fideicommissario. vt. l. e. l. cum hereditas ex fi.

¶ Trebellianū in libro Jo. capit §. q̄ trebel. r. c. s̄z de q̄ facta est men tio. §. vel scipit. §. rñ. l. se. cō. trebel. r. tu dic q̄ incipit. §. trebel. r. et si habes rñ. lege cū p̄cedētib̄. r. adit̄s ge dictionem mar cellus que nō ha bebat verbum.

¶ Pro parte. f. quota. secus si rē aliquā. vt. §. eo. l. cogi. §. generalit̄. Itē secus si partē legauit. vt. §. eo. l. mulier. §. si. Item caute dicit suā. nō ergo si alienā tñ. et h̄ subijct̄ q̄r. r. e **¶ Ticio. a quo eras institut̄ vt̄ ap paret ex inferiozibus. sec̄ si ip̄e me uius eēt a ticio in stitut̄: q̄ tūc locū h̄ret trebellianū. vt. §. e. l. cogi. §. §. et si quis.**

¶ Adieris. scilicet sponte.

¶ Fuisset. a me

uo qui te heredē fecit: quo casu bñ valer. vt. §. eo. l. ex fa: cto §. iulianus. r. §. non tñ. r. §. si quis cauerit.
 v **¶** Adire. q̄ de ea restituenda non fuisset rogatus.
 r **¶** Hereditatem. meuianam.
 y **¶** Quartā. i. vi. et tres vncias que sunt dodrans me uiane. sed nūquid ticianā restituerit similiter: Rñ. sic si tot fructus perceperit ex meuiana: qui faciunt tantū quāntum valet ticianā. vt. §. de lega. l. cum pater. §. ticio. immo plus dico: etiam si non tot perceperit: q̄ potuit ei testator dare quartā sue hereditatis cū onere. f. vt̄ habeat in cō-

a Heres ex asse. pone casum: berta s'obina mea fuit instituta in hereditate valente. cccc. r' rogata fuit vt me- uio parte dimidiā pure restitueret r' aliā dimidiā cū ber- sa decederet. ut grauata fuit legatis singularibus in qn- quaginta: heres hic restituit medietatē hereditatis stat- t' soluit integra le-

gata: qz tñ relicta excedebat dodrā- tē quimmo r' totā hereditatem. r' qz necessebat de viri- bus h'editatis ex- egit cautionē tā a meuiso q' a legata- rijs restitueret res- tro q' h' haberent ultra q' eis habe- re liceat per. l. fal. tandē berta deces- sit: r' ego sum eius heres: nōc meui' p'etit aliā medietatē hereditatis cū fructibus: ex hoc themate p'mo q'ri tur quantum ei de- beo restituere, scy vtrū. l. q' tñ remā ferūt berte solut' legatis: r' facta p' ma restōne r' retē sa quarta q' est cē- tū. Scōo an debe- am agē ex stiplo- ne p' legatarios in eo q' habēt vltra q' deberēt: vt illō detur meuiso. Ter- tio si ago q'nt in q'ntū agā. Quarto si dicta qnquagin- ta cum eo q' recu- perarem a legata- rijs nō sufficiunt ad medietatē he- reditatis quā me- uius petit sibi res- titui: an debeam supplere de fructi-

bus de. lita q' si quid superit michi remaneat. vel e' to- tū sibi q' superit dare debeā q' meui' vult. Rñ. qnquagi- ta q' sup'unt indubitātē restituo. de fructib' asit qnqua- gita dic q' aut adiuncti ad qnquaginta cōplet medietatē hereditatis: q' p'nt restitui r' nō excedūt: r' tunc debent oēs restitui. aut excedūt: q' excedūt retineo. aut nō sufficiūt: et tūc agā p' legatarios. r' sic vt breuiter dicā retinebo q' excedūt: r' ita oibus q' honibus r'ndetur p'ter q' tertie. s. in quantum debeat agi ex stipulatione contra legatarios.

b Confobina. in hereditate valente. cccc.

c Dimidiam. cc.

d Et alteram. cc.

e Dna. quinquaginta.

f Et ceteri legata. non solum hic meuius.

g Si quod. sub. f. si illud qd rē.

h Nō efficiet p'ie. f. scōam. cc.

i Remāsit. cl.

k Partem. f. cc.

l Desiderat. petit enim meuius. cc. vt in pñ. s. dixit. quia tamen quinquaginta cū fructibus facit. cc. et etiā excedunt: desiderat etiam hoc q' excedit.

m Fructib'. nā quartā r' quarte fructus dy heres ha- bere. vt. s. e. l. mu- lier. s. si heres. n **n** Adiect'. hic sub. r' si adiect'. r' rē. r' dic fructib'. f. de quinquaginta. o **o** Nō minuet. f. q' ē supra q' d' r' tē hoc est quinquaginta: r' sub. nec ex- cedat. als' sec' eēt: vt. j. pñ. rñ. p **p** Accedet. nec h' agē ex stipione q' **q** Agi poterit. scilz p' legatarios. s' q'ro in q'ntū que fuit tertia q' d' rñ. scōa medietas hē ditatis relicta me- uio sub cōditione q' valet. cc. tāto mē- nus valet meuiso q' alia medietas pure relicta eidez in quantum ex eius fructib' heres ha- buerit medio tem- pore. pone q' va- luit. l. est q' tale ac- si meuiso. cc. Item cl. eidez. ut legata- rio alia. l. sint reli- cta summa quozū est. cccc. de q' vt patet octaua p' in- git legatarios. vt s. ad. l. fal. l. q' qua- dringēta. s. fi. r. l. circa. detrahant q' c. p' q' rta trebellia- nica: et sic ex res- tituis. ccc. octauaz legatarij. r. vij. p-

tes meui' hz: q' octaua videf esse. xxxvij. r' dimidiū. q' s' plus p'nt restituet ex stipione r' dabit meuiso. nec lugeant legatarij q' ab eis reuocaf: qz si fructus de qnquaginta q' p'nes h' des remāserūt suppleat medietatē scōam ipsi releuant. ar. s. de iureiu. l. eū q'. Jte no. q' l. legata fuerūt onere h' dis: r' sic heres repetet. als' fieret legatarijs iu- ria. f. si a fideicōmissario eēt relicta: cū r' si soluta nō eēt ageref p' fideicōmiss. vt. s. eo. l. q' quadringenta. Jte oppo- nit. cū heres h' p'cepit iudicio restatoris fruct' de ducētis sub cōditōe relicta: videf q' nō debeat restituere: vt no. s. e. l. in fideicōmiss. in pñ. Rñ. ibi nō diminuit heres fidei- cōmiss. detrahēdo de reb' p'ncipalib'. hic sic. et iō dedu- cto quadrante r' eius fructib' equū est vt de ceteris fru- ctibus suppleat id in quo diminuebat fideicōmiss.

r Excedat. nec hic agitur ex stipulatu.

Qui seruos in li. R. deest suos. r sic ponit casum in alienis vt ecce bona valent. c. preciz seruoꝝ est. r. hoc quide detrahit vt es alienis r de octoginta retinet quartā. r sic nō hz integrā quartā de. c. que quartā dīminuat p libertates: hoc in treb. vt hic. r. C. ad. l. fal. l. si eadem.

Idem de quarta iure nature vt dīminuat p libertates: vt. s. de inoffi. testa. l. papinianus. qm aut quarta Idē in quarta iure instōis. vt. s. ad. l. fal. l. pena les. s. si. cū tribus sequētibꝫ. alij habēt suos r sic i seruis hfdīs loquit de q̄ta. r die idēz q̄b. s. vt de dōno serui p̄cio de dōca q̄ta. r sic est arg. cōtra. s. ad. l. fal. l. sed si nō seruus. in pn. r de lega. ij. l. i. mperator. s. si legatus. in fi. vbi habet damnū rogatus. s. hic heres coactus adijt vnde nullū damnū sentire dꝫ: vt. s. eo. l. qz poterat. s. nunq̄d pōt heres cogi adire p hmoi suos. Rñ. si est heredis nō si hereditariꝫ sic vt no. s. eo. l. cogi. s. s. si seruo. si autē alienus vt hic fm pūmā positiō nē potēt forte cogi fm azo. arg. C. de fideicomis. lib. l. debent.

Affe. partem. l. dimidiam. Azo. **R**estituit. qd fieri debuit. vt. s. e. l. i. s. s. r q̄tēs. **Q**uandoqz. i. quandoqz. **P**artis sue. q̄te. l. hfdīs si spōte adijisset. azo. alij dicit sue. i. tue. l. fideicō. r ita statim hnt nbi exponit. i. libt. **A**dijisset. qz iudicio defuncti percepisset. vt. s. eo. l. mulier. s. si heres. Accur. **T**uam fieri. sic. s. eo. l. marcellus. s. i. **S**emissez. cuiqz em nostrū accretit pa vacās p rata. vt in p̄tōne dicit insti. de here. in. l. s. videamus. **D**e puto. s. p̄ra videt q̄nqz. vt. s. e. l. i. s. inde nertius. r. l. marcellus. s. i. vbi q̄nqz pūm fideicō. detrahit fal. a secūdo. s. hic nō est scōs: s. focus eodē gradu. Itē de legatis singularibꝫ ab hfdē relictis detrahit fideicō. q̄nqz: s. de relictis a se nō. vt. l. e. l. facta. s. si cū suspecta. r. s. eo. l. marcellus. s. i. Itē an ipso iure vel p restitutiōnez hoc fiat: dic ipso iure: vt. s. e. l. i. s. s. r quonēs. Itē si pūmus fideicō. restituat scōs: an pūmus desinat heres esse

fideicō. qd vide qz nō hz nisi vtilis r illas trāffert. vt. s. eo. l. i. s. de illo. ergo nulle remanēt. Itē senatus fecit eū herede nō testatoris volūtas. s. idē senatꝫ qd vult trāffere in scōm pōt facere p̄mū desinare: sed apud herede remanent directe q̄s hz de iure ciuili: r sic p̄tate senatuscō. nō pōt p̄dere p̄tē: qz nichil est tā naturale q̄ r. vt. l. de reg. in. l. nichil tam. alij vt. d. de cūc pūmū remanere herede fidei cōmissariū lz restituat: qz senatꝫ nō dilunt q̄s est heres rogatꝫ enā fideicō. vt. s. e. l. i. s. de illo. r. l. recu sare. s. i. r sic si soluit secundo debitor hereditarius eius ab illo scōo liberas ipso iure q̄ hz vtilis ab herede r a fideicō. p̄tē mo ope excep. vt. C. de exceptio. l. i. Itē an bo. pos. rogatus de restitutiōe remāeat hfdē Rñ. sic licet hfdē de iure ciuili cū senatus non distingat in herede rogato: vt. s. e. r. recu sare. s. i. r. l. s. bonoz. r sic quedaz iura penes eū remanēt sicut apud herede: vt. s. eo. l. qz p̄nde. in fi. ad hoc insti. de bono. posse. s. quos autem. r de fideicōmissa. heredita. s. restituta.

Si seruo relinquit libertas r hfditas p̄ciū suoz debet. **Q**ui seruos suos rogatus est manumittere r ipsē hfditates restituere: detracto p̄cio suoz hfditate restitue dbebit. **S**i vnus ex fideicommissariis cogat herede adire r totū suo fideicommissario restituere: fructus iudicio testatoris p̄cipros nō restituit: secꝫ in eo qd iure accretescēdi lucrati. item ab eo quartā non detrahit. **V**alisse hfdīs in Africa. **I**stutꝫ partē hfditatis michi pure: partē tibi sub p̄ditiōe restituere rogatꝫ cū suspēctā diceret hereditatē postulante me adijt: r michi totā ex senatuscōsulto restituit: quan doqz p̄ditiō exriterit an fructꝫ p̄tis sue restituere tibi debeā nō immerito dubitabat. r ple rīsqz plz nō esse eos p̄stādos: qz nec ab hfdē p̄starent si sua spōte adijisset. sufficit aut iustitū tibi integru obseruari: nō etiā meliore p̄ditiōne tuā fieri. **I**dē tñ estimabā si ex asse heres institutꝫ michi quadratē pure tibi eque q̄drantē sub p̄ditiōe restituere rogatꝫ sit: et

I quis priorē posterius. r solēne. als secus: vt. C. de testa. l. hac p̄tūmā. s. penul. **E**x certis. qd valent: vt. r. s. de here. insti. l. i. s. si ex fūdo. nisi sit alius institutꝫ ex quota: vel etiā simpli: qz tūc loco legatarū est: vt. C. de here. insti. l. quotiens: nisi quo ad excludendam querelam inoffi. testa. vt in aut. vt. cuz de ap. cog. s. alud. col. viij. nec distinguo an p̄pūo noie rei: vt tunc legatarus. an appellatiuo: r tunc heres sit: qz nichil interest r. vt. s. si cer. p̄ta. l. certū. at ex hereda Exhereditio a certa re nō valet. vt. s. de libe. r possi. l. cū qdam. dano a m. **S**euē. r anto. hec sunt verba orationis vsqz in fi. re certa n. **S**ed tenent. actiōe ex testō. l. ex testō scōo nō p̄tō: qz nō val. nemo pōt decedere duobꝫ testamētis nisi miles. vt. s. de testō mil. l. q̄rebaf. sic. C. de codi. l. i. r. s. de le. ij. l. i. s. l. sic dicimꝫ qz ex ista appellatiōis q̄ confirmat pūmā datē ei actio i scōm nō ex p̄tā: vt. nō. s. de hys q. nō. isa. l. furti. s. i. o. **I**nferta. in scōo testō p̄ que ḡnalter p̄firmatū relictā in pūmo: vel ipsum pūmū testamentū.

Specialiter. i. nisi a gñali cōfirmatione excepti ali-
quā rem contentā vel relicā in pūno restō. vel si qd reli-
cū in pūno ademit. et postea gñaliter cōfirmavit pūm.
Nā nō pūnet gñaliter cōfirmatio ad spūlter adēptū. vt
ar. J. de vbo. ob. l. doli. 7 facit. 3. de iniusto testa. l. posthu-
mus. §. si. et in h.

qui. mo. testa. l. h. r.
§. sed 7 si qd. 7. §.
de lib. le. l. aurel.
§. restō. 7. §. de he
redi. in h. l. h.

S legat^o. rei
publice ro-
manor. vel etiam
municipi: vt. §. ex
qd^o cau. ma. l. h. 7
si p pteozē §. si.

Suspectā. et
statim repudiat.
Judicium. q
casu cogitur p offi-
cū iudicis adire 7
restituere. vt. et. §.
eo. l. sed si alio. in
pū. 7. §. de iudi. l.
sed 7 si §. i.

Hic. i. dum
adit 7 restituit.
Officio. f. le-
gationis.

Restituit. h^o
cū dixit se velle de-
liberare: als etiā 7
statim cogit resti-
tuere. vt. §. pū. et
§. eo. l. sed 7 si alio
in pū.

Falcidie. hoc
cum dixit se velle
deliberare: vt hic.
et. §. eo. l. sed et si
alio §. plane. 7 in
pūmo casu hū^o. l.
cū suspectā dixit/
nec dixit se velle
deliberare: statim
etiā cogit restituere
7 non vti f. falci.
vt. §. eo. l. ita tñ §.
qui suspectam.

Onera. here-
ditaria. 7 facit. §. e.
l. q ita §. si. 7. §. de
iudi. l. sed 7 si resti-
tuatur. §. i.

Cōtineri. vt. J. de verbo. sig. l. meozum. et facit. §. eo.
l. nam quod. in fi.

Si filiosami. vel seruo. qdā habet vel suo restitua^t
hēditas postea rē. als sic vel suo alieno rogar^o qd fuerit
hēditate restituere pfe dño ve iuto vel ignozāte nō recte
eis hereditas restituit. sed si postea rē. 7 facit. §. eo. l. suo.
in pū. 7. l. restituta. §. i.

In pecunia. qd fieri pōt. pur dixit testator: vt h. 7 in
h. eo. §. sed illud. als si nichū dixit detraxet qra de sin.

intelligendū est si non aliquid
specialiter contrariū in secun-
do testamento fuerit scriptū.

Etiam tēpore legationis co-
gitur quis adire hereditatē et
restituere. Barto. Idem.

S legatus^o suspectam^e
hereditatē dicat: etiā le-
gationis tēpore compellendus
est accipere iudiciū: qz non hic
multū officio occupat. 7 lz de-
liberare se dicat an adeat: co-
gēdus est adire: s; nō vt statim
restituatur: sed vt reuersus do-
mū si putauerit sibi expēdere
cōmodo falcidie^o vel testamē-
ti vtatur. vel si non putauerit
restituatur totā hēditatē: ne one-
ra^o patiat. **S**i qd bona sua
vel oia sua rogauerit restituere:
fideicommissariā restitutionē
esse intelligendum est. Nam 7
meoz 7 tuoz appellatiōe etiā
actiones pūneri^o dicendū est.

Nō valet restitutio fideicō-
missi facta nisi p sententiā v^o rati-
tū habente eo in cui^o potestate
est fideicommissarius. Alexā.

Si filiosami. l. vel seruo alie-
no rogar^o quis fuerit restituere
hereditatē: patre dño ve in-
uito vel ignozāte nō recte here-
ditas eis restituit. sed si postea
pat^o vel dñs ratū habuerit: trā-
seūt ex trebelliano senatuscon-
sul. actiones. **M**ultū iter-
est vtrū pars quarta iure here-
ditario retineatur: an vero in re
vel in pecunia. nā superiore ca-
su actiones diuiduntur inter he-

gulis reb^o. vt. C. ad. l. fal. l. h. nec ob. §. de lega. i. l. nō am-
plius §. si. 7. l. se. 7 vt no. §. eo. l. marcellus. §. res que. l. fi.
glo. sicut ergo quatuor portiones 7 forte eligēt vt pot-
tiones. arg. C. qñ 7 qui. quar. pars. l. h. in pū.

Actiōes. hēditarie creditorib^o cōpetētes. sec^o in le-
gataris. vt. C. e.
l. h. 7 no. §. e. l. §. i.
et facit. C. de sen.
pal. l. iij. sed ar. cō-
tra. §. qñ act. d. pe-
cu. est an. l. i. §. si p
cepto. sed ibi reti-
net seruū cū pe-
culio qd ē iur^o vni-
uersitas: 7 sic tene-
tur creditorib^o pe-
culiarib^o. sec^o si ef-
set res singularis
vel etiā facti vni-
uersitas vt greg^o:
qz tunc non tenet
heres.

Princeps rogatus restituere
re hereditatē non solet quartā
retinere vel facere eā sibi sup-
pleri si min^o qz quarta sibi re-
lictum est. Alexā.

Si princeps heres institu-
tus. rogatusqz hereditatē resti-
tuere percepta aliqua summa
vel re (etiā si in pceptione mi-
nus qz quarta pars esset) non
amplius principem vendicatu-
rum pati. sed et si sine vlla p-
ceptione rogatus fuerit here-
ditatē restituere: plerūqz qz
ta donata est a principibus: et
ita diuus traianus 7 adrian^o 7
antoninus rescripserunt.

Seruus qui p additionē ha-
bitat ad recipiendā here-
ditatē pōt cogere heredē adire:
secus si per aditionē non ha-
bitaretur. Bar. Idem.

Sicut pure libertas 7 p-
fideicommissum sub cōdi-
tione hereditas relicta est: co-
gitur heres adire^o hereditatē
si suspectā dicat: 7 restituere: 7
deficiēte cōditione libertas ei
eripi nō pōt. Si autē a me ei^o
qui in diē libertatē accepit he-
reditas per fideicommissum reli-
cta^o fuerit: suspectā eā interim
nō posse adiri diuus pius cas-
sio adriano rescripsit: cū nō po-
terit nōdū libero hereditas re-
stitui: nec rursus p voluntatē
defuncti libertatē eē pstandā.

Nō. venditionē faciendā: soluendū creditorib^o. vt. §. eo.
l. apud §. annuita. 7 §. eo. l. postulante. Itē quid e^o si hēdi-
tas pure 7 libertas sub conditione relinquūt? An. vtrūqz
differtur in euentū cōditionis. vt. §. de here. in h. l. trebas-
tius. §. seruo. 7 argu. J. port.

Si autem a me ei. als si autem ei.

In diē. certā vel lertā: vel et si sub pēditōe. vt. §. de
relicta. f. pure. (hēf. in h. l. trebatius.)

Cōtra voluntatē. si pendēte cōdi. libertas def ab he-
p iij

Liber Duodecimus.

rede: fiet contra voluntatē defuncti. ergo non valet liber-
tas. vt. C. de manu. testa. l. extra voluntatē. sed argu. q̄ est
q̄ valet. vt. s. de dolo. l. si filius. r. s. de here. inst. l. seru.?
- q̄ qui fideicommissaria. r. C. de ope. lib. l. mat. et de lau. li.
sol. s. sed: si q̄s. que sunt q̄. Sol. hic accipe p̄tra p̄ p̄terer
sic. s. d. pac. l. paci
sa. r. ita hic valet
si sponte daretur:
vt in cōtrarijs. sic
et illud qui nō est
mecū h̄me est. vt
C. de iude. l. celi-
zolarū. Vel dic cō-
tra voluntatē eēt si
cogere h̄eres an-
te manumittere.
et facit ad. s. i. eo.
l. si patroni. s. i.
a **¶** Si sub cōdi-
tione. l. facit: vt si
ascenderit capito-
lium.
b **¶** Offerente. si
cui est dandū. ad
quod. s. eo. l. ap̄b.
in pun. per alium
em hoc p̄t imple-
ri: vt. s. de sta. ho.
l. arethusa. et sub
hoc debet h̄eres
adire r. restituere.
c **¶** Secū mut-
tationē. als est im-
mutationē. i. sicut
implet fideicomis-
sum cū est in dā-
do. et ita cū in fa-
ciēdo. et hoc si no-
lit h̄eredē precise
cogere ad factum
q̄d p̄t vt dixit. et
si est conditio fa-
cti talis q̄ possit p̄
alium impleri. vt
C. de cadu. tol. s.
ne autem.
d **¶** In p̄tate. ve-
re vt casuales vel
fictē vt que p̄nēt
surpitudinē. vt. i. eo. l. facta. s. si sub cōditione. r. se q̄n. s.
e **¶** Non pertinent. vt cogat impleri: sed expectabitur
casualis. r. facit. s. eo. l. sed sciendum. s. si. r. l. seq.
f **¶** Alia. appellatiū. sed trebellian. p̄p̄tū nomē tes-
tatoris: dicit balista forte q̄ balistanus erat.
g **¶** Trebellianus. s. h̄eres esto.
h **¶** Mouetur. filiusfamilias.
i **¶** Enā fructus. no. venire fructus. sed s. i. eo. l. h̄des
mei. in pn. r. s. de lega. iij. l. q̄b h̄is. sed hic est nomē pecu-
nie q̄d largissime oia cōprehendit: licet q̄h̄s strictius ac-
cipiat. vt. C. de cōsti. pecu. l. ij. Itē in p̄ijs est simplex ver-
bū quicq̄d: hic duplicatū quantūcūq̄. Item cōtra. i. eo. l.
p̄oxi. vbi est nomē pecunie: tamē non veniūt fructus. sed
ibi est quanta: hic geminatur quātacūq̄. vel dic hic de
fructus p̄ceptis ante aditam h̄ereditatem: in contrarijs

¶ **Heres cogit parere p̄ditōi
potestatis sine ei⁹ dāno r. adi-
re. secus si cōditio esset casua-
lis. h. d. Barto.**

¶ Si sub cōditione h̄eres in-
stitutus rogatusq̄ h̄ereditatē
restituere nō vult cōditioni pa-
rere r. adire h̄ereditatē: si facti
est cōditio d̄z parere r. adire et
restituere. vel si in dādo sit/of-
ferētē fideicommissario: recūfā-
te aut h̄f de factū adimplere li-
cētia dabit fideicommissario fm
mutationē dationis factū im-
plere: r. tūc necessitas impo-
nitur h̄eredi h̄ereditatem adire:
cetera cōditiones que nō sunt
in potestate h̄eredis ad offi-
ciū p̄toris non pertinent.

¶ Si fideicommissum relinquitur
sub nomie geminato r. sub
noie appellatiū pecunie in re-
stitutione veniūt fructus iudicio
testatoris p̄cepti: secus si sub
noie simplicis: debet tamē fidel-
commissum ex ip̄s fructus sup-
pleri si fuerit diminutio. hoc di-
cit cū. l. seq. Bar. r. Alexan.

¶ Alia filius. Celsus
h̄ereditatem instituita: tre-
bellian. si cauerit colone phi-
lippensiu si sine liberis moue-
tur quātacūq̄ pecunia ex h̄e-
reditate de bonis meis ad eū
puenerit eā pecuniā oēz ad co-

emolumentū. et fac hic punctum: et sequitur littera ca-
pitulis nouissime r. et dic ait. l. celsus.
r **¶** Pertinere. s. totum.
f **¶** Augmentum. dictum fructuum qui supersunt vl-
tra quartam et quarte fructus.
t **¶** An ad suppleendum. secunda questio quam celsus
non soluit: sed auctor legis soluit.
v **¶** Inquit. celsus.
x **¶** Ex quadringentis. que fuerunt defuncti.
y **¶** Ad cum. fideicommissarium.
z **¶** Quadringentor. q̄ tantū p̄cepit ex fructibus. et ita
quantum de est de quadringentis que fuerunt defuncti
est suppleendum de illis residuis fructibus. similis cō-
putatio est. s. eo. lita tamen. s. ex asse h̄eres.
a **¶** Quod verius esse. s. ba marci. q̄ fecit h̄ac. l. nō celsi.

post aditū. vt. s. eo. lita th. s. i. in fi. Itē no. q̄ quantacūq̄
cōprehendit etiam species. vt. s. de lega. iij. l. quisquis.
Sed quid de vsura pecunie h̄ereditarie: videt idē q̄d de
fructibus. vt. s. de vsur. l. in fideicommissi. s. nōnūq̄. r. l.
vsure. r. i. de verbo. sig. l. vsura.

loniā philippensiu puenturā:
respondi ex h̄is verbis que p̄-
ponis. i. pecuniā: existimo etiā
fructus quos ex h̄ereditate p̄-
cepit restituere eū debere: pin-
de quasi specialiter hoc testa-
tor expressisset. Martianus.

¶ Tribit celsus libro. xx.
stitutionis: si is qui qua-
dringēta in bonis habebat pe-
tijt ab h̄erde suo vt si sine libe-
ris moreretur quanta pecunia
ex h̄ereditate sua ad eum pue-
nisset meulo restitueretur: si ex
fructibus medio tēpore qua-
dringenta perceperit: r. sine li-
beris decesserit: h̄ereditatem eius
meulo quadringēta debiturū.
r. cū diu multūq̄ tractauerit
an cum augmentū h̄eres sen-
sit et periculum sustineat: an
per contrariū. Nouissime ait
in quō esse ad fideicommissariū
dammū p̄tinere ad quem aug-
mentum non p̄tinet. et an ad
supplendū inquit quodcūq̄
ex quadringētis defuerit etiā
augmentum ad eum p̄tinebit:
hoc est vt vsq̄ ad summā qua-
dringentorū damna r. fructus
computetur. quod verius esse
arbitror.

¶ Succumbit actor si non p̄-
bat id quod est causa sue intē-
tionis. Barto. Idem.

Specialiter.
quo casu constat
eos restitui. vt. s.
e. l. in fideicommissi
Cribit. qua-
dringēta. vel
habeas in tota. l.
quadringēta. vel
habeas quadra-
ginta.
m **¶** Debiturū. in
tegra q̄ h̄z quar-
ta r. quarte fructus
in fructibus quos p̄-
cepit medio tēpore
iudicio testato-
ris qui submonet
fal. vt. s. eo. l. mu-
lier. s. si h̄eres. s. z
n̄quid fructus qui
excedit quartā et
quarte fructus re-
stituit h̄eres? R̄s.
non: vt h̄ac. l. r. j.
eo. l. h̄des mei. r.
s. eo. lita th. s. ex
asse h̄eres. sed s.
s. e. l. p̄xi. s. o. ibi.
n **¶** Tractauerit
sals celsus.
o **¶** Sensit. in eo
q̄d nō reddidit sup-
fluos q̄ sunt vltra
quartam et quar-
te fructus.
p **¶** Et periculum
id est si res aliqua
h̄ereditaria p̄ce-
at vel in obligatio-
nibus h̄ereditarijs.
q **¶** Per contrariū.
f. dicendū est:
vt nō sustineat pe-
riculū: h̄z habeat

emolumentū. et fac hic punctum: et sequitur littera ca-
pitulis nouissime r. et dic ait. l. celsus.
r **¶** Pertinere. s. totum.
f **¶** Augmentum. dictum fructuum qui supersunt vl-
tra quartam et quarte fructus.
t **¶** An ad suppleendum. secunda questio quam celsus
non soluit: sed auctor legis soluit.
v **¶** Inquit. celsus.
x **¶** Ex quadringentis. que fuerunt defuncti.
y **¶** Ad cum. fideicommissarium.
z **¶** Quadringentor. q̄ tantū p̄cepit ex fructibus. et ita
quantum de est de quadringentis que fuerunt defuncti
est suppleendum de illis residuis fructibus. similis cō-
putatio est. s. eo. lita tamen. s. ex asse h̄eres.
a **¶** Quod verius esse. s. ba marci. q̄ fecit h̄ac. l. nō celsi.

emolumentū. et fac hic punctum: et sequitur littera ca-
pitulis nouissime r. et dic ait. l. celsus.
r **¶** Pertinere. s. totum.
f **¶** Augmentum. dictum fructuum qui supersunt vl-
tra quartam et quarte fructus.
t **¶** An ad suppleendum. secunda questio quam celsus
non soluit: sed auctor legis soluit.
v **¶** Inquit. celsus.
x **¶** Ex quadringentis. que fuerunt defuncti.
y **¶** Ad cum. fideicommissarium.
z **¶** Quadringentor. q̄ tantū p̄cepit ex fructibus. et ita
quantum de est de quadringentis que fuerunt defuncti
est suppleendum de illis residuis fructibus. similis cō-
putatio est. s. eo. lita tamen. s. ex asse h̄eres.
a **¶** Quod verius esse. s. ba marci. q̄ fecit h̄ac. l. nō celsi.

emolumentū. et fac hic punctum: et sequitur littera ca-
pitulis nouissime r. et dic ait. l. celsus.
r **¶** Pertinere. s. totum.
f **¶** Augmentum. dictum fructuum qui supersunt vl-
tra quartam et quarte fructus.
t **¶** An ad suppleendum. secunda questio quam celsus
non soluit: sed auctor legis soluit.
v **¶** Inquit. celsus.
x **¶** Ex quadringentis. que fuerunt defuncti.
y **¶** Ad cum. fideicommissarium.
z **¶** Quadringentor. q̄ tantū p̄cepit ex fructibus. et ita
quantum de est de quadringentis que fuerunt defuncti
est suppleendum de illis residuis fructibus. similis cō-
putatio est. s. eo. lita tamen. s. ex asse h̄eres.
a **¶** Quod verius esse. s. ba marci. q̄ fecit h̄ac. l. nō celsi.

emolumentū. et fac hic punctum: et sequitur littera ca-
pitulis nouissime r. et dic ait. l. celsus.
r **¶** Pertinere. s. totum.
f **¶** Augmentum. dictum fructuum qui supersunt vl-
tra quartam et quarte fructus.
t **¶** An ad suppleendum. secunda questio quam celsus
non soluit: sed auctor legis soluit.
v **¶** Inquit. celsus.
x **¶** Ex quadringentis. que fuerunt defuncti.
y **¶** Ad cum. fideicommissarium.
z **¶** Quadringentor. q̄ tantū p̄cepit ex fructibus. et ita
quantum de est de quadringentis que fuerunt defuncti
est suppleendum de illis residuis fructibus. similis cō-
putatio est. s. eo. lita tamen. s. ex asse h̄eres.
a **¶** Quod verius esse. s. ba marci. q̄ fecit h̄ac. l. nō celsi.

emolumentū. et fac hic punctum: et sequitur littera ca-
pitulis nouissime r. et dic ait. l. celsus.
r **¶** Pertinere. s. totum.
f **¶** Augmentum. dictum fructuum qui supersunt vl-
tra quartam et quarte fructus.
t **¶** An ad suppleendum. secunda questio quam celsus
non soluit: sed auctor legis soluit.
v **¶** Inquit. celsus.
x **¶** Ex quadringentis. que fuerunt defuncti.
y **¶** Ad cum. fideicommissarium.
z **¶** Quadringentor. q̄ tantū p̄cepit ex fructibus. et ita
quantum de est de quadringentis que fuerunt defuncti
est suppleendum de illis residuis fructibus. similis cō-
putatio est. s. eo. lita tamen. s. ex asse h̄eres.
a **¶** Quod verius esse. s. ba marci. q̄ fecit h̄ac. l. nō celsi.

emolumentū. et fac hic punctum: et sequitur littera ca-
pitulis nouissime r. et dic ait. l. celsus.
r **¶** Pertinere. s. totum.
f **¶** Augmentum. dictum fructuum qui supersunt vl-
tra quartam et quarte fructus.
t **¶** An ad suppleendum. secunda questio quam celsus
non soluit: sed auctor legis soluit.
v **¶** Inquit. celsus.
x **¶** Ex quadringentis. que fuerunt defuncti.
y **¶** Ad cum. fideicommissarium.
z **¶** Quadringentor. q̄ tantū p̄cepit ex fructibus. et ita
quantum de est de quadringentis que fuerunt defuncti
est suppleendum de illis residuis fructibus. similis cō-
putatio est. s. eo. lita tamen. s. ex asse h̄eres.
a **¶** Quod verius esse. s. ba marci. q̄ fecit h̄ac. l. nō celsi.

emolumentū. et fac hic punctum: et sequitur littera ca-
pitulis nouissime r. et dic ait. l. celsus.
r **¶** Pertinere. s. totum.
f **¶** Augmentum. dictum fructuum qui supersunt vl-
tra quartam et quarte fructus.
t **¶** An ad suppleendum. secunda questio quam celsus
non soluit: sed auctor legis soluit.
v **¶** Inquit. celsus.
x **¶** Ex quadringentis. que fuerunt defuncti.
y **¶** Ad cum. fideicommissarium.
z **¶** Quadringentor. q̄ tantū p̄cepit ex fructibus. et ita
quantum de est de quadringentis que fuerunt defuncti
est suppleendum de illis residuis fructibus. similis cō-
putatio est. s. eo. lita tamen. s. ex asse h̄eres.
a **¶** Quod verius esse. s. ba marci. q̄ fecit h̄ac. l. nō celsi.

emolumentū. et fac hic punctum: et sequitur littera ca-
pitulis nouissime r. et dic ait. l. celsus.
r **¶** Pertinere. s. totum.
f **¶** Augmentum. dictum fructuum qui supersunt vl-
tra quartam et quarte fructus.
t **¶** An ad suppleendum. secunda questio quam celsus
non soluit: sed auctor legis soluit.
v **¶** Inquit. celsus.
x **¶** Ex quadringentis. que fuerunt defuncti.
y **¶** Ad cum. fideicommissarium.
z **¶** Quadringentor. q̄ tantū p̄cepit ex fructibus. et ita
quantum de est de quadringentis que fuerunt defuncti
est suppleendum de illis residuis fructibus. similis cō-
putatio est. s. eo. lita tamen. s. ex asse h̄eres.
a **¶** Quod verius esse. s. ba marci. q̄ fecit h̄ac. l. nō celsi.

emolumentū. et fac hic punctum: et sequitur littera ca-
pitulis nouissime r. et dic ait. l. celsus.
r **¶** Pertinere. s. totum.
f **¶** Augmentum. dictum fructuum qui supersunt vl-
tra quartam et quarte fructus.
t **¶** An ad suppleendum. secunda questio quam celsus
non soluit: sed auctor legis soluit.
v **¶** Inquit. celsus.
x **¶** Ex quadringentis. que fuerunt defuncti.
y **¶** Ad cum. fideicommissarium.
z **¶** Quadringentor. q̄ tantū p̄cepit ex fructibus. et ita
quantum de est de quadringentis que fuerunt defuncti
est suppleendum de illis residuis fructibus. similis cō-
putatio est. s. eo. lita tamen. s. ex asse h̄eres.
a **¶** Quod verius esse. s. ba marci. q̄ fecit h̄ac. l. nō celsi.

emolumentū. et fac hic punctum: et sequitur littera ca-
pitulis nouissime r. et dic ait. l. celsus.
r **¶** Pertinere. s. totum.
f **¶** Augmentum. dictum fructuum qui supersunt vl-
tra quartam et quarte fructus.
t **¶** An ad suppleendum. secunda questio quam celsus
non soluit: sed auctor legis soluit.
v **¶** Inquit. celsus.
x **¶** Ex quadringentis. que fuerunt defuncti.
y **¶** Ad cum. fideicommissarium.
z **¶** Quadringentor. q̄ tantū p̄cepit ex fructibus. et ita
quantum de est de quadringentis que fuerunt defuncti
est suppleendum de illis residuis fructibus. similis cō-
putatio est. s. eo. lita tamen. s. ex asse h̄eres.
a **¶** Quod verius esse. s. ba marci. q̄ fecit h̄ac. l. nō celsi.

emolumentū. et fac hic punctum: et sequitur littera ca-
pitulis nouissime r. et dic ait. l. celsus.
r **¶** Pertinere. s. totum.
f **¶** Augmentum. dictum fructuum qui supersunt vl-
tra quartam et quarte fructus.
t **¶** An ad suppleendum. secunda questio quam celsus
non soluit: sed auctor legis soluit.
v **¶** Inquit. celsus.
x **¶** Ex quadringentis. que fuerunt defuncti.
y **¶** Ad cum. fideicommissarium.
z **¶** Quadringentor. q̄ tantū p̄cepit ex fructibus. et ita
quantum de est de quadringentis que fuerunt defuncti
est suppleendum de illis residuis fructibus. similis cō-
putatio est. s. eo. lita tamen. s. ex asse h̄eres.
a **¶** Quod verius esse. s. ba marci. q̄ fecit h̄ac. l. nō celsi.

emolumentū. et fac hic punctum: et sequitur littera ca-
pitulis nouissime r. et dic ait. l. celsus.
r **¶** Pertinere. s. totum.
f **¶** Augmentum. dictum fructuum qui supersunt vl-
tra quartam et quarte fructus.
t **¶** An ad suppleendum. secunda questio quam celsus
non soluit: sed auctor legis soluit.
v **¶** Inquit. celsus.
x **¶** Ex quadringentis. que fuerunt defuncti.
y **¶** Ad cum. fideicommissarium.
z **¶** Quadringentor. q̄ tantū p̄cepit ex fructibus. et ita
quantum de est de quadringentis que fuerunt defuncti
est suppleendum de illis residuis fructibus. similis cō-
putatio est. s. eo. lita tamen. s. ex asse h̄eres.
a **¶** Quod verius esse. s. ba marci. q̄ fecit h̄ac. l. nō celsi.

emolumentū. et fac hic punctum: et sequitur littera ca-
pitulis nouissime r. et dic ait. l. celsus.
r **¶** Pertinere. s. totum.
f **¶** Augmentum. dictum fructuum qui supersunt vl-
tra quartam et quarte fructus.
t **¶** An ad suppleendum. secunda questio quam celsus
non soluit: sed auctor legis soluit.
v **¶** Inquit. celsus.
x **¶** Ex quadringentis. que fuerunt defuncti.
y **¶** Ad cum. fideicommissarium.
z **¶** Quadringentor. q̄ tantū p̄cepit ex fructibus. et ita
quantum de est de quadringentis que fuerunt defuncti
est suppleendum de illis residuis fructibus. similis cō-
putatio est. s. eo. lita tamen. s. ex asse h̄eres.
a **¶** Quod verius esse. s. ba marci. q̄ fecit h̄ac. l. nō celsi.

emolumentū. et fac hic punctum: et sequitur littera ca-
pitulis nouissime r. et dic ait. l. celsus.
r **¶** Pertinere. s. totum.
f **¶** Augmentum. dictum fructuum qui supersunt vl-
tra quartam et quarte fructus.
t **¶** An ad suppleendum. secunda questio quam celsus
non soluit: sed auctor legis soluit.
v **¶** Inquit. celsus.
x **¶** Ex quadringentis. que fuerunt defuncti.
y **¶** Ad cum. fideicommissarium.
z **¶** Quadringentor. q̄ tantū p̄cepit ex fructibus. et ita
quantum de est de quadringentis que fuerunt defuncti
est suppleendum de illis residuis fructibus. similis cō-
putatio est. s. eo. lita tamen. s. ex asse h̄eres.
a **¶** Quod verius esse. s. ba marci. q̄ fecit h̄ac. l. nō celsi.

Um qui constat. de secum. tabu. l. qui ex liberis. in pn. 3. Sol. ibi totū erat habiturus substitutus: hic partem nouissimū. vel ibi pupillaris: hic fideicommissaria substitutio. vel ibi non erat agnatus vel cognatus: vel si erat cōtra? est hic et est quidē mater. et eodē modo rō. 3.

de vul. substi. l. ex duobus. 7. l. q. duos in pn. 2. ad. l. fal. l. qui pat. 3. fi. et de re. du. l. q. duos. q. sunt 3. vñ et hic si nullus resisteret fideicommissari? haberet totū: vt in dicitis. ll. 7. no. in dubio non valere. sic 3. de here. ist. l. in tpe. 3. 4. et de testa. tu. l. duo. sed arg. ptra. 3. co. l. ex factio. 3. si q. autē. 3. q. ali? est casus. Jē facit. C. de impu. 7. ali. sub. l. penul.

Um heres. bono. pos. 3. an fuit bono? pos. fessor iuris furiosus? quidā dicit q. non. pro q. bus est C. de cur. fur. l. si. 3. ma. 3. in furorē. 7. 3. de suc. edic. l. 3. furiosi. et sic

Actioes quādo: q. nō hz: sic credit q. transfert totū dominium pignoris. vt in l. i. qui. alie. l. 3. 4. et hic fuit accepta 3. facto quo ad administrationem 7. fructuū pceptioes et sic intelligitur. 3. de aut. ptes. l. si ad pupillā. 7. de l. ij. l. i. cianus 3. h. Alij dicunt q. tali casu alij dicitur si sit heres furiosus: 3. nō alj. ar. 3. co. l. cogi. 3. hi qui solidū. sed 3. 3. 3. dicit q. fieri pōt heres 7. bono? pos. p. curatore? semp. vt. C. de cur. fu. l. si 3. sin autē ppetu. 7. C. co. l. pe. circa pn. 7. 3. co. l. i. 3. 3. si tutor. 7. 3. l. res. l. i. res. l. i. pupill?

Um hereditas. restituta. f. verbo. **U**m ante. f. restitutionem. **C**ōpromissum. i. cōpromissum factum inter heredem 7. alium creditore? vel debitorem hereditarium: 7. tunc heres ne ei condemnatus teneatur. **C**heredi. et q. eum conseruabit in dēnem. **A**dministrat. in q. fecit sumpt? quos a fideicommissario recipit: 3. vt. 3. e. l. mulier 3. 3. em. 3. ar. 3. 3. co. l. vbi h. **C**heredi. i. g. h. ale. sic ponit insti. de pure. 3. fi. 3. quidā. tu. vel cur. in pn. ponit 7. aliter: vt no. 3. p. soc. l. i. **I**n omnibus. que non possidentur. vt. 3. de acqui. re. domi. l. seruus 3. in corporeales. **N**on possideat. heres: vel ppter inundationē vel latronū potens: vt q. alius possidet. vt. 3. de dono auf. tu. pos. l. cū vnus. 3. fi. 7. qui. ex cau. ma. l. aut ptoz. 3. fi.

Itersequit. f. petitioe hereditat? fideicommissaria. vt 3. de fideicommiss. here. pef. l. i.

Conuentus est. a creditibus hereditarijs.

Promittere. vt iudicio sicut 7. iudicari solui: vel renouando cautionē creditorib? q. molestabat eum. vt. C. de

prescrip. xxx. an. l. cū non sumi. 3. sed et si quis.

Caveat. facit. 3. de pef. here. l. q. si possessor. et C. de pef. her. l. si. 3. 4. 7. C. e. l. i. sed cōtra. 3. vt leg. no. ca. l. i. 3. qui minorē. So. vt ibi.

Restituta. re ipsa. aut verbo sub. re ipsa/ si forte cē. **C**assus. hic patien patien p traditioe habet. vt in traditioe. si. de re. diu. 3. in terdū. multo fortius si ipas res heres apud se constitutas restituat. vt. 3. e. l. facta. in pn. r. **C**orum. sed nunqd ad rē singularem restituēdam pōt cōueniri: heres a fideicommissario? Rñ. 3. sic actioe ex testō. ar. 3. co. l. balista. 7. q. sic ē in petitione heredi. vt. 3. de p. 3. he. l. regularit. 7. l. i. 3. 7. l. ē. 3. idē in eo. 7. idē in emptione hēditatis q.

Restitutio fieri potest re et verbis. itē fit tradendo vel patiendo. Barto. **I**planus.

Restituta hereditas videtur aut re ipsa? si forte passus? est heres possideri res hereditarias: vel totas v? aliquas earum? hac mente? vt vellet restituere: 7. ille suscipere non si ex alia causa putauit se possidere. sed et si postea ratū habuerit: idē erit dicendū. Sz et si pbo? dixit se restituere v? p epistolā v? p nūciū restituat audet. 3. 7. si voluntate tua? alij restituerit: te trālibūt actioes

agit ē: ad res certas. vt. 3. de here. v. l. q. filij. 3. 4. Sz 3. vi. de bai. q. de vniuersitate? sic de iure quodā restituēdo ē rogat? nō de reb? corpali? 3. 3. m. 3. est. nā p dēnato in petitione heres. aliquo sit executione in res singulares. 7. bñ facit ad hoc. d. l. q. filij. 3. 4. sed rei vēdica. nō habet nisi facta restōne: vt. 3. co. l. facta. 7. fm hoc intelligit. C. de lega. l. si. 3. 3. q. Sed nunqd restō facta in vna re videt facta in oib? vt iam nō sit opus alia restōne? dicit hic q. sic sicut 7. heres totū hereditatis se obligat etiā si in vna re se gerat. p herede. vt. 3. de acq. here. l. p herede. in pn. nāz cū vnus vnus sit vniuersale p vnā rē sufficit fieri restōne? sicut fundi totalis possessio querit etiā si in angulo intret. vt. 3. de acq. pos. l. possideri. in pn. 7. qui tangit auriculā hois totum tangere videtur. vt. 3. de fur. l. vulgaris. in pn.

Cha mente. no. mēte. sic insti. de here. qua. 7. disse. 3. fina. 7. i. de actio. 7. obliga. l. in omnibus.

Et si pbo. facit. 3. e. l. postulare. 3. 4. 7. l. facta. in pn. sic cur etiā hēditas 7. re 7. pbo? q. dicat a deo vel simile adeū di animo: aditur. vt in l. i. de here. quali. 7. disse. 3. 4.

Tua. i. tui fideicommissarij procuratorū simplici: non in rem suam. vt. 3. co. l. qui ita. 3. 4.

prescrip. xxx. an. l. cū non sumi. 3. sed et si quis. **C**aveat. facit. 3. de pef. here. l. q. si possessor. et C. de pef. her. l. si. 3. 4. 7. C. e. l. i. sed cōtra. 3. vt leg. no. ca. l. i. 3. qui minorē. So. vt ibi. **R**estituta. re ipsa. aut verbo sub. re ipsa/ si forte cē.

Cassus. hic patien patien p traditioe habet. vt in traditioe. si. de re. diu. 3. in terdū. multo fortius si ipas res heres apud se constitutas restituat. vt. 3. e. l. facta. in pn. r. **C**orum. sed nunqd ad rē singularem restituēdam pōt cōueniri: heres a fideicommissario? Rñ. 3. sic actioe ex testō. ar. 3. co. l. balista. 7. q. sic ē in petitione heredi. vt. 3. de p. 3. he. l. regularit. 7. l. i. 3. 7. l. ē. 3. idē in eo. 7. idē in emptione hēditatis q.

Restitutio in vna re facta videtur facta in omnib?

Liber Duodecimus.

a **I**ussu meo, qui sum heres.

b **H**abuerit, dic. f. fideicommissarius. vt. J. eo. l. mulier. r iungant nō. primo sed alū superiorū dicto ibi. sed r si voluntate vt differat ab eo qd. s. dixit: s. r si postea r. c. vel dic hic habuerit. f. heres r adiungat. pri. ibi. Item si ali' r. c.

item si ali' iussu meo' restituit vel ratā habuerit' restitutum: transisse actiōes vident.

Solus pupillus sine tutore nō pōt restitutionem facere nec recipere nec sibi solus tutor sine pupillo nisi sit infans: s. d. r fieri p. pupillū cū auctore tutore nō tñ ipsi tutori. b. d. Alex.

Pupillus autē ipse d. r restituitur tutore auctore nō tutor sine pupillo' nisi infans' sit. quia nec mādare actiones tutor pupilli sui pōt: nec se' quidē auctore pupillū restituitur sibi potuisse hereditatē diuus seuerus in psonā ariū honora-

tū pupilli decreuit: q. r. prior an to. patruo r tutori suo restituerat. s. r si pupillo sit restituent da: nō posse pupillo sine tutoris auctoritate restitui pstat.

Quoniam est solus pupillus? **Q**uoniam est hereditatis restitutio: sed successio cum obligetur. **A**lpianus.

Sed nec ipsi tutori' indistincte restitui potest.

Utrā actiones p. trebellianū p. hēdes r p. eos qui in ius herediū succedunt. **B**arto. **P**aulus.

Quoniam senatus de his actionib' trāfferēdis loquat' que iure ciuili heredi r in herede cōpetūt: tñ honorarie actiones trāseunt: nulla enim sepatio' est: imo et causa na-

turaliū' obligatiōnum trāsit. **P**ersona' autē heredis instituti trebel. senatus cōsul. p. rinef. ve rū hoc iure vtimur vt r successor heredis recte ex trebel. restituat: veluti heres bonorum ve possessor' v' pater dñs ve' quibus acquisita est hēditas. oēs em' qd iuris habēt ex trebel. senatus cōsul. restituitur debent. nec enim interest is' qui institutus est an pater domini sue rogatus est restituitur.

Quoniam curat' qualis sit psona procuratoris ad negotia. **B**ar. **N**ihil interest cui nostris noie restituit paterfa. sit an is qui in aliena p. tate est. **G**atus.

Mulier an masculus. r **I**deo seruo' quoq' volū tate nostra: vel si postea ratuz habuerim' restitui pōt. **P**au.

Uia pinde' ē arq' si mihi restituta esset hēditas. **R**estituta' hēditate iura sepulchrorum apud heredem remanent.

Quoniam iure accretōdi' acquiruntur ad fideicommissarium per tiner. **B**ar. **A**lpianus.

Prima. tractat si quis heres institutus ex semisse rogat' sit restituitur hereditatē: r cā suspectā dicens compulsus adijt: deinde fidei commissarius ignarus sit accretuisse portione hereditat' post restitutionem scripto' heredi:

Item nec hñficio qd cōpetit ex illo ti. si dō omiffa cā tēla. nā hēdi nō dat: vt. s. si dō omiff. cā te. l. si i te scō. s. fideicommissario sic. vt. J. e. l. an p. s. institui' ut nec in eo qd dñ. s. de iudi. l. s. r si restituit' s. p. r. r. nec in eo qd est. s. de p. d. r demō. l. q' hēdi. s. cū hēditas. **I**tem nec in iure libero rū: siue opaz pētiōe: vt. J. eo. l. si patroni fili'. in pñ. r ar. J. de carb. edi. l. cū sine. r. s. de acq. here. l. p. hēde. s. si dñ. r. J. de ope. li. l. si operaz iudi. r. l. cū patron' s. l. r. C. de ope. lib. l. liberti. r in l. de acqui. par. ar. r. in pñ.

Prima. scripto. post restitutionem partis accretuit heredi pars altera.

In bono. pos. dicit' soli tutori: vt. J. de bo. pos. l. tutor. r. l. si pupillo. s. forte idē qd in hereditate. itez possessionē sol' infans r solus tutor qnt. vt. C. de acqui. pos. l. donatarū.

Quoniam Naturalium. i. naturales obligatiōes. vt. J. eo. l. si heredi er'. r. l. si eius. r. facit. s. eo. l. ita tamē. s. actiones.

O persona. hē redit' institui r rogati restituitur hē reditatem.

Possessor. vt. J. eo. l. si eius. s. si qd. s. arg. p. r. s. eo. l. ille a quo. s. i. in si. Sol. vt. ibi. r facit. J. eo. l. patroni. s. cū ticiāna.

Quoniam dñs. facit s. eo. l. si filio. r de leg. ij. l. peto. s. mater.

Rogatus. rogat' restituitur. f. C. nostro noie. procurator meo simplici non in rē suā: vt. J. eo. l. qui ita. s. i.

Mulier. seruo ad hoc facit. J. eo. l. fuo. in pñ. r. s. i. r. s. eo. l. si legatus. s. si filio. sic s. de exera. l. i. s. cuius.

Uia pinde. facit. s. eo. l. restituta. s. sed si voluntate.

Restituta. in hoc ergo fideicommissari' nō est loco heredis. arg. s. de reli. l. si dō hēres fuerit. nec distinguūt sit familiarē v' hēditariū: l. s. s. de reli. l. familiaria. r. l. vel qd.

Item nec hñficio qd cōpetit ex illo ti. si dō omiffa cā tēla. nā hēdi nō dat: vt. s. si dō omiff. cā te. l. si i te scō. s. fideicommissario sic. vt. J. e. l. an p. s. institui' ut nec in eo qd dñ. s. de iudi. l. s. r si restituit' s. p. r. r. nec in eo qd est. s. de p. d. r demō. l. q' hēdi. s. cū hēditas. **I**tem nec in iure libero rū: siue opaz pētiōe: vt. J. eo. l. si patroni fili'. in pñ. r ar. J. de carb. edi. l. cū sine. r. s. de acq. here. l. p. hēde. s. si dñ. r. J. de ope. li. l. si operaz iudi. r. l. cū patron' s. l. r. C. de ope. lib. l. liberti. r in l. de acqui. par. ar. r. in pñ.

Prima. scripto. post restitutionem partis accretuit heredi pars altera.

Quoniam iure accretōdi' acquiruntur ad fideicommissarium per tiner. **B**ar. **A**lpianus.

Prima. tractat si quis heres institutus ex semisse rogat' sit restituitur hereditatē: r cā suspectā dicens compulsus adijt: deinde fidei commissarius ignarus sit accretuisse portione hereditat' post restitutionem scripto' heredi:

Item nec hñficio qd cōpetit ex illo ti. si dō omiffa cā tēla. nā hēdi nō dat: vt. s. si dō omiff. cā te. l. si i te scō. s. fideicommissario sic. vt. J. e. l. an p. s. institui' ut nec in eo qd dñ. s. de iudi. l. s. r si restituit' s. p. r. r. nec in eo qd est. s. de p. d. r demō. l. q' hēdi. s. cū hēditas. **I**tem nec in iure libero rū: siue opaz pētiōe: vt. J. eo. l. si patroni fili'. in pñ. r ar. J. de carb. edi. l. cū sine. r. s. de acq. here. l. p. hēde. s. si dñ. r. J. de ope. li. l. si operaz iudi. r. l. cū patron' s. l. r. C. de ope. lib. l. liberti. r in l. de acqui. par. ar. r. in pñ.

Prima. scripto. post restitutionem partis accretuit heredi pars altera.

Quoniam iure accretōdi' acquiruntur ad fideicommissarium per tiner. **B**ar. **A**lpianus.

Prima. tractat si quis heres institutus ex semisse rogat' sit restituitur hereditatē: r cā suspectā dicens compulsus adijt: deinde fidei commissarius ignarus sit accretuisse portione hereditat' post restitutionem scripto' heredi:

Item nec hñficio qd cōpetit ex illo ti. si dō omiffa cā tēla. nā hēdi nō dat: vt. s. si dō omiff. cā te. l. si i te scō. s. fideicommissario sic. vt. J. e. l. an p. s. institui' ut nec in eo qd dñ. s. de iudi. l. s. r si restituit' s. p. r. r. nec in eo qd est. s. de p. d. r demō. l. q' hēdi. s. cū hēditas. **I**tem nec in iure libero rū: siue opaz pētiōe: vt. J. eo. l. si patroni fili'. in pñ. r ar. J. de carb. edi. l. cū sine. r. s. de acq. here. l. p. hēde. s. si dñ. r. J. de ope. li. l. si operaz iudi. r. l. cū patron' s. l. r. C. de ope. lib. l. liberti. r in l. de acqui. par. ar. r. in pñ.

Prima. scripto. post restitutionem partis accretuit heredi pars altera.

Quoniam iure accretōdi' acquiruntur ad fideicommissarium per tiner. **B**ar. **A**lpianus.

Prima. tractat si quis heres institutus ex semisse rogat' sit restituitur hereditatē: r cā suspectā dicens compulsus adijt: deinde fidei commissarius ignarus sit accretuisse portione hereditat' post restitutionem scripto' heredi:

Item nec hñficio qd cōpetit ex illo ti. si dō omiffa cā tēla. nā hēdi nō dat: vt. s. si dō omiff. cā te. l. si i te scō. s. fideicommissario sic. vt. J. e. l. an p. s. institui' ut nec in eo qd dñ. s. de iudi. l. s. r si restituit' s. p. r. r. nec in eo qd est. s. de p. d. r demō. l. q' hēdi. s. cū hēditas. **I**tem nec in iure libero rū: siue opaz pētiōe: vt. J. eo. l. si patroni fili'. in pñ. r ar. J. de carb. edi. l. cū sine. r. s. de acq. here. l. p. hēde. s. si dñ. r. J. de ope. li. l. si operaz iudi. r. l. cū patron' s. l. r. C. de ope. lib. l. liberti. r in l. de acqui. par. ar. r. in pñ.

Prima. scripto. post restitutionem partis accretuit heredi pars altera.

a **Actioe.** ad cōpellēdū adire h̄fditatē p̄tē accreſcētes.
b **Eum.** f. heredem. nam ſemel ſufficit adire. vt. J. de
acqui. here. l. ſi ſolus. §. ſi. in fi.

c **Accreuit.** r. n̄. q. nō. ad qd. s̄. de lega. l. l. ſi ex toto. in
pūn. r. l. grege. r. l. qd. in rex. §. q. r. l. ſeruū filij. §. ſi aree. r.
de aur. r. argē. le.

l. ſi ſtatū. r. de le-
ga. §. l. cūz fundo.
accreſcit ergo ma-
gis parti alieni q̄
p̄ſone heredis: ſz
in vſufu. eſt p̄tra
s̄. de vſufu. ac.
l. interdum. r. J. de
excep. rei iudi. l. r.
an eadē. §. qui cū
partē. q̄ ſunt arg.
p̄tra. J. r. p. v̄traq̄
parte induct p̄tē
s̄. de vſufu. l. ſi
n̄cio. §. ſi vſufu. r.
de acquirē. here.
l. ſi ſolus. in fi. r. J.
de bo. poſ. l. ſed cū
patrono. r. s̄. cōia
p̄tē. l. ſi.

**Ad id ad qd cōpelli pote-
rat defunctus pōt cōpelli he-
res defuncti h̄ p̄bis legis non
exp̄imat. Bar. Marcel.**

Qſtulatē ſtichō q̄ eo-
de teſtō libertatē r̄ fi-
deicōmiſſariā hereditatē ac-
ceperat heres ſuſpectā adit:
mor ſtichus anq̄ morā in ca-
plenda hereditate faceret? de
ceſſit relicto h̄de ticio. **Que-
ro an in ticiū ſi nolit recipe fi-
deicōmiſſariā h̄ditatē actio-
nes ex ſenatuscōſul. cōpetāt.**

R̄n. qm̄ fere ſis qui compul-
ſus eſt adire hereditatē cōfe-
ſſum ei reſtitueret: de māumif-
ſo duntaxat ſenatuscōſulto
cōp̄henſuz nec heredis eſt
facta mēto: pōt tñ euenire vt
reſtōnem diſtulerit heres. ve-
luti ſi pecuniā ei debuerit de-
ſunct⁹ quā retinere maluit q̄
petere. **Leterū exiſtimo idēz
in herede eius p̄ſtituendū qd̄
in illo p̄ſtitutū eſt. Cur em̄ re-
cuſaret quā recuſare non po-
tuit ſis cuius hereditatē ſuſce-
pit. R̄ ſi forte ante heredita-
tis reſtitutionē ſine herede de-**

e **Faceret.** ſub
maxime.

f **Qm̄ fere.** ha-
beas fere. q. d. ra-
ro contingit q̄ tñ
retardēt reſtitu-
tio a coacto adire
q̄ decedat fidei-
cōmiſſari⁹. r̄ ideo
nō ſuit dictū in ſe-
natuscō. an heres
fideicōmiſſarij co-
gat accipere: ſed de
fideicōmiſſario tā-
tū. alij habēt fer-
re. q. d. qui cōpul-
ſus eſt ferre adiri
id eſt ſuſtinere vt
adeat.

g **De manu-
miſſo.** vt cogatur
recipere ex quo coegit adire.

h **Hereditas.** ſi n̄ q̄ eſt heres liberti. ſi vt ip̄e cōpellat.

i **Petere.** qd̄ potuit. vt. s̄. e. l. cū h̄fditas. r̄ habet. C.
ad. l. fal. l. in imponenda. r. J. eo. l. debitor.

k **In heredem.** ſi liberti.

l **Recuſare.** certe nō eſt rō. vt. J. de reg. iur. l. heredē. r.
l. in h̄is. §. ſi debeo: ſz an ip̄o iure trāſeant in heredē. R̄n.
nō q̄ certi ſunt caſus quibus ip̄o iure tranſeāt actioēs
ſine reſtitutione. vt no. C. eo. l. pe. §. ſi. vel ſi iſte cōnume-
renſ illis nō eſt abſurdū. ut̄ p̄tra. s̄. eo. l. apud. §. v̄trum.
Sol. l. r. facti. C. de fideicōmiſ. l. ſi in perſonam.

m **Deceſſit.** q. d. nulluz damuz h̄z heres: vt. s̄. eo. l.
apud. §. antiſta. in fi. r. l. ille a quo. in pūn.

n **Sed r̄ in h̄mōi.** queſtione. que ſequit. J. 30.

o **Senſerim.** facit. s̄. de mino. l. ſi.
p **Legatis.** que ip̄a iuſſa eſt preſtare.
q **Magno.** qd̄ ip̄a iuſſa eſt ſoluere. r̄ adeo ſunt hec mi-
nima vt falcidie nō ſit loc⁹. Sed qd̄ miri cū r̄ habeat illā
dimidiā hereditatis. ſz dic q̄ illa erat exhauiſta legatis.
vt iſt. ad. l. fal. §. i.

r **Falcidie.** quā
fideicō. vellet de-
trahere.

s **Verbotenus**
nā verbo ſolo r̄ re
pōt fieri reſtitutio
vt. s̄. e. l. reſtituta.
r̄ **Agēti.** michi
fideicō. ſubaudi r̄
reſtituta eſt.

v **Ex eo.** ſena-
tuſcōſul. trebel.
r̄ **Actionibus.**
hereditarijs.

y **Debitas.** ſcz
ex ſtipſione teſta-
toruz r̄ h̄as ſtam
py. ex die mortis
alij habent ex die
morte: ſcz debitor⁹
h̄fditari⁹. r̄ die
in diē reſtōnis fa-
cti: ſbo vt. r. qd̄
dicat. p̄ſequar. l. p
ſequi volo. nā nō
ſoluit ſed ſoluēt. J.
l. r̄n. oia hec r̄ c.
r̄ die. p̄ſed volo a
debitore h̄fdita-
no q̄ nō ſoluit he-
redi ex ſtipulatio-
ne h̄fditaria. ſis
nō teneret: vt. J.
l. r̄ducta. §. q̄ poſt
h̄fs at̄ nullo mō
teneſt ſi p̄cipiat
eas vt. d. §. q̄ poſt.
r̄ J. p̄ri. h̄rde r̄ c.
l. r̄. ſz cū h̄fditari-
os r̄ c. l. qd̄ dicāt
hic p̄ſequar. ſ. ab
herede ſi eas per-
ceperit.

z **Sed r̄ in h̄mōi.** queſtione
rogo r̄n̄deas: an recte ſenſe-
rim⁹. Rogata ē filia ex aſſe he-
res reſtituere h̄fditatis p̄tem
dimidiā deductis legatis⁹ mi-
nimis r̄ ere alieno nō magno⁹
vt legi falcidie loc⁹ nō ſit: mo-
ra facta eſt reſtitutioni fideicō-
miſſi: deſidero verboten⁹ mi-
chi reſtitui h̄fditatē vt ex tre-
bel. ſenatuscō. agenti⁹ r̄ ex eo⁹
cōpetentibus actiōibus et̄ā
vſuras debitas⁹ ex mortis t̄pe
in t̄ps reſtōnis p̄ſeq̄r. **Itē
quero r̄ de p̄ſionibus:** q̄ lo-
cationū obligatio in heredita-
te ſuit: ab herede nullo fru-
ct⁹ peto: ſz illa⁹ deſiderat reſu-
dere: me: aut p̄cedere ei actio-
nes vſuraz⁹ r̄ p̄ſionū: nō poſ-
ſuz p̄ſuadere h̄fditaz⁹ appē-
lationē quā rogata erat michi
reſtituere et̄ā h̄c ſtipulatio-
nē vſuraz⁹ ad me p̄tinere. R̄n̄-
di oia⁹ hec hereditatis appē-
latione p̄nenti: q̄tū em̄ q̄ ad
hoc refert⁹ inter hec cetera q̄
que ſub p̄ditione ſunt p̄miſſa:

vt iſt. ad. l. fal. §. i.
r̄ **Falcidie.** quā
fideicō. vellet de-
trahere.

s **Verbotenus**
nā verbo ſolo r̄ re
pōt fieri reſtitutio
vt. s̄. e. l. reſtituta.
r̄ **Agēti.** michi
fideicō. ſubaudi r̄
reſtituta eſt.

v **Ex eo.** ſena-
tuſcōſul. trebel.
r̄ **Actionibus.**
hereditarijs.

y **Debitas.** ſcz
ex ſtipſione teſta-
toruz r̄ h̄as ſtam
py. ex die mortis
alij habent ex die
morte: ſcz debitor⁹
h̄fditari⁹. r̄ die
in diē reſtōnis fa-
cti: ſbo vt. r. qd̄
dicat. p̄ſequar. l. p
ſequi volo. nā nō
ſoluit ſed ſoluēt. J.
l. r̄n. oia hec r̄ c.
r̄ die. p̄ſed volo a
debitore h̄fdita-
no q̄ nō ſoluit he-
redi ex ſtipulatio-
ne h̄fditaria. ſis
nō teneret: vt. J.
l. r̄ducta. §. q̄ poſt
h̄fs at̄ nullo mō
teneſt ſi p̄cipiat
eas vt. d. §. q̄ poſt.
r̄ J. p̄ri. h̄rde r̄ c.
l. r̄. ſz cū h̄fditari-
os r̄ c. l. qd̄ dicāt
hic p̄ſequar. ſ. ab
herede ſi eas per-
ceperit.

z **Sed r̄ in h̄mōi.** queſtione
rogo r̄n̄deas: an recte ſenſe-
rim⁹. Rogata ē filia ex aſſe he-
res reſtituere h̄fditatis p̄tem
dimidiā deductis legatis⁹ mi-
nimis r̄ ere alieno nō magno⁹
vt legi falcidie loc⁹ nō ſit: mo-
ra facta eſt reſtitutioni fideicō-
miſſi: deſidero verboten⁹ mi-
chi reſtitui h̄fditatē vt ex tre-
bel. ſenatuscō. agenti⁹ r̄ ex eo⁹
cōpetentibus actiōibus et̄ā
vſuras debitas⁹ ex mortis t̄pe
in t̄ps reſtōnis p̄ſeq̄r. **Itē
quero r̄ de p̄ſionibus:** q̄ lo-
cationū obligatio in heredita-
te ſuit: ab herede nullo fru-
ct⁹ peto: ſz illa⁹ deſiderat reſu-
dere: me: aut p̄cedere ei actio-
nes vſuraz⁹ r̄ p̄ſionū: nō poſ-
ſuz p̄ſuadere h̄fditaz⁹ appē-
lationē quā rogata erat michi
reſtituere et̄ā h̄c ſtipulatio-
nē vſuraz⁹ ad me p̄tinere. R̄n̄-
di oia⁹ hec hereditatis appē-
latione p̄nenti: q̄tū em̄ q̄ ad
hoc refert⁹ inter hec cetera q̄
que ſub p̄ditione ſunt p̄miſſa:

videt q̄ eas poſſum p̄ſequi: vt. s̄. de vſur. l. dixit.

a **Ab herede.** ſi filia defuncti.

b **Sed illa.** ſcz heres filia defuncti non exiſtens con-
tenta q̄ ab ea non peto.

c **Refundere me.** ſ. vſufu. ſi tñ p̄cepti ab inq̄linitis q̄
fuerunt in mora. J. 30. r̄ et̄ā a debitoribus alijs.

d **Vſuraz.** ſ. currētū vſq̄ ad t̄ps q̄ h̄fs nō ſuit i mora.

e **Non poſſum.** ego fideicōmiſſarius.

f **P̄ſuadere.** ſcz here di.

g **Omnia.** ſ. penſiones r̄ oēs ſupra dictas vſuras tā a
debitoribus q̄ ab inq̄linitis debitas. r̄ ſic nō ſcluz p̄dicta li-
cet r̄ infra reuocet in dubium: ſi ita eſt vt hic dicit.

h **Refert.** id eſt p̄tinet.

i **Ceteraz.** ſcz de vſuris.

Liber Duodecimus.

a **I**nterest. et sic oia debent venire in restitutione.

b **S**ane allegat p herede ptra fideicommissarium.

c **H**ec cedunt. sic. s. de vsur. l. vsure.

d **S**ed qz no. rñdet allegationi facte p hñde. et allegat p fideicommissario. et est dicere. s. qz fideicommissarius non

postulat vt heres suppleat fideicōmissum. vt sic dicitur in hoc dicit: qz ipropue loquitur nam tota medietas cadit in cōm fideicōmissi. fideicōmissarius qñqz non desiderat vt hñs restituat medietate oia. n. rez que erant in hereditate tpe mortis ded. ius legatis et ere alieno: et sic postea huic totali fideicōmissi. cedat vsure et sic suppleat. sed vult vt medietas hereditatis presentis ei restituat. vt. l. de ducta s. qui post.

e **L**oco heredis. vt in l. eo. s. restituta.

f **H**ereditarios. nunc econtra allegat.

g **F**enerauerit supra defunctus fuit stipulari. hic heres.

h **N**on intercessit. vt. s. eo. l. in fideicommissariam.

i **P**ericulo. fact. s. de rei ven. l. si nauis.

k **C**olēdo. sub. maxime.

l **C**um. i. qñ. m. **Q**uestus. s. de vsura stipulata a defuncto vel debita p locatiōe defuncti. sic ergo cñ heres nō laborauerit nō recuset restituere: qz et de tñmētū sine sua culpa ptingēs nō debz restituere. vt s. eo. l. mulier. s. sed enim.

n **A**ugmētū. s. vsuray q hñdā obuenerūt ex pñsonibz.

o **R**ecipit. ex eo q actiones ei cōpetūt ante restōnem nō em̄ ptegit ne ptradicat predictis.

aut in annos singulos vel mēs nichil interest. Sane p fructu rei que in hereditate pñetur hec cedūt: nec fructus fideicōmissi. sequit si moza nō intercessit. s. qz non vt heres fideicōmissū (vt sic dixerim) suppleat postulet: s. qualis nunc est hñditas desiderat sibi restitui: nequa qz id dō heres recusare nā et quodā modo in parte hereditatis senatus recipi voluit fideicō. et habet heredis loco pro qua pte restituta et esset hñditas. **S**ed cū hereditarios nūmos tam fenerauerit: aut ex fundis fructus pcepit: nichil eo noie pstat et cui hereditas p fideicō. restita est: si nō intercessit moza. scilz qz suo pñculo fenerauerit colēdo vñ fundū. vel i colligēdis fructibus cōsumpsit operam. **N**ec equū erat alteri (vt sic dixerim) pcuratorē pstitui nullū aut impendū vel opa intercedit heredis: cum hñs mozis de quibus est questum augmētū heres recepit.

Qui quartā trebellianicā retinere nō vult pñtius facti si adit coacte qz si sponte adit. **h. d. bar. et alex. Modesti.**

Quā totā hñditatē restituere rogat quartā retinere nō vult: fidumqz obsequitū defuncti precibus pbere desiderat: sua spē adire debet hereditatē qñ ex trebellianicā restituatur. sua serim tñ suspectā potius dicat hereditatē: coactusqz a pñtoze restituat: hoc em̄ casu ex trebellianicā restituere videtur: ex pñpositoqz hereditario metu vñuerias

Quā totā desiderat. l. sic. s. de bona. inter vi. et vro. l. si sponsus. s. si quis. et. C. ad. l. falc. l. l. et arg. C. de fideicōmissi. l. post mortem. Accur.

Quā suspectā. sub. vel si suspectā et. et no. qz hec lex cōsulit heredi vt magis coactus adeat qz sponte. qz sponte forte fideicommissarius nollet. et sic tenet hñs implitus creditoribus qz nō pōt recusare ex quo coegit: vt. s. eo. l. postulante. et fm̄ hoc si dicat suspectāz nō mentit qd qdā pcedit hic mēiri: pñterea non opz qz dicat suspectā: sed sufficit qz non vult adire ad hoc vt cogat: vt. s. eo. l. qz poterat.

Quā pñposito. in libro Ro. est ex pñposito hereditario metu. l. extra. pcul pñposito. et deest qz. sed in lib. Bul. et Al. ex pñposito id est allegato vel declarato.

Quā pñposito. in libro Ro. est ex pñposito hereditario metu. l. extra. pcul pñposito. et deest qz. sed in lib. Bul. et Al. ex pñposito id est allegato vel declarato.

Quā pñposito. in libro Ro. est ex pñposito hereditario metu. l. extra. pcul pñposito. et deest qz. sed in lib. Bul. et Al. ex pñposito id est allegato vel declarato.

Quā pñposito. in libro Ro. est ex pñposito hereditario metu. l. extra. pcul pñposito. et deest qz. sed in lib. Bul. et Al. ex pñposito id est allegato vel declarato.

Quā pñposito. in libro Ro. est ex pñposito hereditario metu. l. extra. pcul pñposito. et deest qz. sed in lib. Bul. et Al. ex pñposito id est allegato vel declarato.

Quā pñposito. in libro Ro. est ex pñposito hereditario metu. l. extra. pcul pñposito. et deest qz. sed in lib. Bul. et Al. ex pñposito id est allegato vel declarato.

Quā pñposito. in libro Ro. est ex pñposito hereditario metu. l. extra. pcul pñposito. et deest qz. sed in lib. Bul. et Al. ex pñposito id est allegato vel declarato.

Quā pñposito. in libro Ro. est ex pñposito hereditario metu. l. extra. pcul pñposito. et deest qz. sed in lib. Bul. et Al. ex pñposito id est allegato vel declarato.

Quā pñposito. in libro Ro. est ex pñposito hereditario metu. l. extra. pcul pñposito. et deest qz. sed in lib. Bul. et Al. ex pñposito id est allegato vel declarato.

Quā pñposito. in libro Ro. est ex pñposito hereditario metu. l. extra. pcul pñposito. et deest qz. sed in lib. Bul. et Al. ex pñposito id est allegato vel declarato.

Quā pñposito. in libro Ro. est ex pñposito hereditario metu. l. extra. pcul pñposito. et deest qz. sed in lib. Bul. et Al. ex pñposito id est allegato vel declarato.

Quā pñposito. in libro Ro. est ex pñposito hereditario metu. l. extra. pcul pñposito. et deest qz. sed in lib. Bul. et Al. ex pñposito id est allegato vel declarato.

Quā pñposito. in libro Ro. est ex pñposito hereditario metu. l. extra. pcul pñposito. et deest qz. sed in lib. Bul. et Al. ex pñposito id est allegato vel declarato.

Quā pñposito. in libro Ro. est ex pñposito hereditario metu. l. extra. pcul pñposito. et deest qz. sed in lib. Bul. et Al. ex pñposito id est allegato vel declarato.

Quā pñposito. in libro Ro. est ex pñposito hereditario metu. l. extra. pcul pñposito. et deest qz. sed in lib. Bul. et Al. ex pñposito id est allegato vel declarato.

Quā pñposito. in libro Ro. est ex pñposito hereditario metu. l. extra. pcul pñposito. et deest qz. sed in lib. Bul. et Al. ex pñposito id est allegato vel declarato.

Quā pñposito. in libro Ro. est ex pñposito hereditario metu. l. extra. pcul pñposito. et deest qz. sed in lib. Bul. et Al. ex pñposito id est allegato vel declarato.

Quā pñposito. in libro Ro. est ex pñposito hereditario metu. l. extra. pcul pñposito. et deest qz. sed in lib. Bul. et Al. ex pñposito id est allegato vel declarato.

Quā pñposito. in libro Ro. est ex pñposito hereditario metu. l. extra. pcul pñposito. et deest qz. sed in lib. Bul. et Al. ex pñposito id est allegato vel declarato.

refert an lege pure a petiōe differat in tēpō certū: a sic habet p pura: vt hic cū pcedat tēpō: scilicet vbi dies est incertus: qz tunc est p ditione. vt. s. de p d. demon. l. qbus dieb. s. h. an ab initio ipm legatū nō soluz petiō differat tunc dditionale est: r nō cedit ante diē: vt in cōtrarijs. r no. hic q auunculus non petit nisi cū filius habuisset sexdecim annos: r viruisset integros. vt. C. qñ d. leg. cedur. l. ex hys in fine.

S heredi et scz sicij. b Soluerit. pūcta post dictione soluerit. c Cui. scio. d Reddendū. dicit pōpō. auctor legis. alij habent in textu paulus rñdit. vel sub. est. r est rano qre hic heres reddat: qz naturalia debita veniūt in rñdōne. vt. s. eo. l. spuis. r. J. eo. l. si ei. in pñ. et s. i. r. q. et facit s. ad. l. fal. l. i. s. id qd natura.

S heredi et scz sicij. b Soluerit. pūcta post dictione soluerit.

Cui. scio. d Reddendū. dicit pōpō. auctor legis. alij habent in textu paulus rñdit. vel sub. est. r est rano qre hic heres reddat: qz naturalia debita veniūt in rñdōne. vt. s. eo. l. spuis. r. J. eo. l. si ei. in pñ. et s. i. r. q. et facit s. ad. l. fal. l. i. s. id qd natura.

Paulus, als incipit paulus rñdit. r als si certa. **I**n his rebus: r nō in alijs. sic. C. de pen. l. sancimus. r quo. leg. l. si due res. r. J. de acq. pos. l. qd meo. in fi. item qd hic dicit qñ per fideiōmissi. idē si directo qd in ista. vt. s. de hys qui. vt indig. l. r scriptū. r ad. l. fal. l. paulus respondit. sed p rarium huic. l. i. q. uoz. lega. l. i. s. rediguntur. r. C. quorum lega. l. i. sed sol. vt no. C. de lega. l. non est dubium.

Subtraxit. r cū nō. sic. C. de carb. edic. l. i. **A**m hereditas. restituit. i. restitueda est. nā etiā ante restitutiōne heres habet exceptionē trebel. nisi cū fideiōmissi. absit. r actio petit fm quosdā. r sic intelligit s. eo. l. i. s. i. r. s. pñ. r. s. eo. l. ita tñ. s. que ex trebel. tu dic. i. restituta est. nā ante pōt pueni heres tñ r etiā post cuz est timor: vt hic. nā directe actioe in hereditate remanent. vel dicitur q loquū hie qñ coactus adit: vt etiā ante restitutiōne cōperat heredi exceptio. r fm hoc restituit. i. restitueda est. vel dic rest. i. est in promptu vel in actu restituendū: qz iam a zit fideiōmissarius tra hereditatem. ar. s. de peti. here. l. si bone fi. r. J. de excep. l. si post.

Per absentia. hodie videt p sult p. l. C. de an. excep. l. vt pfectus r sic cesset hec lex: nisi ponas fideiō. esse sine domicilio qd esse pōt: vt. J. ad munia. l. et. q. s. i. sm. y. **S**uscipere. vsq ad lit. pnesta. vt. s. de offi. pte. l. senatuscōsul. r sic ppetuat actio tra fideiō. absentez. sic. C. vbi in rem act. l. ij. vel die vsq ad sniam r satisfactiōne. r sic poterit habere locū qd dixit Jo. hic postet heres dānum sentire. Jo. s. certe nō sentit r qz cōuenit r fideiō. actiōne neg. gest. qz fecit eius negociū ipso gestu: vt. s. de neg. gest. l. q rutiler. s. fi. r. C. de pen. here. l. si. s. s. in aut.

Suscipere. vsq ad lit. pnesta. vt. s. de offi. pte. l. senatuscōsul. r sic ppetuat actio tra fideiō. absentez. sic. C. vbi in rem act. l. ij. vel die vsq ad sniam r satisfactiōne. r sic poterit habere locū qd dixit Jo. hic postet heres dānum sentire. Jo. s. certe nō sentit r qz cōuenit r fideiō. actiōne neg. gest. qz fecit eius negociū ipso gestu: vt. s. de neg. gest. l. q rutiler. s. fi. r. C. de pen. here. l. si. s. s. in aut.

S hñdi eius cui natura obuerit alijs soluerit: ei cui fideiōmissaria hereditas relicta sit id reddedū est.

In rebus subtractis p fideiōmissarium vniuersalem perditur ius fideiōmissi non in alijs. Alexan. Paulus.

Paulus rñdit: si certa portio hñditatis alicui relicta pponit: r is res hereditarias qdā furatus sit: in his rebz qz subtraxit denegari ei peritiōez oportere recte rñdes.

Cuius als nō cogit suscipere iudiciū cogit tunc qñ actiōes sunt tpe pture. B. Papinia.

Am hereditas extreb. senatuscō. restituit: si res vigeat r metz erit ne p absentiam forte fideiōmissarij dies actiōis exeat: heres iudi

r arg. C. de here. vcn. l. ij. Accur.

Cōuenitur. id est cōueniri poterit. scz si actio est penitura tēpore. vt. s. Nam dicit similiqz r. nam als heres habet exceptionem ne fiat p iudiciū petitiōni hereditatis a filio mouende petita bonoz possessiōe cōtratabu. vt. J. de excep. rei iudi. l. ij. r. s. de peti. here. l. si qz lib. verū hoc corrigitur per. l. C. s. peti. heredi. l. fi. sed cum influit nō sit heres: quia dum speratur cōtratabu. cessat fm tabu. vt. s. de secun. tabu. l. equis simum. in punct. r de carbo. edic. l. scriptus. quomodo potest cōueniri. Respon. licz nō possit petere fm tabulas: potest tamen adire de iure ciuili: vt. J. de cōtratab. l. illud. in punct. licet videatur cōtra. J. eo. l. fi. s. fina.

Pater distipās fideiōmissuz cogit filio existēt in prāte restituere etiā ante dditionis euentū. Barro. Idem.

Operatoz. adrianuz cuius sumz cerealis filio suo iunio simonidi si in prāte sua esse desisset hereditatē restituere rogatus esset: ac multa in fraude fideiōmissi fieri pbarent restituit hñditatē filio iustit ita me qd in ea pecunia qz diu filius eius vter iuris haberet. nā qz cautiones nō poterat interponi pseruata pziā prāte dānū dditionis ppf fraudē influit. post decretū autem audiē i ea hñditate filio multū

ecce conditio si in potestate r.

In fraudem. vt quia fingebat se emancipare cum aliud ageret: r sic restituebat licet nō posset. putabat autem ammodo se nō teneri. vel dic qz sumebat multa de hereditate hic pater rogatus.

Filio. in potestate manēt. nō enim cogitur emancipare. vt no. s. eo. l. vbi pure. in pun. r dabitur curator: hereditas si filio est minor. xxv. an. vt. C. de bo. que lib. l. fi. s. finantē in seq. r. s. vbi autē puerilis. nō si maior. vt. J. ea. l. si. s. quomodo sit restitutiō ante p d. vt. s. eo. l. vbi pure. in pun. que est tra. Sol. lib. r eodē modo solue. s. eo. l. sed r si ante. vel vt ibi. r facit. C. de inoffi. testa. l. hñt itē videt hic filio scrutari patrē in admistratiōe. r sic sunt arg. contra. C. de bo. que libe. l. fi. s. hoc p rōculdubio. et in aut. de nup. s. r ita. col. iij. r. C. de secun. nup. l. si quis pu. in fi. sed hic fraus. ibi culpa.

Pecunia. i. hereditate: vt. s. eo. nam qd. in fi.

Haberes. f. pater.

Non poterat. vt in si. de inuti. stipu. s. itez inutulis. als esset p rāda de restituenda hereditate cū erit rnt d dno. vt. C. vt in pos. lega. l. cū archimedo: s. sed si est emancipatus possit stipulari: vt. J. vt ic. no. ca. l. filio. sed hodie nō sanctat pater etiā filio emancipato: nisi in duobus casibus: vt. C. eo. l. i. ubi nō. s. in supradictis.

Dānū. i. ppf fraudē p rō p rō ditionē ei nō suari. **C**onditionis. que fuit si defineret esse in potestate in qua imperator influit damnum heredi habendo pro impleta propter fraudem patris.

Filio multū. habēti castre. pe. nā r hic forte erat miles. s. hie hñditas si erat castre s. pec. i. dicto autē peculio

Liber Duodecimus.

et agit filius et administrat etiam patre invito. vt. l. de ca-
stris. pe. l. iij. §. 4. r. l. v. sed iste facit cu curatore si indiget
a Cōparari. i. assimilari. (eo. als per se.
b Cōdebuit. hic filius de quo loquitur vt possit agere
et cōueniri sicut filiūfamil. miles in castris peculio.

c Cōmolumen-
tū. quo ad alimen-
ta: nā dicit egenti.
et argu. in aut. de
nup. §. i. col. iij. vt
si velis dicere ad
totū usufructū.
et arg. C. de secū.
nup. l. hac edicta-
li. §. mobilis. et fa-
cit ad hoc. §. que i
frau. cre. l. si pat.

Am heres.
deductis le-
gatis. relictis a ro-
gato restituere he-
reditatem alijs le-
gatis singulari-
bus. et fm hoc di-
stingue penitō p-
cedat restōney: an
restō penitōne le-
gator: vt dicit. §. e.
l. marcellus. r. l. q
quadrigera. r. l. co-
gi. §. proinde qnt.
vel dic legat. i. p-
legat. sibi a cohe-
rede. ad qd facit
C. de fideicō. l. est
virū. et ad hoc bñ
facit qd sequit. §. 3
cū vxor rē. h.

e Nō poterat.
in totū vel i parte:
q: p nō scriptis vt
caducis habetur.
vt. C. de ca. tol. §.
in pmo. r. §. seq.
f Cō pro pte. pu-
ta dimidia.
g Cō. l. i. §. ius.
h Cō pro sua por-
tione. l. hēditatis.

i Deduct. nō iure legat: q: inutile est pro sua portio-
ne hēditaria: qsi a se sibi relictū: sic inutile. vt. §. de le. i.
l. legatū. §. i. §. vt es alienū vt ex sine. l. euadēt ostēdit. p
pte aut coheredis nō deduct: q: nō est soluendū de sua
portioe: §. a cohēde petendū iudicio fa. her. vt. C. fa. her
clscū. l. si qua. r. §. fa. her. l. heredes. §. si. r. l. seq. h.
k Cōsequit. §. quartā et dotē. olim aliud seruabat: qd
alterutro dēbat eē pēta. vt. C. d rei vxor. ac. §. sciēdū. r. fa-
cit. §. ad. l. fal. l. p. in p. Jte hoc ē verū nisi fuerit instituta
alio cōpensandi dotē cū portioe hēditat: qsi nō d. habere
vtrūq. vt. §. ad. l. fal. l. si debitor. r. C. de heredi. insti. l. si
compensandi. h. g.

l Creditorē. qui deduceret sibi debitum. vt. §. eo. l. po-
stulāte. in p. r. C. ad. l. fal. in imponēda. h.
m Ab ea. nā debet semp pcededucere vt es alienū: et

comparari debuit: sed res a
possessorib⁹ peti vel etiā cum
debitorib⁹ agi opz. §. paterne
reuerentie congruū est egenti
forte patri officio iudicis ex ac-
cessionibus hereditarijs emo-
lumentum prestari.

Deductio legator non itel
ligitur de legatis inualidis: et
dos que fuit prelegata deducit
ur vt debiti seu vt es alienū:
nec talis deductio impedit p
quarte deductionē. h. d. Alex.

Am heres de Idē.
ducti legatis heredita-
tē p fideicōmissum restituere
rogat: nō placet ea legata de-
duct que peti nō poterāt. sed
cū vxor i parte heredi scri-
pre dos prelegatur: ea qd dedu-
ctis legatis hereditatem resti-
tuere rogatur: etiam si quarta
quā p legem falcidiā retineat
tū efficiat qntuz in dote est: tū
pro sua portione dōtis plega-
te pte deducti. cū em vtrūq
psequit: nichil interest iter hāc
mulierē et quētus aliū credito-
rē herede institutū: r heredi-
tate restituere rogatū. idemqz
pbatur r si nō deductis lega-
tis fideicōmissum relictum ab
ea sit.

Heres nō cogit restituere
id qd ad eum puenit non vt ad

quidē totū si ex asse heres est: si p pte
res est: aut distincto animo cōpensandi legatum vel nō.
S res aliena. puta sempronij.
S Cō. §. f. ticius legatarius.
p Cō. §. sempronio.

heredem. Bar. Idem.
S res aliena legata fue-
rit ticio isqz dño rei he-
rede instituto petierit vt here-
ditatē meo restituat: meo ius
legatum inutiliter peret. non
entm pot psequi qd ad institu-
tum. l. rei dominum peruenire
non poterat.

Si ab vno debetur heredi-
tas ab alio libertas non est lo-
cus coactionis: secus si ab eodē
vtrūq debeat sine ab initio si-
ue ex possessōe p accidēs. Bar.
S Seruus ab altero ex here-
ditibus libertatē ab altero fidel-
cōmiss. hereditatem accepit: si
neuter adire velit nulle ptois
partes erunt: q: neqz ppter so-
lam libertatē cōpellitur adire
neqz is a quo libertas data nō
est ppter eum qui nondū liber
est vt adeat cōpellitur. et sena-
tusconsulto tunc locus est cū
ab oibus directa vel fideicō-
missaria libertas ab eodē a q
hereditas quoqz relinquit. sed
si forte is a quo libertas data
est portioe suam repudiavit/
vel cōditione exclusus est (cū
portio eius ad alterum puen-
rit) defendi poterit adire cogē-
dum. quid em interest quo tu-
re debitor libertatis r heredi-
tatis idē esse ceperit: Idem.

q Cō herede insti-
tuto. a se ticio.
r Cō petierit. §. 3
ticia a sempronio
herede.
f Cō Legatum. i.
rē legatā p dicto ti-
cio: videbatur effi-
cū inēta sit i here-
ditate ticij q ve-
niat in restōne cū
alijs: maxie si te-
stator legauit sci-
ens rē alienā: vñ
debebit estimatio
vt l. de leg. §. nō
solū. §. tū nō venit
q: cū sempronius
est heres legata-
rii: tale est ac si ef-
fer legatā sibi se-
pronio quod non
valet: qd sua res
alici legari non
potest. vt institū.
de lega. §. §. rē. r
sic puenit in eū ca-
sum a quo incipe-
non potest. r sic vi-
ciatur. vt. §. ad. l.
aquil. l. quia.
t Cō Compellit
adire. §. a quo sola
libertas est reli-
cta. vt. l. l. proxi.
v Cō Data nō est.
sed sola hereditas
et pars. et facit. §.
e. l. si cui pure. §. i.
r. l. eo. l. si patri
§. imperator.
f Cō Senatuscō-
sulto. trebelliano.
y Cō Ab omnib⁹.

id est ab aliquo omnium.
z Ab eo. herede. sic. §. de tuto. et cura. da. ab his. l. si
impuberi. sed cum hereditate et libertas tacite datur. vt
C. de neces. ser. l. i. §. i. videtur cogi ille a quo hereditas
est relicta: Respo. ibi directo libertas datur: hic per fidei-
cōmiss. argu. §. de testa. tu. l. qui tutelam. §. i. Item nun-
quid enam hereditas seruo potest relinqui sicut legatū.
vt. C. de neces. ser. l. quidam. §. illor: Respon. ibi confortat-
tur heres: nam non cogitur ad dandum. et facit. §. eo. l.
si cui. §. i. Accursius florentinus legum doctor.
a Cō Conditione. sub qua fuit institutus. et sic alteri ac-
cretat: vt. hie. r. C. de cadu. tollen. §. sin autem.
b Cō Alterum. a quo fideicommissum erat relictum.
c Cō Quo iure. s. ex psona sua vel alterius. certe nichil.
sufficit em q vtrūq debeat ab eodē. sic. §. de rbo. ob. l. cū

seruus. r. s. de codi. l. quiddā. in fi. r. de l. l. si duob. §. i. r. i. de carb. ed. l. iij. §. si is. arg. §. i. eo. l. si patroni. §. q. fidei. cō. r. i. de solu. l. r. magis. r. s. de inoffi. re. l. nichil. §. si. Itē hec lex loquit in suo hēditario. vt. s. e. l. mulier. §. nō est. nō heredis vel extranci. vt. s. eo. l. cogi. §. sed si a seruo.

Non est hēs.

Non est hēs. s. uis vel ex- traneus. **A** legatario cui seruus erat le- gatus r. rogatus de manumittēdo. **H**ois. circa li- bertatē. arg. s. de ca. dmi. l. si. **P**ēdeat. pōt em esse q. an dece- dat q. manumit- tat: r. ita incōmo- dū sentret heres si ad hūc coact. nā teneret creditori- bus. nec posset of- ci hic subueniēdū vt. s. eo. l. postulā- te. in fi. l. rñ. nā ibi dīstrahunt bona a creditorib. fra- tris eius cui here- ditās erat resti- tuēda. nā seruus ille fideicō. liber iam fact. dece- dit. hic a sit seruus de- cessit. nullos ergo hz creditores. sed quid si sus sponte adit heres sicqz

Non est cogēdus hēs suspectā adire heredi- tatē ab eo cui libertas a lega- tario: hēditas ab herede reli- cta est: cū status hois ex lega- to pendeat: r. nemo se cogat astringere hereditarijs actio- nibus ppter legatū. qd em si inter motas nō manumittēte legatario seruus decesserit: Si autem viuo testatore lega- tarius decesserit: benigne re- spondeat cogendum adire: cuz in ipsius sit prāte manumisso restituerē hereditatem.

Rogatus restituere quicqd ex hereditate superit pōt bo- na fide diminuerē. Itē in du- bio expensā ab vtroqz p̄mo- nio itelligit etiā scā p rata. **B.**

Tus est qd ex heredita- te sup̄fuit meuo restitue- re: qd medio tpe alienatū vel diminutū est ita qñqz pett nō

scripto. Idem dico in eo qd est aperta voce caducū. nam legatū libertans vel legatū relicto seruo legato nō cedit nisi ab adita hēditate: vt. C. de cadu. tol. §. in nouissimo. r. sic mortuo legatario ante aditā hereditatē post mortē testatoris remanet apud heredē similiter cuz onere: vt

poterit si nō interuertēdi fidei- cōmissi gratia tale aliqd factū p̄bef. verbis em fideicōmissi bonā fidē inesse p̄stat. diu aut marcus cū de fideicōmissaria hēditate cognosceret his ver- bis: qdquid ex hereditate sup- fuerit rogo restituas: boni vi- ri arbitriū inesse credidit. iudi- cauit em erogatiōes q ex he- reditate facte dicebant nō ad solā fideicōmissi diminutionē p̄tinere: s; p rata patrimonij qd p̄p̄tū habuit heres distri- but oportere: qd michi videf nō tm equitatis rōne: vtz exē plo qz mort fecisse. Lū em de cōferēdis bonis fratribus ab emācipato filio q̄ref: pecu- liū aut qd i castris fuerat acq- sitū militi reliquit placeret: cō- sultus impator sumpr quos miles fecerat non tantūmodo patrimonio qd min collatio- nis parti debuit: sed p rata etiā

C. de cadu. tol. §. ne aut. sic ergo co- git manumittere r. restituere cū ab eo codē incipit de- beri hereditas r. libertas: vt. s. l. pri. §. si. itez cōtra huc. l. viderur. s. eo. l. apud. §. anti- stia. r. l. cogi. §. si. sed dic vt ibi. Itē quo iure cogit qd adire. dic offi. iud. argu. s. l. p̄xi. ibi nulle p̄es p̄e. r. c. ecōtra iure actio- nis. ar. s. eo. l. pa- pinianus. p̄m̄si venus.

Tus. sup̄fuit ser. tēpore mortis heredis. r. no. hoc casu non veniunt fructus in restitu- tione: vt. i. eo. l. de ducta. §. pe. secus si esset dictū quic- qd sup̄fuit de bo- nis meis: vt. s. de vfur. l. in fideicō- missi. §. nōnunqz.

Item no. q. vbi est rogatus restituere quicquid de heredi- tate superesset: vt de bonis meis: si aliqua alienauerit r. ex precio alias res emit vel creditoribus suis soluit: vel pmutant nō videtur cōsumpsisse. immo vice permutati dñj venit restituendū: vt. s. de lega. ij. l. impator. §. si. r. l. seq. r. s. de pen. here. l. fed. r. si. §. qd abt. ibi: r. non in cor- pus r. c. Itē no. q. fm hec iura ita distinguebant an inter- uertēdi cā r. nō nocet fideicōmissario. an nō: tunc p ra- ta patrimonij: vt hic. r. s. de pen. here. l. s; r. si lege. §. qd aut de viuis r. l. in fideicōmissi. §. nōnunqz. s; iure nouo quartā cogit referuare: vt. C. ad trebel. l. aut. §. rogati. at vbi simplr esse rogatus restituere hz locū. C. cō. de leg. l. si. §. sed qz. r. aut. res que. ibi posita.

Quandoq. i. quandoq. **H**is verbis. relicta subaudi. **E**rogationes. non causa interuertendi fideicōmissi facte. als ex toto reuocant. vt. s. p̄xi. **P**atrimonij. eligat ergo media via. sic in si. de rerū diu. cum ex aliena. arg. p̄ra. s. de neg. gest. l. nescimus. in fi. r. s. eo. l. scribit celsus. Itē fact. s. eo. l. de ducta. §. si. r. s. eo. l. mulier. §. cum p̄poneretur. **E**xēplo. p̄ncipis vt subicit. als §. C. s. sen. l. nemo. **F**ratribus. qui manserunt in potestate. **M**iliti. emācipato. nam castrēse vel quasi nō p̄fer. vt. s. de colla. bo. l. i. §. nec ea. **P**rimonio. aliūde acq̄sito qd nō erat castrēse vt q̄si.

legatarius factus dñs serui cū manumissit: nunqd hic co- get heredē vt restituat. Rñ. sic. nā hic stat nō pēdet. idē credo r. si nondū sit manumissus: s; ipse stulte agit. si pe- tit sibi restitui adhuc. az. qz p̄ eū dño suo r. legatario qñt. **C**ogāt. a seruo. idē est si a legatario ducat cogi. **P**ropter legatū. libertatis solū vel hereditatis solū seruo relicto: vt. s. eo. l. p̄xi. §. i. **L**egatario. qz forte nō. pderat nondū adita heredi- tate. vel post aditam deceffit ante qm manumitteretur. **D**ecesserit. r. sic heres remanct in dāno vt dēn est. **V**iuo testatore. r. ita videf q legatū serui sit p non scriptū vel i cā caduci: quō ergo locū habēt sequētī. Rñ. **I**o. qz p̄ hōr māumissit cū forte aliqd erat ei relicto vt ma- numitteret: qd subicit expone in prāte ei. f. hēdit. p. **M**anumisso. f. ante in vita testatoris. **R**estituere hereditatē. etiā si ipse nolit recipere cū eū cogit adire. vt. s. eo. postulāte. in fi. l. rñ. s; in sup̄ioi ca- su cū legatarius viuat: nec seruus est manumissus nō est in prāte hēditas restituere cū libertas iā pēdeat ab alio. i. legatario: etiā si seruus fuerit hereditarij. hic aut non pender: s; hodie etiā si nō fuit manumissus in vita testa- toris cogit heres manumittere. nā siue p̄nōscriptus est relicto libertatis: siue in causa caduci: vt qz legatarij de- cessit ante testm: vel post ante testatorem: r. manet apud heredē cū onere: vt. C. de cadu. tol. §. in p̄mo. ibi. nisi p̄xi ro r. c. r. §. p̄ secūdo. r. i. de fideicō. l. l. cū p̄o. r. §. si p̄xi.

a Cuiusmodi tractatu. qz poterat esse qz causa inter-
uerit de fideicommissu alicui abbat. vel si no. prasa tñ erit de
trahēdū z qd supelst restituēdū adueniente die: ideo ca
uet. vt. C. vt in pos. lega. cū archimedea. z sic est satisfā
tio de restituēdo adueniente die. z facit. l. si. ij. l. i. §. si quis
sub pditione. z §.
qui minorem. alij
dicunt de nō dumi
nuendo: qz perso
na sit suspecta. ar
gu. l. si. ij. l. posth
§. si. z. §. qui satisfā
d. cog. l. si fideiuf
sor. §. si. hodie ali
ter. qz satisfā. f.
fm formaz legis
C. eo. aut. contra
rogatus.

S patroni.
apud here
dem. scz filij pa
troni institutus a
patre. z loquitur
idubitant de ope
ris obsequialibz q
cōstitunt in faciē
do: vt. C. de ope.
liber. l. liberu. qd
autē in fabulibz.
id est in incertis.
vt. x. operas. di
cas idem. nam cū
nō transeat ad he
redē extraneū. vt
l. de ope. liber. l.
si operarum iudi
cio. ergo nec ad fi
deicō. qui est loco
hēdis: sed de arti
ficialibus scz cer
tis: vt. x. opas pi
ctouas videt sec.
qz transeat ad he
redem extraneum: vt. l. de ope. liber. l. a duobus. vel po
test dici qz nunqz transeat aliqua opera ad fideicommissa
rium sicut nec ad scōm heredem. vt. l. de verbo. signifi. l.
sciendum. §. item operarum. sed an id qd nō venit in res
titutione computetur heredi in quarta. respon. forte nō
quia habet non vt heres: z sic quasi es alienus. vt arg. §.
ad. l. falci. pater. in prin.

c Nec ei. scz filio heredi nocebit ztra libertos testato
ris: nec ztra fideicommissarii si ipse de libertis est.
d Exceptio. scz trebel. de qua dicit. §. eo. l. i. §. §. §.
e Et qui. si ipse de libertis est. sed videt operas non
potuisse imponi ei qui manumittitur per fideicommissum. vt
l. de ope. liber. l. vt iurifurandi. §. rescriptum. que est cō
tra. solu. hie inter viuos fuerat manumissus. vel est spe
ciale in filio: vt. l. de ope. liber. l. qui ex causa.
f Heredem. scz filium a petitione operarum: neqz li
berari fideicommissum. libertum.
g Ex his causis. vt in nostro casu de operis. item et
alij quos not. §. eo. l. quia perinde. §. i. potest autem et
aliter legi qd dictum sit ab illo loco cum eadem. zc. q. d.
non nocet heredi agenti: quia si noceret. non prodesset.

fideicommissum. cum ipse non posset agere. at quando exce
ptio nocet heredi prodesset fideicommissum. vt ipse agat: vt. §.
eo. l. i. §. §. §. z qd subicit neqz liberari. f. libertos ab he
rede filio: licet hereditate restituit. quia quo ad hoc nō
valet restituito. Accursius.

h In tempore. id est ex tempore
re hoc est post pa
sca fia liber: z ros
go heredem vt ti
bi restituat here
ditatem vsqz ad
pasca: non valet.
vt. §. de manu. tes
ta. libertas.

i Data. seruo
testatous.

k Non esse. fa
cit. §. e. l. si cui. nec
obstat. l. apud ius
lianum. §. si. quia
ibi albino puf nō
in diem erat relis
cta libertas. Jte z
non ob. in eo qz di
cit ante diem resti
tutionem faciens
dam: scz anteqz g
ueniat ad nubiles
etate: quia ibi per
sona fuit cui fieri
poterat restituito
quia albina iam
erat manumissa:
hic nō. Jtem facit
§. eo. l. ita tamen
§. a patre.

l Quando. id
est quia.

m Receptit. ab
herede compulsio
vt. §. eo. l. nam qz
§. qui cōpulsus.

n Alij. non hereditaria tunc loquitur. §. ea. l. §. quid
ergo. Accursius.

o Locus. vbi fiat restituito nō quo ad quarte dedu
ctionem. vt. §. eo. l. i. §. in filij.

p Quartam enim. z bene dixit totaz. quartam enim
scz trebel. l. iure. falci die. l. trebel.

q Non potuit. nisi in duobus casibus. vt no. §. eo. l.
ex asse. in fi. z. l. i. §. inde neratius. z. l. marcellus. §. i.

r Interdidisset. qz nichil valet ex testamento ex quo he
reditas nō aditur: vt in l. de here. ab intesta. §. l.

s Constituitur. etiam ex hereditate: vt. l. de cōtratab.
l. filius. §. sed cum.

t Cetera. ab herede relicta nō a se fideicō. quia tunc
prestat integra: vt. l. eo. l. facta. §. sed cū suspecta. z no. §.
eo. l. marcellus. §. i. z. l. i. §. inde neratius. z. l. ex asse.

v Prestat. f. primus fideicommissarius.

x Conueniri. scilicet ad singularia legata prestanda
ab herede relicta.

y Altrungi. puta cū pueniret ad fideicommissum prestā
dūz scōo cui a testatore p̄tare fuit rogat. sic. §. de codi.
l. quidam. in fi. sed arg. contra. §. eo. l. si res. in fi.

z Quod ad heredes hereditas non transit non transfertur in fideicommissarium per trebellianum. Barto. Idem.

S Patroni filius extra
neo restituert ex treb.
hereditate: operaz actio que
trāsseri nō potuit apud here
dē manebit: nec ei nocebit ex
ceptio cū eadē pdesse nō pos
set ei qui fideicō. accepit. z ge
neraliter ita respondendū est
nō summoueri heredem neqz
liberari ex his causis que nō
pertinet ad restitutionem.

**Nō hysus cogendi herede
qui hz libertate in die. Bar.**

**Impator titus antoninus
rescripsit: in tpe directo data
libertate nō esse rep̄tandam**

a **C**ōm que. qz nichil qd sit quota pars hēditatis re
stinet fideicommissarius primus: nō debet cogi institutus
adire eo tm̄ vel solo desiderante sine scōo. sed scōs solus
qñqz sic. f. qñ primus nō vult. vt. l. e. l. §. q. si prior.

b **C**ōtio. scz quota.

c **A**puđ cum.
priorē fideicom
missarium.

d **A**d inferen
dā. prior fideicō
missario vt adeat

e **N**ecessitatē.
nisi veniat cum se
cundo.

f **A**ccipit. nā
nectunt solus co
gi potest.

g **S**atis ē. pla
ne legas lz quidā
dicāt. p sola liber
tate cogendū: qd
est cōtra mentem
huius littere: r cō
tra. l. s. eo. l. si res
s. i. r. l. nā qd s. i.
r. l. cogi. §. r. gene
raliter.

h **S**i prior. fi
deicommissarius.

i **R**ecta via.
no. de circuitu vi
tando: vt. s. de cō
di. inde. l. dñs.

k **R**ogatur. p.
or fideicommissari.

l **Q**uia. nunc
soluit.

m **E**idem. he
redi.

n **P**erdidit: qz
coactus adijt.

o **A**udiendus
prior fideicō. desi
derans institutū
cogi adire.

p **T**rāslatiue.
id est trāslatiue in trāslitu: sic ponit. l. d iure pa. l. l. in prin.

q **C**oactus. a fideicōmiss. pmo qui r ipse rogatus est
restituere heredi. vt. s. l. pri.

r **I**ndignus. sic. s. de vulg. substi. l. is cui. §. ar. ptra. J.
de le. pre. l. filiam. §. si quis contratabulas.

s **Q**d fortius. f. q. pdat fideicommissum.

t **P**endente. f. fuit adire coactus. r sic est cōtra. s. eo.
sed si alio. §. si. sol. hec fuit turpis p̄ditio que. p non adie
cta habet: vt. l. eo. l. facta. §. si sub p̄ditio. r. §. q. si. §. cer
te nunc nō esset differētia ante existentē p̄ditio. nē vel post
esset coact⁹ qd hec lex facere vult. dicit ergo qz vera fuit
cōditio r de facto nō de iure ea pendēte fuit coactus. vel
dic qz loquitur de cōdi. sub qua erat heres rogatus resti
tuere: sed pure erat institutus: quo casu si dicat suspectā
r cogi adire r restituere pendēte p̄di. §. si spōre adijt: sic
nō posset ea pendēte cōpelli restituere: vt. s. eo. l. §. si an
te diem. r. l. apud. §. si. r. l. ille a quo. in prin.

v **C**ōditio. sub qua erat institutus.

secundū que pōt dici nō esse
priorē tm̄ desiderante cogendū
institutum adire: vbi nulla
portio remāsurā sit apud eū:
vtiqz si cōfestim vel post tps
cū fructib⁹ rogatus est reddere.
§. r si sine fructib⁹ rogatus est
reddere: nō erit idonea quāti
tas ad inferendā a deundi ne
cessitatē: nec ad rē p̄tinebit si
prior ē libertates accepit. vt
em̄ pecuniā ita nec libertates
ad cogendū accepisse institu
tū satis est. **¶** si prior recusa
uerit: placuit vt recta via pos
sit secund⁹ postulare vt heres
adeat r sibi restituat. qd ergo
si nō alij §. ipsi heredi rogat⁹
sibi restituere: qz nō dōz eidez
qñqz quarta reddi quā perdi
dit⁹ ppter huius portio. nē re
tentio. nē erit audiendus. Sed
nec illud trāslatiue omittēdū
est instituto qz coactus est adi
re fideicommissi petitionē dene
gandā esse. Cur em̄ nō videat
tur indignus: vt qz destituit su
premas defuncti preces cōse
quas aliqd ex voluntate: qd for
tius pbabit si post impletam
p̄ditio. nē coactus est adire: nā
si pendēte p̄ditio. nē durū erit

est dicere qz actiones trebel. i. que cōpetit fideicommissario
restituata hēditate: §. sui natura sunt p̄petuē: tñ qñqz sunt
temporales. r pone exēplū qz institut⁹: de restituēdo gra
uatus habuit etiā vulgariter substitutū qui substitutus
egit peti. here. cōtra institutū dicens institutū repudias
se: r postea adijisse. r lit. p̄testa. super hoc institutus resti
tuit fideicommissario r postea lata est snia pro substituto.
hec quidē snia nocet fideicō. r desinunt ei actiones cōpe
tere nisi a substituto fuerit ei fideicō. repetitū. Alij vt. h.
ponunt in extraneo instituto r ventre p̄terito qui na
tus rūpit testm̄ r ei noie p̄tutorē vel cura. ē p̄testata lis
in pe. here. r ea pendēte institut⁹ restituit ei cui erat gra
uatus. nā lata snia postea p̄ posthūmo nocet etiā fidei
cōmiss. r desinunt ei actiones cōpetere: nisi r hoc fuit re
petitum a posthūmo. §. hec positio nō p̄lz: r prim⁹ a ven
tre nō pōt adiri. vt. s. de acqui. here. l. cum quid am. §. i. r
sic nec restituere. sed dicit. h. qz institutus erat eodē gra
du quo ventis. sed alio iure nō valet: qz a p̄terito non

x **P**endēdo. pendente p̄ditio. nō postea: nisi in casu
bus: vt. s. eo. l. nam qd §. qui cōpulsus. h. u. g.

y **F**ideicommissi. restituti hēdi a fideicō. p̄lo. nā volebat
heres spōre adire r cetera restituere p̄ter iura sepulchro
rū: certe non p̄ hoc est indign⁹ gñali fideicommissio: qz talia

idem pbare: cū r fal. peniten
do potuit inducere. Nec igno
ro posse dici nullo modo fidei
cōmissi petitionē denegandā
et qui iura sepulchroꝝ acq̄ri in
sequit⁹. Adeo senatus nichil
apud eū ex ea p̄te quā dereli
quit voluit relinquere: vt nec
falcid. exercere possit: nec p̄re
ceptio apud eū relinquat: nec
substitutio qz secundū tab. ita
facta: qz qñ michi hēs erit filio
meo heres esto eidez daref.

Fideicommissarius pōt resti
tuere fideicommissum debitū a
defuncto. Bar. r Alexan.

Lul. ticiāna hēditas ex tre
bel. senatuscōsul. restituta est
meuianā hereditatē quā tici⁹
defunctus ex trebel. sempro
nio restituere debuit r ipse re
stituere poterit: sicut alius qui
libet successore.

Actiones que transferunt
ex trebelliano si fideicommissus
declaret indebitum cōpetere
desinunt nisi etiā euincēs ad
illud fideicommissus teneret. b.

Actiones temporarie tre
belliani solent esse euncta here
ditate ab eo qz postea qz fidei
cō. restituit hēditatē vict⁹ est.

nō veniunt in re
stitutione: vt. s. e.
l. qz perinde. §. i. r
s. ea. l. circa pun.

z **I**nsequit. i.
restituere p̄ditit cū
fideicō. pum⁹ sibi
restitu petat.

a **A**puđ eū. he
redē institutū qui
erat rogatus resti
tuere nō r tici⁹
eidez heredi. r he
res coactus adijt
nā p̄sequit supe
riorē materiam.

b **F**alcidiam.
vt. s. eo. l. nam qd
§. qui cōpulsus.

c **P**receptio.
anteqz rogaret re
licta. r sic plures
erant instituti. de
qua habes. s. e. l.
marcell. §. qdaz.

d **F**ilio meo. f.
pupillo cum quo
erat ali⁹ institut⁹.

e **R**estituta. a
cornelio herede
Sato.

f **D**efunctus.
ticius. r ipse fidei
cōmiss. r facit. s. e.
l. huius. §. p̄sona.

g **D**ebuit. vel
qz heres fuit insti
tutus vt restituere
retinet vel quia ei re
stituta fuit.

h **A**ctioes. id
est actioes fideicommissario

est dicere qz actiones trebel. i. que cōpetit fideicommissario
restituata hēditate: §. sui natura sunt p̄petuē: tñ qñqz sunt
temporales. r pone exēplū qz institut⁹: de restituēdo gra
uatus habuit etiā vulgariter substitutū qui substitutus
egit peti. here. cōtra institutū dicens institutū repudias
se: r postea adijisse. r lit. p̄testa. super hoc institutus resti
tuit fideicommissario r postea lata est snia pro substituto.
hec quidē snia nocet fideicō. r desinunt ei actiones cōpe
tere nisi a substituto fuerit ei fideicō. repetitū. Alij vt. h.
ponunt in extraneo instituto r ventre p̄terito qui na
tus rūpit testm̄ r ei noie p̄tutorē vel cura. ē p̄testata lis
in pe. here. r ea pendēte institut⁹ restituit ei cui erat gra
uatus. nā lata snia postea p̄ posthūmo nocet etiā fidei
cōmiss. r desinunt ei actiones cōpetere: nisi r hoc fuit re
petitum a posthūmo. §. hec positio nō p̄lz: r prim⁹ a ven
tre nō pōt adiri. vt. s. de acqui. here. l. cum quid am. §. i. r
sic nec restituere. sed dicit. h. qz institutus erat eodē gra
du quo ventis. sed alio iure nō valet: qz a p̄terito non

pōt repeti fideicommissum. vt. s. de lega. iij. l. ij. Itē alia rōne qz snia nō facit ius: vt. l. de excep. rei iudi. l. ij. nisi dicat qz facit ius legatariū: sec. nō in instituti quo casu idē sit qd in qrela fm. l. p. alij vt. Jo. dicit efnē instituti: si lūi exheredatū qd fuit lite ptesa. in qrela: ea pēdente re

stituit heres: et tan dē lata snia in qrela fecit ius. et sic est fideicommissum nō cer. vt. s. de ioffi. testa. l. papinianus. s. si. Sed nec hec possno valet: quia ab exheredato nō pōt relinqui. vt. s. de inoffi. testa. l. i. cia. et sicut dixi dic ac. trebel. qd cōpēdit fideicomis. restituta hēditate. s. Ro. dixit de his qd cōpētunt fideicōmissis. p restōne faciēda. et fm hoc fuit restituta spes: sed non re: qd non placet.

Ante restōez sec. nō post. vt. Je. l. placet. et l. facta. s. si heres. qd est b

Possessor. idēz institut. qui possidebat rpe lit. ptesa. in pef. her.

Restituit. i. restituitur d. legitimo

Nō hēdit. ab intestato. reputat em institut. dices se nō dānandū in pef. her. l. cū ei restituit cui legatari. erat restituitur. vt. s. de pe. here. l. qd si possessor. et l. si quid possessor. et C. de pef. her. l. de hereditate.

Aliaz fratribus. cū quibus erat instituta: vt in fi. l. colligit. et fm hoc dicit hereditatē. s. suam partē.

Hereditatis. s. sue partis.

Mitti placuit. p iter dictū quoz bo. vt. qd quēlibz possessorē ex pōtōne iustiniāni. C. de edic. diui adria. tol. l. fi. et postea frēs postulāt restōne. vt. Jo. quoz leg. l. i. s. redigūt. S. nūqd fideicomis. est legitim. dicitur. hic inuuit qd nō. sed dicit. vt no. C. de edic. di. adria. tol. l. fi. Itē qd si velit in cōtinēti de suo iure docere: Rñ. pōt etiā si alio nō essent legitim. traditores. vt no. C. de edic. diui adria. tol. l. iij. Itē pōt h filia agere pef. he. s. tunc in cū petitōne cōueniant. vt. Jo. de carbo. edic. l. iij. s. missum. et C. de pef. her. l. liber.

sellz ante restitutionē lite cū eo cōtestata. potestas em cutionis tollit intellectū restituionis i debito fideicomisso cōstituto. plane si fideicomissum ab eo qz q postea vicit relictū est: qz possessor. in rōne reddē de hēditatē partē quā fideicōmissario restituit hered. reputat: defendi pōt et actiones trebelliani durare.

Heres debet mitti i possessionem licet sit de restituendo grauatus: et alienationes facte p fideicommissariū pfirmantur restitutione secuta. Bar. Idē

Aliā fratribus. certis rebus acceptis hereditate restituere pater voluit: ante restituta hēditatē in possessionē hereditariā filiā quozqz mitti placuit. cū autē iterea filij res bonoz in solidum distrahsent: item alias pignoz dedissent: hereditate postea restituta constat ex eo facto ceterarū quozqz portionum venditiones itēz pignora cōfirmari.

Grauatus restituere quicquid puenit nō videt grauatus de fructibz. Bar. Idem.

Heres mel qquid ad eos ex hereditate bonifve meis puenit id omne post mortē suā restituat pime mee colonie beneuentanoz: nichil de fructibus pendēte cōditio

ly **F**ilij. s. fratres huius filie. et dic iterea. i. ante qm miteretur filia in possessionem.

Distrahissent. qz in solidum possidebant.

Portionū. qd pauerat ad filiā in qbus nec reditio nec pignus tenuerat. Et no. qz p quarta quā filia retinet non pfirmat reditio vel pign. nisi i certis rebz de dicitis habeat quartā. vt. s. eo. l. i. s. si heres. vers. id qd capit a coheredibus nō cōputatur in quartā. vt. s. e. l. in fideicomis. in fi. et ad. l. fal. l. i. qz ta. s. p. es. argu. s. C. fami. heres. l. h. l. i. et fact. s. de pignoz. ac. l. rem alienā. arg. p. tra. i. quoz rō leg. l. i. s. qd ait p. e. volum. et.

Cum ita fuerit scriptū: fidelitioz meoz cōmitto: vt si quis eoz sine liberis prior diē suoz obierit partē suā supstiti fratri restituat. qz si vteroz sine liberis diē suū obierit omnē hereditatē ad neptrē meā claudiam puentre volo. defuncto altero supstite filio: nouissimo autē sine liberis neptris prima qdē facte ppter cōditionis verba nō admitti nō videbat. sed cū in fideicommissis voluntatē spectari cōueniat: absurdū esse respōdi cessante prima substitutio: ne ptris nepti petitōne denegari: quā totū habere voluit auus si nouissimus fratri qz portione suscepisset.

Fideicommissum relictū pluribus vel vni ex eis intelligitur primis deficientibus: et inter personas iter quas est affectio ordinata ordo scripture inspicitur. h. d. Barto.

Heres mel qquid ad eos ex hereditate bonifve meis puenit id omne post mortē suā restituat pime mee colonie beneuentanoz: nichil de fructibus pendēte cōditio

Fideicommissum relictū pluribus vel vni ex eis intelligitur primis deficientibus: et inter personas iter quas est affectio ordinata ordo scripture inspicitur. h. d. Barto.

Peto de fevroz charissima vti cum mortis hereditatez meā restituas filijs meis: vel vni eoz: vel nepotibus meis:

Peto de fevroz charissima vti cum mortis hereditatez meā restituas filijs meis: vel vni eoz: vel nepotibus meis:

Suscipisset. qd est si pmo decessisset sine liberis. vt. Jo. de vul. sub. l. qd duos. s. v. qz pmo mortis ius succedēdi trāsmitit ad suos libos. vt. C. de his qd an. tab. l. i. s. ibi pūf. l. i. h. uti. s. h. aut iste pmo sub pōtōne tacita pte fratris erat habitur. si frat decederet sine liberis: et ea pendēte decessit pmo: vñ nō trāsmitit. vt. C. de ca. tol. s. inat. Itē. C. de spu. et ali. sub. l. pe. vbi cessat subitō nisi vteroz ipubes decedat. s. ibi pupillar. s. h. fideicommissaria. Itē ibi cōditio deficiat in psona scda: qz decessit pube: sic cōtra in psona secundi extitit: quia decessit sine liberis.

Uni. pro vt. **F**ilij meos. s. libus. **U**el vni. s. superstiti alijs premouentibus.

non pfirmat reditio vel pign. nisi i certis rebz de dicitis habeat quartā. vt. s. eo. l. i. s. si heres. vers. id qd capit a coheredibus nō cōputatur in quartā. vt. s. e. l. in fideicomis. in fi. et ad. l. fal. l. i. qz ta. s. p. es. argu. s. C. fami. heres. l. h. l. i. et fact. s. de pignoz. ac. l. rem alienā. arg. p. tra. i. quoz rō leg. l. i. s. qd ait p. e. volum. et.

Heres mel qquid ad eos ex hereditate bonifve meis puenit id omne post mortē suā restituat pime mee colonie beneuentanoz: nichil de fructibus pendēte cōditio

Nouissimo. scz defuncto.

Verba. que erāt si vteroz decederet sine liberis. et sic videbat deficere cōditio: qz pimus decessit cum liberis.

Voluntatē. de fincti potius ptesa. vt. C. de fideicō. l. cū viri. et s. de lega. l. i. penul. p. prima. i. pti mi mortis.

Partis. s. hēditatē vltimo mortui. Ac.

Quam. s. neprem.

Nouissimus scz frater.

Suscipisset. qd est si pmo decessisset sine liberis. vt. Jo. de vul. sub. l. qd duos. s. v. qz pmo mortis ius succedēdi trāsmitit ad suos libos. vt. C. de his qd an. tab. l. i. s. ibi pūf. l. i. h. uti. s. h. aut iste pmo sub pōtōne tacita pte fratris erat habitur. si frat decederet sine liberis: et ea pendēte decessit pmo: vñ nō trāsmitit. vt. C. de ca. tol. s. inat. Itē. C. de spu. et ali. sub. l. pe. vbi cessat subitō nisi vteroz ipubes decedat. s. ibi pupillar. s. h. fideicommissaria. Itē ibi cōditio deficiat in psona scda: qz decessit pube: sic cōtra in psona secundi extitit: quia decessit sine liberis.

Uni. pro vt. **F**ilij meos. s. libus. **U**el vni. s. superstiti alijs premouentibus.

a Cui volueris hoc non fuit dictum in filiis.
b In filiis. h̄cipit r̄ndere. s̄. s̄. fuerit s̄ba testatoris: r̄ dic filios. f. oēs vel etiā vnū si solus vnus superest.
c Eligēdi. q̄ electio nō p̄mit̄ deopotatōe mulieris. et q̄s possit eligere r̄ q̄d iur̄ si sit in mozaeligēdi. dic vt. s̄. de leg. ij. l. cū p̄. s̄. hereditare. r̄. l. cūz q̄. daz. r̄ no. s̄. eo. l. ex facto. s̄. si quis rogatus.
d Autē. p̄ sed. Accur.
e Prescriptos. id est p̄notatos. et facit. s̄. de lega. ij. l. omnia. in si. r̄. l. cū pater. s̄. penul. r̄. l. peto. s̄. si. r̄. C. d. s̄. lig. l. si. r̄. no. h̄. ordi nē scripture sequē dūz q̄d dic. p̄. s̄. C. de fideicō. aut. hoc apli. s̄. Itē no. q̄ ta cite ponit i volūta te mulieris cui sit legatū. q̄d exp̄sse si possit. vt lego illis si voluer. sic. s̄. de codi. r̄. demonstra. l. nomunq̄.
Deducta. cōfusa. s̄. aditione. vt. l. eo. l. debitor.
g Trebelliano. hec determinant sequētia.
h Dodrās. remanet s̄ q̄ta p̄nes h̄rē. r̄ sic ap̄paret eā de singulis detrahēdaz. vt no. s̄. eo. l. marcellus. s̄. que res.
i Fideicōmissi. si. i. fideicommissari. r̄. petet dodrātē. Accur.
k Quo actio. f. cum adiit hereditatem debitoris. Accursius.
l Officio. in bo. si. ex moza. vt. s̄. de neg. gesti. l. q̄ t̄r̄idē.
m Cōputabunt. in illud debitū q̄d est cōfusum r̄ videbunt fuisse in hereditate vt sic earū dodrās restituatur: r̄ quarta retineat. vt. s̄. eo. l. postulatē. s̄. sed r̄ in h̄mōi.
n Posterioris. f. temporis.
o Facta sit. tūc em̄ vsure r̄ fruct⁹ veniūt in restitutōe. vt. s̄. eo. l. in fideicōmissariā. in prin. r̄. s̄. r̄. l. postulatē. s̄. sed r̄ in h̄mōi. sed si anterioris tēporis. i. ante confusione veniūt vt hereditaria obligatio. vt. s̄. eo. l. postulatē. s̄. sed r̄ in huiusmodi. r̄. Jea. l. s̄. qui post. h̄.
p In tēpus. i. post tēpus. vt. s̄. eo. l. si patroni. in prin.
q Quisda. sub. r̄ alijs nō. nā sufficit si cui vel in paucis r̄. vt. C. de nego. gesti. l. tutori. nā nō tenetur nisi de lata culpa. vt. s̄. e. l. mulier. s̄. sed enim. quā hic non cōmissit

maxime si filios quos eregit videbat fieri inopes. ar. cōtra. s̄. de admini. tuto. l. cum queritur.
r Non cogitur. quia iudicio defuncti p̄cepit. vt. s̄. eo. l. mulier. s̄. si heres. et facit optime ad. s̄. eo. l. postulantē. s̄. sed in huiusmodi. vsq̄ in finem.
s Nā hereditaria. iterpositio est. s̄. eo.
t Erit. f. soluenti vsuras fideicommissi. aduersus eū dē. et sic ad priori. vel dic ei q̄ soluit heredi nō cōpetit repetitio s̄ eūdem herede r̄ dic nō ad priori. sed ad superioris m̄. adiungit. Accur.
v Usure. ab herede.
x Querele. als̄ q̄rele. als̄ pene. f. s̄ h̄rē. r̄ est aliud in p̄e q̄ nō soluit vsuras ex fructib⁹ aduēctio. vt. C. de bo. q̄ libe. l. si. s̄. vbi autē in vnum.
y Suo. i. defuncti iudicio. vt dixi in prin. huius. l.
z Eo noie. i. nomine fenoris.
a Proprius. sic s̄. q̄ po. in pig. ha. l. si puor. et cōmuni diui. l. in hoc iudicio.
b Coact⁹. ante restōne h̄r̄ditatis. nō aut post. vt. s̄. e. l. ita tū. s̄. q̄ ex trebel. que est contra. Alij dicūt q̄ etiā h̄ post restōne. r̄ dicūt q̄ hec actio peribit p̄pter absentiaz fideicommissarij. vt. s̄. eo. l. cum hereditas. Accursius.
c Usurarum. sed pro dodrante sortis sic. vt. C. eo. l. i.
d Numis. tici⁹ ex asse institut⁹ i h̄r̄ditate q̄ valet. cccc. aureos rogat⁹ restituerē totā h̄r̄ditatē accept⁹. c. aureis de bursa seij. dicit q̄ i suā q̄rā eos cōputat tici⁹ vt aplius nō detrahat sicut si de. cccc. q̄ erāt in hereditate accepisset eos. c. ex volūta te defuncti. Scōdo dicit idē si tici⁹ r̄ seius sint instituti i h̄r̄ditate valēte. cccc. aureos et tici⁹ sit rogat⁹ restituerē seio suā p̄te q̄ valet. cc. acceptis. l. aureis de bursa seij. nā p̄de tici⁹ cōputabit sibi i q̄rā illos. Laureos ac si de ipa h̄r̄ditate suā p̄te accepisset. vt apli. nō deducat. Tertio dicit diuersum in p̄dio. vt si tici⁹ seio coheredi rogat⁹ sit suā p̄te h̄r̄ditatē restituerē retēto p̄dio h̄r̄ditario: q̄d valet. l. nā solā medietatē in falcidia cōputabit quā iure h̄r̄ditario h̄z: s̄. aliā dimidiā nō quā h̄z a coh̄r̄de q̄ h̄z.

missi causa in tēpus restitue da sit: nō idcirco nominum periculum ad heredem pertinet bit q̄ heres a quibusdam pecuniam eregerit.
Cobuēctioes post mortem ex iudicio testatoris prouēntes si p̄ heredes exacte nō fuerint veniunt in fideicōmissum: als̄ secus. Bar.
Qui post tēpus hereditatē restituere rogatus est vsuras a debitorib⁹ hereditarijs p̄ceptas quarū dies post mortē creditoris cessit restituere nō cogitur: q̄b⁹ nō exactis oīz vsurarū actio (nā hereditaria stipulatio fuit) ex trebel. transfertur. r̄ ideo nec indebiti petitio erit: ac similiter r̄ hereditario creditori si medijs tēporis nō soluātur vsure fideicōmissi. in his quoq̄ trebel. tenebit. nec ideo querele loc⁹ erit q̄ de fructibus heres quos iure suo p̄cipiebat fenus nō soluerit. q̄ si fen⁹ heres medijs tēporis nō soluerit: eo noie nō erit retentio cū p̄prium nego ciū gessit. quippe sorte reddere creditori coactus fideicōmissario nichil vsurarū medijs tēporis iputabit. Numis⁹ acceptis centū hereditatē resti-

Scri-
pture
ordo se
quēd⁹.

bebat dñium vñ nō cōputat in quartā. supplet ḡ ei ticio. Quarto reddat rōnē quare diuersum in pecunia ḡ in pte dñis. qz pecuniā habiliter ex sua portione tenet totam. at p̄dij parte nō pōt h̄re nisi a coherede q̄ dñium h̄z. Quinto dicit hec ḡa sunt p̄dicta p̄dia nō valēt plus ḡ portio n̄ cū restituenda: ita q̄ seio bene remanet quarta sue istitutiōis h̄z hec p̄dicta ticio det. quid aut si nō remanet: vt ecce tici⁹: z seius istituti sum i h̄rditate valēte. cccc. au reos. in qua erant duo p̄dia q̄ valent cccxx. cetera res h̄rditariae valēt. xx. z tici⁹ est rogatus restituere suā partē q̄ valēt. cc. acceptis p̄dij. z tici⁹ vult tota. cc. restituere etiā falcidia nō deducta: z vult p̄dia: ḡ seio dicit si hoc fiat non remanet sibi q̄ta sue institutiōis que est. l. dicit ḡ hec lex. q̄ de ceteris reb⁹ p̄ter p̄dicta q̄ cetera valent. xx. dz suo iure habere fet⁹ dimidiam. id est. x. pro alia dimidia l̄ eis: dē rebus a ticio restitueda. f. p. r. retinet tici⁹ ex p̄dij p̄legat⁹. r. ex sua pte. f. seij quasi hec. xx. q̄ dz tici⁹ in ceteris reb⁹ cū alijs. r. q̄ dz seius. f. q̄ z ip̄a legata vident. vt. s. de lega. ij. l. fideicommissa. ḡ cū eēt. vsq; ad h̄c p̄currentē q̄ntatē fiat cōpensatio: residuū qd̄ deest ad falcidiam seij q̄ sunt. xxx. retinet seius ex eisdem p̄dij. et quod vltra est restituit. z sic fit hic cōpensatio generis ad gen⁹. vt. r. s. si ps h̄e. pe. l. i. ḡ. pe. a

Falcidia. trebel. de qua hic tractat.
Bonus. f. hereditarius.
Retenturus. iure hereditario. Azo.
Rogatus. retētus cētū q̄ iure hereditario p̄cepit similiter de sua portioe. vel dic acceptis cētum a fideicommiss. Azo. z facit. s. de here. insti. l. qui nō militabat. in prin.
Diuersa. retine eūdē casum. quādo coheredi rogatur restituere. nam in extraneo fideicommiss. non assignatur hec differētia p̄dij z pecunie. l. j.
P̄dij. hereditarioium.
De portioe. sua. p̄tia. vt. s. de leg. ij. l. cū p̄. in pn. nā pōt bñ v̄dere suā portioe. z sic h̄re. c. h̄z p̄te p̄dij. coheredis nō pōt h̄re nisi de volūtate eius. z facit. f. de solu. l. si te cul. z. s. si cer. pe. l. nā. z. si. in fi.
Alia portio. p̄ter eam que t̄git eū hereditario iure. et no. q̄ extra quartā est qd̄ a coherede. accipitur. vt hic z. s. ad legem falci. l. in quarta. ḡ. l. sed cōtra. C. famil. her. l. filiū. Sol. vt ibi. z dic vt no. s. ad legem falci. l. ticia.
Cū aut. hic dicas casum vt dixi. vel dic fm Azo. ego sum institutus in. xi. vncijs tu ex vna quaz iustus es mi-

chi restituere retēt⁹ p̄dij magni seij: pone vncia valet. v. p̄dia. xv. etiā vncia detracta. cū ergo tu michi in. v. ego tibi in. xv. renicar. fieri cōpensatio in. v. hinc inde. residua vero. x. p̄stare debeo ex cā p̄legationis. sed qz atq; sum grauius etiā de hac p̄legatōe detrahā falcidiā. si aut nō essent graui⁹ nō detraherē. vt. s. ad leges falci. l. nescimus. l. i. Adatoris pte cū adeo maior⁹ vt excedat bodrantē Azo. maxime fm primā positioem. l. hereditatis. restituende. m. p̄tēti. i. si fideicommissarius vel h̄re falcidiam. et construe vsum est iteruenire. l. cōpetere falcidiā in supfluo p̄dij fideicom. p̄tēti. i. si ip̄e vult q̄tas h̄re. Itē no. q̄ ois q̄ capio ego istituit ab eñno cōputo i q̄rtā reb. vt i pn. huus. ḡ. si ḡo a cohe rede aut pecuniā z totā videat cape iure hereditario. z sic cōputo in q̄rtā q̄si nullū ius in ea videatur habuisse coheres. si aut corpus: aut non hereditarius: z tici⁹ idē aut hereditariū: z tici⁹ pro parte coheredis non cōputo. vt hic et. d. l. cū pater. z. l. in quarta. ḡ. ij. nō retinebit. imo videt q̄tra in partu. vt. s. de vsur. l. paulus r̄. ḡ. heres. q̄ est ḡ. Sol. hic fuit nat⁹ post mortem ibi ante. Itē hic in ancilla aliena. ceterū si erat testatoris etiā ante mortē nati vident venire in restitutione. vt. s. de vsu. l. herenni⁹ modestini. sed certe ibi fuit simpliciter ancilla legata: hic sine redditu. vñ etiā in ancilla testatoris serua fuerit editus ante mortē vel post. Itē z no. hic partū p̄tineri appellatione redditus. secus in vsufruc. vt argu. contra. s. de vsu. l. in pecudum. o. Qui. f. fetus. z facit. s. de vsufru. l. fetus. z facit. s. ad legem falci. l. paulus r̄. ḡ. i. p. Ante diē. fuit em rogatus restituere post. v. an. q. Cessisset dies. f. restituēde h̄rditar. p̄tēti soluerit: alij dicit cessisset dies. f. debitor. qz fuerit i mora z soluerit vsuras h̄rdi ante diē fideicommissi. z fm vtrūq; modū dic qz in quartā iputat z supfluo lucrat qz p̄cepit iudicio testatoris. vt no. s. eo. l. in fideicommiss. in prin. et idem in fructibus. z facit. s. eo. l. heredes mei. in prin. z. l. postulatē. ḡ. sed in h̄mōi. z. s. e. l. i. vsq; in fi. z. s. e. l. ḡ. qui post. r. Non cogat. nisi res perituras. vt. s. eo. l. mulier. ḡ. h̄z et enim. sed quid si distraxerit. Rñ. dic vt. s. eo. l. tici⁹ ro. f. heres. a fideicommissario. t. For. l. m̄cipioz. nā si reciderint. i. mortuus fuerit: z nō teneat heres ad estimatiōe eoz p̄stādā fideicommissi. tamen tenetur vt cōputet carnē vel carnis p̄ctum in quae

gat⁹ ancillarū part⁹ nō retinebit: nec fet⁹ pecorum: qd̄ summissi gregem retinent.
Fruct⁹ p̄cepti iudicio testatoris iputant in quartā: secus in his q̄ p̄cipi potuissent a diligentissimo patrefamilias: tamē fuerunt p̄cepti. Alex.
Ante diē. fideicommissi cedentē fructus z vsure quas debitor hereditarij cuz postea cessisset dies. soluerunt: item mercedes p̄dij ab h̄de p̄te portioi q̄dratis iputabuntur. Cū aut post mortē suā rogatus hereditatē restituere res hereditarias distrahere nō cogatur heres: fortū q̄ de p̄cisijs eaz redigi potuerit vsure p̄pter vsuz medij t̄pis p̄cepte nō videbunt. demq; nec p̄ciliū m̄cipioz aut vrbanoz p̄dijōū p̄stare cogitur. sed nichilomin⁹ vsus et casus eozū hereditarij: z tici⁹ idē aut hereditariū: z tici⁹ pro parte coheredis non cōputo. vt hic et. d. l. cū pater. z. l. in quarta. ḡ. ij. nō retinebit. imo videt q̄tra in partu. vt. s. de vsur. l. paulus r̄. ḡ. heres. q̄ est ḡ. Sol. hic fuit nat⁹ post mortem ibi ante. Itē hic in ancilla aliena. ceterū si erat testatoris etiā ante mortē nati vident venire in restitutione. vt. s. de vsu. l. herenni⁹ modestini. sed certe ibi fuit simpliciter ancilla legata: hic sine redditu. vñ etiā in ancilla testatoris serua fuerit editus ante mortē vel post. Itē z no. hic partū p̄tineri appellatione redditus. secus in vsufruc. vt argu. contra. s. de vsu. l. in pecudum. o. Qui. f. fetus. z facit. s. de vsufru. l. fetus. z facit. s. ad legem falci. l. paulus r̄. ḡ. i. p. Ante diē. fuit em rogatus restituere post. v. an. q. Cessisset dies. f. restituēde h̄rditar. p̄tēti soluerit: alij dicit cessisset dies. f. debitor. qz fuerit i mora z soluerit vsuras h̄rdi ante diē fideicommissi. z fm vtrūq; modū dic qz in quartā iputat z supfluo lucrat qz p̄cepit iudicio testatoris. vt no. s. eo. l. in fideicommiss. in prin. et idem in fructibus. z facit. s. eo. l. heredes mei. in prin. z. l. postulatē. ḡ. sed in h̄mōi. z. s. e. l. i. vsq; in fi. z. s. e. l. ḡ. qui post. r. Non cogat. nisi res perituras. vt. s. eo. l. mulier. ḡ. h̄z et enim. sed quid si distraxerit. Rñ. dic vt. s. eo. l. tici⁹ ro. f. heres. a fideicommissario. t. For. l. m̄cipioz. nā si reciderint. i. mortuus fuerit: z nō teneat heres ad estimatiōe eoz p̄stādā fideicommissi. tamen tenetur vt cōputet carnē vel carnis p̄ctum in quae

tam fms Bzo. qd in ceteris si alib' possit dici nō in seruo cui' caro nil valet eo mortuo. vt. C. de libe. cau. l. pncipalis. dic ergo fms hu. q' vsum dū viuit cōputat in quarta. i. fructū ppter vsum: s'z vsurā illi' vsus nō. s'z ad huc non videt plene exponi qd dicit casus eoz. vñ dic post moitā qñ tenetur de casu vel etiā an si p'grit casus dolo vel lata culpa heredis: et tunc totū iputat: z supfluū reddit. vt s. eo. l. mulier. s. s'z enim. et facit. s. de fun. instru. l. iij. circa prin. z. s. e. l. scribit casus.

a **C** Nō p'cipiāt. z facit. s. eo. l. iij. et. l. in fideicomis. s. i. z. j. p. i. s. b **C** Nō cogit. vt s. e. l. i. p. n. z. s. i. **D** Ebitor. remitti. als re mitti. als p' mitti. id est cōcedi. d **C** Obligatio. ciuilis qñ solutio. vt. s. de libe. l. i. si id qd. de naturali an tollat. dic vt statim dices. e **C** Naturali. et ciuili. qd videt. s. de regu. iur. l. cū pncipalis.

f **C** Siue possidet. s'z creditor. g **C** Neqz pignoratitia. hac falsa ratione q' sequit. si autē diceret q' cēt recta rō nō posset loq' in psonali putata ex mutuo: q' illa est extincta: nec d' pignoratitia: q' non esset rō q' ideo nō cōpetit fideicomis. immo est r'atio econtra. s. q' cōpetat. vt. s. eo. l. ita tamen. s. actiones. h **C** Quasi minus. ideo q' non est soluta pecunia. i **C** Petetur. actione ex testamento. li **C** Qd eueniret. s. q' posset agi actione ex testamento. l **C** Intercessisset. hic autem intercessit: z adhuc durat. z hic subijcit possider eum etc. m **C** Seruiana. i. hyp' othecaria. vt insitit. de act. s. item seruiana.

n **C** Non esse solutā pecuniā. z ideo videt adhuc pignus durare. vt. s. de pigno. l. grege. s. etiam. z. s. seq. o **C** Actio. psonalis z pncipalis. p **C** Exceptionem. s. ipis. vt. C. de iur. pi. l. iij. sic. z. j. de excep. rei iud. l. pe. s. lann. s. ar. s. j. de reg. iur. l. cū pncipal. s'z ibi plerūqz dicit ppter huc casum. Itē ar. s. C. de vsu. l.

q **C** Et solutum. a fideicommissario ipsi heredi. r **C** Non repetetur. vt indebitum. f **C** Naturalis. dicit qdā pncipalis z psonalis: cui naturali fideiussor accedit. vt. s. de pignou. l. res hypothe. als si vtraqz. s. cuius z naturalis ex ticta cēt nō posset pign' manere. vt j. de regu. iur. l. cū pncipalis. z fms hoc remanet naturalis p' pign'. s. vt habeat pignus cui adhercat. sed h'is ob. s. ea. l. vbi dicit naturali obligatione sublata. z qd dicit. s. de libe. lega. l. si id qd. vbi talis p'fusio habetur loco solutiois. alij dicit ciuile naturalē ipso iure tolli. s. psonalē. sed pignus remanet naturaliter obligatū z est spectale. z hoc ex illo p'bo plerūqz: qd est i dicta regula iuris cū pncipalis: h'z em hyp' othecaria suas conditiones etc. vt s. de pigno. l. grege. s. etiam. z. s. seq. cū em ex pacto outur obligatio pignoz. vt. s. de pac. l. si tibi. s. d' pignoz. z in pacto vertatur ius naturale. vt. s. d' pac. l. si vn'. s. pac'. ergo est ibi naturalis obligatio que hic durat. Tertij dicunt q' psonalis et pignoratitia tolluntur ipso iure. sed hypothe. resuscitatur vtilis: ne creditor in dāno moeretur. vt et als. s. si ex nox. causa ag. l. iij. in fi. sed quācūqz teneas inuenies fieri contra iuris rigorem. t **C** Vel soluta pecunia esset. sic. s. eo. l. apud. in prin. z. l. ita tamen. s. si perceptis. z. j. eo. l. facta. s. si in danda. y **C** Nam. non cogitur adire vbi timet dānum nisi puidetur suo dāno. nā etiā in lucro est idem vt non cogatur adire nisi puidetur ei ne lucrum perdat. z **C** Absit. als agitur. als contendit. z als absit. i. absentat se ne cogatur adire vt nō perdat lucrum. y **C** Accepit. i. est ei relictum. z **C** potuit dici. causa disputandi. s'z male vt in fi. dicit. a **C** Non cogendum. si legatum ei auferatur. b **C** Cōtra voluntatē. incitā. s'z quid si exp'se dixit si voles heres esto. Rñ. adhuc cogit. quia frustra dicunt h'ec p'ba

eos. sed ibi de alio accessorio z odioso vt vsurarum dicit. q **C** Et solutum. a fideicommissario ipsi heredi. r **C** Non repetetur. vt indebitum. f **C** Naturalis. dicit qdā pncipalis z psonalis: cui naturali fideiussor accedit. vt. s. de pignou. l. res hypothe. als si vtraqz. s. cuius z naturalis ex ticta cēt nō posset pign' manere. vt j. de regu. iur. l. cū pncipalis. z fms hoc remanet naturalis p' pign'. s. vt habeat pignus cui adhercat. sed h'is ob. s. ea. l. vbi dicit naturali obligatione sublata. z qd dicit. s. de libe. lega. l. si id qd. vbi talis p'fusio habetur loco solutiois. alij dicit ciuile naturalē ipso iure tolli. s. psonalē. sed pignus remanet naturaliter obligatū z est spectale. z hoc ex illo p'bo plerūqz: qd est i dicta regula iuris cū pncipalis: h'z em hyp' othecaria suas conditiones etc. vt s. de pigno. l. grege. s. etiam. z. s. seq. cū em ex pacto outur obligatio pignoz. vt. s. de pac. l. si tibi. s. d' pignoz. z in pacto vertatur ius naturale. vt. s. d' pac. l. si vn'. s. pac'. ergo est ibi naturalis obligatio que hic durat. Tertij dicunt q' psonalis et pignoratitia tolluntur ipso iure. sed hypothe. resuscitatur vtilis: ne creditor in dāno moeretur. vt et als. s. si ex nox. causa ag. l. iij. in fi. sed quācūqz teneas inuenies fieri contra iuris rigorem. t **C** Vel soluta pecunia esset. sic. s. eo. l. apud. in prin. z. l. ita tamen. s. si perceptis. z. j. eo. l. facta. s. si in danda. y **C** Nam. non cogitur adire vbi timet dānum nisi puidetur suo dāno. nā etiā in lucro est idem vt non cogatur adire nisi puidetur ei ne lucrum perdat. z **C** Absit. als agitur. als contendit. z als absit. i. absentat se ne cogatur adire vt nō perdat lucrum. y **C** Accepit. i. est ei relictum. z **C** potuit dici. causa disputandi. s'z male vt in fi. dicit. a **C** Non cogendum. si legatum ei auferatur. b **C** Cōtra voluntatē. incitā. s'z quid si exp'se dixit si voles heres esto. Rñ. adhuc cogit. quia frustra dicunt h'ec p'ba

mus autē ne z pign' liberatum sit sublata naturali obligatio ne siue possidet' creditor: idē qz heres rē: siue non possidet: videam' de effectu rei: z si possidet nulla actione a fideicommiss. conueniri potest: neqz pignoratitia qm h'editaria est actio: neqz fideicō. qñ minus restituerit recte petet': qd eue niret' si nullū pign' intercessisset: possidet em eā rez qñ creditor. sed et si fideicōmiss. rē retineat: z hic seruiana actione tenebit': vcz ē em nō cō solutā pecuniā: quē admodū dicim' cū amissa est actio' p'p' exceptioēz. Itē nō tm retetio s'z etiā petitio pignozis noie cōpetit: et solutū nō repetetur'. remanet ergo propter pignus naturalis obligatio. Hec autē integra non putarem compellendum adire nisi prius de indēnitate esset ei cautū: vel soluta pecunia esset: nam' z cuz de lucro heres scriptus absit' q' forte legatus accepit': si heres non extitisset: responsum est nō esse cogenduz heredem adire nisi legato p'elito: vbi quidem potuit dici' nō cogendum' esse heredem adire quodammodo cōtra voluntatē

quadrantem quoqz diminuit. **Rogatur restituere qd ex hereditate superfuerit non tenetur ad fructus nec ad tuendas res bona fide pignoratias. hoc dicit Barto.** **Qd ex hereditate supfluet cū moreret restituere rogatus fructus supfluos restituere nō videt' rogat': cū ea p'ba diminutionē qdē hereditat' admittūt. fructuū autē additamētū nō p'cipiāt'. Heres ei' q' bonoz supfluū post mortē suā restituere fuerat rogatus: pignou res hereditarias dadas (si non in fraudē id factum sit) liberare non cogitur'. **Aditio que fit coacte naturali obligatoez nō pimit. Itē dñum rei pignorate qd puenit ad creditore irruocabilit' nō pimit hyp' othecariā. Bar.** **D** Ebitor sub p'p' au. gnoie creditore h'idez instituit: cūqz rogauit restituere hereditatē filie sue: id est testatous: cū nollet adire vt inspectā coact' iussu p'tor' adiit z restituit: cū emptore pignozis nō iueniret desiderabat remitti' sibi iure dñij vt possideret. m' d' aditioē qdē hereditatis p'fusa obligatio' est. videatur ipso iure. sed hypothe. resuscitatur vtilis: ne creditor in dāno moeretur. vt et als. s. si ex nox. causa ag. l. iij. in fi. sed quācūqz teneas inuenies fieri contra iuris rigorem. t **C** Vel soluta pecunia esset. sic. s. eo. l. apud. in prin. z. l. ita tamen. s. si perceptis. z. j. eo. l. facta. s. si in danda. y **C** Nam. non cogitur adire vbi timet dānum nisi puidetur suo dāno. nā etiā in lucro est idem vt non cogatur adire nisi puidetur ei ne lucrum perdat. z **C** Absit. als agitur. als contendit. z als absit. i. absentat se ne cogatur adire vt nō perdat lucrum. y **C** Accepit. i. est ei relictum. z **C** potuit dici. causa disputandi. s'z male vt in fi. dicit. a **C** Non cogendum. si legatum ei auferatur. b **C** Cōtra voluntatē. incitā. s'z quid si exp'se dixit si voles heres esto. Rñ. adhuc cogit. quia frustra dicunt h'ec p'ba**

tur ipso iure. sed hypothe. resuscitatur vtilis: ne creditor in dāno moeretur. vt et als. s. si ex nox. causa ag. l. iij. in fi. sed quācūqz teneas inuenies fieri contra iuris rigorem. t **C** Vel soluta pecunia esset. sic. s. eo. l. apud. in prin. z. l. ita tamen. s. si perceptis. z. j. eo. l. facta. s. si in danda. y **C** Nam. non cogitur adire vbi timet dānum nisi puidetur suo dāno. nā etiā in lucro est idem vt non cogatur adire nisi puidetur ei ne lucrum perdat. z **C** Absit. als agitur. als contendit. z als absit. i. absentat se ne cogatur adire vt nō perdat lucrum. y **C** Accepit. i. est ei relictum. z **C** potuit dici. causa disputandi. s'z male vt in fi. dicit. a **C** Non cogendum. si legatum ei auferatur. b **C** Cōtra voluntatē. incitā. s'z quid si exp'se dixit si voles heres esto. Rñ. adhuc cogit. quia frustra dicunt h'ec p'ba

Liber Duodecimus.

in extraneo: licet in necessario conditionem faciant. vt. §. de condi. insti. l. verba.

a **H**eredi. sub hac conditione &c.

b **A**dicionem. f. facite.

c **A**lterutrū. dederit. f. tacite. f. vtrūq; daret & restitueret vel abstineret et legatū acciperet.

d **U**trūq; sezyt adeat & restituat: item et legatū habeat. & sic not. q. l. pune fit contrayoluntatē defuncti.

e **C**ascendentib⁹ ex linea materna per descendentes actio nō queritur: itez qđ quis hz ex erronea sententia in restitutio nem non venit. Bar.

f **S**a qđ dotē dabat pacta erat cū marito vt mortua se in matrimonio dotis parte matri ei⁹ redderet: nec eo nomine stipulatio a matre iterposita est: mo riēs deinde & matrē et maritū suū hfdē fecerat & a mater petierat vt hereditatē ticio restitueret: iudex adit⁹ de hereditate diuidēda⁴ partē dotis quasi ex vtili pacto pro parte⁴ matri adiudicauerat⁹: querebat an & ea portio ex causa fideicō. pte stāda sit. quā nō esse restituendā puto: qđ nō quasi heres sed qđ māt ex pacto accepit: nec occasiōe hereditatis⁹ sed erro re ex pacto eam habuit.

g **F**acta restitōe fideicōmissi inualidi actiōes nō trāseūt ex trebelliano. bar. & alexā. I dē.

h **P**ro parte. co. hfdis que isti est adiudicata. nā de sua pte cōstat qve nit in restitutione fideicō. qđ illam caput iure hfditatio

i **A**diudicauerat. et male. qđ ex pacto filie matri actio nō datur vtilis vel directa. vt hic. & §. de pac. do. l. inter. §. filia. sicut nec cuiuslibet alij p alterū nisi in casibus. vt liti. de inuti. stip. §. si qđ alij. sed argu. cōtra. §. solu. ma. l. gaus. in fine. vbi neptis agit ex pacto aui materni: sed ibi fauor matrimonij & dotis qui nō est h. Item & sine pacto erat habitura neptis actionē: mater non.

k **H**ereditatis. no. de tanq. vt et §. de adop. l. si pater. §. qui duos.

l **E**rrone. errauit & iudex cū pactum nō valuit. vt dixi. & sic ex sua astutia habet mater. sic. §. de here. ven. l. veditoz. ex. r. §. ad. l. fal. l. iij. sed nūqd coheres indebitū a matre repetit. Rñ. nō ppter auctoritatē rei iudi. vt. §. man. l. si fideiussoz. §. in omnib⁹. nisi aliqd falso sciēter mater allegauit. vt. §. de iudi. l. si pzetoz. §. marcellus.

m **A**tron⁹ et debita. olim dimidia hodie tertia. vt no. §. e. lita tamen. §. si patronus.

defuncti: qui legando hereditate posuit aditionē. sed cum testator alterutrū dderit: nos vtrūq; ei prestamus.

n **A**ccendentib⁹ ex linea materna per descendentes actio nō queritur: itez qđ quis hz ex erronea sententia in restitutio nem non venit. Bar.

o **S**a qđ dotē dabat pacta erat cū marito vt mortua se in matrimonio dotis parte matri ei⁹ redderet: nec eo nomine stipulatio a matre iterposita est: mo riēs deinde & matrē et maritū suū hfdē fecerat & a mater petierat vt hereditatē ticio restitueret: iudex adit⁹ de hereditate diuidēda⁴ partē dotis quasi ex vtili pacto pro parte⁴ matri adiudicauerat⁹: querebat an & ea portio ex causa fideicō. pte stāda sit. quā nō esse restituendā puto: qđ nō quasi heres sed qđ māt ex pacto accepit: nec occasiōe hereditatis⁹ sed erro re ex pacto eam habuit.

p **F**acta restitōe fideicōmissi inualidi actiōes nō trāseūt ex trebelliano. bar. & alexā. I dē.

q **P**ro parte. co. hfdis que isti est adiudicata. nā de sua pte cōstat qve nit in restitutione fideicō. qđ illam caput iure hfditatio

r **A**diudicauerat. et male. qđ ex pacto filie matri actio nō datur vtilis vel directa. vt hic. & §. de pac. do. l. inter. §. filia. sicut nec cuiuslibet alij p alterū nisi in casibus. vt liti. de inuti. stip. §. si qđ alij. sed argu. cōtra. §. solu. ma. l. gaus. in fine. vbi neptis agit ex pacto aui materni: sed ibi fauor matrimonij & dotis qui nō est h. Item & sine pacto erat habitura neptis actionē: mater non.

s **H**ereditatis. no. de tanq. vt et §. de adop. l. si pater. §. qui duos.

t **E**rrone. errauit & iudex cū pactum nō valuit. vt dixi. & sic ex sua astutia habet mater. sic. §. de here. ven. l. veditoz. ex. r. §. ad. l. fal. l. iij. sed nūqd coheres indebitū a matre repetit. Rñ. nō ppter auctoritatē rei iudi. vt. §. man. l. si fideiussoz. §. in omnib⁹. nisi aliqd falso sciēter mater allegauit. vt. §. de iudi. l. si pzetoz. §. marcellus.

u **A**tron⁹ et debita. olim dimidia hodie tertia. vt no. §. e. lita tamen. §. si patronus.

v **S**ectam partem. f. sue partis vel institutionis. m **A**ctiones. f. cum effectu: vere tñ trāseunt. sed condi cum: vt subicit. & fm hoc nō est dbitū. f. cū effectu. vere tñ est debitum ex voluntate defuncti. alij dicunt ipso iure non trāsire: nec vilo modo debiti per. l. i. eo. l. facta. §. si qđ ma

ioem. sed ibi non fuit ex voluntate defuncti d maiori pte n **P**er errozē. f. facti. sec⁹ si iur. vt C. ad. l. fal. l. error. facit. §. eo. l. heres. cū. r. §. de pdi. ide. l. si qđ cuius effectu.

z **A**ul⁹ respōdit. sempronio. vocatū casus. p **E**i. f. sempronio. & sic mutat pfonas: et dic dari volo a meo herede puta ticio.

q **R**estituēda. f. sempronio. r **S**ensisse. i. de quantitate quā vincia cōtinet. vt non cōtradicit sibi ipse & sic nō hz locū trebel. vt. §. eo. l. cogi. §. et generaliter. fm Bzo. Alij dicū habere locū trebel. exponit magis quantitate. i. vinciam p fideicō. qđ portio nē hereditatis. f. iure institutionis. & hoc est q subicit: sed hoc est r. r. p hoc q p obliquuz fit reatū facit. §. da ri volo r. c. Alij dicūt q finis: sed si r. c. corrigat qđ dperat videri mag⁹ r. c. et sic habeat locū cum treb. ac.

r **S**ensisse. i. de quantitate quā vincia cōtinet. vt non cōtradicit sibi ipse & sic nō hz locū trebel. vt. §. eo. l. cogi. §. et generaliter. fm Bzo. Alij dicū habere locū trebel. exponit magis quantitate. i. vinciam p fideicō. qđ portio nē hereditatis. f. iure institutionis. & hoc est q subicit: sed hoc est r. r. p hoc q p obliquuz fit reatū facit. §. da ri volo r. c. Alij dicūt q finis: sed si r. c. corrigat qđ dperat videri mag⁹ r. c. et sic habeat locū cum treb. ac.

s **F**ilia mater petit⁹ vt si liberis superstitib⁹ moreretur partem eius quod ad eam ex bonis patris peruenerit: qđ si sine liberis vnuerfuz fratri restitueret: queritur defuncta ea in matrimonio supstite filia: an heres eius cum parte hereditatis eius quoq; quod dotis nomine datum⁹ erat partez restituere debeat. respondit: id quod in dotē fuisse nō contineri in partem hereditatis que restituenda est. sed et si ex promissione dotis aliquid debitū fuerit eris alie n⁹ loco habendum.

t **S**i dilatio apponit gratia fideicommissarij cessante causa dilationis cessat dilatio. B.

u **A**lumino certam pecuniam legauit⁹: eā recipi a seprio

z **A** sempronio. & sic est munus sempronio⁹. sicq; peti-

de his bonis se dotauit. Rñ. idē. vt. §. eo. l. mulier. §. cū p poneret. sed qđ si suā filiā. rñ. nō idē: qđ nō est officiu mris dotare filiā. vt. C. de iure do. l. mulier. sed patris. vt. C. de do promif. l. si. r. j. de col. bo. l. filium.

x **E**ris alieni. a patre debiti. & sic videt abesse. vt. §. de filiam neg. gest. l. si quis man. ar. contra. §. de pec. l. sed et si dā: dotare nū. §. si. & facit. §. ad. l. fal. pater. in prin.

y **L**egauit. f. pure. sed solutio fuit dilata gratia alūne

z **A** sempronio. & sic est munus sempronio⁹. sicq; peti-

ioem. sed ibi non fuit ex voluntate defuncti d maiori pte n **P**er errozē. f. facti. sec⁹ si iur. vt C. ad. l. fal. l. error. facit. §. eo. l. heres. cū. r. §. de pdi. ide. l. si qđ cuius effectu.

z **A**ul⁹ respōdit. sempronio. vocatū casus. p **E**i. f. sempronio. & sic mutat pfonas: et dic dari volo a meo herede puta ticio.

q **R**estituēda. f. sempronio. r **S**ensisse. i. de quantitate quā vincia cōtinet. vt non cōtradicit sibi ipse & sic nō hz locū trebel. vt. §. eo. l. cogi. §. et generaliter. fm Bzo. Alij dicū habere locū trebel. exponit magis quantitate. i. vinciam p fideicō. qđ portio nē hereditatis. f. iure institutionis. & hoc est q subicit: sed hoc est r. r. p hoc q p obliquuz fit reatū facit. §. da ri volo r. c. Alij dicūt q finis: sed si r. c. corrigat qđ dperat videri mag⁹ r. c. et sic habeat locū cum treb. ac.

r **S**ensisse. i. de quantitate quā vincia cōtinet. vt non cōtradicit sibi ipse & sic nō hz locū trebel. vt. §. eo. l. cogi. §. et generaliter. fm Bzo. Alij dicū habere locū trebel. exponit magis quantitate. i. vinciam p fideicō. qđ portio nē hereditatis. f. iure institutionis. & hoc est q subicit: sed hoc est r. r. p hoc q p obliquuz fit reatū facit. §. da ri volo r. c. Alij dicūt q finis: sed si r. c. corrigat qđ dperat videri mag⁹ r. c. et sic habeat locū cum treb. ac.

s **F**ilia mater petit⁹ vt si liberis superstitib⁹ moreretur partem eius quod ad eam ex bonis patris peruenerit: qđ si sine liberis vnuerfuz fratri restitueret: queritur defuncta ea in matrimonio supstite filia: an heres eius cum parte hereditatis eius quoq; quod dotis nomine datum⁹ erat partez restituere debeat. respondit: id quod in dotē fuisse nō contineri in partem hereditatis que restituenda est. sed et si ex promissione dotis aliquid debitū fuerit eris alie n⁹ loco habendum.

t **S**i dilatio apponit gratia fideicommissarij cessante causa dilationis cessat dilatio. B.

u **A**lumino certam pecuniam legauit⁹: eā recipi a seprio

z **A** sempronio. & sic est munus sempronio⁹. sicq; peti-

de his bonis se dotauit. Rñ. idē. vt. §. eo. l. mulier. §. cū p poneret. sed qđ si suā filiā. rñ. nō idē: qđ nō est officiu mris dotare filiā. vt. C. de iure do. l. mulier. sed patris. vt. C. de do promif. l. si. r. j. de col. bo. l. filium.

x **E**ris alieni. a patre debiti. & sic videt abesse. vt. §. de filiam neg. gest. l. si quis man. ar. contra. §. de pec. l. sed et si dā: dotare nū. §. si. & facit. §. ad. l. fal. pater. in prin.

y **L**egauit. f. pure. sed solutio fuit dilata gratia alūne

z **A** sempronio. & sic est munus sempronio⁹. sicq; peti-

de his bonis se dotauit. Rñ. idē. vt. §. eo. l. mulier. §. cū p poneret. sed qđ si suā filiā. rñ. nō idē: qđ nō est officiu mris dotare filiā. vt. C. de iure do. l. mulier. sed patris. vt. C. de do promif. l. si. r. j. de col. bo. l. filium.

x **E**ris alieni. a patre debiti. & sic videt abesse. vt. §. de filiam neg. gest. l. si quis man. ar. contra. §. de pec. l. sed et si dā: dotare nū. §. si. & facit. §. ad. l. fal. pater. in prin.

y **L**egauit. f. pure. sed solutio fuit dilata gratia alūne

z **A** sempronio. & sic est munus sempronio⁹. sicq; peti-

tionē nō hz si nullū emolumētū sit habitur⁹ alioqñ dabo ei p̄tionē. vt. f. l. lucius. §. meua. 2. ibi no. hug.

a **W**andauit. semp̄oni⁹ vt accipiat ab herede et det vñsras aliū.

b **D**efuncto. f. sine liberis.

c **P**ossint. scilicet statim.

d **P**osse. scz statim petere substitutos. nam voluit eos testator admitti qñcunq; decede ret alūnus siue ante. xx. an. siue post: hz alūnū voluit habere sōtē ante. xx. an. et adde qd no. §. e. l. seius saturninus.

e **A**cta. demuz sub. vt. j. co. l. si eius. §. si quis.

f **R**estōne. etiā p̄bonā sit p̄bo vel etiā re. vt. §. co. l. restituta. in prin.

g **I**n bonis. vt actionem 2 excep. habeat. vt. j. de acqui. re. do. l. rem in bonis. hz § post restitutiōem fideicō. peti. here. fideicō. Item rei vendi. si defuerit fuerat dñs vt. §. de fideicō. hz. pe. l. i. 2. si non erat dñs hz publiciana. vt. §. de pub. l. cū sponsus. §. l.

h **P**ossessio. acqrit qd h dñus si ne possessione vt i hereditate de acq. pos. l. cū hdes. 2. als vt no. §. de rei vē. l. si ager. sed videt qd hodie etiā an restōne qrat do mintuz. vt. C. cōta de leg. l. si. §. sin autē. §. dic vt no. §. e. l. marcell⁹. §. res. Accur.

i **S**i is. f. fideicōmissarius.

k **T**rāsferrī. p̄tra videbat qd nō erat facta officio iudicis sicut p̄fucit sed iure actōis: hz nō nocet qd stipulatio succedit i locū officij. 2 sic est eiusdē nature. vt. j. vt leg. no. ca. l. i. §. si qd sub. 2. §. si qd cau. l. si eū. §. qd iuniarū. nō em̄ refert qd qualis fiat. dūmō fiat. vt. j. de p̄. ob. l. cū seruus.

l **A**ctor. i. fideicōmissarius.

m **Q**uantitate. que facit emptiōem. vt. j. pro emp. l. lite. 2. §. de rei ven. l. eius.

n **U**ict⁹ sit. puta a legitimo h̄de: hz quomō hoc euz nec dolo vel culpa possidere desit. vt. §. ti. l. i. hoc aut. §. si. Rñ. nō opposuit. vel si opposuit nō fuit audit⁹ 2 sic non nocet fideicōmiss. vt. §. de euc. l. si p̄prudētia. vel fuit i culpa qd restituit res sciēs se cōueniēdum. vt. §. de rei vēdi. l. si culpa. vel sponte iudicium suscepit. vel sic fuit de facto.

Si h̄s scriptus restituerit h̄ditatē: 2 postea de h̄ditate p̄troueriā pass⁹ vict⁹ sit⁹: aut litē cesserit: durare actiōes cōstitit i fideicō. semel trāslatas.

Pro eo qd indebite restituitur respectu quote nō trāseūt actiones: secus si respectu rei certe. Bar.

Si qd maiorē ptē restituerit qd rogat⁹ est: in eā ptē qd excedit nō trāsserunt actiōes: hz cū p̄cepta aliqua re aut sūma rogatus sit heres restituere et omīssa retētiōe totā h̄ditatē restituerit: recte dicitur transferri actiones.

Quō p̄cedere dilatiōe p̄ hereditariū seruuz acquiritur in restitutiōe nō venit sicut nec alij fructus iudicio testatoris percepti. Bar.

Si h̄s ante restitūtā h̄ditatē seruuz h̄ditariū h̄de ab aliq̄ institutū iusserit adire hereditatem: negat Zul. debere h̄ditatē h̄ac restitui: qd de ea rogat⁹ nō eēt: 2 hoc est fatendum: reqrēdū tñ 2 illd est nū si cū i cremēto restituere rogatus sit h̄ditatem 2 hoc fuerit subsecutū: etiā eā h̄ditatē restituere cogit: nisi euidentissimis p̄batiōib⁹ fuerit ab h̄de p̄batū cōtēplatiōe sui seruū esse heredem institutum.

Licet fideicōmissari⁹ pecuniā quaz d3 dare tard⁹ soluat ad v̄suras nō tenet: qd nec fructus recuperat. Bar.

Restitui. quod verum est. f. f. arēdum. nisi heres fuerit in mora. vt. §. co. l. ita tamen. §. i. Accur.

Sui heredis.

Institutū. qd p̄sumo si dixit seruū ticij qd est heres. vt C. de iur. del. l. cū aliq̄s. 2 de p̄trahē. stip. l. optimam. 2 facit. §. de vul. sub. l. sed 2 si plures. §. in arrogato. 2 §. de vul. fruct. l. sed 2 si quid donetur. 2 qd ibi no.

Liber Duodecimus

a **C** Perdit. nā heres lucrat cū negligētia petēns percipiatur. vt. s. e. l. mulier. §. si heres. et ad hoc. C. de act. emp. l. curabit. est alia rō quare nō dat vsuras: qz non est fideicōmissari⁹ in mota dādi pecuniā cū non sit obligat⁹. vt. s. si qz omif. cau. test. l. si qz sub conditione. et j. de regu. iur. l. nulla mota.

b **C** Tenuerit. fideicōmissum aliq casu vel heres restituit atē datā pecuniā ignorās debere dari. et ita videt plus debito restituisse. et sic indebitos fruct⁹ repetit. vt. s. eo. l. heres cum. h.

c **C** Impedimētus. vt si ascēderis capituluz sis hīa et distingue aut cōditio est in dādo. et res paratūc dic vt. j. pri. §. si in danda. aut in faciēdo. et tūc aut possibilis et honesta: vt honestū nomē testatoris sibi imponere. et tūc cogit implere vt h. et j. pri. §. ibi. si vero nois ferēdi et. aut est difficilis vt turpis: et tūc obtinet j. pri. §. si hō turpis et. et j. pri. §. ibi nec enim in fa: mosis et.

d **C** Subēdus. sic s. e. l. si cui. §. fina. et argu. cōtra. s. de cu. bo. dā. l. i. et ante eam impletā nō pōt restitutio fieri. vt. s. e. l. ita tū. §. a patre. eo saluo qd no. s. eo. l. apud. §. antilia.

e **C** Remitti. vt nō impleat. sic. j. ti. i. l. v. §. i. et j. pri. §. qz si conditio. et. s. de condi. et demonstra. l. obtinuit. Accurf plus enī. hic vsqz in fi. §. pōt loqz trib⁹ modis. pūmo vt dicat de pditōe honesta et facili. et sic nō ad proximum sed ad pūm. §. referat. q. d. bene est iubēdus parere pditio ni plus enim et. alij dicunt loqz de difficili nō turpi. vrbī est difficilis remittatur quo ad cōmodū heredis. et non qd ad cōmodum fideicōmissi. hoc modo: bene dico nō cogi implere difficile. subaudi nec restituere. plus enim et. sed in turpi est fecus: vt remittatur etiam quo ad cōmodum fideicōmissarij. vt. j. pri. ab. qz si pditio et. Tu dic loqui de turpi et de difficili vt remittatur et ita non poterit adire: vt pōt pditōe nō impleta quā testator adimpleri voluit: l3 turpē: et sic nō restituere. nā fieret plus qd testator voluit

f **C** Rescripto diui antonini significatur vt si qz accepta a ticio pecunia qd qrtā hīditatē cōtinet rogar⁹ sit ei restituere hereditatē l3 tard⁹ def pecunia sine vsuris eaz dari debere: qz qto tardius qd qz pecuniā dat tāto tard⁹ ad fideicōmissi. puenit: et medij tps fruct⁹ pdit⁹. qz obre si ante datā pecuniā tenuerit hīditatē: fruct⁹ qz pcepit restituere hīdi eū oportere. Idē iur⁹ est et si qz ita heredis fidei cōmiserit: rogo si ticius tibi centum dederit restituas ei hereditatē meam.

g **C** Cōditōi potestatiue honeste facili et trāsitorie heres cogit parere: in honesta difficilis vel ppetua ei remittit. Bar.

h **C** Si sub pditōe heres institutus qz suspectas sibi hīditatē esse dicat: si neqz difficultatez neqz turpitudine vllā h3 cōditio nec impedimētū alud: iubēdus est parere pditōi: et adire et ita restituere. si vero turpis aut difficilis sit pditio: aperte iniquū est cogi eum explere eā alteri⁹ gfa: s3 et remitti eam ab initio visum est: plus enim tribui a pretore ei qui fideicōmissi. peti qz testator voluit absurdū est. vtiqz aut testator nisi expleta sit cōditio neqz scriptū hīdē ad hīditatē vocauit

si cogere adire et restituere conditione non impleta: et hoc de rigore vt hic. sed de equitate pretoris habetur p impleta. et sic vel cogitur protestari qz noli esse heres: vel petere fm tabulas. vt hoc facto transferat actiones ex re bel. vt. j. pri. §. ibi qz si conditio et.

i **C** Offerre. sic. s. eo. l. s3 sciēdū. et l. si cui. §. si. h Remittit. puta turpis vel iposibilis. vt. s. pri. §. i. Edictū. s. pto ris. qd hmoi cōditiones remittit. l. i. Subēdus. a ptoze. q. d. ptoze. qz eū dicere et ptestari qz velut vti act. ptoze. i. hīditarijs ac si dicat qd tū se ē dicat qz velut eū hīs et nāqz impleta pditōe restituat vel pstat fm tabulas. et sic no. qz qz iure pretorio pōt quis eē heres non ciuili. vt hic et ist. qui. mo. test. infr. §. non m. et. j. de bo. pos. fm tabu. l. i. §. i.

k **C** Nominis. honesti. m Cōditio est. vt instituo te heredes si imponas tibi nomē meū. s. ac cursū qd est honestū nomē. di. cū qz occurrit et succurrit cōtra tenebras iur⁹ ciuili. sec⁹ si dixi si iponas tibi nomē vespilio qd est turpe nomē vt hic. et. s. eo. l. s3 sciēdum. n Exegit. adimpleri.

l **C** Offerre. sic. s. eo. l. s3 sciēdū. et l. si cui. §. si. h Remittit. puta turpis vel iposibilis. vt. s. pri. §. i. Edictū. s. pto ris. qd hmoi cōditiones remittit. l. i. Subēdus. a ptoze. q. d. ptoze. qz eū dicere et ptestari qz velut vti act. ptoze. i. hīditarijs ac si dicat qd tū se ē dicat qz velut eū hīs et nāqz impleta pditōe restituat vel pstat fm tabulas. et sic no. qz qz iure pretorio pōt quis eē heres non ciuili. vt hic et ist. qui. mo. test. infr. §. non m. et. j. de bo. pos. fm tabu. l. i. §. i.

m **C** Offerre. sic. s. eo. l. s3 sciēdū. et l. si cui. §. si. h Remittit. puta turpis vel iposibilis. vt. s. pri. §. i. Edictū. s. pto ris. qd hmoi cōditiones remittit. l. i. Subēdus. a ptoze. q. d. ptoze. qz eū dicere et ptestari qz velut vti act. ptoze. i. hīditarijs ac si dicat qd tū se ē dicat qz velut eū hīs et nāqz impleta pditōe restituat vel pstat fm tabulas. et sic no. qz qz iure pretorio pōt quis eē heres non ciuili. vt hic et ist. qui. mo. test. infr. §. non m. et. j. de bo. pos. fm tabu. l. i. §. i.

n **C** Offerre. sic. s. eo. l. s3 sciēdū. et l. si cui. §. si. h Remittit. puta turpis vel iposibilis. vt. s. pri. §. i. Edictū. s. pto ris. qd hmoi cōditiones remittit. l. i. Subēdus. a ptoze. q. d. ptoze. qz eū dicere et ptestari qz velut vti act. ptoze. i. hīditarijs ac si dicat qd tū se ē dicat qz velut eū hīs et nāqz impleta pditōe restituat vel pstat fm tabulas. et sic no. qz qz iure pretorio pōt quis eē heres non ciuili. vt hic et ist. qui. mo. test. infr. §. non m. et. j. de bo. pos. fm tabu. l. i. §. i.

o **C** Offerre. sic. s. eo. l. s3 sciēdū. et l. si cui. §. si. h Remittit. puta turpis vel iposibilis. vt. s. pri. §. i. Edictū. s. pto ris. qd hmoi cōditiones remittit. l. i. Subēdus. a ptoze. q. d. ptoze. qz eū dicere et ptestari qz velut vti act. ptoze. i. hīditarijs ac si dicat qd tū se ē dicat qz velut eū hīs et nāqz impleta pditōe restituat vel pstat fm tabulas. et sic no. qz qz iure pretorio pōt quis eē heres non ciuili. vt hic et ist. qui. mo. test. infr. §. non m. et. j. de bo. pos. fm tabu. l. i. §. i.

p **C** Offerre. sic. s. eo. l. s3 sciēdū. et l. si cui. §. si. h Remittit. puta turpis vel iposibilis. vt. s. pri. §. i. Edictū. s. pto ris. qd hmoi cōditiones remittit. l. i. Subēdus. a ptoze. q. d. ptoze. qz eū dicere et ptestari qz velut vti act. ptoze. i. hīditarijs ac si dicat qd tū se ē dicat qz velut eū hīs et nāqz impleta pditōe restituat vel pstat fm tabulas. et sic no. qz qz iure pretorio pōt quis eē heres non ciuili. vt hic et ist. qui. mo. test. infr. §. non m. et. j. de bo. pos. fm tabu. l. i. §. i.

q **C** Offerre. sic. s. eo. l. s3 sciēdū. et l. si cui. §. si. h Remittit. puta turpis vel iposibilis. vt. s. pri. §. i. Edictū. s. pto ris. qd hmoi cōditiones remittit. l. i. Subēdus. a ptoze. q. d. ptoze. qz eū dicere et ptestari qz velut vti act. ptoze. i. hīditarijs ac si dicat qd tū se ē dicat qz velut eū hīs et nāqz impleta pditōe restituat vel pstat fm tabulas. et sic no. qz qz iure pretorio pōt quis eē heres non ciuili. vt hic et ist. qui. mo. test. infr. §. non m. et. j. de bo. pos. fm tabu. l. i. §. i.

Cōditio ni an heres paratūc dic vt. j. pri. §. si in danda. aut in faciēdo. et tūc aut possibilis et honesta: vt honestū nomē testatoris sibi imponere. et tūc cogit implere vt h. et j. pri. §. ibi. si vero nois ferēdi et. aut est difficilis vt turpis: et tūc obtinet j. pri. §. si hō turpis et. et j. pri. §. ibi nec enim in fa: mosis et.

r **C** Offerre. sic. s. eo. l. s3 sciēdū. et l. si cui. §. si. h Remittit. puta turpis vel iposibilis. vt. s. pri. §. i. Edictū. s. pto ris. qd hmoi cōditiones remittit. l. i. Subēdus. a ptoze. q. d. ptoze. qz eū dicere et ptestari qz velut vti act. ptoze. i. hīditarijs ac si dicat qd tū se ē dicat qz velut eū hīs et nāqz impleta pditōe restituat vel pstat fm tabulas. et sic no. qz qz iure pretorio pōt quis eē heres non ciuili. vt hic et ist. qui. mo. test. infr. §. non m. et. j. de bo. pos. fm tabu. l. i. §. i.

s **C** Offerre. sic. s. eo. l. s3 sciēdū. et l. si cui. §. si. h Remittit. puta turpis vel iposibilis. vt. s. pri. §. i. Edictū. s. pto ris. qd hmoi cōditiones remittit. l. i. Subēdus. a ptoze. q. d. ptoze. qz eū dicere et ptestari qz velut vti act. ptoze. i. hīditarijs ac si dicat qd tū se ē dicat qz velut eū hīs et nāqz impleta pditōe restituat vel pstat fm tabulas. et sic no. qz qz iure pretorio pōt quis eē heres non ciuili. vt hic et ist. qui. mo. test. infr. §. non m. et. j. de bo. pos. fm tabu. l. i. §. i.

t **C** Offerre. sic. s. eo. l. s3 sciēdū. et l. si cui. §. si. h Remittit. puta turpis vel iposibilis. vt. s. pri. §. i. Edictū. s. pto ris. qd hmoi cōditiones remittit. l. i. Subēdus. a ptoze. q. d. ptoze. qz eū dicere et ptestari qz velut vti act. ptoze. i. hīditarijs ac si dicat qd tū se ē dicat qz velut eū hīs et nāqz impleta pditōe restituat vel pstat fm tabulas. et sic no. qz qz iure pretorio pōt quis eē heres non ciuili. vt hic et ist. qui. mo. test. infr. §. non m. et. j. de bo. pos. fm tabu. l. i. §. i.

u **C** Offerre. sic. s. eo. l. s3 sciēdū. et l. si cui. §. si. h Remittit. puta turpis vel iposibilis. vt. s. pri. §. i. Edictū. s. pto ris. qd hmoi cōditiones remittit. l. i. Subēdus. a ptoze. q. d. ptoze. qz eū dicere et ptestari qz velut vti act. ptoze. i. hīditarijs ac si dicat qd tū se ē dicat qz velut eū hīs et nāqz impleta pditōe restituat vel pstat fm tabulas. et sic no. qz qz iure pretorio pōt quis eē heres non ciuili. vt hic et ist. qui. mo. test. infr. §. non m. et. j. de bo. pos. fm tabu. l. i. §. i.

v **C** Offerre. sic. s. eo. l. s3 sciēdū. et l. si cui. §. si. h Remittit. puta turpis vel iposibilis. vt. s. pri. §. i. Edictū. s. pto ris. qd hmoi cōditiones remittit. l. i. Subēdus. a ptoze. q. d. ptoze. qz eū dicere et ptestari qz velut vti act. ptoze. i. hīditarijs ac si dicat qd tū se ē dicat qz velut eū hīs et nāqz impleta pditōe restituat vel pstat fm tabulas. et sic no. qz qz iure pretorio pōt quis eē heres non ciuili. vt hic et ist. qui. mo. test. infr. §. non m. et. j. de bo. pos. fm tabu. l. i. §. i.

argu. contra. s. eo. l. si res. Accursius.

a **L**ege. f. falcidia.

b **H**ereditas. m. que valet centum.

c **C**ertā pecuniā. pura cētū. et sic habes. s. de condi. et demō. l. plantius. in fi. sed videtur qd h̄ maius sit onus q̄

relictum q̄ totum subeat. vt. s. de an. leg. l. liberto. s. i. et s. de leg. ij. l. cu. pater. s. cor. q̄ sit. s. Sol. aut iponitur onus in vim cōditionis. vt lego tibi fundū si ticio. r. de deris. Aut iponit on⁹ i vim modū. vt lego tibi fundū vt ticio. r. des. p̄lo casu si minuit relictū p̄ falcidiā. non p̄p̄ hoc diminuit on⁹. vt. s. de p̄di. et demō. l. plantius.

s. i. ibi diuersum et. si alio modo diminuit on⁹. vt. s. eo. l. plantius. in p̄n. et s. ite. r. l. q̄ h̄rdi. s. si p̄s rei. i. eo. ii.

Secundo casu aut aliūde erat on⁹. et tūc aut est min⁹ q̄ ei remaneat de relicto vel tārūde. et totūz adimplet vt dicit. l. liberto. et. l. cu. p̄r. Aut maius: et tūc obtinet qd h̄

bt. r. d. l. plantius. in fi. si aut er eadē re erat on⁹ relictum: eaten⁹ m. auit on⁹ q̄ten⁹ et relictus. vt s. ad. l. falc. penales. s. fi. r. s. de leg. ij. l. si michi stich⁹.

Itē no. qdā hic legatariū et fideicōmif. possēt falcid. et sic esset cōtra. s. ad. l. fal. l. lex falcidia. s. num. s. r. cer te hoc h̄ nō dicit s̄ dicit qd nō plus res

stituit q̄ habet. et de hoc no. s. ad. l. falcid. l. penales. s. fina. et facit. l. de dona. cau. mor. l. ci. qui. r. l. eo. l. l. uci. s. heres.

d **J**ulian⁹. testator instituit ei p̄mū et substituit ei scōm vulgarit. p̄mū rogauit restituere ticio. scōm rogauit restituere meuiō. et tūc fact. C. eo. l. nō iustam. vbi fideicōmif. p̄mū p̄fert substituto eiusdey p̄mū. Alij sic ponit. testator instituit meuiū et ei substituit vulgarit ticius. itē rogauit eūde meuiū restituere ei ticio: q̄ tici⁹ magis vult p̄ fideicō. q̄ p̄ directā substitōne: q̄ sua m̄st. ad. qd. s. e. l. recusare. s. p̄. a. fin. p̄mā positōne h̄ eas substituit meuiō. s̄m aliam

si tu qz hac lege vti poteras: et quaten⁹ vti poteras. nā si qd p̄terea a me alicui p̄ fideicōmif. relictū sit: quali a legatario relictū nō venit in cōputatōne eius legis: sed extrinsecus numeratur.

Quaten⁹ defalcatur a prio fideicōmissario eaten⁹ defalcatur ipse a suo legatario. Bar.

Si tici⁹ rogat⁹ sit hereditatem meuiō restituere: meuius seio certā pecuniā: et tici⁹ q̄rte retinēde b̄nficio aduersus me uiuum vsus fuerit: meratus scribit meuiū quocqz seio eo min⁹ equum esse p̄stare: ne ip̄e de suo dānum sentiat.

Fideicōmissari⁹ p̄fertur substituto vulgariter. Bar.

Julian⁹ ait si heres institutus ticio rogat⁹ sit restituere: substituit meuiō: et instituit suspectā sibi hereditatē eē dicat: desideratē ticio iubēdum eum adire et restituere.

Si instituit passus est labi tps agnoscedē bonoz possessionis fideicōmissario succurritur vt restituatur et agnosce re cogatur. Bar.

Si q̄s bonoz possessoris fidei cōmiserit de h̄rditate restitueda et is passus fuerit dicē bonoz possessionis agnoscedē trāsire: aut p̄ hoc tps q̄ is cui restitui debet hereditas aliqua ex causa non potuit adire p̄torē: et postulare vt petita bo

substituto meuiō: et tūc datui casus. veldic meuiū institutū et rogatū restituere ticio. Itē h̄rdi fuit vulgarit s̄m p̄zomī substituit⁹: et tā instituit⁹ q̄ substituit⁹ recusant. cogitur qdē instituit⁹: et s̄m hoc habes substituto meuiō et erunt ablatiui casus absoluit. sed et substitutus possit cogi cū

noū possessione restitua f sibi hereditas: succurri ei debet. i. vt restituatur tempus bonozū possessionis admittende ex h̄bendi fideicōmissi gratia.

Ad petitionē vni⁹ serui fideicōmissarij cogit institutus adire et restituere hereditates etiā q̄ soluēdo nō erat. Bar.

Admonendū aut sum⁹ si is q̄ soluēdo nō sit ticio h̄rde instituto serui esse liberū iusserit: et rogauerit ticiū h̄rditatē eē dē restituere: vix esse vt ticius recusans h̄rditatē adire cogatur: nam h̄ desideratē seruo tici⁹ adierit h̄rditatē: non tūc pot libertas seruo cōpetere quasi in fraudē creditorū data: h̄ tici⁹ locuples sit: qua de causa nec h̄rditas ei restitui pot. sed ex sententia legis dicendum est perinde habendum ac si is seruus solus liber et heres scriptus eēt: nec ticius heres eēt.

Naturales obligatiōes totaliter transeunt in fideicōmissarium: ideo respectu heredis totaliter dicitur in debitū. hoc dicit Bar. Metianus.

Seius pupilli cui sine tutoris auctoritate pecunia credita erat restituta: ex eo senatusconsult. michi fuerit hereditas: si solvam creditori nō repetam. q̄ si heres post restitutionem soluat: repetet nō ob aliud q̄ q̄ ab eo in me naturalis obligatio translata

vt no. s. e. l. si res. s. i. r. l. si cui. r. l. mulier. s. non est.

Seius restituta. s. ab eo q̄ pupillo erat substituit⁹ directo: qd fieri potuit et ex h̄rdato. vt. s. e. l. ita tñ. s. a p̄re

Non repetā. quia naturalis obligatio h̄bet repetitionem. vt. s. de condi. indebi. l. iulianus.

Si heres. p̄dictus institutus.

Post restitutionem hereditatis michi factam.

Soluat. creditori.

Nō ob aliud. i. nō alia rōne et. q. d. qz ip̄e nō tenebat pupilli note vt pote trāsata in me naturali obligatiōe. sic

Q. iij

intelligat repetita a substituit⁹. vt. C. eo. l. non iustā. r. s. eo. l. ap̄. s. idē iulianus. alij aliter ponit⁹: qd nō p̄z.

Si quis. pot. ne exēplū in eo instituto q̄ iure p̄torio nō ciuili succedat. vt institut. q. mo. test. infir. s. non tamē. vel qui ab instituto succedit. vt emancipat⁹ vel cognat⁹ q̄ p̄t rogari in codicil. vt. C. eo. l. iij.

Alij ex cā. scy iusta q̄ restitutiōez inducit. vt. s. q. ex cau. ma. l. i. p̄ totū. et. s. de mino. l. i. et fac. s. e. l. nā q. s. i.

Iusserit. directo. idē si p̄ fideicō. vt. s. de h̄rdi. l. i. l. si nō lex. s. i.

Locuples. ad hoc. i. de manu. m̄st. testa. l. si quis locuples.

Legis. s. ba. et sua cōueniunt vt nō valeat libtas relicta in fraudē creditor. nisi q̄ vnuz p̄mittit institui directo etiā in fraudē creditorū. vt isti. q̄

ma. nō pos. i. p̄n. et. s. i. s. i. fia. trahit et si p̄ fideicō. effect⁹ sit h̄rs. vt. r. lib. tatez h̄eat directo. vel p̄ fideicō. vt. h̄. r. d. l. si nō lex. s. i. r. s. de test. mili. l. ne. q. s. i. r. dic. de his

vt no. s. e. l. si res. s. i. r. l. si cui. r. l. mulier. s. non est.

Seius restituta. s. ab eo q̄ pupillo erat substituit⁹ directo: qd fieri potuit et ex h̄rdato. vt. s. e. l. ita tñ. s. a p̄re

Non repetā. quia naturalis obligatio h̄bet repetitionem. vt. s. de condi. indebi. l. iulianus.

Si heres. p̄dictus institutus.

Post restitutionem hereditatis michi factam.

Soluat. creditori.

Nō ob aliud. i. nō alia rōne et. q. d. qz ip̄e nō tenebat pupilli note vt pote trāsata in me naturali obligatiōe. sic

Q. iij

ergo heres siue substitutus nec ciuilitate teneat: quia nulla est. nec naturaliter: quia in me translata. vt hic. r. s. eo. l. quis. r. l. si heredi ei. r. qd dicit. s. eo. l. i. si. q. habet hys except. post restitutione qm adhuc remaneat obligatus veru est qm pua erat ciuilitas r naturalis. h naturalis tm.

a **C**ius. s. creditoris.

b **C**rediderit. r sic naturaliter tm tenebat pupillus.

c **C**Michi. s. fidei co. et nor. q tria dic.

cit. quia aut soluit michi fideico. post restitutione r non repetit iure coi vt hic.

Aut coheredi post restitutione r tuc repetit iure coi coditione indebiti cu nec naturaliter ei tenebat.

Aut heredi an restitutione: r tuc no repetit iure coi vt hic substit.

r restitutione tm in integra repetit primo tertio casu. vt. C. si aduer. fol. l. indebito.

sed. p. di. ut pupillum sine restitutione repetere natus

rale debitum solutum p hoc mediu rñ. ubi at si heredi r. c. sed certe ibi vt dicit: nec naturaliter tenebat: sed co

tra. p. est pum et tertiu dicitu qd dicitur no repeti. qd

exposui. s. sine restitutione. Itē p eo s. de pdi. inde. l. in

terdu. s. ibi p restitutione vt ibi not.

Itē potes addere distinctione quas habes. C. de inu.

ti. si. l. i.

d **C**soluerit. p restitutionem.

e **C**Repetet. ab herede. Accursus.

f **C**Soluit. s. heredi.

g **C**Si necessarij. scz filij vel sui q possunt institui r rogari de restituendo. vt. s. e. l. recusare. s. l. r. l. ita tm. s. si pater.

h **C**Quauis. habeas quauis. i. qualibet. non habeas quauis. Accursus.

i **C**Leuissima. secus si difficili. vt. s. e. l. si cui. s. si. r. l. facta. s. si sub coditione. r si est filij sub coditione potestatiua. alio noualet institutio: nisi esset exheredat. in eius defectum. vt. C. de insti. et sub. l. si pater.

l **C**Cui pareri soler. s. etiam iudici. vt dic magis qm ex neo.

intelligitur: r si ei michi restituta sit hereditas qui pupillo sine tutorie auctoritate crediderit: si soluerit michi pupill no repetet: at si hfdi soluerit: repetet: non repetitur: si ante restitutionem soluisse.

CEtia necessarij heredes coguntur parere conditio. r adire r restituere. Bar.

CSi necessarij heredes sub coditione quauis leuissima heredes sint instituti cui pareri soler: dicendu est cogi restituere: hereditate desiderantibus his quibz restituere rogati sunt. q: etia necessarij heredes fideico. hereditatis restituende gratia coditioni parere erunt compellendi.

CHeres heredis decedentis an restitutione cogit restituere: r quatenus res extant transibunt actiones. Bar.

CSi quis rogatus restituere hfditate decessit anqz ea restituat: hys eius poterit hfditatem restituere r ex tre. se. con. transeunt actiones. Sed si duo ei heredes extitissent vt vnus quisqz restituisse: p ea parte transcuras actiones. nam r si ipse eam parte restituisse: p parte interi trascuras veri est. sed r si plures hdes extiterut ei q rogat est restituere hfditate: hqde iteri restituerit: vel cum ei cui restitui debuit plu

res heredes extiterint: cui restituerit is p ea parte ex hoc se. co. habebit actiones.

CPatronus potest grauare libertos liberti etiam in debita portione. Bar.

CSi patronus ex parte debita hys institutus fuerit ea libertis exheredat: defuncti liberti restituere: si sua sponte adierit fal. locerit. sed si coactus: in solidu trasibunt in eos: actiones ex hoc senatusconsulto.

CHereditatis restitutio fit seruo dno volente vel ratu habente: vel etia ipi dno lz in hereditate debeat precedere iustus: r sequi aditio serui: r in bonoru possessione sui voluntas requiritur. Bar. Idem.

CSeruo iusto dno vt ignorate non recte restituit hereditas. s. si postea ratu habuerit: pfirmabit restitutio: veru ipi dno acqres actiones: nec q: hfditatis acqresio similis est hec restitutio: iustus precedere oportet: s. vt dicitu est etiam ratu habito subsequi poterit ex pto bo. pos. ne qm interest qd ad ppositu attinet ipi dno an suo qs roget restituere hereditate: nec in ea re psensu serui op est. Atqn in bo. pos. vel in adenda hereditate psensus ei necessarius est. itaqz si qui suspecta dicerent hereditate postulante dno copellendi erut

ditore. h. contra. qz no habz psonam stadi iudicio. vt. C. de iudi. l. seruus. Item in acqresione inter vtuos etia inuito. vt. i. de acqui. re. do. l. etiam inuitus. idem in legato nam etiam ignorati queritur. vt. s. de leg. ij. cum pater s. furdo. et tm comodum afferit. vt. s. ma. l. si hereditatem.

CPropositum. i. trebel. restitutione.

CNecessarius. in hereditate constat. vt. C. de her. insti. l. cum proponas. idem in bo. pos. vt hic. et arg. s. de codi. et de. l. qui heredi. sed quo ad propositum. i. ad trebel. restitutionem non est opus serui consensu: vt hic. r facit institui. per quas personas no. ac. s. item quod serui.

n **C**Ipse. s. heres defunctus.

o **C**Cui. l. alicui. Accursus.

p **C**Debita. s. dimidia iure isto in q poterat grauari libertis defuncti liberti. vt not. s. e. l. ita tm. s. si patronus. no extraneis. vt. s. e. l. patronus.

q **C**In eos. filios liberti. als est i eu. r sic mutat numeru. vt. C. de inuis vocan. l. fi.

r **C**Seruo. cui seruo qserat rogat restituere hereditate m

f **C**habuerit. s. domus.

t **C**Similis. nam in effectu e hys. vt s. qd cu co. l. si filij. s. a. r loco hfdis vt insti. de fideico.

here. s. restituta. i hoc tm differt: qz i hereduate oportet pcedere iustum. vt s. de acqui. here. l. si qs michi bona.

s. iustus. hic tm sufficit ratu habito: vt h. c. r. s. e. l. si legatus. s. si filio. sicut in bo. pos. sufficit ratu habito: vt h. r. de bo. pos. l. iij. s. acqres. et no. d. ratu habito vt no. C. ad mace. l. fi. Item dicit si seruus appellat q dñs pot ratu hfe. vt. C. de ap. l. cre:

ditore. h. contra. qz no habz psonam stadi iudicio. vt. C. de iudi. l. seruus. Item in acqresione inter vtuos etia inuito. vt. i. de acqui. re. do. l. etiam inuitus. idem in legato nam etiam ignorati queritur. vt. s. de leg. ij. cum pater s. furdo. et tm comodum afferit. vt. s. ma. l. si hereditatem.

CPropositum. i. trebel. restitutione.

CNecessarius. in hereditate constat. vt. C. de her. insti. l. cum proponas. idem in bo. pos. vt hic. et arg. s. de codi. et de. l. qui heredi. sed quo ad propositum. i. ad trebel. restitutionem non est opus serui consensu: vt hic. r facit institui. per quas personas no. ac. s. item quod serui.

ditore. h. contra. qz no habz psonam stadi iudicio. vt. C. de iudi. l. seruus. Item in acqresione inter vtuos etia inuito. vt. i. de acqui. re. do. l. etiam inuitus. idem in legato nam etiam ignorati queritur. vt. s. de leg. ij. cum pater s. furdo. et tm comodum afferit. vt. s. ma. l. si hereditatem.

CPropositum. i. trebel. restitutione.

CNecessarius. in hereditate constat. vt. C. de her. insti. l. cum proponas. idem in bo. pos. vt hic. et arg. s. de codi. et de. l. qui heredi. sed quo ad propositum. i. ad trebel. restitutionem non est opus serui consensu: vt hic. r facit institui. per quas personas no. ac. s. item quod serui.

ditore. h. contra. qz no habz psonam stadi iudicio. vt. C. de iudi. l. seruus. Item in acqresione inter vtuos etia inuito. vt. i. de acqui. re. do. l. etiam inuitus. idem in legato nam etiam ignorati queritur. vt. s. de leg. ij. cum pater s. furdo. et tm comodum afferit. vt. s. ma. l. si hereditatem.

CPropositum. i. trebel. restitutione.

CNecessarius. in hereditate constat. vt. C. de her. insti. l. cum proponas. idem in bo. pos. vt hic. et arg. s. de codi. et de. l. qui heredi. sed quo ad propositum. i. ad trebel. restitutionem non est opus serui consensu: vt hic. r facit institui. per quas personas no. ac. s. item quod serui.

ditore. h. contra. qz no habz psonam stadi iudicio. vt. C. de iudi. l. seruus. Item in acqresione inter vtuos etia inuito. vt. i. de acqui. re. do. l. etiam inuitus. idem in legato nam etiam ignorati queritur. vt. s. de leg. ij. cum pater s. furdo. et tm comodum afferit. vt. s. ma. l. si hereditatem.

CPropositum. i. trebel. restitutione.

CNecessarius. in hereditate constat. vt. C. de her. insti. l. cum proponas. idem in bo. pos. vt hic. et arg. s. de codi. et de. l. qui heredi. sed quo ad propositum. i. ad trebel. restitutionem non est opus serui consensu: vt hic. r facit institui. per quas personas no. ac. s. item quod serui.

ditore. h. contra. qz no habz psonam stadi iudicio. vt. C. de iudi. l. seruus. Item in acqresione inter vtuos etia inuito. vt. i. de acqui. re. do. l. etiam inuitus. idem in legato nam etiam ignorati queritur. vt. s. de leg. ij. cum pater s. furdo. et tm comodum afferit. vt. s. ma. l. si hereditatem.

CPropositum. i. trebel. restitutione.

CNecessarius. in hereditate constat. vt. C. de her. insti. l. cum proponas. idem in bo. pos. vt hic. et arg. s. de codi. et de. l. qui heredi. sed quo ad propositum. i. ad trebel. restitutionem non est opus serui consensu: vt hic. r facit institui. per quas personas no. ac. s. item quod serui.

ditore. h. contra. qz no habz psonam stadi iudicio. vt. C. de iudi. l. seruus. Item in acqresione inter vtuos etia inuito. vt. i. de acqui. re. do. l. etiam inuitus. idem in legato nam etiam ignorati queritur. vt. s. de leg. ij. cum pater s. furdo. et tm comodum afferit. vt. s. ma. l. si hereditatem.

CPropositum. i. trebel. restitutione.

a Nupserit. habet enī p nō apposita in virgine: licet in vidua hodie secus. vt. C. de indi. vi. tol. l. ij. et auſ. cui reli cum. 2. fact. s. eo. l. facta. s. si sub conditione.

b Expleri nō possent. vt si nō ascenderit capitolū. 2. ca ue q. est idē qd. s. ybi nō spectat cōditio. verū hic fuit cau tio mutana b red dēdo si contra fiat vt hic subijcit. 2. s. de cōdi. et demō. l. mutana. q. supra non interponit.

c Interest. con ditionē existeret. et fact. s. de condi. et demō. l. quotiēs.

d Ab his. pre ſita dico ab his.

e Per errorem. sturis vel facti. 2. fa ct q. error nō nocet. s. de suppel. le. l. ij. in fi. 2. C. de iur. 2. fac. igno. l. erro. ar. contra. s. de iur. om. u. l. si per errorem. 2. de iudi. l. ij. in pu. Sed vide tur hęc iura sibi cō trana. nam dicit p errorem. uem di cit causa cognita: ergo non per erro rem. Sed dic q. co gnouit factū s. er ranti i iure. vt dic examiauit vtraq. parte pſente. sed nō inueltigauit ve ritatē. vel q. nō po tuit: vel q. noluit et sic in facto cō trā do iudicauit.

f Ambitiose. q. bene sciebat fa ctum 2. ius sed vo luit facere grām si deicō. sed tūc con tra. C. si ex fal. al leg. l. h. sed illō spe ciale fauore pupi lorum. Item non ob. C. de pena iudicis q. male iud. l. ij. quia ibi nō di cit. s. q. non valeat sententia lata per gratiam. Item nō ob. C. quando pu o. non est neces. l. venales. s. ibi fuit plus quā pccitū.

g Auctoritatem. no. sic. s. de iudi. l. si pter. in prin. et i. de bō. li. l. si paronms. s. si quis. et ne quid in lo. publi.

adire 2. restituere hereditatē.

Heres rogat⁹ restituē sub cōditione q. remittit vel q. per cautionē mutanā implet: cogit adire 2. restituere. Bar.

Si testator rogasset hēdez vt restituat hēditatē mulieri si nō nupserit: dicēdū erit p pel lēdū heredē si suspectā dicat hēditatē adire 2. restituere eā mulieri etiā si nupisset. Idē i ceteris qz p ditiōib⁹ iulian⁹ no ster. p bar. q. similitē nisi fine vi te expleri nō possent: fm quā suam cautionē pſtra his quo rū interest ab his qd⁹ restitui sub his cōditionibus hēs ro gat⁹ esset: restituet hēditatē.

Enic h. iuste parendū est ppter auctoritatē ei⁹. Bar.

Lū pter cā cognita p erro rē vel ambitiose iuber hēdita tē ex fideicō. restitui: etiā pu blice interest restitui. ppter re rū iudicatarū auctoritatē.

Pupillo cū auctoritate tu toris vel soli tutori si ē infans potest restitui hēditas: 2. mur⁹ nichil intelligēs infanti equi paratur. Bar.

Si pupillo infanti restituere hereditatē qz rogatus sit: si spē adierit etiā seruo eius 2. ipsi pupillo tutorē auctore re stituet hēditas. siquidez in eo q. dari nō pōt nō magis ea res ipediet qz in muto puberevo lēt⁹ sibi restitui hēditatē. si au tē heres recuset adire hēdita tem que admodū res expediri possit difficile est: qz nō tutoze desideratē piculo pupilli adire hereditatē treb. se. cō. loc⁹ sit futurus: neqz pupill⁹ ipse id

hic non poterat esse nisi alius adisset: sed alius nō videt adire cum sit coactus. sed cōtra qz coacta voluntas est vo lūtas. vt. s. quod me. causa. l. si mulier. s. si metu.

l. fi. 2. de reg. iur. l. ij. 2. s. man. l. si fideiussoz. s. in omnib⁹. sed dico hic maxime vbi per gratiā lata fuit dari restitu tionem. vt. s. de iudi. l. si pteroz. s. marcellus. et ex quibus cau. ma. l. i. in fi. 2. l. sed et si per pterozem. s. fi. 2. s. de pig. l. si fund⁹. s. si plures. ibi. sed humani⁹ 2. c. 2. de reg. iur.

desiderare possit cū nō possit fari. qd aliquatenus circa mu tos expediri pōt. nā si audit⁹ capaces sūt: vt iterrogati⁹ nu tu possint significare velle se piculo suo hēditatē adire quō absentes p nūciū⁹. S. 2. infan ti nō dubito oimō subuenien dū idqz ex similitudie iuris ci uilis vel honorarij cōstituēdū est. Siue hēs em institut⁹ cēt nō dubie p hēde tutoze aucto re gerere posse⁹ videt: siue de bo. pos. agitare⁹ peti et p tuto rē possit: ideoqz hēs pelli p tutozē pōt adire 2. restituē he reditatē: quo exemplo 2. mur⁹ qui nichil intelligere potest p curatorem adiuuatur.

Qui ad petitionē fideicom missarij alij res singulas resti tuit hereditatem restituere vi denur. Bar.

Si singule res ab hēde tra dite sunt iussu meo ei cui eas vendiderim: nō dubitam⁹ mi chi intelligi factam restitutio nē. Idē erit 2. si iussu meo tra dant cui ego ex fideicō. alia ve qua causa eas prestare debue rim: vel in creditum⁹ ire vt do nare voluerim.

Aditio coacta implet cōdi tionē. Bar. Paulus.

Qui ita institutus esset si coheres ei⁹ adisset vti potest lege fal⁹. et si coheres eius coact⁹ adisset: modo si ipse non coactus adierit he reditatem.

Heres nō cogitur adire ad petitionē procuratoris de cu ius mandato dubitatur: si spē adiuuit cogit restituere. B.

hic non poterat esse nisi alius adisset: sed alius nō videt adire cum sit coactus. sed cōtra qz coacta voluntas est vo lūtas. vt. s. quod me. causa. l. si mulier. s. si metu.

Tutoze. qd de tutoze dic ad fuū 2. pupillū referas et facit. j. rem pu. fal. fo. l. ij. 2. l. fuū.

Siquidē. pro certe vel pro quia.

Uolēt. s. mu tata scriptura. vt nu tu. vt iharim dicit.

Aliquaten⁹. i. leuitas.

Uel inter. vel pro saltem. et inci pit respondere.

Uel nunciū. scz possunt.

Subuenien dum. vt tutor com pellat solus.

Serere posse. si est maior infan te. si autē minor so lus tutor acquirit hereditatem 2. bo noriū possess. vt. C. de iure deli. l. po tuit. 2. l. si infanti.

Si. 2. s. fi. et j. de bo. pos. l. si pupilli. 2. fact. C. co. l. pe. 2. s. eo. l. restituta in fi. 2. sequentib⁹.

In credituz. qz comodabā vel locabam alij ego fideicō. 2. fact. s. e. l. restituta. s. sed 2. si voluntate. 2. j. de pig. act. l. soluti.

Solutam. et j. de sol. l. solutam. arg. ptra. s. de iure dor. l. si mulier. s. ex al se. Accur.

Qui ita istitu tus. fal. s. tre bel. cōtra suū fidei cōmissariuz cui ro gar⁹ erat: siue erat idem cui erat ro gar⁹ restituere co heres: siue alius.

Adisset. con tra videbatur: qz

qz comodatā vel locabam alij ego fideicō. 2. fact. s. e. l. restituta. s. sed 2. si voluntate. 2. j. de pig. act. l. soluti.

Solutam. et j. de sol. l. solutam. arg. ptra. s. de iure dor. l. si mulier. s. ex al se. Accur.

Qui ita istitu tus. fal. s. tre bel. cōtra suū fidei cōmissariuz cui ro gar⁹ erat: siue erat idem cui erat ro gar⁹ restituere co heres: siue alius.

Adisset. con tra videbatur: qz

qz comodatā vel locabam alij ego fideicō. 2. fact. s. e. l. restituta. s. sed 2. si voluntate. 2. j. de pig. act. l. soluti.

Solutam. et j. de sol. l. solutam. arg. ptra. s. de iure dor. l. si mulier. s. ex al se. Accur.

Qui ita istitu tus. fal. s. tre bel. cōtra suū fidei cōmissariuz cui ro gar⁹ erat: siue erat idem cui erat ro gar⁹ restituere co heres: siue alius.

Adisset. con tra videbatur: qz

qz comodatā vel locabam alij ego fideicō. 2. fact. s. e. l. restituta. s. sed 2. si voluntate. 2. j. de pig. act. l. soluti.

Solutam. et j. de sol. l. solutam. arg. ptra. s. de iure dor. l. si mulier. s. ex al se. Accur.

Qui ita istitu tus. fal. s. tre bel. cōtra suū fidei cōmissariuz cui ro gar⁹ erat: siue erat idem cui erat ro gar⁹ restituere co heres: siue alius.

Adisset. con tra videbatur: qz

qz comodatā vel locabam alij ego fideicō. 2. fact. s. e. l. restituta. s. sed 2. si voluntate. 2. j. de pig. act. l. soluti.

Solutam. et j. de sol. l. solutam. arg. ptra. s. de iure dor. l. si mulier. s. ex al se. Accur.

Qui ita istitu tus. fal. s. tre bel. cōtra suū fidei cōmissariuz cui ro gar⁹ erat: siue erat idem cui erat ro gar⁹ restituere co heres: siue alius.

Liber Duodecimus.

a **E**tiam potest dici fm Jo. q in prin. spote adiut. ibi sed dicendum zc. qn coact. tertio redit ad pmā. ibi q si sponte zc. vel veri in primo indistincte fm Johā. ibi: sed dicendum zc. corrigi se in parte et distinguit an nondum adijt et non cogitur a procuratore de cuius mandato dubitat et si caueat de rato. et reddidit rō. an si spote adiut et tunc cogitur restituere procuratori cauenti de rato. Accursius.

b **E**tiam absētis pcuratorē desiderare posse restitui hēditatē ex hoc se. cō. iul. scripsit: si tñ caueat de rato habendo: si non euidēs abētis volūtas esset. sed dicēdū est vt hēs q suspectā dicat hēditatē nō sit cōpellēdus adire si icertū sit an mādauerit: q̄uis et caueat ppter fragilitatē cautiōis. q si sponte adierit hereditatē non magna captio est: sed actiōes si nō mādauerit trāsibūt eo tēpore quo ratum habuerit.

c **A**ctiōes q nō fuerūt in bono tpe mortis defuncti p trebellianū nō transeunt. Bar.

d **S**i bānū i seruo hēditario datū sit: licet p r seruū hēditariū heredi ppetere actio cepit nō tñ trāsīt legis aquile actio ad fideicō. hē enī actiōes trāsēunt que ex bonis defuncti pēdēt.

e **E**xceptio coherens persone heredis non transit in fideicommissarium. Bar.

f **S**i legatus rome cōpulsus adierit hēditatē z restituerit: coget rome actiōes pati fideicommissarii nō cogetur.

g **E**tiam potest dici fm Jo. q in prin. spote adiut. ibi sed dicendum zc. qn coact. tertio redit ad pmā. ibi q si sponte zc. vel veri in primo indistincte fm Johā. ibi: sed dicendum zc. corrigi se in parte et distinguit an nondum adijt et non cogitur a procuratore de cuius mandato dubitat et si caueat de rato. et reddidit rō. an si spote adiut et tunc cogitur restituere procuratori cauenti de rato. Accursius.

h **E**tiam potest dici fm Jo. q in prin. spote adiut. ibi sed dicendum zc. qn coact. tertio redit ad pmā. ibi q si sponte zc. vel veri in primo indistincte fm Johā. ibi: sed dicendum zc. corrigi se in parte et distinguit an nondum adijt et non cogitur a procuratore de cuius mandato dubitat et si caueat de rato. et reddidit rō. an si spote adiut et tunc cogitur restituere procuratori cauenti de rato. Accursius.

i **E**tiam potest dici fm Jo. q in prin. spote adiut. ibi sed dicendum zc. qn coact. tertio redit ad pmā. ibi q si sponte zc. vel veri in primo indistincte fm Johā. ibi: sed dicendum zc. corrigi se in parte et distinguit an nondum adijt et non cogitur a procuratore de cuius mandato dubitat et si caueat de rato. et reddidit rō. an si spote adiut et tunc cogitur restituere procuratori cauenti de rato. Accursius.

k **E**tiam potest dici fm Jo. q in prin. spote adiut. ibi sed dicendum zc. qn coact. tertio redit ad pmā. ibi q si sponte zc. vel veri in primo indistincte fm Johā. ibi: sed dicendum zc. corrigi se in parte et distinguit an nondum adijt et non cogitur a procuratore de cuius mandato dubitat et si caueat de rato. et reddidit rō. an si spote adiut et tunc cogitur restituere procuratori cauenti de rato. Accursius.

l **E**tiam potest dici fm Jo. q in prin. spote adiut. ibi sed dicendum zc. qn coact. tertio redit ad pmā. ibi q si sponte zc. vel veri in primo indistincte fm Johā. ibi: sed dicendum zc. corrigi se in parte et distinguit an nondum adijt et non cogitur a procuratore de cuius mandato dubitat et si caueat de rato. et reddidit rō. an si spote adiut et tunc cogitur restituere procuratori cauenti de rato. Accursius.

m **E**tiam potest dici fm Jo. q in prin. spote adiut. ibi sed dicendum zc. qn coact. tertio redit ad pmā. ibi q si sponte zc. vel veri in primo indistincte fm Johā. ibi: sed dicendum zc. corrigi se in parte et distinguit an nondum adijt et non cogitur a procuratore de cuius mandato dubitat et si caueat de rato. et reddidit rō. an si spote adiut et tunc cogitur restituere procuratori cauenti de rato. Accursius.

n **E**tiam potest dici fm Jo. q in prin. spote adiut. ibi sed dicendum zc. qn coact. tertio redit ad pmā. ibi q si sponte zc. vel veri in primo indistincte fm Johā. ibi: sed dicendum zc. corrigi se in parte et distinguit an nondum adijt et non cogitur a procuratore de cuius mandato dubitat et si caueat de rato. et reddidit rō. an si spote adiut et tunc cogitur restituere procuratori cauenti de rato. Accursius.

o **E**tiam potest dici fm Jo. q in prin. spote adiut. ibi sed dicendum zc. qn coact. tertio redit ad pmā. ibi q si sponte zc. vel veri in primo indistincte fm Johā. ibi: sed dicendum zc. corrigi se in parte et distinguit an nondum adijt et non cogitur a procuratore de cuius mandato dubitat et si caueat de rato. et reddidit rō. an si spote adiut et tunc cogitur restituere procuratori cauenti de rato. Accursius.

p **E**tiam potest dici fm Jo. q in prin. spote adiut. ibi sed dicendum zc. qn coact. tertio redit ad pmā. ibi q si sponte zc. vel veri in primo indistincte fm Johā. ibi: sed dicendum zc. corrigi se in parte et distinguit an nondum adijt et non cogitur a procuratore de cuius mandato dubitat et si caueat de rato. et reddidit rō. an si spote adiut et tunc cogitur restituere procuratori cauenti de rato. Accursius.

q **E**tiam potest dici fm Jo. q in prin. spote adiut. ibi sed dicendum zc. qn coact. tertio redit ad pmā. ibi q si sponte zc. vel veri in primo indistincte fm Johā. ibi: sed dicendum zc. corrigi se in parte et distinguit an nondum adijt et non cogitur a procuratore de cuius mandato dubitat et si caueat de rato. et reddidit rō. an si spote adiut et tunc cogitur restituere procuratori cauenti de rato. Accursius.

r **E**tiam potest dici fm Jo. q in prin. spote adiut. ibi sed dicendum zc. qn coact. tertio redit ad pmā. ibi q si sponte zc. vel veri in primo indistincte fm Johā. ibi: sed dicendum zc. corrigi se in parte et distinguit an nondum adijt et non cogitur a procuratore de cuius mandato dubitat et si caueat de rato. et reddidit rō. an si spote adiut et tunc cogitur restituere procuratori cauenti de rato. Accursius.

s **E**tiam potest dici fm Jo. q in prin. spote adiut. ibi sed dicendum zc. qn coact. tertio redit ad pmā. ibi q si sponte zc. vel veri in primo indistincte fm Johā. ibi: sed dicendum zc. corrigi se in parte et distinguit an nondum adijt et non cogitur a procuratore de cuius mandato dubitat et si caueat de rato. et reddidit rō. an si spote adiut et tunc cogitur restituere procuratori cauenti de rato. Accursius.

t **E**tiam potest dici fm Jo. q in prin. spote adiut. ibi sed dicendum zc. qn coact. tertio redit ad pmā. ibi q si sponte zc. vel veri in primo indistincte fm Johā. ibi: sed dicendum zc. corrigi se in parte et distinguit an nondum adijt et non cogitur a procuratore de cuius mandato dubitat et si caueat de rato. et reddidit rō. an si spote adiut et tunc cogitur restituere procuratori cauenti de rato. Accursius.

u **E**tiam potest dici fm Jo. q in prin. spote adiut. ibi sed dicendum zc. qn coact. tertio redit ad pmā. ibi q si sponte zc. vel veri in primo indistincte fm Johā. ibi: sed dicendum zc. corrigi se in parte et distinguit an nondum adijt et non cogitur a procuratore de cuius mandato dubitat et si caueat de rato. et reddidit rō. an si spote adiut et tunc cogitur restituere procuratori cauenti de rato. Accursius.

g **R**atiū. z fa. s. e. l. restituta. s. voluntate. r. s. de nego. gest. l. si ego. Accursius.

h **T**ransit. s. nunquid heres cedere tenet qd vt vt. Je. l. si heres. sed. h. dicit q non: si decesserit qsi interitu speciei liberat est. secus si sit vulneratus m. vt. s. ad. l. ad. l. huic septime. Jre si decessit post morā si heres cedat. ar. s. e. l. ita tñ. s. i. r. l. mulier. s. sed enī et facit. J. de ac. et obli. l. quecumq. Accursius.

i **Q**uis hēs nō cogetur. **F**ideicommissariū uenit ubi habet domiciliū vt ubi est maior pars hereditatis.

k **I**n ubi defunctus conueniri debuit z fideicō. debeat vidēdū est: si sua spote hēs adijt et restituit hereditatē: an tribus locis fideicō. defendi debeat: ubi defunctus: z ubi heres: z ubi ipse domiciliū habeat. oportet itaqz ubi fideicō. conueniri: ubi vel domiciliū hz: vt maior pars restitute hereditatis habetur.

l **Q**ui cogit heredē adire cogit actiōes hēditarias pati. i. p additionē factā a suo vel extraneo quis incidit in interdicitū fraudatorū. B. Valer.

m **P**ostulante me suspetra hereditatē ex decreto pretoris adieris z non ego postea eam michi restitui velum nec bōis me uniscere: hoc fieri dicit qd octaueno nō ineleganter uidebat: vt a pretore perinde actiones in me denf: ac si hēditatē accepissem: qd est iustus: z eo tpe q credito rū fraudatorū piliū inieris

n **N**ō cogetur. ppter legationē. z est rō: qz hmoi legati personale beneficium est. vt. s. de iudi. l. s. et si restituitur. s. i.

o **D**ebeat. f. conueniri z ubi tñ tenent: an pō in tribus locis. ubi oportet itaqz r. c. q i duobus. s. ubi ipse habet domiciliū: z ubi maior pars hereditatis est: sed certe z ubi ubi defunctus. vt. s. de iudi. l. heres absens. in pn. Item et in alijs. s. ubi est reperta. Jre et ubi testator voluit. vel et uerisile eū uoluisse. vt. s. de iul. qd legal. r. l. s. z si susceperit. s. i. et. l. si fideicommissum. in pn.

p **P**ostulante adieris. tu heres.

q **F**ieri dicit adijge vt a prore zc. qd ē i medio iteri accepissem. nā z accipe cogor: et si de (posito est. cedere aie z heres me cogit recipere. et si nō habeo heredē fit uēdino a creditoribus hereditarijs nō meo ac si adijst sem anteqz decesserit. vt. s. e. postulante. in pn. r. l. apud. s. si. r. l. ille a q i pn. et de sepa. l. i. s. si qd suspecta. Jre no. q prore dat actionem alicui et in aliquem ac si esset adita: licet nō sit. sic. s. eo. l. facta. s. q si conditio.

r **I**ustus. aliterius. et alius iustus.

s **E**o tempore. i. casu.

t **F**raudandorum. heredum.

u **I**nteris. tu heres. non in fraudem tuorum creditorum recusabas adire: vt nec in quarta comodum eis afferres cum non sis soluendo.

v **E**tiam potest dici fm Jo. q in prin. spote adiut. ibi sed dicendum zc. qn coact. tertio redit ad pmā. ibi q si sponte zc. vel veri in primo indistincte fm Johā. ibi: sed dicendum zc. corrigi se in parte et distinguit an nondum adijt et non cogitur a procuratore de cuius mandato dubitat et si caueat de rato. et reddidit rō. an si spote adiut et tunc cogitur restituere procuratori cauenti de rato. Accursius.

w **E**tiam potest dici fm Jo. q in prin. spote adiut. ibi sed dicendum zc. qn coact. tertio redit ad pmā. ibi q si sponte zc. vel veri in primo indistincte fm Johā. ibi: sed dicendum zc. corrigi se in parte et distinguit an nondum adijt et non cogitur a procuratore de cuius mandato dubitat et si caueat de rato. et reddidit rō. an si spote adiut et tunc cogitur restituere procuratori cauenti de rato. Accursius.

x **E**tiam potest dici fm Jo. q in prin. spote adiut. ibi sed dicendum zc. qn coact. tertio redit ad pmā. ibi q si sponte zc. vel veri in primo indistincte fm Johā. ibi: sed dicendum zc. corrigi se in parte et distinguit an nondum adijt et non cogitur a procuratore de cuius mandato dubitat et si caueat de rato. et reddidit rō. an si spote adiut et tunc cogitur restituere procuratori cauenti de rato. Accursius.

y **E**tiam potest dici fm Jo. q in prin. spote adiut. ibi sed dicendum zc. qn coact. tertio redit ad pmā. ibi q si sponte zc. vel veri in primo indistincte fm Johā. ibi: sed dicendum zc. corrigi se in parte et distinguit an nondum adijt et non cogitur a procuratore de cuius mandato dubitat et si caueat de rato. et reddidit rō. an si spote adiut et tunc cogitur restituere procuratori cauenti de rato. Accursius.

z **E**tiam potest dici fm Jo. q in prin. spote adiut. ibi sed dicendum zc. qn coact. tertio redit ad pmā. ibi q si sponte zc. vel veri in primo indistincte fm Johā. ibi: sed dicendum zc. corrigi se in parte et distinguit an nondum adijt et non cogitur a procuratore de cuius mandato dubitat et si caueat de rato. et reddidit rō. an si spote adiut et tunc cogitur restituere procuratori cauenti de rato. Accursius.

aa **E**tiam potest dici fm Jo. q in prin. spote adiut. ibi sed dicendum zc. qn coact. tertio redit ad pmā. ibi q si sponte zc. vel veri in primo indistincte fm Johā. ibi: sed dicendum zc. corrigi se in parte et distinguit an nondum adijt et non cogitur a procuratore de cuius mandato dubitat et si caueat de rato. et reddidit rō. an si spote adiut et tunc cogitur restituere procuratori cauenti de rato. Accursius.

ab **E**tiam potest dici fm Jo. q in prin. spote adiut. ibi sed dicendum zc. qn coact. tertio redit ad pmā. ibi q si sponte zc. vel veri in primo indistincte fm Johā. ibi: sed dicendum zc. corrigi se in parte et distinguit an nondum adijt et non cogitur a procuratore de cuius mandato dubitat et si caueat de rato. et reddidit rō. an si spote adiut et tunc cogitur restituere procuratori cauenti de rato. Accursius.

ac **E**tiam potest dici fm Jo. q in prin. spote adiut. ibi sed dicendum zc. qn coact. tertio redit ad pmā. ibi q si sponte zc. vel veri in primo indistincte fm Johā. ibi: sed dicendum zc. corrigi se in parte et distinguit an nondum adijt et non cogitur a procuratore de cuius mandato dubitat et si caueat de rato. et reddidit rō. an si spote adiut et tunc cogitur restituere procuratori cauenti de rato. Accursius.

a Sic. als sic. als fl. l. quia.
b Citra. als citra. als intra pro citra. sic. C. de posthu.
hc. insti. l. si.

c Periculū. f. mēti: qz cōueniri ex hoc non potero. et de
hoc iterdicto fit mētiō. f. de sol. l. pupilli ditor. 7 7 arbore
actioz dñi 3o.

7 dabat etiā ad re
uocandum aliena
ta in fraudē credi
toz loco cuius est
hodie illud edictū
q̄ i fraudē credito
rū q̄ inducit pau
lianā et in factum
Uel dic q̄ de illo h̄
fit mētiō. f. que in
fraz. cre. hoc qui
dem nō est nuncen
dum quia nō hēt
locū cū q̄ nō acq̄
rit: s; cū dimittit
vt. j. p. r. n.

d Aditis. als
adibis. 7 als adif
se. f. tu heres.

e Fraudare. qz
nō est ventū nō ac
quirere sed dimi
nuere. vt. j. q̄ i frau.
cre. l. q̄ autē. in pñ.
Accursus.

f Dea. i. si non
postulasset te cogi
adire.

g Enoy. f. filij.
h Inisset. f. fili
us. Accur.

i Ur. nō vt in
superiori casu nisi
in casu que subij
ctur. s. ad velle. l. i. i.
tor. in pun.

k Ueditis. a cre
ditoub' patemis
q̄ ipetrauerunt se
parationē bonoz
p̄noz a bonis he
redis q̄ facere po
tuerūt. vt. j. de sepa
ra. l. i. in pun.

l Creditores
eius. scz filij.

m Dimissis. scz
creditoribus.

n Bona. f. res
dua. et facit. j. l. p.
ri. in pun.

o Si donatiōis. qz volebat h̄s totā restituere fideicō.
h̄ fideicō. p̄tē tñ cape possit. sic. 7. s. c. l. i. s. unde neraci.

p Restituerit ei. f. totam.

q Aufertur. a fideicō. tanq̄ ab indigno et fisco appli
catur. vt. j. de iure fil. l. aufertur. s. i.

r Fiduciar' h̄s. cui fidei testator cōmissit. vt insti. de
fideicom. here. in pun.

sic' citra' periculum' interdicti
fraudatorij h̄ditatē suspectā
adibis' 7 restitutus michi: qz 7
remoto fideicō. liberū tibi fue
rat volēti adire h̄ditatē credi
tores tuos tali cōmodo frau
dare'. 7 ego nō: il turpiter fa
ciā recipiendo eā hereditatē
quā remota postulatōe mea
creditores hac cōditōe comp
pellere te vt adires nō potue
rūt. Sed 7 si filij tuus h̄s pa
tri rogat' sit a patre h̄ditatē
michi restituere: cū creditorū
suo nō fraudādozū cōsiliū in
fer' tanq̄ suspectā ex decreto
p̄toris restituerit michi: vt
fraudatario iterdicto loc' erit:
qz bonis patris ei' veditis: ni
cū p̄pui creditores eius' ex
ea hereditate ferre potuerint:
nisi forte p̄pui creditores filij
audiri debeant: si postulerit vt
dimissis' bonis patris eius bo
na' vendere sibi p̄mittatur.

**Non potest per heredē res
titui fideicommissario pl' q̄
possit a defuncto cape. Bar.**

**Si donatiōis' causa suspe
ctam hereditatē sibi heres di
xerit 7 ei restituerit' q̄ solidum
capere nō pōt: aufert' ei qd̄ ca
pere nō pōt: idē dicēdū est 7 si
citra cōsiliū donandi fiducia
rius heres' id fecerit'.**

**Fideicōmissum vnuer'sale
valet hereditate existēte non
soluendo: secus in fideicōmis
so singulari. Bar. Idem.**

**Si heres ab eo' q̄ cū mo
rere' soluēdo nō fuerit**

**Ad fecerit. l. dixerit suspectā 7 totū restituit coactus.
nā sibi aufert' 7 tunc applicat' fisco. vt. s.**

**Si h̄s. ab eo. coact' qd̄ raro fit si ē nō soluēdo. ar. s. ad
Restituitur' ē. f. h̄s fideicō. desiderātī. (l. sal. l. ij. i. pñ.
Si legatū esset. f. simpliciter quo casu nō valet. vt. s.**

rogat' hereditatem restituere
suspectā sibi dicit: dubiū non
est quin hodie coact' ex treb.
se. cō. restituere possit: s; si sua
spōte adierit ex eodē se. cō. re
stitutus est'. Quāuis cū sū
ma aut certū corpus aut fidei
cō. ab eo qui soluendo nō fuit
datū est perinde nō debeatur:
atqz si legatū esset'. eo enī ca
su' legatarij' superioris' here
dis vice fugi eum cui fideicō.
relictum est.

**Qui in restituēdo quartaz
nō detrahit nō presumitur ex
rasse nisi probetur. Bar.**

**Si totā hereditatē rogat'
restituere spōte adieris: et si si
ne deductione quarte p̄tis re
stitueris: difficile qd̄ credide
ris p̄ ignorātiā magis nō ex
plicā fideicō. eā h̄c fecisse. s; 7
si pbaueris per errorem' te
quartam non retinuisse: recu
perare eam poteris.**

**Heres institut' non cauet
de euictiōe: sed sibi cauet a fi
deicommissario. Bar. Neraci'**

**Euictione predioruz
vl' mācipiorū vel cete
rarū rerū cauere heres cum re
stituit hereditatē nō dz: quin
imo in cōtrariū cauere heredi
oportet si qd̄ ex h̄is euictū ei
set q̄ ab ip̄io h̄de venisset'.**

**In eum qui h̄z directas nō
trāseunt viles. Bar. Dōpo.**

**Si heres institutus ticio
rogatus fuerit restituere
hereditatem: 7 rurius tici
us heredi post tps': sufficiunt**

**vt. C. de euict. l. i. nec h̄s legatario speciet. vt. s. v. l. i. si a
d' Uenissent. dū tñ p̄ciū sit resusum fit (substituto. s. fi.
deicō. ad qd̄ ē. s. de here. v. l. ij. s. sicut. et. s. de peti. hered.
l. si quid possessor. s. bone fida. et. s. co. l. cum hereditas ex
et. l. cogi. s. inde queritur. in fi. s.
Si heres restituere. f. pure.**

Si post. impus. scz aliquod rogat' sit restituere.

eo. l. i. s. is q̄. ibi ne
minē. 7. c. s. de do.
cā mor. l. et si debi
tor. 7. ad. l. sal. in ra
tione. s. qd̄ vulgo.
sic ergo parificat'
singulare fideicō.
legato etiā hoc iu
re. vt. h̄c. 7. s. de le
ga. l. l. i.
Casu. s. p̄ri.
Legatary. f.
vice.

Supioris. scz
in generali fidei
cō. vice 7. vt. insti.
de fideicō. heredi.
s. restituta. et he
reditas est etiā si
non est soluēdo. vt
s. ad. l. sal. l. ij. in
pun.

Rogatus. tu
heres.

Per errorem. f.
facti non iuris. vt
C. ad. l. sal. l. erro.
Itē nota presumi
sciētiam. sic. C. de
prescrip. lon. tēp.
l. etiā emptor. et. l.
cū sup. et. s. d. pub.
l. quicūqz. s. si. ar.
cōtra. s. de proba.
l. erius. et. C. qui
milit. non possit. si
per seruis. et. est. h̄
rō: qz nemo p̄sumi
tur tacitare pecu
niā. vt. s. de p̄ba. l. pecu
cū de ind. b̄uo. s. mā nēo
siue ab initio. 7. ta
ctare. et. s. e. l. qui totā. 7. p̄iunt.

Heres cū. et. l. pa
tron'. 7. l. i. postulan
te. s. fi. 7. d. dona. in
ter. vt. 7. v. l. i. si spō
sus. s. si qd̄ rogat'
nō dz. nec vē
ditor her. dūatis
cauet de singulis.

Heres cū. et. l. pa
tron'. 7. l. i. postulan
te. s. fi. 7. d. dona. in
ter. vt. 7. v. l. i. si spō
sus. s. si qd̄ rogat'
nō dz. nec vē
ditor her. dūatis
cauet de singulis.

a **D**irecte. q̄ remāsi rāt: cū exceptiōe tamē. vt. s. e. l. i. §. p̄s. q. d. nō est op̄ restitutiōe. s̄ an ip̄so iure redeat vtilis z sic ip̄o iure tollat exceptiō: q̄d ita videt̄ vt et al̄s sine restitutiōe trāsfer̄ vtilis. vt. C. eo. l. penul. §. si. an vero cōpetat replicatiō. primū verius videtur. z facit. i. de solu. l. sti. chū. §. aliqñ. quan doq̄ cogit sola di recta. vt. C. de no. ua. l. iij.

b **A**ctio. aquil. vel alia.

c **D**eperierit. perijt q̄ alienata.

d **P**ersequēdū. vt. s. e. l. i. marcell. §. res que. z. l. mu. lier. §. s̄ enim. i. y.

e **S**i vero. simi lis diltin. s̄. ad legem aquil. l. huic scriptura. z. s̄. d̄. do. lo. l. z. eleganter. s̄. itē si seruuz. z. s̄. de pen. i. here. l. si a do. mino. §. si posses. sor. i. y.

f **P**otuit. quia erat actio pura. al̄s nō potuisset. vt. s̄. si cer. peta. l. certi cōdictio. cir. ca prin.

g **E**t. facit. i. p̄ ep̄. l. ij. §. si d̄fuer̄. s̄ q̄d si tūc fuit cō. p̄ta p̄scriptio āte restitutiōe. Rñ. si fuit negligēs tene tur. vt. s̄. eo. l. mu. lier. §. sed em̄. in fi.

Omnēs. eo. l. si fideicommissa rio. Accur.

i **A**dire. sed nō statim s̄ post tēp̄ deliberatiōis. vt. s̄. eo. l. sed. z. si. §. pla. ne. i. y. s̄ certe h̄ di. cit cōtra. z. ibi non fuit coact̄ statim.

l **C**ōmodū. in retēione quarte. z. facit. C. de inoffi. test. l. scimus. §. fina.

Heres. fundo. certo. al̄s nulla est deductio. vt. i. de f. obli. l. ita stipulatus.

m **S**ed sibi superius. l. q̄ omnino fundum vel estimatiōem habeat heres. vt. s̄. eo. l. i. §. si heres.

n **R**etinėda. al̄s remittēda vbi āte restitutiōe est eui ctus. al̄s restituenda si post restitutiōem euincatur et de hoc etiā cauetur. vt. s̄. eo. l. cum hereditas ex fideicom̄. z. l. de euictiōe. sed contra huic. l. s̄. de lega. ij. l. cum p̄. §. eui ctus. Solu. hic habetur loco quarte saltem pro rata one. rose. vt. C. eo. l. i. ibi est simpliciter legatum sine onere. et eodē modo solue aliud contra. C. de leg. l. cum alienā. vbi distinguitur sciam vel non.

directe actiones heredi.

Pro dāno dato ab herede ante restitutionem tene heres actiōe ex restiō: post restitutiōe actione. l. aquil. Bar.

Si heres anteq̄ fideicom. hereditatem restituerit aliena uerit qd ex h̄ditate: aut seruū h̄ditariū manumiserit aut ru perit qd vel fregerit: vel vffe rit: non cōperit in eū vlla ciu. lis actiō restituta postea here ditate ex trebel. senatuscōsul. s̄ ex fideicō. cā erit hoc qd de perierit p̄sequēdum. si vero cō post restituta hereditatē hoz qd amiserit heres: dicēdū est lege aq̄. eū cogi posse: si seruū forte hereditariū aut vulnera uerit aut occiderit.

Negligētia heredis nocet fideicommissario. Bar.

Si tp̄alis actio in h̄ditate relicta fuerit: r̄s q̄ heres ex. periri ante restituta heredita. tes potuit imputabitur ei cū restituta fuerit.

Liberes nō obstante tpe ad deliberādū cogit statz adire. sed ex effectu deliberatiōis ap. parebit an possit deducere q̄ tam. h. d. Bar. Metianus.

Omnēs q̄ de h̄ditate de. liberāt desiderāte eo q̄ suo piculo velit adire h̄dita. tē cogunt adire: sed nō statim

Si heres. pignora. nec aduersus debitorē p̄sonales: nec cedēde sunt: tamē ex fideicommissario. vt. s̄. eo. l. si heres. §. i. z hoc cuz mutuaui heres suo noie. aliud si uoie hereditariū volens negociū heredi tariū gerere: quia tunc personalis z h̄p̄othe. transit per restitutiōem cuz sunt hereditarie. vt C. p̄ quas p̄so. no. acqui. l. fina. et. s̄. de pen. here. l. itez veniunt. §. l.

Pro h̄ditate admittetur. scilicet fideicommissario. sine speciali cessiōe vt subijcit. sed p̄tra. i. de fideiul. l. heres a debitoze. in p̄n. vbi dic̄ obligatiōem fideiul̄sor̄ ac cepti trāsire. Sol. veruz eit facta cessiōe non ip̄so iure vt hic dicit. alij dicunt transit vtilis: vt ibi. non dire cta vt hic. Alij q̄ aliud in fideiul̄sor̄e qui plus sequit̄ personalē vt ibi: q̄ pign. qd̄ patet qz quādoq̄ remanet pign. p̄cip̄ta li subiatā. vt. C. de lut. pigno. l. intelli gere. qd̄ in fideiul̄. fore nō inuenitur. vel ideo fec̄ in pi. gnore: qz aliquam vtilitatē heres po. test h̄re puta retentiōe. p̄ debito cis rographario: vel fruct̄ ex pacto q̄s restituere nō tene tur cū ex sua altu. tia h̄eat. vt. s̄. ad. l. falci. l. iij. in p̄n. qd̄ in fideiul̄sor̄e non est. Vel ideo est: qz obligatio fideiul̄. s̄.

Si heredi restituti fund⁹ retentus euincatur: actio ei de euictiōe datur. Bar. D̄po.

Heres p̄cepto fundo ro. gat⁹ fuerat h̄ditatē re. stituere: fund⁹ alien⁹ erat: ar. isto atebat vidēdū vtrum eum oimodo penes heredē funduz esse voluerit testator: an ita de mum si ip̄sius est: sed sibi supe rius placere: ideoq̄ estima. tio eius retinenda est.

Actiones q̄ cōpetunt h̄di. ex sua p̄uisione nō transferun. tur facta restitutiōe p̄ trebellia. nū: s̄ noua cessiōe op̄ ē. Bar.

Si heres Metian⁹. pecuniā h̄ditariā cre. diderit: z in eaz cām pignora accepit: actiōes nō cōpetūt ei cui restituta fuerit heredi. tas aduersus ip̄a pignora: sed aliqua dubitatio remanebit si in eum contractum qui ex de. functo fuerit interpositus/her. res anteq̄ restituerit heredi. tatē pignus acceperit. sed nec siquidem ipse admitteretur:

sois pender ex bonis defuncti: nam id ab eis peritur qd̄ debuerat reus defuncto. at pignora nec fuerant defuncto debita: nec etiam p̄prie possunt dici aliquid debere: quia tamē sunt accidentia sit cessio vt subijcit. Item cōtra. s̄. de cōsti. pecu. l. si post. Solu. ibi per cessiōem decernitur non ip̄so iure. z sic intellige. s̄. de here. vendi. l. ij. §. non so. lum. z. Lemptori nominis. scilicet fieri per cessiōem. z. i. de contrata. ou. l. cum emācipatus. in prin. Item cōtra. s̄. de pac. l. si tibi. §. cum possessor. vbi non proficit qd̄ fecer. rat heres. sed dic̄ ibi male putant. vel non prodest nisi fa cta cessiōe vt hic dicit. vel verius ibi non erat verus he. res qui pacificebatur: hic sic. z eodē modo rñ. s̄. de trāfac. l. imperator. §. fina.

A habet. f. fideicommissarius. Valent. extincte quidem sunt aditione hereditatis et in restitutione hereditatis debet iheri iponi. vt. s. de ser. ui. l. pōponius. et de serui. v. ba. p. si q̄e des. in prin. et de fundo do. l. si maritus. i. r. et. s. i. et de lega. i. l. suum i. c. i. et de acquirē.

Here. l. eū qui. s. fi. Uti filiū. scri.

Qptura. rogo te vt illū heredem facias. vt. s. e. l. ex facto. in pn. vel illam mādo non te stari. sed huc. l. est cōtra. s. de leg. ij. l. eū pater. s. mādo. sed hic pceptū ibi cōsiliū vt pater ibi dem.

Ab ea. valet riana. Amita. l. ones rata.

Portionē. scz dimidiā. nā aliam habebat etiam de voluntate matris s. p̄tē debāt.

Cōra p̄ncipe cōgnoscere ex appellatōne. vel q̄ petebat i integ. restitutio. sic. s. de mī. l. emilius. et no. q̄ est p̄tia ratio pau pertas. vt. C. de ep̄. et der. si quis ad dedināda. s. penul.

Numerari. vt rem pn. gerat. vt. j. de mun. et ho no. l. ad rem.

Rel. i. pauper tatis.

Et verbis testamēti. i. hys ad annum. et. q̄ vba possunt sonare vt ad annū vltimum uenerit q̄ eū intra uerit. sicut qui uenit ad vltimū ferculū statim cuz ei p̄ponitur. et hęc est tertia ratio.

Fuisset. vt. r. s.

De excu. tu. l. excusant. in pn. et accipe hic cōtra petriticē.

Robis. f. paulo cū nostris sequacibus p̄ferētib⁹ argumēta. et. vt. j. de ma. l. i.

Eliescentie. vbi inceptus habet p̄o impleto. vt. j. de

Argumēta. ma. l. i. et no. ex argumētis causam decidi.

Et alia. f. de testamēto. vt. s. de test. l. qua tate. et de cā dec. v. l. et de diuer. et temp. p̄. l. in vsucapione. et quia

est de liberis. ar. C. de his q̄ ante aper. ta. l. i. et posside bat. vt. j. de reg. iur. l. fauorabiliores. s. i. item. et. j. de ma: nu. te. l. si ita. licet ibi sit fauor libertatis. sed cuius senten tia p̄ualer vtrum p̄sidis vel p̄ncipis. Rñ. p̄ncipis vt maioris et vltimi et rationes plures reddētis. sed pro p̄sidente est. C. q̄ di. le. ce. l. ex his. in fi. l. r. s. de le. i. l. si cut. et. s. de cōdi. et demon. l. nō pu tabam. que plene dic vt no. s. de mi no. l. iij. s. minorē.

Qui iubet aliquē nō facere testm̄ videt rogare de hereditate restituenda heredibus venētib⁹ ab intestato. B. Dau.

Ut filiū et filiā habebat testamentū fecit: et ita de filia sua cauerat. mando tibi non testari donec liberi tibi sint. p̄nūciauit imperator: si deicom. ex hac scriptura de beri: quasi per hoc q̄ prohibuisset eā testari petisset fra tres suū heredē faceret: sic em̄ accipiendā eā scripturam ac si hereditate suaz rogasset eam restituere.

Fauore filij annus ceptus habetur pro completo. B. ar.

Sabinus antonin⁹ ipube rē filiū antoninū et filiā honoratam relinquēs ex hereditatis his matrē eoz iuniam valerianā heredem instituit: et ab ea⁹ ccc. et quasda res filie reliquit: reliquā omnē hereditatē filio antonino cū ad annū. xx. etatis puenisset voluit restitu. q̄ si ante annū. xx. decessisset filius eā hereditatem honorate restitu p̄cepit. mater intestata decessit vtriusq̄ liberis legitimis heredib⁹ relicta: postea filius annū agens plenum nonūdecimū et ingressus vice-

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Uti reddas. et hic accipe peto quod est supra.

Liber Duodecimus.

a Hereditatem i. duas vncias de hereditate.
b Pro rata. f. ad duas vncias. nam equales erant partes. et facit. s. de here. institui. l. si.
c Maternarū. i. duas vncias.
d Heredis. i. nepotis quē ex filio premortuo habebat.
e Nunc. i. ma-

tri heredis instituti. 230.

f Cui. f. mur.

g Nunc. i. hoc casu.

h Dozere. sic s. de le. ij. l. si legatari. in fi. sed contra. s. eo. l. ybi pure. in pn. Sol. ubi fideicō. erat in potestate rogati. h. nō:

q: femina est rogata. item cōtra. s. de cōdi. et de. l. i. ybi dicit q: pure debetur nisi sit dies vlt condit. sed dic q: h est cōditio tacite a iure psumpta ex voluntate defuncti.

Seuola. sub

stituerit. dicit pupillariter. vt. i. pater.

l Inutilis. q: directo facta.

m Admi pot. vt. C. de codic. l. ij. et insti. de codicil. s. penul.

n Obliget. p: hic q: fuit pupillaris directa et trahitur ad fideicō. sic. s. de cōdi. insti. l. pe. in fi. r. C. de ipu. r. ali. sub. l. ij. r. l. q:uis. et. l. p:ibus. in fi. r. de test. l. hac consultis. s. pe. r. s. v. le. ij. l. cū q: dcedēs. s. scia. r. de codicil. l. illō. s. l. r. sic detrahēt q: rta. vt. s. de codicil. l. ij. s. fi. Itē hoc q: trahit ad fideicō. est verū si nullo tēpore potuit valere iure directo. s. nō trahit nisi i. milite. vt. s. de pupil. substitui. l. centurio.

n Substitui. scilicet illi qui pupillo erant substituti r. s. de pupil. substitui. l. lucius. r. sic dicit etā vulgaris quē non potest fieri in codicil. sed trahitur ad fideicō. vt subijct.

tuat hereditatē: respōdi sempronii quidē nō pponi rogatum: comeliū autē heredē debere pro rata^o portione maternarum^o defuncti rerū restitutionē seio facere.

In dubio quando quis rogatur restituere ei a quo accepit est intelligendum post mortem suam. Bar.

Mulier heredis instituti fideicōmissit vt retenta pte quarta reliquā ptem restitueret nunc quōdam sue: cui^o fidei cōmissit in hęc verba. rogo te vt id qd ad te ex bonis meis peruenit facias peruenire ad filii tui: quesitū est quādo hoc fideicō. restituere debeat: vtrū ne post mortē suā: vel antea. respōdi nunc^o ad tēp^o quo nunc moreretur^o fideicō. aptandum esse.

Substitutio directa facta i codicillis trahitur ad fideicōmissariā etiā si sint fratres in medio. Bar. Idem.

Seuola nō dicit si pater filium suū impuberez ex asse scripserit heredē ei q: codicillis substituerit: deinde filius ipubēs decesserit licz substitutio inutilis sit (q: codicillis hereditas neq: dari neq: adimū potest) tñ benigna interpretatione placet vt frater q: ab in testato pupillo successit substitutis fideicō. obliget^o. q: si in vicem fuerint substituti: et in fideicō. substitutionem valere vnoq: eorū mortuo qui super sunt totum accipiunt^o.

Ratio de educandis libe

o accipiunt. scz ex causa fideicō. de manu fratris pupilli. vt. i. eo. l. lucius. s. pater. r. i. de suis r. leg. heredi. l. si ex plurib^o. et hoc detracta quarta vt dixi. et facit. s. de vulg. sub. l. si mater ita. in prin.

Heredibus educaueritis. per hoc apparet voluntas defuncti. vnde alia est. s. e. l. ex facto. s. si quis autem susceperit. cū suis concor.

q filia. p: mortua. a. s. nō bñ que niret qd subijct vt si sine liberis r. c. r. filie. furiose. r. sine liberis. imo etiā et si cū liberz decesseret nō esset faciēda restitutio: q: dū fuit in furore hīs nō fuit vt. C. de cur. fur. l. si. s. finatem. nisi dicas speciale q: filia. ar. i. ea. l. i. s. i. t. In matrimo.

nio. de facto nō de iure. vt. s. de his q: sūt sui v. l. i. iur. l. pater. et. i. dicit. v. Conditioni. hoc ideo: quia filia quo ad matrē est vt legitia licet sit natural: nisi sit mater illustris. vt C. ad o. l. i. si qua illustris. et isti. ad o. s. nouissime. et insti. de suc. cog. Item quia pater taliter copulauit per quod videtur voluisse filiam ex tali coniunctione nata extinguere fideicom. Item quia aliter hęc furiosa nō potuit habere maritum. vnde parciur ei si habuerit qualiter potuit. vt. i. de verbo. signi. l. queret aliquis. Sed si q: instituat masculū filii r. substituat si sine liberis de-

cedat vel etiā hoc non exprimat si sine liberis: et ipse deccdat filio tantum naturali superstitite. quid iuris sit plene nō. in vtroq: casu. s. eo. l. ex facto. s. si quis rogat. r. C. de insti. r. substitui. l. gñaliter. in fi. r. facit. s. de pupil. sub. l. ex facto querit. in prin. r. C. de impu. r. ali. sub. l. humanitatis.

ris non requirit liberos mortis tempore superfore. Bartolus. Idem.

Heredibus institutis filijs vtriusq: sexus singulos rogauit: vt qui sine liberis decederet partē suam hereditatis forou fratrive restitueret: aut si frater forou nō superisset: matri sue: r. hęc pba adiecit vsoq: liberi charissimi hoc fideicō. teneri in vicem volo donec liberos binos educaueritis. q: sitū ē si q: ex liberz duos filios pcreauerit q:uis supstitit nō reliq:it: an heredes sui fideicō. debeāt: Rñdi fm ea q: proponerit videri si deicōmissi onere liberatos.

Verba si decesserit sine liberis debent intelligi de his q: rogatus habere potest. Bar.

Ticius nepotes et filia^o et furiosam filiā suā heredes instituit: r. fideicō. filie^o vt si sine liberis decessisset pars ei data pueniret ad coheredes: eaz furiosam ipse ticius in matrimonio collocauit et enixa est filiam post mortem patris. q: situm est defuncta furiosa supstite ex huiusmodi coniunctione parta filia an fideicom. ad heredes pertineret. respondi cum filiam reliquisse proponeret fideicom. nō deberi. claudius: nam et si matrimonium cum furiosa non fuit: satis tamen factum est eiusmodi conditioni^o.

Posunt aliqui grauari de bonis vicem comunicandis. Bartolus. Idem.

Posunt aliqui grauari de bonis vicem comunicandis. Bartolus. Idem.

Posunt aliqui grauari de bonis vicem comunicandis. Bartolus. Idem.

Posunt aliqui grauari de bonis vicem comunicandis. Bartolus. Idem.

Posunt aliqui grauari de bonis vicem comunicandis. Bartolus. Idem.

Posunt aliqui grauari de bonis vicem comunicandis. Bartolus. Idem.

Posunt aliqui grauari de bonis vicem comunicandis. Bartolus. Idem.

Posunt aliqui grauari de bonis vicem comunicandis. Bartolus. Idem.

Posunt aliqui grauari de bonis vicem comunicandis. Bartolus. Idem.

Posunt aliqui grauari de bonis vicem comunicandis. Bartolus. Idem.

Cura: tot substantie datur.

Ticius. habetis. nā cū erat emācipata filia etiā iure veteri aliquid habere poterat.

Bo. pos. vnde de li. vt. C. quādam mir. ad bo. pos. l. emācipata.

Deberi. dē. mīdiā. vt. s. de le. ij. l. si. lucius.

Pro depō. ro. i. in ci. stodia. Accursius.

Sic iussit. de iure. nam testō curator nō datur. vt isti. de. cu. s. i. et not. substantie. qz dat substantie vt. s. s. h. l. muto. s. fi.

Alijs. a. p. p. datis tutorib⁹ vel curatorib⁹. et qñqz in hoc magis sequēda est voluntas infis. vt. C. si cōtra ma. voluntatem tu. datur. l. i.

Nepotibus. natis ex alio filio forte p. memortuo.

Peruenit. qualiter hoc testis gas dic vt no. s. e. l. q. filii. s. sabin⁹.

Pro portio. s. tantum p. rata. i. p. virili.

Uel si vnus. s. tm p. uenerit ad xxv. an. qz alij p. de cesserunt.

Oe. als. o. s. primoniū. als. om. nē. s. substantiam.

Lucio. depo. sitario.

Scio. domio stichi.

Nō posse. hic no. q. fideicommissa rī seu executores testamētoꝝ nō habēt actiōes p. here. des cū sint vt mī. nistri. vt h. et. s. de. ali. leg. l. s. lio. s. ma. tri. suc. nisi relicto sit ad pias cās. vt. C. de. epif. et. cler. l. nulli. et. s. de. ali. le. latio. h. de. sec. si. ipe. est. aliqd. mo. di. habitur⁹. quia. tēc. nō. est. simplex.

Ticius ticius intestato moriturus cū haberet vxorē et ex ea filiam emācipatam codicillis hec verba inseruit. pertinent autem hi codicilli ad vxorem et filiam: itaqz rogo quicquid aut ego reliqz ro aut vos ipse habetis: cōmune vobis sit. q. si nō ego rogarem vos pro vestra pietate faceret. filia itestati patris bo. pos. accepit. questum est aliqua pars hereditatis lucij ticij ex causa fideicom. a filia matri debeatur. respōdi secū. dum ea que proponerētur deberi: etiam si vxor parata sit in cōmune bona sua conferre.

Audi executores testamentorum de his que non sunt ad pias causas contra heredem actionem non habent. Bar.

Meuia duos filios heredes reliquerat et eodem testamento ita cauit: fidei autē heredū meorū cōmitto vt omnis substantia mea sit pro depō. s. tō sine vlturis apud gaiū seū et lucij ticiū: quos etiā si licuisset curatores substantie mee dedissem remotis alijs vt hi restituāt nepotib⁹ meis put qz eoꝝ ad ānos. xxv. p. uenerit p. portio: vel si vn⁹ ei omne: questus est an ei fideicō. prestari a scriptis heredibus lucio ticioꝝ gaio seio debeat: respondi secundū ea que proponerentur lucium ticiū: item gaium seum fideicom. petere non posse.

Portio in qua est institutus seruus per fideicommissum manumissus ei debetur iure directo non per fideicommissum. Item quod iure fideicommissi percipit venit in fideicommissum per generalia vba relicto. B.

Tres heredes scripsit meum fratrem suum ex dodrā. te: seū ex extatē: stichū eius

minister. vt. s. de leg. ij. si legatari⁹. et facit. s. de le. ij. l. si qz ticio. l. codicillis. in pn. et de lega. ij. l. pater. s. tusculan⁹

Scripsit. que dam mulier.

Dodrante. i. ix. vncijs.

Sextante. i. duab⁹. vt. insti. de here. insti. s. hereditas.

Facere. i. facere posses.

Aduert. de il la vncia. vt. i. pater et dic de iure vt de facto in iudicio vt extra. sic. C. de iur. l. si post. et. rē. ra. ha. l. ampl⁹. nō. pe. ti. in pn. ar. s. C. de trāfac. l. si qz maior. et. dicit qz mo uere cōtrouersiam etiam restituēdo. vt. C. de testa. l. i. et. s. de pcur. l. nō. solū. s. si. star. et. C. de euic. l. si. controuer. fia. Accur.

Ad meum. patrē naturalē stichi. Accur.

Cōpulsus. s. s. p. sponte adiuit. ad qd p. seruum cogi nō poterat: tū qz si us seruus. vt. s. e. l. cogi. s. si a suo. et. qz ab alio h. com. modus h. d. tatis ab alio libertatis. vt. s. e. l. si. res. s. i.

Debeat. s. sei⁹

Si restituere. s. eo manumisso ipe est heres in ea directo.

De ot. qd si mōacho reliquit vt abbas non faciat ei qñē als relinq. et neo: cōpetit et neo petitio si abbas eū molester p. hāc. l. y. qdā. cōtra.

Puellā. i. filium et filiam.

Plures substituit. ex dispar. b⁹. p. tū. vt. i. pater.

Pars illi. s. dceder. q. erat sua spe nō re. vt. C. de ca. i. l. s. si. autem.

Pater puerū et puellā instituit heredes eosqz inuicē substituit: et si neuter h. s. cēt eis plures substituit his verbis: substitutos h. des iuicē substituo: eorū dē filioꝝ fideicommissi vt q. eoꝝ vita superesset et si sine liberts intra an. xxx. moreretur hereditatē his quos heredes substituerat restituat: filioꝝ vita forozē superauit: et intra xxx. annos sine liberts decedat. q. sitū est an ex substitutis vno defuncto ante filium po.

Portio deficiens accrescit p. portioib⁹ h. d. tarijs p. qd. facta est institutio. Bar.

Pater puerū et puellā instituit heredes eosqz inuicē substituit: et si neuter h. s. cēt eis plures substituit his verbis: substitutos h. des iuicē substituo: eorū dē filioꝝ fideicommissi vt q. eoꝝ vita superesset et si sine liberts intra an. xxx. moreretur hereditatē his quos heredes substituerat restituat: filioꝝ vita forozē superauit: et intra xxx. annos sine liberts decedat. q. sitū est an ex substitutis vno defuncto ante filium po.

Portio in qua est institutus seruus per fideicommissum manumissus ei debetur iure directo non per fideicommissum.

Item quod iure fideicommissi percipit venit in fideicommissum per generalia vba relicto.

Tres heredes scripsit meum fratrem suum ex dodrā. te: seū ex extatē: stichū eius

a **P**ertinet. nō autem ad heredes decedētis. vt. f. de suis. 7 leg. here. l. si ex pluribus.

b **P**ertinere. vt. C. de ipub. 7 alijs sub. l. i. 7. s. e. l. quotiens. no. 7. facit. f. priori. s.

c **E**x quincūce. hec oīa expone vt institui. de heredi. insti. s. hereditas. Accur.

d **S**ozorem. no. appellatione fratris cōtineri sozorem. sic. s. de pac. l. tres fratres.

e **H**ereditaria. sic. s. priori. s.

f **N**ō teneatur. teneatur enim quia cū mandauit emi ipsa emisse videt. vt. s. māda. l. si mādauro. s. si eozuz. ar ipsa emere non potest vt pote suā rem. vt. s. māda. l. si mandauero. s. si hi quorum. et als non admittitur vt qlibet. vt. C. de do. l. i. 7. s. de leg. ij. l. legatum. s. quat tuor. sed si extraneus sine mandato emisset nō teneatur nisi fuisset in culpa. vel nisi fuerit i dolo q̄ voluit. vt. s. e. l. mulier. s. sed et ei. et. l. deducta. s. fina.

g **F**uit. i. quanto valuit ultra debitum. 7 illud pro dimidia. quia tñ medietas hereditatis est restituenda. item hoc cum mandauit vel etiā fuit in dolo vel culpa: non als vt dictum est.

h **T**icio 7 semprio. qui erant alij coheredes vel non erant.

i **P**ortionis. i. patrimonij. sic patris libabatur et au-

eius q̄ ad ceteros substitutos q̄ supuierēt ptineret. vtrum pro virilibus an pro hereditarijs portionib⁹ q̄b⁹ sunt substituti ptineat. rñdi cōsequēs eē p̄ his partib⁹ q̄bus substituti essent fideicommiss. ptinere.

Fideicommissum relictu⁹ fratrib⁹ sub noie appellatio pro hereditaria portioe debet. B.

Meuia filiū heredem instituit ex quincūce: ticia filiā ex quadrāte: septiciū filiū ex triēte: cur⁹ fidei cōmissit in hec verba. te rogo fili septici si itra vicelunū ānū sine liberis mortis quicq̄ ex hereditate mea ad te peruenerit hoc fratrib⁹ tuis restituas. q̄situz est an septicio filio defūcto itra vicelunū ānū sine liber⁹ hoc fideicommiss. vtrū pro portionibus hereditarijs ad fratres 7 sozores ei⁹ ptineat: an vero equaliter. rñdi pro parte hereditaria.

Si fundus pignorat⁹ dolo vel lata culpa heredis alienaf⁹ fideicommissario hīs tenet. B.

Ticia ex asse heres scripta partē dimidiā hereditat⁹ meue rogata restituere funduz a restatore obligatum luere voluit: s; eū vedete creditore mādauit redimēdū seie. q̄sitū est an ticia ex causa fideicommissi meue teneatur. rñdi cū rogata hereditatē restituere pponat: nichil pponi cur nō teneatur. **L**audat⁹. Subest em̄ p̄stari oportere q̄ti pluris fundus fuit q̄ ad creditorem peruenerit oportuit.

Si duo post mortē eoz restituerē rogantur vno mortuo statim pro parte competit fideicommissi petitio. Bar.

Satio scio ex semisse / ticia ex quadrante / 7 alijs ex reliq̄s portionib⁹ heredibus institutis ita caut. fidei autēz vestre mādo gai sei et lucia ticia vti post obitū vestrū reddatis restituat⁹ ticio 7 semprio: semissem p̄rimonij 7 portionis ei⁹ quā vobis dedi. q̄situm est cū vtriq̄ adierint hereditatez 7 postea gaus seius defunct⁹ sit lucia ticia herede instituta: an hec lucia ticia partē dimidiam semissis quā rogat⁹ erat gaus seius restituere ptinus debeat: an vero post suā demū mortē vniuersum fideicommiss. taz ex sua p̄sona q̄ ex gai sei datū restituere debeat. respōdi lucia ticiaz statim teneri vt partem dimidiam semissis ex persona sei restituat.

Verba enunciatua cōmemoratiua alicuius modi pcedentis restringuntur ad illum. item in fideicommissio vniuersali relicto per mulierem veniunt res dotales. Bar.

Filiam suā heredē scripsit 7 nepotem quē ex ea habebat ei substituere: et ita cauit. lucio ticio fratris mei filio genero meo. cc. aureos relinquo quo legato scio illi p̄tētū esse: qm̄ scripsi vniuersam rem meā eo q̄ filiā meā 7 nepotē meum heredes scripsi vniuersaz substantiam eis communicasse: quos inuicem commendo: filia adita hereditate diuertit a marito. quesituz est an ticius quondā ei⁹ marit⁹ suo vel filij sui nomie ex fideicommiss. cōmunionē bonozū cōseq̄ possit viua quondam vxore sua: vel post mortē ei⁹. rñdi nichil⁹ fideicommiss. datū genero pponi p̄ter ducentos aureos.

Idē quesit⁹ eādē vxore marito herede⁹ scripto fideicommississe vt cū moreretur filio cōmuni omne qd̄ ad eū ex hereditate sua peruenisset restituere: an ille quoq̄ res 7 possessiones q̄ in dotem date 7 post diuortij restitutione mulieri fuerant fideicommissio cōtineatur. rñdi qd̄ mulier i bonis suis reliquisset: id fideicommissio cōtineri. claudius et als de eodez facto cōsult⁹ ita rñdit: siue restitute sint res fm̄ id qd̄ supra

ro. id est patet au reis. et fac ad. s. s. co. l. heredes. s. i. Accur.

Filiam. que in maritum habebat filium fratris testatoris.

Genero meo quod m̄rimonijz valet fm̄ leges. vt institui. de nup. s. duorum. fm̄ canones secus.

Nepotē meum als est mei. f. qui scripsi omnia. als meum. f. generum eo q̄ filiam 7 nepotem instituit: scz substituēdo nepotem. et ex quo filia habet 7 vir habere videt. vt. C. de pac. quen. l. hac generali. et sub. et sic vniuersaz sub. ei. f. genero non tamen hoc expressit. als esset secus. vt s. eadē. l. in p̄ncipi. et. f. de donatio. l. ex hac. et. s. de heredi. insti. l. ex facto queritur. arg. p̄tra. C. de dona. l. si donatio. als est meum. et dic quez scripsi. et. et sub. et eo. et. vel sub. et sic vniuersaz. et. et habet ei. f. genero. vt dicti. als est eis. 7 dic. i. filie 7 nepoti. vt dicentia filie 7 nepoti 7 genero. et qd̄ subijcit q̄s. f. institutos commendo. id est vnum de alijs rogovl quos tres rogat vt se diligant. non dico qd̄ hereditatem restituant. vt. f. de ver. signi. l. cōmēdare. Accur.

A marito. filio fratris testatoris nomine qui et nepos est. Accur.

Nichil. id est nullum.

Herede. filio fratris testatoris.

s **E**o iunctore. i. claudio. et facit. de col. do. l. i. §. i. et de col. do. l. cum emancipati. §. idem quoz.
b **I**ta tamen. nunc determinat qd dixerat.
c **E**mancipavit. idem r si non emancipasset.
d **A**lmis. quia decessit nepos.
e **D**ecessit. scz maritus instituit.
f **C**edente. i. de pore mortis mariti.
g **C**esser. i. euamnerit et nō habet locum.
h **O**shedere. scz videt verba testamēti. r. r. fiduum habebit heres mariti. r. sic vltia scriptura restituit pcedētem. vt. i. de man. testa. l. hich.
i **H**eres. vxor. i. testatoris.
l **Q**uaten' cepisset. i. totuz restituitur vt quarta non detrahar. vt. r. §. e. l. §. i. r. §. inde ncrati. r. l. ex asse. in fi. nisi in casib' vt eis dē legib' nō. et facit. §. ad. l. fal. l. lex falcidia. §. nūqz. et §. de leg. l. filiusfamilias. §. apud. et §. eo. l. mulier. §. fi. in fi. pōt etiā intelligi fm iju. vt prorata diminuat fideicommiss. ab vxore relictu pro qua est diminutus sibi relictum. qd possit dici si on' eēt extri sec'. vt. §. e. l. facta. §. si tici' rogat'. et l. de dona. cā. mor. l. ei qui. qd hic nō erat sed in hoc pōt hēre locuz. nā si heres nū detrahisset vxor tres pres ad tēp' sibi restituisset r fruct' esset lucrata. r nunc §. retineat tres pres et qd habz. r sic facit ad hoc. §. ad legez falci. l. penales. §. si ticio.
l **E**x redditu. als ex reserui. et idē est. r die paupertaz. i. dicte tertie.

rrius est i bonis muliers cōputari: siue non sint restitute q ex stipulatōe de dote reddēda in terposita restituēde sint: eo au ctore in hereditatē cōputari.

¶ **P**arta sunt ab initio p pres relinq're vel relicti simpliciter partes modificare. Bar.

¶ **Q**ue hēbat filiū et ex eo ne potes vtrosqz in mariti prāte: maritū ex asse scripsit heredē: eiusqz fidei cōmisit i hęc vba: si tici' marit' me' michi heres erit peto fideiqz ei' cōmitto vt qd qd ex hereditate mea ad eū puenerit cum mori cepit: id restituat gaio scio filio nro: ita tamen vt. r. qd dē vncias gai' habeat: duas aut vncias sei' nepos hēat: qd vt fiat fidei ei' tici' r hēdis mei cōmitto. pater emācipauit filiū: nepotē amiserit r supstute filio decessit. qsi tuz est an puzore pte scripture vniuersa hēditas pris ex cā fi deico. filio debeat: r illa sequētia vba ita sū vt. r. vncias filii: duas aut nepos hēat: ex voluntate defūcte ita demū locū habeat si die fideico. cedēte' filii r nepos eoz in rez natura essent: cuz autē non supuixit ad diē fideico. nepos sequēs scriptura cesser'. r nūdi fm ea q pro ponent' ostēdere' dece' dūratat vncias filio datas.

¶ **F**ideicommissari' detrahit genus sibi detractū est. Bar.

¶ **H**is institut' vxorū rogatus totaz hēditatē restituere restituit detracta qrtā: qsitū est cū vxor qrtaz pte hēditaz p'senti die et reliquā post tps alij rogata a testatore fuisset restituere: an id qd hēs ei detraxisset qrtēnoie i restituēdo fideico. missi. imputari possit: respondi quatenus cepisset ex fideico. missio obstrictam.

m **N**ūmoz. redactor. ex venditōe tertie pns hēditat'.
n **H**oc amplius. hoc verbo etiam supiora repetuntur. vt. §. de lega. l. i. si pure.
o **S**utorē. sub. per fideicommiss. relinquo. r dic quo ad vsum eos legatos non quo ad ppueritatē. als non possent heredes vēdere. et dicit verna ex ancilla natus. vt isti. de leg. §. huic. p'ria p Redacte. i. ex reditōe tertie partis hereditatis.
q **E**xpleset. nā et tunc certum est q heredes sunt in mora extunc.
r **L**egati. ad vtē dum.
s **V**enierint. ab heredibus.
t **R**estituenda. hoc ideo qd dixi in p'n. §. qd puenierit. r facit. §. e. l. basilis. §. ar. rra. §. e. l. heredes mei. in prin. sed hoc id qz dilatio l. xv. annū scā fuit fauor alūm. vt. §. de leg. ij. l. si ita. §. h. pegasus. r no. §. eo. l. in fideicommiss. in prin.
v **E**isdē libtis. r **U**ta supesser. ecce cā quare phibuit alienare. als non valeret phibitio. vt. §. de legat. l. filiusfamilias. §. diu.
y **O**ctalici. sub. id est octalici fi dei. r. et est ppuū nomen liberti.
z **C**ū libert'. siue hēas cū libert' siue collibert' idēz est et pōt determinare pcedentia: qz sibi cū alijs fuerit legatū fūdi. vt etiā sequētia. scz an ita suat' rāvl' tūe aliorū debeāt deduci.
a **L**egata. i. p' legata p'dicta. als si volūtas non apparuerit distigueret. vt. §. eo. l. in fideicommiss. §. fi. et l. marcellus. §. qui dā. et. C. de fideicommiss. l. cū virū. iju.

¶ **S**i dilatio adijctat' i fauorē fideicommissarij fructus iterim pcepti veniunt in restōne. Bar.

¶ **H**is duz fidei cōmisit vt qd qd ex pte tertie hēditatis puenerit ad eos id redderēt gaio meo alūno testatoris cū fuerit an. xv. r subiunxit hęc vba interim ex redditu' paupertaz q ad vos peruenerit alatis eū ex vsuris p quantitate nūmoz redact' hoc apli' eidē alūno meo hoiem collactaneū r verna sutozem' q eū artificio suo mercede data alere poterit. q sitū ē cū alimēta multo miora p'stiterit hēdes scripti qz vsure sūme redacte' cōpetebāt: r an residuas p'stare p'pelli debeāt totū r p'ris: an ex eo die quo. xv. an. expleset': r cuz sū legati ei spālīt vt ex mercedib' aleretur itati venierit': vtrū mercedes an vsuras petere debeāt: r nūdi fm ea q pponerēt testatorē videri de cōi redditu r mercede fuoz restituēda' sensisse.

¶ **P**rohibita alienari non veniunt i fideico. vniuersali. Bar.

¶ **P**lurib' hēditib' institut' i qbz r lib'z trib' ex dodrante eisdē fūdos p pceptiōez dedit: r ab his petijt ne eos alienarent: et vt q vita supesser' solidos eosdē fūdos obtineret. deide vni' ex his libertis octalici' fidei cōmisit vt qd qd ad eū ex hēditate bonisve peruenisset deducto p ea pte ere alieno: r legatis sibi. xv. aureis restituat ticio. qsitū est an etiā pte tertiaz fūdoz plegatoz cū lib'z eidē deducere dberet. Rñ. fm ea q pponerent nō debere restituere pceptiōez: cū ipse testator r legat' excipere voluisset.

¶ **D**os plegata nō cadit in fideicommissio nisi spālīt sit dicit' et qrtā ad dote sufficit. Bar.

a Prelegavit. qd valet propter representatione. vt lsi. de leg. s. ex contrario.

b Sensisse. quia hoc expresse dixisset. vt. s. ad legē falci. l. si debitor. als non. vt. s. de lega. ij. l. cū pater. s. fider tue. et C. de iur. do. l. cū pater. z facit. s. ad legē falci. l. p. in prin. et. l. si usufructus.

c Petitionem. sub. dicam esse.

d Quantitate. als in fructib⁹ qz ex sua tertia hereditatis parte re cepisset. nam fructus quoqz si q me dio tpe pcepti fuerint in falcidiā imputantur. vt. s. de lega. ij. l. cum p. s. ricio.

e Rogatus. scz heres.

f Erat. septici⁹. Accur.

g Quendit. he res.

h Iudicio. pignozatio.

i Restituit. scz sempioni⁹ heres heredis.

l Caueri sibi. vt. s. e. l. de euiccio ne. z. l. cum hereditas ex si.

l Executiōem. quia sentētia dabitur ptra heredem et in bonis ei⁹ fiet executio. secus in tutore. vt. s. si qz cau. l. si. ar. ptra. s. famul. hercul. l. i. iudicio. s. hie heres recupabit a fideicommiss. vt. s. eo. l. heres cum debuerat. z. j. eo. l. matrē. Accur.

m posse. ergo a ptrario si est transactū nō pōt ptraue

nire. z sic est ptra. s. de transac. l. q cū tutore. s. q p falcidiā. sed ibi fuit in dolo ille cui est transactū: hie nō. Itē adhuc ptra. s. de transac. l. ij. s. i. vbi repts codicillis irritat transactio. Sol. hic alia instrumēta cautionalia sunt repta de nouo: ibi codicilli. vel alia vltima volūtas. vt. j. eo. ii. l. de his. vel vt ibi. Itē ptra. s. de rescin. ven. l. ij. z j. de s. ob. l. si qz cū aliter. in si. nam hic vltra dimidiā iuste estimatio nis fuerat deceptio. licet re ipsa: quia vltra quadruplum vt dicit. sed certe non p hoc fuit deceptio vltra dimidiā: qe

Marit⁹ vxore istituta hēde ex parte tertia: z pluribus ei si deicomis. datis dotē quoqz p legavit⁹ his verbis: seie vxori mee dari volo a filiis meis sūmā dotis eius q michi p ea illata est: eiuſdēqz vxoris fidei cōmisit vt parte hereditatis z q cūqz ei legasset post mortē suā ticio filio cōmuni restitue ret. q sitū est an summa qz dotis inter cetera legata ex causa fideicommissi filio suo restituere debeat. rñdi non als nisi manifestū esset de vote qz restituenta testatorem sensisse: atqz etiā si sensisse eū hoc fuerit a probatū: ita etiā eius qz petitiōem fore si min⁹ in qstitate que falcidie noie remaneret fore qz in qstitate dotis.

Intantia cepta cū herede facta restitutione durat cōtra ipsum z heredē eius. Bar.

Rogatus restituere hēditatē septicio cū erit an. xx. interea fundos quos defūct⁹ pignozit accepit vēdidit: z propterea pignozatio iudicio a debitore puent⁹ decessit herede relicto sempionoz iudicio nōdū finito restituit hēditatē septicio. q sitū est an iudicio nichilomin⁹ ipse pdenari debeat cū potuerit retinere vel caueri sibi id qd ex causa iudicati prestaturus eēt. Rñdi iudicij executionem nichilomin⁹ aduersus heredē z post restitutā

dubius euentus fuit remissus. est est dubius iudicij euentus. vt. s. de pecu. l. qd debetur. als fere oēs transactiones rescindētur. z facit ad. s. C. de transac. l. sub ptertu spēcicri. z j. de excep. rei iudi. l. si ex testamēto. z. C. de fur. l. si post decisionē. alij soluit omnia cōtraria subaudiēdo hie maxime. Accur.

Res de nouo repte nō restitute debent restitui nisi prima restitutio p modū transactōis fuerit celebrata. Bar.

Heres ei⁹ q post mortē suā rogat⁹ erat vniuersam hēditatē restituere: minimā qstitatez quā solam in bonis fuisse dicebat his qd fideicommissum de bebatur: restituit: postea reperit instrumētis apparuit qdrupto amplius in hēditate fuisse. q sitū est an in reliquum fideicommissi nomie conueniri possit. rñdi fm ea que proponerentur si non transactū esset posse.

Etiam post restitutionē potest fideicommissarius fideicommissum dimittere ppter partem heredis que incipit de nouo vacare. Bar. Idem.

Pupillus parēri suo heres extitit et fideicommiss. hereditatis partem restituit: mox abstinet paternā hereditate: optio deferēda est fideicommiss. vt aut portioem quoqz pupilli agnoscat: aut a toto discedat: aut omnimodo bona vendenda sunt: vt id qd supflūū est pupillo seruet. et si inuolūda bona venire non possunt: oimodo actiones fideicommiss. denegande erūt: est enim in potestate illius vniuersum suscipere: z si quid plus erit pupillo seruare.

Quendenda a fideicommissario.

Denegande erunt. si velit in totū abstinere. a parte enim nō potest vt hic dicit. sed quomodo qui iam accepit potest dimittere: Rñ. occasione partis pupilli. vt. s. de acqui. here. l. cum hereditatem.

Si quid plus. sua dimidia.

Seruare. per in integrum restitutionē denuo nisi habeat vt dicit. z facit. s. eo. l. cogi. s. si quis. z s. de menan⁹. z. l. qui totum. z. l. nam q. s. i. l. ita tamen s. si part.

Pupillus. qz sibi uerit detur cōtraria hec lex. ideo dixit Ro. extitit id est exister potuit. vel extitit nomine non re: quis suus erat. vt s. de acquir. n. heredi. l. necessarius. als si se imiscuit non possit postea abstinere. vt. C. de repu. heredi. l. sicur. qd tamen. j. dicit. Item qd dicit restituit id est restituerē debuit. nam cum non adiuuēt dicit quomodo postuit restituere: vel dic secundo qz vere adiuit z vere restituit. et q abstinuit fuit per in integrum restitutionē. Itē q subijcit portioem pupilli: scilicet quantā quā tenuit. vel dic q fuerat rogatus de dimidia tantum restituenda vnde alia dimidia est sua portio. Itē q subijcit pupillo seruetur. scilicet in integrum restituit: vt se imiscuit qui etiam per restitutionem abstinit. vt. s. de mino. l. et si sine s. restitutus.

Parenti. pro dimidia: qz sic fuit rogatus.

Portioem. s. dimidiā.

Matrem. ticius. debitor.
Supfuerit. hoc casu poterat olim alienare nisi causa iteru redi fideicommissi hodie vero quarā cogitur feruare fideicommissario. vt no. s. eo. l. ticius.
Modicam. sed magnam.
Sciētib⁹. per qd̄ videtur hereditas restituta. vt. s. eo. l. restituta. l. p̄n.
Sepicius. si deicommissarius.
Claudius. cōfirmavit predicta adhibita ratione: aditione enim ꝛc. vt. s. eo. l. debitor. in pan.
Repetitio. q̄si p̄ debito restituitur. vt. s. eo. l. heres. cū. et. l. cū hereditas. ꝛ. s. d. here. v̄. l. y. s. penul. yu.
Eq̄tas. deficit. sic. s. ad. s. l. p̄. tot. s. nep̄tis. et. i. de. hys. q̄. vt. id. s. l. heres. qui. ticius.
Mita. hoc. q̄si vltra. dodratē. consumpsit. nā. dodratē. iure. suo. licuit. p̄sumere. velle. tam. iure. nouo. vt. dixi. fm̄. quos. daz. s. s. d. dicit. sufficere. si. tā. tum. consumpsit. q̄. v̄. et. debet. sibi. enim. imputetur. si. pot̄. voluerit. voluntatē. cā. erogare. q̄. sibi. in. suo. debito. satisficere. innuit. igit̄. q̄. si. nō. m̄ta. p̄sumpsit. nō. extinguit. petitiō. debiti. vt. ar. s. e. l. debitor. et. l. si. heres. s. fina.
Ali⁹. als. lex. iulius. als. s. paulus. impetratis. ꝛc.
Fratrib⁹. no. q̄. appellatiō. fratris. continetur. s. oroz. sic. s. de. pac. l. tres. fratres.
Substitutio. rat. s. vulgariter. ꝛ. h̄as. si. q̄s. eorū. heres. non. fuisse. ꝛc. et. sic. exp̄. iuravit. adita. hereditate. vt. C. de. impube. et. alijs. substi. l. post. aditam.
Fecit. s. p̄hebus. pater. ꝛ. habes. pollicrati.
Priouibus. s. p̄hebo. ꝛ. eracia.

Creditio facta cā interuerti fideicommissum nō impu-
tat heredi in eo qd̄ sibi defunctus debebat. Bar. Idem.

Matrem et ancilulū eisdē q̄s creditores suos heredes scripsit lucius ticius: ꝛ. eorū fidei cōmisit vt post mortē restituerēt qd̄ ex re familiarē testatoris superfuerit septicio: h̄des nō modicā p̄tē bonorū testatoris p̄sumpsit: et multos heredes reliquit: q̄s sciētib⁹ multa corpora q̄ remāserūt ex bonis lucij ticiij septicius possedit. q̄situz est an id qd̄ lucij tici⁹ debuit matri ꝛ auūculo h̄des eorū a septicio petere possint. r̄ndi nō posse Claudius: aditiōe em̄ h̄ditatis cōfusa obligatio intercederat. sed fideicommissi repetitio erat: cuius eq̄tas deficit: hys q̄ multa ex hereditate p̄sumpsit se proponuntur.

Fideicommissum limitat fm̄ naturā p̄cedentis substitutio-
**nis nisi ex voluntate defuncti aliud p̄sumat ex natura sermo-
 nis v̄ alia p̄ectura. h. d. Bar.**

Iustus p̄hebus Paulus testō facto cū tres liberos heredes instituerit p̄hebus ꝛ eracia ex eadē m̄re: pollicratē ex alia eq̄s portionibus: petita pollicrate mio: fratre vt accepto certo p̄cio hereditatē fratrib⁹ cōcederet: ꝛ inuicēz eos q̄ ex eadē matre erāt (si q̄s eorū heres nō fuisset) substituerat pollicrati si intra pubertatē decessisset. ꝛ sc̄as tabulas fecit: quas matri ei⁹ cōmēda-

Pri vel eis. s. fratri vel fratrib⁹
Appellatione facta. per p̄hebum.
Egisset. s. in causa appellatiōis qd̄ fieri potest. vt. C. de temp. ap. l. fina. in. s. i. b. i. quia hoc speciale ꝛc.
Utrūq̄ fratē. i. vtrūq̄ fratē cōplectuntur.

uit aperiēdas si ipubes obiisset: deinde petijt a priorib⁹ vt si q̄s eorū sine liberis decederet portionē suā exceptis bonis maternis eorūz ꝛ auitis ei vel eis qui supessent restitueret: eracia soro: mortua sine liberis fratrem suū p̄hebum instituit h̄dē: pollicrates fideicommissi. petebat ꝛ obtinuerat a p̄o eraciū p̄culū p̄cōsulē achaiē appellatiōe facta cū sol⁹ p̄hebus egisset victus est: q̄ ei vel eis verba vtrūq̄ fratē cōplecterent atq̄ inuicē duos illos t̄m substituerat. sed ꝛ voluntas hec p̄ris videbat: q̄ exasperat eorū bona materna: quia pollicrates aliā matrē et q̄dem supstitū habebat cuius etiā fideicommissū erat vt legata q̄ ei dederat intestato moriens pollicrati filio suo restitueret.

Quā dies legati vel fideicommissi cedit. Titu. ij. Paulus.



Ad duo patre licet viuo pupillo dies legati a substituto daturū cedit.

Legatum seruitutis personalis cedit ab adita hereditate. hoc dicit Bar. Ulpia.

Si pure sit usufruct⁹ relictio legata: neq̄ eorum dies ante aditam hereditatem cedit: neq̄ petitiō ad heredem transit. idē est si ex die sit usufructus relictus. Idem.

legata cedūt a morte testator⁹ q̄ ad trāsmisiōne. vt. C. de ca. tol. s. cū igit̄. l. 3. nō p̄nt. peti. nisi ea adita. Itē si sunt relictæ ex die certorū incertorū sub p̄ditiōe nō cedūt a d̄ die et certū vt h̄ subijc. ꝛ. s. q̄n. di. usufr. l. ce. l. i. s. l. s. ceta legata ex

T̄m. q. d. non vniū t̄m.
Substitutio. rat. i. dicere ac si ex p̄esse substituisset eos inuicē. i. simul. alij dicunt q̄ hoc opponit p̄hebo de substitutiōe p̄ma quasi i sc̄a ad illos t̄m duos vt deatur referre se. vt. s. de vul. substi. l. coheredi. s. cū patre. sed non est ita: q̄ fuit vulgaris.
Sz voluntas. s. p̄ pollicrate in dicto fideicommissio.
Dederat. ius ius p̄hebus.

Quā dies leg. ꝛc.



Mortuo p̄hebo. s. p̄hebo. casuz vt. i. e. l. h̄des aditio. s. t̄m. idem.
Si pure. trāsit. no. diē h̄arū p̄sonaliū futuz nō cedere ante aditam h̄ditatē. et si pure sūt relictæ. nec q̄ ad petitiōez nec q̄ ad trāsmisiōne si deccat legatarū. idē i alijs fututib⁹. et idē in alijs quibsdā casib⁹ est vt. h̄. ꝛ. no. C. de ca. tol. s. i. nouis simo. ꝛ. i. e. l. l. si habitatio. ea s̄o adita cedit dies q̄ ad petitiōez: nō q̄ ad trāsmisiōne cum non trāseāt ad h̄des. vt. d. s. in nouis simo. ꝛ. i. l. usufru. s. simi. nisi sit relictū t̄cio ꝛ h̄di. vt. C. de usufru. l. cūz āriq̄tas. at. cetera

die certo cedūt. vt. C. de ca. tol. §. cū igit. et sic no. ex p̄dict. q̄ cedere die b̄ duob̄ modis vt no. C. de ca. tol. §. i. Am cum. ratio superioris. l. Cum heres. legatū est. dies eni incert⁹ est. vt. §. de p̄di. 7. demō. l. i. et. l. dies. 7. §. de p̄di. l. de. q̄ si sub ea.

7 sic nor. q̄ cum fa
ciat cōditionē quan
doq̄. q̄nq̄ non. vt
no. §. de cōdi. ande.
l. qui promisit.

C Nō transfert.
hoc ideo q̄ condi
tio pōt nē exstere
viuente legatario
pura si legatarius
mouit viuentē here
de alia que sequit
viuente legatario
exstet q̄ uiuētis mo
rit. mortuus non
mouit. iā eni mors
vtra nō dñabit. 7
facit ad hoc. j. de
manu. test. l. q̄ du
os. §. hęc cōditio. 7
de le. q̄. si pecuniā.
§. i. et. j. de cōdi. et
de. l. h̄s meus.

D Si legatari⁹.
mouet. fallit in li
bertate relicta ser
uo suo cū mouet.
vt. j. de manu. re. l.
libertas. i. p̄n. 7 in
usufr. vt. §. veyu
fru. l. nicio. 7 facit
j. e. l. huiusmodi.
in fi. 7. C. de here.
insti. l. extraneum.

S post. ad
h̄rē suū. i.
quē habet. nō aut
dicit ad differētiā
extranei h̄rdis.

C 2. Dicit. testa
toris. vt. §. de ca.
tol. §. cū igitur.

C Et. si legatari⁹.
post diem. i.
certū. vt. d. §. cum
igit. 7 hoc quo ad
trāsmiſionem.

C Nō ante. sed
nec post q̄ ad trāsmi
ſionē. vt no. §.
eo. l. ij.

C Impleta. vt
C. de ca. du. tol. §. si autem. Accursius.

C Statim cedūt. i. a die mortis. 7 da exempla de condi.
iurisur. vel alia q̄ contra legem sit vel contra bonos mo
res. vt. §. de condi. insti. l. q̄ sub conditione. 7. §. n. i. facta.
§. q̄ si conditio.

C Impossibili. vt. §. de condi. et de. l. obtinuit. et. insti.
de here. insti. §. impossibilis. sed occurrit contra. vt. insti.

N Am. cum⁹ ad heredem
nō trāſſerat. frustra est
si añ q̄s diē ei⁹ cedere dixerit.
S i legatū cōferat in mortez
heredis est cōditionale: secus
si in mortē legatarij. B. I. dē.

S i cū h̄s mortis leges
cōditionale legatū est
deniq̄ uiuo herede defunctus
legatari⁹ ad h̄rē nō trāſſerit:
si vero cū ip̄e legatari⁹ morie
tur ei legaret. certū est legatū
ad heredē trāsmitti.

C 2. Dicit legatū trāsmitti
ad h̄rē post cessionē diei. Se
cundo dicit q̄ dies cedat quo
ad trāsmiſionem. B. I. dē.

S i post diē legatari⁹ ceden
tem legatari⁹ decesserit
ad heredē suū trāſſerit legatū
itaq̄ si purū legatū sit: ex die
mortis dies ei⁹ cedit. si vero
post diē sint legata relicta: si
mili modo atq̄ in puris dies
cedit: nisi forte id fuit legatum
q̄ ad heredē nō transit. nam
hui⁹ dies nō ante cedit: vt pu
ta si usufructus post annū sit
relict⁹. hęc eni sniam pbam⁹.
Sed si sub cōditioē sit legatū
relictū: nō pur⁹ dies legatari⁹ ce
dit q̄ p̄ditio fuerit ipta: nec
qdē si ea sit cōditio q̄ in p̄tate
sit legatarij. §. si ea p̄ditio fuit
quā p̄or. remittit: statim dies
cedit. idēq̄ etiā in impossibi
li cōditione: q̄ p̄ puro hoc le
gatū habetur. **C** 3. Et si q̄ p̄di
tio sit q̄ per legatariū non stat
quomun⁹ impleat: sed aut per he
redē: aut p̄ ei⁹ p̄sonā in cuius

de le. in fi. §. distingue cui apponit. vt no. §. de p̄di. l. i. l. i.
n **C** Impleta. vt. §. de condi. et de. l. iure ciuili. et. C. de
cōdi. insti. l. i. et. 7. C. de insti. et sub. l. i.
o **C** q̄. i. quia.
p **C** per alium stat. secus si per casum fortuitū. vt. C. de
cōdi. insti. l. legatarij. et. §. de cōdi.
et de. l. in test. 7. §. de cōdi. insti. l. que
sub cōdi. §. q̄ nō
notatur.

pfona iustus est parere condi
tioni: ei⁹ dies legatari⁹ cedit: q̄m
p̄o impleta habet. vtputa si
iustus sim heredi decē dare: 7
ille accipere nolit. sed 7 si ita
michi legatū sit si sciaz vxorē
duxero nec ea velit nubere: di
cēdū erit diē legatari⁹ cedere: q̄
per me nō stat quomin⁹ pareā
p̄ditioni: sed per aliū stat quom
min⁹ impleat cōditio. i. §. de au
tē dieb⁹. i. i. §. de cōditioib⁹ he
redi. p̄stabat legatū q̄b⁹ legata
rio p̄stabat. **C** Si cum dies le
gatari⁹ cedere inciperet alicui q̄
iuris sui nō est: debet legatū
his quozū iuri fuit subiect⁹. et
ideo si purū legatum fuerit et
post diē legatari⁹ cedētē liber fa
ctus est: apud dñm legatū re
linquet. §. si usufruct⁹ fuerit le
gatari⁹ licet post mortē testator⁹
ante aditā tñ hereditatem sui
iuris efficiatur: sibi legatū ac
quirat.

C 2. Dicit tacita ex testō p̄o
cedēs implet diē legator⁹ ce
dere: se si extrinsec⁹ veniat. b.
Q uod pure Paulus.
datū est si sub cōditioē
adimā: q̄ si sub p̄ditioē lega
tum habet. at si extrinsec⁹ sus
spēdat legatū nō ex ip̄o testō
licet añ decedat legatari⁹: ad
h̄rē trāsmiſisse legatū dici
m⁹: veluti si rē dotale marit⁹
legauerit: 7 vxorū aliquā p̄ do
tali re pecuniā: deinde deibe
rante vxore de electione dōr⁹
decesserit legatari⁹: atq̄ lega
tum elegerit mulier: ad h̄rē

q̄ heredi. lega
tarij. 7 die cōditio
nibus. i. modis: si
autē vera esset p̄di
tio nō trāsmittere
tur ea pendere. vt
§. p̄n. Item ab he
rede adim⁹ l. i. ni
si sit fact⁹ q̄ per
eū fieri non possit.
vt. C. de ca. du. tol.
§. ne autē. et. §. si
autem talis.
r **C** Juris. vt est
sibi vel suis. 7 ca
ne tibi quia aliud
est in contractib⁹
vt si fiat sui iuris
etiam ante condi
tionem o ligatio
nis domino vt pa
tri queritur. vt. j.
de re. iu. l. que lega
ta. 7 facit. j. de do.
causa. mot. l. si. 7. §.
de op. le. l. si p̄p̄hi
lo. et de cōdi. l. ij. §.
i. 7. eo. l. si usufru
ctus. §. si.

C Acquirat. 7 est
ratio quia inuenit
tur sui iuris quan
do cedit dies lega
ri. i. t. m. p̄ore adite
hereditatis. vt. §.
eo. l. ij. et. ij.

Q uod pure. f. contra
ria. et ideo ea pen
dente legatarius
decedens nō man
mittit ad heredē.
vt. hic. et. §. de adi.
le. l. si legatum pu
re. 7. l. legata inui

liter. 7 ar. §. si. cer. pe. l. pecuniam.

C Dicimus. vt. §. de cōditio. 7 demon. l. conditiones. 7
li. §. i. et. l. aliquando. 7. j. eo. l. heredis. et. l. si dies. §. si
Accursius.

C De electione. vtrum legatum petere: vel dotem ve
lit. h. Accursius.

C Ad heredē. f. legatarij cui dotem legauit maritus.

a Legatum. dotis sub. r. facit. i. eo. l. pri. r. j. de h. ob. l. si de em. cum.

b In testamento. nam vim testamēti obtinet. vt. s. de codicil. l. ij. §. i. r. l. ab intestato. in fi. r. C. eo. l. fi.

Heredis. ne c. p. ditionē impediatur. als est nec p. cōditio ē. s. alia causa impedit adire. als est r. p. ditionē ipe. et de h. nec. et tunc bona est i. s. si modo postea existente p. ditione adeat. als nec testamētum valet nec legata. vt. s. d. h. is q. in test. de l. p. p. me.

d Nat. q. post hum. sit i. s. i. s. i. s. q. q. fieri pōt. vt. s. d. sta. hom. l. p. e.

e Apō hostes. r. h. c. pōt i. s. i. s. i. s. de h. re. in l. i. l. i. l. i. §. i.

f Non nocebit. q. min. ipe h. c. vt. ad heredem trāsmittat.

g Repudiavit. et sic h. d. i. s. p. u. e. n. i. a. t. ad substitutum a quo legatus fuit relictuus.

h Substituto. vt. s. eo. l. i.

i Intra pubertatem. i. impubes sit. Accur.

l Que inerat. r. vere exp. s. i. s. t. n. non facit legatum p. ditionale et p. nō scripta habet vt. j. eo. l. si dies. §. fina. r. s. de condi. r. de monstra. l. aliquas do. p. t. n. g. h. c. valet tacita q. t. r. e. p. s. i. a. p. d. i. t. i. o. ar. contra. s. de p. cura. l. si i. u. s. i. m. i. l. i. s. §. m. i. l. i. t. e. s.

l Interdū aditio. retardata.

m Facit. vt. dies eor. nō cedat q. ad trāsmi. s. i. o. n. e. ante aditā h. d. i. t. a. t. e. q. d. est sp. a. l. e. h. i. s. c. a. s. i. b. vt. s. e. l. i. §. r. e. g. u. l. a. r. i. t. a. m. o. r. t. e. r. e. s. t. a. t. o. r. i. s. vt. C. de cadu. tol. §. in nouissimo. s. q. d. ad p. c. i. t. i. o. n. e. s. s. e. m. p. facit morā aditio hereditatis. vt. s. h. c. l. in prin.

n Manumisso. in testō. et accipe aliqd legatū sit qd est j. vt. C. de cadu. tol. §. in nouissimo. aliud est q. si seruus legatū r. e. i. d. e. n. i. c. i. o. r. i. s. r. e. r. u. o. f. u. n. d. n. a. z. p. p. t. e. h. u. i. c. e. d. i. t. ab adita h. d. i. t. a. t. e. p. p. t. i. c. i. j. a. d. i. e. m. o. r. t. i. s. Et qd subijcit die nā dies legatū relicti seruo. f. manumisso r. c. r. sic redit ad

primū. vt. j. l. pri. colligif. r. facit. i. e. l. cū legato. r. d. §. i. no. u. s. s. i. m. o. et est rō q. re nō antecedar. q. sic diceret hereditati acq. r. i. c. u. s. i. n. t. o. t. u. e. s. t. s. e. r. u. u. s. vt. s. de lega. l. i. l. si tibi hō. §. cū seruus. s. sit argu. cōtra. j. de fur. l. a. t. i. c. i. o. v. e. l. e. t. i. a. m. n. u. l. l. i. q. u. i. a. s. i. b. i. d. e. b. e. r. i. nō. p. o. s. s. e. t. h. e. r. e. d. i. t. a. t. i.

cti ante aditā hereditatē dies non cedit. **I**dem.

N Am cum libertas non prius cōpetat q. adita hereditate. e. q. s. i. m. u. v. i. s. u. m. e. s. t. nec legatū diem ante cedere. alioq. i. u. t. i. l. e. f. i. e. r. e. t. l. e. g. a. t. u. m. s. i. d. i. e. s. e. i. c. e. s. s. i. s. s. e. t. a. n. t. e. q. l. i. b. e. r. t. a. s. p. e. t. e. r. e. t. q. d. e. u. e. n. i. t. s. i. s. e. r. u. o. p. u. r. e. l. e. g. e. t. r. l. i. b. e. r. e. e. s. t. s. u. b. cō. d. i. t. i. o. n. e. i. u. b. e. a. t. e. t. p. e. d. e. s. cō. d. i. t. i. o. i. n. u. e. n. i. a. t. e. t. i. a. p. o. s. t. a. d. i. t. ā. h. e. r. e. d. i. t. a. t. e. m.

Legatus q. p. sone coheret. extinguit mortuo legatario are aditā hereditatē. h. d. **I**dem.

S habitatio filiofamilias vel seruo legata sit puto nō acquiri dño vel p. r. i. le. g. a. t. u. s. i. f. i. a. n. t. e. a. d. i. t. ā. h. e. r. e. d. i. t. a. t. e. f. i. l. i. u. s. v. e. l. s. e. r. u. u. s. d. e. c. e. s. s. e. r. i. t. n. a. z. cū p. s. o. n. e. c. o. h. e. r. e. a. t. r. e. c. t. e. d. i. c. i. t. u. r. a. n. t. e. a. d. i. t. ā. h. e. r. e. d. i. t. a. t. e. d. i. e. s. n. o. n. c. e. d. e. r. e.

Q Am in annos singulos legef. nō vñ legatum esse sed plura cōstat. **I**dem.

N Ec refert singuli aurei in ānos singulos legef. an in annū primū mille aurei. in scdm hordeum. in tertiu frumentum. **I**dem.

N Ec semel diē ei. cede. r. s. p. s. i. n. g. u. l. o. s. ā. n. o. s. s. y. v. t. r. u. i. n. i. n. i. t. i. o. c. u. i. u. s. q. ā. n. i. a. n. v. e. r. o. f. i. n. i. t. o. a. n. n. o. c. e. d. a. t. q. s. t. i. o. n. i. s. f. u. i. t. r. l. a. b. e. o. r. s. a. b. i. n. o. r. c. e. l. s. u. s. r. c. a. s. s. i. r. u. l. i. a. n. o. i. n. o. i. b. q. i. n. a. n. n. o. s. s. i. n. g. u. l. o. s. r. e. l. i. n. q. u. i. n. t.

in ānos. sec. i. s. t. i. p. l. o. n. e. e. t. cā. m. o. r. t. i. f. a. c. t. a. q. r. v. n. a. e. s. t. v. t. j. d. e. d. o. n. a. c. a. u. m. o. r. l. s. e. n. a. t. u. s. §. f. i. i. t. e. e. s. t. s. i. l. i. e. h. o. c. l. e. g. a. t. u. l. e. g. a. t. o. v. s. u. f. r. u. c. q. u. i. a. f. i. n. i. t. m. o. r. t. e. n. i. s. r. e. l. i. q. u. a. t. t. i. c. i. o. r. h. e. r. e. d. i. t. e. i. u. s. v. t. s. d. a. n. l. e. l. i. s. i. n. g. u. l. o. s. r. C. d. e. l. e. g. a. l. i. n. a. n. n. a. l. i. b. r. r. C. d. e. v. s. u. f. r. u. l. a. n. t. i. q. u. a. s. s. e. c. i. n. s. t. i. p. l. o. n. e. s. i. m. i. l. i. q. m. o. r. t. e. nō. e. r. t. i. n. g. u. i. f. v. t. j. d. e. v. e. r. o. b. l. i. l. i. s. t. i. c. h. u. s. t. i. p. u. l. a. t. i. o. n. e. r. e. c. u. r. r. E. c. r. e. f. e. r. t. p. l. a. n. a. e. s. t. r. e. c. u. r. r.

N Ec semel p. singulos annos. secus in simili stipulatione. vt. j. de dona. cau. mor. l. senatus. §. fi.

N Am cū. here ditate. vt. C. de cadu. tol. §. i. no. u. s. s. i. m. o. r. e. s. t. r. o. q. r. s. i. d. i. c. e. r. e. t. u. r. c. e. d. e. r. e. q. t. u. a. d. t. r. ā. s. m. i. s. s. i. o. n. e. l. e. g. a. t. u. l. i. b. e. r. t. a. t. s. h. i. c. n. i. c. h. i. l. e. s. i. e. r. e. q. r. m. o. r. t. u. o. a. m. m. o. d. o. n. o. n. p. o. s. s. e. t. m. a. n. u. m. u. t. i. e. r. s. i. c. cū. n. u. l. l. i. cō. m. o. d. u. s. i. t. t. r. ā. s. m. i. s. s. i. o. n. i. s. nō. c. e. d. i. t. a. n. t. e. s. e. d. p. o. s. t. p. e. r. i. p. t. e. t. s. i. c. e. d. i. t. d. i. e. s. p. C. l. e. g. a. t. i. r. l. i. c. i. f. u. o. m. a. u. m. i. s. s. i. o. q. C. o. p. e. t. e. r. e. t. e. t. e. s. t. r. a. n. o. v. t. n. o. s. l. p. r. i. i. n. f. i. r. C. o. d. e. u. e. n. i. t. v. t. s. i. t. i. n. u. t. i. l. e. s. i. h. e. r. e. d. i. t. a. t. e. r. e. f. e. r. t. t. n. q. u. i. s. s. i. t. p. d. i. t. i. o. a. n. q. u. e. p. o. t. u. i. t. a. d. i. p. l. e. r. i. a. n. a. d. i. t. a. z. h. e. r. e. d. i. t. a. t. e. v. e. l. q. n. o. v. t. s. d. e. l. e. g. a. l. i. q. s. i. t. u. m. §. i.

S habitatio. coheret. q. r. m. o. r. t. e. p. s. o. n. e. f. i. n. i. t. v. t. s. d. v. i. u. r. h. a. b. i. l. i. s. i. h. i. t. a. t. i. o. e. r. a. l. i. a. r. o. q. r. nō. e. p. s. o. n. a. a. q. s. t. i. t. u. a. t. s. i. c. e. c. o. n. t. r. a. s. i. l. e. g. a. r. e. t. u. r. v. s. u. f. r. u. f. u. o. h. e. r. e. d. i. t. a. r. i. o. nō. c. e. d. i. t. a. n. a. d. i. t. a. z. h. e. r. e. d. i. t. a. t. e. q. r. nō. e. s. t. p. s. o. n. a. q. v. t. a. t. v. t. j. d. s. t. i. p. s. e. r. l. v. s. u. f. r. u. c. t. u. s. r. j. d. e. a. c. q. r. e. d. o. l. h. e. r. e. d. i. t. a. s.

Q Am i. ānos. s. p. l. u. r. a. r. p. m. i. ā. n. i. p. u. r. s. e. q. u. e. n. t. u. p. d. i. t. i. o. n. a. l. e. l. e. g. a. t. u. e. s. i. v. u. a. t. v. t. s. d. a. n. l. e. l. i. i. i. j. r. l. c. u.

Q Um i. ānos. s. p. l. u. r. a. r. p. m. i. ā. n. i. p. u. r. s. e. q. u. e. n. t. u. p. d. i. t. i. o. n. a. l. e. l. e. g. a. t. u. e. s. i. v. u. a. t. v. t. s. d. a. n. l. e. l. i. i. i. j. r. l. c. u.

Q Um i. ānos. s. p. l. u. r. a. r. p. m. i. ā. n. i. p. u. r. s. e. q. u. e. n. t. u. p. d. i. t. i. o. n. a. l. e. l. e. g. a. t. u. e. s. i. v. u. a. t. v. t. s. d. a. n. l. e. l. i. i. i. j. r. l. c. u.

Q Um i. ānos. s. p. l. u. r. a. r. p. m. i. ā. n. i. p. u. r. s. e. q. u. e. n. t. u. p. d. i. t. i. o. n. a. l. e. l. e. g. a. t. u. e. s. i. v. u. a. t. v. t. s. d. a. n. l. e. l. i. i. i. j. r. l. c. u.

R ij

Dies cederet. et q̄ ad trāsmiſſionē. vt. s. de an. le. l. in
singulos. nō solū q̄ ad petitiōnē. vt. C. eo. l. i. s. alud in si
pu. similibus vbi in fine anni cedit. vt. J. de ver. obliga. l. q̄
hoc anno. q̄ est p̄tra. s. p̄tra hāc distiſſionē est. s. de p̄di. z
demon. l. si in annos. alij distiſſiōnē an annuū aut singu-
lis ānis leges vel
p̄mitat. vt. primo
casu caput āni: se-
cūdo finem inspi-
cias. sed huic est
argu. contra. s. si
cer. p̄ta. l. lecta. et
J. e. l. s. nouissime.
Accur.

Acq̄rere. s. le-
gata ānoꝝ ex quo
fuit liber.

Oim annoz.
preteritorū ex die
mortis.

Quotānis. i.
singulis annis.

Nisi forte. nā
hoc sequenti casu
vni est legatū z se-
mel cedit. vt. J. e. l.
si cū q̄si pure sit re-
lictū in t̄ps dilata
petitiōe. vt. C. eo.
l. et his. z J. eo. l. fir-
mo. s. si. d.

Quotānis. i.
singul' ānis. puta
z. ad domū p̄ducē-
das vel. p̄magro.
Accur.

Debetur. a le-
gatario.

Colūtatis. qz
tūc egere incipit
ergo si ad alimēta. z.
singulis annis le-
gentur. in pan. an
ni est soluēduz: qz
tūc incipit egere.
vt. s. hac. l. ij. r̄n. sic
de cōiectura. s. de
lega. l. i. si sū' plu-
riū. s. si. et. s. de iu-
di. l. s. et si restitua-
tur. s. i. et. J. e. l. fir-
mo. s. si.

Ipe. ego sub-
audi. Accur.

Tot. puta. r.
et est hoc contra solu. quam no. ij. r̄n. huius. l.

Uendicet. legatarius.

Decesserit. legatarius. q̄ casu dubitat iō qz cū sit ele-
ctio legatarij videbat extigui ei' morte. arg. J. de s. obli. l.
ceteris. s. si. s. J. est: qz transmittit ad h̄dē. vt. et. C. cōia
de leg. l. si. in p̄n. Alj dicūt decesserit. l. seru' legatus. z die
post mortē heredis nō ante. vt. J. de s. ob. l. inter stipulan-
tem. s. penul. de hac autē electione homis in genere lega-
ri: dic vt no. s. famul. hercū. l. heredes. s. si in certo.

hoc pbauerunt: vt in initio cu
iusq̄ āni hui' legati dies cede
ret. Inde Julian' ait hoc le-
gatū si seruo reliquatur deide
post primū vel alter' ānū sit li-
ber: eum sibi acq̄rere. item cel-
sus scribit: qd' z Julian' pbat
hui' legati die ex die mort' ce-
dere: nō ex q̄ adita est h̄ditas:
et si forte post multos annos
adeaf h̄ditas: oim ānoꝝ lega-
tario deberi. S; et si q̄tannis
sit legatū: michi videt etiaz in
hoc initū cuiusq̄ anni spectā
dū: nisi forte euides sit volun-
tas testatoris in annuas p̄sio-
nes iō diuidē: qm nō legata-
rio p̄sultū s; h̄di. p̄spectū vo-
luit ne vigeret ad solutionē.

Relictū ānuū respectu cer-
te necessitatis debetur tēpore
necessitatis. Bar.

Si in habitatione aliqd vel
in disciplina leges sic: ānuū vel
q̄tannis: qd' dieb' p̄sio debe-
tur h̄bitatiōis vel mercedis
disciplinarū h̄sdē itelligit le-
gatū relictū cōiectura volūta-
tis facta. Nouissime p̄po-
ni' scribit nichil interesse vtrū
in ānos singulos vel q̄tannis:
an i singulos mēses vel q̄t mē-
sib': an in singulos dies vel q̄t
dieb' leges: p̄e: qz huic senten-
tie accedo. p̄nde z si annui le-
gens tot' aurei idē erit dicēdū.

Si cui hō ḡnālī legat' sit:
si ateq̄ v̄dicet' decesserit' ad
heredē suum legatū transfert.

Si ticio sit legatū qd' seius

huiusmodi. nō fuerit. i. si certū erit illud nō faciendū.
Hereditas est q̄ conditionale. et sic p̄tra. s. de p̄di.
indeb. l. iulian'. sol. legatū z stipulatio talis est conditio-
nalis vt hic. s; t̄n ex stipulatiōe solutū non reperit: qz certū
est aliquā earū causarū extitū. ar. s. de cōdi. indeb. l. qz
si sub ea. z idē dicit
pōt in oib' casib' il-
lius. l. iulianus. in
q̄b' eū debitorum
certum est: licet vi-
deaf velle ibi nota
re differētiā. nec
ob. s. de pericu. et
cōmo. reuēn. l. qz si
p̄dētē. s. si ita. qz
ibi non dicit pura
emptio: sed p̄fecta
est q̄tū ad obliga-
tionem a qua neu-
ter discedere p̄t al-
terutro luito q̄tūz
ad p̄hibēdā repe-
titiōnē. J. 30. J. t̄m
nō ob. J. de noua. l.
si pupill'. s; q̄ sub
p̄ditiōe. qz ibi ē pu-
ra quo ad obliga-
tionē: vt iterim so-
lutum nō possit re-
peti. vt. d. l. qz si sub
ea. s; J. dicit aut
voluit facere du-
as cōditōes: z tūc
alterā ipleri opor-
tet: aut vnam ha-
bentem duo mem-
bra: et tunc habes-
tur p̄ pura. vt hic.
et dicit. l. alij di-
cūt aliter. vt no. d.
l. iulianus.

Coditio oim extitura si du-
bitat an viuo vel mortuo lega-
tario extitit: impedit diē lega-
ti cedere. Bar. Pōponius.

Huiusmodi legatūz siue
illud factum fuerit siue
nō fuerit' illud do lego: ad he-
redē nō trāsit nisi alteruter ca-
sus viuo legatario extiterit:
qm cā ex qua debeaf p̄cedere
semp' debet: nec qz certū est al-
terutru' futurū: oimodo debe-
bit. nā tale legatū cū mouetur
h̄ris dato: certū est debitū iri:
z tamē ad heredē legatarij nō
trāsit si viuo h̄rde decedat.

Si legatū cuius dies cessit
ab adita h̄ditate: z aliū lega-
tū cui' dies cedit a tpe mortis
alternatiue reliquit q̄tū ad
electionē vtrūq̄ tēpus inspi-
citur: q̄tū ad trāsmiſſionem:
quodlibet per se naturā suā re-
tinet. Bar. Ulpianus.

Si usufructus aut decē
vtruz legatari' voluerit
sint legata: vtrūq̄ spectādū z
mortē testatoris: z aditionē he-
reditatis: mortē p̄p' decē: adi-
tionez p̄p' usufructū. q̄uis
em electio sit legatarij: t̄n nō-
dū electiōi loc' eē p̄t: cū p̄po-
nāf aut nōdū testatorē deces-
sisse: aut mortuo' h̄ditas nō-
dū adita. Inde q̄rit Julian' si
post mortē testatoris legata-
ri' decedat: an ad h̄dē trāsse-

conditionale legatum. vt. s. eo. l. ij. dies enim incerta facit
conditionem. vt. s. de condi. z demonstra. l. dies. et. l. dies
incertus. ij. r̄n.

Si usufructus aut decem. sub alternatione.
Si legatarij. et siquidē semel publice eligat mu-
tare non potest. argu. s. de leg. ij. l. statuliberum. s. fina. se-
cus in contractibus inter viuos quando distinguit. vt. J.
de ver. obli. l. si quis stipulatus.

Mortuo testatore.

Dies l.
certa cō-
ditionē
facit.

a Trāstulisse. quia vnum etiam purum fuit legatum.
b Legati cedit. immo cedit a morte testatoris. sed nūc mortuo legatario apparet q̄ decessit: quia iam amplius usufructus eligi non potest nec peti.
c Transmittit. et hoc ideo quia legatū de. x. purus esse cepit vna scia: cū taz certū esse ceperit eam parere nō posse. vt. s. de pdi. instu. l. fi. et. j. eo. l. cum ita. in prin. azo. sed argu. contra. j. eo. l. cū illud. Accur.

d Repellendus. fili⁹ ergo aget vt. j. de ac. n. obli. l. filiusfamilias. et. l. i. factum. nec p̄ri videtur acq̄ri usufructus. vt in aut. vt l. ma. et. a. in prin. col. viij. et. facit. s. de condi. et. demō. l. qui heredi. et. j. de ver. obli. l. cum qui. s. qui sibi. et. j. de solu. l. Stichum. s. questu. r. s. seq. Accur.

e Cesserit. legatario existente sui iuris.

f Transiit. vt. s. de adop. l. si pater. in prin.

g Et tempore. ex quo extitit cōditio. et sic cessit dies legati. vt. r. s. co. l. si post. s. penul. et. s. fi. r. j. de col. bo. l. ij. s. id quoq̄. et. ar. j. de inur. l. seruo autem. et. C. de iure deli. l. nō est.

h Ita. cessisse. no. non refert quid ex equo-pollēibus fiat. sic C. de istu. et. substi. l. iij. r. s. manda. l. fina. et. C. de his q̄ ve. et. imp. l. fi. et. s. de leg. ij. l. si ita. s. is cui.

i Um ita fuerit certum. puta pamphila mortua anteq̄ parat. vt. s. eo. l. si usufructus. ij. r. i. l. j. mōi. et. s. de usufruc. l. si ticio. r. j. eo. l. cum illud. in prin.

k Qui legauerat. seruum.

l Legati. usufructus.

m Pereditati. a qua fuerat seruus legat⁹. vt. j. de stipu. ser. l. usufructus. et. s. de acqui. re. do. l. hereditas. vtriusq̄ hereditas ergo debet adiri: legantis seruus: et legans

ratur. r. legatū. r. p̄ompo. lib. xxx. dige. scribit posse dici. r. trāstulisse: q̄ mortuo legatario dies legati cedit: argumētū Jul. p̄ sentētia sua affert tale. seie. r. aut si pepit fūdū h̄s me⁹ dato. nam si anteq̄ pariat inq̄t decesserit: ad h̄dē suū. r. trāsmittit. **C** Si ita q̄s legauerit filiofamilias vt ip̄i soluat: potest p̄cedere legatū nec ip̄itari h̄di cur nō p̄ri sed pot⁹ filio soluit. finge enī hoc nominati exp̄ssum ita vt filio soluat: certe si p̄ri petat exceptioe erit repellendus. **C** Si dies legati cesserit: deinde legatario ius alienū puenit: ip̄i pot⁹ debet legatū i cur⁹ ip̄e ius puenit. trāseūt enim cū eo q̄ ei debebant. s. si sub pditioe fuerit legatū: nō trāsit statim s. expectam⁹ pditioe: ei⁹ acq̄ret cui⁹ iur⁹ erit pditioe existētis tpe. q̄ si sui iur⁹ fuerit eo tpe sibi potius acq̄ret.

Non refert quid ex equo-pollēibus fiat. b. v. Bar. I dem.

S Ita eēt liber⁹ fideicōmissus relictus: si morte p̄ris sui iuris eēt effectus: nec morte patris sed emācipatione patrefamilias p̄stituti sint deberi eis fideicommiss. nemo dubitauerit: diēq̄ eius emancipatōe cessisse: qui morte patris cederet. **I**ulianus.

Q Um ita legatū ē: Stichū vel qd̄ ex p̄phila natū erit heres meus dato: nō ante

tis usufructum. Accursus.
n Legatum. scilicet usufructus. de legatofervi nō est dubium. Accursus.
o Adita hereditate. a qua seruus est legatus.
p Pertinere. scilicet hereditas legantis usufructum si fuerit adita.

q Ad hereditatem. eius qui legauit usufructum. vel aliter. id est ab herede hereditatis cuius seruus fuerat si viuus seruus tempore hereditatis adite. se-cus si ante decessit.

Q Um legato. cedit. vt. s. e. l. heredis. in fi. et C. de cadu. tollen. s. in nouissimo. **f** Regula iuris. scilicet cato-niana que dicit q̄ illud legatum qd̄ foet inutile si statim decederet testator: facta testamento: hoc nō debet valere ideo q̄ diutius testator viuit: vt si legetur puere seruo h̄ditas. vt istitu. de leg. s. an seruo. r. bene in fert. r. ideo quia dicta regula nō p̄tinet ad legata quorum dies cedit ab adita hereditate. vt. s. de regula catoniana. l. penul. **C** Danumisso. id est si inuent⁹ liber tempore adite hereditatis debetur ei. alioquin legatario debebitur vtriusq̄ legatum. sed a quo potuit manumitti. r. si seruus heredis erat planū est. si seruus testatoris tunc a legatario. qui lz non vere

dies legati ei⁹ cedit: q̄ aliq̄s ex p̄phila nat⁹ fuerit: aut certum fuerit: nasci non posse.

Dies usufruct⁹ legati seruo hereditario demū post aditam vtriusq̄ h̄ditatē cedit. Bar.

C Ū legato suo anteq̄ hereditas ei⁹ q̄ legauerat: adiretur usufruct⁹ ab alio legat⁹ fuerit: r. prior h̄ditas ei⁹ q̄ usufructū legauerit adita fuerit: nulla rō est cur diez legati cedere estimem⁹: anteq̄ ea h̄ditas q̄ ex qua seru⁹ legat⁹ erat ad ea: cū neq̄ in p̄sentia vllū emolumentū h̄ditatē acq̄ratur: r. si interim seru⁹ mortu⁹ fuerit legatū extinguit: q̄re adita h̄ditate estimādū est usufructū ad eū cui seruus legat⁹ est p̄tinere. q̄ si seruus cui usufruct⁹ legatus fuerit ipse legatus nō fuerit: dicendū est usufructū ad hereditatem p̄tinere: eo q̄ dies eius ante aditam hereditatem non cesserit.

Dies legati filii suo legato cedit ab adita h̄ditate: itē ad legata q̄ cedūt ab adita hereditate regula catoniana nō p̄tinet. b. v. Bar. I dem.

Q Um legato seruo aliqd̄ legat⁹ dies ei⁹ legati qd̄ suo dat⁹ nō mort⁹ tpe s. adita h̄ditate cedit: r. iō impedimento nō ē reglā iuris: q̄ min⁹ manumisso legatus debeat. q̄ et si p̄festum p̄familias moreretur: nō i eiusdē p̄sona r. emolumentū legati r. obligatio iuris

tamen fictione iuris dominus est. vt. j. de fur. l. a ticio.

v Paterfamilias. testator.

r Obligatio. obligatio ligat hereditatem: emolumentum legatarium respicit. at si non esset seruus legatus tunc hereditas deberetur seruo. et seruus acquireret hereditatem sic hereditas deberetur sibi ip̄si qd̄ non potest esse. vt. s. de lega. ij. l. ticia. s. lucius. et tunc habet locum regula catoniana.

Liber Duodecimus.

a **I**nstituto. a quodam extraneo.
b **P**atri legatum. in cuius est potestate. nā nec hic inuenit pater debere sibi ipsi etiā si statim facto testamento decedat testator: cū possit retardari aditio hereditatis: et filius interim emancipari. et not. q. filio herede instituto

ab extraneo potest legari patri et fratri hīdis etiā pure. itē a seruo instituto potest legari dño etiā pure: sed a dño vel a patre instituto nō potest pure legari filio vel seruo: sed sub conditione sic. vt l. i. de lega. §. an seruo. et §. de lega. i. l. questum. in pñ.

Iscui. quantum ad q. id ē q. cūcūq. sub. decē lego d. **C**uius. secus si mortu. vt. §. de verbo. sig. l. q. mortui. etiā si declinet ad mōstrū. vt. §. de verb. sig. queret. licet sit argu. cōtra §. de sta. ho. l. non sunt liberi. sed contra hūc. l. §. de sta. ho. l. qui in vtero. vbi alij acqrit anteq. nascatur. sed certe nec hic acquirat. et no. q. hęc cōditio existit etiā si nati moriantur. vt. §. si. i. l. hereditibus. in prin. et. C. eo. l. cū vxo. et facit. §. de cōdi. et dem. l. solem. et. l. cū vir. et. l. si vir.

Cū sine. vnū legatū. pp. vnā solutionē duo tñ sunt: penus pure. c. sub cōditione vt. §. de l. si penū. sic §. de le. ij. si q. seruum. §. si ita. et. §. de duob. re. l. ij. §. si. f. **E**statim peti. legatum de. c. f. postq. fuerit interpellatus prestare penū. vt. §. eo. l. si penum.

Liberetur. an autē penus sit in obligatione civili et naturali. inuit hic q. non. p. tra. q. sic. vt. §. eo. l. si penū. sed dic vt. §. ad. l. fal. l. i. §. item si ita no.

Centum dato. vxo. me.

Duo legata. hoc nō facit tempus appositio: sed q. incipit a cōditione. vt. §. de p. ob. l. i. si ita stipulatus. §. i. nec ob. §. ad. l. fal. l. i. §. idē erit verū. vbi dicit idē cē hoc

cōcurrerēt. p. inde igit est hoc de quo q. r. i. ac si filio herede instituto p. legatū esset. q. d. cōsistere intelligit eo q. q. uis statim p. familias mouat potest emancipari adire hīditatē vt patri legatū debeat. **I**dem.

Iscui ita legatū ē si q. n. q. liberos habuerit: si p. gnate vxo. relictā decesserit intelligit expleta cōditione cessisse: et legatum valere: si tñ posthum. nat. viuis fuerit.

Cū legatū incipit a precedenti dispositione sequens in quod transfundit statim mora cōmissa petet: si incipit a precedenti conditione: legatario interim moriente nil ad heredē trāsmittitur. **Bar.** **I**dem.

Cum sine p. finitōe temporis legatū ita datum fuerit: vxo. mee penū hīs dato: si nō dederis. c. dato: vnū legatū intelligit: et statim peti p. penoris aut causa eo tñ pertinet: vt ante litē p. tradito penore hīs liberetur. **Q.** si ita scriptū sit: si penū intra calendas nō dederis. c. dato: non efficit vt duo legata sint: s. vt c. legata sub cōditōe videant idcirco si vxo. ante calendas decesserit: hīdi suo neq. penū relinqt q. legata non est: neq. c. q. dies legati non cesserit.

Cū ab eo pure michi fidei cō. datū est cui sub cōditione legatū ē: tale est quēadmodū

casu quod et supiori. §. sed illud si in superiori esset petita penus: et nō data. nā tūc vtroq. casu est idem. i. siue a conditione siue a legato incipiat legatum de. c.

Non cessent. q. nō dū certetur cōditio q. poterat infra calēdas penū dare: q. nō dū calēde aduenerant.

Cū ab eo pure michi. quo casu cedit a die mortis licet petito su: p. datur. vt. §. eo. l. hē redit. in prin. Itē in quātū legatariū teneatur. dic vt. §. de leg. ij. l. imperator. in prin. et. §. i. et facit. §. eo. l. si dies. §. fina.

Agias. actione ex testamēto vt libere p. acceperit. et etiā competere exceptio si conueniat ab herede exsente conditione. vt. §. titu. ij. l. i. §. de bitu. et. §. de libe. leg. l. si quis decesserit. §. nūc de. et. l. quod michi.

Si cū p. finitōe annorū legatum fuerit: veluti ticio dena. vsq. ad annos decē: Jul. l. xxx. dig. scribit intereē et siqdē alimētorū noie legatū fuerit: plura esse legata. et futurozū annorū legatū legatariū mortuum ad heredē nō trāsmittere. si p. nō p. alimētis legauit: sed in plures pensiones diuisit exonerādi heredis grā: hoc casu ait oīz ānoz vnū esse legatū: et intra decennū decedētē legatariū etiam futurozū annorū legatū ad heredē suū trāsmittere: q. snia vera est.

Paulus. **S**i dies appositā legato nō est: p. s. debet: et p. festim. ad eū p. net cui datū est. dies adiecta q. uis lōgeua sit si certa sit: veluti calēdis ianuarijs ceteris: dies quidē

nisi forte et. et. §. eo. l. firmio. §. si. **S**i dies. an. c. r. a. r. o. vel dic certa vel incerta. si autē appositā est distinguit certa ab incerta: vt subicit. **C**ō. festim. nisi ex voluntate defuncti aliud apparat vt. §. si. i. l. epistola. §. si. et de aur. et argen. l. l. fil. a. et **J**anuarijs ceteris. als. ceteris. als. ceteris. als. vt. §. de verb. oblig. l. ceteris. als. simpliciter calēdas primas demonstrat. vt. §. de verbo. oblig. l. cū qui calēdis. Accursius.

Cum p. finitōe. bona id est. x. et. x. vt. §. de leg. l. i. si quis ticio. et dic singulis annis vsq. ad decē annos. **P**lura cē. p. mi anni purū: sequentiū p. ditionale. si viuat alimētariū. vt. §. de an. l. l. in singulis.

Nō transmittere. q. decessit ante conditionem et sic ante diei cessione.

Si vero. facit §. e. l. nec semel. l. bi

Si dies. an. c. r. a. r. o. vel dic certa vel incerta. si autē appositā est distinguit certa ab incerta: vt subicit. **C**ō. festim. nisi ex voluntate defuncti aliud apparat vt. §. si. i. l. epistola. §. si. et de aur. et argen. l. l. fil. a. et **J**anuarijs ceteris. als. ceteris. als. ceteris. als. vt. §. de verb. oblig. l. ceteris. als. simpliciter calēdas primas demonstrat. vt. §. de verbo. oblig. l. cū qui calēdis. Accursius.

a Statim. a morte testatoris. vt. s. eo. l. si post. ij. rñ.
 b Nō pōt. ppter excep. sed in usufru. ipso iure ante diē nō deves. vt. s. quādo dies usufruc. l. ce. l. in fi.
 c Cum pubes erit. vere hic dies videt adiecta. vt. s. de condi. 2 demō. l. si quis legata. i. respon.
 d Nupserit. de hac habes. s. d. cōdi. et demō. l. si hec cōditio. s. filie.

e Cū magistra tū. de hac. C. de in sti. et substi. l. si q̄s cum.
 f Cōmodū. sic cōstrue. cū aliquid deide fecerit qd cōprehendere sit cōmodū scribendi. i. sit cōmodū alicui p hoc qd scribit. h. s. Neq; res. ad legatarium.
 h Pertinere. vt. s. de le. ij. l. si ita scriptū. s. si sub cōditioe. apparet ergo differre iter certam 2 incertā diē. sic. j. de p̄bo. oblig. l. i. stipulatio ita. s. inter certā. et. s. de cōdi. et demō. l. i. et. l. dies. et. s. eo. l. si cū heres.

i Relictū esset. vt. s. de leg. i. l. iij. 2 facit. s. eo. l. cū sine. s. si. 2. l. heredis. i. p̄n. 2. l. qd pure. ij. rñ. et. j. eo. l. si ticio. s. quedam. 2. s. de condi. et demō. l. i. in fine. 2. l. aliqua. do. 2. ad. l. fal. q̄ fū dum. s. si tu.
 k Legatum. de quo dictū est.
 l Ab hoc. f. legato.

m Jticio. conti ner. hanc scz si re. vt. s. de lega. i. l. si cui. s. hoc legatum.
 n Effectus. puta eos compleu. ser vt dicta. l. si cui et. s. de condi. 2 demō. l. non putabam. et. C. eo. l. ex his. Accur.

o Scriptura. cum dixit cum annorum. xij. erit.
 p Per conditionem. f. per si.
 q Per tempus. conditionis. puta per cum. nam per

legati statim cedit: s; añ diem peti nō pōt. at si incerta veluti cū pubes erit: cū in familia nupserit: cū mgratū ierit: cū aliqd demū qd scribēdi pprehēdere sit pmodū fecerit (nisi tps conditio obtigerit) neq; res p̄tinere neq; dies legati cedere pōt. Si sub conditione qua te heredem institui sub ea cōditiōe ticio legatus sit: pōpo. putat p̄nde hui⁹ legati diem cedere / atq; si pure relictū esset: quoniā certū eēt hīde existente debitū iri: neq; eni p̄ ditionē hīdū fieri icerta legata: nec mltū itereē tale legatū ab hoc lī erit hīs dato

Dictio si facit principaliter cōditiōe / sc̄ario tps: dictio cum: facit principaliter tēpus secundario cōditiōnem. Bar.

S Jticio cū an. D̄po. nozū. xij. eēt fact⁹ legatum fuerit: et is ante q̄rtū decimū annū decesserit: verū e ad hīdē ei⁹ legatū nō trāsire: qm̄ nō tps solū s; 2 cōditiōe hoc legatū in se cōtinet: si is effectus esset annozū. xij. q̄ autē in rerū natura nō esset an. xij non esse intelligit. nec interest vtrū scribat si anoꝝ. xij. fact⁹ erit: an puore scriptura p̄ conditionē tps demōstrat: lequēti p̄ tps cōditio. vtrōiq; tñ eade cōditio est. Quedam autē cōditiōes etiā lupuacue sunt: veluti si ita scribat: tici⁹ hīs esto: si tici⁹ hereditatē meam adierit meo. o. r. dato. naz pro nō scripta ea cōditio erit: vt omnodo ad heredem meū legatū transeat: etiā si meus

cum 2 p̄ si sit p̄ditio. vt no. s. eo. l. si cū heres. sed huic. l. est contra. s. r. l. qui filium. s. fabinus. 2. l. sciens. et. C. e. l. ex his. vbi plene nota. 2 facit. j. eo. l. firmio.
 r Pro nō scripta. causa enim tollende dubitationis p̄nt videntur. vnde commune ius non ledunt. vt. C. de fideiussio. l. non recte. argu. contra. C. de thesau. l. i.
 s Duos heredes. ticiū 2 sciū.
 t Ex his. puta ticius.
 v Legem. puta decē danda ab vtroq; herede.
 x Coheredis. scilicet scz sibi gratia in qnq; quevidentur a feto legata est cōditio si ticius adeat. vnde interim decedens legatarius nō trās mittit illa quinq;. y Ualebit. scilicet cōditio.
 z In ipsius. scz ticij portione.
 a Supuacua. vnde si legatari⁹ decedat ea p̄dēte trās mittit ad heredē suū q̄ petit a ticio existente hīde. Accur.

ante aditā hereditatē decesserit. Et idē si ita fuerit scriptuz si tici⁹ hīditatē meā adierit intra dies. c. meuo. c. dato. nam hoc legatū in diē erit non sub cōditiōe: q; 2 diffinitio labeo: nū pbāda est dicēt; id demū legatū ad heredem legatarij trāsire qd certū sit debitū iri si adeat hīditas. si tñ duos heredes instituat si alter ex his adeat hereditatē alicui legē ab oib⁹ heredib⁹ nō erit quidē superuacua ea cōditio: sed in portione qdē coheredis valebit: in ipsi⁹ autē in cui⁹ p̄sona cōprehensa est supuacua erit p̄nde atq; si solo coherede in instituto eo modo legatū esset.

Q Am in annos. Alp. singulos relinquitur legatū sine dubio p̄ anos singulos inspecta cōditiōe legatarij capere pōt: 2 si plurium seruus sit / singuloꝝ dñozū erunt persone spectande.

Legatū primū purū in se quens legatū transfundit: demū post moꝝ heredis ad heredē legatarij trās mittit trās fusiōne nō facta. Bar. Paul⁹

S Jt penum⁹ heres dare damnatus sit vel fundū: 2 si nō dedisset / decē: ego accepti 2 penū legatā et trās latā esse in decē si noluerit hīs penū dare: 2 tunc pecuniā deberi cuz interpellat⁹ fundum nō dedisset. et si interea decesserit legatari⁹: tūc heredi eius nō nisi fundū deberi. nāq; cuz dictū est ita: publi⁹ fundum dato / p̄fectum legatū est: 2 cū dicit si nō dederit. c. dato / sub

fi. s; q̄no līs sup eo cui⁹ noē nō est actio potuit cōfessari. et sup q̄ fuit interpellatio. rñ. vt not. C. de j. stipul. l. nuda.
 s Publius. heres meus.

fideiussio. l. non recte. argu. contra. C. de thesau. l. i.
 s Duos heredes. ticiū 2 sciū.
 t Ex his. puta ticius.
 v Legem. puta decē danda ab vtroq; herede.
 x Coheredis. scilicet scz sibi gratia in qnq; quevidentur a feto legata est cōditio si ticius adeat. vnde interim decedens legatarius nō trās mittit illa quinq;. y Ualebit. scilicet cōditio.
 z In ipsius. scz ticij portione.
 a Supuacua. vnde si legatari⁹ decedat ea p̄dēte trās mittit ad heredē suū q̄ petit a ticio existente hīde. Accur.
 b Coherede. ticio q; 2 ipse coheres est scz. vel die seio. Accur.
 c Eo modo. f. si hereditatē adierit 2 facit. s. e. l. si dies. s. si. cum suis cōcordan. Ac.
 d Am in ānos dicit notari s. eo. l. cū i. annos. et seq. et facit. s. de le. ij. l. non oportet.
 e Jt penū. dic quid sit penus. vt. s. de penū le. l. iij. in prin.
 f Interpellat⁹. cōgruo loco 2 tpe vt. s. de vfuris. l. i. nota. vel per lit. contes. vt. s. eo. l. cū sine. et facit. j. de verbo. oblig. l. si ita stipular⁹ fuero. s. fi. s; q̄no līs sup eo cui⁹ noē nō est actio potuit cōfessari. et sup q̄ fuit interpellatio. rñ. vt not. C. de j. stipul. l. nuda.
 s Publius. heres meus.

Liber Duodecimus.

a **C**eperint. quod est post interpellationē. et sic videtur duo legata. sed §. eo. l. cum sine. So. ibi.

b **C** Durauerit. ut solutum non repetatur. non tamen potest peti. ut §. ad. l. fal. l. §. item. fin. quosdam. vel illud viuentē legata rio. secus eo mortuo ut hic dicitur.

c **L**egatā. qz i cipit a cōdi. sed superior casu a pie ambulo legato. ut no. §. eo. l. cu3 sine.

Quam illud est disiuunctio testatoris non legis.

e **D**isiuunctio. secus si copulatio. ut §. de le. ij. l. ij.

f **N**on fecit. sed vni est. ut §. de lega. ij. si illud. qd ē

verq. quātū ad vnā solutionē. et plura possunt dici. qz plura res res numerantur. ut §. de lega. ij.

si qd seruū. §. i. que est cōtra fin. §. R. ut dicitur ibi. Itē no. i

alternatiuis vtrūq. debet. ut no. §. de cōst. pe. l. illud. et §. de verbo. obli. l. si duo rei.

g **N**ec. f. ut sint plura. naz. nec hic sunt plura.

h **A**liud. a predicto casu quia et hic vnum est. ut §. de le. ij. l. illud. ij. rñ.

i **E**lectio. tunc esset proprie electio qm de duobus vel pluribus potest eligere quod vult. quod hic non est. qz cōditionale non potest eligi siue testator dederit electionē legatario. siue ex natura alternatiue debiti heres debet eligere. ut §. de vfu fruct. l. l. si ticio.

l **N**ec si moritur. f. legatarius pendente conditione.

m **L**egatum. sub conditione relicti. nam puri sic. ut §. eo. l. si vfu. in prin. fin. quosdam. et ar. §. eo. l. si penū. sed tu dic neutrū trāsire ad heredē. ut §. eo. l. cum ita. in pn. et. l. hñd. nec ob. l. illa si vfu fruct. qz ibi ante mortē legata rij certū fuit cōditionē defecisse sub qua legatū erat relicti. ergo solū aliud remāsit in legato. ar. §. de pñen. emp. l. si in emp. §. pe. et. §. de fo. l. stichū. in pn. et eodē mō rñ. §. eo. l. si penū. sed hic viuo legatario non fuit certum cōditionem non debere existere que erat in legato apposta.

cōditione fundi legatū adēptū videri eo casu quo. c. debet ceperit. qm qz cōditio viuo legatario non extiterit. forte qz iter pellat hñs non sit euenit ut adēptio nichil egerit: fūdūq. legatū durauerit. Plane si sic sit legatū si penū non dederit de cō dato: dicim⁹ non esse penum legatam.

In legat⁹ alternatiuis vnū est legatū: et si vna ps est cōditionalis legatario interim dēcedente nichil ad heredē trās mittit. Bar. Dapinian⁹.

Quam illud aut illud legatū enumeratio pluriū rerū disiuunctio. mō cōprehensa plura legata non fecit: nec aliquid pbari poterit si fundū pure: alterū vel alterū sub conditione legauerit: nā pēdēte cōditione non erit electio: nec si moriat⁹ ad heredem trāsisse legatū videbitur.

Cōditio tacita que inest ex natura rei legate trāsmissione legati non implet. Bar.

Mortis mō ticio dato qd michi ser⁹ pupill⁹ dz: si ser⁹ pupill⁹ sine tutor⁹ auctoritate nūmos accepisset nec locupletior fact⁹ esset: et petitor⁹ ad presens debitū pba reulit: qz nichil ei dz: nullū mōmēti legatū erit. qz nō pbo debiti naturalē obligationē futurā qz solutionē cōstituerit interi nichil

et ideo secus qz ibi dicitur. y.

m **P**etitor. als creditor. als petitor: id ē creditor idēq. testator. Accursius.

n **Q**uicquid ei debet. scilicet. naturaliter. h. naturaliter ut subicit et sic erat proximus pubertati. als nec naturaliter. ut §. de acti. r. obli. l. pu pillus. et dicit no. §. titu. l. l. seus. §. si eius. Item facit §. ad. l. fal. l. si pupillus.

o **T**icius. legatarius.

p **I**n illo fūdo. in his inest tacita cōditio. ut §. de ver. obli. l. interdum.

q **N**on est. f. pte dictis vbi dicit qz cōditio inest: quia hic est tacita ut subicit. qz non facit legatū cōditionale quo ad trāsmissionem. ut §. de cōdi. r. de. l. i. §. i. et. l. conditiones.

r **A**scribitur. ex pte.

s **C**edita mortuū testatoris. et fact⁹. §. eo. qd pure. §. i. r. heredis.

t **I**rmio. futuri anni. intel ligit. pximi. ut §. de verbo. obli. l. eum qui calendis.

v **P**ostea. h. accipe rñd qd ē. §. i. iurisconsult⁹ non videri r. c. sic trās mittit interi. ut §. l. pri. in fi. et. §. pr. §. r. C. l. ex hñs.

x **E**x fructib⁹. als est ex r. c. et dicit vbertatem necessaria ē scōi anni non pceptis ex fructibus fundi sub. tot reddidit qz sufficit vnt pecunie pshan de. als deest ex. et

y **P**ostea. h. accipe rñd qd ē. §. i. iurisconsult⁹ non videri r. c. sic trās mittit interi. ut §. l. pri. in fi. et. §. pr. §. r. C. l. ex hñs.

z **E**x fructib⁹. als est ex r. c. et dicit vbertatem necessaria ē scōi anni non pceptis ex fructibus fundi sub. tot reddidit qz sufficit vnt pecunie pshan de. als deest ex. et

aa **L**ū ab hñdibus alūno. c. dari voluisset testator: eaqz pecuniam et ad alūnū trāsferri. ut itra anū vicissimūqz trāsferret vltimas ei⁹ sūme pperet alūnus: ac post eā etate ita fortez ipam vtra. xv. an. eo defuncto trāsmissum ad heredē pueri fi deicō. rñ. nam certā etate⁹ sortis soluende pstitutam videri: non pure fideicō. relicto cōdi-

dic fructibus fundi non pceptis. sub. tot. qz sufficit ad relicte pecunie pshāde necessaria vbertatē r. c. et facit. §. de vfu. obli. l. inter stipulante §. sacra. et. §. de annu. l. l. legatum. §. vini. r. l. liberto. §. i. r. §. loc. r. con. l. papinian⁹. sed ptra §. de vino leg. l. v. sed ibi alud appet et mēte testatoris. Itē ar. contra. §. de pñen. emp. l. si debitor. §. r.

bb **T**rāferri. repete voluisset. f. hoc modo vnt intra r. c. ad quod. §. de an. l. l. ij. §. fi.

cc **N**am certā. sic. §. ea. l. in prin. r. §. pr. §. et. §. de an. l. l. lex codicillis. in prin. et. C. l. ex hñs. r. C. de fideicō. l. l.

dd **L**ū ab hñdibus alūno. c. dari voluisset testator: eaqz pecuniam et ad alūnū trāsferri. ut itra anū vicissimūqz trāsferret vltimas ei⁹ sūme pperet alūnus: ac post eā etate ita fortez ipam vtra. xv. an. eo defuncto trāsmissum ad heredē pueri fi deicō. rñ. nam certā etate⁹ sortis soluende pstitutam videri: non pure fideicō. relicto cōdi-

dic fructibus fundi non pceptis. sub. tot. qz sufficit ad relicte pecunie pshāde necessaria vbertatē r. c. et facit. §. de vfu. obli. l. inter stipulante §. sacra. et. §. de annu. l. l. legatum. §. vini. r. l. liberto. §. i. r. §. loc. r. con. l. papinian⁹. sed ptra §. de vino leg. l. v. sed ibi alud appet et mēte testatoris. Itē ar. contra. §. de pñen. emp. l. si debitor. §. r.

ee **T**rāferri. repete voluisset. f. hoc modo vnt intra r. c. ad quod. §. de an. l. l. ij. §. fi.

ff **N**am certā. sic. §. ea. l. in prin. r. §. pr. §. et. §. de an. l. l. lex codicillis. in prin. et. C. l. ex hñs. r. C. de fideicō. l. l.

fideicō. sed cōtra est. s. e. l. si ticio. in pñ. et. f. de fideicō. l. i. l. fideicō. s. pe. r. de manu. re. l. si ita. r. C. e. l. si pōtiamilla. et s. de leg. i. l. si cui. s. sol. vt. s. tuu. l. l. scilicet. r. l. q. filiū. s. fi. h. a. Ab eo. depositario per alinū. vel per heredes defun- ctu. Ro. qz nodum compleuerat etatem.

b Collocari. i. depō. r. dic voluit f. etiam defunct⁹ per heredes. c. Curabis. tu depositari⁹ redde re. Accur.

d Ab heredib⁹. i. a. unus petet ab herede nō a depo- sitario. hoc pple ta etate. vel si de- cessit an tps pple- tū petet hīs et vt C. eo. l. ex his. r. he- res petet a depōsi- tario actiōe in rē si extat pecunia. vt p actionē depōsi- ti vel ex stipulatu si intercessit stipu- latio q̄ p hēdes po- tuit peti. non satis- dano vt subicit. r. ar. C. depul. au. l. de creatio. n. b. s. hoc videt q̄ ex- curio. testamēti nō tenet vt hic. sicut nec agit. vt. s. tit. l. lucius. s. i. v. dic alinū vel et⁹ he- res petet ab hēdi- b⁹ testator. actio- ne ex testō. Vel dic ab heredib⁹. l. alū ni petendū a depo- sitario. s. tūc qua actione. Rñ. ex sti- pulatu si alinū

fuit stipulat⁹ a depositario. vel vtili rei ven. si extat pecu- nia. vt vtili depōsi- ti si ea lege fuit depōsita vt alinū def. vt. C. ad exhi. l. si res. r. semp dic cōpleta etate. nam sic te- stat⁹ voluit. sic. s. man. l. diligenter. r. depōsi. l. i. s. si con- uenit. sed cōtra. f. ea. l. s. pe. vbi deponēs pōt penitere r. re- petere ante diem. sed hic nē erat simplex depōsitari⁹. nā r. cōmodum mediū temporis poterat habere.

e Dari. ab illo depositario. **f** Petēdos. ab heredib⁹. **g** Annua tot. puta decē. **h** Unū esse fideicō. immo plura. vt. s. e. l. cū in annos. r. de an. leg. l. iij. sol. qz hic dixit ex fructib⁹. videt differre grana heredis r. diuidere pctiōnem. alīs secus vt ibi. r. i. statim. Accur. s. ius.

i Non initio. sed eo tempore quo fructus ex bonis percipiuntur. ar. s. eo. l. nec semel. s. si in habitatiōe. Idē potest dici cum lego vxori victū r. vestitum. r. fm hoc non ob. s. eo. l. nec semel. ij. rñ. r. C. eo. l. i.

l Deficiente. nam constat alimenta cum vita finiri. vt s. de transac. l. cū hi. s. constar. r. idem in legato et simpli-

ci in singulos annos. vt not. s. eo. l. cum in annos. r. sa-

Hereditas. C. qui non pos. ad li. perue. l. si. **H**ereditas extraneum. in **H**ereditate. aliquis. **n** Ticiū. eūdemqz filium fami. **o** Fuerit. no. q. i. hereditate tm fuit hec conditio appo- sita. h.

Egliumfa. l. ex parte pu- re instituit⁹ hē dē ei qz fideicō. dedit et eodē testō ita cavit : q̄ ego luciu ticiū herē dē institui : ita eū adire heredi- tatē volo sius patria ptate li- berat⁹ fuerit : q̄ sitū est an a co- heredib⁹ et⁹ adita hēditate le- gati filiosami. dati dies cesse- rit : respondi si pure sit datū : a coherede filij p hēditaria pte fideicōmissum peti posse⁹.

Legatū menstruū relictu⁹ seruis debetur a tempore ppe- tentis libertatis. Bar.

Menstruos⁹ denarios de- nos manumissis legauit : q̄ si- tū est cū abintibus heredibus ex senatuscō. libertatē sūt cō- secuti : ex q̄ tpe eis cibaria de- beant : rñ. fm ea q̄ pponerent ex eo tpe his cibaria debent q̄ liberi esse ceperunt⁹.

Si fundus instructus relin- quitur dies legati cedentis in- spicitur. Barrolius. Idem.

Fundus instruct⁹ re- licit⁹ erit : q̄ rñ que admo- dū dari dbeat : vtrū sicut instru- ct⁹ fuit mort⁹ tpe : aut eo tpe quo facti sunt codicilli : an q̄

deliberet : vel nō dū extiterit cōditio sue insōntis. ad qd est s. de cōdi. r. demon. l. hec scriptura. s. i. r. si pars here. pc. l. ij. sed ar. cōtra. s. de v. s. i. ac. l. idem. s. fi.

q Menstruos legauit. ad alimenta. vt. i. dicit.

r Manumissis. i. q̄s i testō iusserat māumitti p fideic.

s Ex senatuscō. rubuano. vt. f. de fideicō. l. i. l. cum s. o. s. t. Cibaria. i. mensura relicta. (subuentum.

v Ceperūt. videbat a tpe adire hereditatis. vt. s. eo. l. heredis. s. fi. et. l. seq. Sed ibi directa. hic per fideicō. sed etiā h si fuit heres in mora dāde libertatis nō erit mora im- punita etiā in legato et in here. diate. vt. s. de leg. ij. l. si quis seruo. vnde dic h maritime ex quo ceperūt cē liberi. Itē not. etiā sius sine libertate pōt relinqui noie alumēto rñ. vt. s. de alimē. r. cib. le. l. suos ad custodiam. et de his

S fundus instruct⁹. hoc expo- ne vt. C. de verbo. signi. l. i. r. ij.

y Codicilli. in quib⁹ fuerit relictu⁹. r. pro hoc erat. s. de le. ij. l. vxorem. s. testamento. r. de aur. r. argē. le. medis- co. in pun. sed alij casus ibi sunt.

p. peti posse. a patre est quesi- tum per filium ad huc nō emancipa- tum. Sed videtur conditio apposita in hereditate repe- ti i legato. vt. s. de cōdi. r. demō. l. du- os. r. de cōdi. in- sti. l. si seruis. que sunt cōtra. Solu. h. expresse se pure le- gare. vt hic primo legauit postea in- stituit sub condi- tione si primo ad- uocasset cōditionez r. post simpliciter legasset. vt ibi. Itē q̄ dicit peti. p he- reditaria parte. i. pro parte coheres- dis. sed si pro sua est in pendēti. qz si erit heres non va- let sua portio. qz a seipso nō pōt sibi legari. alioqz etiā suam habebit iure legati. vt. s. de le. i. l. qui filius. s. fi. et. l. se. r. de le. ij. l. miles. s. p. pre. r. est ibi ar. p. 30. r. azo. q̄ dicit q̄ in- stituit pure p pre- inter. p pte hīs ē nō in totū. s. cohēs

Liber Duodecimus

a Legati. i. tempore mortis si purum est. vt. s. eo. l. si post. 7. facit. s. de pigno. l. cum tabernam.

b Ogo quandoq. i. aliquando.

c Potuerit. commode. vt. s. de condi. et demonstratio. l. hec conditio. s. si ea. 7. de verbo. signi. l. nepos. sed an est condicional. qui da sic. tu dic q. hec dilatio grana heredis apponit. vt. s. e. l. qd pure. et facit. j. de ver. ob. l. si decem cu periero. 29. Accur.

Uod pupile. viripotens esse cepit. i. maior xij. an. vt. j. d. adul. l. si vxor. s. fi. 7. l. i. qui. mo. rest. infir. circa pn. alij dicit ea viripotere cum pot cognosci 7 esse mrimoniū statim. ar. j. de p. ob. l. cōtinuus. s. cum ita. 7 de hoc est. s. de ri. nup. l. iij. 7 fac ad hāc. l. s. de condi. 7 demon. l. hec conditio. 7 de lib. 7 post. hu. l. fili. a pte. s. si qd cotpe. 7. de p. ut. cre. l. ij. s. fi. 7. s. d. iur. do. l. si spōsa. Itē no. q. nō videt factū qd non legitime fit. sic. s. q. satisfida. cog. l. qtiēs. cum suis concor. Accur.

Xoi. sextante. i. duabus vncijs. vt. insiti. de here. insitu. s. hereditas. Accursius.

Substitut. scilicet maritus.

Heredis. scilicet substituti.

Dotem. qd valet. vt. C. de fal. cau. adiec. le. l. iij.

Alia. a coly. rede.

Conditione. sub qua erat legatū. s. si vxor heres non erit que impletur si ipsa repudiasset. quia post non possit esse heres. vt. C. de repu. here. l. iij. Item impletur in ipsa exactione spiritus. iam enim adire non potest. et sic cuz extat conditio ea viua cedit dies legati 7 transmittit. nec ob. s. de condi. insiti. l. fina. quia vltimo momento vite videretur posse impleri si heres erit vel non erit. quia nuda volūrate hoc fit. vt. insiti. de here. quali. 7 dif. s. fi. sed certe immo nō potest adesse voluntas vel voluntas dum moritur. 7 fm hoc die 7 pro. i. prius q. 7c. hoc autem indubitanter esset verum si conditio esset talis que posset impleri nisi dudū añ. vt si non ascēderis capitulu. hec enim extitit ante mortem. vt. d. l. de condi. insitu. et sic trāsmittit cum iam dies cessisset. potest enim plus dici q. hec conditio si heres non erit. similis est ei si substitutus erit heres: que non facit legatū condicionalē. vt. s. eo. l. si ticio. s.

Illegiti me fa: ctū fieri nō videtur.

quedam. potest et aliter poni casus q. fuit instituta sub aliqua conditione et ante cōditionem illā 7 anteq. adeat decessit: et hoc non nocet legatis a substituto relictis. vt. s. eo. l. heredis. sed hoc non videtur bene stare per litterā istam si vxor 7c.

ideoq. hrdib. ei. debeaf. rudi si vxor prius decesserit q. hereditate adierit: videri diem si deicōmissi cessisse.

Et legatorū seu fideicōmissorū nolē caueaf. l. iij. l. p.

Legatorum nomine satis dare oportere pretor putauit: vt qbus testator dari ferve voluit: hīdē vt detur vfiat: dolūq. malū abfuturū stipulētur. C. Sēp. aut satisfidare cogit cuiuscūq. sit dignitatis: vl. facultatū qruicūq. hīs. Nec sine rōne hoc ptoi visuz est: sicuti heres incūbit possessioni bonoz: ita legatarios qz carere nō debere bonis defuncti: sed aut satisfidabit eis: aut si nō satisfidatur in possessione bonozū venire pretor voluit. Non solū autē omnibus legatarijs satisfidare oportet: sed et successoribus legatarioz

Et legatorū re. hec rubrica in. C. cumulatorum cum ilavt in possessione legatorum.

Legatorū putauit. l. i. edito cur. verba non habemus.

Uoluit. sed et postea loc. est cautioni. vt. j. l. si legatarij.

Stipulerent. sed legatarij. sic. s. si cui pl. q. per. l. falci. l. i. in prin. et potest fieri dolus in traditōe. quia seruum venenatū. vel fundum factū seruuz. vt. s. de do. lo. l. et elegans. s. i. vel quia dolo impedit cōditionem existerē.

Semper. fallit in casibus. primo in fisco. vt. l. e. cauef. p. l. s. si ad fiscū. Itēz relictis in legato repento. vt. j. e. l. s. rescripto Itēz si testator vult. vt. j. eo. l. licet. Item quando auferitur cognitio. vt. j. titu. i. l. si is a quo. in prin. Item quando calūmose petitur: quia constat fideicommissi. non debere. vt. j. eo. l. stipulano. s. diuus. et. j. titu. i. l. si is a quo. ij. rī. et. j. e. l. post. q. s. si dies. vel constat repudiatum fideicommissi. vel hereditatem non aditam. vt. j. titu. i. l. i. in fi. et. l. ij. item alius. j. titu. i. l. s. si debitor. item cum fideiufor debet satisfidare cum pretoria sit: vt. hic in prin. hui. l. et. j. de preto. stipu. l. pretorie. et. j. eo. l. si quando. nisi in casibus vbi sufficit nuda promissio. vt. j. eo. l. si quando. s. i. et. l. filio vel seruo. Item liberi testatoris non satisfidant nisi testator precepit. vt. C. ad trebell. l. iubemus. s. i. fm quosdam. sed certe ibi est speciale quando rogatus est fuitus restituere suo filio.

Defuncti. quia defunctus nil eis reliquit. Accursius florentinus.

Uoluit. sed et postea locus est cautioni. vt. j. eo. l. si legatarij.

Successoribus. quia pure vel in diem certum relictum: pro quibus cauetur. vt. j. eo. l. etiam. secus si sub cōditione. vt. j. eo. l. si quis sub conditione. Accursius florentinus legum doctor.

hys an cauef. p. relictis teneaf.

Necessitate. qz ex quo heres est legatario: necessario hereditaria iura ei et in eū trāseunt. vt. l. de reg. iur. l. hereditas. et qd dicitur aliter: quo ad hōdē. sed sūū quo ad legatariū. vt. l. de ver. sig. l. cedere. §. es. Item qñ ideo dicit qz improprie legatum maxime cōditionale dicitur et alie nū. vt. l. de actio. et obli. l. as cui. sed abulsiue creditor dicitur. vt. l. de reb. sig. creditores.

Procuratori b. hoc est in omni pretoria. vt. l. de pto. stipula. l. generaliter.

Cauetur ei sub cōditione tñ si die legati cedente erit i potestate. s; et ipsi filio erit cauendū. vt. l. eo. l. §. fi. r. l. §. q.

Compellit. nam in eum dat actio legatorum. vt. C. ad treb. l. 4. et l. si. et facit. l. eo. l. etiam. §. i.

Existunt. puta pater per filium dñs per srum. vel successit nio q successit sempio: nio. vt. §. de peti. here. l. 4. et l. 4. h.

Honorari. i. qui succedūt de tu re ptoio. vt. insti. de iure na. §. pto: rum. Accur.

Probandus. id est approbādū. nam pro puro cauenit. vt. l. c. l. c. nā. in prin.

In fideicommissis. sunt eni si milia. vt. §. de lega. l. l. §. i.

Si cui. an satis. hec prima que sio soluitur in §. rescripto. l. p.

De his omnib; . s. tribus que stionibus vltimis Accur. s.

Epistola. qua continentur vltie voluntates. vt dic consultatiōis qua recitatur testamētum. et claudius est nomen legatarij.

Cauendi. a legatario eo modo qui sequitur. et sic

satisfdari debere tā pstat: qñuis isti nō ex iudicio defuncti sed successiōis necessitate qñ ad es alienū admittant. **S**z et pcuratorib; b legatarioū satisfdādū est: eoq; iure vtimur. plane si ei q in potestate alicuius erit legatuz sit: cauebit ei cuius iuri subiectus est. **N**on solū autē legatariū noie hōdes cauēt: s; et successores eorum. **I**s etiā cui ex se. cō. restituta ē hōditas: nichilominus ad cautionē pPELLIT. necnō et qd alios hōdes existūt / vel honora ris successores ad satisfdationē pPELLUNT. **P**lane si qd omis sa stipulatiōe litē de legato cō testat: est: pbādū est nec cessare debere stipulatiōe. **I**dēq; in fideicommissis qz pbādū est

Legatū repetitū bis tñ de be: et p ipso legatario ab here de vel heredis legatario nō cauetur. Bartolus.

Si cui ita sit legatum vel fideicō. relictū: et si id pdidisset rursus relictū: videam; an satis sequēt; legati siue fideicō. petere possit: mouet qōnē an fideicō. hoc siue legatū debeat: et quotiēs debeat: et an ipse legatari; cauere debeat se nō pditurū. De his oib; extat rescriptū diui pij ad iunij mauriciū tale. Claudio fructulo s; ea q eplā cōtinent legata siue fideicommissa ex testō claudij felicitis prestari debēt: citra necessitate caued; nichil ex his diminuturū se. nā qd fidei heredis ab eodē testatore cōmissum est: vt si fructul; pdidisset qd ei in testō relictū est rursus hōs ei id restitueret: nō eo pti-

sequitur tertia questio.

Primorum legatorum non perdendorum.

In infinitum. no. de infinitate vitanda. sic. C. de sac. sanc. ec. l. si. arg. contra. §. de ser. vt. pte. l. eum qui co. et. §. de fideicō. l. si ita si. §. actio. et facit. §. de leg. iij. l. fideicō.

Si quis. r. et. §. de bo. au. iij. pos. l. si. Accursius.

Duplicata. hic soluitur. p̄ia et secunda de tribus. Accur.

Et puto. als in lib. domini accur. est: et p̄tē non caueri ei propter ea cum in suo rē. Accursius.

Quis. aduersatue non corre: ctue. sic. §. de eo p quem factum erit l. i. §. i. als mutatur legatari; ad perdedū. quod non debet esse. argu. §. de pac. do. l. conuenire.

Substitutus. directe vel etiam p fideicom. vt. l. eo. l. hec stipulatio. et §. eo. l. §. non solū. Accursius.

Bellissime. ex mora. etiā ante lit. contesta. vt. no. C. de usufruc. lega. l. i. licet quidam dicant a die cōreha. litis tantum.

Si quis sub cōditione. trāsmittitur. vt. §. si. n. l. si post.

Causas. id ē modos. sub eadē conditione ergo et modo stipulari videtur vt hic subijcit et. §. de usu. l. si quis stipulatus. et §. de consti. pe. l. id quod. et. §. si quis cau. l. si eum. §. ij. argu. §. §. de peti. here. l. i. et veniunt. §. cū pditi. et. §. ti. l. l. cū sine. §. fi.

Exceptio. vt. l. ea. l. §. fi. et facit. l. rez pupil. fal. fo. l. non quasi. §. generaliter. ar. §. §. ad orhi. l. iij. §. ibidem.

Procuratori. §. eo. §. procuratoribus.

net vt aut fructulo primorū legato: nōie satisfdatio in iugē da sit: aut onerād; sit hōs i in finitū: vt qñs id pdiderit restituere ei et tātūdem debeat. s; vt p fideicō. posterio; duplicata; legata ei; videant; nec ampl; ad piculū hōdis p̄inet si qd postea ipse cōsumpsit ex soluto ei posteriore fideicōmissio Rescripto ergo ostēsū est legatariū heredi non debere cauere se nō pditurū. versa vice an hōs de sequēt; legato siue fideicō. cauere debeat ei qñs. et puto nō oportere ei caueri cum in suo arbitrio habeat ne pdat id qd sibi relictū ē: qñuis si qd ispererit qd sub pditiōe relictū est: dicere debere satisfdationē exigendā. Lerte siue ex asse siue ex parte qd legatū debeat: cauere d; siue institutus sit hōs siue substitutus.

Bellissime. qñs an hec stipulatio incrementū ex fructib; vel usuris sentiat: et recte placuit ex mora incrementū habiturā stipulationez: vt id quod oportebit cōprehendat.

Signa actio in alterius locum succedit: eius naturam assumit. Bartolus.

Si qd sub cōditione legatū stipular; pdēte pditiōe decesserit stipulatio euanescit: q; legatū nō trāsmittit; et huic stipulatiōi: easdē causas et cōditiones inesse sciēdū est. pin de si qua sit exceptio q perētū legatū opponi solet: eandē ex stipulatu quoq; agētū opponē dā eē placet.

Procuratorib; ei; q absens esse dicit si stipulanti legati noie rīdeat heres

non quasi. §. generaliter. ar. §. §. ad orhi. l. iij. §. ibidem.

Procuratori. §. eo. §. procuratoribus.

Si quis sub cōditione legatū stipular; pdēte pditiōe decesserit stipulatio euanescit: q; legatū nō trāsmittit; et huic stipulatiōi: easdē causas et cōditiones inesse sciēdū est. pin de si qua sit exceptio q perētū legatū opponi solet: eandē ex stipulatu quoq; agētū opponē dā eē placet.

Procuratorib; ei; q absens esse dicit si stipulanti legati noie rīdeat heres

non quasi. §. generaliter. ar. §. §. ad orhi. l. iij. §. ibidem.

Procuratori. §. eo. §. procuratoribus.

Si quis sub cōditione legatū stipular; pdēte pditiōe decesserit stipulatio euanescit: q; legatū nō trāsmittit; et huic stipulatiōi: easdē causas et cōditiones inesse sciēdū est. pin de si qua sit exceptio q perētū legatū opponi solet: eandē ex stipulatu quoq; agētū opponē dā eē placet.

ri ad plurale. Accursus.

Heredes sint. scilicet scripti de rigore iuris et statim ponet exemplum.

Resistitur. remanet enim heres noie qui erat. ut in l. de fideicō. here. 9. resistuta. aliud autē si de facto tantū

na. vt. C. de iudi. l. si de bonis.

Exonerandi. vt 2. s. ad treb. l. i.

si. et. 9. q. 8. r. 5.

si is q. quadringē

ta. et. 9. p. sed con

tra videtur. s. ad

treb. l. cum heredi

tas. in fi. vbi non

exonerat qui resti

tuit: sed dic q. ibi

suo noie promisit

creditorū. h. au

tē vt heres hēditas

noie: r. iō h. ex

ceptiōes eas de q. s.

habet cōtra actio

nē ex testō. vt. s. eo.

9. si q. s. sub condi

tiōne. et. i. eo. 9. si.

Incerta. ha

beas incerta. vt. j.

part.

Sub cōditio

ne. hac scz si cū r.

similis cautio sub

excep. i. de dam. in

fec. l. pretor. in pn.

Alij. si. hūo. et

si apparet q. de

die icerta dic. ats

si certa hāti a mor

te restitutoris cede

ret. r. sic illud solū

tpus inspicret. vt

s. n. i. l. si post. i. pn.

et. 9. si. r. l. dies. in

pun.

Exceptione.

q. b. eni excep. repellitur ab actione ex testamēto: r. h. in sti

pulatione. vt. s. e. 9. si q. s. sub p. ditiōe. h.

Cautū. puta efficaciter: q. h. si sit actio tñ exceptiōe

repellat. vel dic cautū. s. filio nullo mō: cū filio p. patrē ei

q. r. re nolentē nō acq. rat. vt. s. de i. i. do. l. cum dos.

Ec si forte. habeas nec si forte r. r. tota plane legit.

Ed r. ipsi. cauedū est. sub cōdi. si tūc esset sui iur.

sic cōtra dicitur in patre. s. l. i. in fine.

Quēadmodum. i. sicut.

Sub diuersis. vel dicas vel pro. i. vel dic diuersis q

sum cōtrarie per obliquū. vt lego ticio fundū si seius de

cedat hinc ad mēsem. Item lego sempromio eundē fun

dum si ticius venerit bononiā post mēsem. at vere con

traria vt lego fundum ticio si nauis venerit ex asia hinc

ad mēsem. Et sempromio lego eundem si nauis non ve

nerit ex asia hinc ad mēsem. vt. j. r. i. l. huiusmodi. et fa

ci. C. de fide instr. l. scripture.

Duobus enim. vt. j. de prelo. stipula. l. paulus. 9. si.

z cauerint legatorū nomie vt denf onerari: q. ipso iure p ea pre legata debent pro q here des: sūt: sed enī equissimū est nō maiore pte legatarijs est uere q. s. cui? habēt emolumē tū. hoc autē euenit cū hēditas p aliq. pte ex trebelliano resti tuit: nā p rata ex onerādi: sūt heredes ei? partis noie cuius emolumētū sibi ablatum est.

Si ei q. in alteri? p. tate erit incerta die legatū fuerit caue bis ei q. h. z cū in p. tate: nō p. ce/ sed sub p. ditiōe? si cū eius legatū dies cedit in p. tate sit. ceterū si sui iuris iueniat: in quū esse iuratum est p. t. cautum esse cū alijs legatū d. bea. f. q. q. z si sine hac adiectiōe caueretur: verūtāme exceptione? p. trem vel d. h. z submouerem? si ex h. is cōditōis tpe nō habe rent eos i. p. tate: euenit tñ fm hoc vt in casu nō sit de legato cautū. nā si ex h. is cōditōis tpe sui iuris sint: non erit cau tum? P. apinianus.

Ec si forte? velut pater cauere neminē ampli? peritu rū: cōpellēdus erit heres lega

et dic sub conditione caueri: vt si vni teneatur alteri nō te neatur. vt argu. s. eo. l. i. in fi.

Sed in vtroq. s. quando legatū est duob? sub h. is cōditōibus. et quādo legatur existenti in aliena p. tate.

Idem personis r. c. si habes sed in vtroq. casu h. is dem personis r. c. dic q. illi q. fidei uerit apud vnum fidei uerit debent z ap. d alterum. vt. j. e. l. si duo. al. s. est sed in vtroq. casu de p. so nis. i. de facto per sonarum. s. dolum malum abesse. vt s. eo. l. i. in pun. et facit ad hanc. l. j. titu. l. etiam. 9. i. z. j. de dam. infec. l. si filius.

Idem. Ex cā fidei cōmissi? sit ap. d. quē hēditas nec le gatorū noie satisfat: in posses sionem aduersus eum legata rius mittitur.

Si cōditio stipulatiōis exi stat tpe quo nō est p. s. onā prin cipalis verel interpretatiue stipulatio nō cōmittitur: et fi deiuissioes nō tenēt. Bartol?

Ab hostib? capt? est p. ditiō legatū cui? noie p. p. s. ita sti pulatiōe? cautū fuerat extitit: fideiuissioes interim? teneri ne gant quia neq. ius neq. per s. onā? esset ad quam verba sti pulatiōis dirigi possint.

Imperator? marcus anto ninus iulio albo rescripsit eū? a q. res fidei cōmissi petebant

h. z naturam actionis et testamento. vt. s. e. l. i. in fi.

Imperator. Diuidit in tres quinq. p. t. no ponitur res criptum imperatoris. Secundo responder vni obiectio ni. Tertio responder alteri obiectioni. Quarto suam res p. sionem probat per simile. Quinto iuxta predicta for mat duas quēstiones. Secunda ibi: recte. Terna ibi: cū

Quarta ibi: sicuti. Quinta ibi: possessio autē. Bar. r. eum heredem. et dic casum q. fidei cōmissari? vni uersitatis de tota vel de parte hereditatis restituenta p trebel. egit et obtinuit: sed heres victus appellauit: nunc singulares fidei cōmissarij petunt ab herede sibi caueri: certe sicut ante sententiam ita et nunc cauere debet: al. s. transfertur possessio in fidei com. vniuersalem si ipse ca ueat fidei cōmissarijs singularibus. Vel dic planius q. fi deicom. vniuersalis vel singularis peti. t fidei com. r. obe tinuit. sed heres victus appellauit: qua pendente heres debet cauere victorū sicut et ante sententiam debuisset.

als transfert possessio in victorē eorū que petebant. s. z ille

dem personis r. c. dic q. illi q. fidei uerit apud vnum fidei uerit debent z ap. d alterum. vt. j. e. l. si duo. al. s. est sed in vtroq. casu de p. so nis. i. de facto per sonarum. s. dolum malum abesse. vt s. eo. l. i. in pun. et facit ad hanc. l. j. titu. l. etiam. 9. i. z. j. de dam. infec. l. si filius.

Ex causa fi dei. puta per treb. ad quod. s. e. l. i. non solum.

Accursus. Offi. stipu latiōe. de sol uēdo adueniente cōditōne.

Interim. i. dū heres captus est ab hostibus.

Persona. prin cipalis qua extin cta tollitur accessio ria vt. j. de iure fi sci. l. in fraudez. 9.

si principalis. Itē Exce: exceptio reo cōpe ptio reo tens et fideiuissio compe pficit. vt. s. qui fa: tens si: tiska. cog. l. si decet deiuisso ferit. arg. cōtra. C. ri proxi de fidei. l. i. s. 3. for cit.

te hoc ideo est hic qz hec stipulatio

victor caueat de reddēdo si heres obtineat. vel etiā si heres vellet interim cauere: si vtrāq; apta litterā. s; scēbe positioni est argu. ptra. i. n. i. l. si is. in pun. sed hic. ptrahebat heres. vel erat suspectus.

a Aduersariū. vniuersalē s; p̄mū casum. vel etiam singularē s; aliū. et sic fit aliqd noui appellatōe pēden te. sed nō est verū quia et ante poterat peti cautio vt subijcit.

b Recte loquitur auctor legis.

c Moraret. als moraret. i. moram recipet. q; sit cōditioale vt i diē. imo ēt purū h; morā. vt. j. e. l. ē. hoc idēz et post sentētiāz nō opz omittit. ar. j. de regu. iur. l. non solet. et. s. e. l. i. s. plane. als mereret. et die si petito fideicommissi mereret: sc; fieri cautio nē: q; sit p̄ditionale vel i diē. vel etiā purū vt dixi. et qd subijcit dilata petitiōe: sc; cautiois s; vtrūq; casum. aliq dilata petitiōe fideicommissi singularis. p̄f ḡnālē q̄stionē de hereditate. vt. s. de peti. here. l. diuus. s; p̄mū. qd hodie est imutatus. vt. C. de peti. heredi. l. si.

d Qui puocauerit. s; heres. q. d. nō potest assignari ratio quare non.

e Si caueret aduersarius. i. fideicommissarius vniuersalis singularibus fideicommissis. herede nō cauente s; p̄mū. Vel dic aduersarius. i. singularis fideicommissarius vel vniuersalis heredi de reddēdo. et hoc herede ei nō cauente. s; s; p̄mū secundū. et s; vtrūq; sub. et ita demum. vt. j. s. possessio autem et c.

f Cū alia. i. q̄uis alia et c. et nō. duas differentias inter rescriptū et istud edictū vnde nascitur hic et. Itē quia hic p̄ rescriptū cauet ille in quē transferē possessio vel singularibus s; p̄mū: vel ipsi heredi s; aliū casum. qd nō fit in simplici fideicommissi. singulari. quia si mittitur herede nō cauente ip̄e nulli cauet. scōa est: q; p̄ hoc edictū mittitur in possessionē oim rerum hereditatis: vt hic subijcit. et. j. qui. ex cau. in pos. ea. l. i. sed p̄ rescriptū non nisi in res de quibus erat lata sentētia. forte em̄ tñ dimidia hereditatis petebatur.

g Non enim. vere alia: non enim et c.

h Vicaria. i. possessio que vicem cautionis obtinet.

i Obtinuit. s; legatarius vel fideicommissarius q; obti-

cum appellasset cauere: vel si nō cauerat in aduersariū trāsferre possessionē obere. recte placuit p̄cipi post puocationez quoq; fideicommissi cautio nē iterponi. qd em̄ ante sentētiā si petitiōis dies moraretur fieri debuit: amitti post victoriā dilata petitiōe nō oportuit. sed qre non caueat de fideicommissi q; puocauerit: si caueret aduersariū ad eū possessionē esse trāsferēdā rescriptū: cū alia sit edicti cōditio. nō enim exigit a legatario vice mutua cautio: s; vicaria cūstodie ḡa possessio dat. et qui obtinuit in possessionē p̄ p̄torē aut p̄ p̄sidē inducitur: s; p̄torē qdē in oim rez possessionē que in cā hereditaria p̄manēt oimodo fideicommissi seruandī ḡa esse p̄mittit. p̄nceps aut earū noie de qd fuerat iudicatum mutuas admittit cautiones: sicut cum de bonis suis p̄ferēdis accepta bonoz possessionē caueri nō potest quia denegam̄ et actōes: defertur

nuit in eo q; p̄ceptum est ei cauere: et tñ nō cauetur. l. Inducitur. non tamē herede expellet. vt. i. i. u. l. l. si is cui. in prin. et dic p̄tor. rome. p̄fes in. p̄mū. i. s.

l Sed p̄tor. secunda differentia.

m Iudicatu. forte nō tota hereditas petebatur per fideicommissi. s; p̄mū. et s; aliū vnum singulare. et sic est q̄stas pro mēsurā debiti declarati qd ē hodie ius cōmune. vt. C. de bo. auc. i. u. pos. aut. ei qui iurat. n. Sicuti. adducit simile ad rescriptum edictum de coll. quia ibi debz cauere emancipatus his qui sunt i potestate de confertendis his que nō comparent. als de negantur et actiones hereditarie. et transfertur possessio i fratres si modo ipsi cauerit de reddēdo qd cauebit. sed si neuter cauet sequestratio fit vt subijcit: caue tñ qz aut p̄pter inopiā nō cauet: et tūc modo rpe elapso fit dicta translatio. si vero p̄ cōtumaciā: tunc in continenti. vt. j. de coll. bo. l. cū emancipati. s; si. et l. i. s; si frater.

ditio cauedi fratribus ex forma iurisdictiois qd ex portioe fratris p̄secuti fuerit cuz bona p̄pria p̄ferre ceperit se restituuros. Sed si nec ipsi cauere possint: vt i iur. p̄batum est vtrum bonū ab vtrāq; parte eligēdum apud quē vt sequētes fructus deponatur: quiq; vtilis actioes a p̄torē datas exerceat. Possessio autē ex rescripto supra relato non aliter ad eū qui fideicommissi. petit transferatur: q; si cauerit: tametsi maxime aduersarius nō p̄ iopiā: sed p̄ cōtumaciā cauere noluerit. sed si is qui vicit nō possit cauere: vel res deponenda vel iurisdictio restituēda erit.

Legatario non debet caueri nisi scripturā testamētī ostēdat. hoc dicit Bar.

Si dies aut ditio ad legatum vel fideicommissi petitionem actionēve differri dicat: et iō satisfactio desideret: heres autē p̄ calūniā p̄stolari p̄cedat et relictū neger: nō aliter audientus erit q; cauere postulat: q;

ri. vt. C. de col. l. posthumo. Accursius.

p Actiones. vt. et d. l. posthumo. et l. filie. et l. filiam.

q Iurisdictiois. s; edicti de col. vt. j. de col. bo. l. cū emācipati. s; fina.

r Ceperit. frater emancipatus. et nō. q; s; assimilēt rescriptum hoc et edictū de col. differēt tamen: quia pro rescripto cauetur etiam ei qui cauere noluit. vt. j. p̄. s; possessio et c. at per edictū de col. ei demū cauetur qui p̄pter inopiā nō potest cauere vt hic. vbi dicit non potest et c.

s Sed si nec. id est nec emancipati suis: nec contra cauere possunt.

t Deponantur. speciale. sed regulariter est prohibita sequestratio. vt. C. de p̄f. sequest. pe. l. i. et ibi nō.

v Aduersarius. i. heres.

x Noluerit. in hoc differēt ab edictō de col. vt modo notauit. Accursius.

y Qui vicit. fideicommissi. vniuersalis non potest caueri herede etiā nō cauente legatarijs: vel deponit. vel est restituēda iurisdictio. i. debet fieri ius vt mitat legatariū in possessionē s; p̄mū: sed s; aliū remanet apud heredē nisi sit suspectus: q; tunc deponitur. et hoc dicit hic.

deucomiss. s; p̄mū. et s; aliū vnum singulare. et sic est q̄stas pro mēsurā debiti declarati qd ē hodie ius cōmune. vt. C. de bo. auc. i. u. pos. aut. ei qui iurat. n. Sicuti. adducit simile ad rescriptum edictum de coll. quia ibi debz cauere emancipatus his qui sunt i potestate de confertendis his que nō comparent. als de negantur et actiones hereditarie. et transfertur possessio i fratres si modo ipsi cauerit de reddēdo qd cauebit. sed si neuter cauet sequestratio fit vt subijcit: caue tñ qz aut p̄pter inopiā nō cauet: et tūc modo rpe elapso fit dicta translatio. si vero p̄ cōtumaciā: tunc in continenti. vt. j. de coll. bo. l. cū emancipati. s; si. et l. i. s; si frater.

o Bonoz possessione. vnde libe

A Exhibuerit nam nec transactio aliter tenet. vt. de transact. l. de his.

B Non haberet speciale. at comune dicitur ibi h3. vt. l. ad municip. l. roma. h3 certe et si speciale haberet posset petere mitti in municipio. vt. s. q. satisfada. cog. l. de die. s. h3.

C h3ditas. vel maior pars h3ditatis. vel etiam ipsa res legata nomine cuius petis satisfada. vt. s. de iudi. l. s. eo. r. l. sed et si susceperit. s. h3. l. p.

D Remittendus. etiam si heres prendat ibi satisfadere non posse cum nullus sit danuz passus. cum si non caueat mitti legatum. i. possessione. vt. s. de iudi. l. de eo. r. l. sed et si susceperit. s. h3. l. p.

E permittit. qz testator pmissit. vt. s. de re. cotu. l. i. s. si defunctus.

F habedum. no. de sequentiarum. vt. de i. s. co. l. i. s. ipeator. an. h3. s.

G qn. fideicommissi. fluctu. et diccasum qz testator legauit annuum. qd quia heres soluere noluerit iudex taxauit. id est prefinitur vt certa summam daret quod facere debuit. als legatum esset nullum. vt. s. de an. l. l. si cui. r. arg. C. de ac. emp. r. v. l. si traditio. r. si qd al. vel sibi. l. cu propterea. nunc aut legatari postulat sibi cauere ab h3de p

H fili non potest petere satisfadatione a pre vel seruo a dno a qd ei legatum est sub conditione. si tñ

ea summa bada sine cora eode iudice sine cora alio. certe petunt fideiussores subaudi taxande eiusde iudicis qd cognoscit super petitione satisfada. hoc autem ideo dicitur qz non solum facta fuit taxatio cum fuit petita fieri. sed etiam nunc fit alia taxatio. i. parificatio fideiussorum ad summam taxatam. Uel dic annu certu fuit legatum et fiet taxatio fin qz pot vixere legatari. tales sunt fideiussores. vt ar. s. ad. l. fal. l. h3ditatu. nuncuz vita finitur. vt. s. de annu. lega. l. iij. s. vbi est simplex legatum non est igit taxa inqisito in taxando. et facit. s. in ius vo. vt. l. l. et. s. qui satisfada. cog. l. arbitro. r. l. si ab arbitro. r. l. de s. sig. l. quoties. s. locup. les. **H** Reb publicis. singulari ciuitatis. sic. l. de publi. l. sed et h3. p. rera. ar. p. rra. l. de s. sig. l. cum qui. **I** Intercedat. quia ciuitas illigata a fideicommissio gra

uata est suspecta. Accursus. l. Re promissio. h3. n. l. vt. s. e. l. i. s. si ad h3cu. puat. satisfada. vt in pn. hui. l. ciuitas re promittit vt h3c. r. facit. l. i. tu. i. l. municipio.

H ilio. tici. illit. fuit rogat. dare legatum suo suo vt filio. l. ticio sub conditione. na si pure non valeret. vt illi. s. leg. s. an. suo. sic g. s. bu sub conditione referat ad legatum. non aut dicas pure. s. sub conditione illitutu. qz iterum non satisfadaret. vt no. j. e. r. l. l. a te.

P emacipet filiu vel dno seru. tunc possunt petere sibi caueri simplici cautione sine fideiussoribus. **P**aulus.

H ilio vel seruo sub conditione a pre vel dno here de instituto legatum est. hui. legatum satis petere non possunt. s. si pedere conditione emacipat. vel manumissus satis petant querit an audiendi sunt si bñficiu. p. s. d. n. u. e. i. p. s. onerosum sit an sibi imputare deberet quasi dederint eis postulandi aduersus se facultatem. sed melius est p mediocritate causam dirimere. vt cautioni. tñ cum hypotheca suarum reru commutantur. **A** l. pia.

Q am legatorum nomine satisfadatum est. lim. ac dies legatorum nomine cessit. proinus isdem diebus etiam ex stipulatione debentur. **P**aulus.

Q n tamen vt statim peti possint. debent enim dicimus et qd die certa prestari aduersario oportet. licet dies nondum venerit. **P** o. p.

S a te herede legatum michi sit sub conditione. tuqz postea adieris h3ditate. satisfadederis legatorum nomine. et post mortem tua ante adita hereditate conditione legatum extiterit

sari. erat in parte rogati. h3 no. ite no. qz vbi lex remittit satisfadationem tñ cauet. n3g vbi testator remittit. vt. l. e. l. l. i. na. qz mittit est pceptu legis qz testatoris. sic. s. d. ar. l. l. cellus.

Q am legatorum cessit. vt h3eat locu actio ex testamento. **D** e. b. e. n. f. no tamen r. c. vt. l. l. p. r. i. r. facit. s. e. l. i. s. si quis sub conditione.

O n tñ peti possint. l. cu effectus. vere tñ cessit et venit dies. s. j. p. r. i. casu ibi debent r. c. a. s. s. i. s. no venit. vt. l. i. l. l. dies. r. j. de s. sig. l. cedere. qz tñ aut h3 differat peti. die vt. l. de solu. l. qd dicimus.

S a te h3ditate. alioqn sec. qz no adita h3ditate nihil i. t. s. d. relictu. vt. s. de test. tu. l. si nemo. r. j. de p. r. a. b. u. l. filiu. s. h3. cu. r. j. n. i. l. i. s. h. r. l. seq. a here ditate no adita r. l. r. i. e. n. e. m. o. t. r. a. s. m. i. t. t. i. t. vt. C. d. ca. r. o. l. s. i. n. o. u. i. s. s. i. m. o.

filio. l. ticio sub conditione. na si pure non valeret. vt illi. s. leg. s. an. suo. sic g. s. bu sub conditione referat ad legatum. non aut dicas pure. s. sub conditione illitutu. qz iterum non satisfadaret. vt no. j. e. r. l. l. a te.

S i bñficiu. videt qz no s. i. q. z. sic. s. de offi. r. i. cui ma. e. i. u. r. l. i. s. i. n. C. p. s. i. s. p. r. i. e. t. d. o. m. i. n. o.

S a. b. i. p. r. i. e. t. d. o. m. i. n. o. a. d. q. d. C. d. l. i. b. r. a. c. o. r. u. z. l. i. b. l. f. i. m. a. n. u. m. i. s. s. u. s.

C a. u. t. i. o. i. s. n. u. d. e. s. i. n. e. f. i. d. e. i. c. o. m. m. i. s. s. i. o. s. i. c. s. l. p. r. i. i. f. i. h. t. n. e. s. t. h. y. p. o. t. h. e. c. a. u. t. i. o. n. o. s. i. z. h. o. c. q. u. o. m. o. d. o.

P r. o. s. t. i. p. u. l. p. t. o. u. e. v. b. i. n. o. n. e. r. i. s. i. t. p. i. g. n. u. s. s. i. h. i. p. a. l. e. q. z. r. e. l. e. u. a. n. t. u. r. a. f. i. d. e. i. c. o. m. m. i. s. s. i. o. a. r. g. u. s. d. e. i. u. r. e. u. r. a. l. e. u. q. u. e. n. o. q. e. l. i. g. i. t. v. i. a. m. e. d. i. a. q. d. d. i. c. i. t. n. o. a. n. a. r. g. s. s. d. n. e. g. g. e. l. n. e. s. e. m. i. i. f. i. s. t. e. v. i. d. e. t. s. s. a. d. t. r. e. b. l. i. u. b. e. m. s. i. v. b. i. p. a. t. e. r. f. i. l. i. o. n. o. s. a. t. i. s. d. a. t. s. i. t. n. h. c. a. u. e. t. v. e. l. h. i. c. i. n. s. i. n. g. u. l. a. r. i. f. i. d. e. i. c. o. m. m. i. s. s. i. t. e. t. i. b. i. r. o. g. a. t. i. s. e. r. a. t. f. i. l. i. r. o. g. a. t. i. s. h. i. c. n. o. n. e. i. b. i. f. i. d. e. i. c. o. m. m. i. s. s. i.

P r. o. s. t. i. p. u. l. p. t. o. u. e. v. b. i. n. o. n. e. r. i. s. i. t. p. i. g. n. u. s. s. i. h. i. p. a. l. e. q. z. r. e. l. e. u. a. n. t. u. r. a. f. i. d. e. i. c. o. m. m. i. s. s. i. o. a. r. g. u. s. d. e. i. u. r. e. u. r. a. l. e. u. q. u. e. n. o. q. e. l. i. g. i. t. v. i. a. m. e. d. i. a. q. d. d. i. c. i. t. n. o. a. n. a. r. g. s. s. d. n. e. g. g. e. l. n. e. s. e. m. i. i. f. i. s. t. e. v. i. d. e. t. s. s. a. d. t. r. e. b. l. i. u. b. e. m. s. i. v. b. i. p. a. t. e. r. f. i. l. i. o. n. o. s. a. t. i. s. d. a. t. s. i. t. n. h. c. a. u. e. t. v. e. l. h. i. c. i. n. s. i. n. g. u. l. a. r. i. f. i. d. e. i. c. o. m. m. i. s. s. i. t. e. t. i. b. i. r. o. g. a. t. i. s. e. r. a. t. f. i. l. i. r. o. g. a. t. i. s. h. i. c. n. o. n. e. i. b. i. f. i. d. e. i. c. o. m. m. i. s. s. i.

L e. g. p. c. e. p. t. u. m. m. i. t. t. e. s. t. a. t. o. r. i. s.

S i quis sub conditione. **O** n tñ peti possint. l. cu effectus. vere tñ cessit et venit dies. s. j. p. r. i. casu ibi debent r. c. a. s. s. i. s. no venit. vt. l. i. l. l. dies. r. j. de s. sig. l. cedere. qz tñ aut h3 differat peti. die vt. l. de solu. l. qd dicimus. **S** a te h3ditate. alioqn sec. qz no adita h3ditate nihil i. t. s. d. relictu. vt. s. de test. tu. l. si nemo. r. j. de p. r. a. b. u. l. filiu. s. h3. cu. r. j. n. i. l. i. s. h. r. l. seq. a here ditate no adita r. l. r. i. e. n. e. m. o. t. r. a. s. m. i. t. t. i. t. vt. C. d. ca. r. o. l. s. i. n. o. u. i. s. s. i. m. o.

Liber Duodecimus

a Et si in re. nō in psonā tm̄. et ideo tenet heres tu⁹ nō solū tu. sic. s. de pac. l. si tibi. §. pactus. et. l. heredi. §. si. r. l. idē in duob⁹. §. psonale. r. facit. §. i. l. i. §. nō exigit.

S Legatarij. interdictuz. vti. pos. vt. §. quibus ex cau. in posset. eaf. l. hoc autem. §. si. in fi.

e Discedere. qd est verū si crātū missi. sic. si tā habēat q̄si in soluzuz ex sc̄bo decreto nisi p̄ integrū restōnē. vt. §. de dā. l. i. l. i. §. si finita. §. item vidēam. r. §. postea autē. et. §. si forte. h. et. facit. §. i. l. i. §. pecunie. §. i.

H Jcet. cōstrue rit scripta in testō vt non petat. r. vt lego ticio. r. vt non petat cautionē de legato p̄stādo ab herede. nā modus p̄ dōtōe habet. l. q̄nq̄ fallat. vt no. C. h̄is q̄ sub. mo do si. l. i. Item si di xit lego ticio. r. si nō petierit cautionē vt hac. l. pater. e. Non videt. si ctione huius. l.

f Desiderauit. puta petijt cautio nē ab h̄rde et ius vel in iure etiā litē p̄stādo. h̄ casu vi det petere. vt. §. rez ra. h. l. l. ap̄t. Jdē etiā si exegit. hoc tm̄ casu cōdicat̄ facta ab ignorāte fa ctū vel ius. als nō. vt. §. i. l. i. in prin. Accur.

g Cōditōe de defectū. quia nō legi time tunc factū pro non facto est. vt. C. si man. ita fu. ali. l. ea quidem. r. §. si. i. l. qd pupille.

h Cōditōez. i. cautionē de p̄stādo legata. vel. i. qd i p̄ditōe p̄rinc̄. i. cautionē ip̄az qd dicit iure pu. scilicet legum. vt. C. e. l. i. §. aliō i cautōe fructuaria. r. ē rō vt no. C. eo. l. pe. vel dic remitti p̄ditōez. §. appositā remanēte volūtate nō cauēdi. q̄ em̄ dixit vt vel si nō caueat. vult nō cauēri. vt et C. de p̄di. l. s̄r. l. i. remanet ḡ volūtās non cauēdi. sic. s. ad trebel. l. mulier. in prin. sic r. als p̄ditio tollit r. legatū remanet purū. vt. §. de p̄di. in fi. l. que sub conditione. in prin.

i Sequit. legatariū vel heredē nā non satisfat heres. l. intelligit. in mo purū remanet q̄si duo dixerit pure. l. lego ticio. r. itē veto ticiū petere satisfationem. J quoq̄. cui ab instituto est relictum.

m Institutio. per fraudē cū possit adire ex testamēto.

fabin⁹ ait fideiussores michi teneri: quia oimodo dari oportet legatū: et si in rem⁹ esset cōcepta stipulatio. **G**aius.

S Legatarij aduer⁹ me in possessionē legatō: ū fuādoz cā missi sunt: r. p̄curator: vel q̄s ali⁹ meo noie cauerit: p̄inde michi p̄tor accōmōdat interdictum⁹ quo iubeantur discedere⁹ legatarij de possessione ac si ego cauissē.

C Si cautio de facto petatur conditio nō petēde cautionis deficere nō dicitur. h. d. Bar.

I Jcet. vt nō Marcia. petat cautio legatō: ū p̄ditio testō scripta fuerit: non videtur⁹ cōditio: r. ideo l. 3. defiderant⁹ nō cauēri sibi non videtur p̄ditioe defectū⁹. quia postq̄ remitti talē cōditioe⁹ iure publico placuit: nec onus cautionis sequitur: nec quidē conditio intelligitur⁹.

Qui pōt pueniri ex edicto si quis omiſſa cā testamētū: ad hāc cautionē tenet. h. d. Bar.

J quoq̄ Neratius. legatō: ū actio datur in euz qui p̄rmissa institutioe^m ab intestato possidet hereditatē vt legatō: ū noie satisfacti: nisi satisfidabitur in possessionē

secus si adire non posset. vt. C. si quis omis. cau. test. l. ij. n. **V**idetur. legatarius.

Uult. per edictum. §. si quis omis. ca. te. l. i. in prin. **H** **C**iuili. quia hereditas ex testamēto adiretur. **E**c stipulatio. pure. vt. §. l. p̄ori.

legatōz seruandōz causa mit tetur⁹. nā hec quoq̄ p̄tor p̄inde salua esse vult⁹: atq̄ ea q̄ iure ciuili⁹ debentur. idemq̄ aristoni placet. **I**dem.

H Ec stipulatio et in fidei cōmissis locū habet: siue pure⁹ fideicommissi. sit relictu⁹: siue ex die certa⁹ vel sub conditione: vel si res aliqua siue hereditas⁹ siue ius⁹ aliq̄d relictum est.

C Aritus cautioib⁹ nō est vrē dit nec debēt interponi cautiones que non releuant. hoc dicit Bartolus.

Diuus p̄⁹ quoq̄ rescriptit quotiens euident⁹ res est vt certum sit nullo modo fideicommissio locū esse: perq̄ iniquuz esse superuacua⁹ cautione one rari heredem. **P**aulus.

E Tam de present⁹ legatō: ū locū habet hec satisfactio: quoniam nōnullas moras exceptio⁹ iudicij h̄. **S**i et ab herede⁹ instituto legatō: ūz satis acceperit legatarius et a trebellia. fideicommissario⁹ vtraq̄ quidē stipulatio cōmit tetur. sed exceptione tuebitur heres: quia cauere non debuerit⁹. h̄ si pars hereditas⁹ restituta sit: ab vtroq̄⁹ cauēdū est.

Tā. de p̄sen ti. i. pure. vt §. l. p̄ri. in prin. h̄ contra. §. eo. l. i. §. si cu. in fi. §. sed ibi speciale ne inuiter aliq̄s ad mali

gnandum: preterea etiam conditionale est ibi. **E**xceptio. i. susceptio iudicij. vt r. §. de pecu. l. qd debetur. itē ad hoc. C. ad turpil. l. si. argu. cōtra. §. de iudi. l. si debitori.

Si r. ab herede. ante restitutionem. **S**i fideicommissario. post restōnez qd fieri debuit. vt. §. eo. l. i. §. non solum.

Nō debuerit. vt ex postfacto apparet. r. hoc si totam restituit. Jdē si quartā solā retinuit. vt. C. ad trebel. l. h̄. si autē vltra quartā tunc tenet. p̄ rata. vt. C. ad trebel. l. iij. r. cū effectu remanet obligatus. sequitur em̄ ex hoc stipulatio naturā actionis ex testō. vt r. §. eo. l. i. §. si qd sub conditione. r. §. qui minorem.

Utroq̄. h̄ herede r. fideicommissario pro parte que p̄nes vtriusq̄ est vt dixi.

Certa. vt icer ta. et postea subijē de p̄ditōe. l. 3o. il lud h̄at cācellatū. Accur.

Hereditas. §. s. de vul. substi. l. ij. §. plane. r. §. ad treb. l. ita. §. a p̄re. r. §. i. i. l. is cui. §. si ab is pubere. h̄ h̄ nō de h̄rditate viuēt h̄ de cautōe est solū cit⁹. vt. C. eo. l. i. c. u. archimedoram. et C. ad treb. aut. cōtra rogatus. est tm̄ argu. p̄ etiā ad cautioe⁹. J. de col. bo. l. i. §. si impuberi.

Ius. vt nomē vel seruit⁹. vt isti. §. leg. §. cū autē.

Supuaqua. q̄ sit euident⁹ nō de beri vt dixi. et sic no. §. de p̄cur. l. nō cogēdū. §. si. r. §. i. i. l. si is a quo. §. i. r. §. de arbi. l. non distinguem⁹. §. p̄. h̄ ar. §. s. de neg. ge. l. si pupilli. §. i. itez facit. J. de car. edic. l. iij. §. cause. et ad exhiben. l. iij. §. ibi dem.

Tā. de p̄sen ti. i. pure. vt §. l. p̄ri. in prin. h̄ contra. §. eo. l. i. §. si cu. in fi. §. sed ibi speciale ne inuiter aliq̄s ad mali

Ab intestato. puta codicill. sed quid in donatōe cau-
sa mortis. Rñ. idem si nō fuit tradita a defuncto: cū equi-
paret legatis. vt institui. de dona. §. i.

¶ I duo. nominis. qd quādoq; contingit. vt. J. pro leg.
l. pro legato. r. §. si cer. pera. l. si eum.

¶ Et ipsi. fidei-
iutores. et facit. J.
de pto. stipu. l. pau-
lus. §. i. r. §. e. l. §. r
ipsis. cū suis. pcor.
Accur.

¶ Teneant. cū
effectu: sed an de-
beatur legata. dic
vt. §. de lega. ij. l. si
q̄s seruū. §. si iter.

¶ Ab vno. ac
cepim. scilicet
et simpliciter.

¶ His. vel hēas
his cū aspiratōe. r.
dic. legataris et
habeas debere. vt
habeas is sine. h.
et hēas debere ce-
pit. l. pmissor. r. fa-
ci. J. de fideiuf. l. si
quis. p. eo. §. si nū-
mos. r. l. amissi. §.
fideiufiores. r. J. rē
pu. sal. fo. si postea
§. arg. J. ad mu-
nici. l. luct. §. pau-
lus. sic r. diminu-
ta pre diminiuit et
onus. vt. §. e. l. i. §.
qui iuniorum.

¶ De filiuz. pa-
trē. suū testa-
triciis nomie scitū:
r. h. fili' erat ex ma-
ritoyuēte. vt. J. p. r.
et no. q. pōt habe-
re p̄rem collibertū
q; abo fuerūt ma-
numisi. vni. §. q.
manumit. nō pos.
§. ea demum.

¶ Suo. scz aui
materni.

¶ P̄. q̄ est eius
legitim' admini-
strator. vt. C. d. bo.
ma. l. i.

¶ Nō cōpellen-
dū: q; testatū ve-
t. ut qd potuit. vt
§. co. l. ij. §. dicā cō-
pelli stati restitue-
re. vt ar. §. ad treb.
l. impator. vel fiet
scōstratio. ar. §. qui satisfda. cog. l. si fideiufior. §. si. vel pre-
stāda est nuda cautio. ar. §. co. l. filio. licet ibi de p̄re roga-
to filio restituere: hic de auo materno loquatur.

¶ Cauere. als compelli eum cauere.
¶ Testatricem. sub. pone et retine p̄uorem casum. J.
¶ Patri. testatrics.
¶ Reuerti. ex causa fideicommissi.
¶ Adritū. noie filij vt apud legitimū administratōe.

¶ Etia si ab intestato debeatur fideicommissum: locū habet hec stipulatio. **G**aius. I duo eiusdez nois de legato attendat: vtriscq; satisfidaturū: nec onerari h̄rē cum possit eosdē fideiufiores ad vtrāq; stipulationē adhibere: quia et ipsi nō onerant: cū futurum sit vt vni teneantur. **A**b vno ex heredib' legatorū satis accepimus: cū ab oib' heredit' legatū est: r. si pars coheredis accrescat promissori in totum fideiufiores tenentur si solidum legatum his ceperit debere.

¶ Satisfactio remissa nō potest peti etiam si heres dilapidet. **I**te qui petit qd restitutum est ex intervallo exceptione dolo facis nō repellit. hoc dicit Bar. **S**euola.

¶ De filiū legitimū relinquebat patrē eundēq; collibertū ex asse scripsit heredem: fideiq; eius comisit vt qd quid ad eū ex hereditate eius puenisset cū moreret restitueret filio testatrics nepoti suo: et hec s̄ba adiecit: satis a seio patre meo exigiveto: q̄sisti est cū iste seius substātiā suā dissipat: r. veretur pater fideicommissarij ne inane fideicommissum restituatur: an ad satisfactiōne fideicommissi noie pater defuncte compelli possit. **R**ñ. s̄m ea que pponeretur nō cōpellēdū cauere. **I**de q̄sist testatricem apud maritū suum ex quo filiū reliquerat res depoluisse nō exacta cautioe de

S q̄s cum vetitus est ser fat' accepit: an repeti satisfactio ista possit: et heres condicat liberatio: nem: et quidē si sciens heres indebitum cauit: repetere nō potest. quid enim si ignorauit remissam sibi satisfactio: nem: potest condicere. si vero hoc non potuisse remitti crediderit: nūquid condicere possit q̄ ius ignorauit: adhuc tamen benignē quis dixerit sa-

ti que idem est: vt eo. titu. l. qui sine.
¶ Crediderit. heres: r. sic ignorauit ius. est enim igno-
rantia alia iuris: alia facti. vt. §. de iur. r. fac. igno. l. i.

¶ Remansisset. gaudet. **M**. q. h. ex dos vi tātū filijs rema: ro filijs nec dos viro. sed extātū? **J**o. dicit q; sic fue: q̄s re: rat pactū. vel h̄ te: manet. statix sic p̄cepit. erat em̄ emancipa ta: als nō poterat testari. vt. §. d. doñ. cau. mo. l. tā his. §. fili'. r. §. hoc nō ob. C. fo. ma. l. dos r. h̄rē. act. de- post. vel rei ven. vt §. ti. l. firmio. §. i. no. vt et peti. here. q; debitor est h̄rē tari? r. possidet id ius. p. h̄rē vel pro possessore. vt. §. de peti. here. l. nec vl: lā. §. fina. r. l. q. si i die. §. nō solū.

¶ Cauit. nomie suo r. tutorio noie p. pupillo. et facit §. si quis cau. l. si. r. C. de adm. tuto. l. cum quidam.

¶ Tit i pos. leg. rē. sub. cauet edicto p̄uorez.

S q̄s cūve tit'. a te stato re. qd fieri potuit. vt. §. ti. l. si. r. l. ij. v. **A**cciperit. satisfactioez de legato p̄stādo ab h̄rē x. **I**ndebituz. i. indebite legatum erat em̄ debitum. y. **N**on pōt. sic §. de p̄di. idebi. l. i. **A**ccur.

¶ Remissam. h̄ fuit error facti alie ni. **A**ccur.

¶ Codicere. cō-
dicatōe sine causa. vt. §. de condi. sine causa. l. i. vel incers

Liber Duodecimus.

a **C**ondici posse. Immo videtur teneri cum effectu: sicut iterponi non oportuit. vt. s. fami. herci. l. qui erat heres. s. certe ibi tenet ex stipulatu ad id ad quod teneretur act. ex emp. siue ex stipu. sed ad iteresse non ad duplu. hic sine hac promissione fideiussores in nullo tenentur: nec heres ad euz

ad satisfactionem condici posse. qd deinde si promissa sit stipulatio: fideiussores putantur exceptio ne vti posse an no. et magis e vt vtantur exceptio: qz ex ea ca itercessit satisfactio ex q no debuit. **¶** Ad exigat pzo: vt p herede stet qmin⁹ caueat: sed content⁹ fuit p legatariu vel fideicomissariu stare qmin⁹ et caueat. qre si no fuerit q interpellet cautiois noie hoc est is a q legatu fideiue commissum est: oimodo poterit legatari⁹ vel fideicomis. i possessione ex hoc edicto mitti: qz veru est p eum cui caueri oportebat non fieri qmin⁹ caueat: no tn satisfactio dz offerri legatario⁹ s. sufficit siue considerauerit z ei n caueat siue no habeat a q satis desideret. **¶** Si debitor liberatio sit relicta: no est exigenda cautio: qz habet penes se legatu quippe li puemat/exceptioe doli mali vti possit. **¶** Et cui legatu solutu est cu costet no deberi: diuus p⁹ ad emulum

ad satisfactionem. l. qui fideiussores fut idonei: z qui non. nam et illud exigat cause cognitionem: et aliquas dilationem. vt. s. q. satisfactio. cog. l. arbitro. z. l. si ab arbitro. h. et puto hanc cognitionem fieri vt plene consistet de vrb⁹ legatu: nam si est legatum purum z appareat deberi statim soluet coactus offi. iudi. et hoc offerre videtur heres. Si vero appareat non deberi non soluetur: nec aliquo casu satisfactur. als si non offerretur hec cognitio etiam pro puro satisfactur. vt. s. titu. i. l. etiam. Si autem est conditionale vel in diem z appareat non deberi. etiam si conditio vel dies veniat nec satisfactur. alioquin sic. vt. s. titu. i. l. hec stipulatio. s. si. et fm hoc h. e cognitio est plena fm quid: z summaria fm quid: quia cito expeditur. et est et traordinaria. s. per offi. iudi. Item qz dicit hic hodie: r. facit ad id qd not. i. C. de edic. di. adri. tol. l. i. q. et. C. loca. l. si quis conduc. Item contra videtur. C. e. l. i. vbi no cognitio: r. debeat vti non. s. d. ibi non offerit heres cognitionem vt hic. et edico non plene sed summam queritur vt ibi dicitur.

¶ Non deberi. vt pote solutu. sed de quo tuc per t satisfactur. Rn. fo: vt non reuoct heres: vel dic non deberi vt pote non relictam: vel sic relictam est vt nullo modo valeat et sic repetit condic. andebiti. z legatari⁹ qui peti: satisfactur no audif: qz si non esset solutum et constat non deberi no satisfactur. vt. s. r. tu. i. l. hec stipulatio. in fi.

¶ Satisfactionem. i. satisfactiois postulationem.

¶ Dubium. p deliberatione facta ab herede. **¶** An adatur. id est adita sit. secus si certu est no aditam. vt. l. l. p. i. fm Bzo. sed. h. dicit si est dubiu sit aditum: davel non. est tamen spes qz heres deliberat: vel conditio institutionis nondum extitit: tunc satisfactur. vt hic. Si

autem no est spes nec tamen est repudiata tunc obtinet quod. i. p. i. dicitur. et facit. s. e. l. i. a. te.

¶ Non deberi. vt. s. de testa. tu. l. si nemo.

¶ Jauu. hanc exponit vt. s. l. p. i. in fi. no. p. fuisse. nec spes est adiri. Accursius.

¶ Is a quo. offerat cognitionem. hoc statim exponit z dicit r. r. hodie. legatariu iplorat offi cum iudi. pro satisfactio. heres enim excipiendo dicit hodie r. et sic totum fit offi. i. idem dicit cas si incontineti possit hoc constare: et na temp⁹ formabo arb. i. vt s. de iure deli. l. i. na hodie dicit ad euidentiorem iniquitatem offendendam si no audiat heres hoc postulant. l. i.

¶ In causis sumarijs exceptio q requirit altiore indagine admittit si excipies parat⁹ est incontineti pbare. B. z dem

¶ Is a quo satis petitur offerat cognitione: r. dicit hodie constare de fideicomisso: hodie agamus: dicendum est cessare satisfactione: cu pos sit ante de fideicomisso qd de satisfactioe constare. Necno⁹ illa cognitio iploranda erit ab hrede: i. forte dicit p calumia⁹

¶ Possit. id est debeat. **¶** De satisfactione. l. qui fideiussores fut idonei: z qui non. nam et illud exigat cause cognitionem: et aliquas dilationem. vt. s. q. satisfactio. cog. l. arbitro. z. l. si ab arbitro. h. et puto hanc cognitionem fieri vt plene consistet de vrb⁹ legatu: nam si est legatum purum z appareat deberi statim soluet coactus offi. iudi. et hoc offerre videtur heres. Si vero appareat non deberi non soluetur: nec aliquo casu satisfactur. als si non offerretur hec cognitio etiam pro puro satisfactur. vt. s. titu. i. l. etiam. Si autem est conditionale vel in diem z appareat non deberi. etiam si conditio vel dies veniat nec satisfactur. alioquin sic. vt. s. titu. i. l. hec stipulatio. s. si. et fm hoc h. e cognitio est plena fm quid: z summaria fm quid: quia cito expeditur. et est et traordinaria. s. per offi. iudi. Item qz dicit hic hodie: r. facit ad id qd not. i. C. de edic. di. adri. tol. l. i. q. et. C. loca. l. si quis conduc. Item contra videtur. C. e. l. i. vbi no cognitio: r. debeat vti non. s. d. ibi non offerit heres cognitionem vt hic. et edico non plene sed summam queritur vt ibi dicitur.

¶ Necnon cognitio. hec est summaria.

¶ Per calumiam. exemplum. s. e. l. i. s. pe. et. s. i. l. hec

Stipulatio. Si Accursius.

a Sūmatim. sufficit ḡ iurare legatariū nō petere aloc
calūnie. et no. casus in ḡb⁹ sūmatim cognoscit. vt dixi. s.
ad exhi. l. iij. s. sciendū. r. facit. s. de peti. here. l. postq. in fi.

b Desideret. qd potest. vt. s. t. i. l. i. s. 3 et pcuratorib⁹.

c Nō habebit. vt. r. C. de satisda. l. i. nisi forte i duobus casib⁹. vt. i. de no. oper. nuncia. l. qua in re. s. i. et. s. ad treb. l. q. ita. s. i. d.

d Erigēda. vt. C. de pcur. l. i. r. j. rem. ra. ha. l. nō solū. h. quomō cōmittitur. Rn. vt. s. de procura. l. pomponius. s. i.

e Accepit. not. sic. s. m. a. l. inter. s. abesse. et. j. de fidei. ius. l. q. satisfidare. et hoc si ex certa sciētia. secus si p errore facti. vt. s. solu. m. fimo. l. i. cū de re. s. si mulier. vel etiā iuris. vt. d. l. q. satisfidare. r. s. q. satisfida. cog. l. de die. s. si seruus. h.

f Onerari. sic. s. de procura. l. q. absentem.

P Lane. equū. que enim de nouo emergūt ac. vt. s. de interro. ac. l. de erate. s. ex causa. cum suis pcor. sed argu. cōtra. s. qui satisfida. cog. l. scienduz. s. penul. Sol. hic. pūisio hō mūis perit. vnde restaurat. ibi pūisio legis per dita nō restaurat. vt. C. si aduer. v. l. i. alij dicunt q. h.

ibi desinat imobilia possidere. remanet tamē cautio iuratori. nam saltē iurat q. possidet imobilia. hic autem nichil remanet. vel hic inopinate. ibi nō. Alj q. ibi in rēditione tñ r sic pūisuz remanet loco rei. vt. s. de peti. here. l. si rem. r. hic nichil remanet loco fideiussor. et facit ad. l. istam. j. de dā. infec. l. qui bona. s. de illo. r. s. de peti. here. l. si quo. s. i. r. C. de episco. audien. l. si legibus. et. s. de cōdi. in debi. l. iij.

I Scui. nūq. nisi detur ei in solutiō qd dicitur cē scōm decretū. tūc em fit dñs. vt arg. s. si ex nora. cau. aga. l. ij. in fi. antea autē est vt custos. vt. hic. r. j. q. ex cau. in pos. cas. l. cū legati. r. de acqui. pos. l. iij. s. fi. r. ius pignous habet. vt. C. l. qui legati. r. j. p emp. l. misso. et. s. de pigno.

actio. l. non est mirum. Accursius.

i Nec tā. id est non possessio sed custodia. vt dictū est. **l. i. Jubeat. sic in creditorib⁹ ceteris r in cā dāni infecti. vt. j. de dā. infec. l. si finita. s. si qis autē. alta est tñ possessio heredis r legatarij. heres enim vere possidet r vscapit:**

sed legatari⁹ est in possessione iure pignoris. vt. j. p herede. l. ij. in pn. sed qis picipiet fruct⁹. Rn. vt. j. eo. l. qui legatorum.

l. i. Jfidi. i. ab herede. sed ex carboniano missus possidet. vt. j. s. carbon. edi. l. iij. s. missus. m. Satisfidare. h. vterq. erat miss⁹: multo magis si ex causa dāni infecti erat minēdus. vt. j. de dā. infec. l. pcurator. s. eius rei. et. l. si finita. s. si ptes. Accur.

n. De possessio. als decedere a possessione.

o. Debebit. sic. i. ea. l. s. in possessione. r. j. de dā. infec. l. si finita. s. itē videamus. et. s. si iam. h.

p. Omnes venire. quibus petētib⁹ non satisfidatur. Accur. q. nō alij possidet. q. utz ad hoc scilicet vt alij legatarij velint sua auctoritate firare in possessione nō possunt nisi prius potulent. r. Creditores. scz pūitionales. s. nō sibi. sub. tm. s. i. oib⁹. i. ad cō-

modū omniū si veniant infra biennium presentes: infra quadriennium absentes. vt. C. de bo. auc. iudi. pos. l. fi. et. j. de bo. auc. iudi. pos. l. cum vnus. in prin.

t. Ordinem. quia eiusdē sunt titu. als secus. vt. C. eo. l. si postq. et qui po. in pigno. habe. l. ij. Item no. de ordi. ne non seruando. sic in aut. de mona. s. fina. argu. contra. C. de offi. pie. vi. l. fi.

v. Creditores. conuētionales. et dic possidere. id est in possessione esse.

r. Non habetur. s. posterioz. quia non sunt eiusdē titu. vt. nō. s. p. i. s. sed cū hodie legatarij habeāt tacitā hypothecam. vt. C. cōmunita. de leg. l. i. preferuntur ch. programijs. vt. C. qui po. in pigno. ha. l. eos.

Liber Duodecimus

a Hereditariarū etiā ofz. vt. f. qui. ex cau. in pos. eaf. l. i. secus cum sit missio ex rescripto principis. quia in eis tm̄ de quibus erat iudicatu. vt. s. ti. i. l. post. §. i.

b Cognita. vt. f. e. l. f. et. f. e. §. sed nō oēm. afficit ergo rē quocūq; vadat. r. sic facit. p. eo qd no. C. de pigno. l. ij. itez facit. f. e. l. fi legatorum. Accur.

c Proprietas. r. alta p̄f. vt. subij. cit. quādoq; dicitur bonoz vniuersitatē vel hereditatē si gnificat. vt. f. ti. l. i. ij. in prin.

d Vectigales. i. ep̄hiteotic. vt. s. q̄ satisfda. cog. l. scien dum. §. ij. r. facit. f. de ver. sig. l. bonoz rum. §. i. r. s. fami. her. l. item p̄dia.

e Dara. facit. d. l. bonoz. r. s. de pe titio. here. l. et non tantum. Accur.

f Constat. facit s. de re. co. l. magi stratus. §. i.

g Non habet. secus in pen. here. vt. d. l. r. non tārū.

h In partē ei. scz q nō satisfedit.

i Missi. si i par te ei q nō satisfide dit. r. hic ē duplex lra. nā alis ē r. red derent ei q satisfide dit administratio nem rei. f. sue par tis r. nō alteri. sic et i causa dāni in feci si plures sint domū domi rui nose. vt. f. de dā. in fec. l. in stipulatio ne. r. s. cōmuni di ui. l. si quis pu. §. si dāni. r. s. de nego. gest. l. si cōmunes.

k Quia nō debet quis esse sollicitus de hereditate viuentis. vt. s. de pupil. subij. l. ij. §. prius. nec dicitur

l Quando est facta missio in parte rei cōmuni alius in cuius partem nō est facta missio potest satisfacere r. administra tionem rei recipere. Bar.

m Si ex duobus heredibus alter satisfacere sit parat. alter nō in partē eius missio locuz habere debz. Missi itaq; lega tarij impediunt etiā ei qui sa tisfedit rei administratiōem: quare suadendum heredi erit vt in assem satisfder ne admini stratio ei ipediatur. Si ab

n Si ex duobus heredibus alter satisfacere sit parat. alter nō in partē eius missio locuz habere debz. Missi itaq; lega tarij impediunt etiā ei qui sa tisfedit rei administratiōem: quare suadendum heredi erit vt in assem satisfder ne admini stratio ei ipediatur. Si ab

o Si ex duobus heredibus alter satisfacere sit parat. alter nō in partē eius missio locuz habere debz. Missi itaq; lega tarij impediunt etiā ei qui sa tisfedit rei administratiōem: quare suadendum heredi erit vt in assem satisfder ne admini stratio ei ipediatur. Si ab

p Si ex duobus heredibus alter satisfacere sit parat. alter nō in partē eius missio locuz habere debz. Missi itaq; lega tarij impediunt etiā ei qui sa tisfedit rei administratiōem: quare suadendum heredi erit vt in assem satisfder ne admini stratio ei ipediatur. Si ab

q Si ex duobus heredibus alter satisfacere sit parat. alter nō in partē eius missio locuz habere debz. Missi itaq; lega tarij impediunt etiā ei qui sa tisfedit rei administratiōem: quare suadendum heredi erit vt in assem satisfder ne admini stratio ei ipediatur. Si ab

r Si ex duobus heredibus alter satisfacere sit parat. alter nō in partē eius missio locuz habere debz. Missi itaq; lega tarij impediunt etiā ei qui sa tisfedit rei administratiōem: quare suadendum heredi erit vt in assem satisfder ne admini stratio ei ipediatur. Si ab

s Si ex duobus heredibus alter satisfacere sit parat. alter nō in partē eius missio locuz habere debz. Missi itaq; lega tarij impediunt etiā ei qui sa tisfedit rei administratiōem: quare suadendum heredi erit vt in assem satisfder ne admini stratio ei ipediatur. Si ab

t Si ex duobus heredibus alter satisfacere sit parat. alter nō in partē eius missio locuz habere debz. Missi itaq; lega tarij impediunt etiā ei qui sa tisfedit rei administratiōem: quare suadendum heredi erit vt in assem satisfder ne admini stratio ei ipediatur. Si ab

u Si ex duobus heredibus alter satisfacere sit parat. alter nō in partē eius missio locuz habere debz. Missi itaq; lega tarij impediunt etiā ei qui sa tisfedit rei administratiōem: quare suadendum heredi erit vt in assem satisfder ne admini stratio ei ipediatur. Si ab

v Si ex duobus heredibus alter satisfacere sit parat. alter nō in partē eius missio locuz habere debz. Missi itaq; lega tarij impediunt etiā ei qui sa tisfedit rei administratiōem: quare suadendum heredi erit vt in assem satisfder ne admini stratio ei ipediatur. Si ab

w Si ex duobus heredibus alter satisfacere sit parat. alter nō in partē eius missio locuz habere debz. Missi itaq; lega tarij impediunt etiā ei qui sa tisfedit rei administratiōem: quare suadendum heredi erit vt in assem satisfder ne admini stratio ei ipediatur. Si ab

x Si ex duobus heredibus alter satisfacere sit parat. alter nō in partē eius missio locuz habere debz. Missi itaq; lega tarij impediunt etiā ei qui sa tisfedit rei administratiōem: quare suadendum heredi erit vt in assem satisfder ne admini stratio ei ipediatur. Si ab

y Si ex duobus heredibus alter satisfacere sit parat. alter nō in partē eius missio locuz habere debz. Missi itaq; lega tarij impediunt etiā ei qui sa tisfedit rei administratiōem: quare suadendum heredi erit vt in assem satisfder ne admini stratio ei ipediatur. Si ab

z Si ex duobus heredibus alter satisfacere sit parat. alter nō in partē eius missio locuz habere debz. Missi itaq; lega tarij impediunt etiā ei qui sa tisfedit rei administratiōem: quare suadendum heredi erit vt in assem satisfder ne admini stratio ei ipediatur. Si ab

vlla hereditas viuentis. vt. s. de here. ven. l. i. r. no. s. ti. i. l. hęc stipulatio. r. facit. s. ad trebel. l. ita. §. a patre. argu. cō tra. s. de here. ven. l. ij. §. sed illud potest queri.

n Si heres non sit. f. de iure ciuili. o

o Successor. vt. bonoz possess. ad qd. s. titu. l. i. §. nō so lum. vel fideicom missari. vt. s. ti. i. l. si ex causa.

p Dolus ei. f. talis successoris p quē definit res he reditaria cē. vt. s. c. l. §. qui in posses sione. r. f. e. l. qui le gatorum.

q Dolus. quia lata culpa dolo cō parat. vt. s. de po. l. qd nerna.

r In necem. cri gitur ergo respe ctu certe persone. sic et. f. q. ex cau. in pos. eaf. l. fulcini.

s Si heres non sit. a quo fideicommissum relictu est: sed al terius nois successor. dicēdū est vt edicto locus sit: r. dolus eius sit estimādu. sed r. si he redis heres sit q dolo fecit: eq nocere debebit. Dolum ac cipe debem etiā culpaz lata. sed nō oēm dolum: sed qui in necem legatariorū r. fideicō missariorū fact. est. Impe rator antonin. augustus rescri psit: certis ex causis etiam in propria bona heredis legata rios r. fideicommissarios esse mittēdos: si post. sex mēses cū aditi p tribunali fuerit hi quo rum de ea re notio est: nec sa tisfactū est: indeq; fruct. rece pturos quoad voluntati de functoz satisfiat: qd remediū seruaret etiā aduersus eos q ex causa fideicōmissi morā faciūt. Satisfactiois verbuz l. latius pateat: tm̄ ad exoluē dū legatū refer. p. inde r. si re missa sit satisfatio rescriptuz locum habebit: q; morā fit so tos restituere id qd eis est relictu vel partē vel p eo aliud. vt. f. eo. §. missio autem.

t Satisfactiois. hic incipit exponere rescriptum.

u Pateat. vt. s. de pig. ac. l. si rē. §. ois. hic tamen stricte ponitur pro solutione. vt. f. de solu. l. satisfactio. et hoc si dies cessit: vt subijcit quia morā r. c.

v Remissa a testatore. vt. s. co. l. i. in prin. vel a lege qd fit in casibus no. s. ti. i. l. i. in prin.

w Si post. sub. f. si post. r. ad qd. C. eo. l. circa. et. f. ne vis fiat ei. l. si qd. §. constitutum.

x Indeq; i. ex rebus heredis.

y Recepturos. scilz legatarios. et qd de eis fiat dicitur. f. eo. §. queri.

z Quoad. i. do nec.

a Satisfiat. per solutionem: non p satisfatiōem. vt. f. proxi. dices.

b Aduersus eos. puta legatarios vl fideicommissarios singularis roga:

c Satisfiat. per solutionem: non p satisfatiōem. vt. f. proxi. dices.

d Aduersus eos. puta legatarios vl fideicommissarios singularis roga:

e Satisfiat. per solutionem: non p satisfatiōem. vt. f. proxi. dices.

f Aduersus eos. puta legatarios vl fideicommissarios singularis roga:

g Satisfiat. per solutionem: non p satisfatiōem. vt. f. proxi. dices.

h Aduersus eos. puta legatarios vl fideicommissarios singularis roga:

i Satisfiat. per solutionem: non p satisfatiōem. vt. f. proxi. dices.

k Aduersus eos. puta legatarios vl fideicommissarios singularis roga:

l Satisfiat. per solutionem: non p satisfatiōem. vt. f. proxi. dices.

m Aduersus eos. puta legatarios vl fideicommissarios singularis roga:

n Satisfiat. per solutionem: non p satisfatiōem. vt. f. proxi. dices.

o Aduersus eos. puta legatarios vl fideicommissarios singularis roga:

Non possessioni habes possessionem. et est sensus qd nō p̄ q̄ fuit in possessione rerū heredis ex hoc rescripto nō computatur in spacio sex mensium: alij q̄ tēpus quo fuit in possessione rerū hereditariarū ex hoc edicto non computat̄ in sex mensib⁹: hoc nō placet. vel verius si petat satisfdari et nō satisfdatur ita

tim fit missio i hereditarijs rebus et post sex menses ex die dicte petitiōis fit missio in bonis heredis: et statim post sex mēses cap̄it fructus de bonis heredis nō autē expectat̄ perceptio fructuū p̄ sex mēses post missio nem. et hoc dicit. et fm hoc dic nō pos sessionum. i. ex die date possessiōis cōputādū. Alij dicūt possessiōem. id est non bonorū possessiō. qd est r̄nle. vt. f. q̄s or. in bono. pos ses. fer. l. ij. §. dies. Accur.

Hereditas. ia cens. et nō q̄ iacen do dicat̄ currere tēpus q̄ tēpus labi tur vsq; dūz heres adibit. et est hoc in rescripto. secus in edicto huius titu. vt. s. l. i. §. non exi sit. et §. fina. et factū cū eo qd est hic. C. de vsur. l. si parte. et s. de vsur. l. pecu nie. et l. cū qdā §. si pupillo. sed ar. cōtra. j. de no. ope. nū cia. l. op̄is. et. s. de nauti. feno. l. fi.

Hic fruct⁹. qui percipiuntur ex re bus heredis. **Q**ue. scilicet vsure. **D**ebent. post mortem. vt. s. de lega. ij. l. si quis seruo. **P**ignoz. cōuentionalū. nāz hic est pign⁹ p̄torū. Ac. **I**mpurari. sic em̄ fit in cōuentionali. vt. C. de pig. ac. l. i. et. ij. hoc si dies cessit. als seruat̄ur ex edicto. vt. j. co. §. qui legatorum. Accur. **A**cto. scilicet pignozatiōis. sic em̄ est in cōuentio nali. vt. s. de pigno. ac. l. q̄uis. et. l. seq. **S**ed pignoz. scilicet cōventionalis. **C**antum. et. vt. s. de lega. l. l. i. i. i. familias. §. ijdem principes. **C**essat. heres. vel die legatarius.

Queri poterit an in vicem vsuraz hi fructus cedāt que⁹ i fideicōmissis debētur. et cū exēplum pignozum sequimur id qd ex fructib⁹ percipitur p̄mū in vsuras: mox si quid su perfluū est in sorte debet ipu tari⁹. quoniam et si ampl⁹ q̄s sibi debetur p̄ceperit legatari⁹: exēplo pignozatiōis actiōis etiā utilis actiō ad id red dēdū dari debet: sed pignozatiō qd est et distrahere potest: hic autē frui t̄n ei⁹ cōstitutio p̄missit vt festinet ad sententiā.

Qui legatorū seruādoz cā in possessionē mittit⁹: et fruct⁹ custodire et cetera debet. et ratio quidē est heredes colere agros ac posse fruct⁹ redigere: sed custodire legatariū fru

ctus oportebit: ne ab h̄rde cōsumant. q̄ si heres fruct⁹ nolit cogere: p̄mittēdū erit legatario cogere fructus et coactos p̄seruare. quoniam et si tales sunt fruct⁹ quos primo q̄z tpe⁹ venire expediat: v̄dere q̄z legatario p̄mittēdū est et precū seruare. In ceteris q̄z reb⁹ here ditarijs missi in possessionem hoc erit officium: vt vniuersas res h̄ditarias colligat et ibi custodiat vbi domicilium de functus habuit: et si nulla do mus sit habitationē cōducat vel horreū quoddā in quo res collecte custodiant. et puto ita legatariū custodire res here ditarias debere: vt neq; here di auferantur: neq; deperiant deteriorēse fiant. **S**i ex cōstitutione quis in possessionē mittatur: curādum est ne vis fiat vtenti et fruenti legatario.

Satisfieri volūtati defuncti sic accipitur: q̄ volūtati defuncti ex fructibus vel aliunde satisfiat. **C**ōstitutio autē diu i antonini p̄inet ad eos oēs a quibus vtiliter fideicōmissum relictū est: q̄uis heredes nō sint. par enim utilitas est.

In possessionē missus lega torū seruādoz causa si b̄litē eo nomine contestat⁹ sit: non ante decedere de possessione debet: q̄ ei pro lite fuerit cautus.

Missus in possessionem si satisfiat. hic exponitur verbum positum in constitutione. s. co. §. imperator. l. y.

Constitutio. que est in §. imperator. **U**tilitas est. ergo idē ius. vt. j. de p̄. obli. l. a ticio. **S**i. i. q̄uis. **E**o nomine. i. pro legato petendo ab herede. l. y. **P**ro lite. i. pro expensis litis vel pro alijs factis occasione rerū in quas missus est. vt. s. e. l. §. si alius. et. §. qui legatorū. vel. p. lite. i. p. eo qd est in lit. l. p. legato: et dices cautum. i. satisfdatum. vt. j. co. l. si pecunie. §. i.

Missus. i. mitti iustus. **S** iij

Ad sententiā. c. dādā de soluēdo legato. vel die sententiā constitutiōis que est vt satisfiat. vt. j. co. §. satisfieri. **M**ittitur. ex edicto p̄toris. s. supiori. §. loquitur. cuz fit missio ex p̄stitutiōe siue rescripto principis fm. h. idē tamē dicā fieri de his fructibus qd de illis dictum est.

Nolit cogere. als est in textu colere. als cogere. et tūc dic. i. nolit colere agros. et sic nec fructus cogere. i. cōgregabit.

Cogere fructus. i. colere. et sic cogere. **P**̄prio q̄z tēpo re. statim q̄ sunt collecti: et nō possunt seruari. ad qd est. de ven. in pos. mit ten. l. i. §. itē si periculum. et de carbo. edic. l. sed si te. §. q̄ t̄ies. et. s. de mino. l. et si sine. §. i. et. C. de adm. tu. l. lex q̄ in. fi. et. l. seq. in. fi.

Domiciliū. qd est vbi maiorē parte fortunarū habuit. vt. C. de in colig. l. ciues.

Nulla dom⁹. sus vel testatoris. **E**x constitutiōe. posita. s. ea. l. §. imperator. q̄ est de rebus heredis post sex menses.

Ne vis. vt. j. ne vis fiat. et. l. si quis. §. constitutum. et sic si heres vellet colere nō auidetur illo inuito: qd est secus in superiorī casu. Itē in alio differt cōstitutio ab edicto. vt. no. s. §. cessatū. in. fi. §.

Fructib⁹. vt. et. §. queri.

Satisfiat. hic exponitur verbum positum in constitutione. s. co. §. imperator. l. y.

Constitutio. que est in §. imperator. **U**tilitas est. ergo idē ius. vt. j. de p̄. obli. l. a ticio. **S**i. i. q̄uis. **E**o nomine. i. pro legato petendo ab herede. l. y. **P**ro lite. i. pro expensis litis vel pro alijs factis occasione rerū in quas missus est. vt. s. e. l. §. si alius. et. §. qui legatorū. vel. p. lite. i. p. eo qd est in lit. l. p. legato: et dices cautum. i. satisfdatum. vt. j. co. l. si pecunie. §. i.

Missus. i. mitti iustus. **S** iij

Liber Duodecimus.

a **C** Propositū. nevis fiat ei aut r. scz si magis voluerit
r hoc habet locū siue ex hoc edicto siue per cōstitutionem
imperatoris fiat missio: r est hoc interdictū. phibitorium
r restitutoriū. vt. i. nevis fiat ei. l. si quis missum. in prin.
r. s. i. et. s. ij. et facit. i. de dāno infec. l. si finita. s. penul. r. l.
dāni. s. nō solum.

r de no. ope. num.
cia. l. pretor. s. de
inde. h.

b **C** Missio. ex cō-
stitutione sub. naz.
aliud est p edictū
pretoris. vt. i. ea. l.
s. si ticio. r dixi. s.
co. s. q. legatorum.
Accursius.

c **C** Legatū. sibi.
d **C** fuerit roga-
tus. scz restituere.
e **C** fuerit. puta
decem.

f **C** Legatarius.
ticius.

g **C** Non det. scz
sempromio.

h **C** Ut mag. id
est cōtrarium.

i **C** Persecutionē.
cōtra heredem.

k **C** Ut is. scilicet
sempromio. sa-
tisdat ticio r.

l **C** Ticius. lega-
tarius.

m **C** Eum. ticiū.

n **C** Inuicē satis-
dare. id est sempro-
nio: vel tradere de
cē r recipere satis-
dationē a sempro-
nio de reddēdo si
sua cōditio defici-
at vt r supiori. s. r
facit. s. ti. l. i. post-
q. s. i. s. ar. cōtra. i.
de dāno infec. l. qui
bona. s. si q. r. et
s. de edē. l. si q. ex
argētariis. s. pro-
hibet.

o **C** Neq. fideicō
missi. scz nomine.

p **C** Satisfecit. a fi-
deicōmissario.

q **C** Ut et ipse. fideicō.
legatario caueat scz q
reddet i de
fectum siue cōditionis. scz si
existeret conditio legatarij: et
sic est in littera: vt r ipse hoc
caueat. sed quomodo reddet
quod non habet? habeas ergo
in littera vt etiā ipse lega-
tarius. nam licet cauerit heres
nichilominus r legatarij
r dādam actionem. ex stipulatu.
f **C** Persecutio. per actionē
vtilē ex testamento.
t **C** Solutum. scz legatario.
v **C** Eius. l. legari non fideicōmissi.
r **C** Legatario. de reddendo
cum legatarius nō caueat.

nō admittat hz edictum ppo-
sitū aut per viatorē aut p offi-
cialē prefecti: aut p magistra-
tus introducēdus est i possessi-
onē. missio aut locum habe-
bit nō tm si q. idipm qd lega-
tum est rogat. si: veruētiā si
quid ex eo vel p eo restituere
fuerit rogatus.

C Si legatarij a quo relictus
est fideicōmissum nō cauet fi-
deicōmissario suo sit missio in
ea re vel iure quod habet p le-
gato vel eius occasione. Bar.

C Si ticio pure legatū fuerit
r fidei ei cōmissum sub cōdi-
tione vt sempromio restituat:
nō iniq. pretorē statuturū Ju-
lianus scripsit: si anteq. lega-
tū cōsequat legatarij fideicō-
missi cōditionalis sat. nō det
vt magis sempromio det lega-
ti psecutionē vt is legatario
satisfecit. deficiēte autē condi-
tione reddi decē sempromio. S3
r si accepit ticij ab herede. r.
equū esse iul. ait cog. eū inui-
cem satisfacere: aut ipa decem
tradere r sempromiū ticio ca-
uere: r hoc iure vtimur. id enī
r marcel. ait. Quid ergo et si
legatū sub cōditōe sit relictū
et fideicōmissum: neq. fideicō
missi noie satisfacere: equissimū
erit fideicōmissariū noie lega-
ti satis accipere ab hīde si ei le-
gatarij nō caueat. i. vt et ipse
legatario hoc caueat. q. si iam

et facit. s. titi. l. i. s. si decē. cū se. et. s. ad exhi. l. iulianus.
s. si tibi decem.

S Pecunie. usufructu. i. quasi. vt in sti. de usufru. s. cō-
stitutur. Accursius.

S Satisfecit. a legatario per quoj videbat. ppuetas

acceptit legatarij ab herede sa-
tis/decernēdū erit ex ea satis-
datione magis fideicōmissa-
rio q. legatario dādam actio-
nē in eū scz casum q. fideicom-
missi ei cōditio extitit: ipsius
etiā legati psecutio dāda erit
fideicōmissario si nondū solu-
tū est r cōditio ei extitit. i. si
fuerit fideicō. paratus cauere
legatario.

C Legato usufructu pecunie
numerate legatarij tenet satis-
dare heredi: s3 testator satisfecit
tione exigi prohibuerit. h. d.

S Pecunie Iulianj.
numerate usufructu legatarij
gatus esset r in testō cautū ne
eo noie satisfacere: ppuetas
quidē nō est legata: s3 legata-
rio est permittēdū satisfacere
r usufructū pecunie habere
et pcedendū est in hāc pposi-
tione: nulle p.ous erit ptes:
q. nisi satisfacere: agi cū herede
nō poterit. Qui fideicōmissi
si seruadi causa in pos. missus
est nō p. de possessione disce-
dere d3: q. ei fideicōmissū solu-
tū aut eo noie satisfecitū fuerit
nā qd si integra re fieret i pos-
sessione nō mitteret: id cū of-
fertur discedere a possessione
debet.

M artianus.
C Am venter in possessio-
ne est: nullus legatorū
seruandorū causa in possessio-
ne esse potest. Papiuanus.

C Am venter. i. mulier nomine ventris.
E esse potest. r est ratio: quia nato posthumo rū
pitur testamētū: sic legatū nullū. hoc non valet: quia et
herede deliberante fit missio: r tamē poterit esse nullum:
vt. s. eo. l. i. s. si. vel est ratio fauor ventris cui fauet et alij
vt. s. de statu hoim. l. q. in vtero. Vel tertio quia missio ven-
tre in pos. curatoz datur bonis et sic est consultum legata-
rijs et creditoribus. vt. i. de ventre in pos. mittit. l. i. s.
quotiens. et. s. mulier. et. s. eligere. sm. h. sed hoc nil valet
quia et per heredē est cōstitutū et tamen satisfecit. Item qd

legata. Nam cau-
tio consuevit esse
apud heredem lo-
co propuetaz. vt
s. de usufru. earuz
rerū. l. ij. in fi. Alij
dicunt q. phibuit
vtriq. f. cautionē
de legato pstan-
do ab herede: r de
restituendovt pri-
mū valeat. sm nō.
C Satisfecit. a
de restituenda tā-
ta pecunia si mo-
riat aut capite sit
minutus. vt. s. de
usufru. earū re. l. in
stipulatione.
C Nisi satisfacere
tū. id est satisfecit
heredi. Et sic not.
q. nō potest remit-
ti hęc cautio: sed
illa quā heres pre-
stare d3. sic. vt. C.
e. l. scire. r ibi ē ra-
tio. r. s. ti. i. l. licet.
Accursius.
C Non mittere
tur. id est nō fieret
missio r. r facit. s.
ti. l. i. si legatarij. r
l. postq. s. i. p. gator.
s3 in casib. differt
q. prius postulat
mitti in munici-
pium: nō post nisi
possessio fuerit da-
ta sine culpa here-
dis. vt. s. qui satis-
dare cogant. l. de
die. s. heres. et. s.
seq. Itē postea po-
test fecisse expen-
sas quas recupera-
rat anq. discedat
vt. s. e. l. is cui. s. si
ali. cū suis pcor.

C Am venter. i. mulier nomine ventris.
E esse potest. r est ratio: quia nato posthumo rū
pitur testamētū: sic legatū nullū. hoc non valet: quia et
herede deliberante fit missio: r tamē poterit esse nullum:
vt. s. eo. l. i. s. si. vel est ratio fauor ventris cui fauet et alij
vt. s. de statu hoim. l. q. in vtero. Vel tertio quia missio ven-
tre in pos. curatoz datur bonis et sic est consultum legata-
rijs et creditoribus. vt. i. de ventre in pos. mittit. l. i. s.
quotiens. et. s. mulier. et. s. eligere. sm. h. sed hoc nil valet
quia et per heredē est cōstitutū et tamen satisfecit. Item qd

C Am venter. i. mulier nomine ventris.
E esse potest. r est ratio: quia nato posthumo rū
pitur testamētū: sic legatū nullū. hoc non valet: quia et
herede deliberante fit missio: r tamē poterit esse nullum:
vt. s. eo. l. i. s. si. vel est ratio fauor ventris cui fauet et alij
vt. s. de statu hoim. l. q. in vtero. Vel tertio quia missio ven-
tre in pos. curatoz datur bonis et sic est consultum legata-
rijs et creditoribus. vt. i. de ventre in pos. mittit. l. i. s.
quotiens. et. s. mulier. et. s. eligere. sm. h. sed hoc nil valet
quia et per heredē est cōstitutū et tamen satisfecit. Item qd

C Am venter. i. mulier nomine ventris.
E esse potest. r est ratio: quia nato posthumo rū
pitur testamētū: sic legatū nullū. hoc non valet: quia et
herede deliberante fit missio: r tamē poterit esse nullum:
vt. s. eo. l. i. s. si. vel est ratio fauor ventris cui fauet et alij
vt. s. de statu hoim. l. q. in vtero. Vel tertio quia missio ven-
tre in pos. curatoz datur bonis et sic est consultum legata-
rijs et creditoribus. vt. i. de ventre in pos. mittit. l. i. s.
quotiens. et. s. mulier. et. s. eligere. sm. h. sed hoc nil valet
quia et per heredē est cōstitutū et tamen satisfecit. Item qd

dices si est facta missio ex carboniano edicto Respo. idē quod hic maxime: qz speratur cōtrouersia de hereditate vniuersali: cui non debet fieri p̄iudicium: que ratio tñ hodie cessat. vt. C. de peti. heredi. l. fina. in p̄n. et. §. i. §. legatorū. scz nomine.

B Non datur a trebel. successore. et facit. §. eo. l. is cui. §. qui in possessio nē. et. §. si h̄s. et. §. tit. i. l. etiā. §. i. r. l. si ex causa.

C hereditate. p̄ trebel. **E** tiā. facit. §. ti. l. i. §. plane. et. letiam. **E** Cū sub cōditōibz. et facit. §. ti. i. l. sed et ipsi. cū concoz.

S Inutiles. als si nulle. qz si inutiles qd̄ s̄tūdem valet. vt §. qd̄ cuiusqz vniuer. no. l. i. §. pe. cū concoz.

Res. corporales. **H**eredis. missi post sex mēses ex constōne antonini vt. §. eo. l. is cui. §. imperator.

Ipsi. legatarij. et est sic. §. de re iud. l. a. duo pio. §. i. et. §. sic quoqz. et. §. qd̄ cuiusqz vniuer. l. ciuitates.

S fideicommissorum. vt r̄i est sic. C. de pigno. l. fi. et. aut. ibi posita. et. §. de pecul. l. ex fero. §. plane si ex rep. et. §. tribu. l. pcurator. §. sed si dedi. §. i.

Persecutio. id est actio in rē q̄ cōtra quēlibet tenentem datur. vt. §. de rei ven. l. officium. sed an actio ex testamento dat. et videt qz sic. vt. C. cōia de le. l. i. et. §. i. r. l. i. §. plane. et. l. is cui. §. si. §. i.

Eeadem causa. §. legatorum. **N**ō potes. als nō p̄t. f. talis missio. vt. C. cōia de le. l. fi. §. sin autem. et. aut. ibi posita. **O**missus. in omnia bona. vt. §. eo. l. §. ius. **P**heredis. secus in hereditario: quia p̄fertur michi. vt. C. de u. deli. l. fi. §. sed et si legatarij. et facit ad. §. principium huius legis.

Municipio. fideicommissum. vniuersale. vt. §. ad tre. l.

oibz. et singularare. vt. §. de leg. i. l. si h̄s. §. i. r. l. ciuitatibus. **R** Si nō caueat. a municipio instituto herede vel successore per trebel. alicui singulari legatario. **S** Municipipes. si ipsi debeant legatū **T** Ipsos. cum eis est legatum. vel ipsi municipio.

ses i pleta cōditōe et: tñ liber tate ei⁹ impedire nō potes.

Si rei suade cā in possessionē missus eēt p̄p̄i⁹ creditō: h̄dis: et rei p̄ fideicō. michi relicte adept⁹ fuerit pos. nichil me p̄inde ledi oportere cōuenit: nō magis q̄ si ab ip̄o h̄re eā rem pignori accepisset.

Municipio fideicommissum relinqui posse dubiū nō ē. s̄ si nō caueat: aduersus municipes qd̄ nō dubi tam⁹ ex hoc edicto ire in posse. ip̄os vero municipes si eis nō caueat: nō idē eos asscutores: s̄ extrajudiciario re medio opus erit: videlicet vt decreto p̄toris actor⁹ eorum in possessionē mittatur.

Etiā pio re minima legatari⁹ mittitur in possessionē oim bonorū heredis. **C**alistrat⁹.

Quamuis minima res legata sit vel p̄ fideicō. re licita: tñ si nō soluat ab herede vel eo noie caueat cum caueri oporteat: in possessionē omnium bonorū q̄ ex ea hereditate sunt/legatariū siue fideicōmissariū p̄tor: legatorū suadorū cā mittit. **H**abeo.

Que legator suadorū cā in bonis est: in cā vescēdi diminuet. Si filia⁹ neptis⁹ vel p̄neptis vxor⁹ v̄d esset: nec nupta sit: nec suū qd̄qz habeat

Asscutores scz possessionē. qz vniuersitas facile sitas nō confentire nō p̄t de facti. vt. §. de u. vniuer. li. p̄sentit. l. i. cū cōcor.

Actor. vt seruus. vt. §. de acqui ren. posses. l. ij. r. §. qd̄ cuiusqz vni. no. l. fi. et. ad tre. l. ita tamē. un pun.

Quamuis. oim bonorū. vt. §. qui. ex cau. an pos. ea. l. i. et facit §. si quis. om. cau. sa telta. l. et si nō totam. et. l. seq. et se. sed argu. cōtra. §. de dolo. l. si oleum in fi. et. l. se. Et nota qd̄ de alia missione in rem loquitur. C. cōmu. de le. l. i. in ipsam rem legatam: qz hic dicitur.

Ue legator. si filia. §. d̄fūcti legatarij esset missa. et sic de alijs sequentibz. **A**c.

Neptis. ex filio vel filia. idem in p̄nepte siue sit ex nepte siue ex ne pote.

Vxor. vt. §. defuncti. sed qd̄ d̄ dicunt de filia heredis dū dicit filia neptis et. et sic de alijs. quod nō placet: qz dicit nec nupta sit: qd̄ ad vxorem h̄dis nō p̄t referri. Sed quid

dices de maribus descendētibz? R̄h. non idem. qz nō sunt vite obsequiois vel debilis vt femine. ar. §. de tranf ac. l. cum h̄. §. sed et personarum. et pater: quia in multis sunt alterius conditionis qz maris. vt. §. de sta. homi. l. in multis. item quid dices si sit alta femia de liberis? vide tur idem cum eadem sit ratio. ergo idem ius. vt. §. eo. l. is cui. §. cōstitutio. et arg. §. de carbo. edic. l. sed et si is. in p̄n. et. §. an autem. et de ven. in posses. mitten. l. vbi d̄qz. §. i. v̄ forte aliud in remotioribus. arg. C. de q̄stōibus. l. diuo. extranei autē oia debent seruare ex edicto: et nichil diminuere etiā causa v̄scēdi. vt. §. eo. l. is cui. §. qui legator.

vel in legatis rursus computare ex constitutione. vt. §. e. l. is cui §. queri. et ad hoc. i. de carbo. edic. l. de bonis §. qui pupillis. r. §. nō solum. Item est hic argu. q. r. x. infra an num a tempore mortis viri sit alenda. quod dicit not. C. de rei vxo. ac §. cum autem. hic autē alio casu loquitur quā do. l. est vxo. i. pos. causa legari. Item facit ad. l. s. de in- offi. testa. l. si instituta. §. de inofficio so. et. C. de or. cog. l. fina. Accur.

Iterum. re- gu. ariter enī est p. tra. vt. §. e. l. is cui. §. i. pos. et. §. §. non omnem.

Locum reli- giosum. inferēdo in suum locum sit nullius. vt. isti. de re. diu. §. nulli. et desinit possideri. vt. §. de acquir. pos. §. qui vnuersas. §. i. et sic desinit ef se in cā hēditaria.

Permissu. ex ponit publice. sed certe immo videt p. pōtīces etiā si ne pncipe. vt. isti. de rerū diu. §. sa- cre. nisi sit loc. pu- blicus. vt. §. de rerū diu. l. sacra. in pncipi. sed dices h. speciale cū aliq. pte iudicet. vel illas intellige fm istam.

Non in fraudem. si autem in fraudem ipso iure nō valet. vt. isti. qui ma. non pos. in pun. fuit ergo dolus quo ad legatarios prout in prin. patet. §. non ergo quo ad cre ditores. et est speciale his casibus. aliq. dicunt factam ma numissionem in fraudem vnius legatarij alterius nō: vt ille mittat in possessionē in cuius fraudē sit. alter nō. vt. ar. §. ex qui. cau. in pos. ea. l. fulcinius. §. si aduersus. qd non placet. quia libertas tenet vt hęc lex dicit. Item nota hic argu. q. legatarius non est creditor. vt. §. de actio. et obli- ga. l. is cuius. et. §. e. l. is cui. §. si plures. Item ad totum titulū est cōtra. §. que in frau. cre. l. penul. §. i. vbi conditio- nalis creditor non mittitur in possessionē: sed illud in cō- uentionali. et est ratio: quia iste qui de lucro certat plus timet heredem ne resibat q. verus creditor.

De bonorum posses- sione. Titulus. j.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

In tribus cōtentis in littera nō mittit legatarij in possessionē rerū heredis lz hīs alienet res hereditarias. b. d. Tale.

Iterdū lz dolo malo fe- cerit heres quomin⁹ res in cā hereditaria maneat: non poterit in possessionē earū le- gatarij mitti. veluti si locū re- ligiosum fecerit: aut qd publi- ce cōsecrauerit pmissu: scilicet imperatorū: aut si aliq. non in fraudem creditorum manu miserit.

ExPLICIT LIBER. XXXVI. DIGE- STOR. ET. XX. LIBRIS.

INCIPIT LIBER. XXXVII. ET. XIIII LIBRIS.

De bonorum possessione. Titulus. j.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

pos. l. cum heredes. sic. §. ad trebel. l. facta. et. C. vnde leg. l. non hoc. Item hoc sunt rra in bono. pos. que tribuunt. Bo. pos. ius que sunt. vij. due ex testamento. §. fm tabu. et. ratab. §. que quattuor. f. ab intestato. vnde liberi. vñ legitimi vt agna ius tri- ti: vnde cognati: vñ vir et vxor. Item. vij. extraordinarie. buunt vt insti. eo §. sunt sunt. vij.



Bonorum pos- sessione ad- missa. pmo- da et incom- moda. here- ditaria itē qz dñum s re- rum que in his bonis sunt tri- buit: nam hęc omnia bonis sūt coniūcta.

Idem. In oibus enī vice herē- dū bonorū possessores habentur.

Ona autē hic (vt plerū- que sole m dice) ita acci- piēda sūt vniuersitat. cuiusqz successione qua succedit i ius mortui: suscipitur qz rei cō- modū r incōmodū. nā siue sol- uēdo sunt bona siue nō sunt: si- ue dānū hñt siue lucrū: siue in- corporibz sunt/ siue in actio- nibz: in hoc loco" pprie bo- na appellabūtur.

Cōstitas autē bonorū ve possessio" vt la-

Idem. s. Item domi- nium. vtile. nam directum sol⁹ he- res habet. vt. §. de mi. l. et si sine §. §. quod papiman⁹. ibi: et quod air rē. hic autem nō he- res sed loco here- dis est. vt insti. eo. §. quos autem. et §. l. pri. que huic continuatur. et §. de reg. i. l. pretor. Accursius.

Cōstita. vt §. l. iij. in prin. arg. contra. §. de iure

bo. l. mulier. h. sed ibi in cōtractu.

In omnibus. fere sub. vt. §. l. iij. §. inuito. et. §. acquis- rere. §. §.

Uice heredum. non autem vere sūt heredes. vnde non habent peti. heredi. directam sed vtilem: vel bono. possel. item viles actiones hereditarias ciuiles tamen remanēt. vt not. §. de bono. possel. here. pe. l. i. et. ij.

Bona autem. Juriscon. volens diffinire quid sit bo- norum possessio ante omnia vult ostendere signifi- cationem huius verbi bonorum: et huius verbi possessio que sunt simul composita. pmo ponit expositionē vsqz ad §. inuito. et sic habet tres partes: vt in eo patet. Secunda ibi: hereditas autē. Tertia ibi: bono. rā. Bar- l.

Bona autem. que dictio includitur in hoc verbo bo- norū possessio.

Plerūqz. sic. §. ad trebel. l. nā qz. in fi. r. l. si legatum. §. si quis. r. §. quorum bo. l. i. §. i. et. j. de verbo. signi. l. bo- norū. et. l. ij. r. §. de pe. he. l. item veniūt. §. ait senatus. his enim legibus bona et hereditas idem est quantum ad effectum. Accursius.

In hoc loco. alis non: sed ea tantum que sunt sine incōmodo. vt. §. de verb. signifi. l. bonorum. et. l. propue et. l. sub signatum. §. bona.

Bonorum ve pos. pro vna dictione ponitur bono. pos. nec enim idem est possessio bonorum: r bono. possessio. Accursius floren.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

In hac lege cū sequenti iu- rison. ponit effectū bonorum possessionis agniti: quem effe- ctum probat duabus ratio- bus. Barto. Alpianus.

a Magis electiue non comparatiue. sic. s. cōi diui. l. si conuenerit. Idem in alijs que in iure consilium. vt insti. de re. cor. vel. in cor. s. i.

b Labeo ait. vt. s. de peti. heredi. l. hereditas.

c Jus persequendi. dic. pterozis non ciuile: vt differat ab hereditate et sic

non ob. i. de pbo. si gni. l. nichil aliud. Item dic. ius propter quod psequimur nō quo persequimur. ad differentiam bono. pos. pe. her. sic eni non est litrumētū agēdi. nec enim dicit ago bo. pos. vt. l. liberi v' alia: s. ago pe. he. v' l. i. v' alia actione hereditaria. p'f. bono. pos. vnde liberi quam agnouit. et hoc etiā patet: q' competit possidenti: vt subicit retinendi. et. et i. de contrab. l. et si pteritus. et. i. de secū. tab. l. i. s. si sub. et argu. s. de inoffi. testa. l. papi nianus. s. si filius

quod non esset si esset instrumentum agendi: quia nulla possi: actio datur possidenti. vt. i. vti pos. l. i. s. interdictum. Sed dēti. n' si agnouit bono. pos. vnde liberi probando me filium et la da' alius veniat vt agnoscat et probet menō filii: an audif' actio. et videt q' nō possit habui decretalem. vt. i. de acqui. pos. l. iuste. et. s. de relig. l. ar. si quis. s. i. in prin. Sed dic. contra. quia sub hac conditione videtur pteroz dedisse si filius est. arg. C. de di. re. l. vniuersa. et de insti. l. substi. l. generaliter. s. i. item quia res inter alios acta non p'uidicat et facit ad hoc quod not. C. quorum bo. l. i. item exp'essum est. i. de le. p'f. l. filium. s. si quis. Item an sit aliq's vocandus. dic. vt. i. de l. i. s. penul.

d Rei. i. patrimonij. pro eodem autē ponitur: nam rei appellatio etiam hereditatem cōtinet. vt insti. de re. cor. vel. in cor. s. i. vel dic. rei etiam singularis. nam et peti. her. re. pro re minima tota datur: quia in totum heres est. vt. s. de peti. heredi. l. regulariter. et. l. licet. et idem in interdicto quorum bo. vt. i. de fur. l. hoc amplius. et. l. seq. nec ob. i. quorum bo. l. i. s. q' sub. ubi tantum. vel dic. rei quandovna sola res est in hereditate. vt. s. de heredi. insti. l. lex facta. s. dicebam. Accursius.

e Inuito. secus in hereditate quādoq's. vt insti. de her. re. qua. et dif. in prin. et. s. sui. Itē hoc verū nisi sit rogatus restituere alij. vt. s. ad treb. l. i. s. bonoz. itē hoc verum de decretali. sed qd de edictali: s'ce. vt. i. p'roz. s. s. et si nemo. et. sed Jo. p. dicit eni edictale nō acquiri i gno: anti: sed veluti pomum offerri. s. jo. Itē hoc verū directo vel p' obliquo vt p' filium vel seruū. vt. s. ad treb. l. i. s. legatū. s. si filio. et. l. seruo. in prin. et. s. i. sed alia lucra p' obliquo iuu. o acquiruntur nō directo. vt. s. de nego. gest. l. soluēdo. et facit. C. de iur. deli. l. nec emere. et. C. vnde leg. l. si. et. i. de reg. iur. l. inuito. Accursius.

f Municipibus. et corporibus decurionū. et est differentia: quia societas est quando non simul cohabitantes. Societas/collegium quādo sic. corpus est genus.

g Quis alius. vt iudicis vel is cui ex lege p'mittitur siue administrator municipij. vt. s. qd cuiusq' vniuer. l. i. s. corpus

q'bus. et. l. nulli. et dist. l. ciuitates. v' etiā in defectum extraneus idone' tñ vt. s. qd cuiusq' vniuer. l. i. s. pe. et. i. de no. ope. num. in p' uinciali. s. si. et. l. se. et dic. q' municipio et ciuitati rātū s'm tab. pōt q'ri. s'f. co autē et societatis et corporibus et ciuibus etiam ab intestato. vt. s. ad treb. l. recusare. s. si fisco. et. s'item. et. l. oibus. et. C. de here. decur. per totum. h' p'etozis. s. mortui. et hec dicit Bonotur edictalis vt. h. pos. alia alia est decretalis edictal. q' a viuo p'oz de: alia decernit. de qua hēs decretalis. i. de suc. edic. l. i. s. decretalis. vel dic

h Dari aut bono. pos. pōt tam p'issam. q's filij. fa. si modo ius testādi habuit de peculio castrensi vel quasi castrensi. Sed et ei' q' apud hostes decessit bo. pos. admitti posse q'uis in fuiture decedat nulla dubitatio est. **i** Acquirere q's bono. pos. pōt vel p' semetipsum. vel per aliū. q' li me nō mādāte bo. pos. michi petita sit: tūc cōpetet cū rātū habuero id qd actū est. deniq' si ante decessero q's rātū habeā nulla dubitatio est: quin nō cōpetat michi bo. pos. q' neq' ego ratum habui: neq' heres me' rātū habere pōt: cū ad eū non transeat bo. pos. **k** Si cā cognita: bo. pos. def. non alibi

q'vna est edictalis: sed non h' effectū nisi decernat iudex dicēdo decerno eū bo. possessorē: sicut dicit in rescissoria. vt. C. qui. ex. cau. ma. l. si. sed hodie iudicialis potest dici que olim dicebatur decretalis. vt not. s. l. i. in prin. **l** Si modo. restringit in filio ad testamentaria tñ: q's si intestatus decesserit pater iure peculij occupat etiam castrense. vt. i. de castren. pe. l. i.

k Vel q'si. de vtroq' pōt testari. vt. C. de inoffi. testa. l. si. **l** Dubitatio est. quia fingitur mortuus ante captiuitatē. vt. s. de vul. substi. l. lex cornelia.

m Acquirere q's. liber homo paterfamilias et maior xv. annis. vt dices. i. e. l. seruus.

n Per alium. scilicet pcuratorē qui habeat etiam generale mādātū. vt. i. de solutio. l. vero. et arg. s. de admn. tuto. l. si duo. s. h' exigit spāle. arg. s. de acq. heredi. l. si q's michi bona. s. iustum. sed illud in hereditate ciuilitate acquirenda: vbi etiam iustus debet precedere vt ibi: qd h' nō est necesse. vt. s. ad treb. l. seruo. in prin. Item cōtra. s. de acqui. here. l. paulus. sed ibi i hereditate que nuda uoluntate acquirē. et sic statim ex quo cōstitutio procuratorē sum heres. et ita nil habet facere. sed hic opus est eā peti.

o Quin non. i. nō cōpetat. vt. pbat statim. et. s. de acq. here. l. si quis alicui. et. i. rem rātā h' a. l. si is. et. l. bonorum.

p Nō transeat. nō agnita si trāsmitti. vt. C. co. l. emācipata. Sed i. de stab. l. illud. s. si q's. et. s. qd maxime. cū l. se. sed ibi duo sunt speciales casus. et patet ibi ratio. et eadē rōne est spāle. i. de car. edic. l. script'. et. s. de acq. here. l. vēre. q' s'it. Itē nō ob. s. de acq. here. l. pātōni'. sed ibi iure in inte. resti. petit heres: nō cōi iure: et ibi dicit. Itē i. de suc. e. l. i. s. qd. s' ibi deferit sequenti q'dui nō h'z di p'm q'd. Itē sic in h' ditate si iure ciuile: vt nō adita nō trāsmittat nisi i casib'. vt. C. de cad. tol. s. i. nouissimum

Societas/collegium quādo sic. corpus est genus.

q'bus. et. l. nulli. et dist.

l. ciuitates. v' etiā

in defectum extra

neus idone' tñ vt

s. qd cuiusq' vni-

uer. l. i. s. pe. et. i. de

no. ope. num. in p-

uinciali. s. si. et. l. se.

et dic. q' municipio

et ciuitati rātū s'm

tab. pōt q'ri. s'f. co

autē et societatis

et corporibus et ci-

uibus etiam ab inte-

stato. vt. s. ad treb.

l. recusare. s. si fi-

sco. et. s'item. et. l. o-

ibus. et. C. de here.

decur. per totum.

h' p'etozis. s.

mortui. et hec dicit

Bonotur edictalis vt. h.

pos. alia alia est

decretalis edictal.

q' a viuo p'oz de:

alia decernit. de

qua hēs decretalis.

i. de suc. edic. l. i. s.

decretalis. vel dic

A dabitur. que ius tribuit.
Pro tribunali. iudice sedente: non de plano. unde
 cū cā cognita ⁊ p officii iudicis def nō pōt delegari. vt. s.
 de offi. p. consu. l. nec q̄c̄p. s. i. sec. in hys q̄ nō tribuit ius.
 vt carb. et vētris: quoniam de plano dari possunt si semi-

plena cause cogno-
 scio interuenit. vt. i.
 quis or. in bo. pos.
 ser. l. ij. s. dies. ⁊ s.
 in bonoz. et. i. de
 carbo. edic. l. iij. s.
 due. Itē sec. i ma-
 numissioe que de
 plano similē fieri
 pōt. vt istitu. de li-
 bertinis. s. in mul-
 tis. hodie autē sus-
 ficit agnitio coraz
 iudice sine petiti-
 one ⁊ datō bo. pos.
 vt. C. eo. l. penul. et
 fi. ⁊. C. de cura. fu.
 l. fi. s. ij. s. nūqd
 vel petito olim vt
 agnitō hodie fieri
 dz alta pte p̄fete ⁊
 cōtradictōe in for-
 ma iudicij: q̄ videt.
 vt. s. de mino.
 l. in cause. s. causa.
 Itē cum dies vti-
 les cōputentur. vt
 d. s. dies. id est in
 q̄bus est copia ad
 uersarij ⁊ iudicis.
 vt. i. de diuer. p̄f. l.
 i. i. ḡt aduersarij
 est vocād. s. s. cer-
 te lex illa loquitur
 q̄n exigitur vocari
 aduersarij. dicas
 q̄ nō i forma iudicij
 cū sū p̄f. q̄n petere. vt. i. e. l. fu. ⁊ pupill. ⁊. C. e. l.
 bonoz. Itē si appareat cū non potuisse posses. petere non
 ob. vt no. s. s. bonoz. itē q̄z peti pōt ab aliq̄ nō exite h̄fde.
 vt. i. de p̄trata. l. illud. in p̄n. q̄s ergo vocaref ex diuersa pte.
 c. Accrescēdi. vt. i. sequētib⁹ duab⁹ legib⁹. et. C. q̄n non
 pe. par. l. i. ⁊. de p̄iūgē. l. i. s. si q̄s ex nepotib⁹. ⁊ in sti. eo. s.
 fi. sic est et in succedentibus de iure ciuili. vt. C. de cadu.
 tol. s. hys ita. ⁊. de su. ⁊. legi. l. si ex pluribus. et. s. de testa.
 mili. l. si duobus.

In bonoz possessionib⁹ lo-
 cū hz ius accrescēdi. Itē por-
 tio deficiēs accrescit ei q̄ suaz
 agnouit sine noua agnitōe si
 eodem iure succedebant: sec⁹
 si diuerso. h. d. vsq̄ ad. l. s. cūz
 patrono. s. bonozum. Bar.

In bonoz possessione sciē-
 dum est ius esse accrescēdi:
 proinde si plures sint quibus
 bonozum possessio competit:
 quozum vnus admiserit bono-
 rum possessionē: ceteri nō ad-
 miserunt.

Ulti q̄ sp̄nerūt ius
 suum: aut tempore bo-
 noz posses. finito exclusi sunt:
 aut ante mortui sunt q̄z pete-
 rint bonoz possessionē. q̄ l. p̄.

I q̄ admisit accrescunt
 etiā he portiones q̄ ce-
 teris cōpeterēt si petissent bo-
 nozum possessionē. p̄ au.

I qui bonoz possessionem. s. sue partis. vt. i. l. pri.
 sed nostra.
Possessionem. i. bonozum possessionem.
S polliceat. quā ergo petet p̄ ista parte: p̄trabu. non:
 quā non cōperit ei nisi ad debitā partē quā iā habet: s̄m
 tabu. nō q̄z nō est script⁹. Rñ. vñ legitimi. vt. i. vñ le. l. ij. s.
 fi. ⁊. l. seq. ⁊ in sti. de suc. l. s. a multis. vel s̄m quosdaz s̄m
 tabulas q̄ cōpetit repudianti in cui⁹ locū succedit: vel dic
 septimam extraordi. vt. i. vñ de le. l. iij. in fi. et. i. vt ex le. se-
 natu sc̄sul. ⁊ istitu. eo. s. septima. sed cū instituit⁹ adierat.
 als enī patrono nō daretur p̄trabu. vt. i. de bo. pos. con-
 tratabu. l. illud. in prin. et. i. de bo. lib. l. etiā. s. vt possessio.

quomō definit esse heres scriptus. vt. C. de repu. her. l. si.
 cut. ⁊. s. de mi. l. et si sine s. sed q̄ papinianus. Rñ. p̄ in in-
 tegri restōne. vel c: fili⁹ erat liberi q̄ abstinuit. vt. i. de bo.
 lib. l. etiā si ex modica. s. si fili⁹. vel forte duo fuerāt scripti
 vn⁹ adiuu. ⁊ ita patronus petijt cōtratabu. potuit enim.

Sed cū patrono quidem
 cōtratabulas certe par-
 tis bonoz possessionem⁹ pre-
 tor polliceat⁹: scripto autē he-
 redi s̄m tabulas alterius par-
 tis conuenit nō esse ius accre-
 scēdi. igitur non petēte scri-
 pto herede s̄m tabulas: alte-
 rius quoq̄ partis nominatim
 patrono possessionem pollice-
 tur: cū ceteri⁹ quib⁹ accrescen-
 di ius est semel deberēt agno-
 scere bonozum possessionem.

Bonozum possessionis be-
 neficiū multiplex est. nā que-
 dam bonoz possessiones cōpe-
 tunt cōtra voluntatē: quedā
 s̄m voluntatē defunctorum.
 necnō ab itestato habētib⁹
 ius legitimū: vel nō habē-
 tib⁹ p̄pter capitis diminitio-
 nem. q̄uis enī iure ciuili defi-
 ciāt liberi q̄ p̄pter capitis di-
 minutionē delierunt sui eē he-
 redes: p̄pter equitatem tamē
 rescindit⁹ eoz capitis diminu-
 tionē p̄tor. Legū q̄s tuenda-
 rū cā dat bonoz possessionē.

vt. d. s. vt posses-
 sio. alter repudiat.
 ⁊ ille qui adiuu re-
 pudiat q̄z potest.
 vt. s. de acq. here. l.
 cuz h̄fditate. ⁊ ita
 patron⁹ petet por-
 tiones vtriusq̄.
 h. Ceteri. siue
 sint bonoz posses-
 sores: siue h̄fdes
 de acq. here. l. si so-
 lus. i. fi. l. rñ. et. s. e.
 l. iij. cū seq. ⁊. C. q̄n
 nō pe. par. l. i. et fa-
 cit. i. s. bo. lib. l. si li-
 ber⁹. in prin. et. i.
 s̄ iure pa. l. siue s.
 ex duob⁹. pateter-
 go ex p̄missis q̄ re-
 fert sit data bono.
 pos. plurib⁹ eodez
 iure: vt tūc ipō iu-
 re accrescat. aut di-
 uerfo: et tūc nō nisi
 p̄ nouā petitiōem
 bonozum.
 i. Cōtra volun-
 tatem. vt cōtrata-
 bulas.
 l. s̄cōm volun-
 tatem. exp̄ssam.
 l. habētib⁹. hi
 habēt voluntatē ra-
 citaz. vt. s. de codi-
 cil. l. conficitur. in
 prin. s. hys videtur nil proficere si decernatur bono. pos.
 quia hoc ipō q̄ eā petūt vel agnoscūt vident gerere. p̄ he-
 rede. vt. C. de iure delibe. l. impuberē. quid ergo facit da-
 ta postea bono. posses. Rñ. videtur gerere pro herede iure
 p̄torio nō ciuili: ⁊ h̄ gerat nō tñ gerit plene nisi decerna-
 tur: q̄d tamē hodie nō est opus. vt. C. eo. l. penul.
 m. Jus legitimū. scilicet. l. xij. tabularum.
 n. p̄pter capitis diminitioem. etiā minimā: tollit
 em ius legitimū. id est. l. xij. tab. vt istu. de le. agna. tu. s. fi.
 o. Deficiant. id est non succedant.
 p. Rescindit. dādo bonozū posses. vñ de lib. vt. s. vñ de
 lib. l. liberi. et quandoq̄z contratabu. vt in sti. u. de here. ab
 intesta. s. eadē. et quādoq̄z vñ de cognati datur lib. eris. vt
 ⁊ eo. titu. s. admonendi.

Tuedarij. pone casum vt. C. de in offi. testa. l. si ma-
 ter. nā cū habeatur p̄ instituto filius ille: habet s̄m tabu-
 causa tuende. l. alius: vel vñ de legitimi. et vbi cūq̄z pali-
 quā legē vocatur ad hereditatē causa tuende legis illius
 datur bono. posses. vñ de le. vt. i. vñ de le. l. ij. in fi. et. l. seq. et
 in sti. eo. s. septima. itez ⁊ vbi quis vocatur per. l. xij. tabu.
 vt instituit⁹ ⁊ liberi ⁊ agnati: datur bono. posses. causa tuē-
 de. l. xij. tabu. vt in sti. de bo. pos. s. aliquādo.

a Notis. i. signis numerorū vt algorismus. vt in aul. de te. imp. sec. §. i. et. C. de uere. iure enu. l. ij. §. pe. vel sicut faciunt notarij romani qui nomē suū instrumentis p. vna litterā habētēs multos ramos denotant.

b Edicto. vt eis des. fm. tabulas. nisi sit militis testifi. vt. §. de test. mu. l. i. cius. nec ob. C. de testa. l. hac cōstitut. si ma. in fi. q. grece littere possunt intelligi et legi.

S Eruus bo. pos. dno. dela. tā. sic noie dñi. vt ipi seruo qui fuit ad alio institutus et sic noie suo vtro. q. rāmen caui op. z dñm habere ratū. vt. §. ad reb. l. seruo. Quid autem si extran. o. delatam seruus petat noie extranei. quidam dicunt tā. ar. hu. ius. l. i. ar. j. o. acq. pos. l. i. me in vacu. am. in fi. sed. h. contra ad similitudinem hereditatis. Accursius.

d Admittere p. i. et. decerni potest.

e De cōdi. i. eū esse seruū: cuius nomie petat. z de hoc sit cert. vt iudex. vt. §. de offi. p. e. l. i. licitas §. veritas. ecōtra q. non: quia seruus non potest esse in iudicio: sed hic potest: quia nō in forma iudicij fit. vt not. §. eo. l. iij. §. si causa.

f Et non petenti. bona illatio: quia ipse ei nullus. vt §. de regu. iur. l. qd. amittet. et qec. dat. nulli petenti. cui tamen p. tutor. sciat delatam: z dic. huc seruus petat pro eo domino volente siue nullus.

g Ergo. q. ieruus potest petere et femina pro alio petentem in iudicio alius pro alio esse non potest nisi in casibus. vt. §. de procu. l. semitis. z. l. neq. z. facit. C. de p. ca. imp. offe. l. in ueris. z. i. eo. l. pe.

h Accipe pōt. nisi p. tutor. certus zc. vt. C. eo. l. bonorū. z facit. C. qui leg. p. l. i. a. y. z de auc. p. l. ciarum.

i Pupillo. vt. j. a. p. a. z. C. de iure. d. u. l. potuit.

k Infans. i. minor. v. j. an. vt. C. de iure. del. l. si infans. z. i. a. i. l. i. y. rñ. sic ergo no. seruū nō admitti nisi vt in p. m. l. dicitur. Nam nec impubes vt hic. de adult. dicit. id. m. si habeat curatorem. als. pōt. vt. C. de in. integ. resti. m. l. si curatorem. de h. i. o. f. a. d. i. v. j. §. p. r. dices.

l Sit. als. i. q. pupillus tutoris h. p. patrē habet. als. fecit. si. delatam. oo. pos. filio z pupillo: z qd dicit ced. re. i. q. ad patris z pupill. cōmodu. si vt possit peti: nō in cōmodu vt excludat si non petuit. vt. j. a. y. l. i. §. et. j. quis or. i. bo. pos. fue. l. circa. z. l. cu. filio. z. C. de iure. del. l. si infans. Uel de. mero iure cedat in p. iudicio patris z pupill. sed pupillus ipso iure. si sine retinuitione admittitur.

sic et dicitur. §. de acqui. heredi. l. impuberib. et. l. necess. s. i. s. fm. Jo. et. Bzo. et adde quod not. C. eo. l. i.

t Utor. non potest. sic. §. de suc. edic. l. i. §. tutor. z. C. de pac. l. pactum. sed contra. §. de auc. tu. l. si ad pupil. lum. vbi repudiatur tutor. sed dic cum pupilli consensu. ar. C. de iure. deli.

lierit necne. posteriori die nō pcedere constat. Paulus.

Ignorantia nō pdest qm nus dies cedat: z iō heredi instituto etiā añ a pras tabulas dies cedit. satis est enim scire mortuū eē seq. primū cognatū fuisse: copia q. eoz quos cōfuleret habuisse. sciētā eni nō hāc accipi q. vris prudētibus insit: s. z cā quā q. s. aut ipse p se habeat: aut cōsulēdo prudētio res. alleq. potest. Gaius.

S pupillo tuto: bo. pos. sel. petent: z plus incōmodi q. cōmodi hęc bo. pos. habeat: auro: tutele iudicio tenetur. Alpiamus.

Non est ambigendū q. plerūq. et cōtra fiscū et cōtra rē publicā admitti debeat qdā: vt puta venter: itez furiosus: item is qui captiu nomine pos. bonorum petit.

notum possessione ab intestato. Secunda ibi: ideo. Ter tia ibi. satis. Bar.

o In iustro. i. in asem nisi sit suus: quia tunc non requiritur sit ex assere vel parte. vt. §. de iuris. et fac. igno. l. i. in fi. Sed hodie est ius cōmune. vt etiam ex parte heres possit adire ante aper. tab. vt. C. de cadu. tollen. §. i.

p Prudentiores. hęc dilinctio potuit aut n. n. potuit consilere peritiores raro fit: quia tantum hęc casu quando tractamus de lucro. vt. §. de iur. z fac. igno. l. regula. §. sed iuris. et facit. §. quis or. in bo. pos. ser. l. y. in fi. et. §. de in h. l. sed et si pupillus. §. p. o. scribere.

S pupillo. tenetur. si fuit i culpa. vt. §. de aucto. p. e. l. si ad pupillum.

Quid est. f. i. c. u. m. f. i. c. u. s. z respu. romanorum idē est. Quidā. h. de quibusdā dicat. idē tamen de omnibus institutis et ab intestato venientibus. nam fi scus vltim. est successor. vt. C. de cadu. tol. §. h. sed de his magis dubitatur.

Uent. r. ex edicto deven. in pos. mit. Item natus peti bo. pos. vt. j. ad se. con. ternal. l. y. §. si quis ex lib. ris. ut impubes cui mouetur questio stat. per car. vt. j. de car. ed. l. i. §. sed et si quis. in h. §.

Viriosus. hūc dicit Jo. dari bono. pos. que facti est non iuris: vt hic. et. C. de cura. furio. l. si. y. tal. et. pro eo. j. ad ierul. l. y. §. si quis ex lib. ali. etiam eam que iuris est. ar. §. de k. y. l. licinus. §. h. et no. C. de cur. iur. l. si. §. i.

l. potuit. fm. d. §. Bzo. etiam amici eius et iudice sciētibus non solus tutor vt hūc: sūt argu. contra. j. de regu. iur. l. iij. z. l. qui potest. §. q. quis. et. §. de acq. here. l. is potest. s. z ille regule fallunt in his admittuntur totibus: quia nō videntur tutores quādo pupillum spoliant. vt. j. pro emp. l. qui fundū. §. si tutor.

S plures. necne. prior gradus. vt. C. e. l. q. d. u. z. l. penul. z. fi. et in h. e. §. fina.

Individuum in tres partes. p. u. mo ponit dictum in genere. Secundo ponit exemplū in bonorum possessioe ex testamēto. Tertio in bo-

Abiūq; de lege da exemplum. f. de bo. lib. l. si patro nus nō aluerit. et. s. de acqui. heredi. l. heres instituit. et ad se. cō. tertul. l. i. §. q. operas. r. s. de his q. pro nō scrip. l. i. de cōstitutioe dic. s. si q. s. au. te. prohi. l. i. in pn. r. C. de here. l. manicheos. r. facit. f. de cōtratab. l. iij. §. liberi. et. s. de se. ra. l. hi. s. cō tra videt in emācī pato q. repellitur a iure ciuili. sed admittit per p̄torem vt. s. eo. l. s. cū patrono. §. i. sed dic q. ius ciuile nō assistebat: sed resistebat. itē idē erat in postūmo alieno q. a iure ciuili res pellebat: s. p̄torem admittēbat. vt in l. i. e. in pn. s. dic vt dixi in alio s. itē illud ibidem statim corrigi. itē facit. l. i. proxi.

Abiūq; lex vel se. con. vel cōstitutio capere hereditatē pro hibet: et bonorum possessio cessat. **A**fricanus. **D**icto pretoris bonorū posses. his denegatur q. rei capitalis dānati sunt: nec in integrū restituti sunt. rei autē capitalis dānatus intelligitur is cui pena mortis aut aque r. ignis interdicio sit. Cū autē in relegatiōe q. s. erit: ad bonorū possessionē admittitur.

Qui dicit testamentū falsū videt bonorum possessionem agnoscere si de testamēti viribus certus erat. hoc dicit. r. est notabilis lex. **Bar. P**ompo. **U**m qdā propinquus falsum testamētū accusaret: ac post longū t̄pis spaciū p̄basset licet dies ei petende bonorū possessionis quā for te certus accusatiōis petere

Dicto. q. rei i. delicti. **R**estituti. q. tunc esset secus. vt. j. de iurepa. l. filij. §. i. et institui. q. mo. ius pa. po. sol. §. cum autem.

Interdicatio. in cuius locū hodie successit deportatio. vt. j. ad. l. iul. pec. l. iij. r. fac. j. de ver. sig. l. licet capitalis. r. j. de iurepa. l. cū patronus. §. i. e. **Q**uis erit. naz. hic retinet ciuitatē r. libertatē. vt. j. de pub. iu. l. iij. et facit. s. l. proxi.

Um quidam propinquus. s. defuncti. **A**ccusaret. r. incepit accusare infra t̄ps petēdo bo. pos. qd est annus vel centū dies. vt in l. i. e. in fi. s. qd si post finitum tempus incepit et ad finē p̄durit. qu hucusq; fuit incertus r. vincit in falsor. Rñ. idem: quia dies pendēte bo. pos. vtilis sunt. vt in l. i. e. §. fi. ergo nō currit anteq̄ constet falsum. vt. C. eo. l. q̄ diu.

Quam. s. bo. possessionem. **C**ertus. i. si certus esset q. eēt falsum: statim petere poterat bo. pos. sit cepta accusatio vel nō: sed vbi incertus non potest cum effectu anteq̄ fiat certum per sniam. vt. s. de acqui. here. l. cum falsum. r. hic.

Cessisse. non tamē cessit: q. non potuit repetere: ad qd. C. de an. ex. l. i. in fi. r. C. de inoffi. te. l. contra maiores. r. no. q. p̄uouidendo in vno r. in alio sibi p̄uouidere videt. vt. C. de his qui a non do. l. fi. sed arg. cōtra. j. vi. bo. rap. l. si seruus. Sed videt etiā accusatiōe pendēte t̄ps bo. pos. cedere: sicut tutori currit t̄ps excusationū dum vnū exercet. vt in l. i. de excu. tu. §. qui autē. sed ibi omnes simul statim poterant proponere sine obstaculo. vt. s. de excu. tu. l. scire. §. scire. hic non: vel quia non erat certus in sua conscientia: tamen ei resistit in dicta accusatiōe. et sic non bene poterat simul vtrūq; auxilium implorare.

Videbitur. hoc ipso q. falsum accusat. vt. C. de repu.

here. l. suus. r. hoc verū si incepit accusare infra t̄ps. Sed quid si post t̄ps: q. fuit certus de falso. dicā q. nec videt eā agnouisse nec petere posse. vt hic colligitur.

Tulus. nō acquisisse. s. cur dñū rei singularis accipiēdo ei acq̄rit. vt. s. de positi. l. die. Rñ. hic maior requirit solēnitās q. maius commo dū. imo q. r. incōmoda affert. vt. s. ea. l. vel ibi extra ius: hic in iure vbi nō admittit. p̄ alio nisi in certis casibus. vt no. s. eo. l. seruus. ij. rñ. r. no. q. idē dicit i. qualibet femina. r. etiā in mare: nec ergo rati habitioes: q. pretor. supplet.

Utiens. po. **Q**ue q. petita est cū mandato: et qd subicit magis r. c. mutat casū qn sine mandato. q. d. p̄inde est ac si petita eēt sine mādato. r. dñs habuerit rati ante furores. nā isti duo casus pares sunt. vel secūdo totā intellige sine mādato: r. fuit habitata rata petitiō anteq̄ decerne retur: r. cepit fure:

Paulus. **T**ulus rñdit solā petitiōne matris nō acquisisse filio ipuberi bo. pos. nisi is q. eā dederit euidenter voluit eā impuberi dari. **I**dem. **U**tiens. is cui bonorū pos. ab altero postulara est furere cepit: magis p̄batur rati eū videri habuisse. rati enim habitio ad cōfirmatiōne prioris postulatiōis p̄tinet

Si tabule testamenti extabunt.

Titul. ij. **P**aulus. **E**redi cuius nomē incōsulto ita deletū sit



reante decretam. quem casum habes. s. de acqui. here. l. si quis alicui. r. facit. Item ratam habe. l. bonorum. **S**i tabule testa. r. c. Not. q. differt hic titu. ab illo. j. si tab. test. nul. ex. q. hic dicit extabunt. ibi nō extabunt. Itē no. q. hic ti. cōs est bo. pos. fm tab. r. cōtrata. supior vero generalis oim bo. pos. dic ergo cōia vtriusq. s. fm tabu. r. cōtratab. r. primo casu cui cōpetat vtraq. r. quidem ca pacib. nō capacib. nō. vt. j. de cōtratab. l. iij. §. liberi. secūdo ex cuius tabulis: r. dic eius q. potuit testari. vt. j. de secū. tab. l. i. §. exigit. cum sequētib. tertio ex quib. r. certe quacūq; materia scriptis. vt. j. de secū. tab. l. i. in prin. r. §. i. quarto ex q. testamēto: r. descripto r. nō scripto. r. tūc dicatur fm nūcupationem: vel cōtra nūcupationē. vt. C. de secū. tab. l. i. r. de bono. pos. cōtratab. liberti. l. i. Itē quinto quādo def. r. certe cū tabule sunt tempore mortis l. post ea intereant. vt. j. de secū. ra. l. i. §. sufficit. r. j. hac. l. in multis autem differunt: vt ecce. j. de cōtratab. l. illud. §. ad te stamēta. r. in multis alijs cōueniūt r. differūt. vt patebit j. in specialibus ti. r. de cōtratab. r. de se. ra.

Eredi. incōsulto. i. non ex voluntate testatoris. sed quid si consulto: Rñ. idē multo magis: vt non derur bo. pos. vel si def. auferur vt indigno. vt no. C. de testa. l. nostam. **D**eletum sit. scz ante mortem. nā post delectum non nocet. vt. j. de secū. tab. l. i. §. sufficit. s. sec. q. ad petitiōne legator. q. durat l. s. it deletū in vita incōsulte et ita q. non potest legi. vt. s. de his que in testa. delent. l. i.

sed si legi. r. seq.

a **L**egi. l. oculis perspicimō dico non intelligi. vt. s. de his que in testamen. delen. l. i. §. i.

b **B**ono. pos. fm tabu. vel contratabu.

c **E**x coniectura. i. p̄sumptione. p̄sumitur enim nō scriptus cū legi nō

possit. arg. contra C. de codicil. l. h. r. C. de testa. l. erroze. Accursius.

d **P**rolatas. i. publicatas in publicū ap̄b iudicē. vt. C. de testa. l. publicati. v̄l etiā que libet priuātū mortuo tamē testatore

e **N**ā et si. vere post. platū r mortem. nam et idem si non prolatum. r facit. j. de secū. tab. l. i. §. linnim. et §. si rose. r. s. de testa. mili. l. in fraudez. §. i. r. C. de testa. l. linnus.

f **D**e bono. pos. infan. r. no. q̄r q̄ p̄onas. de p̄mis duab̄ tractat p̄ia. l. de furioso de quo dic vt. i. tit. ij. l. nō est ambigēdū. r de infante de quo dic vt. s. titu. ij. l. seruus. in fi. alie vero tres p̄cedūt iure cōi in petenda bono. posses. et i die cedēda. vt. j. eo. l. ij.

Furioso. p̄lo

ponit edictū. Scōo r̄idet tacite obiectioni. Tertio format vnā q̄stionē et eā determinat. Secūda ibi. nec si curator. Tertia ibi. q̄d ergo si curator. ratio p̄mi dicit est q̄ furioso non cedit tempus nisi q̄ non potest agnoscere. Itē instituto nō currit donec excludat substitut̄. r ad h̄c rōnē opponit hic iuriscōsult̄ in secunda parte legis. Bar.

g **N**eq̄ instituto. l. furioso. h **N**ec si. i. q̄uis v̄l q̄. i **A**ccipe p̄t. j. de suc. edic. l. i. §. furioso. §. q̄rū ad cōmodū delata est furioso et ei p̄t peti. scz vt h̄cat fructus nō quātū ad ius vt h̄cat dñū. vt ibi. r. C. de cura. furio. l. k **S**cientibus. scz tātū sub si. §. tali. r. statim dicā. audi. vt. i. quis oz. in bo. pos. ser. l. ij. in prin.

l **A**ccipit. vt. et. s. ij. l. seruus. §. ipubes. Sed nūq̄d eā q̄ iuris est. R̄ideo sic. vt. C. de iure delibe. l. si infanti. §. i. r. ij. se. fm̄ has leges q̄ nūl q̄r̄t filio nisi castreſe vel q̄si. r si q̄rat nec mōmēto ap̄b eū stat. vt. s. de acquiren. h̄rdita. l. placet. Itē q̄r̄t de ea q̄ furioso est delata. s. ibi facti tā tū vt fructus capiat. vnde fact̄ sane mētis repudiat. Itē

vt penit̄ legi non possit. dari bo. pos. minime p̄t. q̄ ex cōiectura nō p̄prie script̄ videtur. q̄uis si post. p̄latas tabulas deletū sit testm̄. bonorum posses. cōpetat. Nā et si mortis tpe tabule fuerit. l. z postea interierint. cōpetet bo. pos. q̄z verū fuit tabulas extare.

De bonorum posses. infanti/furioso/muto/surdo/ceco competenti.

Titulus. iij.



Furioso t̄ci⁹ substitut⁹ ē: bo. poss. t̄ps q̄ diu furiosus i ea dē p̄ditio-

ne est neq̄ instituto neq̄ substituto cedit. nec si⁹ curator furiosū noie accipe possessionez p̄t. r d̄circo spaciū t̄pis quod sciētib̄ p̄finitū est videbit̄ cedere. Nā et pater infanti filio possessionē accipit. q̄ t̄n cessāte ifans nō excludit̄. q̄d ergo si curator accipe nolit nōne iustus atq̄z vtili⁹ erit ad eūdem modū p̄rio cui⁹ bo. pos. dari

decedēs nō trāsmittit ad suos h̄des. vt. C. de cura. fur. l. si. §. tali. alij cōtra. vt ibi no. Itē legata b̄n q̄runē. vt. ea. l. §. legat. q̄ t̄m p̄modū. §. bo. pos. et on⁹. vt. s. mā. l. si h̄rdi m̄. Excludit. vel ipso iure vel per in itegrū restitutionē vt not. s. titu. ij. l. seruus. §. dies.

ne bona iaceant: quo admissio substitut⁹ cautionē p̄stare cogit oibus his q̄b̄ bona restitui debēt: si forte institut⁹ eodē furore decesserit: aut compos mētis effect⁹ an̄ mortem obierit q̄ h̄rditatem agnosceret. nā et fieri p̄t vt viuo furioso substitut⁹ decedat: nec t̄si furiosus obster ceteris: si p̄r et ipse decesserit q̄ hereditatem acquireret. **U**lpianus

Mutus surdus cecus bonoz possessionē admittere possunt: si quod agatur intelligant.

De bonozū pos. cōtra tabulas. Titulus. iij.

Primo ponit mentem edicti pretoris de contratab. Secūdo exponit edictum. Scūda ibi: h̄c autem clausula. **B**artolus. **U**lpian⁹.



Cōtra tabulas bonozū possessionē li berol⁹ accipere debe mus / siue

naturales / siue adoptiuos

tib⁹ vel suo publico. ar. s. de adop. l. non aliter. Accursius **M**utus intelligant. nam r adire possunt. vt insi. de heredum quali. et disse. §. finali.

v **D**e bonozū possessione cōtratabu. Quare in. C. p̄ris mo posuit de secum. tab. et hic primo de cōtratab. Resp̄d. vt no. C. de bonozū posses. cōtratab. in rub.

Nō cōtratab. possessione. petenda quā pretor defert liberts. vt. j. eo. l. nō putauit §. vt aūt. **L**iberos. nunc exponit liberos. **N**aturales. subau. et legitimi. itē subau. sui vel emancipati. vt. C. de li. p̄e. l. si. §. scim⁹ itaq̄. r l. si. de here. ab itē. §. eadē. ar naturalis t̄n licet succedat ex v̄lūtate. q̄nq̄ t̄n non admittitur cōtra v̄lūtate. vt. C. de na. li. humanitatis. r aul. licet.

a **A**doptiuos. vt. j. eo. l. ij. §. filiū. sed p̄ testm̄ p̄ris naturalis nō h̄z nisi iustitū at h̄s: r p̄ alij ap̄iat ei edictū. vt. j. e. l. nō putauit §. i. adoptionē. r fa. j. si tab. re. mul. ex. l. i. §. libos. sed hodie p̄ v̄trog. nā p̄ testm̄ adoptiuū et neci si h̄nt. §. p̄ testm̄ nālis sic. vt. C. d̄ adop. l. pe. §. j. ne articlm̄.

n **P**roximo. vt substituto.

o **S**ubstitutus cautionē. id est ipse admittit cautionē p̄stare cogit nec ob. C. de cur. fur. l. si. §. oi satisf̄ datione. q̄ ibi tollit eā quā curator p̄stabat alij.

p **O**l̄b⁹ his. id est venientib⁹ ab in testato: si substitut⁹ decedat nō d̄ns fact̄ delata hereditate hoc est an̄ furiosum. vt in fi. huius. l. s. Itē ex testamēto venientib⁹ cauet: si defert eis hereditas p̄r mōrie furiosoz sta tim subijcit. **A**zo. q̄ **D**ecesserit. an̄ substitutum.

r **A**gnoscerz. furiosus facit sane mētis: sic an̄ substitutū q̄ casu cum h̄cat locū substitutio cauet fidei cōmissario vniuersali r legatariis qui veniūt ex testō.

f **N**ā r fieri. mutat casum q̄ substitut⁹ an̄ decessit q̄ casu venientibus ab in testato ē causā ip̄sis stipulantib⁹

a **I**nstitutum pure siue sub conditione potestatis: nisi ali-
comitat edictum. vt. f. l. iij. §. si quis ex liberis. secus si sub
casuali v. l. mixta: nisi sit in defectu eius exheredat. nā ha-
betur p. nō in iustitio. vt. C. de instit. et sub. l. iij.

b **N**eque exheredati. s. rite. nā tūc haberet qrelas in offi.
testa. vt. f. l. i. nō pu-
tauit. §. nō quis. et
l. si post. §. exhere-
danti.

c **E**o iure. nam
nō eodē iure: qz il-
li ciuili: nisi pro. uo.
fz dic. i. vt qz repel-
lut illo iure: repel-
lant et usq. vt. s. de
bo. pos. l. nō ē. §. si.

d **O**rdie. vt. por
i. gdu. pu. hēat. vt
f. l. iij. §. filii. et. l.
illud. §. i. itē in stir-
pē. vt. et. ibi. et. f. l. i.
si adoptioez. §. si.
fz. f. l. i. §. qz hēbat
filii. et. f. l. iij. §. i.
sed ibi dices.

e **H**ec autē clau-
sula. ad oia supra-
dicta pot. referri. et
dic. qz ad posthu-
mos pteritos euz
erūt nati nō ante.
fz quō cū ipso iure
rūpant. Rñ. vt. no.
C. eo. l. i. itē anteqz
nascant hz locū. f.
de v. l. i. pos. mit. l. i.
i. p. n. et. facit. f. de. h.
fz. l. nomē filiarū.
et. insti. q. dari tuto.
pos. §. fina. et. f. de
affig. l. i. §. i.

f **R**edierunt. f. z
qz. mo. vt. f. de
cap. l. nichil.

g **B**onoz. qz tē
pūs non currit. vt
f. de. secun. tabu. l. qui ex liberis. §. fina. Accursius.

h **S**i ex tribus filiis. emancipatis et pteritis. vt. faciat
ad titulum.

i **I**dē est. imo nō idē. vt. s. si pars heredi. pta. l. anti-
que. in. fi. et. ideo qz dicit in. fi. partem. s. quartam si vn. erat
natus: vel vt sit p oia idē pone casum vt. f. de. coniu. l. i. l. i.
§. sed et si posthumus. et. §. si posthumio.

l **S**perat. facit. f. de. secun. tabu. l. y. §. qd. dū. et. quis or.
in bono. pos. ser. l. ij. §. penul. et. vnde. l. penul. in. fi. et. vnde
coz. l. i. §. si quis. sic. et. s. famil. her. l. si heres vnus.

l **P**artem. i. natū admitti ad partē non ad totū. sic. s.
de. inoffi. testa. l. qui repudiantis. in. pun.

m **S**iue erierunt. vt. per dignitatez. vt. insti. qui. mo.
iua. pa. po. sol. §. sed ex constitutione.

n **N**ō pot. ab eo emancipat. vt. h. et. f. si tabu. testa. nul.
et. l. i. §. liberos. et. vñ. l. i. et. insti. de. ex. here. l. i. §. adoptiuū.

o **E**x liber. suis vt. emancipat. hz ei emancipati defināt
et. tūc nō in. def. nāt. et. liberi. vt. insti. de. here. ab. test. §. eadē.

si neqz instituti neqz exhereda-
ti sunt. Vocant autē ad p. rata
bular bonoz possessionem li-
beri eo iure coqz ordine q vo-
cant ad successione iure ciuili.

Hec autē clausula etiā ad
posthumos videt p. tinere. Sz
et si ab hostibz posilimio re-
dierit filij: pōponi putat ad
p. rata bular bonoz possessio-
nem eos admitti.

Facit partes ille q speratur
admitti ad partem. Bar.

Si ex tribz filiis vn. ab ho-
stibz capti sit: duobz q sunt in
ciuitate bellig bonoz possessio
competit. Idē et i posthu-
mo: nā qdū posthumz spera-
tur in ea causa est vt parte fa-
ciat. Et sui iur. factos liberos
in bonoz possessionē inducit
p. tor. siue igitur emancipati
sunt siue als exierunt de pa-
tris potestate: admittitur ad
bonoz possessionem. sed ado-
ptiuū patris nō potest: vt em
admitti possit ex liberis eum
esse oportet.

Filius nō capax sicut mor-
tuus non obstat sequentibz in
gradu. Bar.

Qui habebat filium habe-

Ex edicto. de coniungen. l. i. vt. f. de coniu. l. i. l. i. in
prin. et. facit. f. si ta. te. nul. ex. l. i. §. antepenul. s. argu. con-
tra. s. e. l. §. vocant. Sol. vt. f. l. iij. §. i.

Admittendum. et nichil seruat filio. sed cur fecit in cap-
pto. vt. s. eo. §. si ex tribz. Rñ. p. p. spem posthumū. vt. f. de
bo. l. i. si necesse. §.
si depotar. et. f. de
affig. lib. l. si §. pe-
nul. 3o.

Habēdos. vt
s. p. loc. l. actio. §.
publicatōe. ar. con-
tra. f. de. h. obli. l. ex
pte. §. in. iust. et. s.
de. leg. ij. l. cū. p. §.
hereditatē. et. s. ad
trebel. l. ex. facto. §.
ex. facto.

Quidā filii habuit et ex eo
nepotē: filiū emancipatus vel in
potestate manēs deponatus
est: querit an nepoti noceat. et
verū est in vtroqz casu nepotē
admittendum. deponatus em
mortuorum loco habendos.
Sed et si pater et filius depon-
tati sunt et ambo restituti: dice-
mus ad bonorum possessionē
admitti filium. sed et si filius
in metalluz dānat est: vel alia
pena que seruū efficit: et res-
titutus sit: nichilominus ad-
mittetur.

Hermoge-
neus est et si pater pe-
ne suū efficiat: et polica
restituatur.

Alpianus.
Non tātū autē ipsi eman-
cipati admittuntur ad
bonoz possessionē: verū etiā
hi quoqz qui ex his nati sunt.

Efficit. f. de
portatio tū ciuita-
tē aufert. vt. insti. q. mo. ius pa. po. sol. §. coz. autē. et. §. fui. f. z
hodie nemo bene natus ex supplicio fit seruus. vt. in. aut.
de. nup. §. qd. autē prius.

Admittet. simpliciter accipit si ponas in duabz pfo-
nis. si autem in tribus sub. solū. vt. s. pri. dixi.

Idē est. vt. pone i duabz psonis. et dic post restōne fa-
ctū resti. vel pone i tribz. vt. s. l. pri. no. §. pe. f. z huic
legi et fini supior. l. e. §. i. l. i. §. cap. di. §. qz aut. et. f. vñ. cog. l.
is q. vbi nō restiuit cognatio p. fuit utē amissam. Sol. ibi
māmissio. h. fui. i. ite. rest. p. quā oia p. nā iura restiuit.
vt. C. de. sen. pa. l. i. et. l. si. ar. §. i. l. de. fui. cog. vbi etiā ma-
numissio. p. deti ad ius cognatiōis. sed ibi de nouo acqri-
tur nō vetus restaurat. itē ar. §. i. de. pe. l. aut dāna. §. si. f. z
ibi fuit indulgētia non restitutio in integrum.

Qon. n. etiā hi. ordine fuaro. vt. f. l. i. §. vocant. 33o.

Nati. no. ex his. qz fecit ex filiabz vel nepotibz etiaz
ex filio natis. et est ratio quia pro exheredatis habentur.
vt. dices. f. eo. l. i. l. i. §. ad testamenta.

a Proce dit. vt quasi solus filius admittatur.
b Melius est autē. autem p quia: als p sed: vt corrigat disinctio superior. f. adoptauerit in patre huius nepotis: an simpliciter. sed fm hoc nō ita vocatur vt de iure civili: qz eo iure cū filio vocat alterius fratris filius. vt l. fil. de here. ab in:

c Si aliquo ex liberis adoptef durate adoptione succedit p: ut adoptatus est: ea finita succedit prout naturaliter vocat est. hoc dicit Barto.

d Si duos habēs nepotes alterū emācipatū loco filij adoptauerit: videndū est an solus ille quasi filius admittat: qd ita scz pcedit si quasi patrē eius nepotis quē retinuerat sic adoptauerit. melius est autē dicitur posse eum solū ad possessionē bonorū puenire. Sed rsi sit hic nepos emācipat: verū est dicere nō admitti eū quasi filiu. hic emācipatū filius nō est ex liberis: cum iura adoptionis emācipatōe finita sint.

e Si filiu habēs et ex eo nepotē: si in locū filij nepotē adoptauero:ambo admittentur. plane si fuerit emācipatus nepos non admittetur: qz p eū pcedit.

f Si qd post emancipationē questitū sibi filius patri suo in adoptionē dederit in locū filij eqsimū est et pñari qd cutus arrogato filio: idcircoqz patri suo adiungendus est. sed et si emācipat: hic nepos post adoptionē pponat: equissimū erit eum abstinere: receipt enim locū suū nec d3 patri suo iungi.

g Nepos potest venire cōtra testamentū aut nō obstante q

h Si quis post emancipationē questitū sibi filius patri suo in adoptionē dederit in locū filij eqsimū est et pñari qd cutus arrogato filio: idcircoqz patri suo adiungendus est. sed et si emācipat: hic nepos post adoptionē pponat: equissimū erit eum abstinere: receipt enim locū suū nec d3 patri suo iungi.

i Nepos potest venire cōtra testamentū aut nō obstante q

k Si quis post emancipationē questitū sibi filius patri suo in adoptionē dederit in locū filij eqsimū est et pñari qd cutus arrogato filio: idcircoqz patri suo adiungendus est. sed et si emācipat: hic nepos post adoptionē pponat: equissimū erit eum abstinere: receipt enim locū suū nec d3 patri suo iungi.

l Si quis post emancipationē questitū sibi filius patri suo in adoptionē dederit in locū filij eqsimū est et pñari qd cutus arrogato filio: idcircoqz patri suo adiungendus est. sed et si emācipat: hic nepos post adoptionē pponat: equissimū erit eum abstinere: receipt enim locū suū nec d3 patri suo iungi.

m Si quis post emancipationē questitū sibi filius patri suo in adoptionē dederit in locū filij eqsimū est et pñari qd cutus arrogato filio: idcircoqz patri suo adiungendus est. sed et si emācipat: hic nepos post adoptionē pponat: equissimū erit eum abstinere: receipt enim locū suū nec d3 patri suo iungi.

n Si quis post emancipationē questitū sibi filius patri suo in adoptionē dederit in locū filij eqsimū est et pñari qd cutus arrogato filio: idcircoqz patri suo adiungendus est. sed et si emācipat: hic nepos post adoptionē pponat: equissimū erit eum abstinere: receipt enim locū suū nec d3 patri suo iungi.

o Si quis post emancipationē questitū sibi filius patri suo in adoptionē dederit in locū filij eqsimū est et pñari qd cutus arrogato filio: idcircoqz patri suo adiungendus est. sed et si emācipat: hic nepos post adoptionē pponat: equissimū erit eum abstinere: receipt enim locū suū nec d3 patri suo iungi.

aliter alij formāt tacitā obiectionē hoc modo. si filius emācipatus non admittit. ppter rescissionē patrie ptatis: ergo nec nepos. sed pma falsa: r rescissio patrie ptatis nō facit vt nepos non sit iustus: imo magis vt sit iustus. Vel sic fm. h. lege. nō emācipatus nepos q iustus est p rescissionē

pa. pote (nam als nō esset nepos iustus) nō debet dīco fieri iniustus. m Cū rescissio. accipe adhibeat qd est. J. quo magis rē. non quo min⁹ admittatur.

n Nā: si tam. opponit scdo. qd ignominiosaz duxit vxorē. et cōtra velle patris sz nō nocet. nam r si te. rē. vel nō mirum. nā si ita est qd duxit honestā: idē si inhonestam.

o Exheredare. f. filius. sed ista hodie nō est d cau sis igrantudinis que sunt i aut. vt cū de ap. co. s. cau sas. cū seqn. s. alij. dicunt nepotē. qsi pbat originem ex delicto patris. qd nō placet. vt. C. d. inoffi. testa. l. si qd in suo. s. fi. et. J. de bo. d. s. l. fi. in pn. r s. de in ius vocā. l. adoptiu. s. fi. s. arg. J. C. de qstio. l. diuo. sed dic vt ibi. Accur.

p Verita. nepos emācipatus non admittitur in ius eo ipso q nō demeret. vt. s. de lega. ij. l. cū qdā. sed p delictū accipiēdo talē vxorē vnde pōt exheredari. admittet ergo nepotē ad pntabulas: sed nō admittet filiu ad querelā cū extrane⁹ sit institutus. et facit in aut. vt cū de appel. cog. s. si alicui.

q Ante petitiā. sec⁹ si post: vt. J. vñ. l. l. fi. Itē sec⁹ si est institutus et commissio edicto petat cōtratabu. vt. J. eo. l. si post mortem. in pn. que est contra. r est ratio: quia iura testandi non tolluntur minima capi. di. vt. s. de capi. di. l. tutelae. in pn. vel melius quia puenit in eum casum a quo incipit nō pōt. nā pterito adoptiuo nō daf ptabu. sui pñis nisi sit adoptat⁹ ab auo pñno vel filib⁹. vt. J. c. s. idē est. r. l. fi. s. idē est iuris. sed instituto adoptiuo daf. vt. J. eo. l. nō putauit. s. in adoptione. Itē adhuc J. ad tertul. l. i. s. punde siue qd. r. s. de ca. di. l. tutelae. vbi dicit nō tolli p emācipationē alia iura nisi que p. l. xij. tab. deferuntur.

r Si emācipatus filius vxore nō ex voluntate patris ducta filiu fuerit sortitus: deinde nepos patre iā mortuo ad bonorū possessionē aut velit veni re: admittendus est ad eā. non enim p rescissionē is qui filius iustus est efficit nō filius: cū rescissio quo magis admittat: non quo min⁹ adhibeat. nā r si tā ignominiosam duxerit vxorē filius vt dedecori sit tā ipsi qz pñ mulierē talē habere: dicemus r ex ea natū ad bonorū possessionē aut admitti: cū possit auus iure suo vti eiqz ex heredare. neqz enī minus in hoc nepote is q de iofficio cogiturus est merita nepot: qz patris eius delicta ppendit.

sicut ille qui non adit hereditatē pdit ius successione: ita si efficitur non capax ante petitiā bonorū possessionē. B.

t Si emācipat⁹ filius pterit⁹ ante petitiā bonorū possessionē ad arrogandū se dederit: amittit cōtratabulas bonorū possessionem.

u Datus in adoptionem alicui de familia non repellitur a cōtratabulas si eum alius nō pcedebat. Barto.

vnde pōt exheredari. admittet ergo nepotē ad pntabulas: sed nō admittet filiu ad querelā cū extrane⁹ sit institutus. et facit in aut. vt cū de appel. cog. s. si alicui.

w Ante petitiā. sec⁹ si post: vt. J. vñ. l. l. fi. Itē sec⁹ si est institutus et commissio edicto petat cōtratabu. vt. J. eo. l. si post mortem. in pn. que est contra. r est ratio: quia iura testandi non tolluntur minima capi. di. vt. s. de capi. di. l. tutelae. in pn. vel melius quia puenit in eum casum a quo incipit nō pōt. nā pterito adoptiuo nō daf ptabu. sui pñis nisi sit adoptat⁹ ab auo pñno vel filib⁹. vt. J. c. s. idē est. r. l. fi. s. idē est iuris. sed instituto adoptiuo daf. vt. J. eo. l. nō putauit. s. in adoptione. Itē adhuc J. ad tertul. l. i. s. punde siue qd. r. s. de ca. di. l. tutelae. vbi dicit nō tolli p emācipationē alia iura nisi que p. l. xij. tab. deferuntur.

x Si emācipatus filius vxore nō ex voluntate patris ducta filiu fuerit sortitus: deinde nepos patre iā mortuo ad bonorū possessionē aut velit veni re: admittendus est ad eā. non enim p rescissionē is qui filius iustus est efficit nō filius: cū rescissio quo magis admittat: non quo min⁹ adhibeat. nā r si tā ignominiosam duxerit vxorē filius vt dedecori sit tā ipsi qz pñ mulierē talē habere: dicemus r ex ea natū ad bonorū possessionē aut admitti: cū possit auus iure suo vti eiqz ex heredare. neqz enī minus in hoc nepote is q de iofficio cogiturus est merita nepot: qz patris eius delicta ppendit.

y Si emācipat⁹ filius pterit⁹ ante petitiā bonorū possessionē ad arrogandū se dederit: amittit cōtratabulas bonorū possessionem.

z Datus in adoptionem alicui de familia non repellitur a cōtratabulas si eum alius nō pcedebat. Barto.

sz dico q' stab. h' defert nō simp'r filio sz emācipato. cum ergo non remaneat emancipatus: amittit p'ratatulas.

a **¶** Si quis filio suo. datur casus.
b **¶** Potuit. et quia in aliena familia nō fuit. vt. j.e. l. fi. §. pe. et facit. j.eo. l. si emancipatus. 7. j. §. p'p'ri.

c **¶** Idemq' est. econuerso.

d **¶** Nā z h'ic. scz hoc casu.

e **¶** Patris sui. naturalis. et facit §. p'xi. 7. j.e. l. si restitutus. sed huic et superiori rñ. vt. j. j.eo. l. si emancipatus. §. si. ubi tādū zē. et illi. de here. ab iusta. §. eadez. 7. §. at. hi. 7. j. vñ. l. l. ubi d' q' dñ est in adoptiua familia nō succedit p'ri naturali. So. dixit Sml. 7. Jo. q' h'ic nō tenuit adoptio sed remāsit i p'rate cui' erat ante. Vt. distig'ue sit datus ex neo vel non ex neo. vt. j.eo. l. fi. §. pe. sz fm h' oc si est dat' nō ex neo corrig'it: qz adopti uū tūc respicit. vt. C. de adop. l. pe. §. si vero pater.

f **¶** Filius non. qz ante erat emācipatus. vt. j.eo. l. si pater se.

g **¶** Bonoz posses. cōtratabu. de qua loquimur.

h **¶** Admittat. sed quō cū nō potuit testari utpote in potestate arrogatoris. vt. §. de adop. l. si p'f. Rñ. adoptiu' p'f erat mortu' 7. rñ d' adhuc in e' familia. vt. j.e. l. vtrū. vel dic q' dicit in q' si castrelli in q' lz q'bus dā p'missum erat testari: nō tñ cessabat q'rela vt. stab. lz hodie semp' cessat: vt. C. de iof. te. l. fi. vel dic q' h'ic nō tenuit adoptio: 7. ip' dices adoptiua familia. i. putanua. nā. p' h'o p'lerūq' penit' qd est in opintōe. vt. §. de pen. h'ef. l. p' h' d' e. in castrelli h'o nō pōt dicere: qz tūc cessaret stabu. vt. §. de testa. m. l. si a mi

i **¶** Nō pnt. vt. de portati. vt. C. de h'e. lute. §. fi. 7. l. seq. re. illi. l. i. 7. §. e. l. i. §. de portatos. nē multomagis dānari in metallū. vt. j. de pen. l. q'dā. itē herenci: vt. C. de heren. l. iij. Jre mulier nubes ifra rpa luct'. vt. C. de secu. nup. l. i. 7. facit. §. de bono. pos. l. non est. §. fi.

k **¶** Mortu. si dicas de suis planū est: qz vñi t'ps tñ inspicit. l. mort'. vt. illi. d' h'ef. qua. 7. d' d' §. sui. si de emācipatō: ruc tria rpa debet inspicia. vt. illi. de h'e. q' 7. d' d' §. in ex' n'is. sz ubi illi rnti. h' p'ntu. 7. facit. j. de le. p' h' a. l. i. rucnit.

l **¶** Ad qd bonū ad est d'fe s'az est h' h'z tab. nō aut itel ligas simp'r. nā valitas esse 7. nō teneret p'rtare legata nisi cert' psonis. vt. j. de le. p'ce. l. i. Jre 7. alia possit cēi vt litas. vt. j.eo. n. l. si ex duob' §. sz illud. sz intellige qd h' di cur cū tpe solus est institut' qñ nichil ei p'de s'let petere p'ra

tulas. vt. j. i. i. l. i. §. sz solus. nota sic h' b' h'ic. §. ad m. **¶** Cōmittat edictū. i. a p'rat edictū (vt. l. l. aliqñ §. fi. de tra. instituto: qd facit petēdo p'tentus lz non. p'lequat. vt. j.eo. l. si post mortē §. fi. sic 7. stipulatio cōditionalis cōmittitur. l. incipit ex ea agi posse cum conditio existit.

n **¶** Et tpe. s. institutus. 7. sic h'z p' aliu qd p' se nō potest. 7. plene dicit vt §. que res pigno. ob. pof. l. aristo.

o **¶** Sz si sub cōditōe. loquit h'ic §. in filio in p'rate p'ntu: et instituto sub p'ntua cōditōe q' pōt impleri vltimo vite spū: sic valet testm. vt. §. de here. illi. l. suus. §. i. q'nter ergo pōt dehere cōditōe: dic ille §. qd §. loquit in emācipato. vel t' r' loq' tur in emācipato instituto sub p'ntio ne casuali. 7. dic q' habebat coh'f' d'z altoquin deherēte p'ntōe rediret ad eam ite stat. et facit bñ ad hunc §. se q. j. e. l. sub cōditōe. l. rñ. et. l. h' s' l'ium. 7. p.

p **¶** Non pōt. an h'ic pōt alij cōmittere edictus? Rñ. pōt. vt. j.eo. l. si in

q **¶** Accipe posse. l. si pendēte cōditōe (adoptiōnē. non accepit fm tabulas. vt. j. e. l. §. et si fonte.

r **¶** Emācipatus. secus in suo: qz nō valet testm. vt. §. de here. insti. l. suus. §. i. 7. C. de insti. 7. substi. l. si pater.

s **¶** P'rate nō est. idē si est in potestate: vt. j. de secu. tab. l. i. §. si sub conditōe. 7. tdeo subaudi h'ic maxime. argu. contra. j. de cur. bo. dan. l. i.

t **¶** Potest. qd si institut' filius repudiet ex testō: an qñ p'teritus petet stab. videt q' sic possit eligere. vt. j. n. i. l. filium. §. oibus. sed. 7. §. p. l. §. eo. l. i. in pñ. ubi si neg' insti. 7. et. C. de postu. h'e. insti. l. fi. in fi. Jre qd dicit nō posse peti stab. verū est nisi ab alio cōmissio edicto. vt. j. e. l. si in adoptiōnē. 7. §. de lega. ij. l. fi. §. fi. Jre h'ic sub cōditōe institut' non pōt adire de iure ciuili ea pendēte. vt. §. de acqui. heredi. l. i. s' qui in pñ. ergo nec fm tabu. debet dari. vt. §. de bo. pos. l. non est. §. fi. sed ibi de alio impedimēto ratione sue p'fone vel alio: non de impedimēto cōditōnis. Jrem contra. §. de acqui. her. l. clocius. §. o. l. i.

v **¶** Nec tra. pōt. sed fm tabu. sic. vt. j. de secu. tab. l. i. §. si sub conditōe.

x **¶** Accepisset. vt. j. de secu. ta. l. i. §. si sub conditōe. 7. l. si sub conditōe. sed nunquid iure bo. pos. cōtrata. Jre facit. §. de inoffi. testa. l. mater. 7. de lega. ij. l. fi. §. fi. 7. j. de bo. l. i. cum duos. 7. j. de col. do. l. ij.

n **¶** Et tpe. s. institutus. 7. sic h'z p' aliu qd p' se nō potest. 7. plene dicit vt §. que res pigno. ob. pof. l. aristo.

o **¶** Sz si sub cōditōe. loquit h'ic §. in filio in p'rate p'ntu: et instituto sub p'ntua cōditōe q' pōt impleri vltimo vite spū: sic valet testm. vt. §. de here. illi. l. suus. §. i. q'nter ergo pōt dehere cōditōe: dic ille §. qd §. loquit in emācipato. vel t' r' loq' tur in emācipato instituto sub p'ntio ne casuali. 7. dic q' habebat coh'f' d'z altoquin deherēte p'ntōe rediret ad eam ite stat. et facit bñ ad hunc §. se q. j. e. l. sub cōditōe. l. rñ. et. l. h' s' l'ium. 7. p.

a Sed si nepos. siue suus siue emancipatus. vt. s. de here. in li. l. suus. r. l. sed si sub conditione. s. nepos. l. b. **b** Iussit. id est si non iussit: qz non vñ sibi posse cōmitti re edicti. vt. l. e. l. nō purauit. s. s. l. ipse. r. facit. s. de ioffi. testa. l. nichil. r. l. e. l. si post. s. h. in adpōtōe. r. l. de bo. lib. l. si nō. s. si hō seru. uo. r. s. si filio.

c Nā r. hic. vt. l. i. l. filius. s. in omnibus.

d Lud. extitit. puta insti tutus.

e Sive nō. et ita stabu. locū hz adita hōditate et ante: fecit in qrela ioffi. testa. vt. s. de ioffi. tes. l. i. papima nus. s. pōtioni. et si an aditā facit ip so iure non valere testm. si autē post valet de iure ciuili s. de eqtate pto ria r. i. p. vt. no. C. de col. l. vt liberis itē dic siue nō: dñi th possit exherere. vt. l. eo. l. q. vulgo sed cū insti tuti ex pectant pteritos: vt. l. de secū. ra. l. ij. s. expectādi. s. sp an aditā hōditate: s. de q. expectant vt nō petās fm ta bu. adire tñ pñt s iure ciuili r. sūt he redes. ar. s. l. e. l. i. in fi. vbi etiā iure ciuili prohibētur.

f Cōtra ipsuz testm. sic. s. vt in pos. leg. l. i. s. non exigit. in fi.

g Cōtra. e. qz opz esse aditā. vt. l. de bo. lib. l. etiā si. s. vt h.

h Nō est. nunqd gerit loc' edicto successo. pñon. no in hac bo. pos. Ita si filius repudiatur. Rñ. est. arg. s. de ioffi. testa. l. si is q. s. r. l. e. l. i. s. vocatur.

i Nō hñt. i. habere nō pñt. vt. i. l. i. s. de here. q. r. dif. s. ce teri. in fi. Uel dic suos large. s. tales qbus dat hec bo. pos. qz dic vt. s. e. l. i. in pñ. r. sic tollit oppositio de emancipat. est r. alia rō: qz pterito femaz habet. p. ex hōditate. vt in l. i. de exhere. l. s. m. f. s. exheredatis nō dat hec stab. vt l. eo. l. nō putauit. in pñ. r. s. l. i. in pñ. ubi sed neqz rē.

k Neqz qñ scriptū. qd videbat. vt. l. de secū. ra. l. ij. s. ex pectādi. r. de bo. pos. fm ta. sed cur hic nō dat fm tab. vt l. de se. ra. l. i. s. si sub pōtione: Rñ. qz in dubio benigni' psumit. vt. l. de regu. i. l. semp. l. q. nascat posthum'. et iō qñ eo nato dat Ita. sic qz apit edictū insti tuto pnatū r. nascaturū. sic nō est s. eo. u. l. i. in pñ. vbi non dat insti tuto. Itē r. fm tab. vt. d. an: qz dan p. uenit pēdēte pēd. q. credit exitura. vt. d. s. si sub pōtione. fm s. r. Itē nō ob. s. d. bo.

lib. l. si filius. s. cū filius. vbi expectat patron' alios. s. vñ ve rti est puozes: hic autē erant eodē gradu nat' r. nasciturus. vñ nō est ibi iniūquitas. hic esset expectare tantū.

l Quia. s. petat bono. pos. cōtratabu. vel fm tabu. et facit. l. i. p. i. apparet ergo qz pōt petere de eqtate. et si differt volens iu ri cōi defuere: trās mittit.

m Quod maxie. elecūe ponit. nō aliud est in suo. vt s. de acqui. here. l. ventre. l. i. **n** Adire. ptopf posthumū pteri tū vt dicit. s. cer te hoc nō impedit qz in pari gradu ē cuz posthumo. vt s. d. acq. here. l. e. l. i. q. s. i. lmo qz aditio est de iure ciuili cui emancipatus erat scognit'. s. r. o.

o Sed et si decesserit atē qz peteret bo. pos. non est iniūqu' pterozē decernere he redibus eoz saluū fore cōmo dū bonoz possessionis fm ta bular vel cōtratabu. **p** au.

q Emancipatus filio ne pote procreauerit' r. ita decesserit: deinde au' eius: ne pos ad aut possessionē bonoz venire pōt'. **r** si filiu' r. nepo tē emancipauerit: viuēte qdē fi lo nepos nō veniet: post mor tem autē eius ab bono. possess. aut veniet. Ac pote quoqz solo emancipato r. auo mortuo: de i de pte eius: nepos pterit' acci pter bo. possess. patris: qz suus'

si distulit deseruendo iuri cōi. Itē salit in liberis. Item infra annū deliberationis. vt. C. de cadu. tol. s. in nouis simo. r. in alio: vt. s. ad filii. si qz in grau. s. elegāt r. itē C. de inoffi. testa. l. si qz filiu'. Itē. s. de acqui. heredi. l. pā tonus. sed ibi ptopf restitutionē in integrū. Itē salit l. de ear. e. di. l. scriptus. in fi.

s Emancipat'. pcreauerit. sec' si adoptauerit. vt in l. i. de here. ab int. sta. s. cum querit. in fi. r. s. de in tus vo. l. sed si hac. s. si filio. s. r. s. de in tus vo. l. qñ sūt.

t Auus eius. s. decesserit.

u Pote. et lege vel nō: qz neqz fili' neqz nepos erāt in potestate: qd est opus vtilia lex locū haberet. vt in l. i. de exhere. l. i. s. post humorum.

v Depotē. sed qz erat hic dubitatio: Rñ. qz hoc edictū maxime ppter emancipatos est inductū. sed certe idē r. si alio mō sint sui iuris. vt. s. l. i. s. et sui iuris. in fi.

w Quia suus. rñ det tacite obiectioni que fieri pōt ex eo quod est. s. eo. l. illud. s. testamenta.

a **C** Futurus. sic. §. eo. l. illud. §. si quis.
 b **C** patris. nunquā aui. Rñ. vi. C. vnde libe. l. q. se. Bzo.
 c **C** Utriq. vt. §. de pū. l. i. in prin. r. §. de inoffi. te. l. si
 pponas. r. §. de col. bo. l. filius emācipatus.
 d **C** Si filius. extranci.
 e **C** Veniet. vt. §.
 eo. l. iij. §. si quis fi
 lio. sed hic extra
 neo fuit datus.
 f **C** Sed r. si emā
 cipatus. a patre
 naturali.
 g **C** Sequat. vel
 sequunt. vt. §. de
 adop. l. si pater. §. r.
 tra huic rñ. §. eo.
 l. iij. §. idē. §. hie
 extraneo se dedit.
 h **C** Tādū. vt in
 fit. de exhere. l. §.
 qua rōne. et. §. de
 v. in pos. mit. l. i.
 §. si filius. r. §. l. i.
 si ex duobus. §. fi
 lius. r. C. de ad
 opt. l. pe. §. si hō
 pater. r. §. si hoc. r.
 ex hoc collige idē
 esse in primo su
 periori casu.
 i **C** Quis. facit
 insti. de here. ab
 inesta. §. ar. hi. r.
 §. eadem. r. §. ad
 monendi.
 k **C** Emācipatū.
 nepotem ab auo
 adoptiuo.
S Retentus. facit. §. de vē
 tre. in pos. mit. l. i.
 §. i. r. de colla. bo.
 l. si quis filius. r. si
 tab. testa. nul. ex
 l. si pater.
N On putauit.
 vt. §. l. i. in pñ.
 n **C** Turbāt. scz
 alio modo q̄ q̄ se
 quitur. vel nō tur
 bant ipso iure vt
 nō p̄tradicat sibi
 ipsi. r. facit. §. de li
 be. r. posth. l. filio.
 o **C** Exheredē. f.
 filii suum.
 p **C** Non sufficit. vt hec bono. pos. cesset. Bzo.
 q **C** Bonorum possessio. fm tabulas.
 r **C** poterit. f. filius. sed qd ecōtra si filius a primo gra
 du p̄teritus a secūdo exheredat⁹ institutus t̄pe. mortis exi
 stētib⁹. r. postea repudiātib⁹. nunquā sufficit peti p̄tratabu.
 vt eūā substitutio r̄p̄at. q̄b̄ videt. vt. §. de libe. r. posthu.
 l. si posthumus. r. §. de iniust. testa. l. nā r. si sub p̄ditione.
 itē certū est dari p̄tratabu. vt. §. e. l. illud. in pñ. r. §. eo. l.

filium. ergo p̄tra substitutos nō p̄t dari querela si adff.
 sent ex substōne. qz illa dat deficiēte alio auxilio. vt insti.
 de inoffi. testa. §. cū aut. sed videt p̄tra. f. q̄ substitutio te
 neat eūā pupillaris lz videt institutio p̄tratab. vt. §. de
 lega. p̄tā. l. ij. certe. p̄pte institui tibi tenere videt testifi
 licet ipse pupill⁹
 institutus accipit
 p̄tratab. qz lz tibi
 cōtratab. iure fm
 tabu. vt. §. de lega.
 p̄tan. l. nonnunquā
 §. Bzo. r. facit. C.
 de libe. p̄te. l. i.
 f **C** Rite. a. solen
 niter licet nō recte
 qz nō meruit ex he
 redari. q̄b̄ tamē
 vñ p̄ altero po
 nit. vt. §. de inoffi.
 testa. l. ij. r. §. de li.
 r. posthu. l. i. si pe
 cent fm Bzo. sed
 in solennitate re
 fert deficiat ricio
 testatōis. vt. §. eo.
 l. sub p̄ditione. an
 heredis. vt. §. ca. l.
 §. si q̄s sua. hūg.
 t **C** Exheredatū
 vt. §. de libe. r. po
 sthu. l. r. si peper
 cerit. §. filius.
 v **C** Si exhereda
 tus. a secūdo gra
 du. Bzo.
 r **C** Institut⁹. scz
 in primo. Bzo.
 y **C** posse. cōtra
 videbat p̄p̄ duo.
 r. qz institut⁹ r. ex
 heredat⁹ erat. r. fa
 cit. §. eo. l. si post
 penult.
 z **C** Peti p̄t. fa
 cit. §. de ven. in pos.
 mit. l. i. §. si v̄ter.
 r. §. se. r. §. de carb.
 edic. l. si impubes
 §. interdum.
 a **C** Cōditio. n̄
 qd r. si nullus ali⁹
 sit institut⁹. q̄b̄ vi
 de f. vt. §. eo. l. filii.
 Bzo. r. facit. §. eo. l.
 q̄b̄ vulgo. r. §. tit. i.
 l. sed r. si §. nō om
 niā. r. §. de iniusto testa. l. nam r. si.
 b **C** Cōpetere. sed nunquā admittetur vt p̄terit⁹ vel vt
 exheredatus. Rñ. vi. p̄terit⁹. Itē p̄tra quoe. Rñ. cōtra in
 stitutos in secūdo gradu. nec in repellēt eū qz dicit exhe
 redatū. vel p̄t dūi p̄tra ipm testifi. vt. §. eo. l. illud. in fi.
 c **C** Nocere. qz rite facta est. nec ob. senatuscon. libonia
 num. q̄b̄ dicit nō valere q̄s aliq̄s sibi ascribit aliquid. qz
 h̄ p̄tra se. non. p. se. ad q̄b̄. §. de interro. ac. l. de cōte. §. i.

licet ipse pupill⁹
 institutus accipit
 p̄tratab. qz lz tibi
 cōtratab. iure fm
 tabu. vt. §. de lega.
 p̄tan. l. nonnunquā
 §. Bzo. r. facit. C.
 de libe. p̄te. l. i.
 f **C** Rite. a. solen
 niter licet nō recte
 qz nō meruit ex he
 redari. q̄b̄ tamē
 vñ p̄ altero po
 nit. vt. §. de inoffi.
 testa. l. ij. r. §. de li.
 r. posthu. l. i. si pe
 cent fm Bzo. sed
 in solennitate re
 fert deficiat ricio
 testatōis. vt. §. eo.
 l. sub p̄ditione. an
 heredis. vt. §. ca. l.
 §. si q̄s sua. hūg.
 t **C** Exheredatū
 vt. §. de libe. r. po
 sthu. l. r. si peper
 cerit. §. filius.
 v **C** Si exhereda
 tus. a secūdo gra
 du. Bzo.
 r **C** Institut⁹. scz
 in primo. Bzo.
 y **C** posse. cōtra
 videbat p̄p̄ duo.
 r. qz institut⁹ r. ex
 heredat⁹ erat. r. fa
 cit. §. eo. l. si post
 penult.
 z **C** Peti p̄t. fa
 cit. §. de ven. in pos.
 mit. l. i. §. si v̄ter.
 r. §. se. r. §. de carb.
 edic. l. si impubes
 §. interdum.
 a **C** Cōditio. n̄
 qd r. si nullus ali⁹
 sit institut⁹. q̄b̄ vi
 de f. vt. §. eo. l. filii.
 Bzo. r. facit. §. eo. l.
 q̄b̄ vulgo. r. §. tit. i.
 l. sed r. si §. nō om

7. de falci. l. v. rōi. §. i. Sed an possit agere de inoffici. dic q non. vt. §. de bo. lib. l. querif. 7. §. de iter dic. 7. relega. l. re legator. in fi. 7. C. de decur. l. ne quis. 7. C. de here. l. cur riales. sed argu. contra. §. de his qui. vt indig. l. i. 7. no. de hoc. C. de inoffi. testa. l. si quando. in fi.

Jura natura- ralia. qz filius erat nec rōitur testifi per arrogationē q ad hoc sic fecus sit in eñneo aliovt su bñat: qz rōipit testa mentū p arro gationē puta fra tris: qui pōt exhe redari et agere q rela turpi perso na instituta. vt. C. de ioffi. testa. l. fra tres. vt dic q ptoz fus eñneus fuerit rōit adoptat: et exheredat. 7. tan dē emācipatus: 7. interi adoptat: 7. fm hoc nō ob. §. de sbo. obli. l. quidā qz filius. vbi dicit q exhereditatio res est incepta in eñne is: qz p dicit nō sūt eñnei ptoz fus. sed cū hoc scōo cāu sit ruptū vt dicit quomō petū iterū rōipi p cōtratab. Rñ. ruptū est de iure ciuili nō ptozo. vt C. eo. l. ij. sic ergo hoc casu petū cōtratabu. §. supioi qrela inoffi. testa. b. **Noceat.** vt nō habeat frabu. 7. facit. §. de libe. 7. posth. l. filio. 7. C. de his qui ve. eta. l. si. Accur. c. **Postliminio** facit. §. de iniur. te sta. l. sed nec. d. **Nocebit.** vt nō habeat frabu. nec em oino extra neus est: vt. §. pti. §. et in sti. de here di. ab in testa. §. eadem. in fi.

Extraneis extraneis ergo heredibus institutis non cōmittitur edictū. vt. §. eo. §. vt autē. 7. facit. §. de vē. in pos. mit. l. i. §. si filius. §. §. certe 7. nō instituti vidētur habere cōtratabu. vt. §. de col. bo. l. i. §. is quoqz. Solu. ibi erat insti tutus vt 7. hic. nec dicas ergo nō pferret: vt. §. l. filii. §. 7. hoc sit consequens: qz illud de rigore. secus de equitate. vt. §. de col. bono. l. si filia. fm Jo. vel ibi erat adoptat: ab

quo materno: hic ab eñneo. vt dixi. §. eo. l. ij. §. si qz filio. f. **Accipiet** alio cōmittente edictū: sed ipi cōmittēt vt g. **Sed si ipse.** f. datus in adoptionem. (subicit. h) **Cōtratabulas.** cur ergo adoptiuus filius scrip: he res patri suo adoptiuo cōmittit edictū: qz videt vt. §. l. si

nozum possessio. **Nō est** no uum vt emācipatus pterit: plus iuris scriptis heredib: pa tris sui tribuat: qz habituri es sent si soli fuissent. Quippe si filius q in p̄tate p̄ris sui est: ex duodecima pte heres scriba: emācipato p̄terito dimidiā partē bñficio emācipatū occu pat: qz si emācipatū fratē non haberet: duodecimā pte habi turus esset. Nā 7. si ex pte mi nima sit heres institutus: nō p ea parte qua scrip: est heres tuēdus est cōmissio edicto: sed amplius p bo. pos. habere po test. p̄toz em p̄positū est cū cōtratabu. bo. pos. dat: eas par tes vniciqz liberorū tribuere quas itestato patre mortuo in hereditate habitur: esset si in potestate māfisset. et ideo siue emācipatus siue is qui in p̄tate māfisset: siue in adoptionē datus ex minima pte heres scri ptus sit: nō redigat ad eā port ionem ex qua institur: est: sed virilem accipit. **atuz.**

Utrum autē pater ado ptiuus viuit: an defun ctus est nichil interest: nā hoc solum queritur an in adoptiua familia sit.

Filius datus in adoptionē pōt vocari ad cōtratab. ex p̄so na heredis cōmittētis edictū. idē in filio dato in adoptionē suo materno. h. d. **Ulpianus**

Post mortē testatoris heres institutus filius in adoptionē se dederit: bono.

ex institutione: vt. §. eo. l. si ex duobus. §. qd si is. **Utrum.** familia. pōt poni habito respectu ad patrē naturalē. i. qñ de eius hereditate agat. nā nō hz filius frabu. cōtra testm̄ patris naturalis si est in familia adoptiuus tēpore mortis naturalis patris: siue viuat post cū petur cōtratabu. siue non viuat pater adoptiuus. vt §. in sti. de here. ab in testa. §. eadem. hug. **Post mortē.** filius. altero pterito.

post. §. si i adopti one. Rñ. in filio se cus est: quia hz stri cto iure commit tat edictū p̄ri: ta men quātū ad ef fectū nō patri sed filio queritur.

Ut autē ad mittantur. dati in adoptionēz alij. az. **Bono**z pos. alio cōmittente edictum.

Qui. dat: a patre naturali.

Bo. pos. alio cōmittente edictū. et facit. §. ea. l. §. si ab vno. sed §. §. eo. l. cū emācipat: §. qui duos. sed hic in filiis: ubi in ne pouib: qz est qui eos antecederat.

Herēs scri batur. et ex. xi. vn cijs alius.

Non habe ret. i. iste testator: als frater: et tunc melior.

Sed ampli us. facit. §. l. cum emācipatus. 7. §. de ioff. testa. l. ma ter. in fi. 7. §. de le ga. iij. l. fi. 7. §. eo. l. filii. §. 7. hoc sit cō sequēs. sed §. §. l. si ex duobus. §. §. et illud. 7. §. i. l. si lū. §. ad eum. vbi nō p̄t h̄c plus qz habebat ex insti tutione. So. ubi iā adiuerat ex instōe ne quo casu nō p̄t petere cōtratab. et sic maiorem pars tem cōsequitur qz

a Potest. preterito committente edictum. als. tra. s. eo. l. iij. §. si emancipatus filius preteritus.
b Quo materno. idē et si extraneo et multo magis. sed hic tra videbatur. quasi oīno adhuc patrē adoptiū respiceret. nec in aliquo respiceret patrē naturalē.
c Magis. cle. ciuē ponitur.
d Ergim⁹ vt adest. als habeat. i. adest ex testō. imo e⁹ ergimus vt nō adest. als. tra. tabu. ei nō daret. vt. l. eo. l. si ex duobus. in pun. Azo.
e Possit. als nō dāt ei. tra. tab. vt. l. eo. l. si in adoptionem.
f Hereditatē. p̄ris naturalis q̄ eū instituit alio p̄tento qui commisit edictum.
g Illud. repetit qd̄ dixerat vt denotet illud esse speciale.
h Hereditatē. patris naturalis qui eū instituit. et dic iussu p̄ris adoptiū. als em non p̄t. vt. s. de acq. here. l. si quis michi bōa. §. iussu.
i Et dāt. commisso edicto ab alio preterito. et sic excusat eū iussu p̄ris. argu. cōtra. l. de fal. l. si q̄. i. r. h.
k Si quis. sui iuris. f.
l Legatū. accipe agnouerit.
m Repellēdus sic. s. eo. l. iij. §. fi. r. l. eo. l. si duob⁹. in pn. r. l. de bo. li. l. r. si ex mo. §. fina. et s. de inoffi. testa. l. papinian⁹. §. si cōditioni.
n Nō possunt. vt e⁹ hereditatē. vt. l. eo. l. proxi. r. s. l. i. in pun.
o Habituri. vt. s. de inoffi. testa. l. q̄ repudiātis in pn. quādoq̄ qui nō admittitur alij nocet. vt. C. de natu. lib. in aut. licet. et no. s. de lega. l. l. h. m. i. §. tico.
p Non committitur. scz p̄ se. vt. s. eo. l. iij. in pun.
q Possessionē. vt. r. s. p̄. r. s. de libe. r. polih. l. fi.
r Qui p̄pter alios. vt instituit. p̄pter p̄ntos. nā in sum. co. i. q̄ alij sunt p̄teriti. h̄it bonoz. pos. Tra. Azo.
f Nam nos curāt. imo curāt. q̄ nullo alio petere tra.

tenentur scripti ad integra legata ac si adiuissent. vt. l. i. r. i. l. nōnunq̄. r. l. is qui. §. sed si solus. dic ergo non curāt q̄tum ad hoc q̄n eā possint petere. r. facit. l. s. separa. l. i. §. sed r. si quis. r. C. de nō nume. pecu. l. pe.
S In adoptionem. veniet. ante conditionē. secus si ali⁹ nō p̄mittat edictum. vt. s. e. l. iij. §. quid ergo. que est contra.
v Sed. s. vt nō admittat ad tra. tabu. et sic ad p̄tentiū. vel de vt admittatur. et sic ad p̄tentiū. et pone eū emancipatū et nō in adoptionē daturū. h̄us.
r Legitimi. i. ciuils. r. facit. s. e. l. i. §. vocant. et in aut. de here. ab in testa. §. si enim. et §. si hō nec fratres. sed argu. cōtra. l. i. i. de legi. agna. succē. §. nos vero.
S Duob⁹. ex altero. l. alio tres enim erant.
z Eius. qz cū vni⁹ p̄tenti vice fungunt cōiuncti sūt. vt. s. de lega. l. l. plane. i. r. h. Azo.
s §. nepotib⁹. hoc tam variē. qz frater cū fratre. cū vterq̄ suā portione et suo iure habeat vice vni⁹ vt cōiuncti non funguntur. Azo.
b Semisces. partis accrescētis et facit. l. de cōiun. l. l. i. §. si q̄ ex nepotibus.
c Filius. pater instituit extraneū sibi heredē. filium ex h̄ditauit in testamēto p̄fecto. sc̄o in testamēto nō p̄fecto filium preteritū. et aliū instituit. queritur an filius possit petere cōtratabu. sc̄o a⁹ videt q̄ non qz dz valere testamētū contra qd̄ p̄ntur tra. tabu. saltē ab initio. vt l. eo. l. quod vulgo. sed tamē distinguit an sunt instituti in sc̄o q̄ als poterāt succedere ab intestato vt alij filij. quo casu licet non valeat vt testamētū. valeat vt voluntas. et rumpit p̄tentiū iure. C. r. sic poterit peti tra. tabu. nam filio preterito non petere scriptū. in secundo remanent. r. hoc proba vt. C. de testa. l. hac consultiissima. an extra-

pos. cōtratabu. accipere p̄tenti. qz scriptis heredib⁹ institutis nō solet nocere adoptio. **S** Si filius in adoptionem dat⁹ auo materno heres institutus sit a patre naturali. cōmissio p̄ alij edicto magis est vt bono. pos. accipere possit. nec enim exigitur vt adest hereditatē. sed sufficit vt delata sit acquiriq̄ possit. **S** Si in adoptionē datus possit q̄ iussu patris adoptiū h̄ditatē adijt emancipatus fuerit. p̄tenti tra. tabu. bono. pos. accipere. hereditatē q̄ ipse potius habebit q̄ pat̄ adoptiuis. Illud notandū est qz si adierit hereditatē in adoptionē datus. tra. tabulas ei dāt. alias aut si quis legatū. si qz portioes sibi datā agnouerit tra. tabu. bo. pos. repellēdus est. **L**iberi qui tra. tabulas habere nō possunt. nec patrē faciunt si p̄ alios committat edictū. quo em mō bonum est eis fauere. vt partem faciāt nichil h̄itur. **E**x h̄ditati liberi quē admodū edictū nō committunt. ita nec cōmissio p̄ alios edicto cum illis veniūt ad bonoz. possessionē. vnaqz eis querela superest si de inofficio dicant.

Beneficio michi cōpetenti ex iure alterius possum vt cōtra alium. h. d. et est notabilis et menti tenendus. **Bar.**
lhi qui p̄pter alios tra. tabu. bono. pos. petunt nō expectāt vt preteriti bonoz. possessionē accipiāt. verū ipsi quoqz bono. pos. tra. tab. petere possunt. **L**um em semel beneficio alioz ad id beneficiū fuerit edmissi. iam nō curāt petant illi necne bonoz. possit. **P**aulus sub conditione scriptus sit heres a naturali patre alio committente cōtra tabulas edictum. r. ipse veniet. sed si defecerit conditio. repellitur ab ea possessione. idem p̄to r. in eo qui pure quidē licet non iure scriptus sit heres. **E**x plo iuris legitimi et bono. possit. cōtratabulas distribuitur. igitur nepotes ex vno filio vnam partem habebunt.

Quo accrescēt d̄z locū inter bonorum possessores. h. d. **S** In duobus filij. **P**aul. h̄z ex altero filio duobus nepotib⁹ possessio bonorum competat. r. alter ex nepotibus non petat. pars eius fratri accrescit. **S**i vero ex filijs alter non petat. tā fratri q̄ nepotibus id prodest. nā tunc duo semisces fiunt ex quibus alterum filius. alterū nepotes consequentur.

Per secundū testamentum in quo filius est preteritus si i eo sunt scripti venientes ab intestato r̄ ip̄t p̄tentiū. h. d. **Bar.**
Si prius testamētū extet iure factum quo filius ex here datus est. sequēs imp̄fectū in quo p̄terit⁹ sit filij. posteriore facto filium preteritū. et aliū instituit. queritur an filius possit petere cōtratabu. sc̄o a⁹ videt q̄ non qz dz valere testamētū contra qd̄ p̄ntur tra. tabu. saltē ab initio. vt l. eo. l. quod vulgo. sed tamē distinguit an sunt instituti in sc̄o q̄ als poterāt succedere ab intestato vt alij filij. quo casu licet non valeat vt testamētū. valeat vt voluntas. et rumpit p̄tentiū iure. C. r. sic poterit peti tra. tabu. nam filio preterito non petere scriptū. in secundo remanent. r. hoc proba vt. C. de testa. l. hac consultiissima. an extra-

tionē accipiāt. verū ipsi quoqz bono. pos. tra. tab. petere possunt. **L**um em semel beneficio alioz ad id beneficiū fuerit edmissi. iam nō curāt petant illi necne bonoz. possit. **P**aulus sub conditione scriptus sit heres a naturali patre alio committente cōtra tabulas edictum. r. ipse veniet. sed si defecerit conditio. repellitur ab ea possessione. idem p̄to r. in eo qui pure quidē licet non iure scriptus sit heres. **E**x plo iuris legitimi et bono. possit. cōtratabulas distribuitur. igitur nepotes ex vno filio vnam partem habebunt.

Quo accrescēt d̄z locū inter bonorum possessores. h. d. **S** In duobus filij. **P**aul. h̄z ex altero filio duobus nepotib⁹ possessio bonorum competat. r. alter ex nepotibus non petat. pars eius fratri accrescit. **S**i vero ex filijs alter non petat. tā fratri q̄ nepotibus id prodest. nā tunc duo semisces fiunt ex quibus alterum filius. alterū nepotes consequentur.

Per secundū testamentum in quo filius est preteritus si i eo sunt scripti venientes ab intestato r̄ ip̄t p̄tentiū. h. d. **Bar.**
Si prius testamētū extet iure factum quo filius ex here datus est. sequēs imp̄fectū in quo p̄terit⁹ sit filij. posteriore facto filium preteritū. et aliū instituit. queritur an filius possit petere cōtratabu. sc̄o a⁹ videt q̄ non qz dz valere testamētū contra qd̄ p̄ntur tra. tabu. saltē ab initio. vt l. eo. l. quod vulgo. sed tamē distinguit an sunt instituti in sc̄o q̄ als poterāt succedere ab intestato vt alij filij. quo casu licet non valeat vt testamētū. valeat vt voluntas. et rumpit p̄tentiū iure. C. r. sic poterit peti tra. tabu. nam filio preterito non petere scriptū. in secundo remanent. r. hoc proba vt. C. de testa. l. hac consultiissima. an extra-

facto filium preteritū. et aliū instituit. queritur an filius possit petere cōtratabu. sc̄o a⁹ videt q̄ non qz dz valere testamētū contra qd̄ p̄ntur tra. tabu. saltē ab initio. vt l. eo. l. quod vulgo. sed tamē distinguit an sunt instituti in sc̄o q̄ als poterāt succedere ab intestato vt alij filij. quo casu licet non valeat vt testamētū. valeat vt voluntas. et rumpit p̄tentiū iure. C. r. sic poterit peti tra. tabu. nam filio preterito non petere scriptū. in secundo remanent. r. hoc proba vt. C. de testa. l. hac consultiissima. an extra-

facto filium preteritū. et aliū instituit. queritur an filius possit petere cōtratabu. sc̄o a⁹ videt q̄ non qz dz valere testamētū contra qd̄ p̄ntur tra. tabu. saltē ab initio. vt l. eo. l. quod vulgo. sed tamē distinguit an sunt instituti in sc̄o q̄ als poterāt succedere ab intestato vt alij filij. quo casu licet non valeat vt testamētū. valeat vt voluntas. et rumpit p̄tentiū iure. C. r. sic poterit peti tra. tabu. nam filio preterito non petere scriptū. in secundo remanent. r. hoc proba vt. C. de testa. l. hac consultiissima. an extra-

facto filium preteritū. et aliū instituit. queritur an filius possit petere cōtratabu. sc̄o a⁹ videt q̄ non qz dz valere testamētū contra qd̄ p̄ntur tra. tabu. saltē ab initio. vt l. eo. l. quod vulgo. sed tamē distinguit an sunt instituti in sc̄o q̄ als poterāt succedere ab intestato vt alij filij. quo casu licet non valeat vt testamētū. valeat vt voluntas. et rumpit p̄tentiū iure. C. r. sic poterit peti tra. tabu. nam filio preterito non petere scriptū. in secundo remanent. r. hoc proba vt. C. de testa. l. hac consultiissima. an extra-

nei. et sic filio preterito non petente scripti in primo sunt heredes: et tunc non petitur cōtratabu. et s̄m hoc impro- p̄ie dicit cōtratabulas. vel dic q̄ resp̄ent ad ius autem. s̄m qd̄ valet etiā iure test̄m̄tri. vt C. d̄ test̄m̄. aut. hoc inter. alij d̄r hic vnde liberi. qd̄ non placet.

a Filio. preteri- to ad hereditate: q̄ non vult veni- re ad eam per cō- tratabulas.

b Scripti here- des. in s̄do: potio- res dico scripti: in primo.

c Non possit. quia sit extraneus.

d Excludatur. scilz a cōtratabu. q̄ exheredat̄ est.

e Um emanci- pat̄. als. s̄. et als. ler.

f Transferr̄. nisi scriptus sit de liberis. vt. s̄. eo. l. nō putant. s̄. si.

g Loco. sic. s̄. de bo. possess. l. ij. r̄ ad trebel. l. si he- res ab eo.

h Altero. filio. scz patre nepotis r̄ alio instituto cū nepote.

i Habebat. cū patre suo.

k Accipere. qz pater habebat di- midia: r̄ alter fra- ter dimidia. h. sed qd̄ si post mortem patris bonoz pos- sessionem accipe- ret. h. jo.

l Decefferit. post mortē aut. tñ alias admittit. vt. s̄. d̄. in pos. mit. la. s̄. filius. in fi. m.

m Nō admitti- tur. qz nec p̄ se q̄ est institutus: nec per alij quia ne- mo est q̄ possit cō- mittere edictū cū alter cōstitutus. et facit. s̄. eo. l. non putant. s̄. datur.

n Emācipat̄. p̄teritus.

testamēto preteritus recte pe- ter bonoz possess. **S**i remo- to quozq̄ filio potiores sunt in ea hereditate posteriori testa- mento scripti heredes: et ita- tus habet vt cū is cōtra quem filius petat bonozū possessio- nem remoto filio possit obtine- re hereditatē: filius quoq̄z re- cte videatur petere bonozum possessionē. si vero non possit ille obtinere hereditatē: filius quoq̄z excludatur.

Que heres acquirit iure ci- uili effectus heres: ea ipsa acq- ruit bonozum possessio: iure pre- torio effectus. h. d. Ulpianus.

Qum emācipatus bono- rū pos. cōtratabu. acci- pit: scriptus heres et heredita- tē petēt cogēdus est r̄ p̄dla et seruos hereditarios p̄stare. omne em̄ tus trāsferr̄ equum est qd̄ p̄ causam h̄ditariā scri- ptus heres nāciscit̄ ad eū quē p̄tor: heredis loco cōstitut.

Qui duos filios et ex alte- rō: eozūdem nepotē habebat: eū in adoptionē dedit r̄ here- dē instituit preterito altero fi- lio. queritur quid in h̄is serua- ri debeat: vtrū in partē patris sui admittat: an virilē portionē habeat: h̄ndi i adoptionē da- tus nepos r̄ heres scriptus q̄z diu pater eius aut in potestate aut emācipatus est: nō potest cōtratabu. bono. pos. accipere. sed r̄ si pater ei⁹ anteq̄z bono. pos. acciper̄ decefferit: nō ad- mittitur nepos ad bo. possess.

Si pat̄ emācipato filio pre- terito heredes duos scripserit filij quē in potestate habebat et alterū quē in adoptionē de- derat: ex quo duos nepotes in familia reitquerat: qui r̄ ipsi te- stamento preteriti sunt bonozū possess. p̄ parte tertia is q̄ emā- cipatus est: r̄ pro parte tertia

o Remāsit institutus cōmissio edicto per preteritū. **p** Simul. per edictū de coniungē. et facit. i. titu. l. l. q̄. et dē comun. lib. l. i. r̄. s̄. si inter. r̄. s̄. de inoffi. testa. l. si. p̄- ponas. r̄. s̄. pri. s̄. q̄. Emācipaue- rit. sed et alij post emancipauit.

r Emācipato. scilz filio r̄ futuro eo qui in potesta- te remāsit. item adoptato. **s** r̄ tres par- tes. vnā habebit filius in potestate cōstitutus: alterā ne- pos adoptatus. r̄ tertiā alser nepos et sic duo nepotes non habēt solum modo partem sui p̄ris. et est rō: vt h̄ dicit. r̄. s̄. l. iij. s̄. si quis post. et facit s̄. p̄tor. s̄. cum cō- cordā. r̄. s̄. de ado- ptio. l. si pater. s̄. q̄ duos.

t Cū filio suo. emancipato. **s** ex duob⁹. als. scipit si ex duobus. als. ex duobus.

x Quomā iudiciū. bona ratio vt subicit. i. ibi. tunc em̄ r̄. r̄. s̄. e. l. non tñ. s̄. si. r̄ ar- gu. s̄. de inoffi. tes- ta. l. si proponas. s̄. i.

y Adierit. vel bono. pos. s̄m tab. accepit. vt arg. i. ti. l. non munc̄. h. jo.

z Bonoz possi- s̄ssio. s̄. cōtratabu. licet alter commit- tat edictum.

a Deteriorez. qz institut⁹ in ma- iori redit ad virilē. sed certe tunc nec melior nec deterio- er. s̄. i. primo r̄. si deterior: quia si nō adit̄z augere ad virilē. vt. s̄. e. l. nō putant. s̄. si. q̄ est contra. h.

b Eam. partē scilz tantū.

c Cū filio suo. emancipato. **s** ex duob⁹. als. scipit si ex duobus. als. ex duobus.

x Quomā iudiciū. bona ratio vt subicit. i. ibi. tunc em̄ r̄. r̄. s̄. e. l. non tñ. s̄. si. r̄ ar- gu. s̄. de inoffi. tes- ta. l. si proponas. s̄. i.

y Adierit. vel bono. pos. s̄m tab. accepit. vt arg. i. ti. l. non munc̄. h. jo.

z Bonoz possi- s̄ssio. s̄. cōtratabu. licet alter commit- tat edictum.

a Deteriorez. qz institut⁹ in ma- iori redit ad virilē. sed certe tunc nec melior nec deterio- er. s̄. i. primo r̄. si deterior: quia si nō adit̄z augere ad virilē. vt. s̄. e. l. nō putant. s̄. si. q̄ est contra. h.

b Eam. partē scilz tantū.

a Et q extraneis. no. tris incomoda sequi adempte. f. q ptab. denegat. Itē q nō auget eius portio s3 minui pōt. Itē q legata pstat oibus vt hic. r. f. i. l. si duo. in fi. est r quartū: q nō fit collatio ei ab emancipato pterito de rigore: vt. f. de coll. bo. l. i. s3 abidē. de equitate secus. vt. f. de colla. l. si filius. sed ad illud qd hic dicit de legatio ē ptra. f. ti. i. l. filii. s. fi. r. l. is q. s. sed si script. s3 iyras cap. solui.

b Haberi debere. cōtra. s. eo. l. si post. s. si i adoptio. Solu. ibi coactus adit.

c Sustulit. i. p creauit ex ea: fecit si aliquid adoptasset emancipat: vt. s. de in ius vocā. l. s3 r. si. s. si filios. s. respon.

d Post mortē. siue an mortē naturalis siue post: qz pater adoptiu non viuēbat. tunc em secus: vt. s. eo. l. si emancipatus. s. fi. s3o.

e Nepotē. instituti hīdē. alioqū absonū videt.

f Possē. p alii cōmittētes edictū. s. Mortuo. idē r si viuente: vt. s. eo. l. nō tm. s. si pater. s3o. alii vt. h. subaudiūt etiam isto filio adoptiuo in eius existente potestate.

h Patris. primo decedētis. idē forte si post: vt. s. de inoffi. testa. l. si is qui.

I Preterit filii. p. is debitor: cui pater legauit liberationē. vñ si opponat exceptionē doli ex dicta liberatione videt ap probare testm. s3 qd si ex cā pacu facti a patre. opponatur doli exceptio. Rñ. nō per hoc approbat testamentū. nam nō sequitur q valeat testamentū.

k Filius. qd quilibet possit q deberet institui r est preteritus: vt. f. de excep. rei iudi. l. ij.

l Cuius est. sed nō videt posse opponi heredi patroni vel parētis: vt. f. de excep. do. l. apud. s. libertū. sed hic ex dolo ipsius heredis. f. qz nō petiit: ubi defuncti. r no. qz cōtratabulas pōt opponi in modū exceptionis: vt. f. de bo. li. be. l. nichil. s. pe. r. s. qbus ex cau. ma. l. necnō. s. qd eis. r de inoffi. testa. l. papinianus. s. si filius. Accur.

S Emācipat. ab e. f. neo hīdē que emācipat. instituit n. C. Bono. pos. f. ptab. qd videbat: qz pterit s3 certe hoc fuit p. modo eius: vt. C. de inoffi. testa. l. filius. r facit. s. de lib. r posthu. l. multi. r. f. de bo. l. l. si patron. s. si qd nō mala. r. s. de vulg. substi. l. cū ex filio.

S Emācipatus filii. ne poti in p. tate aut relicto ab extraneo herede fideicommissaria hereditate si liberat aut p. tate fuisset reliq. s. si su spectus auus sit q. s. sumpturus bona nepotis: nō eē et dā. dā bo. possessionē. r. l. pian. s3 pater se dedit r i adoptionē nec sequat euz filius emācipatus ab eo ante fact: qz in alia familia sit pater in alia filius: bo. pos. cōtratab. nō pōt filius ei habere: r ita iulia. scripsit. marcellus aut ait iniquū libi videri excludi eos a bono. pos. cū pater se dedit in adoptōes. vbi em nō dat filius in adoptionē: sed p. se dat nullū p. rem filio a s. gnat: que snia nō est sine rōne.

S Ab dōtōe ex. r. ermo. hīdatus. r. ab. bo. pos. petet: s3 sub p. ditione hīs institutus a p. tatab. bo. pos. excludat: certo em iudicio liberi a parentū successione remouendi sunt. r. l. qui p. tatab. bo. pos. accepit tā legati qz fideicommissi exactio: s3 r mortis cā donatōis retēto denegatur nec interest p. semetipm an p. alii querat. r. riphonius.

Q uod vulgo dicitur liberis datā bo. pos. p. tra legem esse sic intelligēdū est: vt nō p. dit s. yemat r alio: s3 hic p. tatab. imitat testm: vt nec ipse nec alii ex eo petat: sed successio liberor. ex testam. r. to non pender. vt. ibi. Accur.

Q ueratur. i. debeat acq. r. vel dic. i. conqueratur. Quod vulgo. quasi dicat. p. tra legē est indistincte dari bo. pos. liberis. r hoc dicit vulgo. nā d3 distinguant a s. p. e mortis valuit testm: r tūc dat. an nō: r tūc si dice res dari esset p. tra legē. s. ipsius p. tētous qui vna lex est: vt. s. de iusti. r iure. l. nam r ipm. nā tūc de mī datur euz testamētū est perfectū r validū vt hic. vel dic contra legem. i. p. teter. vel. i. cōtra voluntatē defuncti que est lex: vt in a. f. de nup. s. disponat: sed nōne testō rupto dat cōtrata. vt. C. eo. l. ij. Rñ. fauore posthumi ibi nō valet. hic

S pater. familia. s. ad optina. p. C. In alia. r nō illa.

C cōtratab. s. p. is in adoptiua familia existens. r. Marcellus. corrigi iulianū.

I n adoptionē. sed quō potuit testari. Rñ. vt. s. e. l. nō tantū. s. si pater alticius.

U bi em. i. f. ei qd possz obijci. ex l. s. eo. l. si emancipatus. s. si filius.

S ub p. ditione. qd fieri nō pōt: vt s. de lib. r posthu. l. iij. s. i. r ideo nō excludit a p. tatab. vt. s. eo. l. nō putauit. s. nō queuis.

E xcludat. vt s. e. l. iij. s. i. s3 i sub p. ditione. r. fa. s. e. l. in adoptione.

D enegat. s. substituto: vt. s. de vulga. substi. l. is qui. r facit. s. de in offi. testa. l. papinianus. s. meminit. r. de his qui. vt indig. l. post. le. s. i. r. de bo. lib. l. in seruitute. s. si qd bonor. r. s. nō nunq. r. s. p. terea s3 p. tra. f. eo. l. si filius. circa p. n. vbi veniens vno iure

autem iure cōmuni: qz nō fuerit testes. vij. vel alio modo vt hic subicit. vel ibi etiā iure auili est ruptū nō p̄soud. 2. facti. de secun. tabu. l. i. §. semel.

Hūm. Diuidit hec lex p̄ncipalr in quattuor partes. p̄mo ponit thema 2. questio q̄liter succedat q̄ emancipatus est p̄teritus iu⁹

exheredatus 2. extraneus instituitur. Secō d̄terminatio ponit p̄dicte questionis. Tertio ponitur alia questio vtrū eo casu fiat collatio. Quarto ponit vnā questio nē quibus 2. a quo eo casu legata p̄stent. scōda ibi: dixi terna in §. videamus. quarta in §. legata tñ. scōda p̄ subdiuidit in tres p̄tes. p̄mo ponit quā succedat in p̄specto rigore iur̄s auilis 2. in p̄specto rigore iuris p̄tore. r̄. secundo qualif succedat de equitate q̄ hereditas nō est adita. tertio qualif succedat de equitate q̄ hereditas est adita. scōda ibi sed cū ex hereditatio. terna ibi: sed quemadmodum. Bar.

a Exheredatuit. 2. extraneus instituit.

b Quaten⁹. i. quantū. sed vtrū in totū expugnet p̄tratabulas: an p̄semisse. Azo.

c Repellendū.

a p̄tratab. vt. I. eo. §. videamus. ibi iste em̄ 2c. non a querela in offi. testamēti. Azo.

d Nichil latum. etiā si adierit. ad qd̄ est. J. n. i. l. iij.

e Filius. nō habeas hic §. fm̄ azo. sed videt̄ nō cōpetere ab in: estato dum habet locū contratabu. vt. J. si tab. testa. nul. ex. l. i. §. ita. Solu. ibi.

f Suus heres. s. in solidū de iure ciuili. sed p̄ p̄tore 2. associat̄ ei emancipatus: vt in §. redit.

g Petens. potest enim licet desertum est testamentū qz tempore mortis extiterunt tabule 2. ex testamēto adiri potuit hereditas: vt. l. i. prox. Azo. 2. dic petens p̄to se misse: vt. J. §. redit.

h Solus. immo non solus vt statim corrigit: immo non. vt. J. §. videamus. Azo.

i Nullus sit momētū. nec cetera ibi scripta valēt: vt J. de bo. libe. l. si patron⁹. §. ex testamēto. 2. C. de fideicō.

leam quam. 2. J. de reg. iur. l. si nemo.

k Nō ob stare eā. s. ex h̄dato. dicendū est nec quomī nus 2c. als nichilomin⁹ 2c. 2. vere nō nocet filio p̄nti hereditate p̄nti nō adita: vt. d. §. ex test. s. ea aditadistignit mala mente vt tunc nocet: als nō: vt. d. l. si patron⁹

adita h̄ditate ex testō null⁹ sit momētū: ideoqz nō ob stare eā nec quomī⁹ p̄tratab. liber toz p̄ris accipiat bonoz p̄of. tul. recte r̄ndit: ne testm̄ p̄ oia irritum ad notā ex h̄dationis solā p̄fecisse videat̄. Redit^m res ad intestati exitum⁹ vt ad uersuz filiū suū ex asse herede ab intestato⁹ patre emācipatū p̄toz in p̄te dimidia tueat̄. Er̄it ergo venale⁹ beneficium scripti h̄dis extranei: vt cum tpe iure⁹ h̄ditatis nichil sit cōsecuturus: adeūdo repellat filium⁹ in p̄tate relicti: p̄stetqz affem⁹ emācipato filio iure cōtratab. bo. pos. Si aut̄ omiserit⁹ hereditatē in bonoz p̄ofessionē⁹ ex h̄datū effectū admittere iure factū suū solū herede. Sed quēadmodū p̄toz emācipatū tuetur⁹ si adita nō fuerit h̄ditas: ita nec filius q̄ in p̄tate remāsit aditionē⁹ adhibita in totū expellendus erit s̄ ad h̄ditatē p̄ortionē admit tend⁹ est ex cā inofficiosi q̄rele p̄tra emācipatum⁹ mouende.

C Inter eos qui diuerso iure succedūt nō habet locum collatio. Item emancipat⁹ filius quādo nō facit iniuriā suo nō habet locū collatio. Bar.

C Inter eos qui diuerso iure succedūt nō habet locum collatio. Item emancipat⁹ filius quādo nō facit iniuriā suo nō habet locū collatio. Bar.

tum expugnabit 2. res habebit.

f Filius. sc̄z si intentatur contratabulas: vel etiam a querela: si tamē iam soluit affem̄ emācipato: sed emācipatū nō excludit a q̄rela: vt. I. ea. l. §. ij. ibi nec filius 2c.

t Affem. i. totam hereditatem.

v Omiserit. extraneus institutus.

x In bonoz p̄ofessionem. als in possessione bonotū als in p̄ortionem bonoz: 2. dic admittere. s. emancipatus exheredatū dico iure factū. s. hereditate nō adita.

y Tuetur. per p̄tratab. vt. §. §. redit.

z Aditione. ab extraneo instituto facta.

a Cōtra emācipatum. patet ergo qz tenet testamētū de iure ciuili s̄ sit data p̄tratab. emancipato. vt. C. eo. l. ij. 2. fm̄ hoc nō est hic §. ex causa.

a Emācipatum. qz hereditatē sibi a scripto restitutam habet: vt. §. dixit in illo §. ent. Azo.

§. si quis. 2. §. si filius. Accur.

l Videatur. vt solum ob sit non p̄ofit vt optime exponitur. J. de bono libe. l. si patronus. §. ex testamēto. Accur.

m Redit. suspē siue cum superioribus legitur.

n Exitum. cui institui repudiānt affem.

o Ab intestato. sc̄z succedentē. Azo.

p Tenale. nam etiam p̄ctio accēpto poterit gratificari scriptis vel suo vel emancipato. sic. §. de iur. do. l. cui in fundo §. i. in fine.

q Iure ciuili. quod emancipatos non cognoscit vt in iur. de here. ab intesta. §. emācipati. 2. §. itaqz. sed contra. J. eo. §. videamus. vbi in partem tantū p̄ternorum p̄oficit repudiatio heredum. sed illud quo ad effectum.

r Consecutus. quia emancipatus per contratabulas testamē-

a **C**aso casu. q. instituitur no adit. vt. s. s. si alit omiserit.
b **C** In hi. adit. uel. r. dicit q. no q. diuerso iure uenit. s. f. emancipatus. p. pratab. alter ab intestato. ar. collatio uel eamto de collatione tuc demu h. locu qm oes eode iure per pratab. uenit vt hic subijat. r. de col. l. i. in pun. r. s. h. uis.

c **E**x hac pte. p. mittere uerbum edicti. ex hac pte scy qua dicit cōtra tabu. r. indicat collationem.

d **U**nde. i. ex q parte.

e **Q**ue. s. pars edicti.

f **I**ta bonoz. s. sicut emancipato.

g **I**te eim. bene dico q. per edictu n sit col. vt dicitur est nisi h. q. h. d. nec etiā r. c. et facit. i. e. l. i. in s. i. h. z.

h **N**eg. ex illa. q. d. nec etiā r. c. et facit. i. e. l. i. in s. i. h. z.

i **P**arte. q. uoz eabat ad bonoz possessionē cōtra tabu. a. z. o.

k **I**ntestato. q. uo est adita hereditas. a. z. o.

l **A**dmissus. q. d. esse pot. vt. s. l. p. r. o. i.

m **C**ōpellit. i. p. e. s. i. c. q. r. e. r. s. o. s. u. s. n. o. e. o. i. u. r. e. q. u. o. e. m. a. n. c. i. p. a. t. u. s. u. o. c. a. t. c. o. l. l. a. t. i. o. e. c. c. l. a. t. i. o. n. ā. n. e. c. e. m. a. n. c. i. p. a. t. u. s. e. o. i. u. r. e. q. u. o. s. u. u. s. f. a. b. i. n. t. e. s. t. a. t. o. u. t. s. u. b. i. j. a. t. q. r. s. i. f. r. a. t. e. r. r. c.

n **E**t. r. e. r. e. o. r. n. u. n. c. s. o. l. u. i. t.

o **A** p. a. t. r. e. h. e. r. e. s. f. e. s. s. e. r.

p **C**ōsequat. scz scriptus heres. vt. s. e. o. l. n. o. p. u. t. a. u. i. t. s. f. i. r. h. o. c. s. i. n. o. n. a. d. i. t. i. n. s. t. i. t. u. t. u. s. a. l. t. e. r. n. o. n. a. c. c. r. e. s. c. i. t. v. t. s. e. o. l. i. s. i. e. r. d. u. o. b. u. s. s. f. e. d. i. l. l. u. d.

q **U**erbis. que dicit vt inter eos quib data est bono. pos. s. f. e. r. a. l. f. x. e. r. m. e. n. t. e. d. i. s. t. i. n. g. u. i. t. a. n. l. e. d. i. t. s. u. u. s. r. e. d. e. r. e. t. e. i. a. s. n. o. u. t. h. r. d. e. c. o. l. d. o. l. i. s. i. l. i. a. r. l. n. e. c. i. p. s. a. r. v. r. t. u. s. d. i. c. d. e. r. i. g. o. r. e. f. e. d. d. e. e. q. u. i. t. a. t. e. f. e. c. r. v. t. s. d. e. c. o. l. b. o. l. i. s. i. f. i. l. i. u. s.

r **S**im. Jo. r. n. o. s. l. i. s. i. e. x. d. u. o. b. u. s. s. f. i. l. l. u. d. u. e. l. d. i. c. m. e. n. t. e. i. e. q. u. i. t. a. t. e. p. r. o. u. i. s. r. i. n. l. i. s. i. f. i. l. i. u. s. e. s. t. e. d. i. t. a. s. s. c. e. n. o. l. e. p. r. i. a. e. q. u. i. t. a. t. e. p. r. o. u. i. s. f. i. m. h. z. o. u. e. l. i. n. l. i. s. i. f. i. l. i. u. s. i. n. s. t. i. t. u. t. u. s. a. d. i. t. i. e. h. i. c. n. o. n.

s **N**o. u. o. c. a. t. s. u. b. a. u. q. u. i. r. a. c. c. i. p. e. n. o. m. e. u. t. h. e. r. e. d. i. t. a. r. c.

Uidea m. tñ isto casu quo utriq ad bona p. f. s. uentit an h. p. f. e. r. r. e. d. e. b. e. a. t. e. m. a. n. c. i. p. a. t. u. s. n. a. q. s. n. e. q. s. e. x. h. a. c. p. a. r. t. e. e. d. i. c. t. i. s. p. o. b. i. s. i. d. f. a. c. e. r. e. c. o. g. i. t. u. n. d. e. c. o. r. r. a. t. a. b. a. c. c. e. p. i. t. b. o. n. o. z. p. o. s. s. e. s. s. i. o. n. e. q. u. e. i. n. t. e. r. e. o. s. q. u. i. b. i. t. a. b. o. n. o. z. p. o. s. s. e. s. s. i. o. n. e. d. a. b. i. t. c. a. u. e. r. i. d. e. c. o. l. l. a. t. i. o. n. e. a. b. e. m. a. n. c. i. p. a. t. o. l. u. b. e. t. i. s. t. e. e. m. q. u. i. m. a. s. i. t. i. n. p. r. a. t. e. q. u. i. e. x. h. e. r. e. d. a. t. u. s. n. o. i. a. t. i. m. f. u. i. t. n. o. e. s. t. u. o. c. a. t. a. d. b. o. n. o. z. p. o. s. s. e. s. s. i. o. n. e. n. e. p. r. a. t. a. b. n. e. q. s. e. r. i. l. l. a. p. a. r. t. e. i. e. d. i. c. t. i. q. u. a. i. n. t. e. s. t. a. t. o. p. r. e. m. o. r. t. u. o. e. m. a. n. c. i. p. a. t. u. s. a. b. b. o. n. o. z. p. o. s. s. e. s. s. i. o. n. e. a. d. c. o. l. l. a. t. i. o. n. e. c. o. p. e. l. l. i. t. m. q. r. s. i. f. r. a. t. e. r. a. b. i. n. t. e. s. t. a. t. o. h. i. s. s. i. t. e. m. a. n. c. i. p. a. t. u. s. t. n. n. o. n. i. n. d. e. a. c. c. e. p. i. t. b. o. n. o. p. o. s. s. e. s. s. i. o. n. e. n. e. h. a. c. t. e. n. s. i. l. i. o. s. u. o. p. f. u. e. r. i. t. f. a. c. t. u. h. e. r. e. d. i. s. s. c. r. i. p. t. i. n. o. n. a. d. e. u. e. n. i. s. s. u. t. e. i. s. a. d. p. o. r. t. i. o. n. e. a. d. m. i. t. t. e. r. e. t. b. o. n. o. z. p. r. i. o. r. u. m. n. o. e. t. i. a. e. o. z. q. u. e. e. m. a. n. c. i. p. a. t. u. s. p. p. r. i. a. h. a. b. u. e. r. i. t. s. i. t. h. o. c. s. i. t. p. s. e. q. u. e. s. i. l. l. i. q. e. r. m. i. n. o. r. e. p. r. e. s. c. r. i. p. t. a. p. r. e. h. e. r. e. s. r. e. l. i. c. t. u. m. i. n. p. r. a. t. e. a. d. m. i. s. s. i. o. n. e. f. r. a. t. r. e. e. m. a. n. c. i. p. a. t. o. a. d. p. r. a. t. a. b. b. o. n. o. p. o. s. s. e. s. s. i. o. n. e. c. i. u. s. b. n. f. i. c. i. o. p. l. u. s. p. s. e. q. u. a. t. u. r. q. u. i. s. e. d. i. c. t. i. u. s. u. t. v. e. r. b. i. s. c. o. l. l. a. t. i. o. i. n. d. u. c. a. t. e. x. m. e. t. e. p. r. o. i. s. d. e. n. e. g. a. d. a. e. s. s. e. r. i. n. d. e. f. m. u. l. t. o. m. a. g. i. s. a. u. t. h. u. i. c. n. o. o. p. z. c. o. f. e. r. r. i. t. q. r. a. p. a. t. r. e. e. x. h. e. r. e. d. a. t. a. p. r. e. t. o. r. e. a. b. b. o. n. o. z. p. o. s. s. e. s. s. i. o. n. e. n. o. u. o. c. a. l. i. t. s. e. d. o. c. c. a. s. i. o. n. e. o. m. i. s. s. e. h. e.

occasione r. c. hoc dico nichil habeturo r. c. Item contra huc. s. e. o. l. i. s. i. e. m. a. n. c. i. p. a. t. u. s. s. z. i. b. i. n. u. l. l. i. f. u. i. t. t. e. s. t. i. t. u. t. i. c. s. i. c. r. i. t. a. d. i. s. t. i. n. g. u. i. t. u. t. d. i. c. i. t. u. r. a. l. i. u. o. u. e. l. n. o. n.

f **N**o. s. o. l. i. d. a. q. d. r. i. d. e. b. a. t. q. r. i. n. a. s. s. e. z. a. c. c. e. p. i. t. p. r. a. t. a. b. h. z. o. t. q. d. s. d. i. m. i. d. i. u. r. a. f. a. c. i. t. s. a. d. l. f. a. l. l. i. n. r. o. n. e. s. h. p. d. e. s. r. d. e. l. e. g. a. t. i. j. l. i. s.

g **E**u. q. manist in potestate.

h **E**x. t. r. a. n. e. i. r. e. p. r. i. d. i. t. i. b. u. s. s. c. r. i. p. t. u. s. v. t. s. e. o. l. s. i.

i **S**i. q. s. pone q. f. u. i. s. e. s. t. p. r. e. r. i. t. u. s. r. d. u. o. e. x. t. r. a. n. e. i. i. n. s. t. i. t. u. t. i. q. u. i. n. o. a. d. i. e. r. u. n. t. i. s. i. s. u. u. s. p. e. t. a. t. c. o. r. r. a. t. a. b. u. c. o. n. t. r. a. u. n. u. m. e. o. r. u. m. q. d. p. o. t. e. s. t. e. s. t. v. t. s. e. o. l. q. u. o. d. u. l. g. o. p. r. a. t. a. b. e. t. a. a. b. e. o. r. e. l. i. c. t. a. s. e. c. u. s. s. i. e. t. e. x. h. e. r. e. d. a. t. u. s. r. s. c. r. i. p. t. i. n. o. n. a. d. i. r. e. r. e. q. u. n. u. l. l. a. p. o. s. s. e. s. s. i. o. n. e. u. t. s. p. r. i. s. s. i. c. e. s. t. p. a. d. i. t. o. m. e. l. i. o. r. e. x. h. e. r. e. d. a. t. i. q. u. i. p. r. e. u. i. t. p. o. s. s. e. r. e. t. e. n. i. a. d. i. c. e. r. e. n. u. l. l. u. i. p. s. o. i. u. r. e. n. a. h. z. d. u. p. l. e. x. a. u. x. i. l. i. u. s. s. u. u. s. p. r. e. r. i. t. u. s. v. t. s. d. e. l. i. b. e. r. e. t. e. l. i. s. q. u. i. i. n. p. u. n. v. l. p. o. n. e. i. e. m. a. n. c. i. p. a. t. o. p. r. e. r. i. t. o. d. u. o. b. e. x. t. r. a. n. e. i. s. i. n. s. t. i. t. u. t. u. s. v. n. u. q. u. i. p. e. r. i. t. c. o. r. r. a. t. a. b. n. a. d. a. b. i. t. l. e. g. a. t. a. q. u. e. n. o. p. l. i. a. r. e. t. i. n. p. r. a. t. e. m. a. s. s. i. s. s. e. r. e. t. u. n. c. n. o. n. a. d. e. s. i. t. e. h. i. d. e. i. p. s. o. i. u. r. e. a. u. x. i. l. i. s. i. t. h. i. s. s. i. s. t. e. n. o. n. i. s. i. p. c. o. r. r. a. t. a. b. i. n. s. i. e. x. p. o. n. e. e. x. h. e. r. e. d. a. t. i. e. m. a. n. c. i. p. a. t. u. s. s. z. t. i. c. a. b. u. n. d. a. r. e. t. d. i. c. t. i. o. n. o. q. u. e. e. s. t. i. n. f. i. v. l.

Legata p dimidia prestat emancipatus cōiunctis personis suis nullo modo. Bar.

Legata tñ ex parte sua iste emancipat liberis r parentib prestare coget nō solida sed diminuta in dimidiū qd relinquit manenti in prate. sed nec aduersus eū pstitue de actione legatoz ratio est: qui mero iure intestato heres extitit.

Si quis accepit pratabu. bo. pos. etiā si non fuerit adita hereditas a scripto: pstat legata ea pte testamēti data cōtra quā bono. posses. accepta est. erit ergo melior hoc casu p dōtio in familia relicti filij: qd foret si exheredatus nō esset.

Sis qui si Modesti. l. i. s. q. i. n. p. u. n. v. l. p. o. n. e. i. e. m. a. n. c. i. p. a. t. o. p. r. e. r. i. t. o. d. u. o. b. e. x. t. r. a. n. e. i. s. i. n. s. t. i. t. u. t. u. s. v. n. u. q. u. i. p. e. r. i. t. c. o. r. r. a. t. a. b. n. a. d. a. b. i. t. l. e. g. a. t. a. q. u. e. n. o. p. l. i. a. r. e. t. i. n. p. r. a. t. e. m. a. s. s. i. s. s. e. r. e. t. u. n. c. n. o. n. a. d. e. s. i. t. e. h. i. d. e. i. p. s. o. i. u. r. e. a. u. x. i. l. i. s. i. t. h. i. s. s. i. s. t. e. n. o. n. i. s. i. p. c. o. r. r. a. t. a. b. i. n. s. i. e. x. p. o. n. e. e. x. h. e. r. e. d. a. t. i. e. m. a. n. c. i. p. a. t. u. s. s. z. t. i. c. a. b. u. n. d. a. r. e. t. d. i. c. t. i. o. n. o. q. u. e. e. s. t. i. n. f. i. v. l.

Sis qui si Modesti. l. i. s. q. i. n. p. u. n. v. l. p. o. n. e. i. e. m. a. n. c. i. p. a. t. o. p. r. e. r. i. t. o. d. u. o. b. e. x. t. r. a. n. e. i. s. i. n. s. t. i. t. u. t. u. s. v. n. u. q. u. i. p. e. r. i. t. c. o. r. r. a. t. a. b. n. a. d. a. b. i. t. l. e. g. a. t. a. q. u. e. n. o. p. l. i. a. r. e. t. i. n. p. r. a. t. e. m. a. s. s. i. s. s. e. r. e. t. u. n. c. n. o. n. a. d. e. s. i. t. e. h. i. d. e. i. p. s. o. i. u. r. e. a. u. x. i. l. i. s. i. t. h. i. s. s. i. s. t. e. n. o. n. i. s. i. p. c. o. r. r. a. t. a. b. i. n. s. i. e. x. p. o. n. e. e. x. h. e. r. e. d. a. t. i. e. m. a. n. c. i. p. a. t. u. s. s. z. t. i. c. a. b. u. n. d. a. r. e. t. d. i. c. t. i. o. n. o. q. u. e. e. s. t. i. n. f. i. v. l.

pone suum cū duobus extraneis institutū r emancipatū preteritū: r suus petijt pratab. tra vni de coheredis bus cōmissio edicto q tñ nō adierat qd fieri potuit: vt. s. e. o. l. q. d. u. l. g. o. n. ā. p. r. e. s. t. a. t. l. e. g. a. t. a. a. b. i. l. l. o. r. e. l. i. c. t. a. v. t. i. t. i. l. i. s. e. d. r. s. i. p. o. t. e. s. t. n. o. o. f. a. q. u. e. n. o. p. r. e. s. t. a. r. e. t. s. i. e. s. s. e. r. p. r. e. t. i. t. u. s. v. t. i. t. i. l. i. s. i. s. q. u. i. i. n. p. u. n. r. s. v. b. i. r. s. i. m. h. o. c. e. s. t. m. e. l. i. o. r. c. o. d. i. t. i. o. e. x. h. e. r. e. d. a. t. i. q. u. n. u. l. l. a. p. r. e. s. t. a. t. s. c. r. i. p. t. i. s. n. o. a. d. e. u. e. n. i. u. s. v. t. s. p. r. i. q. u. i. i. n. s. t. i. t. u. t. u. s. s. i. m. h. o. c. d. i. c. i. n. f. a. m. i. l. i. a. r. e. l. i. c. t. i. s. s. u. b. r. e. x. h. e. r. e. d. a. t. i. v. t. e. r. s. e. q. l. i. t. t. e. r. a. c. o. l. l. i. g. i. t. u. r. q. u. i. e. x. h. e. r. e. d. a. t. u. s. n. o. n. e. s. s. e. r. s. u. b. a. u. s. e. d. i. n. s. t. i. t. u. t. u. s.

hoc casu. ipropne dicit cū alit adijciat casum: vel dic hoc casu. s. cū nō ē adita h. r. d. i. t. a. s. a. s. c. r. i. p. t. o. r. s. i. c. p. z. i. s. n. e. c. d. e. b. u. i. s. s. e. s. q. q. u. i. s. p. r. e. r. i. t. u. s. p. u. e.

a Petere poterit. bono. possess. s. sui patris: qđ falsum est: vt. s. eo. l. si retentus.

b In adoptione datus. sec. si alij in adoptione datus est: vt. s. eo. l. si in adoptione: qđ si filius ad patris sui hereditatem per cōtrabū, vocat cuiusq; pater datur in adoptione: vt. s. eo. l. iij. s. si pater alicuius. Bzo.

c In aliena. l. in extranea vel extranea: fuit. tñ sicut na. l. in alterius: et est bona ratio: qđ si extraneo datus esset in adoptioez nunq̄ haberet cōtrabū. vt. insti. de here. ab in testa. s. at hic. r. s. eadem. Bzo. r. facit. s. eo. l. iij. s. si quis filio suo emācipato. et s. idēq; r. insti. de here. ab in testa. s. cuz q̄r̄. r. s. sed. r. si conceptus.

d Quia nunq̄ facit. s. de ius ro can. l. sed si hac. s. si filius.

e De legatis pre bancia. s.

f Titulus. na. turales. i. ratio nē homi a natu ra instam. nō est naturalis s; pro ris est equitas. sic s. de mino. l. i. in prin. Bzo.

g Rescindit. p. ius proxi. mero tñ iure ciuili tenet r. die quiesq; sint qđ rescindunt: vt. i. de conum. libe. l. nichil.

h Eius. s. p̄tis h. quibusdā. nō ergo eibus: vt. J. l. s. r. si mortis. in p̄nci. r. s. liberis. sic. s. de mino. l. p̄ in p̄n. r. facit. s. de usufru. l. si c̄neo. r. s. n. l. l. pe. s. legata

i p̄staret. quo iure: foute officio iudicis cū resistuz sit testis. vel actione vtili ex test. arg. J. eo. l. si emancipato. que est p̄toia sicut alie: vt. s. si quis omif. causa testis. l. i. nam r. quāto minoris q̄q; ciuilit: q̄q; p̄toia est: vt. no. s. de act. emp. r. ven. l. iulian. s. iul. in p̄n.

k Dotis noie. hoc referit ad vxorē r. nurum. r. die si r. dos fuerit nō ab: vt. J. eo. l. is qui. s. p̄.

l In infinitū igit. nō ergo dicit ḡhali ter intelligi ge nerali. sic. s. de in ius ro. l. quicq; s. parēs. r. i. vt bono. rap. l. iij. s. hoies. r. de iurur. l. itē apud. s. ḡhali ter. r. s. de

m Nec gradus liberoꝝ paratūve enumerauit. **n** In infinitum igit eis p̄stabit. s; nec p̄sonas p̄secut̄ est: vtrū ex virili sexu an ex feminino descenderent. Quisq; igit ex liberis parētibusq; fuerit ad legati petitiōnē admittere: s; ita demū si tu ra cognationis sint inter eos.

o Liberos aut etiā eos ad legatoꝝ petitiōnē admittimus qui in adoptionē dātī sunt: vel etiā adoptiuoꝝ dūmodo remaneant liberi. posthumis liberis legata relicta vtiq; p̄sta buntur. **p** Tullianus. Ideo si p̄gnate vxore filio fuerit emācipat̄ r. bo. pos. cōtratab. acceperit legati nepoti p̄stare d̄debit.

q Sed si mor̄talis cā donatiōes collate sint: credo qđ tuēde sunt. si aut̄ excepte nō sūt: inferēdas eis puto mortis cā donatiōes. **r** Libris aut tñ r. parētibusq; p̄to: p̄sperit: nō ēt fratri p̄ser uauit legatū r. sorori. **s** Hoc aut̄ solū debet qđ ipsīs parētibus relicti est r. liberis ceterū si seruo eoz fuerit a scriptū v̄l subiecte eoz iuri p̄sonē: nō de bet. **t** Nec em̄ querim̄? cui a cō rax s; cui honor habet sit: s; r. si p̄uictz fuerit legatū relicti cū eo cui nō p̄stax: sua tñ pot̄ tio et p̄seruabit. **u** Et si qđ

v Ledi s. ad eos. r. s. ti. i. l. non putauit. s. in adoptionem. sed argu. contra insti. per quas personas nō acqui. sed heres. Accursius.

z Pomo. nisi forte sint focij. nam tunc totum querit̄ tur exceptato: vt. s. de libe. lega. l. is qui. r. nisi sit relictiū indiuiduum. quia r. totum tñc queritur exceptato. arg. J. quibus ad lib. p̄to. non licet. l. si. r. sm hoc non obstat J. eo. l. filium. in fi. r. facit. C. fami. hereditum. l. si. r. J. eo. l. si filius. r. l. filium. s. si legata. r. J. de conum. libe. l. si nepos. r. insti. de lega. s. si eadem. r. s. de lega. l. huius modi. s. si iudicio. Accursius.

aa Et si qđ. facit. s. de inoffi. testa. l. papinian. s. me:

off. prefe. vrb. l. s. cū vrbem. r. s. de pac. l. iurisgenitū. s. sine aut. r. s. q. me. cau. l. metū. s. ai aduertendū. arg. con tra. s. de testi. l. questum. Item no. p. infinitate. arg. con tra. C. de sacrosan. ecclē. l. si. s. i. m. Jura cognatiōis. qđ dic vt insti. de capi. dimi. s. qđ aut. r. s. s; si in infulam. r. de legi. agna. tu. s. fi. n. Ad legatoꝝ. relictorum a natu ralibus parentibus. s; z. o. Adoptiu. i. eos qui sunt ad optiu. p. Remaneant liberi. qđ nō est si emācipati sunt a p̄e adoptiuo nisi filius adoptiuus sit de liberis: vel dic non est cum desunt esse ci ues. Accur. q. Prestabunt. qđ p̄ natis habentur: vt insti. de tu te. s. cum autem. **e Ideo si p̄gnate. qđ si ante. tñ. idē. p̄pter superius tñ. **f** Accipit emā cipatus p̄terit̄. **g** Debetur. am plius etiā hic ne pos pōt petere bo no. pos. cōtratab. vt. J. eo. l. si. i. r. q. respon. **s** Et si mor̄ tals. collate sint. hominibus. r. Non sunt. i. si non sunt de per sonis exceptis. **y** Nec em̄ que rimus. s; tantuz. nā r. id quādoq; querimus: vt. J. e. s. item si quis. et facit. J. de iure sit.**

De legatis prestādis con tratabulas bonoꝝ possessio ne p̄tra. Titulus. y.

P̄mo cōmēdat̄ edictū et ponit m̄tē edicti: scđo incipit illud exponere. scđa tñ ḡhali ter: v̄sq; ad finē. Bar. r. l. p̄a.

De legatis prestādis con tratabulas bonoꝝ possessio ne p̄tra. Titulus. y. P̄mo cōmēdat̄ edictū et ponit m̄tē edicti: scđo incipit illud exponere. scđa tñ ḡhali ter: v̄sq; ad finē. Bar. r. l. p̄a. **Jc** titulus eq̄tatē quā dā hz natu rales r. ali quid nouū. vt qui iudi cius patris rescindit̄ per cōtratab. bono. pos. ex iudicio eius qđ busda; p̄sonis legata r. fideicōmissa p̄staret. hoc est liberis r. pa rētibus vxoribusq; dotis noie legati. **H**ali ter aut̄ parētēs r. liberos p̄to: excipit

De legatis prestādis con tratabulas bonoꝝ possessio ne p̄tra. Titulus. y. P̄mo cōmēdat̄ edictū et ponit m̄tē edicti: scđo incipit illud exponere. scđa tñ ḡhali ter: v̄sq; ad finē. Bar. r. l. p̄a. **Jc** titulus eq̄tatē quā dā hz natu rales r. ali quid nouū. vt qui iudi cius patris rescindit̄ per cōtratab. bono. pos. ex iudicio eius qđ busda; p̄sonis legata r. fideicōmissa p̄staret. hoc est liberis r. pa rētibus vxoribusq; dotis noie legati. **H**ali ter aut̄ parētēs r. liberos p̄to: excipit

rescindit̄ per cōtratab. bono. pos. ex iudicio eius qđ busda; p̄sonis legata r. fideicōmissa p̄staret. hoc est liberis r. pa rētibus vxoribusq; dotis noie legati. **H**ali ter aut̄ parētēs r. liberos p̄to: excipit

Dictus ḡhale ḡhali ter intelligit

minisse. r. s. de exclu. tu. l. legatari. r. s. si qd aliqne testa. phi. l. i. s. i. r. s. qd cu eo. l. si fili. s. i. r. s. ad trebel. l. cogi. s. Sub hoc mo. l. supior casu simpliciter. (s. hi qui. b. Alitui. scilz certo vel incerto. vt insitu. de lega. s. incertis. r. s. sub incerta.

c. Debere. par. res vel liber hoc cosequitur voluntate expressa. r. sic eis habet honor. at cum seruo: tunc magis p aliu q p voluntate defuncti cosequit. vt. s. s. hoc aut solli. d. Utiliter. i. vt liter dari poterit ppter conditione legataru: no tm qz ipso iure nullam esset testm. tunc enim nec cotratu. locu habz. r. facit. s. ad sille. l. si qd in gra ui. s. fi. r. l. q posthumos.

e. Non debentur. iure comuni. sed p dispensationem huius edicti debentur. vt. s. c. l. in pun.

q. Am ppter. bñ dico vult ter datu cum r. g. Cum scriet. sic. s. ti. i. l. filium. s. q si hi.

h. Aliu scripsit. ex dimidia r extraneu salia dimidia: vel die filium in solidu.

i. Substituit. pupillariter.

k. Bonoz pos. sez pupillus commisso edicto p emancipatu. vt. s. de lega. i. l. atpe.

l. A substituto. non solum ab instituto.

m. Prestanda sunt. sed none paternu est ruptum p tratabu. s. nec pupillar tenet: vt insi. de pupil. sub

si. s. liberis. sed illud qñ de iure ciuili esset ruptu: vt ibi n. Omnb. qz quicquid habet ex defuncti (notant. iudicio habet: qz pars instituti nec creuit nec etiã decreuit. si autem creuisset tunc pro eo quod habet ex iudicio defuncti omnibus: pro augmẽto tm coniuictis. vt. s. de

ex his psonis rogatus sit restituere extero qd sibi relictu est: dicendũ nõ esse legatu prestã dũ: qz emolumentũ ad eũ non respicit. ¶ Sed si pponas extero legatu rogatuq eũ p̄stare hoc alitui ex liberis parẽtibusq: p se q̄nter dicemus p̄stari debere. ¶ Hoc ampli⁹ et si extraneo relictum sit sub hoc modo⁹ vt alicu⁹ ex liberis p̄stet: eq̄ssimũ erit dicere nõ debere ei p̄torẽ denegare actionẽ. ¶ Ea autẽ legata sola p̄stãt q̄ tratab. bo. pos. accipiũt que vtiliter⁹ data sunt. verum idcirco non debentur q̄ filius tratab. bo. pos. accipit. Iulia.

Am ppter hoc legatu plerũq scripti heredes omittãt hereditatẽ cũ scirent emancipatu aut perisse: aut petiturũ tratabu. bono. posses.

¶ Petita bonoz possessione cotratu. relicta a pupillo debetur exceptis psonis. relicta a substituto debent oibus salua rone falcidie. Bar. ¶ Iulia.

¶ Aliu qd impuberẽ herede scripsit: etqz substituit: emancipatu autẽ filiu p̄terijt: deinde vterqz fili⁹ accipit bonoz pos. legata sunt etiã a substituto impuberis relicta: nõ tm liberis r parentib⁹ verũ etiã extraneis: querit an mortuo impubere cogat substitutus eã p̄stare. et siquidem ab impubere relicta sunt: solis liberis parẽtibusqz prestanda sunt. si vero a substituto impuberis: oibus eũ p̄stare oportet habita rone legis falcidie:

lega. iij. l. si. s. fi. et de vulga. sub. l. sed r si contra. r. s. eo. l. si duo. s. proinde. o. Ad eum. s. substitutum. p. Peruenit. ex voluntate patris. q. Augebit. sic econtra: vt. s. titu. i. l. filii. s. legata. sed

scilicet vt partis dimidie q ad eum⁹ ex bonis patris puenit quartam: id est sextunciam tota assis retineat. ¶ Sed si impubes ex vnica dũtaxat institutus heres fuerit: magis est vsqz ad semissem legata p̄staturum habita rone legis falcidie. licet em̄ ex vnica fuerit institutus impubes heres: tm qd accessit augebit⁹ legata substituto relicta. ¶ Oibus autẽ liberis prestari legata p̄tor voluit exceptis his liberis qbus bo. pos. p̄tor dedit ex causis su p̄scriptis. ¶ Elegerit. scilicet. nam si dederit bo. pos. nõ putat legatorẽ eos p̄secutionẽ habere. cõstituere igit apud se vtrũ tratabu. bo. pos. petat. an vero legatu p̄sequatur. si elegerit tratab. nõ habebit legatu. si legatum elegerit: eo iure vtimur ne petat bono. pos. tratabu. ¶ Si qd cotratu. bo. pos. accepit: de inde postea apparuerit euz ex his liberis nõ fuisse qui eã bo. pos. accipe possunt: ex his tamen esse quib⁹ legata prestatur: obtinuit nõ esse ei denegãdã petitionem legatorũ: siue ordinariã bonoz pos. petierit: siue carbonanã. ¶ Non solũ autẽ legatum denegatur ei q bonozum pos. accepit: verũ etiã si quid aliud ex voluntate accepit: cui consequens est quod iulianus scripsit. si fratri suo impuberi substitut⁹ sit: acceperitqz contratabu. bo. pos. denegari ei p̄secutionem hereditat⁹ fratris sui impuberis mortui cui a patre substitutus est.

r. Ex voluntate defuncti. y. Accipit. vt de fidei comit. vel dona. cau. mor. r. facit. s. ti. i. l. sub p̄dico. s. i. r. s. de vulga. substi. l. is qui. r. de acqui. here. l. questu. r. s. ea. l. s. omnib⁹. r. s. ad trebel. l. si patroni. s. sed nec illud. z. Suo. secus in alieno instituto. vt. s. c. l. in pun.

caue qd ex vnica de oibus his que accreuerunt personis exceptis p̄stabit. vt. s. de lega. iij. l. si. s. fi. vel potest dici q illa distinctio locu habet in his legatis q fuerunt a pupillo relicta et a substituto tacite repetita: vt ibi no. sed ibi loquitur de his que fuerunt ab ipso substituto relicta. Accur. r. Supra scri. p̄tis. sic. s. titu. i. l. Elegerit. scilicet. ens nõ ignotans. vt. s. de inoffi. tes. l. mater. r. s. de bo. lib. l. si vero. circa pun. nisi p in intergru restione si est minor. vt. s. de bo. lib. l. si vero. in fi. et facit. s. e. l. bono r. r. s. de vulga. sub. l. is q. et. s. de bo. lib. l. in seruitute. s. si qd bono r. r. s. titu. i. l. iij. s. fia. ¶ Liberis. puta nepos ex filia. vt. s. ti. i. l. illud. s. ad testamenta. ¶ Carbonanã. que dicit exordinaris. et qz nõ tribuit ius i dñio: vt. s. de carbo. edic. l. iij. s. missum. l. fi. s. r. no. s. de inof. testa. l. papinian⁹. s. i. et facit. C. si manci. ita fuc. ali. l. ea quidẽ. r. s. qd quisqz iur. l. i. in fi. argu. p̄tra. s. de cõditio. insitu. l. mulier. s. i.

a Extraneis. a testore q̄ instituto c̄neo filii p̄teruit.
b Faceret. q̄d esset si institut⁹ adiret ⁊ p̄teritus cō-
 tratab. nō p̄terit. at hō p̄terito p̄terit: sic annichila-
 nis legatis relictis extraneis nō habet locū falci. vt ⁊. s.
 ad. l. falci. in ratione. i. ⁊. ff. respon.

c Reciderent.
 p̄terito nō p̄terit.
d Non prestā-
 tur. q̄d est quādo
 p̄teritus nō pe-
 tit ⁊ tratab. Item
 est ⁊ tra. i. e. l. s. fi.
 Solu. ibi.

e Augentur. ⁊
 sic est lucrū p̄te-
 ritū. ⁊ sic est contra
 Ieo. l. s. fi.
f Ascripta. in-
 re legati q̄d p̄t:
 vt. s. ad treb. mu-
 lier. s. fi. ⁊ fm hoc
 q̄d subicit legata:
 scz singularū rep.
 vel dic ascripta iu-
 re institutiōis: vt
 ⁊. Ieo. l. naz. fm. ⁊
 l. sed ⁊. si. p̄. dote. in
 pun. ⁊ q̄d subicit
 legata. f. quātra-
 tis vel singularia:
 ⁊ fm hoc q̄d dicit
 hereditates relin-
 qui honesto titu-
 lo. i. legati: ⁊ hone-
 stiore. i. iure insti-
 tutionis.

g Pleniorē.
 hac rōne iure in-
 stitutiōis est filio
 relinquendum: vt
 in aut. vt cum de
 appel. cog. s. aliō.
 ⁊ no. q̄ honor est
 cui datur ⁊ dedecus
 cui aufertur: sic in
 situ. per quas p̄-
 sonas no. acqui.
 s. ⁊ hoc quoq̄. et
 s. man. l. si remu-
 nerandi. in pun.
h Personis. i.
 liberis ⁊ parenti-
 bus scriptis here-
 dibus. hzo.

i In minorez.
 scriptis his perso-
 nis hereditibus. Accur.

k Scripte sunt. hmoi p̄sone. ⁊ dic si iam adierunt: als
 augetur: vt no. s. n. l. l. nō putat. s. fi. ⁊ facit. i. de cōiun.
 lib. l. qui duos. sed in eo. n. l. fi. contra.

l In donationibus. vt si talibus titulis ei plus q̄ vi-
 rilis relinquitur reductur ad virilem: sed non augetur
 si minus: vt. s. proxi. s. ⁊. i. eo.

m Cui potio. legata: vt. s. p̄. s.

n Solis prestanda. ⁊ est ratio: vt. Ieo. l. is qui. s. sed
 si scriptus. sed ⁊ tra. s. u. l. l. si ex duobus. s. sed illud. vbi
 dicit q̄ oibus. sed ibi p̄teritus ⁊ institutus erant emā-
 cipati: hic institutus erat in potestate.

o Solius. cui cōseruat virilis: ⁊ p̄terito p̄terit con-
 tratabu.
p Portio. here-
 ditatis legata.
q Id. als hoc.
r Profuturus.
 immo nō: vt. s. e.
l s. si legata. que
 est ⁊ tra. Sol. nō. p̄
 ficat alijs iure ac-
 crescendi: sed iu-
 re nō amissionis.
 hzo. aliq̄ q̄ hic cō-
 iunctim liberis ⁊
 extraneis: ibi dis-
 iunctim: q̄d non
 placet: vt. s. e. l. iij.
 s. s. ⁊ si iunctim
 aliq̄ q̄ ibi fit que-
 sitio sed non solu-
 tur: s. soluetur vt
 hic. vt dic q̄ hic so-
 cū vel legatum in
 diuiduum: ibi se-
 cus: vt no. d. s. sed
 ⁊ si cōiunctim.

s Alius. aristo iuliano
 suo salutē. Qui filium
 emancipatū habebat p̄teri-
 to eo patrē suū ⁊ extraneū he-
 redē instituit ⁊ patri legatum
 dedit. fili⁹ ⁊ tratab. bono. pos.
 petit: quero si aut vterq̄ here-
 ditatē adijisset: aut alter ex his
 aut neuter: an ⁊ q̄tum lega-
 toz noie patri debeat: hñ. se-
 pe animaduerti hanc partem
 edicti qua emācipatus accep-
 tra ⁊ tratab. bono. pos. liberis
 ⁊ parentibus legata prestare
 iubeat: habere nōnullas repre-
 hensiones: nā si doctās lega-
 tus sit plus habiturus est is
 cui legatū erit q̄ emācipatus
 decreto: itaq̄ ista tēperari de-
 bebūt: vt hereditatis partem
 emācipat⁹ p̄stet: ita ne script⁹
 heres ampl⁹ habeat q̄ emā-
 cipatus: ⁊ legatoz modus tē-
 peref: vt nichil plus ex legat⁹
 ad aliquem pueniat q̄ apud
 emācipatū bonoz possessiōis
 noie remāsurū est. ⁊ riphō.

u Am scdm. p̄stitutionē
 diui pij ad tuscium fu-
 scianū numidie legatū placuit
 parētes ⁊ liberos heredes q̄z
 institutos fuerit vsq̄ ad partēz
 virilē exēplo legatoz: ne plus

v Am scdm. p̄stitutionē
 diui pij ad tuscium fu-
 scianū numidie legatū placuit
 parētes ⁊ liberos heredes q̄z
 institutos fuerit vsq̄ ad partēz
 virilē exēplo legatoz: ne plus

z Quis emancipatus. p̄teritus qui p̄tratabu. rum
 pit in totum: ⁊ hoc inspectis verbis edicti.

a Legatus sit. alicui de liberis.

b Decreto. scilicet factio: non faciendo: vt. s. eo. l. filius
 s. ad eum. Accur.

c Prestet. legatario iuncto fratri instituto: vt. i. ptz.

d Legatoz. relictoz cōiunctis personis.
u Am fm. p̄iunatur cū p̄cedenti. Accur.

p Portio. here-
 ditatis legata.
q Id. als hoc.
r Profuturus.
 immo nō: vt. s. e.
l s. si legata. que
 est ⁊ tra. Sol. nō. p̄
 ficat alijs iure ac-
 crescendi: sed iu-
 re nō amissionis.
 hzo. aliq̄ q̄ hic cō-
 iunctim liberis ⁊
 extraneis: ibi dis-
 iunctim: q̄d non
 placet: vt. s. e. l. iij.
 s. s. ⁊ si iunctim
 aliq̄ q̄ ibi fit que-
 sitio sed non solu-
 tur: s. soluetur vt
 hic. vt dic q̄ hic so-
 cū vel legatum in
 diuiduum: ibi se-
 cus: vt no. d. s. sed
 ⁊ si cōiunctim.

s Alius. aristo iuliano
 suo salutē. Qui filium
 emancipatū habebat p̄teri-
 to eo patrē suū ⁊ extraneū he-
 redē instituit ⁊ patri legatum
 dedit. fili⁹ ⁊ tratab. bono. pos.
 petit: quero si aut vterq̄ here-
 ditatē adijisset: aut alter ex his
 aut neuter: an ⁊ q̄tum lega-
 toz noie patri debeat: hñ. se-
 pe animaduerti hanc partem
 edicti qua emācipatus accep-
 tra ⁊ tratab. bono. pos. liberis
 ⁊ parentibus legata prestare
 iubeat: habere nōnullas repre-
 hensiones: nā si doctās lega-
 tus sit plus habiturus est is
 cui legatū erit q̄ emācipatus
 decreto: itaq̄ ista tēperari de-
 bebūt: vt hereditatis partem
 emācipat⁹ p̄stet: ita ne script⁹
 heres ampl⁹ habeat q̄ emā-
 cipatus: ⁊ legatoz modus tē-
 peref: vt nichil plus ex legat⁹
 ad aliquem pueniat q̄ apud
 emācipatū bonoz possessiōis
 noie remāsurū est. ⁊ riphō.

t Am scdm. p̄stitutionē
 diui pij ad tuscium fu-
 scianū numidie legatū placuit
 parētes ⁊ liberos heredes q̄z
 institutos fuerit vsq̄ ad partēz
 virilē exēplo legatoz: ne plus

u Am scdm. p̄stitutionē
 diui pij ad tuscium fu-
 scianū numidie legatū placuit
 parētes ⁊ liberos heredes q̄z
 institutos fuerit vsq̄ ad partēz
 virilē exēplo legatoz: ne plus

v Am scdm. p̄stitutionē
 diui pij ad tuscium fu-
 scianū numidie legatū placuit
 parētes ⁊ liberos heredes q̄z
 institutos fuerit vsq̄ ad partēz
 virilē exēplo legatoz: ne plus

w Am scdm. p̄stitutionē
 diui pij ad tuscium fu-
 scianū numidie legatū placuit
 parētes ⁊ liberos heredes q̄z
 institutos fuerit vsq̄ ad partēz
 virilē exēplo legatoz: ne plus

x Am scdm. p̄stitutionē
 diui pij ad tuscium fu-
 scianū numidie legatū placuit
 parētes ⁊ liberos heredes q̄z
 institutos fuerit vsq̄ ad partēz
 virilē exēplo legatoz: ne plus

y Am scdm. p̄stitutionē
 diui pij ad tuscium fu-
 scianū numidie legatū placuit
 parētes ⁊ liberos heredes q̄z
 institutos fuerit vsq̄ ad partēz
 virilē exēplo legatoz: ne plus

z Am scdm. p̄stitutionē
 diui pij ad tuscium fu-
 scianū numidie legatū placuit
 parētes ⁊ liberos heredes q̄z
 institutos fuerit vsq̄ ad partēz
 virilē exēplo legatoz: ne plus

Utrius. cōtinuat eū precedentē. z facit. I. de verb. sig. l. virilis. z. C. de cadu. tol. s. sin autem.

b Unum. cui sit legatum.

c Ceteri oēs. sic ergo fiat ex oibus portionibus partem vel liberorū vna coaceruatio: vt. s. de iurisd. om. iud. l. si idē. s. fi. az. z arg. s. de pac. l. si plures. z insū. de excu. iuro. s. item tra. z in aut. de san. episco. s. spoz tularum.

d Acceperit. a coherede.

e Ut vtrūq. cōtra. I. eo. l. bo. pos. in fi. Sol. pōt dici qd hic loquit in libris z parētibz qui bo. pos. cōtratab. petere nō pot sunt: ubi de his qd pnt qd verum est. nā nec dicit ibi de parentibus. Sed quare deterioris conditionis esset filius qui tratab. petere potest: potest tñ illud tolerari si petat tratab. vt. s. eo. l. filius. s. oib. sed ubi adit hereditatē cur legatū nō habet pcpuum. Az. dic er go vt ibi.

f Cōpetent. z directe z pure dante lz vnus heres nū adeat: vt. I. de fideic. l. i. cū pō. s. apparet. z de ma. testa. l. testamēto. s. testō. z de sta. li. be. l. ij. rñ. s. quō valēt rupto testō p tratab. vt. s. de inoffi. testa. l. papi nianus. s. si ex cā. que est tra. So. lu. ibi.

g De dolo. sed nōne licuit ei suo iure vii: vt. I. de re gu. iur. l. nullus. Rū. nō eū sibi non pdest: z aliū nocet: vt. I. de aqua plu. arcen. l. i. s. deniq. z no. de vi denficatoris: vt. I. que in frau. cre. l. ait ptoz. s. si quis particeps. z. s. de rei ven. l. si fundum.

h Adijt. s. institutus.

i Chirlem. preterito.

k Preter dotem. in cōsue ponit istud preter. nā z dotem. z aliud legauit: sic. s. de pig. act. l. i. in fi.

l Non prestabit. tra. I. l. ptoxi. Sol. libi. m. Nurus. sic. I. de verbo. signi. l. si nurus. z. s. qui factis. cog. l. ij. s. nurum.

n Legatū. vt fundus valēs. c. p. dote que erat. c. vt z. I. pxi. s. z hoc casu lz locū edictū de alterutro: nisi aliud senserit testator: vt. s. de dote pren. lega. l. cū qd. z. C. de rei vro. act. s. sciendum.

o Reducendā. als redigendam. p. Cuz. p. quā do. vt qz cōcurrit legatū cū dote. se. cus ergo est si pō est in legato. nec obstat. I. l. ptoxi. vt ibi no.

q Es alienus. sic. s. ad. l. fal. vsu. fruc. s. dos. et. s. ad trebel. l. cuz he. re des.

r Nominetur. als vtrūq. debere tur: vt. C. de rei vro. act. s. scēdū. nec ob. I. eo. l. is qd. s. ei qd. s. ibi nulla erat dos.

s Ed z si plus sit in lega to qz in dote: dabitur illi actio. Idem.

s Ed z si p dote ex pre aliqua eandē heredem scripserit: tuendam esse puto. Esse autē vxorem mortis tpe exlgem. I. Si nurui dote p legauerit. eaqz mortis tpe nupta sit: nullū ē legatū: qz dos nondū debebat. sed z cū constante matrimonio aduersus heredes focerit dabit actio: dō cēdū est etiā prelegate dotis petitionē dari debere.

Ca legata debentur ex hoc edicto que sunt relicta ab eo gradu tra que petita est bonorū possessio si ppter timorē bonorū possessionis tratabu. nulla efficiant s. si als de iure cōt. debebunt etiā legata ab alio capite. h. d. vsqz ad. l. nō. nunqz. Barto.

Non omnia que ab oibus gradibus relicta sunt legata prestare oportet eū qui tra. I. Nupta sit. s. filio adhuc.

Nullus est legatū. s. interim. s. nunqd erit cū poterit. rñ. erit. ar. I. de sol. l. sub p ditione. h. z fa. s. de do. pte. si for.

Wabit actio. qd est si vir sit ex herede: (er. iu. pñ. tus. vt. s. solu. ma. l. si pstante. s. i.

Gradibus institutorū z substitutorum.

Relicta sunt. liberis z parentibus: als auerem relicta nunqz prestantur. Az. o.

a Gradu, secus in querela: qz illa oēs gradus rōpit ipso iure, vnde ex nullo gradu pstant legata, vt. s. de inoffi. testa. l. papinianus. §. sed nec. r. §. si ex cā. r. l. si nōca. hic sō nō ipso iure nisi ante aditā hēditatē def. p̄tratab. vt. C. de col. l. vt liberis. r. l. siue do. Bzo. r. J. de manu. te sta. l. testō liberi.

b Petita, non dicit data: qz casu te notandū est. az.

c Julian⁹ ait. r̄fidendo r̄ plures casus apponēdo r̄ premittēdo. azo. r̄ in si. l. soluet.

d Cūm tēpore mortis testatoris r̄ qui repudiāuit hereditatē presta bit p̄teritus accipiens p̄trabu.

e Eorū, q̄ sunt instituti in primo gradu.

f A sequēti. scz relicta sunt presta bit hic p̄teritus q̄ petet p̄trabu.

g Bō instituto s̄z quō hoc casu cū tēpore mortis extiterit tabule: vt. s. si. l. q̄ v̄lgo. sed hic nō ipso tēpore potuit nec v̄lgo testator: vt. s. de acquir. hēre. l. nēminem. nec post mortē: qz non sup sunt instituti vel substituti. Sed qd si transfuit ad heredē: vt. s. si. l. l. sed r̄ si decesserit. r̄n. idem qd in defuncto: vt. J. d. reg. iur. l. in hīs. §. non debeo. Bzo.

h Bonoꝝ pos. vnde liberi.

i Bō si p̄ mortē, ecce casus q̄s p̄cedit. s. ibi sed nōnunq̄ r̄.

k Sed q̄ a substitutis, sed cur tam varie. Rñ. p̄pter p̄teritum qui habuit p̄trab. nō potuerit substituti adire. r̄ sic legatarij p̄teritū amiserūt. det ergo p̄teritus hec legata. s̄z institutis nō aditū morte p̄ueniens nō timore p̄teritū: r̄ ideo ea nō soluit p̄teritus, quid aut si repudiāuit institutus Rñ timore p̄teritū facere videt. vt. s. eo. l. cū propter ideo p̄teritus soluet vt ibi. iulian⁹ ait r̄c. s̄z nōne relicta ab instituto videt̄ rep̄tita a substituto. vt. s. de le. l. licet. r̄ sic semp̄ prestāda. Rñ. hic voluit esse rep̄tita qd ex multis p̄teturis potest apparere: vt in ea. l. licet. r̄ fa-

ct. §. titu. i. l. qd v̄lgo. r̄ l. illud.

A C̄ vbi. ab instituto. alis ab institutor: t̄ sic facit. s. l. pri. iulianus ait. r̄ n̄s ab intestato.

Sue aut omiserint. cū anteq̄ omitterent r̄ petita r̄ data esset bo. possess. secus si tantū est petita: vt. s. de heredi. insti. l. seruus. Bzo.

Item a sub: r̄ r̄pho.

Istituto legata debentur dī cimus: si institutor aditione de

fectus esset que in ipsi⁹ p̄tate nō fuerit. nā si eā que in ipsi⁹ p̄tate fuerit nō impleuit: p̄ eo habēdus est qui noluit adire hereditatē: quādo nichil habiturus emolumētū aditioni merito nō paruit. Alpianus.

Donnunq̄ p̄tratab. bo.

Qpos. quis h̄z iure fm tabu. bono. pos. vtputa heres institutus est emancipatus si-

lius: alius emancipatus filius p̄teritus institutus accepit

p̄tratab. bono. possess. p̄teritus omisit: apertissimū est vt

cogat omnibus p̄inde legata prestare: atq̄ si commissum editū nō fuisset. nec em̄ occasio

emācipati p̄teritū dz institutum lucro afficere: cum p̄teritus iure suo non vtatur.

Si ab vno ex filiis herede instituto nominatim alicui ex

liberis parētib⁹q̄ legatū datum sit: r̄ accepit bono. pos. cōtratab. cū alijs: melius est

p̄bare omnes qui p̄trata. bo. possess. acceperunt cogēdos id

legatū prestare. Paulus.

Is qui in p̄tate est p̄teritus legatum nō de

bebit prestare r̄ si contratab. bono. possessione p̄teritū: q̄

r̄ nō petita bono. possessione in restari hereditatem obtineret

nec enim exceptio doli mali

non sic prestatur vt testator voluit. Respon. quia per bo

no. possessio. fit detractio partis: vt. s. titu. i. l. filium. §. le

gata. r̄ l. non putauit. §. si. Sed quid si cū nō detrahatur

sed addatur per bono. possess. Respon. t̄ sic secus. vt. J. de

col. do. l. si fuerit. Bzo. Item cōtra. J. eo. l. nepos. Sol. hic

eiam institutus petijt contratab. ibi non. sed hoc non

placet: quis tunc magis deberet t̄nciari institutus. Hug.

Item ergo v̄lbi.

S qui. pete rit. qd r̄ p̄tē: vt. C. d. li. r̄ posthu. l. si. §. si.

3 Exceptio. i. replicatio.

tab. petis: sed ea sola que in eo gradu data sunt p̄tra quē bonoz possessionē accepit. Sed nōnunq̄ cōtra alitū quidē gradū petita est bonoz possessio

ex alio vero legato prestanda sunt: vt ecce duos gradus heredū fecit: r̄ emācipatū p̄teritū: ab vtroq̄ t̄n gradu liberis r̄ parentibus legata a scripsit: iulianus ait siquidē aliq̄s ex

primo gradu viuit: ea legata prestabit: que liberis r̄ parentibus a p̄to gradu data sunt. Sin v̄o nemo viuit eorum: ea que a sequenti. B̄ si neq̄s ex

primo gradu: neq̄s ex secūdo quisq̄ in reb⁹ fuerit humanis cū testator mortis: tunc ab intestato mag⁹ bonoz pos. p̄terito filio cōpetere: nec legata cuiq̄ p̄standa. B̄ si post mortē testatoris ante aditā hereditatez instituti decesserint

p̄tra ipsos quidē videri petita verūtamē ab eis relicta legata nō esse prestāda: sed que a substitutis relicta sint. Paul.

A C̄ vbi institutus r̄ substitutus viuit: h̄z nemo adeat hereditatē: ea t̄n legata debent dīcimus que ab instituto data sunt. Alpianus.

Sue aut omiserint instituti siue nō omiserint dicendū est legata q̄ ab ipsis relicta sunt p̄stāda: quibus sc̄do gradu instituti omittētib⁹ eis adire possint hereditatem.

non sic prestatur vt testator voluit. Respon. quia per bono. possessio. fit detractio partis: vt. s. titu. i. l. filium. §. legata. r̄ l. non putauit. §. si. Sed quid si cū nō detrahatur sed addatur per bono. possess. Respon. t̄ sic secus. vt. J. de col. do. l. si fuerit. Bzo. Item cōtra. J. eo. l. nepos. Sol. hic eiam institutus petijt contratab. ibi non. sed hoc non placet: quis tunc magis deberet t̄nciari institutus. Hug.

Item ergo v̄lbi.

S qui. pete rit. qd r̄ p̄tē: vt. C. d. li. r̄ posthu. l. si. §. si.

3 Exceptio. i. replicatio.

a Quia bonoz possessione. sic c. j. l. i. l. si fili. s. q. quod cop. tit. tabu. cu. testm. ipso iure sit nullu. vt. insi. d. exhe. re. l. in pn. r. oportebat tales esse tab. ex. q. b. adiri potuit hereditas. vt. s. n. i. l. q. b. vulgo. Rn. fm. R. est nullu si hoc vult dicere. vt. s. de iniur. testa. l. filio. r. sic et sit repleto

ipso iure de quar. ta. r. tñ p filium dz peti r fieri. put co. u. nerit. vt. C. de loffi. testa. l. sancti. mus. s. repleto. ne. r. l. si qñ. s. illu. Jte r ipso iure sit cop. s. r. o. s. tñ ab hōle petat. vt. no. insi. de ac. s. in bo. ne fidei. r. facit. s. n. i. l. filia. s. sed cu. r. d. libe. r. posthu. l. fina.

b Existimant. sed male: vt. J. eo. l. si duo.

c Affectus. als affectus. s. emācipatus pñs sub. qdā iniuria: q. r. p. te. rit. aufert suo di. midia quā su. li. bere hñtus erat cū testm nō valet. vt. J. eo. l. si duo. et s. p. r. als est effe. ctus. r. tñc sub. pa. tris successor p cō. tratab. aufert r. c. d.

d Verius ē. vt testō ipso iure nō valente nil soluat de legat. vt. s. in pin. huius. l.

e Scriptus est heres. s. suus.

f Quā si omiserit. siue accepit bonoz posses. bñficio pñriti pre. stat legata. vt. s. in hoc eo. n. l. filiu. in pn. siue omise. rit r accepit ex in. stititione: idē est vt. h. r. facit. s. si qñ omis. cau. testa. l. si filius. r. l. q. autē. s. hoc edictum.

g Eadē sola. q. cōiunctis tñ. vt. J. e. l. s. de scripto.

h Sed si solus. pone casum vt. s. eo. l. nō nūq. in pn.

i Certi pñonis. videbat em ed teneri et efneis: q. r. secutus erat volūtatē defuncti q. adierat hñditatē. Jte r q. pñriti petita tab. pñat cert. pñonis tñ. r. p. cordat. s. e. l. filiu. s. is aut. s. J. s. n. i. l. si ex duob. s. s. illud. r. J. e. l. si duo. in si. vbi dicit teneri oib. So. illa. l. si ex duob. cōri. git p hñc. l. r. hec p illā si duo. alij q. illa l. emācipato: hec in suo. hec nō p. r. vt. m. d. l. si ex duob. s. s. is. r. s. vbi. vel. dē q. in illa sunt liberi. r. tales q. habēt tabu. hic aut ex

huic noceat: et absurdū est eū cogi legata prestare qz bonoz possessionē petierit: cū et sine hac hereditatē habiturus sit suo iure. Unde r si duo preteri ti sunt emācipatus r is qui in potestate est: quidā nec eman cipatū prestare debere legata existimāt: q. affectus patris aufert partē dimidiā: cum r si hic nō peteret/ suus solus rem habiturus eēt. Quid ergo est vbi preteritus sit suus? verius est qd dictum est. **U**bi vero scriptus est r voluntatē pñs habeat: debeat teneri legata r is etiā si omiserit bonoz pos sessionē. **S**ed si vn' emāci patus heres script' sit/ alter p' teritus: r vtriqz contratabulas bonoz pos. acceperit: r institu tus eadē prestat que preteri tus. sed si solus heres institu tus r tratabu. bono. pos. acce perit: oib' debeat legata pin de prestare: atqz si adisset he reditatē. **S**ed si scriptus qdē adierit hereditatē: preteri tus autē bonoz possessionē ac ceperit: hic qui bonoz posses. accepit cert' personis legata debeat. **D**e scripto autē q. ritur. r cōplures putant certis pñonis r eum prestare debere: qd puto verius esse. nā r pñor hac rōne eū tuet: q. ex liberis est qui r tratabulas petere po tuerit. Ita autē tuendus est

liberis ducunt originē nō tñ possunt petere r tratabu. q. a ex filia. vt. J. de cōiun. l. l. duos. in fi. r. s. e. l. filiu. s. si quis. **C**el die qd in r tratis dicit est opinio aliquoz: vt hic dicit Jte qd dicit ex liberis: ideo dicit qz si de liberia non esset auferret hereditas petita r tratabulas ab aliq. ex liberis

h Ita autē di. rit. pñ. rñ. insitu. tū qui aduit ex is titutione tuendū fratre petere r tra tabu. q. fuerat pre teritus: mñc expo nit in quā partē. r ad idē. s. titu. l. l. si ex duob. s. s. illud. sec' si nō ad ius set sed cōtratabu. petisset istatur' bñ ficio pñriti. vt. s. n. i. l. nō putauit. s. si. Jte hoc si est vn' tñ pñritus: als pñritatur viri lis. vt. s. eo. l. viri lis. et. l. filiu. s. ad eum.

l Accepit. nec potuit ex quo ad iur: vt. d. s. illud.

m Sub pñritu. quāntate nō adie cta. als secus: vt C. de fal. cau. ad. iec. l. si non. q. est J fm quosdā. s. dic cōtra: q. tñc ad es alienū nō veniret. vt. s. e. l. virilis. s. cū aut. s. 30. hic s. loqur cū testm rū pitur p tratabulas. sed in cōtraria va lidum est.

n Absurdū est. bōa rō: vt. C. s. fur. l. si. s. sed cū in scda. Est r alia: q. in effectu ē hñs p' terit'. vt. arg. s. q. b. cū eo. l. si fili. s. i. r. s. ne q. s. cū q. in ius vo. l. pe. s. i. l. huic sit argu. s. s.

o S. r. si ticio. c. f. nō nō istituo. s. 30. (demō. l. iij. i. rñ. p. filio. pñrito. q. Debet. vt cōditio sit impleta: non autē est debitum. vt. s. si quis omis. cau. re. sta. l. si sub conditione. in fi.

p Ita. l. si sub conditione. in fi. **q** duo. abo petissent. s. q. s. pñritus petiit cū sit ipso iure nullu: vt insi. de exhe. re. liber. in pn. r op. tales esse tabulas vt ex eis possit adiri hñditas. vt. s. n. i. l. q. b. vulgo. Rñ. dicit nullū si hoc vult: vt. s. b. loffi. testa. l. filio. **r** Ab intestato. facit. s. eo. l. is qui. in pn. r. s. pe.

corporaliter volens esse iure civili heres: vel sine possessione sola voluntate adijt vt subijcit qđ fieri potest. vt in situ. de here. qua. et diff. §. fi.

¶ Non habebit. s. vtra portione virilē: sed virilē sic. vt §. eo. l. virilis. §. si qđ ex liberis. r. l. filii. §. oibus. qđ sunt §.

¶ Quibꝫ cōstituit. vt. §. eo. l. nā secundum.

¶ Acceptus. testator filium emācipatum preterijt et duos instituit: vni seruos prelegauit: quos r manumittit ab eo voluit: hic commissio edicto petijt cōtratabu. r sic libertas non tenet: erit indignus vt partem habeat in seruis qđ qui per eum libertatem pdiderunt. fm hoc dic acceptam bonoz poss. s scipis liberis vel parentibus. vel dic qđ institutus non petit cōtratabu. s preteritus. r tunc est ratio bona: qđ hi serui inter cetera pecuniaria cōmoda relicti fuerunt parentibꝫ vt eos māmmitteret. petijt r tabu. euane fecit libtas: r remanet penes eos qui acceperāt r tabulas: nō penes parētes quos de ppetate testōr nil voluit habere.

¶ Interuenit. i. capere a filio. **¶** Legati. qđ est tēpore mortis: nisi in casibus. vt no. in si. de lega. §. si peculū. r facit. §. eo. l. sed r si pro dote. §. esse autē. r §. de iure fil. l. i. §. qđ. et forte etiam testamenti fm quosdā. vt non obicit. §. de rebus dub. l. si cognatis. r de heredi. in situ. l. si alienam. §. in extraneis.

¶ Quia filium. parte. alis est. p ea parte qua quisqđ instituto si suus heres non esset. i. emancipatꝫ sub. succederet bonoz posses. r ē. alis hoc plus instituto suus heres esset si pater suus heres non esset: quia esset emancipatus. sic r. §. de offi. testa. l. si proponas. r §. de conum. lib. l. i. §. sed r si paterius. r §. eo. l. qui duos. r §. eo. l. nam secundum. Accusatus florentinus.

¶ Emancipati. patrem huius nepotis: fm hoc bona est glosa inferior. non rñ. r ē. non tamen videtur hic casus consonare littere: cum hic dicit tuendum in r ē. qđ

nozum possessionē accepit vel iure ciuili contentus: non accipit: legata precipua non habebit. **¶** Hermogenes.

¶ Quibus relicta in virilem portionem diuisus plus conseruare constituit: ex seruis qui libertatem propter bonorum possessionem contratabulas acceptā cōsequi non potuerunt: nichil habebunt.

¶ Interuenit ille. r riphola questio quando de liberorum numero esse debeat is cui legatum datum est: vt id ferre possit a filio cōtratabo. poss. accipiente: r placet sufficere in ea necessitudine tunc esse quando dies legatꝫ cedit.

¶ Quia filium Martianꝫ emancipauerat r nepotem ex eo in potestate retinuerat testamento filiū exheredauit: nepotē ex aliqua parte heredem instituit: r alium filium emancipatum preterijt: potest defendi nepotē quoqđ bonoz possessionem r tabu. petere posse. nā p ea parte qua qđqđ itestato suus heres esset si pater suus heres nō esset: bonoz possessio defertur. **¶** Is cui filius in adoptionē erat nepotem quē filius postea procreauerat scripsit heredē: emancipa

tunc non tnetur propter hoc edictum immo iure cōmuni: quia institutus est cum nullus sit qui cōmittit ei edictum. vel hic loquitur de alio filio: fm hoc reprobo dicitam glo. vel forte poterit approbati vt dicitur huc non posse cōmitti ei existenti in adoptione: alioquin aliud esset. vt. §. de contra

tabu. l. si emancipatꝫ. §. fi. r. l. si ex duobus. §. fi. licet sit institutus: quia pater cum prececidit. vt. §. inu. i. l. si ex duobus. §. filii secus autem constat esse in filio. vt §. si. i. l. si post mortem. in pn. r §. r. l. non purus. §. ij r §. sed r si. r §. vt autem. **¶** Defecti. nō rñ. questionē ppositite. sed rñ. qđ non petet contratabulas: quia per patrem suum nō est sibi commissum edictum. vt. §. de contratab. l. si in adoptionem. **¶** Comparat. non omnino quia hic petit contratabulas: non ibi.

¶ De collatione bonoz. Titu. vi. r r planus.



¶ Manifesta habet equitatem. cum em pretor ad bonoz poss. cōtratabulas emācipatos admittat participesqđ faciat cum his qđ sunt in potestate bonozum paternoz: si consequens esse creditur vt sua quoqđ bona in medium conferant: qui appetunt paterna.

¶ Collatio fit inter eos qđ petunt cōtratabulas de iure cōsue sue de iure speciali. **¶** Ver. **¶** Inter eos dabitur collatio quibus bonorum possessio

fer. vt. §. de contra tabu. l. si emancipatꝫ. §. fi. r. l. si ex duobus. §. fi. licet sit institutus: quia pater cum prececidit. vt. §. inu. i. l. si ex duobus. §. filii secus autem constat esse in filio. vt §. si. i. l. si post mortem. in pn. r §. r. l. non purus. §. ij r §. sed r si. r §. vt autem.

¶ Defecti. nō rñ. questionē ppositite. sed rñ. qđ non petet contratabulas: quia per patrem suum nō est sibi commissum edictum. vt. §. de contratab. l. si in adoptionem.

¶ Comparat. non omnino quia hic petit contratabulas: non ibi.

¶ De collatione bonoz. Id est cōmunicatōe quasi l cōmune latio. nā qđ erat proprium cōfertur id est cōmunioni subijct.



¶ Inter eos dabitur collatio quibus bonorum possessio

do: perinde haberi debet ac si non sit emancipatus. debet similiter et contra se quasi non fuerit emancipatus sua cōmunicare: quia qđ quisqđ iuris r ē. vt. §. qđ quisqđ iur. l. i. in pn. et ad id. §. qui. ex casu. mo. l. i. in pn. et in. l. si quis ticio. Rog.

¶ Conferant. nisi hi qui sunt in potestate cōtratabu. petere non possunt: vt pote ex hereditate scriptis nō ademptibus. vt. §. inu. ij. l. filium. §. videamus. r §. o.

¶ Possessio. id est bonoz possessio. sed nō inter omnes: qđ nō emācipati inter se. vt. C. eo. l. si emancipati in pn. vel diuerso iure pctentibus. vt. §. inu. ij. l. filium. §. et hoc sit consequens. r §. inu. i. l. nec ipa. Item nec inter eos solos. s. bonoz possessores. vt. C. eo. l. illum. r §. nā ibi non habet locum bonozum possessio. et tamen habet locum collatio. sed illud est ius nouum.

a **D**ata est. de quibus dixit. i. inter suos et emancipatos. et sub. vel de iure dari potuit: vt. J. eo. l. antepe. l. p.

b **P**lane si minorem. pone in minore instituto q. adit et sic perdit contratabulas et leditur. vt. J. situ. ij. l. si ex duobus. §. sed illud. vel minore vel maiore absentis in-
d **D**ata est. **P**lane si minor vel alium quem restituere in integrum pater solet restituere in ad bonorum pos. contratabulas petenda quam omiserat: vt. q. etiam collationis commodum ei restituet.
e **E**mancipatus veniens p. contratabulas confert suo pro ea parte quam sibi aufert: et si nichil aufert collatio cessat. bar.
f **S**i ex bo drante fuit institutus filius qui erat in parte: extraneus ex quadrante: emancipatus accipiens contratabulas pro quadrante tñ bona sua collaturum iulianus ait: q. solum quadrante fratri abstulit. argumentum pro hac sententia affert p. p. omnis: q. filius emancipatus nepotibus ex se natis solus conferre cogitur. **P**ater filium quem in potestate habebat et extraneum heredem scripsit: emancipatum preterit: bonorum possess. contratabulas. vterq. filius accepit. pot non in comode dicit emancipatum ita demum conferre fratri suo debere: si aliquid ei

c **A**ccipiemem contratabulas. p. pro vno quadrante contra extraneum: p. alio contra fratrem.
d **P**ro quadrante. si dicas emancipatum communicare quartam bonorum suorum: quia et quartam hereditatis aufert fratri et residuum habet precipuum: vt. detur contra. J. ea. l. §. si. et. l. l. p. §. si

tres. et. l. p. §. iulianus. quibus colligitur et omnia communicari: et virilem sibi emancipato retineri: et aliam virilem dari ei qui est in potestate. non autem habet precipuum emancipatus dimidiam. Solum. dic. hic. p. quadrante id est propter quadrante conferri bona: sed omnia. alij dicunt q. semper tantum confert quantum aufert. et si dicat leges contrarie. q. c. vel. cc. habent. dic. conferenda sunt: quia et tantum auferunt. habent tamen plura que sibi retinent precipua. hoc reprobo per. §. iulianus. quia ibi emancipatus quartam aufert: quia quatuor erant filij et tamen confert plus q. ternam. alij distinguunt an succedat emancipatus ab intestato per vnde liberi: vt tunc totum qd habet conferat: vt in contrariis. an per contratabulas: vt tunc pro ea parte qua aufert conferat. Sed et hoc reprobat per. §. iulianus. nam ibi venit per contratabulas: et tamen totum confert non pro parte qua aufert. Tu dic aut filius solus est institutus et nullus extraneus: et tunc siue ab intestato siue p. contratabulas veniat in totum conferet: nisi in casu vbi sunt due hereditates. vt. l. ij. §. si ex emancipato. vbi vero extraneus et filius: q. emancipatus: non facit iniuriam suo heredi: immo potius extraneus: no confert emancipatus suo heredi nisi pro ea parte qua aufert. pro

ea vero qua non aufert extraneo: nullo modo. Nam si suo heredi nil aufert extraneo non conferet: vt. J. proxi. §. alij vt. huc. dicunt q. semper non totum conferat sed tantum det quantum aufert vt. hic: nisi in casu vbi plus aufert. vt. J. l. ij. §. si ex emancipato. alij econtra vbi plus conferat: vt. J.

l. ij. §. iulianus.
e **F**ratri. nunc qd plus: Rñ. non. vt. §. si para here. pe. l. i. §. si §. h. 30.
f **A**rgumētū. de toto ad partes. q. d. sicut hic in nullo confert fratribus: q. eos no afficit iniuria. vt. J. de cons. iug. libe. l. i. §. emancipatus. ita et hic pro ea parte qua afficit fratrem ius conferre debet. et habes de hoc argumentum per. J. §. de vfu. l. qui scilicet. et sic est. pbabile et non necessarium: q. eis soli fecit iniuriam: cū soli sint instituti heredes. vt dicto. §. emancipatus. et. J. eo. l. p. §. si.

g **A**ffectus. p. bonorum pos. stabulas. sed qd si ab intestato succedens p. vnde liberi: Rñ. et tunc hec ratio locum habet: q. suum iure ciuili e heres: vnde iniuria p. emancipatum afficitur. vt. §. si. ij. l. filium §. redit. h. 30. et facit. §. ii. ij. l. non putauit. §. si. et. J. situ. l. l. ij.
h **D**eruit. nunquid hoc ideo q. factum est testamentum. vt. C. eo. l. i. Rñ. no. quia et codicillus fieri potuit quod non im pediat collationem. vt. C. eo. l. filiam. sed q. suum non afficit incommodo. h. 30. et pone institutum emancipatum in semissem. suum preteritum qui petijt contratabulas. et p. eum emancipatus: sed cum veniens ab intestato habet tacitam voluntatem. vt. §. de codicil. l. conficiuntur. §. sed ideo. ergo no habet locum collatio etiam ab intestato. Rñ. no dicitur succedere ex tacita voluntate nisi qui de iure ciuili potest succedere. quod emancipatus non potest.
i **N**anciscatur. per contratabulas.
h **D**edit. in testamento iure institutionis. idem si iure legati vt subijcit.
l **Q**uantum. qd est quarta: vt. C. de inoffi. testa. l. c. sequitur. sed hodie ex testamento locum habet. vt. C. eo. aut. ex testamento.
m **O**ccurrit. als occupat: et als occurrit.
n **A**ccipit. a suo instituto et emancipato committente edictum: et sic a scipso cui hereditas petitur conferri. alij dicunt ab emancipato preterito.

g **I**us conferendi. questum transmittitur ad heredes: als secus. h. d. Barto.
h **I**bidem iulianus ait: si bono. pos. accepta decesserit is q. in potestate est: ad collationem bonorum emancipatum cogendum: vt tantum heredi eius conferat

ficatur. vt. §. si. ij. l. filium §. redit. h. 30. et facit. §. ii. ij. l. non putauit. §. si. et. J. situ. l. l. ij.
h **D**eruit. nunquid hoc ideo q. factum est testamentum. vt. C. eo. l. i. Rñ. no. quia et codicillus fieri potuit quod non im pediat collationem. vt. C. eo. l. filiam. sed q. suum non afficit incommodo. h. 30. et pone institutum emancipatum in semissem. suum preteritum qui petijt contratabulas. et p. eum emancipatus: sed cum veniens ab intestato habet tacitam voluntatem. vt. §. de codicil. l. conficiuntur. §. sed ideo. ergo no habet locum collatio etiam ab intestato. Rñ. no dicitur succedere ex tacita voluntate nisi qui de iure ciuili potest succedere. quod emancipatus non potest.

i **N**anciscatur. per contratabulas.
h **D**edit. in testamento iure institutionis. idem si iure legati vt subijcit.

l **Q**uantum. qd est quarta: vt. C. de inoffi. testa. l. c. sequitur. sed hodie ex testamento locum habet. vt. C. eo. aut. ex testamento.

m **O**ccurrit. als occupat: et als occurrit.

n **A**ccipit. a suo instituto et emancipato committente edictum: et sic a scipso cui hereditas petitur conferri. alij dicunt ab emancipato preterito.

a **C** si ante acceptam. ex pone vt. s. proxi.
 b **C** Non admittit. de rigore. de equitate fecus: vt. J. eo.
 l. si filius. in pun.
 c **C** Casum. qz non eodem iure succedunt: vt. s. ti. ij. l. si
 lium. s. videamus. fm Jo. 230.

d **C** Non est. viue:
 te suo. r est ratio:
 qz ius pferedi qd
 no copent defun-
 cto nec ad heredē
 transit: qz viuente
 defuncto non fuit
 petita. p. r. a. 230.
 r facit ad predicta
 s. ti. i. l. is qui. r. s.
 ti. ij. l. si ex duob⁹
 s. sed illud.

e **C** per satisfada-
 tionē. C. de verb.
 sig. l. ij. p. r. s. i. b. i.
 in dubio: hic autē
 certificat.

f **C** pignobus.
 si placet qz pigno-
 ribus. nec em co-
 git: vt. J. de pto. s. i.
 pu. l. p. r. o. i. e. s. i. p. u.
 l. a. d. e. s. i. r. a. s. i.
 de p. h. i. pecu. l. p. r. o.
 m. i. s. s. o. r. s. i.

g **C** Si frater. qui
 debet conferre.

h **C** Non possit.
 ppter inopiaz: vt
 J. ea. l. s. si cū duo-
 bus. i. b. i. qz si per
 inopiā r.

i **C** Constituit. a
 pretore: vt. J. de cu-
 ra. bo. dan. l. ij. sed
 no statim: vt. J. l. ij.
 s. si. r est spāle. re-
 gulariter cōtra: vt
 C. de phi. seque-
 stra. l. i.

k **C** Refecta. ex
 rebus que seruari
 non possunt: vt. J.
 l. ij. s. si.

l **C** per cōtuma-
 ciam. quid si nō per
 cōtumaciam. Rñ.
 idē: vt. J. s. cū duo-
 bus. r. l. nōnunq̄.

m **C** Denegate
 sunt. s. hereditate
 nolēti conferre qd
 dz fieri: vt. C. eo. l.
 posthumo. r. l. si-
 le. et. J. s. si cum
 duobus.

n **C** Oblata. ppe-
 tito etiā vt dixim⁹
 in eo cōtra quē sa-

quantū pferret ipsi si viueret.
C si ante acceptā bonoz
 possessionem decesserit suus
 filius: heredes eius pretor ita
 tuert debet (inquit) p ea par-
 te qua heres scriptus fuerit is
 qui in potestate erat: nō tamē
 vltra virilē. ad collationē autē
 nō admittit eū in hūc casum⁹
 qz bo. pos. admissa nō est⁹.

**Qui debet pferre cogit sa-
 tisfacere euz fideiussoibus vel
 pignobus de pferendo: qz si
 recusat p cōtumaciā denegā-
 tur sibi actiones: r si propter
 impotentā datur curator bo-
 nis: vel fiet collatio re ipsa si
 certe sunt res conferende: als
 sec⁹ vel fiet cōpensatio alteri⁹
 rei loco collatiōis dimisse. B.**

Iubet autē pretor ita fieri
 collationē vt recte caueatur.
 Cauert aut per satisfadationē⁹
 oportere pōpo. atr: an pignori-
 bus⁹ cauert possit videamus: r
 pōponi⁹ lib. lxx. ad edictū scri-
 ptū r reis r pignobus recte
 de collatione cauert: r ita ego
 quoqz puto. **C** Si frater⁹ ca-
 uere nō possit⁹ curator portio-
 nis eius cōstituit⁹ apud quem
 refecta⁹ pecunia collocetur: vt
 tūc demū recipiat qd redactū
 est cum bona ppta cōtulerit.

Sed r siquidē p contuma-
 ciam⁹ actiōes denegate sunt⁹
 oblata⁹ postea cautione reci-
 piet pustinū ius. q̄uis autē edi-
 ctū ptois⁹ de cautione loqua-
 tur: tamē etiā re posse fieri col-
 lationem pompo. lib. lxxx. ad
 edem scriptis. aut em re iquit:
 aut cautionē faciēda collatio ē.
Igitur si diuidat inquit bo-
 na sua cū fratribus q̄uis non
 caueat satisfecit edicto. S. et
 si quedā diuidat de quibusdā
 caueat: eque dicimus⁹ eum sa-
 tisfecisse. **C** Sed cum possint

cta est missio ex psonali. licet in reali fecus lata diffinitio-
 na: vt. C. de indi. l. pperādum. s. si nō sit reus. nisi iudex
 pumo taxauerit. arg. contra. C. qui accu. non pos. l. si ea.
 alij infra annū. vt. C. de p. r. s. i. p. r. x. an. l. si quis empta.
 s. p. e. r est. arg. J. eo. l. nōnunq̄. in fi.

esse quedam in occulto: nō sa-
 tis confert qui nō cauit q̄uis
 diuidat. Si igit cōstet iter par-
 tes quid sit in bonis emācipa-
 ti/sufficiens collatio est diui-
 sio. si nō cōstet: sed dicantur⁹
 quedā non esse in cōmune re-
 dacta: tunc ppter incertū cau-
 tio erit interponēda. Sed r si
 tantū forte in bonis paternis
 emancipatus remittat quan-
 tum ex collatione suus habe-
 re debet: dicendum est eman-
 cipatū satis contulisse videri.
Idem r si nomen paterni de-
 bitoris delegauerit: vel fundū
 vel rez aliam dederit pro por-
 tione⁹ bonorum que conferre
 debuit. **C** Si cum duobus cō-
 ferre deberet alteri contulerit
 alteri nō: vel cū cauet⁹ vel cū
 diuidit: videndū est vtrū ser-
 uantis tantū ei auferatur emo-
 lumentū: an vero triens totus
 detrahi debeat: r puto siquit-
 dem per cōtumaciam non ca-
 ueat: totius trientis⁹ ei denegā-
 das actiones. nec enim vide-
 tur cauisse qui nō omnibus ca-
 uit. qz si per inopiam: sextāris
 tantū denegandas: sic tamen
 vt possit supplere⁹ cautionem
 vel collationē: vel ceteris mo-
 dis quibus supra dixim⁹ aut
 curator constituatur rem eis
 saluam facturū: haberi enim
 debet ratio eius qui non per
 contumaciam collationem nō
 implet.

Cum adoptiuus admitti-
 tur ad contratabu. patris na-
 turalis pater eius adoptiuus
 pro eo debet cōferre nisi eum
 ante sine fraude emancipaue-
 rit. h. d. Barto.

Is quoqz qui in adoptiua
 familia est conferre cogit hoc
 est nō ipse: sed is qui eum ha-
 bet⁹ si maluerit⁹ contratabu.

C Pretoris. cu-
 ius verba non ha-
 bemus. r fit men-
 tio de his. s. ti. ij. l.
 filij. s. videam⁹.

C Dicim⁹. ma-
 le. vt statim dicit.
C Dicā. ab eo
 cui est cōferendū.
 r facit. C. de pecu.
 l. i. r J. de statulib.
 l. statuliber rōnes.

C Pro portio-
 ne. nota fit cōpensatio
 speciei cum pecu-
 nia: r speciei cum
 specie: vt. s. de le-
 ga. ij. l. vñ. h. i. g.

C Cauet. s. alie-
 ri cauet: alteri nō.
C Nō totū triē-
 tis. sic. s. in ius vo-
 casti vt contuel sa-
 tiscent. l. q̄ duos.
 r. s. fol. mar. l. si cō-
 stante. s. quoties.

C J. e. l. si filij. s. fi.
 r. s. de le. i. l. etiā.

C Supplere.
 habere supplere
 collationē vel sti-
 pulationē. vel ce-
 teris modis q̄s
 dixim⁹. s. s. an de
 pignobus. r. s. i. g.

C habet. nam
 officia sunt patris
 adoptiuus euz pta-
 les adoptionē trā-
 sibat in potestātē
 adoptiuus: vt insti.
 de adoptio. in pñ.
 r facit. J. n. i. l. ij.

C Simaluerit.
 sed videt⁹ qz nec fi-
 lius in adoptiua
 familia constituit⁹
 nec pater adopti-
 uus eius nōle ha-
 beat p. r. a. b. u. l. a. s.
 vt insti. de heredi.
 ab intesta. s. eadē.
 r. s. n. ij. l. in ad-
 optionē. ij. rñ. r. l.
 si emācipat⁹ s. si
 filius. l. rñ. q̄ sunt
 p. r. a. Sol. hic auo
 fuit dat⁹ ubi e fineo

vt. s. ti. ij. l. iij. §. idēq; est. r. l. si. §. idēq; iuris. Itē cōtra s. titu. ij. l. non putauit §. in adoptione. ubi non datur contratabulas nisi sit institutus; r. alius cōmittat ei edictū. Sed illa subditio fit cum extraneo est datus. vel dic q; etiam hic fuit institutus; r. ita augetur eius portio per preteritum cōmit

strem edictum: et sic tollitur vtrūq; contrariū. quo casu aut per contratabulas augetur portio institutus: et confert in institutus veniens per contratabulas: r. sic h fuit. aut diminuitur: r. tunc nō confert. vt. s. titu. i. l. si filia. quando autē augetur vltimūtur habes. s. de contratabu. l. nō putauit §. si. Si autem instituitur: adeat ex institutione r. preteritus p cōtratabulas s. rigore nō pferat. vt. s. titu. ij. l. filia §. et hoc cōsequens. que est cōtra. aliud de equitate scēvole: vt. j. eo. l. si filius. et similitur respondet fini huius §. nam videtur q; sibi sua fraus nocere non debet: cū nec etiā ante cōferret. Dic ergo q; cōferret de equitate tm: et punitur vt confertur: vel aliter dices ibi casum quod melius est fm. h. 30.

a Accipere. quod potest alio cōmittente edictum: non alias. vt. s. titu. ij. l. non putauit §. in adoptione.

b Emancipatus. si petat contratabulas qd potest. vt s. titu. ij. l. si post mortem §. si in adoptionem.

c Fraude sua. scilicet collationis non faciende. alterius enim dolus sibi nocere non debet: vt. s. de dolo. l. et eleganter. circa pun. Sed quare punitur? Rñ. quia emancipati ea demum conferunt que tempore mortis patris habent. vt. C. eo. l. ea demum. sed iste tempore mortis patris nil habebat: q; erat in potestate patris adoptiu: cuius omnia erant. sed tamen propter fraudem. l. si fecit se emancipari: vt nec a se nec a patre adoptiuo conferatur et ipse confert. h. 30.

d Confertur. ab emancipato: r. sic improprie est peculium. vt. C. de inoffi. testa. l. si. sed nec ab eo qui est in potestate: vt. C. eo. l. si. r. s. pro soc. l. cū duobus §. s. quis. nec aduentitū hodie: vt. C. eo. l. si. profectiuum sic. vt. C. fa. her. l. certum est. r. facit. s. ad trebel. l. i. cū §. cum enim.

e Dignitatis. emebat olim pater. p filio dignitatem. vt. C. de dig. l. si. que militi si nō trāsibat ad heredes nō confert. als estimatur quāsi valeret tempore mortis patris

deducto onere: et illud qd est ultra cōfertur. vt. C. de colla. l. illud. que est contra. quod vero pater dedit vsq; ad equivalentiā honouis non confertur: vt hic subiicit. r. fm hoc intellige. C. de inoffi. testa. l. omnimodo §. imputari. quia speciale est in silentarijs vt non conferant a patre

dati: sed quod est ultra estimationē honouis sic. quod hō infra est nemo cōfert: vt hic.

f Conferre. p mū ad cōmodum fratru non cōfert. scdm. s. qd debet a patre bñ pferat q ad on. vt. j. s. p. xi. si adhuc ē. r. fa. ci. s. fa. her. l. si filia §. idē scribit.

g Debetur. a patre qui pmissit. s. Debitū. s. p. cū militie qd pater pmissit.

h Inueniat. apud aliquē cōstitutus loco pignoris. vt. s. de lega. i. l. senatus §. si. Ac. i. Legatū fuerit. ab extraneo cū pat mouet. i. mouet incipit. itē. j. p. s. tra. Sol. ibi.

k Cōferre. cū em emancipati ola conferre debeāt q cis acq;unt in vita patris. vt. C. e. l. ea. ergo et hoc legatū cū ei sit relictu cum pater mo

rietur r. pater viuens moritur: ergo viuo patre videtur que fuisse. h. 30. sic. C. de here. instit. l. extraneū. Nā futurū indicatū hoc patitur. secō si esset futurū subiunctiui: q; post mortem debet inciperet: q; format a preterito indicatū. sic r. als. j. de h. bo. ob. l. si quis stipulatus.

l Si ab ipso instituto ab extraneo. h. 30.

m Filio. in pte pstituto. sed h. 30. dicit in emancipato lo n Cum mouetur. r. pater. (qui. h. 30.

n Conferendū. i. restituendū in cōdi. nec em pprie pot dicit cōferre qui est in pte. h. 30. vt. C. eo. l. filie licet.

o Relictū. alioq; nullū diceret legatū qd filio in pte de gēu relictu diceret a suo patre: vt insu. de lega. §. an seruo. Sed si diceret huius legatū dicitur de re viuente pte: sed q; dilatu videt in ips quo futurus sit sui iuris. vt. s. de auro r. ar. le. l. filia. r. legatū est vile r. cessat collatio: vt pote acq;sto post mortē patris. si hō alij nō tali filio relictu esset: dic vt diximus. s. de cōdi. r. demō. l. heres me. a. 30.

p Fuisse. l. filio.

q Cōferre. s. p. s. tra. Sol. hoc ita tā varie: q; veri simile videt q; patre filio sicut e fne cū nō voluerit obligas

r Mouente. i. incipiente mori. (re fm h. 30.

s Eius. s. filij. nisi post mortē. et no. q; refert cū mo

t

Quis hz post mortē patris vere venit in collationē: si retro habitū fingit. h. d. Bar.

Quis ab hostib; capt; post mortē patris redit: licet mortē patre nichil habuerit cū apud hostes fuerit: tñ r ad bo. pos. admitte: r cōfert. s. ea que mortē patre haberet si ab hostibus captus nō fuisset: licet r si redēptus ab hostibus mortis tempore patris iuentatur: e q collatio erit facienda.

Quis hz tpe mortis patris venit in collationē: secus i eo qd queritur post mortē patris. h. d. cum §. seq. Bar.

Si emancipato legatū fuerit cū pater mouetur: etiā hoc pferre. h. 30. **S**i ab ipso patre herede instituto filio eius fideicommissum fuerit relictu cū mortē an id conferendū est: qm vtile est hoc fideicommissum: et euenit vt p eo habeat atq; si post mortē patris relictu fuisset: nec cogetur hic cōferre: q; mortē eo eius non fuisset. **E**mancipatus filius

rietur r. pater viuens moritur: ergo viuo patre videtur que fuisse. h. 30. sic. C. de here. instit. l. extraneū. Nā futurū indicatū hoc patitur. secō si esset futurū subiunctiui: q; post mortem debet inciperet: q; format a preterito indicatū. sic r. als. j. de h. bo. ob. l. si quis stipulatus.

Si ab ipso instituto ab extraneo. h. 30.

Silio. in pte pstituto. sed h. 30. dicit in emancipato lo n Cum mouetur. r. pater. (qui. h. 30.

Sconferendū. i. restituendū in cōdi. nec em pprie pot dicit cōferre qui est in pte. h. 30. vt. C. eo. l. filie licet.

Srelictū. alioq; nullū diceret legatū qd filio in pte de gēu relictu diceret a suo patre: vt insu. de lega. §. an seruo. Sed si diceret huius legatū dicitur de re viuente pte: sed q; dilatu videt in ips quo futurus sit sui iuris. vt. s. de auro r. ar. le. l. filia. r. legatū est vile r. cessat collatio: vt pote acq;sto post mortē patris. si hō alij nō tali filio relictu esset: dic vt diximus. s. de cōdi. r. demō. l. heres me. a. 30.

Sfuisse. l. filio.

Scōferre. s. p. s. tra. Sol. hoc ita tā varie: q; veri simile videt q; patre filio sicut e fne cū nō voluerit obligas

Smouente. i. incipiente mori. (re fm h. 30.

Seius. s. filij. nisi post mortē. et no. q; refert cū mo

t

dati: sed quod est ultra estimationē honouis sic. quod hō infra est nemo cōfert: vt hic.

f Conferre. p mū ad cōmodum fratru non cōfert. scdm. s. qd debet a patre bñ pferat q ad on. vt. j. s. p. xi. si adhuc ē. r. fa. ci. s. fa. her. l. si filia §. idē scribit.

g Debetur. a patre qui pmissit. s. Debitū. s. p. cū militie qd pater pmissit.

h Inueniat. apud aliquē cōstitutus loco pignoris. vt. s. de lega. i. l. senatus §. si. Ac. i. Legatū fuerit. ab extraneo cū pat mouet. i. mouet incipit. itē. j. p. s. tra. Sol. ibi.

k Cōferre. cū em emancipati ola conferre debeāt q cis acq;unt in vita patris. vt. C. e. l. ea. ergo et hoc legatū cū ei sit relictu cum pater mo

rietur r. pater viuens moritur: ergo viuo patre videtur que fuisse. h. 30. sic. C. de here. instit. l. extraneū. Nā futurū indicatū hoc patitur. secō si esset futurū subiunctiui: q; post mortem debet inciperet: q; format a preterito indicatū. sic r. als. j. de h. bo. ob. l. si quis stipulatus.

l Si ab ipso instituto ab extraneo. h. 30.

m Filio. in pte pstituto. sed h. 30. dicit in emancipato lo n Cum mouetur. r. pater. (qui. h. 30.

n Conferendū. i. restituendū in cōdi. nec em pprie pot dicit cōferre qui est in pte. h. 30. vt. C. eo. l. filie licet.

o Relictū. alioq; nullū diceret legatū qd filio in pte de gēu relictu diceret a suo patre: vt insu. de lega. §. an seruo. Sed si diceret huius legatū dicitur de re viuente pte: sed q; dilatu videt in ips quo futurus sit sui iuris. vt. s. de auro r. ar. le. l. filia. r. legatū est vile r. cessat collatio: vt pote acq;sto post mortē patris. si hō alij nō tali filio relictu esset: dic vt diximus. s. de cōdi. r. demō. l. heres me. a. 30.

p Fuisse. l. filio.

q Cōferre. s. p. s. tra. Sol. hoc ita tā varie: q; veri simile videt q; patre filio sicut e fne cū nō voluerit obligas

r Mouente. i. incipiente mori. (re fm h. 30.

s Eius. s. filij. nisi post mortē. et no. q; refert cū mo

t

u ij

rietur: an possit morietur. et facit. C. eo. si donatione.

a Ab vxore. scilicet sua.

b Hoc. s. dotem. Bzo.

d Ante. s. collatio debeat fieri.

e Decefferit. na tenet reddere. Bzo. et facit. C. fami.

hercif. l. ij. r. s. fa mil. heraf. l. si fi lia. s. hoc ampl.

f Debeat. qd est qm nichil eis te stamento reliquit

pius eo emanci pato vel exhere dato sine ca. vt in sti. de adop. s. coz autem.

g Petat. impu bes cu alijs filijs naturalis patris.

h An heredi. duobus modis le gal. pmo an pater

adopnu reliquat quarte actioe suo heredi. s. nisi he redet. rita qd subij cit vt ad herede. i. cōtra herede tras ferat. s. pat adopti uis. scdo sic an fi lius impubes re liquat actione suo heredi: r pones is pubere deceffisse: et est plana. na si nō relinqueret nō pferret: vt in acno ne iniuriaru: vt. l. l. pxi. s. emanci patus.

i Tranfferat. pat adoptiuus s3 pmi. vel ipubes fm alium. r certe vterqz trasfert. vt s. de adop. l. si arrogator. Accursius.

k Personalis actio. s. cōdi. ex pstitutione dmi plj. r die psonalissima: als nō esset bona rō: qz infinite sunt psonales que in heredes non dantur.

l Data est. si mortuus est pater adoptiuus.

m Eum. s. impubere m.

n Emancipauit. sine causa.

o Cautionem. s. de conferendo.

p Specieo. als spēs: r als spes. r facit. s. d. vul. sub. l. ij. s. lterdō. s3 arg. s. s. vt lega. no. ca. l. hec stiplo. r. C. ad treb. aut. s3 rogat. s3 hic s3 volūtate testatoris debeat qzta.

q Debet. l3 statū peti nō possit: qz ad hoc tm tenet pat adoptiu: vt i suo testō quartā reliquat. vt insti. de adop. s. itē nō alit. s3 videt nō deberi: vt. l. e. l. pxi. s. id qz. ubi di uersum rē. q est s3. s. o. l3 hui' legati dies sicut r illi' cōdi tionalis nō cedat die s nisi post mortē pxi: an hoc tñ lega to fecit: qz qñ es alienū peti. vt. s. de lof. testa. l. papinia-

si dotē habeat ab vxore acce ptam/ hoc minus cōfert et si ante vxor decefferit.

Que non transmūtatur ad heredē non cōferuntur. Bar.

Si impuberl arrogato fm dnt plj rescriptum quarta de beatu: videndū est an si pxi naturalis bonozū possessionez petat cōferre quartā debeat. questio in eo est an heredi suo relinquat quarte actionem/ an non. et magis est vt ad heredē transferat: qz psonalis actio est. igitur etiā de quarta confe renda cauere eum oportebit. sed hoc ita demuz si iam nata est quarte petito. ceterū si ad huc pater adoptiuus uiuat q eum emancipauit: dicendū est cautionē qz cessare. pma tura est em species collatiōis cū adhuc uiuat is cuius de bo nis quarta deberet.

Quod queritur post mortē li retro questū fingitur venit i collationem. Barro.

Si is q bona collaturus est hēat filiū peculū castrense ha bētē/ nō coget vt qz peculū ei cōferre. sed si iam tunc mor tuus erat filius eius r castre se peculū habuit: cū mortē is

nus. s. si qz. Sed pone q hic pater reliquit hāc quartā fi lio adoptiuo: nunqd poterit pxi ex cā legat: videt q nō qñ creditor relicti: vt. s. de lega. d. l. vnū ex famiis. s. l. q. r. i. sed s3 videt. nā tūc demū dat actio ex pōne cū nō reliquit quartā. s3 si reliquit quartā nullo mō d3 dāe

ri: qz patuit consti tutō. sicut si per stipulationē ubi p misit. m et solui: semanumodo me cōuenire non pos tes ex illa stipula tione. vel vt expe ditus dicit nō in spicio quo iure pe tar: sed hoc tñ: qz es alienuz petere ponit. vt. s. titu. l. l. r. l. is qui. in pñ a. Bzo.

r Cōferre. qz nō est fili sed filij. vt. s. ad mace. l. ij. f.

s Jam tunc. i. anteqz artare ad collationē. i. ante mortē aut. ne sit s3 C. e. l. ca. demum. Bzo.

t Habuit. pat nepoti: quia oc cupauit. habuit di co cum moriet sc3 pat cōmunis au scilicet nepotis cu ius. i. et cuius au bonus petitur do notum possessio. vt dicit habuit. s. ne pos: r sic puncta post dictionem pe culum.

v Cū autē. nūc soluit. r die nō est necesse pxi vēdica re. s. iure heredita rio qñ nunc de no

uo factus dñs. et ideo cōfert quasi tpe mortis sui pxi ha buerit: vt. d. l. ca. demū. sed quare cū sit castre se: vt. s. e. l. s. nec castrense. Rñ. amisit nomen castre sis mutatioe p sone: vt. s. de acqui. here. l. pupillus. in fi.

x Institutus. s. pater nepotis: qd potuit fieri in eo pe culio. als pater occupat: vt. s. de castren. pe. l. ij.

y Adierit. als si adijset vt nūc hēditaro iure questū post mortē aut nō pferret. vt. s. de acq. re. do. l. in coure. s3 quare de substituto dicit. r facit. s. de pxi. l. p puratorē.

z Acqzret. de hoc die vt. s. d. regu. au. l. nō fraudatur.

a Etiā sibi. nō solū aliq qñ fingitū casu tm aliq.

b Sibi centum. s. retinet.

c Habentes trecenta. s. vnusquisqz.

d Retinere. i. vnū emancipat' hō. acc. sibi. c. retinebit: et vna. c. dabit vni ex filijs q in pōne remiserit: alia al teri. r sic de alio emancipato. s3. s3. s. ea. l. s. si ex dodra te. Solu. vt ibi. et no. qz emancipati fm p dicitur intet se

conferant. vt. l. i. proxi. §. iulianus. Accursus.

Quoniam emancipatus. edictū. sed conceptū ante mortem
tetigit aut ali quo iure cognationis. vt infra. de here. ab l.
ter. §. cū n. s. nec vt bonorū pos. qz nō fuit asal coruuo de
cur. v. bono agit. vt

In eundē modum fiet: vt qui-
cūq; cōferet: etiā suā psonam
numeret in partib⁹ faciendis.
Cum nepos ex filio natus est
post mortē iste poterit petere
cōtratabulas aut fut: qz inueni-
tur pteritus r dz pferre licet
tempore mortis aut in rerū na-
tura non sit. h. d. Paulus.

Quoniam emancipati filij no-
mine nepotem posthu-
mū post aut mortē editum di-
cimus bonorū posses. accipere
oportere: necessariū erit dice-
re oīa bona sua eum cōferre: lz
nō pōt dici mortis tpe aut bo-
na habuisse: qz tpe nondum in
rerū natura erat. igit siue here-
ditate a patre siue legatum ac-
ceperit: hoc conferre debet.

Illud autē intelligendū est
filij in bonis habere: qd dedu-
cto ere alieno superest. sed si
sub conditione debeat: nō sta-
tim id deducere debet: sz id
qz cōferre. cōtra autē et caue-
ri oportebit ab eo q in potesta-
te est: vt existēte cōditione de-
fendat p ea parte quā cōtulit.

De illis que sine culpa filij
emancipati post mortē patris
perierūt: querit ad cuius detri-
mentum ea ptnere debeāt. et
pletiq; putat ea que sine dolo
malo et culpa perierūt ad col-
lationē nō ptnere: hoc ex il-
lis verbis intelligendū est qui
bus pieto: viri boni arbitratu

quartam per contratabulas bonorum. Accur.
O bonorum possessione. contratabulas.
P suū heredē. puta quilibet filij suū in pstate.
Q cōferre dz sic g nichil sibi retinet: imo vult dz sibi
retinere. vt. s. e. l. i. §. pōtōes. Rū. qz dz alia. l. hē qd ag-
te est § hūc §. die § qz aut dimidiā hēditat. aufert r dimi-
diā de. e. et cōferat. i. cōcer: sic fratri. remanet § sibi me-
ditas r sic nō tm pferit qdū accipit. r sic est §. s. l. i. §. si ex
dodrāte. So. h. p: l. duas hēditate s. Sz adhuc ob. §. por-
tiones. qz oīa pama debet pferri. lz hoc facit h duas hēdi-
tatū necessitas: vt min⁹ det in pstate r pl⁹ accipiat. Be.
l. iij

te de cūct. vt. s. n. i. l. i. in fi. sz que culpa ptabit. puto le-
uis. vt. s. de lega. l. i. cū res. §. sed si culpa. r maxime quia
gfa sua r suoz fratru sit collatio. sua. vt hēat pte pahnor.
fratru. vt hēat pte bonoz ist⁹. arg. illu. q. mo. re §. ob. §. h.
f. Debet. ab eo emancipato: est rō diuersitatis inter
hunc r sequentē casum. vt. l. de hbo. ob. l. si filius. r de re-
gu. iur. l. q legata. Itē cōferi nō re ipsa: sed p cautionē. vt
Ja. i. l. i. §. si sub cōditione. nisi in dote quā statim sibi cō-
putat. vt. C. eo. l. deis. quia videtur eam habere r possi-
dere etiam dum est apud virum. vt. C. qui. po. in pig. ha-
be. l. assiduis. Item ptra. §. co. l. pe. So. vt ibi.

Suisset filius emancipatus eotēpore quo legabat.
Item ptra. §. l. i. §. si impuberi. So. ibi. r facit. C. de cōdi.
infer. l. si vxor. Accursus.

Magis em. electiue ponit. non em in pdenatiōe in-
iuriarū h respect⁹ ad rē vel pecuniā: sz ad ipam ptime-
liā: vt hic. r. j. de in-
iur. l. itē apud. §. si
qz seruo. lz sit ar.
§. C. de iur. l. dhz.
sed hic vt ibi. sz in
actōe furi sec⁹: qz
ibi ipsa res estimat
tur vt duplex. Sz
qd de popu. ac. vt
de albo corrupto:
et alijs qbus non
psequitur qz pzi-
uatū dāni si fue-
rit iam lis pteha.
nā ante nō sunt in
bonis: vt. l. de hbo.
fig. l. si cur. Rū. si
rō legi spectet: qd
ad vindictā idem
est qd l. act. in iur.
sed forte est r alia
rō qz in act. in iur.
qz dz si est in pstate
sibi pteret. vt. l.
de act. r ob. l. sit⁹.
i. Si tres emā
cipati. quoz quili-
bet habet. ccc.
k. Tertias. scz
pres. ita qz dūbet
emancipatorum. c.
vni r. c. alteri. det
et sibi. c. teneat. vt
l. i. pti. §. iulian⁹.
nec ob. s. eo. l. i. §.
si ex dodrante. vt
ibi nota.

Tubet bona cōferri. vir autē bo-
nus nō sit arbitratur pferen-
dū id qd nec hz nec dolo nec
culpa desist habere. **I**d qz
qd sub cōditione ex stipulatu
debetur: emancipato pferri de-
bet. diuersum est in legato cō-
ditionali: qz r si i potestate fuis-
set r post mortē patris condi-
tio extitisset: ipse haberet actio-
nem. **E**mancipatus filius si
iuriarū habeat actiōne: nichil
conferre debet. magis em vi-
dicte qz pecunte habet psecu-
tiōne. sz r si furti habeat actio-
ne: cōferre debet.

Si tres
emancipati duo in pstate sint
gatus cassius lib. vij. iuris ciui-
lis tertias cōferendas putat:
vt emancipati qz inimicē nō con-
ferat r vnus loco sint: nec idi-
gnari eos oportere si plus con-
ferant r minus accipiat: qz in
potestate eoz fuit bonorū pos-
sessione omittente. **I**ulian⁹ qz
cassij sententiam sequit.

Si
ex emancipato filio nepos emā
cipatus mortuo patre simul et
auo bonorū possessionē vtrius-
qz acceperit: cum vterq; eozū
suū heredē reliquerit: eo mo-
do collatio explicari pōt: vt si
verbi gratia centum in bonis
habebat: r patruo quinquagi-
ta/et fratri quinquaginta con-
ferre debet. hoc enim ratio fa-
cit siue psonas siue portiones
numeremus.

Si tres emā
cipati. quoz quili-
bet habet. ccc.
k. Tertias. scz
pres. ita qz dūbet
emancipatorum. c.
vni r. c. alteri. det
et sibi. c. teneat. vt
l. i. pti. §. iulian⁹.
nec ob. s. eo. l. i. §.
si ex dodrante. vt
ibi nota.

Non confe-
runt. vt. C. eo. l. si
emancipati.
m. Cui⁹. vt em
si vnus esset emā
cipat⁹ et hēret non-
gēta pferret cuiq;
ccc. r sibi vna. ccc.
remmerita: quā
do sunt tres.
n. Accipiant. f.

Non confe-
runt. vt. C. eo. l. si
emancipati.
m. Cui⁹. vt em
si vnus esset emā
cipat⁹ et hēret non-
gēta pferret cuiq;
ccc. r sibi vna. ccc.
remmerita: quā
do sunt tres.
n. Accipiant. f.

Non confe-
runt. vt. C. eo. l. si
emancipati.
m. Cui⁹. vt em
si vnus esset emā
cipat⁹ et hēret non-
gēta pferret cuiq;
ccc. r sibi vna. ccc.
remmerita: quā
do sunt tres.
n. Accipiant. f.

Non confe-
runt. vt. C. eo. l. si
emancipati.
m. Cui⁹. vt em
si vnus esset emā
cipat⁹ et hēret non-
gēta pferret cuiq;
ccc. r sibi vna. ccc.
remmerita: quā
do sunt tres.
n. Accipiant. f.

Non confe-
runt. vt. C. eo. l. si
emancipati.
m. Cui⁹. vt em
si vnus esset emā
cipat⁹ et hēret non-
gēta pferret cuiq;
ccc. r sibi vna. ccc.
remmerita: quā
do sunt tres.
n. Accipiant. f.

Non confe-
runt. vt. C. eo. l. si
emancipati.
m. Cui⁹. vt em
si vnus esset emā
cipat⁹ et hēret non-
gēta pferret cuiq;
ccc. r sibi vna. ccc.
remmerita: quā
do sunt tres.
n. Accipiant. f.

Non confe-
runt. vt. C. eo. l. si
emancipati.
m. Cui⁹. vt em
si vnus esset emā
cipat⁹ et hēret non-
gēta pferret cuiq;
ccc. r sibi vna. ccc.
remmerita: quā
do sunt tres.
n. Accipiant. f.

Non confe-
runt. vt. C. eo. l. si
emancipati.
m. Cui⁹. vt em
si vnus esset emā
cipat⁹ et hēret non-
gēta pferret cuiq;
ccc. r sibi vna. ccc.
remmerita: quā
do sunt tres.
n. Accipiant. f.

Non confe-
runt. vt. C. eo. l. si
emancipati.
m. Cui⁹. vt em
si vnus esset emā
cipat⁹ et hēret non-
gēta pferret cuiq;
ccc. r sibi vna. ccc.
remmerita: quā
do sunt tres.
n. Accipiant. f.

Non confe-
runt. vt. C. eo. l. si
emancipati.
m. Cui⁹. vt em
si vnus esset emā
cipat⁹ et hēret non-
gēta pferret cuiq;
ccc. r sibi vna. ccc.
remmerita: quā
do sunt tres.
n. Accipiant. f.

Non confe-
runt. vt. C. eo. l. si
emancipati.
m. Cui⁹. vt em
si vnus esset emā
cipat⁹ et hēret non-
gēta pferret cuiq;
ccc. r sibi vna. ccc.
remmerita: quā
do sunt tres.
n. Accipiant. f.

a Dimidias. s. vterq; dimidiam.
b Quartas. i. vterq; nepotū quartā eorū que habent: q; talem partem sunt habituri in bonis aut. vt in li. de here. ab intesta. §. 2. quia placuit.
c Duo fratres. s. t. hi nepotes in p̄tate retenti. azo. no. q; plures cōferret q; aufert. t. sic est ar. cōtra. §. eo. l. i. §. si ex dodrāte. s; hoc id q; hi duo nepotes sunt locovm. s; sui patris q; sic cōferret.

d huius. non cōferentis.
e Eius cā. sic C. qui. ad li. p̄ta. nō h. l. q.
f Si. ppter in- optā. secus si ppter ptumaciā.
g Statim. scilz transacto tpe nec modico nec maxi mo. sic. §. de sol. rā. tū. vtroq; tñ casu cōstitutet curator bonis: vt. §. eo. u. l. i. §. si frater. t. §. si cū duob; azo.

P Retor. ipse decessisset. emancipatus.
i Nichil relinqueret. tū q; pendente p̄ditione decessit: vt. C. de cas. du. tol. §. sin autēz tū q; nō agnita nō trāsmittunt: vt. §. de bono. pos. l. iij. §. deniq; accur.
k Frater. qui est in potestate: t; dic decessisset sine herede.

l Nō admittet. s; emancipatū nō admitti q; nō cōtulit fratri vt uentit: q; nō placet: q; t; eius here di potest cauere: vt. §. e. l. i. §. ibidē.
m Accipere. s. posse.
n Nō cauerit. s; postea.
o Remaneat. si possideat bene- ganis actionibus ei qui nō cauit: vt. C. e. l. posthumo. v; si nō possideat officio iudicis et p̄fulef: vt. C. eo. l. si foror t. fact; q; cōdino nō intelligatur. §. de acqui. pos. l. q; meo

Retor. ipse decessisset. emancipatus.
i Nichil relinqueret. tū q; pendente p̄ditione decessit: vt. C. de cas. du. tol. §. sin autēz tū q; nō agnita nō trāsmittunt: vt. §. de bono. pos. l. iij. §. deniq; accur.
k Frater. qui est in potestate: t; dic decessisset sine herede.
l Nō admittet. s; emancipatū nō admitti q; nō cōtulit fratri vt uentit: q; nō placet: q; t; eius here di potest cauere: vt. §. e. l. i. §. ibidē.
m Accipere. s. posse.
n Nō cauerit. s; postea.
o Remaneat. si possideat bene- ganis actionibus ei qui nō cauit: vt. C. e. l. posthumo. v; si nō possideat officio iudicis et p̄fulef: vt. C. eo. l. si foror t. fact; q; cōdino nō intelligatur. §. de acqui. pos. l. q; meo

Retor. ipse decessisset. emancipatus.
i Nichil relinqueret. tū q; pendente p̄ditione decessit: vt. C. de cas. du. tol. §. sin autēz tū q; nō agnita nō trāsmittunt: vt. §. de bono. pos. l. iij. §. deniq; accur.
k Frater. qui est in potestate: t; dic decessisset sine herede.
l Nō admittet. s; emancipatū nō admitti q; nō cōtulit fratri vt uentit: q; nō placet: q; t; eius here di potest cauere: vt. §. e. l. i. §. ibidē.
m Accipere. s. posse.
n Nō cauerit. s; postea.
o Remaneat. si possideat bene- ganis actionibus ei qui nō cauit: vt. C. e. l. posthumo. v; si nō possideat officio iudicis et p̄fulef: vt. C. eo. l. si foror t. fact; q; cōdino nō intelligatur. §. de acqui. pos. l. q; meo

Retor. ipse decessisset. emancipatus.
i Nichil relinqueret. tū q; pendente p̄ditione decessit: vt. C. de cas. du. tol. §. sin autēz tū q; nō agnita nō trāsmittunt: vt. §. de bono. pos. l. iij. §. deniq; accur.
k Frater. qui est in potestate: t; dic decessisset sine herede.
l Nō admittet. s; emancipatū nō admitti q; nō cōtulit fratri vt uentit: q; nō placet: q; t; eius here di potest cauere: vt. §. e. l. i. §. ibidē.
m Accipere. s. posse.
n Nō cauerit. s; postea.
o Remaneat. si possideat bene- ganis actionibus ei qui nō cauit: vt. C. e. l. posthumo. v; si nō possideat officio iudicis et p̄fulef: vt. C. eo. l. si foror t. fact; q; cōdino nō intelligatur. §. de acqui. pos. l. q; meo

Retor. ipse decessisset. emancipatus.
i Nichil relinqueret. tū q; pendente p̄ditione decessit: vt. C. de cas. du. tol. §. sin autēz tū q; nō agnita nō trāsmittunt: vt. §. de bono. pos. l. iij. §. deniq; accur.
k Frater. qui est in potestate: t; dic decessisset sine herede.
l Nō admittet. s; emancipatū nō admitti q; nō cōtulit fratri vt uentit: q; nō placet: q; t; eius here di potest cauere: vt. §. e. l. i. §. ibidē.
m Accipere. s. posse.
n Nō cauerit. s; postea.
o Remaneat. si possideat bene- ganis actionibus ei qui nō cauit: vt. C. e. l. posthumo. v; si nō possideat officio iudicis et p̄fulef: vt. C. eo. l. si foror t. fact; q; cōdino nō intelligatur. §. de acqui. pos. l. q; meo

Retor. ipse decessisset. emancipatus.
i Nichil relinqueret. tū q; pendente p̄ditione decessit: vt. C. de cas. du. tol. §. sin autēz tū q; nō agnita nō trāsmittunt: vt. §. de bono. pos. l. iij. §. deniq; accur.
k Frater. qui est in potestate: t; dic decessisset sine herede.
l Nō admittet. s; emancipatū nō admitti q; nō cōtulit fratri vt uentit: q; nō placet: q; t; eius here di potest cauere: vt. §. e. l. i. §. ibidē.
m Accipere. s. posse.
n Nō cauerit. s; postea.
o Remaneat. si possideat bene- ganis actionibus ei qui nō cauit: vt. C. e. l. posthumo. v; si nō possideat officio iudicis et p̄fulef: vt. C. eo. l. si foror t. fact; q; cōdino nō intelligatur. §. de acqui. pos. l. q; meo

Retor. ipse decessisset. emancipatus.
i Nichil relinqueret. tū q; pendente p̄ditione decessit: vt. C. de cas. du. tol. §. sin autēz tū q; nō agnita nō trāsmittunt: vt. §. de bono. pos. l. iij. §. deniq; accur.
k Frater. qui est in potestate: t; dic decessisset sine herede.
l Nō admittet. s; emancipatū nō admitti q; nō cōtulit fratri vt uentit: q; nō placet: q; t; eius here di potest cauere: vt. §. e. l. i. §. ibidē.
m Accipere. s. posse.
n Nō cauerit. s; postea.
o Remaneat. si possideat bene- ganis actionibus ei qui nō cauit: vt. C. e. l. posthumo. v; si nō possideat officio iudicis et p̄fulef: vt. C. eo. l. si foror t. fact; q; cōdino nō intelligatur. §. de acqui. pos. l. q; meo

§. si furioso. sed arg. contra. in eo. ti. l. si me in vacuā. t. J. de no. ope. nun. l. stipulatio. §. habet.
p Impuber. de statu t. bonis. t. sic h; locū carbonia nū: vt arg. §. de carbo. educ. l. i. in pun.
q Si. id est an. r. Si. i. p̄uber.

Quid ergo est? itelligēdū est bo. pos. accipere^m t; anteq; caueat. s; si nō cauerit^m ita obser uat vt tota hereditas apud eū qui in p̄tate fuerit remaneat.
R Emācipat^o fili^o p̄troueriā facit i. p̄uber^o qui se filium t; in p̄tate p̄ris fuisse dicit: q̄ro si bona sua et^o emācipat^o cōferre debeat. paulus notat puto cōferendū^o et esse ex acta cautioe vt victus sicut hereditatē/na t; q; collata sunt p̄stet. **Z**u lianus q̄tēs p̄tratab. bo. pos. dat emācipatis bona sua p̄fer re debent vt solis q; in p̄tate p̄ris fuerūt. t; quēadmodū ex pediti opz queri solet: nā si bona p̄re relicta t; emācipatoz in mediū p̄ferant: t; ita viriles^o p̄tes sumant: eueniet vt emācipatis^o q; collatio ab ipsis facta p̄st. videam^o ergo ne cōmodissimū sit emācipatos q̄r tā partē ex bonis paternis cōferre: ex suis tertiā: q̄d dico ex emplo vt manifest^o fiat. **P**o namus patrē q̄dringenta reliquisse t; duos in p̄tate filios t; duos emācipatos ex q̄b^o al terū. c. alterū. lx. in bonis h̄re ts q; habebat. cxxxij. t; triētē feretis nō qui sexaginta cōtu lerit centū. xx. atq; ita eueniet vt collatiōis emolumentū ad solos qui in p̄tate remāserint pueniat. **E**mancipati bona sua cōferre cū his qui in p̄tate fuerūt iubenf: q̄re sicut is q; in p̄tate est dotē vxoris p̄cipit: ita emancipat^o q; q̄si p̄cipiat retinere debet. **E**mancipatus filius p̄teritus si dū de liberat^o cauerit^o de bonoz col latiōe: nec bono. pos. petierit^o

Cōferendū. t; sic apper q; petat carbo. t; bono. pos. t; collatiōe si satisfederit: vt h. t. §. de carbo. educ. l. pe. t. fi.
t his solis. q. d. nō alijs emācipatis: vt. C. e. l. si emācipati.
v Aniles. de vtriusq; bonis.
x Ut emācipatis. s. alijs. Accur.
y Alterū. emācipatorum.
z Cētū. xxxij. s. c. de paternis. t; xxxij. aureos et ternā alterius au rei q̄d est tertiā. c. de suis.

a Centū. xx. s. cētū de paternis xx. de suis. i. tertiā t; sic plus p̄fert q; aufert: confert em̄ tertiā: t; aufert q̄rā. sic. §. l. pri. §. si tres. nec ob. §. eod. l. i. §. si ex do. drante. vt ibi no.
b p̄cipiat. et p̄tate m̄mōtio: q; sicut onera m̄i mōij: vt. §. fa. her. c. l. si filia. §. hoc ampli^o. t. §. de iure do. l. si is. §. ibi t; fa. §. e. l. §. emācipatus.

c Deliberat. s. accipienda bono. pos. vel non.
d Cauent. spō te. nā inuitus ante q; petat bo. pos. nō cogitur cauere vt. §. ea. l. in p̄n. b.
e petierit. sed omiserit. s; q̄d est q; p̄missor nō tenet ipso iure vt h. sed tradēdo transfert d̄niuz: vt subij cit. Rñ. dic tutum

f Cōferendū. t; sic apper q; petat carbo. t; bono. pos. t; collatiōe si satisfederit: vt h. t. §. de carbo. educ. l. pe. t. fi.
t his solis. q. d. nō alijs emācipatis: vt. C. e. l. si emācipati.
v Aniles. de vtriusq; bonis.
x Ut emācipatis. s. alijs. Accur.
y Alterū. emācipatorum.
z Cētū. xxxij. s. c. de paternis. t; xxxij. aureos et ternā alterius au rei q̄d est tertiā. c. de suis.

a Centū. xx. s. cētū de paternis xx. de suis. i. tertiā t; sic plus p̄fert q; aufert: confert em̄ tertiā: t; aufert q̄rā. sic. §. l. pri. §. si tres. nec ob. §. eod. l. i. §. si ex do. drante. vt ibi no.
b p̄cipiat. et p̄tate m̄mōtio: q; sicut onera m̄i mōij: vt. §. fa. her. c. l. si filia. §. hoc ampli^o. t. §. de iure do. l. si is. §. ibi t; fa. §. e. l. §. emācipatus.

c Deliberat. s. accipienda bono. pos. vel non.
d Cauent. spō te. nā inuitus ante q; petat bo. pos. nō cogitur cauere vt. §. ea. l. in p̄n. b.
e petierit. sed omiserit. s; q̄d est q; p̄missor nō tenet ipso iure vt h. sed tradēdo transfert d̄niuz: vt subij cit. Rñ. dic tutum

f Cōferendū. t; sic apper q; petat carbo. t; bono. pos. t; collatiōe si satisfederit: vt h. t. §. de carbo. educ. l. pe. t. fi.
t his solis. q. d. nō alijs emācipatis: vt. C. e. l. si emācipati.
v Aniles. de vtriusq; bonis.
x Ut emācipatis. s. alijs. Accur.
y Alterū. emācipatorum.
z Cētū. xxxij. s. c. de paternis. t; xxxij. aureos et ternā alterius au rei q̄d est tertiā. c. de suis.

a Centū. xx. s. cētū de paternis xx. de suis. i. tertiā t; sic plus p̄fert q; aufert: confert em̄ tertiā: t; aufert q̄rā. sic. §. l. pri. §. si tres. nec ob. §. eod. l. i. §. si ex do. drante. vt ibi no.
b p̄cipiat. et p̄tate m̄mōtio: q; sicut onera m̄i mōij: vt. §. fa. her. c. l. si filia. §. hoc ampli^o. t. §. de iure do. l. si is. §. ibi t; fa. §. e. l. §. emācipatus.

c Deliberat. s. accipienda bono. pos. vel non.
d Cauent. spō te. nā inuitus ante q; petat bo. pos. nō cogitur cauere vt. §. ea. l. in p̄n. b.
e petierit. sed omiserit. s; q̄d est q; p̄missor nō tenet ipso iure vt h. sed tradēdo transfert d̄niuz: vt subij cit. Rñ. dic tutum

f Cōferendū. t; sic apper q; petat carbo. t; bono. pos. t; collatiōe si satisfederit: vt h. t. §. de carbo. educ. l. pe. t. fi.
t his solis. q. d. nō alijs emācipatis: vt. C. e. l. si emācipati.
v Aniles. de vtriusq; bonis.
x Ut emācipatis. s. alijs. Accur.
y Alterū. emācipatorum.
z Cētū. xxxij. s. c. de paternis. t; xxxij. aureos et ternā alterius au rei q̄d est tertiā. c. de suis.

a Centū. xx. s. cētū de paternis xx. de suis. i. tertiā t; sic plus p̄fert q; aufert: confert em̄ tertiā: t; aufert q̄rā. sic. §. l. pri. §. si tres. nec ob. §. eod. l. i. §. si ex do. drante. vt ibi no.
b p̄cipiat. et p̄tate m̄mōtio: q; sicut onera m̄i mōij: vt. §. fa. her. c. l. si filia. §. hoc ampli^o. t. §. de iure do. l. si is. §. ibi t; fa. §. e. l. §. emācipatus.

c Deliberat. s. accipienda bono. pos. vel non.
d Cauent. spō te. nā inuitus ante q; petat bo. pos. nō cogitur cauere vt. §. ea. l. in p̄n. b.
e petierit. sed omiserit. s; q̄d est q; p̄missor nō tenet ipso iure vt h. sed tradēdo transfert d̄niuz: vt subij cit. Rñ. dic tutum

conditio. s. si petat bo. pos. sed traditio dñij est de iure gē
 num. vt insi. de re. diui. §. p. traditionē. circa qđ vt circa
 inmutabile ius ciuile fingere nō audeat: vt insi. de leg. ag.
 tu. §. si. 2. de here. ab intesta. §. minus. lz exp̄sa possit ap-
 poni p̄ditio etiā in dñio: vt. §. de solu. l. sub p̄ditione. lz pu-
 ma placet: qz 2. sti-
 pulano valet sed
 p̄ditā liberatio: vt
 §. de p̄di. sine cā. l.
 qui sine. 2. facit. §.
 de condi. ob cau.
 l. i. 2. l. si filius.

a Cōdicōde. si
 ne cā. vt subijcit. 2.
 etiā ob cām. vt. d.
 l. si filius.

b Intestatus.
 hoc casu habet lo-
 cū vnde liberi.

c Si nepoti. et
 facit. §. de p̄rata.
 l. iij. §. si quis post
 emancipationē. 2.
 l. si duobus. in fi.
 2. §. si. l. i. qz. 2. §. e.
 l. i. §. i. 2. §. si ex do-
 drate. in fi. 2. §. eo.
 l. filius. in fi.

Hliū. matris
 fa. qui fratri
 bus suis dō p̄fer-
 re. 2. facit ad. l. iij. §.
 tu. l. i. §. si. 2. §. ad
 l. fal. l. pater. 2. de
 iure do. l. pater et
 ad trebel. l. a filio.

S quom filio.
 pone casuz
 vt. §. vnde lib. l. si
 pater.

Bonorum pos.
 cū forte 2. in pote-
 state p̄stituta de q̄
 lex dicit qđ pot: vt
 §. de p̄rata. l. si
 retentus.

Suis. scz ne-
 potis bonis.
h Sum. l. auū
 qui hz in potesta-
 te nepotem.

Similes. hñc
 naturalē nepotēz
 2. auum vice natu-
 ralis nepotis ei qđ
 adoptauit nepotē
 tanq̄ ex filio natū
 filio cōsentiente 2.
 postea filiū gene-
 rauit hic filius. ad
 quod. §. eo. l. i. §. i.
 quoz.

Ut ad eñ. ne-
 potē emancipatū.

agente fratre ex stipulatu ip̄o
 iure tutus erit. sed et si pecu-
 niam contulerit: cōdictionē
 eā repetet. omīssa est bono.
 pos. incipit pecunia sine cā eē
 apud heredē. **Q**ui duos fi-
 lios i p̄tate habebat 2. ex vno
 eoz nepotē: emancipauit filiu
 ex quo nepotē habebat: dein-
 de emancipat fact⁹ p̄creauit fi-
 liū quē au⁹ in locū filij adopta-
 uit: 2. vel intestatus vel testō
 facto p̄terito emancipato filio
 decessit. quesitū est qđ de bo.
 posses. quid de collatiōe iuris
 esset. Rñdi bonoz de quibus
 querit tres p̄tes fieri debēt: ex
 qbus vna p̄tinet ad filiu qđ in
 p̄tate remansit: altera ad nepo-
 tē qui in locuz filij adoptatus
 est: tertia ad emancipatū filiu
 2. nepotē qui in p̄tate reman-
 serit. ita vt pater soli ei confe-
 rat cū quo bo. posses. accipiat.

Edos p̄fecticia nō dicit esse
 in bonis p̄ris. Bar. Africa.

Hliū emancipatus dōrē
 quā filie suo nomie de-
 dit p̄ferre nō debere: qz non si-
 cut in matrifa. bonis eē dos
 intelligit: ita 2. in patris a quo
 sit p̄fecta.

Si nepos in p̄tate retent⁹
 veniat ad successionez patris
 emancipati auus pro eo cogit
 conferre: nisi eum bona fide
 emancipiet. Bar. l. p̄pianus.

Si quis filiu sui iuris: 2.
 ex eo nepotem in p̄tate
 sua hz: cōsequenter erit dicen-
 dū si nepos patris sui emanci-
 pati accipiat bo. pos. de cōfe-
 rendis suis qz bonis cauere
 eū debere: 2. esse simlē ei qui
 adoptauit. hoc enim diu frēs
 rescripterunt vt ad collationē
 auus cōpellat. plane eodē re-
 scripto adiectū est si cui for-
 te auus esse nulluz ex istis bo-

I Patri. in cuius p̄tate est hec filia. s. filij emancipati.
M In id. l. propter id. 230.

Cū auo. ecce quare nō dz conqueri. 230.

Nō pot. immo maior qz auo defuncto neptis in ta-
 tum de iure ciuili. filius adoptiu⁹ emancipat⁹ in nichilū
 succedit. 230.

Et idem. no. qz vbi non est
 eadem ratio est ta-
 men idem ius. ar. vbi de-
 pro 2. contra. §. ad
 l. aqul. l. illud. ratio.

Spacio. nec
 minio nec maxio
 vt. §. de sol. l. ratuz
 2. l. qđ dicimus. 2.
 §. ad. l. falci. l. i. §.
 itez si ita. 2. §. 2. qđ
 diri. 2. §. ad tertu. l.
 ij. §. p̄festim.

Conferat. qz
 res suas alieauit
 quas conferre de-
 bebant. 2. facit. §. e.
 l. i. §. si cū duobus
 2. l. ij. §. de illis.

Edīt dōrē. s. ego
 factuz mei iuris.

Ex officio. i.
 ex p̄tate quā dū
 bct pater debet si
 lo: etiam nepti. p-
 uidere habet ne-
 cesse. scilicet pro-
 pter filij personā
 mediā vt subijcit.
 230. 2. facit. §. de
 dona. inter vir. et
 vxo. l. iij. §. si.

Idem. vt de
 beat eis dos red-
 di. §. p̄tra. §. de ius-
 re do. l. auus. Sol.
 hic equitas: ibi ri-
 gor. vel dic. p̄pter
 filiū dedit noie ne-
 ptis. ibi p̄pter ne-
 potē noie neptis
 vt hic colligit. sed
 an debeat eā con-
 ferre si vult succe-
 dere auo. Respō.
 si extat matrimo-
 nium t̄pe mortis
 aut constat qđ non
 vt. §. e. filium. 2. §.
 tu. l. i. §. si. s. s. s.
 aut morte: cōfer-
 tur. aut alio mō: 2.
 t̄c non: vt ar. §. p
 so. l. si socius. §. ce-
 tep. 2. §. eo. l. i. §. si
 is qui bona.

Si auus dat dōtē p nepo-
 te ex filio in ius qđ hz auus in
 dōtē succedit ille filius siue in
 situ⁹ siue ex hereditate. Bar.

Dedit dotem. Celsus.
 auus patern⁹: an post
 mortē aut mortua in matrimo-
 nio filia patri reddi oporteat
 querit: occurrit equitas rei vt
 qđ pater me⁹ p̄t me filie mee
 noie dedit: perinde sit atqz si
 ipse ego dederim. q̄ppe offi-
 cius auī circa neptē ex officio
 p̄ris erga filiū pender. 2. qz pa-
 ter filie iō auus p̄pter filiū ne-
 pti dōtē dare dz. qđ si fil⁹ ex he-
 redat⁹ est existio nō dicit absur-
 de etiā in ex h̄dato filio idēz
 posse defendi: nec infauorabi-
 lis snia ē vt hoc saltē h̄eat ex
 p̄ris qđ p̄t illū datū ē. **I** dē

Jus idē
 esse p̄t
 esse p̄t
 esse p̄t

si ipse. s. ego
 factuz mei iuris.

Idem. vt de
 beat eis dos red-

Dedit dotem.
 Celsus.

Idēz

S nepotes in potestate constituti. **b** filii emancipati qui sunt eorum pater. **c** cōferri debet a patris scz. **d** uti. i. sicut bonorum. vt. s. eo. l. cū emāci. s. si duo. **e** Sed et ipsi. cū emancipati sunt. 3o. vel non in potestate constituti. aut oqñ nō cōferrent. vt. s. e. l. i. s. portiones. et dic patris retinē do sibi virilē. p. numero patris. vt. s. e. l. i. s. si. sed videt q̄ in inter se et non patris. vt. J. n. i. l. i. s. si sit nepos. i. r. q. r. v. r. r. tra. Sol. ibi. et fact. J. de cōiungē. li. bc. l. i. s. antepe.

Sapientis est consilium mutare

S nepotes in locū filij successerūt vna portio his pferri dicitur vti bo. pos. vna partē habeat: s; et ipsi ita pferre debet q̄ si oēs vnus essent.

Circa h̄ditatē admittit variatio vsq; ad annū. **B. Dapt.**

Donum q̄ p̄tor variatē nō repellit et p̄siliū mutatis nō asp̄nat: vnde q̄ dā filiū emācipatū qui de bonis pferendis cauere fr̄ib; voluit audlēdum post putauit: si velle oblata cautione beneficiū bo. pos. exercere. t̄acti r̄nderi p̄t videri eū possessionē repudiāsse: q̄ formā possessōnis cōseruare noluit. sed benignior est diuersa finia maxime cū de bonis parētis inter fratres disputet: quē tamē facili; admittēdū existimo si intra tēpus delate possessōis cautionē offerat. nā post annū q̄ delata esset bonorū pos. voluntariā moram; cautionis admittēre difficultus est.

Idem **H**lius emācipatus in testatū patris bo. pos. accipit: nepos ex eodē in familiarit̄a retētus semissem hereditatis cū emolumētō collatiōis habebit. idēz nepos si postea possessionē in testatū patris accipiat fratri post emācipatiōne p̄tis q̄sito ēt in familiarit̄a retētō bona sua cōferre cogetur.

Idem **H**lius emācipatus in testatū patris bo. pos. vnde liberi. Accur.

H familia. s. au.

Semissem. i. dimidiā hereditatis autē. **m** Emolumento. qz suus pater ei conferret. vt. s. eo. l. p̄tor. in fi. r. J. de piung. lib. l. i. s. emancipatus.

n Fratri. suo scz. p̄puo. **o** In familia. s. sui patris. **p** Cogetur. p̄z ergo collatiōne fieri ab his q̄ quoquo modo sui iuris facti sunt. hic em̄ nepos p̄ mortē aut sui iuris factus est. nec marit̄ q̄ contratab. dat̄ quoq; modo sui iuris factus: vt. s. de cōtratab. l. i. s. r. l. i. s. emā-

cipatus. in prin. et p̄ petitionē p̄tratabu. induat collatiō. **3o.** vt. s. eo. l. i. in prin.

S filius institutus. in solidū vel ampli; q̄ in virili. **r** Non petat. sed iure ciuili adeat: et retineat. **f** Edictū. sic ergo p̄ edictū nō sit collatiō nisi inter eos qui veniunt eodē iure: vt ambo per vnde liberi. vt ambo per contratab. licet vnus beneficiō alterius vt hic. s. eo. l. i. r. J. n. i. l. nec ipsa. r. s. u. i. l. filius. s. hoc sit consequens. que est contra. sed per equitatem sc̄uo: le sec; vt hic subicit. et etiam imperatoris. vt. J. n. i. l. i. in pn. r. C. eo. l. vt liberis. et hoc si minus potio. institui per cōtratabu. p̄teriti vt hic subicit. augeri autem non possit cum adq̄t institutus: vt. s. de contratabu. l. ex duobus. s. sed illud. Item contra huic l. i. titu. i. l. pater. Sol. hic ex toto r̄i p̄tur per contratab. iure p̄torio. vt. s. de contratabu. l. filium. s. emancipatum autem. sed per querelam non: vt in contratio. Accur.

In his qui succedūt diuerso iure h; loci collatio. **Bar.**

S filius in potestate heres institutus adeat: et emācipato petete bo. pos. p̄tratab. ipse nō petat: nec p̄ferendū est ei. et ita edictū se h; sc̄uo: s; mag; sentio quē admodū p̄ p̄te hereditatē retinet eo iure quo bo. pos. petere possit: ita et cōferri ei debeat: vt qz cum in iuriam per bono. possel. patiatur.

Pululus r̄ndit: ea q̄ post mortē patris filio reddi debuerūt emācipatū filij q̄suis pitus p̄secutus sit q̄ debet fratri qui in potestate patris relict; est p̄ferre non debet: cū post mortē patris nō tā ex donatione q̄ ex cā debet; ea possidere videt.

Idem **S** pregnātem; q̄s vxo rē reliquerit: et a v̄tris notē i possessionē missa fuerit interim cessat collatio. nā ante q̄ nascat nō p̄t dici i potestate mortētis fuisse: s; nato cōferri.

Collatiōe bonis. **Li. vj.**

Si filia emancipata petat contratab. cogit dotē conferre: siue succedat cū fratrib; ab intestato. et si filia est stipulata dotē reddi tūc locus est collatiōis. s; si pater est stipulari; nomine filie: tunc collatiōis non est locus. **h. d.** **Ulpianus.**

Pater filio donauit causa mortis sub p̄ditione et dedit ante mortē: sed post mortē extitit p̄ditio. hoc em̄ casu nō cōfertur sicut nec legatū: vt. C. eo. l. si emancipati. est em̄ si miles legatō: vt in si. de dona. s. l. vel verius ibi ab extra neo sub p̄ditione fuit filij stipulatus. hic a p̄te cōferētē in eū sup̄remū iudiciū que haberet p̄cipua et si eēt in potestate: vt. C. fa. her. l. filie. et fact. C. eo. l. vt liberis. in fi. Accur.

S pregnantē. facit. C. eo. l. posthūmo.

Collatiōe bonis. In qua est aliquid sp̄ale: vt no. s. n. l. l. cū emancipati. s. id quoq;

Pul; respōdit. nō debet re. immo videtur qz sic inspecto initio: vt. s. l. cū emācipati. s. id quoq; in prin. que est cōtra. Sol. hic est de bitum castrense. ad q̄. s. eo. l. i. s. nec castrense. vel

Hic nō cōpellit. f. pferre. vt. s. l. pri. cū cōcordan.
b. Fratruibus. mulieris qui vt patris heredes te
nent: vt. s. eo. l. i. §. filiā. r. facit. s. eo. l. i. §. si. cū cōcordan.

De ventre in poss. mit. r. c. hoc est facti nō iuris. s. q̄ qua
re post rubri. de p̄tratab. nō posuit de secundis tabu. que
est iuris. Rñ. quia

hoc dat etiā prete
ritis qui precedit
instituto: vt. i. de
secū. tab. l. i. §. ex
pectandum.

Sicuti. p̄
tor.
dan
do

carbonianā cōtra
tab. r. ceteras. sed
certe et posthūis
dat p̄tratab. vt. s.
de cōtratab. l. i. §.
hoc aut. sed illud
cū essent nati. hoc
autē ante.

Nec dicere.
sic. C. q̄ me. cau.
l. metum.

Et mortis.
ad hoc. l. eo. l. fina.
Itē hic vere: ibi q̄
ad optiōne: vt. i.
ea. l. §. si filius. r. fa
cit. s. de acqui. he
redi. l. cū quidā.

Exhereditat.
rite. vt. s. de cōtra
tab. l. non putauit
s. nō queuis.

Inter suos.
vt q̄ ex viro exstē
te sui iuris r. yro
re ceptus sit. vt
insti. de pa. po. §.
qui igit. Idem si
est loco sui here
dis: qui r. p̄tratab.
h. vt. i. ea. l. §. etiā
ex emancipato. r.
s. de cōtratab. l. r.
si retentus. idem
est in eo qui nō h. z
per se cōtratab. s. z
per aliū: vt. i. e. §.
si filius. in fine. §.
Itē de eo de quo
est aliqua spes. vt

Sed r. si quis. s. q̄d erit si venter nō est pariturus suū
vel quasi suū sed agnati: vel cognati qui sunt habituri
bonorū pos. vñ agnati vel vñ cognati vel alia: nunq̄d ad
mittit in pos. ex hoc dicto. Rñ. vt. i. eo. l. si. que est p̄tra.
b. Casu. vt in sequenti exemplo querit r. c.

Equius. i. minus inique. nā nec nō est equitas ali
de alienis indebite. vt. C. de pac. l. si.
k. Aliquo casu. imo omni casu est futurus suus. quā

Qui nō vult hereditatē nō
cogit ad cōlōne. b. Trip̄ho.

Hic q̄stions an si sua
heres filia patri cū fra
tribus p̄trata dote abstineat se
bonis cōpellat eā p̄ferre. r. vi
uus marcus rescriptis nō cō
pellat abstinentem se ab here
ditate patris: ergo nō tm̄ da
ta apud maritū remanebit: s. z
p̄missa exiget etiam a fratri
bus: et est eris alieni loco. ab
scellit em̄ a bonis patris.

**De ventre in possessionē mit
tendo: r. curatore eius.**

Titulus. viii.

Iplianus
Icutt libe
roz eoz q̄
tam in re
bus hūa
ntis sūt cu
rā p̄tror
habuit: ita

etiā eos qui nondūz nati sunt
p̄pter sp̄e nascēdi nō neglexit
nā r. hac p̄te edicti eos intuit⁹
est: dū ventrē mittit in posses
sionē vice p̄tratab. bonorū pos
sionis. **P**regnantez esse
mulierē opz oimodo: nec dice
re se pregnantē sufficit: quare
nec tenet dato bonorū posses
sionis nisi vere p̄gnans fuerit
r. mortis t̄p̄e r. eo quo se mitti
i possessionē petit. **T**oties
aut mittit in possessionē ven
ter si nō est exhereditatus: r. id
q̄d in vtero erit inter suos⁹ he
redes futurū erit. **S**ed r. si
incertū sit aliquo t̄ri casu⁹ pos

do sub conditione exheredatur de qua subicit cum non
valeat. vt. s. de libe. r. posthu. l. i. §. pure sed dico q̄ infe
rior nō est: dūto cū nichil suspendat: nā aut nascet suus
r. solus: r. statim tenet exhereditatio: vt. s. de iustio testa.
l. si uā. aut statim nō tenet. Itē dū sperat nasci nō differ

sit existere quo q̄ edit suus fu
tur⁹ sit: vtrē mittem⁹. equi⁹
em̄ est vel frustra nōnunq̄ im
pendia fieri q̄ denegari aliq̄n
alimēta ei qui dñs bonorū aliq̄
casu⁹ futur⁹ est. q̄re si ita exhe
redatio facta sit: si michi fili⁹
vnus nascet exheres esto: q̄
filia nasci pōt: vt plures⁹ filij
vel filij r. filia: vtrē in posses
sionē mittet. **S**āctius⁹ est em̄
sub incerto etus q̄ edet ait etiā
eū q̄ exheredar⁹ sit: q̄ eū q̄ nō
sit exheredar⁹ fame necari: ra
tūq̄ esse d. z q̄d diminitū est⁹:
q̄uis is nascat qui repellitur.

Idē erit dicendū r. si mulier
que in possessione fuit abortū
fecisset. **S**z r. si sub p̄ditio
ne⁹ posthum⁹ sit exheredar⁹: p̄
dente p̄ditioe pedij sniam ad
mittim⁹: existimatis posse ven
trē in possessionē mitti: q̄ sub
incerto vtilius est ventrē ali.

Si vtrē ab institutis exhe
redatus sit: a substitutis prete
ritus: marcell⁹ negat in posses
sionē eū mitti posse viuētib⁹
institutis q̄ exheredar⁹ est: q̄d
verū est. p̄ p̄trariū aut si ab in
stitutis p̄terit⁹ sit vtrē: a sub
stitutis exheredar⁹: viuis insti
tutis mittendus est i possessionē
nē q̄ si nō viuat negat mittē
duz: q̄ ad eū gradū deuoluta
est hereditas a quo exhereda
tus est. **S**i filij ab hostibus
captus sit: vxor eius p̄gnans
in possessionem bonorū soceri⁹
mittenda est: nam aliquo casu

Rñ. nō est illō sic extēdēdū: als etiā rite r. pure exhere
dar⁹ vtrē in possessionē mittet: q̄ aliquo casu pōt fieri
suus vt plata q̄rela scriptū herede: vt. s. de inoffi. testa.
l. papimā⁹. §. si ex cā. s. §. si su⁹ ex v̄fectu p̄ditiois vt diei
exhereditati apposite. h. vtrāq̄. si istituto r. exhereditatio pu
re facta est. r. facit s. de p̄trab. l. nō putauit. §. i. r. §. a p̄mo
r. Socer. hoc ita si viuēte socero sit ceptus. vt. s. de
iustio testa. l. si quis exhereditatus. §. s. hoc ita. §. 30.

p̄pter p̄ditionem
que nōdū est: mula
lo ergo t̄p̄e p̄ditio
nalis est. §. 30.

Filia. non er
go masculini cōci
pit femininū pro
pter odiū. vt als
s. de libe. r. posth.
l. cū quidā. r. pro
pter hoc dicit ple
rūq̄. §. i. de verbo. si
gni. l. p̄nunciatio.
in pau.

Plures. si
cut hic odium fa
cit nō cōprehendi
omnes: sic r. als fa
uor facit cōprehē
di cēs: vt. C. de fi
deicomis. l. l. i.

Sanctius. fa
cit. i. de penis. l. ab
sentē. r. i. ea. l. §. s.
r. si quis. r. i. de re
gu. iur. l. is apud
§. i. r. C. de carb.
edict. l. si. in fi.

Diminituz
est. vt. i. ea. l. iij. ni
si in casu: vt. i. ea.
l. in fi.

Sed r. si sub
p̄ditione. facta in
defectū potestati
ue cōditionis. als
em̄ nulla esset. vt
s. de libe. r. posth.
l. iij. §. pure. et de
here. insti. l. iā du
bitari. r. i. ea. l. §. s.
r. si quis. §. 30.

Tuicnibus.
r. deliberantibus
vel adēntibus he
reditatem. sed nō
ne aliquo casu po
test eē suus puta
si istituto repudiēt
hēditatē q̄ mittē
dus est. vt. s. pri.

a Exheredasset. his verbis.
b Natus. repete exheres esto. est enim alius casus.
c In possessione. his enim casibus qui nascit eo casu qui omisus est. finis est: vt. s. de libe. r. posthu. l. comodif. sm. r. aliud in institutione vbi p. vnu videt r. aliud coprehendere: vt. C. de posthu. here. isti. l. si. que est ptra.
d Benignior. id est benignus. et facit. s. ea. l. s. sed r. si incertu. r. s. r. r. si sub conditione.
e Utrius. s. p. gnantis mulieris vt. s. ea. l. s. p. gnantem. Bzo.
f Quod fuerit. ab eo forte diuortio separata. tñ mitte tur in possessione. r. sic no ob. s. eo. s. l. ea. qz ibi negabat vxor aliquo te pore. Tres ptra. s. de lega. iij. l. item lega. s. si quis vxor r. r. s. sed vt lega. iij. l. h. illi. c. legal vxor: h. aut ppter ventre tñ dicitur.
g Etia ex emā cipato. r. post emā cipatione cōcepto vt differat a pti. seq. casu. r. dic pos sessione bonoz scy auī vt differat ab vltio casu hu. s. h. **h** Jā. an eman cipationem: r. sic remansit in pote state auī. vt insti. quib. mo. ius pa. po. sol. s. fi.
i Bo. pos. l. cō tratab. vt. s. de cō tratab. l. si emāci patus. s. nepote.
k Admittere mus. qz r. ptra. daret. vt. s. de cō tratab. l. si retet.
l Scdm tab. fa cit. s. de ptra. l. non putauit. s. in adoptione. r. s. da tur. s. p. in eo. si. l. cum emāci. s. qui duos. Sol. l. bi.
m Repelli. a bonoz possessione auī. h.
n Ex nouo. s. de coniungē. vt. J. i. l. i. s. i.
o Patri. emancipato vel quocūq modo a patria po: s. tate liberato. Accursus.

spes est id qd nascit iter suos heredes futurū: vt puta si pa ter eius apud hostes decedat
Sed r. si qs ventrē ita ex heredasset: qz itra tres mēses mortis mee natus erit ex hīs esto: vel q post tres mēses: vē ter in possessione vtiqz mit tet: qz aliquo casu su heres fu turus est. r. sane benignior eē pretorē in hāc pte oportebit: ne qui sperat ante vitā necef. **Rectissime** aut ptoz nuscōz vxorū mentionē fecit: qz fieri pōt vt in mortis tpe vxor non fuerit: q se ex eo pgnatē dicit
Etia ex emancipato vter ad pos. admittit. vñ apd iul. li. xxvij. dig. querit si emācipat⁹ qs sit vxore iā pregnāte dein de decessisset r. pater ei⁹ mor tuus sit: an vter in possessio nē emācipati pti mitti possit r. rectissime scripsit rōnem nō eē cur vter que edictū admit tit repelli debeat. est em cōst mū partui p suli: qui natus bo. pos. acceptur⁹ est: s. r. si au⁹ vi ueret sili vtrē admitterem⁹.
Si filius in adoptione datus decesserit pgnate vxore: tunc deinde adoptator defunctus fuerit: admittet venter in pos ses. adoptiu. sed an etiā in ei⁹ q in adoptione dederat filius mittet videam⁹. r. si hic nepos posthum⁹ hīs ab auo natura li institut⁹ sit: mittet in pos. qz r. si nato eo nemo ex libris sit ali⁹: bo. pos. fm tab. dari pōt: aut si sint liberi pteriti etiā cō tratab. cuz ipsi pōt accipere.
Si pater nuru pgnare filiū emācipauerit: nō in totum re-

In pos. bo. auī. s. p. pte. r. facit. s. si. l. filius.
Uxor legitima r. sup hoc summam cognoscit vt subicit. ceterū vxorem esse pbari plene oportet. sed cer te idem de legitimatiōe videt q talis debet esse que susi paritura sit. vt. s. eo. s. r. tōuens. in pun. sed illud dicit pte sumptue modico facere p hoc q sit legitima.
Fuisse. aliq tempore. nec ob. s. s. r. rectissime.
Ad exemplū vbi summam co gnoscit. r. si modi cuz est p puero sit missio. vt. de car bo. edic. l. iij. s. cau se. r. J. ne vis si. ei. l. si. s. p. sed cōtra J. eo. l. vbi cōz. s. interdum. vbi di cit plene cognosci Soluti. i. r. no. s. mīlia de sīmaria cognitōe. s. ad ex h. l. iij. s. ibidem.
Nichil noui. qz non mittit eam in possessione.
Preiuudiciū. qualequale. nam pleniū nō fit. vt. s. de iure iurā. l. iij. s. penul.
Ex quib⁹ cau sis. i. c. de statu r. bonis: vel de sta tu tñ queritur: vt J. de carbo. edic. l. iij. s. p. Bzo.
In licem. ne qui speret ante vi tam necetur: vt. s. s. si filius. in si. fa cit. s. ea. l. in pun. 3
In familiā. i. agnationem que ei negabatur.
Reipub. no. que nasci reipub. sic. s. de ven. in spi. l. i. s. qz: magis qz parentibus: vt J. de cap. r. postli. l. postliminū. s. filii. r. facit. C. de sacrosanc. ecclē. l. sancimus. in si. l. bī anime holūm r. r. J. de mune. r. ho

no. l. iij. s. filius. Accur.
Uxor dissoluto pmo matrimonio diuortio. s. r. sic pūma nō est vxor tpe mortis. vt. s. ea. l. s. r. rectissime.
Cum nemo. maxime. vt. s. p. s.

a Quoties nūc transit ad scdam partē rubice.
o Bonorum esse. scilz quia causa rei seruande mitte-
tur in possessionem.

p Periculum. vt. Ica. l. s. itez periculū: ideo satisfat
nisi sit ex inquisitione datus: vt. s. de cur. fur. l. bonorum
r facit inuentariū

vt. Ica. l. s. curatore

d Creditores.

eorz enim cōsensu

constituendus est

si adesse volūt: vt

I. s. cur. bo. dā. l. ij.

in punct. r q dicit

opz: nō ipozat ne

cessitates: vt. s. de

insti. r iur. l. i. l. pñ.

e Cūmur. fre-

quentius.

f Dandi sunt.

r omnes agunt r

ueniuntur in soli

dum. vt. r. s. de cu

ra. bo. dan. l. ij. s. si

plures. r. l. si plu

res. r. s. de iur. r cu

ra. datis ab his. l.

ventri.

g Product. scz

sine his.

h Constituen-

dus. l. constitutus

ventri r bonis fac

ciat hec: vt. I. eo. l.

curator.

i Dignitate. sic

I. e. l. habitatio. s.

seruis. r. l. curator

r. s. de lega. l. i. l. si

seru. pluris. s. si.

r. I. de carb. edic. l.

sed r si is. s. an au

tem. r. I. de mune.

r hono. l. i. s. item

ventris.

k Cōsueuerūt

tertio de mobilib⁹

quarto de mobi-

libus: vt. C. de bo

nis que libe. l. i. s.

s. si naut. es alie

nū. r. s. si naut. nō

suf. s. 30. r. s. de re

lig. l. si quis sepul-

ch: s. s. r. l. seq.

l Idem. curator bonis datus. vt. I. de mune. r ho. l. i.

s. s. r in bonis. r de bōis au. aud. pos. l. creditores.

m Solent. hoc quo ad hec que ex necessitate sunt ge-

renda vt hic. r. I. de cura. bo. dan. l. i. in si. ceterum alia nō

videt. r in hoc differt a tutore pupilli r curatore adulti.

vt. s. de adm. tu. l. inter. r no. q. quedā ex his facit vt cu

rador bonoz. que dam vt curator ventris.

n Curator. volens demū nō inuitus nisi ex causa: vt

I. de cur. bo. dan. l. ij. s. queritur

o Dandi sunt. hi tenentur vtili actione. nego. gest. nisi

calumniatricē dicit. Quoties aut vter in possessione mittit solet muller curatorem vtri petere: solet r bonis. sed siquidē tm ventri curato: dat⁹ sit: creditoribus pmittēdū est in custodia bonoz esse. Si nō non tm ventri s; etiam bonis: curato: dat⁹ est: possunt etiaz securi creditores esse cū pertulū ad curato: ptineat: idcirco curato: bonis ex inquisitione dandū idoneū. s. oportet creditores curare. vt si qd alius est q nō edito partu successione speret. Hoc aut iure vtimur vt idē curato: r bōis r vtri def. Sed si creditores iustit: vel qui sperat se successurū: diligent⁹ atq; circūspectius id fieri debet: r plures si desiderentur dandi sunt.

Muller aut in possessione missa sola sine qbus se sustinere r ad partū vsq; product⁹ nō possit sumere ex bonis dz r in hac rē curato: cōstituendus est qui cibū r potū r vestitū r tectū mulieri prestat p facultatib⁹ defuncti r dignitate eius atq; mulieris. Diminutio aut ad hos sumpt⁹ fieri dz pūmū ex pecunia numerata: si ea nō fuerit ex his reb⁹ que pūmonia onerare magis impendio q; augere fructib⁹ consueuerūt. Itē si periculuz est ne interim res vsucaptanz: ne debitorē tpe liberent idē

nato posthumo. vt. s. de testa. tu. l. si nemo. s. testamēto.
p Substitutus. post ponitur de substitutis propter
spem successionis: vt. C. vbi pupil. edu. l. si. s. 30.

q Defuncti. l. ad defunctum.

r Idoneus. rebus r facilitate conueniendū: vt. I. de

verbo. obliga. l. si

quis lipu. in si. p

qualitate et rerū:

vt. I. de verbo. sig.

l. quos nos. s. lo-

cuples. s. 30.

f Cur bonus.

psidis arbitrio: vt

I. de cura. bo. dan.

l. ij. in pun. r. s. de

admini. tuto. l. ij.

s. si nō crit. s. 30.

t Cardit⁹. als

seruus datur. als

seruus aiebat r.

v Obfirmare.

id est ob hoc signa

re ne qd inde mi-

nuatur.

r Pernumera

re. l. omnes nume

rare. per enim to-

tum significat: vt

I. de verbo. sig. l.

vrbans. s. s. 30.

y Facta sit. sub.

messi r vindemie

custodē apponet.

z Diminui. p-

pter ventrem vel

pecora vt messem

vt vindemiā: imo

in ventre contra.

vt. s. pri. s. 30.

a Curatore. cō

stituendo. r dic cō

scribere. i. ei scribe

re debent omnes

simul creditores

et alij quozum in-

ter est cōsum: de

quibus hic r supe

riou. s. dicitur. vel

maior pars qui in

eum consentiunt:

vt. I. de cura. bon.

dan. l. ij. in princ.

s. 30. r quod dixit

reddent: scz que

possunt vendi. qd dixit. s. eo. s. mulier. nec obsat. I. de cu

ra. bo. dan. l. ij. q. ibi debet consentire si exigitur. l. 3 qui-

dam dicit aliud in illo curato: r. Accur.

b Hec oia. que sunt dicta. s. e. l. s. q. si. r. s. idē ait. s. 30.

c Tandiu aut. tenetur em actione in factū ad inters

esse vsq; ad annuz: vt. s. si mulier ven. no. l. i. s. com petit

r. s. per calumniā. r. s. hac autē. r. facit. s. de his qui no.

infa. l. notatur. r. de iurcur. l. iij. s. p.

d Partat. futurum agnatus vel cognatum: vt. I. co. l.

vbiq; s. interdum.

Sumptus bona fide. qz se credebatur pregnantē et ex defuncto. et facit. s. eo. l. i. s. totiens. ibi. ratiqz. r. j.

Habitatio. facit. s. eo. l. i. s. mulier. (eo. l. penul. v. r. qz est portio viscerū matris.

Cur. s. de v. inspi. l. i. s. ex hoc re. sed ptra. j. eo. l. extra neo. Soluti. ibi.

Sub pena. vel usura: alioqñ nō nisi fuerit conuentus. s. 30. r. no ta qz hic est ex natura curatoris bonorū. s. in principio hui. l. i. ex natura dati vtrū. Itē facit. s. de cura. bo. dan. l. i. in fi. et de heredi. l. i. l. i. s. qz instituat. s. fi. Itē qz dicit sub pena: sub. marie s. 30.

Atraneo posthumo. vt ex emācipato conceptus qz poterat et olim institui. vt l. i. de lega. s. posthumo. secus in suo filio: vt. s. l. p. r. in pñ. que est cōtra.

Cur. no. qz hec dictio nisi ponit. sic. s. si qz cau. l. si eum. in fi. r. facit hoc lex ad solutionē qñtionis facite. C. de rei vxo. actio. s. ex actio. in fi. magne glo. r. facit. s. d. carbo. edic. l. s. si i. s. an aut.

Bicūqz bonorū possessio. l. vñ lib. fm qñdā. tu dic etiam vñ agnati: vt dice. s. l. fi. vbi expone. hec verba in omnibus rē.

Pro superstitē. quo ad commo dū ventris.

Interdū. dif ferentiā facit. s. h an mulier que petit mitti sit paritura suū vel quasi sustinetur ab alijs liberis. quo casu sit plena cause cognitio cū debeat vsqz ad pubertatē esse in possessione: et alii licet in iam nato fieret summaria. vt. j. de carbo. edic. l. i. qz. s. cā. an sit paritura agnatū vel cognatū defuncti. r. resistit ei ab alijs agnatis: r. tūc citra cāc cognitionē maximā mittit: qz tunc nō dō esse in possessione nec ali vsqz dū nascit. ceterū qñtio stat. s. l. i. s. si ea. nā ibi r. agnatū erat paritura. vel dic qz si suū tñ non erāt liberi qui resisterēt:

Atraneo posthumo. he rede instituto non alter vter i possessionē mittit: nisi mater aliunde se alere nō possit: ne forte ei qz nāt bonorū possessor futurus est denegasse alimēta videamur. Idem.

Bicūqz ab itestatorē ter admittit: scilz si talis fuerit is qz in vtero est: vt si in rebus humanis esset bonorum possessionē petere possit: vt in omnibus partibus edicti pro supstite habeat is qui in vtero est. Interdū non passim sed cum cause cognitione mitti venter in possessionē debet: si quis sit qui cōtrouersia referat: sed hoc tantū ad eum

Atraneo posthumo. he rede instituto non alter vter i possessionē mittit: nisi mater aliunde se alere nō possit: ne forte ei qz nāt bonorū possessor futurus est denegasse alimēta videamur. Idem.

Bicūqz ab itestatorē ter admittit: scilz si talis fuerit is qz in vtero est: vt si in rebus humanis esset bonorum possessionē petere possit: vt in omnibus partibus edicti pro supstite habeat is qui in vtero est. Interdū non passim sed cum cause cognitione mitti venter in possessionē debet: si quis sit qui cōtrouersia referat: sed hoc tantū ad eum

Atraneo posthumo. he rede instituto non alter vter i possessionē mittit: nisi mater aliunde se alere nō possit: ne forte ei qz nāt bonorū possessor futurus est denegasse alimēta videamur. Idem.

Bicūqz ab itestatorē ter admittit: scilz si talis fuerit is qz in vtero est: vt si in rebus humanis esset bonorum possessionē petere possit: vt in omnibus partibus edicti pro supstite habeat is qui in vtero est. Interdū non passim sed cum cause cognitione mitti venter in possessionē debet: si quis sit qui cōtrouersia referat: sed hoc tantū ad eum

Atraneo posthumo. he rede instituto non alter vter i possessionē mittit: nisi mater aliunde se alere nō possit: ne forte ei qz nāt bonorū possessor futurus est denegasse alimēta videamur. Idem.

Bicūqz ab itestatorē ter admittit: scilz si talis fuerit is qz in vtero est: vt si in rebus humanis esset bonorum possessionē petere possit: vt in omnibus partibus edicti pro supstite habeat is qui in vtero est. Interdū non passim sed cum cause cognitione mitti venter in possessionē debet: si quis sit qui cōtrouersia referat: sed hoc tantū ad eum

Atraneo posthumo. he rede instituto non alter vter i possessionē mittit: nisi mater aliunde se alere nō possit: ne forte ei qz nāt bonorū possessor futurus est denegasse alimēta videamur. Idem.

Bicūqz ab itestatorē ter admittit: scilz si talis fuerit is qz in vtero est: vt si in rebus humanis esset bonorum possessionē petere possit: vt in omnibus partibus edicti pro supstite habeat is qui in vtero est. Interdū non passim sed cum cause cognitione mitti venter in possessionē debet: si quis sit qui cōtrouersia referat: sed hoc tantū ad eum

Atraneo posthumo. he rede instituto non alter vter i possessionē mittit: nisi mater aliunde se alere nō possit: ne forte ei qz nāt bonorū possessor futurus est denegasse alimēta videamur. Idem.

Bicūqz ab itestatorē ter admittit: scilz si talis fuerit is qz in vtero est: vt si in rebus humanis esset bonorum possessionē petere possit: vt in omnibus partibus edicti pro supstite habeat is qui in vtero est. Interdū non passim sed cum cause cognitione mitti venter in possessionē debet: si quis sit qui cōtrouersia referat: sed hoc tantū ad eum

Atraneo posthumo. he rede instituto non alter vter i possessionē mittit: nisi mater aliunde se alere nō possit: ne forte ei qz nāt bonorū possessor futurus est denegasse alimēta videamur. Idem.

Bicūqz ab itestatorē ter admittit: scilz si talis fuerit is qz in vtero est: vt si in rebus humanis esset bonorum possessionē petere possit: vt in omnibus partibus edicti pro supstite habeat is qui in vtero est. Interdū non passim sed cum cause cognitione mitti venter in possessionē debet: si quis sit qui cōtrouersia referat: sed hoc tantū ad eum

sed vel extranei vel nulli: et ideo fit ibi summaria. k Cum liberta. resistentibus. l Unde legitimi. i. quasi legitimi. i. agnatū vel cognatū sit paritura: r hoc cū alijs agnatū vt cognatū resistentibus. m Cognitionē. plenā: merito: qz nō erit in possessione nisi vsqz nate. hec enim rē. n Ventrē. pariturū agnatum vel cognatum. Ac. o Sed etenim. pro certe. r hec dicitio sed aduersat ad id quod dixerat vscā. q. d. non vscitur post natiuitatē s. questio status differtur. p Cum his. vt paritura suū cum alijs suis: paritura agnatum cum alijs agnatis. q Solus. si solus est. r facit. s. de manu. tes. l. si ita fuerit. s. qñtio. r. j. eo. titu. l. i. s. si paf emācipat. r. s. de usufruc. l. i. l. i. l. i.

S vteris. dif ferendā. im mo. s. vt. j. d. adul. l. miles. s. quas pro pter. et. C. de fal. l. i. r. j. de car. edic. l. i. in fi. r. l. i. i. c. i. qz dicunt nō differrī. sed ibi propter natiuitatē. vel dic aut iō accuso vt sic impediā partū. i. possessio nē mitti qñ ex adulterio cōceptū et differēt vt h. aut etiā vt ipsa puniatur qz possum vt in p. r. i. s. argu. j. titu. l. i. l. i. c. i. a.

Preindiciū. quale qñ. nō tamē cui stetur: vt. s. de pef. here. l. si quis

libertatē. i. rñ. et sic sentētia lata ptra heredē dicit nō p. iudicare. vt. C. res inter alios acta. l. i. r. alibi qz p. iudicat: vt. j. de appel. l. a. sententia. r. facit. j. de carbo. edic. l. i. qz. s. ibidem. Accursius florentinus.

Um venter. facit. s. eo. l. sumptus.

Posthumus. conceptus iam. alioquin non: vt. j. v. de cog. l. i. s. sed hoc ita.

Bonorum possess. vnde liberi: vel fm tabulas: vel cōtratabu. si fuit institutus vel p. r. i. t. u. s.

Edicti partib. hie qz an venter paritura agnatū

libertatē. i. rñ. et sic sentētia lata ptra heredē dicit nō p. iudicare. vt. C. res inter alios acta. l. i. r. alibi qz p. iudicat: vt. j. de appel. l. a. sententia. r. facit. j. de carbo. edic. l. i. qz. s. ibidem. Accursius florentinus.

Um venter. facit. s. eo. l. sumptus.

Posthumus. conceptus iam. alioquin non: vt. j. v. de cog. l. i. s. sed hoc ita.

Bonorum possess. vnde liberi: vel fm tabulas: vel cōtratabu. si fuit institutus vel p. r. i. t. u. s.

Edicti partib. hie qz an venter paritura agnatū

libertatē. i. rñ. et sic sentētia lata ptra heredē dicit nō p. iudicare. vt. C. res inter alios acta. l. i. r. alibi qz p. iudicat: vt. j. de appel. l. a. sententia. r. facit. j. de carbo. edic. l. i. qz. s. ibidem. Accursius florentinus.

Um venter. facit. s. eo. l. sumptus.

Posthumus. conceptus iam. alioquin non: vt. j. v. de cog. l. i. s. sed hoc ita.

Bonorum possess. vnde liberi: vel fm tabulas: vel cōtratabu. si fuit institutus vel p. r. i. t. u. s.

Edicti partib. hie qz an venter paritura agnatū

libertatē. i. rñ. et sic sentētia lata ptra heredē dicit nō p. iudicare. vt. C. res inter alios acta. l. i. r. alibi qz p. iudicat: vt. j. de appel. l. a. sententia. r. facit. j. de carbo. edic. l. i. qz. s. ibidem. Accursius florentinus.

Um venter. facit. s. eo. l. sumptus.

Posthumus. conceptus iam. alioquin non: vt. j. v. de cog. l. i. s. sed hoc ita.

Bonorum possess. vnde liberi: vel fm tabulas: vel cōtratabu. si fuit institutus vel p. r. i. t. u. s.

Edicti partib. hie qz an venter paritura agnatū

libertatē. i. rñ. et sic sentētia lata ptra heredē dicit nō p. iudicare. vt. C. res inter alios acta. l. i. r. alibi qz p. iudicat: vt. j. de appel. l. a. sententia. r. facit. j. de carbo. edic. l. i. qz. s. ibidem. Accursius florentinus.

vel cognatum possit mitti ex hoc edicto, dixit Azo qd sic etia in quarto gradu vel vteriori dsmodo alius eu non pcedat. na lex dicit ex obibus partibus zc. f. q. multe sunt et tclio ab testato. vt liti. de bo. pos. f. sunt aut. liberosi/ agnatoz/ cognatoz. ist e em sunt ptes edicti: vt J. si ta. tes. nulle ex. l. i. in pn.

et p hoc. J. ad tertul. l. i. sed si maris. z. s. eo. l. vbi cūq. in pn. in quibus sunt eadē verba. Jte expressum videt. s. l. vbi cūq. s. interdu. Alij dicunt nō aliter nisi sit paritura suum vel qū suū. vt. s. e. l. i. s. totiens. et qd dicit oib' edic. zc. i. siue ab testato: siue ex testō p fm tabu. vel Jtab. suc cessur'. dūmō su' vel quasi suus. s. sic nō cōprehende rētur oēs partes edicti. v' si vis ser uare scōaz optio nē dic ex oib' zc. siue sui sūt succes sori vt liberi: siue vt agnati: siue vt cognati qd facere pnt. vt. J. de succes. edi. l. i. sed vidē dū. et de car. edic. l. s. bonis. s. huic. prima placet ma xime p s. interdu. licet in alio differat vt ibi dicit. sed qd si institui ventrem berne extranee quod possum. vt. s. de statu ho. l. q. in vter. ro. ij. rñ. habet/ quia habiturus est fm tabulas.

De coniungendis cū emancipato liberis.
Siquis p. l. antiquā. xij. tabu. soli sui succedunt. vt liti. de here. ab testa. s. i. z sunt sui etiā nepotes in ptate si pat eoz est emancipat'. vt insti. de here. qua. et disse. s. sui. s. p ptozē solus emancipatus/ ac si in ptate man sisset. vt. s. de Jtabu. l. i. s. vocat. hanc discordiā sedat hic ptoz vt patē quā erat habiturus emancipatus si in pote state stetit diuidat cum suis filijs: vt ipse dimidiū illi aliud dimidiū habeat: z eis solū cōferat nō alijs fratrib' Sed ad hoc vt fiat hec cōiunctio multa sunt necessaria. pūmo vt pat sit emancipat': alio ipse solus succederet cōi iure. vt. J. eo. l. i. in pn. z s. si p. i. rñ. Secō qd liberi ei' sint in familia. i. in ptate tēpore mort' aut. vt h. z. d. s. sui. Ter tio qd hi nepotes sint naturales et legitimi non legitimi tñ. vt. J. eo. l. i. qd filij. Quarto qd hēditas pñeat ad eos scz nepotes z filij. qd filij pteritus sit et illi instituti: vel e'z. vel oēs pteriti z alius institut': qbus casib' p'p' Jtab. maxie locū hz pcordia: vel priorus testat' decessit vt h. nā verbō pñere late pater: vt. J. de ver. sig. l. vbi. Quito qd suo noie pñeat. alio secus: vt h. z. J. eo. si nepos ex herf. zc. s. de Jtabu. l. nō putat' s. sed si ipse. Sexto qd heredi

tas sit paterni generis: aut ani paterni. als pteritio p exhereditōe habet. vt. s. de Jtabu. l. illud. s. sed ad te stamēta. Septimo qd nō sint exhereditati filius vel nepos qz tunc in Jtabulas nō iungētur: qz oino eis denegat' suo z alieno iure: vt hic. z. s. de Jtabu. l. si post. s. ex here dat. Octauo qd e-

De coniungendis cum emancipato liberis eius.
Titulus. ix.
Primo ponit iuriscōsultus mente edicti. scō illud expo nit: scō ibi hoc edictū. Bar.
Aplan'.
Siquis ex his qd' bonoz possessiōe ptoz polliceat in ptate parē tis cū moritur nō fuerit: ei libe risqz quos in eiusdē familia ha buit: si ad eos hēditas suo nō mine pñebit: neqz notā exhe redatiōis meruerūt/ bonozum possessiōe eius partis datur' q ad eum pñeretur si in ptate per mā sisset. sed ita vt ex ea' parte dimidiā: reliquam liberi eius habeant: hisqz dūtaxat bona sua cōferat. **H**oc edictum equissimū est: vt neqz emancipa tus sol' veniat/ z excludat' ne-

potes in potestate manentes: neqz nepotes iure ptatis obij ciantur' pti suo. Et in adoptio nem datus filius z heres insti tutus ad hoc edictū ptinet vt ei iungatur nepos/ qz in aut sui naturalis est potestate. Jungit' tur autē nepos patri suo emā cipato siue pater pteritus/ sit siue institutus. z hec erit diffe rentia iter institutū in adoptio nem datū z emancipatū: qz in adoptionē quidē dato non als iungitur nisi instituto z alio cō mittente' edictū. emancipato autem siue sit institutus eman cipatus/ siue pteritus sit. **S**i lio' in potestate ex esse: eman cipato ex triente herede insti tuto: iulianus ait nepotem pte ritum petita Jtabulas bonoz possessiōe patruo sextan tē/ patri vinctā ablaturū. **S**i pater emancipatus exhereda tus sit nepotibus ex eo pteri tis' qui erāt in potestate retēti

mancipatus non sit in adoptiōe da tus. nā tunc nō sit ei' cōiunctio: qz neqz cōtratabu. nisi sit institut' et alius cōmittat' edi ctū. vt. s. de Jtrata bu. l. non putauit. s. in adop. nisi sit dat'. p'prio suo pa tri in adop. vt. s. s. Jtrata. l. iij. s. idē. sed hoc edictū hoc die locū nō habz: qz sublata est dñia pa. po. vt in aut. s. here. ab testa. s. i. col. ix. vñ solus fi lius nō nepos ex eo succedit: sed ni chilominus est le gēdus. qz de col lanōe dicit: qz bo na argu. hic sunt. et qā alias leges reddit intelligibi les. dic ergo si qd zc. scz emancipat' ex his quib' zc. et p hoc repellit suc cedētes p lineam femineā: qz eis nō

- a) dat' Jtabu. vt dixi. nec etiā vñ liberi: vt. C. s. suis z le. l. fi.
- b) **D**atur. ei qd est. s. Jte ideo dicit eius partus qz ali os forte fratres habebat.
- c) **E**x ea. s. sua parte partē dimidiā sub. habeat: reli quam. s. dimidiā liberi zc.
- d) **H**isqz occasione p'dicte cōcordie cui' alia discordia inter hos nepotes z eoz patruos. nā patruu dicit patre nepotū pteritū. et nepotē petentē Jtabulas cōferre de bere eis fratribus. p. l. s. de col. l. i. in pn. at hi nepotes di cunt se solos pati iniuriā p Jtratabu. sui patris: qz qd soli habituri erāt de iure ciuili auferi eis dimidiā. vñ cū pte toz grauauerit in pma pcordia nepotes: nisi fauet eis. vt solū eis cōferat eoz pater: vt h. z. J. eo. s. sed z si sint nepo tes. z facit. s. de col. l. filius. z. s. de Jtab. l. i. s. qd habebat.
- e) **H**oc edictū. cuius mens est in pncipio huius. l.
- f) **E**xcludat. pius ptozū qd eum solum vocat. Azo.
- g) **O**bjiciant. p. l. xij. tabu. q solos nepotes vocat. vt liti. de exhere. libe. s. emancipatos. sed simul vocentur.
- h) **C**ōmittēte. hodie nō iungit' si def' tñeo qz remanet in ptate. vt. C. s. adop. l. cū in adoptiōe. s. oia igif. s. z ho die iure veteri iungit' si detur auo in adoptionē: siue fue rit' iustit' sine nō. vt. s. de Jtab. l. si. s. pe. z. J. e. s. si p. azo.
- i) **F**ilio. facit ad hoc. s. si pars here. pe. l. i. s. si ego. z. s. de contratabu. l. i. s. ij. z. l. cum emancipatus. s. fi.
- k) **P**teritis. extraneus igitur fuit institutus.

a Admittuntur ad contratabu. sed an iungantur ex heredato statim dicam.

b Admitti. q. d. si admittatur cum alio ergo et solus

vi. s. ti. l. i. l. vbi dicitur in si. quod tamen in exheredato dicitur idem in preterito

vi. s. ca. l. s. iungit c. Nepotes ad

missi. ad contratabu. sed an iungitur nepos pfi exheredato: h3o dicit q non. primo q: habetur p mortuo vt hic. secundo q: hoc dicit. s. ca. l. in prin. tertio no habz tabulas cuius causa hic titu. est iductus. vt. s. de contratabu. l. si post mortem. s. ex heredatus. h3o dicit q sic. vt. s. de inoffi. testa. l. si pponas. r. j. s. si pater in pstate. s3 potes dicere q plaza querela iungatur non prius. vel iungatur no p hoc edictum: sed p nona clausulam iuliam. vt. j. eo. l. qui duos.

d Exheredatus. scilz rite. non alz: vt. s. de tab. l. no putauit. s. no queus. Item hoc ita si exheredatio non sit facta in ualida. vt. j. de bo. libe. l. si patrono. s. ex testamto. sed fallit in hoc casu. vt. s. de stratabu. l. si uis. s. sed cu exheredatio. et. j. de bo. lib. l. si pson. s. si quis non mala. Itē q sequentes repelluntur et filij in partem tm admittuntur: etiā est de iure ptois. vt. j. eo. l. q duos.

e Liberos igitur. id est nepotes vel pronepotes vel similes.

f In familia. id est in potestate.

nepotes admittuntur. absurdum est enim cu patri preterito iungatur: instituto eo vel ex heredato no admittit. Sed z si patruus eorum qui erat in potestate sit preteritus pater exheredatus: debet nepotes admitti. na exheredat paf eorum pro mortuo habet. Si pater in pstate manens vel exheredatus vel institutus: nepotes ex eo/siue in pstate manentem/siue emancipatum ad bona aut neq vocari neq vocandum esse sceuola ait. totiens enim nepoti consulendum est: quoties in potestate retentus est patre emancipato. liberos igitur in familia esse oportet vt huic edicto locus sit: eius scilz familie cuius bonoz possessio petitur. sed z si posthumus natus sit ex emancipato ante emancipationem conceptus: idem erit dicendum. Liberos autē no omnes simul vocat pater: sed gradatim hoc est eos qui sui sunt/ scz nepotes si sunt: si minus eos qui sunt isertoris gradus: nec eos miscbim. plane si sit ex emancipato nepos z ex nepote eius alio pronepos: dicendum erit vtrūq et iugit. ambo ei in suo rū loco successerūt. Si post liminio nepos redierit: dicendum erit cu patri emancipato iungit. Si pater ex duobz filiis quos in pstate habuerit alterū emancipauerit: z nepotes ex eo in locū filij adoptauerit: z preterito emancipato decesserit: Julianus ait nepoti in locū filij adoptato succurri oportere vt quasi filij portionē habeat quā haberet et si ab extraneo adoptatus esset: sic fiet (inquit) vt filius q in pstate fuerit tertiā partem: nepos in locū filij adoptatus aliā tertiā emancipatus filius cum nepote altero retentus in potestate partiantur. nec enim munus debet ferre nepos in locum filij adoptatus: q si ab extraneo eēt adoptatus. Blud non interest quota portio hereditatis ad nepotem pertineat: an perq modica. na z si modica sit: attamen dicemus esse locū huic parti edicti.

Primo ponit unum dictū. secundo illud per exempla declarat. Barto.

Inter ipsum filium et liberos et diuiditur hereditas sic vt ipse dimidiū liberi dimidiū habeant. proinde pone solum esse filium emancipatum: et nepotes in potestate duos: neminem preterea ex liberis: habeat emancipatus dimidiā partem hereditatis: aliam dimidiā duo nepotes vt quadrantes ferant. S3 z si sit preterea alius filius: eueniet vt filius habeat dimidiā partem hereditatis: ex quo nepotes non sunt: alius semissem hereditatis cum filiis suis: ita vt quadrantē hereditatis ipse ferat: quadrans in liberos eius diuidatur. Sed et si ambo filij emancipati sint et habeat singuli nepotes: eueniet vt singuli singulos semissem cu nepotibus suis diuidant: ita vt ipsi quidē quadrantes ferant. nepotes autem residuos quadrantes. z si alter duos filios et alter tres habeat: quadrans vnus inter duos/ alius inter tres diuiditur. Si qs ex nepotibus suam portionē omiserit: eueniet vt non ad patrem eius/ sed magis ad fratrem pertineat. sed et si omnes nepotes omittant: patruo nichil accrescet sed soli patri. q si paf omiserit: tunc patruus accrescit.

Justico sultus vsqz huc expedit primam partē edicti. de cōiungendis. hic incipit de

Etus. sub. oportet esse nepotes puta auil.

Conceptus. sed quam partem petet interim emācipatus: Rh. vt. s. de contratabu. l. i. s. si ex tribus.

Blud. ceteruz si ex eodem nepos te esset excluderet per suum patrem talis pronepos. h3o. vt. s. de stratabu. l. i. s. si post. Accursius flo.

Jungi. vt. j. eo. s. eueniet. sed argu. p. s. de legi. tu. l. tutela. s. proinde si alter. et. j. de bo. lib. l. y. et. l. q. in fi.

Si postliminio. sic. s. de contratabu. l. i. s. ex tribus. h3o.

Nepotē. scz unum de duobus vt statim patet. Accursius flo.

Ab extraneo. i. hic nepos esset extraneus. vt. r. s. de contratabu. l. cu emancipati. s. h3o. Accursius flo.

Illud no interest. quo ad hoc edictum. sed arg. cōtra. s. de dolo. l. si oleum. in fi.

Parti. scz de cōiungendis. habet enim et aliam partem. i. de collationibus.

Inter ipsum. ex liberis. ex se ponit. h3o.

Tū patruo. immo nepotibus non patruo. vt. j. vnde libe. l. si qs. s. si. s. sed. hic nepos omiserat: ibi non. vel q ibi dicit non reliquis. i. nepotibus ex alio filio: sed suis sic: z patruo vt hic. prima placet. et facit s. de vulga. sub l. i. coheredi. s. q discretus. r. de lega. l. i. plane. i. respon. et. C. de edu. tol. len. s. h3o ita. Accursius flo. et m.

Tū patruo. immo nepotibus non patruo. vt. j. vnde libe. l. si qs. s. si. s. sed. hic nepos omiserat: ibi non. vel q ibi dicit non reliquis. i. nepotibus ex alio filio: sed suis sic: z patruo vt hic. prima placet. et facit s. de vulga. sub l. i. coheredi. s. q discretus. r. de lega. l. i. plane. i. respon. et. C. de edu. tol. len. s. h3o ita. Accursius flo. et m.

Tū patruo. immo nepotibus non patruo. vt. j. vnde libe. l. si qs. s. si. s. sed. hic nepos omiserat: ibi non. vel q ibi dicit non reliquis. i. nepotibus ex alio filio: sed suis sic: z patruo vt hic. prima placet. et facit s. de vulga. sub l. i. coheredi. s. q discretus. r. de lega. l. i. plane. i. respon. et. C. de edu. tol. len. s. h3o ita. Accursius flo. et m.

Tū patruo. immo nepotibus non patruo. vt. j. vnde libe. l. si qs. s. si. s. sed. hic nepos omiserat: ibi non. vel q ibi dicit non reliquis. i. nepotibus ex alio filio: sed suis sic: z patruo vt hic. prima placet. et facit s. de vulga. sub l. i. coheredi. s. q discretus. r. de lega. l. i. plane. i. respon. et. C. de edu. tol. len. s. h3o ita. Accursius flo. et m.

Tū patruo. immo nepotibus non patruo. vt. j. vnde libe. l. si qs. s. si. s. sed. hic nepos omiserat: ibi non. vel q ibi dicit non reliquis. i. nepotibus ex alio filio: sed suis sic: z patruo vt hic. prima placet. et facit s. de vulga. sub l. i. coheredi. s. q discretus. r. de lega. l. i. plane. i. respon. et. C. de edu. tol. len. s. h3o ita. Accursius flo. et m.

Tū patruo. immo nepotibus non patruo. vt. j. vnde libe. l. si qs. s. si. s. sed. hic nepos omiserat: ibi non. vel q ibi dicit non reliquis. i. nepotibus ex alio filio: sed suis sic: z patruo vt hic. prima placet. et facit s. de vulga. sub l. i. coheredi. s. q discretus. r. de lega. l. i. plane. i. respon. et. C. de edu. tol. len. s. h3o ita. Accursius flo. et m.

Tū patruo. immo nepotibus non patruo. vt. j. vnde libe. l. si qs. s. si. s. sed. hic nepos omiserat: ibi non. vel q ibi dicit non reliquis. i. nepotibus ex alio filio: sed suis sic: z patruo vt hic. prima placet. et facit s. de vulga. sub l. i. coheredi. s. q discretus. r. de lega. l. i. plane. i. respon. et. C. de edu. tol. len. s. h3o ita. Accursius flo. et m.

Tū patruo. immo nepotibus non patruo. vt. j. vnde libe. l. si qs. s. si. s. sed. hic nepos omiserat: ibi non. vel q ibi dicit non reliquis. i. nepotibus ex alio filio: sed suis sic: z patruo vt hic. prima placet. et facit s. de vulga. sub l. i. coheredi. s. q discretus. r. de lega. l. i. plane. i. respon. et. C. de edu. tol. len. s. h3o ita. Accursius flo. et m.

Tū patruo. immo nepotibus non patruo. vt. j. vnde libe. l. si qs. s. si. s. sed. hic nepos omiserat: ibi non. vel q ibi dicit non reliquis. i. nepotibus ex alio filio: sed suis sic: z patruo vt hic. prima placet. et facit s. de vulga. sub l. i. coheredi. s. q discretus. r. de lega. l. i. plane. i. respon. et. C. de edu. tol. len. s. h3o ita. Accursius flo. et m.

Tū patruo. immo nepotibus non patruo. vt. j. vnde libe. l. si qs. s. si. s. sed. hic nepos omiserat: ibi non. vel q ibi dicit non reliquis. i. nepotibus ex alio filio: sed suis sic: z patruo vt hic. prima placet. et facit s. de vulga. sub l. i. coheredi. s. q discretus. r. de lega. l. i. plane. i. respon. et. C. de edu. tol. len. s. h3o ita. Accursius flo. et m.

Tū patruo. immo nepotibus non patruo. vt. j. vnde libe. l. si qs. s. si. s. sed. hic nepos omiserat: ibi non. vel q ibi dicit non reliquis. i. nepotibus ex alio filio: sed suis sic: z patruo vt hic. prima placet. et facit s. de vulga. sub l. i. coheredi. s. q discretus. r. de lega. l. i. plane. i. respon. et. C. de edu. tol. len. s. h3o ita. Accursius flo. et m.

Tū patruo. immo nepotibus non patruo. vt. j. vnde libe. l. si qs. s. si. s. sed. hic nepos omiserat: ibi non. vel q ibi dicit non reliquis. i. nepotibus ex alio filio: sed suis sic: z patruo vt hic. prima placet. et facit s. de vulga. sub l. i. coheredi. s. q discretus. r. de lega. l. i. plane. i. respon. et. C. de edu. tol. len. s. h3o ita. Accursius flo. et m.

Tū patruo. immo nepotibus non patruo. vt. j. vnde libe. l. si qs. s. si. s. sed. hic nepos omiserat: ibi non. vel q ibi dicit non reliquis. i. nepotibus ex alio filio: sed suis sic: z patruo vt hic. prima placet. et facit s. de vulga. sub l. i. coheredi. s. q discretus. r. de lega. l. i. plane. i. respon. et. C. de edu. tol. len. s. h3o ita. Accursius flo. et m.

Tū patruo. immo nepotibus non patruo. vt. j. vnde libe. l. si qs. s. si. s. sed. hic nepos omiserat: ibi non. vel q ibi dicit non reliquis. i. nepotibus ex alio filio: sed suis sic: z patruo vt hic. prima placet. et facit s. de vulga. sub l. i. coheredi. s. q discretus. r. de lega. l. i. plane. i. respon. et. C. de edu. tol. len. s. h3o ita. Accursius flo. et m.

Tū patruo. immo nepotibus non patruo. vt. j. vnde libe. l. si qs. s. si. s. sed. hic nepos omiserat: ibi non. vel q ibi dicit non reliquis. i. nepotibus ex alio filio: sed suis sic: z patruo vt hic. prima placet. et facit s. de vulga. sub l. i. coheredi. s. q discretus. r. de lega. l. i. plane. i. respon. et. C. de edu. tol. len. s. h3o ita. Accursius flo. et m.

Tū patruo. immo nepotibus non patruo. vt. j. vnde libe. l. si qs. s. si. s. sed. hic nepos omiserat: ibi non. vel q ibi dicit non reliquis. i. nepotibus ex alio filio: sed suis sic: z patruo vt hic. prima placet. et facit s. de vulga. sub l. i. coheredi. s. q discretus. r. de lega. l. i. plane. i. respon. et. C. de edu. tol. len. s. h3o ita. Accursius flo. et m.

Tū patruo. immo nepotibus non patruo. vt. j. vnde libe. l. si qs. s. si. s. sed. hic nepos omiserat: ibi non. vel q ibi dicit non reliquis. i. nepotibus ex alio filio: sed suis sic: z patruo vt hic. prima placet. et facit s. de vulga. sub l. i. coheredi. s. q discretus. r. de lega. l. i. plane. i. respon. et. C. de edu. tol. len. s. h3o ita. Accursius flo. et m.

Tū patruo. immo nepotibus non patruo. vt. j. vnde libe. l. si qs. s. si. s. sed. hic nepos omiserat: ibi non. vel q ibi dicit non reliquis. i. nepotibus ex alio filio: sed suis sic: z patruo vt hic. prima placet. et facit s. de vulga. sub l. i. coheredi. s. q discretus. r. de lega. l. i. plane. i. respon. et. C. de edu. tol. len. s. h3o ita. Accursius flo. et m.

Tū patruo. immo nepotibus non patruo. vt. j. vnde libe. l. si qs. s. si. s. sed. hic nepos omiserat: ibi non. vel q ibi dicit non reliquis. i. nepotibus ex alio filio: sed suis sic: z patruo vt hic. prima placet. et facit s. de vulga. sub l. i. coheredi. s. q discretus. r. de lega. l. i. plane. i. respon. et. C. de edu. tol. len. s. h3o ita. Accursius flo. et m.

Tū patruo. immo nepotibus non patruo. vt. j. vnde libe. l. si qs. s. si. s. sed. hic nepos omiserat: ibi non. vel q ibi dicit non reliquis. i. nepotibus ex alio filio: sed suis sic: z patruo vt hic. prima placet. et facit s. de vulga. sub l. i. coheredi. s. q discretus. r. de lega. l. i. plane. i. respon. et. C. de edu. tol. len. s. h3o ita. Accursius flo. et m.

a Conferet. etiā institutis: etiā non pefentibus cōtra
pbulas. qđ non est p edictum de collatio. sed per seculo
interpretationē. vt. s. de col. bo. l. si filius.

b In iuriam. sed dic vt. s. ea. l. arca pūn. notam.

c Cum fratribus. cum. l. quando.

d Virile. vt. s.
de colla. bono. l. i.
s. fina.

e Et in eo. cū
vōcatur cum suis
liberis et confert.

f Bonoz. pos.
vt. s. s. cum inter.

g Nam et si. a
simili probat. b.

h Alius eman
cipatus. qui nō hz
filios in potestate
aut regentos.

i Retent. sup
ple et alius emāci
patus: ex quo duo
remanerūt in po
testate nepotes. et
sic tres filij duo e
mancipati et tertio
in potestate.

k Filius eman
cipatus. ex qđ nul
lus nepos est.

l His duob.
natis ex alio emā
cipato. confert cū
pater eorum quia
est emancipat. vt
C. de col. l. si emā
cipati. vnde bñ di
co ex altero. si em
ex se nati essent so
lis eis cōferret. vt
s. s. sed et si sint.

m Ipsi. nepo
tes.

n Conferet. i.
cōicabit. quod vi
debatur p hoc edi
ctum: sed non est ita. hoc enim rē. Accursius.

o Propter bona. sic. s. de pecu. l. eo nepote. in fi.

p Eueniet igit. fm ea qđ. s. dixi ibi: puto dimidiā rē.

q Nepotibus. i. filijs. no. glo. sic. i. statum nepotē pro
filio et pronepotem pro ipso nepote pone. nam respectu
aut defuncti dicitur nepos et pronepos ille: quo ad filij
emancipatum est filius et nepos.

r Alio vna. nō dico ex alio. i. suo fratre p̄mortuo et ei
filio. illis em nō cōferet sicut nec eoz auo. Itē illi semis
sem h̄r datus. pauite haberet sicut eoz auo. vel dic nepo
te. suo. i. suo filio: sec̄ si ex eodē nepote h̄ret: qđ tunc. pne
pos p nepotē. i. p patrē suū excluderet. vt. s. ea. l. s. libos.
in fi. Azo. nisi ponas nepotem p̄mortuū. et facit. s. c. s.
liberos. in fi. et i. proxi. et. s. de col. l. si nepotes.

s Ex defuncto. quodā tertio qđ erat in p̄tate fm Azo.

t Alius. s. nepos. vt. Tractat. i. tractādo q̄nt.

x Nepotibus. istis quorum alter erat emancipatus.
sed quomodo confert emācipato nepoti p̄tra. l. s. de col.

l. i. s. portiones: Rñ. ex p̄sona sui patris p̄mortui petuit cō
ferri sibi hi nepotes qđ pater fuerat in p̄tate aut: qđ eius
p̄sona nitunt eadē eis portio cōferatur qđ patri conferret.
vt. s. de colla. l. si nepotes in locum. maxime si cautū erat
patri de collatione ante mortē. sed obstat qđ subijcit: s̄
uis min⁹ et. si em
p̄ viuit et velit cō
currē cū suis fra
tribus nō erāt ha
bituri min⁹ immo
nichil. vt. s. s. si p̄
in p̄tate. Rñ. min⁹
qđ patruus: qđ ni
chil. nā qđ nichil ē
min⁹ est. vt. s. b. tri
bu. l. illud. Uel dic
seco qđ petunt con
ferri ex sua p̄sona
nō p̄fio: et dic de p
fecutijs bōis aut
vel p̄ris. vt. C. de
col. l. filie dotē. s.
nec dubius. et. l. vt
liberis. s. fina. Uel
tertio dic hūc nep
otē a p̄re suo nō
auo emācipatū. et
ideo ei p̄fert: quia
nec p̄ se nec p̄ aliū
factū est qđ min⁹ sit
in p̄tate aut. et fm
has duas positio
nes dic patrē nes
potis emācipatū:
et qđ subijcit q̄uis
et. q. d. si p̄ viue
ret in portioe ter
tia p̄curreret cum
suis filijs. et si nes
potes haberet me
diatē tertie: s̄ tñ
habēt integrā ter
tia collatiōis. Itē
qđ hoc ad hūc tit.
Rñ. qđ h̄ titu. dicit
de collatiōe faciē

Uentlet igitur vt p̄f emāci
patus si centum in bonis ha
beat quinquaginta sibi detra
hat: residua quinquaginta om
nibus nepotibus id est filijs
suis cōferat. aut si vnū nepotē
habeat: et duos ex alio prone
potes: ita diuidāt quinquagin
ta vt nepos habeat viginti q̄nt
pronepotes ex alio vna. et v.
nam et bonorum possessionis
ambo vnam partem habent.

Si sit filius in potestate: a
lius emācipatus: ex defuncto
vnus in potestate nepos: alius
nepos emancipatus: elegāter
seculo tractat: patruus emā
cipatus tantū nepotibus quā
tū fratri suo cōferat. et ait pos
se dici tres partes cum facere
debere: sibi vnam: fratri vnam
istis vnā collaturum: q̄uis hi
minus qđ patruus ex heredita
te aut cōcurrente patrē sint ha
bituri: que sententia vera est.

Sed et si sint duo nepotes
ex eodē filio: h̄ic emancipati
sunt: et ex altero eoz pronepos i
p̄tate defuncti: partē habebit
nepos vn⁹: alia nepos cū filio
suo. sed et si nepos sit et ex alio
nepote defuncto duo pronepotes

da a p̄re filijs. vt. s. ea. l. in p̄n. cui rei cā ēt supponit ḡna
liter qđ et quantū debeāt p̄ferre nepotibus et qđ etiā p̄ferat
y fratri suo. qui erat in potestate. (nepotes.)
z Ex eodem filio. mortuo. a Defuncti. proauu.
b Filio. s. pronepote defuncti: videbat qđ patruus emā
cipat⁹ p̄ferret soli. pronepote qđ remāsit in p̄tate: sed fec̄ est
et h̄z hic locū eadē q̄nt que etiam habet in superiori. s.
c Sed et si. s. dixit qualiter nepotibus confert: nunc e
qualiter ipsi p̄ferant et cui. et dic qđ habui fratē ex qđ fue
rūt duo filij qđ fuerūt nepotes p̄ri meo. i. auo suo: et vno
eoz nepotū p̄mortuo duo sunt pronepotes ad autū quotū
alterū emācipauit au⁹: nūc au⁹ mort⁹. ego fili⁹ succedo in
dimidiā: nepos sup̄stes in mediū alteri dimidiē. alia q̄ra
ta deberet dari. pronepote remanēt i p̄tate aut de iur̄ ciuili
s̄ p̄tore sit ei iuria qđ vocat ēt nepotē emācipatū cui dā
alia q̄ra. cū s̄ soli ei faciat iuriā: ei soli cōfert. Seco p̄fert
patruo suo si sup̄st. si nō sup̄st: p̄mior patru⁹ suo: filio
d pronepotes. s. sint. (nichil qđ sum patru⁹ magn⁹.)

da a p̄re filijs. vt. s. ea. l. in p̄n. cui rei cā ēt supponit ḡna
liter qđ et quantū debeāt p̄ferre nepotibus et qđ etiā p̄ferat
y fratri suo. qui erat in potestate. (nepotes.)
z Ex eodem filio. mortuo. a Defuncti. proauu.
b Filio. s. pronepote defuncti: videbat qđ patruus emā
cipat⁹ p̄ferret soli. pronepote qđ remāsit in p̄tate: sed fec̄ est
et h̄z hic locū eadē q̄nt que etiam habet in superiori. s.
c Sed et si. s. dixit qualiter nepotibus confert: nunc e
qualiter ipsi p̄ferant et cui. et dic qđ habui fratē ex qđ fue
rūt duo filij qđ fuerūt nepotes p̄ri meo. i. auo suo: et vno
eoz nepotū p̄mortuo duo sunt pronepotes ad autū quotū
alterū emācipauit au⁹: nūc au⁹ mort⁹. ego fili⁹ succedo in
dimidiā: nepos sup̄stes in mediū alteri dimidiē. alia q̄ra
ta deberet dari. pronepote remanēt i p̄tate aut de iur̄ ciuili
s̄ p̄tore sit ei iuria qđ vocat ēt nepotē emācipatū cui dā
alia q̄ra. cū s̄ soli ei faciat iuriā: ei soli cōfert. Seco p̄fert
patruo suo si sup̄st. si nō sup̄st: p̄mior patru⁹ suo: filio
d pronepotes. s. sint. (nichil qđ sum patru⁹ magn⁹.)

da a p̄re filijs. vt. s. ea. l. in p̄n. cui rei cā ēt supponit ḡna
liter qđ et quantū debeāt p̄ferre nepotibus et qđ etiā p̄ferat
y fratri suo. qui erat in potestate. (nepotes.)
z Ex eodem filio. mortuo. a Defuncti. proauu.
b Filio. s. pronepote defuncti: videbat qđ patruus emā
cipat⁹ p̄ferret soli. pronepote qđ remāsit in p̄tate: sed fec̄ est
et h̄z hic locū eadē q̄nt que etiam habet in superiori. s.
c Sed et si. s. dixit qualiter nepotibus confert: nunc e
qualiter ipsi p̄ferant et cui. et dic qđ habui fratē ex qđ fue
rūt duo filij qđ fuerūt nepotes p̄ri meo. i. auo suo: et vno
eoz nepotū p̄mortuo duo sunt pronepotes ad autū quotū
alterū emācipauit au⁹: nūc au⁹ mort⁹. ego fili⁹ succedo in
dimidiā: nepos sup̄stes in mediū alteri dimidiē. alia q̄ra
ta deberet dari. pronepote remanēt i p̄tate aut de iur̄ ciuili
s̄ p̄tore sit ei iuria qđ vocat ēt nepotē emācipatū cui dā
alia q̄ra. cū s̄ soli ei faciat iuriā: ei soli cōfert. Seco p̄fert
patruo suo si sup̄st. si nō sup̄st: p̄mior patru⁹ suo: filio
d pronepotes. s. sint. (nichil qđ sum patru⁹ magn⁹.)

da a p̄re filijs. vt. s. ea. l. in p̄n. cui rei cā ēt supponit ḡna
liter qđ et quantū debeāt p̄ferre nepotibus et qđ etiā p̄ferat
y fratri suo. qui erat in potestate. (nepotes.)
z Ex eodem filio. mortuo. a Defuncti. proauu.
b Filio. s. pronepote defuncti: videbat qđ patruus emā
cipat⁹ p̄ferret soli. pronepote qđ remāsit in p̄tate: sed fec̄ est
et h̄z hic locū eadē q̄nt que etiam habet in superiori. s.
c Sed et si. s. dixit qualiter nepotibus confert: nunc e
qualiter ipsi p̄ferant et cui. et dic qđ habui fratē ex qđ fue
rūt duo filij qđ fuerūt nepotes p̄ri meo. i. auo suo: et vno
eoz nepotū p̄mortuo duo sunt pronepotes ad autū quotū
alterū emācipauit au⁹: nūc au⁹ mort⁹. ego fili⁹ succedo in
dimidiā: nepos sup̄stes in mediū alteri dimidiē. alia q̄ra
ta deberet dari. pronepote remanēt i p̄tate aut de iur̄ ciuili
s̄ p̄tore sit ei iuria qđ vocat ēt nepotē emācipatū cui dā
alia q̄ra. cū s̄ soli ei faciat iuriā: ei soli cōfert. Seco p̄fert
patruo suo si sup̄st. si nō sup̄st: p̄mior patru⁹ suo: filio
d pronepotes. s. sint. (nichil qđ sum patru⁹ magn⁹.)

da a p̄re filijs. vt. s. ea. l. in p̄n. cui rei cā ēt supponit ḡna
liter qđ et quantū debeāt p̄ferre nepotibus et qđ etiā p̄ferat
y fratri suo. qui erat in potestate. (nepotes.)
z Ex eodem filio. mortuo. a Defuncti. proauu.
b Filio. s. pronepote defuncti: videbat qđ patruus emā
cipat⁹ p̄ferret soli. pronepote qđ remāsit in p̄tate: sed fec̄ est
et h̄z hic locū eadē q̄nt que etiam habet in superiori. s.
c Sed et si. s. dixit qualiter nepotibus confert: nunc e
qualiter ipsi p̄ferant et cui. et dic qđ habui fratē ex qđ fue
rūt duo filij qđ fuerūt nepotes p̄ri meo. i. auo suo: et vno
eoz nepotū p̄mortuo duo sunt pronepotes ad autū quotū
alterū emācipauit au⁹: nūc au⁹ mort⁹. ego fili⁹ succedo in
dimidiā: nepos sup̄stes in mediū alteri dimidiē. alia q̄ra
ta deberet dari. pronepote remanēt i p̄tate aut de iur̄ ciuili
s̄ p̄tore sit ei iuria qđ vocat ēt nepotē emācipatū cui dā
alia q̄ra. cū s̄ soli ei faciat iuriā: ei soli cōfert. Seco p̄fert
patruo suo si sup̄st. si nō sup̄st: p̄mior patru⁹ suo: filio
d pronepotes. s. sint. (nichil qđ sum patru⁹ magn⁹.)

da a p̄re filijs. vt. s. ea. l. in p̄n. cui rei cā ēt supponit ḡna
liter qđ et quantū debeāt p̄ferre nepotibus et qđ etiā p̄ferat
y fratri suo. qui erat in potestate. (nepotes.)
z Ex eodem filio. mortuo. a Defuncti. proauu.
b Filio. s. pronepote defuncti: videbat qđ patruus emā
cipat⁹ p̄ferret soli. pronepote qđ remāsit in p̄tate: sed fec̄ est
et h̄z hic locū eadē q̄nt que etiam habet in superiori. s.
c Sed et si. s. dixit qualiter nepotibus confert: nunc e
qualiter ipsi p̄ferant et cui. et dic qđ habui fratē ex qđ fue
rūt duo filij qđ fuerūt nepotes p̄ri meo. i. auo suo: et vno
eoz nepotū p̄mortuo duo sunt pronepotes ad autū quotū
alterū emācipauit au⁹: nūc au⁹ mort⁹. ego fili⁹ succedo in
dimidiā: nepos sup̄stes in mediū alteri dimidiē. alia q̄ra
ta deberet dari. pronepote remanēt i p̄tate aut de iur̄ ciuili
s̄ p̄tore sit ei iuria qđ vocat ēt nepotē emācipatū cui dā
alia q̄ra. cū s̄ soli ei faciat iuriā: ei soli cōfert. Seco p̄fert
patruo suo si sup̄st. si nō sup̄st: p̄mior patru⁹ suo: filio
d pronepotes. s. sint. (nichil qđ sum patru⁹ magn⁹.)

da a p̄re filijs. vt. s. ea. l. in p̄n. cui rei cā ēt supponit ḡna
liter qđ et quantū debeāt p̄ferre nepotibus et qđ etiā p̄ferat
y fratri suo. qui erat in potestate. (nepotes.)
z Ex eodem filio. mortuo. a Defuncti. proauu.
b Filio. s. pronepote defuncti: videbat qđ patruus emā
cipat⁹ p̄ferret soli. pronepote qđ remāsit in p̄tate: sed fec̄ est
et h̄z hic locū eadē q̄nt que etiam habet in superiori. s.
c Sed et si. s. dixit qualiter nepotibus confert: nunc e
qualiter ipsi p̄ferant et cui. et dic qđ habui fratē ex qđ fue
rūt duo filij qđ fuerūt nepotes p̄ri meo. i. auo suo: et vno
eoz nepotū p̄mortuo duo sunt pronepotes ad autū quotū
alterū emācipauit au⁹: nūc au⁹ mort⁹. ego fili⁹ succedo in
dimidiā: nepos sup̄stes in mediū alteri dimidiē. alia q̄ra
ta deberet dari. pronepote remanēt i p̄tate aut de iur̄ ciuili
s̄ p̄tore sit ei iuria qđ vocat ēt nepotē emācipatū cui dā
alia q̄ra. cū s̄ soli ei faciat iuriā: ei soli cōfert. Seco p̄fert
patruo suo si sup̄st. si nō sup̄st: p̄mior patru⁹ suo: filio
d pronepotes. s. sint. (nichil qđ sum patru⁹ magn⁹.)

da a p̄re filijs. vt. s. ea. l. in p̄n. cui rei cā ēt supponit ḡna
liter qđ et quantū debeāt p̄ferre nepotibus et qđ etiā p̄ferat
y fratri suo. qui erat in potestate. (nepotes.)
z Ex eodem filio. mortuo. a Defuncti. proauu.
b Filio. s. pronepote defuncti: videbat qđ patruus emā
cipat⁹ p̄ferret soli. pronepote qđ remāsit in p̄tate: sed fec̄ est
et h̄z hic locū eadē q̄nt que etiam habet in superiori. s.
c Sed et si. s. dixit qualiter nepotibus confert: nunc e
qualiter ipsi p̄ferant et cui. et dic qđ habui fratē ex qđ fue
rūt duo filij qđ fuerūt nepotes p̄ri meo. i. auo suo: et vno
eoz nepotū p̄mortuo duo sunt pronepotes ad autū quotū
alterū emācipauit au⁹: nūc au⁹ mort⁹. ego fili⁹ succedo in
dimidiā: nepos sup̄stes in mediū alteri dimidiē. alia q̄ra
ta deberet dari. pronepote remanēt i p̄tate aut de iur̄ ciuili
s̄ p̄tore sit ei iuria qđ vocat ēt nepotē emācipatū cui dā
alia q̄ra. cū s̄ soli ei faciat iuriā: ei soli cōfert. Seco p̄fert
patruo suo si sup̄st. si nō sup̄st: p̄mior patru⁹ suo: filio
d pronepotes. s. sint. (nichil qđ sum patru⁹ magn⁹.)

da a p̄re filijs. vt. s. ea. l. in p̄n. cui rei cā ēt supponit ḡna
liter qđ et quantū debeāt p̄ferre nepotibus et qđ etiā p̄ferat
y fratri suo. qui erat in potestate. (nepotes.)
z Ex eodem filio. mortuo. a Defuncti. proauu.
b Filio. s. pronepote defuncti: videbat qđ patruus emā
cipat⁹ p̄ferret soli. pronepote qđ remāsit in p̄tate: sed fec̄ est
et h̄z hic locū eadē q̄nt que etiam habet in superiori. s.
c Sed et si. s. dixit qualiter nepotibus confert: nunc e
qualiter ipsi p̄ferant et cui. et dic qđ habui fratē ex qđ fue
rūt duo filij qđ fuerūt nepotes p̄ri meo. i. auo suo: et vno
eoz nepotū p̄mortuo duo sunt pronepotes ad autū quotū
alterū emācipauit au⁹: nūc au⁹ mort⁹. ego fili⁹ succedo in
dimidiā: nepos sup̄stes in mediū alteri dimidiē. alia q̄ra
ta deberet dari. pronepote remanēt i p̄tate aut de iur̄ ciuili
s̄ p̄tore sit ei iuria qđ vocat ēt nepotē emācipatū cui dā
alia q̄ra. cū s̄ soli ei faciat iuriā: ei soli cōfert. Seco p̄fert
patruo suo si sup̄st. si nō sup̄st: p̄mior patru⁹ suo: filio
d pronepotes. s. sint. (nichil qđ sum patru⁹ magn⁹.)

da a p̄re filijs. vt. s. ea. l. in p̄n. cui rei cā ēt supponit ḡna
liter qđ et quantū debeāt p̄ferre nepotibus et qđ etiā p̄ferat
y fratri suo. qui erat in potestate. (nepotes.)
z Ex eodem filio. mortuo. a Defuncti. proauu.
b Filio. s. pronepote defuncti: videbat qđ patruus emā
cipat⁹ p̄ferret soli. pronepote qđ remāsit in p̄tate: sed fec̄ est
et h̄z hic locū eadē q̄nt que etiam habet in superiori. s.
c Sed et si. s. dixit qualiter nepotibus confert: nunc e
qualiter ipsi p̄ferant et cui. et dic qđ habui fratē ex qđ fue
rūt duo filij qđ fuerūt nepotes p̄ri meo. i. auo suo: et vno
eoz nepotū p̄mortuo duo sunt pronepotes ad autū quotū
alterū emācipauit au⁹: nūc au⁹ mort⁹. ego fili⁹ succedo in
dimidiā: nepos sup̄stes in mediū alteri dimidiē. alia q̄ra
ta deberet dari. pronepote remanēt i p̄tate aut de iur̄ ciuili
s̄ p̄tore sit ei iuria qđ vocat ēt nepotē emācipatū cui dā
alia q̄ra. cū s̄ soli ei faciat iuriā: ei soli cōfert. Seco p̄fert
patruo suo si sup̄st. si nō sup̄st: p̄mior patru⁹ suo: filio
d pronepotes. s. sint. (nichil qđ sum patru⁹ magn⁹.)

M Ichil. edicti. de cōiungendis. Sermo. i. edicti de lega. prescā. qd est. s. r po ne nepotē in potestate hēdē institūtū r patrē eius emancipatum vel pteritū vel ambos pteritos extraneo instituto. r petisse p̄tratab. rupto testō: r tignunt r ambo sol

uunt legata excep-
tis psonis: qz cū
nepos facit inu-
riā emancipato q̄
solus de iure p̄to-
rio succedit r p̄ci-
cipat emolumētū
p̄nciper r on. r fa-
cit. s. de lega. p̄te.
l. nepos. r. l. se.

C Ipus. nepo-
tē. q plus haberet
q̄ p̄ si legata sol-
ueret p̄ r nō ipse.

Qui duos e-
mācipauit.
scz p̄mū r alium
post. vt. l. inuit.
e. s. l. saluz.
r sustulit. i. p̄rea
uit. f. post emanci-
pationem.

Exheredat.
f. s. p̄mo emācipa-
tō ex q̄ sūt nepotes

Frater ei. or
do iūtere est. que-
ro cuz frater eius
sit emācipatus et
ipse. f. frater eius
p̄teritus et ne-
pos r.

Institui. scz
sunt.

Jur. sit. hoc
casu r seq.

Ponamus. r
sic ambo filij erāt
p̄teriti.

Exheredat.
scz fuit.

Solus nō ex
heredatus. illum
em̄ excludit.

Filij suis. i.
filio. vt posuit in
casu. s. 3o.

Cum eo. scz
patre.

Possit. scz si
lius patre cōmit-
tente edictum.

Propter s̄d.
ratio sup̄ioris p̄-
ximū dicti. r dic q̄
magister iulian^o

fuit auctor huius noui edicti de cōiungendis: qd p̄tor. p̄-
posuit. vel forte illius tñ clausule vt nepos p̄teriti cuz
exh̄dato patre iungat. s. 3o. r **E** i. i. nepoti etiā soli.

vnus ex p̄nepotibus emanci-
patus soli fratri suo p̄ferat. vel
si frater nō est soli patruo: non
etiā patruo maiori.

Clausula adiecta in lege in-
terpretata videt̄ repetita in le-
ge interpretate. **B.** Paulus.

M Ichil. i hac p̄te edicti
cauit p̄tor: vt legata ex-
ceptis psonis nepos p̄terit: sed
pōt superior sermo^o r ad hūc
casum referri. nā absurdū est
patrē qdē eius legata p̄stare:
ipm̄ vero plus habere cū ea-
dem conditione in eādē par-
tem vocetur. **M**arcellus

Qui duos filios hēbat al-
terum ex his emācipa-
uit^o nepotē ex eo in p̄tate reti-
nuit: emācipat^o filiū suū iustu-
lit: r a patre exheredatus^o est:
quero cū frater ei^o r ipse emā-
cipatus sit p̄terit^o: r nepotes
ex emācipato filio ab auo hē-
redes instituti: qd de bonorū
possessioe iuris sit: r qd inter
sit si emācipatū quoqz ex quo
nepotes erāt nati p̄teritū esse
ponamus. **R**idē si filiū retē-
to ex eo nepote emācipauit: et
emācipatus p̄creauit filium r
heres vterqz nepos institutus
fuerit: pater eorū exh̄datus^o
alius filius p̄teritus: solus^o fi-
lius p̄teritus bo. pos. p̄trata.
petere poterit. exheredat^o em̄
obstat filijs suis^o post emanci-
pationē suscep̄t. nepoti tñ re-
tēto i p̄tate bono. pos. dari de-
bet: qm̄ si pater eius emācipa-
tus p̄terit^o esset: simul cuz eo^o
bonorū pos. accipe possēt^o pro-
pter^o id caput edicti qd a iusta
no introductum est. i. ex noua
clausula: nec d̄z deterioris esse

Diuersa p̄ditio. vt pote cū ei nō def̄ p̄tratab. s. 3o.
Nepos. instituti heredis. r facit. s. de inoffi. testa.
l. si pponas. r. s. de lega. p̄te. l. filiū. s. ad eū. s. 3o. l. fi.

Emācipato. bonorū pos. vñ liberi in bonis p̄ris emā-
cipati. s. qd ad hūc ti. Rñ. r si non directo vñlter tñ
r in hoc casu locū
h̄z. nā retentus in
potestate aui quo
dāmodo quātum
ad suū patrē emā-
cipatus videt̄: cū
non taceat sub po-
testate. iungitur
tñ tanq̄ emācipa-
tus cū his q̄ sunt
in potestate vt vi-
rliter cū eis succe-
dat. s. 3o.

Manēte eo.
scz in sua firmita-
te. s. 3o. i. saluo eo.

Per nepotes
scz i p̄tate retētos.

Bona sua. f.
nepotuz. ad qd. s.
de colla. bo. l. si qd
filiū. r. l. i. s. is qz.
r no. velit. nā non
cogit emācipare.
vt sibi emolumentuz^o paterne
hereditatis acquirant: idqz dī
uus marcus rescripsit.

Cursus sol. exponit verba
posita. s. eo. l. i. que dicunt suo
nomine. **B**ar. **I**dem.

S nepos exheredatus
h̄s extiterit ei que au^o
heredē fecerat: deinde p̄ eius
emācipatus testō p̄teritus ac-
cipiat p̄tratab. p̄ris bo. posses-
iungi patri suo nepos nō pote-
rit: s. velut extrane^o excludet̄
qz nō suo^o nomine auo heres
extiterit. **S** ceuola.

S qd filij h̄bēs in po-
testate extraneū in ne-
potis locū quasi ex filio natuz
adoptet: mox filiū emanciper:
nō iungef h̄c nepos filio emā-
cipato: qz nō desijt esse eman-
cipat^o ex liberis. **T** riphoni^o.

S i post emācipationē fi-
lij susceptus ex eo fue-
rit nepos: cōseruanda^o illi erit
portio: sed quanta videamus.

Beat. admitt. nō tñ sufficiēs s. 3 subandif̄ ne h̄m̄ nepos^o
cā est naturalis. s. 3. r fm̄ hoc nō ob. s. 3 cap. l. si me.

S post. cōseruāda. ex interpretāōe potius q̄ verbis

r in hoc casu locū
h̄z. nā retentus in
potestate aui quo
dāmodo quātum
ad suū patrē emā-
cipatus videt̄: cū
non taceat sub po-
testate. iungitur
tñ tanq̄ emācipa-
tus cū his q̄ sunt
in potestate vt vi-
rliter cū eis succe-
dat. s. 3o.

Manēte eo.
scz in sua firmita-
te. s. 3o. i. saluo eo.

Per nepotes
scz i p̄tate retētos.

Bona sua. f.
nepotuz. ad qd. s.
de colla. bo. l. si qd
filiū. r. l. i. s. is qz.
r no. velit. nā non
cogit emācipare.
vt sibi emolumentuz^o paterne
hereditatis acquirant: idqz dī
uus marcus rescripsit.

Cursus sol. exponit verba
posita. s. eo. l. i. que dicunt suo
nomine. **B**ar. **I**dem.

S nepos nō
poterit. qm̄
ipse sit institut^o ab
auo r sic accipiat
p̄trab. alio cōmittē
te edictum.

Nō suo note
vt. s. ea. l. in pun.
r. s. de cōtratab. l.
nō pu. s. 3 r si ipe
r. i. de oper. liber.
l. cū patronus. s.
cuz libertus. r. s.
de lega. p̄tes. l. iij.
s. hoc autem.

S qd filium.
nō tñ sūt. alio
deest nō. r fm̄ hoc
istud querit rō q̄re
videat̄ admitt. et
rñdef̄ hac rōne nō
pōt iungi qz desijt
esse r. c. vt si h̄as
nō: erit rō q̄re h̄ de

edicti: cū edictū iungat nepotē in p̄tate retentū. vt. s. eo.
 a Semisses. cōputato tali nepote. (l. i. in prin.
 b Antonin. per cōstitutionē anto. tali nepoti conferuatur postio. vt. s. eo. l. qui duos. in fi.
 c Utrius. i. tertius. duo em̄ sunt filij: ⁊ si hīc nepos vocaret in virilē tertisā haberet. vt. s. de lega. p̄stan. l. virilis. in pn. s. 30.
 d Quarta. s. totus hereditas. i. dimidia dimidiē sicut si in p̄tate esset retentus: ⁊ hoc est nam si ⁊.

e Cōiungebatur. p̄ vba edicti.
 f P̄ponam. alia p̄ponit q̄tionem. Accur.
 g Ex eodē. s. filio. ⁊ sic duo nepotes: alter non. ⁊ quod subijcit duo: mutat casus: tandē redit ad istum. ibi: an ergo ⁊.

h Quarta. totus hereditas. i. dimidia dimidiē. s. 30.
 i Ergo. nunc q̄ alter de nepoti b̄ est in potestate: alter non.
 k Sexcuncā. id est vna ⁊ dimidia. et sic inter ambo h̄eant tres vncias. l. quartam totius hereditatis. vt insi. de her. insti. s. hereditatis.

l Retentus. ⁊ hoc satis videt cū sint duo nepotes: alter i p̄tate: alter non: sed questionē supra facte ibi: n̄c vero ⁊. nō r̄n. et iō dic virilem cōseruandā: vt. s. eo. l. qui duos. in fi. que est contra. cū enim duo accipiant p̄tratabulas pater ⁊ filius virilis cōseruatur filio. l. nepoti. vt. s. de lega. p̄stā. l. virilis. in pn. Nec mirū si plus habeat nepote in p̄tate retento qui solam quartā habet ex hoc edicto. hoc em̄ non suo iure. i. iure p̄tratabulas habet: sed q̄ institutus est. alij dicunt ⁊ hunc in quartā vocari ⁊ corrigi. q̄ est in. l. q̄ duos in fi. alij q̄ ibi in virilem. i. in tantū quantū acciperet nepos in potestate. ⁊ sic illa fm̄ istam non in virilem totus m̄.

m Et patruo. non solum patri. (hereditatis.)
 n P̄staret. non solum pater sed etiam patruus. nec obstat. s. de lega. p̄sthan. l. nepos. in fi. quia ibi erat nepos in potestate: hic non.

o De carboniano edicto. Carbonem pretore: sicut publiciana a publico. vt insi. de ac. s. alie.



S cui. nō instituto vel exheredato. vt. l. ea. l. s. pomponius. s. 30.
 p Fiet. a possidēte. nā ⁊ reus dicitur face: re cōtrouersā. vt. s. de. p̄cura. l. nō solū. s. si stat. hīc enim filius agebat vt stat pater.

finde enim patruo scripto heredi coherede datum hūc nepotē: patrē autē eiusdē p̄teritum accepisse p̄tratabulas bono. posses. q̄ ad edictū p̄toris atinet: semisses bonorum fient. Nunc p̄o post cōstitutionē dicitur ut p̄tonim? si cōseruat pars nepoti: vtrū virilis an quarta debeat seruari. nā si in aut potestate nat⁹ fuisset: cōiungebatur in vnā partē cū patre suo: et p̄ponamus alitū esse ex eodem nepote i familia aut: duo vnā quartā habituri erāt p̄re eorū accipiēte p̄trata. bo. pos. si fuissent in aut p̄tate. an ḡ tunc in sexcuncā tuēdus sit q̄ non in familia retētus est: ⁊ cui abscedet pars q̄ huic cessura est: patri eius tm̄ an ⁊ patruo? ⁊ puto ⁊ patruo. nā et legatū eisdem datū p̄staret.

De carboniano edicto.

Titulus. x.

Jurisconsultus primo ponit edictū. scdo scripsit edictū expone: scda ibi non tm̄ masculi.

Barto. Alpia.

S cui p̄trouersia fiet an iter liberis sit: ⁊ ipubes sit: cā cognita p̄inde posses

sio datur: ac si nulla de ea re controuersia esset: et iudicium in tēpus pubertatis causa cognita differtur. Cum qui cōtrouersiam facit: si pro pupillo satis et nō detur: simul in possessionē eorū bonorū esse p̄tor tubet. Non tantum masculi: s; ⁊ femine ex virili sexu descendentes carboniani cōmodum habebūt. Et generaliter dicemus his demū carbonianum cōpetere: quibus p̄tratabulas bono. pos. competit. his vero non cōpetere qui repelluntur a cōtratabulas bo. posses. Si quis non ab aliquo hāc controuersiam patitur q̄ inter liberos non sit: sed ab ipso patre: vtrūta nepos qui se retentum in potestate aut dicit: ab emancipato patre cui iungi desiderat: an differri debeat: et magis est vt differat. Parui enim refert quis et controuersia faciat: cum ⁊ si testator eū negauerit ex liberis: non tamē exherede scripserit: carboniano possit esse locus. Sed ⁊ si quis non tm̄ ex liberis negetur esse: verūteriam seruus esse dicatur forte ex acilla editus: Julian⁹ scripsit adhuc carboniano locū esse: q̄ ⁊ diu⁹ pius

q Et. s. connumeratus. ⁊ ita de statu. i. de filianōe simul et de bonis alioquin locū non h; vt. l. eo. l. iij. s. p̄uis. idē et si seruus dicat: vt. l. eo. s. sed ⁊ si quis.

r Et ipubes. alij em̄ nō subueniunt. q̄ dic vt. l. eo. l. iij. s. puberi.
 s Causa cognita. q̄ dic vt. l. eo. l. iij. s. cause. s. 30.
 t Possessio. corpotalis rerum hereditariarum.

v Non detur. de bonis restituedis si appareat eē non filij vt colligit. l. eo. l. s; ⁊ sita. s. p̄. ⁊ dicit. s. de coll. bo. l. iij. s. i. i. imo q̄ h; ⁊ si satisfact. vt. l. e. l. s; ⁊ si. in pn. s. 30.

x Simul. s; difsimuliter. q̄ dic vt. l. eo. l. s; bonis. s. qui pupillo. ⁊. l. s; et si is.

y Ex virili. s; tm̄ nō ex femineo. nā cū eis p̄trab. de: neget. vt. s. de p̄trabu. l. illud. s. ad testamēta. s; et hoc edictū: vt. l. p̄. s. differri tm̄ q̄: vt. l. e. l. s; dōis. l. pn. s;.

z Et generaliter dicemus. huic regule derogat et ex testamēto: q̄ cōtratabulas nō dat instituto vel exheredato. vt. s. de p̄trabu. l. i. in pn. sed hoc quādoq̄. sic. l. ea. l. s. pomponius. ⁊. l. si impubes. s. inter dū. Itē ab intestato q̄ p̄trabu. nō h; locū ab intestato. vt insi. de bo. pos. s. finat. hoc sic. vt. l. eo. l. carboni. i. r̄n. ⁊. l. de bonis. s. huic. que sunt p̄tra. s. 30. et facit. s. de inoffi. testa. l. q̄ de inoffi. testa. et q̄ sunt istū habes. s. de p̄trabu. l. i. in pn.

- a Ab aliquo. extraneo. s. 30.
- b Ab ipso patre. s. dicit q̄ nō sit de liberis. s. 30.
- c Patre. repete controuersiam patitur.
- d Testator. i. auus predicti patris pater.
- e Carboniano. non ergo p̄ris dicitur filio p̄iudicat vel matris etiā ignorāta. vt. l. de cap. l. si q̄ ingenuā. nec m̄ris. vt. s. dicitur si: de p̄ba. l. fi. in fi. ⁊ arg. s. ad fil. l. iij. s. i. licet. p̄st p̄ris dicitur. vt. s. de libe. ag. l. i. s. iulian⁹. ⁊. s. de p̄ba. l. fi. in pn.

p̄ris vt matris dicitur si: lito non p̄iudicat.

Spenu. sed argu. cōtra. s. de ven. in pos. mit. l. si v̄ris. Solu. ibi. facit. J. eo. l. iij. §. si maf. r. l. si impube s. §. si mater. r. l. ticia. et qd no. C. de fal. l. i. Item facit. J. de fal. l. i. r. (l. qui falsam §. i. r. l. lege §. de partu.

Hec. participes. cōtra videbat. q: auctrice extincta nec ipi teneri p̄nt.

Decefferunt. hoc est cōtra nos qui dicimus q: vi- uente criminoso q: pōt criminoso ac cufari pōt enā ciuili- liter agi. alij p̄tra. qd dic. vt. C. de si. litru. l. si §. i. et hic enā in vita mulie- ris p̄t exerceri car- bonianum.

Cognitio. de- statuz de bonis.

Arbonianū. bo. pos. vt. et illa dat r. de negaf- sic fiat d carbona- na bo. pos. vt. s. c. l. §. et generaliter. e. **I**ntestat. q: cōcurrat cū v̄ libe- ri. vt. J. eo. l. de bo- nis §. huc.

In q̄busdā. bñ dicit casib: q: regulariter nō ha- bet locū fm tabu. vt. s. eo. l. i. §. pom- ponius.

Negetur. a legitimis esse ve- rū. f. q: sit insituz aliq̄s posthumus r negatur enā fili- us. alias nō hz lo- cū car. bo. pos. q: d bonis tñ est p̄ro- uerfia. vt. s. eo. l. i. §. si q̄s filiū. Idē in quolibet impu- bere l̄stituto vt ha- beat locuz carbo. pos. si hec duo ne- gētur: secus si alte- rū tñ. vt. J. p̄i §. h.

Et cū. dic le- gata relicta filio vt filio. r heres dicit eum non esse filiū mitte in possessio- nem legator. r dif- fertur questio status r legator. et fm hoc est mirū q: le- gataro singulari datur carbo. enā facto testō fm. p. r q: ritur fm eum an filius pro his legatis habeat fm tabu. sicut carbo. qd videt̄ absurdū. Vel planius dicas posthu- mū missum in pos. ex carboniano r legataris legata pe- tere. certe diff. r q: sperat̄ petino hereditatis moueri p̄

legitimos contra filiū qñ erit pubes. vt arg. C. de pet. here. l. si. r fm hoc dic causa. f. legator. et potest. i. de bet. et facit. J. eo. §. si quis liber.

Et credi. impuberi quē stat sine negatione scriptū alioquin cōtra: vt. s. p̄xi. rñ. J. 30.

Puberi quibus minorū viginti quinq: annis carbonianū nō succurrit. sed si cū esset pu- bes quasi impubes obreperit bonozūq: possessionē accepit: dicendū erit nichil eum egisse. nā r si impubes esset/mox pu- bes factus esset: sintref bonoz posses. emolumentū. **C**au- se cognitio in eo vertitur: vt si manifesta calūnia apparet eo- rū qui infantibus bo. pos. pete- rēt: nō daret bonoz pos. sum- matim. ergo cū petitur ex car- boniano edicto bo. pos. d̄z pre- to: cognoscere. et siquidē ab- solutā causam iuenerit euidē- terq: pbetur filiū non esse: ne- gare d̄z et bonoz pos. carboni.

Sivero ambigū cām hoc est vel modicū pro puero facien- tē: vt nō videat̄ euidēter filius nō esse: dabit ei carbonia. bo. posses. **D**ue autē sunt cau- se cognitionis: vna dande car- boniane possessionis que ha- bet cōmodū illud: vt perinde atq: si nullā cōtrouersia pate- retur impubes/possessionē bo- norum accipiat. Alia est cause cognitio illa vtrum debeat dif- ferri in tempus pubertatis co- gnitio: an representari. hoc autē diligētissime p̄tor examina- dū est an expediat pupillo re- p̄sentari cognitioez: an potius differri i t̄ps pubertatis: r maxi- me inq̄rere hoc a cognat̄ ma- tre tutoribusq: pupilli debet. finge esse testes quosdā q: di- lata cōtrouersia aut muta- bunt cōsiliū/aut decedēt/ aut

Certū sit. lps se tñ possessionem adipiscat iure cō- muni sine auxilio carbo. vt. C. d. edi. di. adri. tol. l. §. i. r. J. quoz bono. l. i. r. l. i. J. 30.

Differēt qd. sed nunq̄ fit mis- slo: vt stat. s. dixit. azo. Jtē r hoc sine agat sine cōuenia- tur impubes: vt. J. ea. l. §. parui.

Ex p̄cōnib: si hō tñ de bonis nulla sit dilatio. vt. s. eo. l. i. §. si q̄s fi- liū. r J. eo. l. i. §. pu- bes §. cū hō. J. 30. Jtē p̄tra. J. eo. l. de bonis §. ita demū Solu. ibi.

Possessionis: petēde n̄ petite. vt. J. eo. de bonis §. post. vel dic idē et si sit iudicia a iudice dū tñ re ipa cor- poralit non sit tra- dita. azo. vt. J. eo. l. antepenul.

Cause. dixit. s. eo. l. i. in prin. in- duob: vtri cause cognitionē et h̄ de p̄mo. r. J. §. p̄xi. di- cetur de ano.

Sūmatim. i: mo plene vt. C. e. l. i. §. expōe vt ibi. **A**bsolutā. i. sine dubitatione. hoc em̄ euidēter rē. sic q̄ illa regla- dolo facit q: petit rē. vt. J. de excep. dol. l. dolo. hz locū r in possessionis. r sic est J. quoz le. l. i. §. redigunt. sed dic vt no. s. d. dolo. l. dolo. Jtē no. de summaria cognitioe. vt. s. ad exhi. l. i. r. **N**on esse. qd duob: modis fit. vt. s. de §. iudicē. his q: sunt sui vel alic. iur. l. filii. §. sed r si sic. r. §. i. michi. **U**na. de qua dixit. s. p̄xi. §. **D**iligētissime. hec ergo cause cognitio fit plene: sed superior semiplene. J. 30.

nō eandem fidē. qz fierēt infames. r no. idēz si de fa
cto fiat infames: qz minus creditura in ipse redditi testi
monij fides testis inspiciat: vt. s. de testu. l. iij. in prin. vel
dic nō eadē fide. i. nō ita credit. qz nō est verisimile qd de
tam longo tpe sic recodentur sicut de recenti.

b ¶ Anum. i. ve
tulam. ad qd. s. de
testu. l. i. in prin. r. l.
ex eo.

c ¶ Ancillā. cau
te hie i plurali. s.
in singulari dicit:
qz in qstione vni
serui cā ponenda
nō est. vt. i. de que
stio. l. i. s. idēz cor.
plurū em seruoꝝ
argumenta et in
dicia alijs prece
dentibus sunt ne
cessaria.

d ¶ Veritatē. etiā
ptra frōs huius q
negatur huius. qd
dic vt. i. de que
stio. l. i. extraneo
s. de qstione. a. 30.

e ¶ Insinuare.
nō est idonea hec
allegatio cum pos
sent hodie testimo
nia publicari. vt
in aut. de testi. s. r
hoc vero iubem.
coll. vij. adē r in su
perioribus allega
tionibus: s; nō sic
in inferioribus. a. 30.

f ¶ Differē. hoc
cōcedebat bul. si fi
liū peteret car. als
enā si sibi expedir
ret respentari: tñ
semp in pubertate
tez differē. qd Jo.
non placet. p bul.
est. s. e. l. i. s. qz
nā ibi dicit differē
da cū tñ status sit

trouersia: nō ergo locum habet carbo. sed argu. contra
eum est ratio huius respon.

g ¶ Admissos. adco. f. qz nō satisfat: vt. s. e. l. i. s. i. a. 30.

h ¶ Hereditate. r de statu: aliter enim locum nō habet.
vt. s. eo. l. i. s. si quis filium.

i ¶ Moliri. repete posse illos missos. r sic vel est ibi co
pula r nouare r. vel punctum loco copule.

k ¶ Experi. i. defendere. sic. i. de reg. iur. l. sepe. s. fed
sciētibz. vel dic agēdo. vt. i. ea. l. s. parui. r fm primā
no. cogi aduersarios agere ad tempus. sic. C. de inge. r
ma. l. diffamari. a. 30.

l ¶ Qd. p ipso. nā qd fauore r. vt. C. de leg. r. cō. l. qd
fauore: r facit. s. de libe. cā. l. diui. in prin.

m ¶ Obtinuerit. idem r si succubisset. a. 30.

n ¶ Questio. cōtra impuberē. sed ptra matrē de adulte

rio nō tam facile. arg. i. de accu. l. si cui. s. hie dē. hie est vt
debat ptra: qz absoluta adultera r adulter videt abfolu
tus. vt. i. de adul. l. denū cisse. s. qrit. r facit. s. eo. l. i. in fi.
o

¶ Si is. natus de secūdo matrimonio.

p ¶ Filio. nato ex pmo matrimonio r eodē patre l; nō
eadē matre.

q ¶ Mater ei. s. si
filiū fecit: dē matri
monij.

r ¶ Impuberi.
superflui.

s ¶ Quam. ptra
uerfam.

t ¶ Et filii. s. su
perflui suo an he
redi. sic. s. ad tres
bel. l. heres. l. fi. s.
arg. ptra. i. eo. n. si
patroni. s. q. fidei
cōmissariar. ij. rñ.
r. l. facta. s. si cū su
specta.

v ¶ Negat. als
nō negat hie. s. su
perflui filium de
functi sed etiā di
cit de suo: deinde
nec idē suples ne
gat filii sui fratrē
s; dicit mfrēz nō de
bere succedere. et
hoc colligit ibi nō
em r. alij nō hnt
nō. r sic dic s; r.
m negat superflui
filii. s. soli filii: qz
r sui similiter di
cit nec superles ne
gat. sed r si nega
ret superflui idēz
vt cesset carbo. qz
nō patit sed facit
trouersia super
flui: vt. i. ea. l. s. qz
si ille. Accur.

x ¶ Patnis. me
lior ratio: qz tñ de
bonis r nō de sta
tu sit cōrouersia:

vt. s. e. l. i. qd filii. a. 30. r facit. i. e. l. i. si ipubes. s. si pupill.

y ¶ Alterius quoq. sic. s. que res pig. obl. pos. l. ariso.
r que ad. ser. amit. l. si cōem. r. s. de vē. in pos. mit. l. aspe.
s; ptra. i. eo. l. i. i. i. a. sed dic vt. i. eo. l. i. si impubes. s. mater.

z ¶ Parui refert. quantum ad differendam questionē sta
tus. nā vtrubiq; differunt.

a ¶ Petitor. possessionis. a. 30.

b ¶ Status. s. tñ vel status r bonorum si velit in pos
sessionem mitti.

c ¶ Patit. no. patit. sec. e. l. si alij faciat: vt. i. e. l. s. qz si ille

d ¶ Differunt. questio status. sed possessionem vel reti
net vel adipiscitur: vt. s. de inoffi. testu. l. i. qui de inoffi. tes
to. Item hec vera sunt si agatur possessio. si aut petito
rio: distinguat an agat r nō differat. an pueniatur: tñ sic
etiā si. p pui status r trouersiam patit. vt. i. ea. l. s. missuz.

¶ Si duo ad eundem huius. S. dicit qd ille solus vel ille omnis ipubes qui patit p̄trouersiam stat⁹ sui p̄p̄t̄i possit postulare differr̄i questione status. ille autē ipubes q̄ facit alteri impuberi de statu eius ipuberis que p̄uenit cōtrouersiam nunq̄m pōt postulare. ⁊ est rō q̄ impuberi ne amittat libertate suā debet fauor exhiberi: nō vt aliū impuberē sua libertate priuaret ⁊ ita oīa sunt clara. nā in primo r̄m. sic d̄r̄: q̄ cū vterq̄ alteri facit cōtrouersiam: ⁊ vterq̄ patit ab alterutro vtroq̄ impubere existēte adhuc differt̄. In secūdo hō est etiā predicta rō: q̄ cū is adoleuerit qui se solum dicit: alter aut qui ⁊ se dicit est impubes. pubes ipuberi facit p̄trouersia ⁊ ita ipubes patit litē. ⁊ sic differtur. in tertio hō nō differt: q̄ pubes ab ipubere patiebatur litem.

C Ad petitionē ipuberis inferentis cōm̄ status nō d̄y in t̄p̄s pubertatis differr̄i: s̄ ad petitionē ipuberis patit̄. h. d. B.

¶ Si duo ipuberes iulcē status p̄trouersia facit: interest vtrū quisq̄ se solū filiū dicat: an ⁊ se. nā si se solum dicit filū: dicendū est debere cōtrouersia ad vtriusq̄ pubertatez differr̄i: siue petitor: siue possessor sit. Si hō alter se solū: alter ⁊ se dicit: siquidē ille adoleuerit qui se solū dicit adhuc differt̄ cōtrouersia p̄pter pueritiam eius qui ⁊ se dicit. sed de pte nō de toto. de parte em̄ vtiq̄ nec litigat. Si si ille adoleuerit qui ⁊ se dicit: ille impubes sit qui se solū dicit: nō differt̄ cōtrouersia. nec em̄ patit ipubes p̄trouersia status: s̄ facit cū hic pubes ⁊ se dicit: ⁊ illū nō neget filiū. Si q̄s liber ⁊ heres iustus sit ⁊ status p̄trouersiam impuberi faciat qui filius esse ⁊ testm̄ patris rupisse dicit: iulianus ait vtraq̄ libertatis iudicia ⁊ hereditatis in t̄p̄s pubertatez differenda. neutrum em̄ eoz ita explicari pōt vt nō p̄ditio ei⁹ q̄ se filiū esse p̄tendat p̄iudicet. cetera quoq̄ libertatis q̄stio-

An ⁊ se. scz ⁊ alium.

Dicitur filiū. s. se quisq̄ eoz: sic quilibet de altero negat.

Possessor sit. scz quilibet eoz de quo queris.

Et se. scz ⁊ alium. Bzo.

Status sui. s. de situatione.

Facit. scz de statu alterius cōtrouersiaz agēdo vel excipiēdo de possessione vel petitione.

Liber iustus. aliquis maior.

Status p̄trouersiam. qz seruus esse dicit. agit ergo institutus peti. here. ⁊ filius dicit testm̄ ruptū institutus replicat filiū esse seruū: secus aut si ipse pupillus ageret petitione p̄tra institutū: qz tūc nō differt̄. sic. Ieo. S. missus ⁊. C. de origi. iur. l. i. ⁊ extraneo: qz primo casu retinet. secūdo alij extraneo omnia auferri vult.

Pendentes. l. si q̄s dicit ex testō se esse liberū. ad q̄b C. de peti. here. l. si. ⁊. B. de peti. here. l. si q̄s liber. in fine.

Pertinere. scz dicunt. Bzo.

Edictum. vt fiat missio.

Cautio. cū fideiussore. vt. C. eo. l. i. ⁊ fiet seruo publico. vt Irem pu. sal. fo. l. i. j.

Constituere. videtur ergo qz prima missio nō faciat cū possessore sicut nec in dāno infecto. nec etiāz illa que

fit de ventre vel causa rei seruandē vt. J. de dam. infec. si finita. Iulianus. ⁊ de acqui. pos. l. i. in fi. sed debeat fm̄ decretū interponi vt hic inuuit. sed dico p̄tra. s. qz statim etiā possidet si fuit re ipsa facta missio. ⁊ aliud in damno infecto: qz ibi sperat dñiū vel satisfactio. hic autē etiā inuuit aduersario ad-

mitti ipubes satisfactio. Itē ⁊ aliū in muliere ⁊ similibus. qz hic semper dicit: datur ei carbo. bo. pos. vel accipit bo. possess. vt. S. eo. S. due. l. fi. ⁊. S. cause. s. in p̄dictis dicit mitti in possessionē: ⁊ taliter possessio non q̄rit: vt. J. de acqui. pos. l. si q̄s aut. S. i. ⁊ hoc qz iste possideat est. J. l. pe. et. S. de inoffi. testa. l. q̄ de inofficio. q̄b ergo hic dicit: si dicit p̄. cō. pos. dic. i. possessore p̄stituti tueri. arg. J. de p̄b. sig. l. lege. vel dic q̄ est missus hō iudicis t̄m̄ constituitur possessore vt adp̄icat pos. contra extraneos: vt J. eo. l. querit. ⁊ est vniuersalis. sed q̄ actio: r̄m̄ in factū que ouit ex hoc edicto sicut ex quolibet alio. vt. J. ne vis fiat ei. l. pe. S. cum petor. ⁊ veniunt corporalia t̄m̄. ar. J. quoz bo. l. i. j.

Etia si p̄pter debita p̄ticularia q̄stio stat⁹ inferi ipuberi differt in t̄p̄s pubertatis. B.

Cū extaret ipubes q̄ se defuncti filiū diceret debitorēsq̄ negēt eū esse filium defuncti: ⁊ intestati hereditate ad agnatū q̄ forte trāsmare abierit p̄tinere: necessariū erit puero carbonianū edicm̄: s̄z zabitt erit p̄spiciendū vt cautio p̄stet.

Missum in possessione ex hoc edicto petor tuel non t̄m̄ missus vt carbon. possessor potest hereditate vel res singulas v̄dicare nisi velit de situatione plene docere. Bar.

Missum autē ex carboniano edicto in possessionē studēt p̄tores possessore p̄stituere. qz si cepit aut hereditate petere q̄si bonoz possessore carbonianus aut singulas res: rectissime iul. l. xxxij. ff. scribit exceptionē eū submouēdū. p̄tutus em̄ esse d̄y hac p̄rogatiua: qz possessore eū p̄tor tantisper p̄stituit. si igit hereditatez aut singulas res vult petere: petat inquit directe actioe quasi heres: vt ea petitione iudicari possit an quasi ex liberis

bet aliam bo. possess. vel etiā vnde liberi: vel etiam vnde agnatū statim potest agere peti. here. bo. pos. vt. S. ⁊ bo. possess. he. pe. l. i. ita iste putabat: sed nō est ita. qz alie tribuunt ius in p̄prietate: hec in possessione t̄m̄ vt hic dicitur. vel si de facto erat missus petet res aliq̄s quas non h̄z peti. here. vel rei ven. quasi heres vel q̄si h̄eat ius in p̄prietate. hoc nō pōt. s̄z cōtra. J. eo. l. pe. Sol. ibi.

Exceptione. scz in sacrum. qz p̄iudicium hereditati fieri non debet: vt. J. de excep. l. si post. ⁊. S. de peti. here. l. diuus. s̄z nōne hodie p̄tra. vt. C. de peti. here. l. si. R̄m̄. nō: quia hic agere vult heres ad suū cōmodum ⁊ alterius p̄iudicium qui moturus est litē. ibi vero cōuenit. Item cōtra. S. eo. S. parui. diouit ibi.

Judicari possit. vt. C. de or. iudi. l. i. p̄tra. So. ibi.

Ex liberis. id est dicere si ipse vult v̄dicare res dicit se heredem. vel qz sit de liberis vel aliis.

to aduersario admitti ipubes satisfactio. Itē ⁊ aliū in muliere ⁊ similibus. qz hic semper dicit: datur ei carbo. bo. pos. vel accipit bo. possess. vt. S. eo. S. due. l. fi. ⁊. S. cause. s. in p̄dictis dicit mitti in possessionē: ⁊ taliter possessio non q̄rit: vt. J. de acqui. pos. l. si q̄s aut. S. i. ⁊ hoc qz iste possideat est. J. l. pe. et. S. de inoffi. testa. l. q̄ de inofficio. q̄b ergo hic dicit: si dicit p̄. cō. pos. dic. i. possessore p̄stituti tueri. arg. J. de p̄b. sig. l. lege. vel dic q̄ est missus hō iudicis t̄m̄ constituitur possessore vt adp̄icat pos. contra extraneos: vt J. eo. l. querit. ⁊ est vniuersalis. sed q̄ actio: r̄m̄ in factū que ouit ex hoc edicto sicut ex quolibet alio. vt. J. ne vis fiat ei. l. pe. S. cum petor. ⁊ veniunt corporalia t̄m̄. ar. J. quoz bo. l. i. j.

A heres sit. scilicet petat.

B Presumptio carb. id est filiationis summatim cognite: vt. s. c. s. summatim. ppter qd dat carbo. bo. pos. 230.

C Inuuiam. s. de rebus amittendis si tñ pcuratorū pponeret: ppter presumptionē qualēqualē res posses-

sou auferret in ppetuū ius possidē tñ esset sopitū: vt C. vt. l. p. l. qui licitā. r. ne inde iniuriaruz. vt. C. vnde vt. l. meminerint.

D Liberiis dātar. ex quolibet capite: vt. l. q. s. o. in bono. pos. ser. l. si coheredi. s. fi.

E Carbonia nā. hoc cuz tñ bonoz fit prouersia fm Ro. sed certe hoc falsum est. qz tñc nō daret: vt. s. eo. l. i. s. si quis filium. qd hic concedit. 230.

F Ordinaria. s. vnde liberi vt vñ cognati: vel alia q ei defert: et hoc si voluerit actiones intentare. r ideo dicit oportebit: qz bene hec sine ordinarā cōpetit: vt. l. e. l. si ipubes. s. fi. licet actiones non exerceat. 230.

G Ordinarie. sic dicit: qz tribuit ius in ppuerate. hec aut tñ in possessione retināda: vt. l. ne vis fiat ci. l. p. s. p. r. s. fi.

H Scit. r sic factū. vt. s. de iur. r fac. l. gno. l. i.

I facultatem. qd dicit vt. s. de bo. posses. l. in bonozum. r continua. l. se.

I Deoq. ex pma pte. dicunt quidā ptab. qz pcedit illā que dat fm tab. vt. l. de secun. tab. l. ij. s. equiffimū. tu dic vel illā ptab. vel vnde liberi vel alia ordinariā ei cōpetentē: que dicunt cōpetere ex pma pte. qz frequēter currit ei ante tps qz carbo. vt statim patebit.

L Sequenti. s. carbonianā.

M Carbonianū. veteris r solēnis: que solēnitas hodie est sublata. vt in l. de interd. s. fi.

N Bonoz pos. carbonianā.

O Votem. scilz statim.

P Videbitur. r id nō petet carboniana finito tpe pme

Q Accpat. i. scage poterat. nec em̄ accepit. vt in pn.

R Quā. scz carbonianam. (huius. l.

S Ceter. i. vti poterit. fact. in factū q vniuersalis est ad corporalia solimodo. vt. l. quo. bo. l. ij. vel dic actionib⁹ in factū q defuncto cōpetebat. p possessionib⁹ singulari rerū adipiscēdis: puta vti pos. r vñ vt. ex qbus r similibus dant in factū. has em̄ nō phibet intēdere cū ex hoc nulla fiat iniuria reo: vt. s. l. p. s. missū 230. vel dic vtemur qñ erit pubes vel liqbat cū heredē: vt. l. statim colligitur. q. d. nō currūt tpa actionū. vt. s. de inoff. test. l. qui de inoff. an auez alias actōes possit intēdere. videt q nō. vt. s. missus. econtra qz sic. vt. l. eo. l. p. vbi dices. t

S Ceter. i. vti poterit. fact. in factū q vniuersalis est ad corporalia solimodo. vt. l. quo. bo. l. ij. vel dic actionib⁹ in factū q defuncto cōpetebat. p possessionib⁹ singulari rerū adipiscēdis: puta vti pos. r vñ vt. ex qbus r similibus dant in factū. has em̄ nō phibet intēdere cū ex hoc nulla fiat iniuria reo: vt. s. l. p. s. missū 230. vel dic vtemur qñ erit pubes vel liqbat cū heredē: vt. l. statim colligitur. q. d. nō currūt tpa actionū. vt. s. de inoff. test. l. qui de inoff. an auez alias actōes possit intēdere. videt q nō. vt. s. missus. econtra qz sic. vt. l. eo. l. p. vbi dices. t

S Ceter. i. vti poterit. fact. in factū q vniuersalis est ad corporalia solimodo. vt. l. quo. bo. l. ij. vel dic actionib⁹ in factū q defuncto cōpetebat. p possessionib⁹ singulari rerū adipiscēdis: puta vti pos. r vñ vt. ex qbus r similibus dant in factū. has em̄ nō phibet intēdere cū ex hoc nulla fiat iniuria reo: vt. s. l. p. s. missū 230. vel dic vtemur qñ erit pubes vel liqbat cū heredē: vt. l. statim colligitur. q. d. nō currūt tpa actionū. vt. s. de inoff. test. l. qui de inoff. an auez alias actōes possit intēdere. videt q nō. vt. s. missus. econtra qz sic. vt. l. eo. l. p. vbi dices. t

S Ceter. i. vti poterit. fact. in factū q vniuersalis est ad corporalia solimodo. vt. l. quo. bo. l. ij. vel dic actionib⁹ in factū q defuncto cōpetebat. p possessionib⁹ singulari rerū adipiscēdis: puta vti pos. r vñ vt. ex qbus r similibus dant in factū. has em̄ nō phibet intēdere cū ex hoc nulla fiat iniuria reo: vt. s. l. p. s. missū 230. vel dic vtemur qñ erit pubes vel liqbat cū heredē: vt. l. statim colligitur. q. d. nō currūt tpa actionū. vt. s. de inoff. test. l. qui de inoff. an auez alias actōes possit intēdere. videt q nō. vt. s. missus. econtra qz sic. vt. l. eo. l. p. vbi dices. t

S Ceter. i. vti poterit. fact. in factū q vniuersalis est ad corporalia solimodo. vt. l. quo. bo. l. ij. vel dic actionib⁹ in factū q defuncto cōpetebat. p possessionib⁹ singulari rerū adipiscēdis: puta vti pos. r vñ vt. ex qbus r similibus dant in factū. has em̄ nō phibet intēdere cū ex hoc nulla fiat iniuria reo: vt. s. l. p. s. missū 230. vel dic vtemur qñ erit pubes vel liqbat cū heredē: vt. l. statim colligitur. q. d. nō currūt tpa actionū. vt. s. de inoff. test. l. qui de inoff. an auez alias actōes possit intēdere. videt q nō. vt. s. missus. econtra qz sic. vt. l. eo. l. p. vbi dices. t

S Ceter. i. vti poterit. fact. in factū q vniuersalis est ad corporalia solimodo. vt. l. quo. bo. l. ij. vel dic actionib⁹ in factū q defuncto cōpetebat. p possessionib⁹ singulari rerū adipiscēdis: puta vti pos. r vñ vt. ex qbus r similibus dant in factū. has em̄ nō phibet intēdere cū ex hoc nulla fiat iniuria reo: vt. s. l. p. s. missū 230. vel dic vtemur qñ erit pubes vel liqbat cū heredē: vt. l. statim colligitur. q. d. nō currūt tpa actionū. vt. s. de inoff. test. l. qui de inoff. an auez alias actōes possit intēdere. videt q nō. vt. s. missus. econtra qz sic. vt. l. eo. l. p. vbi dices. t

S Ceter. i. vti poterit. fact. in factū q vniuersalis est ad corporalia solimodo. vt. l. quo. bo. l. ij. vel dic actionib⁹ in factū q defuncto cōpetebat. p possessionib⁹ singulari rerū adipiscēdis: puta vti pos. r vñ vt. ex qbus r similibus dant in factū. has em̄ nō phibet intēdere cū ex hoc nulla fiat iniuria reo: vt. s. l. p. s. missū 230. vel dic vtemur qñ erit pubes vel liqbat cū heredē: vt. l. statim colligitur. q. d. nō currūt tpa actionū. vt. s. de inoff. test. l. qui de inoff. an auez alias actōes possit intēdere. videt q nō. vt. s. missus. econtra qz sic. vt. l. eo. l. p. vbi dices. t

S Ceter. i. vti poterit. fact. in factū q vniuersalis est ad corporalia solimodo. vt. l. quo. bo. l. ij. vel dic actionib⁹ in factū q defuncto cōpetebat. p possessionib⁹ singulari rerū adipiscēdis: puta vti pos. r vñ vt. ex qbus r similibus dant in factū. has em̄ nō phibet intēdere cū ex hoc nulla fiat iniuria reo: vt. s. l. p. s. missū 230. vel dic vtemur qñ erit pubes vel liqbat cū heredē: vt. l. statim colligitur. q. d. nō currūt tpa actionū. vt. s. de inoff. test. l. qui de inoff. an auez alias actōes possit intēdere. videt q nō. vt. s. missus. econtra qz sic. vt. l. eo. l. p. vbi dices. t

S Ceter. i. vti poterit. fact. in factū q vniuersalis est ad corporalia solimodo. vt. l. quo. bo. l. ij. vel dic actionib⁹ in factū q defuncto cōpetebat. p possessionib⁹ singulari rerū adipiscēdis: puta vti pos. r vñ vt. ex qbus r similibus dant in factū. has em̄ nō phibet intēdere cū ex hoc nulla fiat iniuria reo: vt. s. l. p. s. missū 230. vel dic vtemur qñ erit pubes vel liqbat cū heredē: vt. l. statim colligitur. q. d. nō currūt tpa actionū. vt. s. de inoff. test. l. qui de inoff. an auez alias actōes possit intēdere. videt q nō. vt. s. missus. econtra qz sic. vt. l. eo. l. p. vbi dices. t

S Ceter. i. vti poterit. fact. in factū q vniuersalis est ad corporalia solimodo. vt. l. quo. bo. l. ij. vel dic actionib⁹ in factū q defuncto cōpetebat. p possessionib⁹ singulari rerū adipiscēdis: puta vti pos. r vñ vt. ex qbus r similibus dant in factū. has em̄ nō phibet intēdere cū ex hoc nulla fiat iniuria reo: vt. s. l. p. s. missū 230. vel dic vtemur qñ erit pubes vel liqbat cū heredē: vt. l. statim colligitur. q. d. nō currūt tpa actionū. vt. s. de inoff. test. l. qui de inoff. an auez alias actōes possit intēdere. videt q nō. vt. s. missus. econtra qz sic. vt. l. eo. l. p. vbi dices. t

S Ceter. i. vti poterit. fact. in factū q vniuersalis est ad corporalia solimodo. vt. l. quo. bo. l. ij. vel dic actionib⁹ in factū q defuncto cōpetebat. p possessionib⁹ singulari rerū adipiscēdis: puta vti pos. r vñ vt. ex qbus r similibus dant in factū. has em̄ nō phibet intēdere cū ex hoc nulla fiat iniuria reo: vt. s. l. p. s. missū 230. vel dic vtemur qñ erit pubes vel liqbat cū heredē: vt. l. statim colligitur. q. d. nō currūt tpa actionū. vt. s. de inoff. test. l. qui de inoff. an auez alias actōes possit intēdere. videt q nō. vt. s. missus. econtra qz sic. vt. l. eo. l. p. vbi dices. t

S Ceter. i. vti poterit. fact. in factū q vniuersalis est ad corporalia solimodo. vt. l. quo. bo. l. ij. vel dic actionib⁹ in factū q defuncto cōpetebat. p possessionib⁹ singulari rerū adipiscēdis: puta vti pos. r vñ vt. ex qbus r similibus dant in factū. has em̄ nō phibet intēdere cū ex hoc nulla fiat iniuria reo: vt. s. l. p. s. missū 230. vel dic vtemur qñ erit pubes vel liqbat cū heredē: vt. l. statim colligitur. q. d. nō currūt tpa actionū. vt. s. de inoff. test. l. qui de inoff. an auez alias actōes possit intēdere. videt q nō. vt. s. missus. econtra qz sic. vt. l. eo. l. p. vbi dices. t

S Ceter. i. vti poterit. fact. in factū q vniuersalis est ad corporalia solimodo. vt. l. quo. bo. l. ij. vel dic actionib⁹ in factū q defuncto cōpetebat. p possessionib⁹ singulari rerū adipiscēdis: puta vti pos. r vñ vt. ex qbus r similibus dant in factū. has em̄ nō phibet intēdere cū ex hoc nulla fiat iniuria reo: vt. s. l. p. s. missū 230. vel dic vtemur qñ erit pubes vel liqbat cū heredē: vt. l. statim colligitur. q. d. nō currūt tpa actionū. vt. s. de inoff. test. l. qui de inoff. an auez alias actōes possit intēdere. videt q nō. vt. s. missus. econtra qz sic. vt. l. eo. l. p. vbi dices. t

S Ceter. i. vti poterit. fact. in factū q vniuersalis est ad corporalia solimodo. vt. l. quo. bo. l. ij. vel dic actionib⁹ in factū q defuncto cōpetebat. p possessionib⁹ singulari rerū adipiscēdis: puta vti pos. r vñ vt. ex qbus r similibus dant in factū. has em̄ nō phibet intēdere cū ex hoc nulla fiat iniuria reo: vt. s. l. p. s. missū 230. vel dic vtemur qñ erit pubes vel liqbat cū heredē: vt. l. statim colligitur. q. d. nō currūt tpa actionū. vt. s. de inoff. test. l. qui de inoff. an auez alias actōes possit intēdere. videt q nō. vt. s. missus. econtra qz sic. vt. l. eo. l. p. vbi dices. t

S Ceter. i. vti poterit. fact. in factū q vniuersalis est ad corporalia solimodo. vt. l. quo. bo. l. ij. vel dic actionib⁹ in factū q defuncto cōpetebat. p possessionib⁹ singulari rerū adipiscēdis: puta vti pos. r vñ vt. ex qbus r similibus dant in factū. has em̄ nō phibet intēdere cū ex hoc nulla fiat iniuria reo: vt. s. l. p. s. missū 230. vel dic vtemur qñ erit pubes vel liqbat cū heredē: vt. l. statim colligitur. q. d. nō currūt tpa actionū. vt. s. de inoff. test. l. qui de inoff. an auez alias actōes possit intēdere. videt q nō. vt. s. missus. econtra qz sic. vt. l. eo. l. p. vbi dices. t

S Ceter. i. vti poterit. fact. in factū q vniuersalis est ad corporalia solimodo. vt. l. quo. bo. l. ij. vel dic actionib⁹ in factū q defuncto cōpetebat. p possessionib⁹ singulari rerū adipiscēdis: puta vti pos. r vñ vt. ex qbus r similibus dant in factū. has em̄ nō phibet intēdere cū ex hoc nulla fiat iniuria reo: vt. s. l. p. s. missū 230. vel dic vtemur qñ erit pubes vel liqbat cū heredē: vt. l. statim colligitur. q. d. nō currūt tpa actionū. vt. s. de inoff. test. l. qui de inoff. an auez alias actōes possit intēdere. videt q nō. vt. s. missus. econtra qz sic. vt. l. eo. l. p. vbi dices. t

Cetera, quidā habet ceterū cū pupillō possideat an vescedi zc. z est verius ibi ceterū: z nō ibi an alit: z deficit alit. z dic ceterū. i. nisi satisfat cū pupillo possidebit. f. nū q. d. nō vedet. z erit s. an alit. vel dic ceterū zc. q. d. lz vendat p̄sita satisfada. tñ oia cū pupillo zc. z fm p̄mū est pua

a pupillo. z est s. an autem.

b Missus. f. pu pillus.

c Nō posse. lz supior et si alium de possit alit. z facit. i. in. l. pu. s. nō solum. z. C. de ot. cog. l. si. s. q. si egi. z. s. de ven. in pos. mit. l. extraneo.

d Mittēd^o est. scz filius. alius autē nō. vt. s. de ven. in pos. mit. l. vbi. cūq. s. interdum.

e Oium. p̄torz z pbat p̄ simile. z expone hec̄ b̄v̄t s. de v̄. l. pos. l. si.

f Ne minor. sic s. de ven. in pos. mit. l. s. q.

g Matrim. i. p̄ apue.

h Intercepere. ficin aut. vt hi qui ob. res mino. col. vi. s. l. z. C. de lat. lib. tol. s. sed ne furandi.

i Qui bōa. pu pillō propter alimēta remanēte in possessione. vel alimētis a curatore administratis. vt s. de ven. i. posses. mit. l. i. s. mulier. azo. z facit. s. vt le. no. ca. l. posth. s. sed si nec.

De bonis. z statu sui simul. salicet an sit defunctus filius z qd dicit matris idē si de bonis cuiuscūq. sui agnati vel cognati pueniret dūmodo status fieret q̄suo. vt. s. de ven. in pos. mit. vbi. cūq. s. inter dū. secus si ageret. vt. s. c. l. i. q. s. missum. z. f. co. l. si impubes. s. si pupillus. azo.

l Decretū. iudicis. vt. f. in bonis fiat missio ex carbo. edic. z differat qd stat: z benoz. qz de defuncte filio nō cē.

m Quidem nō est. vt. s. co. l. i. s. nō tñ.

n Adhibēda. ex p̄stitutionibus. vt. s. co. l. i. s. q̄uis vel interpretatio prudentiz. f. pauli z aliorum. vt hic z. s. de ven. in pos. mit. l. vbi. cūq. s. i.

o Negociū. i. questionē stat. qz dicit nō filius defun- de. z de bonis per p̄sequentis. nam si de bonis tñ fieret questio nō differret. vt. s. co. l. i. s. si quis. azo.

p Differēdas. ex p̄sionibus. vt nō nō. z dic qz volens succedere p̄i negat filio. adē de mfe qz negat filio. adēz de

cretum interponēdum sit. que rif. z decretuz quidem nō est interponēdū: dilatio autē lōgifi- sima adhibēda est q̄ in tps pu bertatis extraheret negociū.

Plane si de p̄ntis simul z mē- nis bonis p̄trouersia sit. vel et de fratris: z has p̄trouersias in tps pubertatis differēdas eē iulta. r̄ndit. h̄ulc autē edī- cto loc^o est si ab itestato ad bo. pos. veniāt libertatē si ex inferiorib^o p̄rib^o petāt q̄ legitimi vocant qm̄ sui sunt. vel ex il- la q̄ cognatis dat. Ita demuz aut h̄ulc edicto loc^o est si stat^o z h̄rditatis p̄trouersia sit. nā si tñ status. qz seruus dicitur esse. nec vlla bonoz^o cōtrouer- sia sit. hoc casu liberale iudicium statim explicandū erit.

Missio in possessione vim cautionis habet. Bar.

Qui pupillo p̄trouersia facit si simul cū eo in possessione missus est. alit ex bonis defuncti nō debebit. nec q̄c̄q. de bonis defuncti diminueret. nec em̄ possessio p̄ satisfactione cedit.

Nō solū aliūta p̄sari d̄bēt pupillo: s̄ etiā in studia z ceteras necessarias ip̄sas d̄z ip̄ēdi p̄ mō facultatū. Post pubertate querit an actoris partes sustinere debeat q̄ ex carbo- bontano missus est i pos. z r̄n- sum est rei p̄res eum sustinere d̄bere maxie si cauit. s̄ z si nō cauerat: si nunc paratus sit ca-

Qui pupillo p̄trouersia facit si simul cū eo in possessione missus est. alit ex bonis defuncti nō debebit. nec q̄c̄q. de bonis defuncti diminueret. nec em̄ possessio p̄ satisfactione cedit.

Nō solū aliūta p̄sari d̄bēt pupillo: s̄ etiā in studia z ceteras necessarias ip̄sas d̄z ip̄ēdi p̄ mō facultatū. Post pubertate querit an actoris partes sustinere debeat q̄ ex carbo- bontano missus est i pos. z r̄n- sum est rei p̄res eum sustinere d̄bere maxie si cauit. s̄ z si nō cauerat: si nunc paratus sit ca-

Nō solū aliūta p̄sari d̄bēt pupillo: s̄ etiā in studia z ceteras necessarias ip̄sas d̄z ip̄ēdi p̄ mō facultatū. Post pubertate querit an actoris partes sustinere debeat q̄ ex carbo- bontano missus est i pos. z r̄n- sum est rei p̄res eum sustinere d̄bere maxie si cauit. s̄ z si nō cauerat: si nunc paratus sit ca-

Nō solū aliūta p̄sari d̄bēt pupillo: s̄ etiā in studia z ceteras necessarias ip̄sas d̄z ip̄ēdi p̄ mō facultatū. Post pubertate querit an actoris partes sustinere debeat q̄ ex carbo- bontano missus est i pos. z r̄n- sum est rei p̄res eum sustinere d̄bere maxie si cauit. s̄ z si nō cauerat: si nunc paratus sit ca-

Nō solū aliūta p̄sari d̄bēt pupillo: s̄ etiā in studia z ceteras necessarias ip̄sas d̄z ip̄ēdi p̄ mō facultatū. Post pubertate querit an actoris partes sustinere debeat q̄ ex carbo- bontano missus est i pos. z r̄n- sum est rei p̄res eum sustinere d̄bere maxie si cauit. s̄ z si nō cauerat: si nunc paratus sit ca-

Nō solū aliūta p̄sari d̄bēt pupillo: s̄ etiā in studia z ceteras necessarias ip̄sas d̄z ip̄ēdi p̄ mō facultatū. Post pubertate querit an actoris partes sustinere debeat q̄ ex carbo- bontano missus est i pos. z r̄n- sum est rei p̄res eum sustinere d̄bere maxie si cauit. s̄ z si nō cauerat: si nunc paratus sit ca-

Nō solū aliūta p̄sari d̄bēt pupillo: s̄ etiā in studia z ceteras necessarias ip̄sas d̄z ip̄ēdi p̄ mō facultatū. Post pubertate querit an actoris partes sustinere debeat q̄ ex carbo- bontano missus est i pos. z r̄n- sum est rei p̄res eum sustinere d̄bere maxie si cauit. s̄ z si nō cauerat: si nunc paratus sit ca-

Nō solū aliūta p̄sari d̄bēt pupillo: s̄ etiā in studia z ceteras necessarias ip̄sas d̄z ip̄ēdi p̄ mō facultatū. Post pubertate querit an actoris partes sustinere debeat q̄ ex carbo- bontano missus est i pos. z r̄n- sum est rei p̄res eum sustinere d̄bere maxie si cauit. s̄ z si nō cauerat: si nunc paratus sit ca-

frē: qz vult succedere fratri z negatur frat. s̄ si siml agat cū fiat missio in p̄ntis ex car. an z in alijs. f. mater nis z fraternus. qd v̄t occasiōe p̄no r̄. arg. s. de vi z vi ar. l. i. s. si fund^o. z. J. c. l. si impubes. s. s̄ si pupillus. sed dico p̄tra. qz alia ē rō in vna q̄ i alijs v̄t dicit secretoz. Secre- secreta d̄z esse rō: top se- vt. C. d. dona. iter cretadz vir. z vro. l. si marit esse rō, tus. nā p̄t esse fili- lius tñq̄ z nō ber- te v̄rous: z ecōtra s̄ fecus in bonis liberi qz si fili^o de functi est ergo ei^o libertis succedere debz. vt. d. s. si pu pillus fm azo.

q Ab intestato p̄tra. s. co. l. i. s. ge- nerat. s̄ illa regu- la locum h̄z facto testō: s̄ tamē fallit q̄h̄q. vt ibi dixi. h̄ loquit nō scō testō vt. s. i. ta. test. nul. er. l. i. s. sed z si ex car. z facit. J. q̄s or. in bo. pos. ser. l. si coheredes. s. si. z s. de ven. in pos. mit. l. fina.

r Partibus. f. vna qua zc.

f hereditatis. paterne v̄l alter^o ascēdēns p̄ lineā masculinā. vt. s. e. l. i. s. nō tñ.

t Bonoz. f. pa-

v Explicandū. hoc ex car. sec^o ex p̄sionib^o. vt. s. c. l. i. q. s. q̄uis. vel dic si expedit pupillo nō differi. vt. s. c. l. i. q. s. due. aliq̄ hic in cā liberali. tñ in filiatiōe est q̄suo. qd nō placet. vt. s. co. l. i. s. sed z si q̄s non tantū.

x Debebit. nisi sit ex libertis. vt. s. c. l. s. d. z si is. in p̄n.

y De bonis. nisi in casu. vt. s. vt in pos. lega. l. pe.

z Nō solum alimēta. vt. s. c. l. s. d. z si is. s. an alit. z fa- cit. s. de adm. tuto. l. cum plures. s. i.

z Nō solum alimēta. vt. s. c. l. s. d. z si is. s. an alit. z fa- cit. s. de adm. tuto. l. cum plures. s. i.

z Nō solum alimēta. vt. s. c. l. s. d. z si is. s. an alit. z fa- cit. s. de adm. tuto. l. cum plures. s. i.

a Offerente. quid si neuter caueat: Rñ. vt. s. co. l. sed r si is s. quoties. r. s. ch. aut. r. s. vt. le. no. ca. l. post s. sed si nec. Itē facit. I. e. l. post s. s. impator. in pn. r. I. e. l. aspe. s. impubes. paterne. adoptiue.

c Simile. quid est qd dicit simile.

d Pertinere. qd verum est si ita est. vt. l. si. de here. ab intesta. s. at. h. r. s. eadē. r. s. de s. tabu. l. si emācapa tus. s. si. nisi in ca. su. vt. s. de s. tabu. l. iij. s. idēq. est. s. ipe negat se in a. doptionē dati.

e Carboniāo. vtili nō directo cū pster filiū. vt. I. eo. l. si decesserit.

f De iure. sit inoffi. vel nō. vt. s. de inoffi. testa. l. si. lio. l. si. r. facit i. eo. ti. l. q. de iofficio. r. s. l. i. s. pōponi. sed quid est qd dicit de iure testamē ti rē.

g Nō semp. le mo nunq. vt. s. e. l. i. s. si. r. hoc maxi me qz pteores fa uent libertatibus vt. s. de ali. iu. mu. l. q. s. i. nec ob. s. eo. l. iij. s. bidē. qz verisimilit^o est ma trem maiorē. r. xv. an. cāz suā defēsu rā vt hic. s. mino rē vt ibi. Aliqñ ta men differt cā li. beralis: puta si ex testamento vendicetur qd dicitur im pubeo ruisse. vt. s. eo. l. iij. s. si quis liber. s. 30.

h Nam. argumētatur quasi non debeat plus conce di matri per filium qd ipsi filio. qd th qñq. fallit. vt. I. de so lu. l. modestinus. et facit. I. eo. l. iij. s. duc.

i Solet. si expediat. vt. s. eo. l. iij. s. duc.

k Loco. qz eodē modo fit missio: r. differt questio ad pubertatē. fit qz hec fictio ad cōmodū impu. nō ad incom modū: qz si idē oīno esset nō daret ei carbo. cū a tpe pto uerlie cōpetat. vt. s. eo. l. iij. s. i. si. Nā nō refert qd ex ed pol lenibus dixerit. sic. s. de cōdi. r. demō. l. nōnunq. s. 30. sic ergo non est omnino simile.

l Cōtā. cur nō. p parte: vt argu. s. cō. diu. l. si qd pu tās. s. si dānt. Rñ. qz inspicit psona defuncti cū quo ptra ctū est. vt. s. q. ex cau. in pos. l. apd iulianū. r. s. de exer. l. i. in fi. r. l. iij. nec mirū: qz sic est alibi. vt. s. si ex nota. cau. aga. l. si cū vn^o. et s. pecu. l. si norali. s. fi. r. l. aallarū. s. fi. inconstantia enim repellitur. vt. s. de procura. l. in cause

Incon stātia re pellēda m

m Et nō s. tabulas. qd est qd dicit si nō s. ta. s. ab inte stato cū neutriū possit petere exheredat^o. vt. s. de s. ta. l. si

post mortē. s. si. r. I. vñ liberi. l. iij. in pn. ad primam dico qz nō fuit rite exheredatus. vñ nō obstat quomōd^o det s. tab. vt. s. de s. tabu. l. non pu. s. nō queuis. puta sub conditōe vt. s. de libe. r. posthu. l. iij. s. pure. ad scōm dic qz fuit i po testate fili^o iste: r. cū non rite exheredat^o est tanq^o pterit^o

ponitur: eodē loco rem haberi oportet quo esset si nulla pto uersia fieret et qui bonoz acce perit posses. Cū autē ex duo bus fratribus ex hoc decreto missis alter p parte sua pater nā hereditatē nō defendit: cō pellitur alter forā defendere: aut vniuersam creditōib^o ce dere. Interdū etiā exhere datus filius ex carboniano de creto bono. pos. accipiet: si non contratabulas^m bo. pos. petit: s. ab itestato vnde liberi: quia negat tabulas testamenti ptes tales esse^m: vt s. m eas bonoz posses. dari possit: r. dicatur nō esse filius. Si pupillus pa terni liberi bo. pos. peteret: negaret autē filius patroni es se: qz de patris et bonis nulla cōtrouersia fieret: differendū hoc iudiciū nō est. Si sō post inēpositū decretū carbonianū hoc iudiciū i id tps differri d3.

n Tales est. vt qz sub cōditōe ex heredatur: vel qd nō fuerit ibi. vñ. testes. r. facit. s. e. l. iij. s. cum autē. et l. i. s. pōponius.

o Peteret. per vñ liberi: vt l. si. de bo. pos. s. c. qz.

p Nulla. meli us dicitur qz agit et nō cōuenit. si et cōueniret l3 de pa ternis bōis nō fie ret ei cōtrouersia: th differt qñio ha tus in tempus ver tatis: nō th ex carbo. vt. s. e. l. iij. s. qzuis. r. s. mis s. r. vt hic dicit. s. 30. r. s. l. pn. in pn. r. facit. I. e. l. cū sine. l. fi. r. s. e. l. iij. s. plane si mater.

q Hec qz. no. vñ ppter aliū. vt rno. s. l. pn. s. pla

ne si de paternis. Accursius florentinus.

r Questū. hic dicit ipuberi dari carbo. et nichilomi nus in trib^o casib^o scripto hñ di dari s. m tabu. p. mus est si impubes vere nō fuerit de filiis: l3 pto dādo carbo. qua litercūqz habita modica psumptōe p puero psumpserit est filiū. nā cū iste nō sit fili^o etiā si petat bo. pos. s. ta. r. car. qz dat eidē. vt. s. e. l. i. s. r. gñalif. th nō impedit scriptū hec redē petere s. m tab. vtpote cū dato bo. pos. s. tab. ipou re sit nulla. vt. s. de le. pre. l. filiū. s. si qd s. tab. Itē r in alio casu nō tpe dit. l. cū vere filius est: s. non accipit bo. pos. s. tab. vtpote tpe exclusus. vel aliter. si ei eā peteret s. m ta bu. locū nō haberet. I. i. l. iij. s. expectādi. Itē in tertio ca su nō impedit. l. qz vere est filius r nō petit s. tabu. puta tpe exclusus r cū possit ab itestato petere. vnde liberi di cendo nullū: qz filius in potestate est pteritus r nō petit. Nā scripti here des possunt petere s. m tabu. quasi volum tate filij teneat interim testamentū. vt. s. de iust. testa. l. si. lio. l3 postea filius possit restitui. si sō fili^o pterit^o peteret vñ liberi: qz diceret nullū: runc nec adiri ex testō nec s. m tabu. peti pōt. vt. I. n. i. l. l. h. demū. r. s. de bo. pos. l. non est. s. vbi cūqz. r. ita ob idipm qz non petit ipubes vñ liberi

petit scriptus heres fm tab. r bene pot esse q impubes no petijt p trata. tpe exclusus. qz ca sibi copetere sciebat. sz nesciebat de bo. pos. vñ li. nec copia habebat pfulendi pinoes. vt. s. de bo. pos. l. in bonoz. sz cu carb. dat vbi cotratat. r vbi p tratab. dat fm tabu. denegat. ergo. vbi est carb. cessat fm tabu. sz rñ. l. 3. def vbi illa: no tñ seqi: ergo hñt eudē effe ctū. nam r vna tri buit ius in ppuatate: altera no.

A Bonoz pos. que facti est no iuris. vt. j. eo. l. scriptus. l. iug.

Decessit. de cretū. f. pto ris inducētis ipu berē in po. ex car. cōtra videbat: qz no de statu impu bers sz defuncti erat qñto. sz dic qz de statu ipubers erat qñto p pñam nā dicebat impu bes se fuisse in po testate defuncti. qd ego nego. r facit C. ne de statu de functo. l. qd est cō situtum.

Quod labeo. de eo. scz tñ l. 3. in alio veruz sta no tñ ex verbis la beonis. r not. rñ. datum intelligi in casu qui dubitabi lis est: no qui idu bitabilis. sic. j. ad muni. l. i. f. acc. d. **A**gnit. i. ha bitus a patre vt filius.

Justior. vt in posses. mut. si qñto fiat de ei statu. et fa. s. de lib. agno. l. i. Julian. r. 30. f. **A** posthumi. s. quo dixit labeo.

Aum mulier. ex edcō car: bo. i. de ven. in pos. mtr. inducto ad exemplū carbo. vt. s. de ven. in pos. mut. l. i. s. si ea. nā hoc edictū non subuenit nascituris sz natis sicut r bo. pos. stab. vt. s. de ve. in pos. **D**ari debet mulieri. (mtr. l. i. in pñ. **C**um cā. hoc est dicere def hic bo. pos. ventri cuz cā cognita. f. hac facta vel expressa. ne r. **D**ata mulieri. **D**enegata. sz mulieri. **O**rdinarū. sed no extraordinariū. puta carbo. pos.

que dicit extraordinaria: qz no tribuit ius nisi circa pos. r facit. s. de iureiur. l. iij. s. pe. sz ptra. s. e. l. i. in fi. Sol. ibi. **A**um sine locus. r est ratio vt. s. de mino. l. in cause i. rñ. sed arg. ptra. j. vt ex leg. senatuscō. l. i. s. nunq. **E**x alia. ad hoc. C. de leg. here. l. emācipat. in fi. r

aut. cessante. r au ten. post. r aut. fra tres. accur. **J**ure. sub. pro.

A neficio ptois qui patif p trouersā fili. heres esse pot: forte qz script. est: edicto car. locus. no est: ac sñr cū certum est qz ius fili. sit: eū tñ hñdē no fore: veluti si ticio herede insti tuto posthum. aut ipubes ex heredatus neget filius eē: nec ad rez ptinet qz interest illius in qbusdā filiū esse: veluti pro pter fratris ex alia. matre na ti bona. vel iure. libertoz. r se pulchroz. istos em casus ad carbonianū. pstat no ptinere.

Script. hñs qz dē. filius impubes qz suble ctus dicit ex edicto primo bo. posses. i. petit exēplo legitimi. fm tab. interim accipe no pot qz si medio tpe scriptus vel il le qui intestati bo. pos. habere potuerit moriant hñdib. eoz succurrendū erit. qd em si no potuerit adire hereditatem iu re cessante: vel ob litem in du bio. cōstituti. **P**aulus

Actia post mortē mari ti sui posthumā enixa est: eidem ticio crimē adulterij sempromi. apud presidē pun cie oblectit: quero an in tps pu bertatis qñto adulterij differ ri debeat: ne p iudiciū posthu me fiat. paulus rñdit: si ei pu pille de qz querit bonoz qñto paternoz no moueat: sine cā tutores desiderare adulterij

sed r si. s. cur autem. **C**ōstituti. ipubers. r hac. l. no. hereditate no aditā transmitti. si. s. ad fil. l. si quis in grau. s. f. r. s. de cōtra tab. l. allud. s. f. r. l. seq. r. C. de his qui ante aper. tab. l. i. sed regulariter ptra. vt. C. de cad. tol. l. vnica. s. in nouis simo. r facit. s. de acqui. here. l. ventre.

Actia. sine cā. ptra. s. de ven. in posses. mut. l. si vctr. Solu. ibi. Itē ptra. s. eo. l. iij. s. ibidē. fol. vt dixit. s. eo. l. impubes. s. si mater. r facit. s. ea. l. in fi.

Lex bz ee de du bitabili

Querit. probationem. facit. s. eo. l. de bonis. s. fi.
 Et bonorum. ad ipsam. ex carbo. edicto.
 e. Persequendas. huc est. ptra. s. e. l. iij. s. missum. vbi
 agens excep. repellit. Sol. hic vendicat res vel debita ab
 extraneis. ibi ho. ab aduersarijs vt ibi couincitur. ibi ne
 psump. carbo. zc.

vel hic loquitur
 casu non vt carbonia
 nus possessor: sed
 sicut bonorum cura
 tor agit. vt. s. e. l.
 s. z. si is. s. si impu
 bes. z. s. aduersa
 rius. z. pbabit ple
 ne in questioe pro
 puctat. q. oia hec
 z illa lex videt in
 nuere. azo. vel dic
 vt no. s. e. l. idem.
 z facit. s. de inoffi.
 te. l. q. de officio fo

Sed sicuti de
 bonis. resti
 tuendis ab ipube
 re si appuerit hie
 no esse filium: vt. s.
 de col. bo. l. iij. s. i.
 z arg. s. eo. l. sed z
 suo. s. fi.

Emacipato.
 qz dicit est no esse
 filium.
 f. i. si habes
 ipse. f. emacipat.
 si habes ipsi. f. im
 puberi. pferit emac
 ipatus.

**De bonorum pos
 sessione fm tabu.**
 Pumo dixit de co
 tratab. secutus or
 dine educti qd pu
 mo defert ptab. qz
 fm tab. vt. s. ii. l. l. deoq. s. z. C. eo. p. siderado dignitate

Tabulas. omne. materia testameti sunt litte
 re z id in quo scribit. de pma die grecis vel
 latinis vel alijs: vt. C. de testa. l. hac p. s. l. iij.
 s. i. in fi. z. l. qm in fi. no notis: vt. s. de bo.
 pos. s. z. cu p. no. s. fi. Item de eo in quo scri
 bit subicit. sed tuc quero qd si ferree sunt. vel qd si in ter
 ra sint p. s. i. vt. C. de testa. mili. l. milites. mouet qz si
 gallari no possunt: z hic loquitur de tab. in scriptis coditis.
 Rn. testm sine scriptis in terra in lapide z in omni mate
 ria fieri posse no est dubium. s. si in scriptis facere velit
 quoquo mo suo ingemo sigillare possit siue in terra vel
 in lapide testm faciat: no reptobo. fm azo.

Nouissime. solenes tn. vt insti. q. mo. te. i. s. ex eo.
 i. Nulle. vel etiã si sole sunt. vt. s. de ho. sig. l. illa.
 h. Ceteres. nisi sint tab. militis que qnq. infra an. ta
 tu valent: vt. s. de testa. mili. l. qd p. s. i. z. l. qd vt. s. qd
 si duo testameta. pferunt facta eodē die: z no apparct qd
 poster: z aliud est hys in vno qm in alio: qd admittet vel

quoqz questione in tps puber
 tatis pupille differri. Sceuo.

Querit an ipubes q bo
 norum pos. ex carboniano
 edicto a ceptit: si anteqz posses
 sio ad eu. trãslata sit pubes fa
 ctus sit: petitoris partibz fun
 gi debeat? Rndi i eo qd a pos
 sessoie peteret: probationem
 et incubere. Hermogenes.

Hec bono. pos. si fatista
 huz sit no tm ad posses
 sione adipsendã: s. z ad res
 etiã psequendas z debitu ext
 genduz: z collatione bonoz z
 dotis: z omniu que pferri dixi
 mus prodest. Paulus.

Sed sicuti de bonis pa
 ternis emacipato caue
 tur: ita de istis que ipsi con
 ferunt cauendũ est.

**De bonorum possessione
 fm tabulas. Tit. xi. Ulpia.**



Tabulas te
 stameti ac
 tate debe
 mus oem
 materie fi
 guraz. siue
 igit tabule

nullus. Rn. si sunt sub vno sigillatõe: s. diuersis chartis
 vni est testm. z sic ambo sunt h. des: vt. s. e. l. iij. s. i. qd in duo
 bus. z. s. de tab. exhi. l. locu. s. i. si afit diuerse sint sigilla
 tõe: z diuerse charte z diuersi h. des: videt. ppter incer
 tu vtrũqz admittit: vt. s. e. l. q. ex li. in pn. Uel psumo vtrũqz
 posteri. cu no ap
 pear qd sit posse
 rus: vt. s. de reb.
 du. l. q. duos. i. pn.
 z de vulg. sub. l. ex
 duobus. et sic ad
 vtrũqz pueniet. s. z
 testator voluit ad
 alteruz tm de quo
 nescim: vt. s. ad
 treb. l. debitor. no
 ergo rex. natura
 sed nostra scientia
 accipim: vt. s. de
 iud. l. s. z si susce
 perit. s. fi. s. z eodra
 videt q nullus est
 incertuz sit qd. vt
 s. de rei ved. l. i. uē
 p. p. s. fi. z. de
 libe. z posthu. l. iij.
 z. s. ad. l. acquil. l.
 scientia. s. cu alter
 Jit nullus admittit
 no iure deficiē
 te sed pbatioe: vt
 s. de testa. m. l. duo
 z de here. insti. l.
 in tps. s. i. Jit co
 tra defuncti volu
 tare est vtrũqz ad
 mitti. vt. s. ad tre
 bel. l. scã. s. l. sub
 pditione. z. l. si cui
 pure. s. l. afit. Jit
 vnus alteri impe
 dit p. cõcursum: vt
 s. de vsufra. l. quo
 tiens. z de here. in

sint lignee siue cuiuscũqz alte
 ri matie/ siue charte/ siue me
 brane/ siue coruũ aialis alicut
 tabule. recte dicũt. **N**o afit
 oēs tabulas pretor sequit hac
 pte edicti: s. z supremas hoc est
 eas q nouissime ita sunt facte
 post qd nulle facte sunt. Su
 preme em he sunt: no que sub
 ipso tpe mortis facte sunt: sed
 post qd nulle facte sunt: s. z he
 veteres sunt. Sufficit aut ex
 rare tab. z si no pferant si cer
 tu sit eas extare. igit z si a pud
 furẽ sint: vel apud eu apd que
 depomite sunt: dubitari no opz
 admitti posse bo. pos. nec em
 opus est apire eas vt bonoz
 pos. fm tab. agnoscat. **M**el
 aut extitit tabulas mor
 tuo testato re desideratã tãcti
 extare desierũt. qre z si postea
 intercederunt bonoz pos. peti
 poterit. Scientia aut extigim
 vt sciat heres extare tab. cer
 tusqz sit delatã sibi bonoz pos
 sessione. **S**i qd in duobz ex
 emplaribz pfererit testm: z aliud
 extet/ aliud no extet: tabule ex
 tare videntur: petiqz poterit

sti. l. qui soluẽdo. z de lega. i. l. hmõ. s. fi. azo. z. p. soluũt
 q nullus: vt. s. si quis in duobus.
 l. **A**pud furẽ. qualiter afit. p. hys agat: dic vt no. s. ad
 exhi. l. iij. s. interdu. azo. z facit. C. de testa. l. no idcirco.
 m. **A**perire. du tamẽ aliter. p. bet ipsuz scriptũ heredẽ:
 vt. C. eo. l. iij. sed etiam si no. p. bet. vtpote cuz p. tico iudi
 cis decreto sola attestatio amplectende bonoz pos. s. i. vt. verborum.
 Item oportet eas esse signatas. vj. sigillis. vt. s. eo. l. iij. cu
 tabule. z. C. eo. l. iij. azo.
 n. **D**esiderat. quo ad bono. pos. s. i. vt. s. de ptab. l.
 qd vulgo. sed adiri potest hereditas etiã si in vita inter
 cederet: vt. s. de inuulso testa. l. si. z. C. de testa. l. pe. z facit
 s. qd me. cau. l. videamus. z. C. qd di. lega. ce. l. cu vxori.
 o. **E**xtare. sic. s. de pdi. z demõ. l. iij. in fi. z dic extare. s.
 tpe mortis vt dixi. ad qd. s. si ta. testa. nul. ex. l. i.
 p. **E**xemplaribus. i. autenticis. sed exemplũ est qd in
 de sumit cui non credetur vt statim dicit.
 q. **U**ident. sic. s. vi. bo. rap. l. iij. s. qd afit p. tor bona. z. s.
 quẽsdmo. testa. aperi. l. penult.

Simul. secus si simul signata no essent puta diuersa habet sigilla. tunc em duo testamta sumunt: vt. s. di. c. d. est. r. vno p aliud rufif quasi poseri: qz nemo decedat duob' testis nisi sit miles. vt. s. de te. mili. qrebat. az.

Exter. tpe mortis. r. vtruz eode tpe cofecti.

Exempli. sic

S. de fi. instru. l. ij. d. **C**u mouitur. sic. s. de testa. l. ij. r. l. filius.

Impubes. ad hoc r sequens facit insti. qui tu. dari pos. s. i. r. ij. r. **C**. qui testa. face. re pos. l. furiosum r. s. de here. insti. l. si alieni. s. i. **I**te hoc si suo delicto. amitteret. secus si casu: vt. s. eo. s. si quis aut.

Utruz tpe. no. q' duob' tēporibus dz testator habere factionem testamēti. vt. s. e. **S**enig. r. l. pe. et de pmo pbat: vt. s. de reg. iul. qd in initio. r. l. pe. De scdo distingue. qz aut post testm mutauit pditionez in melius: r. valet: vt. s. eo. s. sed r. si filius. aut i dicit: r. tunc aut suo scō vel delicto in aliō vt maria vel media capi. d. r. tunc no dat fm tabu. nisi in hoc ultimo tpe mortis sit sui iuris: no sic i duobus pmiis: vt. l. i. qui. mo. testa. l. fir. s. no tm: s. r. aliō opus est vt declarer se velle moit eo testō: vt. s. eo. q' ex liberis. s. i. s. qd si in pmiis fuerit in integrum restitutus p principē. Rñ. valere testamenti qd prius fecerat. vt. s. de iurepa. l. siue. r. s. de contratab. l. i. i. si. si autem no suo facto vt furiosus: vel etiaz suo facto sed in se. vt quia pūguis: r. no nocet. vt. s. p. s.

Si linc. i. cordula de lino. r. no. q' alia est cordula q ligatur testamēti: r. de hac hic dicit. r. alie quibus appendunt sigilla que debent esse. vij. pime tres que contingunt caput testamenti cū sine. r. in sūber est vni sigillum. Item due ex quolibet latere. r. hec quādo nullum

vult scire quid cōtinetur ibi: vt. l. colligif. r. C. de testa. l. hac cōsultissima. in puit.

Incisum. etiā viuente testatore. r. facit. I. si tabu. te. nul. ex. l. i. s. p. sed qd de alia vbi est appensum sigilli. Rñ. nec illud nocet sed adhuc remanent. vij. vt. s. eo. l. c. tab. r. l. vt bonoz.

Idem si non tota chorda vbi est appensum sigillū s. pars tantū est rosa. vt in fi. s. si rose i. **D**urib'. qñcū q' ēt viuente testatore ita tamē si legi possunt. vt. s. si tabu. test. a. nul. ex l. i. idem in delcto vt in c. l. sed an de leto sit credenduz vel raso: vt. s. in fi. raso an Rñ. si in ea pte sit sit cre. rasuz sup qua ver. tatur dubitatio nō est credendū: alio quin secus. Jo. vt C. de test. l. si vn' s. i. r. s. p. r. s. k. **U**el lincum. quo sunt ligate. v' etiā vbi sunt sigilla appēsa fm qd dixi. s. p. s. **U**nū lincuz. i. vnā ligaturā. naz idē si nullā vt pte dixi. **U**el dic q' in vna cordula sunt tres liguli vel plures quo casu sufficit si vnum remanet qd sustineat sigilla. **C**ircundus. cū. vel die circa testamentū vt liget: vel die cuz tribus vel quattuor ligulis corda cōnecta. r. facit. s. que ad. te sta. aperi. l. venul. **Q**uissimum. **A**ta lex. s. l. s. **O**cupata. vnde institui in-

Habuerit medio tpe no habuerit: bonoz pos. fm tab. peti poterit. **S**i qd aut testm fecerit deinde amiserit testamenti factionem vel furore: vel q' ei bonis interdictū est. pōt ei' peti bonozū possessio: qz iure testamētū eius valet. r. hoc gñaliter de oibus hmōi dicit qui amittunt mortis tpe testamēti factionē: s. ante factū testm eoz valet. **S**i lincum quo ligate sunt tabule incisum: sit: si quidē aliq's cōtra voluntatez testatoris incidit bono. pos. peti poterit. q' si tpe testator id fecerit non videt tabule signate: r. ideo bonoz pos. peti nō pōt. **S**i rose sint a muribus tabule: vel lincū aliter ruptū vetustate vel situ/vel casu putrefactū: r. sic videt tabule signate: maxime si pponas vel vnuz lincum tenere. **S**i ter forte vel quater lincū esset circumductū: dicendū est si signatas tabulas extare: q' vbi in cisa sit lincū pars vel rosa.

Hic incipit iuriscōsult' tractare quo tempore debet peti bonorum pos. fm tabulas. **B**artolus. **I**dem. **Q**uissimū ordinē pator secutus est: ptoz est voluit primo ad liberos bonorum pos. ratabu. pertinere: mox si ide sit occupatū: iudicium defuncti sequendum est. **E**xpectandū igitur libert-

terim non cōueniunt: vt. s. de excep. rei iudica. l. ij. nec conueniunt: vt. s. de bo. libe. l. qd in. sed quādoq' instituti non expectant pteritos: vt. s. de ratabu. l. illud. s. si quis eum. cōtra. sed ibi non per fm tabu. sed p cōtratab. petunt. r. est ratio vt ibi nota.

Expectādi. s. nunqd interim dū nullus est heres habentis filij vnde liber. videt q' si vt. s. i. tab. te. nul. ex. l. i. s. fi. r. s. de libe. r. possu. l. fi. **I**te cōtra videt q' nō qz de nec pōt peti fm tab. vel ratabu. nō peti vnde lib. vt. s. i. tab. te. nul. ex. l. i. s. i. que est ab intestato. Rñ.

Tēporibus duo in testifactione requiruntur.

Instro raso an sit cre. rasuz sup qua ver. tatur dubitatio nō est credendū: alio quin secus. Jo. vt C. de test. l. si vn' s. i. r. s. p. r. s. k.

possunt ab intestato venire: s; datur p tabulas ex abũ danti. vt. s. eo. l. filium. l. rñ. r. s. videamus. et pdest emãcipato vt nõ pfect legata. nã intestatus est defunct; he rede scripto nõ adeste. vt. l. de le. pstan. l. is q in possessio nẽ. in pñ. nisi forte p edictũ si omis. cã testa. vt. s. si omis. cau. testa. l. q ante.

h. hoc edictum. et idẽ in posthumis vt. C. eo. l. si. et de posthu. here. l. si. l. penul. Sed num qd eodẽ tpe cederet vtriq; tpa bo. pos. Rñ. sic. vt. s. b. carbo. edic. l. ideocq. l; sit arg. s. i. b. suc. eef. edic. l. i. s. quibus. sed ibi simul nõ cõpetunt. Azo. s.

Repudiauerint. qd si repudiau uerit is q reslitui põt. Rñ. locus est huic bonorũ pos. vt. l. de fideicõ. lib. l. iiii. s. i. r. ad ter. tul. l. i. s. si bonorũ r. s. de mino. l. r. si sine. s. sed q papi nian. r. l. q si mi noz. s. scenola. azo. r. fa. s. ii. l. i. script; b. Bonorũ pos. salz p tabulas. b. Bonorũ pos. fm tabulas.

Si sub conditione. no. hic si pendet cõditio institutio nis potest peti fm tabulas: siue erat filius institutus: siue extraneus qui nõ poterat ab intestato succedere: dñ tamen vtiliter sit institutus: vt hic. r. l. eo. l. hi demũ. s. i. a. men non erat aliquis preteritus cui competit cõtratabu las: ne ptradicat. s. pxi. s. at post petitiã: aut extitit condi tio aut deficit. si extitit pfirmat agnitio: vt. l. s. si qd ita in sũtur. si deficit tunc distinguitur: an sit emancipatus an suus: qui etiã preteriti haberent p tabulas. r. tunc pretor tuetur in secũ. tabu. ac si accepisset p tabu. et sic fm tabu. vertitur in p tabu. qd est mirũ ac si de albo fieret nigrũ: vt hic subiicit. r. qñis r. e. Si autẽ extraneus est infirmatur agnitio. nã si in filio tñ tuet vt subiicit. ergo secus in ex traneo. vt argu. C. de. p. uif. l. maritus. Sed quã bonorũ possessionẽ petet p ditione pendẽte: vel que facti vel que iuris sit: Rñ. quidã q illa que est facti vt hic: nõ iuris. vt l. eo. s. si quis ita. et. p. eis. s. de acqui. here. l. is q. ij. rñ. r. C. de inoffi. testa. l. filius. prout est ibi cũ heredi. r. s. ad trebel. l. facta. s. q si conditio. tu dic fm Azo. eam que est iuris non facti. hec tñ nõ hz effectũ nisi existat cõditio. vt dicto. s. si quis ita. et. p hoc. C. de inoffi. testa. l. filius. prout est ibi in littera iure. et ibi plene nota.

Ex asia uenit. sed nõne si filius est in p tate est tes tamentũ nullum: Rñ. sic. vt in sti. de ex here. libe. in pñ. non ergo fm tabulas locũ hz. vt. l. eo. l. hi demũ. Dic ergo q herat emãcipat. vel dic est nullũ fauore sui: unde etiã tunc petet fm tab. vt no. C. de in sti. r. sub sti. l. si pak. e.

Conditio. casualis vel mixta. nam si est potestatiua

etiam filius qui est in potestate patris sibi imputet si nõ impleuit: vt nõ habeat fm tabu. vt. s. de here. in sti. l. su. ij. rñ. non ergo repetitur qualisqualis.

Si filium. f. talem qui ab intestato succederet. g. Et qui. f. rñ. ei vero qui est in p tate non est necessa

ria: qã iure ciuili vocat ab testato: sed emãcipat; per pretorẽ tñ. vt in sti. de here. q ab in testa. s. emãcipa ti. et facit. l. eo. l. si sub cõditione. s. i. sed an suus insti tutus sub cõditio ne petet fm tabu. ea pendẽte: Rñ. si est p tatiua sic: qã ualet testm. alias cũ non ualet petiẽ fm tabu. Uel dic vt modo no. quia suo fauore est nul lũ. s; uidef q hec tuitio in p tabu las non põt stare. pñmo qz deficiẽte conditione deficit uirib; testm. ergo cessat p tabu. vt. s. de bo. pos. p tabu. l. qd vulgo. s. cõbo qz instituto nõ po tuit dari p tabu. vt. s. de p tabu. l. si sub cõditione. sed

expone hic p inde deferrĩ d; ac si petisset p tabu. eo casu quo peti potuisset. vel dic nõ põt peti p tabulas ab in stituto. f. pendẽte cõditione: sed ea deficiente sic.

Pro ea. s. dumtaxat.

Defertur. hic quere qd diximus. s. de here. in sti. l. si qd ita. Azo. r. facit. s. de inoffi. testa. l. papi nian. s. qñ. et. l. qui repudiãtis. r. s. de p tabu. l. i. s. si ex trib; sed argu. contra. l. de assig. libe. l. sub cõditione. s. i. r. s. de ac quiren. here. l. ex semisse.

Institutus. i. substitutus.

Si intra decem. scz decesserit filius pupillus.

Quatuordecim. sub. decesserit filius. r. facit. s. de vul ga. sub. l. si ita qd. r. l. ex facto. s. item quero.

Scriptis. l. tñ non etiam successorib; eoz. vt. s. de vul. sub sti. l. q plures. r. l. qui duos. i. rñ. r. s. i. Azo.

Substitutus. hoc plerũq; qd dic vt. l. s. si qd ita scri pserit. als aut pmo uocat substitut; qd cõiunct; vt. l. e. l. s. si duo. r. C. d cadu. tol. s. sinãt aliqd. r. fa. s. de uel. i. pos. mit. l. s. eligif. r. C. b edict. diui adri. tol. l. i. r. s. de cõiugẽ. u. l. i. s. si pater in posses. r. de lega. ij. l. si qd seruũ. s. certũ.

Loco. i. pmo gradu instituti. alioquin s. i. pxi. s.

Proximi sunt. i. pmo gradu instituti. et no. q similia sunt petitiõ bo. pos. r. h d d tatis aditio: vt h. r. l. eo. l. si ita. s. q filio. r. s. is autẽ. In multis tñ differũt vt. p. baf. s. ea. l. s. si sub p ditione. r. de acq. here. l. is q. i. r. s. de iust. ref. l. posthum; r. in sti. qui. mo. testa. in fr. s. non tñ. r. diximus r.

Ex parte. f. dimidia. (s. eo. l. i. s. semel.

Heres esto. ex eadem dimidia.

a Priores. ex gradu supiozi. vt. s. ea. l. s. defertur. lz sit argu. cōtra. s. pri. s. r. facit. s. de vul. substi. l. qui cum plu- res. r. de here. insti. l. si ita quis insti.

b Peter. p. doctrate. nā. p. ea parte qua pstat vnūqueqz eoz herede etiā ante petitionē habet bono. posses. vt. s. de here. insti. l. liber ho

mo. s. si ita scriptū s. certe immo et p doctrate. vt. l. eo. l. si sub p ditione. cōtra. sol. ibi de ea q̄ facti. hic de ea q̄ iuris fm quosdā. vt nō petit hic cū effe- cu etiā q̄ facti est ita q̄ nō possit sibi auferri officie cō ditione. Vel dic fm Azo. q̄ etiā pēden- te p ditione peti q̄ iuris est vt ibi. vt extate p ditione sibi p ficiat. Azo. et fa- cit. s. de here. insti. l. quotiens. s. si ita scrip. r. de cōdi. in- stitu. l. vti.

c Si cōsulto sit inductū. a testato- re. si vero incōsul- te distingue vtruz possit legi. vel nō. vt. l. si tab. test. nul- le. ex. l. i. et facit. s. de his que in test. de. l. i. s. i. r. s. sed r. cōsulto. in fi. s.

d Nō cōsulto. i. nō ex voluntate te- statoz. nāz. r. vt. s. de lega. i. l. si ita sit ascriptum.

e Petere. s. nec p herede gerere. vt. s. de here. insti. l. liber homo. s. sti- ci. q̄ hō est tñ ne- cesse vtruz pete- re. s. petere de no- uo bono. posses. vt. s. de bo. pos. l. cum

patronus. r. de nouo adire. vt. s. de acqui. here. l. si solus.

f Accrescit. etiā inuito. vt. s. de acqui. here. l. q̄ ex dua- bus. s. si. et. C. de iur. delibe. l. cum aliquis. r. facit. l. eo. l. si ita. s. fm hanc. contra. Sol. ibi.

g Pertinet. si iussit eum adire.

h Cum domino. vt petat dñs. sed r. seruus scientie pre- toze. vt. s. de bo. pos. l. seruus.

i Sempromij. sub. heres esto.

l Iussit. sed nōne sempromij pteplatione institutus vi- detur. Rñ. ita. vt. C. de iur. delibe. l. euz q̄s. quomō ergo ali- pōt iubere adire. Rñ. bene. nā r. hoc idē est vbi pteplatiōe fructuarij vel bone fidei possessoris seruus instituit. iubet eū dñs non bone fidei posses. vt. s. de acq. here. l. si q̄s mi-

chi bona. s. i. l. rñ. r. s. iussim. sed tñ dñs per cōditionē s- ne causa reddit. vt. l. de stipu. ser. l. pe. hoc enim est ex re. vt. s. de acqui. here. l. aditio. in fi.

l Septicio. fecus in legato. vt. s. q̄n di. le. ce. l. si post. s. n. r. est rō. quia legati querit dñs seruo etiā inuito. vt. s. de cōdi. r. demon. l. fi- lio. nō hereditas. vt. C. de here. insti. l. euz pponas. nec bono. posses. vt. s. ad trebel. l. suo in- uito. in pun. Jrez qd de trebel. l. i. an- ca restitutōe. Rñ. similis est bonozū possis. vt. s. ad trebel. l. seruo inui- to. et facit insti. de here. insti. s. alieno.

m Si seruo heres scriptus sit. ei dño defert bo. pos. ad quē he- reditas ptinebit. ābulat eniz cū dño bo. pos. quare si mori- tpe stichus hēs sic iussit fuerit seruus sempromij. nec sempromij eū iussit adire. sed vel de- cessit. vel etiā euz alienauerit: et cepit eē septicij. euenit vt si septicij eū iussit. septicio de- ferat bo. pos. ad hūc cū hēdi- tas ptinet. vñ si p mltos dños trāsierit fu. tres vl' plures. no- uissimo dabim' bo. pos. pau.

n Erū est oēs posthumū q̄ mouēte testatore in vtero fuerit: si natus fuerit bo. pos. petere posse. l. pia.

o Parte appellatio etiā ad nouā chartaz referri: r. ad delictiā. p. inde si i epi- stographo q̄s testat' sit: hinc peti pōt bonozū possessio. l. de.

p Sub p ditione hēs iustu- tus q̄s sit: r. accepta bo. pos. fm tabu. p ditione defecerit: interdū euenit vt res possesso- ri pcedenda sit: vt puta si fili' emācipat' sit sub p ditione hēs iussit. nā si defecerit cōditio attñ s. tab. bo. pos. eū accipe' Jul. scribit. s. r. si is' fuerit q̄ ab intestato bono. posses. fu- tur' eēt: tuendū esse scripsit. r.

q Si substitutus preferat cō- iuncto: conditio cessante cō- iunctus admittitur. Bar.

r Si duo sunt hēdes institu- ti prim' et scōs: r. scōo tertius substitut' omittēte scōo bono- rū posses. tertius succedit. q̄ si tertio noluerit hēditatē adire: vel bonozū possessionē accipe: recidit bo. pos. ad primuz: nec erit necesse ei petere bo. pos. s. i po iure ei accrescet. heredi-

rum posses. petijt. Azo. et dic res. i. hereditas.

r Sit. quia perinde habetur ac si cōratu. petijset. vt. s. l. equissimum. s. sub conditioe. Azo.

s Defecerit. i. deficere poterit. Azo.

t Accipere. pendente conditioe. vt. d. s. si sub condi- tione. Azo.

v Sed r. si is. s. filius in potestate: vt addat precedenti casu. vt. s. de lega. prestan. l. is qui. in pun. Azo.

x Tuendū. etiā deficere p ditione nisi fuerit potestatus: qz tūc sibi iputer si nō ipleat. vt. s. de here. insti. l. i. s. s. s. vtrū. s. si casualis est nōne ipo iure testm est nullū. vt. s. de here. insti. l. s. i. pñ. Rñ. est si velit: s. si malit p tabu. pōt vt pterit. eū defecerit p ditione. vt. s. de p tabu. l. iij. s. qd s. Azo.

l. si post. s. n. r. est rō. quia legati querit dñs seruo etiā inuito. vt. s. de cōdi. r. demon. l. fi- lio. nō hereditas. vt. C. de here. insti. l. euz pponas. nec bono. posses. vt. s. ad trebel. l. suo in- uito. in pun. Jrez qd de trebel. l. i. an- ca restitutōe. Rñ. similis est bonozū possis. vt. s. ad trebel. l. seruo inui- to. et facit insti. de here. insti. s. alieno.

u Vtero. als se- cus. vt. l. vñ cog. l. i. s. hoc ita. Azo. n. s. r. alioqz ptra. vt. l. de p. sig. l. q̄ mortu. Azo. et facit insti. de bo. pos. l. rñ.

v Parte. ad de- leticiam. i. q̄ scripta fuit r. post- ea rafa. et sic no. q̄ Instru- istra fieri possunt menta in chart' rasis. ar. an in contra. C. de edi. chartis diui adria. tol. l. si. rasis sic ibi pta figura r. r. i pos- sed pone vt ibi. sint.

w In epistogra- pho. i. in tabula li- gna in qua erant scripta debita: vt hodie fit. r. dicitur epistographuz ab opibus r. graphia qd est scriptura. q̄- si scriptura suarū opum.

x Sub condi- tione. posses- sou. i. et qui bono-

a Ab eis. f. emancipato r suo. r qd subijcit etiā filijs: pfe
quit in emancipato r. r dic habere videt vt p tratabu.
vt ita piter legata p iustis ceterisq q sunt in potestate qua
si ab intestato. q. d. licet r ipi teneat p tratabu. in defectu
p ditionis: tamē quo ad legata vt nō detur etiā p iunctis: ab
intestato hie videt.

b Fili. f. eman
cipar' sub p ditione
institur' que defe
cit. secus in suo qz
ab intestato. vt. s.
de lega. p. l. i. is
qui. in p. m. r. 30.

c Ceteri. q sunt
in potestate.

d Relicta. Itēz
proui vel nūm. vt
s. de lega. p. l. i. l. i.
r. 30.

e Ceteris. non
coniunctis.

f Non. s. illa q
ab intestato relictā
sunt. nam illa que
ab intestato relictā
sunt oib' oino pre
stabit vt h subij
cit. r. 30. Itēz huic
s. s. de leg. p. l. i. si
duo. in fi. Sol. ibi.

g Fideicomis
suz. hic quere que
dirimus istu. de
bono. possel. s. s.
ue autem.

h Fraudat'. le
gatar' ab intestato
psumptiue. sic. s.
man. l. i. pcurator
rē. s. si ignorates.

i Honorū pos
sessio. fm tabu. q
est cōuersa in con
tratabu. cū defec
rit conditio.

h Idemū. hie
sumunt qdā
qz demuz petit fm
tabu. pendente cō
ditōe q ab intesta
to succedere pōt.
s. 30. contra. nam
qz sit script' vt dar
ri. vt. s. eo. l. i. s. si
sub p ditione. et ar. s. e. l. i. si sub p ditione. gñalif em ibi dicit in
q liber instituto: qz deficiēte p ditione distiguat vt no. i. s. si sub
p ditione. r p 30. est. i. eo. l. i. si fu'. r facit ad. l. s. de testa. tu. l.
iij. r de test. l. scio. r. s. de bo. pos. l. nō est. s. vbi cūq.

l Nec ad bonoz. aliqd tamē quādoqz pdest. quia tra
hitur ad fideicomis. vt. s. ad trebel. l. secula.

q Um tabule. plurim. puta decz. et facit. s. de testa.
l. heredes. s. et si plures.

s n Er his. f. signis.

z Ita scriptū. venerit. que dicitur venire etiam si per

hoc iure vtitur. Ad idēdum est
an legata ab eis debeant: r fi
lius quidem cōtratabu. bono
rum possel. accepta rem habē
re videt: ceteri vero quasi ab
intestato: r ideo liberis paren
tibusqz legata relictā solis p
stare coget: ceteris non. Pla
ne ei cui ab intestato fideicō
missum relictū est erit prestā
dū qsi videat hoc ipso fraudā
tus: qz ex testamēto petita sit
bonozū possessio. Idem.

h Idemū sub cōditio
ne heredes instituti bo
nozū possel. fm tabu. etiam
pendēte cōditōne necdū im
pleta petere possunt qui vtili
ter sunt instituti. qz si inutiliter
quis sit institutus: nec ad bono
rum possessionem inutilis in
stituto proficit.

q Id aliquē actum cōprobā
dum sufficiunt ea que necessa
ria sunt: lz ea q necessaria non
erant essent adhibita: et nō cō
pareant. h. d. Iulianus.

q Um tabule testamenti
plurimū signis signa
te essent r qdā ex his non ap
parent: septē tamē signa ma
neāt: sufficit ad bonoz posses
sionē dandā septē testū signa
cōparere: lz nō omniū q signa
uerunt maneāt signa. Idem.

s Ita scriptum sit: sem
pronius ex parte dimit
tia heres esto: et tici' si nauis
ex alia venerit' ex parte tertia

se venit. vt. s. de aqua quoti. et esti. l. i. s. questum.

p Idem ticius. verba testatoris. r. 30.

q Intelligi. f. ex hie p ditione. qst dicit' est si nō erit her
res ex tertia sit ex sexta. vñ cū cā in substitutōe nō sit mu
tata: qd patet existente p ditione: nulla est ei facta substitu
tio. vt. s. de vulga.
substi. l. seruuz cō
munō. s. tici'. vñ
tñ pendēte p ditione
valere p deficiēte
p ditione s. interru
vel. p. terna vel p
sexta petit fm ta
bu. quia in vtraqz
distinctione et sub
cōditōne est insti
tutus. r. 30.

r Que ex sexta
te. sextas enim va
cuis p rata accre
scit sempronius ti
cio: vt hic. et. s. de
here. insti. l. inter
dū. s. i. sed in eo qz
dicit accipiet. imo
videt ipso iure acc
rescere. vt. s. l. i. s.
si duo. contra. sol.
et hic ipso iure acc
rescit s. dicit' hic
peti vna cū terna:
cū iam accreuerat
ipsi iure: nō enim
bis petit s. semel
tñ: ubi adhuc non
accreuerat. et ideo
postea dicit' accre
scere ipso iure.

s Chduatē. vi
debat' qz ex sub
stitutōe ipi pupil
lo directe fit aliqz
hfs non pñ nisi p
obliquū. vt. l. i. de
vul. sub. s. q. casu.
r. s. s. here. l. i. p. f.
filio. Itē no. nō no
cere hūi positū vt
omissum. vt. s. de
here. insti. l. qñes. s.
si duo. r. s. sequē. r
C. de test. l. testm.
Itē no. assimilari
hereditatem et bo

q Quidā testamētū in tabu
lis sibi fecit: filio aut im pube
ri per nūcupationē substituit:
respōdi sentētiam ptozis in
danda bonoz possel. eam esse
vt separatim pñs: separatiz fi
lij heredes existimari debeāt.
nā quēadmoduz scripto filio
heredi separatim ab heredi

nozū possel. sic. s. e. l. iij. s. pmo gradu. r. Jan. fi. huus. s.
t. Erratum. facit. s. de condi. et demon. l. dcmōstratio.
r. C. de testa. l. si in nomine.

v Inductum. facit. s. e. l. iij. s. si consulto.

x In tabulis. i. in scrip: r alios sibi: r alios filio fecit
hdes vt stat l. p3 qd fieri pōt. vt. s. de vul. sub. l. patris. l. fi.

y Separatum. q. d. alia hęc. alia illa bono. possel. est.

z Scripto. sic accipe scripto. id est substituto hēdi. vel
assignato ipi filio.

a Filio. dāni casus.

Uerbus
posituz
vt omis
sum nō
nocet.

A Scriptis. sub. a scriptis re. et facit. J. l. p. r. o. r. i.
T bonorum signati. cuius signa tabulis scobis suffi-
 ciunt. vt. s. de vulg. substi. l. patris. Bzo.
Resignate. i. apte corā honestis psonis & pside: & ite-
 rū signate. vt. C. quād. test. api. l. ij. d. 3. em pū. pī sibi face
 re testm̄ et solēniē.

als nullū ē testm̄.
 vt. s. de vul. sub. l.
 ij. §. pu. & insu. de
 pupul. sub. §. libe-
 ris. si pō ex postfa-
 cto ipugnat testm̄
 pris: siq̄dē de iure
 ptois vt p tabu.
 tenet nichilomin⁹
 pupillare. vt. s. de
 vul. sub. l. et si pta:
 bulas. si pō de iu-
 re ciuili p qrelā. p
 ea pte. p qua expu-
 gnat testm̄ pater-
 nū et pupillare. vt
 s. de inoff. testa. l.
 papinianus. §. s. s.
 nec ipuber. Bzo.

T bonorum possessio
 fm pupillares tabu-
 las admitti possit: requirit an
 patris testamentū signatum
 sit: licet secunde tabu. resigna-
 te proferantur. **P**aulus.

Seruus sub conditio-
 ne heres instituitur sit an
 bonorum posses. accipere po-
 test? dubitatur: et sciuola no-
 ster probat posse. **P**api.

Ut ex liberis meis ipu-
 bes supmus mouet ti-
 ci? et heres eito: duob⁹ pegrē
 defunctis si substitutus igno-
 ret vter nouissimus decesserit:
 admittenda est Julia. senten-
 tia: qui ppter incertū cōditio-
 nis etiā prioris posse peri bo-
 norum posses. respōdit. **S**i-

Quod si in figura iudicij
 non potest esse non potest.
 vt. C. eo. l. su. §. q̄
 sicut q̄ succubuit
 i tabu. nō pōit le-
 gati. vt. s. de lega.
 p. s. l. fili. §. si q̄s.
 sec⁹ si in figura iudicij
 vt. s. de inof.
 testa. l. papinian⁹.
 §. nemuisse. Jte
 no. hic pro opinio-
 ne Jo. quā dixi. s. co. l. hi demum.

Testamentū eius qui se de-

Quod si in figura iudicij non potest
 esse non potest. vt. C. eo. l. su. §. q̄
 sicut q̄ succubuit i tabu. nō pōit le-
 gati. vt. s. de lega. p. s. l. fili. §. si q̄s.
 sec⁹ si in figura iudicij vt. s. de inof.
 testa. l. papinian⁹. §. nemuisse. Jte
 no. hic pro opinio-
 ne Jo. quā dixi. s. co. l. hi demum.

Et anni. vt pote cum sit vtilis. vt. J. q̄s. ot. in bo. pos.
 ser. l. i. §. dies. vnde tria exiguntur. vt. J. de diuer. p. ref. l. i.
 Bzo. & facit. J. q̄d vi aut clam. l. semper. §. si quis.

Computabi. s. nōne potuit dare. pcuratorē. vt. s. de mi-
 no. l. papinian⁹. Rñ. nō. vt. s. q̄. ex cau. ma. l. ab hostibus.

Possessionem. i. bonorum possessionem.

Exceptione. non ipso iure. quia capitis diminutio
 est de iure ptois testamentum de iure ciuili. vt. s. de capi.

diminu. l. ij. §. i. & insu. de bono. pos. §. quos autē. fm Bzo.
 et. J. sed certe immo est de iure ciuili capitis diminutio.
 vt. insu. de lega. agna. tu. §. fina. et edictū de capitis di-
 minutione nō inducit exceptionē: sed restituit actionē ca-
 pite diminuto & hic ideo dicitur exceptionē: quia nō potest

Dit ad arrogandū irritatur ne-
 si postq̄ factus fuerit sui iuris
 noua voluntate approbet. Jte
 testamentū primū tollitur per
 scdm̄ nisi scdm̄ postea incida-
 tur vt primū cōfirmetur: quia
 tunc primū ad excipiendū tm̄
 valebit. h. d. Bar.

Testamēto facto ticius ad
 arrogandū se p̄buit: ac postea
 sui iuris effectus vita decessit:
 scrip⁹ heres si possessionem
 petat exceptioe doli mali sū-
 mouebitur: quia dando se ad
 arrogandum testator: cum ca-
 pite fortunat⁹ quoq̄ suas in
 familiam et domum alienam
 transfert. **P**lane si sui iuris
 effectus codicillis aut alijs lit-
 teris eodē testamento se mo-
 ri velle declarauerit: voluntas
 q̄ defecerat iudicio recētē re-
 dijsse intelligitur: non secus⁹
 ac si quis aliud testamentū fe-
 cisset: ac supremas tabulas in-
 cidisset: vt tabulas veteriores
 supremas relinqueret. nec pu-
 tauerit: quicq̄ nuda voluntate
 constituit testamentū. nō em̄ de
 iure testamētū maxime q̄ritur

Quod si in figura iudicij non potest
 esse non potest. vt. C. eo. l. su. §. q̄
 sicut q̄ succubuit i tabu. nō pōit le-
 gati. vt. s. de lega. p. s. l. fili. §. si q̄s.
 sec⁹ si in figura iudicij vt. s. de inof.
 testa. l. papinian⁹. §. nemuisse. Jte
 no. hic pro opinio-
 ne Jo. quā dixi. s. co. l. hi demum.

Quod si in figura iudicij non potest
 esse non potest. vt. C. eo. l. su. §. q̄
 sicut q̄ succubuit i tabu. nō pōit le-
 gati. vt. s. de lega. p. s. l. fili. §. si q̄s.
 sec⁹ si in figura iudicij vt. s. de inof.
 testa. l. papinian⁹. §. nemuisse. Jte
 no. hic pro opinio-
 ne Jo. quā dixi. s. co. l. hi demum.

Quod si in figura iudicij non potest
 esse non potest. vt. C. eo. l. su. §. q̄
 sicut q̄ succubuit i tabu. nō pōit le-
 gati. vt. s. de lega. p. s. l. fili. §. si q̄s.
 sec⁹ si in figura iudicij vt. s. de inof.
 testa. l. papinian⁹. §. nemuisse. Jte
 no. hic pro opinio-
 ne Jo. quā dixi. s. co. l. hi demum.

Supremas. vt enim deleto legato relicto non videt
 fuisse relicti. vt. s. de leg. i. l. si ita sit ascriptū. ita cā ademp-
 tionis remota. i. scdo testamento nunq̄ videt ademptū
 q̄d in primo fuerat relicti: quia nō durat ademptio. vt. s.
 de in reu. ver. l. si pro patre. §. verum.

Nec putauerit. circa primum casum procedit.

Constitutū. resuscitari primū vel p̄stitū eo statu quo
 erat ante scdm̄ & hoc nuda voluntate. i. p incisionē scdi. nā
 ipso iure euauit primū nec resuscitat ipso iure. s. sic vt si
 agant instituti in scdo opponat eis exceptio. Jtem nec ex
 primo agi possit: q̄d ipso iure est nullum.

Testamenti. i. primi principaliter valeat vel non.

a **P**atris adoptiu.
 b **S**uccessione. no. succedit filiofamilias. Jo. r est speciale. ais contra. j. de castre. pecu. l. ij. hodie semp succeditur. vt in aut. de here. ab intest. §. ij. col. ix.
 c **E**stet. sub. quo ad hoc no quo ad alia vt statim dicit porro r. h.
 d **H**oc estet. i. ex fuitate manumissus.
 e **N**on est. vt. s. de adop. l. si p̄. i. si. nisi a suo p̄ono. et tūc nō fit ingenu⁹ s; iura igenuitatis. vt. s. de sta. ho. l. fina. r. de ri. nup. l. sciendum.
 f **M**aneret. patrono. vt. r. s. de in ius vo. l. si hac. l. §. p̄onu. r. d. bo. l. ber. l. antepe. r. fa cit. j. ad treb. l. eq̄. simum. §. fi.
 g **A**ccipit pecunia. feci p̄ono. vt. C. d. bo. liber. l. i. §. nōne sp̄ hodie acci pit. vt. i. h. p. quas p̄o. no. acq̄. §. hoc q̄s. Rñ. illō fit lege p̄mutete vñ nō h; pena. vt. C. d. adul te. l. graccus.
 h **I**n euz. sic. s. ad. l. fal. l. cū. §. §. fi.
 i **Q**uāru. q̄s ar bitrio iudicis diri mit. et sic p̄ minto mo nō p̄dit p̄ ius succedendi.
 l **R**epellet. imo nō. vt. C. de inoffi. testa. l. si q̄n. §. illō q̄ est. Sol. ibi filii nō repellit. hic p̄ sic. q̄ nō sic p̄i debet filij sicut filio debet p̄is h; ditas. vt. s. de iof. test. l. nā. et si vel hoc id q̄ sicut olim p̄ succedebat filio emancipato ex pacto. l. si emāci p̄bat. Jeta fiducia. ita ex pacto repelleba tur vt h. hodie tñ nō admittit ex pacto. vt. i. h. d. leg. agna. suc. §. si. ergo nō repellit ex pacto s̄m. H; o. vel dic vt ibi. et facit. j. de ver. obli. l. vtrum.
 l **M**ilitare cepit. sic. s. de test. mili. l. si a milite. §. fi. r. est Militia idē in p̄ono. vt. j. de bo. liber. l. etiā. §. si p̄on. S; nūquid kermis est hoc in armata milita tñ. est enim r. inermis. vt. C. de an gau. neg. ge. l. vnica. ar. q̄ in armata tñ. vt. C. de his q̄ ve. eta. deat p̄i l. h. s; certe idē est in inermi. quia huius bñficiū plenior. est uilegijs habenda interpretatio. vt. s. de cōsti. prin. l. si. H; o.
 m **N**on posse. cum filius militans fuerit. H; o.
 n **M**anumissus. id est emancipatus. et facit. C. de p̄nuil. do. l. i.
 o **P**atroni. scilicet filij. vt. j. de bo. liber. l. libertinus. §. si patroni.
 p **P**atrem autem accepta. in spe. H; o.
 q **I**us antiquū. puta alimentor. vt. s. de lib. agno. l. si

manens in potestate p̄ris⁹ de-
 cesserit: siue manumissus diez
 suū obeat: sol⁹ admittet auus
 ad eius successionem⁹ ex iter-
 pretatiōe edicti. quia perinde
 desert p̄ter: bonorūz possess.
 atq; si ex seruitute manumis-
 sus eēt. Porro si hoc eēt: aut
 nō esset arrogat⁹: quia arropa
 tio liberti admittēda non est⁹
 aut si obierit patroni tamē
 nichilomin⁹ ius itegrū maner-
 ret. **S**i parens vel accepit
 pecuniā⁹ vt emāciparet: vel
 postea viuus in eum⁹ fili⁹ quā
 tum⁹ satis est contulit ne iudi-
 cia eius inquietet: exceptione
 doli repelletur. Est r. alius ca-
 sus quo bonorūz possess. con-
 tratabu. parēs non accipiet: si
 forte filius militare cepit.
 H; az diuus pius refcripsit pa-
 trem ad contratabu. bonorūz
 pos. venire non posse. **R**i-
 beros autē manumissos⁹ nō
 venire ad contratabu. bonorūz
 possess. emācipati filij constat:
 q̄uis patrom⁹ veniāt. Patrē
 autē accepta⁹ p̄tratabu. bono-
 ruz possess. etiam ius⁹ antiquū

quis al. in prin. vel aliter dico. loquitur enim de bo. pos.
 q̄ p̄i dabat cū nō ipse s; auus ei⁹ nepotis nō p̄cta fiducia
 emācipauit. r. erat ab itestato: q̄ hodie locū nō h; vt inli.
 de bo. pos. §. r. cū de testamēt. ibi sunt aut. r. r. et. §. q̄ aut
 in p̄toze. possēt etiā dici ius antiquū bo. pos. s̄m tabu. q̄ da-
 tur p̄i iustitudo in
 castre. vel quasi ca-
 stre. pecul. r. cum
 in eo nō possit h̄re
 locū p̄tabu. v̄pote
 cū nō possit sibi cō-
 mitti edictuz. acci-
 pit p̄tabu. vñ non
 impeditur i scōis
 tabu. vt. s. de lega.
 p̄stā. l. filii. §. si q̄s.
 q̄q̄ in q̄si castren.
 pecul. p̄tabu. edi-
 ctū possit ab alio
 p̄mitti. vt. s. d. p̄ta.
 l. iij. §. si p̄ alicui.
 s; in hoc casu cū te-
 nuerit datio p̄tab.
 s̄m tabu. et nō da-
 ref. vt. s. d. leg. p̄st.
 l. filii. §. oib⁹. H; o.
 r **C**um sit p̄. r.
 no. q̄ duplici iure
 potest vti. ar. C. de
 his q̄ mili. nō pos.
 lis q̄dē. r. s. d. p̄ta.
 l. iij. §. si q̄s. er. r. §.
 plac. r. l. ex duob⁹.
 l. rñ. Itē no. h. p̄. r.
 h̄re in filii emāci-
 patū ius p̄onar⁹.
 On vsq; def.
 p̄rebus alie
 natis reuocādis.
 t **I**ngenuis. at
 liberti ingenui non
 sunt. r. ideo i p̄sis
 aliō d̄. s; cū hodie
 libti sūt ingenui. vt
 i aut. vt. li. decc. col. vi. §. i. r. ij. v̄ idē. S; certe r. hodie iur-
 ra patronar⁹ ex tali ingenuitate nō ledunt: vt ibidē dicit.
 v **A**lienationē. solitis modis et casib⁹. nō etiā i casib⁹.
 phibitus vt in fundo dotali. r. similib⁹. vt. i. h. qui. alie. nō
 h; in prin. r. facit. C. de ac. r. obli. l. sicut. s; ar. §. s. de ac. ep.
 l. iulian⁹. §. idē celsus. Itē ar. p̄tra. j. si q̄d i frau. patro. l. si.
 Antonius. meretricē. nō tñ est infamis. vt. s. de his
 q̄ no. infā. l. penul. nisi esset in adulterio de p̄hefēsa.
 vt. s. de ritu nup. l. palam. §. que in adulterio.
 y **M**anumissus. i. emancipatus.
 z **T**otoz. in hoc differt a p̄ono q̄ semp̄ t̄tiā habz. vt
 inli. de suc. li. §. s; n̄a. r. facit. C. de iof. testa. l. fratres.
 a **C**ōstitutio. i. p̄ono q̄ est hodie t̄na. adē in p̄e cū eadē
 sit eq̄tas. vt. s. e. l. i. p̄n. ar. filii⁹ p̄ q̄relā s̄mp̄ i torū nisi h̄s
 sibi p̄e iustituz. vt. s. d. iof. test. l. papinian⁹. §. s; nec i p̄be-
 rts. et nisi scripti sint diuersi iuris. vt. eo. ti. l. circa. et nisi
 vñ⁹ ex plurib⁹ ex h̄p̄ dat. agat. vt. i. eo. ti. l. filio. i. p̄n. r. no. q̄ h;
 pak h; t̄tiā sine grauamine. vt. j. de dona. l. si patronus.
 r. j. p̄i. §. sic. r. C. de inof. testa. l. q̄m in p̄uobus.
 b **P**reterit. r. extraneū instituit a quo iustitudo legata

q̄ est. Sol. ibi filii nō repellit. hic p̄ sic. q̄ nō sic p̄i debet
 filij sicut filio debet p̄is h; ditas. vt. s. de iof. test. l. nā. et si
 vel hoc id q̄ sicut olim p̄ succedebat filio emancipato ex
 pacto. l. si emāci p̄bat. Jeta fiducia. ita ex pacto repelleba
 tur vt h. hodie tñ nō admittit ex pacto. vt. i. h. d. leg. agna.
 suc. §. si. ergo nō repellit ex pacto s̄m. H; o. vel dic vt ibi. et
 facit. j. de ver. obli. l. vtrum.
 l **M**ilitare cepit. sic. s. de test. mili. l. si a milite. §. fi. r. est
 Militia idē in p̄ono. vt. j. de bo. liber. l. etiā. §. si p̄on. S; nūquid
 kermis est hoc in armata milita tñ. est enim r. inermis. vt. C. de
 an gau. neg. ge. l. vnica. ar. q̄ in armata tñ. vt. C. de his q̄ ve. eta.
 deat p̄i l. h. s; certe idē est in inermi. quia huius bñficiū plenior. est
 uilegijs habenda interpretatio. vt. s. de cōsti. prin. l. si. H; o.
 m **N**on posse. cum filius militans fuerit. H; o.
 n **M**anumissus. id est emancipatus. et facit. C. de p̄nuil. do. l. i.
 o **P**atroni. scilicet filij. vt. j. de bo. liber. l. libertinus. §. si patroni.
 p **P**atrem autem accepta. in spe. H; o.
 q **I**us antiquū. puta alimentor. vt. s. de lib. agno. l. si

quis al. in prin. vel aliter dico. loquitur enim de bo. pos.
 q̄ p̄i dabat cū nō ipse s; auus ei⁹ nepotis nō p̄cta fiducia
 emācipauit. r. erat ab itestato: q̄ hodie locū nō h; vt inli.
 de bo. pos. §. r. cū de testamēt. ibi sunt aut. r. r. et. §. q̄ aut
 in p̄toze. possēt etiā dici ius antiquū bo. pos. s̄m tabu. q̄ da-
 tur p̄i iustitudo in
 castre. vel quasi ca-
 stre. pecul. r. cum
 in eo nō possit h̄re
 locū p̄tabu. v̄pote
 cū nō possit sibi cō-
 mitti edictuz. acci-
 pit p̄tabu. vñ non
 impeditur i scōis
 tabu. vt. s. de lega.
 p̄stā. l. filii. §. si q̄s.
 q̄q̄ in q̄si castren.
 pecul. p̄tabu. edi-
 ctū possit ab alio
 p̄mitti. vt. s. d. p̄ta.
 l. iij. §. si p̄ alicui.
 s; in hoc casu cū te-
 nuerit datio p̄tab.
 s̄m tabu. et nō da-
 ref. vt. s. d. leg. p̄st.
 l. filii. §. oib⁹. H; o.
 r **C**um sit p̄. r.
 no. q̄ duplici iure
 potest vti. ar. C. de
 his q̄ mili. nō pos.
 lis q̄dē. r. s. d. p̄ta.
 l. iij. §. si q̄s. er. r. §.
 plac. r. l. ex duob⁹.
 l. rñ. Itē no. h. p̄. r.
 h̄re in filii emāci-
 patū ius p̄onar⁹.
 On vsq; def.
 p̄rebus alie
 natis reuocādis.
 t **I**ngenuis. at
 liberti ingenui non
 sunt. r. ideo i p̄sis
 aliō d̄. s; cū hodie
 libti sūt ingenui. vt
 i aut. vt. li. decc. col. vi. §. i. r. ij. v̄ idē. S; certe r. hodie iur-
 ra patronar⁹ ex tali ingenuitate nō ledunt: vt ibidē dicit.
 v **A**lienationē. solitis modis et casib⁹. nō etiā i casib⁹.
 phibitus vt in fundo dotali. r. similib⁹. vt. i. h. qui. alie. nō
 h; in prin. r. facit. C. de ac. r. obli. l. sicut. s; ar. §. s. de ac. ep.
 l. iulian⁹. §. idē celsus. Itē ar. p̄tra. j. si q̄d i frau. patro. l. si.
 Antonius. meretricē. nō tñ est infamis. vt. s. de his
 q̄ no. infā. l. penul. nisi esset in adulterio de p̄hefēsa.
 vt. s. de ritu nup. l. palam. §. que in adulterio.
 y **M**anumissus. i. emancipatus.
 z **T**otoz. in hoc differt a p̄ono q̄ semp̄ t̄tiā habz. vt
 inli. de suc. li. §. s; n̄a. r. facit. C. de iof. testa. l. fratres.
 a **C**ōstitutio. i. p̄ono q̄ est hodie t̄na. adē in p̄e cū eadē
 sit eq̄tas. vt. s. e. l. i. p̄n. ar. filii⁹ p̄ q̄relā s̄mp̄ i torū nisi h̄s
 sibi p̄e iustituz. vt. s. d. iof. test. l. papinian⁹. §. s; nec i p̄be-
 rts. et nisi scripti sint diuersi iuris. vt. eo. ti. l. circa. et nisi
 vñ⁹ ex plurib⁹ ex h̄p̄ dat. agat. vt. i. eo. ti. l. filio. i. p̄n. r. no. q̄ h;
 pak h; t̄tiā sine grauamine. vt. j. de dona. l. si patronus.
 r. j. p̄i. §. sic. r. C. de inof. testa. l. q̄m in p̄uobus.
 b **P**reterit. r. extraneū instituit a quo iustitudo legata

reliq̄t p̄iūct̄ p̄sonis q̄ p̄ d̄z p̄stare. vt. s̄. de leg. p̄stā. l. p̄. in p̄n. hoc q̄d̄ fiet salua fra. sic 2 si fuit iūctur̄ 2 exianta h̄f duras legat̄. vt. s̄. d̄. p̄. 2 demō. l. si is. 2. j̄. d̄. doñ. l. si p̄son̄.

Patri emancipauit. s̄. filium.

b Imposita fuerant. vt opere. Ac.

c De filio. pietate enim nō opas d̄z filī. vt. j̄. d̄. obse. l. pe. sec̄. in p̄ono. vt. C. d̄. ope. lib. l. i.

Diu. coegit.

Speciale vt 2 als: sed regulariter cōtra. q̄d̄ dic vt isti. q̄. mo. ius pa. po. sol. s̄. fi. et facit. j̄. vii. lib. l. i. et. l. pe. 2. C. de spec. l. latē ter. 2. s̄. de his qui sūt sui vel alie. iur. l. ij. Itēz no. q̄. pro hac iurā et atrocit. iuriaz. nō agit. vt. l. de iniur. l. p̄tor. s̄. sed 2 si q̄s.

e Denegata. s̄. bonoz possessio. et dic propter necessitatem. s̄. omis. sam. 2 ita in q̄ deli q̄ non d̄z remunerari. vt. j̄. de iterdi. 2 releg. l. delegatorum. s̄. fina.

De bo. pos. 2c. Quia q̄dā specias lia seruāt in bo. pos. fm tabu. ex testamento milit. iō de hoc dicit.

M On du. biū. eo. ruz. paganorū non mī lūrum t̄m.

g In hostili loco. id est p̄cinctu. vt j̄. p̄ori.

h Obissent. in hoc p̄uentunt. sed post reuerfioez mī lit̄. valet fra. anū. vt. s̄. de testa. mili. l. q̄d̄ p̄st. 2. l. q̄d̄ d̄z.

i Conditio. quia non est eadem persona.

k Personis. s̄. paganorum. nam p̄uilegiati sunt mī lites. pagani non.

l Cū eadē. vbi eadez rō ibi idē ius. vt. s̄. ti. i. l. i. in p̄n. 2 h̄nt p̄uilegiū. vt q̄ als nō pōt testari. miles possit. vt surd̄ 2 mur̄. 2 filiusfamilias. vt isti. de testa. s̄. q̄. mo. 2. s̄. fi. Itē vt possit iūcture illū que pagan̄ nō pōt vt de potatū. vt s̄. de testa. mili. l. neq̄ em̄. s̄. i. Itē vt coā duob̄ testib̄ vocat̄. vel nullo vocato quādeoz possit testari. vt. C. de testa.

siue h̄dē iūctuerit: fidei cōmif sa nō cogetur p̄ p̄stare ex sua parte q̄ ei debet: etiā si adierit hereditatē. Sz 2 si filia vel ne ptis manumissa sit: 2 pater vel auus p̄teritus petat bonorum possel. eadē que in filio dicitur da sunt. **M**arcellus.

Patri q̄ filiū emancipauit de his q̄ libertatis cā iposita fuerāt p̄tor: nichil edicit: 2 ideo frustra pater operas stipulabitur de filio. **D**api.

Diuus traian̄ filiū que p̄ male p̄tra pietatem afficiebat coegit emācipare: q̄ postea defūcto p̄ vt manu. misso: bo. pos. sibi cōpetere dicebat: s̄. p̄ filio neratij p̄sci et aristonis ei p̄pter necessitatez soluēde pietat̄. denegata est.

De bonoz possessione ex testamento militis. Titu. xliij.

Militēs 2 p̄uati existēs in acie belli p̄nt testari quōd volūt tā i fra q̄ i mari. **B. Ulp.**

M On dubiuz est quin de beat̄ volūta tes rate eē eoz: qui in hostili loco s̄ sup̄ma iudicia sua quoq̄ mō ordina. sent: ibi deq̄z diem suum obij. sent. q̄q̄ em̄ distet p̄ditio mī litū ab his p̄sonis q̄s cōstitutiōes p̄cipales separāt: t̄m q̄ in p̄cinctu p̄stant cū eadē peri

mili. l. militis. sed cōtra. s̄. de testa. mili. l. antepenul. s̄. hic erant in loco hostili: ibi non. vel vt ibi.

m Militari. militis iure: quia milites non sunt. **Bo. 2** facit. s̄. de r̄ sta. mili. l. fina.

n Non potest. quia miles non est. **Bo.**

cula expiant: iura q̄z eadē merito sibi vēdicāt. oēs igit̄ oino q̄ ei sūt p̄ditōis vt iure militari testari nō possint: si in hostili loco dephēdant 2 illic decedant: quōd velint 2 quōd possint testabunt: siue p̄ses q̄dē sit p̄uincie: siue legat̄ siue q̄s aliū q̄ iure militari testari nō potest.

Item nauarchos et trierarchos classiu iure militari posse testari nulla dubitatio est. In classib̄ oēs remiges 2 nautae milites sunt. Item vigiles milites sūt: 2 iure militari posse testari eos nulla dubitatio est. **S**i q̄s militū ex alio nūero trāstat sit in aliū: q̄uis 2 hinc exēptus sit et illo nōdū peruenerit: tamen poterit iure militari testari. Est enim miles q̄uis in numeris non sit.

De iure p̄onar. Li. xliij.

D Atro. **Ulpia.** Dnoy q̄relas aduersus liberos p̄sides audire 2 nō translatiue ereq̄ debent: cū si igrat̄ libert̄ sit nō ipone eū ferre oporteat. s̄. 2 si q̄dē in officiosus patrono p̄oneve liberisve eoz sit: t̄m modo castigari eū sub cōminatōe aliq̄ seueritatis: nō defuture si rursum cāz querele p̄buerit: 2 dimitti oportet. eniuero si cōtumeliā fecerit aut cōuiciū eis dixerit: etiā in exiliū tpale dari debe-

o Item nauar. chos. ab archos 2 chus. nau.

p Trierarchos. Trierarchi dicuntur chus. qui p̄sunt nauib̄ triū remozum. trieres em̄ remi dicuntur. vt in l. faia dicit: ibi t̄m trierib̄ Bo.

q Milites sunt. Itē aduocatus. vt Aduo. C. de aduo. di. in. carus et l. aduocati. Itē q̄li officialbet officia. vt. C. i. milites q̄. cau. mili. Itē mi dicunt. litat in suis catul. Accur.

r Numeris. cōtra. s̄. de test. mili. l. ex eo. vbi non h̄z p̄uilegiū q̄ non est i nūero. Sol. ibi de p̄uilegio solēnitatis. h̄ de his q̄ h̄z i testādo. vel hic iurauerat. ibi non.

De iur p̄onar. Dicit. s̄. ti. ij. de cōtrabū. q̄ dā p̄fi 2 p̄ono: q̄d est vni de iurib̄ p̄onar̄ nunc dicit de otu re patronatus.

Q Atro. r̄. et nō trāstatiue. i. fa. cto trāstū vel saltu nō debēt trans ferre cognitionem suā ad aliā q̄relaz: deinde interpost̄ to spacio auditam p̄soni q̄relaz ereq̄ s̄ cū auerit 2 cognouerit statim punire debent: s̄. non plene q̄q̄z cognou-

uerint. vt. s̄. de offi. p̄consu. l. nec quicq̄. s̄. de plano. Bo.

t Inofficiosus. i. inobsequiosus. q̄d p̄uenit liberto. vt no. C. de neg. gest. l. obsequio. nō enim p̄stet ei reuerentiam.

v Castigari. verbis.

x Defuture. seueritat̄ dico nō defuture. l. q̄ nō dicit si r̄. nā iteratio auget penā. vt. j̄. de pe. l. capitaliū. s̄. solā.

y Oportet. cum verbis cōrectum.

z Tēporale exiliū. impozit̄ exiliū. sed relegatio p̄uilegiū dicitur. vt. j̄. de pu. audi. l. ij. et distingue an ex volum-

o Item nauar. chos. ab archos 2 chus. nau.

p Trierarchos. Trierarchi dicuntur chus. qui p̄sunt nauib̄ triū remozum. trieres em̄ remi dicuntur. vt in l. faia dicit: ibi t̄m trierib̄ Bo.

q Milites sunt. Itē aduocatus. vt Aduo. C. de aduo. di. in. carus et l. aduocati. Itē q̄li officialbet officia. vt. C. i. milites q̄. cau. mili. Itē mi dicunt. litat in suis catul. Accur.

r Numeris. cōtra. s̄. de test. mili. l. ex eo. vbi non h̄z p̄uilegiū q̄ non est i nūero. Sol. ibi de p̄uilegio solēnitatis. h̄ de his q̄ h̄z i testādo. vel hic iurauerat. ibi non.

De iur p̄onar. Dicit. s̄. ti. ij. de cōtrabū. q̄ dā p̄fi 2 p̄ono: q̄d est vni de iurib̄ p̄onar̄ nunc dicit de otu re patronatus.

Q Atro. r̄. et nō trāstatiue. i. fa. cto trāstū vel saltu nō debēt trans ferre cognitionem suā ad aliā q̄relaz: deinde interpost̄ to spacio auditam p̄soni q̄relaz ereq̄ s̄ cū auerit 2 cognouerit statim punire debent: s̄. non plene q̄q̄z cognou-

uerint. vt. s̄. de offi. p̄consu. l. nec quicq̄. s̄. de plano. Bo.

t Inofficiosus. i. inobsequiosus. q̄d p̄uenit liberto. vt no. C. de neg. gest. l. obsequio. nō enim p̄stet ei reuerentiam.

v Castigari. verbis.

x Defuture. seueritat̄ dico nō defuture. l. q̄ nō dicit si r̄. nā iteratio auget penā. vt. j̄. de pe. l. capitaliū. s̄. solā.

y Oportet. cum verbis cōrectum.

z Tēporale exiliū. impozit̄ exiliū. sed relegatio p̄uilegiū dicitur. vt. j̄. de pu. audi. l. ij. et distingue an ex volum-

zate vel ex necessitate m̄summittat. vt no. C. de li. r. eo. li. l. ij.

Ubi nō debet. vt. i. eo. l. qro. r. s. d. of. p. l. l. i. l. i. c. i. t. a. s. q. n. q. i. c. i. t. a. s. i. s. ab illicita q̄libet debet. p̄hiberi. vt. C. q. res ven. nō pos. l. i. r. ar. p̄ra. s. de his qui. vt. indig. l. i.

Sqs. excusa. Suerit. sed nū. qd potuit. Rū. nō. q̄ accipiēdo legatum te offer. vt. s. de res. tu. l. ex. i. c. i. e. n. t. i. a. s. i. s. l. i. r. ar. s. s. de p̄r. tu. l. i. q. u. i. a. manumittēdo re. tro reddere vid. f. d.

Hunc esse. al. teri. p̄ora legatuz omnino aufertur. vt. C. de leg. l. i. l. e. g. a. t. a. r. i. n. i. l. i. n. c. a. s. i. b. i. b. i. n. o. t. a. t. i. t. e. r. quos est miles. vt. C. eo. l. i. l. a. b. a. d. m. i. n. i. s. t. r. a. t. o. e. r. r. a. t. i. o. qz data libras nō p̄t reuocari. vt. s. da. m. i. n. o. l. v. e. r. u. s. q. si minor. a. i. s. p̄o. e. n. i. a. a. l. e. g. a. t. a. r. i. o. l. e. g. a. t. a. r. i. a. u. s. u. r. t. i. s. i. p̄. r. e. p. l. a. n. o. n. e. p̄. m. i. s. i. s. i. t. s. c. o. d. r. e. l. i. c. t. u. n. o. a. l. s. v. t. s. de t. i. s. t. a. t. u. l. q. t. a. e. l. a. m. r. de excusa. tu. l. l. e. g. a. t. a. r. i. i. e. t. f. a. c. i. t. s. a. d. t. r. e. b. l. i. p̄. r. o. n. i. s. q. f. i. d. e. i. c. o. m. i. s. e. t. s. de excu. tu. l. l. u. t. o. r. s. i.

Iura liberto. ū paterno. rum liberis cum p̄i cor. erat p̄duellionis dānatus sal. ua. esse dicitur seuerus r. atonin. benignissime rescripserunt. sicut ex alia cā punitorū liberis iura libertoꝝ salua sunt. Idē.

Diuus claudis. libertuz q̄ p̄bat. fuerit patrono delatores submisisse. q̄ de sta. tu. eius facerent ei questioneꝝ seruū patroni esse iussit eum li. bertum. Impatoris nri res. cripto caues. vt si patronus li. bertū suum nō aluerit. ius pa. troni p̄dar. Paulus.

Adigere iureiur. ādo ne nubat liberta. vel liberos tol. lat. itelligit etiā is q̄ libertū iu. rare patiat. sed si ignorante co. su. filio. adegerit stipulatusve fuerit nichil ei nocebit. certe si iussu p̄roni is q̄ in potestate est id fecerit. dicēdum est cum hac lege teneri. Qui stipu. lar. est cētū opas aut in singu. las aureos quinos dari. nō vi. det cōtra legem. stipulat. qz in p̄tate liberti est operas da. re. Quāuis nulla persona le. ge excipiat. tñ intelligēdū est de his legem sentire q̄ liberos tollere p̄nt. itaqz si castratū li. bertū iureiur. ādo q̄s adegerit. dicēdū est nō puniri patronuz hac lege. Si p̄ron. libertaz iureiur. ādo adegerit vt sibi nu. beret. si qdē ductur. eā adege. rit. nichil p̄tra legē fecisse vide. bit. Si vero nō ductur. p̄pter hoc solū adegerit ne alij nube. ret. fraudē legi factā. Jul. ait. et p̄inde. patronuz teneri ac si coegisset iurare libertā nō nu. pturā. Lege iulia de mari. tādis ordinib. remittit. iussu. rādū qd liberto in hoc imposi. tū est ne vrore duceret. liberte. ve nuberet. si mō nuptias con. trahere recte velint. Mode. ruz vespasianus de. creuit vt si qua hac le. ge venierit ne prostitueretur. et si prostituta esset vt esset li. bera. si postea ab emptore alij sine hac cōditione venierit. ex. lege venditionis liberam esse. r. libertam p̄ronis venditoris.

Iura sepul. chroz nō sunt eis salua. vt. i. de su. et. le. l. i. s. i. u. e. r. d. u. s. i. s. v. i. d. e. f. h. i. c. i. u. r. a. l. i. b. e. r. t. o. r. ū. nō. s. a. l. u. a. v. t. i. de interdic. r. re. le. l. i. i. j. q. est. s. Sol. h. ex alijs capitulis legis nō q̄ in pun. cipeꝝ sit emissus. alij q̄ hic ex equi. tate. ubi ex stricto iure. vel h. speciali. ter fuit p̄cessus. for. te quia mula crāt liberti. vt. i. de bo. dā. l. i. f. i. n. a. s. i. p̄. l. u. r. e. r. f. a. c. i. t. C. de bo. liber. l. i. r. C. de obse. l. v. r. i. a. d. l. e. g. e. m. i. u. l. m. a. i. e. l. e. o. s.

Diuus de statu. i. vel de libertate vel de filiatōe. vel de potestate. vt. s. de carbo. edic. l. i. s. f. i. q. u. i. s. i. r. n. et. l. de. c. s. i. t. s. i. c. e. n. i. m. a. c. c. i. p. i. t. u. r. s. t. a. t. u. s. p̄. h. i. s. t. r. i. b. i. n. e. o. t. i. l. e. a. r. d. o. m. a. n. i. u. m. s. p̄. u. i. s. r. f. a. c. i. t. s. e. o. l. i. i. n. f. i. c. o. n. t. r. a. v. b. i. i. n. m. a. t. a. l. l. i. s. e. d. a. d. a. l. i. a. s. u. b. m. i. t. t. e. b. a. t. q̄. n. o. n. s. t. a. t. u. m. t. ā. g. e. r. e. t.

S Non aluerit. vt. i. de bo. liber. l. i. si patronus nō alue. rit. r. s. de libe. agno. l. a. l. i. m. e. n. t. a. e. t. d. i. c. q. u. e. s. u. n. t. h. e. c. i. u. r. a. r. q. u. i. b. m. o. d. i. s. a. m. i. t. t. u. n. t. v. t. n. o. C. de ope. l. i. l. i. s. f. i. a. n. f. i.

Adigere. liberta. no. qui p̄antur qd. p̄hibere potest fa. Facere. cere videt. de quo. t. r. q. e. n. i. s. d. i. c. v. t. n. o. s. d. e. h. i. s. p. o. t. n. o. n. q̄. n. o. i. f. a. l. q. u. i. d. e. r. e. p. h. i. b. e. r. e. g. o. s. r. e. c. t. e. I. t. e. e. s. t. a. r. s. s. d. e. l. e. g. i. l. i. s. i. i. t. a. s. i. t. a. s. c. r. i. p. t. u. r. a. f. a. c. i. t. i. q. u. i. e. r. a. q. u. i. l. i. s. i. n. p. n. e. r. s. d. e. i. n. i. u. s. r. o. c. a. l. a. d. o. p. t. i. u. m. s. f. i. e. t. i. e. o. l. i. q. u. i. p̄. t. r. a. l. e. s. e. d. c. o. n. t. r. a. i. q. u. i. r. a. q. u. i. l. p. e. s. e. d. i. b. i. a. d. t. e. m. p. u. s. h. i. c. v. t. p. e. r. p. e. t. u. o. n. o. s. n. u. b. a. t.

Nocebit. ni. si ratur habuerit. vt. i. de vi. r. vi. ar. l. i. s. c. ū. s. i. t. s. i. t. a. m. e. s. u. o. n. o. m. i. e. g. e. s. t. i. u. m. e. s. t. r. i. g. o.

Aur. alterna. tiue. m. Contra legē. cluēcētā. vt. i. q. e. t. a. q. u. i. l. i. s. i. s. q. u. i. n. O. p. a. s. d. a. r. e. v. t. s. d. e. i. u. r. e. d. o. l. p. l. e. r. i. q. u. i. n. f. i. a. l. s. s. q. u. i. p. e. n. i. o. p. e. r. a. r. u. s. s. t. i. p. u. l. a. t. v. e. l. a. l. i. q. d. p. r. o. o. p. i. s. p. d. i. t. i. u. s. p. a. t. r. o. n. a. t. v. t. i. q. r. a. q. l. f. i. n. a. s. i. r. i. j. r. C. de ope. lib. l. n. e. c. p. a. t. r. o. n. s. e. d. p. p. t. e. r. o. p. a. s. s. o. l. a. s. n. o. p. e. r. d. i. t. n. i. s. c. o. n. t. r. a. t. a. b. u. q. d. d. i. c. v. t. n. o. C. de ope. l. i. s. i. q. u. a. m. s. q. u. i. s.

Intelligen. dū. no. vbi lex non. Distin. d. i. s. t. i. n. g. u. i. t. n. o. s. t. ū. g. u. i. t. q. ū. d. i. s. t. i. n. g. u. i. m. u. s. s. i. c. q. v. b. i. s. d. e. t. e. s. t. i. l. q. s. i. t. u. z. l. e. x. n. o. n. a. r. g. p̄. t. r. a. s. d. e. p. u. d. i. s. t. i. n. b. l. i. d. e. p. r. e. c. i. o. v. b. i. g. u. i. t. p. l. e. n. e. n. o.

Et per dē. fa. c. i. t. s. d. e. c. o. n. d. i. t. i. o.

Remittit. no. legē vim apostolicā obtinere vt remit. Lex r. i. z. t. a. r. i. u. r. a. m. e. r. ū. s. i. e. e. r. s. i. q. s. c. a. u. t. i. d. i. b. l. i. s. e. d. q. d. s. i. a. l. i. q. s. a. p. l. i. c. a. z. v. e. l. a. l. i. q. s. p. o. t. e. i. u. r. a. u. e. r. i. t. n. o. p̄. t. r. a. h. e. r. e. m. f. i. m. o. n. i. u. m. v. l. v. o. u. e. a. t. o. b. t. i. n. e. r. e. c. a. s. i. t. a. t. e. n. ū. q. u. i. d. p. o. r. e. r. i. t. p. o. s. t. e. a. c. o. n. t. r. a. h. e. r. e. r. i. g. o.

Diuus vespasianus. libera. etiā si prostituta non est. vt. no. C. si mancip. ita fue. ali. l. i. i. n. f. i. r. f. a. c. i. t. e. o. t. i. n. i. l. i. j. r. s. d. e. s. e. r. e. x. p. o. r. l. i. s. i. c. i. t. i. u. s.

De demonstratio. l. cum ita. r. l. hoc modo. q. Remittit. no. legē vim apostolicā obtinere vt remit. Lex r. i. z. t. a. r. i. u. r. a. m. e. r. ū. s. i. e. e. r. s. i. q. s. c. a. u. t. i. d. i. b. l. i. s. e. d. q. d. s. i. a. l. i. q. s. a. p. l. i. c. a. z. v. e. l. a. l. i. q. s. p. o. t. e. i. u. r. a. u. e. r. i. t. n. o. p̄. t. r. a. h. e. r. e. m. f. i. m. o. n. i. u. m. v. l. v. o. u. e. a. t. o. b. t. i. n. e. r. e. c. a. s. i. t. a. t. e. n. ū. q. u. i. d. p. o. r. e. r. i. t. p. o. s. t. e. a. c. o. n. t. r. a. h. e. r. e. r. i. g. o.

Diuus vespasianus. libera. etiā si prostituta non est. vt. no. C. si mancip. ita fue. ali. l. i. i. n. f. i. r. f. a. c. i. t. e. o. t. i. n. i. l. i. j. r. s. d. e. s. e. r. e. x. p. o. r. l. i. s. i. c. i. t. i. u. s.

a **I**rogent. vt. C. de obsequi. l. penul.
 b **I**lle. que sunt. s. eo. l. i. vel dic que sequitur. et sub. scz
 quia vel fultibus et.
 c **M**atur. regulariter fisco dantur. vt. C. de modo mul
 ctarum. l. mulctarum. que est contra.

Seruū. castre
 sis peculij.
 vt. l. q. et a q. l. si qd.
 s. i. et. l. d. bo. l. i. l. iij.
 s. si filij. et. l. d. suis
 et leg. l. iij. s. miles.
 e **C**osequit. ex
 constitudo diuorū
 fratru missa ad au
 fidū victorinū si
 dar fuit ea lege vt
 manumitteret. vt
 l. p. i. s. et. s. de
 legi. tu. l. iij. s. i.

f **Q**uod. s. tem
 pus.
 g **E**mporū. nō
 tamen ingrati ac
 cusat. vt. l. q. et a q.
 l. si quis. in prin.

Hij. liberti.
 puta de suc
 cedendo et alia. vt
 C. de la. l. i. tol. s. si
 autem fuerit. et. l. i.
 n. l. si operarū. nisi
 qd sunt in nō facie
 do que transeunt
 etiam ad heredes
 extraneos. vt. C. d.
 in ius vo. l. venia.
 i **E**mancipato.
 s. ergo erat in po
 testate.

k **C**uius. i. ali
 cuius. qz patrono
 vindicauit delictū
 liberti sine accusa
 tione vt differat a
 sequenti casu.

l **C**apitis. com
 paratiō ei in mul
 tis casibus qd sunt
 l. de bo. lib. l. qui
 cum maior. per to
 tam legem.

Am patro
 num. i. patro
 ni filium. qui et ipz
 si patroni sunt. vt insti. de le. pat. tu.

n **L**ibertū. paternū qui et filius dici pot. vt. l. de s. b.
 sig. licet. s. patrono. fec. in ipso manumittere. vt. l. de fidei
 cō. lib. l. si filius. s. erit. et facit. s. de his qui. vt indig. l. tu
 torem. s. i. Accur.

o **C**apit. sic. l. de bo. li. qui cū maior. s. is demū. et. s. de
 bo. pos. l. edicto. s. rei autē capi.

p **D**etulit. offerendo libellum accusationis.

q **I**ntelligendus est. verbis edicti inspectis sed nō sen
 tentia. vt. l. de bo. lib. l. qui cum maior. s. accusasse. et. s. de

Madatis impatorū cauef
 vt etiā in puicijs presides de
 qrelis patronorū ius dicētes
 fm delictum admissum liber
 tis penas irrogent: interdum
 ille pene a liberto ingrato exi
 gunt: vel pars honorū ei? au
 fertur et patrono dat: vel fusti
 bus cedit et ita absoluit. **I**dem.

Seruū. a filio familias
 milite manumissum di
 uus adrianus rescripsit milite
 libertū suū facere non patris.

Seruū. nō māumissus liber
 tatē cosequit. s. is qui ea lege
 distract? est vt manumittatur
 intra tps: qd supueniēs hz nō
 manumittatur: facit tamen li
 bertum emptoris. **I**dem.

Hij. hēditate paterna
 se abstinetes ius qd in
 libertis? habent paternis nō
 amittūt. idem in emancipato
 Et in bōis liberti locū qdā nō
 habeāt lege excipiunt. rei ca
 pitalis dānat? si restituit? non
 est: si index cui? flagicij sit: fue
 rit ve: vt. maior. ānis. xxv. cū ef
 set capitis? accusauerit libertū
 paternum. **T**eren.

Am patronū qd capitis
 libertum? accusasset ex
 cludi a honorū pos. cōratat.
 placuit. **L**abeo existabat ca
 pit? accusatiōe eā eē: cui? pe
 na mors aut exiliū eēt. **Q**ui
 nomen detulit? accusasse intel
 ligendus est: nisi abolitioez

in ius vocan. l. q. ius.

Inter. qui accusauit vel detulit. et sic continuatur
 cum superior.

f **D**uodecim. ta. que defert patronis hereditatem li
 bertū. vt insti. de suc. l. in prin. nec ad cōratat. que alias

petat: idqz etiā pculo placuis
 se feruus refert. **A**lpia.

Inter. nec ad legitimā
 hēditatē qd ex lege. xij.
 tab. defert admittit. **M**ode.

Omnis. seu. decedēs te
 stamento ordinato inter
 filios suos iulij libertū suum
 qd et ipsum filij ex parte here
 dem noiauit: qro an hmoi scri
 ptura possit libertō statim cō
 ditionis mutare. **M**o. rñ. statū
 mutare non possit. **I**dem.

Hij. iustitiam suū pe
 culiarem manumittere
 nō pot: iussu tñ pris manumit
 tere pr: qd manumissus liber?
 fit patris. **A**lpianus.

Seruo. me pronuz
 eē: dicēdū est nō eē me
 quantū ad successiōe? pronuz
 qz iusturādū pronū non facit.
 alit atqz si patronū eē pnūcia
 tū sit: tunc eni sentētie stabit.

Qui cōtra legē **P**aul?
 eliescētā ad iusturādū
 libertū adigit: nichil iuris ha
 bet nec ipse nec libert? eius.

Alienatio facta in fraudem
 legis ipso iure non valet: facta
 autem in fraudem hois valet:
 s. p. reuocatoriā rescandit. **B.**

Seruo. mi **A**lp.
 nozē se cētenario i frau
 dē legis? fecerit ipso iure non
 valebit id qd factū ē. et iō qd i
 centenarij liberti bonis locuz
 habebit patronus: quicqd? igit

detur contra. argu. huius distinctionis. l. de bo. l. queri
 tur. et. l. in seruitute. s. si patroni. alij dicunt qz hic consen
 serunt filij: in contrarijs non. et facit. C. de obsequi. l. iij. ibi
 aut iure et c.

Seruo. in cui? bonis hz pron? cōratat. vt. l. si qd
 in fraudem patro. l. i. i. rñ. et referas hic que dicunt
 tur insti. de suc. l. in prin. et. s. postea. et. s. sed nostra.

b **L**egis. papie. vt insti. de suc. l. s. postea.

c **I**psa. iure. vt. C. de leg. et. con. l. nō dubium.

d **Q**uicquid. qz ipso iure nichil valet. ergo nulli? et c.

a Alienauerit. libertus. sec^o in ingenuo. vt. s. ti. ij. l. non vsq. 230.

b Uires. ar. pro snia nostra qua dicimus. C. de condi. ob. cau. l. ea licet in hoc sit dissimilitudo: qz fauiana est cōtra possidentē. p̄dictio vero ob causam cōtra paciscentē tantū datur.

c Et caluisia: nā. que cui detur: dic vt. C. si i fraudem pa. l. ij.

d In fraudez. quot modis fiat fraudis. dic vt. s. de le. et se. cō. l. fraud: hic autem fit i re. i. rei diminutione nō ergo hic mod^o continetur sub illis: quod veruz est quia illi modi gratia exempli doctri maliter traduntur 230. Item et not. ex precedentibus qz durius agit cū eo qz fraudat legē qz cū eo qz fraudat hōiem: et sic est ar. gu. cōtra. s. de ar. bi. l. celsus.

e Centenario. prima alienatiōe fecit se minorē centenario ideoqz ipso iure fit reuocatio per secūdā nō fit minor: qz iā minor erat per primam qre ipso iure nō reuocatur sed p caluisianam. 308.

f Una. de reb^o. g Reuocata. ipso iure.

h Cōm. f. rerū. i Partibus. f. tertijs reuocādis nō ipso iure: sed p caluisianam.

k Cōs. scz ipso iure. Accur.

l Momenti. ipso iure. vt. j. de aq̄

quon. et est. l. i. §. item querit. et §. trebat^o.

m Quasidā res. que ipsum minorem cētenario faciunt

n Postea. qz erat factus minor centenario.

o Ipso iure. dominio translato.

p Sed prior. f. reuocabit: si modo per ipsam fact^o fuit minor centenario. alioquin per caluisianam.

q Qui. pater patris. i. auus huius nepotis.

r Uiginiquinqz esset. aliter enim necdū alij sz etiā sibi nō p̄iudicaret accusator. vt. j. de bo. lib. qz cū maior. R.

f Sed et volutus. odo littere. sed vt. l. postqz volu. me. a. nosher anxie diligens peritiam iuris ciuiliū p̄ter vete

rē repete peritiā liberaliū artū quā simili^r diligit: postq̄ ille inq̄ duct^o est in presētia nostra religione nostri rescripti. i. propter religionē nr̄i rescripti. q. d. vtrū in religione est habendū rescriptū quasi equū: an vero q̄si iniquum ait sub. ille volutus se nō arbitrariū aliter respondere. vt j. sicut nobis affirmat.

z caluisiane loc^o erit.

Ductum aut vel patris nō nocet nepoti vel filio in iure libertorum. Bar. Idem.

Dui fratres in hec verba rescripserunt: p̄p̄rim^o a pitiorib^o dubitatu ali- quādo an nepos p̄tratab. au- ti liberti bono. pos. petere pos- sit: si eū libertū pater patris^o cū an. xxv. cēt. capitis accu- fasset: z p̄culū sane non leuem iuris auctore in hac opinione fuisse: vt nepoti in h̄mōi causa nō putaret dādā bono. pos. cu- ius sniam nos quoqz secuti su- mus cū rescriberem^o ad libel- lum cecidit longine. sed et vo- lutus^o merianus amicus nos- ter vt z iuris ciuiliū p̄terve- terem z bene fundatā peritiā anxie diligēs religione rescri- pti nostri ductus sit: vt coram nobis affirmauerit nō arbitra- tū se aliter respōdere debere: sed z cū ipso meriano et alijs amicis nostris iuris peritis ad- hibitis plenius tractarem^o magis visum eēt nepotē neqz p̄bis neqz sententia legis aut edicti p̄toris ex periona vel nota pris sui excludi a bonis auti liberti: pluriū etiā iuris auctoriū. sed z salui iuli. ami- ci nostri clarissimi viri hāc sen- tentiam fuisse. Item questi- tum est si patroni hū^o capitis

vt. j. de bo. li. l. queritur. z hoc possum dicere generaliter in omni crimine etiā publico: qz ius libertorū habēt filij nō a patre iure successionis: sed qz filij sunt. quibus exclusis veniunt cognati patroni per ordinē vsqz ad quintū gra- dū. vt in st. de suc. li. §. multis. nec ob. quod dicit. j. de in- terdic. et rele. l. ij. dico enim qz filius hz quedā iura in liber- tos corpso qz filij est: nō qz heres: puta ius succedēdi liber- to qz p̄t habere z tanq̄ filius et tanq̄ heres: puta de nō vocando in ius quod habet vt heres: quia et extrane^o he- res habet. vt. C. de in ius vocan. l. rema. et tanq̄ filij licz nō h̄s. vt. s. de in ius vo. l. adoptiuū. §. si. et hoc tale ius

t Sz z cū. nunc corrigi predicta. v Qui liber: ti. imo cōtra. vt. s. co. l. qz contra. Sol. ibi. Item contra. j. p̄i. §. s. ibi pater hic auus accusa- uit. z facti. s. de se na. l. emancipatum §. fina.

z Fuisse. vt cui denter z generalis ter scias quando delictū patris eius dēqz patroni no- ceat eius liberis: ita distinguē. nāz aut filius vult si- bi vēdicare ius ta- le in libertis ex qz patri adhuc viuē- ti nichil acquiri: puta reuerēte ex- hibitionē ne vocet in ius sine venia: vel similia. z tunc non nocet sibi deli- ctum patris q̄mi- nus etiam patre viuente tali p̄ero- gatiua utatur. vt s. de in ius vocan. l. adoptiuū. §. i. Si vero sit tale ius ex quo patri possit ac- quiri: puta si vult liberto succedere p̄stāb. vt alio mō tāqz p̄son^o: tūc pa- tre viuente et se in potestate remanē- te repellitur. secus si pater decesserit vel alio modo sui iuris fact^o fuerit

dicat adimere libertis suis vt tanq̄ heredes non possint admitti: admittunt tñ tanq̄ filij: simile est. J. de fideicō. lib. l. filius. §. i. et fm̄ hoc omnia cōtraria q̄ de delicto patris dicit p̄nt solui. nec oblt. qd̄ dicit in dicta. l. adoptiuū. §. si transire ius de patre in filiū. nō est ideo dicit transire q̄ ab eo cām hēat.

§. q̄ patre admittente filiū h̄s bñficiū. J. de et facit ad hoc. s. de reli. l. q̄ si locus.

A libertis ei⁹. sed nunquid ipsi filio nocet. h̄c inuit q̄ sic. quia dicit filio infictam notā. sed certe hoc eum a succedēdo non excludit. vt. s. ad tertu. l. ij. §. si mulier.

Quero an libertus prohiberi. siue illicita siue licita. quia nil canluna cetero. J. de et facit. s. eo. l. liberti. et. j. r. l. l. si. et. j. de ope. l. l. libertus.

Sicut testō. imposita. vt operas.

D partis. scilicet tertie.

E possessionē. cōtrabulas.

F electio manet. nō ergo ex sola ipositōe oparū p̄dit ius succedendi. qd̄ dicit. J. de ope. lib. si quā. sed ipsi dicit de h̄s opis q̄ imponunt cā oncran de libertatis. et facit. s. e. adigere. §. qui stipulatur.

Ingratus. vt ob hoc in fuitutē reuocet: hoc em̄ denotat nomē ingrat⁹. sed J. C. de lib. cā. l. solo. So. hoc necessariū vt alimētōz vt ibi dicit.

H detractat. i. nullo mō vult gerere vel attingere. sec⁹ si attingeret et in le gereret: tūc alias penas patit. nō in seruitutē reuocat. vt. s. de susce. m. l. ij. et ar. C. q̄ pe. tu. l. ij.

Sue libertus. restituitur. in integrum.

Recipitur. vt. j. de bo. lib. l. iij. §. si deponat⁹. et dicitur not. s. de cōtratab. l. i. in si. nec. ob. C. de sen. pas. l. sfrā. sed ibi indulgentia. vel vt ibi.

Et si ex vncia. cū q̄ttuor. i. tertia ei debeatur.

Per seruū. s. patroni: et sub. etiā si instituat fuis pa-

accusauerit libertū: an hoc nocet libertis ipsi⁹. sed proculus qd̄ se in hac fuit opinioe notam asperlat⁹ patroni filio libertis⁹ eius noscere. inl. autē negauit sed hic idē quod iulian⁹ ait dicendum erit. **Senola.**

Quero an libertus p̄hiberi pot̄ a patrono i eadem colonia in qua ipse uego ciat idē genus negocij exerce re. **Senno. rñ. non posse. pro-**

Sicut testō facto decedente liberto p̄tās dat patrono: vel libertatis cā imposita: petere: vel partis bon. pos. ita et cum intestato decesserit: earū rerum ei electio manet.

Ingratus libertus est et q̄ patrono obsequium nō prestat: vel res ei⁹ filioz vt tutelā administrare detractat.

Sue libert⁹ si vera. que patron⁹ deponat: et post restituat: amissi patronatus et perēde p̄tratab. bo. pos. ius recipit: quod ius seruatur et si in metallū patron⁹ vel libert⁹ dānat⁹ restituat. **Excludit a p̄tratab. bo. pos. patron⁹ et si ex vncia heres instituat: et id qd̄ deest ad supplendā debitam portionē per seruū in dicio liberti sine cōditōe et dilatione ei ex h̄reditate vel legato** siue fideicō. q̄ri pot̄. **Ex**

troni a liberto. ad qd̄. J. ca. l. §. naturales. et facit. J. de bonis li. l. iij. §. totiens. et quod ibi no. n. **Uel legato. nec hoc corrigitur i patrono i in filio sic vt iure institutionis habere debeat. vt in aut. vt cum de appel. cog. §. aliud. coll. viij.**

duob⁹ patronis vn⁹ ex debita parte heres institut⁹ sine conditione et dilatione cōtratab. bo. pos. petere nō poterit: licet si minor ei portio esset relicta et contratab. bo. pos. petisset: alia ē portio ei accrescere potuisset. **Naturales liberti liberti ex h̄reditati facti alio ex pte h̄de instituto: si p̄ suū ex alia pte parenti successerint: obijciunt p̄rono. Libertus filius heres institutus si bona repudiauerit: p̄ronū nō excludit.**

Atis constat. **Galus.** vt etiā si in potestate sit parentis filio⁹ patroni: nichilominus iure ad eū pertinere hereditatē. **Triphonius.**

Si filius patris necē inultā reliquerit quā seruus detexit et libertatē meruerit: dixit nō habedū p̄ patroni filio⁹ q̄ idign⁹ est. **Cū ex falsa codicillis qui veri alij tempore crediti sunt h̄s ignozās q̄i ex fideicōmissio libertatem seruis p̄stitisset: rescriptū est a diuo adriano liberos qd̄ eos esse: sed estimationē sui p̄stare debere: et hos liberos manumissoris esse recte p̄batur: quia saluum est etiam in his libertis ius patroni.**

Iudex appellatiōis potest pro parte sententiam confirmare: pro parte nullam pronunciare. Bar. Paulus.

Atis. parēs. delinquentis etiā qz ex ei⁹ parte nō habet libertum.

Si fili⁹. p̄roni filio. nūqd̄ vt h̄s habeat ius p̄ronatus. videt q̄ sic. vt. J. de fideicō. lib. l. si fili⁹. §. cit. et facit. C. p̄ q̄b⁹ ca. ser. pro pre. liber. acci. l. i. et. J. de bo. li. si necem. et de suis et leg. l. intestato. §. i. a. §. ad fil. l. si seruus.

Eos esse. contra. C. de pe. here. l. si §. pen. Solui. ibi a lege non datur. hic ab homine data non valet. vel vt ibi facit. C. de fideicō. liber. l. i.

Estimationem. rry. aurcorum. vt. J. de manu. testa. cum ex falsis. in prin.

Ex debita. si q̄ras q̄ est debita p̄t. Rñ. terti⁹ p̄s ei⁹ partis que cui libert ex patronis contingeret libertus to decedente ab in testato sicut in filijs dicit. vt. C. de coll. l. pe. §. qd̄ quidem in alijs.

Nō poterit. supple nec accre: scit portio alteri⁹ patroni non petētis. Accur.

Accrescere. et est ratio quia accrescentē partem suo iure nō habet sed. §. sic. et facit. s. de bo. possessio. §. cum patronus. et J. de bo. liber. l. vi. et. l. si libertus.

Naturales. sub. a legitimi: alis frustra de ex h̄da tione dicit. vt. J. de h̄b. obli. l. quidam.

Alio. i. nō patrono.

Patrono. qz q̄tū ad cōmodum instituti sunt. arg. s. quod cum eo. l. si filio. §. si filio. sed arg. p̄tra. J. de ope. liber. l. cum patrono. §. cū libertus.

Non excludit. quia nō videtur esse filius cum ei nō succedat. s. ar. cōtra. J. de fideicō. lib. cum quasi. §. sed et si q̄s su⁹ heres.

Atis. parēs.

Armelia. eodē modo quo ceterarū rerū. vt. s. fami. her. l. quedā. et. s. de ali. leg. l. iij. in prin. sed quō pro preualet filia: Rñ. plures sunt snie q̄ captā. vt. no. in con- trario. s. fami. her. in hoc iudice.

De obsequiis a liberis &c.

Gratiam. pietatis ratio. a seip- sis militib⁹ debita. vel. i. ratio que est pietas. Bzo. **C** Parentes. i. circa parentes. sic et dicit chirothe- cam habet in mar- tu. i. circa manū. **C** Constat. i. certa esse debet. **C** Punendus. vel. a patre vt. a iudice: sicut vult pa- ter. vt. C. de eman. l. i. si filius. **C** Colibertos. sub. s. matrē &c. pu- ta qz ambo erant manumissi. sic et alibi insi. de sui. cog. Sed qd si am- bo essent serui. idē videtur. vt. s. d. ri. nupti. ad optiuus. s. serules. **C** Venerari. no. sic. i. eo. liberto. **C** Publicam. i. que cuiuslibet patri de populo debet. vel. i. publicavitili- tas est talis in pie- tatem puniri. & fac- cit. s. de offi. peō. l. nec quicq̄. s. de plano. et de offi. pie. vt. l. i. s. cū pa- tronus. et qd no. C. de liber. & eo. li. l. si manumissou. in fi. **C** Indign⁹ mi- litia. i. privilegio militie: qui non puniatur a p̄side. vel. i. degradandus & libertus in seruitutem reuocandus. et sic est ar. pro pla- tis contra eos quibus bene fecerunt. **C** Maleficos. i. de aliquo maleficio appellauit. i. accu- sauit. vel. dic quia dixit affactor. i. rictem. sic accipitur. C. de malef. l. nemo. Accursius. **C** Onori parentum. in infinitum. qd dicit. s. de in ius vo. l. quicq̄. s. sed an. in fi. **C** De dolo. s. hu loco in factū. vt. s. de do. nō dz. in fi. **C** Inuriarū. vt. i. de in iur. nō solū. s. q̄ q̄. nisi sit atroc vt. s. de in ius vo. l. sed et si hac. s. si. sed cōtra hoc. i. eo. l. i. s. honor. Sol. libi. & eodem modo sol. aliud. s. dicta. l. sed

Armelia pia ab hermo gene appellauerat: qz diceret iudicē de diuidēda he reditate inter se et coheredē nō tantū res: sed etiā liberos diuississe: nullo enī iure id eum fecisse. placuit nullā esse liber- torū diuisionē. alimētorū aut diuisionē a iudice inter cohe- redes factam eodē modo ra- tam esse.

De obsequiis a liberis et libertis parentibus et patronis prestandis.

Titulus. xv. Ulpianus.

Gratiam mi- litibus pie- tatis ratio b in parētes c ostare dbet quare si fili⁹ miles in pa- trem aliqua cōmisit: p modo delicti puniendus est: & iter col- libertos matrē & filiū pietatis ratio fm naturā esse salua dz. **C** Si fili⁹ patrem et matrem (quos venerari oportet) conti- melijs afficit: vel impias ma- nus eis infert: p̄fect⁹ vrbis de- lictū ad publicā pietatē pri- nens p mō ei⁹ vidicatur. **C** In- dign⁹ milita iudicāndus est: qz patrē et matrē a qb⁹ se educa- rum dixerit maleficos b appel- lauerit. **C** Paulus. **C** Onori parentū m ac pa-

et si hac. s. fua. Accursius. **C** Cōdēnari. per procuratorem. vt. s. de his qui no. in fa. furti. s. si quis ali. **C** Infamie. s. de facto que in quibusdam nocet. vt. C. de his qui no. in fa. ea. vero. Bzo.

tronorum tribuendum est: vt quis per procuratorem iudi- cum accipiāt: nec actio de do- lo aut iniuriarū in eos det. li- cet enī verbis edicti nō habeā tur infames ita cōdēnati: re tñ ipsa & opinione hoim nō effu- giunt infamie notā. Interdi- ctū quoqz vnde vi non est ad- uersus eos reddēdū. Marc.

C Jct⁹ puerū emit: quez post mltos annos veni re iussit: postea exortatus acce- pro ab eo p̄cio eum manumi- sit. quero an eum filius et he- res manumissoris vt ingrātū accusare possit: rñdi posse: si nichil aliud esset impedi- mento. nam plurimū interest a suo seruo qz vt etiā ab amico ei⁹ nūmus acceptis dederit liber- tatē: an ab eo seruo qz cū esset alien⁹ in fide ei⁹ deuenit. et enī ille etiā si nō gratuitū / benefi- cū tñ prestatur: iste nichil am- plius qz opam suam accōmo- dare videri potest. Marrian⁹.

Procurator ē ingra- tū libertū posse argui diuus seuerus et anto. rescri- pserunt. **C** Ulpianus.

Patrens patron⁹ patro- na liberi ve aut parētes patroni patroneye: neqz si ob- negociū faciendū vel nō faciē dum pecuniā accepisse dicerē tur: in factū actione tenentur:

C Reddendū. s. in factū et loco. vt. s. de vi et vi ar. l. i. **C** Interdictū hoc qz atrocitatem.

C Jct⁹. als in- cipit si tici⁹ iussit. forte procu- ratore suo.

C A suo seruo. vt prime dixit.

C Ab amico. fa- cto pacto d manu mittendo inter do- minū et seruū non amicu qui nichil dicebat: sed solum pecuniā dabat: nā idē est tūc qd est si ipe seruo dat vt nō cogat manumitte- re vt. h. r. C. d. li. cā. cū affirmes. et oē- ius p̄foni saluū ē vt. C. de obsequi. lenam. et in scriui- tura: m reuocat vt hic. si autem cum amico serui pepi- git: tunc eum cogi- tur manumittere vt. i. de manu. l. si qz ab alio. & ideo nec reuocat in ser- uitutem. vt. C. de lib. et. eo. li. l. i. nec succedit. vt. C. de la. li. rol. l. i. s. aliud

C Ille. qui acce- pit a seruo vel ab amico fuit: pacto tamē facto cū suo tantum.

C Beneficium. qz nō tenebat ma- numittere. **C** Operam suā s. de facto. sed cer- te imo et cōfert libertatem si hoc dictū est. sed et si non sit dictum: competit libertas. vt. i. de ma. l. vbi. s. ius. vt. aliō est qz supra. et per hoc qz cōfert libertatē: nō pōt in ius vo- cari vt. no. s. de i. ius vo. sed et si hac lege. s. m. bñ dico dat libertatē. s. & nō data p̄petat. nā nō mutat substantiā si ne- cessaria h̄boz &c. vt. s. d. aur. et ar. lega. l. pediculi. s. labeo

C Er procurator. argu. cōtra. i. de pu. u. l. pe. s. ad cri- men. sed pecuniarū qz modū respicit: vt plene no. s. de procura. l. sed et he. s. i.

C Patrens. in factum. s. illa qz ouit ex edicto de calū. vt s. de calū. l. i. in prin. que infamat vt ibi. no. sed i fas- ctū gñalis bñ daf hoc casu. vt. s. de dolo. l. nō dz. in fi.

a **F**amose actiones. q̄ multe sunt. vt. s̄. de infami. l. i. §. qui furti.

b **M**enidēs. l. s̄. nō sunt famose de iure: vt. p̄dictio furtiua. vt. i. eo. l. licet. que huic cōtinuatur.

Quod serui corrupti. hec infamat. vt. s̄. de ser. cor. l. do. lo. §. so.

Iacet. nō sunt. sc̄z aliq̄ de p̄dictis. vt. cōdictio furnua z interdīctū vñ. vi. vt. i. de act. z ob. l. cessat. et de vi z vi arma. l. i. §. vñ. vi. de facto em̄ ifamāt. vt. s̄. e. l. hono. ri. q̄. noie doli dāt.

e **E**t inq̄stū. vt. istū. de act. §. sed et si quis.

f **N**ec exceptio nes. doli vel filles q̄ p̄tinet doli. vt. i. de excep. do. l. ap̄. §. aduersus.

g **U**n̄ vi. vt. et. i. de vi et vi ar. l. i. §. interdīctum.

h **D**e calūnia iurant. vt. s̄. de iur. reur. l. si patron⁹. Accur.

i **H**oc dicens. agēdo actiōe in fa ctū q̄ ifamat. vt. s̄. de his q̄ nō. infam. l. notat. z. l. seq.

l **E**dīctū. habz enim hoc edīctum mltas partes. s̄. de furto: rapina: iniu ria: z metu: z dolo: et vi. q̄b⁹ agif. pp̄f doli z ifamant ifa mia iuris v̄l facti. vt. s̄. l. parens. et. l. seq. z i hac in p̄n.

l **I**nfuētōrib⁹. vt. p̄cur. trouboz tutozib⁹ et filib⁹: s̄. z tra. i. de dā. ife. l. q̄ bona §. si q̄s ali. vbi etiam p̄cur. non iurat de calū. sed speciale est in iuramēto. q̄b non placet. itē §. s̄. e. l. hono. i. p̄n. Sol. ad vtrūq̄ dic q̄ et dolo iteruētōr⁹ z agif. §. eū iteruētōr⁹: et excipit vt. h. §. p̄ronū nec agitur nec excipit vt. h. al̄s aut ex dolo talū excipit §. dñz. vt. i. s̄. excep. do. l. ap̄. §. q̄ sitū. z. §. illd. ceterz d dolo patroni nec p̄rono nec alij noie et agēti d dolo excipit. vt. d. l. q̄ bona §. si q̄s. nec etiā agif. §. eū vel alii et⁹ nomie ex do lo patroni. vt. s̄. e. l. hono. hoc si agat libertus suo nomi ne. al̄s secus. q̄d dic vt. s̄. de in ius vocan. l. questum.

m **H**onor. vt. s̄. de in ius vocan. l. sed si hac lege §. fi.

sed nec famose actiōes aduer sus eos dātur: nec he quidem que doli vel fraudis habēt mē tionem⁹.

Paulus.

Ec serui corrupti agē tur.

Ipacianus.

Iacet famose non sunt et inq̄stum⁹ facere pos sunt dānantur: nec exceptio nes doli patiuntur: vel vis me tusve causa: vel iterdictū vnde

vi⁹: vel q̄b vi aut claz patiuntur nec deserētes iusurādū de ca lūnia iurāt⁹: nec nō z si ventris nomine in possessionē calūnie cā missa dicat patrona: libert⁹

hoc dicens: nō audiet: quia de calūnia patroni q̄ri nō debet: his enim p̄sonis etiam in cete ris partib⁹ edicti honoz habe bit. l. honoz aut his p̄sonis ha bebif ipsos: nō etiā interuētōri bus eorum. et si forte ipsi pro alijs interueniant: honoz habebitur.

Paulus.

Heres em̄ liberti omnia iura itēgra extrancti ho minis aduersus patronum de functi habet.

Paulus.

Liberto et filio semper honesta⁹ et sancta per sona patris ac patroni vide ri debet.

Triphonius.

Nullū ius libertatis cau sa impositoz habet pa ter in emācipato filio: quia ni chīl imponi liberis solet: nec quisq̄ dixit iureiurando obli gari filium manumissoi patri

Heres. s̄. etiā filius. est enim ingenu⁹. vt. insti. de inge. l. q̄ duos §. si cū filio. §. so. ar. §. C. d. li. z. eo. l. i. l. f. Sol. l. i. b. i.

Liberto. hōesta. etiā si sit libdēta vñ eū nō accusat. vt. i. de accu. l. q̄ accusare. in fi. et de adul. l. si adulterū §. liberto.

vt libertum patrono⁹. Nā pie tatē liberi parētibus non ope ras debent.

Papinianus.

Liberta ingrata non est q̄ arte sua contra pa trone voluntatem vtitur.

ExPLICIT liber. xxxviij. foy seu vandectariū et. xiiij. huius.

Incipit lib. xxxviij. et. xiiij. huius.

De operis libertozū. l. i.

Paulus.

Aulus li bro singu lari de va rijs actiōi bus. Ope re sūt diu num officium.

Paulus.

De edictū p̄tor⁹ p̄po nit coartande p̄secutorū nis libertatis causa ipositorū: animaduertit enim rē istam li bertatis causa impositoz⁹ p̄e stationem vltra excreuisse vt premeret atq̄ oneraret liber tinas personas. In initio igitur pro: pollicetur se iudiciuz operanz daturum in libertos et libertas.

Stipulatus opas ad certū die nō potest ante diem petere: sed debens operas non potest soluere partez operarum.

Operas sti pompo pulat⁹ ante peractū die opas eius diei petere non potest: nec pars ope per hoias

cuius verba non habemus.

Pretor. l. rutilius. vt. i. ti. i. l. i.

Impositozum. i. p̄stationem impositoz. zc. §. so.

Excreuisse. impositoz dico ab aliquo: vt ip̄e p̄mittit §. so. z facit. §. qua. re. act. l. i. §. que onerande.

In initio. postea autē ius succedēdi est inductum. vt. i. titu. i. l. i.

Operas. non potest. q̄d die vt dixi insti. de inuti. sti pu. §. qui hoc anno.

Quod debet. z ma gistri.

Quod. patro ne. vt. i. ti. i. l. i. vt. iurifurādū. nec ob. aut. sacra. quia ibi sup licitis. hic sup illicitis. sic et C. de le. et con. l. nō dubiū. et facit. §. si a paren. l. pe. et. C. de iof. testa. l. si q̄n. §. i. Itē arg. §. i. de §. ob. l. vtruz. §. ibi non est opera.

Liberta. sua. id est patro ne. vel sua. l. libe rta. z facit. §. titu. i. l. quero.

De opis libe rtozū.

Aulus. officiu.

Id est of ficū q̄d q̄s exhibet alicui p̄ die. l. artificialē: nō naturalē. vt. s̄. de annu. lega. l. i. et. i. de ver. signi. l. i. §. i. z ibi: factum est vespe et mane dies vñ. quādoq̄ tamen pro breuior ris t̄pis officio po nit: vt opera obse quialis. vt in salu tādō z simili⁹. vt s̄. de cōdi. indebi. l. si nō solem. §. li bertus. et consistit opera i actu. vt. s̄. de oper. seruo. l. i. z differt hic titu. ab illo: quia ibi de ser ui: h̄ de liberti ope ris dicit.

De edictum.

Quod debet. z ma gistri.

Quod. patro ne. vt. i. ti. i. l. i. vt. iurifurādū. nec ob. aut. sacra. quia ibi sup licitis. hic sup illicitis. sic et C. de le. et con. l. nō dubiū. et facit. §. si a paren. l. pe. et. C. de iof. testa. l. si q̄n. §. i. Itē arg. §. i. de §. ob. l. vtruz. §. ibi non est opera.

Liberta. sua. id est patro ne. vel sua. l. libe rta. z facit. §. titu. i. l. quero.

De opis libe rtozū.

Aulus. officiu.

Id est of ficū q̄d q̄s exhibet alicui p̄ die. l. artificialē: nō naturalē. vt. s̄. de annu. lega. l. i. et. i. de ver. signi. l. i. §. i. z ibi: factum est vespe et mane dies vñ. quādoq̄ tamen pro breuior ris t̄pis officio po nit: vt opera obse quialis. vt in salu tādō z simili⁹. vt s̄. de cōdi. indebi. l. si nō solem. §. li bertus. et consistit opera i actu. vt. s̄. de oper. seruo. l. i. z differt hic titu. ab illo: quia ibi de ser ui: h̄ de liberti ope ris dicit.

De edictum.

Quod debet. z ma gistri.

Quod. patro ne. vt. i. ti. i. l. i. vt. iurifurādū. nec ob. aut. sacra. quia ibi sup licitis. hic sup illicitis. sic et C. de le. et con. l. nō dubiū. et facit. §. si a paren. l. pe. et. C. de iof. testa. l. si q̄n. §. i. Itē arg. §. i. de §. ob. l. vtruz. §. ibi non est opera.

Liberta. sua. id est patro ne. vel sua. l. libe rta. z facit. §. titu. i. l. quero.

De opis libe rtozū.

Aulus. officiu.

Id est of ficū q̄d q̄s exhibet alicui p̄ die. l. artificialē: nō naturalē. vt. s̄. de annu. lega. l. i. et. i. de ver. signi. l. i. §. i. z ibi: factum est vespe et mane dies vñ. quādoq̄ tamen pro breuior ris t̄pis officio po nit: vt opera obse quialis. vt in salu tādō z simili⁹. vt s̄. de cōdi. indebi. l. si nō solem. §. li bertus. et consistit opera i actu. vt. s̄. de oper. seruo. l. i. z differt hic titu. ab illo: quia ibi de ser ui: h̄ de liberti ope ris dicit.

De edictum.

Quod debet. z ma gistri.

Quod. patro ne. vt. i. ti. i. l. i. vt. iurifurādū. nec ob. aut. sacra. quia ibi sup licitis. hic sup illicitis. sic et C. de le. et con. l. nō dubiū. et facit. §. si a paren. l. pe. et. C. de iof. testa. l. si q̄n. §. i. Itē arg. §. i. de §. ob. l. vtruz. §. ibi non est opera.

Liberta. sua. id est patro ne. vel sua. l. libe rta. z facit. §. titu. i. l. quero.

De opis libe rtozū.

Aulus. officiu.

Id est of ficū q̄d q̄s exhibet alicui p̄ die. l. artificialē: nō naturalē. vt. s̄. de annu. lega. l. i. et. i. de ver. signi. l. i. §. i. z ibi: factum est vespe et mane dies vñ. quādoq̄ tamen pro breuior ris t̄pis officio po nit: vt opera obse quialis. vt in salu tādō z simili⁹. vt s̄. de cōdi. indebi. l. si nō solem. §. li bertus. et consistit opera i actu. vt. s̄. de oper. seruo. l. i. z differt hic titu. ab illo: quia ibi de ser ui: h̄ de liberti ope ris dicit.

De edictum.

a Solui potest. inuito stipulatore.
b Diurni. vt. s. l. i.
c Itaq. et positio est precedentis.
d Antemeridianis. due ptes sunt: fm hoc die antea
 coueniat: vel est vna pars vt dicatur ante meridiem ho
 re que currunt ante
 meridiem.

e Prestio. i. di
 citur libertus se para
 tum seruare hodie
 p. vi. horas. et alia
 die palias sex ho
 ras. hoc quide non
 potest: q. opa non di
 uidiuntur hic. et. j. de
 sbo. oblig. l. in sti
 pulatioib. s. ope
 rarum. et. j. eo. libertus
 q. post. s. i. et. s. de
 an. le. l. ij.

Opa no diuidit.

f Duobus opas pmiserat
 altero ex his mortuo nichil e
 qre non filio ei? (quis supstite
 altero) opay def petio. nec
 hoc q. q. coe habet cu heredi
 tate aut bonoru possessione:
 punde eni opera a libertis ac
 pecunia credita petif. hoc ita
 aristo scripsit: cui? sniam puto
 vera. na etia preteritaru ope
 rarum actione dari hndi extra
 neo sine metu exceptionis pla
 cet. dabitur igitur et uiuo alte
 ro patrono.

g Altero. scilicet
 patrono.
h Bonoz posse
 sio. in bonis scz
 libti. et altero mor
 tuo admittitur su
 perites exclusis fi
 liis mortui vt hic
 et. j. de bo. l. i. comu
 ni. et. s. de le. m. l. in
 tela. s. si duo. ij. rñ.
 et mortuo patrono
 relicto filio nepote
 ex altero filio pferf
 vt. s. de le. iur. l. tu
 tela. s. punde
i Credita. vt et
 f. i. l. i. ij. et. l. fi.
k Veram. vere
 petitur vt pecunia
 credita. nam et. s. 30. et copula etia extraneo heredi et.

l Oparu. certaru. secus de incertis que non transeunt ad
 extraneu heredem. vt. j. eo. si operaru. et. s. de acqui. here. p
 herede. s. si qd m. et. s. ad treb. si pñoni. in pn. certa g tran
 sit ad heredes etia extraneos si directo no p obliquu sut
 heredes. vt. j. e. l. cu patrono. s. cum libertus. ad heredem
 aut hndis nulla opera trasit. vt. j. de sbo. sig. sciendū. s. i. m
m Dabit. s. oparu certaru petio preteritaru et futuraru
 extraneo hndi vni pñoni altero uiuo: sicut actio pecunie
 numerate. Accursius.

n Quis operas. certas vel incertas hoc adiecto libe
 ritus et sic loquitur. j. eo. titu. vt iuraturandi. s. si
 liberti. sed hoc non adiecto distinguitur certa ab incerta.
 vt. j. eo. l. cu patronus. s. cu libertus. et. s. l. pri.
o Etiam ad posthumos. et dabitur vtilis filio. vt. j. de
 ver. obli. l. quodcuq. s. si quis.

p Abules. operaru alie officiales. alie obsequiales q
 sine impositione debent. vt. s. de codi. inde. si no for
 tem. s. libertus. in prin. et iste si in faciendo sunt vt assur
 gedo: non transeunt ad heredem extraneum vt hic in fi.
 et. c. e. liberti. si in no faciendo vt in non vocando in ius
 tunc transeunt. vt. c. de in ius. l. ij. et alie sunt fabules. i.

Opere an q transeunt ad heredes.

certe. vt. r. opas no adiecto pictorias. alie artificiales. f.
 certe. vt. r. operas pictorias. et iste certe transeunt vt hic
 in prin. et. s. eo. a duobus. in fi. sic ergo ponitur hic fabu
 les in proprie pro incertis. q. d. alicuius fabri. at incerte
 non transeunt. vt in ea. l. a duobus. in fi. no.

U iuraturandi obliga
 tio pñaf libertus esse
 opz q iuret: et libertat? ca iura
 re. Plae qrit si qs liberto
 suo legauerit si filio suo iura
 uerit se decē oparu noie pñaf
 turu: an obliget iuraturado. et
 celsus iubenti obligari eu ait:
 paruiq referre qua ob caz de
 opis libertus iurauerit: et ego
 celso acqesco. Jurare autē
 debet post manumissione vt
 obligetur: et siue statim siue post
 tps iurauerit obligabit. Jura
 re at dz opas donu munus se
 pñatur: operas qualescuq q
 modo pbe iure licito iponunt

U elscriptu e a diuo adriano
 deinceps cessare oparu perse
 cutione aduersus eu q ex cau
 sa fideicommissi ad libertatem
 pduct? e. Dabit et i ipube
 re cu adoleuerit oparu actio
 sed interdum et qd iu ipubes
 est: na hui? qz est ministeriu si
 forte vel librari? vt nūmicula
 tor? vt calculator sit: vt histrio
 vel alteri? volupratis artifex.
S i liberti pñoni ex ineqlib?

T iuraturā
 ai. corahat
 super operis.
L ibertū. non
 ingenuū. vt. j. de fi
 de iur. si qs pro eo.
 in prin. nec seruū.
 vt. j. ca. l. s. iurare.
L ibertat? ca
 s. q. aliter no esset
 manumissurus: et
 hoc psumit qm in
 cotinēti. j. de no.
 libe. ca. l. fi. i. fi.

J ureiurādo.
 sponte remittitur
 et codi. sicut si pu
 re est relicta liber
 tas: legatum sub
 condi. iurandi. vt
 j. de ma. te. l. si qs
 sub iu. s. s. si pure
O b causam.
 etiam causa lega
 ti vt hic. sed contra
 s. pro. vbi dicitur
 q causa libertat?
 s. h corrigit h p
 obliquu causa li
 bertatis. vt ibi qñ
 incontinēt: hic ex
 interuallo.

M anumissio
 nem: et etia ante si
 tñ in cotinēti se
 quat manumissio
 que enim sunt in
 continēti vident inesse. vt. s. si cer. pe. l. lecta. s. dicebam.
S ue post tps. s. ex interuallo. et sic est contra. j. de li. ca
 l. fi. s. adeo. So. hic sponte: ubi de necessitate. ar. j. eo. l. eam
 panus. vel tempore manumissionis fuit actum vt etiam
 postea fieret. argu. j. de fo. l. modestinus. In seruitute au
 tem non sufficit agi. vt. j. de li. causa. l. fi. et no. pactum ves
 tiri iuramento: quod no est als. et igitur actio in factum
 vt arg. c. de re. cre. l. actori. sed ex stipulatione oriz condi. pactu
 certi si opera e certa. vt. s. eo. a duobus. als ex stipulatu. quan
 vt insti. de verbo. obli. in pn. sed cu opa est factu: ergo sem: doqz iu
 per incerta. vt. j. de sbo. obli. l. vbi autem. s. qui id quod. rameto
 sed certe et quadoqz est in dando. vt. j. statim dicitur. vestit.

J ure licito. non illicito. vt causa onerande libertat?
 vt. j. eo. qui onerande. Item differunt donum et munus. Mun?
 vt. j. de verbo. sig. l. inter. et donū

P erductus est. vt. j. eo. l. si quis hac. et. c. eo. matr. dist.
 nisi in casu. vt. j. ti. l. l. q. ex causa. in fi. l.
A ctio. sic ergo pupillus iurat vel promittit.
L ibrarius. vt. j. de regu. iur. si librarius.
N umericator. als munculator: ad e ioculator. vt. c.
 de epl. audi. l. mume. als nūmiculator: qz bñ fat oputare
 et sumas conseruare. et facit. j. de libe. causa. l. fi. s. fi.

a Operarum. certarū v' incertarū: si dixit sibi liberisq; suis. vt nota. s. eo. si quis operas. si autem simpliciter sibi: tunc pone in opera incerta: at certa ad omnem heredē vt. s. e. a. duobus.

b Datum. ab alio sibi vel a se.

S quando. operas. ergo plures: et sic nūero fiet inter eos diuisio. vt. i. e. l. liber tus. s. ideo. et de verbo. obli. l. in stipulationib' s. operarum.

d Partem opere. sed hoc quomodo cum sit indiuisua. vt. i. eo. l. libertus. s. et neq; . 2. de verbo. obli. l. stipulationes non diuiduntur. que sunt contra. Sol. hic pars opere: id est pars estimationis. vt. d. l. stipulationes. in fi. sic et. s. si serui. vendi. l. loci. s. si fūdus. Item dic opere preterite non future cum semp. r. c. vt. i. eo. l. si q's hac. s. iudicium. 2. die q' dies vnus tantus opere cesserat nec iter patronos fuerat adhuc designatio facta. vel vna erat numero impari. sic enim p estimationē firmus opere partitio vt. i. eo. l. libertus. s. i. Accur.

e Opera. i. eius estimatio.

f Non possit. etiam ab eadem persona et eide. vt. s. de condi. inde. si non solum. s. libertus. Accursius.

g Proli berto. facit. i. de duo. re. l. nemo. et. i. eo. l. si libertus motam.

O pere. incerte et preterite: nā aut sūt solute 2 nō debent. aut non: 2 tūc nō ipse sed estimatio petitur. vt. s. l. pro xi. vel dic etiam future. i. ipsa opera vel obligatio eius anteq' veniat dies eius. vt. s. de ope. seruo. l. i. quando autē cedat: dicit. i. eo. quotiens.

i Sed officiales. i. quelibet opera sibi dici pōt cū sit officium diurnū. vt. s. e. l. i. sed hic ponitur pro incerta. s. fabuli q' nō pōt alij v' per aliū edi nisi in duob' casibus. vt. i. eo. l. patronus q' operas. 2. l. si libertus artē. sec' in opera certa. vt. i. statim. s. fabules. s. 30. sed si de officiali. i. obsequiali hic diceret bene est. vt. s. de condi. inde. l. si nō forem. s. libertus. abi. sed si officij. r. c. fm. 30. et quod subijcit

partib' essent instituti: vtrū p parte dimidia an p hereditarijs habeat operarū actionē. 2 puto veri' liberos p equalibus partib' habituros actionē. parui autem refert in pte te fuerint liberi: an vero emancipati. sed si in adoptionē dātū h' dē scripserit pson' : magis est vt opere ei debeantur: nec patrone liberi submouent ab operarū petitione. **P** o p o.

S q' duobus psonis iurauerit libert' opas se daturū: labeoni placet et deberi et peti posse partē ope: cuz semper preterita opa' q' iā dari nō possit' petat: qd' cōtingit si vel ipsis patronis iuref: vel repromittat: vel cōmuni seruo eorū: vel cū plures h' dēs vni patrono exultat. **P** ro libert' iurante fideiubere quēuis posse placet. **A** l p i a n u s.

O pere in d' rerū natura nō sunt: sed officiales: q' dēz future nec cuiq' alij dberi possunt q' psono: cū ppietas earū et in edēns plona: et i eius cui edunt consistit. Fabules autē alieue ei' generis sunt: vt a quocūq; 2 cuiq' solui possint. sane eni si in artificio sint

de fabuli. s. incerta: et postea de certa ibi sane re. sic certa et incerta poterit alij edi. et ab alio fm iohannem.

k Fabules. i. artificiales. scz certe. et quod subijcit sane. p certe fm s. 30. vel dic fm 30. fabules: incerte. et qd' subijcit sane: de certis dicit. et per hoc quod dicit aliene scilicet certe. Accursius.

S Eruius. michi dare. seruis ergo domino vel simpliciter debet stipulari. vt et i. d. stipulari. ser. l. asipe. et h' subijcit. 2 hoc i incerta. sec' in opa certa vt. i. e. qui libertinos. s. nichil. que est contra. 2 pōt esse rō: qz incerte sunt tale factum quod conferri ex stipulatione serui in personam domini nō potest. petet igitur istas opas dñs nō tāq' ex sua sed tāq' ex persona serui. ad quod insti. de sti. ser. s. sed. cum factum. et arg. i. eo. l. quia. vel est ratio quia operas debz prestare considerata persona eden: tis et eius cui editur: ac posset ei igitur talis que persone serui non conueniret. at 30. intelligi litteram cōtrarie legis quando verba stipu. concipiuntur in persona domini: 2 ratio quare in persona serui non possunt concipi: est ea quā

P omponius.

S Eruius patroni a libert' male ita stipulaf: ope ras michi dare' spondes. itaq; patrono dari stipulādum est. Libert' oparū noie ita iurādo patrono aut lucio ticio: sol uere lucio ticio nō pōt vt a patrono liberef. **I** ulianus.

N ichil autē interest extrane' sit luci' tici: an filius. **P** omponius.

Q uia alie opere erunt q' lucio ticio danf. sed si libertatis cā pecuniā pmittat libertus egenti patrono aut lucio ticio: oimodo adiectio ticij valet. **A** l p i a n u s.

S i q's hac lege emptus sit vt manumittat: 2 ex cōstitutione diui marci peruenit ad libertatē: ope ei iposite nullū effectū h' bēt: s; nec is cui bona adiecta sunt ex cōstitutione diui marci libertatū cōseruādari' cā poterit opas petere: neq; ab his q' directas neq; ab his qui fideicomissarias libertates acceperūt: q' uis fideicommissarias libertates qui acceperūt ipsi' liberti efficiant: nō eni sic sunt liber-

premissi fm. h. et fm hoc et de certa et de incerta hic tit. loquitur. Accursius.

m Operarum. incertarum. secus in certis fm 30. vt. i. eo. h. e. opere. et. l. patronus. 2. l. si libertus. fm 30.

n ichil autem. cōtinuatur superiori. et facit. i. de verb. obli. l. eum qui. s. qui sibi.

Q uia alie opere. ab his que in obligationē deducte sunt: vnde non contrugit liberatio. vt. i. de h' bo. obli. l. h. s. cum michi.

S i quis. diui marci. vt. c. si man. ita fue. alie. vt. ma. l. i. et. iij.

q Effectum. nec ingratus accusari. vt. i. qui et a qui. si quis. Accur.

r Conseruandarum causa. cuius constitutionis verba sunt insti. de eo cui liber. causa bo. adijci. s. et facit. c. de testa. muli. l. si.

Quos propilos et facit. h. e. l. vi. iuris iurandi. s. referi- ptum. et. i. e. l. campanus.

De operis incertis. vt statim patet. vt. Leo. quotiens. et. s. eo. si. qñ. et. facit. i. eo. cñ. pñon. et. s. de. usufru. l. l. ope.

Exigere. secus in liberta nupta. vt. C. eo. l. quod ex liberta. et. C. de ob.

sequi. l. ij. et. i. pro- rimo. s.

Supra. p. q. b. patron. p. dat. ope- ras. vt. nota. s. pro- ri. s.

Nisi tutoris. J. et. iudicis ho- die. vt. C. b. admi. tu. l. ler.

Libert. ope- raturum. incer- tarum. qua. de. iur- dictione. dicit. vt. i. eo. quotiens. et. facit. i. eo. inter. dum. et. s. de. usufru. l. ga. l. opere. r. s. lo- ca. l. sed. addes. s. pe. r. de. statulibe. cum. heres. s. i. i. chus.

Opera. vt. et. s. eo. operas. s. cõ- tra. s. eo. si. quãdo. Solu. l. bi.

Operarũ nu- mero. vt. et. i. de. ve- bo. obli. in. i. i. p. ula- tione. s. si. et. facit. s. eo. vt. iuris iuran- di. s. si. liberti.

Quinquage- nas. als. quinquaginta. r. melius.

Zus. hone- ste. hoc. statz. declarabit. et. i. co. l. he. opere.

Debuerit. qz. eas. tantum. nunc. sciebat.

Exercere ce- perit. vt. faceret. ar. tem. iudicram.

Exerare. vt. i. eo. l. penul. et. s. de. cõdi. inde. l. si. non. fortez. s. libertus. ibi. p. leri. qz. enim. sc. Accur.

Ec audien- dus. minuit. vt. r. Leo. interdũ.

In fine. No victu. l. li.

berti. et. dic. operas. incertas. sed. certas. sumptu. patro- ni. vt. i. eo. l. opere. et. l. imponi. et. l. penul. in. si. que. sunt. cõ-

ti vt sunt pprij quos nulla ne- cessitate cogere manumiserit.

Judicij de opis tuc locũ hz cũ ope preterierint: preteri- re autẽ nõ possunt anteq̃ inci- piãt cedere: et incipiũt postea q̃ fuerint indiecte. Etia si vro- re habeat libertus: nõ phibet patrono opas exigere. Si ipubes sit patronus: volũtate eius nõ videt liberta nupta nisi tutoris auctoritas volũtati accesserit. rati quoq̃ habi- tio patrono obest in nuptijs li- berte. Berennius.

Lane cum desierit nu- pra esse opas peti pos- se oēs cõsentit. Apianus.

Libertus qui post indi- ctione operariũ valitu- dine ipedit q̃minõ opas p̃stet non tenet: nec eni p̃or videri p- eũ stare quominõ opas p̃stet: z neq̃ promitti neq̃ solui nec deberi nec peti p- pte poterit opa: nõ p- pmanus subiicit si nõ vna s̃z plures opere sint: et plures heredes existãt patro- no q̃ operas stipulatõ est: verũ est obligatiõne operariũ nũe- ro diuidi. deniq̃ celsus libro xij. scribit: si communis liber- tus patronis duobus operas mille daturus se iurauerit: aut cõmuni eorũ seruo p̃miserit: quinquagenas potẽ deberi q̃z singularũ operariũ dimidias.

Zus artificij Paulõ. Quod post manumissio- nem didicerat libertõ operas dbebit p̃stare: si he sint q̃ qñq̃ honeste z sine piculo vite p- stant: nec semp he q̃ manumif- sionis tempore p̃stari debue- rint: sed si turpes operas post

ea exercere cepit: p̃stare de- bebite eas q̃s manumissionis tempore p̃stabat. Tales patrono ope dant q̃les ex eta- te: dignitate: valitudine: neces- sitate: proposito: ceterisq̃ eius dem generis in vtraq̃ p̃sona estimari debent. Idem

Ec audiẽdus est patro- nus si poscit opas q̃s vltetas recuset: vlt infirmitas corporis nõ patiat: vel q̃b̃ isti- tutũ vel p̃positũ vite minuit. No victu velti Idẽ. Stuz opas p̃stare debe- re libertũ: sabinõ ad edictũ pre- tous vrbani lib. v. scribit. q̃ si alere se nõ possit: p̃standa sũt et a patrono alimenta. Gaius

At certe ita exigende sũt ab eo opere: vt his q̃z dieb̃ q̃b̃ opas edat satis tps ad questũ faciendũ vnde ali possit habeat. Paulus.

Quod nisi fiat: p̃torẽ ip- sam p̃ono denegaturũ operariũ p̃tatiõne: idq̃z verũ est: qz vnũq̃q̃ q̃d spe p̃derit suo impẽditio dare dz: q̃dũ id q̃d dz in rerũ natura est. Ex- puincia libertũ romã debere venire ad reddẽdas opas: p- culus ait: s̃z q̃ dies interea ces- serit dũ romãz venit patrono perire: dũmõ patronõ rãq̃ vir bonõ ac diligẽs paterfamilias rome moraret: vel in puincia p̃ficisat. ceterũ si vagari per- orbẽ terrarũ velit: nõ esse inũ- gẽdã necessitatem libertovbi- cũq̃ sequit. Tabolenus.

Opere eni eo loco edi de- bent vbi potronus mo- ratur: sumptu scz ertectura pa- troni. Gaius.

Subiicit sumptu r. restringitur ad certas: vt non sũt cõtra s. eo. l. suo. fm. s. eo. alij e contra vt ibi no.

tra. s. eo. alij e contra scilicet qz hic de certis in contrarijs de incertis. et est ratio quia in certis potest libertus se p- perare ad educationem z virtualia acquirere: sed in incer- tis non: cum nesciat quales debent sibi imponi: sed z hoc fallit. quando patronus vagatur. vt. i. l. quod nisi. in. si. vlt- dic idem in vtrũq̃: vt sumptu p̃stet- tur liberti nisi quã- do est in ops. r. sic- contrarie.

Ut certe. s. ar. i. eo. l. pe- nul. Accur.

Quod nisi. Quũquisq̃ generalitõ est ra- tio vt etiam specie- es comprehendat- tur: p̃pter specie- dicit q̃dũ r. vt et. i. de verbo. oblig. l. si. ex. leg. et sic non est contra. s. eo. l. opere.

Romam. vbi patronus morat- z Operas non aperit certas vel incertas. s̃z dic iter- ras fm. s. eo. qz sũ- ptu liberti vadit. ali dicit certas: qd die vt nor. s. e. l. suo. sed cõtra. i. de sol. l. vltimas. s̃z quod ibi dicit nisi- ex causa: tollit cõ- trarium.

Epere. s̃z cũ libertõ possit mo- rari vbi velit. vt. C. eo. l. pe. ergo pote- rit ita se remoue- re qz i. i. i. i. cõsu- mer. a. m. p. us: qua- re dicit s. eo. qz illõ est quando patro- nus secesserat non- ate. vt. i. i. i. i. vlt- dic plane vt sonat- vt tamen libertus nõ seccat: als nõ- diminu. retur dẽ- es operarum. ar. huius legis.

Epere orbem. facit. s. de. procu. l. sed et he. s. non for- lum. et de an. l. l. meua. s. v. i. o. i.

Opere. certe et incertat qd

tra. s. eo. alij e contra scilicet qz hic de certis in contrarijs de incertis. et est ratio quia in certis potest libertus se p- perare ad educationem z virtualia acquirere: sed in incer- tis non: cum nesciat quales debent sibi imponi: sed z hoc fallit. quando patronus vagatur. vt. i. l. quod nisi. in. si. vlt-

dic idem in vtrũq̃: vt sumptu p̃stet- tur liberti nisi quã- do est in ops. r. sic- contrarie.

Ut certe. s. ar. i. eo. l. pe- nul. Accur.

Quod nisi. Quũquisq̃ generalitõ est ra- tio vt etiam specie- es comprehendat- tur: p̃pter specie- dicit q̃dũ r. vt et. i. de verbo. oblig. l. si. ex. leg. et sic non est contra. s. eo. l. opere.

Romam. vbi patronus morat- z Operas non aperit certas vel incertas. s̃z dic iter- ras fm. s. eo. qz sũ- ptu liberti vadit. ali dicit certas: qd die vt nor. s. e. l. suo. sed cõtra. i. de sol. l. vltimas. s̃z quod ibi dicit nisi- ex causa: tollit cõ- trarium.

Epere. s̃z cũ libertõ possit mo- rari vbi velit. vt. C. eo. l. pe. ergo pote- rit ita se remoue- re qz i. i. i. i. cõsu- mer. a. m. p. us: qua- re dicit s. eo. qz illõ est quando patro- nus secesserat non- ate. vt. i. i. i. i. vlt- dic plane vt sonat- vt tamen libertus nõ seccat: als nõ- diminu. retur dẽ- es operarum. ar. huius legis.

Epere orbem. facit. s. de. procu. l. sed et he. s. non for- lum. et de an. l. l. meua. s. v. i. o. i.

Opere. certe et incertat qd

subiicit sumptu r. restringitur ad certas: vt non sũt cõtra s. eo. l. suo. fm. s. eo. alij e contra vt ibi no.

tra. s. eo. alij e contra scilicet qz hic de certis in contrarijs de incertis. et est ratio quia in certis potest libertus se p- perare ad educationem z virtualia acquirere: sed in incer- tis non: cum nesciat quales debent sibi imponi: sed z hoc fallit. quando patronus vagatur. vt. i. l. quod nisi. in. si. vlt-

dic idem in vtrũq̃: vt sumptu p̃stet- tur liberti nisi quã- do est in ops. r. sic- contrarie.

Ut certe. s. ar. i. eo. l. pe- nul. Accur.

Quod nisi. Quũquisq̃ generalitõ est ra- tio vt etiam specie- es comprehendat- tur: p̃pter specie- dicit q̃dũ r. vt et. i. de verbo. oblig. l. si. ex. leg. et sic non est contra. s. eo. l. opere.

Romam. vbi patronus morat- z Operas non aperit certas vel incertas. s̃z dic iter- ras fm. s. eo. qz sũ- ptu liberti vadit. ali dicit certas: qd die vt nor. s. e. l. suo. sed cõtra. i. de sol. l. vltimas. s̃z quod ibi dicit nisi- ex causa: tollit cõ- trarium.

Epere. s̃z cũ libertõ possit mo- rari vbi velit. vt. C. eo. l. pe. ergo pote- rit ita se remoue- re qz i. i. i. i. cõsu- mer. a. m. p. us: qua- re dicit s. eo. qz illõ est quando patro- nus secesserat non- ate. vt. i. i. i. i. vlt- dic plane vt sonat- vt tamen libertus nõ seccat: als nõ- diminu. retur dẽ- es operarum. ar. huius legis.

Epere orbem. facit. s. de. procu. l. sed et he. s. non for- lum. et de an. l. l. meua. s. v. i. o. i.

Opere. certe et incertat qd

subiicit sumptu r. restringitur ad certas: vt non sũt cõtra s. eo. l. suo. fm. s. eo. alij e contra vt ibi no.

tra. s. eo. alij e contra scilicet qz hic de certis in contrarijs de incertis. et est ratio quia in certis potest libertus se p- perare ad educationem z virtualia acquirere: sed in incer- tis non: cum nesciat quales debent sibi imponi: sed z hoc fallit. quando patronus vagatur. vt. i. l. quod nisi. in. si. vlt-

dic idem in vtrũq̃: vt sumptu p̃stet- tur liberti nisi quã- do est in ops. r. sic- contrarie.

Ut certe. s. ar. i. eo. l. pe- nul. Accur.

Quod nisi. Quũquisq̃ generalitõ est ra- tio vt etiam specie- es comprehendat- tur: p̃pter specie- dicit q̃dũ r. vt et. i. de verbo. oblig. l. si. ex. leg. et sic non est contra. s. eo. l. opere.

Romam. vbi patronus morat- z Operas non aperit certas vel incertas. s̃z dic iter- ras fm. s. eo. qz sũ- ptu liberti vadit. ali dicit certas: qd die vt nor. s. e. l. suo. sed cõtra. i. de sol. l. vltimas. s̃z quod ibi dicit nisi- ex causa: tollit cõ- trarium.

Epere. s̃z cũ libertõ possit mo- rari vbi velit. vt. C. eo. l. pe. ergo pote- rit ita se remoue- re qz i. i. i. i. cõsu- mer. a. m. p. us: qua- re dicit s. eo. qz illõ est quando patro- nus secesserat non- ate. vt. i. i. i. i. vlt- dic plane vt sonat- vt tamen libertus nõ seccat: als nõ- diminu. retur dẽ- es operarum. ar. huius legis.

Epere orbem. facit. s. de. procu. l. sed et he. s. non for- lum. et de an. l. l. meua. s. v. i. o. i.

Opere. certe et incertat qd

subiicit sumptu r. restringitur ad certas: vt non sũt cõtra s. eo. l. suo. fm. s. eo. alij e contra vt ibi no.

tra. s. eo. alij e contra scilicet qz hic de certis in contrarijs de incertis. et est ratio quia in certis potest libertus se p- perare ad educationem z virtualia acquirere: sed in incer- tis non: cum nesciat quales debent sibi imponi: sed z hoc fallit. quando patronus vagatur. vt. i. l. quod nisi. in. si. vlt-

dic idem in vtrũq̃: vt sumptu p̃stet- tur liberti nisi quã- do est in ops. r. sic- contrarie.

Ut certe. s. ar. i. eo. l. pe- nul. Accur.

Quod nisi. Quũquisq̃ generalitõ est ra- tio vt etiam specie- es comprehendat- tur: p̃pter specie- dicit q̃dũ r. vt et. i. de verbo. oblig. l. si. ex. leg. et sic non est contra. s. eo. l. opere.

Romam. vbi patronus morat- z Operas non aperit certas vel incertas. s̃z dic iter- ras fm. s. eo. qz sũ- ptu liberti vadit. ali dicit certas: qd die vt nor. s. e. l. suo. sed cõtra. i. de sol. l. vltimas. s̃z quod ibi dicit nisi- ex causa: tollit cõ- trarium.

Epere. s̃z cũ libertõ possit mo- rari vbi velit. vt. C. eo. l. pe. ergo pote- rit ita se remoue- re qz i. i. i. i. cõsu- mer. a. m. p. us: qua- re dicit s. eo. qz illõ est quando patro- nus secesserat non- ate. vt. i. i. i. i. vlt- dic plane vt sonat- vt tamen libertus nõ seccat: als nõ- diminu. retur dẽ- es operarum. ar. huius legis.

Epere orbem. facit. s. de. procu. l. sed et he. s. non for- lum. et de an. l. l. meua. s. v. i. o. i.

Opere. certe et incertat qd

Cum patronus operas. f. incertas.
b Cum poposcerit. sic. s. eo. ti. l. si quis hac le. s. iudicium. in fi. r. de usufruc. leg. l. opere. r. de verbo. obli. l. interdu. s. item. sed argu. contra. C. de contrahen. stipu. l. magnam. sed ibi dies fuit apposta.

c De opis. in certis.

d De ceteris. f. speciebus vel generibus r. etia de operis certis. quia no committit statim stipulatio cuz est interposita et cedit dies. venit autem quando potuit prestari r. non est pstitum. vt. f. e. l. q. tiens.

e Operas. scz certas. r. sic soluitur argu. contra. f. eo. l. si operarum. 370.

f Constat liberis. nunc secus. vt. s. eo. l. si q. opas.

g Heredes. tm r. tuc habet vtilem ex stipulatu. vt. f. de h. ob. l. q. d. c. i. q. s. si q. s. ita. sed r. si no sint heredes reuerentia debet. vt. C. eo. l. penul.

h Per aliu. sic. f. de h. obli. l. sciendum. s. idem.

i Exheredato. mala mente. abs. p. instituto habetur. vt. f. ti. i. l. si patronus. s. si quis. l. r. uendit. d. i. f. et. vt. f. titu. i. l. iulianus ait.

h Opere. in certe.

m Fabulib. i. a certis. r. sic proprie dicitur fabuliles. et facit. f. e. l. q. tiens.

n Opas. i. huius artificij. no aut dico q. ignoret. vt. s. eo. l. eius. in fi.

o Fabules. scz certas.

p Quis. qui non est patronus aut libertus r. c.

q Operas. f. certas.

r Pstado. contra. s. eo. l. seruus. in fi. sed ibi de incertis. hic de certis. r. est ratio diuersitatis quia opere eduntur p. siderata honestate edentis r. ei cui edunt. vt. s. e. l. e. r. s. tales. r. l. seq. r. possit esse q. tales indicent. q. persone

Qum patronus opas stipulari sit: tuc scz comittit stipulatio cuz poposcerit nec libertus pstitit. nec iterum adiecta sunt hec pba cu poposcerit: an no sint adiecta: aliud em est de opis: aliud de ceteris reb. cuz em oparu editio nichil aliud sit q. officij prestatio: absurdum est credere alio die deberi officiu q. in quo is vellet cui pstadu est. **C**u libertus p. miserit prono opas se datur: neq. adiecerit libertis q. ei: constat libertis ei: ita demu deberi si pri h. des. extiterint: h. des. tm extitisse liberos par. reti ita demu p. desse ad operaru petitionem iuliano placet: si no p. alium h. des. extiterint: itaq. si q. s. ex h. dato em. a. p. a. filio seruus ei: h. de instituerit: r. p. eu seruus h. s. extiterit filius: repellit eu ab opaz petitione debere: p. de ac si repelleret patronus q. opas no impositus: vt. quas iposuit reuedi d. i. f. **I**n oib. opis p. cipue obseruandus est vt. t. p. spacia q. ad cura corporis necessaria sunt liberti reliquant. **I**ulianus ait.

H opes q. s. libertus p. mittit multu distat a fabulibus vel pictorijs operis. de n. q. si libertus faber aut pictor fuerit q. diu id artificiu exercebit has opas patrono pstare cogit: q. re sicut fabuliles opas q. s. pot. sibi aut ticio stipulari: ita patronus a liberti opas sibi aut sempronio recte stipulatur. r. libertus obligatioe soluet

adiecti no conuenit s. p. sone stipulatio sic. semper enim de eisd. v. r. s. q. p. st. adis sentire videt. vt. f. de ver. obli. l. stipulatio ista. s. eu. q. r. hac rone nec delegari p. n. sed certa opa est determinata r. facit vtrum adiecti p. sone conueniat: et fm hoc intelligit. s. eo. l. ope in reru. s. i. r. facit. s. de p. d. i. d. e. l. si non sorem. s. l. u. bertus. circa fines illius. s. f. C. o. s. u. l. i. m. a. l. i. c. i. o. s. e. v. t. s. e. o. l. q. n. i. s. i. s. i. n. a. r. C. e. d. e. r. e. q. u. i. s. i. n. d. i. c. e. s. u. n. t. v. t. s. e. o. l. i. s. i. q. u. i. s. h. a. c. s. i. u. d. i. c. i. u. m. v. C. a. c. c. i. p. i. e. d. i. s. a. l. i. o. q. n. n. i. c. h. i. l. h. a. b. e. b. u. t. v. t. s. p. r. i. s. e. r. a. r. s. q. m. o. v. t. u. s. f. r. u. c. a. m. t. l. i. j. i. f. i. A. c. c. u. r. f. D. u. r. u. m. d. u. r. i. e. r. i. e. s. t. d. e. p. e. c. u. n. i. a. d. e. p. e. c. u. n. i. a. q. u. o. d. e. p. s. o. n. a. s. e. r. u. i. t. u. r. r. s. i. c. p. o. t. e. s. t. e. r. a. t. i. o. q. u. a. r. e. t. o. t. u. s. s. i. n. g. u. l. a. r. e. i. n. t. e. r. e. s. s. e. v. e. n. i. t. c. u. m. o. b. l. i. g. a. t. i. o. e. s. t. i. n. f. a. c. t. o. e. t. n. o. n. q. u. a. d. o. i. n. d. a. d. o. v. t. n. o. C. d. e. s. e. n. q. p. r. o. e. o. q. d. i. n. t. e. r. e. s. t. l. i. C. l. o. n. i. e. s. c. e. r. t. e. s. p. e. c. i. e. s. i. c. e. r. t. a. o. p. a. a. l. i. o. t. a. m. e. r. e. s. p. e. c. t. u. e. s. t. i. n. c. e. r. t. a. q. u. i. a. f. a. c. t. u. m. p. r. i. e. s. t. v. t. f. d. e. v. e. r. o. b. l. i. v. b. i. a. u. t. e. z. s. q. u. i. i. d. q. u. o. d. z. f. a. b. u. l. i. l. e. s. i. d. e. s. t. d. e. f. a. b. r. i. c. a. r. i. t. a. c. e. r. t. e. a. C. t. r. a. c. t. u. t. p. i. s. v. t. r. d. e. h. o. b. l. i. i. n. t. e. r. d. u. m. r. l. c. o. n. t. i. n. u. u. s. s. c. u. i. t. a. b. C. i. n. u. t. i. l. i. s. s. i. c. f. d. e. v. e. r. o. b. l. i. s. i. f. i. i. n. t. e. r. c. C. s. t. i. p. u. l. a. t. i. o. i. s. l. z. n. o. p. o. s. s. i. n. t. p. e. n. i. s. z. i. n. c. e. r. t. e. c. e. d. u. t. e. x. d. i. e. i. n. d. i. c. e. s. u. n. t. v. t. s. e. o. l. i. s. i. q. s. h. a. c. s. i. u. d. i. c. i. u. m. d. C. e. d. o. p. e. s. c. z. i. n. c. e. r. t. e.

si tales operas extraneo dederit: q. les patrono pstado liberat. **S**i proni ples consulto in diuersas regiones discesserint r. liberti simul opas idire rit: p. d. i. c. i. d. i. e. o. p. a. z. c. e. d. e. r. e. s. z. l. i. b. e. r. t. u. n. o. o. b. l. i. g. a. r. i. q. r. n. o. p. e. u. s. z. p. p. a. t. r. o. n. o. s. i. t. a. r. e. t. q. u. o. m. i. n. o. p. e. r. e. d. e. t. u. r. s. i. c. u. t. a. c. c. i. d. i. t. c. u. m. e. g. r. o. t. a. t. i. l. i. b. e. r. t. o. o. p. e. i. d. i. c. i. t. u. r. q. s. i. d. i. u. e. r. s. a. r. u. c. i. u. i. t. a. t. u. p. a. t. r. o. n. i. s. i. n. t. r. i. n. s. u. a. v. n. u. s. q. u. i. s. q. m. o. r. e. f. c. o. s. e. n. t. i. r. e. d. e. b. e. t. i. n. o. p. i. s. a. b. e. o. a. c. c. i. p. i. e. d. i. s. D. u. r. u. m. a. l. i. q. u. a. n. d. o. e. s. t. e. u. q. s. e. l. i. b. e. r. a. r. e. p. o. t. d. e. c. e. d. i. e. b. o. p. e. r. a. d. o. s. i. l. o. p. i. s. i. d. i. c. i. t. i. s. s. i. i. a. c. c. i. p. i. e. d. i. s. n. o. p. s. e. r. i. a. t. c. o. p. e. l. l. i. a. d. p. s. t. a. d. a. a. l. t. e. r. i. q. u. i. q. z. o. p. a. r. u. e. s. t. i. m. a. t. i. o. n. e. I. d. e. m.

Quoties certe spes operarum i stipulatioe deducit veluti pictorie r. fabuliles peti q. de no pnt nisi pterite. q. r. si no p. b. s. at. t. n. re ipa iest stipulatioi tract. t. p. i. s. s. i. c. u. t. i. c. u. e. p. h. e. s. i. d. a. r. e. s. t. i. p. l. e. m. u. r. d. i. e. s. c. o. t. i. n. e. f. e. t. i. o. i. n. u. t. i. l. i. s. e. s. t. h. e. c. s. t. i. p. u. l. a. t. i. o. o. p. a. s. t. u. a. s. p. i. c. t. o. r. i. a. s. c. e. t. u. m. h. o. d. i. e. d. a. r. e. s. p. o. d. e. s. c. e. d. u. t. t. n. o. p. e. e. x. d. i. e. i. t. e. r. p. o. s. i. t. e. s. t. i. p. u. l. a. t. i. o. i. s. s. z. o. p. e. q. s. p. a. t. r. o. n. u. a. l. i. b. e. r. t. o. p. o. s. t. u. l. a. t. p. s. e. s. t. i. m. n. o. c. e. d. u. t. q. r. i. d. a. g. i. i. t. e. r. e. o. s. v. i. d. e. t. u. r. n. e. a. n. t. e. c. e. d. e. r. e. t. q. s. i. d. i. c. e. t. f. u. i. s. s. e. n. t. s. z. q. r. e. x. c. o. m. o. d. o. p. a. t. r. o. n. i. l. i. b. e. r. t. u. o. p. e. r. a. s. e. d. e. r. e. d. e. b. e. t. q. d. i. n. f. a. b. r. i. o. p. i. c. t. o. r. e. v. e. d. i. c. i. n. o. c. o. n. u. e. n. i. t. I. d. e. m.

Patronus q. opas liberti sui locat. no statim intelligendus est mercedez ab eo capere sed hoc ex genere operarum ex

Postulat. i. postulare debet. **C**onuenit. q. no cedat dies ex t. p. o. s. t. e. i. n. t. e. r. p. o. s. i. t. e. s. t. i. p. u. l. a. t. i. o. n. i. s. A. c. c. u. r. s. i. u. s. A. t. r. o. n. u. s. l. o. c. a. t. i. p. s. i. l. i. b. e. r. t. o. v. e. l. a. l. i. j. N. o. n. s. t. a. t. i. m. i. n. o. n. s. e. m. p. e. r. C. a. p. e. r. e. v. t. a. m. i. t. t. a. t. i. u. s. p. a. t. r. o. n. a. t. u. s.

Patronus locat. ipsi liberto vel alij. **N**on statim. i. non semper. **C**apere. vt amittat ius patronatus.

Durum. d. u. r. i. e. r. i. e. s. t. d. e. p. e. c. u. n. i. a. d. e. p. e. c. u. n. i. a. q. u. o. d. e. p. s. o. n. a. s. e. r. u. i. t. u. r. r. s. i. c. p. o. t. e. s. t. e. r. a. t. i. o. q. u. a. r. e. t. o. t. u. s. s. i. n. g. u. l. a. r. e. i. n. t. e. r. e. s. s. e. v. e. n. i. t. c. u. m. o. b. l. i. g. a. t. i. o. e. s. t. i. n. f. a. c. t. o. e. t. n. o. n. q. u. a. d. o. i. n. d. a. d. o. v. t. n. o. C. d. e. s. e. n. q. p. r. o. e. o. q. d. i. n. t. e. r. e. s. t. l. i. C. l. o. n. i. e. s. c. e. r. t. e. s. p. e. c. i. e. s. i. c. e. r. t. a. o. p. a. a. l. i. o. t. a. m. e. r. e. s. p. e. c. t. u. e. s. t. i. n. c. e. r. t. a. q. u. i. a. f. a. c. t. u. m. p. r. i. e. s. t. v. t. f. d. e. v. e. r. o. b. l. i. v. b. i. a. u. t. e. z. s. q. u. i. i. d. q. u. o. d. z. f. a. b. u. l. i. l. e. s. i. d. e. s. t. d. e. f. a. b. r. i. c. a. r. i. t. a. c. e. r. t. e. a. C. t. r. a. c. t. u. t. p. i. s. v. t. r. d. e. h. o. b. l. i. i. n. t. e. r. d. u. m. r. l. c. o. n. t. i. n. u. u. s. s. c. u. i. t. a. b. C. i. n. u. t. i. l. i. s. s. i. c. f. d. e. v. e. r. o. b. l. i. s. i. f. i. i. n. t. e. r. c. C. s. t. i. p. u. l. a. t. i. o. i. s. l. z. n. o. p. o. s. s. i. n. t. p. e. n. i. s. z. i. n. c. e. r. t. e. c. e. d. u. t. e. x. d. i. e. i. n. d. i. c. e. s. u. n. t. v. t. s. e. o. l. i. s. i. q. s. h. a. c. s. i. u. d. i. c. i. u. m. d. C. e. d. o. p. e. s. c. z. i. n. c. e. r. t. e.

- a Archimimum. i. principem hystriorum.
- b Sicut. i. patronus.
- c De dedit. i. domini.
- d Eiusdem artis. i. medicine.
- e Perducit. i. facit libertos manumittendo eos.
- f Cape. qd est

illicitum vt habet
 C. e. l. i. s. soler. vñ
 amittit ius patro
 nar. vt. C. de bo.
 possess. tra. lib. l. pa
 tron. et. s. de iure
 pa. l. sicut. et de li
 be. agno. l. si quis.
 s. si qd a liberis.
 g Locar. liber
 to vel alij. Accur.
 h p. c. u. p. eri
 tarii. qd licz. vt. C.
 e. l. nec patron. sic
 hic qñ spore fit cō
 ductio: spore mer
 cedis solutio vt h.
 sec. si p. ductio spō
 re sed ex actio futu
 re coacte: qd perdit
 ius patronat. vt
 s. q. r. a. q. l. si s. ij. et
 sic pōt loq. tra. C.
 eo. l. i. s. h. p. c. u. vel
 refert locet ipsi li
 berto quo casu nō
 est p. p. ue locatio: r
 si ex ea locandē fit
 ex actio ab iusto li
 berto obtinet qd i
 lilla q. r. a. q. d. bus di
 cit: aut alij ad pos
 stul: patroni: et tūc
 etiam si ab inuito
 cōductore accepit
 nō p. d. ius patro
 natus vt h. r. adde
 qd no. C. e. l. i. si quā
 M Edic. liber
 tus. als lib
 tus qui r sub se li
 bertos habet. als
 patronus.

- k In perates.
- l Opus. scilicet medicine.
- m Operis. consequēdo fructus cōsecutus r. qd ser
 uitū pone valuisse: decē nō qñtū cōmodi esset cōsecutu
 rus ex incōmodo dando. i. inferēdo illis si. p. hiberet r. c. qd
 cōmodū p. roni est i. alijs decē. Alij dicit q. vtilitatē p. roni
 estimā. s. fm id qd cōt. p. secutus p. roni si ei fuisset obrēpe
 ratū r sic decē r decē. nō fm q. liberti passi fuissent dānuz
 S in patrimonio si obrēper assent r qd focie est. xl.
 S Libertus. egrotare. quādo est medicus. et facit. s.
 eo. l. patronus.
 S Duorum. i. eo. l. si libertus. in fi.
 S Operarium. actum fuerit. et sic lis contestata. ar. j.
 rem ra. h. a. lamplius. et sic erant p. riterite. vt. s. eo. l.

si quis hac s. iudicium.
 q Dā. lam. immo cōtra. vt. s. eo. l. cū patronus. s. cū li
 bert. Sol. hic sibi liberis suis. ibi simpliciter sibi. vt. fm
 Bzo. ibi de certa hic de incerta. Itēz dic nisi lata sentētia.
 vt. i. e. l. qui libertinos. s. sed si iam. sed quare incerta etiā

qñti oporteret estimari: resoon
 di qñtum ex illoz operis^m fru
 ctus: non qñtum ex incommo
 do illis dādo si phiberet eos
 medicinā facere cōmodo pa
 tron^o cōsecutus eēt. **I**ulia.
S Libertus artē panto
 mini exerceat verū est
 debere eū nō solum ipsi patro
 no: sed etiā amicōz ludis gra
 tuitā operā p. bere. sicut euz
 quoq. libertū qui medicinam
 exerceat verum est volūtatē pa
 troni curaturū gratis amicos
 eius. neq. enim oportet patro
 num vt operis liberti sui vta
 tur: aut ludos semp facere aut
S egrotare. **P**aulus.
S Duorum^m pluriū ve cō
 munitis libera vni^m patroni vo
 lūtate nupserit: alteri patrono
 ius operarū manet. **A**lpia.
S Operarū iudicio actuz
 fuerit^m cum liberto r pa
 tronus decesserit: puenit trās
 lationem heredi extraneo non
 esse dādam: filio autē r si he
 res nō extat: et si lis cōtestata
 non fuerit^m tñ oimodo cōpetit
 nisi exheredatus sit. **A**elsus
S Libertus ita iuraue
 rit dare se quot operas
 patronus arbitratus sit: non
 aliter ratū fore arbitriū patro
 ni qñ si equū arbitrat^m sit: r fe
 re ea mēs est psonaz arbitrio

lata ab epō cuz omni suo iure. r est canonis distinctio. vt
 c. dis. sane. r extra de p. riuile. cum r plantare. r argu. opti
 mum est. j. tit. i. qui ex causa. in fi.
 r Non fuerit. vel fuerat vt hic. et. s. p. r. i. et facit. C. de
 rei v. r. act. s. r hoc ex.
 f Exheredatus. mala mente. als secus. vt. j. ti. i. l. si pa
 tronus. s. si quis non mala. r. l. si pater. que sunt contra. r
 facit. s. tit. i. l. filij. in prin.
S Libertus. arbitratus sit. vt. s. locati. si in lege. et. j.
 de regu. iur. l. in persona. s. i. sed contra. j. de verbo
 rum obliga. l. si quis arbi. sed ibi nec fuit arbitratus be
 ne vel male. et facit hoc ad id quod no. s. de arbi. l. penul.
 Accursius florentinus.

preterita nō trālit
 ad extraneum ipe
 redē. Rñ. quia ope
 ra que cōuenit pa
 tri piumtur etiāz
 filio conuenire qd
 nō sic in extraneo.
 Alij q dicit q. hic
 fuit stipular. libi
 liberis suis red
 dunt rationē. quia
 filius adiectus in
 stipulatione post
 mortē patris agit
 ex stipulatione pa
 tris. vt. j. de verbo.
 obli. l. quicūq. s. si
 quis. qd non cit in
 extraneo. Et adde
 qd no. s. de condi.
 ide. l. si nō fortez. s.
 liber. in glo. hic
 expōe: ibi sexto dif
 fert. Itē hoc in pa
 tronatu libertū. s.
 patronat. ecclesie
 cum vniuersitate
 trāsīte in quēlibet.
 argu. j. de acquirē.
 re. domi. l. quedaz.
 sed in singulari n.
 trāsīte in ecclesiam
 aliam a p. riuato: r
 tūc illa ecclesia ha
 bet presentatiōem
 vt p. riuatus. Itēz
 habet ius institue
 di in rem poralib⁹
 collatis a quodaz
 p. riuato. lz p. riuat⁹
 non habuerit. vt
 argu. j. de iure fil. l.
 fiscus. in spiritua
 lib⁹ autem nō ha
 bet ius institue
 di nisi ecclesia sit col
 miff ecclesia sit col

a **P**eteritarum, non futurarum. vt. s. eo. l. si duobus. 2. J. eo. l. sicut.

Operis. no poterit. sic. C. de vsur. l. creditor. et de pac. l. si certis. sed contra. s. de de vsur. cum de in rem verso. Solu. vt ibi plene notatur.

Qui onerant: tus promittat centum si in aliquo of fenderit patronuz quo casu no tene tur vt hic. 2. J. qua. re. ac. non da. l. i. s. que onerande.

Deregerit. per vim. na de iure no potest vt dixi.

Petere. vt. C. eo. l. si quam.

Adponi ope re. certe. als fecus. vt. s. e. l. suo. vel vt ibi.

Aterdum. di minutione. i. pditione vt in ex plic hic subiectis. et. s. de peti. here. l. de pditu. h.

Augmentum. hoc ex pacto pro cedit.

Et mutatio ne. vt si quibusda dieb⁹ languet qui busda non. h. 2. fa. cit. s. eo. l. libertus qui post. 2. l. nec est audiendus.

Liberta. non cogitur. s. li beratur ab iposi ta: ergo nec impo ni debet ea exsten te maiore quin quagita annis fm 30.

Abeo ait. ca. qz dicit dñs ob hoc te solu ma numitto vt meuz cotrahas societa tem. nam vt sequi

Societas libe tas qua libero rayolum litate. pcedere de tate. pce bet. vt et. l. qua. re. dere dz. actio non da. l. i. s. que onerande. 2. dic vt ibi dixi. B. fm h. vel pone exemplum vt. J. titu. l. i. l. i.

Ui libertinus duos. s. filios. **Q**uod locauerit. hi non psumt patri liberto. Accur. **N**eodem tempore. i. non simul sed diuerso tepore.

substituendi: vt qz speret eu re cte arbitratu id faciãt: no qz vel immodice obligari velint.

In libertam q volutate pa troni nupsit pteritarum ante nuptias operari actio datur.

Operis non modesti. **O**positus manumissus etiã si ex volutate aliquo tpe pstate rit: cõpelli ad pstate das qz non pmisit non poterit. **I**dem.

Ui onerãde libertatis cã pecuniã patrono re promisit no tenetur: vel patro nus si pecuniam exegerit⁹ bo norum posses. cõtratabu. eius no potest petere. **I**abolent.

Adponi opere ita vt ipse libertus se alat no pos sunt.

Aterdu 2 augmentoz 2 mutatio nem: recipe obligatões oparũ sciẽdu est. na du laquet liber tus: patrono ope q iaz cedere ceperit pereit. sed si liberta q opas pmisit ad eã dignitatez perueniat. vt inconueniens sit pstate patrono opas: ipso iure he intercidet. **P**aulus.

Liberta maio: qui qua ginta annis opas psta re patrono no cogitur. **A**lp.

Abeo ait libertat⁹ cau sa societatẽ iter libertũ et patronum factã ipso iure ni chyl valere palam esse. **P**au.

Ui libertin⁹ duos plu resve a se genitos na tasve i sua pstate habebit: prer eu q artẽ ludicrã fecerit qui ve opas suas vt cũ bestiis pugna ret locauerit: ne qz eoz opas

Quinquenẽ. qui solus sufficit. et no. q paulus remis lit verba legis iul. de maritandis ordinibus. vt. 2. C. eo. l. nec patronus. in fi. et no. modos dissoluẽdi obligatiõem operari. vt ibi no. 2. facit. s. de de excu. tu. l. excusatus. et. l. remittit. sed arg. cõtra ad hoc 2 sequentia iustitu. de excu. tuto. s. filii. vbi tm supstus psumt.

Amisi atea. hic icipit paulus loqui.

Que postea. ergo ex interuallo. 2 sunt ptra. s. de lib. cau. adeo. et. J. de solu. l. liberto. Sol.

Amisi atea. li beri ad eas opas q postea im ponũt psumt: vt iul. ait. s. si vno amisso obliget se: deinde alter nascat: multo magis ppo. ait amissus huic iungi vt liberetur.

Nichil aut interesi vtrũ ipsi pmittat pno: an eis q in po testate eius sunt. s. si creditor i suo libertũ pno delegauerit: no pot idẽ dici: solutiõis em vi cẽ pmet hec delegatio: pot tñ dici si in id qd patrono pmisit alij postea delegatus sit: posse eũ liberari ex hac lege: na ve rũ est pno euz expromisisse qzuis pno nũc no debeat. q si ab initio delegãte pno li bert⁹ pmiserit: no liberari eũ: 2 no solu futuraz s. etiã pteri taz opaz liberatio fit. **J**ulia. ait etiã si iã petite sunt ope li ber⁹ sublat⁹ absolutõez faciẽ da. s. si iã oparũ noie pdenar⁹ est no pot liberari: qm iã pecu niã debere cepit. **P**osthu mus⁹ liberti heredes pris sui no liberat q⁹ pficisci liberatio a liberto dz: nec qz post mo rã liberari itelligi pot: ex lege aut nati liberi psumt etiã si in psona liberti collata liberatio est. fideiussores qz liberabunt ex sentẽtia legis. qz si libertus expromissores dederit: nichil hoc caput ei pderit. **A**list.

Nichil autez interest. qm ad hoc vt ppter libe ros aie vel post na tos liberet ab obli gatione operaruz: dic tamen stipula tione factã. vt. s. e. l. seruus. s. alij ds cunt q hoc in cer tis: illud in incer tis. vt argu. s. e. l. a duobus.

Solutiois. qua si fecisset non posset repetere. p pter libos postea natos. 2 facit. s. ad velleia. l. qzuis. s. f. terdum.

Ex hac lege. de maritãdis ordi nib⁹. vt. C. e. l. nec seruus. in fi.

Posthum⁹. redit ad materiaz de qua incepit in prin. l.

Qz. i. qua. 2. Ex lege. iul. de maritãdis ordi nib⁹. et dic nati no nascatur. na i pn. legis dicit gẽtos natoz. alij dicit ex lege nati. legis time nati.

Dederit. naz pmittendo ipse te

Caput. i. capitulum. l. iulie. nam et alia habet capi tula. vt. J. vnde vir 2 vxor. l. i. in fi.

Netur. ad qd. J. e. l. penul. 2. s. de postul. l. i. s. nunquid ergo. sic e contra. s. e. l. s. si ab initio.

Caput. i. capitulum. l. iulie. nam et alia habet capi tula. vt. J. vnde vir 2 vxor. l. i. in fi.

Netur. ad qd. J. e. l. penul. 2. s. de postul. l. i. s. nunquid ergo. sic e contra. s. e. l. s. si ab initio.

Caput. i. capitulum. l. iulie. nam et alia habet capi tula. vt. J. vnde vir 2 vxor. l. i. in fi.

Netur. ad qd. J. e. l. penul. 2. s. de postul. l. i. s. nunquid ergo. sic e contra. s. e. l. s. si ab initio.

Caput. i. capitulum. l. iulie. nam et alia habet capi tula. vt. J. vnde vir 2 vxor. l. i. in fi.

Netur. ad qd. J. e. l. penul. 2. s. de postul. l. i. s. nunquid ergo. sic e contra. s. e. l. s. si ab initio.

Caput. i. capitulum. l. iulie. nam et alia habet capi tula. vt. J. vnde vir 2 vxor. l. i. in fi.

H demum. possunt. facit. §. eo. l. eius. r. l. seq.
b **M**oretur. cū sit in dignitate. r sic sunt exempla opere in honore. r facit. C. eo. l. penul.

S ita. quasi onerande. quo casu non valeret. vt. §. eo. l. qui onerande.

d **P**romissa. f. cione iuris nō ve re vt predicti. et. j. de. et. r. obli. l. obli. gationum fere. §. penul. et. j. de. ver. obli. l. ita si spulatus. que sunt cōtra. Accur.

e **Q**ueri. no. cōtra varietatem. sic. §. titu. i. l. nā a vsur dum. r. §. de. pcur. l. in cause. sed arg. cōtra. §. de. col. do. l. nonnumq̄.

S bona patroni venie rint. p. creditores. §. **p**ossit. f. als sine operis.

L bertus. di. missus. a fer uitate. quia ma numittendo impo suit operas.

i **A**rg. ita liber rā. numquid ex fo la impolitione cō sequitur liberā res tamē factionem pug. r. §. q. sic. vt hic. Jo. et. r. §. q. nō. sed demum facta exactione earū et hic subaudiunt facta earū exactione. que dic vt no. C. e. l. si quā.

k **V**erecundie. q̄ obsequiū etiā sine iterpositōe de betur. vt. §. de. p. di. in debi. l. si non for tem §. libertus. in puin.

l **D**iuersa. a li. bera testamenti fa ctione. sed p. r. §. de lib. agno. l. si q̄s a liberis. §. si liber ti. sed ibi epegit ea rū precū. hic autē ipas operas. §. si dicas q̄ hic exege rit mercedem: dis cas q̄ diuersa est ab obsequio: quia obsequium prestatur alimenta non.

m **I**nopia. i. patron⁹ inope puenit libertū ad alimēta.

n **P**er inuidiā. i. p̄t̄ blasimū cuiusdā. et facit. C. e. l. si. Erdone. qui facit sotulares. vel qui vendit carnes. p. **U**olo ita. ab herede. r sic heres nō potest impo nere opas cum ex necessitate facit. vt. C. eo. l. mater. r. l. ij. nisi sit filius. vt. §. titu. i. l. qui ex causa.

q **P**romiserit. f. coactus. r. **D**abitur. vt. r. §. de. lega. i. l. vidē dum. f. **f**idei cōmissa riam. q̄ est vt ma numissus ex neces sitate nō teneat ad opas: vt dixi. r. no. q̄ aliqd̄ ē q̄ testā tor non p̄t. sic. C. vt in pos. le. l. scire. et. j. ad. l. falci. l. q̄ de bonis. in fi.

o **P**eris. iniur. r. a. l. damno. nam amittit. vt. §. eo. l. interdum. sed argu. contra. C. de lib. et. co. lib. l. fina. Accur.

S **L**ibertus. opis. f. incoer tis. quarū dies nō cedit nisi cuz indi cre fuerint. vt. §. e. l. cum patronus. r. est ratio quia fidei iussor ex sua mora teneri nō potest cū reus nō sit obliga tus nisi cuz prius indice fuerit. azo. in opera autē cer ta idem q̄ in pe cunia. vt. §. eo. l. a duobus. lex tamē videtur dicere idē in cuiuslibet facti pmissione. vt. j. de verbo. obli. l. cū filius. §. i.

r **R**etinetur. vt et. §. de vsur. l. mos ra. in fi. et. j. de ver. obli. l. mora. i. fi. Accur.

l **L**bert⁹. si nul laz. maxime. vt et. §. n. ij. q̄ro. et n. i. l. fina. vel illas fm istā intellige.

Lberta. pa troni eēt. C. eo. l. liberti.

q **A**mpanus. facit. §. titu. i. l. qui ex causa. et. §. eo. l. si quis hac.

b **S**ciat. sic. §. si quis cau. l. sed et si. §. fi.

q **A**mpanus. facit. §. titu. i. l. qui ex causa. et. §. eo. l. si quis hac.

Sicut amittit. facit. C. eo. qd ex libta. et de obsequijs. l. ij. r. s. eo. si libertus. in fi. sed cōtra. j. de verbo. sig. l.

sciendū s. penult. vbi nō transit ope ra ad heredē here dis. ar. hic transit etiā ad pronepotē So. hic fuit stipu latus sibi liberisq; suis. ibi nō. ar. s. e. l. cū patrono. s. cū liberto. vel hic fue rūt pūni heredes isti nepotes r. pne potes cū null' pce deret. vt ar. in fi. d here. quali. et dif. s. fi. et. s. sui.

Uxor vi ro opa r. d3. vt. j. de dona. inter virū ervro. s. si vir. in prin. r. seru' do mīo. vt. j. de statu lib. l. iij. s. si qd ser uum. s. quid viro mortuo infra an nū. Rñ. ibi d3 opa ri vñ r. alimentari qd vñ fiat not. C. de rei vxo. act. s. ex actio. in fi.

Uouum. si li brarius. j. de re iur. si libarius d. Cum suis. l. de familia.

Scriptit. s. si nō pōt simul vtri q; operari: dic vt s. eo. l. he ope s. fi.

Operari. edē das. s. eo. iter dum. r. l. eius. et. l. he opere.

Et quēlibet alium. p. hoc p3 q loquit de certis cū dicit libertū p aliu posse p̄stare. nā in certe nec alij nec etiā p aliu p̄stans. vt. s. e. ope in re. s. l. fm. B3o. vel si ve lis dicere etiā icer tā p̄stari sumptu liberti dices hic li bertū nō h̄re vñ se alar. vt. s. e. suo. in

Inge. sine fm. Jo. et p. r. nuus pno. ingenui pmit libro. p. terē. p. liberto. nā r mittere legari et locari p̄ potest opa liberti hōis. vt

Sicut patronus: ita etiā patroni fili' nepos et p nepos q liberte nuptijs cōsen tit oparū exactionē amittit. nā hec cuius matrimonio con sensit in officio mariti esse d3 si aut nuptie qbus habeat vires: ope ras exigere patrono nō phibe tur. Prone itē filie et nepri r pronepri patroni q liberte nu ptijs cōsensit operarū exactio nō denegat: q; his nec ab ea q nupta ē idecore p̄stans. Gai'.

Quo casu singlis diuer sas opas vno tpe in solidū ede re: veluti si libarius' sit r alij patrono librorū scribendorum opas edat: alter vero pegre cū suis' p̄ficiens operas custo die dom' eidē indixerit: nichil eniuetat cū custodit domū li bros scribere: hoc ita neratius libus mēbianarum scripsit.

Operari edī Perati. Onē pendere ex estima tione edētis. nam dignitati/ fa cultatib' / p̄suetudini / artificio ei' cōueniētes edēdas. Ad solū autē libertū: sed et quēlibet aliū opas edētē alēdum: aut satis temporis ad questū alimēto: um relinquendum: et in oibus tempora ad curā cor pous necessaria relinquēda.

Alterdū opera Pau rū manet petitio etiam si ius patroni nō lit: vt euenit in fratribus eius cui assignat' est libert' : aut nepote alteri' patroni extāte alterius patro ni filio'.

De bonis libertorum.



Titul' ij. Al pian' De edi cto a pro re propo sitū ē ho nous que

s. de vsufu. le. l. hominis. nō tamē iureiurā. obligari. vt s. eo. l. vt iurifurandi. in prin.

liberti patronis exhibere de bēt moderandi gratia: nancq; (vt serui' scripsit) aū soliti fue runt a libertis durissimas res exigere: scz ad remunerādum tam grādē beneficium quod in libertos confertur: cum ex seruitute ad ciuitatem roma nam perducunt. r quidem pū mus p̄tor: Brutilius edixit se amplius non daturum patro no q; operarum' et societatis actionem. videlicet si hoc pepigisset: vt nisi ei obsequium prestaret libertus: in societate admitteretur patronus. poste riores p̄tores certe patris bonorū possessionē pollicebant: videlicet eni imago societatis induxit eiusdem partis presta tionem: vt quod viuus solebat societatis nomine prestare: id post mortem prestaret. Idē.

Patron' a liberto pre teritus bonorū posses sione petere potuerit cōtrata bulas: et anteq; peteret deces serit: vel dies' ei' bonorū pos sessiois agnoscedē p̄terierit: li beri ei' vel alteri' p̄roni' pete poterūt ex illa pre edicti' que primis nō petētib' aut et nolē tib' ad se primere/ sequētib' da tur: atq; si p̄tores ex eo nūero nō eēt. Sz si p̄ron' h̄s insi tutus viuo liberto decessisset supstitib' liberis: q̄sitū est an illi cōtratabulas testamēti bo norum possessionē petere pos sint: et eo decursum est vt mor tis r̄ps quo defert' bonorū pos sessio spectari debeat an p̄ro nus nō sit. vt si sit/ ex pte pria edicti' filij ei' bonorū possessio nē petere non possint: si fili us emancipatus nepotem in potestate aui reliquisset/ bono rum possessionem' partis di midie' dandam ei filio intesta ti' liberti: p̄uis ipso iure' legi tima hereditas' ad nepotem'

Alterdū liber r. nā ope des bent oib' l3 q ad alia ille sol' sit p̄ro nus cui assign' ē. vt. j. de assig. lib. l. i. in pn. r. si ille amittit redit p̄ronatus ad alios: vt ibidē et. j. ti. i. l. iij. s. si ac ceperit.

Filio. hoc ha bes. s. eo. s. duob'. in prin.

De bonis libertorum.

Ocedi cū. grā de. r. in estima bue. vt in fi. q ma. nō pos. s. ea.

Operari. sic s. ti. i. l. iij. m. pepigisset. s. ti. i. l. i. ab eo.

P̄ron'. vel dies. spactū centū dierum.

Liberti eius. eo mortuo v' omit tente.

Vel p̄roni. s. liberi eo mortuo vel viuo omittē q nō admitterebat viuo altero p̄rono vt. s. ti. i. l. a duob' q Edicti. suc cessorij.

Ex prima pte edicti. q est Frab. vt. s. de car. edic. l. ideog.

Possint. cum alius precedat. r Possessionez. vñ legitimi mor tuo liberto insitu to. Recur.

Dimidie. q hōde est tertia. vt in fi. de suc. li. s. s. nostra.

Intestati. transitue.

Iure. videli cer ciuili.

Prudus. s. au ad qd. s. de p̄tūgē dis cū emā. lib. l. i. in prin.

Ad nepotē. s.

si: nisi per edictum de coniungendis.

a **C**ontratabulas eo liberto mortuo testato.

b **L**iberti defuncti et testati.

c **P**otius. nō ergo hoc casu supiori habet locū edictus de coniungendis: s; ad parētis bona ambo vocentur. vt. f. eo. l. libertus. §. fi.

quā quidā ponūt cōtra sed est idem. s; hō dicit q; sic. vt. s. de iugē. lib. l. i. §. hoc.

e **T**iaz. patro- nus. vt. et. f. de iure aure. an. l. q;uis.

e **H**ic enim. fa- cit. s. de cōdi. et de mōstrano. l. falsa. §. i. et. C. de iur. au- re. an. l. ij. Accur.

f **I**ngenuus. q; ad multa: nō quo ad omnia. vt. s. de in ius vocā. l. sed et si hac. §. et suus. et C. ad le. vifec. l. i. sed hodie quo ad plura. vt. C. de iur. au. an. aut. s; hō die.

g **P**lane si na- talib; vt. f. de na- tali. re. l. interdū. in fi.

h **L**iberaz. hic est cōtra. C. de in- officia. testa. l. i. q;si.

Sol. ibi in p̄tendi- cū libertoz nō va- let q; plus debe- tur hereditas pa- tris q; liberti pa- tronis: vel dic vt ibi. utē contra. f. eo. l. paul. §. patroni. sed ibi fili; patro- ni: hic princeps.

i **E**mit. nimis serui et tunc nō ha- bet contratabu. vt C. e. l. i. vt dic suis pprijs. et tūc h; vt s. de in ius vocā. s; et si hac. in p̄n. et. f. de su. et le. l. in testa- to. §. is plane. facit s. titu. ij. l. i. ticus. et

C. de lat. liber. tol. l. i. §. illud.

k **A**cciperit. ab extraneo. sec; si a seruo suo. vt. C. e. l. i.

l **A**ditam. aliud in cōtratabu. que datur libertis. vt. s. de contratabu. l. illud. in prin. que est contra.

m **U**el vnum. facit. s. de testa. tu. l. si nemo.

n **I**n castris. s; in alijs secus. vt. s. de test. mili. l. si a mi- lite. §. fina. et facit. C. de inoffi. testa. l. fina. §. penult. et. s.

ptineat: q; et cōtratabulas ei; liberti et filio potius bo. pos. partis debite dare. **A**lpia.

Aliā si ius anuloz p̄se- cur; sit liberta p̄cipe: aduerfus hui; tabulas vt patronus vt multus rescriptis p̄tineat. hic enim viuit quasi inge- nuus: mouit q;si liberti. plane si natalibus reddit; sit: cessat p̄tratabulas bo. pos. idē et si a p̄cipe liberam; testamēti fa- ctione ipetrauerit. s; si hac le- ge emit; q; vt manumittat: ad hāc p̄tē edicti p̄tinebit. **S**i q; nimos accepit; vt manu- mitteret nō habz p̄tratabulas bo. pos. vt p̄tione aut p̄tratabu. bo. pos. accipe possit: opz here- ditatez aditā esse: aut bo. pos. petitā. sufficit aut vel vnu; ex h̄rdibus adijisse h̄rditatē bo- norūve possessionem perijisse.

Patron; p̄tra ea bōa liberti oīno nō admittit; q; in castris q; sita sunt. **S**i de potatus; p̄tione restituit; sit liberti p̄tra- tabulas possessionē accipe po- test: idēq; et in liberto de pota- to et restituito dicendum est. **S**i q; filius familias suū de castrensi peculio manumiserit ex p̄tione diui adriani p̄tione ē: admittit; poterit ad p̄tratab. bonoz possessionē vt p̄tione; **S**i capit; libertū accusaue- rit is cui assignat; ē: nō p̄tione petere p̄tratab. bo. pos. fratri- busq; suis nō obstat; sed hi p̄tratabulas bonoz possessio- nem; petēt quē admodū pete-

de in ius vocā. l. adoptiuum. circa prin.

o **S**i de potatus. facit. s. de iure patro. l. si vt.

p **U**t patronus. vt. et. s. de iure patro. l. seruum.

q **N**on potest. vt. et. s. de iure patro. l. cum.

r **O**bstabit. vt. et. f. de assignan. liber. l. i. §. vtiq; si ex.

rēt; si ex altero filio nepotes ef- sent: libertus em̄ q; alteri ex fi- lijs assignat; nō desinit; alteri; filij liberti eē. ā plū; dicēdū est etiā si omiserit frat; bo. pos. alī frater cui assignat; est; nō p̄t succedere et p̄tratabulas bono- rū possessionē petere. **T**o- tiēs ad bo. pos. cōtratabu. iur- ta; p̄tione: q;tiēs non h̄s est; ex debita portioe instituit; **S**i p̄tione; sub p̄ditōe h̄s sit institutus: ea; p̄ditio viuo testatore extitit: cōtratabu. bo. pos. acci- pere non p̄t; qd ergo si mor- tis tpe p̄det; extitit tū anteq; patrono defera; bonoz posses- sio hoc est ante aditam; here- ditatē: an inuitē ex hac parte edicti; et magis est vt adite he- reditat; tps spectet; hoc em̄ iu- re vtimur. si tū in p̄teritū colla- ta sit; p̄ditio vel ad p̄tione; non videt; sub p̄ditōe instituit; aut em̄ iplēta est et pure institutus est. aut nō est: nec heres institu- tus est. **L**ibert; si patronū suū ita h̄rdē scripserit. si filius me; me viuo moriet; patronus heres esto: nō male videt; testa- tus: nā si decesserit fili; pote- rit hic existēte p̄ditōe accipe bonoz possessionē. **S**i de bita patrono portio legata sit: et si script; heres ip̄e patron; nō fuerit: satisfactū; est ei. **S**i et si instituit; sit ex parte mino- re q; ei debet; residua p̄o pars suppleta est ei legatis siue fi- deicommissis: et ita satisfactum ei videt; s; et mor; cā donatio

bene exponit. vt. s. e. l. §. vt patronus.

d **C**ollata sit. facit. s. de in ius. testa. l. cū in secundo. et s. si cer. p̄ta. l. itaq; et l. penul. et f. de donatio. cau. mor. l. il- lud. §. fina.

e **B**onoz possessionem. fm tabu. vt. et. s. pri. §. in prin. s; si fili; viuit excludit patronū. vt. l. de suc. l. §. sed n̄s.

f **S**atisfactum est. nec hoc corrigitur per aut. vt iure

f **P**ossessionem.

p quā non in totū sed in suam legitima- maz testm̄ rūpit. et p̄ hoc argu. j. e. l. si ex patronis. in p̄n. et fm hoc differt a q̄rela. sed cōtra vi- det. f. e. l. in seruitu- tē. §. fina. et. s. de iu- re patro. l. siue. i. fi. p̄mi r̄n.

t **P**etent. s; nepotes.

v **L**ibert;. red- dit ad hoc qd di- xit fratribusq; su- is et.

r **N**on desinit. alio ne oblit. f. de al- assignan. lib. l. i. r̄n.

y **A**ssignat; est. qui accusauit. alij habēt assignat; nō est et p̄t succedere et. et sic p̄mittit nō est alij casus. sed p̄timum verius.

z **B**onoz pos- sessionem. cum ca- pitio libertum ac- cusaueit.

a **N**ō heres est. veleniam quoq; re- licit. ti. vt. et. f. e. l. §. si debita. Item ho- die et si minus ha- bet nō petit p̄trata- bulas. sed agit ad supplementū cōdi- ctioe ex. l. vt institui- de suc. l. §. sed no- stra. sed certe et iu- re veteri videt; idē vt. s. de iure pa. l. si ne. §. excluditur. s; dices illud a cōpo- sitouibus additū.

b **A**ccipere nō p̄t. facit. s. de p̄di- et demon. l. ij.

c **A**nte aditaz.

institutionis re-
linquatur vt in fi-
lijs. vt in aut. vt cū
de ap. cog. §. aliud.
col. viij.

a **C** funguntur.
vt isti. de dona. §. i.
b **C** Idē est dicen-
dum. sic. C. e. l. pe.
§. fina.

c **C** Quasi agni-
ta. primū tamē ve-
rius. vt. I. eo. l. si ve-
ro. §. penul.

d **C** Si patrono
cōditōis. puta in-
stituit alium heredem
si dabit centū de
hereditate pa-
trono suo.

e **C** Sed et si dolo
malo. facit. §. si qd i
frau. pa. l. i. in pn.

f **C** Necesse. nul-
lius. pūuati
viuentis sed occi-
mus. vt. I. qui sine
ma. l. qui ob necē.

g **C** Itē tūc adhuc con-
tra. I. de su. et legi.
here. l. in testato. §.
q. si necem. Solu.

h **C** distingue aut fuit
heres in moray in
dicandi necem vt
hic. aut non vt ibi.

i **C** de iure pa. l. si
filius. et facit. §. de
here. institui. l. an-
tepenul. et. C. pro
quibus cau. l. i.

k **C** Non tangat.
quia seruus est ho-
stium.

l **C** Decefferit. vt
§. de testa. l. lex cot-
nelia.

m **C** habet. vt. §.
de cōtratabu. l. i. §.
filiij. sed argu. con-
tra. §. de cōdi. et de-
monstra. l. interce-
dit. ij. rñ. et facit. C.
de senten. pap. l. si.

n **C** propter spem.
§. famul. her. l. pro-
pter spem.

o **C** Libertin⁹. li-
beris ei⁹. ad
instar. l. yelleie. ar.
institui. de exhere.
li. §. posthumorū.
et facit. §. eo. l. ij. in
prin. et. l. etia. §. li-

nib⁹ poterit p̄ono debita por-
tio suppleri. nā mort⁹ cā dona-
tiones vice legator⁹ funguntur.
Sed et si non mortis cā dona-
uerit libert⁹ p̄ono p̄teplatiōe
tū debite portiois donata sūt:
idē erit dicēdū. tūc em̄ vel q̄si
mort⁹ cā iputabunt. vel quasi
agnita repellēt patronū a cō-
tratabu. bono. pos. **C** Si pa-
trono p̄ditiois implēde cā qd
datū sit i portione debita ipu-
tari d̄z: si tñ de bonis sit liber-
ti p̄fectū. debita aut partē eo-
rū que cū mort⁹ libert⁹ habuit
p̄ono dam⁹: mort⁹ em̄ tps spe-
ctam⁹. sed et si dolo malo fecit
q̄min⁹ hēat: hoc quoq; voluit
p̄ro: p̄ eo haberi atq; si in bo-
nis esset eius.

p **C** aulus.
q **C** Necem dñi detexerit
fu⁹: p̄ro: statuere solet
vt liber sit. et p̄stat eū q̄si ex se-
natuscōsulto libertatē cōsecu-
tū nullius eē libertū. **C** Si li-
bert⁹ capt⁹ ab hostibus ibi de
cesserit: q̄uis liberti appella-
tio eū nō tāgar: n̄ p̄pter legē
cornelia que testm̄ sic p̄firmat
atq; si i ciuitate decefferit: pa-
trono bonor⁹ possessio danda
erit. **C** Si deponat⁹ p̄non⁹ sit:
filio ei⁹ cōpetit bonor⁹ posses-
sio in bonis liberti. Nec impe-
dimēto est ei talis p̄non⁹ q̄ mor-
tui loco habetur. et dissimile ē
si p̄non⁹ ap̄d hostes sit: nā p̄p̄
spem possimūnij obstat liber⁹
suis. **C** Si extrane⁹ a liberto
h̄s institut⁹ rogat⁹ sit filio p̄no-
ni hereditatē restituere: cū ex
senatuscōsulto trebelliano re-
stituta h̄ditate h̄dis loco fi-
lius habet⁹ patronus submo-
uendus est. **C** aius.

r **C** Libertin⁹ q̄ patronū pa-
troniq; liberos habz: si
patronū ex pte debita heredē
instituit: liberos ei⁹ in eadē po-
tionem substituere debet. vt li-
cet patronus viuo liberto mor-
tu⁹ fuerit: satisfactuz videat li-
bert⁹ eius. **C** Si patroni filiū

emācipatū et nepotem ex eo q̄
in aut familia remansit liber-
tus hēat: filio tātūmodo nō
etiā nepotib⁹ satisfacere debe-
bit libertus. nec ad rem perti-
net q̄ ad parentis bona pariter
vocantur. **C** Iulianus.

s **C** Si ex modica pte isti-
tuti sunt liberi liberti:
bonor⁹ possessionē cōtratabu-
las patron⁹ petere nō pōt. nā
et marcell⁹ lib. ix. dige. scripsit:
ex pte quātūlacūq; heredē in-
stitutū liberti filiū patronū ex-
pellere. **C** Lū patroni filia he-
res instituta eēt a liberto fal-
sumq; testm̄ dictū eēt: i q̄ scri-
pta erat et appellatōe iterposi-
ta et p̄dēte diē suum obisset:
heredib⁹ eius diuus marcus
subuenit: vt id haberēt qd ha-
beret patroni filia si viueret.

t **C** Si fili⁹ liberti heres ab eo
institut⁹ abstinerit: q̄uis noie
sit heres? patron⁹ admittit. §.
et si p̄ in itegrū restitutionē is
q̄ p̄mitt⁹ est paterne heredita-
ti vel q̄ ad iust hereditatē absti-
nerit se: poterit q̄s patronuz
admittere. **C** Patron⁹ patro-
niq; liberi et si p̄m voluntatem
mortui liberti h̄ditatez adie-
rint: legatūve aut fideicōmis-
sum petere maluerint: ad con-
tratabu. bonorū possess. non
admittuntur. **C** aius.

u **C** Am absurdū videf li-
cere eidē partim cōpro-
bare iudiciū defuncti/partim
euertere. **C** Iulianus.

v **C** Si nō habuerit effe-
ctuz petitio ei⁹: dico nō
ipediti q̄min⁹ adiuuef. q̄nimo
et si adit q̄si ex debita portioe
institut⁹ mort⁹ apparuit eū mino-
rē p̄re q̄ spauit accepisse: eq̄-
simū est admitti eū ad suū au-
xilium. §. et si testator cōuenisset
heredē vt sibi legatū solueret
mort⁹ penitusset: puto eū pos-
se adiuuari. **C** Si patron⁹ le-
gatuz sibi relictum agnouerit
idq; fuerit euictū: cōpetit ei le-
gitimū auxiliū: q̄ id qd spera-

bertus.
m **C** Libertus. cō-
tra. §. e. l. ij. §. fina.
Sol. imo idē vt ibi
no. facit. §. de legi.
tu. l. tutela. §. p̄de.

n **C** Si ex modica
ca. liberti. hic
est aphibologia.

o **C** nam dictio liberti
potest loq̄ de liber-
tis liberti quem si
instituit libert⁹ re-
pellit patronus.
secus si ethereda-
ret. vel si ille non
vult esse heres. vt
§. de iure patro. l.
siue. §. si. et in fi. de
suc. li. §. §. n̄. §. secū-
do vt dicat q̄ fili⁹
patroni institut⁹ res-
pellat patronū. et
tunc dices bo. pos.

p **C** contratabu. liber-
ti. et pro hac. l. e. l.
si vero. §. si seruo.
§. prima hic est ve-
ra vt subicit.

q **C** heredib⁹ ei⁹.
scilicet filie patro-
ni quōdā. vel erat
sui iuris.

r **C** Sit heres. vt
et. de fideicōmis.
liber. l. eum qui. §.
sed et si quis. et fa-
cit. §. de iuro pa. l.
sine. §. si.

s **C** Adierint. for-
te ex modica insti-
tut⁹ q̄ esset ei⁹ de-
bitum.

t **C** Non admit-
tuntur. vt et. C. de
pactis cō. l. si. §. l. et
§. de contratabu. l.
si post. §. illud. sed
argu. cōtra in ea. l.
§. si in adop. §. ibi
coactus adit.

u **C** Am absurdū
dum. sic. §. si. §. si.
i. l. si ita stiplo. i. fi.
§. vero non.
§. facit. §. de in
offi. testa. l. mater.
et. l. nichil.

v **C** Mort⁹ penitus
set. sic. §. de iof. test.
l. papinian⁹. §. me-
minisse.

w **C** Auxilium. qd
hoc sit stati dices.

patris
delictus
liber-
tus.

a. **Q**uod h3. sic. d. de ac. ep. l. ite. r. p. s. solu. l. si q3 alia.

b. **S**ubueniendus. vt agat ad repletiōez q3i de euitiōe pdict. ex. l. vt C. de iof. test. l. san. cim. circa pñ. que est 3. et hoc est qd s. dicit legitimum auxilium. vel dic p. 3. abu. iure isto in. conuictio i. pñono siue totuz siue ps sit euita. r. alio i filio iure nouo. s3 si ab initio min' legitia sit r. dicta patrono ad supplementum agitur. vt no. s. c. l. c. i. m. s. totiens.

c. **R**elictu. vt et s. de 3. ab. l. ij. s. fi.

d. **S**rat. etis.

e. **D**iscedere. s. donandi. sed ho die videtur vt agat ad supplementu. vt C. d. iof. test. l. i. qñ. s. i. vt ibi expñit i donado vt in qñta i putet. h. similit. et facit. s. l. etia. s. fi.

f. **S**i pñon. r. sic ad lucruz. vt. s. de mino. l. ar. pñor. s. hodie.

Qui iuitute. petierit. caluiole. vt. i. e. l. id est.

h. **L**iboz. no. s. delictu pñis nocere filio. vt nec ipsi nec pñ eoz noie pe rat. s3 ar. s. j. l. q. si pñ. i. fi. r. l. qñ. So. herat i pñate q casu p alia via daret pñi bo. pos. qd esse non dz. vt. d. l. qñ. vt dic q h pater repellit pñi inuria quā ipe fecit libto. ibi ho nō fecit iurā imo pñi inuria si bi factam repellit. vñ i pño casu seue ri. i. sedo benigni. cū eo agit. r. facit. j. c. l. i. filius q pñi. r. de h. sig. l. i. s. fi.

s. **J** ex patro.

patris delictus filio nocet.

uit se habiturū nō habet. sed r si non totū euictū sit: verum aliquid minus habet q3 puta uit: erit ei subueniēdū. **S**i seruo vel filio suo aliqd relictū patrono agnouerit: pinde a cōtratabu. bono. posses. repelletur atq3 si agnouisset sibi relictum. s3 r si mortis causa donationē agnouerit: dicēdū est repelli eū a contratabu. bono. posses. sic tamē si post mortē liberti agnouerit. ceterum si ei viuus libertus donauerit r ille acceperit: nō idcirco erit repulsus a cōtratabu. bonorum posses. quia potest dicere sperasse q in testamento q33 gratus circa euz fieret: remittiq3 ei debet ab eis discedere: vel ea cōpensare in portione p rata. quare dicitur r si conditio nis implede causa fuerit quid datū patrono post mortem liberti repelli eum a cōtratabu. bonozū posses. quasi agnouerit iudicium. **S**i patronus minor annis. xrv. liberti iudicium agnouerit: in integrū restitui eum oportere estimam: vt possit contratabu. accipere bonozū possessionem.

Paulus.

Qui in seruitutē libertuz paternum petierit: nec nomie liberozū bonozū possessionem accipere potest.

Iulianus.

Sex patronis alicui satisfactum non erit ita vt alij amplius s3 a portioe ex bonis liberti reliquatur ei cui satisfactum nō erit: ita actio dabitur vt eius portio suppleatur ex eo qd extraneo heredi r qd patrono supra portioem suaz relictū est: eadem ratio r in pluribus patronis libertozum seruabitur. **I**ulianus att euz q ab auo suo exheredatus est a bonis libertozū ei submo uerit: a patris vero sui libertozum bonis non excludi. q si a patre sit exheredatus ab auo

nō sit: nō solum a libertozū bonis paternozū: veruetiā ab auo quoq3 excludi debere: quia p patrem aut libertos consequitur. q si pater ei sit ab auo ex heredatus ipse nō sit: posse ne potem auitozum libertozū cōtratabu. bonozum posses. petere. **I**dē autē si pater me exheredauit/ auus me patres meum: r prior auus decesserit: ab vtrisq3 libertis me repellit. sed si ante pater meus decesserit: postea auus: dicendum erit nichil michi nocere patris exheredationem ad auitozum libertozum bona.

Iulianus.

Quod si pater me a patre suo sit exheredatus: ego neq3 a patre meo neq3 ab auo: mortuo quidem patre et aduersus auitos/ et aduersus paternos libertos ius habebō. **A**uete patre q3 diu in potestate eius ero non perā contratabu. auitozum libertozum bonozum posses. emancipatus non submo uebor.

Iulianus.

Sex patronus testamento iure militari facto filium silētio exheredauerit: debet nocere ei exheredatio: verum est enim hunc exheredatum esse. **S**i quis libertum filio suo assignauerit euzq3 exheredauerit admitti pōt ad bonozum liberti possessionē. **S**i quis non mala mente parentis exheredatus sit: s3 alia ex causa: exheredatio ipsi non nocet: vt puta pone furoris causa exheredatum eum: vel ideo quia ipubes erat heredem quoq3 institutum rogatusq3 ei restituere hereditatez. **S**i quis cū esset exheredatus pronunciatuz vel perpetram sit exheredatus/ nō repellitur: rebus enim iudicatis stādū est. **S**i filius patroni exheredat in parte obtinuit de inofficioso/ in partē victus sit:

nis. relictuz est. nō em sūr duo rei cre dēdi. tūc cēt secus. vt. s. si quis cau. l. si duo. in prin.

Quia p pñez. nō exheredatuz nō mala mente. vt. i. eo. t. l. i. patrono. s. ij.

Ipe nō sit. ab auo exheredat. ē tñ a pñe. s3 si a nullo pñnoz r auoz pater bono. pos. vt. s. l. pñor.

Idē ait. disti guēdo casum. ppo situm.

Quod si pñ. vi uete pñe. pñor. i. e. l. qñtur. r. l. filius.

Sex patrono. si liu. quez scit se hñe. vt. C. d. test. mili. l. si cui. s3 s. j. eo. l. paul. rñ. in si. fol. illa hanc conuictuz h mala mente ibi nō. vt. i. e. l. s. ij. p. **S**i q3 libtoz. dicunt. i. de assigna. l. i. l. s. s3 et si post. Accur.

Si q3. fac. s. d. libe. r. posthu. l. mi. liti. r. i. e. l. paulus. in prin.

Quel pperaz. i. vt nō opz. et sic nō tenet exheredatio. vel pperā. i. nō mala mente parentis.

Reb' enim. refert se ad pñuz. scz pñuciat. r dic stādū vt nō vtra. pcedat qd cēt si excluderet a bōis libertozū. nā nō ois exheredat. excludit. s3 is tñ q mala mente exheredat. vt. s. e. l. s. si q3 non mala. sic accipit standū. s. d. pac. l. iurif. gētiuz. in prin. als accipitur. i. parentū. vt. C. d. re iudi. l. i. r. s. de arbi. l. ccl. sua. s. fi.

Quic sit. qd cē pñ. vt. s. d. iof. test. l. nichil. s. fi. r. s. de. l. e. l. cū filio. i. pñ.

a **U**igeat. vt. s. de cōtratab. l. filiū. §. i.

H **I**l^o. bonoz posses. refert ergo directoy per obliquū sit heres. sic. J. de hb. sig. sciē dum. r. s. de inter. roga. ac. si sine. §. illud. r. s. n. i. cum patronus. §. cū libertus. sed ar. cōtra. J. eo. si fili^o qui patri. in pun.

Q **U**i cū libertū. paternū. vt. J. eo. si tñ. r. multis locis hac. l. no. r. no. s. de i. ius. vo. sed r. si. §. si aut liberti. r. de iurepa. l. eum.

d **A**ccusauerit. p. calū. vt. J. in si. r. J. l. p. r. i.

e **P**etierit. hoc psequit. J. eo. l. in futū. sed p. m. i. psequit. hec lex. et J. l. p. r. i.

f **S**ive ipse. qd pōt auctore tuto. re. vt. C. de auc. p. l. clarum.

g **I**gnosci. de equitate vt dixi. se cus s. rigore. vt. s. de mino. l. iij. §. vii de scio.

h **D**efertur. factus maior. nā ahi desistere pōt. vt. J. ad turpil. l. i. §. accusatione. in fi.

i **I**ncideret. cuius pena est. J. de pua. l. iij. et. l. fi.

k **N**ō facile. qz cū qdā solēnitate petif. vt. C. s. abos li. l. iij. in pñ. r. not. de faciū r. diffiali. vt. r. s. de ne. gest. sin autem. in pñ. et J. de aqua quo. et est. l. i. §. penul.

l **P**ublice. propter leniciā pncipis. vt. J. ad turpil. l. abolitio.

m **I**s demū. factus. J. de pe. l. iij.

n **A**ugere. qd

videam⁹ an noceat ei ex hēda tio. r. nocē arbitroz: qz testm̄ valet a quo exheredatus est.

Ex testō autē ex q̄ neqz adita est hēditas neqz petita bono. pos. libertis ex hēdatio non nocet. absurdū est enī i hoc valere tantū testm̄ vt exheredatio vigeat cum alīs nō valeat.

Si pñoni fili^o pñiore gradu sit heres script⁹ scdo exheredat⁹: huic nō nocet exheredatio cū volūtate patris vel extiterit hēs vel existere potuerit. neqz enī dē videri p̄ indignū estimasse filiū bonis libertozū quē ad hereditatē suā pñmū vocauerit: ac nec eū qdem esti mādū est submoueri a bonis liberti: qz primo gradu exheredatus r. idē substitut⁹ est: ergo is q̄ institut⁹ sit hēs vel primo gradu vlt sequēti vel alio quoq̄ gradu licet exheres sit eodem testō: nō est submouendus a liberti bonis. **S**i pñoni fili^o emācipat⁹ noluerit adire hēditatē: vlt q̄ in prāte est retinere: nichilomin⁹ liberti bonozum pos. habebit. **I**ulianus.

H **I**l^o pñoni ex hēdat⁹ qñuls nepos ex eo hēs script⁹ fuerit bo. pos. cōtrata. paternozū libertoū accipere nō pōt: licet enī necessari⁹ existat patri suo: nō p̄ semetipsū sed per aliū ad hereditatē admittit. et certe cōstat si emācipatus fili^o exheredat⁹ fuerit r. seruus et⁹ hēs script⁹: r. si iussit seruo hereditatem adire: r. ita patri suo heres extiterit: non habebit cōtratabulas paternozū libertozum bonozū possessionē. **U**lpian⁹.

Q **U**i cum maior natu esset q̄. xxv. ānis libertū capitis accusauerit: aut i seruitutē petierit⁹ remouet a cōtrata. bonozū possessione. si vero accusauerit minor: dicendū hūc non excludi: siue ipse siue tutor et⁹ vel curator accusauerit. **S**ed si minor qdē insti-

tuerit accusationē: maior autē factus sniam acceperit: benigne erit dicendū ignosci⁹ ei debere qz minor cepit: neqz enim imputare ei possum⁹ cur nō deservit⁹ accusationē: vlt cur abolitionē nō petierit: cū alterū si fecisset in turpillianum incidere: alterū nō facile impetref. certe si abolitio publicē data repetit iam maior: dicendū est hūc esse remouēdū: maior enī factus potuit sine timore desererē abolitā accusationem.

Is demū videt accusasse qui tali iudicio appetit cui⁹ pena aut supplicium habuit aut exilium: quod sit vice deportationis vbi ciuitas amittitur. Si tñ qd libertū eo crimie accusauerit cuius pena nō sit capit⁹: verūtamen iudicāti placuit augere⁹ penam / nō obest hoc patroni filio⁹: neqz enī imperitia aut seueritas iudicantis obesse dē patroni filio qui crimē leu⁹ ipetrauerit. s. si nō accusauerit sed testimoniū in caput liberti dixerit: aut subiecit accusatozē: puto eū a p̄tratabu. bo. pos. remoueri. **S**i libert⁹ maifestatis crimine patroni filium accusauerit: r. patroni fili^o calūnie eū capiti⁹ punire desiderauit: nō debet repelli hoc edicto. idē puto et si ab eo petit⁹ retorsit in eū crimina: ignoscēdū est enī ei si uoluit se vlcisci puocatus. **S**i patris mortē defendere⁹ necesse habuerit: an dicendū sit hic quoqz ei succurrendū: si libertum paternum ppter hoc accusauerit: medicum ob mortē patris: aut cubicularium: aut quem alium qui circa patrem fuerat. r. puto succurrendum si affectione et periculo paterne substantie ducente necesse habuerit accusationem vel calūniosam⁹ instituire. **A**ccusasse autem eum dicim⁹ qui crimina obiecit: et causam perorari vsqz ad sententiā efficit. ce-

pōt ex causa. vt. s. de his q̄ no. mfa. l. qd ergo. §. pena.

o **P**ñoni filio. no. filio. vt. J. e. §. si libertus. qd facit p̄ eo qd no. i. pun. huius. l.

p **A**ccusauerit. quod pōt. vt. J. qui accu. nō pos. l. pe. q. **D**esiderauit p̄ officiu. vt. C. de calū. l. i. nō in modū accusationis. vt. C. q̄ accu. nō pos. l. neganda.

r **R**etorsit. qua si sociū criminis. vt sic repellat ab accusando. vt. C. de libe. causa. si filium. r. no. ignoscēdum ei qui non facit iponte. vt. J. p̄ p̄ r. §. et. §. pe. et. s. ad sille. l. iij. §. vtrū et. s. ad. l. aquil. scientiā. §. q̄ cū aliter. et. J. de iur. fil. l. iij. in pun. et. J. de iur. l. sed si vnus. §. s. i. iussu. r. C. de transact. l. si qd maior. et de re iud. l. si se. an. pun. r. C. de metatis. de uotum. et. s. si qua dru. pau. l. i. §. cū arietes. r. C. de adm. tu. cum quidā. sed contra. s. ad. l. aquil. scientiam. §. sed si defendendū. vbi non licet vl cisci. sed hic licet p̄ iudicem.

s **D**efendere. accusando.

t **S**uccurrendū. ne perdat cōtratab. liberti bonozum pos. etiam si per calūniā accusat vt subicit: non tamen subuenitur si per calūniam accusat: ne puniatur de calūnia.

v **C**el calūniosam. i. q̄ vere erat calūniosa: s. iudex ignorabat. alioqn repelleret eū. §. 30.

vt. C. vt nō pri.
l. si. i. fi. et facti. s.
pri. s. cum suis
conco.

a Quienit. sic
s. de inoffi. testa.
papiam. s. me-
minisse. et. i. rē ra.
ha. l. amplius. et
insti. de contrahē.
emp. s. i. sed con-
tra. s. de iure pa-
tro. leum. s. fi. a. l.
sequen. Solu. ibi.
Item facit. i. eo. l.
in fuitutē. s. peni-
se. sed ar. cōtra. C.
qui ac. non pos. l.
pe. sed ibi specia-
le. Accur.

b Accusat. vt. r.
s. de rei ven. inter.
sed contra. s. de in-
of. test. l. si. in prin.
Solu. ibi.

c Cauert. idēz
forte et si cepert
accusare. vt. s. de
inoffi. testa. l. fili.
s. multo. r. de bo-
pos. l. cum quidā.
et de pig. ac. si ser-
uos. r. s. de alie. au-
di. l. nam. r. si ob.

d Non sponte.
vt. C. de calum. l.
mater. et. s. e. l. s. i. s.
libertus. cum con-
cordan.

e Etiam perfe-
cit. de calūniatore
ergo tantum intel-
liguntur predicta
vt. et. i. l. p. r. i. r. r. r.
cit. i. de iniur. l. eū
qui.

f Dem est. me-
ruerat. quia
vere commiserat
crimen et capitale
erat.

g Punitus. qd
quandocq; contin-
git. vt. s. de his q
notā. infra. l. quid
ergo. s. pena.

h Sensit. vt et
s. l. p. r. i. in fi.

i Seruitutē.
facit. s. l. q. cū
maior. s. si liber-
tus.

k Petisse. facit
s. eo. l. qui cum s.

terū si ante quēnt non accu-
savit: r hoc iure vtimur. sed si
appellatiōe interposita desijt
benigne dicef nō ptulisse accu-
sationē. si igit pēdente appel-
latiōe decesserit libertus: p rōni
filius admittet ad bonoz pos-
sessionē: qz añ sniam libertus
morte subtractus est. **C** Si p rō-
ni fili aduocatiōe a accusatorū
liberti prestiterit: non est repellē-
dus: neq; eni aduocat' accusat'.
C Si pater testō caue-
rit vt accusaretur libertus qsi
venenū sibi parasset: aut quid
aliud in se admisisset: magis est
vt ignosci liberis deberet qui
nō spōte' accusauerūt. s. et si
accusauerit libertū r pbaue-
rit crimē p rōni fili: postea qz
hic libertus sit restitutus non erit
repellēdus: crimē enim quod
irēdit etiā p ficit' r riphoni.

Idem est r si crimē qdē
qd in liberto pbatū est
meruerat' capitis penā: beni-
gnit' at punit' ē libert' veluti
tm relegatus: de calūniatore
enī sensit' p rōni. **I**ulianus.

Idem seruitutē petisse non
is videt' qui ei q in pos-
sessione erat seruitutis petēti
se i libertatē tradidit: vtz is
q ex libertate petit in fuitutē
s. r si qz h totū suū s. p pre
vel vsumfructū in eo suū di-
cat: vel qd aliud qd hie nō pt
in eo nisi seruus sit: an repella-
t' qsi in seruitutē petierit: qd est
veri'. **C** Si petierit i fuitutē
r obtinuerit: mox cognita veri-
tate passus sit in libertatē mo-
rari: nō vtz ei obesse maxime si
habuerit iustam cām errandi.

C Petisse in seruitutē non vi-
det' qui ante litē cōtestatā de-
stitisset: s. r si post litem cōtes-
tatam dicēdum est nec id no-
cere debere: qz nō vsq; ad sen-
tentiam durauit. **C** Si p rōni
filius sit institutus vt exhereda-
tus: vel si in fuitutē libertum
paternū petit: vt capitis accu-
sauerit libertū: nō nocet hoc li-

beris ei' q in potestate nō sunt
r hoc diui fratres qntiliāo re-
scripserunt. **C** Si qd bo. pos.
cōtratab. liberti accepit: ab oi
liberti iudicio repellit' nec tā-
tum si ipsi libero heres fuerit
script' veruetiā si impuberi
filio substitutus sit. nam iul. scri-
psit si post petitam bono. pos.
adierit ipuberis filij liberti he-
reditatē p rōni: denegari ei de-
bere actiōes. Sed r si qd co-
dicillus fuerit p rōni relictum
vel mortis causa donatū: simi-
li mō bonoz qz psecutio dene-
gabif. **C** Adunq; plane post
petitā bono. pos. dabit' p rōni
legati persecutio: si nichil ad
emolumentū ei' pueturū sit
qz forte rogat' est alij restitue-
re'. **P**reterea nō tm qd ipfis
noiatiū datū est id se p rōni de-
negaturū ait: veruetiā si qd p-
ponas ad ipos p alios puen-
turū vtputa p subiectas pso-
nas: qd qdē sūt habituri nō re-
stituturi. **C** Dabit' legati' pe-
titionē p rōni: si suo p rōni de-
derit' libertatē p rōni ei' p rōni
nō p rōni. **C** Si q substitutus
erit p rōni q cōtratab. bonozū
possessionez petietit: actio ei'
partis cuius p rōni possessio
data erit: non datur. **C** Si pa-
tronus sit substitutus: et pa-
tronus viuo testatore decesse-
rit: filium patroni petētem cō-
tratab. bonozū possess. nō so-
lius substituti partem occupa-
re: verum omnibus heredib'
pro parte aliquid auferre' con-
stat.

Idem.
Idem sine liber' mor-
tuo in primis patron'
et patrona bono. pos. accipe-
re possunt: r quidem simul. s.
et si patrono' et patrona mor-
tuis proximi' sūt aliqui: simul
admittentur. **P**aulus.

Patrone quidem libe-
ri etiam vulgo' quesiti
accipient materni liberti bo-
no. possess. patroni autem non
nisi iure quesiti. **I**dem.

accusasse. cum cō-
cor. sed argu. con-
tra. C. qui ac. non
pos. l. penul.

C Nō nocz. vt r.
s. de iure patro. l.
diui. et facit. i. e. q-
ritur.

C Repellitur.
vt. i. p. r. i. s. et. s.
de vul. sub. l. is qui
et de le. p. r. l. iij.
in prin. et de his
qui. vt indi. l. post
legatum. s. penul.
Accur.

C Scriptus. ex
modico. sed nōne
excluditur et agit
ad supplementū.
vt. s. de iurepa. l.
diui. s. i. Solu. hic
non fuit repulsus
C Restituere. vt
et. s. de inoffi. te-
sta. papi. s. memi-
nisse. r de excu. tu.
legatarius.

C Legati. reli-
cti. non tamen pro
eodem p rōni.

C Dederit. i. re-
liquerit libertus.
C P rōni. s. i. re-
legato relicto.

C Patrono. in-
stituto ex modico
C Auf. rre. con-
stat. et facit ad id
quod diximus. s.
eo. l. etiam. s. si ca-
pitis.

Idem. i. pri-
mis. etiā an-
te patrem et fra-
trem liberti. vt hic
et. i. de suis et le. l.
itellato. sed hodie
cōtra in vtroq; fin-
it. vt insti. de ser-
uili cog. in prin. l. y
Jo. in fratre dicat
non corrigi.

C P rōni. et pa-
trone mortuis. et
est darii casus.

C Proximi. co-
gnati eorum vsq;
ad quintum gra-
dū. vt insti. de iur.
li. s. multis.

C Patrone. etiā
vulgo. facit
insti. ad orfi. s. pe.

S patronus, si obtinuit, si i. succubuisse: et sic facit. s. d. ioffi. test. pap. Sememuisse. b. Hereditatez. iudicio defuncti de lata. ergo eadē rōne supplemētū. s. s. de peti. here. l. uci. vbi q̄ succubuit in falso dicit nullū. So. hic dicitur an sūam. vel dic fuit calūniatus. ar. j. de accu. si cui s. i. vel verius vt ibi. Itē s. c. de inoffi. testa. l. cum. vbi in falso succubēs agit querela. So. ibi nichil erat relicū: hic legitimum vel minus. vel ibi per vtrāq̄ viā reducebat ad nullū qd̄ nō fit per cōtratabulas. vt. s. de iof. testa. l. filio. s. si. vel alias sol. vt ibi.

S libertus. solet. vt. s. de cōdi. insti. l. que sub condi. in prin. d. Sanctificati. ppter hāc enī satisfactiōe legatum fuerat ticio. e. Residū. sub. qd̄ deest ex debito rē. qd̄ est hodie terra. olim dimidia vt insti. de suc. li. s. sed nostra. f. Pro rata. facit s. eo. in seruuntē. s. fina. g. Hereditas pertinet: quia fuit potestatiua. h. Honorū possessionē. fm tabu. i. Pertinet. qz nō fuit potestatiua. et facit. s. de cōtratab. l. iij. s. si qd̄ ex liberis. et. s. si sub ea. k. Estimo. facit c. de insti. r. sub. l. iij. l. Sed is cui. et factū enī hēs est.

S p̄sona ex minori parte legitima hēs institutus falsum testū dixisset nec obtinisset: nō est ambiguus cōtrata. ei nō deferri bo. poss. eo q̄ facto suo pdidit hereditatē cū temere falsū dixit: q̄ si ex debita parte fuerit institutus siue adijt siue nō/a contratab. bonorū pos. repellit q̄si debita sibi portione accepit: nec poterit cōtratab. bonorū pos. petere.

Iulianus.

S libertus sub cōditione iuristuradi quā p̄tor remittere solet p̄sonū instituit heredē: nō puto dubitādū qn̄ a bonorū possessionē submouetur: verū est enī eū hēde factū.

S i ticio legatū fuisset eiusq̄ fidei cōmissum vt patrono restitueret: denegat legatorū actio ticio si p̄sona pro debita parte ascripto hēde fuerit satisfactū. **L**ibertus p̄sonū et extraneū cōiūctim ex parte dimidia hēde scripsi: q̄drās ex q̄ institutus erat p̄sona totus ipsi imputari debebit: residū ex debita sibi parte oib̄ hēdib̄ p̄ portione cuiusq̄ aufert. idē seruari conueniet in legato qd̄ p̄sona p̄iūctim r ticio datū fuerit: vt ps legati in portione debitam p̄sona imputet: ex reliqua parte ticiō ticio detrahaf quātū ab herede p̄ rata portione. **S** i libertus filiū emācipatū sub cōditione hēde instituerit: r deficiente cōditione substitutus adierit: q̄ro vtrum p̄sona aduersus substitutū i parte obitā p̄tor/ an emācipato filio in totā hēditatē succurrere debeat? Respōdi cū pater filiū sub cōditione p̄rio gradu hēde instituit: si deficiente cōditione sub qua filius institutus est heres ad secundum gradū hereditas pertinet: vel adhuc pendente cōditione filius decesserit patrono partis debite bonorū possessionem aduersus substitutum competere. idēq̄ est: r si

filius vel nō petierit bono. parte exclusus vel repudauerit.

S i vero deficiente cōditione hēditas ad filiū p̄tineat emācipatū potius tuebif p̄tor: aduersus substitutū. existimo autē quotiēs sub cōditione hēs filius scribitur: als necessariam esse exheredationem a substitutis: als superuacua: nam si id genus conditionis fuerit que in parte filij esset: veluti cū testamētū fecerit/ puto etiam omīssa cōditione filij locū substitutis facere. si q̄o cōditio nō fuerit i parte filij: veluti si ticio consul factus fuerit: tūc substitutus nō admittit: nisi filius ab eo noiatim exheredatus fuerit.

S i libertus filiū emācipatū herede instituerit: eiusq̄ fidei cōmiserit vt totā hereditate semp̄onio restitueret: r filius cū suspectā sibi hereditate diceret iussu pretoris adierit eā et semp̄onio restituerit nō in q̄ p̄sona bo. pos. partis debite dabit perinde ac si nō filius sed is cui hereditas restituta est liberto heres extitisset. **I** tē si filius hēditatē liberti partem omiserit: r coheres eius totā hereditatē onim suscepit: dāda erit p̄sona boni. pos. vtroq̄ enim casu nō filio sed extraneo pars eripif.

E x tribus patronis vno cessante bonorum possessionem petere: duo equas partes habebunt.

Iulianus.

S i filius miles mā umittat: r iuliani q̄dem sūam quā libro. xxviii. digesto: i p̄bat p̄ris libertū faciet: sed q̄ diu inq̄t viuit p̄fertur filius in bona et p̄ris. sed diuus adrianus flauio ap̄o scripsit suū libertū eū facere nō patris.

S i libertus p̄terito patrono extraneū instituerit heredē: r patronus ante cōtratab. bo. pos. petierit in adoptione se dederit: deinde scriptus omiserit hereditate: patronus totozū bonorū liberti pos. vt legitimum petere pot. **S** i libertus intestato decesserit relicti patroni filio et ex altero filio duob̄ nepotib̄: ne potes non admittuntur q̄ diu filius esset: q̄ proximum: quēq̄ ad hereditatem liberti vocari manifestum est. si autem ex duobus patronis alter vnū filium alter duos reliquisset: dicitur vtrius inter eos partes fieri.

I dem.

Q uoniam liberto si ex duobus patronis alter iusturadū egerit ne vtrius ducat

vt. s. qd̄ est eo. l. si filius. s. i. r. facit. c. de inoffi. testa. l. i. m. c. On. ad hoc s. de acqui. here. l. cum hereditate.

E x tribus. facit c. quādo nō pe. partes. l. i.

S i filius filii filias. p̄ris. vt r. s. de iure patro. l. seruim. in prin.

S i libertus. per bonorū possessionē vñ legitimum. vt insti. de bonorū pos. s. cūq̄. q. p̄sonam. vt s. de oper. lib. l. a duobus. r. s. de legi. tu. l. tutela. s. si duo.

D uos reliquisset. non nepotes. filij enim cum nepotibus non admittuntur. s. 30.

O mni. vtrius ducat

per quod perdit ius patronatus, vt. s. de iure pa. l. qui cō
 rra. Accursius.
A Decefferit. al
 ter patronus. quo
 casu ad superlūte
 non filiū pmouui
 deferit vt hic. et. s.
 de ope. lib. l. a duo
 bus. sed in eo qd
 de iuramento di
 cit videtur contra
 s. de iure iuran. si
 duo. vbi dicit q
 portio amittentis
 alteri nō accrescit
 sed ibi libertus iu
 rauerit et a suum sa
 cramentū prodesse
 debet. hic vero nō
 iurauit nec aliqd
 fecit quod sibi pro
 desse debeat immo
 h. in culpa fuit q
 paruit i delicto iu
 benti patrono: vel
 dixit tibi. r. facit. s.
 de auc. pre. l. si ser
 uus cōmunis.
Qlandiu. si
 nō in ea. ver
 ba exceptionis. sic
 s. d. excep. rei iudi
 cate. l. ij. r. de actio.
 et obli. qui cū he
 rede. sed hodie vi
 detur cōtra. vt. C.
 de peti. here. l. fin.
 s. in autem.
Iberito. ad
 intellectū hu
 ius legis est. s. de
 iure pa. si libertus
 in prin.
D Ampliorem.
 scz centū viginti.
E Repudiatū.
 ab herede legatarij.
 Accursius.
F Legatarijs.
 scilicet ad eorū cō
 modum.
Uuo. facit. s.
 e. si ex pa. s.
 iulianus.
S in liberti
 num. aiad
 uersum. vt quia
 suspenditur pro
 pter delictū. r. ha
 bes idem. s. de bo.
 dam. l. cum ratio.
 s. i.
Qui ex causa.
 ab eo petere

vlvuo liberto decefferit/ vel
 supuixerit is qui extra hanc
 culpam fuerit: partis vtriq; de
 bite bonoꝝ possessionē solus
 habebit. **Idem.**
Qlandiu patrono boni.
 pos. partis debite dari
 pōt exceptio debitoꝝ dabit
 aduersus heredē petētē: si nō
 in ea^b causa sit patron⁹ vt boni.
 pos. p pte debita cōtratablas
 petere possit. **Africanus.**
Liberto octoginta ha
 benti fundus quinquaginta
 legat⁹ est: is die cedente
 legat⁹ deceffit extraneo hōde
 instituto: rudi posse patronum
 pte debitā vendicare: nā vide
 ri defunctum mortis tpe am
 plio: r⁹ habuisse rem centū/ cū
 hōditas ei⁹ ppter cōputatio
 nē legat⁹ pluris venire possit:
 neq; referre heres institut⁹ re
 pudiet legatū liberto relictū
 necne. nam r. si de lege falcidia
 queratur/ tale legatū q̄uis re
 pudiatū in quadrante heredi
 tatis ipse legatarijs. **Idem.**
Uuo: hūo si nepos ex
 hereditate ad bona libertorū
 auitorū. **Floren.**
S in libertinū animad
 uersum⁹ erit: p̄onus ei⁹
 ius qd in bonis eius habituri
 essent: si is i quē aiaduersū est
 sua morte deceffissz) eripiedū
 nō est: s; reliquā partē bonorū
 q̄ ad manumissoꝝ iure ciuili
 nō p̄tineat fisco esse vendican
 dam placet. eadēq; sequētur
 in bonis eorū q̄ metu accusa
 tionis morte sibi p̄seuerit aut
 fugerint: que in dānatoꝝ bo
 nis p̄stituta sunt. **Marcia.**
Qui ex causa fideicomis
 si manumittit est qdem
 libert⁹ manumissoꝝ: r. tā con
 tratab. q̄ ab itestato ad bona
 ei⁹ venire pōt q̄li p̄son⁹: s; ope
 ras ei iponere nō pōt: nec ipo

concor. C. de operis liber. l. ij. et de contratabu. l. i. i. et
 s. titu. l. i. cerdonem. et. l. campanus. et. j. de suis et legi. l.
 ij. s. r̄. et. s. de le
 ga. l. i. videndum.
 et de in ius vocā.
 Lis quoq; Accur
 sius.
Imponere.
 speciale in filio. r.
 alijs contra. vt. s.
 hac. l. cum alijs q̄
 in hoc ei p̄corādā.
 sed et in filio vide
 tur contra. j. de fi
 deicomis. lib. si fili
 li⁹. in prin. sed il
 lam fin istam in
 tellige. vel solueyt
 ibi.
S quis liber
 fū. nō amittit.
 licet succum
 bat i eo q̄ ad sui
 tutem vocat. et fa
 cit. s. de nego gest.
 Lat qui. s. cū me. r.
 j. de iuris. l. qui
 de libertate.
Patrono. fa
 cit. s. de dote
 pre. l. licet.
S libert⁹. ab
 alio. cui⁹ ser
 uus factus est. fa
 cit. s. d. sena. l. si. r.
 s. de reit. si mulier.
 r. j. ad teru. l. ij. s.
 ij. et. C. de dig. l. i.
 lib. xij. et. j. de re iu
 di. l. i. i. epe. in. s. naz
 et si libertus. r. C.
 de iube. causa. p̄i
 cipaliter.
O Manumissit.
 scz postea.
S patronus.
 impositorū.
 vt operarum. Ac
 cursius.
Quod pertinet. vt
 sunt liberi vel he
 redes: ad q̄s ope
 re quandoq; pro
 ducuntur. vt. s. ti.
 l. i. si operarum. r.
 facit ad hāc. l. s. de
 iure pa. l. diuus.
 Accursius.
R Institutus. s.
 patronus.
S libertus.
 satisfieri opz
 sic. s. co. l. si ex pa
 tronis. in prin.
 fitas ab eo petere. sed si defun
 ctus filio suo legauit seruū et
 rogauit vt euz manumittat ea
 mente vt plenum ius patroni
 habeat: defendendum est pos
 se eum operas iure impone
 re.
Gaius.
S i q̄s libertū paternum
 in seruitutem ea volun
 tate petierit vt cām euictiōis
 sibi conseruet: nō amittit⁹ hōsi
 cū bono. possessiōis **Marce.**
Patrono⁹ libert⁹ fundū
 quē ab eo alienus eme
 rat legauit: r. constituit patro
 nus ad se pertinere legatū: cō
 tratab. bono. pos. accipere nō
 potest et si nichil proficit ei le
 gatū: quia alienam rem lega
 uerit ei libertus: quia patron⁹
 ipse eum libertō vendiderat.
S i libertus **Idem.**
 meus in seruitutem re
 ductus postea ab alio⁹ libera
 tus est et eius ceperit esse li
 bertus: p̄fertur michi in con
 tratab. bonoꝝ possessione qui
 eum manumissit. **Modestus.**
S i patronus nō aluertit
 libertum: lex eliescētia
 adimit ei ius libertitatis cau
 sa impositoꝝ: / tam ei q̄ il
 li ad quem ea res pertinet.
 Item hereditatem ipsi et libe
 ris eius/ nisi heres institutus
 sit: et bonoꝝ possessionem
 p̄teret⁹ fm tabulas.
Labolenus
S i libertus cum duos
 patronos haberet alte
 rum p̄teret: alterū ex semis
 se heredem fecit: et alteri ex
 traneo semissem dereliquit:
 scriptus quidem patronus de
 bitam sibi partem immunem
 habet. de cetera autem parte
 patroni que supra debitam ei
 relicta est: r. de semisse extra
 neo relicto alteri patrono pro
 rata portione satisfieri opoz
 ter.
Idem.

Alibro. sci.
id est patro-
nis.

b Herede reli-
cto. cum seius pat-
rono decessit an-
te libertum.

c Testamēti. li-
berti paterni.

d Restituēda. et
sic in illo nō habe-
bit filius partem.

Ubert. q̄ in-
ueniat. sic. s̄.
ad legeꝝ falci. l. iij.
in prin.

f Modicū.
id est q̄ modicū.

g Pertinere. vt
si qd̄ in frau. pa.
l. i. §. alius. et. s̄. de
mino. l. si emptio
nez. et. C. de admi.
tuto. l. lex que.

h Poti⁹. sic. s̄.
man. l. c. i. seruus.

Iulianus. fa-
cit. s̄. de iure
patro. l. sicut. et. s̄.
tutu. l. i. libert⁹ qui.
et no. C. de oper. li-
ber. l. si quam.

k De familia.
de hoc dic. vt. C. e.
l. cum fratrem.

Querit. exhe-
redato. ma-
la mēte parētis.
m Per alios. sic
C. de here. istitu. l.
neg. et. s̄. e. l. q̄
in seruitutē. et. l. qd̄
si pater. et. s̄. de in-
re pa. l. qui cōtra.

Spater exhe-
redato. vt. s̄.
e. l. si patronus. §.
ij. s̄. ti. ij. l. si ope-
rarum. in fi. cōtra.
Sol. vt. ibi.

Slibert⁹. ma-
numittere.
facit ad id qd̄ no.
s̄. ad. l. falci. l. si ea.
p Herede. in oi-
bus.

q Petierit. q̄
seruus manumit-
tatur.

r Accepta. a pa-
trono.

f Portione. de
hereditate in qua
solus est heres pa-

Aliberto suo h̄r de insti-
tuto seius vsumfructū
fundi meuo legauit: libertus
meuo h̄r de relicto decessit:
q̄ro cū contratabu. testamēti
petierit seij fili⁹ aduersus me-
uium: vtrū deducto vsumfructu
pars debita fundi ei restituēda
sit: an solida: q̄ eoz bonoz
accepti possessionē que liber-
ti fuerit cū moreret fili⁹. r̄ndi
vsumfructū in cām p̄stinam
restituēdū puto. optimū itaq̄
erit arbitrum postulare et arbi-
trio eius vsumfructum in inte-
grum restituere. **Idem.**

Libertus q̄ soluēdo nō
erat p̄terito patrono
extraneos reliquit h̄r des: q̄ro
an possit patronus petere cō-
tratabu. bono. pos. respōdi cū
a scriptis h̄r dib⁹ adita est he-
reditas p̄onus p̄tratabu. bo.
pos. pōt petere: q̄ soluēdo he-
reditas est q̄ iueniat h̄r des. et
sane absurdū est ius patroni
in petēda bo. pos. contratabu.
alioꝝ cōputatione nō iudicio
ipsius patroni estimari: aufer-
riq̄ patrono q̄ modicum ven-
dicatur est: multi em̄ casus in
teruenire p̄nt q̄b⁹ expediat pa-
trono petere bo. pos. q̄uis er̄
alieni magnitudo quaz libert⁹
reliq̄rit facultates patrimonij
er̄ excedat: veluti si p̄dia sunt
aliq̄ ex bonis liberti in q̄b⁹ ma-
ioꝝ p̄oni sepulchra sint: et ma-
gno estimat patron⁹ bo. pos. iu-
ra p̄ pte ea ad se p̄tinere: vel
aliq̄d mācipiū qd̄ nō p̄cio sed
affectu sit estimādū. non ergo
iō min⁹ h̄r de ius petēde bo.
pos. q̄ aio poti⁹ q̄ alioꝝ cō-
putatiōe bona liberti estimat:
cū eo ipso sufficere p̄rimoniū
videri possit. q̄ et heredem ha-
beat et bono. possessore. **Alp.**

Iulianus ait si patron⁹
libertatis cā iposita li-
berte reuendiderit: filium ei⁹ a
bono. pos. submoueri: scz quia
nec p̄tratabu. testamēti liber-
ti bo. pos. accipet quotiēs pat-

er⁹ donū/munus/ogas liberto
reuēdiderit. Plane si patroni
fili⁹ libertatis cā iposita reuē-
diderit/nichilomin⁹ familiam
bonoz posses. cōtratabu. liber-
ti accipe ait: quia filius reuē-
dēdo libertatis causa imposi-
ta fratrē suum non submouet.

Si libertus h̄r de scripserit
isq̄ priusq̄ de familia q̄sto-
nem haberet adierit heredita-
tes: patronū ad cōtratabu. bo.
pos. nō admitti Julian⁹ ait:
debut enim et patronus liber-
ti necem vindicare. qd̄ et in pa-
trona erit dicēdū. **Herēni⁹.**

Querit an filio exhereda-
to etiā nepotes ex eo a
bo. pos. liberti excludātur: qd̄
vtiq̄ sic dirimēdū est: vt viuio filio donec i p̄tate
er⁹ liberi manēt nō admittātur ad bo. pos. ne qui
suo noie a bo. pos. submouent: p̄ alios em̄ eā subse-
quātur. si autē emancipati a p̄re fuerit vel alio mō
sui iur⁹ effecti: sine aliq̄ ipeditio ad bo. pos. ad-
mittātur. **S**i filius liberti patris sui heredita-
tē omiserit: hoc patrono proficiet. **Idem.**

Patroni filia si in adoptiua familia sit: ad
bona libertoz paternoz admittit. **Idē.**

Spater exheredato filio ita cauit vt ius
liberti saluum ei esset: ad hanc rem nichil
ei nocet exhereditatio. **Papinianus.**

Silbertus patrono qd̄ ad debitā portio-
nē attinet sati faciat: inuito tamē aliquid
extorquere conetur: qd̄ statuēdū est q̄rit. qd̄ em̄
si ex parte debita instituto decē p̄terea legentur
et roget seruū p̄pui⁹ q̄ sit decē vel minoris p̄cij
māmittere: iniquū est et legatū velle accipe et
libertatez seruo nō dare: s̄ parte debita accepta
et a legato tēperare et libertatē imponere nō co-
gine seruū forte de se male meritū cogatur mā-
numittere. **Quid** ergo si solo herede eodē insti-
tuto idē libertus petierit: si substitutū habebit
eque decreti remediū poterit procedere: vt ac-
cepta debita portione cetera pars ad substitui-
tum perueniat: ita vt si forte seruus redimi⁹ po-
tuisset p̄estaretur libertas. **Lessante** vero substi-
tutione patronū hereditatē liberti amplectētes
p̄to: qd̄ de fidei cōmissis cognoscit: libertatē ser-
uo eum imponere cogat. **Idem.**

Siliius q̄ p̄i heres extitit fratrē suū ex-
heredatū arrogauit: atq̄ ita herede eo re-
licto defunctus est: bo. pos. liberti patris natura
lis exheredatus non habebit. nam cui non exhe-
redato talis adoptio noceret: et nocere debet

tronus q̄ non vult
manumittere.
t Redimi. per
substitutum a pa-
trono.

S filius. scz
patroni exhe-
redat⁹ mala mēte.

r Exheredato.
si tamē bonus pa-
tris abstinuit.

y Noceret. Jo.
dicit q̄ h̄ debet cē
aliud nō: vt dicas
non noceret. i. non
prodesset. **Bo.** tu
dic idem siue ha-
beas scōm non: si-
ue non habeas.

z Et nocere. id
est non prodesse.

A Exheredato. hic est sensus. si h filii qui frater e ad opatio absumisset a bonis pns no heret ius in bonis liberti: sic r nuc cu est exheredat talis adoptio sibi pdesse no debet vt habeat ius.

Irogat. vt exheredat mala mēte nō hēat ptabat.

Obliterare. f.

A non deletur. f.

C de apostatis. l.

h i q. secus si a deo

ad optet: qz omnis

macula abstergit.

vt i aut. de mona.

in pun. col. i.

D Paul' notat.

corrigens p'dicta.

E Uenit. vt filij

filius.

F Quod amisit.

amisit ent' filius

S patrono. vt

ba veteris legis.

330. et dic qz mas

et fili' manumise-

rūt suū cōem. l. 3

hēc qz dicit paulus

J. de ver. sig. scien

dū s. item. So. ibi

Item 2. s. de ptab.

sub cōd. s. fi. Sol.

ibi. ut 2. l. eo. ti. de

pa. l. pe. in fi. s. ex-

pone vt ibi. itē 2. s.

de cōd. r. de mō. l.

fideicō. l. 3. alio ca-

su dicit. Itē 2. s. e.

l. qz in futuū. So.

ibi. r. eodē mō sol-

uit. s. eo. qz. et. l.

qz si a patre. Item

nota h qd qd nō p

p se pōt p aliū. sic

s. d trāfac. qz cū m.

et. s. qz res pi. l. iij. r.

J. de fideicō. l. l. fi-

lius. s. etiā. et. s. de

inoffi. test. filio. s.

pe. et. s. fi.

H Altum. pu-

ta seium.

I Nondū. qz nō

dūz adyt scius in

paganicis qd est

opus. vt. s. e. etiā.

s. vt p'ron'. quoz

cū pōt agi: nō aut

p castrensibus. vt

C. de inof. test. l. fi. s. fi. s. r. p paganicis ita demū si de-

cessit nō in milita. als possit testari vt vellet. vt. C. de test.

K Accipit. de stanōe defuncti nō re ipa. (m. milites.

L Eisdem. a. alciuis cuius pars repudiata etiā in-

uito accrescit. vt. C. de cad. tel. s. his ita. hic autē due sunt

vt. s. de test. m. l. si certarum. s. iulianus.

M Intestati. et ita patrono ab intestato. vt. s. de testa.

mil. l. si duob'. et. C. de te. mili. l. i. et. ij. s. videt accrescere

exheredato. qm pena q legib' aut edicto irrogat' adoptiois ei' remedio non obliteraref. paulus notat' ei q alio iureve nit' qz eo qd amisit non nocet id qd pdidit: s' pdest id qd hz sic edictum est p'rono eidēqz patrone filio nō obesse qd qli p'rono deliqt s' vt p'rone filio ve nire possit. P'apinianus ca strēiū bonozū ticiū libertum hrdē fecit: ceterozū aliū' ab in testato: adita est a ticio hrdi- tas: magis nobis placet non dū' p'ronū possessionē contra- tab. petere posse. verū illa qd interuenit an omittēte eo q reliq bona accepit: p'inde ticio accrescāt ac si p'ces eiusdē hē reditatis accepisset: verū mi- ch' videt intestati iure defen- ri bona cetera. tici' igit' h'is nō poterit cuitare manumisso re' cū ticio nichil auferat in ce- teris bonis q nōdū ad cām te- stamētū p'inet. Lum fili' li- berti impubes q subiect' d' ex p'ima parte bono. pos' acci- piat: an patron' defuncti pos- sessionē accipere possit: ques- tū est. r line vubio qui sequen- tis gradus sunt nō admittun- tur inter. cū ei pcedit alia pos- sessio: q sequit accipere nō p' plane li cōtra eū qui subiect' dicit fuerit iudicau: data non itelligit'. l. 3 r in p'rono' p'edere cōtrouerha' ide erit dicendū'. plane qd ad p'roni quoz p'lo- nā p'inet differri cōtrouerha

debetur. Si falsū liberti te- stamentū ab alijs i puincia di- ctū sit: atqz ita res p appella- tionē extracta esset: defuncta medio tpe p'roni filia quam li bert' hrdē instituerat: filio mu- lieris seruauit diuus marc' eā pte bonozū quā filia patroni vel iure intestati si uixisset ha- bere potuit. Idem. Alianus autē putat pa- tronū q ticio p pte dimi- dia' herede instituto substitu- tus eo' deliberante bo. pos. cō- trata. acceperit: si postea tici' nō adierit hrditatem: nichil ei q adijt hrditatem abstulisse: non magis qz si sub cōditiōe fuis- set institut': ergo ticio delibe- rante res in incerto erit: vtruz ne semis ex substitutione i pos- sessionē ouertat: an ticio adēu- te singulis heredibus partes debite auferant'. Paulus.

S. patronum ex debita p'ortione herede institu- as' r pure roges fundū dare: ei qz sub p'ditiōe t'ndē leges: in p'ditiōe fideicōmissū' redi- gunt: erit tñ et hic qd moueat onerabit eni p'ron' satisfatiōe fideicō. sed dicēdū a fideicō. cauēdū a q p'rono legatū ē: vt vndiqz p'ron' suū ius hēat imi- nutū. Patron' h'is institu- tus legato ei suo per quē sup- pleret debita ei portio nō pe- tet cōtratab. bo. pos. qz ius ser- uus clauis tabulis decessit.

Si ex bonis q mortis tpe

hūc ammō ex iudicio nō admitti q petit ptab. vt. s. co. in

fuuū. s. si qd bōz. m. h fit ne fiat p'udiciū coh'rdi.

S. patronū. instituas. tu libertus.

Etqz. patrono. s. Leges. i. p'leges a col'p'ede.

Fideicōmissum. fundi pure relicti quod nunc fit cō- ditionale. et facit. s. de le. l. quidam. s. pe.

Decessit. nam tempus mortis inspicitur. vt. s. e. l. ij. s. i. et. j. p'ron. s.

ticio. vt. s. de te. mili. l. idēqz est. sed ill' obtinet cū vn' sol' est h'is institut' et ne' nō cōmilito. vt. C. de te. mili. l. ij. n. Tici'. si vt legitim' ab intestato paganica possideat. o. Manumissoz. petētē p' vn' legitimi r p bonozū pos. hereditatis pe. r accipe. Jan bonus ceteris scz paganicis q nondū r. i. q nō erāt adita ex testō cū nichil ticio au- feratur. s. de castre sibus.

Bonozū pos. vn' liberti q est p'ia inter eas q defen- tur ab intestato. q Accipe pos- sit. vnde legitimi. r Et sine du- bto. aliu' exordif. r 2cor. j. de iure fisci. Leditio. s. cū autē. r 2 adu. l. ij. s. fi. r l. seq. et. l. si mar- tus. in pun.

Intelligit. sic s. de acq. here. filii- us. et de inof. test. filio. in fi. r de tu. r cu. da. l. fete.

Sed et in p'ro no. redit ad p'mū. y Cōtrou. r. fia. suppositi part'.

Dicēdum. vt deferat vt' vt ei da- ta nō valeat: hoc pbat plane r c.

Habere potu- it. vt r. s. de contra- tab. l. 3 r si decessit.

Ulian'. p pte dimidia. i. alia scz' fuit institut' s' so- l' ticio patron' fu- it substitutus.

Lo. scz ticio. b Accipit. r sic p' ticiū et seium.

In possessio- nē. fm tab. q exclu- dit cōtratab.

Auferant. vt et. s. e. l. si libe' sub p'di. q hz fm tab. vt. s. de se. tab. l. ij. s. fi sub p'di. s' vt

hūc ammō ex iudicio nō admitti q petit ptab. vt. s. co. in fuuū. s. si qd bōz. m. h fit ne fiat p'udiciū coh'rdi.

S. patronū. instituas. tu libertus.

Etqz. patrono. s. Leges. i. p'leges a col'p'ede.

Fideicōmissum. fundi pure relicti quod nunc fit cō- ditionale. et facit. s. de le. l. quidam. s. pe.

Decessit. nam tempus mortis inspicitur. vt. s. e. l. ij. s. i. et. j. p'ron. s.

a **I**nstitutus. fa-
cir. s. ad. l. fal. l. ser-
ui qui.
b **A**b eo. cohe-
rede a quo &c.
c **U**el heredita-
tis. nā enā heredi
heredis accrescat.
vt. C. de ca. tol. in
s. his ita.
d **I**n p̄sona. ex
secta. q̄ nō fa-
cit tertia patrono
debitam.
e **E**x reliq̄ pte.
patrono debita q̄
est tertia.
f **A**ul⁹ respō =
dit. non. phi-
bet. vt. et. s. de pe.
he. l. legitima. sed
s. si. qd. i. fran. pa.
l. iij. in pn. Sol. ubi
errauit in iure. hic
in facto.
g **A**ul⁹ respon-
dit. note gra-
i. nō mala mente.
vt. et. s. eo. si. patro-
nus. s. fin. et. s. ad
l. fal. q̄ fund⁹. s. q̄ fi-
lios. r. de suc. l. l.
i. s. sed si exhereda-
to. r. s. sol. ma. l. si
vero. s. filium.
h **P**rodesse. i.
non nocere.
i **S**ecuta est. vt
et. s. eo. l. q̄ cū ma-
ior. s. fina.
k **N**ouideri. vt
C. eo. l. si. tra. So.
ibi. et. facit. s. e. l. et
s. i. et. ij. et. i. ne qd
in loco pu. l. ij. s.
si quis.
l **L**iberti. s. nō
an. vt. subicit. r. in
sti. de here. ab. inte-
sta. s. cū autē. r. est
ratio q̄ ad hoc vt
q̄s adminat p̄ vñ
libi oportet q̄ sit
de liberis. vel si p̄
vñ agnati q̄ fue-
nt agnat⁹ r. sic cog-
tus. vt. i. de suis et
le. l. tici. r. vñ de co-
gnati. l. i. s. si q̄s p̄
p̄mior. in fi. r. ad
bōa. liberti admitt-
itur et q̄ nūq̄ fuit
eius cognatus.
m **H**abeantur.

fuerunt debita ptem dedit li-
bertus in hereditate vel lega-
to: fū⁹ tñ post mortē liberti re-
uersus ab hostibus augeat pa-
trimoniū: nō pōt p̄son⁹ ppter-
ea q̄ri q̄ min⁹ habeat in suo q̄s
h̄z: si ex debita portioe eēt isti-
tur⁹. idē est in alluione cū sa-
tisfactū sit: ex his bonis q̄ mor-
tis tpe fuerūt. idē est r. si ps le-
gati liberto relictī ab eo⁹ cui si-
mul datū erat vel hereditatis
nūc illis abstinerib⁹ accrescat
s̄ p̄son⁹ ex se. **I**dē.
r̄ta⁹ r. seruus et⁹ ex reli-
qua⁹ pte sit h̄s f̄stitut⁹: nec ex
serui portione fideicommissum
debet. at si suus dūtaxat h̄s
institut⁹ ē: puto nec hic ex de-
bita portione p̄stādū. **I**dē.
p̄ **A**ulus r̄ndit p̄son⁹ qui
decept⁹ falsum iudiciū
testatoris secur⁹ ē: bo. pos. cō-
tratab. testamētī liberti pete-
re non phibet⁹. **I**dē.
p̄ **A**ulus r̄ndit exhereda-
tionē nepotis q̄ nō no-
te gra⁹ s̄ alio p̄silio adiecta est
nocere ei non oportere q̄min⁹
s̄tab. libertorū aui bo. pos. pe-
tere possit. **Q**uero an si ti-
cia patroni filia iactat ticiū
patrē suū priuilegiū moreret li-
teras ad se fecisse: q̄b⁹ adijce-
ret p̄ libertos suos maleficijs
appetituz: easq̄ l̄as secutam
post mortē p̄ris libertos accu-
sare: an aliquid ei p̄desse⁹ pos-
sit hec accusatio: paul⁹ r̄ndit
eā q̄ ex volūtate p̄ris accusa-
uit nō debere repellī a bo. pos.
cōtratab. q̄m nō suū iudiciū
sed alienū secuta est. **P**ro-
ni filius epistolā talem liberto
emulit: sem p̄soni⁹ roilo liberto
suosalutē ob merita tua fidēq̄
tuā quā michi semp exhibui-
sti cōcedo tibi liberā testamē-
ti factionē. q̄ro an p̄soni filio
nichil relinquere debeat: pau-
lus r̄ndit eū libertū de q̄ q̄rit
liberā testamētī factionē p̄se-
cutū nō uideri. **P**aulus r̄n-
dit nepotē etiā post mortē aui

cōceptū supstite liberto bono-
rū pos. cōtratab. auiti liberti
petere posse: r. ad h̄ditatē ei⁹
legitimā admitti. r̄sum enim
iuliani tñ ad hereditatē legi-
timā. itē ad bono. pos. aui pe-
tēdā p̄tinere. Paul⁹ r̄n. q̄uis
filiū a patre milite p̄teritū p̄
exhereditatis habeant⁹: tñ non
eoufz silentiū p̄ris eis noce-
re debere: vt r. a bonis liberto-
rū auitorū repellī debeāt: idē
r̄sum est etiā de bonis liber-
torū paternorū⁹. **S**ceuo.
p̄ **Q**uero de eo q̄ libertū ef-
fracture crimie accusa-
uit. r̄ndi si eiusmodi crimine
effracture accusat⁹ sit ex q̄ si p̄-
bare⁹ in metallū dānat⁹ esset
denegādā bono. pos. Paul⁹.
p̄ **L**iberto p̄ obreptionē
arrogato ius suū patro-
nus nō amittit⁹. **T**ripho.
p̄ **N**ichil interest ip̄e patro-
nus script⁹ h̄s ex mio-
ri pte adierit h̄ditatē: an suū
suū scriptū iusserit adire h̄di-
tatē quā retinet: nichilomin⁹
eni repulsus erat a cōtratab.
bono. pos. si tñ anteq̄ iuberet
liberti hereditatē adire suū
v̄diderit⁹ aut manumiserit: r.
ita ip̄e nou⁹ libert⁹ aut ēptor
h̄s extiterit: s̄bis edicti nō p̄-
hibet p̄son⁹ accipe p̄tratab. bo. possessionē. **S**z
nunq̄d p̄tor ei denegare possessionis actiones
debeat si fraudē edicto ei⁹ facere voluerit: vt p̄e-
cio vberiore percepto vel ta cita pactione etiā
h̄ditatē ex institutione delate p̄modū bonoz pos-
sissionis p̄tratab. h̄eret: facilior⁹ suspicio p̄ scri-
ptū filiū h̄dē q̄uis emācipatū adeuntē liberti
h̄ditatē ip̄z p̄sonū h̄re⁹: cū oia q̄ n̄a sūt liberis
n̄ris ex voto⁹ p̄em⁹. **S**i tñ adhuc clausis tablis
testi liberti (cū ignoraret iudiciū ei⁹ p̄son⁹) eorū
qd̄ q̄ supra scripta sūt circa institutū subiectū tu-
ri suo fecit: amota fraudis suspitioe suo iure bo-
norū possessionē p̄tratab. vt. **S**i p̄son⁹ ex de-
bita portioe a liberto script⁹ h̄s rogatusq̄ h̄di-
tatē restituē suspectā dixit: r. p̄pulsus adire cū
retinē possz restituerit: nō poterit p̄trata. accipe
bo. pos. r. q̄ agnouit iudiciū ei⁹ liberti: r. q̄ spuit
r. q̄si dānauit eā possessionē. lōge distat ab hoc
p̄soni⁹ fili⁹ quē libert⁹ arrogauit: r. ex mio-
rie pte
herede⁹ scripsit. cū nemo ex familia patroni a h̄

vt. C. de testa. mi-
li. l. licet.
n **P**aternorū.
s. eo. si patron⁹ in
pun. s. Solu. ubi.
o **U**ero. in mes-
tallum. vt. qz
nocturni. vt. i. de ef-
fra. l. fi.
p **L**iberto. non
amittit. vt. s.
de in ius vocā. l. s.
et si. s. patronum.
q **N**ichil. seruū
vendiderit.
patroni institutū
a liberto.
r **B**onorū pos-
sissionē. qz ali⁹ est
heres non ip̄se.
s **C**ōmodū. qz
plus v̄dit qz ē in-
stitutus.
t **F**acilior⁹. s. ē
v **P**̄sonū h̄re.
s̄z h̄ditatē. qua-
si enī habet p̄ cū
habet filius.
x **E**x voto. vt. i.
vñ l. l. scripto. r. b
bo. dan. cū ratio. r.
s. de inoffi. testa.
nam et si.
y **P**̄ patroni. mor-
tut. Recur.
z **Q**uem. filiū
patroni.
a **H**eredez. p̄i
adoptiuo.

28

Aberes liber-
ti. Recur.
Ut patris. f.
adoptiui.

Bonoru poss
fessio. facit. s. de le.
prestan. l. filium. s.
omnibus.

Eundem. r.
tu. fili. p. foni

Adanumisit.
scz ante. na. dicitu
bertum.

Immo. p. tra. f.
q. h. q. vt. probat.
Recur. s. u.

Seruum. scz
alienum.

Factus fue-
rit. qz. forte. emit.
no. eni. facile. pote-
rat. desistere. vt. ar.
s. e. l. qui. cum. ma-
tor. s. i.

**De libertis vni-
uersitatum.**

Municipi
b. i. ipsi
vniuersi
tati.

Non. pnt. scz
facile. fm. Jo. vt. s.
de. origi. iur. l. iij.
s. de. ide. qz. dif. Bz.
z. sic. intelligi. j. de
acqui. pos. l. i. in. fi.
z. s. de. dolo. l. i. ex
dolo. s. i.

Per. alium. de
hoc. no. est. dubius.
vt. j. de. acq. pos. l. iij.
m. possit. vt. s.
ad. se. co. trebell. om-
nibus.

Senatusco.
cuius. pba. non. ha-
bem. sed. facit. C.
de. here. insti. l. he-
reditatis. Jte. z. le-
gitima. defert. pas-
trono. hereditas. li-
berti. vt. j. de. suis
z. le. l. iij. s. si. muni-
cipis.

Et. bonorum
qz. vt. z. s. de. bo.
po. l. iij. s. a. muni-
cipibus. et. facit. s.
de. arb. l. item. si. s.
principaliter.
Potuerunt.
eligendo. et. decer-
nendo. syndicu. vt.
actorem.

esset. qz. eni. hoc. ipso. iure. qd.
pe. suus. hfo. de. p. henda. f. si. th.
se. no. imiscuit. h. d. ita. vt. p. r. s.
sed. abstinuit. q. si. p. r. o. ni. th. fil.
admittit. est. ad. p. r. a. t. a. b. bo.
posse. **S**i. d. b. e. t. i. p. r. o. no. cer-
ta. pecunia. debita. liberatione.
libert. reliq. s. s. et. vsus. e. ad.
uersus. h. d. e. pet. e. t. e. debitu. ex
ceptio. doli. aut. ex. acceptila-
tione. liberat. est. debito. p. p. t. e.
legatu. d. i. c. e. d. u. est. eu. no. posse.
accipere. p. r. a. t. a. b. bonoru. posses-
sione.

Iabeo.
Eundem. libertum. z. tu.
capitis. accusasti. z. pat-
tuus. manumisit. non. pot. tibi
ei. liberti. bonorum. possessio.
ex. edicto. p. r. e. t. o. r. u. s. d. a. r. p. a. u-
lus. imo. co. t. r. a. accidit. si. quem
fui. accusaueris. deide. is. pris-
tui. fuerit. fact. z. is. postea. eu.
manumiserit.

De libertis vniuersitatum.
Titulus. iij.

Ancipib.
plenu. ius. i.
bois. liber-
toiu. liber-
taruq. d. f. r.
tur. hoc. est.
id. ius. qd.
et. p. r. o. no. s. z. an. o. i. no. pete. bo.
pos. possint. dubitatur. mouet
ei. q. c. o. s. e. t. i. r. e. no. p. n. t. s. z. p. aliu.
p. n. t. petita. bonoz. possessione.
ipsi. acq. r. e. r. e. s. z. q. r. o. n. e. senar. ce.
sunt. vt. restitui. eis. ex. trebell.
h. d. ita. possit. z. q. r. o. e. alto. se-
natusco. sulto. h. d. i. b. eis. insti-
tut. a. liberto. acq. r. e. h. d. itate. p.
missu. e. ita. z. bonoz. qz. posses-
sione. pete. dicendu. est. t. p. a. qz.
bonoru. possessionis. pete. de. ce-
dere. municipib. ex. i. d. e. ex. q. d.
cernere. de. pete. da. potuerit.
quod. z. pap. respodit.

**De assigna-
dis libertis.**
Titulus. iij.

Ilpianus.
Enatusconful-
to. quod. factu.
est. claudianis. t. p. o. n. b. v. z.

leio. ruffo. et. hostorio. scapula.
consulibus. de. assignandis. li-
bertis. in. hec. verba. cauef. **S**i.
quis. duos. plures. ve. liberos. ex.
iustis. nuptijs. quesitos. in. po-
testate. habes. de. libertis. liber-
tate. sua. significasset. cuius. ex.
liberis. suis. eum. libertu. e. a. ve.
libertam. esse. vellet. is. cave.
quando. is. qui. eum. e. a. ve. ma-
numisit. inter. viuos. vel. testa-
mentu. in. ciuitate. esse. desis-
set. solus. ei. patronus. solave.
patrona. esset. perinde. atq. si.
ab. eo. e. a. ve. libertate. cofecut.
cofsecutave. e. t. vt. qz. si. ex. libe-
ris. qz. i. ciuitate. e. e. desisset. ne.
qz. ei. liberu. v. l. i. e. e. n. t. ceter. ei. li-
ber. q. manumisit. p. i. n. d. e. o. i. a. tu-
ra. fuarent. ac. si. nichil. de. eo. li-
berto. e. a. ve. liberta. is. parens. si.
gnificasset. **Q**uauis. singu-
lari. fm. o. e. senatusco. sultu. scri-
ptu. e. t. i. et. p. l. i. b. z. p. l. e. s.
libertos. libertas. ve. posse. assi-
gnari. certu. e. **I**s. qz. libert. q.
apd. hostes. e. assignari. potest.

Assignare. aut. qz. p. t. q. b. u.
cu. qz. p. b. i. s. vel. nutu. v. l. t. e. s. t. o. v. e. l.
codicillis. vel. viu. ad. imere. as-
signatiom. et. nuda. volutate.
poterit. **S**z. z. si. ex. hereditate.
filio. libertu. qz. assignauerit. v. z.
assignatio. nec. noc. ei. nota. ex.
hereditatis. q. t. u. ad. ius. p. r. o-
nat. Sed. z. si. p. assignatio-
ne. fuerit. ex. h. d. ita. no. ip. ex. he-
redatio. ad. imet. assignatiom. ni-
si. hoc. aio. facta. sit. z. si. is. cui. as-
signat. e. repudiat. uerit. p. u. o. v. e.
rius. qd. et. marcellus. scripsit.
posse. admitti. fr. e. s. ei. **S**i. sit.
ex. vno. p. r. o. no. filius. v. n. t. ex. alte-
ro. duo. z. vni. eorum. b. libertus.
assignat. est. videndum. est. q. t.
partes. fiat. hereditatis. liber-
ti. z. v. t. r. u. tres. aut. duas. habe-
at. is. cui. assignat. est. i. suam. z.
fratris. an. vero. equales. par-
tes. fiant. quoniam. per. assigna-
tionem. alius. excluditur. z. lu-
lianus. lib. xv. scripsit. magis.
esset. bessim. hic. habeat. q. fra-
trem. excludit. qd. v. e. z. e. q. d. u.

**De assignandis
libertis.**

SEna-
tus.
clau-
dia-
nis.

Ilpianus. claudij
ruffo. hicyo-
ca. velleius. ruffo.
sed. insti. co. s. h. si.
bili. ruffus.

**De libro sub.
et de liberta.**

Eave. ista
duo. p. no. ad. li-
bertos. referunt. z.
omitte. h. z. iuge. j.
consecut. se. ac. z.
media. lege. p. u. s.

Esset. desisset.
p. moue. naturalē
vt. ciuile. vt. depor-
tatione. vt. no. j. co.
l. iij. in. fi.

Ex. libert. qz.
scz. is. cui. e. assigna-
tus. decesserit. vt.
insti. co. s. i. z. s. de.
bo. l. i. etiam. s. si.
capitis.

Assignari. et
vendi. et. promitti
vt. s. de. ac. imp. l.
fi. z. legari. vt. s. de.
le. i. ad. quod. et. fa-
cit. s. fami. her. p.
pter. z. de. acqui. he-
re. si. feruum.

Assignare. ad
hec. et. sequentia. fa-
cit. j. co. assignare.
z. l. fi. et. insti. co.
s. fi. z. s. s. suppel-
le. l. labeo. in. fine. z.
C. de. fiduci. l. i. in
epistola.

Sed. et. si. ex-
hereditato. facit. ad
hec. z. sequentia. s.
de. bo. l. i. paul. rñ.
ex. here. et. s. de. bo.
pos. contrata. no.
pu. s. si. quis.

Eorum. duoz.
Excluditur.
hoc. ideo. quia. i. ca-
pita. distribuit. he-
reditas. vt. insti. de.
suc. lib. s. multis. z.
s. n. y. si. libro. p. r. e-
s. r. o. i. h. z. dic. v. r. u-
qz. p. r. o. n. u. m. o. r. t. u. u.
ne. sit. j. e. si. duob.

a Frater eius cui fratri non est assignatus.

b Hereditate. liberti.

c Capite minutus. maria vel in dia di. al. secus. vt s. titu. ij. l. si libertus pre. in prin. et l. patroni filia. unmo etiaz minima si emancipetur. vt insti. eo. §. vii. q. r. f.

s Ed si is. et fr. patrueli. Bzo. et sub. §. nec habeas ibi copulam imo sangui. neo. h. et habeas h copula et alterius ac. et vtraq. bona.

e Nepotē. scz filio deccedentis.

f Quē. s. semissem est habitus.

g Filio. scz alter cui nō fuit assignatus.

h Assignatē. p. q. h. filio alteri promi deberet pferri huic nepoti. vt s. n. ij. l. si lib. §. i. tñ hic nepos reti net p patruus h. sibi patruus h. nō possit. sic. l. l. pri. §. si h. filio nō vueret alteri patroni filius pponeret nepoti meo.

i De erit dicēdū. nepotem. ex altero filio.

k Nepos. cui assignat est lib. §.

l Hereditate. liberti.

m Patru. q. et patronus erat h nō succedebat. phibē te assignatōe facta in filio alteri fratris. h. idē s. v. i. uat su. p. f. vt. j. primo.

n Patroni filij. p. p. o. r. e. t. e. m. e. i. a. l. t. e. r. i. p. a. t. r. o. n. i. f. i. l. i. u. s.

o Posse. repetit p. d. i. c. t. a. v. t. a. d. d. a. t. i. b. i. v. n. d. e. r. e. t. f. a. c. i. t. i. n. i. e. o. §. n. o. t. m.

p Placeat. affi

frater eius viuat vel admitti potuit ad legitimam hereditatem. ceterum si fuerit capite minutus: equales partes habebunt. **P**omponius.

Sed si is cui assignasset decessisset relicto filio et fratre alterius patroni filio: semissem habiturus eū nepotē quem esset filius meus is qui viuit habiturus si ego cum libertū nō assignassem. **I**dē.

Idem erit dicēdū et si is qui filium et nepotem habebat nepoti libertū assignauerit: admittitur enim nepos ad legitimā hereditatem h sit alteri patroni filio: et hoc ptingit patrum vita. ceterum si ille non esset: nichil ei pdesset assignatio ad diminuendū ius alteri patroni filij. **P**osse aut et nepoti assignari certum est: pferri filio nepotem assignatoris stat. vnde queri potest an si filium habeat et ex eo nepotē: possit quasi duos habeat i potestate ius senatusconsulti inducere: in qua specie cū placeat etiam ei q. in potestate recasurus est assignari: quare nō admittim: cum vtrūq. eē in potestate negare nō possumus. **A**n aut iure ad legitimā hereditatez admitti possit hic qui in potestate est tractari potest. et cū multi sunt casus q. b. et libertum habere q. in potestate est possit: cur non hoc quoq. admittēdum sit: vt per eū p. ad legitime hereditatis admittat emolumentum: q. d. et p. o. p. o. n. i. o. r. e. c. t. e. v. i. d. e. t. **H**abēt aut libertos etiā filij familias: vt puta si castrēm seruū eoz manumiserint. **E**mancipatos quoq. filios eius cui assignatus est libertus habere cōmodum senatusconsulti puto: nō vt ad legitimam hereditate admittant: s. ad ea que possunt fm q. d. liberti itestato defuncto: quoniā ad legitimā hereditate admitti non possunt

vidēdū ne admittatur filio assignatoris i familia remanēs: an non: et puto emancipatos p. p. r. e. t. o. r. e. p. r. e. f. e. r. e. n. d. o. s. **L**iberos autē eius cui assignatus est accipere debemus non solum filios: verū etiam nepotes et nepotes et deinceps descēdētes.

Si quis duobus assignauerit libertum: et alter in ciuitate esse sine libertis desierit: alter non: **A**lpianus.

Uel viuus hereditatez ad se libertū pertinere voluerit: **I**dem.

Utrum portio eius qui in ciuitate eē desijt vel repudiavit in familiā redeat: an vero ei potius accrescat in cuius persona durat assignatio: et Julianus lib. lxxv. scripsit assignatōez in huius persona locū habere et solum admittendum: q. d. verum est. q. si sine libertis decesserit an cum viuo admittatur. et putat adhuc solum admittēdū. **D**efuncto autem eo liberos alterius succedere: nō in familiam libertum redire. sed si ex duobus istis alter filios alter nepotes reliquit: an simul ad legitimam hereditatem admittantur. et puto etiam ordinem inter eos faciendum.

Marcianus.

Si seruus liber esse iustus fuerit: et filio legatus deinde testato: viuus eum manumiserit: ad filium libertus quasi assignatus pertinet hoc ita est siue exp. s. u. s. est: vel certe intellexit nō quasi seruū eum legalse: sed quasi libertus assignasse. **S**ecunola.

Hassignare et pure et sub conditione et per epistolam vel testationē vel chirographū possumus. quia assignatio liberti neq. quasi legatum neq. quasi fideicommissum percipitur. deniq. nec fideicommissio onerari potest.

Modestinus.

gnanti.

Quāsi. i. p. a. r. t. e. r. e. i. u. s. i. l. i. u. m. l.

r **A**n aut. h. assignatio tenet o ne pote viuo patre ne poss. dubiū tñ erat an succedat: et dic q. sic. et probat per filia. et fac. s. de bo. lib. l. si lib. §. i. p. n.

f **C**astrēm. vt s. de bo. l. l. si filio. idē hodie in aduē ticia causa.

r **E**mancipatos. exp. o. t. q. d. i. r. i. t. s. l. i. §. v. i. q. s. i. b. i. n. e. q. s. e. m. l. i. b. e. r. t. i. z. c.

v **A**d legitimā. d. i. u. r. e. c. i. u. i. l. i. §. p. p. t. o. r. e. v. t. i. h. a. t. i. s. e. q. q.

r **N**ō possunt. scz emancipati.

v **P**referēdos. p. r. e. t. o. r. i. u. s. i. u. r. e.

z **D**esierit. m. o. r. t. e. n. a. t. u. r. a. l. i. v. e. l. c. i. u. i. l. i. v. t. d. e. p. o. s. t. u. l. a. t. i. o. n. e. n. ā. z. t. i. c. l. i. b. t. i. r. e. m. a. n. e. t. l. i. b. e. r. t. a. d. s. u. c. c. e. d. e. d. u. v. t. n. o. i. d. e. i. n. t. e. r. d. i. z. r. e. l. i. §. i.

Uel vius. p. a. t. r. o. n. u. s.

b **L**iberti. m. o. r. t. u. i. n. ā. i. n. v. i. t. a. n. o. n. t. e. n. e. t. r. e. p. u. d. i. a. t. i. o. v. t. s. d. e. a. q. h. e. r. e. l. q. u. i. s. u. p. e. r. s. t. i. u. s.

t **T**ruis. f. a. m. i. l. i. ā. p. a. t. r. o. n. i.

d **E**t puo. n. o. i. u. s. a. c. c. r. e. s. c. e. d. i. m. i. r. a. b. i. l. e. n. ā. a. l. t. s. p. o. s. t. i. u. s. a. c. q. s. t. u. z. c. e. s. s. a. t. i. u. s. a. c. c. r. e. s. c. e. n. d. i. i. n. v. i. s. u. f. r. u. v. t. s. d. v. s. u. f. r. u. a. c. l. i. §. f. i. z. f. a. c. i. l. i. s. d. l. e. g. §. i. c. a. d. e. z. c. l. i. s. o. c. l. i. m. l. i. l. i. b. r. §. i. §. i. n. i. e. o. §. d. a. f. s. o. l. r. e. f. e. r. t. v. n. i. e. o. r. u. a. s. s. i. g. n. a. u. e. r. u. t. v. t. t. i. c. e. o. d. e. c. e. d. e. r. e. a. d. e. r. l. i. b. t. o. s. v. t. i. b. i. a. n. d. u. o. b. z. t. e. a. l. t. o. o. f. f. i. c. i. e. n. t. e. a. d. a. l. t. e. r. p. a. l. t. e. r. i. s. o. b. o. l. e. e. x. c. l. u. s. a.

z **C** l. i. s. o. c. l. i. m. l. i. l. i. b. r. §. i. §. i. n. i. e. o. §. d. a. f. s. o. l. r. e. f. e. r. t. v. n. i. e. o. r. u. a. s. s. i. g. n. a. u. e. r. u. t. v. t. t. i. c. e. o. d. e. c. e. d. e. r. e. a. d. e. r. l. i. b. t. o. s. v. t. i. b. i. a. n. d. u. o. b. z. t. e. a. l. t. o. o. f. f. i. c. i. e. n. t. e. a. d. a. l. t. e. r. p. a. l. t. e. r. i. s. o. b. o. l. e. e. x. c. l. u. s. a.

z **C** l. i. s. o. c. l. i. m. l. i. l. i. b. r. §. i. §. i. n. i. e. o. §. d. a. f. s. o. l. r. e. f. e. r. t. v. n. i. e. o. r. u. a. s. s. i. g. n. a. u. e. r. u. t. v. t. t. i. c. e. o. d. e. c. e. d. e. r. e. a. d. e. r. l. i. b. t. o. s. v. t. i. b. i. a. n. d. u. o. b. z. t. e. a. l. t. o. o. f. f. i. c. i. e. n. t. e. a. d. a. l. t. e. r. p. a. l. t. e. r. i. s. o. b. o. l. e. e. x. c. l. u. s. a.

z **C** l. i. s. o. c. l. i. m. l. i. l. i. b. r. §. i. §. i. n. i. e. o. §. d. a. f. s. o. l. r. e. f. e. r. t. v. n. i. e. o. r. u. a. s. s. i. g. n. a. u. e. r. u. t. v. t. t. i. c. e. o. d. e. c. e. d. e. r. e. a. d. e. r. l. i. b. t. o. s. v. t. i. b. i. a. n. d. u. o. b. z. t. e. a. l. t. o. o. f. f. i. c. i. e. n. t. e. a. d. a. l. t. e. r. p. a. l. t. e. r. i. s. o. b. o. l. e. e. x. c. l. u. s. a.

z **C** l. i. s. o. c. l. i. m. l. i. l. i. b. r. §. i. §. i. n. i. e. o. §. d. a. f. s. o. l. r. e. f. e. r. t. v. n. i. e. o. r. u. a. s. s. i. g. n. a. u. e. r. u. t. v. t. t. i. c. e. o. d. e. c. e. d. e. r. e. a. d. e. r. l. i. b. t. o. s. v. t. i. b. i. a. n. d. u. o. b. z. t. e. a. l. t. o. o. f. f. i. c. i. e. n. t. e. a. d. a. l. t. e. r. p. a. l. t. e. r. i. s. o. b. o. l. e. e. x. c. l. u. s. a.

z **C** l. i. s. o. c. l. i. m. l. i. l. i. b. r. §. i. §. i. n. i. e. o. §. d. a. f. s. o. l. r. e. f. e. r. t. v. n. i. e. o. r. u. a. s. s. i. g. n. a. u. e. r. u. t. v. t. t. i. c. e. o. d. e. c. e. d. e. r. e. a. d. e. r. l. i. b. t. o. s. v. t. i. b. i. a. n. d. u. o. b. z. t. e. a. l. t. o. o. f. f. i. c. i. e. n. t. e. a. d. a. l. t. e. r. p. a. l. t. e. r. i. s. o. b. o. l. e. e. x. c. l. u. s. a.

z **C** l. i. s. o. c. l. i. m. l. i. l. i. b. r. §. i. §. i. n. i. e. o. §. d. a. f. s. o. l. r. e. f. e. r. t. v. n. i. e. o. r. u. a. s. s. i. g. n. a. u. e. r. u. t. v. t. t. i. c. e. o. d. e. c. e. d. e. r. e. a. d. e. r. l. i. b. t. o. s. v. t. i. b. i. a. n. d. u. o. b. z. t. e. a. l. t. o. o. f. f. i. c. i. e. n. t. e. a. d. a. l. t. e. r. p. a. l. t. e. r. i. s. o. b. o. l. e. e. x. c. l. u. s. a.

z **C** l. i. s. o. c. l. i. m. l. i. l. i. b. r. §. i. §. i. n. i. e. o. §. d. a. f. s. o. l. r. e. f. e. r. t. v. n. i. e. o. r. u. a. s. s. i. g. n. a. u. e. r. u. t. v. t. t. i. c. e. o. d. e. c. e. d. e. r. e. a. d. e. r. l. i. b. t. o. s. v. t. i. b. i. a. n. d. u. o. b. z. t. e. a. l. t. o. o. f. f. i. c. i. e. n. t. e. a. d. a. l. t. e. r. p. a. l. t. e. r. i. s. o. b. o. l. e. e. x. c. l. u. s. a.

z **C** l. i. s. o. c. l. i. m. l. i. l. i. b. r. §. i. §. i. n. i. e. o. §. d. a. f. s. o. l. r. e. f. e. r. t. v. n. i. e. o. r. u. a. s. s. i. g. n. a. u. e. r. u. t. v. t. t. i. c. e. o. d. e. c. e. d. e. r. e. a. d. e. r. l. i. b. t. o. s. v. t. i. b. i. a. n. d. u. o. b. z. t. e. a. l. t. o. o. f. f. i. c. i. e. n. t. e. a. d. a. l. t. e. r. p. a. l. t. e. r. i. s. o. b. o. l. e. e. x. c. l. u. s. a.

z **C** l. i. s. o. c. l. i. m. l. i. l. i. b. r. §. i. §. i. n. i. e. o. §. d. a. f. s. o. l. r. e. f. e. r. t. v. n. i. e. o. r. u. a. s. s. i. g. n. a. u. e. r. u. t. v. t. t. i. c. e. o. d. e. c. e. d. e. r. e. a. d. e. r. l. i. b. t. o. s. v. t. i. b. i. a. n. d. u. o. b. z. t. e. a. l. t. o. o. f. f. i. c. i. e. n. t. e. a. d. a. l. t. e. r. p. a. l. t. e. r. i. s. o. b. o. l. e. e. x. c. l. u. s. a.

z **C** l. i. s. o. c. l. i. m. l. i. l. i. b. r. §. i. §. i. n. i. e. o. §. d. a. f. s. o. l. r. e. f. e. r. t. v. n. i. e. o. r. u. a. s. s. i. g. n. a. u. e. r. u. t. v. t. t. i. c. e. o. d. e. c. e. d. e. r. e. a. d. e. r. l. i. b. t. o. s. v. t. i. b. i. a. n. d. u. o. b. z. t. e. a. l. t. o. o. f. f. i. c. i. e. n. t. e. a. d. a. l. t. e. r. p. a. l. t. e. r. i. s. o. b. o. l. e. e. x. c. l. u. s. a.

de lega. i. l. videtur. r. C. de lega. l. ab eo. r. factu. de ver.

Liberi non poterit nec pot iudex assignare. vt. s. d. Trum. pauciores. si est vniu solu (iure pa. l. si. haberet frustra fieret assignatio: qz solus r sine assignatione eum habiturus est. Bzo.

Posse. an emancipato possit assignari. Pla. sic et dicit hic posse etiam emancipato assignari. sed d. insti. eo. s. dat. vbi p superueniente emancipatione euane- scit assignatio. sed dicit. p. no esse in- conueniens: vt. s. de arb. l. no distingue mus. s. satisfatio. s. 3o. dicit no posse assignari emaci- pato v. l. suam. et hic et dicit posse: scz filio in parte co- situto. r. in. d. l. de arb. no dicit extin- gui copromissum: sed arbitru no cogi pronuciare.

Ubi conditioe. soli. no dicit q habeat totu. vt illud est id qz ius patronat est indi- uiduū fm Bzo. et facit. s. de vsufu. ac. l. id est. s. si mi- chi. r. s. ad trebel. l. i. s. et quonies. sed argu. tra. s. si ps heredi. pe. l. ij.

Aliis attributos filijs assignatos no videri rudi: cu ea ratione libertis consulti patrono voluerit: quo facilius volutat emolumentu cosequantur saluo iure comunf. P. p. onius.

Ster eorum filio suo liber- tu assignauerit: no obstat quo minus alter patronus ius sol- dum suu habeat. Idem.

Ubi tameto potest quis seruū suū manumitte- re: et eundē vt libertū assigna- re. De liberz qui sunt in parte senat: locutus est: ergo de po- sthumis nichil hoc senatus con- sulto pulsus est. magis tñ pu-

Ergo bene valet hic argumentum. vt. s. de

Ubi tameto potest quis seruū suū manumitte- re: et eundē vt libertū assigna- re. De liberz qui sunt in parte senat: locutus est: ergo de po- sthumis nichil hoc senatus con- sulto pulsus est. magis tñ pu-

colla. bo. l. fina. in fi. Accursius florentinus.

Quod inquit senatus. s. eo. l. i. s. vtqz si ex liberis. l. Cur potest. i. nullo modo potest. sic. s. ad vell. l. tutor. sed als aliter: vt. s. de iudi. l. vii.

Sinem. per hoc q quibus sine liberis in ciuitate esse definit. vt. s. eo. l. i. s. vtqz si ex li- beris.

Si quid in frau ad prou factu sit. **S**ed dolo scdm esse. alie- nado vel diminue do aliquo te pose. o. Debita. que est tertia. vt s. l. i. de suc. lib. s. s. nra p. fraudi. i. dā no dando ei reuo- catorias actioes. q. Si alienatio. dic si alienat gra- tis: r dolo reuoca- tur vt hic. si no de lo vt iter viuos no reuocatur. vt. s. d. proba. l. patrono. sed in vltima vo- luntate sic: vt sub- cit si vero non sic rē. si vero no gra- tis reuocat: qz quā doqz temperetur. vt. s. eo. s. si quis. r. s. si mutuum.

Si quid in fraudē patro- ni factu sit. l. i. v. Upla. **Q**uid do- lo malo li- berti factu esse dicef siue testa- mento fa- cto: siue in testato libertus decefferit: quo minus pars debita bonoz ad eoz que perueniret qui prata- bulas bono. pos. accipere pos- sit: cognoscat pretor: r operam- dat ne ea res fraudi sit. Si alienatio dolo malo facta sit: non querim vtru mortis ca fa- cta sit: an no sit: omi em mo re- uocaf. si ho non sit dolo malo facta sed als: actori tuc pban- du est mortis ca facta aliena- tionē. si em pponis mortis ca fa- cta alienationē non requimus vtru dolo malo facta sit an no sit. sufficit em dicere mortis ca facta nec imerito. mortis enim ca donationes comparatur le- gatis. r sicut in legatis no qri- mus dolo malo factu sit an no sit: ita nec in mortis causa do- nationibus. Qd autem mortis causa filio donatu est non re- uocatur: nam cui liberu fuit le- gare filio quantu vellet: is do-

Sed dolo scdm esse. alie- nado vel diminue do aliquo te pose. o. Debita. que est tertia. vt s. l. i. de suc. lib. s. s. nra p. fraudi. i. dā no dando ei reuo- catorias actioes. q. Si alienatio. dic si alienat gra- tis: r dolo reuoca- tur vt hic. si no de lo vt iter viuos no reuocatur. vt. s. d. proba. l. patrono. sed in vltima vo- luntate sic: vt sub- cit si vero non sic rē. si vero no gra- tis reuocat: qz quā doqz temperetur. vt. s. eo. s. si quis. r. s. si mutuum.

Dolo malo. liberti alienantis. **P**robandum est. ex quo constat als no esse dolum commissum.

Legati. vt et J. de do. cau. mor. l. lib. q legata no debent nisi dedu- cto ere alieno. vt s. ad treb. l. i. s. an tepe. at tertia pa- troni est vt es alie- nu: vt qra arroga- ti. vt. s. de dona. l. si patrono. r. s. de in- offi. tes. l. papinia- nus. s. si qz ex his et facit. s. de iure pa. l. si libertus. in- pu. r. s. plane. r. s. de pe. hrdi. l. q. si l. (die s. idē scribit.

Filio liberti. a liberto patre. **L**egare. filius enim excludit patronum. vt insti. de suc. lib. s. sed nostra.

Filio liberti. a liberto patre. **L**egare. filius enim excludit patronum. vt insti. de suc. lib. s. sed nostra.

a Alienauit. gratuito.
b Alienata. Si. ris. alioquin. Si. ut. I. de. Si. si. qd. in. frau. de. et. sic. in. titu. lu. cratio. conuenit. est. re. alienata. I. frau. de. creditorum. vt. C. de. his. que. in. frau. credi. l. pe. at. in. no. lucratio. dif. fert. vt. I. Si. quis. c. Omisit. et. ne. cesse. habuit. omi. tere. cu. sua. parte. habeat. quo. quo. ti. tu. l. do. natio. cau. sa. mouit. vt. h. r. s. de. bo. li. l. si. patro. num. Si. ex. bonis. d. No. plus. sic. I. de. verbo. ob. l. si. ita. stiplo. facta.
e Quod. donatu. illi. p. n. o. duo. em. erant. patroni.
f Si. alteri. pa. trono.
g Cui. patrono. q. putabat. iure. ac. cre. scendi. p. p. tere. sibi. totu. altero. re. pudante. vt. s. de. bo. pos. l. veluti. s. hic. donatarius. et. si. i. bo. omutat. ipe. habet. debitu. i. do. natione.
h Cessare. hoc. p. bat. stati. San. ce. seris. p. multas. ra. tiones. et. facit. ad. hoc. et. ad. ea. que. se. quuntur. I. q. in. frau. de. cre. l. qui. aut. e. et. de. regu. iur. l. no. alienat. et. s. p. so. cio. l. nemo. s. i.
i Pala. facit. s. ad. le. ad. l. q. a. re. tro. et. I. de. ma. vin. l. iij. et. s. de. lega. l. l. seru. fi. in. pn. et. l. legatari. s. i. et. s. de. lega. ij. l. legat. et. s. si. cer. p. ta. l. pro. inde.
k Acquisiuit. vt. s. proxi. s. cum. co. corda.
l Locu. habe. re. sic. que. i. frau. credi. l. iij. in. pn. et.

nando no videt fraudasse pa. tronum. omne aut quodcumq. in frau. de. patroni gestu est reuocaf.
¶ Dolum accipere nos oportet? q. alienauit? no ei? cui alienatu est: et ita euenit vt q. fraudis vel doli p. sci? no fuit carere dbeat re i fraude p. foni alienata? et si putauit genuu nec credidit li. bertinu. **¶** Aduer? eu p. foni q. p. ratabu. bo. pos. omisit? fa. utana no copetur: si no plus? sit in eo qd. donatu? est q. ps. de. bita p. fono: q. si mouit? ca. ei? do. natu sit parte faciet cu p. fono? que admodu legatari? patron? facit. **¶** Atru aut ad ea sola re uocada fauiana p. tinet q. q. s. li. bert? de bonis dimittit: an et ad ea sola que acq. siuit videdu est. et ait iul. lib. xxvj. digesto ru si h. f. ditat. e. libert? no adierit fraudadi patroni ca. vel legatu repulit: fauiana cessare. qd. mi. chi videt vey. **¶** Quis em legatu retro n. m. sit nisi repudiet: at si cu repudiat retro n. m. no fuisse pala? est. **¶** In cetis q. libe. ralitatib? quas no admisit is li. bert? cui q. s. donatu voluit: id. e. erat p. bandu fauiana cessare. sufficit em patrono si nichil de suo in necesse? libert? alienauit: no et si no acq. siuit. **¶** Proinde et si cu sub p. ditioe ei legatu eet: id. q. s. egerit ne p. ditio existeret: vel si sub p. ditioe stipulat? fue. rit maluerit deficere p. ditioe: dicendum erit fauiana cessare. **¶** Si in lite vinci voluit: si qd. e. codenat? est data opa vel i iu. re p. fessus: dicendum erit fauiana locu h. f. e. q. si noluit obtinere cu pereret hic videndu: et puro hunc diminuisse de p. fimonio. actione em de bonis dimittit: que admodu si passus eet acti. onis die abire. s. si puta q. re. la iofficiosi qua potuit: vt qua. alia forte iuriaru vel simile in. stituere noluit: no pot p. fonus ob ea re fauiana expiri. **¶** At si trasegit i fraude patroni: po. terit patron? fauiana vti. Sed

si libert? filia dotauit: no videt fraudare patronu hoc ipso q. dotauit: q. pietas patris no est reprehendenda. **¶** Si plurib? in fraude libertus donauit vel plurib? mouit? ca. equiter patro. nus aduersus oes? in parte si. bi debita? siue fauiana? cal. uisiana? experiet. **¶** Si q. s. in fraude patroni re. vendiderit: vt locauerit? vt p. mutauerit: que sit arbitriu iudicis videam? et in re qd. distracta? deferri p. ditto. dz emptori? vtr? malit re. em. pra. h. f. iusto p. cio? an i. bo. a. re. discedere p. cio recepto: meq. oimodo rescidere debem? ven. ditioe q. si libert? iustum vendendi no habuerit: ne fraudem? em. ptore? p. cio: maxie cu de do. lo ei? no disputet: s. de dolo li. bert. **¶** Si si emerit i fraude p. foni libertus? eque dicendu erit. si magno? emerit p. cio re. leuandum patronu: coditione non ipsi delata an velit ab em. ptione discedere: se d. venditori vtz malit de p. cio remittere: an pot? re. qua. vendidit p. ce. pe. re p. soluto p. cio. et in p. muta. tione et locatioe et i coductioe s. i. r. id. e. obseruabim?. **¶** Si si re. qd. e. b. o. a. fide. vendiderit: et si. ne vlla gra. libert? p. cio aut. e. acceptu. alij donauit: videndu erit q. s. fauiana inq. tet: vtr? q. re. emit: an i. bo. is qui p. cio do. no accepit: et p. p. on? li. lxxiij. recte scripsit emptore? no inq. tandu. fraus em in p. cio patro. no facta est. eu. igit qui p. cio cum dono accepit fauiana couenit. du. Et als. videam? si dicat pa. tron? re. quide. iusto p. cio venis. se: verutu. hoc interesse sua no esse venudu. at: mag. hoc ee. frau. de. q. venierit possessio in qua. habet patronus affectione: vt oportunitatis vel vicinitatis: vt zeli: vel q. illic educatus sit vel par. tes sepulti: an debeat audiri volens reuocare: s. nul. lo pacto erit audiendus. si aus. ei in d. ano accipit pecuniaro?

¶ Si. et. I. proxi. m. **¶** Diem abire. s. p. o. cum. p. o. c. **¶** Si. p. p. n. hic. colligit inoffi. q. re. lam. et. m. i. n. n. n. no. co. p. utari. in. bonis. ante. lit. p. c. f. vt. I. de. i. n. u. r. l. i. i. u. n. a. p. **¶** Reprehende. da. con. trarium. est. in. debitor. qui. do. tar. filia. in. fraude. credit. vt. I. que. in. frau. credi. l. ait. p. c. o. r. s. i. cu. mu. lier. c. e. r. a. quia. hic. de. lucro. patroni: ibi. credit. de. d. a. no. ru. ando. certat. et. facit. s. ad. t. r. b. l. mulier. s. cum. p. pon. c. i. e. t. u. r. **¶** Aduer? om. nes. sic. s. de. bo. li. l. si. libertus. in. si. et. l. in. seru. tu. e. in. si. et. l. si. libe. r. sub. s. si. libertus. et. arg. s. de. pecu. l. si. pe. c. u. l. i. u. m. in. p. u. n. **¶** Caluisiana. ille. d. antur. patro. no: vt. hic. et. s. de. pen. here. l. q. si. in. die. s. id. e. scribit. et. I. de. sol. l. qui. res. in. p. u. n. et. no. qua. tuor. esse. reuocato. rias. vt. no. C. eo. l. defuncto. **¶** Distracta. i. vendita. sic. s. de. pub. l. si. ego. s. p. tus. Accur. **¶** Emptori. bo. ne. fidei. vel. male. fidei. **¶** P. cio. cum. no. em. erit. iusto. **¶** Emptorem. patron? reddi. p. cu. vt. hic. cre. dit. o. no. et. I. q. in. frau. cre. l. si. debitor. q. est. I. R. h. h. lucro. patron? certat: ibi. de. d. a. no. cre. dit. et. **¶** Libert? res. net: vt. et. s. ea. l. s. d. o. l. u. m. **¶** Si. magno. s. p. c. i. o. **¶** Pecuniaro.

no. sic. §. de oper. ser. l. si. sed arg. cō tra. §. qd vi aut clā. l. cōpenit. §. i. r. §. §. bo. lib. l. libertus qui sol.

a Prolegisset. id est psumpsisset. sic. §. de offi. pre. l. plebiscito. sed arg. cōtra. §. que in frau. cre. l. ex his.

b Sponsus. scilz se redditurū quasi accepisset. vt §. qd in frau. credi. l. iij. r. c. de dona. cau. mor. l. iij.

c Qd donatio. nis. vt. §. de pac. l. quod dictum.

d Quāuis autē. sic. §. de aq. plu. ar. l. sed iterdictū. r. §. de ver. ob. l. iij. et de dā. infec. l. si finita. §. ex hoc. et §. de regu. iur. l. cū amplius. r. §. de a. qua. quo. r. est. l. i. §. item queritur. et. §. de bo. lib. l. si libertus. §. penul.

e Enam. vt. §. ea. l. §. dolum.

f Non teneri. qd ex eo qd seruus fecit non tenet liber factus. vt. C. an ser. ex suo facto. l. i.

g Intra annū. scilz tñ.

h Hec actio. f. ppa. vt. §. de pe. ti here. l. qd si l. diē. §. pe. r. facit insti. de act. §. itē si qd. r. §. que in frau. cre. l. ait pietor. §. si.

i Patronar. vt. §. ea. l. §. dolum.

k Non psonē. sic. §. de no. ope. nū. l. de pupillo. §. qd.

l Sant percepti. et etiam anteriores. vt. §. l. pri.

I n fauiana. quatenus. id est qd. et est aliud in actione in factū que datur creditoribus: quia fructus

sed si forte et vltius res distra-
cta r precium sit alij donatum
vterq; fauiano iudicio cōuenie-
tur: r qui vltius emit r qui pe-
cuniā accepit muneris: is tñ q
emit si male rē restituere non
als restituet: qd si precii qd nu-
merauit recipiat. Quid ergo si
delegatus emptor soluit ei cui
donabat liber: an nichilomi-
nus recuperet. r magis est vt
recipere debeat: lz precium ad
aliū puenit qui soluēdo nō est.
nā r si acceptū precii libertus
pdegisset: dicerem nichilomi-
nus eū qui dederit recipere de-
bere: si velit ab emptiōe disce-
dere. **S**i mutuā pecuniā li-
berti in fraudē patroni accepe-
rit in fauiana locū habeat vt
deam. et qd rēdeditū i hoc est
q accepit mutuā pecuniā: si qd
de qd accepit donauit cōuenit
eū patroni cui donauit liber.
sed si accepit r pdegerit: nō dz
pdere qui mutuū dedit: nec ei
iputat cur dedit. plane si non
accepit lz spōdit stipulanti
erit fauiane locus. **S**i fide-
lissimē apud me liber: vel rem
suā p alio pignori dedit i necē
patroni an fauiana locū hēat
videamus. et nūquid cū dāno
meo nō debeat patrono subue-
niri. neq; em donauit aliqd mi-
chi si p aliq interuenit qui non
fuit soluēdo: eoq; iure vtimur.
Igit creditor non poterit fauia-
na cōueniri: debitor poterit qd
de sed poterit r mādati. plane
si deficiat mādati actio: qd do-
natiōis cā interuenit: erit fa-
uiane locus. sed si mādato: ex-
titerit p aliquo liber: idē erit
probandum. **Q**uāuis autē
in partē fauiana cōpetat: tñ in
his q diuidi pñr in solidū cōpe-
tit: vt puta i fuiturē. **S**i suo
meo vel filiofamilias liber: in
fraudē pñti qd dederit: an ad-
uersus me iudiciū fauianū cō-
petat videam. et michi videt
sufficere aduersus me patrēq;
arbitrio qz i. dicit pmeritā in

id qd in rem versum est condē
nandi: qd in id quod in peculio
est. Sed si iussu patris contra-
ctum cū filio est: paterytiq; te-
nebit. **S**i cū seruo in fraudē
patroni libertus pstraxerit isq;
fuerit manumissus: an fauiana
teneat querit. r cū dixerimus
dolū tñ liberti spectandū non
etiā eius cum q pstraxerit: pōt
manumissus fauiana nō tene-
ri. Itē qri pōt manumisso vel
mortuo vel alienato suo an in
tra annū agendū sit. r ait pō-
po. agendū. **H**ec actio in
psonā est nō in rē: r in heredē
pōt: r i ceteros successores
r heredē ceteri successores
patroni: r nō est hereditaria. i.
ex bonis liberti: §. ppa. patro-
ni. **S**i liber in fraudē pñ-
ni aliqd dederit: deide defun-
cto patrono viuo liberti filius
patroni acceperit bono. posses-
sionē contratabi. liberti: an fa-
uiana vt possit ad reuocanda
ea que sunt alienata. et est ve-
rum quod r pōpo. probat lib.
lxxxiij. Item papinia. lib. iij.
questionū competere et fauia-
nam. sufficere enim q in frau-
dem patronar factum sit. ma-
gis enim fraudem rei nō per-
sone accipimus. **I**n hanc
actionē etiam fructus veniunt
qui sunt post litem contestatā
percepti.

Martianus.

In fauiana r calulsiana
actiōe recte dicitur etiā
preteritos fructus venire: qua-
tenus pretor omnem fraudē
libertorum vult rescindere.

Ulpianus.

Si patronus heres insti-
tutus ex debita parte
adierit hereditatem dum igno-
rat aliqua libertū in fraudem
suam alienasse: videamus an
succurri ei ignorantis debe-
at ne decipiatur liberti fraudi-
bus. et papinianus libro. xiiij.
questionum respondit in eadē
causa manere ea que alienata

medio tēpore pce-
pti ea nō reuocā-
tur. vt. §. qd in frau.
credi. l. si. §. non so-
lum. et facti. §. de
vfur. l. videamus
§. in fauiana.

Si patronus
ex debita. q
est certia. Sed ad
quid cū ternā ha-
bere possit. nā pōt
petere stabu. qd
stat. §. rñ. po-
tēst habere ternā
eoz q apud liber-
tū remanserāt tpe
mortis. Item no.
in parte. secus si l-
torū esset heres in-
stitutus vel ab in-
testato: q non ha-
bet pstratib. reuo-
cat tamē. vt. §. eo.
l. si patronus. §. si
intelatus.

Ignorant. im-
mo de errore facti
ponit exemplū cū
dicit dum ignorat
r §. dic q nescie-
bat se posse fuoca-
re de iure: ex quo
erat institutus he-
res lz ex pte: scie-
bat tñ alienata. et
expone ignorat an
alienata. sic vt cre-
dat p hoc posse re-
uocare. Vel dic q
credebat q lz pro
parte eēt heres et
adiret posse fuoca-
re alienata qd lex
revertit. voluit em
lex vt prius patro-
nus sic instituit pe-
tat stab. §. cohere-
des. r ita puet col-
portioē hēditat: r
legata r dōatiōes
cā mort. deducat
i iurū: §. reuocet
alienata iter viuos
vt h subicit. r. §. si
qd omis. cau. ref. l.
q autē. §. si pñti.
itē caute §t ius. se-
cus si scēi igrauit
vt. §. de inof. tes. l.
m. r. §. de bo. li. l.
paul. itē in iure vi-
det §. §. §. lega. ij.
l. q fideicō. So. ibi

a **C**ōtratab. cōtra coheredes hodie ageret ad supplementū: vt in l. i. d. suc. lib. §. h. n. f. a.

b **N**ō fecit. im mo adēdo iudiciū liberti est secutus. vt i. c. de inoffi. testa. l. parētib. z. §. de mino. si filius. z. facit. §. de i. ab. filii q. s.

c **E**x asse. sec^o si p. pte. vt in p. huius. l. z. facit. §. p. x. i. §.

d **F**auliana. hac scz rōne allegatā. azo. vt nō excludatur. z. nō q. hoc potest intelligi vt fauliana agat qm nō erat in tota h. r. dita te tantū q. tū faciebat debita portio p. roni si nichil eēt alienatū i fraudē. Quid §. si libert^o donauit inter viuos in fraudē z. p. misit se nō v. tū r. i. Sub pena. nomne p. rōn. p. uentret ad penā q. est heres vt nunqd repellit ab agēdo. R. n. nō: q. l. z. sit h. res i hoc pl. p. t. q. s. defunct^o q. cū rescindit p. n. cipale id est donatū. §. accessoriū vt pactū cuiusdōs vt pene. ar. §. d. euic. l. p. r. in v. d. i. s. h. o. vel s. i. b. i. s. non sit reuocatio nisi q. tēnus faceret aliqd libertus in fraudē patroni: vt i. §. co. l. i. §. si quis. z. §. si mutua. z. nō. §. ea. l. in p. r. i.

e **E**t intestat^o. facit. §. p. r. §.

f **C**irca t. m. scz tertie vel legitime vt. l. eo. l. p. r. i.

g **R**elicta. p. co d. i. l. l. o. s. vel reliq. t. e. i. p. s. o. in alios nō deposuit: vt. §. de iure codi. l. con ficiunt. §. i. r. n.

sunt: idcirco patronū sibi iputare debere q. cū posset bono. pos. accipe. p. r. a. t. a. b. p. p. t. e. r. e. a. que alienata vel mortis cā do. nata sūt nō fecit. **l** h. ec. actō in p. p. t. u. d. a. f. q. h. z. r. e. i. p. s. e. c. u. t. i. o. n. e. **q.** **P**atronū ex asse. h. e. r. e. d. e. i. l. l. i. t. u. t. u. v. o. l. e. n. t. e. f. a. u. l. i. a. n. a. actōe vt p. r. o. z. a. d. m. i. t. t. i. t. q. z. e. r. a. t. i. n. i. q. u. i. e. x. c. l. u. d. i. e. u. a. f. a. u. l. i. a. n. a. q. nō s. p. o. t. e. a. d. i. t. h. r. d. i. t. a. t. e. s. e. d. q. z. b. o. n. o. z. p. o. s. s. e. t. r. a. t. a. b. p. e. t. e. r. e. nō p. o. t. u. i. t. **q.** **S**i i. t. e. s. t. a. t. o. l. i. b. e. r. t. u. s. d. e. c. e. s. s. e. r. i. t. : p. a. t. r. o. n. a. d. e. s. u. d. o. h. e. r. e. d. i. t. a. t. e. i. t. r. e. u. o. c. a. t. p. a. l. u. l. i. a. n. a. n. ā. a. c. t. i. o. n. e. z. e. a. q. a. l. i. e. n. a. t. a. s. u. n. t. d. o. l. o. m. a. l. o. : q. m. i. n. u. s. p. s. e. x. t. e. s. t. i. o. d. e. b. i. t. a. b. o. n. o. z. l. i. b. e. r. t. i. a. d. p. a. t. r. o. n. u. l. i. b. e. r. o. s. v. e. e. i. s. p. u. e. n. t. r. e. t. : i. d. q. z. e. s. t. s. i. u. e. p. e. t. i. t. a. s. i. t. a. p. r. o. n. o. a. b. i. t. e. s. t. a. t. o. b. o. n. o. z. z. p. o. s. s. e. s. s. i. o. : s. i. u. e. n. o. n. s. i. t. **q.** **S**i p. l. u. r. e. s. s. i. n. t. p. r. o. n. e. z. p. a. t. r. o. n. i. : s. i. n. g. u. l. i. v. i. r. i. l. e. t. i. m. r. e. u. o. c. a. b. u. r. p. a. l. u. l. i. a. n. a. **q.** **S**i l. i. b. e. r. t. o. i. n. t. e. s. t. a. t. o. d. e. c. e. s. s. e. r. i. t. r. e. l. i. c. t. a. p. r. o. n. o. d. e. b. i. t. a. p. o. r. t. i. o. n. e. a. u. t. a. l. i. q. u. o. a. m. p. l. i. / a. l. i. q. d. e. t. i. ā. a. l. i. e. n. a. u. e. r. i. t. p. a. p. i. l. i. b. x. l. i. i. j. q. s. t. i. o. n. u. s. s. c. r. i. b. i. t. n. i. c. h. i. l. e. e. r. e. u. o. c. a. d. u. m. n. ā. q. u. i. p. o. t. u. i. t. a. l. i. c. u. r. r. e. l. i. n. q. u. e. q. u. i. d. t. e. s. t. a. m. e. n. t. o. : s. i. d. e. b. i. t. a. m. p. o. r. t. i. o. n. e. z. p. a. t. r. o. n. o. r. e. l. i. n. q. u. a. t. : p. o. s. t. e. a. d. a. n. d. o. n. i. c. h. i. l. v. i. d. e. t. u. r. i. n. f. r. a. u. d. e. m. f. a. c. e. r. e. **I** d. e. m.

Q uod cūq. dolo malo l. i. b. e. r. t. i. a. l. i. e. n. a. t. u. m. e. s. t. : f. a. u. l. i. a. n. a. a. c. t. i. o. n. e. r. e. u. o. c. a. t. z. s. i. p. l. u. r. e. s. p. r. o. n. i. s. i. n. t. o. e. s. v. n. ā. p. t. e. h. a. b. e. b. u. r. : s. e. d. s. i. v. i. r. i. l. e. s. nō p. e. t. a. n. t. p. o. r. t. i. o. c. e. t. e. r. i. s. a. c. c. r. e. s. c. e. r. t. q. d. i. n. p. r. o. n. i. s. d. i. x. i. z. i. n. l. i. b. e. r. t. i. s. p. r. o. n. i. e. s. t. : s. e. d. nō s. i. m. u. l. v. e. n. i. e. r. t. s. z. p. r. o. n. i. s. d. e. f. i. c. i. e. n. t. i. b. u. s. **P** a. u. l. u. s.

A tēf. fauliana actiōe tā tūssit aliq. dare id q. d. ipsi donabatur. **I** n actiōe fauliana si res nō resituaat tāti p. dēnabit reus quātī actor in litem iurauerit.

I u. l. i. a. n. u. s.

S i l. i. b. e. r. t. u. s. cū fraudare p. r. o. n. u. v. e. l. l. e. t. f. i. l. i. o. f. a. c. o. n. t. r. a. s. e. n. a. t. u. s. cōsultū pecuniā crederit: nō erit in h. i. b. e. d. a. a. c. t. i. o.

fauliana: q. libert^o donasse magis in h. i. c. casuz intelligēdus est in fraudē patroni: q. cōtra senatuscō. credidisse. **S** e. u. l. o.

R ego si senatuscōsultū locū nō habet: nō cessat fauliana cū exigi possit.

S ed si minorū I. u. l. i. a. n. a. §. x. v. annis natu filio faml. creditur: causa cognita ei succurri^o debet. **I** d. e. m.

I u. s. l. i. b. e. r. t. u. s. d. o. n. a. r. e. b. e. n. e. m. e. r. e. n. t. i. b. a. m. i. c. i. s. pō. t. r. e. g. a. r. e. v. e. r. o. n. e. c. b. n. i. m. e. r. e. t. i. b. u. s. a. m. i. c. i. s. pō. t. q. u. o. p. a. t. r. o. n. i. p. a. r. t. e. m. i. n. u. a. t. **A** f. r. i. c. a. n. u. s.

S i i. d. q. d. a. l. i. b. e. r. t. o. i. f. r. a. u. d. e. m. a. l. i. e. n. a. t. u. m. e. s. t. nō e. x. t. e. r. a. c. t. i. o. p. a. t. r. o. n. i. c. e. s. s. a. t. q. u. e. m. a. d. m. o. d. u. s. s. i. p. e. c. u. n. i. ā. i. n. f. r. a. u. d. e. m. a. b. i. e. c. t. i. s. s. e. t. : a. u. t. e. t. i. a. m. s. i. i. s. q. u. i. m. o. r. t. i. s. c. a. u. s. a. a. l. i. b. e. r. t. o. a. c. c. e. p. i. s. s. e. t. e. a. m. r. e. v. e. n. d. i. d. i. s. s. e. t. z. b. o. n. e. f. i. d. e. i. e. m. p. t. o. r. e. a. m. v. s. u. c. e. p. i. s. s. e. t.

P a. u. l. u. s.

N on videtur patronus fraudari eo q. cōsentit: sic z. q. d. volēte patrono libert^o donauerit nō poterit fauliana reuocari.

I a. b. o. l. e. n. u. s.

L i. b. e. r. t. u. s. cū fraudandi patroni causa fundum seio tradere vellet: seius ticio mandauit vt eum^o accipiat: ita vt inter seiu z. tictum mādatū cōtrahatur: quero post mortē liberti patronus vtrū cuz seio dūtaxat qui mādauit actionē habeat: an cuz ticio qui fundū retinet: an cum quo velit agere possit. **R** e. s. pō. d. i. n. e. i. u. c. u. i. d. o. n. a. t. i. o. q. u. e. s. t. i. t. a. : i. t. a. t. a. m. e. n. s. i. a. d. i. l. l. u. m. r. e. s. p. u. e. n. i. e. r. i. t. a. c. t. i. o. d. a. b. i. t. u. r. : c. u. z. o. m. n. e. n. e. g. o. c. i. u. m. q. d. e. i. u. s. v. o. l. u. t. a. t. e. g. e. s. t. u. m. s. i. t. i. n. cō. d. e. m. n. a. t. i. o. n. e. m. e. l. u. s. cō. s. e. r. a. t. u. r. **N** e. c. p. o. t. e. s. t. v. i. d. e. r. i. i. d. p. r. e. s. t. a. t. u. r. u. s. q. d. a. l. i. u. s. p. o. s. s. i. d. e. t. : c. i. u. s. a. c. t. i. o. n. e. m. a. n. d. a. t. i. s. cō. s. e. q. u. i. p. o. s. s. i. t. : i. t. a. v. t. a. u. t. i. p. s. e. p. a. t. r. o. n. o. r. e. s. t. i. t. u. a. t. a. u. t. e. u. m. c. u. m. q. u. o. m. a. n. d. a. t. u. m. cō. t. r. a. h. i. t. r. e. s. t. i. t. u. e. r. e. c. o. g. a. t. q. u. i. d. e. n. i. m. d. i. c. e. m. u. s. s. i. i. s. q. u. i. i. u. r. e. i. n. t. e. r. p. o. s. i. t. u. s. e. s. t. n. i. c. h. i. l. d. o. l. o. f. e. c. i. t.

h **Q**uidā. s. reliquit patrono.

i **D**ado. inter viuos. accur.

Q uodcumq. v. n. ā. p. t. e. z. v. t. r. §. l. p. r. i. §. s. i. p. l. u. r. e. s. a. c. c. u. r.

l **A**ccrescet. vt r. §. de bo. libe. l. si ex tribus.

U nēf. acces. p. r. i. s. i. b. i. r. e. t. e. t. u. r. u. s. z. s. i. c. nō. e. s. t. p. r. a. t. e. o. l. i. b. e. r. t. u. s. v. e. l. v. t. i. b. i. a. c. c. u. r.

n **J**urauerit. hoc spāle vt iure in l. i. t. e. i. n. a. c. t. i. o. n. i. s. q. z. l. z. s. i. t. p. s. o. n. a. l. i. s. h. e. c. a. c. t. i. o. : i. n. r. e. s. a. m. e. s. c. r. i. p. t. a. e. s. t. s. i. v. t. o.

R ego. habet. q. z. nō. e. s. t. m. u. t. u. i. s. s. a. l. i. u. s. cō. t. r. a. c. t. u. s. v. t. f. i. c. t. a. d. o. n. a. t. i. o. : v. t. §. l. p. r. i. z. §. a. d. m. a. c. e. s. i. f. i. l. i. u. s. §. i. s. a. u. t.

S i. s. i. m. i. n. o. r. i. s. s. u. c. c. u. r. r. i. p. r. e. s. t. i. n. i. t. e. g. cō. t. r. a. f. a. u. l. i. a. n. ā. n. i. s. i. p. b. e. t. a. c. t. o. r. m. i. n. o. r. e. z. l. o. c. u. p. l. e. r. a. t. u. m. v. t. C. s. i. a. d. u. e. r. e. l. i. i.

T i. u. s. l. e. g. a. r. e. z. s. i. c. c. e. s. s. a. t. d. o. l. u. s. s. e. d. s. e. c. o. s. i. c. o. l. o. r. e. q. u. e. r. a. t. : v. t. C. d. e. f. a. c. f. a. n. e. c. l. i. u. b. e. m. u. s. §. i.

r **M**erētib. h. i. c. nō. q. r. i. t. f. r. a. u. s. s. e. d. i. n. d. o. n. a. i. n. t. e. r. v. i. u. o. s. s. i. c. v. t. §. e. a. l. §. i. a. c. c. u. r.

S i. i. d. q. d. c. e. s. s. a. t. p. r. a. a. c. c. e. p. t. o. r. e. z. s. i. c. nō. o. b. §. d. e. b. o. l. i. b. e. l. e. t. i. ā. §. s. i. n. a.

N on videt pa. t. r. o. n. u. m. v. t. §. d. e. r. e. g. i. u. nō. f. r. a. u. d. ā. t. u. r. z. C. e. l. i. q. z. §. q. i. n. f. r. a. u. r. e. q. a. u. t. §. h. o. c. e. d. i. c. t. u. m.

L i. b. e. r. t. u. s. e. i. s. z. f. u. n. d. u. m.

M a. n. d. a. u. t. v. t. §. q. i. n. f. r. a. u. r. e. d. i. l. i. h. a. c. i. n. f. a. c. t. u. m.

Quid em. ptra. s. e. l. tenet. in prin. Sol. libi. alij q. ibi
p. r. q. s. u. r. q. u. i. n. d. e. q. u. i. s. i. b. i. h. a. b. e. t. h. i. c. i. n. l. r. a. n. o. i. b. i.
q. d. e. m. n. o. p. o. t. d. o. l. o. r. e. q. u. a. s. i. d. i. c. a. t. t. e. n. e. t. r. i. l. l. e. s. e. d. p. m. a. p. l. a. s.
c. e. r. r. n. o. n. h. a. b. e. a. s. n. o. n.

Onititueione. facit. s. de adop. l. si arrogator. r. insli.
de adop. s. cuz au.
te. et. C. de adop. l.
cuz i adopnui. s.
cum autem.

pertineat. vt
et insli. de adop. s.
sed si decedens.
d. Quasi p. cal.
uifiana. l. p. vtilz.
sed ar. cōtra. s. si a
paren. quis fuerit
ma. l. ij.

Ex tabu. test. ec.
ost.
ca.
pos.
fessio
ne. l. c. z
s. z ta.
bulas. et. p. r. a. t. a. b. u.
las. vt. j. s. i. t. a. a. u. r.
f. i. n. t. e. s. t. a. t. o. s. q. b.
p. r. i. g. i. t. m. u. l. t. a. s. m. o. s.
d. i. s. v. t. i. n. s. l. i. d. e. h. e.
r. e. a. b. i. n. t. e. s. t. a. i. n. p. n.
i. t. e. i. n. a. l. i. o. v. t. j. s.
s. i. h. e. r. e. s. e. t. f. a. c. i. t. s.
d. e. a. c. q. u. i. h. e. r. e. d. i. l.
q. d. i. u. e. t. i. n. a. u. t. d. e.
h. e. r. e. t. a. l. s. h. i. s. i. g. i.
t. u. r. c. o. l. i. z. C. c. o. i. a.
d. e. s. u. c. l. a. n. t. e. q. s. e. t.
f. a. d. t. e. r. r. u. l. i. j. s. s. i.
b. o. n. o. r. e. t. i. s. t. u. d. e.
h. e. r. e. a. b. i. n. t. e. s. t. s. s. z.
e. a. z. C. e. o. l. i. j. z. s. s.
d. e. c. o. n. t. r. a. t. a. b. u. l. i. f. i.
l. i. u. m. s. i. s. e. d. a. r. c. o.
t. r. a. i. n. a. u. t. d. e. n. u. p.
c. o. l. i. i. j.

Gradus. i. ca.
pita.

Liberorū. ins.
litu. de here. ab in.
testa. s. ate em. r. c.
Accur.

Incipiat. vt z
C. q. admit. ad bo.
pos. l. si.

Ostēdim. vt
s. de carbo. edic. l.
de bonis. s. h. u. e.

Edictalem. i.
eā q. ex edicto p. r.
ris defertur. vt. j. t.
tu. i. l. i.

Dicimus. vt. et. s. de contratabu. l. i. in prin.
o. n. o. i. n. u. i. t. a. t. u. r. f. a. c. i. t. C. d. e. a. d. o. p. l. c. u. i. n. a. d. o. p. t. i. u. i. s. s.
f. e. d. s. i. q. u. i. d. e. m. r. s. s. i. n. a. u. t. e. m. z. C. d. e. s. u. z. l. e. g. i. s. i. t. e. t. i. n. s. l. i.

de here. ab intesta. s. emancipati. r. s. at. h. i. z. s. m. u. n. u. s.
p. r. i. d. o. p. t. a. u. i. t. s. p. o. s. t. e. a.
q. e. m. a. n. c. i. p. a. u. i. t. i. t. e. r. u. m.
r. r. e. s. c. i. s. s. a. i. q. u. e. e. s. t. r. e. s. c. i. s. s. a.
f. j. u. n. g. i. n. e. p. o. s. v. t. e. t. s. d. e. c. o. n. i. u. m. c. u. m. e. m. a. n. c. i. l. i. b. l. i. i.
i. n. p. u. n.

Quasi filius.
z etiam nō d. n. u. o.
emancipat. r. s. u.
buc. r. hoc nisi tā.
q. s. pater hui. nepo.
tis sit adoptatus.
vt. s. de cōtratabu.
l. i. j. s. i. argu. con.
tra. s. de lib. z post.
h. u. i. l. i. s. i. l. i. o.

Obstare. mul.
to magis ergo nō
nocet filio suo quā.
do loco nepot. est.
z est iterum eman.
cipatus.

Quia incise.
voluntate testato.
ris. vt subicit.

Acciperunt.
imo videt q. fise.
vt. et. s. de his q. in
testa. de. l. prime. i.
p. n. et. C. de his q.
vt indig. l. heredi.
tas. Sol. pleni dic.
vt. C. v. testa. l. p. e.
ut. s. s. s. d. test. m. l. i.
l. m. i. l. i. t. i. s. s. v. e. t. e. r. a.
n. u. s. s. z. l. y. s. o. i. u. r. e.
nō r. e. s. c. i. d. a. n. t. i. s. i. l. i. u.
t. i. o. n. e. s. l. e. g. u. m. t. f. i.
a. d. u. o. c. a. t. a. s. c. r. i. p. t. s.
f. m. a. z. o. v. e. l. i. b. i. n. u.
d. i. s. v. e. r. b. i. s. h. i. c. f. a.
c. t. o. r. s. i. c. e. t. i. a. m. f. o. l.
u. i. f. i. l. i. u. q. u. i. m. o.
t. e. s. t. a. i. n. f. i. r. s. e. x. e. o.
n. i. s. i. s. i. t. m. u. l. e. s. r. e. s. t. a.
t. o. r. v. t. s. d. t. e. s. t. m. s.
l. i. i. f. r. a. u. d. e. s. i. i. t. e.
p. r. a. s. i. q. s. a. l. i. q. u. e.
t. e. s. t. p. h. i. l. i. i. p. u. n.
v. b. i. s. i. s. c. a. n. t. u. r. s. e. d.
d. i. c. v. t. i. b. i.

Pteritus. z
sic ipo iure totum
testamentū nullū.
vt. s. de iust. t. est.
l. filio. et insli. de
exhereda. libe. in
prin. a. i. s. i. v. a. l. e. r. e. t.
t. e. s. t. i. n. a. g. e. r. e. t. q. r. e.
l. a. p. h. a. b. i. t. a. b. o. n. o.
p. o. s. s. a. g. n. o. s. c. e. n.
t. u. r.

de l. i. j. vt. C. de ioffi. testa. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

boniano edicto bo. posses. da.
ta sit: magis ē vt dicere debea
mus ab itestato nichilominus
posse peti. vt em suo loco ostē
dimus nō impedit bo. pos. edī
ctale^m carboniana bo. posses.
Recte aut p. r. a. l. i. b. e. r. i. i. n. t. i.
tū fecit: ab itestato successiōi
bus: vt sicut p. r. a. t. a. b. u. i. p. i. s. d. e.
f. e. r. r. i. t. a. b. i. t. e. s. t. a. t. o. i. p. o. s. v. o. c. e. t.
Liberos aut accipe debe.
mus q. s. ad cōtratabu. bo. pos.
admittēdos dicimus⁹ tā natu
rales q. s. adoptiuos. s. z adopti
uos hacten⁹ admittim⁹ si fue
rit i p. r. a. t. e. c. e. t. e. r. s. i. s. u. i. i. u. r. f. u. e.
rit: ad bo. pos. nō iurātur⁹: q. z
adoptiōis iura dissoluta sunt
emācipatiōe. Si quis filiū
suū emācipatū i locū nepotis
adoptauit⁹ z emancipauit⁹ cū
hēret in p. r. a. t. e. e. t. n. e. p. o. t. e. e. x. e. o.
q. s. i. t. u. e. s. t. a. p. o. m. a. r. c. e. l. l. u. a. n. a. d. o.
p. r. i. o. r. e. s. c. i. s. s. a. i. p. e. d. i. a. t. n. e. p. o. t. e. z.
s. z. cū soleat emācipato p. r. i. i. u.
g. i. n. e. p. o. s. i. q. u. i. s. n. o. n. d. i. c. a. t. e. t. s. i.
a. d. o. p. t. a. t. s. i. t. e. t. q. u. a. s. i. f. i. l. i. u. s. n. i.
c. h. i. l. o. m. i. n. u. s. f. i. l. i. o. s. u. o. e. u. n. o. n. o. b.
s. t. a. r. e. q. z. q. s. i. f. i. l. i. u. s. a. d. o. p. t. i. u. s. e. s. t. i.
p. r. a. t. e. n. o. n. q. s. i. n. a. l. i. s. Si h. r. s.
i. s. t. i. t. u. r. nō h. e. a. t. v. o. l. u. t. a. t. e. v. l. q. z.
i. c. i. s. e. s. u. n. t. t. a. b. u. l. e. v. e. l. c. a. c. e. l. l. a. t. e.
v. l. q. a. l. i. a. r. a. t. i. o. n. e. v. o. l. u. t. a. t. e. t. e. s. t. a.
t. o. r. m. u. t. a. u. i. t. v. o. l. u. t. a. t. e. i. t. e. s. t. a. t. o.
d. e. c. e. d. e. r. e. d. i. c. e. d. u. ē. a. b. i. t. e. s. t. a. t. o.
r. e. h. a. b. i. t. u. r. o. s. e. o. s. q. b. o. p. o. s. a. c.
c. e. p. e. r. u. t. Si emācipat⁹ fi.
li⁹ ex h. i. s. fuerit is aut q. i. p. r. a. t. e.
f. u. e. r. a. t. p. t. e. r. i. t. u. s. e. m. a. n. c. i. p. a. t. u. m.
p. e. t. e. t. e. a. b. i. n. t. e. s. t. a. t. o. b. o. p. o. s. v. n.
l. i. b. e. r. i. t. u. e. r. i. v. z. p. r. o. v. s. q. s. a. d. p. a. r.
t. e. m. d. i. m. i. d. i. a. p. i. n. d. e. a. t. q. s. i. n. u. l.
l. a. s. t. a. b. u. l. a. s. p. a. t. e. r. r. e. l. i. q. u. i. s. s. e. t.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

de libe. l. i. j. z non peteret vnde liberi ab
intestato. vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

Emancipatus. hic est titulus unde liberi sunt quosdam alios est sub titulo si tabu. testa.
B Adierint. quia potuerunt de iure civili. vt s. de cotratu. l. filiu. in prin. non de iure pto-rio p. fm tabu. vt. s. de secum. tab. l. ij. in pn. r. s. expectadi.

C Possessorem. hic pucta. r. quod sequitur ex illa r. est m.
D Heredes. qui adierunt hereditatem. 30.

Liberi. qdaz habet hic rubricam unde liberi. alij. s. in l. emancipar. alij post illam si tabu. testa. nul. exta. et unde libe.

Minuti. mini ma vt emancipatio ne. vt et. j. vii cog. l. iij. secus si maris mayel media. vt. j. ad tertu. l. i. s. capit. r. fact ad. l. in situ. de here. ab in testa. s. emancipati. r. s. at. h. i. r. s. ea dem. s. cotra. s. de cotratu. l. iij. s. si quis filio. Sol. vt ibi.

Omnium possessio. signatas. vt et. C. e. l. ij. et. s. eo. l. i. i. i. prin. et no. q. h. bo. pos. no. dat liberis i successione lineae matric. vt. C. de suis et le. quorides. r. est ro. vt ibi no. et probatur hoc idem. j. l. si quis. in prin. et facit. C. de testa. l. si vnus. in prin.

Squis. eius. dez familia. per hoc apte not. q. natis ex filiabus vel ex nepotibus etia ex filijs no. datur unde liberi: q. in familia defuncti aut vel proau no fuerit. vt in l. i. de pa. po. s. fina. et probat. C. de suis r. legi. l. quorides.

Dimidiaz. p. edicti de coniungen. vt. s. de cotiuge. libe. l. i. in prin. r. s. i. k. **D**utaxat. quia eis solum faciebat iniuriam per edic-



Emancipatus. p. terit. si cotrata. bo. pos. non acceperit r. scripti hdes adierint h. ditate: sua culpa amittit paternaz h. ditate. na. q. uis fm tabu. bo. pos. petita no fuerit: no. tn. pto. eu. tuef vt bonorum possessioem accipiat vn. liberi. na. r. pronu. p. ritu. si non petat. cotratu. bo. pos. ex illa pte edicti vn. legitimi vocant: non solet tueri pretor: aduersus scriptos h. d. s.

Liberi. r. capi. p. au. te minuti. p. edictu. pro ris ad bo. pos. vocantur parentu. nisi adoptiu fuerit: h. em. r. liberorum nome. amittit post emancipatioem. s. si naturales emancipati et adoptati iterum emancipati sunt: ruis habet naturaliu. liberorum. **U**lpia.

Bonorum possessio pot. peti ab intestato si certum sit tabu. no. extare septem testiu. signis signatas. **P**oponi.

Sis. ex his qb. bono. pos. pto. pollice. in potestate parentis de cui. bonis agit cu. mort. no. fuerit: ei liberis q. s. i. eiusde. familia. habe bit. si ad eos h. ditas suo noie ptinebit: neq. noiatim ex here des scripti erunt) bo. pos. eius pris. dat. q. ad eu. p. fieret si i potestate p. ma. s. i. s. ita vt ex ea parte dimidia. heat reliquu. liberi eius: h. isq. d. utaxat. bona sua p. ferat. **S**z. si filiu. r. nepote. ex eo. p. emancipauerit: si li. sol. veniret ad bo. pos. q. uis capiti. diminutio. p. edictu. nul li. obliet: q. neta. h. i. q. s. q. i. p. rate

etiam de coniungendis.
Obsert. sed ob. nepoti pater suus: qui si decesserit solus nepos admittitur. vt. s. de cotratu. l. si emancipar. idem si repudiet. vt. l. ea. l. s. fina.
Procreauerit. facit. s. de cotratu. l. si emancipar.

Bonorum possessionem. unde liberi.
Nepotibus. in aui potestate retentis.
Solis natis. r. eis solis per edictu. de coniungen. faciebat iniuria.

Mortuus. si autem ille viueret soli ei accresceret q. h. i. c. frater repudiaret. vt. s. de coniunge. cu. emaci. lib. l. i. s. si ex nepotibus. i. in fi. vel ei non soli vt ibi no. r. facit. s. o. bo. pos. l. iij. s. si. vel dic. reliqs. i. fratrib. eius.

Pater. po. ne casum vt. s. de iunge. l. emaci. cipato. r. o. col. bo. l. si quis filium. **D**e bonorum possess. unde liberi. Accur.

Ut eius nepotis.
Patris def. vt. s. l. p. i. ibi naz r. si filius.

Bona. huius nepos. qui nepos quo ad patre suuz habetur pro emancipato.

Sorori. post emancipatione. co. ceptre.
Auus. sic. r. s. de col. bo. l. i. s. is quog.

Cripto. su. scep. i. nat. ide. est si. cept. vt. C. de mos. testa. l. si q. s. filiu. in prin. sec. si nec. cocept. vt. j. de su. et. le. l. si ticius. r. l. seq.

Cuius. alio cuius. i. morte. cuius. s. pris. et alio. cui. f. nepoti post mortem pris. legitima. defertur. hereditas. scz.

collocat
succes
nam un
agnat
loci no
habet.

aut. nō em̄ tps̄ mortis s̄ quo apparet defunctū intestatū. decessisse inspicif. vt ist. de here. ab inesta. §. cū autem.

a **T**enuerit. s. filiū q̄ ad succedēdū: qz nōq̄ fuit ei viuo delata. 7 fm̄ hoc q̄. i. quia 7 c. et est rō q̄re nō pōt dici nepotē nō suū auo. et alia ad idē sequit̄ rō cū ipse 7c. vel dic scōo tenuerit. s. nepos.

7 tūc est rō remota q̄re videat̄ nepos nō suū. s̄ q̄ seq̄ tur cū ipse 7c. est in p̄tratu q̄ p̄ualer.

b **A**gnat̄. post to q̄ nō sit suus: q̄ nec agnat̄: qz ois suū ē agnat̄. s̄ nō p̄uertit. vel non est agnat̄. i. admittēdus vt agnat̄: qz edictū successoriū nō h̄z locū in agnat̄is. s̄ hodie secus vt ist. d. legi. agna. suc. §. placebat.

c **E**xheredat̄. vt i nfo casu: nec fuit necesse cū p̄f̄ eū p̄cederet. vt. s̄. d. iuu. test. l. si q̄s filiū. in p̄n. nisi. p̄p̄ timore. l. velle. q̄ habe ret locū si filiū viuo p̄f̄ suo deccdat. vt ist. d. exhere. lib. §. posthumorū. q̄ h̄ nō fuit: qz nō viuo auo: s̄ post mortē et p̄ decessit filius. 7 sic nō h̄z locum lex velleia. vt. C. de in offi. testa. l. si q̄s filium.

d **A**diri poterit. ab iusta. et hoc excluso nepote oino fm̄ hec iura. s̄ hodie habet q̄relā ad se trāsmittam l̄z nō p̄paratā. vt. C. de iof. testa. l. si q̄s filiū.

e **N**ō obstat. i. script̄ h̄s q̄ si nō adeat ex testō non obstat nepoti q̄ min⁹ vt suū h̄s ab iustato succedat. at si ex testō adijt obstat nepoti vt h̄: vt etiā q̄relā ioffi. nō habeat fm̄ hec iura. s̄ hodie p̄. vt. d. l. si q̄s filiū. Item ex hac. l. casum habes vbi nepos est suū l̄z tpe mort̄ p̄f̄ ei⁹ viuere et esset in potestate. vt. l. de legi. here. l. i. §. sciedū est. et alius. vt. l. e. l. §. idē etiā. regulariter p̄tra. vt in ist. de here. qua. et disse. §. sui. et facit. C. vnde l. l. si. 7 q̄d i vi no.

f **M**iserationis. i. pietatis. vt. s̄. de inoffi. test. l. nam 7 si parentibus. in solacium filij amissi. vt. s̄. de iure do. l. iuu. re succedendi. 7 facit. s̄. de bo. liber. l. nichil est.

g **I**ustifamilias. cognatus. pura matris. h̄ possessionē. vñ cognat̄. velleiā vnde legitimi p̄ officia. vt. s̄. tit. i. l. i. §. si. 7. l. seq. s̄ quomō ab iustato durāte successiōe ex testamento. vt. C. cōtia de suc. l. ante q̄. que est contra. Sol. hic conditio defecerat eo non emancipato infra tempus.

i **P**er conditionem. hanc si emancipatus fuerit infra decem dies.

Edictū successorium in agnat̄ locū nō habet.

h **H**ereditate. testamento delata elapsa decē diebus. l. videbit̄. sed quomō cū duret spes succedēdi ex testamento. vt. C. cōmunia de succe. l. ante q̄. que est cōtra. sed hic nō erat spes: quia tēpus decē dierū erat elapsū. dic ergo vt iustiter q̄stū ad hoc ne incidat in edictū si q̄s omiſsa causa testa. 7 sic vt nō teneatur legata r̄ijs et fideicomis. vt innuit in sequētibus. et. s̄. si quis omis. cau. test. l. iulian⁹. Uel dic vt iust vt fili⁹ h̄eat h̄rdita tē. nō em̄ pater pōt retinere. vt. C. d. in offi. test. l. fili⁹ ma. in fi. q̄ est p̄tra. Uel dic vt iustiter enaz q̄ ad p̄f̄z vt sibi q̄rat tur scōz iura fm̄ q̄ aduētia p̄f̄ q̄re bantur. 7 fm̄ istas duas expositiōes dic edicti cui⁹ mēs est. s̄. e. l. i. vbi dicit q̄ p̄mo ex testō q̄ ab iustato peti d̄z bonoz possessio.

i **C**ū inde. als cum inde. i. ex iustitūde. als cū a iure nō potuit h̄re. f. hereditatem.

k **N**ec facile. qz nō nisi i q̄tuor casib⁹. vt. s̄. de adop. l. nō pōt. et facit. s̄. de lega. i. l. filiusfamilias §. fm̄ vulgarē. 7 tē nō de facili. sic. s̄. de bo. liber. l. q̄ cuz maior. §. i. et facit. s̄. si p̄s

l **S**here. pe. l. si. 7. s̄. de secun. tabu. l. sub conditione. 7 postea q̄. bonorum possessionē. vnde liberi. p̄ **S**i pius. q̄ peteret. vt. l. i. l. i. sed secus in bonoz possess. fm̄ tabu. l. 3o. vt. s̄. de capi. dimi. l. tutelaz.

m **M**utauerit. dādo se i arrogationē. fec⁹ ecōtra. vt. s̄. l. liberi. 7 facit. s̄. de p̄tratabu. l. iij. §. si emācipatus filius.

n **C**ū legitimi 7 vñ agnati. Eadē est: nā finguntur agnati q̄ p̄ senatuscōsultū succedūt. de q̄b⁹ dicit. l. l. ij. in fi.

o **E**c verba. eum quē habeas eum quē heredes esse 7c. vt. l. de h̄. sig. l. ex illa. in prin. et. l. i. vt ex le. 7 senatuscōsult. l. i. in fi.

p **M**ortu⁹. sub. ei bo. pos. vñ legitimi dabo. t̄ **A**d mortis. s̄ tantum.

q **E**spacio. etiam hic sub. tñ. nam tunc demum erit heres vel bonoz possessor si non sit capite minutus tēpo re mortis nec postea vsq̄ in diē quo peti. sed postea non nocet eum capite minui. vt. s̄. titu. l. l. fma. 7. l. ad tertul. l. i. §. qui mortis. 7. l. i. l. capitis. 7. l. legitimis. 7. l. eo. l. si ex duobus. item q̄ dicit de spacio. facit. s̄. de col. bo. l. si quis

r **F**iliū. §. stipulatus. 7 repudiauerint. bonoz posses. vnde liberi.

s **R**e filii cogi poterit. **P**aul⁹. 7 postea q̄s fili⁹ emācipatus bonoz possessio nē p̄f̄s petijt statū suū mutauit: nichil obest ei quomin⁹ id q̄d acq̄siuit retineat. q̄ si p̄p̄ cōditionem suam mutauerit: bonoz possessionē eum petere nō posse.

t **U**nde legitimi 7 vñ agnati. **I**ulianus. **E**c verba edicti eū quē ei cē herede opz si iustat⁹ mortu⁹ esset: nō ad mortu⁹ testator⁹ referuntur tps̄: et cū q̄dā tps̄ spacio accipiunt: s̄ ad id quo bo. pos. peteret: et iō legitimum h̄rdē si capite diminut⁹ eēt: ab hac bonoum possessione summouetur.

u **S**i palam est. **A**lpiā. 7 repudiauerint sui ab iustato bonoz possessionē: q̄s obstat legitimis: hoc est h̄is q̄bus legitima potuit deferri h̄rditas. idcirco quia repudiādo quasi

v **S**uū nepotē fore: q̄ primū gradū nunq̄ tenuerit: cum 7 ipse fuerit i p̄tate neq̄ p̄f̄ eū in hac successione p̄uenerit. alioq̄ si nō suū h̄s est: q̄ iure h̄s erit q̄ sine dubio non est agnatus: **L**eterū et si non sit exheredatus: nepos: adiri poterit ex testamento h̄rditas a scripto herede mortuo filio: q̄re q̄ nō obstat iure iustati iure testati videt̄ obstitisse. **N**ō sic patet̄ liberorū vt liberis patet̄ debet h̄rditas: cū parentes ad bona liberorū rō miseracionis admittit: liberos nature similes 7 parētū cōe votū. **I**dē. **I**uliusfamilias vt primus cognatus p̄f̄ cōfentiēte possessionē agnouit q̄bus p̄ditōem: testō datā q̄ in p̄f̄s p̄tate māserit ab h̄rditate sit exclusus: tñ vtilit̄ possessionē agnouisse videbitur: nec in edicti sententiā incidet: qm̄ possessionem tabulas nō agnouit: cū inde rē h̄re nō poterit: nec i filij p̄tate p̄ditio fuerit: nec facile p̄ emancipata

a **Hanc**. f. vnde legitimi. vt et. de suc. cog. l. i. §. si sciē dū. r. de reg. iur. l. quoties vtriusq; r. ar. C. de repu. he re. l. fi. et. f. ad ter. tul. l. i. §. si nemo. b **¶** **Masculorū**. i. in hereditate masculorū.

c **¶** **Statū**. vt qd dānat^o ad mortē appellauerit. vt. §. de testa. l. qui a latronibus. §. si. et. l. qui in dñi. r. l. de statu.

d **¶** **Alia** lex. voluit. fl. cor. que patre defuncto apud hostes filiū ad hereditatē vocat. vt. §. vt ex le. et. fena. con. l. i.

e **¶** **Hāc**. vnde legitimi.

¶ **Generaliter**. ex hac pte vnde legitimi.

g **¶** **Peti** debery. vt et. f. vt ex le. r. se. cō. l. i. in fine.

h **¶** **Parte**. p hoc patet qd hoc gen^o est illa species. Ac curius.

s **¶** **Ex** duob^o. sponē vt. de suis. r. le. l. v.

k **¶** **Legitimam**. vtriusq;.

l **¶** **Ad** id tps referē. s; nō ad id solū. vt no. §. eo. l. i.

I **¶** **Alter** agnatos. vt genus in specie sic inest pactum in emptione. vt. §. de le. l. si qd. §. inter. et. fm hoc non obstat. §. de grad. iur. r. cōsult. §. ij. et. in sti. de leg. agna. tu. in prin.

n **¶** **Quādiu**. fas cit. §. de peti. here. l. antiqui. in prin. Accurcius.

¶ **Ati** post. fas cit. §. de suis r. legi. l. iij.

¶ **Ande cognati**.

liberi bonorū possessionē hāc^oicipiūt habere quasi legitimi.

¶ **Hec** autē bonorū pos. non tñ masculorū^o defert/ sed etiā feminarū: nec tantū ingenuorū veruētā libertinorū: cōs ē igitur plurib^o. nā et femine possunt vel cōsāguineos vl' agnatos habere. **¶** **Itē** libertini pnt p'onos patronasq; h're: nec tantū masculi hāc bonorū possessionē accipe possunt veruētā femine. **¶** **Si** qd decesserit de quo incertū ēvtrū p'familias an filiūsfamilias sit: q: pater ei^o ab hostibus capt^o adhuc uiuat: vel q' alia causa suspendebat ei^o statū: magis ē ne peti possit bonorū pos. q: nondū intestatū eum esse appet: cū incertū sit an testari possit. cum igit cepit certi status esse: tūc demū petēda est bono. pos. nō cū certū eū esse cepit itestatū esse: sed cū ceperit esse certuz p'femsa. cē. **¶** **Hec** autē bonorū pos. vocat oēm qd ab itestato potuerit eē h'rs: siue lex. xij. tab. eum legitimū h'fdē faciat siue alia lex^o senatusve consultum. Deniq; mater que ex senatuscōsulto vēit tertulliano. **¶** **Itē** qd ex officiano ad legitimā h'fditatē admittunt hanc^o bonorū possessionē petere possunt. **¶** **Paulus**.

¶ **Generaliter** igit sciēdum est quotiescūq; vel lex vl' senatuscōsultum defert h'fditatē: nō etiā bono. pos. ex hac pte eā peti oportere. cum vero etiā bonorū possessionē dari iubet: r tunc ex illa pte qd ex legibus peti deberet^o sed r ex hac pte^o peti poterit. **¶** **Julianus**.

¶ **Ex** duob^o fratrib^o alter decesserit testō iure factor: deinde deliberante herede alter quoq; intestato decesserit: r script^o heres omiserit hereditatē: patruus legitimā hereditatē habebit. nam hec bonorū possessio tūc quē heredē esse oportet: ad id tps

refer^o: qd primū ab itestato bono. pos. ei^o peti potuisset. **¶** **Mode**.

I **¶** **Alter** agnatos r cognatos hoc iter est: qd agnatis et cognatis cōtinent^o: in cognatis nō vtiq; agnatis: pbi gratia frater patris id est patruus r agnat^o r cognat^o est. matris autē frater. i. auūculus cognatus est/ agnat^o nō est. **¶** **Quādiu** spes est suū h'fdē aliquē defuncto existere: tādiu cōsan guineis loc^o nō est. puta si defuncti vxor: pgnās sit: vel defuncti fili^o apd hostes sit. **¶** **Her.**

¶ **Ati** post mortem pris vl' post captiuitatē siue deportationē: sed et hi qd eo tēpore quo capiebatur vel deportabatur pater in p'atē fuerunt ius inter se p'anguinitatis habent/ et si heredes pris nō exiterint sicut exheredati.

¶ **Ande cognati**. Titulus. it.



¶ **Apian^o**. **¶** **Ec** bonorū possessio nōdū habz p'toris idulgetiā neq; iure ciuili origine hz: nā eos iuitat ad bonū. pos. qd iure ciuili ad successionē admitti nō pnt. i. cognatos. Cognati^o at appellati sūt qsi ex vno nati. vt ait labeo: qsi p'mune nascēdi initū habuerit

¶ **Pertinet** at hec lex^o ad cognatiōes nō suiles: nec eni facile vlla suilis^o vl' eē cognatio. **¶** **Hec** at bo. pos. qd ex hac pte edicti das cognatorū gradus sex p'plectit^o r ex septio duas p'fōas sobriuo sobria natū r natā: cognationē facit et adoptio^o r ei qd fiet agnat^o r adoptat^o: h'fdē r cognat^o fiet. nā vbiq; qd cognat^o agit: ibi sic accipie m^o vt et adoptioe cognati facti p'tineant. euenit igit vt is qd adoptioe dat^o ē tā i familia naturalis iura cognatiōis retineat: qd i familia adoptiua nanciscat. s; eoz tñ cognationē i adoptiua familia nā ciscit qd h'it agnat^o. i naturalit^o at ois p'tinebit. **¶** **Proxim^o** at accipit et qd sol^o qdus p'prie prim^o ex plurib^o d. primum accipere nos oportet eo tēpore quo bonū. pos. defert. **¶** **Si** quis igit prim^o cognat^o dū h'fdes scripti deliberant diē suum obierit: sequēs quasi prim^o admittet

¶ **Ec** hoc nouum vñ cognati. **¶** **Cognati**. fas cit. §. de grad. l. mō facile. §. rñ. **¶** **Hec** lex. i. edictū qd in genere ē lex. vt. §. vna. cognatiō. l. i. §. p'inde. **¶** **Seruilis**. vt r mlti. de grad. §. illud. r. §. de gra. l. iur. r. §. inter. facie le autē dicit ppter matrimoniu. vt in sti. de nup. §. illud t. **¶** **Coplectit**. vt isti. §. suc. co. §. fi. r. §. de gra. nō facile. **¶** **Adoptio**. vt §. de ado. l. i. et. §. de gra. l. non facile cognatiōis. et. fa. §. de adop. l. qui in adoptionē. et. de in ius vo. l. patris. **¶** **Naturali**. scz familia. **¶** **Pertinebit**. i. firmiter tenebit cognationē omnū. **¶** **Proximus**. qd p'tor. primiori defert. vt. §. de grad. l. iur. r. §. fa. §. de verbo. sig. p'rimus. et. §. de re. du. l. qd duos. §. r. p'rimus. **¶** **Obierit**. r. feri

pti repudient. r facit. J. de suis r le. l. ij. §. primū. r. §. si ta
sella. l. rescripto.

Sequentiū. sic. §. ti. i. l. pe. et si pars here. pe. l. antiq.
in pn. et. i. quis or. in bo. pos. ser. l. ij. §. si venier. et. §. de sta.
ho. qui in vtero.

Animal fue-
rit. sic. §. de suis et
le. l. unus. et in sti.
de here. ab intest.
§. cum autem.

Exfecto. sic
§. de iof. test. l. post
humus. et. J. ad ter
tul. l. §. sed si ma-
tris. et. §. ad. l. fal.
l. in lege falcidia.

Petere pote-
rit. vt et. §. si. l. l. ij.
in fi.

Gradatim. fa-
cit. §. §. proxi.

Ab eo posse.
postulatio reuer-
so. expectatur eniz
reueri vt partus
nasci. vt. §. de con-
trata. l. §. si ex tri-
bus.

Ac parte. p.
consul. i. pre-
tor.

Ulgo ques-
ti. vt in sti. ad or-
fi. §. nouissime. r b
succes. cog. §. vul-
go. et. §. e. modesti-
mus. et. §. de
adop. l. cum i ado-
ptionem. §. sed si
quid est.

Nascitur. C.
ad ofi. l. si. sed na-
ti ex duabus con-
cubitis eodem ta-
men patre nati an
sint cognati. rñ.
nō succedūt: quia
nec cognatis pa-
tris etiam si legit-
mentur: vt in auf.
quibus mo. na. et.
fi. su. §. filium au-
tem.

Apiris di-
minutione.
minima.

Frater. duo
erant fratres ado-
ptiui.

Proximitatis. id est cognationis civilis.
Palam est. vt et. §. titu. l. ij. in prin. r facit. J. vnde vir
r ror. l. i. r. §. de re. du. l. si cognatis. r dicit ibi.

Spurius. cōsanguinitatis. aut. p. i. agnationis.
p. Quum. ergo mater nō est agnata filio. vt r col

hoc est quicūq; fuerit tūc depre-
hensus primuz locū obtinet.

Si qd primoz cognat' na-
sci speret: in ea cōditōe est vt
dici debeat ob stare eū sequen-
tib' nō. sed vbi nat' est nō admit-
tem' eū q post vtrē prim' vi-
debat. sed hoc ita demum erit
accipiēdū si hic q in vtero esse
dr viuo eo de cui' bo. pos. agif
fuerit pcept'. nā si post mortē:
neq; ob stabit alij: neq; ipse ad-
mitret: q; neq; fuit primus co-
gnatus ei quoviuo nōdū aial'
fuerit. **S**i q' pgnās decef-
serit: r vtero exfecto' ptue sit
edit' : in ea cōditōe est p'
istevt mris sue accipe bo. pos.
possit vñ primi cognati. §. r'
senatuscōsultū oficianū r vñ
legitimi petere' poterit: q; tpe
mortis in vtero fuit. **G**rada-
tim' hō admittunt' cognati ad
bo. pos. vt q sunt proximo gra-
du oēs simul admittāt. **S**i
qd apud hōstes fuerit mortis
ei' tpe de cui' bonozū posses-
sione agitur: dicēdum est bo-
nozū possessionē peti ab eo
possef.

Ac parte proconsul' na-
turali equitate mor' om-
nibus cognatis pmittit bofi.
poss. quos sanguinis rō vocat
ad hereditatē: licet iure civili
deficiāt. Ita q; etiā vulgo qsi
t' libert' matris r mater talū
liberorū: itē ipsi fratres inter se
ex hac parte bonozū pos. pete-
re pñt: q; sunt inuicem sibi co-
gnati. vsq; adeo vt pgnās qd
manumissa si peperit: r is qui
nat' ē mri: r mater ipsi: r iter

lignatur in sti. de suc. cog. §. vulgo.

Petere potest. vt et. §. eo. l. hac parte. cum concor. fal-
uo quod dicitur de illustri. vt. C. ad ofi. l. si qua.

Legitimi. agnatis.

Legitimi. i. agnati. vt et. §. vñ legi. l. l. in fi. hoc
tñ fallit i casib'. vt

se qd q nascunt' cognati sunt

Apit' dimi Julian'.
Qnutiōe' perimuntur co-
gnatiōes q per adoptionē ac-
quisite sunt: igit si post mortē
pbi grā fratris adop' tui intra
cētēsimū diē adop' tui' frater
capite diminut' fuerit: bonoz
possessionē accipe nō poterit
que primitatis' nomine fra-
tri defertur. p'rotozem eni non
solū mortis tps: s; etiā id quo
bonoz possessio petif intueri
palam est'. **A**lpia.

Spuri' intestato decef-
serit iure cōsanguinita-
tis' aut agnationis hereditas
ei' ad nullū pñnet: q; cōsan-
guinitatis utēq; agnatiōis iu-
ra a patre oriunt'. primitatis
vero nomine mater ei' aut fra-
ter eadē matre nat' bonozū
possessionē eius ex edicto pe-
tere potest'. **P**ompo.

Legitimi' capite dimi-
nutis nō dat bo. pos. iu-
re heredis legitimi': q; nō ea-
dem causa eozū est que libe-
rorū: sed gradu cognatorū
rursus vocantur'. **A**lpianus

Cognatis accusatio ni-
chil obstat ad successio-
nem si accusauerit cognatos
suos'. **M**odestinus.

Is qui aliqua ratioe ser-
uus fact' est: manumif-
sus' nulla rōne recipit cogna-
tionem. **I**dem.

Modestinus rñ. nō ideo
minus ad auie mater-
ne' bona ab intestato nepotes
admitti: q vulgo quesiti ppo-
nuntur. **P**apinianus.

ralis i spicif: q; illb solū moueret agnationē et patriā prā-
tē. nā r p'roz ituebat naturalē cām. vt. §. eo. l. ij. r tñ hos nō
admittebat. vt. §. e. l. i. §. p'riet. et. fa. §. b. sta. homi. l. hō libet

Modestinus. matre. secus in paterna. vt. C. de nat.
lib. l. si. et facit. §. eo. hac parte. **A**c.

C. de leg. here. l. fi.
§. cū igit. r. §. cum
aut. r eodē hēs in
sti. de le. ag. suc. §.
nostra.

Que liberorū
qd' nō nocet cap.
di. vt emancipatio
dmin' habeat vñ
libe. vt. §. si ta. te.
nul. ex. l. libet. sec'
si et' dērit emāci-
pat' se i arrogatio-
nē. qd dicit. §. u. ij
l. fi. alij dicit q; li-
beri exclusi ab vñ
li. p. capi. di. ad huc
admittunt' herile-
gitimos. §. p. vñ co-
gnati. nō aut p vñ
lib. vt. Tit. i. l. i. §.
s; vidēdū. s; ibi re-
pudiamt: vt tpe ē
exclus'. at p emā-
cipatiōe' excludit
p ius civile: s; ad-
mittit iure pre. p
vñ lib. vna cū suis
vt in sti. de here. ab
intesta. §. emācipa-
ti. s; hodie etiā iu-
re civili cum inter
patrē r filiū nō tol-
latur ius agnatio-
nis per capi. di. vt
in sti. de leg. cog.
suc. §. fina.

Vocant. s. le-
gitimi predicti. i.
agnati. et facit in
auf. de nup. §. hic
coll. iij.

Cognatis. su-
os. argu. cō-
tra. §. de bonis li-
ber. qdū maior.

Is qui manu-
missus. sec' si
restitur'. vt no. liti.
de ca. di. §. suus.
nec corrigi' p auf.
de he. ab inte. coll.
ij. vbi sola cā natu-

Is qui manu-
missus. sec' si
restitur'. vt no. liti.
de ca. di. §. suus.
nec corrigi' p auf.
de he. ab inte. coll.
ij. vbi sola cā natu-

Is qui manu-
missus. sec' si
restitur'. vt no. liti.
de ca. di. §. suus.
nec corrigi' p auf.
de he. ab inte. coll.
ij. vbi sola cā natu-

Octavi. dic q agnatus octavi gradus fuit capite mi-
nutus vel tempore exclusus. vnde sequenti capite co-
gnato: ut vocat. vt. s. e. l. legitimis. defert ergo ei bo. pos. vñ
cognati: sed dices quod cum illa non potrigatur ad eum gra-
dum: vt. s. eo. l. i. s. hec autem. et in li. de suc. co. s. fi. Rñ. il-
lud in cognatis q

non fuerit agna-
ti. at isti q fuerunt
eo iure: q fuerunt
et poterunt et iure
ciuit succedere lz
no successerint: ha-
bet hoc pl' vñ vsqz
ad decimū gradū
vocent p vnde cog-
nati: nāz filij et si
ex alio capite vo-
cent: semp in ha-
bent annu: vt. i. qz
oz. in bo. pos. ser. l.
pe. s. fi. in hoc tñ
no retinet priuile-
giū vr admutatur
vt. prim. i. vt pre-
ferat cognat' qui
sunt in prim. ori
gradu: qz ius po-
tuerit vt agnatus
succedere de iure
ciuiti ante ca. di.
Alij dicūt hie dari
vnde agnati. et qd
i. dicit vt priorio
cognato: dicunt. i.
agnato et null' est
cap. minutus.

b Extiterit. id ē
extiterit potuerit.
c Defert. s. di-
ctā bo. pos. vñ cog-
nati. et facit. i. ad
tertul. l. i. s. fi. nō.
d In iuritur. et
p alia extr. neus
e Nō potuisse.
hoc verū est si erat
mutus. als pōt te-
stari. vt. C. qui tes-
ta. face. pos. l. di-
cretis. vel illō nos-
uum: hoc vetus.
f Ignorasse. vt
C. de in inte. resti.
mi. l. de tutela.

In testata. ticia. vt. i. patet.
h Sempronā. et facit. i. ad tertul. l. i. s. pe.
De successioe edicto. hoc edictū ē de capite in caput
s. lta. test. mul. ex. l. i. in prin. itē de gradu in gradum. vt. i.
eo. l. i. s. quibus. que plene no. C. eo. super rub.

Successorium. successioe. l. successioe edictū
et facit insti. de bo. pos. s. cum igitur. et. i. s. s.
larzi. et. C. qui admit. ad bo. pos. l. qd iu.
k Nō pōt. adeo vt nec p filio delatā. vt. C.
de rep. bo. pos. l. si. et. fa. s. de. of. pec. ce. l. i.

Octavi a gradus agnato
iure legitimi heredis et
si nō extiterit heres possessio
defert: vt primo autē agnato
(qz ius extiterit hñs) nō defert
tur. **S**ris fili? p pte hñs in-
stitutus cū patruū surdū esse
cōtenderet atqz iō testm face-
re nō potuisse: et possessionez
vt primus cognat' acceperit:
ex die mort' tps haberi rōnē
placuit: qz verū simile non vide-
bā tā coniunctū sanguini de-
functi valitudine ignorasse.

In testata. **S**euola.
Reliquit sorore septiciā
diuerso patre natā: et pregnā-
tē matrē ex alio marito: quero
si mater hñditatē repudiauerit
dum adhuc pregnans est:
posteaqz emia fuerit semprom-
niā: an etiā septonia bonorū
ticie possessionē accipere possit:
mndi: si mater hereditate ex-
clusa est: eaqz vt proponeretur
postea nata est: accipe posse.

De successioe edicto.
Titulus. x. **A**pianus.



Successioe. idcirco p-
positū est
ne bōa he-
reditaria
vacua sine
dño diuiti-
iacerent: et credito: b' lōgior
mora fieret. bene igit' pto: pu-

Interim. quia seruus sit institutus.
m Potest. secus in patre: vt modo dixi. et. s. de acq. he-
n **S**ed ille. s. pupillus. (re. l. is qui. in fine.)
o Tutoris. facit. s. de bo. pos. tutor. et. C. de iure deli. l.
potuit. sed cōtra. s. de auc. pre. si ad pupillū. So. ibi.

Repudiare.
s. d. auc. pre. l. si ad
pupillū. s. So. ibi.
q Delata. ē. im-
mo est delata vt cu-
rator accipiat. vt
s. de bo. po. fu. cō-
pe. l. i. circa pun. s. s.
dic delata est ad cō-
modū ibi: nō ad
hoc vt possit repu-
diari vt hic. et. o-
dē modo m. ad il-
lud cōtra. C. s. cur.
fu. l. i. s. s. in autem.
vbi plene no. i. glo.
vel non. et. et. facit
s. de diuoz. et. repu.
l. iulianus.

Qui semel no-
luit. repudiādo. et
loquitur de edicta
li. ne sit cōtra. i. pe-
ri. s. et. facit. C. de
repu. here. l. sicut.
et. i. quis. oz. in bo.
pos. ser. l. i. iij.

Decretalis.
sic dicit qz pretor
vnius eā decernit
et dat. vt. C. qui ad
m. ad bono. pos.
l. i. s. iij. idē est vt
nō possit etiā ho-
die repudiari an-
te agnitā cotā iu-
dica nec post vt hñ:
nec obstat qz heredi-
tatis potest repu-
diari. vt. s. de ac-
quir. here. l. is qz
sola voluntate pōt
adiri et similiter re-
pudiari. sed bono.
pos. nō. sed aliqua
solēntas in agro
scēnda etiā hodie
ē necessaria vt pre-
sentia iudicis. vt. d.

C. quid admit. ad bo. pos. l. fi.
f Finiri. ius petende decretalis.
v C. a. s. decretalē. sec' i edictali. vt. s. pri. s. qz edictali
repudiata: ius petēde decretalis ē amissū. an aut' pacto
hec decre. possit remitti an agnitā. rñ. sic ar. C. de pac. l. fi.
x Decretis. a iudice. **y** Nō pōt. sicut nec hñditas
vt. C. de rep. here. l. sicut. et. s. de nego. gest. p. opom. i. bi nā
quō cum. et. et. s. de acqui. he. l. qui supstitis.
z Si intra. hec successio ē o gdu i gdu. s. i. p. s. s. capite
a Motu. s. ut. vñ als exclusus. vt. i. s. qd. (in caput.

a Si in diebus. hec ergo sunt paria intra. c. diem: vel etiam centesimo die. vt et insti. de pbo. ob. §. omnis.

b Noluert. i. repudiauert. quod potest etiā suus de iure pterio. vt insti. de he. qua. et dis. §. sui.

c Unde. i. ex qua parte.

d Ceteris. id ē agnatis vt cognatis. Accur.

e Succedat. si non sint aliq̄ qui possint venire per vnde liberi nam illi istis pferuntur vt liti. de he. ab in. te. §. admonēdi. et §. tu. i. legitimis. sed qd si simplici- ter repudiauert. vi- detur in totū repu- diaffe. ar. §. de in- ter. ac. l. si sine. §. q̄ interrogatus. r. de acqui. he. l. in plu- rium.

f Ipse sibi. sic ergo admittitur vt alius. vt. ar. §. de adop. l. emancipa- tum. §. fi. et. §. vnde l. i. i. p̄n. r. C. de adul. l. iure ma- rit. et. §. qui po. in pi. ha. l. iij. in prin. §. arg. §. C. d. codi. l. i. in prin.

g Pterit. i. re- pudiauert. et sic cō- cot. §. de acqui. he- re. l. in plurim. sed cōtra in eo. titu. l. illud. So. ubi dela- ta est successio vtri- q̄ de iure ciuili qd̄ pater: qz insatur⁹ ab intestato potest adire licet incidat in edictū si q̄s om. cā te. hic aut iure pterio. nō est delata ex scdo capite nisi repudiet ex p̄io. vt. §. q̄s oz. in bon. pos. fer. l. i. et. §. si quis om. c. r. l. i. Vel dic q̄ hic repudiauert ex primo capite tantum tibi ex vtroq̄ vel indifuncte. et facit. §. de acqui. here. l. in plurim.

h Succedat. ab intestato.

i Sanguinis. sic r. §. n. i. l. ij.

k Propria. sic et. §. de lib. r. pos. l. in suis. et. §. de bo. dā. l. cum ratio. in prin.

l Non sunt. sic r. §. de inter. ac. l. qui interrogatur. r. l. seq. et facit insti. eo. §. liberis.

m Filio. qui erat frater eius. r. tūc est ratio: qz vt colla- teralis ei succedit quasi ex testō impuberis fratris quod

fecit pater pro eo. vt insti. de pnp. sub. §. igit. Alij dicūt qz pater fuit substitut⁹ suo filio impuberi ab auo insitutor: r. tunc est ratio: qz vt dicit substitut⁹ nō vt fil⁹. sed nōne fi- lius insituitur a patre vt quilibet et tamen habet annū. vt. §. §. fi. imo vt fil⁹: et qz hoc necesse habet facere.

prestitui annū: scz ita modera- te vt neqz ipsi vigerent ad bo. pos. petitionē: neqz bōa diu ta- cerent. **Sane** nōnūq̄ vige- tibus creditorib⁹ interrogādi sūt in iure an sibi bonorū pos. admittāt vt si repudiare se di- cant: sciant creditores qd sibi agēdum esset. si deliberare se adhuc dicāt: precipitādi non sunt. **Si** q̄s autē a p̄e suo ipuberi filio^m sit substitut⁹: nō intra annū sed intra diē cente- simum bo. pos. petere poterit.

Hō solū autē cū suo noieye- niunt liberi parētesq̄ hoc eis tribuit: verū etiā si seruus eius erat q̄ ex liberis parentibusq̄ heres insitutor⁹ est intra annū cōpetit bo. pos. p̄sona est eni- ea q̄ meruit hoc beneficiū qd̄ petat. §. r. si pater emancipati filij bo. pos. cōtratab. accipere velit: an id ām tps ei p̄petere cōstat: r. ḡnalter⁹ aut iulianus ex oibus causis liberis paren- tibusq̄ intra annū bo. pos. cō- petere. **Pomponius.**

Aferioris gradus co- gnat⁹ beneficiū edicti successio: nō habuit: cū p̄ior ex propria parte bonorū pos- sessione accepisset. nec ad rē p̄tuit qz abstinēdi facultatē ob auxilium pietatis p̄ior: co- gnatus acceperat: igit fiscova- cātia bōa recte d̄ferri placuit.

ti. nam ex gradu cognatorū non a quo est exclusus p̄ petitionē p̄tuit. vt insti. de here. ab intesta. §. admonēdi. et §. tu. i. l. legitimis. Itē sequens caput nullum est nisi viri et vxo: et postea fiscus ex quibus capitib⁹ cognat⁹ nō vocatur. Dic ergo qz hic de mere cognato dicitur cui iō postea nō dat p̄tor: ne videat auferre qd̄ dederat p̄tor: et sic ef- fet iudicatio. at i cōtrariis iure ciuili veniebat vt agnat⁹ l. xij. ta. vt in §. si quis adita. vbi dicit ius antiquū. vt q̄si agnatus. vt per se. cō. vt in. d. §. si bo. pos. vel per testm̄ qd̄ et ipsum est iuris ciuili. vt. d. l. de vulg. sub. l. ij. §. ergo ē. Itē et patronus iure ciuili vocat. vt. d. l. si ex modica. quo

n Bono. pos. et sic non interest. vt §. de pe. here. l. ij. r. iij. §. ar. §. §. §. 6 leg. p̄e. l. ij. §. i. r. de in- ter. ac. si sine. §. illō Accursius.

o Et generali- ter. sic. §. quis oz. in bo. pos. l. iij. in fi.

Iferioris. co- gnatus. mul- tomagis in agna- to vbi hoc iure nō habet locū succes- sio: edictū d̄ gra- du in gradum: li- cet hodie cōtra. vt insti. de here. ab in- test. §. placebat.

q Accepisset. sic C. de ipub. r. ali. subst. l. post aditā. et. §. de acqui. here. l. si minor. §. §. ad tertul. l. i. §. si q̄s adita. r. l. ij. §. si bo- norū. r. §. de vulg. subst. l. ij. §. ergo etiam. et. §. de bo. lib. si ex modica. §. si fil⁹. q̄b⁹ dicit qz sequēs admittit si p̄cedēs petit resti- tui vt deserat. sol. ille d̄ equitate. hic de rigore. vñ r. hic de equitate admit- titur. nam cū p̄e- cedens petit resti- tui vt deserat ex q̄- dam cōsequētia r. hic debet restitui vt accipiat saltem vtiliter. ar. C. si ad uersus trans. l. i. et ij. pla. autem dixit nullo mō admitt-

casu nuda voluntate sit heres. vt et liti. de here. qua. z dicitur. qd in iure ptozio non fit. sz faeto ptoz est opus qd est p ius pous. vt dic casum qd h por ob initio repudiauit z cu sequis possit petere repudiauit vel tepore fuit exclusus. tandem por petijt restitui vt adeat z iteru vt dimittat: nunc sequens vult restitui vt admittat ad instar pcederit q fuerat minor sed non pot oblate sua sibi repudiatioe vel negligetia. et facit s. de mi. l. et si sine. s. sed qd papinia nus. et qd ibi no. vel ille. i. ad tertu. in filio loquuntur in q fuit spectale. z facit. i. ad tertul. l. filij. s. i. z. s. ti. i. l. octau.

De gradi. affi.

Ra d. e ferior. acit

liti. eo. z i. auf. de here. ab. i. est. i. pn. b. l. Itaq. q. sunt parentes.

c. Cognati. vt mater filio. et filio matri.

d. Propagant. als ppaganur. als pcreantur.

e. Fili sunt. i. de hoc qnto gradu filio patru magni. id est filio fratris aui mei.

h. Ce e pris. ac cipe cofobrinus. et. et e sensus qd filio patru mei magni e sobun pris ei. i. mei. de cui. sz mei cogna

trone qntur. Sexto gradu. duplari. nam duos habeo in pmo

De gradib. affinitat. l. i. j.

Rad. co. ai. gnatiois alij superior ordinis sunt: alij inferioris: alij ex transuerso siue a latere. superior sunt ordiis paretes: inferioris liberi: et transuerso siue a latere freres: forores liberiq. eoz. sz z superior qde z inferior: cognatio a pmo gradu icipit: ex transuerso siue a latere null e primus gradus: et io icipit a scdo. itaq. i pmo gradu cognatiois superior qde z inferior ordinis cognati pnt concurrere. ex transuerso no nuq. eode gradu qsq. concurrere pnt. at i scdo z tertio et deinceps i ceteris: pnt etiā ex transuerso qda concurrere z cu superior ordinis cognati. sz ad monedi sum? si qn de h ditate vel bo. pos. qram? no sp eos q eiusde gradus fut concurrere.

h. De est patris ei? de cuius cognatioe qritur cofobrinus cofobrina siue frater patruelis.

Sexto gradu sunt supra tritau? tritauia: infra trinepos trineptis. ex transuerso fris z forois abnepos abneptis z puenient abpatru? abamita. i. abau? fr z foroi: abauiculi? abmatertera. i. abauie fr et foroi. item patru magni amite magne auiculi magni matertere magne. i. nepos neptis. ite fris patruel foroi? patruel sobri ni cofobrine: amitini amitine: nepos neptis ppatru? pamite: pauunculi pmatertere: filia. ite qd ex fratribus patruelibus: aut cofobrinis aut amitinis qui vndiq. ppagan. qd pprie sobrini vocant. In septio aut gradu qsmite ee pnt p sone ex his q dixerim? sat appet. Admonedi tm sum? parenti lberoiusq. psonas sep duplari. auu? etem z auia ta maternos qz pnos itelligim?. ite nepotes neptesq. ta ex filio qz ex filia: qua rone. f. deinceps in oib. gradib. supra infraq. sequent. M. odesti.

De naturali cognatioe qrit septimu gradus qd excedit: quaten? vltra eu fere gradus reruz natura cognatoz vita p sisse no patit. Lognati ab eo dici putatur qd qsi vna comuniterve nativl. ab eode orti pgenitive sint. Lognatiois substantia bifaria apd romanos itelligit. na qda cognatioes iure ciuili: qda naturali conecuntur: nonnuq. vtroq. iure concurrere z naturali z ciuili copulaf. cognatio. z qde naturalis cognatio p se sine ciuili cognatioe itelligit qd p feminas descedit q vulgo liberos peperit. cuius aut p se (q et legitima dicit) sine iur nali cognatio p sisse p adoptione. vtroq. iure p sisse cognatio vt cu iustis nuptijs ptraet copulaf. sz naturalis qde cognatio hoc ipo noie appellatur. ciuilis vero cognatio: lz ipa quozq. p se plenissime hoc noie vocet: pprie tm agnatio vocat videlicet qd p mares coningit. Sed qm qda iura inter affines qz

pauiculi? et pmitera. i. pauie fr z foroi. ite fris patruel. i. foroi? patruel filio? filia: z sibi cofobri ni cofobrine. ite amitini amitie filio? filia: ppri: sobrin? ppri: sobrina: sibi sunt patru magni amite magne: auiculi magni matertere magne filio? filia.

h. De est patris ei? de cuius cognatioe qritur cofobrinus cofobrina siue frater patruelis.

Sexto gradu sunt supra tritau? tritauia: infra trinepos trineptis. ex transuerso fris z forois abnepos abneptis z puenient abpatru? abamita. i. abau? fr z foroi: abauiculi? abmatertera. i. abauie fr et foroi. item patru magni amite magne auiculi magni matertere magne. i. nepos neptis. ite fris patruel foroi? patruel sobri ni cofobrine: amitini amitine: nepos neptis ppatru? pamite: pauunculi pmatertere: filia. ite qd ex fratribus patruelibus: aut cofobrinis aut amitinis qui vndiq. ppagan. qd pprie sobrini vocant. In septio aut gradu qsmite ee pnt p sone ex his q dixerim? sat appet. Admonedi tm sum? parenti lberoiusq. psonas sep duplari. auu? etem z auia ta maternos qz pnos itelligim?. ite nepotes neptesq. ta ex filio qz ex filia: qua rone. f. deinceps in oib. gradib. supra infraq. sequent. M. odesti.

De naturali cognatioe qrit septimu gradus qd excedit: quaten? vltra eu fere gradus reruz natura cognatoz vita p sisse no patit. Lognati ab eo dici putatur qd qsi vna comuniterve nativl. ab eode orti pgenitive sint. Lognatiois substantia bifaria apd romanos itelligit. na qda cognatioes iure ciuili: qda naturali conecuntur: nonnuq. vtroq. iure concurrere z naturali z ciuili copulaf. cognatio. z qde naturalis cognatio p se sine ciuili cognatioe itelligit qd p feminas descedit q vulgo liberos peperit. cuius aut p se (q et legitima dicit) sine iur nali cognatio p sisse p adoptione. vtroq. iure p sisse cognatio vt cu iustis nuptijs ptraet copulaf. sz naturalis qde cognatio hoc ipo noie appellatur. ciuilis vero cognatio: lz ipa quozq. p se plenissime hoc noie vocet: pprie tm agnatio vocat videlicet qd p mares coningit. Sed qm qda iura inter affines qz

adu. s. p. p. z m. n. e. z duos op. m. f. r. i. o. i. s. f. h. i. u. z. f. i. l. i. u. s. s. i. i. c. o. s. s. u. r. i. i. j. s. z. a. u. t. a. u. i. a. p. r. i. z. a. u. t. a. u. i. a. m. i. n. i. s. i. c. a. i. n. e. p. o. s. z. n. e. p. t. i. s. e. x. f. i. l. i. o. i. t. e. n. e. p. o. s. z. n. e. p. t. i. s. e. x. f. i. l. i. a. e. t. s. i. c. d. e. i. n. c. e. p. s. v. t. s. u. b. j. e. i. t.

De facile. i. nullo mo. vt s. vii. cognati. l. i. s. h. o. c. a. u. t. z. s. i. c. s. d. e. p. r. o. c. u. r. l. a. n. c. a. u. s. e. i. n. f. i.

Dei putantur. vt. et. s. vii. cog. l. i. s. i.

Cognatiois. facit. s. vii. cogna. l. i. s. i. s. cognatum. et l. capitis.

per feminas. sic iuli. de leg. ag. tu. in pun.

De nomine. scz generali. quod est

cognatio: sic spe
cies affinitatis
nomen generis: vt
s. de adop. l. q.

a Per nuptias
licitas. vt. l. e. l.
sciendum. sed fm
canones etiam p
fornicationez fm
Bzo. etiam fm le-

ges quo ad prohi
bitionem nup. co-
trahitur affinitas
sine nuptijs. vt. s.
de ritu nup. l. z. ni-
chil. z extra de eo
qui cog. consang.
vxo. sue. c. discre-
tionem. accur.

b Ex nuptijs.
si nuptie sunt cau
sa affinitatis. ergo
non sunt affini-
tas viri z vxoris: sed
causa ceterorum
affinitatis. vt hic.

c Gradus autem
nulli sunt. ve-
rum est. p. p. na
gradus dicitur ra-
tione cognationis
naturalis que hic
no est. improprie
tamen z hic pos-
sunt dici gradus.
vt. l. eo. iuriscōsul-
tus. in pñ. de his
dic. quoto gradu
est vxoris mee iure
cognationis toto
erit michi iure affi-
nitatis: idē econ-
tra in meis cogna-
tis ad eam.

d Hos itaq. sic
s. de ritu nup. l.
nuptie.

e Vbi nuptie.
als est vbi nuptie
interdicte. zc. als
vbi nuptie no sint
interdicte: als vbi
nuptie sint ex qui-
bus zc. z facit. s. e.
s. affines. z quod
ibi no.

f Non retine-
bit. l. perdit. als p
der. accur.

g Affinis autem
ei. s. z adoptiuo.

h Nemo est.
immo patris ad-
optiuus vxoris est ei

versant: no alienū est hoc loco
de affinis: qz breuiter differe-
re. Affines sunt viri z vxor-
is cognati: dicti ab eo qz due
cognationes qz diuerse inter se
sunt p nuptias copulanti: z al-
tera ad alterius cognatiōis fi-
ne accedit: nāqz p iungēde affi-
nitatis cā sit ex nuptijs. Hoia
vero eoz hec sunt: focer: ma-
ter aut eoz foccus appellat: cū apud
grecos p. p. te viri patricij
mater vo vo-
ca. vxoris aut pater
mater vo vocat: filij au-
tē vxoris: filie vero viri ge-
ner appellat. vxoris vo liberis
ex alia vxore natis nouerca dicitur
matris vir ex alio viro natis vt
tricus appellat. eoz vterqz na-
tos aliu de p. p. gnos p. p. gnos
vocat. potest etiam sic diffini-
ri: focer est vxoris mee pater
ego illi sum gener. Socer ma-
gnus dicitur vxoris mee au-
tē ego sum illius p. p. gener: z retro pater
meus vxoris mee focer est hec
illi nurus est: z auus meus fo-
cer magnus est: illa illi p. p. nura.
Item profoccus michi vxoris
mee auia est. ego illi sum p. p. ge-
ner. z retro mi mea vxoris mee
foccus est: illa huc nura z auia
mea foccus magna est z vxor
mea illi p. p. nura est. p. p. gnos
autem est vxoris mee filius z alio
viro natus: ego illoz vitricus. z
in p. p. ratiū vxoris mee liberis qz
ex alia vxore habeo nouerca
dicitur: liberi mei illi p. p. gnos
viri frater leuir est: apud gre-
cos appellat. vt est apud
homerū relatū. sic est helenā
ad hec torem dicit. Viri fozor
glos dicit apud gre. duoz fra-
trū vxoris iantrices dicunt
apud grecos qd vno ver-
su idēz homerus figit. l. hos
itaqz qui affinitatis cā inter se
parētum loco libero: usqz ha-

benf: in mīmonio copulari ne-
phas ē. Sciēdū est neqz co-
gnationē neqz affinitatem esse
posse vbi nuptie iterdicte sūt
ex quibus affinitas cōiungit.

Libertini libertineqz inter
se affines esse pñt. In ad-
optionē datū aut emācipatus
qua scūqz cognatiōes affinita-
tesqz habuit retinet: agnatiōis
tura nō retinebit. s. in ea fami-
lia ad quā p adoptionez venit
nemo est illi cognatū p. p. rez
eozve qbus agnascit: affinis
autem ei oīno in ea familia nemo
est. Is cui aqua z igni in-
terdictū est vel aliquo mō ca-
p. p. te dimittit: est: ita vt libera-
tē z ciuitatē amitteret: z cogna-
tiones z affinitates oēs qz an-
habuit amittit.

Paulus
S filium naturalē emāci-
pauero nō esse eos frēs. Si filio
meo mortuo fictiū adoptauero
videri eū defuncti fratrem fuisse
arrianus ait. l. planus.

Albeo scribit nepotē ex
filia mea nati vxoris nū-
rū michi esse. Et generi z nur-
appellatiōe spōsus qz z spōsa
p. p. neri. itē focer z fozer ap-
pellatiōe sponsoz parētes nō
p. p. neri vident.

Paulus
P vulgo pceptū ex ea natū
est q postea michi nupsit: e q
z is qui cum in p. p. binatu erat
mater ei natū est ex ea q post-
ea alij nupta sit. Pompeius
S Erui recte dicebat fo-
ceri z foccus z generi
z nurū appellatiōe ēt ex spon-
salibus acquiri. Paulus.

Temata cognationuz
directo limite i duas li-
neas separant: quaz altera est
supior altera infetior. ex supio-
re vo z scdo gradu trāsuere
linee pēdēt: qz oēs latiore tra-
ctatu habito in libū singula-
rem cōtremus. Idem.

Ariscōsul-
I gradū z affinitatē nōsse dicitur

nouerca: vt. s. de
ritu nup. adopti-
uus. in prin. s. ibi
nō consequit affi-
nitatem in fami-
lia adoptiuis. nec
enim vxor adopti-
tis est de sua ad-
optatoris familia
vel dic non est ve-
re affinitas sed af-
finitatis locū obti-
net quo ad prohibi-
tionem nuptiarū.
sicut in eadez. l. s.
seruiles. fm Jo.
i. Amittit. insti.
de cap. di. s. quod
autem.

S filium. nō
esse. sic insti.
de nup. s. iter cas
in fine.

Arrianus ait
p. p. s. de adop. l.
ante penul.

Albeo. conti-
nētur. als cō-
tineri. z dic im-
proprie non proprie.
vt. s. de ritu nup.
l. si qua. s. i. alias
non contineri: et
tunc dic in sensu
proprio: vt. s. eo.
nō facile. s. z qdē.
Ritignus.

P etiā is est. in
terpretatiue non
proprie. vt. s. l. nō
facile. s. p. p. gnos.

S Eruius. ac-
quiri. vt in-
stitu. de nup. s. si
vxor. z facit. s. de
testib. l. in legib.

Temata.
S id est gradū.
vt dicit. s. eo. l. i. i.
respon. z in inue-
nali ponitur pro
sanguinis nobilitate: z debet scribi
per duo. m.

Et secundo
gradu. id est ex li-
neis superetū z in-
feriorū pendent
linee trāsuere fales.

Ariscōsul-
z affinitatē. s.
gradu. s. p. p. s.
eo. l. non facile. s.
gradu. Sol. ibi.

Affini-
tas sine
nuptijs
qz qz cō-
trahit.

a. **C**ōsueuerit. vi. l. i. de le. ag. tu. r. de legi. agna. suc. §. gradatum.

b. **P**rolo. vi. r. §. unde cog. l. i. §. gradatum.

c. **N**ō cogunt. vt. §. de test. l. l. de ge. iulia.

d. **N**omen. sed agnat. r. facit insti. tu. de le. agna. suc. circa pūn.

e. **S**ui dicunt. male ergo dicunt q̄ dicūt suos nō eē agnatos. imo sūt r. p̄imi. vt. r. de suis r. legi. l. filius f.

f. **I**nter agnatos. cōtra. §. vñ le. gitimi. l. iter agnatos. Sol. l. i.

g. **N**unc parci. mus. al̄s v̄mur r. al̄s nunc hō nō parci. mus h̄is r. c.

h. **N**ō p̄nent. nisi q̄ ad nup. p̄i bitonē: vt. insti. de nup. §. serules.

i. **M**aiores ap. pellant. §. de i. ius vocā. l. quicq. §. si. p̄tra. sol. vt. i. i.

k. **I**te liber. si v̄s scire de aliqui bus non eodē p̄e natis quoto gra. du cōsanguinitatē sibi iungant recur re ad stipitem: r. si equalit̄ distant ab illo quoto gradu ab eo distant toto iter se distāt: s̄ i. u. e. q̄ l̄t̄ q̄to gradu dē stat remota a sti pite toto iter se. c̄h. aut sunt nati ex eo dē p̄e non dicunt̄ gradu inter se di. stare: cū si duo fue rint: vel enā mille vñū gradu faciāt. r. no. q̄ esse in eo.

Stadu dē gradu duobus eodē eē modis s̄. p̄mo q̄ duob⁹ duo faciūt vñū. modis gradu v̄t̄m fratri dicitur. bus eodē p̄e natis. v̄l q̄ sint in ea dē l̄nea p̄sanguis.

q̄ legibus hereditates r. tute le ad queq̄ p̄ximū agnatū re. dire p̄sueuerūt. §. r. edicto p̄. tor. p̄ximo. cuiq̄ cognato dat bono. pos. p̄terea lege iudicio. r̄ū publicoꝝ s̄ affines r. agna. tos testimonitū iusti dicere: nō cogunt. **N**omē cognatiōis a greca voce dictū videt̄

sic em̄ illi vocāt quos nos co. gnatos appellamus. cognati sunt r. q̄s agnatos lex. xij. tab. appellat: s̄ h̄i sunt q̄ p̄ p̄ez co gnati ex eadē familia sunt. qui aut p̄ feminas p̄iungunt cogna ti t̄m nominant. p̄ximiores ex agnat̄ sui dicūt. **I**nter agna tos: i. ḡit̄ r. cognatos hoc inter est: q̄d iter gen⁹ r. sp̄em. nā qui est agnat⁹ r. cognatus est: non v̄t̄q̄ aut q̄ cognat⁹ est r. agna tus est. alterū em̄ ciuile alterū nāle nomē est. **H**ūc nō par cim⁹ h̄is noibus. i. cognatoꝝ etiā i seruis. itaq̄ parētes r. li beros fratresq̄ etiā seruoꝝ di cim⁹: sed ad leges serules co. gnatiōis origo r. p̄ feminas so. las p̄tingit. frater em̄ est r. qui ex eadē m̄re t̄m natus est: naz q̄ eūdē patrē habēt: ilc̄ diuer sas matres etiā agnati sunt.

Parētes vero vsq̄ ad tri. tāū apud romanos p̄prio vo cabulo noiant. v̄teriores q̄ nō h̄nt sp̄ale nomē: maiores ap. pellant. itē liber⁹ vsq̄ ad tri. nepotē v̄tra hos posteriores vocant. **S**unt r. ex laterib⁹ cognati vt frēs sororesq̄ r. ex h̄is p̄geniti. itez patris amite auiculi r. matertere: nā q̄t̄es querit̄ quoto gradu queq̄ p̄so na sit: ab eo. incipēdū est cui⁹ de cognatiōe q̄rimus. **E**t si ex infertioribus aut sup̄iorib⁹ gradib⁹ est recta linea sursum versuz vel seorsuz r̄dērtū: faci le inueniē⁹ grad⁹ si p̄ singulos p̄ximuz queq̄ nūeram⁹. nā q̄ michi p̄ximo gradu est p̄xim⁹ elus sc̄do gradu est michi: simi liter em̄ ascēdētib⁹ singulis

accrefcit numerus. **I**dem faciēdū in trāsuersis gradib⁹ sic frat sc̄do gradu est: qm̄ pa tris vel m̄ris p̄sona p̄ quos cō iungit p̄ior: numeret̄. **G**ra. dus aut dicti sunt ad similitu. dinē scalaz locorū ve p̄clutū: quos ita ingredimur vt a p̄xi mo in p̄ximū. i. in eū qui q̄si ex eo nascit trāseam⁹. **T**rāsea mus nūc et singlos grad⁹ nūe remus. p̄rio gradu cognatiōis sunt sursum p̄suz duo p̄ r. ma ter: deoz sum p̄sum duo/fil⁹ r. filia: qui t̄m r. plures eē possūt. Sc̄do gradu. xij. p̄sone p̄t̄nē. tur h̄e auus: hoc est p̄ris r. ma tris p̄. itē auita s̄l̄r tā p̄na q̄ materna: frat q̄ p̄vtrūq̄ parē tē accipit. i. aut p̄ m̄ez t̄m: aut p̄ p̄ez aut p̄vtrūq̄. i. ex v̄troq̄ parēte eodē. s̄ h̄ic numerū nō auget: q̄ nichil differt h̄ic ab eo q̄ eūdē parēte haberet t̄m nisi q̄ is eodē cognatos h̄z tā p̄inos q̄ maternos: s̄o eueni re solet in h̄is q̄ diuersis parē tib⁹ nati sunt: vt qui meo fratri frat sit: me⁹ cognat⁹ nō sit. po. ne me fratrē h̄e ex eodē tāū

p̄re: fratrē aliū h̄e ex eadē matre: illi inter se fra tres sunt michi alter cognatus nō est: h̄i soroz similit̄ numerant vt frater. **A**epos q̄z dupl̄r intelligit̄ ex fillo vel filia nat⁹: idē est r. in nepte. **T**ertio gradu p̄sone p̄t̄nēt. xxxij. qui grad⁹ quadrifaria intelligit̄: est em̄ aui paterni vel ma terni p̄. paula q̄z quattuor: p̄sonas cōplectit̄: est em̄ aui p̄imi: aut auitē paterne m̄. itē aui materni r. s̄l̄r auitē materne m̄. patruus aut est p̄ris fra ter r. ipse duplicat̄ intelligēdus est ex p̄re vel ma tre. **A**uia paterna mea nupsit p̄ri tuo: pepit te. aut auita p̄na tua nupsit patri meo: pepit me ego tibi patru⁹ suz. r. tu michi. **I**dē euenit si mu lier altera alteri⁹ filio nupsit: nam q̄ ex h̄is ma sculis nati sunt iuicē patris sunt: q̄ femie iuicē amite. **I**te masculi feminis s̄l̄r patris. femine il lis amite si vir r. mulier ille filiam ei⁹ duxerit illa filio eius nupsit q̄ ex p̄e adolescētis nati erūt ex m̄re puelle natos fr̄is filios: ille eos patruos illi eas amitas appellabunt. **A**uunculus est frater marris eadē significatiōe q̄ in patruo dixi mus p̄tingit si duo viri alter alteri⁹ duxerit filiā qui ex h̄is masculi nati fue rit iuicē auiculi: que femine iuicē matertere erūt. r. eadem rōne ma

natis vt filij duo ruz fratrū. nā ipsi duos gradus faciūt r. t̄m sunt eodē gradu ad stipitē. item p̄m canones xiiij. p̄sone ad mi nus faciūt sex gra dus. sed s̄z leges vij. itē no. q̄ pater nō est i gradu p̄m quosdā sed male. nā est in p̄mo gra du ascēdēdū: fil⁹ i p̄rio gradu descē dēnti. vt. xxxv. q. v. c. ad sedem. r. in h̄i. e. §. h̄. ut vbi re currit ad stipitem nūq̄ s̄ipes p̄ gra du cōputat. **I**tem fm̄ leges q̄ d̄ suc. cessione tractat̄ cō putant. vi. r. vj. grad⁹ r. etiā. x. vt insti. de suc. cog. §. i. sed fm̄ cano. nes anq̄ vsq̄ ad vj. q̄ de nup. tra. ctat. **A**yo. r. d. sed h̄ec glo. est fm̄ ca. nones. nā alit̄ cō. putant grad⁹ fm̄ leges. vt. f. p̄ hanc legem.

scull. puellis auūculi. z ille illis erūt mītere. Ami-
ta est soror patris sicut supra accipiēda. Ma-
tertera est mīris soror sūl vt supra. ¶ Illud no-
tandū est nō quēadmodū pīs mīris qz frēs z so-
rores patris amite auūculi matertere dicunt: ita
fratris sororisqz filios filiaqz nomē spāle cogna-
tionis hīe: s; ita demōstrari fratris sororisqz fili-
os filiaqz. qd quidē z i alijs accidere ex postero
ribus appebit. ¶ Pronepos qz z p nepris qua-
drifarter intelligitur. aut em ex nepote ex filio
aut ex nepote ex filia descendūt: aut ex nepte ex
filio: aut ex nepte ex filia ppagant. ¶ Quarto
gradu psona p̄tinet octoginta. abauis cul⁹ in-
tellect⁹ in octo psonas porrigit. est em pau⁹ pa-
terni aut materni p̄: qz singulos duplici mō in-
telligēdos diximus. aut pauie p̄ne aut mater-
ne p̄: que z ipse singule psona dupl^r accipiunt
abauie z he hac rōne numerant. est em pau⁹ pa-
terni aut materni mī. itē pauie paterne aut ma-
terne mat. Patruus magn⁹ est frater aui. q au⁹
itē frēs cū duob⁹ modis intelligant q̄tuor: pso-
nas hoc nomē amplectit: vt sit aui p̄ni vel ma-
terni frater q̄ vel est ex eodē p̄e id est pauo. vel
t̄m matre eadez. i. paua nat⁹ est. q̄ nō michi est
patruus magn⁹ is patri meo vel mī mee patru⁹
est. Amita magna est aui soror. auus aut itez so-
ror vt supra dixim⁹ dupl^r intelligit. z iō hīc qz q̄t-
tuor psonas intelligim⁹. sūl q̄ p̄is mei vel mīris
mee amita est michi erit amita magna. hīc auū-
culus magn⁹ est aui frat^r q̄tuor psona hūc no-
mīnē eadē rōne sunt subiecte. michi qz is est auū-
culus magn⁹ q̄ patri meo vel matri mee auūcu-
lus est. ¶ Matertera magna ē aui soror quat-
tuor modis. z hoc ob eandē cām intelligit: ea q̄
mī mee vel p̄i meo matertera est: michi mater-
tera magna vocat. ¶ Eodē gradu sunt z illi qui
vocat frēs patruales: itē sorores patruales: cō-
sobini z sobine. hī aut sunt q̄ ex fratrib⁹ aut so-
roribus nascunt qz qdā ita distinxerūt vt eos q̄
dē q̄ ex fratrib⁹ nati sunt frēs patruales. itē eas q̄
ex fratrib⁹ nate sunt sorores patruales: ex fra-
tre autē z sorore amittinos amittinas: eos vero z
eas q̄ queve ex sororibus nati nateve sunt cōso-
binos z sobinas q̄si sororinos: sed pleriqz hos
oēs z sobinos vocat sicut trebat⁹. ¶ Sub hac
appellatōe noīm psona cadūt sexdecim. he pa-
trui filius. itē filia bifaria sicut supra numerant:
nā patris mei frater eē p̄r vel ex codez p̄e vel
etiā ex eadē mīe sola: amite fili⁹. itē filia auūculi
fili⁹ itē filia mītere filius itē filia amite auūculo
mītere: ceteris duplici intellectu secūdum ean-
dem rationem patris nomē. fratris sororisqz ne-
pos ac neptis eodē gradu sunt: s; z ff. itē soror ne-
posve z neptis dupl^r accepti p̄tinebūt psonas

sexdecim sic: frēs ex eodē parēte nepos ex filio
nepos ex filia. frīs eodē p̄e nati neptis ex filio:
neptis ex filia frīs alio p̄e eadēqz mīe nati: neptis
ex filio neptis ex filia: eadēqz cā octo psona em-
ciūt vt alie octo accedāt: ex sorore natoz nepo-
tes neptesqz sūl nūerāf a nobis. frīs aut mei ne-
pos neptisqz me patruū magnū appellāt. Fra-
trū sororūqz meoz nepotes neptesqz. itē mei in-
ter se z sobini sūl. Abnepos abneptis hī sūl p
nepot⁹ p̄nept⁹ fili⁹ filia: nepos neptisve nepot⁹
nept⁹ filij filieve p̄nepos p̄nept⁹ nepote v⁹ ex fi-
lio nato vel ex filia nepte vel ex filio nata vel ex
filia acceptis vt ad singulas psonas ḡdu descē-
dam⁹ sic fili⁹ nepos p̄nepos abnepos fili⁹ nepos
p̄nepos abnept⁹ fili⁹ nepos p̄neptis: abnepos
abnept⁹. sūl he psona nūerabunt p̄posita filia: z
sic fiēt sexdecim. ¶ Quito ḡdu psona p̄tinet. c.
octoginta q̄tuor: attau⁹. i. z attauia: attau⁹ est ab-
au⁹ vel abauie p̄ pau⁹ vel pauie au⁹ auicqz
pau⁹ mīris vel p̄ris abau⁹. hū⁹ appellatio p̄soas
cōplectit sexdecim enūeratōe scā tā p̄ mares qz
p̄ femias: vt sic ad singulas psonas pueniamus
p̄ au⁹ pau⁹ abau⁹ attau⁹ p̄ au⁹ pau⁹: abaua at-
tau⁹ p̄ auia pau⁹ abau⁹ attauia p̄ auia pau⁹ ab-
aua attau⁹ p̄ auia attauia attau⁹ p̄ auia pauia
abauia attau⁹. sūl mīris psona p̄posita nūeratio
fiēt. Abaua totidē psonas p̄tinet eadē rōne nu-
meraras. i. sexdecim. ¶ Patru⁹ maior est pau⁹
fr̄ p̄ris v⁹ mīris patru⁹ magn⁹. sub hoc noīe erūt
psona octo z sic noīe enūerabunt: p̄ au⁹ pauus
abau⁹ fr̄ pau⁹ p̄ au⁹ pauus abauia fr̄ pauie. p̄
au⁹ pauus abau⁹ p̄ pau⁹ p̄ auie pauus abauia
mī pauie. totidē erūt in mīris psona z pauo ei⁹
p̄positis. ideo aut frēs pauie enūerantes añ ab-
auū ponim⁹ q̄ vt supra significam⁹ nō alit pue-
nit ad eū de q̄ q̄rif: nisi p̄ eos trāsītū fuerit ex q̄-
bus nascit abauūculus maior. i. pauie frat^r: p̄ris
vel mīris auūcul⁹ magn⁹ eadē dinūeratione hīc
qz octo p̄soas p̄putabim⁹ hoc t̄m imutato: vt is
p̄ffe pauie p̄ponat. ¶ Amita maior ea ē pau⁹
soror p̄ris vel mīris est amita maior ea pau⁹ so-
ror amita magna: q̄ ad numerū z expolitionē p̄-
sonaz eadē erūt imutato hoc vt pau⁹ soror ad
extremū ponat. ¶ Matertera maior hoc est so-
ror pauie p̄ris vel mīris mītera magna nūer⁹ p̄-
sonaz idē est vt in nouissimo ponat pauie soror:
hos oēs patruos maiores qz retulim⁹ q̄ daz ap-
pellāt ita p̄patru⁹ pauūcul⁹ pamita p̄materter-
ra: qz t̄n ego ita noīo: illi z frīs vel sororis p̄nepo-
tē me demōstrāt. ¶ Patru⁹ magni fili⁹ filia sunt
frīs aut fili⁹ filia pau⁹ pauie nepos neptis ex filio
filia patris vel matris z sobini⁹ cōsobina: octo
psonas z hīc cōputabim⁹ q̄ auus z ff. vt iā di-
ctū est dupl^r accipiunt: z iō patru⁹ magni filius

quatuor implentur totidem filia. ¶ Amite magne fili? filia hi sunt aui sororis fili? filia pavi pauie nepos neptis ex filia pris vel misis cosobrin? cosobrina. nuer? psonaz idē est q supra. Auuculi magni fili? filia: hi sunt aui pris fili? filia pavi aut proaui nepos neptis ex filio pris vel misis cosobrin? cosobrina. nuer? idē. Matertere mis fili? filia: hi sunt aui sororis fili? filia pavi pauie nepos neptis ex filia pris vel misis cosobrin? cosobrina. computatio eadē psonaz q̄s enūerauim? Patru magni fili? eius de cui? cognatiōe q̄ritur p̄ p̄ior? cosobrin? vocaf. nā (vt z massuri? ait) quē q̄s appellat p̄iorē sobrinū q̄ est patris vel misis sue cosobrin? aut cosobrina: ab eo cosobrin? cosobrineve fili? filia noiatur. Patru nepos neptis hi sunt aui p̄ni vel aui p̄ne pnepos pneptis ex nepote ex filio natis cosobrin? cosobrine fili? filia octo psonas p̄tinebūt: quatuor nepos quatuor neptis. qz et patru? dupl? accipit: nepos vel neptis sub singulis patruoz personis duplicat. Amite nepos vel neptis: hi sunt aui p̄ni vel aui p̄ne pnepos pneptis ex nepote vel ex nepte filia natis cosobrin? cosobrine fili? filia: nuer? idē est. Auuculi nepos neptis hi sunt aui m̄ni vel aui m̄ne pnepos pneptis: cetera eadē q̄ in patru nepote vel nepte his omnibus quos de patru nepote p̄p̄o suimus: de cui? cognatiōe queritur p̄p̄ior? sobrinus est. nā pris vel misis eoz cosobrin? ē. ¶ Fratris pnepos pneptis hi p̄tinebūt psonas sexdecim fratre duplicat z nepote z pnepte singulis q̄drifariā (vt supra demōstrauim?) acceptis. Sororis pnepos pneptis sibi sexdecim psonas p̄tinebūt. ¶ At nepos atneptis hi sunt abnepos vel abneptis fili? filia: pnepos vel pneptis nepos pneptis nepos vel neptis pnepos pneptis filij vel filie: abnepos abneptis numerabunt sub hac appellatiōe. xxxij. persone: qz abnepos. xvi. hz: z totidē abneptis. ¶ Sexto gradu p̄tinent p̄sone elvij. tritauus aut est tritau pris vel misis attauus aui vel aui abau? pavi vel pauie auus ab aui vel abauie au? attau vel attauie p̄ dicit? tritau? q̄li terti? auus. psonas h̄o cōplectif. xxxij. geminet em̄ necesse est q̄ in attauo fuit in imutatiōe p̄ singulas psonas attau iā facta vt sexdecies tritau? itelligat attauo z toties attauie: tritaua sibi enūerata faciet psonas. xxxij. patruus maxim? .i. abau frat attau z attauie fili? pris vel misis: patru? maio: psonas p̄tinebit. xvi. sic: p̄ p̄ auus au? abauus attau? abau frat: p̄ aui pau? abau? attauo fr abau: p̄ aui pau? abauus attauo fr abau. p̄ aui pauie abau? attaua frat abau: totidē erūt mis appellatiōe p̄posita. Auuculus maxim? est abauie fr pris vel mis auuculus maio: z numer? idē z psonarū expō eadē q̄

supra: hoc dūtaxat imutato vt p̄ aui fr abauie fratre ponas. ¶ Amite maria ē abau soror patris vel misis amita maio: cetera vt i patruo maxio imutato tm̄ hoc vt vbi ē abau fr: ponat abau soror. Matertera maria est abauie soror pris vel misis matertera maio: cetera vt supra ad extremū dūtaxat pauie fr p̄posita abauie sorore. hos oēs q̄s a patruo magno p̄posuimus q̄dā his noib? designat: ab patru? abauucul? abamita abmatertera: itaqz z nos idifferēter hos ponem?. quos aut ego appello abpatruos abauuculos abamitas abmateras: illi demōstrant me fr̄is sororisqz abnepotē. ¶ Patru maio: fili? filia hi sunt pavi pris fili? filia: abau abauie. p̄ pauū nepos neptis ex filio: p̄sone sub hoc erūt. xvj. enūeratiōe sic dicta. vt i q̄nto gradu cū patruū maio: demōstramus: fecim? adiecto dūtaxat filio filia: qz fili? patru maio: totidē necesse ē psonas p̄lectaf q̄ patru? maio: .i. viij. totidē ex filie p̄sona p̄putat? is numer? efficiet quē supra posuim?. ¶ Amite maio: fili? filia: hi sunt pavi pauie sororis fili? filia abau abauie p̄ pauū nepos neptis ex filia: z hic eadē rōne psonas enūeram? totidē. Auuculi maio: fili? filia: hi sunt pavi pauie fr̄is fili? filia: abau abauie p̄ pauā nepos neptis ex filio: eadē hic diuūeratio faciēda ē: q̄ in patru maio: ris filio filia m̄tere maio: filius filia abau abauie p̄ pauā nepos neptis ex filio. circa nūer? p̄sonaz expō ē vt. s. hi oēs q̄s p̄posuim? a patru maio: filio auo aui eē eius de cui? cognatiōe q̄rit fr̄ibus z sororib? eoz cosobrin? cosobrineve sunt. at p̄ri misis eiusdē p̄rib? z sororib? vtriusqz p̄p̄ior? sobrin? patru magni nepos vel neptis amite magne nepos vel neptis: m̄tere magne nepos vel neptis: hec singula noia p̄tinet psonas. lxviij. nā cū patru magni h̄bi ḡra p̄sona q̄drifariā itelligat nepos bifariā: geminat is nuer? nepote dūtaxat adnūerato: z q̄druplat is q̄ geminat? erat duplicat ēt nepte cōputata: z tm̄ viij? diuūeratiōne p̄ponim? exēpli ḡra p̄ auus pauus p̄ aui q̄ est patru? magni fili? ei? nepos eiusdē ex filio. itē neptis totidē: z eadē rōne exponūt mis noie a p̄posito. .i. vt aui m̄ni fr̄es: nepotes z neptes cōputem?. Itē in amita magna. .i. aui sorore nepotes neptesqz enūerabim?. idēqz i auuculo mag? .i. aui fratre. eadē rō est i m̄tera magna. .i. aui sorore ex q̄b? vniuersus nuer? cōplectif. lxviij. hi oēs pavi aut pauie ei? de cui? cognatiōe q̄rit p̄ nepotes z pneptes eiusdē aui: aui fr̄es sororis ve nepotes neptesqz z h̄ eoz eiusdē au? aui patruus magni amita magna: auucul? magni: matertera magna. erūt autem pater materve eiusdē fratresqz z sorores vtriusqz eorum proprii sobrin: z ip̄e is sobrin? est. z iuicē h̄uic illi sobrin.

h3 numerationē totidēq; filie. r fit ex oibus h3
 q3 a patru maximi filio cōprehēditur ductis p
 octo sexdecies fuit. cxxvii. Parrui maioris ne-
 pos psonas p̄tinet. xvi. Est ei abau abauieve p-
 nepos. r cū abau octies nūerē: nepos h3 octi
 es cōputatis supradictū numerū efficiūt: patru
 maioris nepos nep̄t. Itē autēculi maioris ne-
 pos nep̄tis: eadē rōne psonas cōplebunt. xxix.
 amite maioris nepos nep̄tis eadē rōne: ita ma-
 tere maioris nepos nep̄t. r sic ex oib3 colligunt
 cxxvii. H3 psonis auus aua ei3 de cui3 cogna-
 tione q̄rit priores sobini sunt: pat̄ m̄ sobin3 so-
 bina is de cui3 cognatione q̄ritur sobino nar3 est
 h3c primo noie diffinit parēri suo sobin3: vt tre-
 bart̄ ait. rōne q3 nois h3c reddidit: q̄ vltimū gra-
 dus cognationū sobinorū fuit: itaq; sobini filii
 recte p̄ximū nomē ab eo3p̄o cui3 sobini filii3 di-

Unde vir vxor

Licit vir vxor et
 es succedat: tñ vlt-
 tra iura affirmat
 sec3. e. vi. C. cōia b
 succes. l. affirmat.
 r bono
 rū pos.
 ex testō.
 r talis iu-
 su viri vel vxoris.
 vt. s. de his q̄b. vt
 indig. l. claudius.
 r. s. de v̄sufruc. le-
 gal. vxor.

Capit. ex tes-
 tamento ab ite-
 stato. sic repellitur
 mulier si nubat in
 tra annū eū nec le-
 gitimas hēat he-
 reditates vltra ter-
 tiū gradū. vt. C. b
 secū. nup. l. i. in fi.
 Itē p̄ferunt vxorū
 oēs cōsanguinei.
 vt. C. eo. l. i. Itē q̄-
 dā alij q̄ sunt. C.
 de here. decu. p̄ to-
 tū. Itē s̄ca libali-
 tatis imp̄ialis. vt
 C. si lperia. li. so.
 l. i. s̄s ipsi inuicē
 succedunt excluso
 fisco. vt. C. e. l. i. h3
 iure veteri. s3 iure
 auf. ē aliqd plus.
 vt. C. eo. auf. pre-
 terea. Recur.

Doz. sic. s.
 de re. du. l. si cogit
 r. s. v̄hoc. l. capti-
 no. et i. auf. s̄ nup.

cef. et tō eos q̄ ex sobinis nati
 sunt inter se p̄ximū nomē ap-
 pellāt. hos em̄ nullū p̄p̄tū ha-
 bere nomē q̄ iter se vocent: pa-
 trui magni p̄nepos p̄nep̄tis;
 auunculi magni p̄nepos p̄nep̄-
 ptis: amite magne p̄nepos p̄-
 nep̄tis: matertere magne p̄ne-
 pos p̄nep̄tis. ex h3 omnibus
 cxxvii. p̄sone efficiunt: q̄ sin-
 gule appellatiōes. xv. cōplēt.
 nā cū exēplū gr̄a patru3 magn3
 q̄drifariā itelligit ad singulorū
 patruorū maiorū p̄sonas q̄dru-
 plicat p̄nepos. Itē p̄nep̄tis
 xxix. p̄sonas reddit totq; qua-
 ter numerate illaz q̄ posita est
 summā efficiūt. eo3 p̄s ma-
 trefq; eius de cui3 cognatione
 q̄rit sobini sobineq; sunt. ip̄e
 no is de sobino sobinave na-
 tus patru abnepos abnep̄tis;
 auunculi abnepos abnep̄tis: a-
 mite abnepos abnep̄t: m̄tere
 abnepos abnep̄tis. h3c singu-
 la vocabula senas denas cōtē-
 nēt p̄sonas. s̄bi gr̄a est patru
 abnepos sic enumerabit vt bi-
 fariā patruo accepto q̄ter p̄ne-
 pos toties p̄nep̄tis dicat: r sic
 ad eo3 filios veniat sexdecies
 cōputatos eadē rōne ad filiā.
 Itē i cefos r p̄ hoc ex oib3
 p̄ficiet numer3 p̄sonaz. cxxvii
 It̄ sunt de cuius cognatione
 querit p̄sobinorū nepotes. ne-
 p̄tesq; eo3 de cuius cogratio-

ne querit. patru maximi auun-
 culi maximi amite maxie: mat-
 tere maxie filius filia. Itē pro-
 au pauie p̄sobinus fr̄atris so-
 rousq; abnepos abnep̄tis: p̄so-
 nas p̄tinet. cxxvii. Trinepot̄
 filii. Itē filia trinepot̄ filii. Itē
 filia: h3. cxxvii. sunt. q̄ cum tri-
 nepos trinepot̄ s̄q; vt supra de-
 monstrauimus. lxxij. impleat
 filius earum eadē numeratiōe
 totidēq; filia esse putabit.

Unde vir vxor. l. xli.

Ulpianus.

V bonorū posses-
 sio peti possit vñ
 vir r vxor: istū eē
 m̄imoniū opz. ce-
 terū si intustū fuerit m̄imoniū
 nequaq; bonorū pos. peti pore-
 rit: quē admodū nec ex testō
 adiri h̄ditas v̄l s̄m ta. peti bo-
 pos. p̄t. nichil em̄ capi3 p̄pter
 intustū m̄imoniū p̄t. At autē
 h3c. bo. pos. locū habeat vxorē
 esse opz mortis t̄ge. sed r si di-
 uortū quidē secutū sit: verūta-
 men durat3 m̄imoniū: h3c suc-
 cessio locum nō h3. It̄oc autē i
 h̄mōi sp̄ebus p̄cedit. Si liber-
 ta ab iuito p̄ono diuertit: lex
 iulia de maritādīs ordib3 re-
 tiner̄ istā in m̄ionto dū eā p̄hi-
 bet alij nubere iuito patrono.
 Itē lex iulia de adulterijs nisi
 certo modo3 diuortū factū sit
 pro infecto habet.

De veteranos r militi

successione. Titu. xliij.

Marcel. li. ij. de iure militari.

Militi qui ca-
 pite puniri
 meruit te-
 stamētū fa-
 cere p̄cedē-
 dū paul3 r
 menander
 scribūt: eiusq; bona itestati (si
 puniri3 sit) ad cognatos ei3 p̄ti-
 nere: si tñ ex militari delicto
 nō ex cōi erie puniri3 sit. p̄ap.
 Bona militi3 itestati beŕū
 cti castrētia fisco nō v̄-
 dicātur: cū heres legitimus

S. q. de. colla. iij.
 d. Durat. q̄ ad
 quedā vi nō possit
 alij nubere. vt. l.
 subijct. vere tñ so-
 luti est: vt. s. d. de
 uoc. l. i. in pun.
 e. Renet. vt. r
 s. de diuor. l. p̄so-
 no. r. C. de op. lib.
 l. libere. r fm̄ hoc
 dic retinet quo ad
 quedā. vt. s. d. d. i.
 f. Inno p̄so-
 ne. vt. r. s. d. diuor.
 l. i. in pun.
 s. Certo modo
 p̄nta p̄ s̄ba apta
 ad hoc. vt. s. de ob-
 uoc. l. i. r facti. s. de
 adul. l. pe.
 De veteranos
 r militi successio-
 nē.

De veteranos r militi successio

Militi.
 p̄cedē-
 den-
 dū.
 sup
 bonis castrētibz
 tñ et iure militari
 et si hoc sit concessio
 sum a p̄ncipe vt
 a iudice r sit dāna
 tus s̄ militari erie
 vt habet. C. eo. l.
 et militi3. r. s. de
 tes. m. l. ex milita-
 ri. in p̄n. et de iuri-
 s̄to tes. l. i. q̄ ex s̄-
 quotiens. r. In h̄.
 huus legis.

Cognatos.

v̄s ad q̄ntū gra-
 dū nō vltra. vt. l. i.
 p̄n. Itē hoc in ca-
 strētib3. s3 pagani
 ca fisco applicant
 vt. C. eo. l. r militi
 bus. et dic vt ibi.
 k. Ex militari.
 q̄ multa sunt. l. de
 re mili. p̄ totum.

Bona. castrē.
 sec3 i pagani
 cis. vt no. s. l. p̄n.
 m. Legitim3. f.
 agnat3. sed s̄ ista.
 s̄ suc. cog. s̄. vbi
 aliter agnat3: alit
 cognati: imo am-
 bo i alio gradu s̄
 hic. et sic in duo-
 bus est p̄ra. Sol.
 hic speciale.

S Quibus non cōpetit bonoz possessio. Eruo. denegari. f. actioes. de hoc em qritur et habeo. s. si qd all. tes. prohi. l. i. s. i. et facit l. i. in pn. r. l. ij. r. iij. r. C. si qd ali. te. phi. l. i. b. C. Emācipato. post: sed tpe p̄hibitionis

erat in p̄ate. ars. C. ne filius p̄ p̄re. l. ne s. et facit. s. d. acq. here. l. si feruus ei q̄ capere. C. h. ex legib. r. i. e. m. a. f. e. s. i. n. l. i. r. e.

Retor. dabo. hec il- la bono r̄i pos. septia exoz d̄imaria q̄ optima rōne iducta d̄r. vt l. i. de bo. pos. s. se ptima. r. h̄z locum n̄sic ex testō et n̄ic ab itestato. vt p̄z i defuncto ap̄p̄ ho- stes q̄. l. cor. h̄z he reditātē. vt. s. d. de sta. l. lege. r. C. de cap. l. nec nos. itē exempli ex testō. vt. C. de lof. testa. l. si ma. f. e. alitū s. de bo. pos. l. s. cū p̄ono. Itēz pone in casibus illis tri bus in q̄o est ho die necessaria s̄m tabu. vt no. C. vñ le. l. f. i. n. a.

Impedit. q. d. alia suo loco cō- perēs nō impedit hanc quin suo lo- co detur. vel dic q̄ si ille cui hec cōpe tit r. nō alia agnos- scat alia non valet illa agnitio: nec huic p̄iudicat. ar. s. si m̄for fal. mo. di. l. i. s. i. deo autē. e. C. sed inde. i. vñ legitimi. vt. r. s. vñ legi. l. i. r. l. ḡe- neraliter. f. C. h. i. c. i. ex hoc edicto. g. C. si lex. f. no- ua post. l. r. i. j. tabu. si autem defert lex nouam hereditatem tantū tunc ha- bet locum vnde legitimi. sed hoc raro inuenitur q̄ defe- rat bono. possess. inuenitur tamen quādoq̄. vt. C. de cap. l. nec nos. sed in antiquis libris foute hoc erat etiam in alijs exemplis supra positus.

Quis ordo in bonoz possess. seruetur. Titu. xvij.

ad finem quiti gradus existit: aut proximus cognat⁹ eiusdē gradus intra tēpus possessio- nem accepert.

Quibus nō cōpetit bo- norū possessio. Titu. xliij. l. i. l.



S Eruo meo h̄fide istitu- to dolo fe- ci ne testm̄ mutaretur eūq̄ post- ca māum̄ si. q̄litū est an actioes et bene- gāde eēt: R̄ndi hic cas⁹ s̄b̄bis edicti nō p̄tinet: sed equū est si d̄ns dolo fecerit ne testm̄ mu- taref q̄ seruus ei⁹ heres scrip⁹ erat (s̄uis manūmissus adie- rit h̄f d̄itarē) et denegari⁹: cū ēt emācipato⁹ filio denegef: si p̄ dolo fecerit ne testm̄ mutaref.

Utile tēpus iuris legib⁹ r. senatuscō- sulis bonozū possessio de- tur. Titu. xv. l. i. l. p̄lan⁹.



Nuncq̄ bo. pos. que ex alia p̄te edicti agnita est ipedit⁹ istā bo- norū pos. cū ex lege. r. i. j. ra. q̄ h̄z h̄f d̄itarē hanc nō perit: sed in- de⁹ tātū que et heredē eē opz: q̄ppe cū non als h̄m̄c cōperat bonozū possessio q̄ si lex⁹ spe- cialiter deferat bonozū possess.

Quis ordo i bonoz poss. feruetur. Titu. xvij.

Intestati. deide. vt. r. s. si tabu. tes. l. i. in pn. r. i. n. l. i. de here. ab intesta. s. admonendi. i. C. datur. vt. r. s. si ta. te. l. i. s. i. a. demū. r. C. qui adm. ad bo. pos. l. v.



Moderati. Atestati grad⁹ h̄vo cantur. p̄i mū sui he- redef. secū do legit- mi. tertio p̄imi cognati: delin- de⁹ vt r. v. r. o. Siue tabu. testi nō extēt siue extēt: si h̄z eas v̄l cōtra eas bo. pos. nēo accepit: itestati detur bonoz possessio. Intestati p̄tis liberts bonozū possessio datur: nō t̄m h̄is q̄ in p̄ate parētis vsq̄ i mortis tē- pus fuerit: sed emancipatio⁹.

Utile tēpus Apta. est bonoz possessionū admittendarū. ita autē vtile tē- pus est vt singuli dies in eovt les sint. f. vt p̄ singulos dies z scierit r. potuerit admittere. ce- terū quacūq̄ die nescierit aut non potuerit nulla dubitatio ē quin dies eius nō cedat⁹. fieri autē pōt vt q̄ in initio scierit v̄l potuerit bonoz possessionē ad- mittere: hic icipiat nescire vel nō posse admittere: scz si cū in initio cognouisset eum intesta- tū decessisse: postea quasi cer- tiore nuncio allato dubitare ce- perit nunquid testatus decess- serit: vel nunquid viuat: q̄ hic rumor: postea irrepserat. idē et in contrariū accipi pōt: vt qui ignorauit in initio postea scire icipiat. **D**ies bonozum pos- sessionis vtilis esse palam est: sed non sessionum⁹ numera- buntur: si modo ea sit bono- rū possessio que de plano⁹ peti-

Utile. vt in- st. de bono. pos. s. penul. m. C. nō cedat. s. z cōtinuū ce dit enā ignorāt factū. vt s. de h̄is q̄ no. isa. in. l. genero. s. sed cū t̄ps. sed s̄ huic l. C. d. rest. m. l. i. s. i. b̄i in milia po- tuit perere. et ta- men negligēt res- titutio dat: cum abfētia iustissima cū interuenit. R. r. facit. s. de diuer. et tēp. p̄e. l. i. r. s. de fecū. ta. l. p̄. s. filio. r. s. de edil. edic. l. cū mācipium. r. l. cum fer. r. s. q̄. ex cau. ma. l. sed: si p̄ p̄tozē. s. ait p̄toz. r. nota q̄ quoz sunt necessaria vt tēp⁹ currat. f. q̄ sciat si- bi delatā. als fec⁹: vt h̄. r. s. de iur. et fac. igno. l. i. s. i. m. q̄ possit agere. itē q̄ sit copia rei. itē iudicis sed hoc ca- su i reo nō ē op⁹ eū sine aduersario agnoscat. vt no. s. d. bo. pos. l. i. i. s. bo- norū. sed q̄ s̄ sunt vtilia q̄ ad sc̄lāz rā tā. vt. s. d. edil. edi. l. cū fer. r. de calū. l. ann⁹. r. q̄ op. sit. l. i. s. dies. et de excu. tu. l. q̄ n̄q̄sita. r. l. scire. r. sunt di- cta tpa vtilia q̄ ad p̄n. n̄ h̄z quosdā.

Sessionum. scz dies i q̄b⁹ sedit p̄ tribunali nō n̄sc- rant: q̄ sedeat vel nō sedeat p̄ tribu- nali cū adiri possit curfē dies q̄ ad istas bo. pos. q̄ nō tribu- untius i p̄petate vt carboma. r. v̄l r. vt. s. d. v̄l. i. pos. m̄. l. i. s. i. ca. r. l. v̄l cōq̄. s. in. i. i. r. d̄ h̄is ēt dieb⁹ feriat cog- sat. vt. s. d. fer. l. i. j. s̄c̄ illa q̄ dat grā agnoscedē lit. vt. s. d. inof. tes. l. p̄p̄. s. i. r. est sic. i. de adul. l. miles. s. s. fer. aginta. s. **U** De plano. i. q̄ non sedēre iudice dat. sic. C. de dila. l. s̄b̄ q̄.

a procedente. sed nūquid libellus dabitur. Rñ. nō videt. vt. C. de naufra. l. de submersis. cū nec in figura iudicij agnoscat. al's secus puto: vt patet. C. de carb. edic. l. i. a C. pto tribunali. f. iudice sedente: quales sunt cetera que tribuit ius. vt. s. de bo. pos. l. iij. §. si ea. r. superiores possunt delegari iste nō. vt. s. de of. eius cui man. est iuris. l. p. §. vt bo. notum. r. de offi. p. cōsul. nec quicq. §. vbi.

b **A**ccedere. vt habeat vltra anū vel centum dierū spacium r. c. s. qd si nō in proxia. videtur q' ire non te neatur r. interim non currat tēpus vt hic. r. arg. C. de iudi. l. si in pūn.

c **A**d eum. vt r. C. de epif. r. cleri. l. iubemus. in fi. d. **A**mbigēdi. vt r. s. vnde cog. l. i. §. si quis proximior. r. si pars her. pe. l. antiqui.

e **A**n te. id est q' sequētibz. al's est nō fuerit vt q' secms. vt. s. vnde cogna. l. i. §. si qua pregnans.

f **S**cientiam. f. iuris. r. dic ignozā si factuz non cedit tēpus. vt. s. in pū. huius. l. sed ignozanti ius cedit. q' quilibet debet scire ius. q' qualiter intelligatur hic dicit. r. s. de bono. pos. l. in bonoz. r. s. de iuris r. fac. igno. l. regula. §. si iure.

A **T**rea. nō nocet. sic. s. de iur. r. fac. ignozā. l. iniquissimum. s. contra. s. de bonoz. pos. fm tabu. l. iij. Sol. ibi. Item cur secus ecōtra: vt. s. eo. l. cū filio.

S **C**oheredi intelligitur. vt. s. de bonozum pos. l. iij. §. si. r. l. sequen.

i **H**abebit. vt r. s. de suc. edic. l. i. §. semel.

k **H**abet. facit. s. de suc. edic. l. i. §. qbus. r. §. pe. r. §. fi.

l **S**icut. scilicet ecōtra.

m **B**onozum pos. contratab. vt. s. si a parē. fu. quis ma. l. i. in pūci. idem si ab intestato per vīlem vnde liberi. vel per vnde parentes. vel vnde legitimi. vt no. C.

potuit. q' si ea est que cause cognitionem p tribunali desiderat vel que decretum exposcit sessiones erūt nobis cōputande qbus sedit is quibusq' per ipsuz pretorē factū nō est quomin' daret bo. pos. **I**n bo. pos. que p tribunali datur illud querit si sederit quidem pretor p tribunali sed postulationibz nō dederit rīsum. pōt dici tēpus ad bo. pos. nō cedere: cum preses alijs rebus aut militaribus custodijs aut cōgnitiōibus fuerit occupatus.

S **i** preses pūcie in proxima fuit ciuitate: accedere debet ad vtilitatē tēporis spacii itineris. f. numeratione. r. milium passum facta: nec em' expectare debemus vt preses pūcie veniat ad eū qui bono. pos. petiturus est. **S**i vter in pos. missus sit: bonorum pos. tempus cedere sequentibus nequaq' ambigendum est: nec tñ intra centesimum diez: veruētā qdū nasci possit. nā r. si nat' fuerit ante et deferrī bo. pos. sciēdū est Scientiā eā obseruandā esse pōponius ait: nō que cadit in iuris pudētes: s. q' quā q' aut p se aut p alios assequi potuit scz p sulendo prudentiores vt diligentiorē patrēfam. cōsulare dignum sit. **P**aulus.

A **T**rea tēpora bonozum pos. patris sciētia igno

trīs esset institutus. q' tñc esset idē q' olim: vt arg. s. de vulga. substi. l. sed si plura. §. in arrogato.

C **E**rtor. r. ita sciētia filij nocet patri. secus ecōtra. filij sci vt. s. eo. circa. s. videt q' filius nō possit petere nec tps ce enna dat: vt. C. de an. ex. l. i. §. si. sed illud in acquisitis: vt no. patri C. qui admitt. ad bo. pos. l. i.

S **C**oheredi tuo substitutus fuisses r. bonozū pos. accepertis: quicunq' coheres tuus pstituerit nolle petere bonozū pos. tibi delata tota intelligit: r. coheres tuus amplius petēde bonozū pos. facultatē nō habebit. **F**ilius nō solū si tanq' filius: s. r. si tanq' agnatus vel cognat' ad bono. pos. vocaret' annuū spacii habet: sicut' si filij māumississet pater: q'uis vt manuissor bonozū pos. accipiat: tñ ad bonozū pos. accipiēdā annuū spacium habet. **M**arcellus.

A **M** filiosam. bo. pos. delata est dies quibus certiorare patrē nō potest: vt vel iubeat agnosci bono. pos. vel ratā habeat agnitionem bonozū pos. nō cedūt: fingamus statim primo die quo fuerit delata agnouisse eū bono. pos. certiorare patrē vt cōprobet nō posse: nō cedēt dies. c. incipient autē cedere cum certior' fieri potuerit: pteritis' autē centū diebus frustra ratum hēbit. **Q**ueri pōt' si cū posset filius petere bono. pos. patre ita absente vt certiorare eū non possit: vt etiam furente petere neglexerit: an peti amplius non possit. sed quid nocet non petitam bonozū pos. sessionez: que si petita esset tñ nō ante acquireretur q' pater

trīs esset institutus. q' tñc esset idē q' olim: vt arg. s. de vulga. substi. l. sed si plura. §. in arrogato.

C **E**rtor. r. ita sciētia filij nocet patri. secus ecōtra. filij sci vt. s. eo. circa. s. videt q' filius nō possit petere nec tps ce enna dat: vt. C. de an. ex. l. i. §. si. sed illud in acquisitis: vt no. patri C. qui admitt. ad bo. pos. l. i.

P **R**etorius. q' dūgitur ex quo certior potuit fieri. r. fact. Item ra. ha. l. bonoz. r. s. de col. bo. l. nōnūm. r. J. p. i. mo. §. r. s. si quis in ius voca. l. i. **Q**ueri potest. facit. s. p. i. x. i.

Ulanus
Z
coheredi tuo substitutus fuisses r. bonozū pos. accepertis: quicunq' coheres tuus pstituerit nolle petere bonozū pos. tibi delata tota intelligit: r. coheres tuus amplius petēde bonozū pos. facultatē nō habebit. **F**ilius nō solū si tanq' filius: s. r. si tanq' agnatus vel cognat' ad bono. pos. vocaret' annuū spacii habet: sicut' si filij māumississet pater: q'uis vt manuissor bonozū pos. accipiat: tñ ad bonozū pos. accipiēdā annuū spacium habet. **M**arcellus.
A **M** filiosam. bo. pos. delata est dies quibus certiorare patrē nō potest: vt vel iubeat agnosci bono. pos. vel ratā habeat agnitionem bonozū pos. nō cedūt: fingamus statim primo die quo fuerit delata agnouisse eū bono. pos. certiorare patrē vt cōprobet nō posse: nō cedēt dies. c. incipient autē cedere cum certior' fieri potuerit: pteritis' autē centū diebus frustra ratum hēbit. **Q**ueri pōt' si cū posset filius petere bono. pos. patre ita absente vt certiorare eū non possit: vt etiam furente petere neglexerit: an peti amplius non possit. sed quid nocet non petitam bonozū pos. sessionez: que si petita esset tñ nō ante acquireretur q' pater

a **C**omprobasset
facit. C. de an. ex.
l. i. §. fi.
b **C**onvenisset. i. vñ
dicitur esset.
**De suis & legiti
mis heredibus** §. 6
suc. p. totio iur: hic
civil. de qd' pau-
ca dicitur postpo-
nit.

Mtesta
ti. deces
sisse. sic
§. 6 ver
bo. sig. l. i. testat.
z l. i. de here. que
ab testato. in pn.
z. §. de iust. te. l. i.
d **C**aptus est.
sub. dicimus inte-
stati. et facit. C. e.
l. apud hostes.
e **D**esert. ab i-
testato.
f **Q**ueri. aks in
libro dñi Bzo. inci-
pit qñtur si tabu.
g **N**asci. vt. C.
ad oñi. l. fi. z. l. i. i.
l. i. §. interdum. et
C. de his qui. vt. l.
dig. l. cum filia.
h **E**x captiva.
C. de capti. z post
l. re. l. p. reses.
i **R**edit. vt. C.
de capti. l. i.
k **D**ecesserit.
§. manumittatur
post morã tamen.
l **S**uos. sic in-
sti. de here. ab in-
testa. §. i.
m **P**erduellio-
nis. i. criminis mate-
statis. vt. insti. de
here. ab intesta. §.
per contrarium.
n **S**epulchro-
ri. aliud in iure li-
bertoz. vt. §. de iu-
re pa. l. i. i. Item
aliud si ex mino-
re delicto pñsent bo-
na. vt. §. de reli. l.
si quis here. que
est contra.
o **M**ore. i.
media non mini-
ma. vt. insti. quib.
mo. ius pa. pote.
sol. in prin.
p **O**bstabit. §.

comprobasset. Si servus alle-
nus heres institutus venisset
queritur an posteriori domino
dies bonoz pos. petede imputa-
ri opteret: z placet quãtũ prio-
ri dño super fuerit et imputari.

**De suis & legitimis he-
redibus. l. xvij. C. p. l. a.**

Testati pprie
appellatur q cũ
possent testm̃ fa-
cere testati non
sunt. sed z is qui
testm̃ fecit si ei
hereditas nõ est adita vel ru-
ptũ vel irritũ est testm̃: intesta-
tus nõ improprie dicitur deces-
sisse. Plane q testari si potuit
pprie nõ est testatus: puta im-
pubes/furiosus/vel cui bonis
interdictũ est. sed hos qz p in-
testatus accipe debemus. eum
qz qui ab hostib' captus est:
qm̃ p legẽ corneliam successio
his desert quibus desertur si
in ciuitate decessisset. nã z etus
hereditas fuisse creditur.

**Ex seruo qui morã patris li-
bertas dicit nasci suus z liber:
nec dicit nasci seruus cũ liber-
tatis morã partatur. Bar.**

Queri poterit si ex ea q in
fideicommissaria libertate morã
passa est pceptus z nat' sit: an
suus patri existat: et cum pla-
ceat eũ igenũ nasci (vt est a
diuis marco z seuero impato-
rib' nostris z atonino augusto
rescriptũ) cur nõ in totũ p ma-
numissa hec habeatur: vt vxor
ducta suũ partat: nec mirũ sit
ex serua ingenũ nasci: cum ex
captiua rescriptũ sit ingenũ
nasci. quare ausus sum dicere
z si pat' hui' pueri eiusdẽ sort'
fuerit cur' z mater morã passa
i libertate fideicommissa. ipse qz
morã passus est: suũ em̃ patri
nasci exẽplo captiuoz parẽtũ
cũ quibus redijt. ergo siue po-
stea pat' etus post morã manu-
mittat: recipiet eũ in ptate: si-
ue ante decesserit: diffiniendũ
erit suũ existẽ. **S**uos h' def

accipere debem' filios: filias:
siue naturales siue adoptiuos
Interdũ etiã fil' suus heres
excludit fisco plato: puta si p-
duellionis fuerit dñatus p-
post mortẽ suã: hoc qz vt nec
iura sepulchroz hic filius ha-
beat. **S**i fil' suus heres eẽ
desijt in eiusdẽ partẽ succedũt
omẽs nepotes: neptesqz ex eo
nati qui in ptate sunt: qd natu-
rali eqtare cõtingit. filius autẽ
suus heres esse desijt: si capiti
diminutiõne vel magna vel mi-
nore exierit de potestate. qz si
filius apud hostes sit: qdũ vi-
uit nepotes nõ succedũt. pin-
de z si fuerit redẽptus: nõ suc-
cedũt ante luitionẽ. sed si inte-
rim decesserit: cum placeat eũ
statu recepto decessisse: nepo-
tibus obstabit.

**Succedere dicitur nõ so-
lũ ei q habere desinit: s; etiã ei
cui foes habẽdi desicit. Bar.**

Sed si qd non desijt esse in
ptate sed nunq̃ cepit: vt puta
si filius meus viuo pfe meo ab
hostib' captus est: mor ibi me
patrefa. facto decesserit: nepo-
tes in ei' locũ succedũt. nõ mi-
nus autẽ neptes qz nepotes succedẽt in locũ pa-
rẽtum. Interdũ licet parẽs alienus in ptate eẽ
non desierit: sed nec cepit: tamen dicimus succe-
dentes ei liberos suos existere: vt puta arrogauit
eũ cuius filius ab hostib' erat captus: nepos au-
tẽ in ciuitate/mortuo filio arrogato: mortuo z ca-
ptiuo apud hostes: pronepos iste suus heres
michi erit.

Quõ quis testatus decessit an sit su' tpe mor-
tis inspicitur: sed si decessit facto testamẽto tps
quo testamentũ desinitur inspicitur. Barto.

Sciendũ autẽ est nepotes z deiceps interdũ
etiã si parẽtes eos mort' tpe precesserũt: tñ pos-
se suos h'ides existere: qzuis successio i suis he-
redib' nõ sit: qd ita pcedit si pfa. testõ fetõ de-
cesserit ex h'dato filio: mor deliberate h' de ist-
tuto fil' decesserit: postea deinde repudiauit he-
res institut' poterit nepos su' heres esse: vt mar-
cellus lib. x. scripsit: qm̃ nec delata est filio h' d-
tas. Idẽ erit dicendũ z si fil' ex asse sub cõditio-
ne q fuit in arbitrio illi: vel nepos sub p ditiõne
institut' nõ iplata p ditiõne decesserit: dicendũ erit
suos posse succedere: si mõ mort' testatoris tpe

minus sit suus. vt
J. de capti. l. a pfe.
q **S**uccessio. i.
successõis edictũ
et hoc p. l. xij. tab.
cũ inuit' fiebat he-
res. ergo sequens
non poterat ad-
mitti: sed prior et
abstinere põr su'.
et p cõsequens se-
quens admitti. vt
insti. de here. qua.
et disse. §. sui. z. §.
sed hys.
r **S**uus heres
sic. §. si tab. re. nul.
ex. scripto. z. C. de
inoffi. testa. l. si qd
filii. z insti. de he-
redi. ab intesta. §.
cum autem.
s **I**n arbitrio.
et que tpe mortis
potuerit impleri.
aks sec' licet sit po-
testatua. vt. §. de
cõdi. insti. l. fi.
t **M**el nepos.
nepos ei etiã sub
casuali põr institui.
vt. §. de here. insti.
l. sed z si sub cõdi-
tione. §. nepos.
p **D**ecesserit. f.
filius vel nepos.

a Cōcepti. secus si nec cōcepti. vt l. i. eo. §. cū afit. r. §. vñ cog. l. i. §. si q̄s primior. r. facit. C. vñ libe. l. fi.

b Cōsanguinei. i. fratres. vt insu. de legi. ag. suc. §. i. sed nōne hic loc⁹ est edicto successorio de capite suoz l. ca pita agnatoz. de iure ciuili fm q̄s hic loquit. r. sic est tra s. si ta. te. l. scripto r. C. vñ lib. l. fi. nā ibi negat nepotē succedere auo de iure ciuili etiā vt agnat⁹. l. p̄ nepo tis de medio exiuit. sed dic q̄ hic nunq̄ fuerūt sui. secus si fuissent l. z exclusi sint. sed m̄ re prius bñ hz loz cū cum fili⁹ eo iure p̄tio possit re pudiare. vt l. i. de here. qua. r. dif. §. sed et de his. alij dicunt p̄. r. in. l. C. dicunt nepotē ad mitti vt agnat⁹ d iure ciuili. sed ipse vt suus tñ volebat admitti. et in scripto p̄t oppo nere primo mō ibi dicto. s. z nōne in. l. fi. dabitur bo. pos. vñ agnati nepoti vt q̄s non possit vocari vt agnat⁹ iur ciuili. vocet vt cognat⁹ iure p̄tio. nā ita p̄tingit vñde liberi. r. q̄ iure ciuili nō p̄t vo cari l. ordine libe roz vt emācipat⁹ vocat⁹ vñde libe. iure p̄ctouo. r. h. non. qz p̄tor nō sibi mō subuenerat agnatis vt liberis. vt. §. vñ cog. l. legi timus. in illa vñ li beri imitat⁹ ius ci uile. vt. §. vñ libe. l. i. in prin.

c Exiissent. nā non hz herede depontat⁹. vt. C. d bo. proscmp. l. de redē nō portati.

Depor tar⁹ he redē nō portati. habet.

d Naturales. sub. r. legitimi. e Nat. r. etiā concepti fm quos dā. sed tra est. nā oportet q̄ viuo pa tre fuerint cōcepti.

vel in reb⁹ humanis: vel saltē cōcepti fuerit. id qz iul. r. mar cel. p. l. z. Post suos stati cō sanguine vocant. cōsanguine os aut casti⁹ distiunt eos q̄ san guie iter se p̄nexi sunt: r. est ve rū eos eē p̄sanguineos et si sui hīdes nō extiterūt p̄ri: vt puta ex hīdatos. s. z si p̄ eoz depor tat⁹ sit: nichilomin⁹ hos iter se p̄sanguineos eē: l. z p̄ris sui he redes nō extitissent: et q̄ nūq̄ in ptate fuerūt erunt sibi p̄san guine: vt puta qui post captiui tatē patris nascunt: vel q̄ post mortē. r. hō solū aut natura les⁹ s. z et adoptiui qz iura p̄san guinitat⁹ habebūt cū hīs q̄ sūt in familia vel in vtero: vel post mortē patris nati. Idem.

P̄st p̄sanguineos admittunt agnati si p̄sanguine nō sūt: r. merito. nā si sūt cō sanguine l. z nō adierit hī dita tē: legitimis nō defert⁹. s. hoc sic erit accipiendū si nec spant esse. ceterz si vel nasci p̄sanguineus vñ de captiuitate reuertit p̄r agnati ipediūt. r. Agnati aut sunt cognati virilis sex⁹ ab eodē ori. nā post suos r. p̄san guineos stati michi proximus est cōsanguinei mei fili⁹: r. ego ei. p̄ris qz frat q̄ patru⁹ appella t⁹: deicepsqz ceteri q̄ sunt icer t⁹ in infinitū. r. hīditas prio agnato. l. et que nemo antecedit defert⁹: r. si plures sint eius dē grad⁹ oibus cōpetit. l. vt si duos frēs habui vel duos pa truos: vñ⁹ ex hīs vñū filiū ali us duos reliq̄: hīditas mea i tres ptes diuidet. Parui vero refert agnat⁹ hic natiuitate an adoptiōe sit q̄ situs. nā q̄ ado ptat⁹ iisdē sit agnat⁹ q̄b⁹ p̄ ipi us fuit: r. legitimā eoz heredi tatē habebit: vel ipi ei⁹ Legiti ma hereditas tñ p̄rimo de

vt. §. eo. l. si tleius. et insu. de here. ab ista §. cū afit. in fi. cū em nō possunt admitti vt cognati. vt. §. vñ cog. l. i. §. si q̄s primior. ergo nec vt agnati. qz a quo remouet gen⁹ r. species remouet. ergo eadē rōne nec vt cōsanguinei: id est fratres: qz p̄sanguinitas id est fraternitas species est agnatiōis fm zo. vt insu. de suc. cog. §. quod vul. so. r. c.

fertur. nec interest vñ⁹ solus sit an ex duob⁹ prior pluresve: an duo pluresve ab eodez gradu venientes qui vel ceteros antecedit vel soli sint: qz is est p̄rimus que nemo antecedit: et is vltimus que nemo sequit. r. interdum is est primus postre musqz qui solus occurrit.

Proximior intelligitur tpe mortis si nullū conditū est testamentū: abo proximior intelligitur eo tēpore quo testamē tum desinit. Barto.

Interdū vteriorē agnatus admittim⁹: vt puta fecit q̄s te stamentū cū haberet patruū r. patruū filiū: deliberāte herede scripto patru⁹ decessit: mox he res institut⁹ repudiavit hī dita tē: patruū filiū admittet. ergo r. bo. pos. petere p̄t. Proximū nō eū querim⁹ q̄ tunc fuerit cū moreret p̄fa. s. z eū q̄ tunc fuit cū intestat⁹ decessisse certum est: fm quez si suus erat q̄ pre cedebat vel p̄sanguine⁹ si nō eoz cū repudiet hereditas vi uit: proximū cum accipimus qui tunc cum repudiat heredi tas p̄rimus est.

Scripto herede repudiante succedunt proximiores in gradu cum onere fideicommissi ab intestato repetit. Bar.

Unde velle queri p̄t an et post repudiationem adhuc de mus successione. p̄pone here dem scriptū rogatū restituere hīditatē repudiante eā: cū nichilominus cōpelli potuit adi re hereditatē restituere (vt di uis pius rescriptis) si eum superuixisse. c. diebus sibi gra et interim p̄rimum decessisse: mox r. eum qui erat restituere rogatus. dicendum posteriorē admitti cum onere fideicom missi. Idem.

Post p̄sanguineos. id est fratres.

Defertur. qz successio nō habet locū in agnat⁹: hodie p̄stitutio nē secus. vt insu. de legi. ag. suc. §. placebat. r. facit. §. vñ cog. l. i. §. gra dūm.

Incerti. ratiōe affinitatis vt subicit.

Defertur. fa cit. §. vñde cog. l. i. §. si q̄s primior. Accursius flo.

In tres par tes. r. sic in capita vt insu. de leg. ag. suc. §. si plures.

An adoptio ne. vt insu. de leg. ag. suc. §. per ado ptionem.

Proximo. s. z fallit hodie i mul tis. vt insu. de ser. cog. §. pe. r. fi. Ho r. i. p̄i. §. r. facit l. fi. de leg. ag. suc. §. si plures.

Proximum. hoc bellige facto testamēto. sed nō facto tñc tempus mortis inspicitur. vt insu. de legi. agna. suc. §. proxi mus. r. §. vñde le gi. l. si ex duobus. Accursius flo.

Unde velle. sic ordina. potest velle queri. Accur sius flo.

Qui erat. po ne decessisse.

Fideicommissi. l. i. §. ad rebel lia. l. i. eius. §. si q̄ rogatus.

Intestato. patrone. sed an fratri liberti pferat psonus. Rñ. vt. s. de bo. lib. l. libro. b. **A**dmitit. patrone. vt. s. de bo. lib. l. q. ex causa. c. **A**dmitit. vt. s. solu. ma. l. doctalem. d. **E**mi. meis vel sui nūm. vt. s. de ritu nup. l. in eo. et de in ius vocan. sed et si hac. in pn. et s. iur. psona. l. filii. C. de oper. liber. l. si nū. e. **E**x senatus. cōsulto. fil. vt. s. ad fil. l. iij. s. si ex stipulatione. f. **S**eruus. l. testatoris et sic occidit. q. d. vt. s. de bo. lib. l. si necē. et facti. C. p. quib. ca. l. i. et s. de iure patro. l. penul. g. **T**ēpus certū. h. c. est. p. s. q. et a. q. l. qui ob necem. Solu. lib. h. **S**i munitipes. facti. s. de li. vni. l. i. et s. de ius vocā. l. i. s. si hac lege. s. q. mānūmittit. i. **M**iles. filius fam. q. de peculio isra dicit q. nō pōt habere nisi sit filius. vt. C. de inoffi. testa. l. si. et facti. s. de iure pa. l. seruū. k. **S**uoz. patri monialiū. et enam fiscalium: q. omnia sunt sua. vt. C. de quadri. pre. l. si. in pun. Accur. l. **A**d legitimā. vt. s. de ita. ho. l. q. in vtero. et facti. s. si pars hēdi. pera. Lannū. in pn. et s. vñ cog. l. i. s. si q. primior. sed arg. cōtra. s. de p. rata. Lillud. s. si. m. **N**on esse. scz pregnantē. et facit.

Intestato liberto mortuo primū suis deferri hereditatē verū est: si hi nō fuerint tūc patrono. **L**ibertū accipere debem⁹ est quē q. ex seruitute ad ciuitatē romanā pduxit/sue spōte sue necessitate: qm̄ rogat⁹ fuit eū manumittere. nā ad hui⁹ legitimā hereditatē admittit⁹. et si dotale quis seruū manumisit: ipse psonus habet: et ad legitimā hēditatē admittit⁹. **I**s plane quē hac lege emi⁹ vt manumittit⁹: et si ex pōtione diui marci puenerit ad libertatē: tūc (vt eadē pōtione ex pressum est) me⁹ est libert⁹: et legitima ei⁹ hēditas michi deferretur. **S**i necē dñi detexerit: et ex senatus cōsulto libertatem meruit: siquidē assignauit pretor: cuius libert⁹ sit: sine dubio eius erit: et legitima hēditas deferret. q. si non assignauit efficitur qdē cuius roman⁹: sed ei⁹ erit libert⁹ cuius prime fuit seruus: et ad legitimā hereditatē ipse admittet⁹: nisi sit vbi q. si indigno deneganda fuerit hēditas. **S**i q. libertā sic iure iurādo adēgit ne illicite nubat: nō debere incidere in legē ellescētā. sed si itra tps certū ne ducat: neve aliā quā de qua psonus pferret vel nō nisi collibertā aut patroni cognatā: dicendū est incidere eū in legem ellescētā: nec ad legitimā hereditatē admitti. **S**i munitipes seruū manumiserit admittentur ad legitimā hereditatē in bōis liberti vel liberte itestator. **M**iles manumittendo seruū peculiarē suū faciet libertū: et ad legitimā hēditatē ei⁹ admittit⁹. **P**rius ad bona libertoz suoz admitti plus q. manifestus est: vt ius ex lege xij. tabu. ad legitimā hēditatē is q. in vtero fuit admittit⁹ si fuerit edit⁹. inde solet remozari in sequētes sibi agnatos q. pferret si fuerit edit⁹. inde et partē facit his q. pari g. du sunt: vt pu

ta frater vn⁹ est et vterusvl⁹ patrit fil⁹ vn⁹/nat⁹ q. in vtero ē. **E**st aut tractatū p. q. pte faciat: q. ex vno vtero plures nasci pnt. et placuit si in re natura certū sit hanc q. se dicit p. gnātē nō esse: ex asse lā eē herede hūc q. nat⁹ est. qm̄ et ignorās heres sit: q. et si medio tpe decesserit: integrā hēditatē ad hēdē suū trāsmittit⁹. **P** de cē mēse mort⁹ nat⁹: nō admittet ad legitimā hēditatē. de eo s. q. cētesimo octuagesimose cūdo die⁹ nat⁹ est hypocrates scripsit: et diu⁹ pius pōtiffic⁹ rescripsit iusto tpe videri natū nec videri in seruitute pceptū cū mat⁹ ipsius ante cētēsimam octuagesimūscdm̄ diem esset manumissa. **P**ōponius. **I** quoz. parens capite minut⁹ est: legitime hereditatis ius et in ceteris psonis et inter se retinet: et alij aduersus eos. **A**lpianus. **S**i q. cū hēret fratrem et patrū decesserit testō factō: deinde pendēte pōtione heredi scriptoz frat⁹ itestato decesserit/mox cōditio defecerit: patrū posse vtriusq. adire hereditatē legitimā pstat. **I**ul. **I**cius exheredato filio extraneū hēdē sub cōditioe instituit. q. sitū est si post mortē patris pendēte cōditioe ne filius vxorē duxisset: et filii pcreasset et decessisset: deinde cōditio instituti heredis defecisset: an ad hūc posthumū nepotē legitimā hereditas aut p. neret: Rñd: q. post mortē aut sui cōcipit is neq. legitimā hereditatē ei⁹ tanq. su⁹ heres: neq. bo. pos. tanq. cognatus accipere pōt. q. lex. xij. tabu. eum vocat ad hereditatē q. moriēte eo de cuius bonis queritur in rerū natura fuerit. **C**elsus. **E**l si viuo eo concept⁹ est: quia cōceptus quodammodo in rerū natura esse extimatur. **I**ulianus. **T**ē p. tor edicto suo primitat⁹ noie bonoz possessionē pollicet⁹ his q. defuncto mortis tpe cogiti fuerit. nā q. in p. iustudie nepotes cognati appellantur: etiā eoz. post quoz. mortē

s. si pars heredi. pe. l. illud. ibi et cōtrarium et ē. dic vt ibi. et facti. s. de in di. l. sed et si restituatur. n. **T**rāsmittit. vt. d. l. s. de p. rata bu. l. illud. in fi. o. **S**edo die. i. scito mēse et duobus dieb⁹ tractis de. vij. et facit i. auten. de resti. et ea q. pa. coll. l. iij. s. si. et s. de statu ho. l. septimo. **I** quoz. minutus. maria vel media caput diminutioe scuti morte. idēz si emancipatione: vt s. de adop. l. liberti. secus si se in arrogationem dedere: q. filij mutant familiam. vt. s. de capi. dimi. l. libos. **S**i quis. facit s. vñ legi. l. si ex duobus. **I**cius. natura. vt. s. vñ cog. l. i. s. si q. p. ramor. et de bo. lib. l. paul. s. paulus. et in fi. de heredi. ab intesta. s. cum autē. in fi. s. et facti. s. vñ libe. l. scripto. et C. de in offi. testa. l. si q. si lib. et p. timus. l. seq. et aliam sequentē. **I**tem pretor. fuerint. vt et s. vñde cog. l. i. s. si quis proximoz.

Accidit. nō em̄ sunt. vt. §. l. ticius. cū suis cōcordat.
Et matrē. nō dico pregnantem.
Ad eam. s. matrē.

Ex pluribus. p̄tinet. vt. C. de cad. tol. §. his ita. et §. de p̄di. 7 demō. l. hec scriptura. §. l. 7. §. de bono. pos. l. iij. §. fi. 7. l. i.

Cōcepti sunt: nō pp̄rie s; p̄ abu sione pot̄ accidit. **S**i q̄s pregnantē vxorē reliquisset 7 m̄sem̄ 7 soroz; si viua vxore m̄ mortua fuisset deinde vxor mortuū pepisset: ad sororē solā legitima h̄rditas p̄tinet. qz certū est matrē eo tempore decessisse quo legitima h̄rditas ad eam non pertinebat.

Cus accrescedi sequit̄ rē 7 ideo ad h̄rdes trāsit. ius substitutiōis respicit p̄sonā ideo ad heredē nō trāsmitit. **Baro.**

Ex plurib; **M**arcel. legitimis heredib; qdā omiserint adire hereditatē vel morte vel q̄ alia rōne impediti fuerint q̄min; adeāt reliq̄s qui adierint accrescit illa portio. 7 lz decesserint anteq̄ accresceret: hoc ius ad eoz p̄tinet. **h**eredē. alta cā est instituti heredis 7 coh̄rdis substituti. huc em̄ viuo defert̄ ex substōne hereditas: non ē si decesserit heredē eius sequit̄. **M**odestinus.

Ad patrē manumisso rē filij intestati legitima h̄rditas pueniat: vel nō manu missio; bonozū possessio cōpetat: mater defuncti summonebitur. **M**odestinus.

Aptis diminutiōe. etia minima. 7 facit. §. vñ. l. i. in fi. 7 si ta. te. l. fi. 7. §. de ca. di. l. tuclao: 7 §. i. l. i. §. q̄ mortis. 7 m̄li. qui. mo. tu. fi. §. simli. 7. §. l. i. §. si fili;.

Ius. primus. lz nepos in succedēdo q̄q; p̄ueniat: vt. §. si ta. te. l. rescripto.

Illus patri agnat; nō primus est. **G**atus.

Nulla femina aut suos habet h̄rdes: vel desinere habere pot̄ p̄pter capti; diminutionem. **I**dem.

In suis heredib; aditio nō est necessaria: qz statim ip̄o iure heredes existunt.

Si pater apud **P**apiri hostes captus; mortu; defuncto tā i ciuitate filio/ credimus patrēfam; decessisse q̄uis p̄ta p̄tate q̄dū vixerit nō fuerit; in plenuz liberatus. itaq; h̄rdē habitur; est iste nō reuerfo p̄re. s; 7 si postliminio nō redierit p̄r tā defuncto filio q̄cquid medio t̄p̄e eū questiū est h̄bit. 7 nō est mirū si pe-

Pater in s̄ro dot; cōp̄re hendit filia ita dotē accepisse: ne qd̄ aliud ex hereditate p̄ris sp̄aret: eā scripturaz ius successiōis nō mutasse cōstat. p̄uatoz em̄ cautiōes legum auctoritate nō censeri.

Constitutio. **T**ertullianus. **L**ex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Aptis diminutiōe. etia minima. 7 facit. §. vñ. l. i. in fi. 7 si ta. te. l. fi. 7. §. de ca. di. l. tuclao: 7 §. i. l. i. §. q̄ mortis. 7 m̄li. qui. mo. tu. fi. §. simli. 7. §. l. i. §. si fili;.

Ius. primus. lz nepos in succedēdo q̄q; p̄ueniat: vt. §. si ta. te. l. rescripto.

Illus patri agnat; nō primus est. **G**atus.

Nulla femina aut suos habet h̄rdes: vel desinere habere pot̄ p̄pter capti; diminutionem. **I**dem.

In suis heredib; aditio nō est necessaria: qz statim ip̄o iure heredes existunt.

Si pater apud **P**apiri hostes captus; mortu; defuncto tā i ciuitate filio/ cre-

Pater in s̄ro dot; cōp̄re hendit filia ita dotē accepisse: ne qd̄ aliud ex hereditate p̄ris sp̄aret: eā scripturaz ius successiōis nō mutasse cōstat. p̄uatoz em̄ cautiōes legum auctoritate nō censeri.

Constitutio. **T**ertullianus. **L**ex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Lex ista tractat de senatuscō. officianū. **V**itu. xvij.

Nulla capti; diminutiōe sic insti. ad osti. §. sciendi. 7. §. de cōtrabul. l. illud. §. ad testamēta.

In suis. sic et §. de liber. 7 posthu. l. in suis hoc th̄ accipe si ve lit n̄ alio: vt no. C. si vt omnia heredi. l. i. Accur.

Si pater. captus. ante mortē filij.

Patrē. i. fa cū sui iuris: vt he redē habeat ab in testato nō vt scbe tab. valeat. vt. §. de cap. l. q̄ si fili;.

Si pater. captus. ante mortē filij.

Patrē. i. fa cū sui iuris: vt he redē habeat ab in testato nō vt scbe tab. valeat. vt. §. de cap. l. q̄ si fili;.

Si pater. captus. ante mortē filij.

Patrē. i. fa cū sui iuris: vt he redē habeat ab in testato nō vt scbe tab. valeat. vt. §. de cap. l. q̄ si fili;.

Si pater. captus. ante mortē filij.

Patrē. i. fa cū sui iuris: vt he redē habeat ab in testato nō vt scbe tab. valeat. vt. §. de cap. l. q̄ si fili;.

Si pater. captus. ante mortē filij.

Patrē. i. fa cū sui iuris: vt he redē habeat ab in testato nō vt scbe tab. valeat. vt. §. de cap. l. q̄ si fili;.

Si pater. captus. ante mortē filij.

Patrē. i. fa cū sui iuris: vt he redē habeat ab in testato nō vt scbe tab. valeat. vt. §. de cap. l. q̄ si fili;.

Si pater. captus. ante mortē filij.

Patrē. i. fa cū sui iuris: vt he redē habeat ab in testato nō vt scbe tab. valeat. vt. §. de cap. l. q̄ si fili;.

Si pater. captus. ante mortē filij.

Patrē. i. fa cū sui iuris: vt he redē habeat ab in testato nō vt scbe tab. valeat. vt. §. de cap. l. q̄ si fili;.

Si pater. captus. ante mortē filij.

Patrē. i. fa cū sui iuris: vt he redē habeat ab in testato nō vt scbe tab. valeat. vt. §. de cap. l. q̄ si fili;.

Si pater. captus. ante mortē filij.

Patrē. i. fa cū sui iuris: vt he redē habeat ab in testato nō vt scbe tab. valeat. vt. §. de cap. l. q̄ si fili;.

Si pater. captus. ante mortē filij.

Patrē. i. fa cū sui iuris: vt he redē habeat ab in testato nō vt scbe tab. valeat. vt. §. de cap. l. q̄ si fili;.

Si pater. captus. ante mortē filij.

Patrē. i. fa cū sui iuris: vt he redē habeat ab in testato nō vt scbe tab. valeat. vt. §. de cap. l. q̄ si fili;.

Si pater. captus. ante mortē filij.

Inter-
poc va
ria pa
tine
figa.

a Captus sit. quid iuris sit queror: rñ. est certū re.
b Et sic filijs.
c Placuit. vt r. C. de his qui. vt indig. l. pe. r. s. de bo. pos. p. tratab. l. illud. in fi. r. ad fil. l. ij. S. eleganter.
d Ad matris. nisi sit illustris: cui nō succedunt spurij cū legitimis: s; natura- les euz legiti- mis sic. vt. C. ad or- ficia. si qua. r. fa. in situ. ad orf. s. no- nissime.
e Questio. r in genuo nato. Azo. vt. C. ad orf. l. fi. r. facit. s. si. l. i. s. q. rit. r. l. p. i. s. sed si in seruitute.
f Cū ea. tm. vt. f. de cap. l. diuus. s. fi. r. C. de cap. l. i. s.
g Si postea. sic in sti. de capi. di. s. q. b. s. it. r. s. p. inde r. l. p. i. s. ij.
h Restituit. vt. r. de sen. pas. l. fi. i.
i Ad legitimā. r. eius ad testamē- tariā: vt. C. de in- offi. testa. l. ij.
k Unde cog. sic s. vnde cog. l. i. s. si qua. r. de inoffi. testa. l. posthum.
l Ex omi pre. hec verba exponit vt no. s. de ven. in pos. mit. l. fi.
m Interpreta- tione. interpretor. i. corripo vt hic. Itē verbū apertū ex- pūmo: vt. C. de le. r. cō. l. si. ut arrego itē. p. rogo: vt. s. de de oug. iur. l. i. sed econtra corripo. i. addo: vt in aut. q. mo. nat. effi. legi. in pūn.
n Placuit est. qui locauit opas suas vt cū bestijs pugnaret. de alio em nō loquitur: qz alius nō admittit: vt. l. s. capitis.
o Pēnerit. fm tabu. vt. s. de secū. tab. l. ij. s. i.
p Cōingens. qz fuit minima.
q Legitimā. i. que ex officiano

desertur que legitima dicit: vt in sti. de ppe. ac. in pūn. r. Non perimunt. facit. s. si. l. i. l. capitis. cum cōcordā. r. in sti. de le. ag. tu. s. fi. r. s. eo. l. que mortis.
r Diuina. mi. cap. di. r. hoc verū cum p senatuscō. de- fert. secus in bono. pos. vbi distinguit anue vel post: vt. s. vnde l. i. l. fi. r. b. cō- tratab. l. nō tm. s. si emancipatus fi lius pre.
t Magna. i. nō minima. sic. s. de dolo. nō dz. in fi.
v Uel. p salute.
x Sōz. i. cete- roz descendentiū r. datoz curie: r. ex concubina postea vxore facta: vt in- sta. de here. ab in- testa. s. i. nō dicas qz oēs descēdētes simul succedāt. vt in eo. si. s. ita th. s; simul. i. ante trans uerfales. vel dic etiā nepotez qz qz cū filijs vocat: vt in sti. de here. ab in- testa. s. cū filius.
y Hereditatez. scz matremam.
z Antiquū. i. l. xij. tab. que vocat agnatos tm exclu- sis filijs per offi- cianum.
a Hoc iō. i. ver- bum nemo ideo ponitur.
b Patronode- fert. enaz postpo- sito fratre liberti fm quosdā. qz dic vt. s. de bo. lib. l. liberto.
c Verba. s. su- pradicta. scz si ne- mo. r. c.
d Uolet. s. si ne mo filiorū.
e Non vult. si penitet. vt. s. de ver bo. obli. si quis si- pulstus.
f Jus antiquū. id est legē. xij. tab. scz vt agnati ad- mittant. s; p. tra. s. b. suc. edic. l. fi. vbi semel exclusus p aditionē pmi post ea nō admittitur. Sol. libi. idē qz hic dicam in testē: vt

hereditatez eius ex sena. orfi.
Si ea sit mat de cuius sta- tu dubitat vtz materfamilias sit: an filiafam. vtputa qm pa- ter eius ab hostib; captus sit cū certū esse cepit matrēfam. esse libertū ad successiōē eius admittent. vñ tractari pōt an medio tpe dū stat; pēdet suc- curri eis; p pretorē debeat: ne si medio tpe decesserit nichil ad heredē trāsmittāt. r. mag; est vt subueniā: vt in multis casib; placuit. **S**ed r. vul- go qñti admittunt ad mris; le- gitimā hereditatē. Interdū r. in seruitute qñto erit pceden- da legitia hereditas: veluti si post mortē fideicommissarie li- bertat; mris sue factā nat; sit. **L**erte si post māumissionē matris fuerit nat;: s; in seruitu- te pceptus: ad legitimā ei; he- reditatē admittet. **S**z r. si apd hostes cōceptus r. ex captiua pcreat; cū ea redijt fm reser- ptū impatoris nostri r. diui pa- tris eius ad Junij tertullianū poterit ex hoc senatuscōsulto admitti: qñi vulgo qñtus filij.
Qui mortis tpe matris ci- uis roman; fuit si añ aditā he- reditatē in seruitutē deducā: legitia hēditas nō deseret; nec si postea liber fact; sit: nisi for- te seruus pene effect; bñficio pñcipis sit restituit;. **S**z r. si mris exspecto ventre filij edit; sit: magis dicendū est hunc qz ad legitimā hereditatē admit- ti. nā r. instituit; fm tab. r. ab in- testato vnde cognati: r. multo magis vñ legitimi bo. pos. pe- tere potuit. argumēto est qvē ter in possessionē ex omni pre- edicti mris. **Q**ui opas su- as vt cū bestijs pugnaret loca- uit: quive rei capitalis dānar; neq; restitutus est: ex senatus-

cōsulto officiano ad mris he- reditatē nō admittebat; s; hu- mana interpretatiōe placuit; eū admitti. idē erit dicendū r. si hic filij in ei; ptate sit q in cā sit supra scripta; posse eū ex of- ficiano admitti. **S**ed si ma- ter testō facto filij heredē scri- pserit: vñ sub pditionē cū plu- res haberet; si conditiōe pen- dēte bo. pos. petierit. r. postea pditio defecerit: equū est cete- ris etiā filijs legitimā heredi- tatē nō auferrit; qd r. papinia- nus lib. xvj. questionū scripsit **C**apitis minutio saluo sta- tu ptingens; liberis nichil nocet ad legitimā hereditatem. nā vetus sola hereditas q le- ge. xij. tabu. deseret capitis di- minutioe pmiss. noue vel ex le- ge vel ex senatuscōsul. delate nō pmiss; capitis diminutioe. **P**roinde siue qs ante dela- tam siue post delatā capite mi- nuat;: ad legitimā hereditatē admittet; nisi magna; capitis diminutio iterueniat / vel que ciuitatem adimit vtputa si de portet. **S**i nemo filioz eo- rū vel quib; simul legitia he- reditas deseret voler ad se eam hereditatem; ptinere ius anti- quū est: hoc ideo; dz vt qz diu vel vnus filius vult legitimā hēditatē ad se ptinere ius ver; locū nō hēat. itaq; si ex duob; alter adierit alter repudiāue- rit hereditatē ei portio accre- scet. r. si forte sit filius r. patro- nus: repudiāte filio pfono de- fert;. **S**i quis adita matris hereditate p in integrū restitu- tiōē fuerit absentus: an ius antiquū possit locuz hē. s; ba; admittit vt possit si voler;. ad se inq; eā hēditatē ptinere. nā r. hic nō vult; r. si aliqñ; v oluit r. dico posse ius antiquū; lo-

Inter- pretor va- ris pa- titur sigta.

abstinentē herede p in integrū restōnem q̄ iam aduerat
admittit substitutū i velur. nec em cogit nisi sit de necessa
r̄ h̄: q̄ tunc distinguit sit soluedo hereditas vel nō. vt. s̄.
de acqui. here. si minor. 2. de mino. l. 2. si sine. s̄. q̄d papi
man. 2. facit. l. 1. p̄. s̄. si bonoz. 2. s̄. 3. 2. si mater. 2. s̄. q̄d
sūt diximus.

a Qui tunc. cū
filius nō vult.

b Confangui:
neū. i. fratrem.

c Matris. sc̄lz
defuncte.

d Succedenti.
per successorium
edictum.

e Qd̄ ait sena-
tus. p̄ officia. cui⁹
s̄ba nō habemus
plene. s̄ forte erāt
que iudicata sunt
contra filium pro
agnatis 2c.

f Jus fuerit.
als̄ sn̄a nō valet:
vt. C. si a nō cōpe.
per totū. 2. s̄. de res-
gu. iur. si se. s̄. con-
demnatis.

g Bona fide. s̄
hoc dic vt. C. de
transact. sub pre-
textu.

h Vel cōsensu.
pacto gratuito de
nō petendo.

i Vel longo. i.
longissimo. vt. C.
de iure delibe. l. 1. s̄
2. l. si curatōis.

j Sive ingenua
lex p̄cedens
p̄ncipali de officio.
hic de tulliano
dicat. accur.

k Cōmodum.
vt succedat filio.

m Vulgo que-
sitis. sic in litu. ad
tertul. s̄. si. 2. s̄. vn
de cog. l. 4. nisi sit
mater illustri: vt
arg. C. ad offi. si q̄
illustri.

n Sūt effecti.
quia facti serui et
postea manumif-
si. vt. 2. s̄. l. p̄. s̄. q̄
mortis. 2. s̄. vnde
cog. l. is qui.

o Et si serua.
s̄. de sen. pas. l. si.

p Et si libera.
s̄. ad hoc in litu.
de ingenuis.

cum habere. ¶ Utrū aut̄ et de
ferf̄ successio q̄ tūc⁹ legitimus
deprehēdit: an s̄o q̄ tunc fuit
cū filio defert: vtputa p̄pona-
mus fuisse defuncte cōsangu-
neū eiusq̄ filii: s̄ liberate filio
defuncte cōsanguineū obisse
mox filii repudiaste m̄is he-
reditate: an p̄sanguinei filii ad-
mitti possit: 2. iul. recte putat
circa tertullia. locū eē succedē-
ri agnato. ¶ Qd̄ ait senatus
que iudicata trāfacta finita ve-
sunt rata maneāt: ita intelligē-
dū est: vt iudicata debeam⁹ ac-
cipe ab eo cui iudicādi ius fue-
rit. trāfacta. i. bona fide. vt va-
leat trāfactio. finita v̄ s̄ sensu
vel longo silēto sopita. Idē.

Sive ingenua sit mater
siue libertina hēbit ter-
tulliani cōmodū. filii aut̄ vel
filia accipe debem⁹ siue iuste
sint p̄creati vel vulgo q̄siti.
Idē in vulgo q̄sitis 2. iul. l. x. l. i.
ffoz. scribit. s̄ si filii vel filia li-
bertini sint effecti: mat̄ legiti-
mā h̄ditatē v̄dicare nō pote-
rit. qm̄ m̄i eē h̄mōi filioz d̄sistit.
Idē 2. iul. scripsit 2. s̄stitutū ē
ab impatore nostro. ¶ Sed si
in seruitute p̄cepit filii 2. ma-
numissa ediderit: ad legitimā
eius h̄ditatē admittet. idē q̄
2. si serua p̄ene p̄cepit 2. restitu-
ta ediderit. hoc idē 2. si libera
cōcepit 2. ediderit serua p̄ne
mox restituta est. S̄ si libera
cōcepit 2. in seruitute redacta
edidit: mox manumissa est: ad
legitimā hereditatem eius ad-
mittet. Itē si adhuc p̄regnās
manumissa est: dicendū erit p̄-
desse. et in seruitutez editi filij
ad legitimā hereditatē mater
admittet: vtputa si post mox
factā in fidelicōmissa libertate
p̄cepit vel apud hostes 2. cū eo-
redijt: vel si redempta edidit.

q Item si adhuc retinet eundē casum. als̄ esset idem
q̄d. s̄. ibi. sed in seruitute.

r post mortē. s̄. l. p̄. s̄. inter dūm. cū cōcordan.

f Apud hostes. s̄. l. p̄. s̄. sed 2. si apud hostes.

t Redempta. vt. C. de cap. p̄feso.

Si mulier sit famosa: ad le-
gitimā hereditatē liberorū ad-
mittet. ¶ Impuberē cui pas-
sc̄as tabulas fecit: tūc certus
est intestatū decessisse: cū omi-
serint substituti h̄ditatē eius.
quare 2. si ipubes sit arrogat⁹
dicendū est matrē ad bona ei⁹
admitti que haberet si inte-
status decessisset. ¶ Liberi
defuncti sui q̄dē obstabūt ma-
tri ei⁹ tam virilis sexus q̄ femi-
nini: rā naturales q̄ adoptiui
matrē q̄ ei⁹ excludūt bonozū
possessores: et non sui: 2. q̄dē
soli naturales. Adoptiui aut̄
liberi post emācipationem ita
admittunt⁹ si ex libertis natura-
libus fuerit: vtputa nepos na-
turalis ab auo adoptat⁹: nā lz
sit emācipat⁹ bonozū pos. acce-
pta mater obstat. si s̄o apud
hostes est filii vel nasci sperat⁹
p̄det ius matris donec redie-
rit vel nascat: s̄ si sint sui here-
des verū h̄ditas ad eos nō p̄-
tineat: videamus an mater ad-
mittat: vtputa abstinuit se he-
reditate. Africamus 2. publi-
cus tentat dicere in casu quo
abstinet sui/matrem ventre. 2.
tūc et obstant quotiens rē ha-
berent: ne nudū nomen sui he-
redis noceat matri: que senten-
tia equior est. ¶ Sed si quis
decesserit relicta filia quā i ad-
optone legitime dederat reli-
cta: 2. matre diuus plus decre-
uit cessare senatuscōsultū ter-
tullianū: 2. simul esse admittē-
das ad bonozū pos. vnde prior
mi cognati matrē 2. filia. S̄
q̄ idē iul. scripsit matrē ex se
natuscōsul. nō posse admitti si
filia in bono. pos. petenda ces-
sauerit: verū nō erit: succedit
em̄ filie. 2. ideo dicendū nō erit
matrē donec filia bonozū pos.
petere p̄t bonozū pos. accepe-

v famosa. i. in
famis.

x Decessisse. 2.
sit mater admit-
tur.

y Admitti. ipa
enim arrogatione
irritatur pupilla-
re testamentum:
vt. s̄. de adoptio.
l. nec ei. s̄. eorum. 2.
dic admitti ex se-
natuscōsul. si fa-
ctus sui iuris de-
cessit. si autem in
familia adoptiua
tunc ex stipula. ex
p̄fesa vel tacita:
vt. s̄. de adop. l. nō
aliter. 2. l. his ver-
bis. Accur.

z Liberi. liberi
nominatiuus: des-
functi genitini cas-
sus. Accur.

a Eius. scilicet
defuncti.

b Possessores
vt emancipati.

c Non sui. sub
audi excludit ma-
trem.

d Naturales.
subau. 2. legitimi.

e Admittit. 2.
nō si fuerit extra-
nei: quia emanci-
pati desinunt esse
liberi.

f Equior est. fa-
cti. s̄. de fideicom.
lib. l. cap queritur
s̄. si. 2. in s̄. si quis

g Et filiam. fi-
lia enim nō vt sua
nec vt agnata po-
test vocari: qz mu-
tauit familiam. re-
stat ergo vt vocef
vt cognata.

h Cessauerit. i.
repudiauerit. sed
im̄ p̄ vnde cognat-
ti cum sit adopti-
ua ab alio.

i Succedit. sue
cessivo edicto.

k Petere p̄t.
petere p̄t bonozū
pos. vnde cognati.

a Nō posse differi ergo etiā p sua pte: vt. I. S. et si sit. **b** Spera. f. mater per senatūscō. si filia repudiatur. z f. d. s. de bo. lib. si filius s. cum filius.

c Abstinerit. abstinet hic heres extraneus. alibi dicitur qd repudiat suus. vt. C. de le. here. l. defuncti. z vt rōq i propue: vt inli. de here. qua. z dif. **d** Extraneus. z facit s. e. l. i. s. si qd adit. ea. sed s. s. de suc. ed. l. fi. Sol. ibi.

d Immixtus. p i inte. rest. qd pōt vt. s. de mino. l. et si sine s. restituit.

e Diffusus sit. f. mater noie vētris que possessio non tribuit ius.

f Bo. pos. vnde liberi que tribuit ius in ppetate.

g Agnascitur. qdō pōt nō agnasci cū si viueret p tpe quo hic nascit in pte sua cēt: vt inli. de tu. s. fi. Rn. nō agnascit. i. non fit ex heres vt filius qui z agnat est: vt. s. ti. i. filius opz s. q. vel adeat d iure ciuili. vt pe tat bo. pos. vt excludat matrē a tertullia. z s. hoc col lige hereditatē nō aditā nō transire ad fugiōes. s. q. dā cōtra z hic dicit loqui de nepote nato ex emancipato q si est suus: vt qz an emācipatiōne fuit pceptus trāsmittit etiā nō aditā als non. sed certe hys obstat: qz dicit patri: sed possunt dicere. i. parēt. z p. cis. C. de suis z legi. here. apud hostes.

h Bonoz pos. per. pcuratorem eius qd fieri pōt: vt. C. de cura. fur. l. fi. s. i. sed habetur p nō petita si in furore deccadat: vt. C. de cur. su. l. fi. s. finatem. **i** Carbo. nec hec tribuit ius sicut nec ventris. vt. s. s. l. possessio. carboniana. (si qd. **l** Sed cū hoc tpe. f. carbo. finit cū petēda anni curiu ex q scit prouersā sibi fieri: vt. s. de carbo. edic. l. iij. in fi. Itē petita ea finit pūbertate: vt. i. e. l. s. pūberi. hic ergo vel nō fuit petita: z codē tpe anni finita est cū ordinaria:

quia sciuit sibi eā deferi: z hec extraordinaria: qz scit si bi prouersā referri: vt. s. de carb. edic. l. iij. s. fi. z ita mater admittit. vel si petiit carbo. adueniente pūbertate. p nunciatus fuit eā nō esse filii: vt. s. de carb. edic. l. iij. in fi. **m** Sed si infanti. als in libro dñi Accur. est vel si ima pūbes zc.

n Mater ex senatūscōsul. erit vo cōda. **o** Objicit mri pater si ue in vtriusqz bonis tā filij qz filie/ siue hys siue bono. pos. existat. **p** S; neqz auus neqz pāuus in tertulliano mri nocēt: qzuis fiduciā cōtraxerint. pater aut tñ nālis z nō etiā adoptiuus nocet mri. verū em est cū pater eē defierit a mfe cū excludit: s; nec ad bo. pos. cōtratab. eū admitti cū p cē defierit. vnde cūqz aut accepti bonoz pos. pater naturalis siue legitimus siue p tratab. ex quaute parte excludit matrē.

q Si sit agnat defuncti z naturalis pat sit in adoptiuā familia z matrē admittit: qm patrē agnatus excludit.

r Si sit panguinea foroz defuncti z mater sit z p adoptiuus vel emācipatus: si panguinea velit hē hereditatē: mrez ex senatūscōsul. vna cū venire z patrē excludit plz. si cōfanguinea repudiet: matrē ex senatūscōsul. ppē p rem nō venire. z qzuis als nō soletat mat expectare panguineam velit necne adire hēditatez: nūc tñ expectat an cōfanguinea est que patrē excludit. repudiāte ergo cōfanguinea bonozum posses. habebit mater cuz patre quasi cognata: sed z in hac morā pānetur: nec ante accipiet bonoz posses. qz pater petierit: qm omittente eo potest ex senatūscōsul. succedere.

s Si sit agnat defuncti z naturalis pat sit in adoptiuā familia z matrē admittit: qm patrē agnatus excludit.

t Si sit panguinea foroz defuncti z mater sit z p adoptiuus vel emācipatus: si panguinea velit hē hereditatē: mrez ex senatūscōsul. vna cū venire z patrē excludit plz. si cōfanguinea repudiet: matrē ex senatūscōsul. ppē p rem nō venire. z qzuis als nō soletat mat expectare panguineam velit necne adire hēditatez: nūc tñ expectat an cōfanguinea est que patrē excludit. repudiāte ergo cōfanguinea bonozum posses. habebit mater cuz patre quasi cognata: sed z in hac morā pānetur: nec ante accipiet bonoz posses. qz pater petierit: qm omittente eo potest ex senatūscōsul. succedere.

u Si sit agnat defuncti z naturalis pat sit in adoptiuā familia z matrē admittit: qm patrē agnatus excludit.

v Si sit panguinea foroz defuncti z mater sit z p adoptiuus vel emācipatus: si panguinea velit hē hereditatē: mrez ex senatūscōsul. vna cū venire z patrē excludit plz. si cōfanguinea repudiet: matrē ex senatūscōsul. ppē p rem nō venire. z qzuis als nō soletat mat expectare panguineam velit necne adire hēditatez: nūc tñ expectat an cōfanguinea est que patrē excludit. repudiāte ergo cōfanguinea bonozum posses. habebit mater cuz patre quasi cognata: sed z in hac morā pānetur: nec ante accipiet bonoz posses. qz pater petierit: qm omittente eo potest ex senatūscōsul. succedere.

w Si sit agnat defuncti z naturalis pat sit in adoptiuā familia z matrē admittit: qm patrē agnatus excludit.

x Si sit panguinea foroz defuncti z mater sit z p adoptiuus vel emācipatus: si panguinea velit hē hereditatē: mrez ex senatūscōsul. vna cū venire z patrē excludit plz. si cōfanguinea repudiet: matrē ex senatūscōsul. ppē p rem nō venire. z qzuis als nō soletat mat expectare panguineam velit necne adire hēditatez: nūc tñ expectat an cōfanguinea est que patrē excludit. repudiāte ergo cōfanguinea bonozum posses. habebit mater cuz patre quasi cognata: sed z in hac morā pānetur: nec ante accipiet bonoz posses. qz pater petierit: qm omittente eo potest ex senatūscōsul. succedere.

y Si sit agnat defuncti z naturalis pat sit in adoptiuā familia z matrē admittit: qm patrē agnatus excludit.

z Si sit panguinea foroz defuncti z mater sit z p adoptiuus vel emācipatus: si panguinea velit hē hereditatē: mrez ex senatūscōsul. vna cū venire z patrē excludit plz. si cōfanguinea repudiet: matrē ex senatūscōsul. ppē p rem nō venire. z qzuis als nō soletat mat expectare panguineam velit necne adire hēditatez: nūc tñ expectat an cōfanguinea est que patrē excludit. repudiāte ergo cōfanguinea bonozum posses. habebit mater cuz patre quasi cognata: sed z in hac morā pānetur: nec ante accipiet bonoz posses. qz pater petierit: qm omittente eo potest ex senatūscōsul. succedere.

aa Si sit agnat defuncti z naturalis pat sit in adoptiuā familia z matrē admittit: qm patrē agnatus excludit.

ab Si sit panguinea foroz defuncti z mater sit z p adoptiuus vel emācipatus: si panguinea velit hē hereditatē: mrez ex senatūscōsul. vna cū venire z patrē excludit plz. si cōfanguinea repudiet: matrē ex senatūscōsul. ppē p rem nō venire. z qzuis als nō soletat mat expectare panguineam velit necne adire hēditatez: nūc tñ expectat an cōfanguinea est que patrē excludit. repudiāte ergo cōfanguinea bonozum posses. habebit mater cuz patre quasi cognata: sed z in hac morā pānetur: nec ante accipiet bonoz posses. qz pater petierit: qm omittente eo potest ex senatūscōsul. succedere.

ac Si sit agnat defuncti z naturalis pat sit in adoptiuā familia z matrē admittit: qm patrē agnatus excludit.

ad Si sit panguinea foroz defuncti z mater sit z p adoptiuus vel emācipatus: si panguinea velit hē hereditatē: mrez ex senatūscōsul. vna cū venire z patrē excludit plz. si cōfanguinea repudiet: matrē ex senatūscōsul. ppē p rem nō venire. z qzuis als nō soletat mat expectare panguineam velit necne adire hēditatez: nūc tñ expectat an cōfanguinea est que patrē excludit. repudiāte ergo cōfanguinea bonozum posses. habebit mater cuz patre quasi cognata: sed z in hac morā pānetur: nec ante accipiet bonoz posses. qz pater petierit: qm omittente eo potest ex senatūscōsul. succedere.

ae Si sit agnat defuncti z naturalis pat sit in adoptiuā familia z matrē admittit: qm patrē agnatus excludit.

af Si sit panguinea foroz defuncti z mater sit z p adoptiuus vel emācipatus: si panguinea velit hē hereditatē: mrez ex senatūscōsul. vna cū venire z patrē excludit plz. si cōfanguinea repudiet: matrē ex senatūscōsul. ppē p rem nō venire. z qzuis als nō soletat mat expectare panguineam velit necne adire hēditatez: nūc tñ expectat an cōfanguinea est que patrē excludit. repudiāte ergo cōfanguinea bonozum posses. habebit mater cuz patre quasi cognata: sed z in hac morā pānetur: nec ante accipiet bonoz posses. qz pater petierit: qm omittente eo potest ex senatūscōsul. succedere.

quia sciuit sibi eā deferi: z hec extraordinaria: qz scit si bi prouersā referri: vt. s. de carb. edic. l. iij. s. fi. z ita mater admittit. vel si petiit carbo. adueniente pūbertate. p nunciatus fuit eā nō esse filii: vt. s. de carb. edic. l. iij. in fi. **m** Sed si infanti. als in libro dñi Accur. est vel si ima pūbes zc.

n Mater ex senatūscōsul. erit vo cōda. **o** Objicit mri pater si ue in vtriusqz bonis tā filij qz filie/ siue hys siue bono. pos. existat. **p** S; neqz auus neqz pāuus in tertulliano mri nocēt: qzuis fiduciā cōtraxerint. pater aut tñ nālis z nō etiā adoptiuus nocet mri. verū em est cū pater eē defierit a mfe cū excludit: s; nec ad bo. pos. cōtratab. eū admitti cū p cē defierit. vnde cūqz aut accepti bonoz pos. pater naturalis siue legitimus siue p tratab. ex quaute parte excludit matrē.

q Si sit agnat defuncti z naturalis pat sit in adoptiuā familia z matrē admittit: qm patrē agnatus excludit.

r Si sit panguinea foroz defuncti z mater sit z p adoptiuus vel emācipatus: si panguinea velit hē hereditatē: mrez ex senatūscōsul. vna cū venire z patrē excludit plz. si cōfanguinea repudiet: matrē ex senatūscōsul. ppē p rem nō venire. z qzuis als nō soletat mat expectare panguineam velit necne adire hēditatez: nūc tñ expectat an cōfanguinea est que patrē excludit. repudiāte ergo cōfanguinea bonozum posses. habebit mater cuz patre quasi cognata: sed z in hac morā pānetur: nec ante accipiet bonoz posses. qz pater petierit: qm omittente eo potest ex senatūscōsul. succedere.

s Si sit agnat defuncti z naturalis pat sit in adoptiuā familia z matrē admittit: qm patrē agnatus excludit.

t Si sit panguinea foroz defuncti z mater sit z p adoptiuus vel emācipatus: si panguinea velit hē hereditatē: mrez ex senatūscōsul. vna cū venire z patrē excludit plz. si cōfanguinea repudiet: matrē ex senatūscōsul. ppē p rem nō venire. z qzuis als nō soletat mat expectare panguineam velit necne adire hēditatez: nūc tñ expectat an cōfanguinea est que patrē excludit. repudiāte ergo cōfanguinea bonozum posses. habebit mater cuz patre quasi cognata: sed z in hac morā pānetur: nec ante accipiet bonoz posses. qz pater petierit: qm omittente eo potest ex senatūscōsul. succedere.

u Si sit agnat defuncti z naturalis pat sit in adoptiuā familia z matrē admittit: qm patrē agnatus excludit.

v Si sit panguinea foroz defuncti z mater sit z p adoptiuus vel emācipatus: si panguinea velit hē hereditatē: mrez ex senatūscōsul. vna cū venire z patrē excludit plz. si cōfanguinea repudiet: matrē ex senatūscōsul. ppē p rem nō venire. z qzuis als nō soletat mat expectare panguineam velit necne adire hēditatez: nūc tñ expectat an cōfanguinea est que patrē excludit. repudiāte ergo cōfanguinea bonozum posses. habebit mater cuz patre quasi cognata: sed z in hac morā pānetur: nec ante accipiet bonoz posses. qz pater petierit: qm omittente eo potest ex senatūscōsul. succedere.

w Si sit agnat defuncti z naturalis pat sit in adoptiuā familia z matrē admittit: qm patrē agnatus excludit.

x Si sit panguinea foroz defuncti z mater sit z p adoptiuus vel emācipatus: si panguinea velit hē hereditatē: mrez ex senatūscōsul. vna cū venire z patrē excludit plz. si cōfanguinea repudiet: matrē ex senatūscōsul. ppē p rem nō venire. z qzuis als nō soletat mat expectare panguineam velit necne adire hēditatez: nūc tñ expectat an cōfanguinea est que patrē excludit. repudiāte ergo cōfanguinea bonozum posses. habebit mater cuz patre quasi cognata: sed z in hac morā pānetur: nec ante accipiet bonoz posses. qz pater petierit: qm omittente eo potest ex senatūscōsul. succedere.

y Si sit agnat defuncti z naturalis pat sit in adoptiuā familia z matrē admittit: qm patrē agnatus excludit.

z Si sit panguinea foroz defuncti z mater sit z p adoptiuus vel emācipatus: si panguinea velit hē hereditatē: mrez ex senatūscōsul. vna cū venire z patrē excludit plz. si cōfanguinea repudiet: matrē ex senatūscōsul. ppē p rem nō venire. z qzuis als nō soletat mat expectare panguineam velit necne adire hēditatez: nūc tñ expectat an cōfanguinea est que patrē excludit. repudiāte ergo cōfanguinea bonozum posses. habebit mater cuz patre quasi cognata: sed z in hac morā pānetur: nec ante accipiet bonoz posses. qz pater petierit: qm omittente eo potest ex senatūscōsul. succedere.

aa Si sit agnat defuncti z naturalis pat sit in adoptiuā familia z matrē admittit: qm patrē agnatus excludit.

ab Si sit panguinea foroz defuncti z mater sit z p adoptiuus vel emācipatus: si panguinea velit hē hereditatē: mrez ex senatūscōsul. vna cū venire z patrē excludit plz. si cōfanguinea repudiet: matrē ex senatūscōsul. ppē p rem nō venire. z qzuis als nō soletat mat expectare panguineam velit necne adire hēditatez: nūc tñ expectat an cōfanguinea est que patrē excludit. repudiāte ergo cōfanguinea bonozum posses. habebit mater cuz patre quasi cognata: sed z in hac morā pānetur: nec ante accipiet bonoz posses. qz pater petierit: qm omittente eo potest ex senatūscōsul. succedere.

ac Si sit agnat defuncti z naturalis pat sit in adoptiuā familia z matrē admittit: qm patrē agnatus excludit.

ad Si sit panguinea foroz defuncti z mater sit z p adoptiuus vel emācipatus: si panguinea velit hē hereditatē: mrez ex senatūscōsul. vna cū venire z patrē excludit plz. si cōfanguinea repudiet: matrē ex senatūscōsul. ppē p rem nō venire. z qzuis als nō soletat mat expectare panguineam velit necne adire hēditatez: nūc tñ expectat an cōfanguinea est que patrē excludit. repudiāte ergo cōfanguinea bonozum posses. habebit mater cuz patre quasi cognata: sed z in hac morā pānetur: nec ante accipiet bonoz posses. qz pater petierit: qm omittente eo potest ex senatūscōsul. succedere.

ae Si sit agnat defuncti z naturalis pat sit in adoptiuā familia z matrē admittit: qm patrē agnatus excludit.

af Si sit panguinea foroz defuncti z mater sit z p adoptiuus vel emācipatus: si panguinea velit hē hereditatē: mrez ex senatūscōsul. vna cū venire z patrē excludit plz. si cōfanguinea repudiet: matrē ex senatūscōsul. ppē p rem nō venire. z qzuis als nō soletat mat expectare panguineam velit necne adire hēditatez: nūc tñ expectat an cōfanguinea est que patrē excludit. repudiāte ergo cōfanguinea bonozum posses. habebit mater cuz patre quasi cognata: sed z in hac morā pānetur: nec ante accipiet bonoz posses. qz pater petierit: qm omittente eo potest ex senatūscōsul. succedere.

ag Si sit agnat defuncti z naturalis pat sit in adoptiuā familia z matrē admittit: qm patrē agnatus excludit.

ah Si sit panguinea foroz defuncti z mater sit z p adoptiuus vel emācipatus: si panguinea velit hē hereditatē: mrez ex senatūscōsul. vna cū venire z patrē excludit plz. si cōfanguinea repudiet: matrē ex senatūscōsul. ppē p rem nō venire. z qzuis als nō soletat mat expectare panguineam velit necne adire hēditatez: nūc tñ expectat an cōfanguinea est que patrē excludit. repudiāte ergo cōfanguinea bonozum posses. habebit mater cuz patre quasi cognata: sed z in hac morā pānetur: nec ante accipiet bonoz posses. qz pater petierit: qm omittente eo potest ex senatūscōsul. succedere.

ai Si sit agnat defuncti z naturalis pat sit in adoptiuā familia z matrē admittit: qm patrē agnatus excludit.

aj Si sit panguinea foroz defuncti z mater sit z p adoptiuus vel emācipatus: si panguinea velit hē hereditatē: mrez ex senatūscōsul. vna cū venire z patrē excludit plz. si cōfanguinea repudiet: matrē ex senatūscōsul. ppē p rem nō venire. z qzuis als nō soletat mat expectare panguineam velit necne adire hēditatez: nūc tñ expectat an cōfanguinea est que patrē excludit. repudiāte ergo cōfanguinea bonozum posses. habebit mater cuz patre quasi cognata: sed z in hac morā pānetur: nec ante accipiet bonoz posses. qz pater petierit: qm omittente eo potest ex senatūscōsul. succedere.

a Sed et si ipsa, scilicet mater.

b Veniat, fuit ergo nepos a patre adoptivo emācipat^o. alio non haberet heredes secundum hanc iura: vel secundum hanc videat desine- re esse et soror, ut si- stitu. de nup. §. in- ter eas. §. rñ. hic non desinit hęc ius sororitatis: quoniam ab auo fuit eius fili^o adoptat^o. ut. §. ea. l. §. liberi.

c Repudiavit, repudiās vno iure potest vire p alio. ut. §. C. de iure de- libe. l. suum.

d Diminutiōe, minima: quoniam ipsa sit emācipata. sed q- re et hic non retinet ius sororitatis post capti. dim. Rñ. ibi erat civile et natu- rale vinculu: hęc na- turale tñ.

e In bonoruz pos. vñ legitimi. ut. §. vñ legi. l. ij. in fi. l. ij.

f De adēnda, p. tertullianum.

g Diximus, §. pro. §.

h Patru^o, nūc videt. sic. §. §. eo. l. §. vtrum.

i Decederet, filius.

k Uendicando rā. si mouātur im- puberes non alio. ut. C. ad tertullia. l. omnē. et l. mñs. et de leg. hęc. l. sci- ant. et hęc omnia infra exponit.

l Aut em. pñ- tatio dimi pñ. ut. §. q. pe. tu. l. ij. §. idēz diuis.

m Iniungitur, ut. §. de tu. et cura. da. l. ius dādi.

n Cunctare. l. dubitare. et q. p. certo proponebat petere.

o Nec legitie.

Sed et si ipsa mater eadē sit soror cōsanguinea: vtputa quā pat̄ m̄ris nepotē suū ex fi- lia adoptauit: sit p̄terea et pat̄ naturalis: hęc mater siquidem quasi cōsanguinea veniat^o ex- cludet patrē. si ius cōsanguineę repudiavit vel capitis diminu- tione^o amisit: ex senatuscōsul. venire p̄pter patrē nō pot̄. re- pudiāte v̄o patre rursus ex se- natuconsult. pot̄ venire. **S**i mat̄ hereditatē filij filieue non adierit: ex senatuscōsul. tertul- liano in bonor^o pos. antiquum ius seruandū est. cū em̄ est pla- tio m̄se omittēte senatuscōsul. beneficiū ius succedit vetus. sed si mat̄ repudiauerit bono- rū posset. de adēnda^o v̄o he- reditate deliberaret: dicēdum erit agnatū non succedere: quā nondū verū est non adisse ma- trē. qd̄ aut̄ diximus^o ius anti- quū seruari m̄se nō adēute cut̄ p̄sone defera^t hereditas vidē- dū est: vtrū et que nūc prima iuentres cū mater repudiat: an et que fuerat cū intestato decē- sisse certū esset. vtputa fuit pa- truu^o cū intestato decederet^o patru^o filius cū mat̄ repudias- set: patruo nondum delata he- reditate atq; ideo defuncto eo matre deliberante patru^o filiū vocari.

Dictū est supra qualis ma- ter excludatur a successione fi- lij p̄pter filios vel cōsanguine- os. modo est videndū quā priue- tur successione p̄pter tutorem non petitiū. et primo ponit men- tē cuiusdā p̄sōnis. scđo sc̄ipit illam constitutionē exponere. secunda ibi et quidem. **Bar.**

Si mater non petierit tuto- res idoneos filijs suis dari: vel p̄torib^o excusatis siue reiectis nō p̄festim alioz nomen edide- rit: ius nō hęc v̄dicandoz^o sibi bonoz intestatop filioz. et qd̄ si nō petijt incidit in p̄sōnem. ait enim^o vel si nō peteret: sed a quo non petet: loquitur qui-

dem de pretore p̄stituto. s; pu- to etiā in puicis locū habere et si a magistratib^o municipa- libus non petat. **Q**uā in magis- trib^o municipalib^o dādi necessi- tas iungit^o. qd̄ §. si petijt s; ad- monita vel a libertis vel a co- gnatis an icidit in senatuscō. et puto eā incidere si cōpulsā fe- cerit: nō si cū petet. nō cūctare tur^o admonita est. **Q**uā si pa- ter et^o peti phibuerat tutore: (quā p̄ matre rem eoz admini- strari voluerit) incidit si nec pe- tat nec legitime^o tutelā admini- strat. q; si penitus egenis filijs nō petijt: ignoscendū est et. sed si forte absens a libertis p̄uen- ta est: vel ab alijs: dicendū est eā nō excludi^o: nisi forte cū fru- strare^t id p̄tingit. filijs aut̄ nō petēdo puni^t vtq; z filia^o. qd̄ si nepotib^o: si nō petendo pu- nitur. qd̄ si curatores nō petijt: verba rescripti deficiūt. sed dī- cendū est siquidē ipuberibus^o curatores nō petijt: eandē esse rōnem: si tam puberib^o cessa- re^t debere. q; si cū pregnās es- set bonis nō petijt curatore: di- co in sniam icidere. nā et si ap̄- hostes habuit impuberē: idēz erit dicendū. q; si furioso tuto- rē vel curatore nō petijt: mag^o est vt icidat. **N**on solū autē que nō petijt coarctet: s; et de- functouē^o petijt vt rescripto declarat vel priuilegio^o munitū vel ornātū puta trib^o tutelis: s; ita demū si data opa hoc fecit. **Q**uid ergo si tales petijt et susceperūt nichilomin^o vt detēti sunt: ex- cusata erit mat̄. quid si indignos vel minus ha- biles ad tutelā petierit: quā sciebat pretore eos non daturū. **Q**uid tñ si dedit eosdē proz matris petitionē secur^o. tam qd̄ pretoris delictū est: s; et matris punim^o p̄siliū. igit si forte excusati sint illi vel improbat^o: mater alios sine mora pete- re. ergo siue non petierit: siue nō idoneos pete- rit. punietur: etiā si dati fuerit minus idonei pre- tore errante^o. **I**doneos aut̄ vtrū facultatib^o: an et morib^o petere debeat: dubitatiois esse pot̄. puto autem facile et ignoscit: si locupletes sint hi quos petijt. sed si priuibus excusatis reiectisve non p̄festim alioz noia ediderit: puni^t. **Q**uid er- go si nō fuerint oēs excusati: vñ non oēs reiecti:

qd̄ potuit petēdo a p̄ncipe fm hęc ipa. ut. §. de tute. l. si. quid autē si pat̄ eoz mat̄ nō mā- dauit gerere ipsa tñ gessit: et ideo tu- tores non petijt. **I**te qd̄ si alij ges- serunt sed a iudicē tute^o nō petierunt nec inuenta- riū fecerūt: an pu- nitur mater? **R**ñ. aperte hęc videt di- cere q; incidat: qd̄ nō legitime gessit fm **A**zo. **p** **E**xcludi. vt **C**. §. hīs q. vt idig. l. sorore. et. **C**. §. iur. re. h. l. edicto. §. cū autem. **q** **I**mpuberi- b^o. qd̄ sit quāq; vt in. de cura. §. in- terdum. **r** **C**essare debe- re. sed ipsi sibi met petant. ut. §. q. pe. tu. l. ij. §. curatore. **f** **T**utore. §. de tute. l. q. h. in p̄n. **t** **D**efunctouē procraftinādo. **v** **P**riuilegio. sic. §. qd̄ cuius. vñ uer. no. l. §. si. **x** **E**rrante. nisi statim alios petat vt. §. §. si possib^o.

a **C** Imputādū. nisi cō reliqui susciunt administratiōni. vt. s. qui pe. tu. l. credendum.
b **C** Plenum officiū. vt. r. C. qui pe. tu. l. cum a matribus. r. no. q. quo ad suspectos est hoc cōsiliū ne sit p̄tra dicta. l. s. qui pe. tu. l. si. s. sed quo ad certa ē necessitas. sic. C. de admi. tuto. l. si. s. personis.
c **C** Cōfessum autē hoc est verbuz orationis recitate s. s. si mater.
d **C** Sedētis. sic s. quis or. in bo. pos. fer. l. i. s. in bo. uorum.
e **C** Mandare. p. curatōri. f. q. potest. vt. C. qui pe. tu. l. cū a matribus.
f **C** Plerasq. vt. C. de cōdi. insti. l. cōditōes. r. l. fili.
g **C** Plenus. vt. nec curatores pe. tar. accur.
h **C** Imputādū. r. sic non est remittenda.
i **C** Ex stipulatu actionē. quam alio haberet. vt. s. eo. l. i. s. impuberi.
k **C** Admitti. f. q. ad hereditatē. sed an idē ordo in petendis tutōribus vt. p̄ mater q̄ alij audiat. f. vt. donec mater vult petere alius non audiat. Rñ. nō. vt. s. e. l. i. s. s. si forte. r. qui pe. tu. l. i. s. in fi. Jē. no. q. ipso iure m̄ esse definit vt. hic.
p **C** Tres. pone casum vt. s. l. p̄xima. s. obūat.
q **C** Quisimū. s. e. l. i. s. liberi.
n **C** Annum. vt. s. eo. l. i. s. si auus.
o **C** P̄teritis. vt. s. si a pa. quis fu.

videndū est an ei imputet cur in locū excusati nō petijt: r. pu to imputandū. qd si decesserint quidā: puto h̄ verba deficiat/ sniam p̄sonis locū habere. **C** Sed qd d̄rimus reiecti vtrū sic accipimus a p̄toze nō dari: an r. si suspecti fuerint re morti vel ob negligentiam vel ignauā repulsi. respondi etiā hos q̄s. reiectos recte dicit. ergo etsi latitēt sed lōgū est: nā nec hoc ei imputet cur suspectos nō fecit. alioq̄n r. si latitent potuit edicto desiderare vt eos p̄toz adesse iuberet et suspectos eos remoueret si d̄ essent. **C** si nō cōpult eos m̄ se tutele: r. cū plenu officiū a matre desideram: r. hec ei curāda sunt ne in hereditate ei obstitēt. **C** Cōfessum autē sic erit accipiendū/ vbi primū potuit idest p̄tozis copiam habuit huic rei sedētis: nisi forte infirmitate impedita est vel alta magna cā que etiā mandare eā ad petēdos tutores impediret. ita tñ vt nullo modo amale tps excederet. si em̄ mortalitate filij p̄uentā est: nichil matri imputet. **C** Tractari velle p̄t si pupillo amplū legatum sub p̄ditione sit relicti si tutores nō habuerit: r. puta p̄pter ea ei mater nō petierit ne p̄ditione deficeret: an p̄stitutio cesset. r. puto cessare si dānū minus sit cumulo legati: qd r. in magistratib⁹ municipalib⁹ tractat apud tertulianum: r. puto dandā in eos actionē quaten⁹ plus erit in dāno q̄ in legato nisi forte quis putet p̄ditionez hāc q̄si vtilitati publice oppugnātem remittendā: vt alio plerasq̄: aut s̄ba. cauillatus iputauerit m̄i cur curatores non petierit. finge aut plenus cōditione p̄scriptā nōne erit m̄i ignoscendū: aut hoc iputat matri cur nō desiderauerit a p̄ncipe cōditione remitti: r. puto nō esse imputandū. ergo etiā

si mater ei qui soluedo nō erit nō petierit tutozem/ puto ignoscendū: cōsultit em̄ ei vt m̄i inquitet q̄si idesensus. **C** Et si forte q̄s vxorē cōis filij matre h̄dē scripserit: rogauerit q̄ remissa ēt satisfactio vt filio pubere facto restituat hereditatē: nec mater ei petijt tutores. d̄z dicit cessare p̄sones: cū patris voluntatē secuta est: r. nichil habēt filio tutores non petierit. **C** si ei remissa satisfactio non fuerit/ p̄tra erit: qm̄ vel p̄pter hoc debuit tutores habere. s̄ si forte ipubes post m̄ris cessationē fuerit arrogatus r. ipubes obierit: dicendū erit m̄i aduersus arrogatores nō cōpetere ex stipulatu actio nem. **C** Videndū est matre p̄hibita ius suū vendicare: vtrū ceteros admittam⁹ atq̄ si mater nō esset: an ipsam heredem dicimus fieri vel aliud nomen successions inducere: sed negauimus ei actiones r. inuenim⁹ rescriptum ab imperatore nostro antonino augusto r. diuo p̄re eius manue marie pudie idus apillis plautiano iterū p̄sule: matre remota eos admittit q̄ veniret si m̄i nō fuisset. ergo r. agnati ceteriq̄ succedunt. aut si nemo sit: bona vacabūt. **C** Modestinus. **P** Atrem adoptiuum matri non obesse pleriq̄ probant. **I** dem. **M** Atres itestate defuncte h̄ditatē ad oēs eius liberos p̄tinere (etiam si ex diuersis matrimonijs nati fuerint) iuris est. **C** Paulus. **Q**uissimum est oēs filios matri p̄ferri etiā si p̄ adoptionē in familia relicti eēt: sed r. nepos ex adoptiuo filio natus ex s̄bis senatuscōsultū m̄i obstat. **C** Si ex filio nepotē auus manumiserit: isq̄ patre r. auo r. matre superstitibus decessit: p̄t queri q̄s potior esse debeat. nā si mater exclusit aut manumiserit q̄ patri anteponit: edicto p̄tozis inducet pater defuncti. quo admissio desinit senatuscō. loc⁹ esse. r. rursus auus vocabit. ita q̄ rectius est auo ius suū p̄seruare. q̄ r. p̄tra scriptos h̄des possessio nem bonoz accipere solet. **I** dem. **E** filij mater ex hoc senatuscōsulto ēt si in aliena p̄tate sit ad h̄ditatē admittit. **C** filius q̄ se nolle adire h̄ditatē m̄ris dixit: an p̄t mutata volūtate adire anq̄ p̄ sanguine vel agnat⁹ adire videndū est: p̄pter hec s̄ba si nemo filioz vult h̄ditatē suscipere: q̄ extēsiua s̄t.

ma. l. i. s. nepos.
p **C** Cōseruare. nō ergo m̄i excludit aut quādo pater est in medio. r. no. q̄ hic fallit regula quas habes. **I** de diuer. r. tēpo. p̄re. l. de accessionibus. f. si vinco vincentē r. c. nā alius vincit patrē. r. pater matrem: nō in auus solus vincit matrē vt. hic. r. s. l. i. s. obūat: nisi pater sit in medio vt. hic dicitur. sic r. fallit alio vt. no. C. de na. lib. aut. lic. **E** filij hic p̄tate sit. f. m̄i sic extēsiua. p̄pter verbū volēt.

qđ format a pſenti. vt. I. de vero. ob
liga. ſi ſtipulatus.
Admittenda
eſt. immo vt qđ nō.
vt. C. de iur. 7 fac.
igno. l. ij. que eſt 5.
Sol. ibi al^o iā ac-
ceperat: hic nō. vt
5. de mino. l. qđ ſi
minor. 5. ſcruola.
yl. ſol. vt ibi no.

S quis. in g
ſona matris
volētis ſuccedere
filio. qualiter autē
naturales ſuccedant
cū matre ha-
bes ſit. ad tertul-
lia. 5. frater

In ſuſpenſo.
de bo. pof. vn
de liberi.

Sacraſſimi.
pate erunt.

ſic cōtra. 5. eo. filij. in pūci. 7 facit. C. ad oſi. l. ij.

7 cum verba extēſiua ſint: pe-
nitentia eius vſq; ad annū ad-
mittenda eſt: cū 7 ipa filij bo.
poſſeſſio annalis eſt. **I**dem.

S quis in teſtatu de-
ceſſerit relicta matre 7
fratre cōſanguineo vel ſozore:
qđ ſuis per arrogationem que-
ſitis: eadē iura in perſona ma-
tris ſeruant: que 7 naturalib⁹
extantibus liberis. **G**aius.

In ſuſpenſo eſt tuſ ma-
tris ſi filij defuncti emā-
cipatus deſideret de bo. pof.
petenda. **I**dem.

Sacraſſimi pūcipis no-
ſtri oratione cauetur: vt
matris in teſtare hereditas ad
liberos (tameſi in aliena pote-
ſtate erūt) pūneat. **P**ompo.

S filiuſſami. miles non
ſit reſtatuſ de hīs que
in caſtris acquiſierit: an ea ad
matrē peruneant videndū eſt:
ſed nō puto. magis enim iudi-
cio militum hoc beneficiuz cō-
ceſſum eſt: non vt omnimodo
quaſi patreſſami. in ea re ſint.
Quādo in pēdenti eſt an que-
dam perſone poſſint obſtare
matrē: 7 caſus tulerit vt nō in-
ducerent^r: matrē ius integruz
erit qđ medio tempore appie-
henderit: veluti ſi filio in teſta-
to mortuo poſthumus et filij
potuerit naſci: nec nat⁹ ſi: aut
mortuus editus: vel etiā qđ fi-
lius eius qui in hoſtium pote-
ſtate erat poſtliminio non ſit
reuerſus. **F**init.

ſo. 7 no. 5. ſi pars here. pe. illud. in pūci.

S filiuſſami.
miles. qđ ma-
net in pāte: vt in-
ſi. qđ. mo. ius pa-
po. ſol. 5. filij. Ac-
curſus.

Judicio. i. vt
teſtentur ſi volēt.
als pater occupat
iure peculij: vt 5. d
caſtrē. pecu. l. ij. et
facit. 5. ad. l. falſi-
lius. 7 de ſup. ſer.
l. ſi ſeruus cōis. in
pūci.

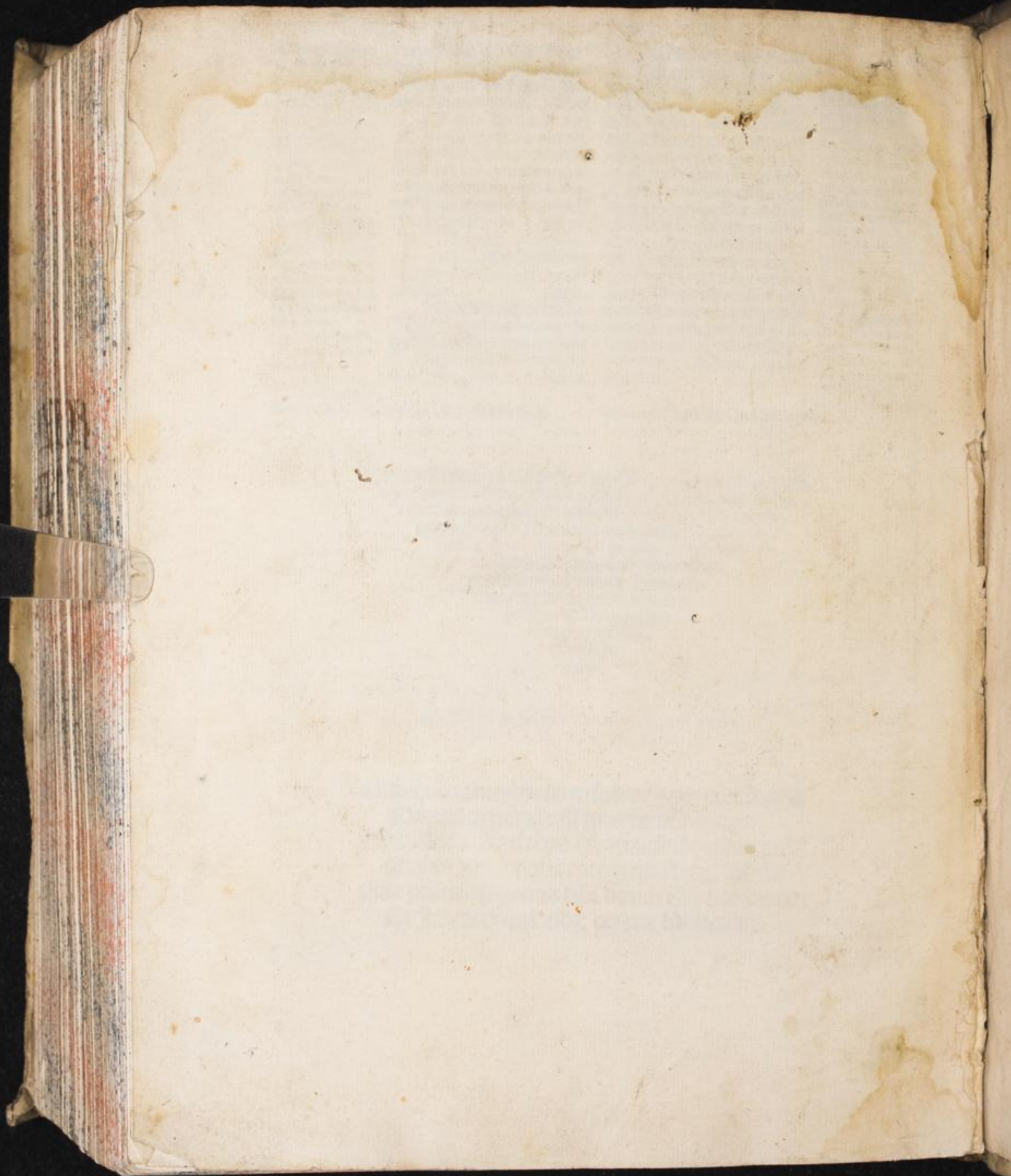
Inducerent
in eo ſtatu vt ſuc-
cedant filio.

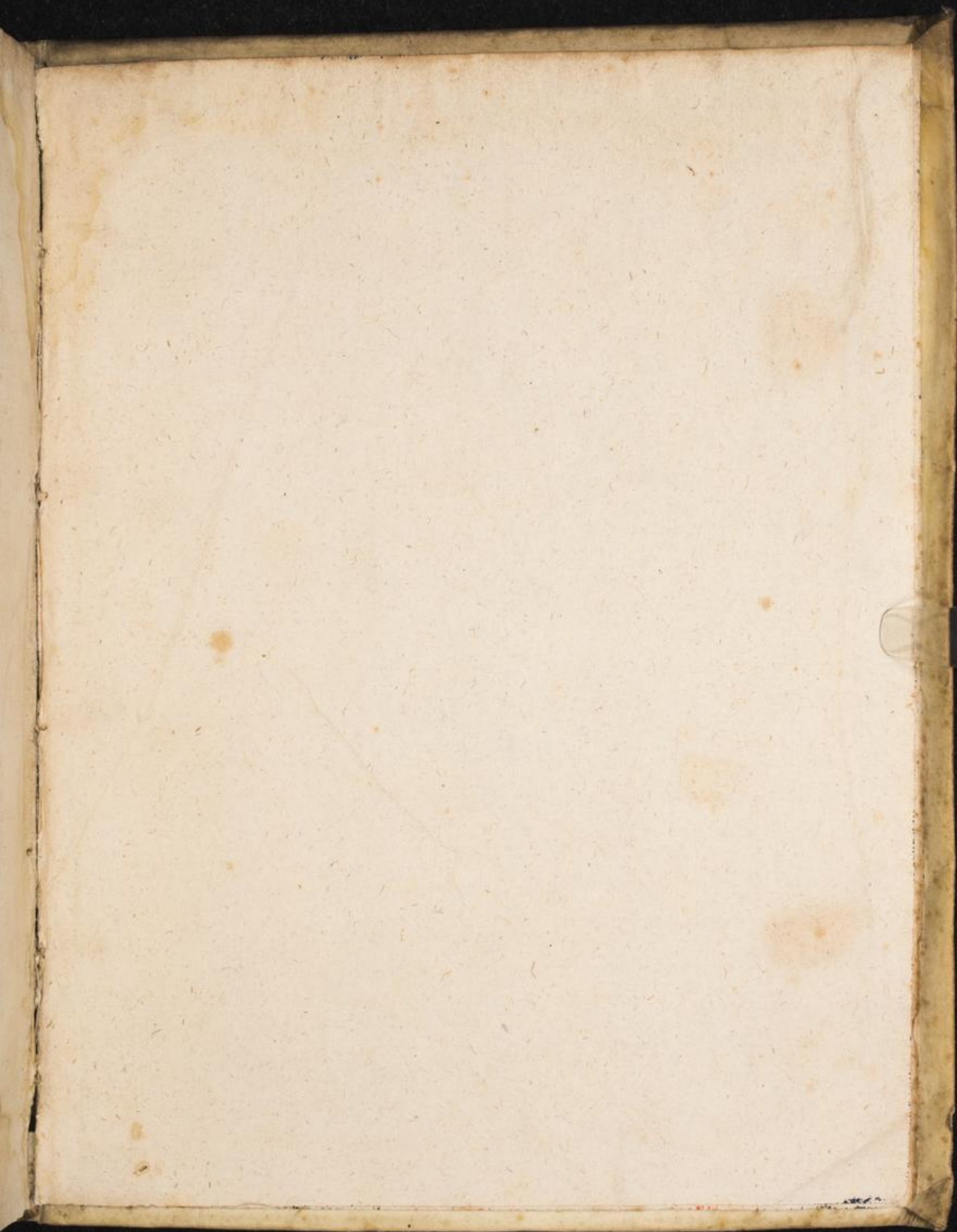
Apprehēde-
rit. ſed h^o de facto
apprehēdit an in-
terim eſt heres cō-
ſiderata veritate:
videtur qđ non. vt
5. eo. l. ſi in ſuſpen-

Cſinem ſortitum eſt felicem hoc digeſtū **I**nfortiatū quibusq; ſqua-
lebat mendis 7 frequentibus antiquis adhibitis exemplaribus
eſt caſtigatum: peruiſit magiſtri **Andree boncardi** chal-
cographi opaz diligētia. ſumptibus autē **Johannis**
perit 7 **Johannis bonhōme** atq; **Chielmani**
Kerner bibliographorum in ſamatiſſima
parrhiſienſi acadēmia. Idibus fe-
buaris Anno poſt virgineum
partum vndecimo ſupra
quingentēſimum
et milleſi-
mum.

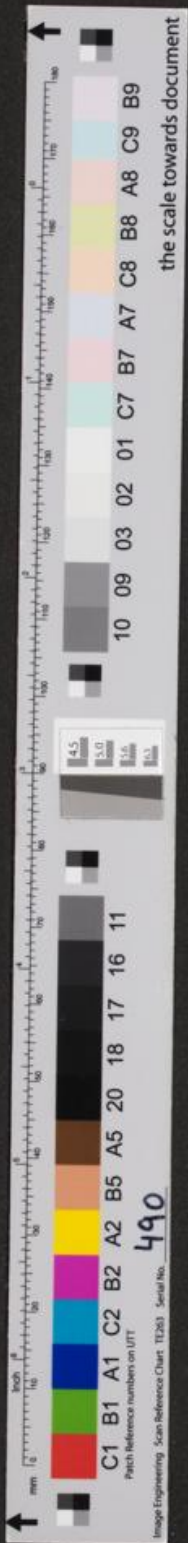
Celſi hugonis diſſuti cauſſoni ceſte in vtroq;
iure licentiat ad lectorem hexaſichon.

Quiſquis amas vero mūdatas pumice leges:
Lunctaq; peruiſi iura reuiſa manu.
Nō modico **Andreas** tibi dat ſudore bocard⁹
Qui veteres voluit terq; quaterq; libros.
Que paruo **Paruus** tibi donat **Uir** bonus ere
Et **Keruer**: qui mox cetera ſubiicient.









the scale towards document

imputet cur
 o petijt: z pu
 d si decesser
 s verba defis
 s locū habe
 imus relecti
 s a ptoze nō
 cti fuerint re
 gentiam vel
 spondi etiā
 recte dicet. er
 lōgū est: nā
 et cur suspe
 qn z si latita
 o desiderare
 se tuberet et
 moueret si o
 spulit eos mi
 tū pleni offi
 deram: z hec
 in heredita
 s festim autē
 ū/ vbi primū
 s copiam ha
 ē: nisi forte
 ta est vel alta
 tā mandare
 tores ipeds
 o modo anpa
 si em morta
 est: nichil mā
 tractari velle
 nplū legatum
 elictū si tuto
 z puta ppter
 etierit ne pdt
 sstitutio ces
 re si dānū mī
 egati: qd z in
 antcipalib⁹ tra
 lanum: z puto
 tionē quaten⁹
 o qd in legato
 ater pditionez
 publice oppu
 dā: vt als ple
 caullatus ipu
 ratores non
 ar plenus cō
 nōne erit mfi
 poc i puraf ma
 erauerit a prin
 emittit: z puto
 dū. ergo etiā

si mater et qui soluēdo nō erit
 nō petierit tutozem/ puto igno
 scendū: cōsuluit em et vt min⁹
 inquietet qsi idenfusus. **E**t
 si forte qd vxorē cōis filij ma
 trē hrdē scripserit: rogauerit
 q remissa ēē satisfadione vt fi
 lio pubere facto restituat here
 ditatē: nec mater ei petijt tuto
 res. dz dici cessare pstonez: cū
 patris voluntatē secuta est: z
 nichil habēti filio tutozes non
 petierit. **E**t si ei remissa satis
 datio non fuerit: ptra erit: qm
 vel ppter hoc debuit tutozes
 habere. s; si forte ipubes post
 mris cessationē fuerit arrogat
 us z ipubes obierit: dicendū
 erit mfi aduersus arrogatozez
 nō cōpetere ex stipulatu' actio
 nem. **E**t videndū est matre p
 hibita ius suū vendicare: vtrū
 ceteros admittam⁹ atq; si ma
 ter nō esset: an ipsam heredem
 alius nomen successionis inducere:
 sed negauimus ei actiones z inuenim⁹
 rescriptum ab imperatore nostro
 antonino augusto z diuo pte eius
 manue maxie pudie isus apilis
 plautiano iterū pfulē: matre remota
 eos admittit⁹ veniēt si mī nō
 fuisset. ergo z agnati ceteriq;
 succedunt. aut si nemo sit: bona
 vacabūt. **M**odeslinus.
Patrem! adoptiuum matri non
 obesse pleriq; probant. **I**dem.
Matris itestate defuncte hrditatē
 ad oēs eius liberos ptnere (etiam si
 ex diuersis matrimonijs nati fue
 rint) iuris est. **P**aulus.
Equissimum^m est oēs filios matri
 preferri etiā si p adoptionē in
 familia relictī eēt: sed z nepos
 ex adoptiuo filio natus ex sbris
 senatuscōsulit mfi obstat. **E**t
 si ex filio nepotē auus manumiserit:
 isq; patre z auo z matre su
 perstitibus decessit: pōt queri
 qd potior esse debeat. nā si
 mater excluderit auis⁹ manum
 issorē q patri anteponit: edicto
 ptois⁹ inducet pater de functi
 quo admissio delimit senatuscō.
 loc⁹ esse. z rursus auus vocabit.
 itaq; rectius est auo ius suū
 pseruare⁹. q z ptra scriptos
 hrdes possessionem bonoz accipere
 solet. **I**dem.
Et qd mater ex hoc senatuscōsul
 to ēē si in aliena pte sit⁹ ad hrdi
 tatē admittit. **E**t filius q se nolle
 adire hrditatē mris dixit: an
 pōt mutata volūate adire anq;
 panguine⁹ vel agnar⁹ adire
 videndū est: ppter hec sba si
 nemo filioz volet hrditatē susci
 pere: q; extēsiua⁹ sūt.

ma. l. i. s. nepos.
 p. **C**ōseruare.
 nō ergo mfi exclu
 dit aut quādo pa
 ter est in medio. z
 no. q; hic fallit re
 gula quaz habes
 Ide diuer. z tēpo.
 pre. l. de accē sionē
 bus. s. si vinco vin
 centē zc. nā alius
 vincit patrē. z pa
 ter matrem: nō in
 auus solus vincit
 matrē vt hic. z s.
 l. i. s. obicit: nisi
 pater sit in medio
 vt hic dicitur. sic z
 fallit als vt no. C.
 de na. lib. auf. licz.
Et qd hic pū
 ra.
 r. **C**ōpate sit. s. mfi
 sic ecōtra. s. e. l. pe.
 s. **E**xtēsiua. p.
 pter verbū volēt.